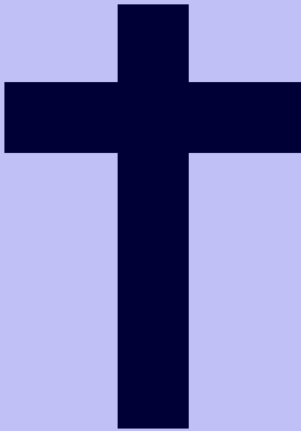

Janeruwarete 'Ga
Je'eg

New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)

Janeruwarete 'Ga Je'eg

New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayabí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayabí

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
4079b71d-584e-51a5-ad2a-7eb18ed8c7d4

Contents

Mateu	1
Maku	90
Luka	142
Juã	240
Atos	298
Romanũ	387
1 Korĩtu	423
2 Korĩtu	457
Garasi	479
Efesu	493
Firiposi	507
Korosi	516
1 Tesarũn	526
2 Tesarũn	534
1 Timoteo	538
2 Timoteo	549
Tito	556
Firemõ	561
Epyreu	564
Tiago	595
1 Pedro	606
2 Pedro	618
1 Juã	624
2 Juã	633
3 Juã	635
Judas	637
Apocalipse	640

Mateu

Mateu 'ga Jejuu 'ga remimu'efera mū. Levi 'ga rer irūa. Jejuu 'ga kwaawe'emauwe 'ga ka'aranūū ppyka 'wyriararete 'ga upe. A'ere 'ga Jejuu 'ga omo'wyr ire 'ga oporowyky rejari awau watau Jejuu 'ga rupi. Ywag ipe Jejuu 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Mateu 'ga upe. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejuu 'ga ree.

Jejuu 'ga pytunet (Luka 3.23-38)

¹ 'Agamū Jejuu Kristu 'ga pytunera 'gā. Abraão 'ga juapyrera 'ga Davia. Davi 'ga juapyrera 'ga Jejuu Kristua.

² Abraão 'ga Isaki 'ga ruwa.

Isaki 'ga Jako 'ga ruwa.

Jako 'ga Juda 'ga ruwa, 'ga rewirera 'gā netee.

³ Juda 'ga Peres 'ga ruwa, Sera 'ga retee. 'Gā y ēē rera Tamar.

Peres 'ga Esrom 'ga ruwa.

Esrom 'ga Arão 'ga ruwa.

⁴ Arão 'ga Aminatape 'ga ruwa.

Aminatape 'ga Nasom 'ga ruwa.

Nasom 'ga Saumō 'ga ruwa.

⁵ Saumō 'ga Poasi 'ga ruwa. Poasi 'ga y ēē Raape ēē.

Poasi 'ga Opete 'ga ruwa. Opete 'ga y ēē Rute.

Opete 'ga Jese 'ga ruwa.

⁶ Jese 'ga Davi 'ga ruwa. Davi 'ga 'ūina 'wyriaramū judeu 'gā nupe rakue.

Davi 'ga Uri 'ga remirekofera ēē rerekou. 'Gā na'yra 'ga Sarumāu 'ga.

⁷ Sarumāu 'ga Ropoāu 'ga ruwa.

Ropoāu 'ga Apiasi 'ga ruwa.

Apiasi 'ga Asa 'ga ruwa.

⁸ Asa 'ga Josafa 'ga ruwa.

Josafa 'ga Jorāu 'ga ruwa.

Jorāu 'ga Usiasi 'ga ruwa.

⁹ Usiasi 'ga Jotāu 'ga ruwa.

Jotāu 'ga Akasi 'ga ruwa.

Akasi 'ga Esekiasi 'ga ruwa.

¹⁰ Esekiasi 'ga Manase 'ga ruwa.

Manase 'ga Amom 'ga ruwa.

Amom 'ga Josiasi 'ga ruwa.

¹¹ Josiasi 'ga Jekoni 'ga ruwa, 'ga rewirera 'gā nuwa nanē nū.

Jekoni 'ga rekoramū Israeu juapyrera 'gā nee iporomutare'ema 'gā 'ua ojemorypa 'gā nee, 'gā ppyka, 'gā faa, 'gā nerawau Papironi ywy pe.

¹² Papironi ywy pe weroo re Jekoni 'ga wa'yramū.

Jekoni 'ga Saratieu 'ga ruwa 'ga.

Saratieu 'ga Soropapeu 'ga ruwa.

¹³ Soropapeu 'ga Apiute 'ga ruwa.

Apiute 'ga Eriakī 'ga ruwa.

Eriakī 'ga Aso 'ga ruwa.

¹⁴ Aso 'ga Satoki 'ga ruwa.

Satoki 'ga Akī 'ga ruwa.

Akī 'ga Eriute 'ga ruwa.

¹⁵ Eriute 'ga Eriesa 'ga ruwa.

Eriesa 'ga Matā 'ga ruwa.

Matā 'ga Jako 'ga ruwa.

¹⁶ Jako 'ga Jose 'ga ruwa.

Jose 'ga Mari ēē mena. Mari ēē ra'yra 'ga Jejui 'ga. Ēē wi futat 'ga 'ari rakue. Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga remimurera te.

¹⁷ Abraão 'ga remyminū juapyret awau ojemomytuna katosi rakue. Awau owaēma Davi 'ga upe rakue. A'eramū Davi 'ga remyminū juapyrera nānēwējēmī ojemomytuna katosi rakue. Awau owaēma Papironi ywy pe 'gā nerooawa upe. Papironi ywy pe weroo re 'gā nānēwējēmī 'gā nemymīnū juapyrera ojemomytuna katosi rakue. Awau owaēma Kristu 'ga i'aawa upe.

Jejui Kristu 'ga 'aawet (Luka 2.1-7)

¹⁸ Nan Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga muri ywy pe rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga mua Mari ēē upe rakue, ēē ra'yramū rakue. Mari ēē merama 'ga Jose 'ga. A'ere Jose 'ga ēē rerekoe'emaue Janeruwarete 'ga 'Agesagea kunumī muri ēē upe rakue. ¹⁹ “Mari ēē ta'yt” 'e kwaapawe Jose 'ga 'jau ojeupe: “Najera'yra rūi futat. Nakoī we je ēē ree”, 'jau 'ga ojeupe. “Narekokatui je ēē 'awamū. Maran ajee je ēē rerekoi 'awamū 'ū? Namome'ua'uweri je ēē 'gā nupe. 'Ta'yr ēē' 'e kwaawe'emaue pa je ēē retygi kwy”, 'jau 'ga ojeupe. Jose 'ga esage ma'ea. A'jeteetewi tee 'ga mama'e apoi rakue. A'eramū 'ga a'eramū oporekowere'emamū ēē ree. A'ere 'ga nafutari ēē mojenosia nanē nū. ²⁰ Wemiaporam are 'ga wea'aramū oser enune. 'Ga ser ire Janeruwarete 'ga pyriwara 'ga amū 'ua ojesaukaa 'ga upe, 'ga fayupaw ipe. A'eramū 'ga oje'ega Jose 'ga upe, judeu 'gā 'wyriat ymanera 'ga juapyrera 'ga upe, Davi 'ga juapyrera 'ga upe:

—Ku'jywa 'ga 'Agesagea te kunumī amut Mari ēē upe. A'eramū ene epy'a'wyre'emamū ēē ree. “Narekoi je ēē”, ere awi. ²¹ Kūima'ea futat ēē ra'yra 'ga. 'Ga 'aramū ene 'ga re'roka. 'Ga futat 'ut opytuna 'gā tywera moiawamū 'gā nui. A'eramū ene Jejui nuga 'ga ree— 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga fayupaw ipe 'ga upe.

(Grego 'gā je'eg imū aekatu'okat 'ea futat poromū Jejui 'ea.)

²²⁻²³ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega mome'ui Isai 'ga upe rakue. “Anure nipo kūjāmuku ēē mū ra'yramū. Kunumī 'ga 'ar ire nipo 'ga 'jau Emanueu 'jau 'ga upe”, 'jau 'ga Isai 'ga upe rakue. (Epyreu 'gā je'eg imū Emanueu 'ea Janeruwarete 'ga ako jane pyri 'ea futat.) U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga Jejui 'ga muri kūjāmuku ēē mū upe.

²⁴ Opag ire Jose 'ga awau Mari ēē 'wyr ipe, ēē rerua oje'wyr ipe, ywagipewara 'ga 'eawer imū etee futat rakue. ²⁵ A'ere 'ga ēē ra'yra 'ga 'are'emaue nokoi futari ēē ree. Ēē ra'yra 'ga 'ar ire Jose 'ga 'ga re'rogi. Jejuja 'ga inuga 'ga ree, ywagipewara 'ga 'eawer imū etee futat.

2

Kwara poawa katy awi 'ut ma'e 'gā

¹ Perēi me Jejui 'ga u'aa rakue. Judeja ywy pype Perēi 'jawa amunawa 'upa. Israeu juapyrera 'gā nupe 'wyriaramū Ērote 'ga renamū Jejui 'ga u'aa rakue. Jejui 'ga 'ar ire kūima'e 'gā amū 'ua Jerusareg ipe, Ērote 'ga rekwaw ipe. Muku

awi 'gã nuri. Kwara poawa katy awi 'gã nuri. Jaytata mojoyprüara 'gã. ² 'Gã poromũ 'ut muku awi. A'eramũ 'gã oporonupa ee judeu 'gã nupe:

—Ma'ape te pẽ'wryiarareterama 'ga 'ari 'awamueuu rai'i? Oroje'wyr ipe ore rekoramũ jaytata yau renyfugamũ ojesaukaa ore ai'i. Esakawe ore 'jau arajaupe ai'i: "Judeu 'gã 'wryiarareterama 'ga u'at ra'e", 'jau ore arajaupe ai'i. A'eramũ ore arajua koromũ 'ga muorypa arakou— 'jau 'gã Jerusareg ipewara 'gã nupe.

³ A'eramũ Erote 'ga opy'a'wyrãmũ ee. "Ma'ape te judeu 'gã 'wryiarareterama 'ga 'ari rai'i" e renupawe 'ga opy'a'wyrãmũ ee. "Tÿÿ. Je futat nã'ã a'ÿi 'wryiarãmũ judeu 'gã nupe re'ã", 'jau 'ga ojeupe. "Awÿja upe sipo 'gã 'i poromũ 'wei?" 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga opy'a'wyrãmũ akou ee. Jerusareg ipewara 'gã juejue futat nanẽ opy'a'wyrãmũ aipo are nũ. ⁴ A'eramũ Erote 'ga mainana 'wryiara 'gã murukaa ojepyri Moisesi 'ga je'eger are moromu'jara 'gã neewe.

—Ma'ape te Janeruwarete 'ga remimurama 'ga 'ari e'i te 'gã nakue— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵ —"Perẽi me nipo 'ga 'ari", e'i 'gã nakue. "Judeja wyw pype 'up ma'e pype nipo 'ga 'ari", e'i 'gã nakue— 'jau mainana 'gã Erote 'ga upe.

⁶ —Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are oje'ega mome'wara 'ga upe rakue:
"Perẽi mewaramũ pẽe pejejenosõue'em pejeje'wyr awi.

Sikõ'i agawewi pẽ'wrya. A'etea nipo pẽ'wyr ipe futat pẽ'wryiarareterama 'ga u'at anure.

Poromũ futat nipo 'ga 'ua ajemogou 'wryiarareteramũ jeremiayuwamũ pẽ nupe, Israeu juapyrerãmũ pẽ nupe", 'jau 'ga ikwasiarukaa Mikeiasi 'ga upe rakue— 'jau mainana 'wryiara 'gã imome'wau Erote 'ga upe.

⁷ A'eramũ Erote 'ga muku awi 'ut ma'efera 'gã nenũina.

—Pe'je pejejua. 'Gã nemianuwa tywi saporogyta jarejete 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awau oporogytau 'ga upe.

A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Maranime te peesak jaytata yaua rai'i? Ma'e 'ara rupi te peesak rai'i?— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã jaytata yau resakawera mome'wau esage 'ga upe. ⁸ A'eramũ Erote 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Perẽi me. "Perẽi me futat ore'wryiarareterama 'ga 'ari", e'i mainana 'wryiara 'gã jee— 'jau 'ga jaytata yau resakarera 'gã nupe. —A'eramũ pẽe pejewau 'ga rekaa. 'Ga resag ire tepejot 'ga rekwawa mome'wau jee 'jau. A'eramũ je nanẽ tewau 'ga muorypa— 'jau Erote 'ga 'gã nupe.

A'ere o'meramũ te Erote 'ga 'i 'gã nupe. "Ga rekwawa tejeupe 'gã imome'u re too 'ga jukau 'jau kwy", e'i te 'ga ojeupe.

⁹⁻¹⁰ Ojeupe 'ga imome'u re 'gã awau nũ. 'Gã waw ipe jaytata yau ojesaukaru'japa 'gã nupe nũ.

—Kuu. Kweramũ janeremiesagera rekoi ra'e kũi— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã aku'iramũ jaytata yau are.

Jaytata weny rerawau 'gã nenune. A'eramũ 'gã jaytata reny rewiri etee futat akou. Awau jaytata opytau Jejui 'ga rekwawa 'oga 'arimũ. ¹¹ A'eramũ 'gã awau osou 'ga 'wyr ipe. Kunum'i 'ga 'gã esaka 'ga y'ẽẽ retee, Mari'ẽẽ retee. A'eramũ 'gã wapyka wenupy'ãu Jejui 'ga rowase 'ga muorypa. A'eramũ 'gã wemirerurera okaraemã renũ'jau imua wepyru awi imonou 'ga upe. Ouru, Janeruwarete 'ga upe iapypyra jany kasig, mira 'jawa jany kasig. Mĩmera 'gã imonou Jejui 'ga upe. 'Ga upe 'gã nemirerurera epy ete mama'ea.

12 Ypytunimū Janeruwarete 'ga oje'ega jaytata mojoyprūara 'ga amū upe 'ga fayupaw ipe:

—Pejewyt kasi pejewau Erote 'ga pyu ne— 'jau 'ga 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

Opag ire ofayup ma'efera 'ga imome'wau opytuna 'gā nupe. A'eramū 'gā awawe'em Erote 'ga pyu. Amutee pe rupi etee 'gā awau ojewya oje'wyr ipe nū.

Oka'jama 'gā awau Egitu ywy pe

13 'Gā o re ywagipewara 'ga amū ojesaukaa Jose 'ga upe. 'Ga fayupaw ipe 'ga ojesaukaa oje'ega 'ga upe:

—Erote 'ga ifuwet Jejuī 'ga ree. Anurenure'i nipo 'ga wemiayuwa 'gā murukari Jejuī 'ga rekaa, 'ga jukaawamū. A'eramū ene 'awauwe futat 'ga rerawau 'ga y ēē retee eroka'jama 'ga wi. Egitu ywy pe pekwap. Peu futat pejeytau. “Pe'je pejewya Judeja ywy pe”, pejejeupe je'e'emamū pēē pejekou Egitu ywy pe etee futat— 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

14 A'erauwe Jose 'ga ojypa, okaraemā mogatyrūmū. Ypytunimūwe futat 'ga Jejuī 'ga rerawau 'ga y ēē reewe 'gā neroka'jama erawau Egitu ywy pe. 15 Erote 'ga manū'e'emamū 'gā akou Egitu ywy pe etee futat. Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Oseja 'ga upe rakue: “Egitu ywy awi je teja'ya 'ga muri”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga u'eawer imū etee futat 'gā monoukaa Egitu ywy pe.

Kunumiakya apisiawet

16 Erote 'ga jaytata mojoyprūara 'gā napesaka 'ūina numiamū. A'ere 'gā nooi 'ga pyu. “Tyy. Nuri futari te 'gā imome'wau jee 'wei. Je morytee pa 'gā nai'i”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga amara'neramū 'ūina 'gā nee. A'eramū 'ga wea'aramū jaytata mojoyprūara 'gā je'eger are jaytata yau resakawer are. A'eramū 'gā 'jau: “Nomagwawi we kunumi 'ga mukūi kwara”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Pe'je pejewau kunumī'tī apisaupap. Perēi mewara 'gā na'ya 'gā, ipyriu'i ajemogy ma'e 'gā na'ya 'gā. Mīmera ki peapisi. Mukūi kwara magwawepare'ema 'gā juejue ki peapisi— 'jau Erote 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

17-18 Ymā te Jeremi 'ga ka'arana kwasiari ee rakue.

“Rama 'jaw ipewara 'gā wapirū wa'ya 'gā.

Opapap 'gā na'ya 'gā nui.

Rakeu ēē taetu wa'y'ri are u'arasigeteteramū.

Ni'arasimawa'uweri te ēē wa'ya 'gā nee”,

'jau Jeremi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'jea futat 'ga remikwasiarera. 'Ga remikwasiarer imū etee futat Erote 'ga kunumī'tī apisaupawukaa wemiayuwa 'gā nupe.

Egitu ywy awi 'gā 'ua nū

19 Anure, Erote 'ga manū re, Janeruwarete 'ga ojepeyriwara 'ga amū resaukaa Jose 'ga upe, 'ga fayupaw ipe.

20 —Jejuī 'ga ree ifuwet ma'e 'ga amamū 'awamū. A'eramū ene 'ga rerawau erojewya 'ga y ēē retee pejewya Israeu juapyreramū pejeywy pe— 'jau ywagipewara 'ga Jose 'ga upe 'ga fayupaw ipe.

21 A'erauwe Jose 'ga ojypa, okaraemā mogatyrūmū. A'eramū 'ga Jejuī 'ga rerawau 'ga y ēē reewe, 'gā nerojewya oywy pe nū. 22 Oywy upe owaēmawe Jose 'ga 'wyrara 'ga rera renupa. “Erote 'ga ra'ya 'ga, Akirau 'ga 'ūi 'wyraramū Judeja ywy pewara 'gā nupe”, 'jau 'ga amū Jose 'ga upe. A'eramū 'ga okyjau 'ga pyri oo awi. A'eramū ywagipewara 'ga ojesaukaa 'ga upe nū,

'ga fayupaw ipe nũ. “Garireja ywy pe pekwap”, 'jau 'ga 'ga upe, 'ga fayupaw ipe. A'eramũ Jose 'ga 'gã nerawau Garireja ywy pe. ²³ Nasare 'jawa amunawa 'upa Garireja ywy pype. A'eramũ Jose 'ga 'gã nerawau 'gã neropytau Nasare pe. Ymã te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã 'i rakue: “Anure nipo 'gã 'i 'ga remimono 'ga upe, Nasare pe waranup ma'efera 'ga, 'jau nipo 'gã 'ga upe”, 'jau Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nakue. A'eramũ Jose 'ga Jejui 'ga muaranupa Nasare pe futat, 'gã 'eawer imũ etee futat.

3

Juã Batista 'ga remimome'ufet (Maku 1.1-8; Luka 3.1-18; Juã 1.19-28)

¹ Anure, Jejui 'ga aranuw ire, Juã Batista 'ga awau amunawe'em ipe oje'ega ojepyri oo ma'e 'gã nupe. Judeja ywy pype 'ga rekoi oje'ega 'gã nupe:

² —Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit tãmêjê pejetywer awi— 'jau 'ga 'gã nupe. —Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimura 'ga resaukari janee. 'Ga remimurera 'ga 'ã Janejararetea. A'eramũ ki pêẽ pejepoia pejetywer awi 'ga rur enune— 'jau 'ga 'gã nupe.

³ Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe, Juã 'ga rekwawam are rakue:

“Amunawe'em ipe nipo 'ga amũ awau akou wafukaita 'ga nupe: Pe'je Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou jarejeupe 'ga ruawamũ, 'jau nipo 'ga akou wafukaita amunawe'em ipe”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. “Jarejararete 'ga rapea pekatu'ok imonou 'ga renunewe”, 'jau 'ga 'gã nupe. Aipo 'ga “pejetywer awi pepoit”, e'i te 'ga 'ua janee.

⁴ Juã 'ga kameru rawa apopyrera rerekou waityramũ imunepa. Wyra pirera 'ga erekou aku'afaawamũ. 'Ga raitya ymãwarera 'ga raity 'jawerimũ etee futat, Eliasi 'ga raity 'jawerimũ etee futat. 'Ga remi'ua tukut, eit. Mĩmera etee 'ga remi'ua rakue. ⁵ A'eramũ 'gã 'ua Jerusareg awi 'ga je'ega renupa ajatykau. Judeja ywy awi, Jotãuy ka'a awi. Mĩmer awi 'gã 'ua ajatykau 'ga je'ega renupa. ⁶ Otywer awi 'gã poir ire Juã 'ga 'gã pymĩãu 'y pe. Jotãuy pe 'ga 'gã pymĩãu. “Awamũ je mama'e esage etee iapoi, Jarejuwarete 'ga je'eg imũ”, 'jau 'gã ojepymĩãukaa 'y pe 'ga upe.

⁷ A'eramũ fariseu 'gã satuseu 'gã netee 'ua kwaiwete ojepymĩãukaa Juã 'ga upe. A'eramũ 'ga 'gã nesakawe 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramũ pêẽ pejepua pejepymĩãukaa ekoete jee ki 'ei, pejetywer awi opoit ma'e 'jawe 'ũ? Pejetywer awi ra'ne pepoit kũ. A'eramũ te je pê pymĩ kũ— 'ga 'i etee 'gã nupe ojee 'gã jatykaramũ. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe: —Janeruwarete 'ga imara'ne pê nee. Pẽtywer are 'ga mara'neramũ pê nee. A'eramũ nipo 'ga pê nerekou tyweaete pẽtywer are. “Ene'me awi”, pe'je awi etee jee. A'jea futat nipo 'ga pê nerekou tyweretei. “Nore rereko tywera'uweri 'ga”, pe'je awi. A'jea futat 'ga pê nerekou tyweretei— 'jau Juã 'ga 'gã nupe.

⁸ —Pe'je pejewau mama'e esage mũ apou pejetywer awi pejepoira re-saukaawamũ kũ— 'jau 'ga oje'ega moywyräfena 'gã nupe. ⁹ —“O'meramũ 'ga 'i”, pe'je kasi jee ne. “Je 'ã Abraão 'ga juapyrera te. A'eramũ 'ga a'eramũ je rereko tywera'ema”, pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga ifutar ire amunipo 'ã 'ga ita mu'jagi Abraão 'ga juapyreramũ— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹⁰ —Sã'ã ae 'ywa i'a a'wyre'ema iypy mosoga. A'eramũ 'ã ae erawau imonou imomoa tata pe. Nan tee futat 'ga pê nerekoi pejetywer awi pepoire'emamũ— 'jau 'ga fariseu 'gã nupe satuseu 'gã netee.

¹¹ A'eramū 'ga 'jau najuejue etee 'gā nupe:

—Je 'ā a'jea futat apymī pēē 'y pe tekou pejetywer awi pē pōira re-saukaawamū. A'ere je rewiri 'ut ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri pē nupe. Je rewiri 'ut ma'e 'ga te kūima'eeteetea te. Je naani. Je akotee'i ma'ea te. Apoat te je 'ga tekou— 'jau 'ga 'gā nupe. —Werowiaara 'gā nupe 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage muri. Werowiare'ema 'gā te nipo aje 'ga wereko tywerete anure— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ¹²—Sā'ā ae juowuuran ape 'oga. A'eramū 'ā ae a'yi esage mū'jāu jui. A'eramū 'ā ae iapefera monou tata pe. Nan tee futat nipo 'ga werowiare'ema 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata nowewi futari. Nitywi futari imowepara 'ga amū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

*'Y pe Jeju 'ga pymāwet
(Maku 1.9-11; Luka 3.21-22; Juā 1.31-34)*

¹³ Jotāuy pe Juā Batista 'ga rekoramū, Jeju 'ga 'ua owaēma 'ga upe rakue. Garireja ywy awi 'ga 'ua owaēma ojepymāūkaa 'y pe Juā 'ga upe.

¹⁴ A'ere Juā 'ga 'i:

—Naani nū'ū. Naje rūi ene pymāra. Ene te 'ā kūima'eeteetea. Je 'ā naani. Je 'ā akotee'i ma'ea te. A'eramū je te amunipo 'ā tejepymāūkaa enee— 'jau Juā 'ga Jeju 'ga upe.

¹⁵ A'ere Jeju 'ga 'i 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū jee. A'ere Janeruwarete 'ga ene je pymā futari. A'eramū jane iapou 'ga remifutar imū etee futat— 'jau Jeju 'ga Juā 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'ga pymāū 'y pe.

¹⁶ Opymī re Jeju 'ga 'ua awua 'y awi. 'Y awi 'ga wyrauwe ywaga owoka 'ga upe. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage rura resaka. Pykau 'jawe 'ua ywag awi wapyka 'ga ree. ¹⁷ U'agesage jyw ire Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi:

—Koromū futat jera'yrate 'ga. Jeremifutararetea 'ga. 'Ga etee futat je muorypararetea ojee— 'jau 'ga oje'ega mua ywag awi 'gā nupe, Jeju 'ga 'ga imome'wau 'gā nupe.

4

*Amunawe'em ipe Jeju 'ga rerawaawet
(Maku 1.12-13; Luka 4.1-13)*

¹ 'Y pe 'ga jepymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jeju 'ga rerawau erekou amunawe'em ipe, mama'eukwaawa 'wyriara 'ga resakaawamū.

² Peu akou Jeju 'ga ojemi'ware'ema akou. Kwarēta 'ara 'ga imagwapa akou ojemi'ware'ema. A'eramū 'ga opy'arayparamū akou. ³ A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara 'ua 'ga resaka. "Taesak 'ga pōira 'uwa 'ga rerowiar awi 'jau kwy", 'jau akou ojeupe etee futat. "Teje'ega taenuwukat esaka 'ga upe 'jau kwy", 'jau 'ūina ojeupe etee futat. A'eramū 'jau Jeju 'ga upe:

—"Ku'jywa 'ga ra'ya je", ere 'ā. A'eramū ene ita mu'jaga ejemi'uramamū— 'jau mama'eukwaawa 'wyriara 'ua Jeju 'ga upe.

⁴ Aipo ojeupe 'eramū Jeju 'ga 'jau jupe:

—Naani. Naene rūi je arowiat tekou. Tejuwarete 'ga etee te je arowiat tekou. Jeruwarete 'ga e'i oree: "Nawemi'uram ene tee rūi ae reko'i", 'jau oree jepi— 'jau etee 'ga jupe. —"Jeje'ega renupara 'gā etee te ajemogy a'jea futat", e'i 'ga ikwasiarukaa inuga oree rakue. A'eramū je 'ga je'ega renupa tekou— 'jau Jeju 'ga mama'eukwaawa 'wyriara upe.

⁵ A'ere mama'eukwaawa 'wyrara Jeju 'ga rerawau Jerusareg ipe. Jerusarega pype Janeruwarete 'ga mogytaawa 'üina. A'eramü 'gã 'jau, Janeruwarete 'ga 'wyrarete, 'jau 'gã Jerusarega upe. Peu futat 'ga rerawau. Janeruwarete 'ga mogytaawa apyte'rarimü 'ga rerawau erojeupia. Ywatewate 'ga mogytaawa. ⁶ A'eramü mama'eukwaawa 'wyrara 'jau 'ga upe nü:

—Ku'jywa 'ga ra'yra 'ã ene. A'eramü ene ewau epoa 'aw awi. Nerepena'uweri ewau. Jaruete ereo e'aa. Ymä ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amü upe wa'yramü ene ree ikue.

“Tejepyriwara 'gã je omono enee.

A'eramü 'gã ojejukau ene ree.

A'eramü ene ejemokanãje'ema ewau e'aa.

Epya miamü ene imokanãje'ema ita are”,

'jau ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukaa wa'yra 'ga ree ikue— 'jau mama'eukwaawa 'wyrara Jeju 'ga upe. “Omorytee pa je 'ga kwy”, 'jau ojeupe numiamü.

⁷ A'ere Jeju 'ga 'i etee jupe:

—A'jea futat aipo 'ea numiamü. A'ere je narowiari futari eneje'ega. Jeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat ajepeja 'ga upe nanë nü: “A'jea futat sipo ajee 'ga jejukai je ree, pe'je kasi jee në, je rerowiare'ema në”, e'i 'ga ikwasiarukaa ajepeja 'ga upe rakue— 'jau 'ga jupe. —A'eramü je eneje'ega mojerowiare'ema— 'jau etee Jeju 'ga mama'eukwaawa 'wyrara upe.

⁸ A'eramü mama'eukwaawa 'wyrara Jeju 'ga rerawau 'ga roerojeupia wuytyr apyte'rarimü nü. Peu 'ga rerowaem ire mama'eukwaawa 'wyrara wuy resaukaa 'ga upe. Mama'ea ipype ajemogy ma'e reewe futat esaukapap 'ga upe. Kamësiete futat mama'e resaukaa wuy pypewara resaukapap 'ga upe.

⁹ —Ikaturam te 'ã eneremiesaga. Je rowase eapyk ejenupy'äu je muorypa. A'eramü je eneremiesagera monoupap enee— 'jau Jeju 'ga upe.

¹⁰ A'eramü Jeju 'ga 'jau jupe:

—Ere ejepe'au je wi, ki mama'eukwaawaiwet. Ymä 'ã Jeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'ga amü upe rakue. “Je te 'ã Pëjararetea. Je te 'ã Pënuwaretea. A'eramü ki pëë jeje'ega tee enupa pejemogyau. Je tee ki je muoryp pejepe pejemogyau”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa 'ga amü upe rakue— 'jau etee Jeju 'ga jupe.

¹¹ Amojerowiare'emaue mama'eukwaawa 'wyrara ojepe'au awau Jeju 'ga wi. 'Ga wi iorauwe ywagipewara 'gã amü 'ua ojejukau 'ga ree.

*Jeju 'ga porowyky ypyruga
(Maku 1.14-15; Luka 4.14-15)*

¹² Aipo re Jeju 'ga Juã Batista 'ga rera renupa. “Juã Batista 'ga 'gã opyik imonou imunepa im'yina moromunepawa pype” e renupa. A'eramü Jeju 'ga awau ojewya Garireja wuy pe nü. ¹³ A'ere 'ga nopytai oje'wyr ymaner ipe, Nasare pe. Kafanaü 'jaw ipe etee 'ga awau opytau. Kafanaü 'jawa 'upa ypiauu pyri, Garireja 'jawa pyri. Ymä te Sepurõ 'ga juapyrera 'gã 'upa Garireja wuy pype Nafitari 'ga juapyrera 'gã netee 'gã 'upa rakue. ¹⁴⁻¹⁶ Ymä te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Isai 'ga ka'arana kwasiari ee rakue, peuwara 'gã mome'wau rakue. Sepurõ 'ga juapyrera 'gã nekwaw ipewat, Nafitari 'ga juapyrera 'gã nekwaw ipewat, Jotäuy pyriwat, 'yë'ë pyriwat, Garireja wuy pewat. Mïmera 'gã 'ga imome'wau rakue. Garireja wuy pe judeue'ema 'gã nekoj judeu 'gã pyri rakue:

“Anure nipo ypytinimü ajemogy ma'e 'jawewara 'gã mama'e reny 'jawewara resagi.

'Awamü 'gã nokwaawi Janeruwarete 'ga.

A'ere nipo 'gã anure 'ga kwaawi",
'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue. Isai 'ga 'eawer imü etee futat Jeju 'ga oi peu,
Garireja ywy pe Jarejuwarete 'ga mome'wau 'gã nupe.

¹⁷ A'eramü Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pejetywer are ki pënea'at peje'arasigamü pejemogyau. A'eramü futat
pejepoia pejetywer awi. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimur-
eramü je mÿi 'wyriaramü pë nupe. Pejetywer awi pepoir ire 'ga pë mogyi
wemiayuwamü— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

Jeju 'ga remimu'e ppy 'gã

(Maku 1.16-20; Luka 5.1-11)

¹⁸ A'ere Jeju 'ga awau watau Garireja ypiauu reme'y'warimü. Aipo pe
awau 'ga ipira rewara 'gã nesaka. Simão 'ga, Andre 'ga. Mïmera 'gã 'ga esaka.
Simão 'ga rer irüa Pedroa. Andre 'ga Simão Pedro 'ga rewirera. Jeju 'ga
wesagamü 'gã taityuu monou etyka 'y pe. ¹⁹ A'eramü Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejeju je rupi. Simu'e pëe 'jau. Naipira rewara rüi pëe 'awamü.
Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te pëe 'awamü— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁰ A'erauwe 'gã taityuu rejaa awau 'ga rupi. ²¹ Awaw ipe Jeju 'ga Tiago 'ga
resaka 'ga rewirera 'ga retee, Juã 'ga retee. Sepeteu 'ga ra'yra poromü. Yaruu
pype 'gã 'upa 'uwa 'ga pyri, taityuu momyka. A'eramü Jeju 'ga 'gã mo'wya:

—Pe'je pejeju je rupi— 'jau 'ga Tiago 'ga upe, Juã 'ga retee.

²² A'erauwe 'gã ü'jäu yaruu awi, 'uwa 'ga rejaa awau Jeju 'ga rupi.

Kwaiwete Jeju 'ga 'gã katu'oka

(Luka 6.17-19)

²³ Garireja ywy pyterimü Jeju 'ga awau akou peuwara 'gã mu'jau 'Uwarete
'ga ree.

—Pejetywer awi pëpoirweramü Janeruwarete 'ga pëtywera moiri pë nui.
A'eramü 'ga pë mogyau wemiayuwamü— 'jau 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau
'Uwarete 'ga ree.

'Gã jatyaaw ipe 'ga 'gã mu'jau 'ga ree. Ojero'wu ma'e 'gã 'ga ikatu'oka.

²⁴ "Jeju 'ga ojero'wu ma'e 'gã okatu'ok" 'ea awau uäina Siria ywy pypiaruga.
A'eramü kwe pewara 'gã we futat ikwaapa. A'eramü kwe pewara 'gã
ojero'wu ma'e 'gã nerua 'ga upe. Ojero'wu ma'e, iypip ma'e, ika'na ma'e, iteu
ma'e, mama'eukwaawa rerekwat. Mïmera 'gã 'gã erua Jeju 'ga upe. A'eramü
Jeju 'ga 'gã katu'okapap. ²⁵ A'eramü kwaiwete 'gã awau Jeju 'ga rewiri.
Tekapuru ywy awi, Garireja ywy awi, Jerusareg awi, Judeja ywy awi, Jotäu
ry owajara katywar awi. Mïmer awi 'gã 'ua ajatykau Jeju 'ga ree, 'ga je'ega
renupa. Ojero'wu ma'e 'gã katu'oga resaka nanë 'gã 'ua ajatykau 'ga ree nü.

5

¹ Kwaiwete 'gã nesakawe Jeju 'ga ojeupia'i awau wwytyra rupi. A'eramü
'ga wapyka. 'Ga apygauwe 'ga ree ijemu'ewet ma'e 'gã 'ua wapyka 'ga pyri.

² A'erauwe Jeju 'ga oje'ega 'gã nupe, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga remifutar are.

Iku'i ma'e

(Luka 6.20-23)

³ —Jarejuwarete 'ga upe "Jetywerete je tekou. Ejejuka je ree" 'jara 'gã
aku'iramü ajemogyau.

A'e 'gã Janeruwarete 'ga imogyau wemiayuwamü.

A'eramü 'gã aku'iramü ajemogyau.

⁴ Ojoo' ma'e 'gã aku'iramü ajemogyau.

Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gã mojemogypyka'i 'gã mogyau 'gã 'arasig
awi.

A'eramũ nipo 'gã aku'iramũ ajemogyau.

⁵ Ajuee ipota'wa ma'e 'gã aku'iramũ ajemogyau.

'Gã nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi u'eawer imũ etee futat.

A'eramũ 'gã aku'iramũ ajemogyau.

⁶ A'jea futat Janeruwarete 'ga remifutar imũ etee mama'e are iparuapowet ma'e 'gã aku'iramũ ajemogyau.

A'e 'gã a'jea futat Janeruwarete 'ga opoat mama'e apoukaa wemifutar imũ.

A'eramũ 'gã aku'iramũ ajemogyau.

⁷ Ajuee ajemuaẽm ma'e 'gã a'jea futat iku'i ajemogyau.

'Gã nee nipo Janeruwarete 'ga jemuaẽmi.

A'eramũ 'gã aku'iramũ ajemogyau.

⁸ A'jea futat mama'e esage are etee ea'at ma'e 'gã iku'i futat ajemogyau.

"Tamuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau", 'jau nipo 'gã ojeupe.

A'eramũ nipo anure aipo 'gã awau Jarejuwarete 'ga pyri.

A'eramũ 'gã a'e are aku'iramũ ajemogyau.

⁹ Ajaupe ojomota'waara 'gã aku'iramũ ajemogyau.

Anure nipo Janeruwarete 'ga 'i 'gã nupe: "Agamũ jera'yra 'gã", 'jau nipo 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã aku'iramũ ajemogyau.

¹⁰ Jarejuwarete 'ga remifutara apo are ereko tyweripyretera 'gã nipo aku'iramũ ajemogyau.

A'e 'gã Janeruwarete 'ga amogy wemiayuwamũ.

A'eramũ 'gã aku'iramũ ajemogyau—

'jau Jejuí 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

¹¹ —Jeremiayuwamũ pejemogyramũ nipo je rerowiare'ema 'gã pẽ kurawi. Pẽ nerekou tyweaete je ree. Pẽ je'ẽwu'jaga je ree. A'ere pẽ pejereko tywereteramũ pẽku'i etee futat pejemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹² —Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pẽ nupe kwaiwete. A'eramũ pẽ pejeku'iramũ etee pejemogyau. Ȳmã te 'ã Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga je'ega mome'wara 'gã nereko tyweretei rakue. A'eramũ nipo 'ga rerowiare'ema 'gã pẽ nanẽ pẽ nerekou tyweaete 'ga rerowiaaramũ— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Pẽẽ 'ã jukyra 'jawe

(Maku 9.50; Luka 14.34-35)

¹³ —Jukyra 'jawe pẽẽ. Sã'ã jukyra. Ipyu omosa re 'ã miaro'oa oneme'emamũ. Nan tee futat pẽẽ. Mama'e esage apo re mama'e tywera apoukare'ema 'gã nupe. Sã'ã ae jukyra tyweramũ monoa imȳina imomoa ukupepe. A'eramũ 'ã ipyu wata ma'e 'gã opyruga ee. Nan tee futat pẽẽ. Mama'e tywera aporamũ 'gã mu'jawarũ'e'em mama'e esage apo are. Nepẽ nerowiari 'gã a'eramũ— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Pẽẽ 'ã tata reny 'jawe

(Maku 4.21-25; Luka 8.16-18)

¹⁴ —Tata reny 'jawe nanẽ pẽẽ nũ. Tata renya 'ã ypytunaiwa mojesaka. Nan tee futat pẽẽ. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee mama'e apo re pẽ nesakara 'gã neapyoramũ Jarejuwarete 'ga ree. A'eramũ nipo 'gã 'ga muorypa pẽ nee. Wytytyr apyte'rarimũ amunawa apo re ipyriwara 'gã juejeu esaka. Nomimarũí 'ga amũ. Nan tee pẽẽ. Pẽ pyriwara 'gã juejeu pẽnemiapofera resaka ajemogyau— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ¹⁵ —Nomonyg'uweri ae arãparĩna mũ imȳina imĩma mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoi imȳina ajuesawamũ te. ¹⁶ Nan tee futat ki pẽẽ. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gã nowase

mama'ea peapo. A'eramū nipo pē nesakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee, pē nemiapofer are— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Moisesi 'ga remikwasiaret

¹⁷ —NaMoisesi 'ga remikwasiarera mateepapa rūi je ruri. “Moisesi 'ga remikwasiarer imū kasi mama'ea peapo ne”, na'e rūi je tekou. “Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega nia'wyrī”, na'ea'uweri je tekou. Naani. Ee pē mueapoy katuawamū te je ruri. ¹⁸ A'jea futat 'gā nemikwasiarer ymanera resageramū janee 'awamū miamū futat. A'jea futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega jane wi. Ywaga teepawamū ywy reewe 'eramū miamū futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ¹⁹ —Anure, Jarejuwarete 'ga pyri 'ga je'ega renuparera 'gā jemogyi kūima'eeteeteramū. A'ere 'ga je'ega renupap katuare'ema 'gā naani. 'Ga je'ega renup katuare'ema 'gā ajemogyau akotee ma'e 'jawe 'ga pyri oo re. “Peapo kasi mama'ea aipo 'ga je'eg imū ne” 'jara 'gā nanē ajemogyau akotee ma'e 'jawe 'ga pyri oo re nū. Aipo 'gā namojeupawa rūi 'ga pyri oo re— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ²⁰ —Fariseu 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu 'jara 'gā netee mama'e esagea wapo 'me ae reape etee. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: “Mama'e esagea 'gā wapo”, 'jau nipo 'gā 'gā nesakara 'gā. A'ere 'gā naJarejuwarete 'ga muorypawamū rūi mama'e apoi. 'Gā 'jawe kasi peko ne. Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee mama'e apou 'eramū etee nipo 'ga pē mogyi wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Pēmara'ne kasi pejepytuna 'gā nee ne

²¹ —Ymā te 'ga amū 'i janepy 'gā nupe rakue: “Pejuka kasi 'ga amū ne. Oporojuka ma'e 'ga nipo 'gā weroo amū 'wyrīara 'ga upe. A'eramū nipo 'wyrīara 'ga oporojuka ma'e 'ga jukaukaa 'gā amū nupe, 'ga remi-jukafera repyaawamū”, 'jau 'ga amū janepy 'gā nupe rakue— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ²² —A'jea futat 'gā 'eawera. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Pēmara'ne ekoete kasi pejepytuna 'ga ree ne. Opytuna 'ga ree imara'ne ekoete ma'e 'ga nanē nipo 'gā erawau ekoete 'wyrīara 'ga upe nū. Opytuna kurapara 'ga nanē nipo 'gā erawau ekoete 'wyrīara poara 'gā nupe nū. “Nene'akwaawi te 'ā enē” 'ga amū upe 'eramū Janeruwarete 'ga aipo 'jara 'ga monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ²³ —A'eramū ki pēē pejemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe mama'e mū rooaw ipe pejeje'aramū pejepytuna 'ga ree, pejejee iporomutare'ema 'gā nee 'jau. ²⁴ A'eramū ki pejejee iporomutare'ema 'ga upe ra'ne pejewau 'ga mojyrūmū pejejeupe. Pejejeupe 'ga mojyrū re tāmējē pejewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe nū, mama'e rerawau 'ga upe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

²⁵ —“Mama'e tywera 'ga wapa'jau, pejejeupe 'ga amū 'eramū pejewau pejeporogytau 'ga upe, 'ga mota'wau pejejeupe. Kasi a'e pe 'ga pē nerooi 'wyrīara 'ga upe ne. A'eramū 'wyrīara 'ga pē monoukaa jefaruu 'ga upe, pē munewukaa ne. ²⁶ Moromunepawa pype pejemono re nipo nepe'ēarūi jui. Mama'e tywera apo mepy re tāmējē te pē'ē jui— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Peko kasi pejeuemireko are ne

²⁷ —Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i janee rakue: “Peko kasi pejeuemireko are ne”, 'ga 'i janee rakue. ²⁸ A'jea futat 'ga 'eawera. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Kūjā mū resag ire nipo pēē mū 'jau: “Kuu. Ikatura'mī te ēē nū'ū. Ako pa je ēē ree kwy”, 'jau nipo pēē pejejeupe. Aipo 'jara 'ga wemirekoe'em are ako ma'ea futat. Wea'aw imū etee futat aipo 'ga akou wemirekoe'em are— 'jau

Jejuu 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ²⁹ —“Jerea je motywet. Ëë resage'em ire amunipo 'ã je najerea'ari ëë ree teko are”, 'jau nipo pëë pejejeupe. A'eramü je 'jau pë nupe: “Orereaa ore motywerukat”, 'jau pejejea pemosok imonou imomoa pejejewi. Kasi a'e pe pënea pë motywerukaru'jaw ine— 'jau 'ga 'gã nupe. —Wea mosoga ay futat wea mosokara 'gã nupe numiamü. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe pëo te naay teepawi pë nui. Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ea te nipo ayay futat aipo pype imonopyra 'gã nupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ³⁰ —“Mama'e apoara ore motywerukat”, 'jau pejepoa pemonok imonou imomoa pejejewi. Aepo monoga ay futat numiamü. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe imomopora teayramü. A'eramü waywayramü imonopyra 'gã nupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

*Peetyawi pejemirekoa
(Maku 10.11-12; Luka 16.18)*

³¹ —Ymã te Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejemireko retyka ki ka'arana pekwasiarukat 'ga amü upe ëë ree. 'Aetyk je ene tejemirekoferamü akiko', pe'je ki ikwasiarukaa pejemirekofera ëë ree, imonou ëë upe”, 'jau 'ga rakue— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ³² —A'ere je 'awamü je 'i pë nupe: Peetyk ekoete kasi pejemirekoa ne. 'Ga amü ëë ree 'ga reko re etee pëë etyka. Kasi a'e pe tekotee 'gã 'i ëë upe: “Okò nipo ëë amutee 'ga ree ra'e. A'eramü ëë mena 'ga ëë retyka”, 'jau nipo 'gã ëë upe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. —A'eramü 'gã anure kũima'e ëë ree amü remiarünamü 'jau ëë upe ne: “Kuu. Emã'ë 'ga kũjã tywera ëë 'ga werekò wemirekoramü”, 'jau nipo 'gã ëë upe. A'eramü 'ga ëë rerekò re nipo amutee 'gã 'jau: “Amutee 'ga remireko ëë 'ga werekò”, 'jau nipo 'gã 'ga upe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Pë'me kasi Jarejuwarete 'ga upe ne

³³ —Ymã te Moisesi 'ga 'i janyppy 'gã nupe rakue: “Pë'me kasi Jarejuwarete 'ga upe ne. 'Taapo mama'e esagea ene upe 'jau' Jarejuwarete 'ga upe 'jaramü pëë aipoa etee futat iapou 'ga upe peje'eawer imü etee futat. A'ere kasi pë'me ne”, 'jau 'ga rakue. ³⁴ A'ere je 'i pë nupe: “Ywaga teepawe'emamü je mama'e apoi enee”, 'jawe'em pëë pejejaupe, pejeje'ega erowiarukaawamü. Pe'je peje'me'emamü pejejaupe. Ywag ipe Janeruwarete 'ga rekoi. A'eramü pëë ywaga mome'wau ekoete'em pejejaupe erowiarukaa futatee. ³⁵ Ywya nanë pëë imome'wau ekoete'em pejejaupe nü. Ywya 'ã 'ga py rupawa futat. A'eramü pëë peje'me'emamü ee nü. Jerusareg are nanë peje'me ekoete'emamü nü. Jerusarega jane'wyraraterete 'ga 'wyraretea te. A'eramü pëë imome'wau ekoete'em pejejaupe erowiarukaa futatee. ³⁶ “Mama'ea taapo ene upe 'jau' 'eramü pëë aipoa etee futat iapou peje'eawer imü etee futat. Pejeje'ega ekoete'em futat pejemogyau. “Teakag are je 'i enee mama'ea taapo enee 'jau'”, 'jawe'em pëë pejejaupe erowiarukaa futatee. Naene rüi e'awa mosigara. Naene rüi nanë e'awa moünara nü. A'eramü ki pëë pejeakag are peje'me'emamü pejejaupe. ³⁷ “Mama'ea taapo enee 'jau' 'eramü pëë aipoa etee futat iapou. Mama'e are pejejaruapowere'emamü pëë “Naani. Najeparuapoweri je ee”, 'jau tãmëjë ki pëë pejejaupe. Pë'me kasi pejejaupe ne. Ojeupe pë'me'emamü 'gã pëje'ega rerowiaa. Ojeupe pë'meramü 'gã pëje'ega nuerowiari futari. “I'me ma'e 'gã te ako”, 'jau etee 'gã pë nupe ne. “Janeruwarete 'ga remianuwamü je 'i enee: Mama'ea taapo enee 'jau, a'e je enee”, 'jau nipo 'gã o'me rerowiarukaawamü ajaupé. Mama'eukwaawa 'wyrara i'me ma'ea futat. A'eramü ki pëë peje'me'emamü pejejaupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

*Pejepyk kasi 'gã nee ne
(Luka 6.29-30)*

³⁸—Ymã te 'ã Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejepyk iki 'gã amũ nee. 'Gã amũ nipo pënea mamuka 'eramũ 'jepejepyka 'ga ree, 'ga rea mamuka. 'Ga amũ pejejëja mopen ire peë 'ga rãja mũ mopena, pejejepyka 'ga ree”, 'jau 'ã Moisesi 'ga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³⁹—A'ere je 'awamũ je 'i pë nupe: Pejepyk kasi nanuara 'gã nee ne, a'e je pë nupe. 'Ga amũ nipo eneretywape nupãu. A'eramũ ki ejetywape nupãnamũ erowag etee amogaty 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama. ⁴⁰—Eneraitya mũ futaa nipo 'ga amũ ene rerawau 'wyrriara 'ga upe. “Ejaitya emut amũ 'ga upe, 'ga mepyawamũ”, ere ki 'ga upe, 'jau futatee nipo 'ga ene rerawau 'wyrriara 'ga upe. A'eramũ ki ejaitya emono etee 'ga upe ejaity poakuwuu reewe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ⁴¹—“Majepei kilometro rupi ene jekaraemã eroo jee”, ejeupe 'ga amũ 'eramũ ene erawau mukũ kilometro rupi 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ⁴²—“Mama'e mũ emut jee”, ejeupe 'ga amũ 'eramũ imonou etee futat 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —“Ekaraemã mũ emut jee ra'ne”, ejeupe 'ga amũ 'eramũ “naani”, ere kasi 'ga upe ne. Emono futat 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

*Pëporomutar iki pëë pejejee iporomutare'ema 'gã nee
(Luka 6.27-28, 32-36)*

⁴³—Pëmu'jara 'gã 'ã e'i pë nupe: “Pëporomutar ete ki pëë pejejekoty'aawa 'gã nee. Perekó esage etee ki 'gã. A'ere ki pejejee iporomutare'ema 'gã perekó tywet”, 'jau 'gã pë nupe. ⁴⁴A'ere 'ã je 'i pë nupe: Perekó esage pejejekoty'aawa 'ga. Pejejee iporomutare'ema 'gã nee nanë pejejèjukau esage nũ. “Ejèjuka esage ki ore rerekó tywera 'gã nee”, 'jau etee ki pëë Jarejuwarete 'ga upe 'ga nee. ⁴⁵Aipo apo re nipo pë nesakara 'gã 'i: “A'jea futat. 'Gã Ku'jywa 'ga remiayuwaretea. A'eramũ 'gã 'ã 'ga 'jawe 'gã ojee iporomutare'ema 'gã nereko esagei”, 'jau nipo 'gã pë nesaka. Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo pãwë pãwë janee. Kwara 'ga imuenyu esage ma'e 'gã nupe, ia'wyre'ema 'gã nupe we. Amana 'ga imogyrukãa mama'e esage apoara 'gã nupe, mama'e tywera apoara 'gã nupe we— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ⁴⁶—Pejejee iporomutat ma'e 'gã nereko esagea etee sipo Janeruwarete 'ga afutat? Pejejee iporomutare'ema 'gã nereko tywera sipo 'ga afutat? Naani. Pë mepy sipo 'ga pejejee iporomutat ma'e 'gã nereko esage are? Naani. Nomepyi futari 'ga pë nupe. “Itywerete 'wyrriara upe ka'aranũ rerooara 'gã”, 'jau 'ã pëë jepi. A'etea 'gã miamũ wereko esage ojee iporomutat ma'e 'gã. ⁴⁷Pejejee iporomutat ma'e 'gã nupe etee oporogyta ma'eramũ 'ã pejejemogyau Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã 'jawe. 'Ga rerowiare'ema 'gã miamũ oporogytau ojee iporomutat ma'e 'gã nupe. A'eramũ je 'jau pë nupe: 'Gã nupe juejue ki peporogyta. Pejejee iporomutat ma'e 'gã nupe, pejejee iporomutare'ema 'gã nupe. Mïmera 'gã nupe pejeporogytau pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ⁴⁸—Janeruwarete 'ga 'ã mama'e esagea etee wapo pãwë pãwë janee. A'eramũ ki pëë pejejemogyau 'ga 'jawe futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

6

Pejejeape kasi pemono mama'ea Jarejuwarete 'ga upe ne

¹A'eramũ Jejui 'ga 'jau akou 'gã nupe, 'gã mu'jau 'gã neko esage are: —Jarejuwarete 'ga upe mama'e apou kasi peapo amutee 'gã nupe pejejee 'gã moporesakawamũ etee ne. Pënemïapo resakara 'gã nipo 'jau: “Kuu. Esage ma'e 'ga ra'e”, 'jau nipo 'gã pë nupe. A'eramũ nipo nanuaramũ Janeruwarete

'ga pē mepyawe'em pēnemiapofer are. Aipo 'gā 'ea te futat pēnemiapofera repya ra'e— 'jau 'ga 'gā nupe. ²—A'eramū pēē, imama'e'ema 'gā nupe mama'e mono re imonowe'em amutee 'gā neape. Pejejeua tywi pejejaupe mama'e mū monou miamū pēē imome'wawe'em pejejaupe, pejejerowiaraipema pejejemiapofer are. Sā'ā ae mama'e esage apoaramū. Nan tee futat aipo 'gā numiamū. A'ere 'gā iapoi amutee 'gā ojee 'gā moporesakawamū etēe. Judeu 'gā jatykaaw ipe kwaiwete 'gā ajatykau 'upa. A'eramū 'gā 'gā neape mama'e monou imama'e'ema 'ga amū upe. Amunawa myter ipe nanē 'gā mama'e monou 'gā nupe nū. Wemiapoa 'gā iapou mytuna 'gā nemiesagamū. 'Gā nupe esaukaripyramū te 'gā iapoi. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: "Kuu. Esage pa'e 'gā na'e nū. Mama'ea 'gā omono imama'e'ema 'gā nupe", 'jau nipo 'gā 'gā nesakawe. A'eramū nipo 'gā nesakarera 'gā 'eawera etēe futat 'gā nemiapofera repya. Janeruwarete 'ga 'gā mepyawe'em anure— 'jau 'gā 'gā nupe. ³⁻⁴—A'eramū ki pēē, ikaraemāe'ema 'gā amū nepe mama'e mono re, imonou jemime futat. 'Gā nupe imonou kasi amutee 'gā nupe pejesaukar etee ne. Pejejekoty'aawa 'gā nupe miamū pēē pejejemiapofera mome'wawe'em. Jarejuwarete 'ga upe pejejesakawamū futat pēē iapou. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē mepyau pēnemiapofer are— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Jarejuwarete 'ga upe ki pejeje'ega pemono
(Luka 11.2-4)

⁵—Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou ki, 'ga upe etee futat peje'eg. A'ere 'ā 'ga upe oporogyta 'me ma'e 'gā porogyta 'mei etee 'ga upe. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga upe oporogytau 'me ajemogyau. Amunawa pyter ipe nanē 'ā 'gā oporogytau 'me ajemogyau 'ga upe nū. A'ere 'gā amutee 'gā nemianuwamū tee 'gā porogyta 'me 'ga upe. 'Gā wesakawamū etee 'gā porogyta 'mei 'ga upe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā mepyawe'em anure— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ⁶ A'eramū 'ga 'jau wenupara 'gā nupe:

—Pjemogy kasi 'gā jawe ne. Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau pejejepe'au'i 'gā nui ra'ne. Pejejetee pejewau peje'jina pejeporogytau 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe ete'i futat peporogyta pejejemogyau. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ojeupe pēporogyta are— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

⁷—Peporogyta ekoete kasi Jarejuwarete 'ga upe ne, 'ga upe pejeporogytau ne. 'Gā rerowiare'ema 'gā oporogyta 'me etee 'ga upe. Oporogytau 'me kwaiwete 'ga upe. "Ojeupe je porogyta kwajamū nipo 'ga jeje'ega renuwi", 'jau 'gā ojeupe numiamū. ⁸ A'ere kasi peporogyta 'ga upe aipo 'gā 'jawe ne. Pejejea'awa etee peenūi 'ga upe. Ojeupe peporogyta enune 'ga pēnemifutara kwaawi. A'eramū ki pēē pejejemifutara etee enūina 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁹—Nan iki peporogyta 'ga upe:

"Kiapi'ni. Ene 'ā Oreruwaretea. Ywag ipe 'ā ere'yi. A'eramū ore oroje'ega arajupa enee.

Tene muoryp ki 'gā najuejue etee.

¹⁰ Kamēsīete ki 'gā najuejue etee tene rerowiat ajemogyau.

Kamēsīete tere'yi 'wyrīaramū oree najuejue etee 'jau.

Ywagipewara 'gā 'ā mama'ea wapo eneremifutar imū etee futat.

Nan tee futat ywy pewara 'gā iapoa ore arafutat.

¹¹ Awamū ki mama'ea emut oree oreremi'uramamū.

¹² Norerea'aru'jawi ore mama'e tywera orojeupe 'ga iapoawer are. A'eramū ki ene ejea'aru'jawe'emamū oretywer are.

¹³ Ore mamuakat futar iki ape mama'e tywera apoe'em are.

Mama'e tywera jar awi ene ore a'gwau, mama'eukwaawa 'wyriar awi', pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga upe 'gā porogyta are.

¹⁴ —'Gā amū pejereko tyweawer are pēē 'gā naykae'emamū Janeruwarete 'ga nanē nepē naykai pēnemapio tywer are. Imoia etee futat 'ga pētywera pē nui. ¹⁵ A'ere 'ga pejejuaykapawe'emamū 'ga nanē pē nakyaupawe'em ee nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

¹⁶ —'Ga upe pejeporogytaawa upe iwaēmauwe pēē pejewau pejemiw'ware'ema pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Aipoa esage. Aipoa Janeruwarete 'ga amuoryp. A'ere kasi pejejeakwara pemu'arasig ee ne. Janeruwarete 'ga remiayup 'me 'gā i'arasig ajemogyau. Weakwara nipo 'gā imotyaiapa ajemogyau. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: "Kwe 'ga ty'ara weroporogyta Ku'jywa 'ga upe ra'e", 'jau nipo 'gā nesakara 'gā 'gā nupe. A'eramū 'gā 'eawera etee futat 'gā nemiapofera repya. Janeruwarete 'ga nomepyi futari 'gā ee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau ee. ¹⁷ —A'eramū pēē 'ga upe pejeporogytaawa upe iwaēmauwe pejejowaeita, pejejemoyma pejeje'wyr awi peje'jāue'ēwe. ¹⁸ A'eramū pē nesakara 'gā ty'ara pereko kwaape'ema ajemogyau. A'eramū Janeruwarete 'ga etee futat ikwaapa 'ūina. A'eramū 'ga pē mepyau ee anure— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Jarejuwarete 'ga ree 'gā mu'eawet
(Luka 11.34-36; 12.22-34; 16.13)

¹⁹ —Anure nipo Janeruwarete 'ga pē mepyi ojeupe pēnemapiofer are. A'eramū ki pēē pejejea'aramū pejejeupe imepyram are. 'Au kasi pemomytun pejekaraemā ne. 'Auwara mama'ea teepaw etee. Jypemeruua etee taity a'upap. Itaju apopyrera miamū eposipopora etee a'upap. Muna'jywanā nanē amunarūmū pēkaraemā are 'jau. A'eramū ateepawamū etee pē nui.

²⁰ A'eramū ki pēē mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe etee. A'eramū 'ga anure mama'e esage monou pē nupe, ojeupe pēnemapiofera mepyawamū. Peu te mama'ea nateepawa'uweri. Nitywi futari mama'e mateepaara. Nitywi futari jypemeruua. Naeposipopori futari mama'ea. Nitywi futari amunarū ma'ea peu. ²¹ Ojeupe pēē mama'e aporamū 'ga mama'e mū m'ŷigatui pē nupe peu ojepyri. Ojeupe pēnemapiofer imū etee futat 'ga pē mepyau peu. Ojeupe kwaiwete mama'ea pēē iapo re 'ga kwaiwete futat mama'e m'ŷigatui pē nupe. Ojepyri peo re te nipo 'ga wemim'ŷigatufera muri pē nupe. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga upe kwaiwete futat. 'Auwara karaemā momytunara 'gā ea'at 'auwara ako ma'e are etee ajemogyau. A'ere ywag ipe karaemā momytunara 'gā nearamū Jarejuwarete 'ga ree— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²²⁻²³ —Tata reny 'jawe aereaa. Sā'ā tata enya mama'e resaukara janee. Nan tee futat jarejeau jane mama'e resagi. Ea ma'e 'gā wesak katu katu futat mama'ea. Eawep ma'e 'ga te aje 'ā nuesakatui mama'ea. Nan tee futat pēē. Ea ma'e 'gā 'jawewaramū pēē pēneapyo pejejemogyau jeje'eg are, erowiaa pejejemogyau. A'eramū pēē mama'e apou Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. A'ere eawep ma'e 'jawewaramū nepēneapyoi futari jeje'eg are. Neperowiari jeje'ega. A'eramū pēē pejejemifutar imū etee futat mama'e apou pejejemogyau. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe pēē— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁴ —Namukūja 'wyriara 'gā nemiayuwamū rūi 'ga amū rekoi. No-porowykya'uweri 'ga amū mukūja 'wyriara upe. Kasi a'e pe 'ga majepeja 'ga ree etee 'ga poromutaramū akou ne. Ajepeja 'ga ree jēmī oporomutare'emamū ne. Wemifutara 'ga je'eg imū etee mama'e apou ne. A'eramū 'ga wemifutare'ema 'ga je'eg imū mama'e apowe'em ne. Nan tee futat pēē.

Pejeka'aranũ kwai are etee ea'at ma'eramũ nepënea'aru'jawi Jarejuwarete 'ga ree— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁵ —Ma'eramũ 'ã je 'i pë nupe: Pënea awi mama'e are etee pejemogyau, je 'i pë nupe. “Ma'ja je i'wau 'awamũ”, pe'je awi pejejeupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe 'ũina. —Pënea'ar awi pejejaity are etee pejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogyppyk pejemogyau, 'jau je 'ã pë nupe— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina. —'Ga te 'ã pë apo rakue. A'eramũ 'ga ojee pejemogyppygamũ mama'e mua pë nupe. ²⁶ Sã'ã wyra'ia. Wyra'ia 'ã nuapoï agawewi mama'ea. Nitywi agawewi 'ã mama'e tymawa. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga mama'ea omono jupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Niapoï agawewi wyra'ia 'ga upe. A'etea 'ga ojejukau ee. Pëë taetu aje 'ã aeramũ 'ga upe. A'etea sipo 'ga nojejukai pë nee?— 'jau 'ga 'gã nupe. ²⁷ —Peko sipo amũ pejeymane'em are ete ea'at ma'eramũ amũ pejeymane'emamũ namutat?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Naani. Nia'wyrï futari aipoa miamũ pë nupe ee pënea'ara. A'etea te nipo pëyman pejemogyau. Pejeywyr are tee pejejea'aramũ miamũ pëmanũ futat. Mama'e are etee pënea'at pë nekoa nepë koga'uweri— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁸ —A'eramũ ki pëë pejejea'are'emamũ pejemogyau pejejaity are ete. Sã'ã 'ywotyra jũ mewara. 'Ywa 'ã noporowykyi agawewi opoty are. A'ere 'ã ipotyra esageteeramũ— 'jau 'ga 'gã nupe. ²⁹ —Ymã te janepytunera 'ga, Sarumãu 'ga, ikaraemã kwai ma'ea rakue. 'Ga te 'ã taity esage ma'ea rakue. A'ere 'ã 'ywotyra te 'ga raity esage apyraawi. ³⁰ 'Ywotyra 'ã majepi 'ara rupi etee wesageramũ. A'eramũ 'ã ai'iwë opÿjagamũ. A'eramũ nipo 'ga amũ iapyau. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga omokaturam ipotyra jupe— 'jau 'ga 'gã nupe. —Jupe iapo re sipo 'ga nomonoï mama'e esage pë nupe? Pëë taetu aje 'ã pënesage 'ywotyra resage apyraapa 'ga upe. Ma'eramũ pëë 'ga rerowiaipa etee 'ũ? Pe'je 'ga rerowiaa a'jea futat pejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³¹ —Au'je mama'e are etee pënea'ar ire. Pejemuaëm awi pejejemi'uram are etee. Pejemuaëm awi nanë pejejaity are etee nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³² —Janeruwarete 'ga rerowia'ema 'gã te ajemuaëm mama'e are etee. A'ere kasi pëë 'gã 'jawe peko ne. Janeruwarete 'ga pënemifutara okwaap. Ojejuka 'ga pë nee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³³ —Jarejuwarete 'ga remifutar are etee pejejea'aramũ pejemogyau. 'Ga je'ega renuw are ki pënea'at. “'Ga remifutar imũ sipo je mama'e apoi” 'e are etee ki pejejea'aramũ pejemogyau. Wemifutar imũ mama'e apo are pejejuka re 'ga mama'e esage muri pë nupe, ojejukau pë nee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³⁴ —A'eramũ ki pëë pejemuaëme'ema ai'iwewar are. “Au'je pa 'awauwewara kwy”, pe'je ki pejemuaëme'ema ee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

7

Pëpota'wa ki pejejee (Luka 6.37-38, 41-42)

¹ —“Nepëa'wyrï pëë Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je kasi 'gã amũ nupe ne. Aipoa 'gã nupe 'e'emamũ Janeruwarete 'ga nanë aipo ne'i pë nupe. “Mama'e tywerete 'ã ereapo ekou”, pe'je kasi 'gã nupe ne. Aipoa 'gã nupe pëë 'e'emamũ Janeruwarete 'ga nanë aipo ne'i pë nupe nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe 'ũina. ² —'Gã nupe pë'eawera 'jawerimũ etee futat nipo Janeruwarete 'ga 'i pë nupe. Mama'ea 'gã nupe iapoawera 'jawerimũ etee futat Janeruwarete 'ga iapoï pë nupe— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina. ³⁻⁴ —Najueje etee futat pëtywet. A'eramũ pëë “'Itywet ma'ea pëë” 'jawarü'em pejejaupe. A'eramũ ki pëë pejejaupe aipo 'e enune pejetywera ra'ne etyka. ⁵ —“Najetywi je tetywera pyu”,

pe'je nipo numiamū. A'ere pētyp futat. A'eramū pēē pejetywer awi ra'ne pejepoia. A'ere pejewirera tepepoat 'jau. “Ere epoia etywer awi”, tepe'je pejewirera 'ga upe 'jau— 'jau Jeju' 'ga 'gā nupe 'ūina. —Sā'ā ae 'ywa tuwywera weape i'aramū ajuea pewara resage'ema ajau. A'eramū 'ā ae enuēmukaa ra'ne wea awi. Ojewi enuēm ire 'ā ae ojoma'e resaka ajuea awi. Nan tee futat ae otywer awi ra'ne ae poiri. A'ere ojopoa— 'jau Jeju' 'ga 'gā nupe.

⁶ —Pe'je pejewau kwe pewara 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree, a'e je 'awamū pē nupe. Ee iporenuwewere'ema 'gā nipo e'i pē nupe: “Noreporenuweweri ore 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū pēē 'ga mome'wau'jape'ema 'gā nupe. Pejewau kamēsiete 'gā nui. Amutee 'gā nupe etee pejewau imome'wau nū. Kasi a'e pe iparuerowiariwere'ema 'gā mara'neramū pē nee ne. Kasuru jarū 'jawe aipo 'gā. Sā'ā kasuru jarūa ujare'emamū ae murukare'ema ojeypri. Nan tee futat aipo 'gā. Sā'ā tājaurana. Ojeupe ita esage momor ire ipyruga etee ee. Nan tee futat aipo 'gā— 'jau Jeju' 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Esage futat Janeruwarete 'ga (Luka 11.9-13)

⁷ A'eramū Jeju' 'ga 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga upe 'gā porogyta are: —Ojeupe pēē mama'e renūjamū Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. “Je poar ape” ojeupe 'eramū 'ga pē poari futari. Kamēsiete 'ga pejepoare'emamū, peje'ega pejemogyau pejojere'emamū 'ga upe. Sā'ā mama'e 'ara ae wī. A'eramū 'ā ae i'aramū awau ekaa. Esag ire tāmējē 'ā ae opoia ekar awi. Nan tee futat kasi peojet 'ga upe mama'e renū awi ne. A'eramū 'ga mama'e mua pē nupe— 'jau Jeju' 'ga 'gā nupe. —'Okwara mopogara 'ga 'jawe ki peko. 'Okwara rawopytymo'wog ire etee 'ga poiri imopog awi. Nan tee futar iki pēē. Pepoit kasi 'ga upe pejoporogyta awi ne. A'eramū 'ga pē poari futari— 'jau Jeju' 'ga 'gā nupe. ⁸ —“Mama'e emut amū jee” 'jara 'gā nupe 'ga imuri futari. “Je poar ape” 'jara 'gā 'ga opoat futat. Ojeupe peje'egamū 'ga je'egi futari pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁹ —Pejenosī kasi mama'ea 'ga upe enūina ne. Mama'e esage tee te 'ga amut pē nupe. Namura'uweri 'ga mama'e tywera pē nupe. Sā'ā pēē. “Mama'ea emut amū jee, Kiapi'ni”, pejeja'ya futajeupe i'eramū mama'e katurama'ete imonoa pejeja'ya upe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e esagea etee imuri pē nupe, “mama'e esagea emut jee” 'eramū. Ta'yriaramū sipo ita pemono pejeja'ya upe, mani'oko'o renūjamū? Naani. ¹⁰ Moja sipo pemono pejeja'ya upe, ipira renūjamū? Naani. Mama'e esagea etee futat pemono pejeja'ya upe— 'jau Jeju' 'ga 'gā nupe. ¹¹ —Pēē 'ā aetywera agawewi. A'etea 'ā mama'e esagea etee pemono pejeja'ya upe. Nan tee futat ywag ipe 'ūi ma'e 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga taetu 'ā esage te. Ma'eramū sipo 'ga mama'e esage mure'ema pē nupe, ojeupe pēē enūjamū? Amut futat 'ga mama'e esagea ojeupe enūinaramū pē nupe— 'jau Jeju' 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

¹² —Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa. Pefutat 'gā pejereko esagea. A'eramū pēē nanē pejejekau esage 'gā nee nū. Aipo are Moisesi 'ga ikwasiari inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē ikwasiaa ee rakue nū— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

Mukūi pea (Luka 13.24)

¹³⁻¹⁴ —Pe'i'i rupi ki pekwap. Pe'i'ia ywag ipe oo ma'ea. A'ere noko ayeteramū jupi ae oa. Amume'riramū etee te peo aipoa pe'i'i rupi. Pe'i'i rupi oo ma'eramū etee te peo Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi

pejejemogyau peu. Peuu rupi ae oa te ajee naayi futari numiamũ. Kwaiwete te 'gã oi peuu rupi. A'ere peuu rupi oo ma'e 'gã oi mama'eukwaawa rapyaw ipe te. Peu futat 'gã oi ajemogyau nakwaparimũ warãu rüi. Peu 'gã awau ajemogyau tywet—'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

I'me ma'e are 'gã mu'eawet
(Luka 6.43-44)

¹⁵ —A'eramũ ki pëe pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararũare'ema 'gã nui. 'Ga je'ega nipo 'gã omome'u 'me pë nupe. 'Ga je'ega mome'wara 'jawe futat nipo 'gã numiamũ. A'ere 'gã o'meramũ te 'gã 'i. “Tamomoirukat 'gã Jarejuwarete 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, e'i tee 'gã ajemogyau. A'eramũ pëe 'gã nerowiare'ema pejejemogyau—'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹⁶ —'Gã je'eg are ki pekwaap 'gã. Jarejuwarete 'ga je'eg imũ etee 'gã mama'e mome'uramũ pëe 'gã kwaapa. “Aipo 'gã a'jea futat 'ga je'ega omome'u”, pe'je ki 'gã je'ega renupa. 'Ga 'eawer imũ moromu'jare'ema 'gã sigaty etee omome'u 'ga je'ega ajemogyau. Sã'ã y'waa 'ywa. Nooi ae ju'yw are maga rekaa. Nopo'oi ae mamãũũa amyneju 'yw awi. Nan tee kasi peo moromu'jat tywera 'gã je'ega renuwu'japa ne—'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹⁷ —Y'wa 'yp katurama i'a katuram tãmëjê futat. Y'wa 'yw a'wyre'ema o'ywa 'jawe etee futat ni'aa'wryi. Y'wa 'yp katurama pekwaap i'a esage are. ¹⁸ Ni'a katurama'uweri futari y'wa 'ywa tywera. Y'wa a'wyre'ema etee 'ã akã are. Y'wa katurama 'aa o'ywa katurama 'jawe tãmëjê futat—'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. ¹⁹⁻²⁰ —Nan tee futat pëe. Jarejuwarete 'ga je'eg are moromu'jat tywera 'gã ia'wyre'ema futat. 'Gã je'eg are pëe moromu'jat tywera 'gã kwaapa tãmëjê futat. O'me are 'gã mu'e re nipo moromu'jat tywera 'gã wa'wyre'emamũ. Sã'ã y'wa a'wyre'ema jara 'gã y'wa 'ywa retyga imonoa imomoa tata pe. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga moromu'jat tywera 'gã monoi imomopoa mama'eukwaawa rapyaw ipe anure—'jau 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Janeruwarete 'ga remiayuwarete
(Luka 13.25-27)

²¹ —“Ore 'ã Jejui 'ga remiayuwa”, e'i futatee nipo 'gã amũ. “Jejui 'ga Ore-jararetea”, 'jau futatee nipo 'gã. A'ere 'gã nosei futari ywag ipe. Nuapoi futari 'gã mama'ea Jeruwarete 'ga remifutar imũ. Nuenuwu 'gã 'ga je'ega. A'eramũ 'gã osowe'em ywag ipe. 'Ga je'ega renupara 'gã etee futat oo ajemogyau ywag ipe—'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²² —Anure nipo Jarejuwarete 'ga rowase pejemajatykaaw ipe kwaiwete 'gã 'i ekoete jee: “Jarejuwarete 'ga je'eg are ore oi kwe pewara 'gã mu'jau ikue”, 'jau nipo 'gã jee. “Eneremiayuwa 'jawe futat ore mama'eukwaawa moia erekwara 'gã nui. Eneremiayuwa 'jawe futat ore a'eremiapoe'ema apou ikue”, 'jau nipo 'gã jee—'jau 'ga 'gã nupe. ²³ —A'ere nipo je 'i 'gã nupe: “Pëe pekwap futat je wi muku. Jeremiayup 'mea te pëe. Mama'e tywera apoarera te pëe”, 'jau nipo je 'gã nupe—'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

I'akwaap ma'e
(Luka 6.47-49)

²⁴ —Jeje'ega renuparamũ pë'akwaap pejejemogyau. Sã'ã i'akwaap ma'e 'ga 'oga mÿja ywy ãtã pype. ²⁵ Kwaiwete agawewi 'ã amana 'ua. Ywytuu agawewi 'ã erua. A'etea 'ã 'oga nu'ari futari ywytuu upe. 'Y ruwiretea miamũ 'ã owaëme'ema jupe. A'eramũ 'ã aipoa 'oga awawe'em ypy pe. Nan tee futat jeje'ega renuparamũ pëe—'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁶ —A'ere jeje'ega renupare'emamũ pejemogy i'akwaawe'ema 'ga 'jawe. I'akwaawe'ema 'ga te

ajee 'oga om̄yi am̄u 'y apopewa pype. ²⁷ A'eramū amanakyr ppy are we 'ga roga awau ppy pe 'ga wi. A'eramū futat 'ā 'y rypojuaga 'ga roga retyka 'ga wi. A'eramū nipo jeje'ega renupare'emamū pēē aipoa 'oga apoara 'ga 'jawe etee futat. Aipo 'ga 'jawewaramū nipo pēē anure pejepapa— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁸⁻²⁹ Jejuī 'ga porogytapaw ire, 'ga renuparera 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe. —NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'jawe rūi 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gā Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā ae mu'ei— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere Jejuī 'ga nanarūi. U'eawer imū etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree.

8

Ipito'om ma'e

(Maku 1.40-45; Luka 5.12-16)

¹ Gā nupe oporogytapaw ire Jejuī 'ga 'ua ojyppa wyytyr awi nū. Kwaiwete 'gā 'ua ojyppa 'ga reewe te futat. ² Poje ipito'om ma'e 'ga amū 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—Je resag ape, ki Ku'jyp. “Jejuī 'ga ae katu'okara”, e'i 'gā jee. A'eramū je tejuā tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

³ Aipo ojeupe 'erauwe Jejuī 'ga opo monou 'ga 'arimū:

—Kō ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

Oje'arimū 'ga po mono ppyrauwe okā'jāu 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka. ⁴ Ga mokā'ē re Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome'u kasi emokā'ēawera tekotee 'gā nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okā'ē je wi”, ere ewau 'ga upe. “A'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resag ire 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. —A'ere ene ejeymawa mū rerawau 'ga upe. A'eramū 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekā'ēawer are— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat ene ejeymawa mū rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Ejeymawa mū rapyukara ene ekā'ēawera resaukaawa futat— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

A'eramū ipito'om ma'efera 'ga awau ojeupe 'ga 'eawer imū etee futat iapou.

Jefaruu 'ga remiayup

(Luka 7.1-10)

⁵ Kafanaū pe 'gā waēm ire jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga amū 'ua owaēma Jejuī 'ga upe. Tapy'yī amuteea te 'ā 'ga, romanūa te 'ā 'ga. ⁶ A'eramū 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—Jeremiayuwa 'ga ojero'wu 'upa ayrūgatugatu 'ga 'upa— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁷ Aipo ojeupe 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere iruukwe. Too ene rupi 'ga katu'oka 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

⁸ —Naani nū'ū. Ene 'ā kūima'eeteetea te. Je 'ā akotee ma'ea te. Eje'eg imū etee futat ekatu'ok 'ga. “Ojekatu'ok futat 'ga” ene 'eramū 'ga jekatu'ogi futari— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe. ⁹ —Je 'ā jefaruuā. A'eramū je te'wyrīara 'ga je'eg imū etee futat mama'e apou tekou jepi. Je 'ā jefaruuā 'gā 'wyrīa'ria. Sēg jeremiayuwa jefaruu 'gā pytuna. A'eramū jeremiayuwa 'gā jeje'eg imū etee futat mama'e apou ajemogyau. 'Ga amū upe je 'jau: “Ere ewau peu jee”, 'jau je 'ga upe. A'eramū 'ga awau. Ajepeja 'ga upe je 'jau jepi: “Ere ejua 'au je pyri”, 'jau je

'ga upe jepi. A'eramū 'ga 'ua je pyri jepi. Tejeupe oporowyky ma'e 'ga amū upe je 'jau: "Ekwap mama'e apou jee", 'jau je 'ga upe. A'eramū 'ga jeje'eg imū etee futat mama'e apou jee jepi. A'eramū ene nanē eje'eg imū etee futat jeremiayuwa 'ga katu'oka jee— 'jau 'ga Jejuu 'ga upe.

¹⁰ Aipo ojeupe 'eramū Jejuu 'ga oporesagamū etee 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau wewiri ako ma'e 'gā nupe:

—Israeu juapyrera agawewi 'ā pēē. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Ināinānī etee futat 'ā pēē je rerowiaa pejemogyau. Ko 'ga judeue'ema agawewi. A'etea 'ga je rerowiat kwaiwete ra'e jepi— 'jau Jejuu 'ga wewiri ako ma'e 'gā nupe. ¹¹ —Peapyaka jeje'eg are? Anure nipo kwaiwete 'gā oi osou ywag ipe. Amunap tesirūmer awi we futat nipo 'gā oi ajatykau ore ree ywag ipe. Peu futat 'gā jemi'wari ymāwarera 'gā pyri. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmera 'gā pyri nipo 'gā awau ojemi'waa. Judeue'ema 'gā agawewi. A'etea 'gā je rerowiat ajemogyau. A'eramū nipo 'gā awau ajatykau ore ree peu Jarejuwarete 'ga pyri. ¹² A'ere 'ā judeu 'gā jēmī naani. Ywag ipe oo ma'eramera 'gā futat numiamū. A'ere 'gā naje rerowiari etee. Amume'ri 'gā etee 'ā je rerowiaa. A'eramū nipo Jeruwarete 'ga je rerowiare'ema 'gā monou 'gā pe'au muku ojewi. Ypytunaiwayay pype nipo 'ga 'gā monoi. Peu futat nipo 'gā wayrū ojere'emamū ajemogyau. Aya nipo 'gā nerekou, 'gā maema 'gā na'jywa mokāina 'gā mogyau— 'jau Jejuu 'ga wewiri ako ma'e 'gā nupe.

¹³ A'ere 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga upe nū:

—Ere ewau ejewya eje'wyr ipe nū. Je rerowiar ape ekou ra'e jepi. A'eramū eneremiayuwa 'ga ojekatu'oka enee nū— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū. Owaēma ppy we 'ga wemiayuwa 'ga resaka, jaruete 'ga reko esaka. Jejuu 'ga 'eawa rupi we etee futat 'ga remiayuwa 'ga ojekatu'oka.

Pedro 'ga rojo ēē

(Maku 1.29-34; Luka 4.38-41)

¹⁴ A'ere Jejuu 'ga awau Pedro 'ga 'wyr ipe nū. 'Ga roga pype osouwe 'ga Pedro 'ga rojo ēē resaka. Iro'y ēē 'upa.

¹⁵ A'eramū 'ga awau ēē popyyka. A'erauwe ēē ro'ya atEEPawamū ēē wi. A'erauwe ēē afu'ama okama awi mama'e apou 'ga upe 'ga mojemī'waa.

¹⁶ Kaaruwamū peuwara 'gā kwaiwete mama'eukwaawa rerekwara 'gā nerua Jejuu 'ga upe. A'eramū 'ga mama'eukwaawa moia 'gā nui, oje'eg imū etee futat. Ojero'wu ma'e 'gā nanē 'ga ikatu'oka nū. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Isai 'ga 'ga mome'ui rakue:

"Janekaruara 'ga omoit jane wi, jane katu'oka", 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. Jejuu 'ga remiaporama 'ga imome'wau inuga ka'aran are rakue. A'eramū 'ga 'gā katu'oka, Isai 'ga 'eawer imū etee futat.

"Too ene rupi 'jau' 'ga 'eawet

(Luka 9.57-62)

¹⁸ Anure kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. 'Gā nesakawe Jejuu 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Kwe katy soo jareyaapa 'jau, 'y owajara katy 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹ 'Gā o enunewe Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga amū 'ua oje'ega Jejuu 'ga upe:

—Too ene rupi 'jau, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ga upe. —Taata tekou ene rewiri kwe pe ene orauwē 'jau— 'jau 'ga 'ua Jejuu 'ga upe.

²⁰ A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat nipo eneatawet je rupi ki sa? A'ere 'ā je najerogi te tekou a'i kūi. Kasuru miara te 'ā ok. Ywy kwara 'ā 'ga roga. Wyrā'i nanē 'ā waityramū nū. A'eramū 'ā kaaruwauwe ojewya 'ua waity pype osea. A'ere je nanarūi. Aset ekoete tee futat je tekou. Tekaarupaw ipe je tesa ekoete tee futat tekou. Je 'ā pēnēki'yra agawewi. A'etea 'ā je najerogi tekou. Jeremiayuwamū nan tee futat pejemogy nū. A'etea futat te eneatawet je rupi?— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramū Jejuī 'ga rerowiaara 'ga amū 'jau 'ga upe:

—Tene ajee jeruwa manūi ra'ne. Tejuwa 'ga manū re too ene rupi 'jau. 'Ga manū re nipo a'jea futat tekou ywyapi ene rewiri. Tejuwa 'ga manūa ra'ne je aesak— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

²² A'ere Jejuī 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Ene'me awi. 'Awauwe futat ejot je rupi. Eneruwa 'ga manū re amutee 'gā totym 'ga enee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

Ywyruu muojeawet

(Maku 4.35-41; Luka 8.22-25)

²³ A'ere Jejuī 'ga u'aa yaruū pype, wemimu'e 'gā netee. ²⁴ Gā yaapaw ipe ywyruua 'ua erujewi 'gā nupe. 'Y ryjuapia yara matyneema imotypywyka ja'wyja'wy 'gā nupe. A'ere Jejuī 'ga seri etee futat 'upa. ²⁵ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'ga renūina 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere ejua epaka kūi! Sapap jane kūi!— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁶ Opag ire 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pejēkyjau nanimenime 'ū? Maran ajee nepejemogypyygi etee je ree 'ū? Nepeesagi nipo pejejepype je rekoa ki sa? Je te 'ā areko pēē. Je rerowia'ri etee 'ā pejepe pejejemogyau— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

A'erauwe 'ga fu'ami oje'ega ywyruu upe, tyjapetega upe nanē nū. A'erauwe futat ywyruua wojeramū. 'Y rajapetega nanē wojeramū nū. ²⁷ A'eramū 'ga remimu'e 'gā oporesagamū etee 'ga ree.

—Ma'e pājē 'ga te jane sireko jarejepype nū'ū?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Ywyruua te 'ā 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kūi. 'Y rajapetega nanē 'ga 'ā imuojea erujewi nū. Ma'e pājē 'ga te nū'ū? Naesagi pa je 'ga amū je'ega ywytu upe jepi nū, ywytu muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wapoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Maku 5.1-20; Luka 8.26-39)

²⁸ Garireja ypiauu owajara katy owaēm ire 'gā oyaruu monou imojekoka Gatara ywy are. Yaruū awi Jejuī 'ga ēm ypyrauwe mukūja 'gā 'ua 'ga rowosōu. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā poromū. Tywy 'arimū etee futat 'gā nekoī. A'eramū 'gā 'ua tywy awi Jejuī 'ga repejana. Mama'eukwaawa 'gā muarūukare'ema 'gā mamara'neu 'gā mogyau. Ipojyte 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā pyriwara 'gā okyjau 'gā nui. Nooi futari 'gā 'gā pyri. ²⁹ A'eramū Jejuī 'ga resakawe mama'eukwaawa werekwara 'gā muafukajukaa Jejuī 'ga upe:

—Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. Maran te ore rereko ape? Norowaēmi we ore orojereko tyweawa upe— 'jau mama'eukwaawa Jejuī 'ga upe.

³⁰ Aipo 'eramū mukuu'i tajaurana ajemogyau ojemi'waa. Kwaiwete tajaurana. ³¹ A'eramū mama'eukwaawa 'jau Jejuī 'ga upe:

—Gā nui ore moir ire ore monoukar ape tajaurana ywyterimū ore mojejaga— 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

³² —Pe'je ajee pejewau— 'jau Jejuī 'ga jupe.

A'erauwe mama'eukwaawa awau ū'jāu 'gā nui. Awau ojejaga tajaurana pype. A'eramū tajaurana mama'eukwaawa ojepepe ijejagamū erowawaka

erajemogyau. A'eramū erawau enujāna ywy'amuku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

³³ A'erauwe tajauran are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe:

—Ekoay Jeju'i 'ga 'ua tywy 'arimū ako ma'e 'gā pirewara omoit 'gā nui ko, imonou tajaurana pype ko. A'eramū tajaurana opapa ko— 'jau 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe.

³⁴ A'erauwe amunaw ipewara 'gā 'uapap Jeju'i 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau Jeju'i 'ga upe:

—Ere ejepe'au oreywy awi. Nenea'wyri ene ra'e. Orereymawa 'ā ereapisi-pap— 'jau 'gā Jeju'i 'ga upe.

A'eramū Jeju'i 'ga awau 'gā nui.

9

Iteu ma'e

(Maku 2.1-12; Luka 5.17-26)

¹ A'eramū Jeju'i 'ga awau 'gā nui. Awau u'aa yaruu pype, awau oyaapa nū. Oje'wyr ipe 'ga awau ojewya nū. ² A'eramū peuwara 'gā teewi iteu ma'e 'ga rerua Jeju'i 'ga upe nū. 'Ga rerua 'ga rupia 'ga rupawa reewe Jeju'i 'ga upe. "Je rerowiat pa 'gā ajemogyau ra'e", 'jau Jeju'i 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Erekyje awi je wi kūi. Enetywera je amoit ene wi— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe.

³ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'ga rerowiare'ema ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Awŷja 'agamū 'ū? Janeruwarete 'ga etee te janetywera omoit jane wi— 'jau 'gā ajaupe. —Enetywera je amoit ene wi 'eramū 'ga Jarejuwarete 'ga 'jawe je rekoi 'ga 'i te janee— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

⁴ A'ere Jeju'i 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē poromū 'jau pejejeupe 'ū?— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ⁵ —Je upe naayi. Iteu ma'e mafu'amaramū ae nanē ojotywera moiri ajai nū kūi — 'jau 'ga 'gā nupe. ⁶ —Pēneki'yra je 'ā. A'eramū je tepājē resaukaa pē nupe. Iteu ma'e 'ga je amafu'am pē neape— 'jau 'ga 'gā nupe. —'Ga fu'ama resaka taje kwaap pejepe 'jau— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —"Aeteufera 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanē ae wí nū", tepe'je 'jau. Jeruwarete 'ga te 'ā opājē amut jee. A'eramū je pētywera moia pē nui, iteu ma'e mafu'ama nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Ere efu'ama jui. Ejupawa pyyka erawau eje'wyr ipe— 'jau 'ga 'ga upe.

⁷ Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga afu'ama 'gā neape. A'eramū 'ga wupawa pyyka erawau oje'wyr ipe. ⁸ A'eramū esakarera 'gā ajemogyau oky'jau, oporesagamū 'ga ree. A'e pype 'gā aku'iramū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe.

—Kuu. Namafu'ami sipo 'ga 'ga pa, a'e ako je ko re'ā— 'jau 'gā ajaupe. —Ku'jywa 'ga 'ga amafu'amukat 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā esage ma'eramū, ki Ku'jyp. Ene 'ā eremafu'amukat 'ga 'ga upe. Epājēa 'ā eremut 'ga upe rai'i— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

Mateu 'ga mo'wyawet

(Maku 2.13-17; Luka 5.27-32)

⁹ A'eramū Jejuī 'ga awau watau nū. Awaw ipe 'ga Mateuramū je resaka. 'Wyrriararete upe ka'aranūū pyykarera je. Jeporowyky je renamū Jejuī 'ga 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga jee, je mo'wya ojeupi.

A'erauwe je tepoia teporowyky awi ejaa inuga a'e pe te futat. A'eramū futat je tewau 'ga rupi, 'ga remimu'eramū. ¹⁰ A'ere je 'ga mo'wya teje'wyr ipe:

—Ere ejua ejemi'waa je pyri. Ere ejemiayuwa 'gā nenūina erua erojemi'waa jerog ipe— 'jau je 'ga upe.

A'eramū 'gā 'ua ojemī'waa jerog ipe. Orojemi'waaw ipe kwaiwete 'wyrriararete 'ga upe ka'aranūū pyykarā 'gā 'ua ojemī'waa ore pyri. Mama'e tywera apoara 'gā nanē 'ua ojemī'waa ore pyri nū. ¹¹ Poje fariseu 'gā amū 'ua ore resaka. A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga remiayuwa 'gā nupe:

—Kuu. Ma'eramū pēmu'jara 'ga ojemī'waa 'wyrriararete 'ga upe ka'aranūū pyykarā 'gā pyri 'ū? Nia'wyrī 'gā kūi. Mama'e tywera apoara 'gā pype nanē 'ga reni ojemī'waa kūi. Nojemī'wari noko ae 'gā pyri 'ja. Nia'wyrī 'gā ajemogyau kūi— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹²⁻¹³ Aipo 'gā 'e renupawe Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā pyri je rekoi 'gā poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'jawewara te ako 'gā nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gā nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gā nupe muaga. Nan tee futat je. Ia'wyrē'ema 'gā katu'okawamū te je ruri. “Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere je naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e katu'oka tee je ruri. Pe'je pejewau pejemū'jau Jarejuwarete 'ga 'eawer are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Oseja 'ga upe rakue: “Je upe mama'e mura esage futat jee.

A'ere pejejee pēpota'wa esagea taetu esageramū jee.

Nafutari je tejeupe pēnemimurera, pejejee pejepota'wa esage'em ire”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue— 'jau Jejuī 'ga fariseu 'gā nupe.

*'Gā jemi'ware'em are 'gā mu'eawet
(Maku 2.18-22; Luka 5.33-39)*

¹⁴ Anure Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā amū 'ua oje'ega Jejuī 'ga upe:

—Juā Batista 'ga remiayuwamū ore orojemi'ware'ema futat oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gā nemiayuwa 'gā nanē ojemī'ware'ema futat oje'ega 'ga upe jepi nū. 'Ga upe oporogytaawa upe iwaēmauwe ore orojemi'ware'ema Jarejuwarete 'ga upe oropogytau jepi. A'ere 'ā eneremiayuwa 'gā nanarūi. Niojeri agawewi 'gā 'ā ojemī'war awi. A'etea 'ā 'gā oje'ega omonu Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

¹⁵ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Akokatu ma'e 'gā nekokaturamū sipo 'gā nekokatu resakara 'gā ty'ara rerajemogyi maraka are? Naani. Maraka teepaw ire tāmējē te 'gā py'arayparamū nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —'Gā nui akokatu ma'e 'gā jepe'aramū tee esakara 'gā poiri ojemī'war awi oporogytau Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga oje'ega 'gā nupe u'ama. —Nan tee futat jeremiayuwa 'gā wojerē'emamū ojemī'war awi oje'pyri je rekoramū. Ojewi je o re te nipo 'gā nojemī'wari ajemogyau. Je o re te nipo 'gā 'arasigamū ajemogyau je ree. A'eramū te nipo 'gā nojemī'wari ajemogyau wea'aramū etee je ree— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹⁶ —Ymā te 'ā aeypy 'gā pē mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ā 'awamū pē mu'ei nū. Amutee are je 'awamū pē mu'ei nū. A'ere nepemojopypea'uweri jeporogyta aeypy 'gā nemimome'ufer are. Jeporogyta are ojemū'e ma'eramū ki a'ea etee futat pejemū'e. Pemojopype kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemū'e ma'e 'gā nuapoi jeporogytau mama'ea— 'jau

Jejui 'ga 'gā nupe. —Naperugi ae taity ymanera taity yau pyu. Kasi a'e pe taity yau opoejamū erojefuapygi etee ne. A'eramū futat taity ymanera otoroka etee nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. ¹⁷—Y'way yau ae nueko'wogi yrū ymanera pype. Yrū yau pype te ae eko'wogi. Yrū ymana pype sieko'wok'eramū ajaiwayramū erujewi. A'eramū futat opy'apefugamū wajaiwamū yrū pype. A'eramū futat wyrū kakau. A'eramū ojeko'woka— 'jau 'ga 'gā nupe. —Yrū yau pype eko'wog ire ojeko'woke'ema. Yrūa kawe'em nanē nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau ee. —Nan tee futat nepemojopypea'uweri jeporogytafera morogyta ymaner are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Kūjā ēē mū kūjāmuku ēē retee

(Maku 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸ 'Ga porogyta 'ga renamū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma Jejui 'ga upe. Judeu 'gā 'wyrīa'ri 'ga amū 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Jera'jyr ēē amanū 'awamue futat ko. A'eramū ene ejua ēē resaka. Epoa ēē 'arimū imonoramū nipo ēē ferawi nū— 'jau 'ga 'ua 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe. Taesak ēē enee 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁹ A'eramū Jejui 'ga afu'ama awau 'ga rupi. 'Ga remimu'eramū ore nanē arawau 'gā nupi nū.

²⁰ Orewaw ipe kūjā ēē mū 'ua Jejui 'ga rupisika, 'ga raity pypireme'ywa pyyka. Ojero'wu ma'e ēē. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē ry ēē wi. Ymā te ēē rekoī rakue. ²¹ A'eramū ēē 'jau ojeupe etee futat: “Kīā raity pyygamū tajekatu'ok 'jau kwy”, 'jau ēē ojeupe etee futat. A'eramū ēē 'ua 'ga raity pypireme'ywa etee agawewi ipyyka. A'etea ēē ojekatu'ok 'ga raity pypireme'ywa pyyg pypirauwe futat. ²² A'erauwe Jejui 'ga ojerowaka amā'jāu ēē ree. A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Erekyje awi kari. Je rerowiar ape ekou ra'e jepi. A'eramū je ene katu'oka akiko— 'jau 'ga ēē upe.

Ēē upe aipo 'ga 'erauwe ēē ojekatu'oka.

²³ A'ere Jejui 'ga ore reruatau nū. “Jera'jyra ēē ree epoa emono” 'jara 'ga 'wyrā upe orowaēm ire orosou. Orosouwe Jejui 'ga ēē ree ajatyka ma'e 'gā nesaka. 'Ga mo'wyrarera 'ga ra'jyra ēē rapirūmū ēē rerekou. Jumi'ara'nī moje'egara 'gā nanē 'ga esaka nū* Kwaiwete 'gā 'upa 'oga pype. ²⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je peje'jāu pejewau ukupepe. Namanūi ēē. Oset tee ēē 'upa. Peesag iki je ēē momaga— 'jau 'ga 'gā nupe.

Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā 'ga rerekoemāu etee.

—Ene'me awi nū'ū. Amanū futat akiko— 'jau 'gā 'ga upe.

“Amoferap nipo je ēē re'ā”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga poromū 'jau 'gā nupe, “oset tee ēē 'upa”, 'jau etee 'ga 'gā nupe.

²⁵ 'Og awi 'gā mū'ē re 'ga amanū ma'efera ēē poppyka.

—Ere ejua ewya, ky'ri— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

A'erauwe ēē ferawi owya afu'ama. ²⁶ A'eramū 'gā ēē moferapawera mome'wau imuāina ojepyriwara 'gā nupe.

Mukūi eae'ema 'gā

²⁷ Ēē moferaw ire Jejui 'ga awau pe awi nū. 'Ga remimu'eramū ore arawau 'ga rupi. Orewaw ipe mukūja eae'ema 'gā 'ua ore rewiri wafukaita Jejui 'ga upe:

* 9:23 Ajamanūnamū ipyyra poromū jumi'ara'nīa.

—Jejui! Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera! Ore resag ape. Epājē mū ore katu'og ape— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

²⁸ 'Og ipe ore se re, 'gā nanē awau osou nū, Jejui 'ga rerowyka. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je rerowiat te pejepe pejejemogyau jepi? “Ore mamā'ē 'ga nū” 'ea te perowiat pejejemogyau?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Aruerowiat futat ore ene— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga opo monou 'gā nea are.

—Tejerowiat pejemogyramū je pē mamā'ēi— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁰ A'erauwe futat 'gā amā'jāu. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je mome'u kasi pejepe kwe pewara 'gā nupe kamēšiete ne, jerera muāje'ema kamēšiete amunawa pype ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹ A'ere 'gā naani. Nuereko katui 'gā 'ga 'eawera, 'ga rera muāina kamēšiete peuwara 'gā nupe.

Jje'ege'ema 'ga

³² Jejui 'ga wi 'gā o pyprauwe 'gā amū mama'eukwaawa rerekwara 'ga rera Jejui 'ga upe.

—Mama'eukwaawa mū 'upa 'ga pir are. A'eramū 'ga oje'ege'ema akou. Mama'eukwaawa 'ga nomoje'egukari imogou— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

A'erauwe Jejui 'ga imoia 'ga wi.

³³ Ojewi Jejui 'ga imoir ire 'ga oje'ega nū. A'eramū 'ga resakara 'gā oporesagamū 'ga ree ajemogyau.

—Niesagi pa jane nanuara Israeu juapyreramū jareywy pe jepi nū— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree ajemogyau.

³⁴ A'ere fariseu 'gā nuerowiari 'ga. A'eramū 'gā 'jau:

—Naani nū'ū. Mama'eukwaawa 'wyrriara je'eg imū tee 'ga 'ga pirewara moiri 'ga wi nū'ū— 'jau futatee 'gā 'gā nupe.

Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee

³⁵ Pe awi Jejui 'ga awau nū. Awau 'ga amunawa moy moyka akou. 'Ga remimu'eramū ore arakou 'ga retee te futat. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'ga awau 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe akou, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'oka akou. ³⁶ Kwaiwete 'gā jatykai 'ga ree, 'ga porogyta renupa. 'Gā nesakawe Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee. “Karupa'mī jare'ema 'jawe 'gā jemogyi. Ojejukawe'emamū nanē nū. Worypawamū 'gā ajemogyau. Nitywi futari 'gā poara 'ga amū”, 'jau Jejui 'ga ojeupe. ³⁷ A'eramū 'ga 'jau wemimu'eramū oree:

—Ināinānī'i etee Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā jemogyi. A'ere 'ā kwaiwete je te 'gā jemogyi Janeruwarete 'ga kwaape'ema— 'jau 'ga oree. ³⁸ —A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe aipo are: “Emonou'jau'jap ejemiayua 'gā emome'waramū kwe pewara 'gā nupe”, pe'je ki 'ga upe aipo are— 'jau Jejui 'ga oree. —Sā'ā juowuurana. Omonookara ae mū tywe'emamū 'ā ototokapaw ekoete. Nan tee futat nipo 'gā 'ga je'ega ojeupe 'gā imome'ue'emamū 'gā pawī etee mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga oree.

10

Jejui 'ga remimu'e 'gā
(Maku 3.13-19; Luka 6.12-16)

¹ Jeju'i 'ga wemimu'eramū ore majatykau ojee, tusiramū ore majatykau ojee. Opājēa 'ga imua ore upe ore moporowykyawamū.

—Tepājēa je amono pē nupe amutee 'gā poawamū. Pe'je pejewau mama'eukwaawa moia erekwara 'gā nui. Ojero'wu ma'e 'gā nanē pēē ikatu'oka nū— 'jau 'ga oree ikue.

²⁻⁴ 'Ga remimonoramū orepytuna tusi. Simāo, Andre, Tiago, Juā, Filipe, Patarumeu, Tome, Mateuramū je, ajepeja Tiago, Tadeu, ajepeja Simāo, Judas. Mīmeramū ore Jeju'i 'ga remimu'eramū. Simāo 'ga mukūi 'ga rera. Pedro 'ga rer irūa. Ajepeja Simāo 'ga rera nanē mukūi nū. Serote 'jau 'ga rer irūa. Andre 'ga Pedro 'ga rewirera 'ga. Tiago 'ga rewirera 'ga Juānamū. Sepeteuramū Tiago 'ga ruwa 'ga Juā 'ga retee. Je Mateuramū 'wyriara upe ka'aranūū pyykareramū. Ajepeja Tiago 'ga Afeue 'ga ra'yra 'ga. Judas 'ga nanē mukūi 'ga rera nū. Iskariōte 'ga rer irūa. Kūima'e tywera 'gā nupe 'ga monoara 'ga poromū. Mīmeramū ore Jeju'i 'ga remimonoramū.

Jeju'i 'ga wemimu'e 'gā monoawet

(Maku 6.7-13; Luka 9.1-6)

⁵ Wemimu'eramū Jeju'i 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'ere ki judeu 'gā nupe etee je mome'u pejepe. Judeue'ema 'gā nupe kasi je mome'u pejepe ne. Samari ywy pewara 'gā nupe nanē je mome'wawe'em nū. ⁶ Israeu juapyrera 'gā nupe etee futat pejewau morogyta esage mome'wau. Sā'ā karupa'mī ka'jama ujar awi. Nan tee futat Israeu juapyrera 'gā jemogyi. Ymā te 'gā ypya Jarejuwarete 'ga je'ega renuwi rakue. A'eramū 'gā 'ga kwaapa katu katu rakue— 'jau 'ga oree. —A'ere 'awauwara 'gā nokwaawi futari 'ga. 'Ga remifutara nanē 'gā ikwaape'ema nū. A'eramū 'gā ajemogyau karupa'mī ka'jama 'jawe— 'jau Jeju'i 'ga oree. ⁷ —“Otywer awi opoit ma'e 'gā Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejejoia pejetywer awi”, pe'je ki pejewau 'gā nupe. ⁸ Ojero'wu ma'e 'gā pēē ikatu'oka. Amanū ma'e 'gā pēē imoferapa. Ipito'om ma'e 'gā pēē imokā'jāu. Mama'eukwaawa pēē imoia mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui— 'jau Jeju'i 'ga oree. —Tepājēa je amono pē nupe. A'ere naje mepyī pejepe tepājēa pejejeupe imono are. A'eramū pēē pejewau 'gā katu'oka ekoete te futat pejejemogyau. “Je mepy pejepe. Pejekatu'okawera pemepy jee”, 'jawe'em futat pēē 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga oree.

⁹ —Ka'aranūūa kasi peroo ne. ¹⁰ Pejekaraemā nanē erawawe'em nū. Pejejyrū, pejepyapaap. Mīmera miamū kasi peroo ne. Pejepir arewara etee futar iki peroo. Ywira nanē pēē erawawe'em pejepe pe. Ojeupe peporogytaramū 'gā pē mojemī'waa. Aipoa esage— 'jau Jeju'i 'ga oree.

¹¹ —“Gā 'wyrarete upe pejewaēma pejewau pejeseawa rekaa. “Pe'je pejeju pejesea 'au ore pyri” 'jara 'gā noga pype etee futar iki pejup. Peo kasi kwe pe pejejemogyau ne. ¹² “Gā nog ipe pejewau ki “Awamū Janeruwarete 'ga nepē mu'arasigukari pē mogyau”, pe'je pejewau pejesou 'gā nupe. “Arafutar ore Jarejuwarete 'ga pē muekōēāja pē mogya”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga oree. ¹³ —“Pe'je pejeju pejepytāu ore'wyr ipe” 'gā 'eramū ki pe'je 'gā nupe: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga aku'i muri pē nupe, pē mopy'ata'wau a'jea futat”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga oree. —“Narafutari ore pēpyta oroje'wyr ipe” 'gā 'eramū pēē 'jau 'gā nupe: “Janeruwarete 'ga aku'ia namura'uweri pē nupe”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga oree. ¹⁴ —A'eramū nipo pēē pejewau majepeja 'gā amū 'wyr ipe nū. A'eramū nipo 'gā 'jau: “Noreporenuwiweri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū ki pe'je 'gā nupe “Janeruwarete 'ga 'ā wemiayuwamū

pefutat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga. A'eramū nipo 'ga anure pē mu'arasiga pē mogyau", pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga oree u'ama. — A'eramū pēē 'gā 'wyrarete awi peje'jāu pejepypapaawa nupānupāu ajuee, 'ya motototoka jui. "Janeruwarete 'ga pē katu'og are ifuwet numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga", pe'je ki pejepypapaawa nupāu ajuee 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga oree. ¹⁵—A'jea futat je 'i. Anure, wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga Sodom ipewarera 'gā nereko tyweretei Gomora pewarera 'gā netee. Sodom ipewarera 'gā ityweretei Janeruwarete 'ga upe, Gomora pewarera 'ga netee rakue. A'eramū nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. A'ere "noreporenuwiweri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are" 'jara 'gā Sodom ipewara 'gā tywera apyraawi. A'eramū nipo 'ga taetu 'gā nerekou tyweaete etee te nū Sodom ipewarera 'gā apyraapa— 'jau Jejuī 'ga oree.

*Jejuī 'ga rur enune ojeapo ma'e
(Maku 13.1-13; Luka 21.12-19)*

¹⁶—Sā'ā kasurua tajau jarū pyterimū isea. A'eramū 'ā tajaua iu'wau. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga kwaapare'ema 'gā pyterimū pese. 'Gā amū nipo amara'neramū akou pē nee. A'ere ki pē'akwaap pejejemogyau 'gā nupe. Pejepota'waramū etee futar iki 'gā nee— 'jau Jejuī 'ga oree. ¹⁷—Peje'agu te ki ajee pejejerowiare'ema 'gā nui. 'Gā amū nipo pē pyyka pē nerawau o'wyrīa'ri 'gā nowase pē moporogytaukaa o'wyrīara upe. Judeu 'gā jatykaaw ipe nipo 'gā amū pē pyyka pē nupānupāu. ¹⁸Je rerowiaaramū pē nekoramū nipo 'gā pē pyygi pē nerawau judeue'ema 'gā 'wyrīara 'gā nowase. O'wyrīararete 'gā nowase pejejeroramū pēē je ree morogyta esage mome'wau 'gā nupe. A'eramū futat nipo o'wyrīara 'gā nowase pē nerawarera 'gā morogyta esagea pēē imome'u renuwi o'wyrīara 'gā neewe futat— 'jau Jejuī 'ga oree. ¹⁹—A'ere kasi pekyje pejejerooramū ne. "Ma'ja 'jau sipo je teje'ega 'gā nupe 'wei", pe'je kasi ne, pejegy'jau ne. Janeruwarete 'ga te peje'egawa amut pē nupe peu pē nerooramū— 'jau 'ga oree. ²⁰—Napēē tee rūi peporogyta 'gā nupe. Pēnuwarete 'ga 'Agesagea te nipo pē mueapyo pē'eaw are— 'jau Jejuī 'ga oree.

²¹—Je rerowiare'ema 'gā nipo wewirera 'ga miamū futat omono 'gā nupe, ijukaukaa, wewirera 'ga je rerowiar ire. Wa'yra 'gā miamū nipo 'gā imonou 'gā nupe iapisaukaa. 'Uwa miamū, oya miamū 'jau nipo 'gā imonou iapisaukaa 'gā nupe je rerowiaaramū 'gā jemogyramū— 'jau Jejuī 'ga oree. ²²—Je rerowiare'ema 'gā oporomutare'emamū je ree. A'eramū nipo 'gā je rerowiarāmū pē nee nanē oporomutare'emamū nū. A'ere Janeruwarete 'ga je rerowiar awi ipoire'ema 'gā nerooi imogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi futat— 'jau 'ga oree. ²³—Amunaw ipewara 'gā pejejereko tyweramū, pejeka'jama pejewau 'gā nui. Ajepeja amunaw ipe pejewau je mome'wau. Israeu ywy pypewara amunawa moyge'emaue nipo je ruri tejewya nū— 'jau 'ga oree.

²⁴—Ojemu'e yau ma'e 'gā amu'jara 'ga nuapyaawi futari. I'wyrīat ma'e 'gā o'wyrīara 'ga nanē nuapyaawi nū. ²⁵Ojemu'e ma'e 'ga e'i ojeupe: "Tako temu'jara 'ga 'jawe 'jau kwý", 'jau nipo 'ga ojeupe. Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Je rerowiare'ema 'gā je kurapara te ajemogyau. "Mama'eukwaawa 'wyrīara je'eg imū tee 'ga mama'eukwaawa moia 'gā nui", 'jau futatee nipo 'gā jee je kurapa ajemogyau. A'eramū nipo 'gā pēē taetu je rerowiarāmū pē kurapa— 'jau Jejuī 'ga oree.

*Pekyje ki Jarejuwarete 'ga wi
(Luka 12.2-7)*

26 —Pekyje awi 'gã nui. Nomima'uweri futari ae mama'ea. Anure te nipo imimipyrrera jesaukari katu katu 'gã nupe. 27 Awamũ je je'egi pẽ nupe etee futat. A'ere tepeo jeje'ega mome'wau 'gã nupe najuejue etee futat 'jau—'jau Jejui 'ga oree. 28 —Pekyje awi pejejee ifuwet ma'e 'gã nui. Pẽ apisi 'gã numiamũ. A'ere 'gã pẽ'aga nomateepawa'uweri. Jarejuwarete 'ga wi te a'jea futat pekyje ete. 'Ga te a'jea futat pẽ mateepap ywawuje futat werowiare'emamũ. Pẽ'aga we futat 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe—'jau 'ga oree. —'Ga te a'jea futat mama'e tywera ojeupe iapoaramũ ae apisi—'jau 'ga oree.

29 —Janeruwarete 'ga te 'ã pãjēretea. A'ere 'ga jejuka esagei futari ae ree. Peesak wyra'ia. Wyra'ia 'ã niapoi agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga imanũnamũ wesak 'ũina. 'Ga remifutarimũ etee te wyra'ia imanũ. 30 Ae taetu aje 'ã ae ate 'ga upe. Ma'eramũ 'ã 'ga jejukai ae ree taetu—'jau 'ga imome'wau oree 'ũina. —Pẽ'awa we futat ojemojopyrũmap ajemogyau pẽakag are. Aeakag are ijemogya we futat 'ga okwaapap. “Nojejukai nipo 'ga ore ree?” pe'je kasi ne. Naani. Ojejuka futat 'ga pẽ nee. 31 A'eramũ ki pẽ pejekyllawe'em pejereko tywera 'gã nui—'jau 'ga oree.

32 —Pejenosĩ kasi je mome'wau 'gã nupe ne—'jau 'ga 'gã nupe. —'Gã nowase pẽẽ je mome'u renosĩ'em ire je nanẽ najenosĩ pẽ mome'wau nũ. “Je Jejui 'ga remiayuwamũ je” pẽẽ 'eramũ je ywag ipe peoramũ je nanẽ futat ywagipewara 'gã nowase a'e 'gã nupe nũ: “Koromũ noko jeremiayuwa 'gã 'ja”, 'jau nipo je pẽ nupe ywag ipe peoramũ, ywagipewara 'gã nowase pẽ mome'wau enosũe'em 'gã nupe—'jau Jejui 'ga oree. 33 —“Je naJejui 'ga remiayuwa rũ” 'jaramũ je ywag ipe peoramũ pẽẽ 'jawerimũ etee futat nipo je pẽ nenosũ pẽ mome'wau Tejuwarete 'ga rowase: “Najeremiayuwa 'ga rũ noko 'agamũ”, 'jau nipo je pẽ nupe pẽ mome'wau 'ga rowase. A'eramũ je aipo 'jarera 'gã monou muku tejewi—'jau 'ga oree.

Jejui 'ga ree nipo ae ajamueu
(Luka 12.51-53; 14.26-27)

34 —“Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rur ire nipo ore jamuepawi”, pe'je kasi ne. Naani. Je ree taetu nipo pejamue pejemogyau—'jau 'ga oree.

35 —Kũima'e 'ga amũ nipo je rerowiaa. A'ere nipo 'ga ra'yra naje rerowiari. A'eramũ nipo 'gã ajamueu je ree. Kũjã eẽ mũ nipo je rerowiaa. A'ere nipo eẽ ra'yra eẽ naje rerowiari. Eẽ ra'yatya nanẽ nipo je rerowiare'ema nũ. A'eramũ nipo aipo 'gã je rerowiaara eẽ mueu je ree. 36 Amumẽ je rerowiaara 'gã pytuna 'gã we futat nipo 'gã nereko tyweaete je ree. Je rerowiaara 'gã nereko tywera 'gã 'gã pytuna futat—'jau Jejui 'ga oree.

37 —Pẽporomutat 'ã pẽẽ pejepytuna 'gã nee. A'eramũ pẽẽ mama'e apou 'gã maku'iu. A'ere je 'i 'awamũ pẽ nupe: Jeremiayuwa'ũ pejekoweramũ ki pẽporomutat je ree, pejepytuna 'gã nee pejeporomutara apyraapa. Pejejuw are, pejeje are, pejeja'yr are. Mĩmera 'gã nee pejeporomutara apyraapa. Je ree pejeporomutaramũ ki mama'e apou jeremifutar imũ etee je muorypawamũ. “Ereapo awi nanuara ki sa”, 'jau nipo pẽpytuna 'gã pẽ nupe. A'ere kasi eremojerowiat 'gã ne. Jeje'eg imũ etee futat pẽẽ iapou. Kasi a'e pe pẽẽ najeremiayuwa rũ ne—'jau 'ga oree.

38 —Anure nipo 'gã pẽ nereko tyweretei je ree, pẽ apisau je ree. A'eramũ futat nipo pẽẽ mũ je rerowiar awi pejepoia. A'ere pẽẽ je rerowiar awi opoit ma'eramũ najeremiayuwa rũ pejemogy. Jeremiayuwa'ũ pejekoweramũ jeremifutara etee futat pẽẽ iapou, pejekyllawe'em 'gã pejereko tywer awi. “Tene 'gã je jukai kwy. Napoira'uweri je Jejui 'ga rerowiar awi”, 'jau etee

ki pēē— 'jau 'ga oree. ³⁹ —“Najemanūweri je Jejui 'ga mome'u are” 'jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. “Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejui 'ga remifutar imū” 'jara nanē awawe'em ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri nū— 'jau Jejui 'ga oree. —A'ere “tene 'gā je jukai kwy. Napoira'uweri je 'ga rerowiar awi” 'jara 'gā oi futari ywag ipe, Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga oree.

Janeruwarete 'ga jane mepyawam
(Maku 9.41)

⁴⁰ —“Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe”, a'e ako je pē nupe ko. A'jea futat je 'i: Je rerowiarāmū pē nereko esageara 'gā je nanē je rereko esage nū. Je rereko esageara 'gā je muarera 'ga nanē wereko esage nū. ⁴¹ Ojeupe 'ga amū waēmamū nipo 'gā 'jau: “Janeruwarete 'ga 'ga mut janee, ojee jane mu'jawamū. Ma'eramū 'ā oreporonuwieramū 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gā. “Torojejuka esage 'ga ree nanē 'jau nū”, 'jau nipo 'gā. A'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga oje'eg are moromu'jarera 'gā mepyi. 'Ga ree ojejuka esage ma'e 'gā nanē 'ga omepy nū, moromu'jarera 'ga repy 'jawe etee futat. Ojeupe 'ga amū waēm ire nipo 'gā amū 'jau: “Koromū esage ma'e 'ga. Ma'eramū 'gā mepyi. 'Yro'ysaga esagei 'ga ree”, 'jau nipo 'gā. A'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga esage ma'e 'gā mepyi. A'eramū 'ga esage ma'e 'gā nee ojejuka esage ma'e 'gā nanē imepyau nū, esage ma'e 'gā nepy 'jawe etee futat nū— 'jau Jejui 'ga oree.

⁴² —A'jea futat je 'i: Anure nipo Janeruwarete 'ga je rerowiaara 'gā nereko esageara 'gā mepyi. 'Yro'ysaga etee agawewi nipo 'gā imonou je rerowiaara 'ga amū upe, i'yuwei ma'eramū. A'etea Janeruwarete 'ga 'yro'ysaga monoara 'gā mepyau 'ga upe imonoawer are— 'jau 'ga oree, kwe pe omome'wawamū 'ga ore monoi.

A'eramū ore arawau kwe pe 'ga mome'wau oropytuna judeu 'gā nupe.

11

Juā Batista 'ga remiayup
(Luka 7.18-35)

¹ Ojewi 'ga remimu'e 'gā orauwe Jejui 'ga awau ipyriu'iwara 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ² A'e pype Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā amū 'ua owaēma Jejui 'ga upe. Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā Jejui 'ga remiapofera mome'wau 'ga upe moromunepawa pype 'ga renaw ipe rakue. A'eramū Juā 'ga 'gā amū monou 'gā moporonuwukaa ee Jejui 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amū te ra'u nū?” pe'je ki pejewau 'ga upe jee— 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

³ A'eramū 'gā awau oporonupa ee Jejui 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amū te ra'u nū?” e'i Juā 'ga enee ko— 'jau 'gā awau 'ga upe.

⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejemiesagera mome'wau 'ga upe. ⁵ “Eae'ema 'gā 'ga amamā'ē akou. Iteu ma'e 'gā 'ga amafu'am. Ipito'om ma'e 'gā 'ga imokā'jāu. Iapyae'ema 'gā 'ga imuapyau. Amanū ma'e 'gā 'ga imoferapa. Iporiay'i ma'e 'gā nupe 'ga morogyta esage mome'wau akou” pe'je ki, jeremiapofera mome'wau 'ga upe. ⁶ “Je rerowiar awi ipoire'ema 'gā niku'ipawi futari ajemogyau”, e'i 'ga enee ko, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁷ Ojewi Juā 'ga remiayuwa 'gā o ypyrauwe Jejui 'ga oporonupa Juā 'ga rekwawer are ojeypyriwara 'gā nupe.

—Amunawe'em ipe pejewau te maran peesak 'ga rai'i? Ma'ja 'jawe te 'ga rai'i? Sā'ā juowa ywytua erojetyjetyga erekoa. Nan te 'ga reko'i rai'i? Naani te ra'u nū?— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nanarūi futat 'ga reko'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Najuejue etee futat 'ga reko'i oje'egawer imū etee futat 'ga oje'ega 'gā nupe ai'i, wesakara 'gā nupe ai'i. “Pejetywer awi pēpoiweramū Ku'jywa 'ga imoiri pē nui”, 'jau pāwē pāwē etee futat 'ga akou 'gā nupe. Kūima'eeteete 'gā nupe, akotee ma'e 'gā nupe 'jau 'ga akou 'ga mome'wau 'gā nupe ai'i— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁸—Taity esagea sipo 'ga wereko eruatau pēnemiesagamū rai'i? Naani. Taity esage ma'e 'gā ako 'og esage pype etee. A'ere Juā 'ga nanarūi. Taity ekoetea etee futat 'ga wereko imunepa. Nu'ari futari 'ga taity esage rerekwar ipe. Ikaraemā kwai ma'e 'gā 'ā waity esage etee te wereko imunepa. A'ere Juā 'ga nanarūi— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe.

⁹—Juā 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga mome'wararete ako rai'i. ¹⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Juā 'ga ree inuga rakue. “Koromū jeje'ega mome'wara 'ga”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe. —“Tomono 'ga ene renunewe 'jau, kwe pewara 'gā mu'jau ene ree 'jau, ene rura futarukaa 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹¹—Aeypy 'gā porogytafera wesageramū agawewi. A'ere Juā 'ga porogytafera te 'gā porogytafera resage apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'awamū je rerowiaara 'gā te Juā 'ga porogytafera apyraawi. Imu'epyre'ema 'gā agawewi 'ā. A'etea 'gā 'ga ma'e apyraapa Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. ¹²—Juā 'ga ra'ne 'ā 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree rakue. “Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau 'ā Juā 'ga 'gā nupe rakue. 'Awamū 'ā je nanē aipo 'jau pē nupe nū— 'jau Jejui 'ga 'ūina 'gā nupe. —A'eramū kwaiwete itywet ma'e 'gā oreje'ega rerowiaa. 'Gā ku'ia 'gā nerekou. “Arowiat je 'gā je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga jetywera moia je wī, je mogou wemiayuwamū. Tene 'ga rerowiare'ema 'gā je rereko tyweretei kwy. Napoiri futari je 'ga rerowiar awi”, 'jau nipo 'gā aku'iramū ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹³—Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'gā Moisesi 'ga retee imome'ui pē nupe rakue. “Anure nipo Janeruwarete 'ga wemimurama 'ga muri, 'ga mogou 'wyriaramū ae upe. Otywer awi opoit ma'e 'gā nipo 'ga imogyau wemiayuwamū”, 'jau 'gā nakue. Juā 'ga nanē Janeruwarete 'ga remimureramū je mome'wau pē nupe rai'i nū. ¹⁴ Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā amū 'i rakue: “Anure nipo Eliasi 'ga 'jawewaramū ra'ne ijesakari pē nupe. 'Ga rewiri etee nipo ajee Janeruwarete 'ga remimura 'ga jesakari”, 'jau 'gā ikwasiaa ee rakue. A'eramū je ee iparuerowiarwet ma'eramū pē mueapyou 'gā je'eg are. Juā 'ga futat Eliasi 'ga 'jawewara. A'eramū 'ga 'ua Jarejuwarete 'ga remimuramamū je renune ai'i. ¹⁵ Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁶⁻¹⁷—Ma'ja 'jawe te 'awauwaramū pēē? — 'jau 'ga 'gā nupe. —Kunumīarūe'ema 'jawe futat pēē. Sā'ā kunumīa. “Soo jarejerokyau 'jau” 'eramū, “Naani. Najeataweretei je”, 'jau etee 'ā ajaupe. “Pe'je ajee sajeawotee 'ū”, 'jau 'ā kunumīa ajaupe nū. “Najejeawoteeweri futari je”, a'e ako je ko, 'jau ete 'ā kunumīa ajaupe. Nan tee futat pēē. ¹⁸ Juā Batista 'ga 'ā ojemi'ware'ema akou Jarejuwarete 'ga upe oporogytau rakue. A'eramū 'ā pēē “mama'eukwaawa 'ga wereko opir are ra'e”, 'jau 'ā pēē 'ga upe, 'ga jemi'ware'emamū rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁹—A'ere 'ā je ruri Juā 'ga rewiri nū. Je 'ā tekou teojere'emamū tejemi'waa Jarejuwarete 'ga upe teporogytau. A'eramū 'ā pēē “Emi'uu 'ā 'ga ra'e”, 'jau etee jee nū— 'jau 'ga

'gā nupe. —“Itywet ma'e 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e, 'wryiararete upe ka'aranūū pyykara 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e”, 'jau etee 'ā pēē jee nū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Kunumī 'jawe pēē. Juā 'ga ree ra'ne 'ā pēē pejeporomutare'emamū rai'i. Awamū 'ā pēē je ree nanē pejeporomutare'emamū nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Kunumī 'jawe 'ā pejemogy. Jarejuwarete 'ga je'eg imū mama'ea jane iaporamū nipo jane pyriwara 'gā 'i janee: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaap. Sā 'ā 'ga remiayuwa 'gā neko esagea”, 'jau nipo 'gā janee, janereko esage resag ire— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

Jejuī 'ga je'ega moywyrafenawet

(Luka 10.13-15)

²⁰ A'eramū Jejuī 'ga oje'ega moywyrafena wemiapofera resakara 'gā nupe. 'Gā 'wyr ipe agawewi Jejuī 'ga aeremiapoe'ema apou 'gā nowase. A'etea 'gā nopoiri futari otywer awi. A'eramū Jejuī 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe:

²¹ —A'e je ki 'ei. Naje moporomutarukari te 'ā pejepe a'i kūi. Pēporiay'i 'ā pejemogyau numiamū a'i kūi. Korasī pewaramū, Pesaita pewaramū. Mimer ipewaramū 'ā pēporiay'i pejemogyau numiamū. Pē'wyr ipe ako je Jarejuwarete 'ga mome'ui tekou pē nupe ikue numiamū. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka ako tekou pē neape ikue numiamū. A'ere ako nepēporenuwiwieri jeje'eg are ikue. Nepēpoiriwieri ako pejetywer awi ikue. Pejetywera retee ako pēē ikue. Tiro pe 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā poiri otywer awi rakue. Sidom ipe. Mimer imū 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā poiri futari otywer awi rakue. Tanimuga amunipo 'ā 'gā wereko wapyte'rarimū otywer awi opoira resaukaawamū. A'ere ako je 'au agawewi iapoi tekou pē'wyr ipe ikue. A'etea ako nepepoiri pejetywer awi ikue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe, wemiapofera resakarera 'gā pyu oje'ega magwamagwapa. ²² —A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē majatykaawa 'ara rupi Tiro pewara 'gā majatykau wowase. A'eramū nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete. Sidom ipewarera 'gā nanē nipo 'ga erekou tyweaete nū. 'Gā tywer are wejue nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete etee. A'ere nipo 'ga pēē te pē nereko tyweretei kwaiwete. Pēē te 'ā neperowiari 'ga, 'ga pājē resakareramū miamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²³ —Pēporiay'i pejemogyau numiamū, a'e je 'ā pē nupe, Kafanaū pewaramū nanē nū. “Ore Kafanaū pewaramū oreresage”, pe'je numiamū. “A'eramū ore arawau ywag ipe”, pe'je pejejaupe numiamū. A'ere je 'i pē nupe: Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'eramū futat pēē, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jejuī 'ga Kafanaū pewarera 'gā nupe. —Nepepoiri te 'ā pejetywer awi. A'eramū pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Pē neape futat je ako pēnemiapoe'ema apou tekou ai'i. A'ere ako nepēpoiriwieri pejetywer awi ikue. Sodom ipe iapo re amunipo 'ā peuwara 'gā poiri otywer awi rakue. A'eramū amunipo 'ā 'gā 'wrya ateepawe'emamū futat rakue. 'Upa we futat amunipo 'ā 'gā 'wrya awamū miamū futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ²⁴ —Wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei te futat kwaiwete Sodom ipewarera 'gā nereko tywera apyrapa— 'jau 'ga oje'ega moywyrafena Kafanaū pewara 'gā nupe.

Jejuī 'ga oporopoariweramū jane ree

(Luka 10.21-22)

²⁵ A'ere Jejuī 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. Ene 'ā mama'e jararetea. Ene 'ā ywag ipewara mama'e jara. Ywy pewara jara nanē 'ā ene nū. Ene te 'ā mama'e jararetea. Nai'akwaap ma'e 'gā etee rūi 'ā eremueapyo jeje'eg are. Akotee ma'e 'gā na'ne 'ā eremueapyo ee nū. I'akwaap ma'e 'gā jēmī 'ā ene imueapyowe'em ee.

²⁶ Ejemifutar imū etee futat 'ā ene akotee ma'e 'gā mueapyo ee. Nanuara futat te 'ā erefutat rakue— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²⁷ A'eramū 'ga 'jau ojepyriwara 'gā nupe nū:

—Jeruwarete 'ga je mu'akwaap mama'e are ikue. Ma'eramū je 'ā ikwaawi— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. —Jeruwarete 'ga je kwaap katu katu futat. Nitywi 'gā amū je kwaaparamū. Jeruwarete 'ga etee te je kwaap. Je 'ā Tejuwa 'ga akwaap katu katu futat. A'ere 'gā nitywi amū je 'jawewara Jeruwa 'ga kwaapa katu katuara 'gā amū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū je 'ā tejemipyyrūmera 'gā mu'ei Tejuwarete 'ga ree. A'eramū 'gā a'eramū 'ga kwaapa je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau ojepyriwara 'gā nupe nū:

—Pe'je pejejua jee jeje'ega renupawamū je pyri. Tejerowiar ire je jejuka esagei pē nee. Pēē mū mama'e poyjuu rupiara 'jawe. Sā'ā ae mama'e poyjuu upiaramū. Nan tee futat pēfuakapawamū. Pejepy'a'wyrāmū pejejemogyau mama'e are. A'eramū pēē pejefuakapawamū pejejemogyau. Tejerowiar ire je jejukai pē nee. A'eramū nipo pejepy'a'wyre'emamū mama'e are pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁹—Pejemu'e je ree. Jeje'eg are nanē pejemū 'jau nū. Je te 'ā ajemuaēm pē nee. Jeporopariwet je tekou pē nee. Je ree pejemū'e re nipo pēē pepy'a'wyre'emamū mama'e are pejejemogyau. ³⁰ Naayi futari jeje'ega renuwa. Ay futat numiamū. Je futat apoaat pēē mama'e apo are teje'eg imū futat. A'eramū aye'ema 'jawe akou pē nupe. Jeje'ega renuw ire nipo pēē pejeku'iramū pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

12

Morowykye'em are 'gā mu'eawet (Maku 2.23-28; Luka 6.1-5)

¹ Morowykye'ema mū rupi Jejui 'ga awau juowuurana ko pyterimū akou. 'Ga rewiri oo ma'e 'gā opy'arayparamū ajemogyau. A'eramū 'gā a'ŷja pa'wau erawau opo pe. A'eramū 'gā ipe'oka i'wau. ² 'Gā nesakawe fariseu 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Kuu. Emā'ē 'gā nee ki sa. Eneremiayuwa 'gā opo'o a'ŷja i'wau ra'e ki sa. “Noporowyky'a'uweri ae morowykye'ema rupi”, e'i nā'ā Moisesi 'ga jepi re'ā. Juowuuran a'ŷja po'oa aeporowyky'a futat. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i rakue: “Peporowyky kasi morowykye'ema rupi ne”, 'jau 'ga 'ā rakue a'i kūi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja te Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga remi-
apofer are? Ymā te 'ā 'ga py'arayparamū opytuna 'gā netee akou rakue.

⁴ A'eramū 'ā 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou rakue. A'e pe 'ga 'ā kanape ppyka i'wau opytuna 'gā netee rakue. Pēkwaap 'ā aipoa. Na'gā nemi'ua rūi poa numiamū. Mainana 'gā etee te a'u aipoa rakue. A'etea Davi 'ga a'u opytuna 'gā netee rakue. Ipy'araypat 'gā awau osou peu. A'eramū 'ga amū “Nepēa'wyrī pēē” 'jawe'em 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵ —Morowykye'ema rupi mainana nanē oporowykyau nū. Nepemogytai nipo Moisesi 'ga remikwasiarera ka'arana mainana 'gā porowyky are ki sa? Morowykye'ema mū magwamagwapa 'gā wyra rapyau Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'gā amū “Iro peporowyky morowykye'ema rupi pejejupa” ne'i 'gā 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁶—A'je futat je 'i: Esage futat Janeruwarete 'ga mogytaawa. Esage futat 'ga mogytaawa pype 'gā nemiapofera— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere 'awamū je rekoī. A'eramū jeje'ega renuwa wesageramū

futat 'ga mogytaawa pype 'gã nemiapofera apyraapa— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.
 7 —Ymã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Oseja 'ga upe rakue: “Je upe mama'e mura esage futat jee. A'ere pejejee pëpota'wa esagea etee esageramũ jee. Nafutari je tejeupe pënemimurera, pejejee pejepota'wa esage'em ire”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. Nepëneapoyi nipo pëë 'ga remikwasiarer are pejejemogyau ki sa. Ee pejejeapyo re amunipo 'ã “Nia'wryri pënemiapofera” nepe'jei 'gã nupe, a'yja po'wara 'gã nupe. Nuapoi futari 'gã mama'e tywera— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. 8 —Je 'ã pëneki'yraretea, Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramũ je 'jau pë nupe: “Je 'ã morowykye'ema jara”. A'eramũ je tee pë mu'jau morowykye'ema rupi pënemiapoe'em are— 'jau 'ga 'gã nupe.

Ipoteu ma'e

(Maku 3.1-6; Luka 6.6-11)

9 'Gã nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe.
 10 A'e pe ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ũina. A'eramũ Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gã 'jau ajaupe:

—Awamũ morowykye'ema. Maran sipo 'ga 'awamũ ipoteu ma'e 'ga rerekoi nũ?— 'jau 'gã ajaupe. —'Ga po katu'ogamũ ki sa'e 'ga upe: “Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga porogytafera ra'e”, sa'e ki 'ga upe a'i kũi— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

A'eramũ 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—Esageay te Moisesi 'ga remikwasiarer imũ ae katu'oga morowykye'ema rupi enee?— 'jau 'gã 'ga upe.

11 A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pejejeymawa ywy kwara pype i'aramũ sipo nepenuëmi ywy kwar awi morowykye'ema rupi? Morowykye'ema rupi agawewi nipo i'ari ywy kwara pype pë nui. A'etea nipo penuëm futat jui morowykye'ema rupi. Nepee-jara'uweri ywy kwara pype im'yina— 'jau 'ga 'gã nupe. 12 —Pë nupe pëneyimawa repyramũ futat. A'eramũ pëë pejejejukau esage futat ee. Ae taetu ajee 'ã ae atë Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ 'ga ajemuaëma iteu ma'e 'ga ree taetu pejejeymaw are pejemuaëma apyraapa. Ma'eramũ sipo jane jarejopoare'ema morowykye'ema rupi? “Pejopoar iki”, e'i 'ã Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue— 'jau 'ga 'gã nupe.

13 A'eramũ 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo popywau. A'eramũ futat 'ga po ojekatu'oka 'ga po owajara 'jawe etee futat.

14 A'e resakawe fariseu 'gã awau ù'jäu jui. Morowykye'ema rupi 'ga katu'ogamũ 'gã amara'neramũ Jejui 'ga ree. A'eramũ 'gã afuwereteteramũ 'ga ree.

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? Jemime te ra'u jane 'ga jukai nũ?— 'jau 'gã ajaupe.

Janeruwarete 'ga remipyryümet

15 “Fariseu 'gã ifuwerete te ene ree” 'e renupawe Jejui 'ga awau jui. Kwaiwete 'gã awau 'ga rupi. A'eramũ 'ga ojero'wu ma'e 'gã katu'okapap.

16 'Gã katu'og ire 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je mome'u kasi pejepe 'gã nupe ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

17 Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega mome'wara 'ga upe ka'arana kwasiarukari Jejui 'ga ree rakue. A'eramũ Jejui 'ga mama'e apou Isai 'ga remikwasiarer imũ etee futat rakue.

18 “Koromũ je upe oporowyky ma'e 'ga, jeremipyryümetera 'ga. Jeremifutararete 'ga. A'eramũ je teku'iramũ tekou 'ga ree.

Te'agesagea je amono 'ga upe 'ga rerekwaramū. A'eramū nipo 'ga jepājē mū etee futat mama'e apou akou.

Ywy pewara 'gā nupe nipo 'ga jeremiaporama mome'wau akou.

'Otywer awi opoit ma'e 'gā nipo 'ga imogyau wemiayuwamū', 'jau 'ga 'gā nupe najuejue etee.

¹⁹ Nimara'nei 'ga ae ree. A'eramū 'ga oje'egayawe'em.

Wafukaite'ema 'ga kwe pewara 'gā nupe. Ojee etee 'ga ojerowiaraipe'ema.

²⁰ Ajemuaēm te 'ga ae ree. Ojero'wu ma'e 'gā nee 'ga opota'waramū.

Iku'ipap ma'e 'gā nee 'ga ojejukau esage. A'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau nū.

Afuakaramū 'ga 'gā nee. 'Jeruwarete 'ga oje'ega pē nupe', 'jau 'ga 'gā nupe, 'ga je'ega 'gā erowiare'emaue.

A'eramū nipo 'gā 'ga je'ega rerowiaa ajemogyau.

²¹ 'Ga ree nipo judeue'ema 'gā jemogypygyi. 'Anure nipo 'ga jane katu'ogi Jarejuwarete 'ga upe', 'jau nipo 'gā ajaupe",

'jau Isai 'ga ikwasiaa Jeju 'ga ree rakue. A'eramū Jeju 'ga mama'e apou 'ga remikwasiarer imū etee futat.

*Mama'eukwaawa rerekwat
(Maku 3.20-30; Luka 11.14-23)*

²² Anure 'gā amū mama'eukwaawa rerekwara 'ga rerua Jeju 'ga upe. 'Gā nemierurera 'ga noje'egi futari. Mama'eukwaawa 'ga moje'egukare'ema 'ga mogou. Mama'e resagukare'ema nanē 'ga upe nū. A'eramū 'gā 'ga rerua Jeju 'ga upe. A'erauwe Jeju 'ga 'ga katu'oka, mama'eukwaawa moia 'ga wi. A'erauwe ikatu'ogipyrrera 'ga je'egi 'gā nupe. Mama'e resaka nanē 'ga akou nū. ²³ A'e resakarera 'gā oporesagamū ajemogyau Jeju 'ga ree.

—Tyy. Okatu'ok 'ga 'ga ra'e— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga remimurera 'ga te 'ūi? Janeremiapesagera 'ga te 'agamū 'ūi?— 'jau 'gā ajaupe.

²⁴ A'e renupawe fariseu 'gā 'jau 'gā nupe:

—Mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imū te 'ga 'ga pirewara moiri 'ga wi— 'jau 'gā 'gā nupe. —Pesepu* pājē mū etee 'ga imoiri 'ga wi— 'jau 'gā 'gā nupe.

²⁵ 'Gā 'eawera kwaapawe Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā amū nipo ojo'oka oywy pype ajamueu— 'jau 'ga 'gā nupe. — Maran sipo 'gā amū a'eramū ojo'oka oywy pype ajamueu. Ajaupi etee futat ajuapisaupap, ojomateepapa ajaupi etee futat— 'jau Jeju 'ga u'ama oporogytau 'gā nupe. —Maran sipo a'eramū majepeja amunaw ipewara 'gā ojo'oka ajaupi tee futat ajuapisawamū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe u'ama. ²⁶ — Nan iapo re amunipo 'ā mama'eukwaawa remiayuwa ijomateepawi ajaupi etee futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ²⁷ —“Pesepu pājē mū 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui", pe'je ako jee ko. A'eramū je 'jau pē nupe: Ma'ja pājē mū ajee pēnemiayuwa 'gā mama'eukwaawa moiri 'gā nui jepi? Najarejuwarete 'ga pājē mū rūi nipo 'gā imoiri 'gā nui jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁸ —Je nanē futat 'ā Jarejuwarete 'ga pājē mū etee futat je amoit 'ga wi nū. A'eramū pēē a'e are je kwaapa. “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat ra'e, janeremiapesagera 'ga futat ra'e", 'jau amunipo 'ā pēē jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ —Ose sipo muna'ywa ifuakat ma'e 'ga rog ipe, 'oga jara 'ga fare'emamū? Naani. Nosei futari. Ifuakat ma'e 'ga far ire etee isei 'ga rog ipe, 'ga karaemā pojekau 'ga wi— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Mama'eukwaawa 'wyriara ifuakat ma'e 'jawe. Ipājē futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga te pājēreteā,

* 12:24 Mama'eukwaawa 'wyriara rera mukūi tapy'jja je'eg imū. Satanasi 'jawamū, Pesepu 'jau nū.

mama'eukwaawa 'wyrriara pājē apyraap. Ma'eramū 'ā ae Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'eukwaawa moiri 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁰—Je ree iporomutare'ema 'gā najeremiayuwa rūi — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Jeporowyky are je poare'ema 'gā nanē naje upe rūi oporowyky. Mama'eukwaawa upe te 'gā porowykyi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹—Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Janeruwarete 'ga pētywera omoit pē nui, jui pēpoiweramū, je 'i pē nupe. A'ere 'ga nomoiri futari U'agesage kuraparamū pētywera pē nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³²—Pēē mū nipo je kurapa agawewi pejejemogyau. A'etea nipo Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, ojeupe peporogytaramū. A'ere 'ga U'agesage kuraw ire pētywera nomoiri futari pē nui. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū etee je mama'eukwaawa moiri 'ga wi. “Pesepu pājē mū te 'ga mama'eukwaawa moiri 'ga wi” 'jaramū pēē Jarejuwarete 'ga 'Agesage kuraparamū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pētywera moire'ema pē nui. 'Awamū miamū 'ga namoiri futari pētywera pē nui. Anure nanē nipo 'ga imoire'ema U'agesage kuraparamū pē nui nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

*Y'wa 'yp
(Luka 6.43-45)*

³³—Y'wa 'ywa 'jawe pēē. Y'wa 'yp katurama i'a katuram tāmējē futat. Y'wa 'yw a'wyre'ema o'ywa 'jawe etee futat ni'aa'wryi. A'eramū ki pēē y'wa katurama resag ire 'jau jupe: “Agamū 'ywa katurama. Sā'ā i'a katurama tāmējē”, 'jau ki pēē jupe. A'ere pēē y'wa a'wyre'ema resag ire ki 'jau tāmējē jupe: “Agamū 'ywa a'wyre'ema. Sā'ā i'a a'wyre'ema”, 'jau tāmējē pēē jupe esaka— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁴⁻³⁵—Esage ma'e 'jawe futat pejemogy numiamū. A'ere pētywet futat pejejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Maran sipo ajee nanuaramū pejemogy esage ma'e 'jawe pejeje'ega? Naesage ma'e arūi futat pēē. Esage ma'e 'gā ea'at mama'e esage are etee futat. A'eramū 'gā mama'e esage are etee futat oporogytau. Ia'wrye'ema 'gā ea'at mama'e tywer are etee futat. A'eramū mama'e tywer are etee futat 'gā oporogytau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁶—Pēē mū nipo pejeje'ega ekoete pejejemogyau. A'eramū je 'jau pē nupe: Anure wowasē pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Ma'eramū te ereje'eg ekoete ekou rakue?” 'ga 'i pē nupe. ³⁷Pē'eawer imū etee futat nipo Janeruwarete 'ga pē mepyyau. Mama'e esage mome'wareramū te nipo ajee Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Eneresage jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. A'ere nipo 'ga mama'e tywer are tee nipo peporogyta pejejemogyau 'eramū nipo 'ga 'i pē nupe: “Pētywet jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

*Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet
(Maku 8.11-12; Luka 11.29-32)*

³⁸A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromū'jara 'gā oje'ega 'ga upe, fariseu 'gā netee:

—Oremeriapoe'ema eapo amū oree. Taruesak 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Awauwaramū miamū 'ā nepēa'wryi futari pejejemogyau 'ga upe. “Oremeriapoe'ema eapo amū oree”, pe'je 'ā jee numiamū. A'ere je naapoa'uweri mama'ea pē nupe pēnemiesagamū. Juna 'ga ree etee je pē mūea'ari pē mogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁰—Sā'ā ipira Juna 'ga mokona rakue. A'eramū 'ga 'ā muapyt osea ipira reweg ipe rakue. Nan tee futat nipo pēneki'yramū je seri muapyr etee wryy pē, 'gā tejuka re— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴¹—Ymā te 'ā Juna 'ga rekoī Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū

rakue. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga 'ga monou ojemome'waukaa Ninewa pewara 'gã nupe rakue. “Kwe pe ekwap je mome'wau Ninewa pewara 'gã nupe”, 'jau 'ga 'ã 'ga upe rakue. Ipira amun ire te 'ã Juna 'ga awau Jarejuwarete 'ga mome'wau Ninewa pewara 'gã nupe rakue. Juna 'ga je'ega renupawe peuwara 'gã oipoia otywer awi rakue. A'eramũ nipo 'gã 'jau pẽ nupe: “Norokwaawi futari ore Ku'jywa 'ga ikue. A'etea ore orojeupe Juna 'ga 'ga mome'u ppyrauwe oropoit orotywer awi ikue”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe, Jarejuwarete 'ga rowase pẽ majatykaaw ipe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Juna 'ga a'jea futat esage ma'ea rakue. A'ere 'ã je te esage ma'ea Juna 'ga apyrapa. A'etea 'ã naje rerowiari pejepe pejejemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴² —Janeruwarete 'ga rowase pẽ majatykaaw ipe nipo Sepa ywy pewara 'wyrriara eẽ nanẽ nipo 'jau pẽ nupe: “NaKu'jywa kĩa remiayuwa rũi agawewi je ikue. A'etea je ojut muku awi Sarumãu kĩa je'ega renupa ikue. Sarumãu kĩa i'akwaawa agawewi kĩa ikue”, 'jau nipo eẽ pẽ nupe. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: A'jea futat Sarumãu 'ga i'akwaap ma'ea rakue. A'ere 'ã je te i'akwaawete ma'ea je rekoi. Ma'eramũ gatu nipo 'ã naje rerowiari pejepe, a'e je 'ã pẽ nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

*Werekwarera upe mama'eukwaawa jewyawet
(Luka 11.24-26)*

⁴³⁻⁴⁴ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Pẽ nui omoir ire nipo mama'eukwaawa ioi ywy akỹme'ema rupi opytaawa mũ rekaa akou. A'eramũ nipo opytaawa mũ resake'emawe 'jau ojeupe etee futat nũ: “Maran te 'ã nooi tejekwawer ipe etee futat tejewya nũ 'i?” 'jau nipo ojeupe. A'eramũ nipo ojewya 'ua werekwarera 'ga resaka. Erekwarera 'wyrriar amuteeramũ nipo akowe'em ee. Ijekatu'oguu tuwamũ.

⁴⁵ A'eramũ nipo opytuna majatykau awau. Sete nipo opytuna rerua. A'ea te nipo itywerete. A'eramũ te nipo erekwarera 'ga te'arareteramũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau. —Nan tee pẽ. Jeje'ega rerowiare'emamũ petywet pejejemogyau jee— 'jau 'ga 'gã nupe.

*Jejui 'ga y eẽ 'ga rewirera 'gã netee
(Maku 3.31-35; Luka 8.19-21)*

⁴⁶ 'Ga porogyta pype Jejui 'ga y eẽ 'ua, 'ga rewirera 'gã netee. Ukupepewara 'gã nupe owaẽma.

—Toroporogyta Jejui kĩa upe 'jau— 'jau eẽ 'gã amũ nupe.

⁴⁷ A'eramũ 'ga amũ 'jau Jejui 'ga upe:

—Eney eẽ 'ut owaẽma enerewirera 'gã netee janee. “Toroporogyta kĩa upe 'jau”, e'i eẽ oree— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴⁸ A'eramũ Jejui 'ga 'jau ojepyriwara 'gã nupe:

—Maranuaramũ te pẽ jey 'jawe jee? Maranuaramũ te pẽ jerewirera 'gã 'jawe jee?— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴⁹ A'eramũ 'ga wemimu'eramũ ore mome'wau 'gã nupe:

—Koromũ jey eẽ 'jawewara 'gã, jerewirera 'gã 'jawewara 'gã— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁵⁰ —Jeruwarete 'ga je'ega renuparamũ pẽ jepytunamũ pejemogy, jerewireramũ nanẽ pejemogy nũ. Kũjãmeramũ pẽ jerenyramũ pejejemogyau nũ, jeyramũ nanẽ pejejemogyau nũ. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ mama'e apoaramũ jepytunamũ pejemogy jee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

13

*Mama'e a'yi tymawet
(Maku 4.1-20; Luka 8.4-15)*

¹ Aipo 'ara rupiwewe futat Jejui 'ga uēma 'og awi awau wapyka ypia reme'y'warimū. Ajatyka ma'e 'gā nupe oporogytau. ² A'eramū kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. ³ A'eramū 'ga awau u'aa wapyka yaruu pype. A'eramū 'ga yaruu pype u'ar ire 'gā oporogytau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe, mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. 'Ga renupara 'gā 'upa 'yisiga pype.

—Kūima'e 'ga amū akou oko pe juowuuran a'ŷja momopoa. ⁴ A'eramū a'ŷja mū u'aa pe pe 'ga wi. A'ere 'ga imomopor ire wyra'i ruri i'wau etee 'ga wi. ⁵ Amumera u'aa ywy a'wyre'ema pype 'ga wi. Kwaiwete ita. A'eramū 'yja otywe'emamū jupe. 'Yi tywe'ria te. Jaruete futat opopoa numiamū. ⁶ A'ere nooi apoa kwe pe. A'eramū kwaraya imom'ŷjaga etee. Ita rakuwa ijukau etee. ⁷ Amumera a'ŷja u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. A'eramū jawaiwa iapisau etee. ⁸ Amumera a'ŷja te ajee u'at ywy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū ywy esage pype u'at ma'efera te u'aramū kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa trita i'aa— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁹ —Ee pejeepyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Oporogytapaw ire 'ga uēma yaruu awi nū. A'eramū ore 'ga remimū'eramū 'ga rerowyka, oroporonupa ee 'ga upe:

—Ma'eramū te ererogyta sigaty etee te 'gā nupe? Ma'eramū ene 'gā mu'jau morogytau etee ki 'ei?— 'jau ore 'ga upe.

¹¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Tejuwarete 'ga je'eg imū futat je ruri pē mu'jau 'ga ree. 'Awamū Jeruwa 'ga pē mogyi wemiayuwamū jeje'ega renupa katu katuaramū, a'e je 'ā pē nupe— 'jau 'ga oree. —A'ere je porogytai sigaty etee te pē mu'jau ee. Kasi a'e pe tesirūmera 'gā we ikwaawi erujewi ne, a'e je— 'jau Jejui 'ga oree. ¹² —Jeje'eg are eapyowet ma'eramū Janeruwarete 'ga pē mueapyoi ee. A'ere 'ga jeje'eg are eapyowere'ema 'gā namueapyoi ee. Ee 'gā neapyoweramū etee te 'ga 'gā mueapyoi ee— 'jau 'ga oree. —A'ere ee eapyowere'ema 'gā 'gā amu'eawera moka'jamawi etee. ¹³ Jeje'eg are eapyowere'ema 'gā wanup futat jeje'ega numiamū. A'ere 'gā naeapyoi futari ee. Amā'jāu agawewi 'gā jeremiapofer are. A'etea 'gā naeapyoi ee. Ma'eramū je 'ā morogytau etee imome'ui pē nupe pē mu'jawamū. Imome'u katu re 'gā neapyo ekoeteramū ajemogyau ee ne— 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁴ —Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nēe Isai 'ga upe rakue:

—Jeje'eg are nipo 'gā apyakai agawewi ajemogyau. A'etea nipo 'gā naeapyoi ee.

Amā'jāu nipo 'gā mama'e are. A'ere nipo 'gā nuesakatui.

¹⁵ U'akwaawe'emamū nipo 'gā ee. Wapya rawopytyma ete nipo 'gā jui. Wapymāu ete nipo 'gā jui nanē nū. 'Kasi janereapyoramū ee ne', 'jau nipo 'gā.

Ee weapyo re amunipo 'ā 'gā poiri futari otywer awi. A'eramū amunipo 'ā je 'gā katu'ogi 'gā tywer awi", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa 'gā nupe rakue— 'jau Jejui 'ga wemimū'eramū oree.

¹⁶ —'Gā amū nipo naeapyoweri futari jeje'eg are. A'eramū 'gā weapyoe'emamū futat ajemogyau ee. A'ere 'ā na'gā 'jawe rūi te pēē.

Pēneapyowet te pēē jeje'eg are pejejemogyau. A'eramū pēē pejejeapyoramū pejejemogyau ee. A'eramū pēē a'eramū pejeku'iramū pejejemogyau ee. ¹⁷ Janepygy 'gā 'ā iporesagiwet futat jeremiapo are rakue numiamū. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā, amumera 'ga remiayuya 'gā. Mīmera 'gā iporesagiwet ee rakue numiamū. Iporenuwiwet jeje'eg are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emauwe rakue— 'jau Jejuī 'ga oree.

¹⁸ —Peapyaka ki jeje'eg are. Tamueapyo pēē teje'eg are 'jau— 'jau 'ga oree.

¹⁹ —Sā'ā y'wa a'ŷja. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega. A'ŷja mū nipo 'ā u'aa pe pe 'ga wī. A'ea nipo 'ā wyra'ia 'ua i'wau etee 'ga wī. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā amū. 'Ga je'ega renuwi futari numiamū. A'ere nipo 'gā naeapyoi ee. A'eramū mama'eukwaawa 'wyrīara 'ua erowiarukare'ema 'gā nupe: "Perowiar awī", 'jau 'ua 'gā nupe. A'eramū futat 'gā momoirukaa je rerowiar awī— 'jau Jejuī 'ga oree.

²⁰ —Sā'ā y'wa a'ŷja mū 'ara wyy a'wyr'e'ema pype ipopora numiamū. A'ere nitywi apoa. A'eramū 'ā opapapa etee. Nan tee futat nipo 'gā amū je rerowiarawi etee. Kamēsīete nipo 'gā je rerowiarī. A'ere 'gā pōiri kamēsīete je rerowiar awī nū. Ojeupe mama'eay jesaukarauwe nipo 'gā opoia je wī.

²¹ A'ere nipo amumera 'gā "Iro ererowiat aipoa?" 'jau nipo 'gā 'ua 'gā nupe, 'gā nerekuo tyweaete je rerowiar are. A'erauwe nipo 'gā pōiri je rerowiar awī je upe oporogyta awī. "Nia'wyrī 'ga porogyta ra'e", ojeupe 'erauwe nipo 'gā pōiri je wī— 'jau Jejuī 'ga oree ore mueapyou ee.

²² —Sā'ā y'wa a'ŷja 'ara ju pype. A'eramū 'ā opopoa futat numiamū. A'eramū 'ā jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gā amū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwaiwi etee. A'eramū nipo 'gā wemifutar are etee wea'aramū ajemogyau nū. Wea'aru'jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Ojemuorypaw are etee nipo 'gā wea'aramū akou. Okaraemā momytun are etee nipo 'gā wea'aramū akou nū. A'eramū futat nipo 'gā wea'aru'jawe'emamū jeje'eg are. Jeremifutar imū nipo 'gā mama'e apowe'em futat— 'jau Jejuī 'ga oree.

²³ —Sā'ā y'wa a'ŷja wyy katurama pype u'at ma'ea. A'ea nipo awau waranupa u'aramū. Nan tee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā neapyoramū ajemogyau ee. Wago'oramū miamū 'gā nopōira'uweri futari je rerowiar awī. Ojemogypyka etee futat nipo 'gā ajemogyau je ree. Janeruwarete 'ga pājē mū etee futat nipo mama'e esage apou ajemogyau. Sā'ā wyy katurama pype u'at ma'e 'ara. A'eramū 'ā u'aramū kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa. A'ere ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa trīta i'aa. Nan tee futat jeje'ega renupara 'gā mama'e esage apōi Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat— 'jau Jejuī 'ga oree, ore mueapyou ee.

Juowuunan

²⁴ A'eramū Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe najuejue etee futat nū: —Mama'e mū je amome'u pē nupe. Jarejuwarete 'ga rowase pē matykaaw are je pē mu'eī— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Kūima'e 'ga amū akou juowuu ra'ŷja tyma oko pe. ²⁵ A'ere ppytun imū, 'ga seramū, 'ga ree iporomutare'ema 'ga ruri juowuunana ra'ŷja tyma juowuu ra'ŷja pō'ō me 'ga wī. A'ere 'ga itym ire awau jui nū. ²⁶ A'eramū opopoa waranupa awau. Aju'jaju'jawe futat numiamū. I'ywa nanē nū aju'jaju'jawe etee futat. A'ere i'a oteei ajai. A'eramū 'gā i'aramū tāmējē esaka. ²⁷ A'eramū ko jara 'ga remiayuya 'gā 'jau 'ga upe: "Juowuunana nipo eretyim eko pype rai'i ki sa. Ma'eramū nā'ā ipopōri eewe re'ā", 'jau 'gā 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe. ²⁸ —A'eramū ko jara 'ga 'jau 'gā nupe: "Je ree

iporomutare'ema 'ga nipo a'yja werut ityma jeko pe rai'i. 'Tamote'at 'ga koa 'jau' e'i nipo 'ga jee rai'i', 'jau 'ga 'gã nupe.

—A'eramũ 'ga remiayyuwa 'gã 'jau 'ga upe: “Juowuunana jui ipo'oa te erefutat?” 'jau nipo 'gã 'ga upe.

²⁹—A'ere 'ga 'i etee 'gã nupe: “Naani. Pepo'o awi. Kasi a'e pe pemososok eewe te ne. ³⁰Tene ijuwamũ ra'ne. A'ere tamũ'ëukat ajai imonookara 'gã nupe 'jau. 'Pemũ'ë ra'ne juowuunana jui. A'eramũ pëë imono'oga, iku'afaa, erawau iapyau. Iapy re pëë juowuurete monooka erawau ejaa yrũ pype' ta'e 'gã nupe 'jau", 'jau ko jara 'ga wemiayyuwa 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gã nupe.

Jejui 'ga rerowiaara 'gã jemomytunawam

(Maku 4.30-34; Luka 13.18-21)

³¹⁻³² Imome'upaw ire Jejui 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe nũ, 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga remiayyuwa 'gã nee:

—Sã'ã y'wa'y'i'ĩ'ĩa, mostarda 'jawa. A'eramũ 'ã ae ityma. A'eramũ 'ã opopoa awau o'ywuuramũ. A'eramũ 'ã wyra'ia aja'yrapyau akã are, waity mogyau ee— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gã nupe.

Aipo Jejui 'ga 'ea wemiayyuwa jemomytunawama upe 'ga 'i poromũ. 'Awamũ 'ga rerowiaara 'gã inãinã'ĩ'ĩ etee. A'ere 'gã anure kwaiwete 'gã jemomytuni nipo ajemogyau.

³³ A'eramũ 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe, 'gã mu'jau ee nũ:

—Sã'ã kũjã u'i mojerawa. A'eramũ 'ã imojopyeewa monou ipype. Inãinã'ĩ'ĩ etee agawewi 'ã imonou ipype. A'etea 'ã awua— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama.

Aipo Jejui 'ga 'ea nanë wemiayyuwa jemomytunawama upe 'ga 'i poromũ.

³⁴ Mama'e mũ 'ga omome'u 'gã nupe 'gã mu'jawamũ nũ. Mama'e mũ mome'ue'em ire amunipo 'ã 'ga nĩmu'jawi futari. ³⁵ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee 'ga amũ upe rakue:

“Mama'e mũ je amome'u 'gã nupe Tejuwarete 'ga ree 'gã mu'jawamũ. Ywy apoe'emauwe 'gã naeapyoi ee. A'eramũ je 'gã mueapyou ee”, 'jau 'ga ikwasiaa Jejui 'ga ree rakue. A'eramũ Jejui 'ga morogyta mome'wau 'gã nupe, ee 'gã mu'jawamũ, 'ga remikwasiarer imũ etee futat.

Jejui 'ga 'gã mueapyoawet

³⁶ 'Gã nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga awau 'gã nui. Awau osou 'og ipe nũ. 'Ga remiayyuwamũ nanë ore arawau orosou 'ga rupi nũ. A'eramũ ore 'jau 'ga upe:

—Ore mueapyo ape eporogyta are, juowuu pype opopot ma'e are— 'jau ore 'ga upe.

³⁷ A'eramũ Jejui 'ga 'jau oree:

—Sã'ã ae a'yja esage tyma. Nan tee futat je, Jarejuwarete 'ga remimur-eramũ. ³⁸ 'Awa wywa ko 'jawewara. Je rerowiaara 'gã a'y'i esagea 'jawewara. Je rerowiare'ema 'gã a'y'i esage pype opopot ma'e 'jawewara. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayyuwa futat aipo 'gã. ³⁹⁻⁴¹ Je ree iporomutare'ema 'gã mama'eukwaawa 'wyriara futat. A'eramũ mama'eukwaawa 'wyriara je rerowiare'ema 'gã mokwasi'wau jeremiayyuwa 'gã pype. Anure nipo je Jarejuwarete 'ga rowase pë majatykaramũ, Jarejuwarete 'ga remimureramũ ywagipewara 'gã monou kwe pe mama'e tywera apoara 'gã mono'ogukaa. Ojomotywerukaarera 'gã neewe nipo je 'gã mono'ogukaa 'gã nupe, mama'eukwaawa rapyawa pype 'gã momopoawamũ. ⁴² Tata rakuwa pype futat nipo 'gã awau ajemogyau. Eukwere nipo 'gã jemogyi waemamũ.

Wa'jykJājamū nipo 'gā ajemogyau ay upe— 'jau 'ga oree imome'wau. ⁴³ — Janeruwarete 'ga remiayuwā 'gā etee te ywagipewara 'gā weroo ywag ipe 'gā mogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū nipo 'gā najuejue etee 'ga remiayuwā 'gā nesaka, 'ga pyri 'gā jemogyramū. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: “A'jea futat 'gā jemogyi Ku'jywa 'ga remiayuwamū”, 'jau nipo 'gā 'gā nesakawe— 'jau Jeju 'ga oree, ore mueapyou ee.

—Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jeju 'ga oree.

Wemiayuwamū 'gā neko are

'gā mu'eawet

⁴⁴ A'eramū Jeju 'ga mama'e mū mome'wau oree nū:

—Sā'ā 'ga amū mama'e epy mū resaga ywy pype. A'eramū nipo esakarera 'ga 'jau ojeupe: “Kuu. Ymā te sipo 'ā 'ga amū imimi imyina rakue. 'Awa pa je ywy amut tejee kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. “A'eramū jema'ea futat imimipyra 'jau kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū 'ga imyina gatu ra'ne. A'eramū nipo 'ga awau okaraemā me'ega ka'aranūū are. A'eramū nipo 'ga ka'aranūū rerawau ywy jara 'ga upe, ojeupe imuwamū. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejejemogyweramū pēē pejeipoia pejejemifutar imū mama'e apo awi— 'jau Jeju 'ga oree.

⁴⁵⁻⁴⁶ A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau oree nū:

—Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ae rekoa ita epy 'jawe. Sā'ā ita muara 'ga ita epy resaga. Esakawe nipo 'ga 'jau ojeupe: “Koa je afutat”, 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga okaraemā me'ega ita epy muawamū— 'jau Jeju 'ga oree. —Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejejemogyweramū pēē pejeipoia pejejemifutar imū etee mama'e apo awi— 'jau Jeju 'ga oree.

⁴⁷ A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau oree nū:

—Jarejuwarete 'ga rowase pē majatykaaw are je pē mu'ei— 'jau 'ga oree. —Taityuu momoara 'gā 'ā taityuu monou imomoa 'y pe. ⁴⁸ Ipye kwaiwete pira jejag ire 'ā, 'gā imatāu imua nū. A'eramū nipo 'gā ipira renū'jāu jui. Pira esagea etee nipo 'gā imonou yrū pype. Pira a'wyre'ema nipo 'gā imomopoa etee. ⁴⁹ Nan tee futat Janeruwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe ywagipewara 'gā oi mama'e tywera apoara 'gā pe'au esage ma'e 'gā nui, 'gā mojo'oka 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ⁵⁰ Tata rakuwa pype futat nipo 'gā oi ajemogyau akuekuewamū. Aya nipo 'gā maema 'gā na'jywa mokāina 'gā mogyau— 'jau 'ga oree imome'wau.

⁵¹ A'eramū 'ga oporonupa ee oree:

—Pēneapyo te pejejeupe jeremimome'u are ra'e?— 'jau 'ga oree.

—Orereapyo ore ee arajemogyau— 'jau ore 'ga upe.

⁵² A'eramū Jeju 'ga 'jau oree:

—Pejejeupe jeremimome'ufer are pejejeapyoramū pejejemogyau pejenu'jara 'gā 'jawe etee futat. Jarejuwarete 'ga remikwasiarukarer are pejamu'jaramū nipo pēē. Ymā we te 'ā pēneapyo Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'ere 'ā 'awamū pēneapyo jeje'eg are nū. A'eramū nipo pēē 'gā mu'earūmū 'ga je'eg ymaner are, jeje'ega reewe— 'jau 'ga oree. —Karaemā jara 'jawe pēē pejejemogyau. Sā'ā karaemā jara 'ga okaraemā rerekoa. Iymanera 'ga nuetygi futari. Okaraemā momytuna erekou ipyu. Mama'e pyaua nanē 'ga 'ā erekou nū. Nan tee futat pēē. Pēneapyo jeje'eg are. Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner are nanē 'ā pejejeapyoramū pejejemogyau nū— 'jau Jeju 'ga oree.

Nasare pe 'ga oawet
(Maku 6.1-6; Luka 4.16-30)

⁵³ Morogyta mome'upaw ire Jeju'i 'ga awau uēma amunaw awi. ⁵⁴ Oje'wyr ipe 'ga awau, Nasare pe 'ga awau opytawaipa. Peu wekwaw ipe 'ga peuwara 'gā mu'jau judeu 'gā jatykaaw ipe. A'eramū peuwara 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree:

—Awŷja te 'ga amu'akwaap mama'e are nū'ū? Ma'ja pājē mū sipo 'ga aeremiapoe'ema apoi?— 'jau 'gā ajaupe. ⁵⁵ —Ma'eramū sipo 'ga jane mu'ei mama'e are? NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga ra'yra rūi agawewi 'ga. A'etea 'ga 'ā ifuwet jane mu'e are. A'ere jane nienuwi 'ga porogytaa— 'jau 'gā 'ga upe. —'Yjepana pinara 'ga ra'yra 'ga te 'ā. Mari ēē te 'ā 'ga ya. Tiago 'ga, Jose 'ga, Simão 'ga, Judas 'ga. Mīmēra 'gā 'ā 'ga rewirera. ⁵⁶ 'Ga renyra 'gā nanē 'ā ajemogyau 'au jane pype nū. Maran ajee 'ga jane mu'ei 'ū? Ma'ja pājē mū sipo 'ga mama'e apoi akou?— 'jau 'gā ajaupe.

⁵⁷ Nuerowiari futari 'gā 'ga.

A'ere Jeju'i 'ga 'i 'gā nupe:

—Sā'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā oa kwe pe 'ga je'ega mome'ua. A'eramū 'ā kwe pewara 'gā jēmī 'gā je'ega rerowiaa. A'ere 'ā 'gā 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'gā. 'Gā pytuna 'gā miamū 'ā 'ga rerowiare'ema ajemogyau— 'jau Jeju'i 'ga oje'wyr ipewara 'gā nupe. —Nan tee futat ajee 'ā kwe pewara 'gā jēmī je rerowiari. A'ere 'ā je'wyr ipewaramū jēmī naje rerowiari pejepe pejemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁸ Nuerowiari wejue 'gā 'ga. A'eramū 'ga aeremiapoe'ema mama'e apoarūme'em oje'wyr ipe. Ināinānī'ī etee 'ga iapoi peu.

14

Juā Batista 'ga jukaawet
(Maku 6.14-29; Luka 9.7-9)

¹ Anure Erote 'ga, Garireja ywy pewara 'gā 'wyrriara 'ga, Jeju'i 'ga rera renupa. 'Ga amū Jeju'i 'ga remiapofera mome'wau 'ga upe. ² A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Juā Batista 'ga nipo 'ut oferapa rai'i nū. A'eramū nipo a'e 'ga aeremiapoe'em apou— 'jau 'ga 'gā nupe.

Erote 'ga Juā 'ga jukaakaa 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga wea'aramū 'ga ree, Jeju'i 'ga remiapofera renupawe.

³⁻⁴ Ymā te Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekai 'ga wi rakue. Erotiasi ēē pojekau 'ga wi rakue, Filipe 'ga wi rakue. A'eramū 'ga ēē rerekou katu rakue. A'eramū Juā 'ga 'jau 'ga upe: “Nia'wyrri nanuara. Ejewirera remireko 'ā erepojeka 'ga wi. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: ‘Peko awi pejejuemireko are’, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'etea 'ā ereapo nanuara. A'eramū ene etywereteramū ekou Jarejuwarete 'ga upe” 'jau Juā 'ga Erote 'ga upe rakue.

A'eramū Erote 'ga amara'neramū Juā 'ga ree, 'ga pofaa, 'ga munewukaa moromunepawa pype rakue. ⁵ 'Ga jukaa 'ga ifutaa numiamū. A'ere 'ga kyjei judeu 'gā nui. “Juā 'ga 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara futat”, e'i te 'ā judeu 'gā ajaupe jepi. A'eramū Erote 'ga okyjau Juā 'ga juka awi.

⁶ Anure Erote 'ga maraka apou. U'aawera 'ara rupi 'ga maraka apoi. A'eramū Erotiasi ēē ra'yra ēē ojerokyau maraka are ajatyka ma'e 'gā nowase. A'eramū Erote 'ga aku'iramū ēē jeroky are. ⁷ A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'ja te erefutut? Tamono eneremifutara enee 'jau— 'jau 'ga ēē upe. —Ma'ja te erefutut? Na'e ekoetei je enee. “Tamono eneremifutara enee 'jau”, a'e te je enee— 'jau 'ga ēē upe rakue.

⁸ A'erauwe ēē awau ujāna oy ēē upe 'jau:

—“Ma'ja te erefutut?” e'i kīā jee. “Tomono eneremifutara enee 'jau”, e'i kīā jee. Ma'ja te je aenūi kīā upe?— 'jau ēē oy ēē upe rakue.

—“Juā Batista kīā akagera erurukat imonogukaa paratu pype jee”, ere kīā upe kyn— 'jau ēē wa'ya ēē upe rakue.

A'eramū ēē awau ojewya 'jau 'ga upe:

—Juā Batista kīā akagera erurukat paratu pype imonogukaa wā nupe jee kīā— 'jau ēē 'ga upe rakue.

⁹ Aipo ojeupe ēē 'eramū Erote 'ga u'arasigamū 'ūina ēē 'e are. “Ma'eramū je 'jau ēē upe ra'e 'ū: 'Eneremifutara tomono enee 'jau', 'jau ēē upe ra'e 'ū', 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamū 'ūina. A'ere 'ga wemimo'wy'wyrera 'gā nemianuwamū aipo 'ga 'i ēē upe. A'eramū 'ga ojenosōu iapoe'em are. “Kasi a'e pe je'me are 'gā nekoī ajaupe ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga ēē remienūiwera apoukaa ojeupe. ¹⁰ A'eramū 'ga wemiayuwa 'gā amū monou Juā 'ga ajuwonogukaa rakue.

—Moromunepawa pype Juā 'ga 'ami. Pe'je pejewau 'ga ajuwonoka. A'eramū pēē 'ga akagera rerua paratu pype ēē upe— 'jau 'ga 'gā nupe rakue.

¹¹ A'eramū 'gā iapou, ojeupe 'ga 'eawer imū etee futut. A'eramū 'gā paratu pype Juā 'ga akagera rerua 'ga upe. A'eramū Erote 'ga imonou Erotiasi ēē ra'ya ēē upe. Ojeupe 'gā imurauwe ēē imonou oy ēē upe.

—Kweramū, a'ni— 'jau ēē oy upe rakue.

¹² “Erote 'ga 'ga jukaukat 'gā nupe” 'e renupawe Juā 'ga remiayuwa 'gā awau 'ga reumera upe erawau imonou inuga ita kwara pype. A'eramū 'gā awau imome'wau Jejuī 'ga upe.

Kanape'i me'yitawet

(Maku 6.30-44; Luka 9.10-17; Juā 6.1-14)

¹³ Ojeupe Juā 'ga jukaawera mome'urauwe Jejuī 'ga 'jau wemimu'eramū ore:

—Awotywe'eme soo ra'ne 'jau— 'jau 'ga ore.

A'eramū ore arawau oroyaapa yaru upe. A'ere 'gā kwaiwete oreo kwaawi.

—Soo 'ga rewiri 'ga porogyta renupa 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awau ypia ywyrī. ¹⁴ Ojekog ire Jejuī 'ga uēma yaru awi. Ko'iko'i ete mytuna 'gā 'ua owaēma ore. 'Gā nesakawe Jejuī 'ga ajemuaēma 'gā nee. Ojero'wu ma'e 'gā 'gā erua 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā katu'oka.

¹⁵ Kaaruwamū ore 'ga remimu'eramū 'jau 'ga upe:

—Kaarup, ki 'ei. A'ere nitywi mama'ea 'au 'gā nemi'uramū ki 'ei— 'jau ore 'ga upe. —Emono 'gā jarejewi. Too 'gā amunawa mū pype wemi'urama mua ojeupe 'jau— 'jau ore 'ga upe.

¹⁶ A'ere Jejuī 'ga 'i etee ore:

—Naani. Nooī futari 'gā. Pēē te mama'ea pemono 'gā nupe— 'jau etee 'ga ore.

¹⁷ —Nitywi futari mama'ea— 'jau ore 'ga upe. —Sīku etee kanape'ia. Mukūi'ī etee ipira'ia. A'ea niapoi 'gā nupe— 'jau ore 'ga upe.

¹⁸ A'eramū 'ga 'jau ore:

—Perut ajee jee— 'jau 'ga ore.

A'eramū ore erawau 'ga upe. ¹⁹ A'eramū 'ga ojee ajatyka ma'e 'gā nupe 'jau:

—Pe'je pejeapyka juo'wi 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā wapyka. A'ere Jejuī 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramā'jāu ywau opo pe. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut ore. Ene te 'ā eneresage ore— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

Aipo 'e re 'ga kanape'i mowowoka ipira reewe 'ga imopēpena imonou wemimu'eramū ore. Omowowogamū ojeme'yita ore. A'eramū ore imonou wapyk ma'efera 'gā nupe. ²⁰ A'eramū futat 'gā ojemi'waa. Ojemi'wapaw ire 'gā 'jau:

—Niapoi agawewi akiko. A'etea ojeme'yi 'ga upe 'ga omowowogamū— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga te ome'yi janee. A'eramū jane jarejewegamū rēwējēmī jarejemogyau. Janeruwarete 'ga jarejeupe ime'yje'em ire amunipo 'ā jane ty'ara rerekoi— 'jau 'gā ajaupe.

'Gā jemi'wapaw ire ore emyrera mono'oga yrū pype. Tusi yrupemū matyneema. ²¹ Kwaiwete 'gā ojemi'waa. Siku miu agawewi kūima'efera 'gā pytuna. A'e pe kūjāmera nū kunumīmera 'gā netee. A'etea 'gā na'upawi kumia. Wewegamū 'gā jui.

*'Y rajape 'arimū 'gā ataawet
(Maku 6.45-52; Juā 6.16-21)*

²² A'ere Jejui 'ga wemimu'eramū ore monou ojewi:

—Pe'je iruukwe je renune. Kwe katy pejewau pejeyaapa— 'jau 'ga ore. —Je apyta ra'ne. Tamono 'gā 'gā 'wyr ipē 'jau nū. A'eramū pēē pejewau je renune— 'jau 'ga ore.

A'eramū ore arawau 'ga wi 'ga rejaa ojetee'i.

²³ Ojewi mytuna 'gā mono re Jejui 'ga awau ojeupia wytyra rupi. Ojetee futat 'ga 'ūina oporogytau 'Uwarete 'ga upe pyytunimū.

²⁴ A'e pe ore arawau arakou oroyaapa. Mukuu te ore oi. Poje wytytua 'ua ore, 'y ryjuapi retee. ²⁵ Ku'em ja'wyja'wyrāmū Jejui 'ga 'ua ore rewiri. 'Y rajape 'arimū etee futat 'ga 'ua watau akou. 'Ua 'ga ore rupisika. ²⁶ 'Y rajape 'arimū 'ga ata resakawe ore orokyjau 'ga wi. Orekyjea ore pifuaka'roka.

—Ajaga nipo kwe 'ut owaēma janee kūi— 'jau ore aruafukaita arajaupe.

²⁷ A'erauwe Jejui 'ga 'jau ore:

—Pekyje awi je wi. Je te ojut pē newiri— 'jau 'ga ore.

²⁸ A'erauwe Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene futat nipo ereko, ki Ku'jyp? Je futat 'jau, je mono ape je muatai 'y rajape 'arimū eje'jawe— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ajee ejau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Pedro 'ga awau ojypa yaru awi. A'eramū futat 'ga awau watau 'y rajape 'arimū Jejui 'ga repejāna. ³⁰ Poje 'ga wea'aramū erujewi wyty are. A'erauwe 'ga kyjei. A'eramū 'ga awau wypywygamū. A'eramū 'ga wafukaita Jejui 'ga upe:

—Je poar ape, ki Ku'jyp! Jerypywyk je tekou— 'jau 'ga wafukaita, Jejui 'ga upe.

³¹ A'eramū Jejui 'ga 'ga poppyka oje'ega 'ga upe:

—Ma'eramū ene ekyjau ete 'ūi? Ma'eramū te ene nerejemogypygyi etee je ree? Je rerowia'ri'i tāmējē 'ā ape— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³² A'eramū 'ga 'ga rerua eru'aa yaru pype. Ore pype 'gā 'arauwe wyty wojeramū. ³³ A'erauwe ore 'jau Jejui 'ga upe, yaru pype ajemogy ma'eramū:

—A'jea futat. Ene te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea— 'jau ore 'ga upe, 'ga muorypa.

*Genesare ywy pewat
(Maku 6.53-56)*

³⁴ A'eramū ore arawau oroyaapa orojekoka Genesare ywy are. ³⁵ Jejui 'ga kwaaw ire peuwara 'gā oje'ega monou kwe pewara 'gā nupe:

—Pe'je pejejua Jeju 'ga resaka. Ojero'wu ma'e 'gã nerua 'ga upe— 'jau 'gã oje'ega monou 'gã nupe.

A'eramū 'gã ojero'wu ma'e 'gã nerua 'ga upe. ³⁶ A'eramū 'gã 'jau Jeju 'ga upe:

—Tene 'gã eraity pypireme'ywa ppygi etee agawewi— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramū 'ga raity pypireme'ywa ppygarera 'gã ojekatu'okapap najuejue etee futat.

15

Judeu 'gã nemiapo (Maku 7.1-23)

¹ Anure fariseu 'gã amū 'ua Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã netee Jerusareg awi oporonupa ee Jeju 'ga upe:

² —Ma'eramū te eneremiayuwa 'gã nuapoi mama'ea jareypy 'gã je'eg ymaner imū? — 'jau 'gã 'ga upe. —Ymā te 'ā janepy 'gã 'i ajaupe rakue: “Janeruwarete 'ga janejepoeja afutat. Mama'e 'u enune jarejepoeite'ema 'eramū janetyweramū Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'gã ajaupe rakue. A'eramū ore orojepeoita orojemi'war enune 'gã 'eawer imū etee futat jepi. A'ere 'ā eneremiayuwa 'gã nojepoei ojemi'war enune 'gã 'eawer imū— 'jau 'gã Jeju 'ga upe.

³ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramū ajee nepeenuwī Jarejuwarete 'ga je'ega pejemogyau 'ū? Na'ga je'eg imū rūi nanē pēē mama'e apou nū. Peje'eawer imū etee 'ā pēē mama'e apou. A'eramū kasi pēē jeremiayuwa 'gã ago'wau ekoete pejemimu'e tywer are ne— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁴—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'ga je'ega. Pejeje ēē je'ega nanē ianupa etee nū”, 'jau 'ga 'ā rakue. “Ujara 'gã kurapara 'gã ki peapisi”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa rakue— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ⁵—A'ere 'ā pemu'e 'gã 'gã jara 'gã je'ega renuw etee'em are etee pejemogyau. “Pejeara 'gã nupe mama'e are pejeoromonowere'emamū ki pe'je 'gã nupe: ‘Pē nupewara je amono Jarejuwarete 'ga upe ai'i. A'eramū je mama'e mū monowe'em pē nupe', pe'je ki pejeara 'gã nupe”, 'jau 'ā pēē 'gã mu'jau tywet pejemogyau— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ⁶—Aipo apoaramū pēē pejejar are iporomutare'emamū futat. A'eramū pēē aipo apoaramū Jarejuwarete 'ga je'ega renupare'emamū futat nanē nū. Jarejuwarete 'ga je'eg imū jēmī 'ā mama'e apowe'em. Pejejea'aw imū etee te 'ā pēē mama'e apou ekoete pejemogyau— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ⁷—“Ore Jarejuwarete 'ga je'eg are oreporenuwiwet jepi”, 'jau futatee 'ā pēē pejemogyau. A'ere pē me ate. Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari inuga ka'aran are Isai 'ga upe pē nee rakue:

⁸ “Nomŷi agawewi 'gã weaa je ree. A'etea nipo 'gã e'i ekoete futat:

'Arafutar ore Jarejuwarete 'ga. Oroporenuwiweramū 'ga je'eg are', 'jau futatee nanē 'gã ajemogyau nū.

⁹ 'Aramuoryw ore Orojuwarete 'ga', 'jau futatee 'gã jee”, 'jau Janeruwarete 'ga. “A'ere 'ā 'gã 'meramū te.

Nomŷi 'gã weaa je ree. Naje rerowiari tāmējē 'gã.

U'eawer are etee 'gã jamu'ei. A'ere 'gã 'jau ajaupe:

'Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'ei', 'jau futatee 'gã ajaupe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are Isai 'ga upe rakue— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

¹⁰ A'eramū Jeju 'ga 'jau mytuna 'gã nupe:

—Pe'je pejeja pejeapykau jeje'eg are. Pejejeapyoramū ee pejemogyau.

¹¹ Napē pype oo ma'efera rūi pē motywet Janeruwarete 'ga upe pē mogyau.

Pē nui uēm ma'ea te pē motywet Janeruwarete 'ga upe. Pēje'egaiwa te pē motywet Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹² A'eramū ore Jejuī 'ga remimu'eramū 'ga rerowyka arajua oroporogytau 'ga upe:

—Nafutari fariseu 'gā eneje'ega ra'e— 'jau ore 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejuī 'ga 'jau oree:

—Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweretei 'gā 'eawer are. Sā'ā koa. Ko jara 'ga 'ā opopot ekoete ma'e ka'a po'oa. Wemitymera etee 'ā 'ga imuaranuwukaa oko pype. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga iapoī. Oje'eg are ajamu'jatyweara 'gā nereko tyweri. ¹⁴ A'eramū pēē pejemuaēme'ema 'gā nee. Eae'ema 'jawe 'gā. Eae'ema 'gā ojopopyk ekoete ajuerawau kwe pe. A'ere nipo 'gā ajueru'ari etee ajuerawau ywykwara pype. Nan tee fariseu 'gā. Naeapyoi 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg are. A'etea 'gā ajamu'e ekoete ee. A'eramū nipo 'gā wemimu'e 'gā nerawau mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejuī 'ga oree.

¹⁵ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore mueapyo ape e'eawer are, ki Ku'jyp. “Napē pype oo ma'efera rūi pē motywet Janeruwarete 'ga upe pē mogyau. Pē nui uēm ma'ea tee pē motywet Janeruwarete 'ga upe. Pēje'egaiwa te 'ā pē motywet Janeruwarete 'ga upe” 'eawer are— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Jejuī 'ga 'jau oree:

—Pēē nanē nipo nepepygi we pejeakag imū ra'e ki sa? Ekoay pēē na'e ki 'ei. Pēē nanē mewei etee pēneapyo ee ra'e ki 'ei. ¹⁷ Nepēneapyoi we futat nipo je'eawer are ki sa? Pejemī'ua nipo pēē imonou pejejuru pe. A'ere nipo pēē imokona. Pēnemi'ua osou pēnawyrū pype. A'ere nipo “pēnemi'ufera okwapa pē nui” 'ea miamū pē motywere'ema Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga oree. ¹⁸ —Pēje'egaiwa te a'jea futat pē motywet 'ga upe. Pejejea'aw imū etee pejeje'ega. Pēje'egaiwa te a'jea futat pēywyter a'wyre'ema wesaukat Janeruwarete 'ga upe. ¹⁹ Mama'e tywer are etee pejejea'aramū. A'eramū pēē mama'e apou pejejea'ar imū. 'Ga amū nipo wea'aramū akou oporojuka are. A'eramū nipo 'ga oporojukau. 'Ga amū nipo wea'aramū akou wemirekoe'ema kūjā are oko are. A'eramū nipo 'ga okou ēē ree. Kūjā ēē mū nipo wea'aramū akou omene'ema kūima'e are oko are. A'eramū nipo ēē okou 'ga ree. 'Gā amū nipo wea'aramū mama'e tesirū apo are. A'eramū nipo 'ga otyweramū akou Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga amū nipo ojokaraemā futaa akou. A'eramū nipo 'gā amunarūmū ee. Wemifutar imū etee o'meramū nipo. Wea'aw imū etee futat nipo 'gāajuago'wau ajemogyau. Wea'aw imū etee futat nipo 'gā Jarejuwarete 'ga kurapa. ²⁰ Poromū te 'gā jemotyweawa Jarejuwarete 'ga upe. Na'gā nemi'ua rūi futat 'gā motywet 'ga upe. 'Gā jepoeje'ema miamū nomotyweri 'gā Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga oree, ore mueapyou ee.

Judeue'ema ēē

(Maku 7.24-30)

²¹ A'ere Jejuī 'ga ore rerawau pe awi nū. Tiro 'jawa pyri ore oi, Sidoma 'jawa pyri 'jau. ²² Peu ore rekoramū peuwara ēē mū, judeue'ema ēē mū 'ua oje'ega Jejuī 'ga upe:

—Ene 'ā Jarejuwarete kīā remimurera, Ku'jyp. Ejemuaēm iki je ree, Ku'jyp— 'jau ēē 'ua 'ga upe. —Mama'eukwaawa 'up jera'ya kyna pir are. Ojero'wu etee te kyna. Epe'a kyna ni jee, Ku'jyp— 'jau ēē 'ga upe au'jeteramū.

²³ A'ere Jejuī 'ga ēē je'eg anupare'ema 'jawe etee futat. A'eramū ore 'ga remimu'eramū 'jau 'ga upe:

—Emono eë jarejewi. Jane rewiri etee 'ā eë rekoï wafukaita— 'jau ore 'ga upe.

²⁴ A'eramū Jejuï 'ga 'jau oree:

—Janeruwarete 'ga je mua Israeu juapyrera 'gā nupe etee. Judeu 'gā karupa'mī ka'jama 'jawe jee. A'eramū 'ga je mua 'gā nupe, 'gā mu'jaukaa ojee— 'jau 'ga oree. —A'ere eë najudeu arūi. Amutee eë te— 'jau 'ga oree.

²⁵ A'ere 'ā eë ruri ojea'gwawe'em futat wapyka wenupy'āu 'ga rowase 'jau 'ga upe:

—Je resag ape, Ku'jyp. Ejemuaēm je ree— 'jau eë 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jejuï 'ga 'jau eë upe:

—Sā'ā ae kunumīa mama'e 'ue'emamū ae kunumī remi'urama monoe'ema weymawa upe. Nan tee futat je— 'jau Jejuï 'ga eë upe.

²⁷ —A'jea futat ere. A'ere ywyu mama'e 'ar ire wā neymawa i'ui futari— 'jau eë 'ga upe.

²⁸ A'eramū Jejuï 'ga 'jau eë upe:

—Je rerowiat ape ekou ra'e ī. A'eramū je enera'yra eë katu'oka enee— 'jau 'ga eë upe.

Aipo 'ga 'e ypyrauwe futat mama'eukwaawa ojepe'au eë ra'yra eë wi.

²⁹ A'ere Jejuï 'ga wemimu'eramū ore rerawau pe awi nū. Arawau orowaēma Garirei'ypiauu reme'y'warimū. A'eramū ore arawau orojeupia uwytyra rupi. A'eramū Jejuï 'ga wapyka wewiri oo ma'e 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ³⁰ Kwaiwete 'gā 'ua owaēma 'ga upe. Ojero'wu ma'e 'gā 'gā erua 'ga upe 'gā katu'okawamū. Iteu ma'efet, eae'em, ika'na ma'e, ije'ege'em, ikaruat ma'e. Mīmera 'gā 'gā werut 'ga upe. A'eramū Jejuï 'ga 'gā katu'okapap. ³¹ 'Gā katu'oga resakara 'gā oporesagamū 'gā nee.

—Kuu. Ije'ege'emera 'gā 'ga omoje'egukat! Iteu ma'e 'gā 'ga amafu'amukat! Ika'na ma'e 'gā 'ga ikatu'oka. Eae'ema 'gā 'ga imamā'jāu. Israeu juapyrera 'gā Nuwarete 'ga 'gā katu'ogukaa 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā Ku'jywa 'ga muorypa ee.

—Ene te 'ā eneresage oree, ki Ku'jyp. Ojero'wu ma'e 'gā erekatu'ogukat 'ga upe ore reape— 'jau 'gā Ku'jywa 'ga upe, 'ga muorypa ee. —Israeu juapyrera 'gā Nuwareteramū ene 'gā katu'ogukaa 'ga upe oree— 'jau 'gā Ku'jywa 'ga upe, 'ga muorypa 'gā nee.

Kwaturu miu 'gā mojemi'waawet

(Maku 8.1-10)

³² Kwaiwete 'gā katu'og ire, Jejuï 'ga 'jau wemimu'eramū oree:

—Ajemuaēm je tekou 'gā nee. Muapyt 'ā 'gā kaaruwamū jane pyri. A'eramū 'awamū 'gā nemi'urama ateepawamū 'gā nui. A'ere je najeporomonoweri 'gā nee tejewi, 'gā nupe mama'e monowe'emamū. Kasi 'gā oje'wyr ipe awau 'gā manūaiwi ty'ara upe ne kwy— 'jau 'ga 'gā nupe.

³³ A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Amunawe'em ipe jane rekoï nū'ū. Nitywi mama'ea 'au. Mō awi sipo ore mama'e muri 'gā mojemi'waawamū?— 'jau ore 'ga upe.

³⁴ A'eramū 'ga 'jau oree:

—Marāmaran te pēkanape'i pytuna?— 'jau 'ga oporonupa ee oree.

—Sete kanape'i pytuna muapyapy'ri etee pira'ia— 'jau ore 'ga upe.

³⁵ A'eramū Jejuï 'ga 'jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejeapyka ywyu— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā wapyka. ³⁶ A'eramū 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'ere 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'eramū ore. Omowowogauwe ojeme'yita ore. A'eramū ore imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ³⁷ A'eramū futat 'gā ojemi'waa wewegamū.

—Niapoi agawewi akiko re'ā. A'etea ojeme'yi 'ga upe janee 'ga omowowogamū— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga te 'ā ome'yi janee. A'eramū 'ā jane jarejewegamū rēwējēmī jarejemogyau. Janeruwarete 'ga jarejeupe ime'yje'em ire amunipo 'ā jane ty'ara rerekoī— 'jau 'gā ajaupe.

'Gā jemi'wapaw ire ore emyrera mono'oga ijaga yrūū pype. Sete yrupemū ore imatyneema. ³⁸ Kwaiwete te ojemi'wat ma'efera 'gā pytuna. Kwaturu miu kūima'efera 'gā pytuna. A'e pe 'ā kūjāmera 'gā pytunamū nū, kunumīmera 'gā netee. Kwaiwete ojemi'wat ma'efera 'gā pytuna.

³⁹ 'Gā jemi'wapaw ire Jejuī 'ga 'gā monou ojewi:

—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

'Gā mono re Jejuī 'ga ore reru'aa yaruū pype nū. A'eramū ore arawau oroayaapa arawau orojekoka Magatā ywy are.

16

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet (Maku 8.11-13; Luka 12.54-56)

¹ Anure fariseu 'gā amū satuseu 'gā amū netee 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe. Nuerowiari 'gā 'ga. “Najarejuwarete 'ga pājē mū rūi 'ga mama'e apoi akou”, e'i etee 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'ua 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga upe: —Aeremiapoe'ema eapo amū ore reape. Taruesak ene mama'e apoa orojemiesagamū 'jau ki sa— 'jau 'gā 'ua 'ga upe.

² A'ere Jejuī 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Naapoa'uweri je amū pē neape. Naje rerowiari te 'ā pejepe. A'eramū je mama'e apowe'em pē nemiesagamū— 'jau ete 'ga 'gā nupe. —Kaaruwamū ywak piraga resaka ki pe'je pejejaupe: “Ai'iwe nipo 'ā nokyri amana”, pe'je ki ywak piraga resag ire. ³ A'ere nipo ku'emamū ywak piragamū resag ire pe'je pejejaupe: “Awamū amana ra'e”, 'jau nipo pēē ywak piragūū resag ire. Ywaga resag ire nipo pēē mū amana kwaapa futat. A'ere nipo naje kwaawi pejepe. Jeremiapofera resaka agawewi nipo pēē. A'etea nipo naje rerowiari pejepe. “Janeruwarete 'ga futat 'ga mut janee”, 'jawe'em nipo pēē jee jeremiapofera resag ire miamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁴ —Awauwaramū miamū 'ā nepēa'wyrī futari pejejemogyau 'ga upe. “Oreremiapoe'ema eapo amū oreē”, pe'je 'ā jee numiamū. A'ere je naapoa'uweri mama'ea pē nupe pēnemiesagamū. Juna 'ga ree etee je pē muea'ari pē mogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

'Gā nupe oporogytapaw ire Jejuī 'ga awau pe awi nū. 'Ga remimu'eramū nanē arawau 'ga rupi nū.

Wemimu'e 'gā momoranupawet (Maku 8.14-21)

⁵ Arawau yaruū pype aru'aa. A'eramū ore oroayaapa arawau. Garireja ry owajara katy ore arawau. A'ere ore 'ga remimu'eramū kanape'i reroo moka'jami.

⁶ Arawaw ipe Jejuī 'ga 'jau oreē:

—Pejea'gu ki fariseu 'gā nui, 'gā mani'oko'o jopype awi, satuseu 'gā ma'e awi 'jau— 'jau 'ga oreē.

⁷ Aipo orojeupe 'ga 'eramū ore 'jau arajaupe:

—Kanape'i rerura jane simoka'jam ra'e. Ma'eramū 'ā 'ga poromū 'ga 'i janee— 'jau ore arajaupe.

⁸ A'ere Jeju'i 'ga, arajaupe 'e renupawe, 'ga 'i oree:

—Naje rerowiari tāmējē pejepe pejejemogyau ki 'ei. Ma'eramū nā'ā aipo pe'je pejejaupe re'ā “Kanape'i rerure'em are 'ga 'i poromū janee”, pe'je re'ā—'jau 'ga oree. —Nakanape'i upe rūi je 'i poromū pē nupe. “Pejea'gu ki fariseu 'gā mani'oko'o jopypeaw awi, satuseu 'gā ma'e awi nanē nū”, a'e te je pē nupe kūi. “Morogyta 'gā pejejeupe imowuwut ekoete awi ki pejea'gu”, a'e te je pē nupe kūi—'jau Jeju'i 'ga oree. ⁹ —Nepēneapyoi we jeje'eg are ra'e. Pemoka'jam nipo jeremiapofera rai'i? Kanape'ia je ime'yitawera rai'i? Siku etee agawewi ako ai'i. A'etea ako je kanape'ia omowowok imonou siku miu kūima'e 'gā mojem'i'waawamū ai'i. 'Gā jemi'wapaw ire ako pēē emyrera jaga tusi yrū pype ai'i—'jau 'ga oree. ¹⁰ —A'ere ako je sete kanape'i mowowoka kwaturu miu 'gā mojem'i'waawamū ai'i nū. 'Gā jemi'wapaw ire marāmaran yrūa ajee pematyneem emyrera pyu rai'i? Sete yrū etee futat ako ai'i. Pemoka'jam te ra'u jeremiapofera rai'i nū? Ma'eramū sipo ajee jerea'aramū kanape'i pyu jaretywe'em are?—'jau 'ga oree. ¹¹ —Nakanape'ia rūi je amome'u pē nupe “Pejea'gu ki fariseu 'gā mani'oko'o jopypeaw awi” je'ea. A'ere 'ā nepēneapyoi je'eawer are—'jau 'ga oree.

¹² Aipo orojeupe 'ga 'eramū ore orojeapyoramū 'ga 'eawer are.

—“Pejea'gu ki fariseu 'gā 'e awi, satuseu 'gā 'e awi nanē nū” 'e upe te je 'i numiamū—'jau 'ga oree.

*Pedro 'ga Jeju'i 'ga mome'uawet
(Maku 8.27-30; Luka 9.18-20)*

¹³ Orojekog ire ore arawau ywyu. Sesariafiripai ywy pe ore arawau. Peu orowaēm ire Jeju'i 'ga oporonupa ee oree:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gā jee, pēneki'yramū jee jepi?—'jau 'ga oree.

¹⁴ —“Juā Batista 'ga te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, e'i 'gā amū enee jepi. Amumera 'gā: “Eliasi 'ga nipo 'ā 'ut ojewya rai'i nū”, 'jau enee jepi. Amumera 'gā: “Jeremi 'ga nipo, 'ga je'ega mome'warera 'ga amū te nipo 'ua oferapa oporogytau akou janee nū”, 'jau 'gā enee jepi—'jau ore 'ga upe.

¹⁵ —Pēē nū. Ma'ja pe'je ajee jee jepi nū'ū?—'jau 'ga oree.

¹⁶ A'eramū Simão Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—“Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat”, aru'e ore jepi—'jau Pedro 'ga 'ga upe. —“Okoteete ma'e 'ga ra'yrarete 'ga futat”, aru'e ore jepi—'jau 'ga 'ga upe.

¹⁷ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū, Simão—'jau 'ga 'ga upe, Juā 'ga ra'ya 'ga upe. —Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo enee, 'agamū ene mueapyoukaa je ree. Na'ga amū rūi ene mueapyo je ree. Ywag ipe ako ma'e 'ga, Jeruwarete 'ga futat ene mueapyo je ree—'jau 'ga Simão 'ga upe. ¹⁸ —Enerer irūa Pedroa. Ita enerer irūa. Sā'ā pēē 'oga apoaramū ita 'arimū im'īnaramū itauu monoa ikokaramū. Aipoa te itauua 'oga opygete etygukarē'ema. Nan tee futat ene'eawera “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Okoteete ma'e 'ga ra'yrarete 'ga futat”, ene'eawera. Aipo ene'eawera rerowiaara 'gā je amogy tejemiayuwamū. Ene 'ā je amogo tejerowiarukaawamū kwaiwete 'gā nupe. Anure nipo ene je rerowiaara 'gā 'wyriaramū futat ereko. Kwaiwete nipo 'gā je rerowiaa. Je rerowiar ywyapi futat nipo 'gā ajemogyau. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwaga agawewi nipo afuwereteramū 'gā nee. A'etea nipo 'gā nopoiri futari je rerowiar awi. Sā'ā 'oga om'yi esage re i'are'ema. Nan tee futat je rerowiaararetea 'gā nopoiru'jawi je wi—'jau Jeju'i 'ga 'ga upe.

19 —Sā'ā saawi rerekwara. 'Wyarararete 'ga woga saawi monou wemi-ayuwa 'ga amū upe. A'eramū aipo 'ga mama'e apou o'wyriara 'ga upe, o'wyriara 'gā je'eg imū etee futat. Nan tee futat je ene mogou 'wyriaramū teje'eg irūnamū. Ene futat 'awamū ereko jeremiayuwa 'gā mu'jau jeremifutar are. “Nan tee siapo 'jau”, 'jau nipo ene ekou 'awamū. Jeremiayuwa 'gā nupe aipo ene 'eramū Janeruwarete 'ga nanē aipo 'jau enee nū. “Nan siapo awi”, 'gā nupe ene 'eramū Janeruwarete 'ga nanē aipo 'jau enee nū— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

20 A'eramū 'ga 'jau oree nū:

—Je mome'u kasi pejepe tekotee 'gā nupe ne. “Jeju 'ga Janeruwarete 'ga remimurera”, 'jawe'em pēē 'gā nupe— 'jau 'ga oree.

Amanūawama mome'uawet
(Maku 8.31-9.1; Luka 9.22-27)

21 A'e pe futat Jeju 'ga amanūawama mome'wau ypy oree:

—Too Jerusareg ipe 'jau. Peu futat nipo judeuramū jane'wyria'ri 'gā je rereko tyweri. Janē'wyria'ri, mainana 'wyriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mīmera 'gā nipo je rerekou tyweaete je jukaukaa jefaruu 'gā nupe. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi nū— 'jau 'ga oree.

22 Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'ga rerojepe'au'i ore wi, oje'egayau 'ga upe:

—Enē me awi nū'ū. Nene rereko tywera'uweri 'gā nū'ū. Janeruwarete 'ga nene rereko tywerukara'uweri 'gā nupe kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

23 A'eramū Jeju 'ga ojerowaka amā'jāu 'ga ree:

—Ejepe'a je wi, ki Satanasi. Mama'eukwaawa 'wyriara ene mu'eukat poromū jee, ki Pedro. “Tamomoirukat 'ga 'ga Ruwarete 'ga remifutara apo awi 'jau”, e'i te Satanasi ojeupe. A'eramū poromū ene mu'jaukaa jee kūi— 'jau 'ga Pedro 'ga upe. —NaJarejuwarete 'ga remifutar imū rūi ere aipo 'jau jee. Ejemifutar imū te ere aipo 'jau jee— 'jau 'ga 'ga upe.

24 A'ere 'ga 'jau oree:

—Jeremiayuamū pejekoweramū ki jeremifutar imū etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejekereko tywer awi— 'jau 'ga oree. —Pejemanū awi miamū pejekyjawe'em futat. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoira'uweri je Jeju 'ga rerowiar awi”, pe'je etee ki— 'jau 'ga oree.

25 —“Najemanūweri je Jeju 'ga mome'u are” 'jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau 'ga oree. —“Je naapoa'uweri futari mama'ea Jeju 'ga remifutar imū” 'jara 'gā nanē nooa'uweri ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jeju 'ga oree. —Amumera 'gā te nipo aje e'i “tene 'gā je jukai kwy. Je napoira'uweri Jeju 'ga rerowiar awi”, 'jau. Aipo 'jara 'gā etee awau ywag ipe, Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jeju 'ga oree. 26 —Okaraemā mono'og are etee ea'at ma'e 'gā ni'akwaawi futari. Kwaiwete agawewi 'gā karaemā. A'ere aipo 'gā miamū nooi futari ywag ipe. Nom'yi 'gā wea Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū 'gā awawe'em 'ga pyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe etee 'gā oi. Peu oo re 'gā nuēmarūi futari jui. Nitywi mama'e mū mama'eukwaawa rapyaw awi 'gā nēnū'jāawamū— 'jau 'ga oree. 27 —Anure nipo pēneki'yramū je ruri tejewya nū. Tejuwarete 'ga renyfuga pype nipo tejua, 'ga pyriwara 'gā netee. A'eramū futat je pē mepyau pēnemiapofer are najuejue etee futat. Teje'eg imū mama'ea apoarera 'gā je imonou imogyau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Tejerowiare'ema 'gā nipo je imonou imogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga oree. 28 —A'jea futat je 'i. A'eramū futat nipo je tejua pē'wyriarareteramū te'yina pē nupe. Pēē mū nipo je resaka pejemanū enene, peje'wyriarareteramū je ruramū— 'jau 'ga oree.

17

*Gã neape Jejuí 'ga jesowo'gõkawet
(Maku 9.2-13; Luka 9.28-36)*

¹ Anure seis oser ire Jejuí 'ga awau wyty'rarimũ. Ore mũ etee 'ga erawau ojeupi. Muapyra 'gã etee 'ga erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, 'ga rewirera Juã 'ga. Mĩmera 'gã etee 'ga erawau erojeupia wyty'rarimũ ojeupi. ² Peu Jejuí 'ga ojesowo'gõka 'gã neape. 'Ga reakwara wenyfugamũ kwara reny 'jau. 'Ga raitya nanẽ waparasi gamũ 'ga ree nũ. Iaparasig enyfuk te 'ga raitya 'ga ree.

³ A'erauwe 'gã Moisesi 'ga resaka Eliasi 'ga reewe. Ywag awi 'gã nuri oporogytau Jejuí 'ga upe.

⁴ Ywag awi 'ut ma'e 'gã nesakawe Pedro 'ga 'jau Jejuí 'ga upe:

—Awa esagey janee ra'e. 'Au etee sapyta 'jau, ki Ku'jyp— 'jau Pedro 'ga Jejuí 'ga upe. —Ere futat te je tapÿja apoa pejejeupe? Muapyra tapÿja taruapo pẽ nupe 'jau. Ene upe, Moisesi 'ga upe, Eliasi 'ga upe 'jau— 'jau Pedro 'ga Jejuí 'ga upe.

⁵ 'Ga porogyta pype ywasiga mũ 'ua ojypa 'gã nee nũ. Enyfug esage te ywasiga. A'e rupi futat Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'gã nupe:

—Koromũ futat jera'yrate 'ga. Jeremifutararete 'ga. 'Ga 'ã je muory-pararetea ojee. A'eramũ ki pẽẽ pejeapyakau 'ga je'eg are— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywasiga rupi 'gã nupe.

'Ga porogytapaw ire ywasiga ojeupi pap 'gã nui nũ.

⁶ Jarejuwarete 'ga je'ega renupawe Jejuí 'ga remimu'e 'gã piryyjamũ jui. 'Ga je'ega 'gã mogyau etee. A'eramũ 'gã awau wããpyramũ anuruka ywyu.

⁷ A'erauwe Jejuí 'ga awau 'gã nepejãna opo mowyka 'gã nee.

—Pekyje awi. Pe'je pejejuwa pejefu'ama— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁸ A'eramũ 'gã wowoworamũ warekou. A'ere 'gã Jejuí 'ga etee futat esagi 'ga 'amamũ. Ywag awi 'ut ma'efera 'gã awau ojeupia ywasiga rupi 'gã nui nũ.

⁹ Wytyr awi 'gã neruaw ipe Jejuí 'ga 'jau wemimu'e 'gã nupe:

—Pemome'ua'ne kasi 'gã nupe ne. Pejejeki'yramũ je feraw ire tãmẽjẽ tepemome'u 'gã nupe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁰ A'eramũ 'gã 'jau Jejuí 'ga upe:

—Ma'eramũ ajee Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã 'i 'ũ: Ymã 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe rakue: “Eliasi 'ga ra'ne nipo ojesaukat 'gã nupe. A'ere nipo 'ga rewiri jeremimonorama 'ga oi ojesaukaa 'gã nupe”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue, 'jau 'gã imowe'wau oree jepi— 'jau 'gã Jejuí 'ga upe.

¹¹⁻¹² A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat 'gã 'i. Eliasi 'ga 'jawewara 'ga ra'ne futat ako 'ut ai'i. “Au'je ki mama'e tywera apo re. Pe'je ki pejepoia pejetywer awi. Ku'jywa 'ga tepẽ mogy wemiayuwamũ 'jau”, 'jau ako 'ga awau pẽ nupe ai'i je renune ai'i. A'ere nepekwaawi futari 'ga. A'eramũ 'gã 'ga rerekou tyweate wemifutar imũ etee futat. Anure nipo 'gã je miamũ je rerekou tyweate 'ga 'jawerimũ futat— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

¹³ Aipo ojeupe 'ga 'eramũ 'gã weapyoramũ ee ajemogyau.

—Juã Batista 'ga 'ga omome'u janee— 'jau 'gã. —Juã Batista 'ga Eliasi 'ga 'jawewara futat— 'jau 'gã ajaupe.

*Kunumĩ 'ga katu'okawet
(Maku 9.14-29; Luka 9.37-43)*

¹⁴ Wytyr awi ojyw ire 'gã kwaiwete 'gã nesaka wytyra raimy 'wyr ipe. Poje kũima'e 'ga amũ 'ua, wapyka wenyup'ãu Jejuí 'ga rowase.

15 —Ejemuaēm jera'yra 'ga ree, ki Ku'jyp. Mama'eukwaawa 'up 'ga pir are. A'eramū 'ga moyypipa— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe. —Oypiwauwe 'ga 'ari tata pe jepi. 'Y pe nanē 'ga u'aa jepi nū— 'jau 'ga imome'wau Jejuī 'ga upe. 16 —Arut futat je 'ga eneremimu'e 'gā nupe esaukaa ko numiamū. A'ere 'gā nomoiri etee 'ga wi ko— 'jau 'ga imome'wau Jejuī 'ga upe.

17 A'eramū Jejuī 'ga 'jau ore:

—Ma'eramū sipo pēē je rerowiare'ema pejejemogyau 'wei? Ymā agawewi nā'ā je pē mu'ei re'ā. A'etea nipo 'ā naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe. “Nokoa'uweri je namutamutat pē pype”, a'e agawewi je 'ā pē nupe jā'nū'ū— 'jau 'ga tesirūmera 'gā nupe nanē nū. —Pe'je 'ga ra'yra 'ga rerua jee— 'jau Jejuī 'ga ore mū upe.

18 Kunumī 'ga resakawe Jejuī 'ga 'jau 'ga pirowara upe:

—Ejepe'a 'ga wi— 'jau 'ga jupe.

'Ga 'e ypyrauwe ojepe'au 'ga wi. A'eramū kunumī 'ga ajarueteramū.

19 A'eramū ore 'ga remimu'eramū arawau 'ga repejāna 'ga pyri katu katu. A'eramū ore 'ga upe etee oroporonupa ee:

—Ma'eramū ajee ore norope'aarūi 'ga wi ra'e 'ū?— 'jau ore 'ga upe.

20-21 —Naje rerowiari wejue te 'ā pejepe. A'eramū pēē a'eramū 'ga pirowara moirarūme'em 'ga wi— 'jau Jejuī 'ga ore. —Mostarda 'jawa ra'yi 'ā sikōsikōi'ī agawewi. A'etea 'ā otyim ire waranup. Aipoa aranuwa 'jawe pejemogy re amunipo 'ā pēē peapo futat mama'ea. Je rerowiari etee te te nipo 'eramū tee pearanup— 'jau 'ga ore. —Je rerowia'ri re amunipo 'ā peapo mama'ea pejejemiapoe'ema jepājē mū. Ywytyra upe amunipo 'ā pēē 'jau: “Ejepe'a 'aw awi. Peu'i ewau e'ŷina”, 'jau amunipo 'ā ywytyra upe. Aipo ojeupe pēē 'erauwe amunipo 'ā ywytyra ojepe'au awau pē'eawer imū etee futat. Tejerowiarāmū te je tepājē monoi pē nupe pēnemiapoe'ema apoawamū— 'jau Jejuī 'ga ore.

Amanūawama Jejuī 'ga imome'wau'japa
(Maku 9.30-32; Luka 9.43-45)

22 Anure Jejuī 'ga remimu'eramū ore arajatykau 'ga ree Garireja ywy pe nū. A'eramū 'ga 'jau ore:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je pyygukat anurenure'i je ree iporomutare'ema 'gā nupe. 23 A'eramū nipo 'ga je jukaukaa 'gā nupe. A'ere nipo 'ga imuapyra 'ara rupi ete je moferawī nū— 'jau 'ga ore.

A'eramū ore aru'arasigamū arajemogyau. Aipo 'ga 'ea ore mu'arasiga.

Pira juru awi ka'aranūū ywope'ia renuēmawet

24 Anure Jejuī 'ga wemimu'eramū ore rerawau Kafanaū 'jaw ipe nū. Peu ore waēmauwe Janeruwarete 'ga mogytaawa upe ka'aranūū pyykara 'gā 'ua oporonupa ee Pedro 'ga upe:

—Omepy te pē mu'jara 'ga ka'aranūū pyu Jarejuwarete 'ga mogytaawa apokatuawa?— 'jau 'gā Pedro 'ga upe.

25 A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Omepy futat 'ga— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

Pedro 'ga rog ipe osouwe Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Maran te enereapyo ee, ki Simāo? Awŷja te ka'aranūū amono ywy jara 'ga upe? 'Ga remiayuwa 'gā te omepy ywy jara 'ga upe, ywy are ako ma'e 'gā te ra'u nū?— 'jau 'ga Simāo Pedro 'ga upe.

26 —Ywy are ako ma'e 'gā omepy ywy jara 'ga upe. Naywy jara 'ga remiayuwa 'gā nūi omepy— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

—A'jea futat— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe. —'Ga remiyauwa 'gā nomepyi futari— 'jau Jeju'i 'ga. —Janeruwarete 'ga futat omogytaawa jara. Je 'ā 'ga remiyauwa. ²⁷ A'ere 'ā je ka'aranūū pyykara 'gā mepyi. Kasi a'e pe 'gā je raykai ee ne— 'jau Jeju'i 'ga Pedro 'ga upe. —A'eramū ene ewau ypiauu reme'y'warimū epinaetyka. Eneremimu'ar ypya pira juru pe ka'aranūū ywope'ia mū ruwi. A'ea tereroo 'gā mepyau jarejee 'jau— 'jau Jeju'i 'ga Pedro 'ga upe.

A'eramū Pedro 'ga awau iapou 'ga 'eawer imū etee futat.

18

*Esage ma'e are 'gā mu'eawet
(Maku 9.33-37; Luka 9.46-48)*

¹ Anure Jeju'i 'ga remimu'eramū ore arajua oropronupa ee Jeju'i 'ga upe:

—Manamū te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramū jarejuapyraapa?— 'jau ore 'ga upe.

² Ojeupe aipo ore 'erauwe Jeju'i 'ga kunumī renūina:

—Ere ejua 'au je pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe kunumī 'ga amū 'ua 'ga repejāna 'ga rerowyka. ³⁻⁴ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau oree:

—Peesak te kunumī 'ga 'ama je pyri?— 'jau 'ga oree. —Kunumī 'gā nojerowiaraiwi ojee tee jepi. Ujar are 'gā jemogyppygi. Ujara 'gā je'eg imū etee 'gā mama'e apoi. A'eramū je 'jau pē nupe: Kunumī 'jawewara 'gā etee je amogy 'wyrīaramū tejepyri. Kunumī 'gā 'jawe pejemogy re te je pē mogyau 'wyrīaramū tejepyri. Kunumī 'jawewara 'gā etee esage ma'eramū jee— 'jau Jeju'i 'ga oree. ⁵ —Kunumī 'gā nee ojejukau esage ma'eramū je reewe futat pejejuka esage— 'jau 'ga oree.

⁶ —Kwaiwete kunumī 'gā je rerowiari ajemogyau. 'Ga amū nipo je rerowiari awi kunumī 'gā momoirukaa 'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweretei— 'jau 'ga oree. —Sā'ā ae ita mogoa ojojuri. A'eramū 'ā ae ojomonou ojomomoa 'yē'ē pype ajajukau. A'ere nipo 'y pe imomoripyraera 'ga reko tyweri'i etee. A'eramū futat 'ga amanūmū. A'ere nipo je rerowiari awi kunumī 'gā momoirukarera 'gā Janeruwarete 'ga ereko tyweretei futari— 'jau 'ga oree. ⁷ —Nateepawi futari nipo ajaupe mama'e tywera apoara 'gā. Iporiay'i aipo 'gā numiamū. Aipo 'gā te nipo Ku'jywa 'ga wereko tywerete futat imojero'wau etee— 'jau 'ga oree.

⁸ —“Jepoa je motywerukat Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera apoukaa jee, je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau ki pejepoa pemonok imonou imomoa pejewi. Kasi a'e pe pēpoa pē motywerukaru'jaw ine. “Tepyu nanē je mama'e tywer apoi ra'e” 'jaramū pejepya nanē imonoka nū. Kasi a'e pe pēpya pē motywerukaru'jaw ine nū. Pēpo monoga rayramū futat pē nupe. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoaramū pē momopori pē monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa te ayrete ma'ea imomoripyraera 'gā nupe. “Janepoa jane motywet” 'jau pejepoa pemososopap pejewi. A'eramū te nipo mama'e tywera nepeapou'jawi. A'eramū te peo ywag ipe.

⁹ “Jarejea pyu mama'e resaga jane motywet” 'jaramū pejejea mosoka imonou imomoa pejewi. Imosog ire te nipo mama'e tywera nepeapou'jawi— 'jau Jeju'i 'ga oree. —Wea mosoga ay futat wea mosokara 'gā nupe. A'ere nipo Janeruwarete 'ga te mama'e tywera apoara 'gā momopori imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ea te nipo ayay futat aipo pype imonopyrera 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga oree.

*Oka'jam ma'ea karupa'mīa
(Luka 15.3-7)*

10-11 —Kunumĩ 'gã nupe kasi pe'je ne, “nepeapoi pëẽ kunumĩ'ĩ”, 'jawe'em pëẽ kunumĩ'ĩ 'gã nupe, 'jau je pë nupe. Ywagipewara 'gã futat kunumĩ are ojejuka ma'ea. Weape futat 'gã kunumĩ rerekoi. Ywag ipe futat 'gã nee ojejuka ma'e 'gã jemogyi Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejuĩ 'ga oree.

12 —Maran te pekwaap? Wyra jara 'ga amũ sëg karupa'mĩ wereko. Poje karupa'mĩa mü awau oka'jama 'ga wi. Ma'ja sipo ijara 'ga wapo? Wejat futat 'ga weymawa jũ me, juowa 'wawamũ. A'eramũ 'ga awau oka'jam ma'e rekaa akou. 13 Esakawe 'ga aku'iramũ oka'jam ma'efer are. A'e pe 'ga aku'iramũ agawewi futat oka'jame'em are. A'eramũ 'ga oka'jam ma'efer are taetu aku'iramũ. 14 Nan tee futat Janeruwarete 'ga nafutari kunumĩ amũ oa mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejuĩ 'ga oree.

Mama'e tywera apoara 'gã

15 —Je rerowiaara 'ga amũ nipo mama'e tywera wapo enee. A'eramũ ki ekwap eporogytau 'ga upe ejete'e ra'ne— 'jau Jejuĩ 'ga oree. —Ojeupe 'ga tywera ene imome'u re nipo 'ga 'jau enee: “A'jea futat ako je mama'e tywera apoi enee ai'i. A'ere je 'awamũ naapou'jawĩ”, 'jau nipo 'ga enee. A'eramũ ene 'ga mojekoty'aa ejee nü. 16 A'ere ki 'ga ejaykapawe'emamũ epytuna 'gã amũ eroo ejeupi eporogytau 'ga upe. Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe rakue: “Ga upe 'ga remiapo tywera mome'uramũ ki pemome'u 'gã amũ nemianuwamũ 'jau. Majepeĩ 'ga remianuwamũ ki pemome'u maranamũ mukũja 'gã nemianuwamũ. A'eramũ 'gã ene'e kwaapa 'jau”, 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. 17 A'ere ki mama'e tywera apoara 'ga 'gã je'ega renuwetee'emamũ pë mome'u 'ga Jejuĩ 'ga rerowiaara 'gã nupe. A'eramũ 'gã oje'ega 'gã nupe Jejuĩ 'ga rerowiaara 'gã je'ega renuwetee'emamũ pëẽ 'jau 'ga upe: “Najaneruwarete 'ga remiayuwa rui ene. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa te ene ra'e”, pe'je ki otywer awi ipoire'ema 'ga upe— 'jau 'ga oree.

18 —A'eramũ je 'jau pë nupe: 'Gã amũ nupe “Janeruwarete 'ga pëtywera omoit pë nui”, pëẽ 'eramũ 'ga imoiri futari 'gã nui. 'Gã amũ nupe te nipo aje pe'je “Nepëpouriweri 'ã pejetywer awi. A'eramũ 'ga imoire'ema futat pë nui”, pëẽ 'eramũ 'ga nomoiri futari 'gã nui— 'jau Jejuĩ 'ga oree.

19 —A'jea futat je'ea: Ojeupe mukũjamũ pëẽ mama'e renũjamũ, Jeruwarete 'ga mama'e apoi futari pë'eawer imũ. 20 Je rerowiaara 'gã ajatykau 'upa je upe oje'ega. A'eramũ je nanë tekou 'gã pype nü. Maranamũ mukũ etee agawewi. Maranamũ muapy'ri etee agawewi nipo 'gã 'upa. A'ete je ako 'gã pype— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

Ajaupe 'gã mota'wa are 'gã mu'eawet

21 A'eramũ Pedro 'ga awau Jejuĩ 'ga rerowyka oporonupa ee 'ga upe: —Tepytuna 'ga mama'e tywera tejeupe iapou'jawamũ sipo je maran tejemota'wau 'ga upe? Sete te sipo je teta'waramũ 'ga upe?— 'jau 'ga 'ga upe.

22 A'ere Jejuĩ 'ga 'i 'ga upe:

—Naani nü'ũ. Ejeupe 'ga mama'e tywera apou'jau'jawamũ ene nanë ejemota'wau'jau'japa etee futat ekou 'ga upe, au'jeteramũ— 'jau Jejuĩ 'ga 'ga upe. 23 —Mama'e mü je amome'u pë nupe pë mu'jau pëmota'wa are— 'jau 'ga oree. —'Wyriara 'ga amũ nipo 'jau ojeupe oporowyky ma'e 'gã nupe: “Pe'je jeremiayuwa 'gã nerua jee. Taje mepy 'gã 'jau. Kwaiwete ako 'gã jekaraemã rerooĩ imepyawe'em ai'i. A'eramũ 'awamũ pejewau 'gã nerua je mepyawamũ”, 'jau 'ga ojeupe oporowyky ma'e 'gã nupe— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau oree.

24 —A'eramũ 'ga upe oporowyky ma'e 'gã awau 'ga remiayuwa 'ga amũ rerua 'ga upe. Kwaiwete karaemã 'ga weroo imepyawe'em rakue. A'eramũ

“Je mepy ape”, ojeupe 'wyrriara 'ga 'eramũ 'ga 'jau etee 'ga upe “nitywi futari”, 'jau 'ga o'wyrriara 'ga upe. ²⁵ A'eramũ 'wyrriara 'ga 'jau ojeupe oporowyky ma'e gā nupe: “Peroo 'ga me'ega tekotee 'gā nupe 'gā nemifajamũ. 'Ga remireko, 'gā na'yt, 'ga karaemā. Mīmera peroo ime'ega. A'eramũ pēē 'gā nepyfera rerua jee”, 'jau 'ga opoirũ 'gā nupe— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau ore. ²⁶ —O'wyrriara 'ga 'e renupawe, 'ga wapyka wenupy'au 'ga rowase: “Ejemuaēm te je ree. Erejeaei awi je ree. Tenē je ra'ne. Tamepy ene 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau ore.

²⁷ —A'eramũ 'wyrriara 'ga ajemuaēma 'ga ree. A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe: “Ajemuaēm je ene ree. A'eramũ je tejea'aru'jawe'emamũ temepye'em are. Ere ewau”, 'jau 'ga 'ga upe. ²⁸ A'erauwe imepyare'ema 'ga awau uēma 'ga rog awi. Awaw ipe 'ga opytuna 'ga amũ rowosou. Ināinānī'ī agawewi 'ga pytuna 'ga 'ga mepyawe'em ra'i. A'etea 'ga 'ga ajue'opyyk 'ga majaetyetyka: “Ere je mepyau 'awamũ”, 'jau 'ga oje'ega moywyradena 'ga upe.

²⁹ —A'eramũ 'ga pytuna 'ga wapyka wenupy'au 'ga rowase: “Ejemuaēm te je ree. Tenē je ra'ne. Tamepyap ene 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau ore.

³⁰ —A'ere 'ga 'i etee 'ga upe: “Naani. Napoiri futari je ene wi”, 'jau etee 'ga 'ga upe, 'ga monou imomoa moromunepawa pype. “Je mepye'emamũ nereēmi jui”, 'jau 'ga 'ga upe.

³¹ —'Wyrriara 'ga poirũ 'gā 'ga resaka. A'eramũ 'gā awau 'ga mome'wau o'wyrriara 'ga upe. “Ene 'ā erejemuaēm agawewi 'ga ree. A'etea 'ga naje-muaēmi opytuna 'ga ree”, 'jau 'gā imome'wau o'wyrriara 'ga upe.

³² —A'eramũ 'wyrriara 'ga 'ga renūina: “Ere ejua. Taporogyta enee 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe.

—Ojepyri 'ga rurauwe 'wyrriara 'ga oje'ega moywyradena 'ga upe. “Ene-tywerete jee 'awamũ. 'Ejemuaēm je ree' ere ako jee ai'i. A'eramũ ako je tejemuaēma ene ree ai'i. ³³ A'etea 'ā nerejemuaēmi epytuna 'ga ree ra'i. Ejee je jemuaēma 'jawe ki ejemuaēma epytuna 'ga ree”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau ore.

³⁴ —Opytun are wemiayuwa 'ga jemuaēme'emamũ 'wyrriara 'ga amara'neramũ 'ga ree. “Nerejemuaēmi epytuna 'ga ree. A'eramũ je tejemuaēmu'jape'ema ene ree”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe 'gā monou imu'ama moromunepawa pype. A'eramũ 'ga 'jau moromunepawa raarana 'gā nupe: “Naje mepyi 'ga. Najemuaēmi nanē 'ga opytuna 'ga ree. A'eramũ pēē 'ga rerekou tyweaete jee, 'ga mayrũmũ jee”, 'jau 'ga 'gā nupe. “Je mepyawe'em 'ga nuēma'uweri”, 'jau 'ga 'gā nupe— 'jau Jejuĩ 'ga imome'wau ore.

³⁵ —Nan tee futat Jeruwarete 'ga. Pejepyntuna 'gā pē nereko tyweawer are pēē au'jeteramũ 'gā nayka re Janeruwarete 'ga nanē pē naykau pētywer are. Pēnaykaupawe'em pētywer are. Nomoiri futari 'ga pētywera pē nui. A'eramũ 'ga pē monou pē nereko tyweaete mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejuĩ 'ga ore, ore mu'jau ee.

19

Peetyg awi pejejemirekoa (Maku 10.1-12; Luka 16.18)

¹ 'Gā nupe oporogytapaw ire Jejuĩ 'ga ore reruatau nũ. Garireja ywy awi arawau oroyaapa. Jotāu ry owajara katywara rape rupi arawau. A'eramũ ore orojewya oroyaapa nũ, Judeja ywy pe arajua nũ. ² A'eramũ myntuna 'gā awau ore rewiri. Amumera 'gā ojero'wau. A'eramũ Jejuĩ 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'okapap.

³ Poje fariseu 'gã amũ 'ua 'ga rerowyka. “Siesak 'ga je'eg amutee jarejee 'jau", 'jau 'gã ajaupe. “Ga je'eg ekoeteramũ, 'Nuenuwi 'ga Moisesi 'ga je'ega ra'e', sa'e 'ga upe 'jau", 'jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Jarujete sipo kũima'e 'ga amũ wemireko retygi mama'e'emetē are we?— 'jau 'gã 'ga upe.

⁴ A'eramũ Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pēnea'ar iki pejejemimogytafer are. “Mama'e apoawamũ Janeruwarete 'ga kũima'e 'ga apoi, kũjã ēē reewe rakue” eawer are pejejea'aramũ pejejemogyau. ⁵ Janeruwarete 'ga te 'ã e'i rakue: “Kũima'e 'ga je aapo kũjã ēē reewe. A'eramũ 'ga wemirekoramũ kũima'e 'ga opojo'ogamũ ujara 'gã nui ojemujaa wemireko ēē ree etee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. “Ajuee ojemujar ire 'gã jemogyi majepe teewara 'jawe jee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. ⁶ Ajuerekoe'ēwe 'gã mukũi futat 'gã nekoi. A'ere ajuereko re 'gã majepe teewara 'jawe 'gã nekoi Jarejuwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga wejue werekoukat 'gã ajaupe. A'eramũ pēē pejejomojo'ogukararũme'em pejejai, pejejuereko re— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

⁷ —Ma'eramũ sipo ajee Moisesi 'ga 'i rakue: “Pejejemireko retyka ki ka'arana pekwasiarukat 'gã amũ nupe ēē ree. 'Aetyk je ene tejemirekoramũ akiko', pe'je ki ikwasiarukaa pejejemirekofera ēē ree, imonou ēē upe”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue— 'jau fariseu 'gã 'ga upe.

⁸ A'eramũ Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat. Niporenuwiwieri wejue pēypy 'gã Jarejuwarete 'ga ree rakue. A'eramũ Moisesi 'ga 'gã mueapyoukaa aipo are rakue. A'ere Janeruwarete 'ga aipo ne'i aepy 'gã nupe rakue— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ⁹ —A'ere a'jea futat je 'i: 'Ga amũ ēē ree 'ga reko re etee ki pejejemirekoa peetyk. A'ere kasi ee pejeporetygiwēre'emamũ peetyg ine. 'Ga amũ ēē ree 'ga rekoe'emamũ pēē pejejemireko retyka ekoete'em. Kasi a'e pe pejejemirekoe'em are ako ma'e 'jawe pejemougukat amutee ēē rereko re ne— 'jau Jeju 'ga fariseu 'gã nupe.

¹⁰ A'eramũ ore Jeju 'ga remimu'eramũ 'jau 'ga upe:

—Ma'eramũ sipo ae wemireko retyke'ema najemogyi nan etee futat— 'jau ore 'ga upe.

¹¹ A'eramũ Jeju 'ga 'jau oree:

—'Gã amũ nauagi ojetee ajemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat 'gã amũ remirekoramũ. A'ere 'ga amũ naemirekoi, 'ga remifutar imũ etee futat— 'jau 'ga oree. ¹² —'Gã amũ nipo u'aa oteuramũ. A'eramũ 'gã wemirekowere'emamũ. Amumera 'gã nipo ojeapi'a oogukaa 'ga amũ upe. A'eramũ 'gã wemirekoe'emamũ futat ajemogyau. Amumera 'gã te nipo ajee naemirekoweri futari. “Jarejuwarete 'ga upe toporowyky 'jau kwy. A'eramũ je tejemirekoe'emamũ tekou”, 'jau nipo 'gã ojeupe. A'eramũ emirekowere'ema 'gã wemirekoe'emamũ futat ajemogyau— 'jau Jeju 'ga oree.

Jeju 'ga kunumĩ 'gã netee

(Maku 10.13-16; Luka 18.15-17)

¹³ Anure kũjã 'gã amũ wa'yra 'gã nerua Jeju 'ga upe nũ:

—Orera'yra apyte'rarimũ epo emono a'i kĩ'i— 'jau 'gã erua 'ga upe. — Jarejuwarete kiã upe eporogyta wã nee. A'eramũ Janeruwarete kiã ojejukau esage wã nee, aru'ē ore enee kĩ'i— 'jau kũjãmera 'gã 'ga upe.

A'ere ore Jeju 'ga remimu'eramũ ore 'i etee 'gã nupe:

—Perur awi pejeja'yra 'gã 'ga upe 'ga porogyta 'ga'amamũ. Nepemaruukari 'ga porogyta— 'jau ore 'ga remimu'eramũ 'gã nupe.

¹⁴ A'eramũ Jeju 'ga 'jau oree:

—Naani. Peapo awi nanuara. Tene kunumĩ 'gã nuri je pyri— 'jau etee 'ga oree. —Janeruwarete 'ga kunumĩ 'gã afutat wemiayuwamũ. Kunumĩ 'jawewara 'gã nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyrriaramũ. Kunumĩ 'gã ojemogypyk Jarejuwarete 'ga ree. Ojerekokatuukat 'gã 'ga upe. 'Gã 'jawe peko— 'jau 'ga oree.

¹⁵ A'eramũ 'ga opo monou kunumĩ 'gã apyte'rarimũ. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Janeruwarete 'ga ojejuka esage pẽ nee, kunumĩ— 'jau 'ga 'gã nupe. 'Gã apyte'rarimũ opo mono re 'ga awau 'gã nui.

Jarejuwarete 'ga pyri oo are

'ga poronupawet

(Maku 10.17-31; Luka 18.18-30)

¹⁶ Anure kũima'e 'ga amũ 'ua Jejui 'ga rerowyka'i oporonupa ee 'ga upe:

—Ma'ja te je aapo esage ma'eramũ Jarejuwarete 'ga upe tewawamũ ywag ipe temanũ re?— 'jau 'ga oporonupa ee Jejui 'ga upe.

¹⁷ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramũ ene ejua eporonupa ee jee nũ ki 'ei? Mama'e esagerete are ki 'ei?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Janeruwarete 'ga etee futat esage ma'ea. “Ene 'ã Jarejuwarete 'ga 'jawewara futat”, ere te jee?— 'jau 'ga 'ga upe. —Ywag ipe eoweramũ mama'ea eapo 'ga je'eg imũ etee, Moisesi 'ga upe 'ga remikwasiarukarer imũ etee— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁸ —Maranuara a'eramũ je mama'e apou ki 'ei?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

—Ymã te 'ã Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are jance rakue. A'e are ejea't.

“Peporojuka awi. Peko awi pejejuemireko are.

Pemunarũ kasi mama'e are ne. Peje'ẽwu'jag kasi 'ga amũ ne.

¹⁹ Pejejara 'gã je'ega ki peanuw etee.

Pereko esage ki 'gã pejereko esage 'jawe etee futat”,

'jau 'ga 'ã ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Mĩmera 'ã erekwaapap— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramũ 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Je kunumĩawe futat aipoa akwaap ikue. Moisesi 'ga je'eg imũ etee futat je mama'e apoi tekou. Ma'ja'ja jee je aapo 'ũ?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere 'awamũ mama'e mũ eapo, 'ga ree eparuerowiar wwyapiweramũ. Ekaraemã eme'ẽmap. A'ere ene ka'aranũ monou ika'aranũ'e'ema 'gã nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi ojeypyri ene manũ re. Mama'e esagea te nipo 'ga amut enee anure, ekaraemã 'gã nupe imonoawera mepyau enee anure. Ekaraemã me'eg ire ene ejua je rewiri— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²² Aipo ojeupe Jejui 'ga 'eramũ 'ga u'arasigamũ etee okaraemã are. Kwaiwete te 'ga karaemã. A'eramũ 'ga oporome'egiwere'emamũ okaraemã are. A'eramũ 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uweri je nanuara”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramũ 'ga u'arasigamũ awau Jejui 'ga aipo ojeupe 'eramũ.

²³ A'eramũ Jejui 'ga 'jau wemimu'eramũ oree:

—Ayay te ikaraemã kwai ma'e 'gã jemogyi Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ— 'jau 'ga oree. ²⁴—Ayay te ikaraemã kwai ma'e 'gã jekatu'ogukari Jarejuwarete 'ga upe. Kwaiwete 'gã karaemã. A'eramũ 'gã okaraemã are etee wea'aramũ. Okaraemã are etee aipo 'gã jemogypygi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rũi 'gã jemogypygi ajemogyau. Jarejuwarete 'ga opoara futare'ema

ajemogyau. Jeje'ega renupe'ema futat ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oree. — Sã'ã kawaruu 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat ayayramũ ikaraemã kwai ma'e 'gã ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ikaraemã kwai ma'e 'gã nijekatu'ogukariweri futari Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oree.

²⁵ Aipo renupawe ore oroporesagamũ etee 'ga ree arajemogyau. A'eramũ ore oroporonupa ee arajaupe etee futat:

—Maranuara 'gã tete Janeruwarete 'ga okatu'ok?— 'jau ore arajaupe.

²⁶ Aipo ore 'eramũ Jejui 'ga amã'jãu ore ree 'jau oree:

—Pẽ nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoa pẽ nupe. A'ere nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mũ mama'ea. Mama'ea naayi futari 'ga upe. Ikaraemã kwai ma'ea miamũ Janeruwarete 'ga okatu'ok, "Jekatu'og ape" ojeupe 'gã 'eramũ— 'jau etee Jejui 'ga oree.

²⁷ A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemã arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanẽ futat ako ore ejaa ai'i nũ. Ma'ja te ore mama'e rejaawera repya?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁸ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ako ai'i. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e momyau nũ. Aipoa 'ara rupi nipo je te'ÿina pẽneki'yrareteramũ 'wyrarareteramũ pẽ nupe. A'eramũ nipo je pẽẽ nanẽ futat pẽ mogyau 'wyrararamũ tejepyri. Israeu 'ga ra'ÿra 'gã pytuna tusi. A'eramũ je pẽ monou pẽ mogyau 'wyrararamũ 'gã nupe Israeu juapyrera 'gã nupe. A'eramũ Israeu juapyrera 'gã nipo awau pẽ nowase. A'eramũ nipo pẽẽ 'jau mama'e esage apoara 'gã nupe: "Mama'e esage ereapo rakue, Jarejuwarete 'ga je'eg imũ rakue. A'eramũ 'ga ene mepyau eneremiapofer are", 'jau nipo pẽẽ 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga oree. —Mama'e tywera apoara 'gã nupe nipo pẽẽ 'jau: "Mama'e tywera etee ereapo Jarejuwarete 'ga upe rakue. 'Ga je'eg imũ jẽmĩ mama'e apowe'em rakue. A'eramũ 'ga pẽ mepyau pẽnemiapo tywer imũ etee futat", 'jau nipo pẽẽ 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁹ —Amanũ re je ree omama'e rejaarera 'gã juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. Peu te 'ga mama'e teepawe'ema muri 'gã nupe kwaiwete, je ree 'gã mama'e rejaawera repyramũ futat mua 'gã nupe. Oy ãẽ rejaarera 'gã, 'uwa 'ga rejaarera 'gã, wa'ÿra 'gã nejaarera 'gã, weki'ÿra 'gã nejaarera 'gã, wenyra 'gã nejaarera 'gã, okywyra 'gã nejaarera 'gã, wykiera 'gã nejaarera 'gã, woga rejaarera 'gã, oywyrera 'gã. Mĩmera 'gã juejue ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanũ re. 'Gã nupe juejue futat Janeruwarete 'ga mama'e esage muri kwaiwete— 'jau Jejui 'ga oree. ³⁰ —'Awamũ 'gã amũ reni 'wyrararamũ ajaupe. A'ere nipo anure aipo 'gã jemogyi akotee ma'eramũ etee nũ. 'Awamũ 'gã amũ jemogyi akotee ma'e 'gã 'jawe. A'ere anure nipo aipo 'gã jemogyi 'wyrara 'jawewaramũ nũ. 'Awamũ omama'e rejaarera 'gã akotee ma'e 'jawe etee futat 'gã jemogyi. A'ere nipo anure, 'wyrarareteramũ je renamũ, je ree omama'e rejaarera 'gã jemogyi 'wyrararamũ je pyri— 'jau Jejui 'ga oree.

20

Wemifutar imũ etee Janeruwarete 'ga jane mepyawam

¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau:

—Mama'e mũ je amome'u pẽ nupe pẽ mu'jau tejeupe pẽnemiapofera mepy are. Sã'ã uwa ko jara 'ga amũ oa ai'iwetetewe ojeupe oporowyky ma'e 'gã amũ nekara. ² Iporowykye'ema 'gã nesakawe 'ga 'jau 'gã nupe: "Pejot pejeporowykyau jee", 'jau 'ga 'gã nupe.

—“Maran sipo ajee ore mepy ape?” 'jau 'gã 'ga upe.

—“Majepeja ka'aranũũ ywope'i pyu etee futat je tejeupe pēporowykyawera mepyi pē nupe”, 'jau 'ga 'gã nupe.

³—A'eramũ 'gã awau 'ga rupi oporowykyau 'ga ko pe. Kwarawyrũ'iramũ ko jara 'ga awau amunawa pyter ipe nũ, iporowykye'ema 'gã amũ nesaka nũ. ⁴A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe: “Pejot pejeporowykyau jeko pe. Kaaruwamũ tamepy pēē 'jau, tejeupe pēporowykyawer are 'jau”, 'jau 'ga 'gã nupe. ⁵A'eramũ 'gã awau oporowykyau 'ga upe.

—Aje kwara kwawamũ ko jara 'ga awau, 'gã amũ nerua 'gã moporowykyaukaa ojeupe nũ. Kwara jerewamũ 'ga awau, 'gã amũ nerua nũ.

⁶Kaarup ja'wyja'wyrãmũ 'ga awau amunawa pyter ipe nũ. A'eramũ 'ga iporowykye'ema 'gã amũ nesaka nũ. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe: “Ma'eramũ pēē pejeporowykyawe'em pejemogyau 'ũ?” 'jau 'ga 'gã nupe.

⁷—“Nitywi 'pe'je pejejuwa pejeporowykyau jee' 'jara 'ga amũ oree”, 'jau 'gã 'ga upe.

—A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe: “Pe'je ajee pejewau pejeporowykyau jee 'ũ”, 'jau 'ga 'gã nupe.

⁸—Kaarup katu katuramũ ko jara 'ga 'jau opoirũ 'ga upe: “Emepy ki oporowyky ma'e 'gã jee. Kaarup ja'wyja'wyrãmũ oporowyky ma'e 'gã na'ne ki emepy jee. A'ere aje 'ut ma'efera 'gã, a'ere 'ut ypy ma'efera 'gã maapawamũ 'jau”, 'jau 'ga opoirũ 'ga upe.

—“Nai'i”, 'jau 'ga poirũ 'ga 'ga upe.

⁹—A'eramũ 'ga ka'aranũũ ywope'ia mũ monou kwara ooramũ oporowyky ma'e 'gã nupe. ¹⁰'Gã mepy resakawe, oporowyky ypy ma'e 'gã 'jau ajaupe: “Kuu. Ka'aranũũ ywope'ia 'ga omono 'gã nupe jane upe 'ga 'eawera 'jawe etee futat”, 'jau 'gã ajaupe. “Jane upe taetu sipo ajee 'ga imuri kwaiwete'i. Ko'aramuku te ako jane porowykyi ko a'i kũ”, 'jau 'gã ajaupe.

¹¹—A'ere naani. Kaaruwamũ oporowyky ma'e 'gã mepy 'jawe etee futat 'ga imonoi 'gã nupe. A'eramũ 'gã amara'neramũ ko jara 'ga ree. ¹²“Ko'aramuku agawewi ako ore porowykyi ko, kwaray pype ko. A'etea 'ga 'ã ore mepy kaaruwamũ oporowyky ma'e 'gã 'jawe etee. Nore mepy esagei ako ape ko”, 'jau 'gã oje'egayau ko jara 'ga upe.

¹³—A'eramũ ko jara 'ga 'jau 'gã nupe: “Naani. Pē nupe teporogytau ako je 'i pē nupe ko: 'majepei tee ka'aranũũ ywope'ia tomono pē nupe 'jau, tejeupe pēporowyky mepyawamũ 'jau', a'e ako je pē nupe ko. 'Nai'i', 'jau ako pēē jee ko. A'eramũ 'ga je'eawer imũ etee futat pē mepyyau. ¹⁴⁻¹⁵Pe'je pejeka'aranũũ pyyka erawau pejejog ipe”, 'jau 'ga 'gã nupe. “Jema'ea te 'ã ka'aranũũ. A'eramũ je tema'ea etee futat erekou nan oporowyky'i'i ma'e 'gã mepyyau pē 'jawe etee futat. Mama'e esage te je aapo 'gã nupe. A'e are 'ã pēmara'ne je ree?” 'jau ko jara 'ga 'gã nupe—'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gã nupe.

¹⁶—Nan tee futat Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gã mogyi pāwē pāwē ojepyri anure—'jau 'ga oree. —Werowiaar ymanera 'gã, amanũ ja'wyja'wy pype werowiaara 'gã nanē 'ga imonou ojepyri futat nũ. Wemifutar imũ etee futat 'ga werowiaaramũ pē mogyau ojepyri futat. Aju'jaju'jawe etee futat 'ga 'gã mogyi ojepyri—'jau Jeju'i 'ga oree.

Amanũawama Jeju'i 'ga imome'wau'japa
(Maku 10.32-34; Luka 18.31-34)

¹⁷A'eramũ Jeju'i 'ga ore rerawau Jerusareg ipe wemimu'eramũ. A'ere mytuna 'gã oi ore rupi. A'eramũ 'ga ore renũina ojeupe:

—Pejepe'a'i 'gã nui ra'ne. Taporogyta pē nupe etee 'jau—'jau 'ga oree.

A'eramũ ore orojepe'au'i mytuna 'gã nui. ¹⁸A'eramũ 'ga 'jau oree:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamū. Peu futat nipo 'ga amū pēneki'yramū je monoi mainana 'wyrriara 'gā nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee— 'jau 'ga imome'wau oree. —A'eramū nipo 'gā 'jau jee: “Sijukaukat 'ga 'gā nupe 'jau”, 'jau nipo 'gā jee. ¹⁹ A'eramū nipo 'gā je monou judeue'ema 'gā po pe. A'eramū nipo judeue'ema 'gā je kurapa, je nupānupāu, je monou je mu'ama 'ypeywar are jejywa pypiraa je manamamū futat. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau 'ga oree.

*Sepeteu 'ga remireko ēē 'eawet
(Maku 10.35-45)*

²⁰ A'ere Sepeteu 'ga remireko ēē wa'yra 'gā nerua Jejui 'ga rerowyka'i. A'eramū ēē wāāpyramū 'jau Jejui 'ga upe:

—Mama'e esagea eapo jera'yra wā nupe, Ku'jyp— 'jau ēē 'ga upe.
Tiago, Juā. Minamū ēē ra'yra 'gā.

²¹ A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'ja ene ifutaa 'gā nupe je iapoa?— 'jau 'ga ēē upe.

A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Jera'yra wā emuapygukat ejepyri, oree 'wyrriarareteramū e'ŷinaaw ipe. Ejakwatawa katy kiā amū emuapygukat. Ajepeja kiā ejau katy emuapygukat, wā mogyau 'wyrriaramū ejepyri— 'jau ēē 'ga upe.

²² A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē ra'yra 'gā nupe:

—Nepēneapyoi futari nipo ee ki sa. 'Wyrriarareteramū je reko enune nipo 'gā naje rerekoarūi. Je rereko tywerete te nipo 'gā. Pejereko tywerukat sipo je pyri? Pēnuag sipo pejejereko tywera upe?— 'jau 'ga ēē ra'yra 'gā nupe.

—Oreruag futat ore jupe nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ —A'jea futat nipo 'gā pē nereko tyweri anure. A'ere je miamū namuapygarūi pēē tejepyri tepoaawamū. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. Wemifutar imū etee 'gā amū mū'jāu 'gā muapygukaa je pyri— 'jau Jejui 'ga 'gā mu'jau ojepyri wapyk ma'e 'gā nee.

²⁴ 'Gā je'ega renupawe ore amumeramū Jejui 'ga remimu'eramū aramara'neramū mukū'ja 'gā nee. ²⁵ A'eramū Jejui 'ga ore renūina ore majatykau ojee. A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pekwaap judeue'ema 'gā 'wyrriara 'gā nemiapoa. 'Gā 'wyrriara 'gā wemiayuwa 'gā monou kwe pe mama'e apoukaa ojeupe: “Nan iki peapo jeje'egawer imū etee futat”, 'jau nipo 'wyrriara oje'ega wemiayuwa 'gā nupe. Iapo esage'emamū nipo 'gā 'wyrriara 'gā nereko tyweretei. A'etea nipo 'ga 'jau ojeupe: “Je 'ā kūima'eeteeteramū”, 'jau nipo 'ga 'ūina ojeupe— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁶⁻²⁷ —A'ere pēē jeremiayuwamū na'gā 'jawe rūi pejemogy. 'Wyrriaramū pejejekoweramū pēē mama'e apou pejejaupe, pejejopoa etee futat mama'e apou pejejaupe. Pejejaupe oporowyky ma'eramū etee futat pejemogy. A'eramū nipo je pē mogyau 'wyrriaramū— 'jau 'ga oree. ²⁸ —Je 'ā pēneki'yraretea agawewi. A'etea je 'ā ojut 'awa ywy pe mama'e apou pē nupe. Natejeupe mama'e apoukaa rūi je ruri. Pē nupe mama'e apoawamū te je ruri. Temanūmū te 'ā je ruri 'au pē nupe. Pē katu'okawamū te je ruri 'awa ywy pe. A'eramū taetu 'gā taje rerowiat 'jau kwy, a'e te je 'ā— 'jau 'ga oree.

*Mukūi eae'ema 'gā
(Maku 10.46-52; Luka 18.35-43)*

²⁹ Jerikoa 'jawa amunaw awi ore oramū mytuna 'gā 'ua ore rewiri.

³⁰ Mukūi eae'ema 'gā 'upa wapyka peyse pe. A'eramū 'gā kwaiwete 'gā je'ega renupa 'upa.

—Awŷja te poromū ako?— 'jau 'gā ojepyriwara 'gā nupe.

—Jejui 'ga okwap akou— 'jau 'gā 'gā nupe.

Aipo ojeupe 'gã 'eramũ 'gã wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Eje-muaëm ore ree. Epäjê mũ ore katu'og ape!— 'jau 'gã wafukaita Jeju 'ga upe.

³¹ A'eramũ mytuna 'gã 'jau 'gã nupe:

—Pepije pejejupa. Aereau toko re'ã— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'ere 'gã jero'wuro'wui etee futat wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene te 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Ejemuaëm ore ree. Ore resag ape, aru'e ore enee— 'jau 'gã ojero'waro'wau etee wafukaita 'upa.

³² A'eramũ Jeju 'ga opytau pe pe 'gã nee.

—Pe'je ajee pejewa— 'jau 'ga eae'ema 'gã nupe.

A'erauwe eae'ema 'ga 'ua 'ga je'ega repejãna. A'eramũ Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'ja te pefutat pejejeupe je iapoa?— 'jau 'ga 'gã nupe.

³³ —Taramã'ê 'jau nũ, aru'e ore enee, ki Ku'jyp. Orereapaw ore ikue— 'jau 'gã Jeju 'ga upe.

³⁴ A'eramũ Jeju 'ga ajemuaëma 'gã nee. A'eramũ 'ga opo monou 'gã nea 'arimũ.

—Amamã'ê je pëe nũ— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

Aipo 'ga 'erauwe 'gã amã'jãu nũ. A'eramũ futat 'gã awau Jeju 'ga rupi.

21

Kawaru'i 'arimũ Jeju 'ga ataawet

(Maku 11.1-11; Luka 19.28-40; Juã 12.12-19)

¹ Jerusarega pyriu'i ore oropytau amuna'wi pe, Pefaje pe. Pefajea 'upa wyytyra pyri, Oriweira 'jawa pyri. A'eramũ Jeju 'ga 'jau mukũjamũ ore:

² —Pe'je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaëma iruupeuwara amunawa upe. Pejesouwe nipo pëe kawaru'i mũ resaka. Nuatai we nipo 'gã amũ 'arimũ. A'ea ki perut iamoa jee— 'jau Jeju 'ga ore. ³ —“Ma'eramũ te peko ee?” pejejeupe 'gã 'eramũ ki “Janejara 'ga te e'i ore ko: Kawaru'ia perut jee ra'ne, e'i 'ga ore ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri pë nupe nũ”, pe'je ki 'gã nupe— 'jau 'ga ore.

⁴ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga amũ upe ee rakue:

⁵ “Pe'je Jerusareg ipewara 'gã nupe: ‘Owaëm futat pë'wyriararete 'ga ra'e.

Ipota'wa ma'e 'ga. Kawaru'i aranuwamueuu 'arimũ 'ga ruri akou', pe'je ki Jerusareg ipewara 'gã nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Sakari 'ga upe rakue. A'eramũ Jeju 'ga ore mũ monou kawaru'i rerurukaa ojeupe.

⁶ A'eramũ 'gã awau 'ga 'eawer imũ etee erua 'ga upe. ⁷ A'eramũ 'gã kawaru'i rerua ta'yra reewe 'ga upe. A'ere 'ga amũ opiara mosoka imonou kawaru'i 'arimũ Jeju 'ga apykawamũ. A'ere 'gã kawaru'i pyyka Jeju 'ga upe 'ga apykawamũ. A'eramũ Jeju 'ga awau Jerusareg ipe kawaru'i 'arimũ. 'Ga remimũ'eramũ ore arawau 'ga rupi. ⁸ Kwaiwete 'gã awau ujãna 'ga renune opiara mososoka, imonou pe rupi imogyau 'ga kwapawamũ. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamũ 'gã iapou. Pinowa nanë 'gã imonou pe rupi 'ga kwapawamũ.

Ymã 'gã aipo apou 'wyriararete upe rakue, 'ga ree ipojejuka resaukaawamũ rakue. A'eramũ 'gã a'eramũ iapou Jeju 'ga upe.

—'Ga nipo ako 'wyriaramũ 'awamũ janee— 'jau 'gã ajaupe numiamũ.

⁹ 'Ga renune oo ma'e 'gã wafukaita 'ga rewiri oo ma'e 'gã netee:

—Au'je katu te 'ā Janeruwarete 'ga resageayramū janee. Ene 'ā 'ga remimurera futat. Ene 'ā ore'wyrari ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapyreramū. Janeruwarete 'ga ojejuka esage ene ree. A'eramū ene eku'iramū ekou. Janeruwarete 'ga 'ā esage oree. Ene 'ga 'ā ene mua oree— 'jau 'gā wafukaita Jejui 'ga upe.

Arawau orowaēma Jerusareg ipe. ¹⁰ Jerusareg ipe Jejui 'ga reserauwe peuwara 'gā aku'iaiwamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Awŷja te 'agamū?— 'jau peuwara 'gā ajaupe.

¹¹ A'eramū Jejui 'ga rupi oo ma'e 'gā 'jau 'gā nupe:

—'Agamū futat Jejui 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga, Garireja ywy pewarera 'ga. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga futat— 'jau 'gā 'gā nupe.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Maku 11.15-19; Luka 19.45-48; Juā 2.13-22)

¹² Jerusareg ipe owaēmawe Jejui 'ga ojyapa kawaru'i awi. A'eramū 'ga awayayau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe wemimu'eramū ore retee. Irāā'ā wyra me'egara 'gā jemogyramū. A'eramū Jejui 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Jeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga. 'Au futat jane ruri jareporogytau 'ga upe. A'ere 'ā pēē nanarūi pereko. Pemŷi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'ga mogytaawa 'oga pype— 'jau 'ga 'gā nupe.

Wyra muara 'gā nanē 'ga imū'jāu jui nū. A'eramū 'ga ka'aranūū mojopyruara 'gā 'yješana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Aipo ka'aranūū mojopyruara 'gā kwe pewara 'gā ka'aranūū mojopy'rau ajaupe. A'eramū Jejui 'ga 'gā 'yješana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopomopoa 'gā nui. Pykau me'egara 'gā kanawaa nanē 'ga imojerepa nū. ¹³ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: "Agamū jemogytaawa 'oga futat. 'Au futat 'gā nuri oporogytau jee", 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā pemŷi wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa me'ega pejejaupe pejejeymawa repy rowoupia ekoete 'ā pejejupa 'au pejejaupe. Ma'eramū pēē 'ga mogytaawa 'oga mŷina pejemunarūawamū etee 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mū'jāu jui.

¹⁴ 'Ga mogytaaw ipe Jejui 'ga rekoramū kwaiwete ojero'wu ma'e 'gā 'ua owaēma 'ga upe. Eae'em, iteu ma'e. Mīmera 'gā 'ua owaēma Jejui 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā katu'oka.

¹⁵ Jejui 'ga remiapofera resakawe kunumī 'gā amū wafukaita:

—Eneresage futat. Ene 'ā ore'wyrari ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapyreramū— 'jau kunumī 'gā wafukaita Jejui 'ga upe.

Mainana 'gā nanē Jejui 'ga remiapofera resaka nū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. A'etea 'gā imara'ne Jejui 'ga ree aipo kunumī 'gā 'e renupawe. ¹⁶ A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Nereenuwi nipo kunumī 'gā 'ea ki sa? "Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera" 'gā 'ea ki sa?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

—Aenup futat je te'ama— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pēnea'ar iki 'ga amū remikwasiarer are. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are 'ga amū ikwasiaa rakue: "Kunumī 'gā nupe Janeruwarete 'ga ene muorywukari, oy popewara 'gā neewe futat. 'Ene te 'ā eneresage' 'ea 'ga 'gā mu'eukaa", 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. Pēnea'ar iki ee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁷ A'eramū 'ga awau 'gā nui nū. 'Ga remimu'eramū nanē ore arawau 'ga rupi nū. Petani 'jaw ipe ore arawau orosea.

*Y'wa 'ywa upe Jeju 'ga 'eawet
(Maku 11.12-14, 20-24)*

¹⁸ Ai'iwe ore arawau orojewya Jerusareg ipe nū. Arawaw ipe Jeju 'ga opy'arayaramū akou. ¹⁹ A'eramū 'ga y'wa 'ywa repejāna. Peyse pe u'at ma'e repejāna i'a rekaa akā are, figu 'jawa rekaa akā are. A'ere nitywi i'a ee. Oowa etee esaka akā are. A'eramū 'ga 'jau 'ywa upe:

—Au'je katu katu ki e'a re 'awa y'wa 'ywa mū— 'jau 'ga y'wa 'ywa upe.

Aipo 'ga 'e ypyrauwe wakā oypiwamū amanūmū osiniga. ²⁰ Esakawe ore 'ga remimu'eramū oroporesagamū ee.

—Kuu. Kamēsīete nipo imanūi osiniga ki sa— 'jau ore arajaupe esakawe. —Ma'eramū sipo oypiwamū erujewi 'wei?— 'jau ore arajaupe.

²¹ A'eramū Jeju 'ga 'jau oree:

—Pēnea'ar iki je'eawer are. Je rerowiar ire nanē pejejemiapoe'ema peapo je 'jawe nū. 'Ywa nipo pēē imosinigukaa je 'jawe je rerowiar wywapiramū— 'jau 'ga oree. —Ywytyra miamū futat nipo pēē imojepe'aukaa tenaw awi imonou 'yē'ē rypyter ipe imyina. “Ekwap 'aw awi 'yē'ē rypyter ipe e'yina”, ojeupe pēē 'eramū nipo awau pē'eawer imū etee futat— 'jau Jeju 'ga oree. ²²—Je rerowiar ire Janeruwarete 'ga mama'e monou pē nupe, “Mama'ea emut amū oree”, ojeupe pēē 'eramū— 'jau Jeju 'ga oree, Jerusareg ipe arawaw ipe.

*“Awyja rer imū te erejot?” Jeju 'ga upe gā 'eawet
(Maku 11.27-33; Luka 20.1-8)*

²³ Jerusareg ipe orowaēmawe Jeju 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mo-gytaaw ipe ore retee. Peu wekwaw ipe Jeju 'ga ojeypyriwara 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. 'Gā mu'jau mainana 'wyriara 'gā 'ua judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee oporonupa ee 'ga upe:

—Awyja rer imū te erejot rakue? Awyja pājē mū te mama'ea ereapo? Awyja te ene mut oree rakue?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jeju 'ga upe.

²⁴ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je ajee pēē na'ne imome'wau jee 'ū. Tejeupe pēē imome'u re je nanē tajemome'u pē nupe 'jau nū— 'jau etee 'ga 'gā nupe. ²⁵—Awyja je'eg imū ajee Juā Batista 'ga ruri ae pymiāu 'y pe rakue 'ū? Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ga ruri rakue? Kūima'e 'ga amū je'eg imū te ra'u nū?— 'jau Jeju 'ga oporonupa ee 'gā nupe u'ama.

A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe?— 'jau 'gā ajaupe etee futat. —“Jarejuwarete 'ga je'eg imū 'ga ruri”, ojeupe jane 'eramū te 'ga 'i jane nū a'i kūi, “A'etea neperowiari 'ga”, 'ga 'i jane nū a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. ²⁶—“Kūima'e 'ga je'eg imū 'ga ruri”, jane 'eramū te tekotee 'gā jane apisi etee ita pyu nū a'i kūi. “Juā 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat janee”, e'i 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā aipo jane 'eramū amara'neramū jane ree ne nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

²⁷ A'eramū 'gā 'jau Jeju 'ga upe:

—Norokwaawi ore Juā 'ga muarera 'ga nū'ū— 'jau 'gā o'meramū 'ga upe.

A'eramū Jeju 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—A'eramū je nanē temuarera 'ga mome'wawe'em pē nupe nū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

Mukūja 'ga ra'yra 'gā

²⁸ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Morogyta je amome'u amū pē nupe. Maran te pēnea'at pejejemogyau ee? Kūima'e 'ga amū mukūi 'ga ra'ra. A'eramū 'ga 'jau tuwi ma'e 'ga upe: “Ekwap eporowykyau ko pe jee 'awamū, kisit”, 'jau 'ga 'ga upe. ²⁹ A'ere nipo 'ga 'i 'uwa 'ga upe: “Naani. Nooi je. Najeporowykywari je enee ko pe 'awamū”,

'jau 'ga 'uwa 'ga upe. A'ere nipo anure 'ga 'arasigamũ 'uwa 'ga upe u'eawer are. A'eramũ nipo 'ga awau anure oporowykyau 'ga ko pe akou. ³⁰ Ajepeja wa'yra 'ga upe nanẽ nipo 'ga 'jau nũ: "Ekwap eporowykyau jeko pe, kisit", 'jau nipo 'ga wa'yra 'ga upe. A'eramũ 'ga ra'yra 'ga 'jau 'ga upe: "Nai'i. Too teporowykau enee 'jau", 'jau nipo 'ga 'uwa 'ga upe. A'ere 'ga nooi futari—'jau Jejuĩ 'ga imome'wau 'gã nupe.

³¹ —Maranuara te 'ga ra'yra 'ga wapo mama'ea 'uwa 'ga remifutar imũ?—'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Tuwi ma'e 'ga.

A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat ere poromũ. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Nia'wryi agawewi 'wyr-iararete 'ga upe ka'aranũ ppykara 'gã, kũjãmene'ema 'gã netee. Nuerowiari futari 'gã Jarejuwarete 'ga rakue. A'etea 'gã jẽmĩ je rerowiat ajemogyau 'awamũ. Tejerowiamũ je 'gã tywera moia 'gã nui. A'eramũ nipo 'gã awau ywag ipe ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'ere 'ã pẽẽ naani. "Jarejuwarete 'ga ore aruerowiat arajemogyau", 'jau futat te 'ã pẽẽ pejejemogyau numiamũ. A'ere 'ã naje rerowiari pejepe pejejemogyau. A'eramũ nipo pẽẽ peje-wawe'em ywag ipe. ³² Juã Batista 'ga 'ã pẽ mu'jau agawewi Jarejuwarete 'ga remifutar are rakue. "Pe'je pejeipoia pejetywer awi. Au'je ki mama'e tywera apo re. Mama'e esagea etee futar iki peapo Jarejuwarete 'ga remifutar imũ", 'jau 'ga 'ã pẽ nupe rakue. "A'eramũ 'ga pẽ mogyau wemiayuwamũ", 'jau 'ga 'ã pẽ nupe rakue numiamũ. A'ere 'ã neperowiari 'ga 'eawera rai'i. Ia'wrye'ema 'gã etee 'ã 'ga rerowiaa rai'i, opoia otywer awi rai'i. A'eramũ 'ã Janeruwarete 'ga 'gã mogyau wemiayuwamũ. A'ere 'ã neperowiari 'ga. Ia'wrye'ema 'gã otywer awi 'gã poirã resag ipe miamũ 'ã pẽẽ 'ga rerowiare'ema pejejemogyau rai'i—'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

*Ko raaran a'wrye'ema 'gã
(Maku 12.1-12; Luka 20.9-18)*

³³ A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Peapyaka jeje'eg are. Mama'e mũ je amome'u pẽ nupe, pẽ mu'jawamũ ee pẽ mueapyoawamũ—'jau 'ga 'gã nupe. —Kũima'e 'ga amũ 'y'wa 'y'wa rakã otym oko pe, uwa 'jawa 'y'wa rakã otym oko pe. Kwaiwete 'ga uwa rakã tyma. A'ea tee futat 'ga ityma ipype. A'eramũ 'ga oko osõu. A'ere 'ga 'y'wa apikawa apou. 'y'wa tyarũnamũ 'gã iapikau 'y'wayramũ. A'eramũ futat 'ga 'y'wa apikawa apou. A'ere 'ga 'og ywate apou iaarana 'ga upe. A'eramũ 'ga 'gã amũ monou oko raaranamũ im'yina ojeupe. "Y'waa mũ jema'ea futat. Emyreramũ te aje pẽma'e futat pẽporowykawera repya futat", 'jau ijara 'ga 'gã nupe. A'ere 'ga awau watau 'gã nui. A'eramũ 'ga namutamutat awau akou muku 'gã nui. ³⁴ Y'wa tyarama upe iwaẽmauwe ijara 'ga wemiayuwa 'gã amũ monou oma'ea uwa 'a piaramũ. ³⁵ A'ere ko raarana 'gã 'gã pyygi etee 'gã nerekou tyweaete. 'Ga amũ 'gã inupãnupãu etee. 'Ga amũ 'gã ijukau etee. 'Ga amũ 'gã ijukau ita pyu. ³⁶ A'eramũ ko jara 'ga wemiayuwa 'gã monou kwaiwete. A'ere ko raarana 'gã nãñewẽjẽmĩ 'gã nerekoĩ nũ 'gã pyygi etee 'gã apisau. ³⁷ A'eramũ ko jara 'ga 'jau ojeupe: "Teja'yra 'ga pa je omono kwy. 'Ga nipo 'gã opeoep re'ã. Jera'yra 'ga ree nipo 'gã pojyramũ re'ã", 'jau nipo 'ga ojeupe—'jau Jejuĩ 'ga imome'wau 'gã nupe.

³⁸ —A'eramũ 'gã 'ga ra'yra 'ga resakawe 'jau ajaupe: "Wa'yra 'ga 'ga amut 'y'wa piaramũ ra'e. 'Ga futat 'uwa 'ga py'rau ko jaramũ 'uwa 'ga manũ re. A'eramũ jane 'ga jukau jui. A'eramũ janema'ea futat koa 'ga ruwa 'ga manũ

re kūi”, 'jau nipo 'gā ajaupe. ³⁹ A'eramū 'gā 'ga ppyka 'ga rerawau enuēma ko awi 'ga jukau— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴⁰ A'eramū Jejuī 'ga oporonupa ee mainana 'wyrriara 'gā nupe:

—Maran sipo ko jara 'ga wa'yra jukaarera 'gā nerekoī?— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴¹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—'Ga futat oo ko raarana 'gā apisau nū'ū. A'ere nipo 'ga 'gā amū monou 'gā py'rau oko raaranamū nū. Aipo 'gā te nipo y'wa mono ijara 'ga upe y'wa tyarama rupi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴² A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat pe'je poromū. Pēnea'ar iki 'ga amū remikwasiarer are. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amū upe rakue:

“Mīa ita nia'wyrui ra'e, 'jau nipo itaoga apoara 'gā ajaupe, ita monou imomoa ajauī.

A'ere nipo 'ga amū aipoa ita eroyrūmyrera ita ppygi etee imonou imyina tenawera pype 'oga ppywotypawamū.

Janeruwarete 'ga imyījukaa 'gā nupe rakue.

A'eramū 'ga remiapofera wesageayramū futat oree”,

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are inuga rakue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁴³ —A'jea futat je 'i. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Israeu juapyreramū pē mū'ēi wemiayuwamū rakue. A'ere 'ā nepeunuwi futari 'ga. Nepefutari 'ga peje'wyrriarareteramū. A'eramū nipo 'ga wenupara 'gā mogyau wemiayuwamū pē py'rau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁴⁴ —'Ga amū nipo u'aa ita 'arimū.

A'e 'ga open futat. A'ere 'ga amū 'arimū ita 'ar ire a'e 'ga ku'jo'jogi futari. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'emamū pē nereko tyweretei— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁴⁵ 'Ga je'ega renupawe mainana 'wyrriara 'gā fariseu 'gā netee 'jau ajaupe:

—Mama'e mū mome'uramū 'ga 'i janee poromū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā amara'neramū akou 'ga ree. ⁴⁶ A'eramū 'gā oporopygiweramū 'ga ree. A'ere 'gā kyjei mytuna 'gā nui.

—“Jejuī 'ga te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararetea ra'e”, 'jau 'gā ajemogyau ajaupe. A'ere nipo 'gā jane apisi etee Jejuī 'ga jane ipyygamū— 'jau 'gā ajaupe, okyjau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nui.

22

Maraka pe imo'wy'wyrripyrera 'gā (Luka 14.15-24)

¹ Mama'e mū Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau nū:

² —Morogyta mū je amome'u pē nupe pē mu'jawamū Tejuwarete 'ga rerowiaara 'gā nee. Janeruwarete 'ga 'ā 'wyrriararete 'ga 'jawe janee— 'jau 'ga 'gā nupe. —Sā'ā 'wyrriararete 'ga maraka apoa wa'yra 'ga remirekoramū. Kwaiwete 'ga 'ā kumi apoukaa wemiayuwa 'gā nupe. ³ Erojyw ire 'ga 'jau wemiayuwa 'gā amū nupe: “Pe'je pejewau 'gā nupe kwe pe, jeremimo'wy'wyrera 'gā nerua jee”, 'jau 'ga 'gā nupe 'gā monou kwe pe. A'ere 'wyrriara 'ga remimo'wy'wyrera 'gā nioweri maraka pe. ⁴ A'eramū nipo 'wyrriara 'ga amumera 'gā wemiayuwa 'gā monou wemimo'wy'wyrera 'gā nupe. “Pe'je jeje'ega rerawau 'gā nupe. ‘Pe'je pejejua pejejemī'waa ore pyri, e'i 'ga pē nupe ko. Kwataua je aapisiukat ai'ī. A'eramū je eyrukaa 'gā nupe. A'eramū pēē pejejua pejejemī'waa ore pyri, e'i 'ga pē nupe ko', pe'je ki 'gā nupe”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe oje'ega rerawaukaa— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁵ —A'eramū 'ga remiayuwa 'gā awau 'ga remimo'wy'wyrera 'gā nupe. A'ere 'gā ojeupe aipo 'gā 'eramū 'gā 'i etee 'gā nupe: “Naani. Najeoweri je”, 'jau etee

'gã 'gã nupe. A'eramũ 'gã awau etee oporowykyau 'gã nui. ⁶ Amumera 'gã 'wyrriara 'ga remiayuwa 'gã pyyka inupãnupãu 'gã apisau. ⁷ A'eramũ 'wyrriara 'ga amara neramũ akou 'gã nee. A'eramũ 'ga 'gã amũ monou wemiayuwa 'gã apisara 'gã apisau. 'Gã apisi re 'gã 'gã 'wyrã rapyau. ⁸ A'eramũ 'wyrriara 'ga wemiayuwa 'gã amũ nenũina nũ. "Mama'ea ako je aapo maraka are ko numiamũ. A'ere 'ã jeremimo'wy'wyrera 'gã nia'wyrã futari. ⁹ A'eramũ pẽẽ pejewau 'gã 'wyrarete rukawõ'õ rupi ajemogy ma'e 'gã mo'wy'wya jemaraka are", 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe— 'jau Jejuì 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁰ —A'eramũ 'ga remiayuwa 'gã awau amunawarete rukawõ'õ rupi ajemogy ma'e 'gã majatykau erawau werekwara 'ga maraka pe. Esage ma'e 'gã 'gã erawau ia'wyr'e ema 'gã netee. 'Gã waẽmauwe 'wyrriara 'ga remiayuwa 'ga amũ taity esage monou imunewukaa 'gã nupe. A'eramũ 'gã awau ojejaga 'wyrriara 'ga roga matyneema. ¹¹ Poje 'wyrriara 'ga 'ua ajatyka ma'e 'gã nesaka. A'eramũ 'ga taity esage rerekware'ema 'ga resaka. ¹² A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe: "Ma'eramũ te neremunewi taity esage?" 'jau 'ga 'ga upe.

—Taity esage rerekware'ema 'ga noje'egi 'ga upe.

¹³ —A'eramũ 'wyrriara 'ga 'jau wemiayuwa 'gã nupe: "Pepyyk 'ga, 'ga po faa 'ga py faa 'jau. A'ere pẽẽ 'ga monou imomoa ukupepe. Ypytunaiwa pype pẽẽ 'ga momoa. Peu ajemogyaw ipe nipo 'ga waemãmũ akou wa'jywa mokãina akuwa rerekũ", 'jau 'ga 'gã nupe— 'jau Jejuì 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁴ —Aipoa morogyta je amome'u pẽ nupe, pẽ mu'jau Jarejuwarete 'ga remiayuwarete 'gã nee. Mytuna 'gã nupe Jarejuwarete 'ga 'i: "Tejerowiar ire je pẽ mogyi tejemiayuwamũ", 'jau 'ga mytuna 'gã nupe. A'ere inãinãni'ĩ etee 'gã 'ga rerowiari. A'eramũ 'ga inãinãni'ĩ etee 'gã mogyau wemiayuwamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

*Jejuì 'ga upe fariseu 'gã 'eawet
(Maku 12.13-17; Luka 20.20-26)*

¹⁵ A'eramũ fariseu 'gã amũ awau 'ga wi.

—Siesak Jejuì 'ga ra'ne 'jau— 'jau 'gã ajaupe. —Tesirũgatu 'ga rekoramũ sipyyk 'ga 'jau. 'Gã amũ simono imoporogytaukaa 'ga upe ra'ne 'jau. Morogyta 'gã nupe imowuwuramũ sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁶ A'eramũ 'gã wemimu'e 'gã amũ monou Jejuì 'ga upe imoporogytaukaa. Erote 'ga remiayuwa 'gã amũ netee Jejuì 'ga upe 'gã monou imoporonuwukaa ee:

—A'jea futat 'ã ereporogyta a'jeteetewi— 'jau 'gã 'ga upe. —Nereporogyta ekoetei futari te 'ã. A'jea futat 'ã erejyuka pãwẽ pãwẽ ae ree. A'jea futat te 'ã ore mu'e ape mama'e are. Eneje'eg are 'gã amũ oporenuwiwere'emamũ agawewi. A'ere 'ã mama'e a'jea etee eremome'u— 'jau 'gã oporonupa 'me Jejuì 'ga upe. ¹⁷ —A'eramũ ene 'awamũ 'jau oree: Jane 'ã judeua. Simono te jane ka'aranũua 'wyrriararete 'ga upe, Sesa 'ga upe? Naani te ra'u nũ?— 'jau 'gã 'ga upe. —Najudeu arũi te 'ã 'wyrriararete 'ga. Tapy'yi amuteea te 'ã 'ga. Romanũa te 'ã 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gã Jejuì 'ga upe.

¹⁸ A'ere Jejuì 'ga 'gã kwaawi ojee. "Jeje'ega renupa 'gã nuri numiamũ. 'Siesak 'ga mama'e mũ mome'ua sigaty jarejee 'jau' e'i 'gã jee numiamũ", 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Nepeporonowi tee pejejua ee jee. "Simowuwut ekoete jarejaupe 'ga 'eawera jarejaupe 'jau", pe'je te jee— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹⁹ —Ka'aranũũ ywope'ia pemut amũ jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mũ jee ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã amũ imonou 'ga upe.

—Kweramũ ajee 'wei— 'jau 'ga imonou 'ga po pe.

²⁰ A'eramũ Jejuì 'ga ka'aranũũ ywope'i resaukaa 'gã nupe:

—Awỹja ra'agawa te 'up ee? Awỹja rera ajee 'awamũ 'up ee nũ'ũ?— 'jau 'ga esaukaa 'gã nupe.

²¹ —Wyrirarete 'ga ma'ea futat— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramũ pẽẽ imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

²² A'e renupawe 'ga upe ee oporonup ma'efera 'gã oporesagamũ etee 'ga ree:

—Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã awau 'ga wi.

Oferap ma'e are 'gã mu'eawet
(Maku 12.18-27; Luka 20.27-40)

²³ Ko'iko'i satuseu 'gã amũ 'ua oporogytau Jejui 'ga upe ee nũ. Aipo 'gã e'i ajaupe: “Amanũ re ae noferawu'jawi nũ. Amanũmũ ae teepawamũ ywawuje futat”, 'jau agawewi satuseu 'gã ajaupe jepi. A'etea 'gã 'ut oporonupa ee Jejui 'ga upe. ²⁴ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—“Moromu'jara 'ga”, e'i 'gã enee jepi. A'eramũ ene ore mueapyou katu mama'e are. Ymã te 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga jãnee rakue. “Kũima'e 'ga amũ nipo amanũ wa'yre'emauwe. A'eramũ nipo 'ga manũ re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera ãẽ rerekou. A'eramũ nipo 'ga aja'yrapyau ãẽ pype. A'eramũ nipo 'ga ra'yr ypy 'ga amanũ ma'efera 'ga ra'yre 'jawe futat”, 'jau 'ã Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁵ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—A'ere nipo kũima'e 'ga amũ 'ga ra'yra sete. A'eramũ nipo u'at ppy ma'efera 'ga kũjã mũ rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emauwe 'ga manũ jui. A'eramũ wemireko ãẽ rejaa wewirerera 'gã nupe. ²⁶ A'eramũ nipo imanũ re a'e rewirerera 'gã amũ ãẽ rerekou ipy'rau nũ. A'ere a'ea nanẽ imanũ nũ wa'yre'emauwe nũ, ãẽ rejaa wewirerera 'gã nupe nũ. A'eramũ nipo 'gã ojopy'rapy'rau etee ãẽ ree, ajamanũnamũ. A'ere 'gã nata'yri'i futari ãẽ pype.

²⁷ Ojee 'gã jomoy paw ire nipo ãẽ nanẽ amanũmũ nũ. ²⁸ A'eramũ nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamũ sipo ãẽ menaretea?— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

—'Gã juejeu futat ãẽ wereko kũi— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramũ Jejui 'ga aipo ojeupe 'gã 'eramũ 'jau 'gã nupe:

—Pẽ'me awi. Nanarũi. Nepẽneapyoi Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are ra'e. 'Ga pãjã nanẽ 'ã pẽẽ ikwaape'ema ra'e nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³⁰ —'Au etee te 'gã nemirekoramũ kũi. A'ere 'gã oferaw ire naemirekou'jawi kũi. Ywagipewara 'gã 'jawe etee futat 'gã jemogyi. Niporerekoweru'jawi 'gã kũjã are. Kũjãmera 'gã nanẽ omenariwere'emamũ futat nũ kũi, kũima'e 'gã 'jawe etee futat nũ kũi — 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

³¹⁻³² —Nepẽneapyoi nipo Jarejuwarete 'ga 'eawer are. Ymã te 'ã 'ga 'i rakue: “Je te 'ã 'gã Nuwaretea ako. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mĩmera 'gã Nuwaretea je ako”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa rakue. 'Gã manũ re 'ga poromũ 'jau rakue. A'ere 'gã 'aga namanũ futari, atee pawe'emamũ futat 'gã 'aga. A'eramũ Janeruwarete 'ga poromũ 'jau Moisesi 'ga upe. 'Gã 'aga tywe'em ire amunipo 'ã 'ga aipo ne'ia'uweri Moisesi 'ga upe. Ako ma'e 'gã nupe etee te 'ga aeruwamũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama.

³³ Aipo 'ga 'e renupawe mytuna 'gã oporesagamũ etee 'ga ree.

—Kuu. Nomoryteea'uweri futari ae 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

Janeruwarete 'ga 'eaweraretea
(Maku 12.28-34; Luka 10.25-28)

³⁴ Aipo ojeupe 'ga 'eramū satuseu 'gā ajemogyau etee futat. No-poronuwu'jawi futari 'gā ee 'ga upe nū. A'eramū fariseu 'gā amū 'jau ajaupe: “Satuseu 'gā noporonuwu'jawi futari ee 'ga upe nū”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'ga amū awau oporonupa aipo 'ga 'eawer are Jejui 'ga upe. ³⁵ Moisesi 'ga je'eger are moromu'jara 'gā poromū awau oporonupa Jejui 'ga 'eawer are 'ga upe: “Je pa 'ga omorytee kwy”, 'jau 'ga ojeupe numiamū. ³⁶ A'eramū 'ga poromū awau oporonupa 'ga 'eawer are 'ga upe:

—Ene te 'ā ore mu'e ape Jarejuwarete 'ga ree. A'ere 'ā kwaiwete Janeruwarete 'ga u'eawera kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue. Maranuara te ajee 'ga 'eaweraretea?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

“Tomojenosī Jejui 'ga 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe numiamū.

A'ere Jejui 'ga ikwaawi futari ojee. “Tamu'akwaawukar eme 'ga, e'i 'ga jee numiamū”, 'jau Jejui 'ga ojeupe. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

³⁷ —“Je te 'ā Pējararetea. Pēporomutat je ree pejepyutuna 'gā apyraapa”, e'i 'ā Janeruwarete 'ga pē nupe rakue. “Mama'ea peapo jee, jeremifutar imū. Pejejea'aramū pejejemogyau je ree 'gā nee pejejea'ara apyraapa. Aipo aporamū nipo pejeporomutamū je ree”, e'i futat Janeruwarete 'ga pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. ³⁸ —Aipoa te 'ga 'eaweraretea— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. ³⁹ —Ajepeja 'ga 'eaweraretea nanē nū. “Pēporomutat pejejepyriwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe”, e'i 'ga 'ā ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. ⁴⁰ —Aipoa 'ga remikwasiarera renupara 'gā wenup katu 'ga remikwasiarera ajemogyau. Ajepeja 'ga remikwasiarera moromu'jau ajuee aejejuka esage are etee futat. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē oporomu'jau aipo are nū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret
(Maku 12.35-37; Luka 20.41-44)

⁴¹ Ojee fariseu 'gā jatykaramū Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

⁴² —Maran te pēneapyo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ree? Awŷja juapyrera te 'ga?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Davi 'ga juapyrera 'ga— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

⁴³ —Ma'eramū sipo ajee Janeruwarete 'ga 'Agesagea Davi 'ga mu'eukari “Jejara 'ga” 'ga mu'eukari ajuapyrera 'ga upe? ⁴⁴ Ymā te 'ā Davi 'ga ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

“Jeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe rakue:

‘Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene.

Enepājēreteja je 'jawe. A'eramū ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyriaramū 'gā nupe najuejue etee futat.

Ene ree iporomutare'ema 'gā 'arimū je ene magwawukari.

A'eramū ene je iapoe'emauwe eapyka 'au je yse katy', 'jau 'ga Janejararete 'ga upe”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁵ —Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramū sipo ajee 'ga 'i, “Jejararete 'ga”, 'jau ajuapyrera 'ga upe nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴⁶ Aipo 'ga 'e renupawe 'gā ajemogymogyau etee futat. Ojenosōu 'gā 'ga wi. A'eramū 'gā oporonuwu'jape'ema ee 'ga upe.

23

*Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat
(Maku 12.38-40; Luka 11.39-52; 20.45-47)*

¹ A'eramū Jejuī 'ga oje'ega wemimū'eramū oree, mytuna 'gā nupe we futat:

² —Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā weapyoramū Moisesi 'ga remikwasiarer are fariseu 'gā netee. ³ A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa etee futat 'gā pejemu'eramū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'gā pejemu'eawer imū etee futat. A'ere kasi pejemu'e 'gā nemiapo are ne. Nuapoi futari 'gā pē mu'eawer imū mama'ea. A'eramū pēē pejemū'jawe'em 'gā nemiapo are. ⁴ “Nan iki peapo”, 'jau nipo 'gā pē nupe numiamū. A'ere nipo 'gā nepē poari mama'e apo are u'eawer imū. ⁵ Tekotee 'gā nupe ojesaukaawamū te 'gā mama'e apoi. “Je te 'ā a'jea futat kūima'eteetea”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo 'gā mama'e apou ekoete ajemogyau ojesaukaawamū 'gā nupe. “Tiporesagete 'gā je ree 'jau”, 'jau nipo 'gā ajemogyau. Jane 'ā kūima'eferamū juejue Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiaa ka'ara'nī pe ree. A'eramū jane imonou yrū'ī'ī pype ifaa jareakag are. A'eramū jane jarejeapykag are erekou, jarejywaypy are nanē erekou nū. A'ere 'ā fariseu 'gā imonoi yrūū'ī pype. Aipo 'gā erekou ifaa im'īna weapykag are, ojywa are 'jau. “Tiporesak 'gā ore ree 'jau kwy”, 'jau 'gā 'ā ajemogyau. “Gā te a'jea futat Jarejuwarete 'ga ree iporomutarete ma'ea ra'e, te 'ī 'gā janee jane resaka 'jau”, 'jau 'gā akou ojeupe. Jane 'ā kūima'eramū juejue taity pēū'ī sireko jarejasi'y'warimū. A'e pyu jane 'ā jareakaga au'jau Jarejuwarete 'ga upe jareporogytauwe. A'ere 'ā fariseu 'gā imopyireme'ytyra fukui oma'ea. “Tiporesagete 'gā jane ree 'jau”, 'jau 'gā 'ā ajaupe. A'eramū 'gā taity pypireme'ytyra fukue rerekou— 'jau Jejuī 'ga oree.

⁶ —Maraka apoaw ipe ojemi'waaw ipe nanē 'gā na'ne wējēmī awau wapyka. Kūima'eteete 'gā apykaw ipe etee 'gā wapygiweramū. Jarejatykaaw ipe nanē 'gā kūima'eteete 'gā apykaw ipe etee wapygiweramū nū. ⁷ Amunawa pyterimū awaw ipe nanē 'gā kūima'eteete 'gā 'jawe wapeje'ega 'gā ifutaa. “Moromu'jara 'ga' ojeupe 'ga amū 'eramū 'gā aku'iramū ajemogyau— 'jau Jejuī 'ga oree. ⁸ —A'ere kasi pejemogy 'gā 'jawe ne. “Ga 'ā ore mu'jara”, 'gā mu'eukare'ema pejejeupe. Majepei tee tup ma'e 'jawe futat pēē pejeju'jau'jawe etee pejemogy. Majepei tee futat je pē mu'jaramū— 'jau 'ga oree. ⁹ —Kiapi'ni pe'je nanē kasi pejejuwe'ema 'ga amū upe ne. Majepei tee Pēnuwaretea. Ywag ipe ako ma'eramū etee futat Pēnuwaretea. ¹⁰ “Ga nanē 'ā ore'wyrara”, 'gā amū mu'eukare'ema nanē pejejeupe nū. Janeruwarete 'ga remimureramū etee te je pē'wyraramū je rekoī— 'jau Jejuī 'ga oree. ¹¹ —A'jea futat je 'i. Pejejaupe mama'e apoaramū pēē eteete ma'ea Jarejuwarete 'ga upe. ¹² “Je te 'ā kūima'eteetea” 'jara Janeruwarete 'ga imogyau tywet. A'ere 'ga “Je nakūima'eteete arūi” 'jara 'gā etee 'ga mogyau kūima'eteeteramū 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga oree.

¹³⁻¹⁴ A'eramū Jejuī 'ga 'jau fariseu 'ga nupe nū, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe we futat:

—Pēporiay'i pejemogyau numiamū. Esage ma'e 'jawe futat nipo pēē numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweri futari. Nepefutari te 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pejemogy. A'eramū nipo pēē 'ga remiayuwamū 'gā jemogy futare'ema nanē nū. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweate— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵ —Pēporiay'i pejemogyau numiamū— 'jau Jejuī 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē 'ga 'jau nū. —Kwe pe 'ā peo amunawa moymoyka kwe pewara 'gā amū mu'jau pejejee etee.

Pejelijemapi are te 'ā pemu'e gā. A'eramū nipo pēē 'gā mu'jau pejelijemapi are te. "Pe'je pejelijemu'jau je ree", 'jau nipo pēē 'gā nupe numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga wowase pē majatykaaw ipē nipo 'ga 'i pē nupe: "Je rerowiat 'me etee pejepe. A'eramū pēē pejea'wyre'emamū jee", 'jau nipo 'ga pē nupe, pē monou mama'eukwaawa rapyaw ipē. A'eramū nipo 'ga pē nee ojemu'e ma'efera 'gā nupe 'jau: "Je rerowiat 'me are etee pejemu'e. A'eramū pēē pejea'wyre'emamū jee. A'eramū je mama'eukwaawa rapyaw ipē pē momopoa", 'jau nipo 'ga pē nee ojemu'e ma'e 'gā nupe, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipē— 'jau 'ga 'gā nupe.

16—Pēporiay'i futat pejelijemogyau numiamū. A'ere pēē Jarejuwarete 'ga ree moromu'jat tyweramū pejemogy. Nepēneapyoī agawewi 'ga je'eg are. A'etea nipo pēē 'gā mu'jau 'me ee— 'jau 'ga 'gā nupe. —"Jarejuwarete 'ga mogytaawa renamū je mama'e apoi enee 'e ekoete re nepeapoi futari mama'ea ee pejeparuapowere'emamū", 'jau pēē 'gā nupe. "A'ere ki Jarejuwarete 'ga mogytaawa pypiaara ouru apopyrera renamū je mama'e apoi enee peje'e re mama'ea peapo futat peje'eawer imū. Kasi a'e pe pejemotywet Jarejuwarete 'ga upe ne, mama'e apoe'em ire ne", 'jau 'ā pēē pejelijemogyau pejejaupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 17—A'eramū taetu nipo peje'akwaawe'emetyg etee te. Maranua sipo esage ma'eramū Janeruwarete 'ga upe? 'Ga mogytaawa tee esage ma'eramū 'ga upe. Ouru apopyrera 'ūi 'ga mogytaawa pype. A'eramū wesageramū 'ga upe. Omogytaawa pype tene'em ire amunipo 'ā 'ga naea'ari ee— 'jau 'ga 'gā nupe.

18—"Jarejuwarete 'ga upe wyra rapyawa ruwamū je mama'e apoi enee 'e ekoete re nepeapoi futari mama'ea peje'eawer imū ee pejeparuapowere'emamū", 'jau pēē pejelijemogyau. "A'ere ki Janeruwarete 'ga upe jeremimonofera 'up wyra rapyawa 'arimū 'e re mama'ea peapo futat peje'eawer imū. Kasi a'e pe pejemotywet Jarejuwarete 'ga upe ne", 'jau 'ā pejelijemogyau 'gā mu'jau tywet. 19 Peje'akwaawe'emamū futat nipo pēē pejelijemogyau. Maranua ajeē esage ma'eramū Janeruwarete 'ga upe? Mama'ea jane imyina wyra rapyawa 'arimū Jarejuwarete 'ga upe imonopyramū. A'eramū 'ā wyra rapyawa 'arimū 'up ma'e retee wesageramū 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. 20—"Janeruwarete 'ga upe wyra rapyawa ruwamū je mama'e apoi enee" 'jaramū pēē 'arimū 'up ma'e upe nanē futat pe'je poromū nū. 21 "Jarejuwarete 'ga mogytaawa renamū je mama'e apoi enee" 'jaramū pēē Jarejuwarete 'ga upe nanē futat pe'je poromū. Omogytaawa pype futat 'ga reni. A'eramū pēē aipo 'jaramū 'ga upe futat 'jau pejelijemogyau aipo 'jaramū— 'jau 'ga 'gā nupe. 22—"Ywaga ruwamū je mama'e apoi enee" 'ga upe 'jaramū nanē Jarejuwarete 'ga renawa upe futat pe'je nū. Ywag ipē futat 'ga renawaretea. A'eramū aipo 'jara 'gā 'ga renawa upe futat 'jau poromū. 'Ga renawa renūinara 'gā Jarejuwarete 'ga futat wenūi. Wenawa 'arimū futat 'ga reni. A'eramū 'ga renawa renūinara 'gā 'ga futat enūina— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

23—Pēporiay'i pejelijemogyau numiamū— 'jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Pēē 'ā esage 'me ma'ea te. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Nepekoarūi futari te 'ā 'ga upe. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Mama'ea pēē imojo'oka pejepe 'jawe pejejeupe. Ko pypiaara nanē pēē imojo'oka nū. A'eramū pēē majepeja monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū emyrera pēma'ea. Kumi kasiga miamū pēē imojo'oka imonou Jarejuwarete 'ga upe. Nanuara te esage 'ga upe numiamū. A'ere namia etee rūi peapo. "Mama'ea pemojo'ok amū imonou jee" 'ga 'eawera 'ā pēē enupa. Aipoa pēē iapoa Janeruwarete 'ga afutat. A'ere 'ā ajepeja 'ga 'eawera

nepeenuwi futari. “Pejuereko esage ki” 'ga 'eawera nepeenuwi. “Pēpota'wa esage ki pejejee” 'ga 'eawera nepeenuwi. “Pejejaupe peje'eawer imū etee futat pēē mama'e apou pejejaupe” 'ga 'eawer imū jēmī 'ā mama'e apowe'em—'jau 'ga 'gā nupe. —“Pejuereko esagea te esage Janeruwarete 'ga upe. 'Gā nee pēpota'wa esagea nanē esage 'ga upe nū” 'ea te esage ete 'gā upe. Mīmēra pēē iapoa Janeruwarete 'ga afutarete. Peenupaw iki 'ga 'eawera 'ga je'ega—'jau 'ga 'gā nupe. ²⁴ —'Ga 'eawera jēmī 'ā nepeapoi. A'eramū 'ā pēē 'ga 'eawere'ema jēmī iapou—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁵ —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū—'jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Pēē 'ā esage 'me ma'ea te. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Sā'ā ae y'a kupe pireja futat numiamū. A'ere 'ā ae waipy katy nokatu'ogi. Nan tee futat 'ā pēē. Pēpira esageay futat numiamū. Pejauk futat pejepiky'a awi numiamū. A'eramū 'ā pēpira ojekatu'oka futat numiamū. A'ere pēwytera nia'wyri. Nepepori futari mama'e tywera apo awi—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina. ²⁶ —Pē'akwaawe'ema pē nereko, a'e je 'ā pē nupe jā'nū'ū. Janeruwarete 'ga 'ā pē katu'oga futaa numiamū. Napēpira katu'og are tee rūi 'ga fueweramū. Pēwytera katu'oga we futat 'ā 'ga afutat numiamū. Pēporiay'i 'ā pejejemogyau numiamū—'jau 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. —Pejetywer awi pepoir ire amunipo 'ā 'ga pē katu'ogi. A'eramū amunipo 'ā pēē pejesageramū pejejemogyau 'ga upe, a'e je 'ā tekou pē nupe—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū. Pēē 'ā esage 'me ma'ea te—'jau 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe. Fariseu 'ga nupe nanē 'ga 'jau nū. —A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Sā'ā teumera rupawa ita kwara. A'eramū 'ā pēē ita pitupa ipitupawa parasiga pyu. A'eramū 'ā i'arimū etee okaturaturamamū. A'ere 'ā ita kwara pype teumera nema ete. ²⁸ Nan tee futat pēē. Esage ma'e 'jawe futat pejemogy numiamū. A'ere mama'e tywera peapo, o'meramū te pe'je pejejemogyau—'jau Jejuī 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe.

²⁹ —Pēporiay'i pejejemogyau numiamū—'jau Jejuī 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nupe, fariseu 'gā nupe nanē nū. —Esage 'me ma'e ate pēē. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete pētywer are. Pēypy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga mome'wara 'gā je'ega nuenuwi etee rakue. Ma'eramū 'ā 'gā 'gā apisi rakue. A'eramū 'ā pēē iapisipyra rywy mojewaka. Ita esage apopyra pyu imogyau ekoete iapisipyra 'arimū. “Ita esagea simowyt esage ma'efera 'gā nee jarejea'awamū 'jau”, 'jau futatee 'ā pēē pejejaupe rakue—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁰ —“Ymā we jarejeko re amunipo 'ā jane nipoari jareypy 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisi are. Niapisiukari amunipo 'ā jane 'gā”, 'jau futatee 'ā pēē pejejaupe, pejejerowiaraipe 'ā pejejee. ³¹ A'ere 'ā pē'me ate. A'ere 'ā pejeypy 'gā 'jawerimū etee futat pejemogy—'jau 'ga 'gā nupe. ³² —Pejeypy 'gā 'jawerimū etee pejemogy re nipo pejemogy mama'e apou 'gā 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete 'gā 'jawerimū etee futat. ³³ Moja 'jawe pēē. Sā'ā moja ae u'ua ae jukau 'ā. Nan tee futat pejomomoirukat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē monou pē mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe pētywer are—'jau Jejuī 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. ³⁴ —Anure nipo je teje'ega mome'wara 'ga monoi pē nupe. I'akwaap ma'e 'gā, pē mu'jara 'gā. Mīmēra 'gā nipo je imonou pē nupe. A'ere nipo pepyyg etee 'gā amū iapisau. Amumera 'gā nipo pēē imonou imu'ama 'ypeywar are iapisau. Amumera 'gā

nipo pēē inupānupāu etee pejejatykaaw ipe. A'eramū nipo 'gā oka'jama awau kwe pe. Ajepeja amunaw ipe nipo 'gā awau. A'ere nipo peo etee 'gā newiri 'gā nerekou tyweru'japa nū. ³⁵ A'eramū nipo a'e are futat Janeruwarete 'ga werowiaara 'gā nepyaa pē nerekou tyweaete. Pēypy 'gā nemiapofer are we futat nipo 'ga pē nerekou tyweaete. Pēypy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau ekoete rakue. Ywy apo ypyrauwe 'ā 'gā 'ga rerowiaara 'gā apisi rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe 'ūina. —Apeu 'ga ra'ne 'ā 'gā ijukau ypy ypy rakue. Nuapoi agawewi 'ga 'ā mama'e tywera rakue. A'etea 'ga 'ā 'ga jukau ekoete rakue. Ma'eramū 'gā 'ā 'awamū taetu Jarejuwarete 'ga rerowiaara 'gā apisi kwaiwete. 'Awamue 'gā 'ā Sakari 'ga, Pereki 'ga ra'yra 'ga jukau rai'i nū. Jarejuwarete 'ga rukawō'ō me agawewi 'ga 'ami. A'etea 'ā 'gā 'ga jukau rai'i— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁶ —A'jea futat je'ea. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei 'gā nepyaa, iapisipyra 'gā juejue epyaa— 'jau Jejui 'ga oje'ega moywrafena 'gā nupe.

Jejui 'ga u'arasigamū Jerusareg ipewara 'gā nee
(Luka 13.34-35)

³⁷ A'eramū 'ga 'jau Jerusareg ipewara 'gā nupe:

—Jerusareg ipewaramū futat te 'ā pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisaramū pejup— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Sā'ā wyrasokwēa kwanū resakawe wa'yra renūja imajatykau wakape 'wyripe. Nan tee futat je— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Tajejuka esage Jerusareg ipewara 'gā nee 'jau, je 'i pē nupe numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee. ³⁸ A'eramū 'awamū Janeruwarete 'ga opoia futat pē nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'eramū nipo pē nee iporomutare'ema 'gā 'ua pē'wyrarete pojekau pē nui. ³⁹ 'Awamū 'ā je nanē tewau pē nui nū. A'eramū pēē 'awamū je resagu'jape'ema. “Esageay Janeruwarete 'ga remimurera 'ga”, 'jawe'ēwe pēē je resagu'jape'ema futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

24

Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e
(Maku 13.1-37; Luka 21.5-33; 17.26-30, 34-36)

¹ 'Gā nupe oporogytapaw ire Jejui 'ga wemimu'eramū ore renū'jāu Jarejuwarete 'ga mogytaaw awi. Jui aru'ē re ore 'jau 'ga upe:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga jā'nū'ū— 'jau ore 'ga upe.

² A'eramū 'ga 'jau oree:

—A'jea futat esageramū numiamū. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporomutare'ema 'gā nuri imonou etyka. Nomyi'i futari nipo 'gā itaa mū aju'arimū— 'jau 'ga oree.

³ Arawau wytyr ipe. Oriweira 'jaw ipe ore arawau orojeupia wytyra 'arimū. A'eramū Jejui 'ga wapyka opytu'wau. Nitywi futari 'ga amū ore pyri. A'eramū ore 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—“Jane ree iporomutare'ema 'gā 'ut Janeruwarete 'ga mogytaawa monou etyka”, ere ako oree ko. Maranime te 'gā nuri imonou etyka? Maranime sipo ene ejua nū? Ma'ja ra'ne sipo ajee ojesaukat oree ene rur enune? Maranime sipo mama'e teepawamū?— 'jau ore 'ga upe.

⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau oree:

—Je renune 'ut ma'e 'ga nipo i'me ma'ea. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. ⁵ Anure nipo kwaiwete 'gā nuri “Janeruwarete 'ga je mut pē katu'okaramū”, 'jau nipo 'gā 'ua pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. Kwaiwete nipo 'gā 'gā moryteeu ojee— 'jau Jejui 'ga oree. ⁶⁻⁷ —Anure nipo

amutee amunaw awi 'gã nuri 'wyrirarete 'ga rowajaa, 'ga remiayuwa 'gã neewe futat. A'ere kasi aipo renupa pëpiryyi ne. Nan futat nipo mama'e teepaw enune. A'ere nipo naporomü rüi mama'e mateepaawa. Naporomü etee rüi futat nipo mama'e rekoi— 'jau Jejui 'ga oree. —Akou'jau'jap futat nipo mama'ea. Amunap tesirümera pypewara 'gã we futat nipo ajuowajat. Ywya we futat nipo oyyi peu peu peu 'jau. Ty'ara nipo amunawa pype peu peu 'jau. A'eramü 'gã nipo kwaiwete ty'ara rerekou. ⁸ Sã'ã küjã wa'yra ray ppyrauwe wa'yra 'a ja'wyja'wy kwaawa. Aypypeperaue 'ã i'ara kwaapa. Ëë wi u'aa ja'wyja'wy taetu 'ã wayreteramü ëë upe. Nan tee futat nipo pëë. Aipo ijeapo resakawe je rura pekwaap. “Owaëm 'ga ruawa upe ra'e”, 'jau nipo pëë pejejaupe. A'ere nipo je rur enune mama'e tywera jeapoi kwaiwete— 'jau 'ga oree.

⁹ —Je rure'emaue nipo 'gã je rerowiaaramü pë nerekou tyweate. Oporomutare'emamü jeremiayuwamü pë nee. A'eramü nipo pë nee iporomutare'ema 'gã pë pyyka pë monou pë munepa moromunepawa pype. A'eramü nipo 'gã pë nerekou tywerukaa 'gã nupe. A'eramü nipo 'gã pë apisaukaa 'gã nupe. ¹⁰ Aipo jeaporamü nipo 'gã kwaiwete opoia je rerowiar awi. Je wi opoir ire nipo 'gã oporomutare'emamü je wi ipoire'ema 'gã nee. A'eramü nipo 'gã 'gã monou 'gã nee ifuewerete ma'e 'gã po pe— 'jau Jejui 'ga oree.

¹¹ —A'ere nipo 'gã kwaiwete 'ua o'meramü tekotee 'gã nupe. “Je te 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramü”, 'jau futatee nipo 'gã 'gã nupe. A'eramü nipo 'gã 'gã moryteeu ojee. A'ere 'gã o'meramü te 'gã 'i. A'eramü nipo 'gã kwaiwete 'gã nerowiaa. ¹² A'eramü nipo mama'e tywera apoara 'gã ojeme'yita ajemogyau. Mama'e tywera etee nipo 'gã iapou'jau'japa nü. A'eramü nipo 'gã kwaiwete opoia je ree oporomutar awi. ¹³ A'ere nipo Janeruwarete 'ga je rerowiar awi ipoire'ema 'gã nerooi imogyau ojeypyri nakwaparimü warâu rüi futat— 'jau 'ga oree.

¹⁴ —Mama'e teepawe'emaue nipo pëë je rerowiaaramü pejewau je mome'wau 'gã nupe. “Jejui 'ga rerowiaara 'gã Janeruwarete 'ga 'gã omogy wemiayuwamü”, 'jau nipo pëë pejewau je mome'wau 'gã nupe, amunawa moymoyka. Kwe pewara 'gã jerera renupaw ire te nipo mama'e teepawamü. A'eramü futat nipo tejua— 'jau 'ga oree.

¹⁵ —Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ijeaporama kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue, Danieu 'ga upe rakue. “Anure nipo 'gã amü mama'e tywywera apoi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. A'eramü nipo 'gã anurenure'i iapou Danieu 'ga 'eawer imü etee futat. (A'eramü je 'ga remikwasiarera ka'arana mogytaaramü ee pëneapyoa futaa)— 'jau Jejui 'ga oree.

¹⁶⁻²¹ A'ere Jejui 'ga 'jau oree nü:

—Anure nipo 'gã amü nuri 'auwara rerekou tyweate. Ywy apo ppyramü nitywi futari ae rereko tywera aipo 'jawe rakue. A'ere nipo anure mama'earüe'em ete jesaukari. 'Auwara 'gã nipo ajemogyau tywetywet futat. A'eramü pëë Judeja ywy pe ako ma'eramü 'gã nesakawe pejeka'jama pejewau wywytir ipe. Kasi a'e pe 'gã pë apisi ne. Pejejopewuu apyte'arimü wapyk ma'eramü pëë pejewawe'em pejesowe'em pejekaraemã pyyke'ema. Pejeka'jamayayau etee futat pejejemima 'gã nui. Ko pewaramü nanë pëë pejejewyre'ema pejejog ipe pejejaity mojopy'rawe'em— 'jau Jejui 'ga oree. —Iporiay'i nipo ta'yryru ma'e küjã ajemogyau, ta'yky'ri ma'ea nanë nipo nü. Nujãnarüi eweguu ma'ea. Ta'y'ri'i ma'ea nanë nujãnarüi nü— 'jau 'ga oree. —A'eramü ki nanuar are pejejorogytau Jarejuwarete 'ga upe ee: “Eremurukat kasi 'gã 'ara ro'ysaga rupi oree ne. Morowykye'ema rupi nanë ene 'gã

murukare'ema nū. Morowykye'ema rupi ore noroka'jama'uweri. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i oreypy 'gā nupe rakue: 'Peata kasi morowykye'ema rupi ne', 'jau 'ā 'ga rakue. A'eramū ore oroka'jamarūme'em morowykye'ema rupi 'gā nui", pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe ee— 'jau Jejui 'ga oree. ²²—A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera 'gā nupe iapoukaru'jau'jaw ire nipo 'ga 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū. Kasi a'e pe ywy pewaramū pepap najuejue etee ne. A'ere Janeruwarete 'ga pēē mū mū'jau' 'gā nui pē katu'ōka. Wemimū'ēmeramū pē nee Janeruwarete 'ga 'gā muojeri 'gā mogyau jui nū— 'jau Jejui 'ga oree.

²³⁻²⁴—Je Jewyre'emauwe nipo kwaiwete 'gā nuri o'meramū pē nupe. "Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū", 'jau futatee nipo 'gā 'ua pē nupe. Amumera 'gā nipo 'ua 'jau "Janeruwarete 'ga je mut. Je 'ga remimurera futat", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. Pēnemiapoe'ema we futat nipo 'gā iapou pē neape je rerowiar awi pē momoirukaawamū. "Simomoirukat 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiar awi 'jau", e'i te 'gā pē nupe. A'eramū nipo 'gā mama'e apou pē neape ojerowiarukaawamū pē nupe. A'ere kasi a'e are miamū perowiat 'gā ne. Pē nupe nipo 'gā amū 'jau: "Koromū Kristu 'ga", 'jau nipo 'gā amū pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. "Kwe pe Kristu 'ga oi", 'gā 'eramū pēē 'gā nerowiare'ema. ²⁵ Pemoka'jam kasi je'eawera ne. Ijeapoe'emauwe je imome'ui pē nupe, ee pē mueapyoawamū— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

²⁶—"Jū me Kristu 'ga rekoi. Pe'je pejewau 'ga resaka", 'gā 'eramū kasi peo jū me ne. O'meramū te 'gā 'i pē nupe. "Pe'je pejejuia Kristu 'ga resaka. 'Au 'ga jemimi 'ūina ore pyri", 'gā 'eramū kasi perowiar ine. O'meramū te 'gā 'i.

²⁷ Pejejek'i'ramū je jewyramū nipo najuejue etee je resak pejepe. Sā'ā tupā werawa. A'eramū 'ā ae najuejue etee esaka. Nan tee futat nipo je jewyramū najuejue etee je resak pejepe. Najemimi futari je tejewya tejua nū— 'jau Jejui 'ga oree ikue. ²⁸—Je rura nipo pēē najuejue etee ikwaapa. Sā'ā uruwua mama'e nema kwaawa. A'eramū 'ā 'ua ajatykau ee. Nan tee futat nipo pēē ikwaapa. Je jewyru'jawamū nipo pēē je kwaapa katu katu futat— 'jau Jejui 'ga oree imome'wau ikue.

²⁹—Ae rereko tyweawa 'ara kwaw ire nipo kwara owepa. Jaya nanē nipo owepa nū. Jaytataa nipo ototoka ywag awi 'ua. Ywag ipewara nipo oyyita nū. Kwat, jay, jaytata. Mīmera nipo oyyita— 'jau Jejui 'ga oree imome'wau ikue.

³⁰—Ywag ipe nanē nipo mama'e ojesaukaa pē nupe nū. Aipo resaga nipo pēē je rura kwaapa. "Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri", 'jau nipo pēē pejejaupe. Aipo resaka nipo je rerowiare'ema 'gā okyjau. 'Gā kyjea nipo 'gā nerekou— 'jau Jejui 'ga oree. —A'erauwe nipo pēneki'yramū je tejua tejewya. Ywasiga rupi nipo tejua tejypa. A'eramū nipo ywy pewara 'gā je resaka najuejue etee futat. Tepājē mū nipo je ruri, tejenyfuga pype futat nipo tejua tejypa— 'jau 'ga oree ikue. ³¹—A'e pype futat nipo pēē jumi'aranūū py renupa. Jumi'aranūū pyrauwe nipo Janeruwarete 'ga ywagipewara 'gā monou wemiayuwa 'gā majatykaukaa. "Pe'je pejewau amunawa moymoyka jeremiayuwa 'gā majatykau 'gā nerua jee", 'jau nipo 'ga 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā awau 'gā nerua 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau oree ikue.

³² A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau oree nū, ore mu'jau ee:

—Mama'ea je amome'u pē nupe pē mu'jau tejuaw are— 'jau 'ga oree. —Sā'ā ae siaka'gywa potyramū amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ā ae amana jewyt ja'wyja'wy kwaapa. ³³ Nan tee futat ki je'eawer imū mama'e jeaporauerawe pe'je pejejaupe: "Ut ja'wyja'wy Jejui 'ga janee 'wryriaramū akou ra'e", pe'je ki pejejaupe. ³⁴ A'jea futat je 'i. Je'eawer imū mama'e jeapo resakara 'gā papawe'emauwe nipo je ruri tejewya nū— 'jau Jejui 'ga oree.

35 —Ywaga nipo atEEPawamū futat. Ywya nanē nipo atEEPawamū futat nū. A'ere nipo jeremimome'ufera nateepawa'uweri futari. Je'eawer imū etee futat nipo aipoa ojeapou— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

36 —Nitywi futari je ruawa kwaapara 'gā amū. Nepekwaawi futari je ruawa. Ywagipewara 'gā miamū nokwaawi. Je miamū nanē nakwaawi tejuawa 'ara. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. ³⁷⁻³⁸ A'ere nipo anure je ruru'jawi erujewi pē nupe. Je kwaapare'ema 'gā nipo aipoa 'ara rupi ajemogyau oporowykyau. Ojemi'waa, wemirekoramū 'jau nipo ajemogyau. Wemiapo apo are tee futat wea'aramū ajemogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —Janeruwarete 'ga ree jēmī nipo 'gā wea'are'emamū ajemogyau. Sā'ā Nue 'ga rekoramū 'gā jemogya rakue. Janeruwarete 'ga ree 'gā 'ā wea'are'emamū ajemogyau rakue. ³⁹ Nokwaawi futari 'gā Janeruwarete 'ga remiaporama rakue. Poje 'ga 'ā amana mua erujewi 'gā nupe rakue, 'gā apisaukaa 'y pyu rakue. Nan tee futat nipo je ruri erujewi 'gā nupe. Wemiapo are etee 'gā nea'at 'gā jemogyramū nipo je tejuwa erujewi 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

40 —Je jewyramū nipo mukūja 'gā akou oporowykyau oko pe. A'eramū nipo majepeja 'ga je rerowiāa. A'eramū nipo 'ga awau ojeupia je repejāna. Ajepeja 'ga nipo naje rerowiari. A'eramū nipo a'e 'ga awawe'em. ⁴¹ Kūjāmera 'gā nanē nipo 'upa mukūi ygu'ai nū. A'eramū nipo majepeja ēē awau je repejāna. A'eramū nipo ajepeja ēē awawe'em. ⁴² Je ruawa 'ā nepekwaawi futari. A'eramū ki pēē pejetywer awi pejepoia pejemogyau je rapesaka— 'jau Jejuī 'ga oree ikue. ⁴³ —Sā'ā 'oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Muna'ywa rura kwaaw ire amunipo 'ā 'oga jara 'ga woga rarūi 'ūina. A'ere 'ga nokwaawi futari muna'ywa rura wog ipe. ⁴⁴ Nan tee futat nepekwaawi pejekī'yramū je ruawa. A'eramū ki pēē pejemogyau au'jeteramū je rapesaka pejeojere'emamū futat je rerowiamū— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

⁴⁵ A'ere Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau oree, ore mu'jau 'uaw are nū.

—'Wyriara 'ga remiayuw esage 'ga i'akwaap ma'ea. O'wyriara 'ga je'eg imū etee futat 'ga mama'ea wapo. A'eramū 'wyriara 'ga wata enune wemiayuw esage 'ga m'yina wemiayuwā 'gā nesakawamū. "Aata je. A'eramū je ene m'yina 'gā nesakawamū", 'jau 'wyriara 'ga wemiayuw esage 'ga upe. "Mama'ea ki emono 'gā nupe 'gā nemi'uramamū", 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū nipo 'ga 'wyriara 'ga awau watau 'gā nui. Anure nipo 'ga ojewya 'ua nū. ⁴⁶ 'Ga 'eawer imū etee mama'e apo re nipo 'wyriara remiayuw esage 'ga aku'iramū 'ūina o'wyriara 'ga resakawe. ⁴⁷ 'Wyriara 'ga nanē nipo aku'iramū wemiayuw esage 'ga ree nū. 'Ga porowyky resag ire nipo 'ga 'ga m'yina okaraemā are ojejuka ma'eramū. ⁴⁸ A'ere nipo ajepeja 'wyriara 'ga remim'yimera 'ga 'i ojeupe: "Mukuu nā'ā je'wyriara 'ga oī re'ā, oporomukuramū re'ā", 'jau nipo 'ga ojeupe. ⁴⁹ A'eramū nipo 'ga opytuna 'gā nupā are etee futat 'ūina. A'eramū nipo 'ga awau ojemi'waa kawājaiwa 'wara 'gā pyri. A'eramū nipo 'ga kawājaiwa rykua 'gā pyri. ⁵⁰ Aipo aporamū nipo 'ga 'wyriara 'ga 'ua owaēma erujewi 'ga upe. Wapesage'emeteramū nipo 'ga 'ua owaēma erujewi 'ga upe. ⁵¹ A'eramū nipo 'wyriara 'ga wemiayup tywera 'ga mopēpēpēpena 'ga monou tata pe i'me ma'e 'gā pyri. Peu nipo 'ga waemamū akou wa'jywa mokāina akuwa rerekou— 'jau Jejuī 'ga imome'wau oree.

—Jeje'eg imū etee futat mama'e apoaramū pēē 'wyriara remiayuw esage 'ga 'jawe jee. Jeje'eg imū etee mama'e apoare'emamū pēē 'wyriara remiayup tywera 'ga 'jawe jee. A'eramū ki pēē pejemogyau 'ga remiayuw esage 'ga 'jawe. A'eramū nipo je tejuwa 'jau pē nupe: "Pēē 'ā jeremiayuw esageramū.

Pe'je pejejua pejesou jeruwa 'ga rog ipe je rupi", 'jau nipo je pē nupe— 'jau Jeju'i 'ga oree ikue.

25

Teis kūjāmuku 'gā mome'uawet

¹ A'ere Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau oree ore mu'jawanū nū. 'Wyri-aramū Jarejuwarete 'ga omogo are 'ga ore mu'jau.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga je mogoi 'wyriaramū pē nupe— 'jau 'ga oree. —A'eramū nipo pēē je ruramū pejewau je rupi, Jeruwarete 'ga pyri. A'ere nipo 'gā amū nooi futari. Sā'ā maraka apoaw ipe oo ma'e 'gā. Opytuna 'gā nekokaturamū 'gā 'ā maraka apoa. A'eramū 'ā kūjāmuku 'gā awau akokatu ma'e 'ga rapesaka maraka pe okwap ma'e 'gā napesaka. Teis 'ā kūjāmuku 'gā awau 'gā napesaka 'upa. “Ko rupi nipo wā kwawi”, 'jau 'gā 'upa. “A'eramū jane jarejupa 'au wā napesaka. Wā nuramū soo wā nupi maraka pe 'jau”, 'jau 'gā ajaupe 'upa. A'eramū 'gā 'upa peyse pe.

² Sīku nipo i'akwaap ma'e 'gā kūjāmuku 'gā. Sīku wējēmī i'akwaawe'ema 'gā 'upa nū. ³ I'akwaawe'ema 'gā arāparīna pyyka erawau. A'ere 'gā nuerooi miarakawenana tyramū ojeupe. ⁴ I'akwaap ma'e 'gā te ajeē miarakawenana weroo tyramū ojeupe. ⁵ A'ere nipo akokatu ma'e 'gā poromukuramū 'ua 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā wopejamū 'upa— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau oree.

⁶ —A'eramū nipo ppyaje 'ga amū 'ua wafukaita 'gā nupe. “Kwe 'gā nuri. Pe'je pejejua pejepaka pejewau 'gā nowosōu”, 'jau nipo 'ga 'ua 'gā nupe.

⁷ A'erawue nipo kūjāmuku 'gā opaka arāparīna monyka. ⁸ A'eramū nipo i'akwaawe'ema 'gā 'jau: “Miarakawenana pemut ara oree. Orema'ea owep ja'wyja'wy ore wi”, 'jau nipo 'gā miarakawenana rerekwara 'gā nupe. ⁹ A'ere nipo miarakawenana rerekwara 'gā 'i etee 'gā nupe: “Naani. Pē nupe ore imono re orema'e wewi ne. Pekwap ara mua pejejeupe”, 'jau etee nipo 'gā 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau oree.

¹⁰ —A'eramū nipo i'akwaawe'ema 'gā awau miarakawenana mua. A'ere nipo miarakawenana muaw awi 'gā jewyra'ne'emaue akokatu ma'e 'gā nuri. A'eramū nipo miarakawenana ojeupe erawarera 'gā etee awau akokatu ma'e 'ga rowosōu. A'eramū nipo 'gā osou maraka apoaw ipe 'gā nupi. 'Gā nesepaw ire nipo maraka'ywa 'ga 'okwara motypa 'gā nee.

¹¹ —A'ere'ere'i nipo miarakawenana muaw awi ojewyt ma'efera 'gā 'ua owaēma. A'eramū nipo 'gā 'upa wafukaita ukupepe 'ga upe. “Ku'jyp. 'Okwara eawopytymo'wok oree. Torose orosou ore nanē 'jau nū”, 'jau nipo 'gā 'upa 'ga upe.

¹² —A'ere nipo akokatu ma'e 'ga 'i etee 'gā nupe: “Pe'je pejewau ore wi. Najepytuina rūi pēē”, 'jau etee nipo 'ga 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga oree imome'wau.

¹³ Imome'upaw ire Jeju'i 'ga 'jau oree:

—Nan tee futat nipo nepekwaawi je ruawa 'ara. A'eramū ki pēē pejemomaita etee pejemogyau je rur are— 'jau 'ga oree.

Kūima'e 'ga remiayuwa 'gā mome'uawet (Luka 19.11-27)

¹⁴ A'ere Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau oree, ore mu'jawanū nū, 'wyri-aramū Jarejuwarete 'ga omogoram are wējēmī nū.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga je mogoi 'wyriaramū pē nupe. Mama'e mū je amome'u pē nupe, pē mu'jawanū ee— 'jau Jeju'i 'ga oree. —Kūima'e 'ga amū nipo awau watau oje'wyr awi. Oo enune nipo 'ga wemiayuwa 'gā nenūina 'gā mua oporogytau 'gā nupe. “Oo je teatau pē nū”, 'jau nipo 'ga wemiayuwa 'gā

nupe. “Jekaraemã pearũ jee”, ‘jau nipo ‘ga wemiayuwa ‘gã nupe. ¹⁵ A'eramũ nipo ‘ga ka'aranũũ ywope'i monou ‘gã nupe. I'akwaap ma'e 'ga upe nipo ‘ga imonou kwaiwete. Siku ka'aranũũ ywope'i monou ‘ga upe. Mukũĩ tee nipo ‘ga ka'aranũũ ywope'i monou i'akwaa'wi ma'e 'ga upe. I'akwaawe'ema 'ga upe 'ga majepei tee imonou. “Pemomytun jeka'aranũũa jee”, ‘jau nipo ‘ga ‘gã nupe. ‘Gã nupe imonopaw ire nipo ‘ga awau watau ‘gã nui.

¹⁶ —‘Ga o ypyrauwe siku ka'aranũũ ywope'i rerekwara ‘ga ojeupe ‘ga remimurera rerawau mama'e mua ipyu. A'ere ‘ga imuripyrrera rerawau kwe pe ime'ega. Epyfera apyraapa ime'ega ‘gã nupe. Aipo aporamũ ‘ga o'wyrara ‘ga ka'aranũũ ywope'i momytuna ‘ga upe. ¹⁷ Mukũĩ ka'aranũũ ywope'i rerekwara ‘ga nanẽ nãñewẽjẽmĩ futat iapou nũ. Ojeupe ‘ga remimurera momytuna ‘ga upe nũ. ¹⁸ A'ere majepei tee erekwara ‘ga nanarũĩ iapoi. Uẽma ypy we ‘ga ywy rywykaita ‘ga poroywera mimawamũ. A'ere ‘ga ityma imonou imỹina— ‘jau Jejuĩ ‘ga imome'wau oreo ikue.

¹⁹ —Anure wata ma'efera ‘ga ‘ua ojewya ‘gã nupe nũ. A'eramũ ‘ga wemiayuwa ‘gã nenũina. “Maran sipo ‘gã jeka'aranũũ rerekoi rai'i? Ome'yi sipo ‘gã nai'i?” ‘jau ‘ga ojeupe.

²⁰ —A'eramũ ‘ga wemiayuwa ‘gã nenũina. A'eramũ ‘ga remiayuwa ‘gã ‘ua ajatykau ‘ga ree, ‘ga ka'aranũũ mome'wau ‘ga upe. Siku rerekwara ‘ga tãmẽjẽ ‘ua ‘jau ‘ga upe: “Siku ako ka'aranũũ ywope'i eremut jee ikue. A'eramũ je erawau imomytuna enee ikue kũĩ. ‘Awamũ teis eneka'aranũũ ywope'ia”, ‘jau nipo ‘ga erua ‘ga upe.

²¹ —A'eramũ nipo ‘ga ‘jau wemiayuwa ‘ga upe: “A'jea futat. Ene ‘ã jeremiayuw esagea futat”, ‘jau nipo ‘ga ‘ga upe. “Inãĩnãĩĩ agawewi je ako imonoĩ enee ikue. A'ere ‘ã ereme'yi jee rai'ĩ. A'eramũ je ene mogou teka'aranũũ pyykaramũ tejeupe. Ere ejua eku'iramũ je pyri”, ‘jau nipo ‘ga ‘ga upe— ‘jau Jejuĩ ‘ga imome'wau oreo.

²² —A'ere mukũja rerekwara ‘ga ‘ua nũ: “Mukũĩ ako ka'aranũũ ywope'ia eremut jee ikue. A'eramũ je ime'yita enee ikue. ‘Awamũ irũpãwẽ eneka'aranũũ ywope'ia”, ‘jau ‘ga ‘ga upe imome'wau.

²³ —A'eramũ ‘ga ‘jau aipo ‘ga wemiayuwa ‘ga upe: “A'jea futat. Ene ‘ã jeremiayuw esagea futat ra'e”, ‘jau ‘ga ‘ga upe. “Mukũĩ agawewi ako je imonoĩ enee ikue. A'ere ‘ã ereme'yi jee rai'ĩ. A'eramũ je ene mogou teka'aranũũ pyykaramũ tejeupe. Ere ejua eku'iramũ je pyri”, ‘jau nipo ‘ga ‘ga upe— ‘jau Jejuĩ ‘ga imome'wau oreo.

²⁴⁻²⁵ —A'ere majepei tee ka'aranũũ ywope'i rerekwara ‘ga ‘ua ‘jau ‘ga upe nũ: “Kweramũ eneka'aranũũa. Namomyĩ etee je eneka'aranũũa. Akyje etee je ene wi. Akwaap je ene jepi. Enemara'ne ‘ã ene. Emepy ekoetea te te ‘ã erefutat ka'aranũũ pyu. A'eramũ ‘ã ene eporowyky are jẽmĩ ejea'are'emamũ. A'eramũ je tekyjau ene wi ai'ĩ, eneka'aranũũ momyawe'em ene wi ai'ĩ. A'eramũ je eneka'aranũũ ywope'i auwana imima ywy kwara pype ai'ĩ”, ‘jau ‘ga ‘wyrirarete ‘ga upe.

²⁶ —A'eramũ nipo ka'aranũũ jara ‘ga amara'neramũ ‘ga ree. “Nenea'wyrĩ futari te ‘ã ene. Nenepokagi tãmẽjẽ futat te ‘ã ene”, ‘jau nipo ‘ga ‘ga upe. “Erekwaap futat te ‘ã jemara'nea jepi. A'jea futat ere aipo ‘jau jee. ‘Emepya te ‘ã erefutat ka'aranũũ pyu. A'eramũ ‘ã ene eporowyky are jẽmĩ ejea'are'emamũ’, ere ako jee ko. A'jea futat ere jee. Ka'aranũũa etee je afutat”, ‘jau ‘wyrirarete ‘ga aipo ‘ga upe. ²⁷ “Ma'eramũ sipo ene imomytune'ema jee rai'i? Je upe imomytun are efuwere'emamũ amunipo ‘ã eremono ka'aranũũ rerekwara ‘gã nupe rai'i kũĩ? A'eramũ amunipo ‘ã ‘gã jeka'aranũũ momyawera mepya enee jee rai'i kũĩ”, ‘jau ‘wyrirarete ‘ga aipoa kũima'e ‘ga upe.

28 —A'eramū 'ga 'jau ajepeja wemiayuwa 'gā nupe: “Pe'je jeka'aranūū pyyka 'ga wi. Imonou teis ka'aranūū ywope'i rerekwara 'ga upe. 29 'Ga je'eg imū ereko esageara 'gā opyygu'jap futat”, 'jau 'ga 'gā nupe. “'Ga je'eg imū ereko esageare'ema 'gā te ajee wemirerekofera miamū futat noppygu'jawi”, 'jau 'ga 'gā nupe. 30 “Nia'wyrī futari 'ga. A'eramū pēē 'ga pyyka 'ga monou imo'ga ypytunaiwa pype. Feu futat nipo 'ga 'ūina waemamū wa'jykājamū”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau oree.

Werowiare'ema 'gā nui werowiaara 'gā mojo'okawam

31 A'ere Jejuī 'ga 'uawa mome'wau oree:

—Anure nipo Pēneki'yramū je rekoi 'wyrīaramū pē nupe. A'eramū nipo je tejua tejewya nū. Tejenyfuga pype futat nipo tejua nū. Ywagipewara 'gā juejue nipo 'ua je rupi. A'eramū nipo je teapyka 'wyrīararete renawa 'arimū.

32 A'eramū nipo 'awa ywy pewarera 'gā najuejue etee futat 'ua ajatykau je rowase. A'eramū nipo je tejerowiaara 'gā mojo'oka tejerowiaare'ema 'gā nui. Sā'a wyra jara 'ga weymawa mojo'oga. Karupa'mī mojo'oga karupana'nī awi. Nan tee futat nipo je ywy pewarera 'gā mojo'ogi ajauī.

33 Tejerowiaaramū pē nupe nipo je 'i: “Ko katy pekwap, jejakwatawa katy”, 'jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe. A'eramū nipo je tejerowiaare'ema 'gā nupe nipo je 'jau: “Kwe katy pekwap je wi”, 'jau nipo je 'gā nupe.

34 —A'eramū nipo je 'jau tejerowiaaramū pē nupe: “Je rerowiaara pejemogy. A'eramū Jerūwarete 'ga pē maku'iu. A'eramū pēē 'awamū pejejuā 'au je pyri. Ymā te 'ā, ywy apoe'ēwe, Janerūwarete 'ga 'i jee ikue: 'Anure nipo je ene rerowiaara 'gā mogyi 'wyrīaramū ene pyri', 'jau 'ga jee ikue. A'eramū pēē 'awamū pejeapyka 'au je pyri. 'Ga 'ā pē mogy 'wyrīaramū je pyri”, 'jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe. 35 “Jepy'arayparamū ako pēē je mojemī'waa ai'i. Je'yuwejamū ako pēē 'y mua jee ai'i. Napēpytuna rūi agawewi futat je. A'etea ako pēē je mua pejeje'wyr ipe ai'i. 36 Jeraitye'emamū ako pēē taity mua jee ai'i. Jekaruaramū ako pēē je fuanuga ai'i. Moromunepawa pype je renamū ako pēē pejewau je pyri ai'i”, 'jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe.

37 —A'eramū nipo pēē pejeporonupa ee jee: “Maranime sipo ore ene mojemī'wari rai'i? Maranime sipo ore 'y monoi enee nanē rai'i nū? 38 Maranime sipo ore ene muri oroje'wyr ipe rai'i nū? Maranime sipo ore taity monoi enee rai'i? 39 Maranime sipo ore ene fuanugi rai'i? Maranime sipo ore arawau ene resaka moromunepawa pype ene renamū rai'i?” 'jau nipo pēē pejeporonupa ee jee— 'jau Jejuī 'ga oree.

40 —A'eramū nipo je 'wyrīarareteramū te'ŷina 'jau pē nupe: “A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā amū ako okaraemāe'emamū ikue. A'eramū ako pēē mama'e monou 'gā nupe ikue. Je rerowiaara 'gā nupe mama'e mono ré pēē je upe mama'e muara 'jawe futat jee”, 'jau nipo je tejerowiaaramū pē nupe— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

41 —A'eramū nipo je 'jau tejerowiare'ema 'gā nupe: “Pe'je pejewau je wi. Janerūwarete 'ga pē mono pē mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata 'ga wapo mama'eukwaawa 'wyrīara upe tee rake numiamū, emiayūwa reewe numiamū. A'ere 'ā pēē je rerowiare'emamū mama'eukwaawa remiayuwamū futat pejemogy. A'eramū Janerūwarete 'ga pē monou pē mogyau eewe futat iapyaw ipe”, 'jau nipo je 'gā nupe. 42 “Nepemuri 'ā mama'ea jee. Naje mojemī'wari nanē ako pejepe jepy'arayparamū ai'i. Je'yuwejamū nanē ako pēē 'y mure'ema jee ai'i. 43 Naje muri nanē ako pejepe pejeje'wyr ipe ai'i, pejejepyri je ruramū ai'i. Jeraitye'emamū nanē ako pēē taity pe mure'ema jee ai'i. Jekaruaramū nanē ako pēē je fuanuge'ema ai'i. Moromunepawa pype je renamū nanē ako pēē pejewawe'em je pyri ai'i”, 'jau nipo je 'gā nupe.

44 –A'eramū nipo 'gā oporonupa ee jee: “Maranime sipo ore ene resagi enepy'arayparamū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi ene'yuwejamū rai'i nū? Maranime sipo ore ene mure'ema oroje'wyr ipe rai'i? Maranime sipo ore ene resagi eneraitye'emamū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi enekaruaramū rai'i? Maranime sipo ore ene resagi moromunepawa pype ene renamū rai'i?” 'jau nipo 'gā oporonupa ee jee.

45 –A'eramū nipo je 'wyrriarareteramū te'yina 'jau 'gā nupe: “A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'e monoe'em ire pēē je upe mama'e muare'ema 'jawe futat”, 'jau nipo je 'gā nupe.

46 –A'eramū nipo aipo 'gā awau ajemogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Je rerowiaara 'gā etee te nipo oo osou ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū rūi— 'jau Jejuu 'ga imome'wau oreē ikue.

26

Jejuu 'ga ree ifuwet ma'e 'gā (Maku 14.1-2; Luka 22.1-2; Juā 11.45-53)

1 Imome'upaw ire Jejuu 'ga 'jau wemimu'eramū oreē:

2 –Ikoai'i maraka apoawa 'ara rekoi, Pasikwa 'jawa rekoi. Aipo rupi futat nipo 'gā Pēneki'yramū je pyygi je jukaawamū. Je rekoa futat nipo 'gā ipokutuka je monou je mu'ama 'ypeywar are— 'jau 'ga oreē.

3 A'e pe a'eramū peramū mainana 'wyrriara 'gā 'upa ajatykau judeu 'gā 'wyrriari 'gā netee. Mainana 'wyrriararete 'ga rog ipe 'gā 'upa, Kaifasi 'ga rog ipe 'gā ajatykau 'upa.

4-5 –Maran te jane Jejuu 'ga rerekoi? Jemime te jane 'ga pyygi?— 'jau 'gā ajaupe 'upa. —Jerusareg ipewara 'gā iporomutat 'ga ree. A'eramū jane 'gā nowase jarekowe'em 'ga ree maraka apoaw ipe— 'jau 'gā ajaupe. —Kasi a'e pe wowase 'ga rerekoramū 'ga remiayuwa 'gā jane apisi ne. Jemime te sireko 'ga 'jau. 'Gā nowase atywi te jane 'ga jukai— 'jau 'gā 'upa ajaupe.

Jejuu 'ga ree jany kasiga reko'wokawet (Maku 14.3-9; Juā 12.1-8)

6 Petani pe Jejuu 'ga akou, Simão 'ga rog ipe, ipito'om ma'efera 'ga 'wyr ipe. 7 Poje kūjā ēē mū 'ua 'ga rerowyka. Jany kasiga ryrūa ēē erua. Itasiga apopyra aipo yrūnamū, aripasi 'jawa apopyra. Jany kasig epy epy ete poromū. 'Ga jemi'wat 'ga renamū ēē ojany kasiga rerua eko'woka 'ga akag are. 8 ēē remiapo resakawe ore Jejuu 'ga remimu'eramū aramara'neramū ee. A'eramū ore 'jau arajaupe:

—Ma'eramū sipo ēē imoye ekoetei 'wei? 9 Epy te 'ā 'aga jany kasiga a'i kūi. A'eramū amunipo 'ā ēē ime'ega ka'aranūū are janeē. A'eramū amunipo 'ā ēē epyfera mua janeē. A'eramū amunipo 'ā jane imojo'oka ikaraemāe'ema 'gā nupu 'jau kūi— 'jau ore arajaupe.

10 A'ere Jejuu 'ga arajaupe ore'eawera kwaawi. A'eramū 'ga 'jau oreē:

—Ma'eramū pejemara'neramū ēē ree 'ū? Mama'e esagea te ēē wapo jee— 'jau 'ga oreē. 11 –Ikaraemāe'ema 'gā nooa'uweri futari pē nui. A'eramū pēē anure mama'e monou 'gā nupe. A'ere je te nako fukui futari pē pype— 'jau 'ga oreē. 12 –Je tymaw ipe je ree eko'wogipyrama futat jany kasiga numiamū. A'ere ēē 'awauwe eko'wogi je ree, je manūe'emauwe. Tene ēē iapoi jee— 'jau Jejuu 'ga oreē.

13 –A'jea futat je 'i. Anure nipo 'gā je mome'ui kwe pewara 'gā nupe. Amunawa tesirūmera moyka nipo 'gā awau je mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Je mome'uramū nipo 'gā ēē remiapofera nanē imome'wau 'gā nupe

nũ. A'eramũ nipo 'gã anure najuejue etee futat wea'aramũ eẽ remiapofer are— 'jau Jeju'i 'ga oree.

*Mainana 'wyrriara 'gã nupe Judas 'ga 'eawet
(Maku 14.10-11; Luka 22.3-6)*

¹⁴ A'ere Jeju'i 'ga remimu'eramũ ore mũ oi oporogytau mainana 'wyrriara 'gã nupe. Judas Iskariote 'ga futat poromũ oo oporogytau 'gã nupe:

¹⁵ —Taesauka Jeju'i 'ga pẽ nupe 'jau. A'eramũ sipo pẽẽ ma'ja mua jee 'ga resaukara repyramũ?— 'jau 'ga awau 'gã nupe.

—Trĩta prata apopyrera ka'aranũũ ywope'ia simono enee 'jau— 'jau 'gã 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã trĩta ka'aranũũ ywope'ia monou 'ga upe, Jeju'i 'ga ojeupe esaukaawamũ.

¹⁶ A'eramũ Judas 'ga wea'aramũ akou ee. “Ojetee 'ga rekoramũ tomono 'ga 'gã nupe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga Jeju'i 'ga rerekou weape.

Ae a'wyre'ema 'gã nupe

'ga monoara 'ga

(Maku 14.12-21; Luka 22.7-13, 21-23; Juã 13.21-30)

¹⁷ Awau owaẽma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. A'eramũ Jeju'i 'ga remimu'eramũ ore 'jau 'ga upe:

—Ma'ape te jane jemi'wari? karupa'mĩ ro'o reyri jarejee?— 'jau ore 'ga upe. —Aw'ya rog ipe ore erawau eya ki 'ei?— 'jau ore 'ga upe.

¹⁸ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe jarejekoty'aawa 'ga rog ipe. A'e futat je 'ga upe ai'i. A'eramũ pẽẽ pejewau 'jau 'ga upe: “Ku'jywa 'ga ore mut 'au. 'Nako fuku je 'gã nupe. A'eramũ je enerog ipe tejemi'wariweramũ tejemimu'e 'gã netee. Karupa'mĩ eyr are jeporo'uweramũ tejemimu'e 'gã netee enerog ipe', e'i 'ga enee”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga oree.

¹⁹ A'eramũ ore arawau iapou Jeju'i 'ga 'eawer imũ etee futat. Maraka are ore iapou, Pasikwa 'jawa maraka are.

²⁰ Kaaruwamũ Jeju'i 'ga awau ojemi'waa wemimu'eramũ ore retee.

²¹ Orojemi'waaw ipe Jeju'i 'ga 'jau oree:

—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pẽẽ mũ je mono pejepe je ree iporomutare'ema 'ga nupe je jukaukaa— 'jau 'ga oree.

²² Aipo renupawe ore aru'arasigamũ 'ga je'eg are. A'eramũ ore oroporonupa majepeinume ee 'ga upe aipo 'ga 'eramũ:

—Je upe te ere poromũ?— 'jau ore 'ga upe.

Majepeinumenume ore oroporonupa ee 'ga upe.

²³ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau oree:

—Je pyri ojemi'wat ma'eramũ futat nipo pẽẽ mũ je monou 'gã nupe— 'jau 'ga oree. ²⁴ —Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gã amũ nupe rakue, jemanũ are rakue. Pẽneki'ya agawewi je 'ã. A'etea je ree iporomutare'ema 'gã je jukaukat 'gã nemikwasiarer imũ etee futat. A'ere 'gã nupe je monoara 'ga tywereteramũ te akou. Iporiay'i 'gã po pe je monoara 'ga numiamũ. A'ere nipo Janeruwarete 'ga rereko tyweretei. Ma'eramũ gatu nipo 'ã 'ga jeui rakue 'ja— 'jau Jeju'i 'ga oree.

²⁵ A'eramũ ae a'wyre'ema 'gã po pe 'ga monoarama 'ga, Judas 'ga, oporonupa ee 'ga upe:

—Je upe te ere poromũ, ki Ku'jyp?— 'jau futatee Judas 'ga 'ga upe.

—Eẽ. Ene upe futat je 'i— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe.

Mani'oko'o'ia y'way reewe 'gã nupe imonoawet
(Maku 14.22-26; Luka 22.14-23; 1 Korītu 11.23-25)

²⁶ Orojemi'waaw ipe Jejuu 'ga mani'oko'o'i pyyka. A'ere 'ga eramã'jãu ywau eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au jete mani'oko'o'ia eremut oree, Kiapi'ni— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga mani'oko'o'i mowoka imonou oree.

—Mani'oko'o'ia pepyyk i'wau. Koromū jero'oa— 'jau 'ga oree.

²⁷ A'ere 'ga y'way ryrū pyyka nū, eramã'jãu ywau nū. A'eramū futat 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Au jete y'waya eremut oree, Kiapi'ni— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga imua oree.

—Pe'je itykua pãwē pãwē. ²⁸ Koa y'way jerya futat. A'ere'ere'i nipo 'gã amū je jukai jery reko'woka. Aipoa jery jeko'woga pētywera omepy. Jemanū are futat Jeruwarete 'ga pē katu'ogi kwaiwete. 'Awamū karupa'mīa nepe-jukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat ako 'ga je'eg ymanera ai'i. A'ere 'awamū 'ga je'eg yaua. 'Awamū jerya tee pē pīrei pētywer awi— 'jau 'ga oree. —Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pētywera moia pē nui je rerowiaaramū. 'Awamū poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. A'ea 'ga je'ega nimojopy'ruawi futari 'awamū— 'jau 'ga oree.

²⁹ —A'jea futat je 'i. Je natykuru'jawi futari 'aga y'waya pē pyri. Anure tãmējē te nipo je itykuri pē pyri, Tejuwarete 'ga pyri pē neroo re tãmējē nū— 'jau Jejuu 'ga oree ikue.

³⁰ 'Ga porogytapaw ire ore aramaraka'aga 'ga retee Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Aramaraka'ag ire ore arawau ywytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe.

Pedro 'ga momoranupawet
(Maku 14.27-31; Luka 22.31-34; Juã 13.36-38)

³¹ Arawaw ipe Jejuu 'ga 'jau oree:

—'Awamū futat nipo pekwasi'o je wi je rejaa je mu'ama ojetee'i— 'jau 'ga oree. —Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: “Tajuka karupa'mī are omaenun ma'e 'ga 'jau kwy. A'eramū 'ga reymawera 'gã awau okwasi'wau kwe pe 'jau kwy”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. A'eferupi tee futat nipo pekwasi'o pejewau je wi— 'jau 'ga oree. ³² —A'ere je temanū re je ferawi nū. Teferaw ire nipo je oi Garireja ywy pe pē nenune— 'jau 'ga oree.

³³ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—'Me te pa 'ga poromū 'jau nū. Je naejara'uweri futari ene mogou ojetee'i kūi. 'Gã te nipo opyamū ene wi ene rejaa ojetee'i kūi. A'ere je naejara'uweri ene kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁴ —A'jea futat sipo ere— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —Je te a'jea futat a'e enee nū'ū: 'Awa ppytuna rupi nipo je kwakuw ape muapyapyt katu 'gã nupe. “Nakwaawi je 'ga”, 'jau nipo ene wyrasokwē je'ege'emaue— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³⁵ A'ere Pedro 'ga fuakaramū 'ga upe:

—Naani futari nū'ū. Na'ea'uweri futari je aipo 'jau nū'ū. “Nakwaawi je 'ga”, na'ea'uweri je. “Tene 'gã je jukai 'ga reewe futat”, a'e ete nipo je. Nakwakuwa'uweri futari je ene— 'jau Pedro 'ga Jejuu 'ga upe.

Ore juejue nanē Pedro 'ga 'eawera rupi etee futat 'jau 'ga upe.

'Uwarete 'ga upe 'ga eawet
(Maku 14.32-42; Luka 22.39-46)

³⁶ Jejuu 'ga awau owaēma Getsemani 'jaw ipe, wemimu'eramū ore retee. A'eramū Jejuu 'ga 'jau oree:

—'Au ete pejup ra'ne. Iruupeu'i je oi teporogytau Tejuwarete 'ga upe ra'ne—'jau 'ga oree.

³⁷ A'ere 'ga muapyra 'gā etee erooi ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmera 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Tiago 'ga, Juā 'ga retee Sepeteu 'ga ra'ya 'gā. Jejuī 'ga 'arasiga 'ga mopy'aywyrafenayau 'ga mogou. ³⁸ A'eramū 'ga 'jau muapyra 'gā nupe:

—Je'arasiga nipo 'ā je juka. Peser awi ete pejejupa. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe je pyri—'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ A'eramū 'ga ojepe'au'i 'gā nui. Awau 'ūina peu'i wenupy'āu wapyka weakwara rerawau enūina ywy are futat erujaa oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Wyria'ri 'gā imara'ne je ree. 'Gā nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoa'uweri nanuara je ree. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi te ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee—'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴⁰ Oporogytapaw ire 'ga afu'ama awau muapyra 'gā pyri. A'ere 'gā seri 'upa. A'eramū 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Peset te pejejupa? Pejeje'ega te nepemonoi'i Jarejuwarete 'ga upe je pyri? A'e'ja'wiramū miamū sipo nepeporogytai Jarejuwarete 'ga upe?—'jau 'ga 'ga upe. ⁴¹ —Peser awi. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēe peje-fuakaramū mama'e tywera apowe'em. Kasi a'e pe nepēfuakari ne. A'eramū pēe mama'e tywera etee iapou 'ga upe ne. Nepēparuaoweri agawewi nipo mama'e tywer are. A'etea nipo peapo. 'Ga upe pejeoporogytawe'em 'eramū mama'e tywera etee futat peapo pejekou—'jau 'ga 'ga upe.

⁴² Aipo 'ga upe 'e re Jejuī 'ga awau 'gā nui nū oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Kiapi'ni. Je ree iporomutare'ema 'gā ifuwet je ree. 'Gā te nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gā nuapoi. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi te ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gā nupe jee—'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴³ A'ere 'ga awau ojewya wemimu'e 'gā pyri nū. Nānēwējēmī 'gā 'upa nū. Osea etee 'gā 'upa nū. Wopeypeyjamū etee 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā osea 'upa 'ga ruramū nū. ⁴⁴ A'eramū Jejuī 'ga awau oporogytau'japa 'Uwarete 'ga upe nū. ⁴⁵ 'Uwarete 'ga upe oporogyta re 'ga 'ua nū. Nānēwējēmī 'gā osea 'upa nū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peser etee futat nipo pejejupa nū ki sa? Au'je pejeser ire. 'Awamū futat 'gā Pēneki'yramū je monoi ae a'wyre'ema 'gā po pe. ⁴⁶ Pe'je iruukwe soo 'gā nekoaa 'jau. Kweramū ae a'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga ruri—'jau 'ga oree.

Jejuī 'ga pyykawet

(Maku 14.43-50; Luka 22.47-53; Juā 18.3-11)

⁴⁷ Jejuī 'ga porogytapawe'emauwe Judas Iskariote 'ga 'ua. Jejuī 'ga remimu'eferamū ore mū poromū. Kwaiwete 'gā nerua erojemorypa Jejuī 'ga ree. A'eramū mainana 'wyriara 'gā kwaiwete 'gā mua Judas 'ga rupi. Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nanē kwaiwete 'gā mua 'ga rupi. Jyuaa 'gā erua muap. Mīmera 'gā erua erojemorypa 'ga ree. ⁴⁸ Mainana 'wyriara 'gā nupe oporogytau Judas 'ga 'jau 'gā nupe rai'i: "Oo nipo je Jejuī 'ga retywape pytea pē neape. A'eramū pēe a'e are 'ga kwaapa 'ga retywape pyteramū. A'erauwe futar iki pēe pejewau 'ga pyyka 'ga rerawau", 'jau 'ga 'gā nupe rai'i.

⁴⁹ A'eramū 'ga owaēma ypy we awau Jejuī 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—'Au te ereko, ki Ku'jyp?—'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū futat 'ga 'ga retywape pytea.

⁵⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Ejemifutara eapo etee futat— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

A'erauwe Judas Iskariote 'ga remireroofera 'gā 'ua Jejuī 'ga ppyka, 'ga pofaa. ⁵¹ A'ere Jejuī 'ga remimu'eferamū ore mū oyyuu rekyita kūima'e 'ga amū ree, 'ga namī monoka. Furuk. Mainana 'wyriararete 'ga remiayuwa 'ga namī yypa.

⁵² Aipo 'ga namī yywamū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Ereapo awi nanuara. Ere ejy monou imunepa yrū pype kūi— 'jau 'ga 'ga upe. —Jyuu pyu ajajukaara 'ga te anure 'gā tajuka jyuu pyu 'jau— 'jau 'ga 'ga upe. ⁵³ —“Nopoari nipo 'ga ruwa 'ga 'ga”, pe'je nipo kūi. Ojeupe je enūi re amunipo 'ā Jeruwarete 'ga je poari futari. Kwaiwete amunipo 'ā 'ga ywagipewara 'gā mua je poaa— 'jau 'ga 'ga upe. ⁵⁴ —A'ere je naenūi 'ga upe. Wemifutar imū 'ga iapoa etee futat je afutat. Ymā te Jeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe je ppyg are rakue. A'eramū je 'gā nemikwasiarer imū etee futat mama'e jeapo futaa tejee— 'jau 'ga oree.

⁵⁵ A'ere 'ga 'jau opyikara 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē ma'eramū pejejuā muawa pyu je nupāu ekoete 'ū? muna'ywa 'jawe 'ū? Ma'eramū pēē muawa we erua jyuu reewe jepiara rupi 'ū? Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā mu'e je rekoramū miamū ako naje ppygi pejepe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁶ —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe jemanū are ikue. A'eramū 'ā pēē iapou 'ga remikwasiarer imū etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'e renupawe ore Jejuī 'ga remimu'eramū orokwasi'wau 'ga wi, 'ga rejaa, oroka'jamā 'gā nui. Orokyjau 'gā oropyyg awī. A'eramū ore oroka'jama 'gā nui.

Anasi 'ga rog ipe 'ga rerooawet

(Maku 14.53-65; Luka 22.54-55, 63-71; Juā 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ A'ere Jejuī 'ga ppykara 'gā 'ga rerawau mainana 'wyriararete 'ga rog ipe, Kaifasi 'ga rog ipe. Peu futat judeu 'gā 'wyria'ri 'gā ajatykau Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. A'eramū 'gā Jejuī 'ga rerawau 'gā nupe. ⁵⁸ Pedro 'ga awau 'gā newiri. A'ere 'ga nuerowygi Jejuī 'ga. Mukuu etee futat 'ga akou 'ga wi. Awau 'ga owaēma mainana 'wyriararete 'ga roga upe. A'ere Pedro 'ga nooi osou. Ukupupe etee futat 'ga awau akou 'oga osoma pype mainana 'ga remiayuwa 'gā pyri, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā pyri nanē nū. Jejuī 'ga rereko renuw are Pedro 'ga oporenuwiweramū akou. A'eramū 'ga akou mukuu'i etee futat 'ga rereko renupa.

⁵⁹ Ojeupe 'gā Jejuī 'ga reruramū mainana 'wyriara 'gā oje'ēma'e 'gā netee 'ga remiapo tywera mome'waramū rekaa. Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā ajatykau 'gā nee nū.

—Sijuka futat 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere jane nijuka ekoetei 'ga. Kasi a'e pe mytuna 'gā mara'neramū jane ree ne. A'eramū pēē i'me ma'e 'gā amū nerua. Jejuī 'ga remiapo tywera 'gā tomome'u 'me janee 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

⁶⁰ A'eramū kwaiwete 'gā 'ua o'meramū Jejuī 'ga ree. A'ere 'gā naju'jaju'jawe rūi imome'ui 'gā nupe. ⁶¹ Poje mukūja 'gā 'ua o'meramū 'gā nupe:

—Ore aruenup 'ga je'ega ai'i. “Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi etee imowyri nū”, 'jau 'ga oremimamū ai'i— 'jau 'gā imome'wau mainana 'wyriararete 'ga upe.

⁶² Aipo ojeupe 'gā 'e renupawe mainana 'wyriararete 'ga afu'ama 'jau Jejuī 'ga upe:

—Ma'ja ere te 'gā nupe? Nereje'egi te 'ā 'gā nupe aipo 'gā 'eramū a'i kūi?—
'jau 'ga 'ga upe.

⁶³ A'ere Jejui 'ga pigi etee u'ama. A'eramū mainana 'wyriararete 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remianuwamū ere jee: Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? Ene futat te 'ga ra'yraretea?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶⁴ —A'jea futat ere poromū. Je te 'ā Pēneki'yraretea. Anure nipo je apygi Pājērete 'ga yse katy, 'ga jakwatawa katy. Peu je renamū nipo pēē je resaka. Anure nipo je ruri tejewya ywag awi ywasiga rupi— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁶⁵ A'erauwe mainana 'wyriararete 'ga waity monoroka amara'nea re-saukaawamū.

—A'jea futat 'ga Jarejuwarete 'ga kurawi akou ra'e— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jane futat te 'ā Jarejuwarete 'ga kurawa sienup 'awamū jarejemogyau. Na'gā amū rūi futat 'ā omome'u janee— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁶⁶ —Ma'ja pe'je te 'ga upe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Sijukaukat futat jane 'ga— 'jau 'gā 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga te 'ā 'ga akurap.

⁶⁷ A'eramū futat 'gā onymuna 'ga reakwar are, opo afuapyka erofaa 'ga ree.

⁶⁸ Amumera 'gā 'jau 'ga nupā re 'ga upe:

—“Je te 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera”, ere 'ā oree. A'eramū ene 'jau oree: Awŷja ene nupāu 'awamū 'ū?— 'jau 'gā 'ga upe, 'ga rerekoemāu erekou.

*Pedro 'ga Jejui 'ga kwakupa
(Maku 14.66-72; Luka 22.56-62; Juā 18.15-18, 25-27)*

⁶⁹ A'e pe Pedro 'ga 'ūina ukupepe. Poje mainana 'wyriararete 'ga remi-
ayuwa ēē mū 'ua 'ga pyri 'jau 'ga upe:

—Ene Garireja ywy awi 'ut ma'efera kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā, Jejui kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā— 'jau ēē 'ga upe.

Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā pyri 'ga renamū ēē 'jau 'ga upe.

⁷⁰ —Tee. Naani nū ī. Nakwaawi je 'ga nū ī. A'eramū awŷja upe ene 'jau ekou ī— 'jau futatee 'ga ēē upe, ojepyriwara 'gā nemianuwamū. —Nakwaawi je ene'ea nū ī— 'jau 'ga ēē upe.

⁷¹ A'erauwe 'ga afu'ama awau 'oga osoma rokware katy. Poje peu oporowyky ma'e ēē mū 'ga resaka nū. A'eramū ēē 'jau ojepyriwara 'ga upe:

—Ko kīā Jejui kīā rewiri ako ma'efera kīā futat. Nasare pe waranup ma'efera kīā rewiri ako ma'efera kīā futat— 'jau ēē 'ga upe.

⁷² A'eramū Pedro 'ga 'jau nū:

—Kuu. Ene'me awi ī. Manamū te je aipoa kūima'e 'ga kwaawi 'i ī— 'jau futatee 'ga ēē upe.

⁷³ A'ere peu u'am ma'e 'ga amū 'jau 'ga upe nū:

—A'jea futat ēē 'i enee. Ene futat 'ga rewiri ako ma'eferamū— 'jau 'ga 'ga upe. —Sā'ā ene Garireja ywy pewara 'gā je'ega rerekoa. A'eramū ene 'ga rewiri ako ma'efera futat— 'jau 'gā Pedro 'ga upe.

⁷⁴ —“Nakwaawi je 'ga” a'e je akiko. Janeruwarete 'ga remianuwamū te 'ā je 'eu'jawi. Nakwaawi je 'ga, 'jau. Nakwaawi je aipo pē'ea nū'ū. A'eramū pēē ma'ja upe 'jau pejemogyau 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe. —Te'me re je Jarejuwarete 'ga tejereko tywera futari tejee nū'ū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe wyrasokwē je'egi. ⁷⁵ A'erauwe Pedro 'ga wea'aramū Je-
juui 'ga 'eawer are. “Wyrasokwē je'ege'mauwe nipo 'Nakwaawi je 'ga'
ereu'jau'jap'gā nupe” eawer are Pedro 'ga wea'aramū. A'eramū 'ga ojenosōu

aipo u'eawera rerawau enujāna pe awi. A'eramū futat 'ga u'arasigamū wea'aramū ee.

—Ma'eramū je aipo 'jau ra'e 'ū?— 'jau 'ga 'ūina u'arasigamū. —Mama'e esage na'ga 'ā wapo jee jepi re'ā. A'etea pa je 'ā aipo a'e ekoete 'gā nupe ra'e nū— 'jau 'ga ojeupe.

A'eramū 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

27

Piratu 'ga upe Jeju 'ga reroowet (Maku 15.1; Luka 23.1-2; Juā 18.28-32)

¹ Ai'iwetetewe mainana 'wyriara 'gā judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee oje'ega ajaupe:

—“Je te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea”, e'i ako Jeju 'ga janee ko. A'eramū jane 'ga jukaukaa 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe.

² A'eramū 'gā 'ga faa, 'ga rerawau Piratu 'ga rog ipe. Romanū 'gā opytuna 'ga amū monou 'wyriaramū 'ga m'ina judeu 'gā nupe rakue, Piratu 'ga monou 'wyriaramū 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā Jeju 'ga rerawau Piratu 'ga upe.

Judas 'ga jejukaawet (Atos 1.18-19)

³ “Sijukaukat Jeju 'ga 'gā nupe 'jau” 'e renupawe Judas Iskariote 'ga u'arasigamū 'gā nupe 'ga monoawer are. A'eramū 'ga Jeju 'ga resaukaawera repyfera rerawau erojewya mainana 'wyriara 'gā nupe, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nupe nanē nū.

—Kweramū trīta ywope'ia je upe pēnemimurera. ⁴ Mama'e tyweretea je aapo ai'i. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'etea je 'ga omono ekoete pē nupe ijukaukaa ai'i— 'jau 'ga awau 'gā nupe.

—Tee. Ene te futat te 'ā ere 'gā nupe rai'i— 'jau etee 'gā 'ga upe.

⁵ Aipo ojeupe 'gā 'eramū Judas Iskariote 'ga ka'aranūū ywope'i monou imomopoa ywyu 'gā nowase. A'eramū 'ga uēma awau ojejukau tupaama pyu.

⁶ Judas Iskariote 'ga ēmauwe mainana 'wyriara 'gā wowase 'ga remimomopora ka'aranūū ywope'i mono'oga.

—Koa ako jane ka'aranūūa simono Jeju 'ga resaukaawamū 'ga upe ai'i. A'eramū koromū 'ga repyfera futat— 'jau 'gā ajaupe. —“Aerepyfera perur awi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe”, e'i 'ā Moisesi 'ga rakue. A'eramū jane imonowarū'em Jarejuwarete 'ga mogytaawa ka'aranūū ryrū pype— 'jau 'gā ajaupe. —Maran ajee jane erekoi 'ū?— 'jau 'gā ajaupe.

—Ywya simut ape judeue'ema 'gā nywyramū kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁷ Oporogytapaw ire 'gā erawau japepo apoara 'ga upe, 'ga ywy muawamū.

—Awa ywya judeue'ema 'gā nywya— 'jau 'gā ajaupe.

⁸ Ka'aranūū ae repyfera 'gā imonou 'gā nupe ywy muawamū ojeupe. A'eramū 'gā aipo ywy re'roka, “wy rupap” 'jau 'gā e'roka.

⁹⁻¹⁰ Ymā te 'ā Jeremi 'ga oje'ega kwasiari aipo are rakue:

“Ywya pemut 'ga repyfera pyu. Japepo apoara 'ga ywya pemut, ere ki 'gā nupe”, 'jau Ku'jywa 'ga jee ikue.

“A'eramū je 'ga 'eawera mome'wau 'gā nupe.

“Trīta ka'aranūū ywope'ia simono 'ga muawamū 'jau', 'jau 'ga rakue.

A'eramū 'gā 'ga repyfera pyu ywy mua, Ku'jywa 'ga 'eawer imū etee futat”, 'jau Jeremi 'ga ikwasiaa rakue.

A'jea futat 'ga remikwasiarera. Ywya 'gā imua Jeju 'ga repyfera pyu, Jeremi 'ga 'eawer imū etee futat.

*Jejui 'ga upe Piratu 'ga poronupawet
(Maku 15.2-5; Luka 23.3-5; Juã 18.33-38)*

¹¹ Ojeupe Jejui 'ga reruramũ Piratu 'ga oporonupa ee 'ga upe:
—A'jea te ene 'wyriaramũ judeu 'gã nupe?— 'jau' 'ga Jejui 'ga upe.
—A'jea futat— 'jau' 'ga 'ga upe.

¹² A'eramũ mainana 'wyriara 'gã 'ga je'ëwu'jaga judeu 'gã 'wyria'ri 'gã netee.
A'ere 'ga noje'egi futari oje'ëwu'jagamũ.

¹³ A'eramũ Piratu 'ga 'jau' 'ga upe:

—Nereenuwi te 'gã je'ega? Ma'eramũ nã'ã nereje'egi 'gã nupe re'ã?— 'jau' 'ga upe.

¹⁴ A'ere Jejui 'ga noje'egi futari 'gã nupe. O'meramũ te 'gã 'i. A'eramũ 'ga oje'ege'ema 'gã nupe. A'eramũ Piratu 'ga oporesagamũ etee 'ga ree.
“Ma'eramũ sipo 'ga noje'egi?” 'jau' 'ga ojeupe.

*'Gã nupe Jejui 'ga monoawet
(Maku 15.6-15; Luka 23.13-25; Juã 18.39-19.16)*

¹⁵ Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moromunepawa pype imunewipyrera 'ga amũ muëma judeu 'gã nupe jepi, 'gã nemienüiwera 'ga 'ga imuëma 'gã nupe jepi. ¹⁶ A'e pe a'eramũ Parapasi 'ga 'üina moromunepawa pype. Oporojuka ma'e 'ga. Judeu 'gã nemiesagete 'ga.

¹⁷ A'eramũ Piratu 'ga 'jau' 'gã nupe:

—Maranuara te je amuëm pë nupe? Jejui 'ga, Ku'jywa 'ga remimurera 'jawa 'ga te ra'u pefutat nü? Parapasi 'ga te ra'u pefutat nü?— 'jau' 'ga 'gã nupe.

¹⁸ Piratu 'ga mainana 'wyriara 'gã kwaapa futat. “Werekoay pa 'gã 'ga ra'e. A'eramũ pa 'gã a'eramũ 'ga rerua jee ra'e”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. “A'ere mytuna 'gã poromutaramũ 'ga ree. A'eramũ nipo 'gã 'jau: 'Jejui 'ga emut oree', 'jau nipo 'gã jee”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. ¹⁹ 'Wyriara kanawa 'arimũ Piratu 'ga 'üina oporogytau 'gã nupe. Poje 'ga amũ 'ua 'ga remireko ëë je'ega rerua 'ga upe: “Epoit kiã wi. Nuapoa'uwari kiã mama'e tywera. Afayup je kiã ree ko. Jefayuya je mopiryi ko. A'eramũ ene epoiã kiã wi. Erereko tywet kasi kiã ne”, 'jau ëë oje'ega mua omena 'ga upe, Piratu 'ga upe.

²⁰ A'e pype mainana 'wyriara 'gã judeu 'gã 'wyria'ri 'gã netee mytuna 'gã mojerowiarukaa oje'eg are.

—“Parapasi 'ga ki emuëm imua oree”, sa'e 'ga upe 'jau. “A'eramũ ene Jejui 'ga jukaukaa jefaruu 'gã nupe”, sa'e 'ga upe 'jau— 'jau 'gã mytuna 'gã nupe, 'gã mojerowiarukaa ee.

²¹ A'eramũ Piratu 'ga 'jau' 'gã nupe:

—Maranuara 'ga te pefutat je imuëma pejejeupe?— 'jau' 'ga 'gã nupe.

—Parapasi 'ga te ki emuëm imua oree— 'jau' 'gã 'ga upe.

²² A'eramũ Piratu 'ga 'jau' 'gã nupe:

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? “Ku'jywa 'ga remimurera” 'jawa 'ga rerekoi?— 'jau' 'ga 'gã nupe.

—Ejukaukat 'ga 'ypeywar are— 'jau' 'gã 'ga upe.

²³ A'eramũ Piratu 'ga oporonupa ee 'gã nupe:

—Ma'ja te 'ga wapo ajukaawamũ pë nupe rai'i?— 'jau' 'ga 'gã nupe.

A'ere 'gã afukafukai tee ajemogyau:

—Ejukaukat futat Jejui 'ga 'ypeywar are 'gã nupe— 'jau' 'gã wojere'emamũ futat wafukaita 'ga upe.

²⁴ Niporenuwiwari 'gã 'ga je'eg are. A'eramũ 'gã ojopy'rapy'rau etee futat wafukaita Piratu 'ga upe. A'eramũ Piratu 'ga 'jau' ojeupe: “Amono pa ajee je 'ga 'gã nupe kwy. Kasi a'e pe 'gã ore apisi ne kwy”, 'jau' 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga 'jau wemiayuwa 'ga amũ upe:

—'Ya erut ara jee— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'y rerua 'ga upe. A'eramū Piratu 'ga ojepoeita mytuna 'gã nowase.

—Peesak je jepoeja. Je najeporujukaweri 'ga ree. “Nuapoi 'ga mama'e tywera”, a'e je ako pē nupe ko— 'jau Piratu 'ga 'gã nupe. —Je apoit futat 'ga wi, 'ga monou pēpo pe. A'eramū je tejepoeita pē nowase 'ga wi tepoiawa resaukaawamū— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁵ A'eramū mytuna 'gã 'jau 'ga upe:

—“Ejukaukat 'ga”, aru'e ore enee. Ore te 'ã arajukaukat 'ga 'gã nupe. A'eramū nipo a'e are Janeruwarete 'ga ore rerekou tyweaete orera'yra 'gã neewe— 'jau 'gã 'ga upe.

²⁶ A'eramū Piratu 'ga Parapasi 'ga muēmukaa moromunepaw awi 'gã nupe. A'eramū 'ga 'jau jefaruu 'gã nupe:

—Pe'je Jejui 'ga rerawau 'ga nupāu jea'gue'em futat. 'Ga nupāmaw ire pēē 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramū 'ga peu etee futat amanūmū u'ama 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

*Jefaruu 'gã Jejui 'ga rerekoemāawet
(Maku 15.16-20; Juā 19.2-3)*

²⁷ 'Ga nupā jea'gue'em ire jefaruu 'gã Jejui 'ga rerawau 'ga rerosou Piratu 'ga rog ipe nū. A'eramū 'gã opytuna 'gã majatykau 'ga ree. ²⁸ A'eramū 'gã 'ga raity mosoka 'ga wi. 'Wyriara raity piraga pyu 'gã 'ga kupe piaa. ²⁹ A'ere 'gã juapekagūū muap'yina akagyrunamū iapou 'ga upe. A'eramū 'gã imonou imunepa 'ga akaga pype. A'ere 'gã wyra'i'i monou 'ga po pe. A'ere 'gã wapyka wenupy'au 'ga rowase 'ga rerekoemāawamū etee.

—Pemā'ē judeu 'gã 'wyriararete 'ga ree ki sa. 'Wyriara raity piraga 'ga werekō imunepa 'awamū. 'Wyriara akagyrua nanē 'ga werekō nū. Wyra'i'ia nanē 'ga werekō opo pe. 'Wyriararete 'ga nipo ki sa— 'jau 'gã ajaupe 'ga jaita 'ga rerekoemāu.

A'ere 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—Ene te 'ã 'wyriararetea judeu 'gã nupe ra'e. 'Awamū ereko 'wyriarareteramū nakwaparimū rūi futat 'gã nupe— 'jau 'gã Jejui 'ga upe, 'ga rerekoemāu erekou.

³⁰ A'ere 'gã onymuna 'ga ree. Ywra'i'i 'gã ekyita 'ga po awi, 'ga akaga nupāu ipyu. ³¹ A'ere 'gã 'ga rerekoemā re taity piraga moia 'ga wi nū. A'ere 'gã 'ga raity munepa 'ga wi nū. A'ere 'gã 'ga rerawau 'ga jukaaw ipe.

*'Ypeywar are Jejui 'ga monoawet
(Maku 15.21-32; Luka 23.26-43; Juā 19.17-27)*

³² Jerusareg awi Jejui 'ga renuēma ppy we 'gã Simão 'ga rekoaa, Sirene ywy pewara 'ga rekoaa. A'eramū jefaruu 'gã 'jau 'ga upe:

—'Ypeywara erokwap 'ga upe— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramū 'gã iupirukaa 'ga upe. ³³ Awau 'gã owaēma *Gogata* 'jaw ipe. ('Gã je'eg imū *Gogata* 'ea Aeakagera 'jawewara 'ea futat poromū).

³⁴ 'Ga rerowaēm ire 'gã muaga monou y'way pype 'ga upe numiamū. A'ere 'ga reapyoramū ee. A'eramū 'ga itykure'ema. ³⁵ A'ere 'gã 'ga jywa pypiraa 'ypeywar are. A'ere 'gã itaju pyu 'ga pokutuka 'ypeywar are. A'ere 'gã 'ga py maju'aa aju'arimū ikutuka itaju pyu. A'ere 'gã 'ga mafu'ama 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywara reewe futat. 'Ga rekoa futat 'gã imonou imu'ama 'ypeywar are ipokutuka. 'Ypeywar are 'ga mu'am ire 'gã 'ga raityfera mojo'oka ajaupe. Ita'i 'jawewara 'gã imomopoa 'upa ywyu. A'eramū 'gã ijewag are 'ga raityfero mojo'oka. Sā'ā ae jugu momora. Nan futat 'gã ita'i 'jawewara momopori 'upa 'ga raityfera mojo'okawamū. ³⁶ 'Ga raityfera mojo'og ire 'gã wapyka

'upa 'ga rarūmū. ³⁷ A'ere 'gā 'yjepa'nī are ikwasiaripyrera monou inuga ikutuka 'yw are 'ga apyte'rarimū. “Koromū futat judeu 'gā 'wyriararetea” 'ea 'gā imonou ikwasiaa 'yjepa'nī are. A'ere 'ga resakara 'gā 'ga jukaawera kwaawi.

³⁸ 'Ga reewe 'gā mukūja muna'ywa 'gā monou imu'ama 'ypeywar are. Muna'ywa pō'ō me 'gā Jejui 'ga mu'ama. ³⁹ 'Gā pyu okwap ma'e 'gā Jejui 'ga rerekoemāu 'ga kurapa:

⁴⁰ —“Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi imowryi nū”, ere 'ā rai'i. A'eramū ene ejua ejypa 'ypeywar awi. Ejepoat ejetee futat— 'jau 'gā 'ga upe. —“Jarejuwarete 'ga ra'yramū je”, ere 'ā jepi. A'eramū ene ejua ejypa 'ypeywar awi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴¹ Mainana 'wyriara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā. Mīmera 'gā nanē 'ga rerekoemāu 'upa nū.

⁴² —Opoat 'ga 'gā jepi. A'ere 'ga nojepoara'uweri futari. Israeu juapyreramū jane'wyriararetea e'i na a'e 'ga jepi re'ā? Siesag iki ajee 'ga rura 'ga jywa 'wei. 'Ga jyp 'ga ruramū sirowiat 'ga 'jau 'wei— 'jau 'gā ajaupe.

⁴³ —“Jarejuwarete 'ga ree je jemogypyygi”, e'i 'ga 'ā akou jepi. Siesak 'ga 'ga poara 'jau. “Je 'ā 'ga ra'yra”, e'i 'ga 'ā akou jepi— 'jau 'gā 'ga rerekoemāu 'upa ga jaita.

⁴⁴ 'Ga pyri imu'amipyrrera 'ga amū nanē 'ga kurapa nū.

Jejui 'ga manūawet

(Maku 15.33-41; Luka 23.44-49; Juā 19.28-30)

⁴⁵ Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat oypytnaiwamū. Kwara ajerewamū tāmējē awau weny jesagamū nū.

⁴⁶ Kwara renye'emauwe Jejui 'ga wafukaita oje'eg imū futat.

—Eli eli lama sabactani— 'jau 'ga oje'eg imū.

Oje'eg imū 'ga 'eawera: “Kiapi'ni, Kiapi'ni, ma'eramū te erepoit je wi?” 'ga 'ea futat poromū 'ga afukaja.

⁴⁷ Aipo 'ga 'e renupara 'gā amū 'jau:

—Eliasi 'ga 'ga wenūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁴⁸ 'Ga pyriwara 'gā amū ujāna amynejuranū pyyka imonou imunepa y'waynana pype. A'ere 'ga imonou iupia 'ywa rapefā are imonou Jejui 'ga upe 'ga remipyteramū. ⁴⁹ A'ere amumera 'gā 'i:

—Tene ra'ne. Siesak Eliasi 'ga rura 'ga mosoga 'ypeywar awi ra'ne 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁵⁰ A'ere Jejui 'ga wafukaju'japa nū. A'eramū futat 'ga amanūmū.

⁵¹ A'eramū futat Janeruwarete 'ga mogytaawa my'jawa rowopypea taitya otoroka opojo'ogamū mytera rupi. Ywate awi we futat 'ua opojo'ogamū wyyu. Ywya otomoga 'ga manūnamū, itauu nanē ojekajekau nū. ⁵² Teumera monoawera nanē ojeawopytymo'woka nū. Janeruwarete 'ga remiaywa 'gā kwaiwete oferana ū'jāu ita kwar awi. ⁵³ A'ere oferap ma'efera 'gā Jejui 'ga feraw ire etee te 'gā oi osou Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe, Jerusareg ipe. Kwaiwete Jerusareg ipewara 'gā 'gā nesaka.

⁵⁴ Jejui 'ga manūnamū 'ga rarūarera 'gā 'ga manū resaka. Jefaruu 'gā, o'wyriara 'ga retee 'ga manū resaka. Mama'e tesirūgatua nanē 'gā esaka wyy yya reewe. A'eramū 'gā okyjau ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau:

—A'jea futat 'ga Ku'yjwa 'ga ra'yra futat ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

⁵⁵ A'e pype nanē Jejui 'ga rewiri ako ma'efera 'gā kūjāmera 'gā 'upa muku'i 'ga manū resaka nū. Garireja wyy awi 'ga rupi 'ut ma'efera 'gā futat. 'Ga

rewiri futat 'gā akou mama'ea 'ga upe iapoaramū. Poromū kūjāmera 'gā 'up 'ga manū resaka. ⁵⁶ Ēē mū rera Mari Matarena, ajepeja ēē rera Mari. Aipoa Mari ēē Tiago 'ga y ēē Jose 'ga retee. Sepeteu 'ga ra'yra 'gā y ēē nanē akou 'gā pyri nū.

Ita kwara pype Jeju 'ga monoawet
(Maku 15.42-47; Luka 23.50-56; Juā 19.38-42)

⁵⁷⁻⁵⁸ Kaaruwamū Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau Jeju 'ga reumera renūina Piratu 'ga upe.

—Amanū Jeju 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga awau Piratu 'ga upe.

A'eramū Piratu 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere 'ga rerawau inuga ipype— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Piratu 'ga oje'ega monou jefaruu 'gā nupe: “Pemit Jeju 'ga reumera imojypa 'yypeywar awi imonou Jose 'ga upe”, 'jau 'ga oje'ega monou 'gā nupe. Jose 'ga Jeju 'ga rerowiaara 'ga futat. Ika'aranū kwai ma'e 'ga. ⁵⁹ 'Ga poromū Jeju 'ga reumera weroo iauwana inuga taity yau pyu, linu 'jawa pyu. ⁶⁰ A'eramū 'ga 'ga reumera monou inuga ita kwara pype. Ita kwar yaua poromū. Jose 'ga futat iapoukaa rakue. Ojeupe futat 'ga iapoukaa rakue numiamū. A'ere 'ga Jeju 'ga reumera monoi inuga oma'eramera pype futat. 'Ga mono re 'ga itapewuu mojerapa imonou im'ina ita kwara rawopytymawamū. A'ere 'ga awau jui. ⁶¹ Mari Matarena ēē ajepeja Mari ēē retee wapyka 'upa ita kwara rowase.

Ita kwara raarana 'gā

⁶² Ai'iwe mainana 'wyriara 'gā fariseu 'gā netee awau oporogytau Piratu 'ga upe:

⁶³ —Orerea'ar ore Jeju 'ga 'meawer are. Amanūme'ēwe 'ga 'meramū oree ikue: “Anure nipo je manū. A'ere nipo imuapya 'ara rupi je ferawi nū”, e'i futatee 'ga ikue— 'jau 'gā imome'wau Piratu 'ga upe. ⁶⁴ —A'eramū jefaruu 'gā amū iarūmū oree. Kasi a'e pe 'ga remiayuwera 'gā nuri 'ga reumera rerawau imima kwe pe ne. A'eramū 'gā 'jau ne: “Oferap futat 'ga u'eawer imū etee futat ra'e”, 'jau futatee nipo 'gā 'ga reumera mim ire ne. Aipo 'e re taetu 'gā 'mea 'ga 'meawera apyraawi ne— 'jau 'gā Piratu 'ga upe. —“Je te 'ā Ku'jywa 'ga remimurera”, e'i futatee 'ga ako ikue. A'ere 'ga 'me ate 'ga rekoramū rakue. A'eramū 'ga reumera mimarera 'gā 'mea 'ga 'meawera apyraapa ne— 'jau 'gā Piratu 'ga upe.

⁶⁵ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je ajee jefaruu 'gā amū rerawau iaaranamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁶⁶ A'eramū 'gā jefaruu 'gā nerawau ita kwar ipe. A'ere 'gā ita kwara rawopytymawa mojewaka. “Gā amū ipe'aramū torokwaap 'gā iawopytymo'wokawera imojewakawer are 'jau”, 'jau 'gā jefaruu 'gā nupe. A'ere judeu 'gā awau imojewag ire. Jefaruu 'gā etee ejaa iarūmū.

28

Jeju 'ga ferapawet
(Maku 16.1-10; Luka 24.1-12; Juā 20.1-10)

¹ Ikoai'i, ku'emaiw are, Mari Matarena ēē awau ajepeja Mari ēē retee ita kwara resaka. ² Poje ywy oyyita 'gā nee. Janeruwarete 'ga pyriwara 'ga amū 'ua ojypa ywag awi 'gā nupe, ita kwara rawopytymawa pe'au jui 'gā nupe. A'ere 'ga 'ūina i'arimū 'gā nupe. ³ Wenyfugamū 'ga tupā werawa 'jawe. 'Ga ryrūa nanē waparasi gayramū 'ga ree nū. ⁴ Ywag awi 'ut

ma'efera 'ga resakawe ita kwara rarūara 'gā okyjau oyyita 'ga wi. A'eramū 'gā ajemogymogyau etee amanū ma'e 'jawe. ⁵ A'eramū ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jau kūjāmera 'gā nupe:

—Pekyje awi je wi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jeju 'ga resaka te 'ā pejot, 'ypeywar are amanū ma'efera 'ga resaka te 'ā pejot. ⁶ A'ere 'ga nitywi 'au. Oferap ako 'ga ko, u'eawer imū etee futat ko. Pe'je pejeju 'ga rupawera resaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau osou esaka. ⁷ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pe'je pejewau pejejana imome'wau 'ga remimu'e 'gā nupe. “Oferap kīā awau Garireja ywy pe pē nenune. Peu nipo kīā peesak”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau 'ga kūjāmera 'gā nupe. —A'jea futat je imome'ui pē nupe— 'jau 'ga kūjāmera 'gā nupe.

⁸ A'erauwe kūjāmera 'gā awau ū'jāu ita kwar awi. Awau ujāna Jeju 'ga remimu'eferamū orepiara rupi. “Pekwap imome'wau” e pyrauwe 'gā ujāna awau orepiara rupi. Okyjau futat 'gā ywag awi 'ut ma'e 'ga wi numiamū. A'ere 'gā ku'iramū etee ajemogyau awau ujāna. ⁹ 'Gā waw ipe Jeju 'ga 'ua 'gā nekoaa.

—'Au te peko ra'e? Pēpy'ata'waawa owaēm pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe kūjāmera 'gā 'ua 'ga rerowyka anuruka 'ua 'ga py pyyka opou. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree, Ku'jyp— 'jau 'gā 'ga upe 'ga rowase wāāpyramū 'upa.

¹⁰ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi. Pe'je pejewau je mome'wau jeremimu'efera 'gā nupe. “Pe'je pejewau Garireja ywy pe. Peu tajesaukat pē nupe 'jau”, e'i kīā pē nupe ko, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

¹¹ A'e pype ita kwara rarūarera 'gā amū awau osou Jerusareg ipe. Mainana 'wyrriara 'gā nupe 'gā awau, wemiesagera mome'wau 'gā nupe. ¹² Ojeupe 'gā imome' u re mainana 'wyrriara 'gā judeu 'gā 'wyrriari' 'gā majatykau ojee. A'eramū 'gā ojeupe imome'upyrera mome'wau ajaupe:

—Ma'ja te jane siapo 'awamū?— 'jau 'gā ajaupe.

—Simono kwaiwete ka'aranūa iarūarera 'gā nupe kūi— 'jau 'gā ajaupe.

¹³⁻¹⁴ A'ere 'gā iarūarera 'gā nenūina oporonupa ee 'gā nupe. Imome'u re 'gā 'jau 'gā nupe:

—Pemome'u kasi 'gā nupe ne. Pē'me oree. “Ypytunimū ore serauwe Jeju 'ga remiyuwa 'gā amū nuri amunarūmū 'ga ree ra'e”, pe'je oree peje'meramū— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū esakarera 'gā 'jau 'gā nupe:

—Tee nū'ū. Mama'e rarūaramū ae nosera'uweri nū'ū. “Orosor ore jui ra'e” e renuw ire 'wyrriara 'ga amara'neramū ore ree ne nū'ū— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Naani. 'Wyrriara 'ga pē nenuw ire ore je'egi 'ga upe pē nupe. A'eramū 'ga amara'ne'emamū pē nee— 'jau etee 'gā 'gā nupe nū. —Simepy pēē pē'meramū 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁵ A'eramū 'gā aipo 'gā 'eramū 'gā mojerowiaa etee.

—Nai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā ka'aranūū pyyka 'gā nui.

A'eramū 'gā awau o'me mokwasi'wau kwe pe. A'eramū kwaiwete judeu 'gā 'gā 'me rerowiaa ajemogyau.

*Jeju 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka
(Maku 16.14-18; Luka 24.36-49; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8)*

¹⁶ “Garireja ywy pe pekwap Jejui 'ga resaka”, 'jau ywagipewara 'ga kũjãmera 'gã nupe rai'i. A'eramũ ore Jejui 'ga remimu'eferamũ arawau Garireja ywy pe. Peu oroo re ore arawau ywytyr ipe, 'ga 'eawer ipe etee futat.

¹⁷ Jejui 'ga resakawe ore 'ga muorypa arajemogyau.

—Ene te 'ã eneresage, ki Ku'jyp— 'jau ore 'ga upe 'ga resakawe.

'Ga resaka agawewi ore arajemogyau. A'etea 'gã amũ nuerowiari 'ga.

¹⁸ Jejui 'ga 'ua ore rerowyka oje'ega oree:

—Janeruwarete 'ga je mogo 'wyriaramũ najuejue etee futat pẽ nupe 'awamũ. Ywagipewara 'gã nupe, ywy pewaramũ pẽ nupe nanẽ nũ— 'jau 'ga oree. ¹⁹—A'eramũ je 'jau 'awamũ pẽ nupe: Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe najuejue etee futat. Amunawa moy moyka pejewau je mome'wau 'gã nupe, je rerowiarukaa 'gã nupe. Je rerowiar ire pẽ 'gã pymĩau 'y pe. 'Gã pymĩau pẽ iapou Jarejuwarete 'ga rer imũ, 'Ga ra'yrareteramũ je rer imũ, 'Ga 'Agesage 'ga rer imũ. Mĩmeramũ ore rer imũ ki pẽ 'gã pymĩau 'y pe. ²⁰ A'eramũ pẽ 'gã mu'jau jeje'eg are. “Peenup katu katu ki 'ga je'ega”, pe'je ki 'gã nupe. Kwe pe pejewau pejemogyau pejejea'aramũ je'e are. “Ywy teepawe'emamũ je reko'i pẽ pyri au'jeteramũ futat” je'e are pejejea'aramũ pejemogyau au'jeteramũ futat— 'jau 'ga oree.

Maku

Maku 'ga Jejuí 'ga rerowiaara. A'ere 'ga kunumĩũa te wyy pe Jejuí 'ga rekoramũ rakue. A'eramũ 'ga watawe'em Jejuí 'ga rupi. Na'ga remimu'efera rui 'ga. A'ere ywag ipe Jejuí 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Maku 'ga upe. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejuí 'ga remiapofer are rakue.

*Juã Batista 'ga remimome'ufet
(Mateu 3.1-12; Luka 3.1-18; Juã 1.19-28)*

¹⁻² Jejuí Kristu 'ga je amome'u pẽ nupe. 'Ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yraretea. A'eramũ je morogyta esage mome'wau pẽ nupe 'ga ree. Ymã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe wa'yra 'ga ree rakue: "Teje'ega mome'wara 'ga ra'ne nipo je amone ene renune, ene raperu-gawamũ.

³ Amunawe'em ipe nipo 'ga amũ awau akou wafukaita 'gã nupe: 'Pe'je Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou jarejeupe 'ga ruawamũ', 'jau nipo 'ga akou wafukaita amunawe'em ipe", 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. "Jarejararete 'ga rapea pekatu'ok 'ga renunewe", 'jau 'ga 'gã nupe. Aipo upe 'ga 'i "pejetywer awi pepoit" 'e upe te 'ga 'i.

⁴ Isai 'ga remikwasiarer imũ etee futat ajee 'ã Juã Batista 'ga rekoí amunawe'em ipe Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe rakue:

—Pe'je pejepoia pejetywer awi. Jui pepoit ire je pẽ pymĩau 'y pe, pejetywer awi pẽpoiawera resaukaawamũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga petywera moia pẽ nui, pẽ mogyau wemiayuwamũ— 'jau 'ga akou 'gã nupe amunawe'em ipe rakue.

⁵ Judeja wyy pewara 'gã, Jerusareg ipewara 'gã netee awau Juã 'ga je'ega renupa. Otywer awi 'gã poir ire, Juã 'ga 'gã pymĩau 'y pe. Jotãuy pe 'ga 'gã pymĩau. "Awamũ mama'e esage etee taapo 'jau, Jarejuwarete 'ga je'eg imũ 'jau", 'jau 'gã ojepymĩaukaa 'y pe 'ga upe. ⁶ Juã 'ga kameru rawa apopyrera rerekou waitramũ imunepa. Wyra pirera 'ga erekou aku'afaawamũ. 'Ga remi'ua tukut, eit. Mĩmera 'ga remi'ua rakue. ⁷ Jejuí 'ga ree 'ga aipo 'jau rakue: —Je rewiri te nipo 'ga amũ ruri. 'Ga te kũima'eteetea. Je nakũima'eteete rui. Akotee'i ma'ea te je— 'jau Juã 'ga 'gã nupe. —Apoat te je 'ga tekou. ⁸ Je 'ã a'jea futat apymĩ pẽẽ 'y pe tekou. A'ere 'ga te nipo Janeruwarete 'ga 'Agesagea amut pẽ nupe— 'jau Juã 'ga wenupara 'gã nupe rakue.

*'Y pe Jejuí 'ga pymĩawet
(Mateu 3.13-17; Luka 3.21-22; Juã 1.31-34)*

⁹ Jotãuy pe Juã Batista 'ga rekoramũ Jejuí 'ga 'ua owaẽma 'ga upe rakue. Garireja wyy awi, Nasare 'jaw awi 'ga 'ua owaẽma 'ga upe. A'e pe 'ga ojepymĩaukaa 'y pe Juã 'ga upe rakue. ¹⁰ 'Y awi awua ppy we Jejuí 'ga amã'jau ywau ywaga woga resaka. A'e awi Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojypa 'ga ree. Pykau 'jawe 'ua ojypa 'ga ree. ¹¹ U'agesage jyw ire Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi wa'yra 'ga upe:

—Ene te 'ã Jera'yraretea. Ene 'ã jeremifutararetea. Ene 'ã je muory-pararetea ejee— 'jau 'ga oje'ega mua ywag awi 'ga upe.

*Amunawe'em ipe Jejui 'ga rerawaawet
(Mateu 4.1-11; Luka 4.1-13)*

¹² Aipo re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga rerawau amunawe'em ipe 'ga rerekou. ¹³ Kwarêta 'ara magwapa Jejui 'ga akou jû me. Aipo pe 'ga rekawu ipe futat mama'eukwaawa 'wyrira 'jau 'ga upe: "Tamotywerukat 'ga 'jau kwy", 'jau mama'eukwaawa 'wyrira Jejui 'ga upe numiamû. A'ere Jejui 'ga nomojerowiari futari mama'eukwaawa 'wyrira akou rakue. Aipo jû me wyra jarûa kwaiwete agawewi. A'etea wyra nokoi 'ga ree. Omojerowiare'emaue mama'eukwaawa 'wyrira ojepe'au 'ga wi. A'eramû wagiapewara 'gã amû 'ua ojejukau Jejui 'ga ree.

*Jejui 'ga porowyky ypyruga
(Mateu 4.12-22; Luka 4.14-15; 5.1-11)*

¹⁴ Anure Jejui 'ga Juã Batista 'ga rera renupa. "Juã Batista 'ga 'gã opyyk imonou imunepa imÿina moromunepawa pype ai'i" 'e renupawe Jejui 'ga awau jui, awau ojewya Garireja ywy pe nû. Morogyta esagea 'ga awau imome'wau peuwara 'gã nupe, Jarejuwarete 'ga wi 'ut ma'efera morogyta esage mome'wau 'gã nupe. ¹⁵ A'eramû 'ga 'jau 'gã nupe:

—Wemiayuwamû pë mogy are Janeruwarete 'ga fueweramû. A'eramû ki pëë pejepoia pejetywer awi. Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga wemimur-eramû 'ga mÿi 'wyriramû pë nupe. "Pejetywer awi pepoir ire 'ga pë katu'ogi pë mogyau wemiayuwamû", aipo 'ea ki perowiat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹⁶ Garireja ypiauu reme'ywarimû wataaw ipe Jejui 'ga pira rewara 'gã nesaka, mukûja 'gã nesaka. Simão Pedro 'ga taityuu momoa wewirera 'ga, Andre 'ga retee. ¹⁷ A'eramû Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejejuu je rupi. Simu'e pëë 'jau. Naipira rewara rûi pëë 'awamû. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te nipo pëë 'awamû— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁸ A'erauwe 'gã taityuu rejaaw rupi. ¹⁹ Iruupeu'i Jejui 'ga 'gã amû nesaka nû, Tiago 'ga 'ga rewirera 'ga, Juã 'ga retee nû. Sepeteu 'ga ra'yra 'gã poromû. Yaruu pype 'gã 'upa 'uwa 'ga pyri, taityuu momyka. ²⁰ A'eramû Jejui 'ga 'gã mo'wya nû:

—Pe'je pejejuu je rupi pëë nanë nû— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã 'ua û'jâu yaruu awi. 'Uwa 'ga 'gã ejaa, 'ga upe oporowyky ma'e 'gã neewe. A'eramû 'gã awau Jejui 'ga rupi.

*Mama'eukwaawa rerekwat
(Luka 4.31-37)*

²¹ Jejui 'ga wemimu'e 'gã nerekou eruatau. Awau 'gã owaëma Kafanaû pe. Morowykye'ema rupi 'gã awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe. A'eramû Jejui 'ga ajatyka ma'e 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. ²² 'Ga renupara 'gã oporesagamû ajemogyau 'ga ree. 'Wyrira 'jawe 'ga oporogytau 'gã nupe. A'eramû 'ga 'gã moporesagukaa etee ojee.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nû. NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã 'jawe rûi 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gã Moisesi 'ga 'eawer imû etee futat 'gã ae mu'ei— 'jau 'gã ajaupe. —A'ere Jejui 'ga nanarûi. U'eawer imû etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gã ajaupe, oporesagamû Jejui 'ga ree.

²³ A'e pype mama'eukwaawa rerekwara 'ga amû 'ua owaëma 'gã nupe. Mama'eukwaawa 'ga wereko. A'eramû 'ga muafukaita:

²⁴ —Jejui! Nasare pe waranup ma'eramû je 'i ene upe: Ma'ja are te ereko ki sa?— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe. —Ore momapa te erejot ra'e? Akwaap je ene. Jane 'arimûwara 'ga remimurera te 'a ene— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe.

²⁵ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau jupe:

—Epije ene ekou. Ere ejepe'au 'ga wi— 'jau Jeju'i 'ga jupe.

²⁶ A'eramũ 'ga pirewara 'ga wi uēmawamũ 'ga monou 'ga moyyita nanimenime. A'eramũ 'ga pirewara waemamũ ojepe'au 'ga wi. ²⁷ A'eramũ esakarera 'gã opiryyjamũ 'ga pirewara pe'aramũ. A'eramũ taetu 'gã oporesagamũ 'ga ree. A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. Maran te 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'ga wi nũ'ũ? Mama'e yau are te 'ga jane mu'ei? Mama'eukwaawa miamũ 'ga je'ega wenup a'i kũi. Oje'eg imũ etee futat 'ga mama'eukwaawa mojepe'aukai erekwara 'ga wi— 'jau 'gã ajaupe, oporesagamũ Jeju'i 'ga ree.

²⁸ Mama'eukwaawa wejue 'ga imonou 'ga wi. A'eramũ taetu Jeju'i 'ga rera okwasi'wau Garireja ywy pype kamēsiete.

Pedro 'ga rojo ēē

(Mateu 8.14-15; Luka 4.38-39)

²⁹ A'ere Jeju'i 'ga uēma judeu 'gã jatykaaw awi wemimu'e 'gã netee. A'eramũ Simão Pedro 'ga, wewirera Andre 'ga retee 'ga mo'wya oje'wyr ipe. A'eramũ Jeju'i 'ga awau. Tiago 'ga, Juã 'ga. Mímera 'gã 'ga erawau. ³⁰ Simão 'ga rojo ēē oro'yramũ 'upa okama pype. Jeju'i 'ga rerowaēmawe Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Jerojo ēē iro'y. Esak ēē ēē ro'y awi— 'jau 'ga 'ga upe.

³¹ A'erauwe Jeju'i 'ga awau ēē resaka. A'eramũ 'ga ēē poppyka, ēē ro'ya moia ēē wi. A'eramũ 'ga ēē mowya ēē kama awi. A'eramũ futat ēē afu'ama mama'e apou 'gã nupe, 'gã mojemí'waa.

Ojero'wu ma'e

(Mateu 8.16-17; Luka 4.40-41)

³² Kwara rese re, peuwara 'gã ojero'wu ma'e 'gã nerua Jeju'i 'ga upe. Mama'eukwaawa rerekwara 'gã nanē 'gã erua nũ. ³³ Amunaw ipewara 'gã ajatykaupap futat ukaripe. ³⁴ A'eramũ Jeju'i 'ga ojero'wu ma'e 'gã majaruete-upap. Mama'eukwaawa nanē 'ga ipe'au kwaiwete 'gã nui. Mama'eukwaawa Jeju'i 'ga okwaap futat numiamũ. A'ere Jeju'i 'ga nomoje'egukari, erekwara 'gã nui ipe'au.

Garireja ywy pype Jeju'i 'ga reko'i

(Luka 4.42-44)

³⁵ Ypytu'nĩnauwe Jeju'i 'ga afu'ama awau awotywe'eme oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. ³⁶ Simão Pedro 'ga, opytuna 'gã netee awau kwe pe Jeju'i 'ga rekaa. ³⁷ 'Ga rekoar ire 'gã 'jau 'ga upe:

—Mytuna 'gã ene rekat, ki Ku'jyp. Soo jarejewya 'gã pyri 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je iruukwe. 'Awamũ jane oi ajepeja amunaw ipe te— 'jau 'ga wemimu'e 'gã nupe. —Janeruwarete 'ga je mono kwe pe nũ. “Kwe pe ekwap je mome'wau 'gã nupe”, e'i 'ga jee ikue. “Pejetywer awi pēpouriweramũ Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamũ”, ta'e 'gã nupe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe. —Kwe pewara 'gã nupe aipo mome'wawamũ nanē je ruri nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁹ A'eramũ Jeju'i 'ga awau watau Garireja ywy raapa. Judeu 'gã jatykaaw ipe 'ga 'gã mu'jau morogyta esage are. “Pejetywer awi pēpouriweramũ Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamũ”, 'jau 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. Mama'eukwaawa nanē 'ga imoia erekwara 'gã nui nũ.

Ipito'om ma'e

(Mateu 8.1-4; Luka 5.12-16)

⁴⁰ Ipito'om ma'e 'ga 'ua Jejuu 'ga pyri. Wenupy'āu 'ga wapyka 'jau Jejuu 'ga upe:

—Je resag ape, ki Ku'jyp. “Jejuu 'ga ae katu'okara”, e'i 'gā jee. A'eramū je tejuu tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴¹ Aipo ojeupe 'ga 'erauwe Jejuu 'ga ajemuaēma 'ga ree. A'eramū 'ga opo monou ipito'om ma'e 'ga 'arimū.

—Ko ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

⁴² Oje'arimū 'ga po mono ppyrauwe okā'jāu 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka.

⁴³⁻⁴⁴ A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome'u kasi emokā'ēawera tekotee 'gā nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okā'ē je wi”, ere ewau 'ga upe. “A'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resaka 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —A'ere ene ejeymawa mū rerawau 'ga upe. A'eramū 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekā'ēawer are— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'ewer imū etee futat ene ejeymawa mū rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Ejeymawa mū rapyaukara ene ekā'ēawera resaukaawa futat— 'jau Jejuu 'ga ipito'om ma'efera 'ga upe.

A'eramū Jejuu 'ga 'ga monou mainana 'ga pyri. ⁴⁵ A'ere ipito'om ma'efera 'ga omokā'ēawera nomimi futari, Jejuu 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype. A'eramū Jejuu 'ga rera renupara 'gā aku'iramū 'ga ree.

—Kuu. Jejuu 'ga 'ga pito'oma omokā'ē 'ga wi. Niesagi futari jane 'ga amū 'gā pito'oma mokā'ēa jepi— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā oporesagiweramū Jejuu 'ga ree. A'eramū Jejuu 'ga osowe'em amunawa pype. Amowapirukare'emamū 'ga nosei amunawa pype. Awotywe'em ipe etee futat 'ga akou. A'eramū kwaiwete 'gā 'ua 'ga rekaa. Tesirūmer imūwara 'gā 'ua 'ga rekaa.

2

Iteu ma'e 'ga

(Mateu 9.1-8; Luka 5.17-26)

¹ Ko'iko'i ete Jejuu 'ga awau ojewya Kafanaū pe nū. A'erauwe 'ga rera okwasi'wau amunawa pype kamēšiete. “Ut Jejuu 'ga owaēma ra'e”, 'jau 'gā ajaupe. ² A'eramū mytuna 'gā awau ajatykau 'ga ree, ojejaga 'ga rekwawa 'oga pype. A'eramū 'gā 'oga matyneema. Nitywi futari ae pyrugawa. 'Okwar ipe miāmū futat nitywi ae pyrugawa. A'eramū Jejuu 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. “Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, 'jau 'ga 'gā nupe. ³ A'e pype irūpāwē 'gā iteu ma'e 'ga rerua, 'ga rupia. 'Ga rupawa pype 'gā 'ga rerua 'ga upe. ⁴ A'ere 'oga nijumypykwari ae pyu. A'eramū 'gā 'ga rerosowarū'em. A'eramū 'gā 'ga rerawau 'ga roerojeupia 'opewuu apyte'rarimū. A'eramū 'gā 'oga pyrau'jaw ape mopoka jui. Imopog irē 'gā iteu ma'e 'ga monou imojypa. 'Ga rupawa reewe futat imonou tupaama pyu Jejuu 'ga rowase. ⁵ A'eramū Jejuu 'ga 'jau ojeupe: “Je rerowiat pa 'gā ajemogyau ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Enetywera je amoit ene wi ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶ Jejuu 'ga 'e renupawe Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā amū 'jau ojeupe etee futat. ⁷ “Kuu. Maran te 'ga nokyjei aipo 'e awi nū'ū? Jarejuwarete 'ga 'ga akurap ra'e. Janeruwarete 'ga etee te janetywera omoit

jane wi. A'ere 'ga 'Enetywera je amoit ene wi' 'eramū 'ga 'Je Jarejuwarete 'ga 'jawe je rekoī 'ga 'i', 'jau 'gā ojeupe etee futat.

⁸ A'ere Jejuī 'ga 'gā kwaawi ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē poromū 'jau pejejeupe 'ū?— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁹ —Je upe naayi. Iteu ma'e mafu'amaramū ae nanē ojotywera moiri ajauī nū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁰ —Pēneki'yra je 'ā. A'eramū je tepājē resaukaa pē nupe. Iteu ma'e 'ga je amafu'am pē neape. 'Ga fu'ama resaka tajekwaap pejepe 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —“Aeteufera 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanē ae wi nū”, tepe'je 'jau. Jeruwarete 'ga te 'ā opājē amutjee. A'eramū je pētywera moia pē nui, iteu ma'ea mafu'ama nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

¹¹ —Ere efu'ama jui. Ejupawa pyyka erawau eje'wyr ipe— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

¹² Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga afu'ama 'gā neape. A'eramū 'ga wupawa pyyka erawau enuēma 'og awī. A'eramū 'ga resakarera 'gā 'jau:

—Kuu. Amafu'am 'ga 'ga ki 'ei— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage. Naruesagi ore nanuara mama'ea jepi— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

Levi 'ga mo'wyawet

(Mateu 9.9-13; Luka 5.27-32)

¹³ A'ere Jejuī 'ga awau Garireja ypiaū upe nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga rewiri 'ga rekaa. Wekoaramū 'ga 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. ¹⁴ Awaw ipe Jejuī 'ga Levi 'ga resaka. Aufeu 'ga ra'yra 'ga. 'Wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'ga poromū Leviramū. 'Ga porowyky 'ga renamū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Levi 'ga afu'ama awau Jejuī 'ga rupi. ¹⁵ Anure Jejuī 'ga ojemi'waa Levi 'ga 'wyr ipe wemimu'e 'gā netee. 'Gā neewe 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā ojemi'waa. Mama'e tywera apoara 'gā nanē ojemi'waa 'gā pyri nū. Jejuī 'ga rewiri oo ma'e 'gā poromū. ¹⁶ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā Jejuī 'ga resaka, mama'e tywera apoara 'gā pyri 'ga jemi'waa 'ga renamū. Aipo moromu'jara 'gā fariseua. Jejuī 'ga resakawe 'gā 'jau 'ga remimu'e 'gā nupe:

—Kuu. Ma'eramū pē mu'jara 'ga ojemi'waa 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā pyri 'ū? Nia'wyrī 'gā kūi. Mama'e tywera apoara 'gā pype nanē 'ga reni ojemi'waa kūi. Nojemi'wari noko ae 'gā pyri 'ja. Nia'wyrī 'gā ajemogyau kūi— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁷ Aipo 'ga 'e renupawe Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā pyri je rekoī 'gā poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'jawewara te ako 'gā nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gā nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gā nupe muaga. Nan tee futat je. Ia'wyrē'ema 'gā katu'okawamū te je ruri ikue. “Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere je naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e 'gā katu'okawamū tee je ruri ikue— 'jau 'ga 'gā nupe.

'Gā jemi'ware'em are 'gā mu'eawet

(Mateu 9.14-17; Luka 5.33-39)

¹⁸ Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā oporogytau Jarejuwarete 'ga upe ojemi'ware'eme. Fariseu 'gā nanē 'gā 'jawe ete iapou nū. A'eramū 'gā amū 'jau Jejuī 'ga upe:

—A'jea futat nū'ū. Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā ojemi'ware'ema futat oje'ega Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gā nanē ojemi'ware'ema oporogyta 'ga upe nū. Ma'eramū ajee eneremiayuwa 'gā nanarūi 'ū? Niojeri agawewi 'gā 'ā ojemi'war awi. A'etea 'ā 'gā oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

¹⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Akokatu ma'e 'gā nekokaturamū sipo 'gā nekokatu resakara 'gā ty'ara rerajemogyi maraka are? Naani. Sā'ā akokatu ma'e 'gā nekoramū ae poire'ema ojemi'war awi. ²⁰ A'eramū 'gā ore tāmējē opoia ojemi'war awi oporogyta Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe. —Nan tee futat jeremiayuwa 'gā niojeri ojemi'war awi ojepyri je rekoramū. Ojewi je o re te nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau. Je o re nipo 'gā 'arasigamū ajemogyau je ree. A'eramū nipo 'gā ojemi'ware'ema ajemogyau wea'aramū je ree— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²¹ —Ymā te 'ā aeypy 'gā pē mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ā 'awamū pē mu'ei nū. Amutee are je 'awamū pē mu'ei nū. A'ere nepemjopypea'uweri jeporogyta aeypy 'gā nemimome'ufer are. Jeporogyta are ojemu'e ma'eramū ki a'ea etee futat peapo. Pemojopype kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemu'e ma'e 'gā nuapoi jeporogytau mama'ea— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Naperugi ae taity ymanera taity yau pyu. Kasi a'e pe opoejamū taity yau erojefuapygi etee ne. A'eramū futat taity ymanera otoroka etee nū. ²² Y'way yau ae nueko'wogi yrū ymanera pype. Yrū yau pype te ae eko'wogi. Yrū ymana pype sieko'wok 'eramū ajaiwamū erujewi. A'eramū futat opy'apefugamū wajaiwamū yrū pype. A'eramū futat wyrū kakau. A'eramū ojeko'woka. Yrū yau pype eko'wog ire ojeko'woke'ema. Wyrūa kawem nanē nū. Nan tee futat nepemjopypearūi jeporogytafera morogyta ymanera pyu— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Morowykye'em are 'gā mu'eawet
(Mateu 12.1-8; Luka 6.1-5)

²³ Morowykye'ema mū rupi Jejui 'ga awau juowuurana ko pyterimū wemimu'e 'gā netee. Wataaw ipe 'ga remimu'e 'gā a'ŷja pa'wau opo pe erawau. ²⁴ Gā nesakawe fariseu 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe:

—Kuu. Emā'ē 'gā nee ki sa. Eneremiayuwa 'gā opo'o a'ŷja i'wau ra'e ki sa. “Noporowykya'uweri ae morowykye'ema rupi”, e'i nā'ā Moisesi 'ga jepi re'ā. Juowuuran a'ŷja po'oa aeporowykya futat. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i rakue: “Peporowyky kasi morowykye'ema rupi ne”, 'jau 'ga 'ā rakue a'i kūi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

²⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja ajee Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga remi-
apofar are? Davi 'ga 'ā opy'arayparamū opytuna 'gā netee akou rakue.

²⁶ A'eramū 'ā 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe rakue. Ymā Apiata 'ga 'ūina 'wyriaramū mainana 'gā nupe rakue. 'Ga reñaw ipe Davi 'ga osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe rakue. A'e pe 'ga kanape pyyka ojeupe rakue. A'eramū 'ga i'wau. Opytuna 'gā nupe nanē 'ga imonou 'gā i'wawamū rakue. Na'gā nemi'ua rūi poa numiamū. Mainana 'gā etee aipo a'u. A'etea Davi 'ga opy'araypara rerekou a'u opytuna 'gā netee rakue— 'jau Jejui 'ga imomē'wau 'gā nupe.

²⁷ A'eramū 'ga 'gā mueapyou morowykye'em are:

—Ymā Janeruwarete 'ga morowykye'ema mogoi janepy 'gā nupe rakue, 'gā pytu'wawamū rakue. Omuorypawamū nanē 'ga iapou rakue nū. Namorowykye'ema rūi 'ga wapo tenune. Aeypy 'gā na'ne tee 'ga wapo rakue.

A'ere te 'ga morowykye'ema apoi 'gã nupe rakue. ²⁸ Je 'ã pēneki'yraretea, Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramū je 'jau pē nupe: “Je 'ã morowykye'ema jara”, 'jau je pē nupe. A'eramū je tee pē mu'jau morowykye'ema rupi pēnemiapoe'em are— 'jau 'ga 'gã nupe.

3

Ipoteu ma'e 'ga (Mateu 12.9-14; Luka 6.6-11)

¹ Anure Jejuī 'ga awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe nū. A'e pe ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ūina. ² 'Ga resakawe Jejuī 'ga ree iporomutare'ema 'gã amū 'jau ajaupe nū:

—Awamū 'ã morowykye'ema. Maran sipo 'ga 'awamū ipoteu ma'e 'ga rerekoi nū?— 'jau 'gã ajaupe. —'Ga po katu'ogamū ki sa'e 'ga upe: “Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga porogytafera ra'e”, sa'e ki 'ga upe a'i kūi— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

³ A'ere Jejuī 'ga ikwaawi ojee. A'eramū Jejuī 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Ere ejua 'au je pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramū 'ga 'jau wesakara 'gã nupe:

—Ma'ja e'i te Moisesi 'ga morowykye'ema upe rakue? “Esage ma'ea etee ki peapo”, e'i te 'ga janee rakue? “Ia'wyre'ema etee ki peapo”, e'i te ra'u 'ga janee rakue nū? “Pejokatu'og iki”, e'i te 'ga janee rakue, “Tene imanūi”, e'i te ra'u 'ga janee rakue nū?— 'jau Jejuī 'ga 'gã nupe.

A'ere 'gã noje'egi futari amū. ⁵ A'eramū Jejuī 'ga amā'jāu 'gã nee ra'ne 'gã moyka. Amara'neramū 'ga 'gã nee. A'ere 'ga 'arasigamū nanē 'gã nee nū. Naeapyoweri wejue 'ga 'ga je'eg are. A'eramū 'ga 'gã neru'arasiga. A'ere 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe futat ipoteu ma'e 'ga opo popywau. A'eramū futat 'ga po ojekatu'oka.

⁶ A'e resakawe fariseu 'gã ū'jāu Erote 'ga remiyauwa 'gã netee. Amara'neramū 'gã Jejuī 'ga ree, morowykye'ema rupi 'ga 'ga katu'ogamū. A'eramū 'gã afuweramū 'ga ree.

—Maran te jane Jejuī 'ga jukai?— 'jau 'gã ajaupe.

Ojero'wu ma'e

⁷ A'ere Jejuī 'ga awau wemimu'e 'gã netee Garireja ypiauu pe nū. Kwaiwete 'gã awau 'ga rupi. Garireja ywy pewara 'gã, ⁸ Judeja ywy pewara 'gã, Jerusareg ipewara 'gã, Itumeja ywy pewara 'gã, Jotāu ry owajara katiwara 'gã, Tiro 'jawa pyriwara 'gã, Sídoma 'jawa pyriwara 'gã. Mīmer ipewara 'gã awau Jejuī 'ga pyri. 'Ga rera wejue 'gã wanup. A'eramū 'gã awau 'ga pyri. ⁹⁻¹⁰ Kwaiwete 'gã nuri 'ga pyri. Kwaiwete wejue 'ga ojero'wu ma'e 'gã majarueteu. A'eramū ojero'wu ma'e 'gã ajamuajāna 'ga ree 'ga pyyg are.

—Eyry'gi je wi. Je pa'e nū, ene py'rau nū— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau wemimu'e 'gã nupe:

—Yara perut amū jee. Yar ipe too te'aa 'gã nui 'jau. Kasi a'e pe 'gã naje moporogytaarūukari ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹¹ 'Ga resakawe mama'eukwaawa rerekwara 'gã u'aa ojenuga Jejuī 'ga rowase. A'eramū 'gã wafukaita:

—Ene 'ã Ku'jywa 'ga ra'yraretea— 'jau mama'eukwaawa rerekwara 'gã wafukaita.

Mama'eukwaawa 'gã muafukaita.

¹² A'eramū Jejuī 'ga 'jau jupe:

—Pěē we aipo pe'je awi. Pěē we 'ã aipo pe'je ekoete— 'jau 'ga mama'eukwaawa rerekwara 'gã nupe, oje'ega moywyrafena.

*Jejuí 'ga remimonorama 'gã
(Mateu 10.1-4; Luka 6.12-16)*

¹³ Anure Jejuí 'ga awau ojeupia wyty'rarimũ. Wemifutara 'gã 'ga enũina: —Pe'je pejejuá 'au je pyri— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awau 'ga repejãna 'ga rerowyka. ¹⁴ A'eramũ 'ga 'gã amũ mü'jãu 'gã nui. 'Ga remimũ'ẽmera 'gã pytuna tusi.

—Pěē je amũ'ẽ 'gã nui tejeypyriwaramũ. Anure nipo je pẽ monoi kwe pe morogyta esage mome'waramũ 'gã nupe, “Pejetywer awi pẽpoiweramũ Janeruwarete 'ga imoiri pẽ nui, pẽ mogyau wemiayuwamũ” 'e mome'waramũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ: “Jeremimonorama 'gã”, 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁵ 'Gã nupe nanẽ 'ga opãjẽ monoi.

—Tepãjẽa je amono pẽ nupe mama'eukwaawa pe'aawamũ erekwara 'gã nui— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁶ Aipo 'gã 'ga imũ'jãu wemimonoramamũ: Simão 'ga. Anure Jejuí 'ga 'ga re'roka Pedroa pyu. ¹⁷ Tiago 'ga, Juã 'ga retee. Aipo 'gã nuwa Sepeteu. Oje'eg imũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe *Puanerigi* 'jau 'ga 'gã nupe. Aeje'eg imũ *Puanerigi* 'ea Tupã ra'yra 'ea poromũ. ¹⁸ Andre 'ga, Filipe 'ga, Patarumeu 'ga, Mateu 'ga, Tome 'ga, Tiago 'ga. Ajepeja 'ga, Tiago 'ga Afeue 'ga ra'yra. Tadeu 'ga, Simão Serote 'ga, ¹⁹ Judas Iskariote 'ga. Kũima'e tywera 'gã nupe 'ga me'egara 'ga poromũ.

*Mama'eukwaawa 'wyrriara mome'uawet
(Mateu 12.22-32; Luka 11.14-23; 12.10)*

²⁰ 'Og ipe 'ga oramũ mytuna 'gã ajatykau 'ga ree. Kwaiwetewete wejue 'gã. A'eramũ Jejuí 'ga ojemi'wararũme'em wemimu'e 'gã netee. ²¹ Aipo renupawe Jejuí 'ga jara 'gã 'jau 'ga upe. “'Ga jemuarũ'e'ma te 'ga wereko”, 'jau 'gã Jejuí 'ga upe. A'eramũ 'gã awau 'ga upe.

—Ere ejua 'gã nui— 'jau 'gã awau 'ga upe.

A'ere 'ga nooi. ²² Jerusareg awi Moisesi 'ga remikwasiarer are romu'jara 'gã nuri rai'í. A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Mama'eukwaawa 'wyrriara je'eg imũ etee 'ga mama'e apoi. Pesepu* pãjẽ mü etee 'ga 'gã pirewara pe'ai 'gã nui— 'jau 'gã 'ga upe.

²³ A'eramũ Jejuí 'ga 'gã nenũina ojepyri. A'eramũ 'ga 'gã mu'jau ee. Mama'ea 'ga imome'wau 'gã nupe, 'gã mu'jawamũ.

—Maran sipo mama'eukwaawa 'wyrriara a'eramũ wemiayuwa pe'ai 'gã nui? Nope'ai futari. ²⁴ Sã'ã wyy pypewara 'gã ajuee amara'neramũ 'gã jo'oga ajau. A'eramũ 'gã amunipo ajuapisau. A'eramũ futat 'gã amunipo ojomateepapa— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ²⁵ —Sã'ã majepeja amunaw ipewara 'gã. Ajau ojo'og ire majepeja amunaw ipewara 'gã nãñewẽjẽmĩ ajuapisau nũ. ²⁶ Nan iapo re amunipo 'ã mama'eukwaawa remiayuwa jomateepawi ajaupi etee futat. Mama'eukwaawa 'wyrriara nomonoi futari wemiayuwa erekwara 'gã nui— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁷ —Ose sipo muna'ywa ifuakat ma'e 'ga rog ipe, 'oga jara 'ga fare'em ire? Naani. Nosea'uweri. Ifuakat ma'e 'ga far ire etee isei 'ga rog ipe, 'ga karaemã pojekau 'ga wí. Mama'eukwaawa 'wyrriara ifuakat ma'e 'jawe futat. Ipãjẽ futat numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga te pãjẽrete, mama'eukwaawa

* 3:22 Mama'eukwaawa 'wyrriara rera mukũ tapy'yja je'eg imũ. Satanasi 'jawamũ, Pesepu 'jau nũ.

'wyrriara pājē apyraapa. Ma'eramū 'ā ae Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Pēnea'at ki pēē je'e are. Janeruwarete 'ga pētywera moia pē nui, jui pēpōirweramū. Akuraparamū miamū 'ga pētywera moiri pē nui ojeupe pēē enūjamū. ²⁹ A'ere 'ga U'agesage kuraparamū 'ga naekatu'ogu'jawi. 'Ga 'Agesage kurapara 'gā ojereko tywerukaa 'ga upe. Nomoiri futari 'ga aipo 'gā tywera 'gā nui— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

³⁰ “Mama'eukwaawa 'wyrriara pājē mū te 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gā nui” 'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga 'Agesage kurawi. A'eramū 'ga 'gā mu'jau ee.

Jejui 'ga y ēē, 'ga rewirera 'gā netee

(Mateu 12.46-50; Luka 8.19-21)

³¹ Jejui 'ga y ēē 'ut owaēma 'gā nupe 'ga rewirera 'gā netee. A'ere 'gā nosei. A'eramū 'gā ukupepe etee 'upa. A'eramū 'ga y ēē 'jau ukupepewara 'gā nupe: —Peenūi kiā jee. Toroporogyta kiā upe 'jau— 'jau ēē 'gā nupe.

³² Kwaiwete 'gā 'upa Jejui 'ga pyri. A'eramū 'ga amū 'jau 'ga upe: —Eney ēē 'ut owaēma enerewirera 'gā netee. Ukupepe 'gā nuri 'upa. “Toroporogyta kiā upe 'jau”, e'i eney ēē oree— 'jau 'ga Jejui 'ga upe. Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea— 'jau 'ga 'gā nupe.

³³ A'eramū Jejui 'ga 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—Maranuaramū te pēē jey 'jawe jee? Maranuaramū te pēē jerewirera 'gā 'jawe jee nanē nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴ A'eramū 'ga amā'jāu wenupara 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aga jey ēē 'jawewara 'gā, jerewirera 'gā 'jawewara 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁵ —Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū pēē jepytuna 'jawe pejemogy, jerewirera 'jawe pejemogyau nū. Kūjāmeramū jerytuna 'jawe pejemogy, jey 'jawe nanē nū pejemogyau nū. Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoaramū jepytuna 'jawe pejemogy jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

4

Mama'e a'yi tymawet

(Mateu 13.1-23; Luka 8.4-15)

¹ Anure Jejui 'ga awau Garireja ypia reme'y'warimū nū. Kwaiwete 'gā ajatykau 'ga ree. A'eramū 'ga awau u'aa wapyka yaruu pype. A'eramū 'ga yaruu pype u'ar ire oporogytau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe. 'Ga renupara 'gā 'upa 'yisiga pype. ² Mama'e mū 'ga imome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

³ —Kūima'e 'ga amū awau juowuuran a'ŷja momopoa oko pe. ⁴ A'eramū a'ŷja mū u'aa pe pe 'ga wi. A'ere 'ga imomopor ire wyra'i ruri i'wau etee 'ga wi.

⁵ Amumera u'aa wyy a'wyre'ema pype 'ga wi. Kwaiwete ita. A'eramū 'jya otywe'emamū jupe. 'Yi tywe'ria te. Jaruete futat opopoa numiamū. ⁶ A'ere nooi apoa kwe pe. A'eramū kwaraya imomŷijaga etee. Ita rakuwa ijukau etee. ⁷ Amumera a'ŷja u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. A'eramū jawaiwa iapisau etee. A'eramū u'ae'emamū 'ga upe. ⁸ Amumera a'ŷi te aje u'at wyy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū wyy esage pype u'at ma'efera te u'aramū. Kwaiwete u'aramū. Ajepeja 'ywa'aa trīta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sesēta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sēg i'aa— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁹ —Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Ojeupe 'ga porogytapaw ire mytuna 'gã awau ojewya oje'wyr ipe nũ. A'ere 'gã amũ pytai oporonupa ee 'ga upe. A'eramũ opyta ma'e 'gã awau 'ga repejãna oporonupa 'ga remimome'u are 'ga remimu'e 'gã netee:

—Ma'ja are te ore ma'e ape poromũ morogytau ra'e? Norereapyoi ete ore ee ki 'ei— 'jau 'gã 'ga upe.

¹¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Tejuwarete 'ga je'eg imũ futat je ruri pẽ mu'jau 'ga ree. 'Awamũ Jeruwa 'ga pẽ mogyi wemiayuwamũ jeje'ega renupa katu katuaramũ, a'e je pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramũ je morogytau etee pẽ mu'jau ee. Nomome'uayayi tãmẽjẽ je pẽ nupe. ¹² Kasi a'e pe tesirũmera 'gã we ikwaaw ekoete ne, a'e je pẽ nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Jeje'eg are eapywore'ema 'gã wanup futat jeje'ega numiamũ. A'ere 'gã naeapyoi futari ee. Wesak agawewi 'gã 'ã mama'ea jeremiapoa. A'etea 'gã naeapyoi ee. Ma'eramũ je 'ã morogyta etee imome'ui pẽ nupe pẽ mu'jawamũ. Imome'u katu re 'gã neapyo ekoeteramũ ajemogyau ee ne. Ee weapyo re amunipo 'ã 'gã poiri otywer awi. A'eramũ te amunipo 'ã Janeruwarete 'ga 'gã katu'ogi 'gã tywer awi— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹³ —Ee pejejeapyoe'em ire maran amusipo 'ã pẽ pẽneapyo mama'e are pejejeupe je imome'uramũ?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe oporonupa ee.

¹⁴ A'eramũ 'ga 'gã mueapyou ee:

—Sã'ã y'wa a'ỹja. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega. 'Ga je'ega mome'wara 'gã y'wa a'ỹi tymara 'gã 'jawe. ¹⁵ A'ỹja mũ 'ã u'aa pe pe 'ga wi. A'ea 'ã wyra'ia 'ua i'wau etee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gã amũ. 'Ga je'ega renuwi futari numiamũ. A'ere 'gã naeapyoi ee. A'eramũ mama'eukwaawa 'wyriara 'ua erowiarukare'ema 'gã nupe: "Perowiar awi", 'jau 'ua 'gã nupe. A'eramũ futat 'gã momoirukaa je rerowiar awi— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹⁶⁻¹⁷ —Sã'ã y'wa a'ỹja mũ 'ara wyy a'wyre'ema pype ipopora numiamũ. A'ere nitywi apoa. A'eramũ opapapa etee nũ. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gã amũ. Enupawe 'gã erowiaa. A'ere 'gã naeapyoi ee. A'eramũ 'gã opoia kamẽsiete erowiar awi. Erowiaramũ nipo 'gã amũ 'gã nerekou tyweaete ee. A'eramũ 'gã opoia 'ga je'ega renuw awi. ¹⁸ Sã'ã y'wa a'ỹja 'ara ju pype. A'eramũ 'ã opopoa futat numiamũ. A'eramũ 'ã jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gã amũ Jarejuwarete 'ga je'ega renuwaiwi etee. ¹⁹ A'eramũ nipo 'gã wemifutar are etee wea'aramũ ajemogyau nũ. Ojeka'aranũũrug are etee wea'aramũ ajemogyau. Ojemuorypaw are etee nipo 'gã wea'aramũ ajemogyau. A'eramũ 'gã wea'aru'jawe'emamũ nipo 'ga je'eg are.

²⁰ —Amumera 'gã te nipo ajee. Sã'ã y'wa a'ỹja wyy katurama pype u'at ma'ea. A'ea awau waranupa u'aramũ. Nan tee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gã neapyoramũ ajemogyau ee. Wago'oramũ miamũ 'gã nopoirauweri futari je rerowiar awi. Ojemogyppyka etee futat nipo 'gã ajemogyau je ree. Janeruwarete 'ga pãjẽ mũ etee futat mama'e esage apou ajemogyau. Sã'ã wyy katurama pype u'at ma'e 'ara. A'eramũ 'ã u'aramũ kwaiwete. Ajepeja 'ywa'aa trita i'aa. A'ere ajepeja 'ywa'aa sesẽta i'aa. Ajepeja 'ywa'aa sẽg i'aa. Nan tee futat jeje'ega renupara 'gã mama'e esage apoi Jarejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mueapyou 'Uwarete 'ga je'ega renuw are.

Arãparĩn

(*Mateu 5.14-16; Luka 8.16-18; 11.33*)

²¹ A'ere Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Nomonyga'uweri ae arāparīna mū imyina imima mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoī imyina ajuesawamū te. A'eramū ose ma'e 'gā esaka tenamū. Nan tee futat ki pēē. Ee eapyo ma'eramū ki pēē tekotee 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. ²² Mama'e jemima pēē ikwaape'ema. A'ere nipo anure te pekwaap. ²³ Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁴ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pejejuka ki je'e are. Pejejaupe pēē mama'e apo 'jawerimū etee futat nipo Janeruwarete 'ga mama'e apoi pē nupe. A'ere 'ga taetu aipo mama'e apoi pē nupe. ²⁵ Mama'e rereko esageara 'gā a'jeteetewi mama'ea werekō. A'eramū taetu 'ga mama'e pyygu'japa ojeupe. A'ere mama'e rereko esageare'ema 'gā nuerekou'jawi futari mama'ea. Erekokopyrera miamū futat 'ga erekou'jape'ema—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Nan tee pēneapyo Jarejuwarete 'ga je'eg are. Oje'ega pēē enuw ire 'ga pē mueapyou oje'eg are. Oje'ega pēē enuwe'emamū 'ga nepē mueapyou'jawi oje'eg are—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

Y'wa a'yī

²⁶⁻²⁹ A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau nū:

—Sā'ā ko jara 'ga y'wa a'yī tyma oko pe. A'ere 'ga 'ā awau jui. Wea'aru'jawe'emamū futat a'yīa tymawer are. “Ko sipo 'wei”, 'jawe'em futat 'ga 'ā y'wa a'yīa upe. Opopoa nā'ā ojetee futat re'ā, u'aramū 'jau nā'ā re'ā 'jau 'ga. Weapyoe'emamū agawewi itymarera 'ga ee. Ywy pype otyim ire 'ā awau u'aramū, otyarūmū ko jara 'ga upe. A'eramū 'ga 'ā ipa'wau. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiayuwa. Oje'ega rowiaramū Janeruwarete 'ga 'gā mogyau wemiayuamū. Jane 'ā 'ga je'ega te simome'u. A'ere 'ga te 'gā mueapyoi ee erowiarukaa 'gā nupe—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

'Ga rerowiaara 'gā momytunawam (Mateu 13.31-32, 34; Luka 13.18-19)

³⁰ A'ere Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ma'ja 'jawe ajee Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā?—'jau 'ga 'gā nupe. ³¹ —Sā'ā y'wa a'yī'ī'īa, mostarda 'jawa. ³² A'ere 'ā otyim ire 'ā opopoa awau o'ywuoramū. A'eramū 'ā wyra'ia aja'yrapyau akā are, waity mogyau ee—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe nū.

Aipo upe Jejuī 'ga wemiayuwa jemomytunawama te imome'ui 'gā nupe. 'Awamū 'ga rerowiaara 'gā ināinān'ī etee. A'ere 'gā anure kwaiwete 'gā jemomytuni nipo ajemogyau.

³³ Morogytau Jejuī 'ga mytuna 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. A'eramū 'gā weapyoramū 'ga ree. ³⁴ Mytuna 'gā nupe 'ga morogytau etee imome'wau. A'ere 'ga wemimu'e 'gā mueapyoi oje'eg are, wemiayuwa 'gā etee erekou.

Ywyrūu muojeawet (Mateu 8.23-27; Luka 8.22-25)

³⁵ Aipo 'ara rupi, pyptunimū, Jejuī 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je soo jareyaapa 'jau—'jau 'ga 'gā nupe.

³⁶ A'eramū 'ga remimu'e 'gā mytuna 'gā monou ojewi.

—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe—'jau 'gā 'gā nupe.

Yaru pype 'ga renamū 'ga remimu'e 'gā awau u'aa yaru pype Jejuī 'ga pyri. A'eramū 'gā awau 'ga rupi. A'ere amumera 'gā oi oyaruu pype 'gā newiri. ³⁷ 'Gā yaapaw ipe ywyrūua 'ua erujewi 'gā nupe. 'Y ryjuapia yara matyneema imotywyka ja'wyja'wy 'gā nupe. ³⁸ A'ere Jejuī 'ga seri etee

futat 'upa yara ku'a pe. Wakaga rerupa akagyatapawa 'jawewara 'arimū. A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'ga renūina 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere epaka kūi! Sapap jane kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'erauwe Jejuī 'ga fu'ami oje'ega wywruu upe, 'y rajapetega upe nanē nū: —Peojet ki 'y rajapetek wywruu retee— 'jau 'ga jupe.

A'erauwe wywruua wojeramū. 'Y rajapetega nanē wojeramū nū. ⁴⁰ A'ere 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Ma'eramū pejekyjau nanimenime 'ū? Naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe pejejemogyau— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe.

⁴¹ A'eramū 'gā kyjea 'gā nerekou.

—Kuu. Ma'e pājē 'ga te jane sireko jarejepype nū'ū?— 'jau etee 'gā ajaupe. —Ywyruga te 'ā 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kūi. 'Y rajapetega nanē 'ga 'ā imuojea erujewi nū. Ma'e pājē 'ga te nū'ū? Naesagi pa je 'ga amū je'ega wytytu upe jepi nū, wytytu muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū ete 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wapoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

5

Mama'eukwaawa rerekwat (Mateu 8.28-34; Luka 8.26-39)

¹ Garireja ypiauu raapaw ire 'gā awau ojekoka Gerasa ywy are. ² A'e pe Jejuī 'ga uēma yaruū awī. Yar awī 'ga ēm ppyrauwe kūima'e 'ga amū 'ua 'ga repejāna. Mama'eukwaawa rerekwara 'ga poromū. ³⁻⁴ Tywy 'arimū ete futat 'ga rekoi. A'eramū 'ga 'ua tywy awī Jejuī 'ga repejāna. Ipojay te 'ga akou. A'eramū 'ga pyriwara 'gā okyjau 'ga wī 'ga rekoramū. Apo fat agawewi futat 'gā 'ga, 'ga kupy faa itaju pyu agawewi. A'etee 'ga omonoonoog etee futat. A'eramū 'gā 'ga pofaa, 'ga pyfaa 'jau itaju pyu. A'ere 'ga imopeni etee. A'ere 'ga nipoje'okawi futari 'gā nupe. ⁵ Wytytyra rupi 'ga awau akou awotywe'eme. Opytawaipe etee peu. A'ere 'ga awau tywy pe nū. Mama'eukwaawa 'ga maema. Ita pyu 'ga ojekysau. ⁶ Jejuī 'ga resakawe 'ga ujāna u'aa wapyka wenupy'āu 'ga rowase. ⁷ A'eramū mama'eukwaawa 'ga muafukaita:

—Jejuī. Ku'jywa 'ga ra'ya 'ā ene. Maran te ore rereko ape 'awamū? Ore rereko tywer awi ape— 'jau mama'eukwaawa Jejuī 'ga upe.

⁸ “Ejepe'a 'ga wī”, e'i Jejuī 'ga mama'eukwaawa upe ra'e. A'eramū mama'eukwaawa aipo werekwara 'ga mu'eukaa 'ga upe.

⁹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau jupe:

—Ma'ja te enerera?— 'jau Jejuī 'ga mama'eukwaawa upe.

A'erauwe 'jau 'ga upe:

—Kwaiwete ore 'ga pirowaramū. A'eramū 'gā ore renūina “kwai” 'jau ore— 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

¹⁰ A'ere mama'eukwaawa 'jau Jejuī 'ga upe:

—'Ga wī ore monou kasi muku ore monoukar ape ne— 'jau mama'eukwaawa 'ga upe.

¹¹ Mama'eukwaawa rerekwara 'ga upe Jejuī 'ga porogyta 'ga 'amamū tajaarana ojemi'waa 'upa wyty'rarimū. ¹² A'eramū mama'eukwaawa 'jau 'ga upe:

—Tajaarana wytyteripe ore mono ape ore mogyau— 'jau 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejuī 'ga 'jau jupe:

—Pe'je ajee pejewau— 'jau 'ga jupe.

Tajaarana pytuna tois miu. A'erauwe mama'eukwaawa ū'jāu werekwarera 'ga wī awau ojejaga tajaarana pype. A'eramū tajaarana

mama'eukwaawa ojepype ijejagamū erowawaka erajemogyau. A'eramū erawau enujāna erojypa ywy'amuku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

¹⁴ A'eramū tajauran are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau amunaw ipewara 'gā nupe, jū mewara 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe 'gā 'ga rera mokwasi'wau. A'eramū kwaiwete 'gā 'ua 'ga resaka. ¹⁵ Jejuī 'ga pyri 'uawe 'gā mama'eukwaawa rerekwarera 'ga resaka. 'Ga resakawe 'gā oporesagamū etee 'ga ree ajemogyau. Jejuī 'ga pyri 'ga reni wapyka. Mama'e tywera ojewi iēm ire 'ga 'ūina wapyka ojeyrūwunepa. I'akwaap 'ga a'eramū futat. A'eramū amunaw awi 'ut ma'efera 'gā oporesagamū etee 'ga ree. ¹⁶ A'erauwe 'ga katu'oga resakarera 'gā imome'wau 'gā nupe:

—Jejuī 'ga mama'eukwaawa ope'a 'ga wi ko. A'eramū 'ga imonoukaa tajaurana pype ko. Ojepype mama'eukwaawa reseramū tajaurana awau opopoa wypy'awygamū 'y pe ko— 'jau 'gā imome'wau 'ut ma'efera 'gā nupe.

¹⁷ Weymawa manū re 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Ere ejepe'au ore wi kūi. Ene nenea'wyri ra'e kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁸ A'erauwe 'ga awau u'aa yaruu pype nū. A'e pype mama'eukwaawa rerekwarera 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—Tene je oi ene rupi, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁹ A'ere Jejuī 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Eje'wyr ipe te ekwap ejemome'wau epytuna 'gā nupe. Janeruwarete 'ga ajemuaēm ene ree. A'eramū 'ga mama'e esage apou ene upe. A'eramū ene ewau imome'wau epytuna 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

²⁰ A'ere mama'eukwaawa rerekwarera 'ga awau amunawa moymoyka okatu'okawera mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Tekapuru ywy pe 'ga awau Jejuī 'ga remiapofera mome'wau. A'eramū enuparera 'gā oporesagamū 'ga ree, okatu'okawera 'ga imome'uramū.

Jairo 'ga ra'jyt

(Mateu 9.18-19; Luka 8.40-42)

²¹ A'ere Jejuī 'ga awau ypiauu raapa wemimu'e 'gā nupi nū. 'Gā jekog ire mytuna 'gā 'ua ajatykau 'ga ree 'yisiga pype. ²² A'eramū Jairo 'ga 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe. Aipo 'ga judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga. 'Ga 'ut wapyka wenupy'āu Jejuī 'ga rowase.

²³ —Jera'jyra ēē amanū ja'wyja'wy'upa ki 'ei. A'eramū je ene poreawua kūi. Teresak ēē jui 'jau, 'jau je tejua enee kūi— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

²⁴ A'erauwe Jejuī 'ga awau 'ga rupi. Kwaiwete 'gā awau 'gā newiri. Ojopyppypyk te 'gā awau.

Ojero'wu ma'e kūjā ēē

(Mateu 9.20-22; Luka 8.43-48)

²⁵ Poje kūjā ēē mū 'ua Jejuī 'ga rakyfet katy 'ga repejāna. Ojero'wu ma'e ēē. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē rya ēē wi. Ymā te 'ā ēē rekoī rakue. ²⁶ Morofuanugara upe ojesaukaa numiamū. A'ere morofuanugara mepyetea ēē ka'aranū mateepapa ekoete ēē wi. A'ere ēē nojekatu'ogi futari akou. A'ere ēē jero'wu jerekoetei ēē ree. ²⁷⁻²⁸ A'eramū ēē Jejuī 'ga rera renupawe 'jau ojeupe etee futat: “Kīā raity pyygamū tajekatu'ok 'jau kwy”, 'jau ēē ojeupe etee futat. A'eramū ēē 'ua 'ga rewiri. 'Ga rupisikawe ēē 'ga raity pyyka. ²⁹ A'erauwe ēē ry uoka ēē wi. A'eramū ēē 'jau ojeupe etee futat: “A'jea futat kīā pājēa ra'e”, 'jau ēē ojeupe. “Jejaruete je 'awamū nū”, 'jau ēē ojeupe etee futat akou.

³⁰ A'erauwe Jejuu 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Ga amũ ijaruete jepājē mũ”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramũ 'ga ojerowaka 'jau mytuna 'gã nupe:

—Awýja te owyk jeraity are ra'e?— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Tee. Naje rũ— 'jau 'ga rewiri oo ma'e 'gã 'ga upe.

³¹ A'eramũ 'ga remimu'e 'gã 'jau 'ga upe:

—Kwawete agawewi 'gã 'ã. A'etea 'ã ere “Awýja te owyk jeraity are ra'e?” ere ore— 'jau 'gã Jejuu 'ga upe. —Nereesagi nipo 'gã jopyypygyga?— 'jau 'gã 'ga upe.

³² A'erauwe Jejuu 'ga amã'jãu 'gã moyka ojee owyk ma'efera rekaa.

³³ A'erauwe ijaruete ma'efera ēē 'jau ojeupe: “Najemima'uweri je kĩa wi. Okwaap futat kĩa”, 'jau ēē ojeupe. A'eramũ ēē awau wapyka wenupy'au 'ga rowase. Oyyita ēē ojemome'wau 'ga upe:

—Je ako awyk eneraity are ko. Ymã te jerya nuogi je wi. A'ere eneraity are je wygauwe iogi je wi ko— 'jau ēē 'ga upe.

³⁴ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat wejue te ape. A'eramũ je ako ene katu'oka ko— 'jau 'ga ēē upe.

—A'eramũ ki ene epy'ata'waramũ ekou. Enejaruete ene ekou— 'jau 'ga ēē upe.

Jairo 'ga ra'jyra ēē ferapawet

(Mateu 9.23-26; Luka 8.49-56)

³⁵ ēē upe Jejuu 'ga porogyta 'ga 'amamũ Jairo 'ga remiayuwa 'gã amũ 'ua 'ga rewiri:

—Amanũ katu enera'jyra ēē ki 'ei. Au'je 'ga reruri re— 'jau 'gã 'ua 'ga upe.

³⁶ A'ere Jejuu 'ga 'i etee 'ga upe:

—Ene'arasig awi. Je rerowiat ki ape— 'jau ete Jejuu 'ga 'ga upe.

³⁷ A'ere Jejuu 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gã nupe:

—'Au etee ki pejup. Ore tee oroo orosou ēē resaka— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga muapyra 'gã etee erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, 'ga rewirera Juã 'ga. Mĩmera 'gã etee 'ga erawau ojeupi. ³⁸ Jairo 'ga 'wyr ipe owaēmawe 'gã amanũ ma'efera ēē ree ajatyka ma'e 'gã nesaka. Jairo 'ga ra'jyra ēē rapirũmũ ēē rerekou. Wafukaita 'gã ajemogyau. ³⁹ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramũ te pejoo'o ēē ree? Namanũi futari ēē. Oset tee ēē 'upa— 'jau 'ga ajatyka ma'efera 'gã nupe.

⁴⁰ Aipo ojeupe 'ga 'eramũ 'gã 'ga rerekoemãu etee:

—Ene'me awi nũ'ũ. Amanũ futat akiko— 'jau 'gã 'ga upe.

“Amoferap je ēē”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe “Oset tee ēē 'upa”, 'jau ete 'ga 'gã nupe.

A'ere Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau peje'jãu ukupepe— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga muapyra 'gã nerawau, kũjãmuku'i ēē jara 'gã neewe. A'eramũ 'gã awau osou imy'ja'wi pype. ⁴¹ A'eramũ 'ga amanũ ma'efera ēē popyyka oje'ega ēē upe:

—Ere ejua ewya, ky'ri— 'jau 'ga ēē upe.

(Oje'eg imũ 'ga 'i: *Tarita kumi*. *Tarita kumi* 'ea ere ejua efu'ama jui 'ea poromũ.)

⁴² A'erauwe kũjãmuku'i ēē afu'ama okama awi, afu'ama awau watau. Tusi kwara ēē amu'at. A'eramũ ēē watau 'gã neape. A'eramũ 'gã oporesagamũ etee ēē ree. A'eramũ futat ēē ruwa 'ga 'jau ojeupe: “Amanũ ako jera'jyra ako re'ã. A'ere pa 'ga 'ã jera'jyra moferawi jee nũ”, 'jau 'ga ojeupe.

⁴³ A'ere Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je mome'u kasi pejepe kwe pe 'gã nupe ne, 'au je iapoawera ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'ere 'ga 'jau ëë jara 'gã nupe:

—Pe'je ëë mojemi'waa— 'jau 'ga ëë jara 'gã nupe.

6

Nasare pe 'ga oawet

(Mateu 13.53-58; Luka 4.16-30)

¹ Anure Jejui 'ga awau ojewya Nasare pe nũ, waranupawer ipe nũ. Wemimu'e 'gã 'ga erawau ojeupi. ² Morowykye'ema rupi 'ga awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe. A'eramũ 'ga 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga porogyta are. A'eramũ enupara 'gã amũ oporesagamũ 'ga ree.

—Ma'ape te 'ga jemu'ei mama'e are nũ'ũ? Aw'ÿja te 'ga amu'akwaap mama'e are nũ'ũ?— 'jau 'gã ajaupe. —Ma'ja pãjẽ mũ ajee 'ga aeremiapoe'ema apoi?— 'jau 'gã ajaupe. —Maran ajee 'ga mama'e apoi minamũ nũ, aeremiapoe'ema mama'e apou nũ?— 'jau 'gã ajaupe. ³ —Ma'eramũ sipo 'ga jane mu'ei mama'e are? NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara rui agawewi 'ga 'ã. A'etea 'ga jane mu'e are ifuwet— 'jau 'gã ajaupe. —'Yjepana pinara agawewi 'ga 'ã. A'etea 'ga 'ã jane mu'e are ifuwet. Mari ëë ra'ÿra 'ga te 'ã. 'Ga rewirera 'gã ako 'au jane pyri. Tiago 'ga, Jose 'ga, Judas 'ga, Simão 'ga. Mĩmera 'gã 'ga rewirera. 'Ga renyra 'gã nanẽ 'ã ajemogyau 'au jane pype nũ. Ma'eramũ sipo 'ga jane mu'e are afuweramũ? Nienuwa'uweri jane 'ga porogytaa— 'jau 'gã ajaupe.

⁴ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Sã'ã Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã oa kwe pe 'ga je'ega mome'ua. A'eramũ 'ã kwe pewara 'gã jẽmĩ 'gã je'ega rerowiaa. A'ere 'ã 'gã 'wyr ipewara 'gã jẽmĩ nuerowiari 'ga. 'Ga pytuna 'gã miamũ 'ã 'ga rerowiare'ema ajemogyau— 'jau Jejui 'gã oje'wyr ipewara 'gã nupe. —Nan tee futat ajee 'ã kwe pewara 'gã jẽmĩ je rerowiari. A'ere 'ã je'wyr ipewaramũ jẽmĩ naje rerowiari pejepe pejemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵ Nuerowiari wejue 'gã 'ga. A'eramũ 'ga aeremiapoe'ema mama'e apoarũme'em 'gã pype. Ojero'wu ma'e 'gã amũ etee 'ga imajarueteu, opo monou 'gã 'arimũ. ⁶ “Naje rerowiari te 'gã 'ã. A'eramũ je 'gã poararũme'em”, 'jau 'ga ojeupe, oporesagamũ 'gã nee.

Jejui 'ga wemimu'e 'gã monoawet

(Mateu 10.5-15; Luka 9.1-6)

Aipo awi Jejui 'ga awau Nasare pyri 'ut ma'e amunaw ipe, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ⁷ Anure 'ga wemimu'e 'gã majatykau, tusi 'gã majatykau. A'eramũ 'ga opãjẽ monou 'gã nupe mama'eukwaawa pe'aawamũ erekwara 'gã nui. A'eramũ 'ga 'gã mokwasi'wau mukũi juejue 'gã monou kwe pe.

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Jerer imũ ki pẽẽ mama'eukwaawa pepe'a erekwara 'gã nui— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁸ —Pejemama'ea te kasi ajee peroo ne. Wÿyraa etee pẽẽ erawau pejepe pe. Pejemim'ua miamũ pẽẽ erawawe'em. Mama'e rÿrũ, ka'aranũ. Mĩmera nanẽ pẽẽ erawawe'em nũ. ⁹ Pejepyapaawunepa ete. A'ere pejejÿrũa mi-amũ pẽẽ erawawe'em. Pejepir arewara etee futat pẽẽ erawau. Nan tee futar iki pekwap— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹⁰ —'Gã 'wÿrarete upe pejewaema pẽẽ majepeja 'oga pype etee futat pejejupa. Peo kasi kwe pe pejekou ne. ¹¹ Pejeporogyta renuwe'emamũ kamẽsĩete pejewau 'gã 'wyr awi. 'Gã nui pejewau ki pẽẽ pejeptyry'wory'woka. “Nepeenuwi ete oreporogyta.

A'eramū nipo Janeruwarete 'ga amara'neramū pē nee", 'jau ki pēē 'gā nupe, pejepytyry'woka 'gā neape— 'jau Jejui 'ga wemimono 'gā nupe.

¹² A'eramū Jejui 'ga remimu'e 'gā awau peuwara 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. “Je katu'og ape”, pēē 'eramū 'ga pē katu'ogi futari, pē mogyau wemiayuamū— 'jau 'gā awau 'gā nupe.

¹³ Mama'eukwaawa 'gā ipe'au erekwara 'gā nui. Miarakawenana 'gā imonou ojero'wu ma'e 'gā akag are. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'oka 'gā jero'wu awi.

Juā Batista 'ga jukaukaawet
(Mateu 14.1-12; Luka 9.7-9)

¹⁴ Jejui 'ga rera okwasi'wasi'wau kwe pe. A'eramū Erote 'ga nanē 'ga rera renupa nū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Awŷja te poromū? Aeremiapoe'ema te a'e 'ga wapo a'i kūi— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū 'jau 'ga upe:

—Juā Batista 'ga nipo 'ut oferapa rai'i nū. A'eramū nipo 'ga a'eramū janeremiapoe'ema resaukaa janee— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁵ A'ere amumera 'gā 'i:

—Eliasi 'ga nipo 'ut ojewya rai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

Amumera 'gā 'jau:

—Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, ymāwarera 'jawewara 'ga futat— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁶ Aipo ajaupe 'gā 'e renupawe, Erote 'ga 'jau:

—Juā Batista futat 'ut oferapa rai'i nū. Ajuwonogukat agawewi ako je 'ga ikue. A'etea sipo 'ga oferawu'jap nū— 'jau Erote 'ga 'gā nupe.

¹⁷⁻¹⁸ Ymā Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekai 'ga wi rakue. Erotiasi ēē pojekau 'ga wi rakue, Filipe 'ga wi rakue. A'eramū 'ga ēē rerekou katu rakue. A'eramū Juā 'ga 'jau 'ga upe:

—Nia'wyrri nanuara. Ejewirera remireko 'ā erepojeka 'ga wi. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: “Peko awi pejejuemireko are”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā ereapo “Peapo awi” 'jawera rai'i. A'eramū ene etywereteramū ekou Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Juā 'ga Erote 'ga upe rakue.

A'eramū Erote 'ga amara'neramū Juā 'ga ree, 'ga pofaa, 'ga munewukaa moromunepawa pype.

¹⁹ Erotiasi ēē Juā 'ga raykau 'ga 'eawer are. A'eramū ēē afuwereteramū 'ga ree. ²⁰ A'ere Erote 'ga kyjei 'ga juka awi. “Esage ma'e 'ga, Ku'jywa 'ga remiayuwa 'ga”, 'jau Erote 'ga Juā 'ga upe. A'eramū 'ga okyjuu 'ga juka awi. A'eramū 'ga 'ga jukaukare'ema Erotiasi ēē upe. 'Ga je'egamū Erote 'ga wapykau Juā 'ga je'eg are. 'Ga je'ega renupawe 'ga 'jau ojeupe: “Maran je 'ga rerekou 'ū”, 'jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga nokwaawi futari. ²¹ A'ere Erotiasi ēē Juā 'ga juka rapesagi etee futat akou.

U'aawera 'ara rupi Erote 'ga maraka apou. A'eramū 'ga kwaiwete 'gā mo'wy'wya omaraka are. Opoirū, jefaruu 'wyrriat, Garireja ywy pewara 'gā 'wyrri'ri. Mīmera 'gā 'ga imo'wy'wya oje'wyr ipe. A'eramū 'gā wemimo'wyrera 'gā mojemi'waa. ²² Gā jemi'waaw ipe Erotiasi ēē ra'ya ēē awau osou ojerokyau maraka are ajatyka ma'e 'gā nowase. A'eramū Erote 'ga aku'iramū ēē jeroxy are wemimo'wy'wyrera 'gā netee. A'eramū Erote 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'ja te erefutat? Tamono eneremifutara enee 'jau— 'jau 'ga ēē upe.

²³ A'eramū 'ga 'jau nū:

—“Ma'ja te erefutut?” a'e ako je enee ko. Eneremifutara etee futat tamono enee 'jau, a'e ako je enee ko. Na'e ekoetei je enee. Jarejuwarete 'ga remianuwamū je 'i. Amono futat je enee— 'jau 'ga ēē upe.

²⁴ A'erauwe ēē awau imome'wau oy ēē upe. A'eramū ēē 'jau ēē upe:

—Ma'ja te je aenūi kīa upe?— 'jau ēē oy ēē upe.

—“Juā Batista kīā akagera erurukat imonogukaa wā nupe jee”, ere ki kīā upe— 'jau ēē wa'yra ēē upe.

²⁵ A'erauwe ēē ra'yra ēē awau ojewya 'jau 'ga upe:

—Juā Batista kīā akagera erurukat paratu pype imonogukaa wā nupe jee kī'i. 'Awauwe je ifutari— 'jau ēē 'ga upe.

²⁶ A'erauwe Erote 'ga u'arasigamū aipo ēē 'erauwe. Niporujukaweri 'ga Juā 'ga ree. A'eramū 'ga a'eramū u'arasigamū. “Ma'eramū je 'jau ēē upe ra'e 'ū: Eneremifutara tamono enee 'jau, 'jau ēē upe ra'e 'ū”, 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamū. A'ere 'ga wemimo'wy'wyrera 'gā nemianuwamū aipo 'ga 'i ēē upe. A'eramū 'ga ojenosōu. “Kasi 'gā a'e pe je iapoe'emamū naje rerowiari ne kwy, 'gā nekoi je'me are ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe. ²⁷ A'eramū 'ga a'eramū jefaruu 'gā amū monou Juā 'ga juwonogukaa.

—Moromunepawa pype Juā 'ga 'amamū. Pe'je pejewau 'ga ajuwonoka. A'eramū pēē 'ga akagera rerua paratu pype ēē upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā awau 'ga ajuwonoka. ²⁸ A'eramū 'gā paratu pype 'ga akagera rerua ēē upe. A'eramū ēē erua oy ēē upe rakue.

—Kweramū a'ni— 'jau ēē oy upe.

²⁹ “Erote 'ga 'ga jukaukat 'ga upe” 'e renupawe Juā 'ga remiayuwa 'gā awau 'ga reumera upe erawau imonou inuga ita kwara pype rakue.

A'eramū Erote 'ga wea'aramū Juā 'ga ree, Jejui 'ga rera renupawe.

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Luka 9.10-17; Juā 6.1-14)

³⁰ Ko'iko'i ete Jejui 'ga remimonofera 'gā 'ua ojewya nū. A'eramū 'gā wemi-
apofera mome'wau Jejui 'ga upe. Oporogyta nanē 'gā imome'wau 'ga upe nū.

³¹ Kwaiwete 'gā ajatykau Jejui 'ga ree. A'eramū Jejui 'ga ojemi'wararūme'em
wemimu'e 'gā netee. A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimonofera 'gā nupe:

—Pe'je soo awotywe'eme jarepytu'wau ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

³² A'eramū 'gā tee awau u'aa yaruu pype. ³³ A'ere kwaiwete 'gā 'gā oa resagi.

—Oo Jejui 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū amunaw ipewara 'gā ojeko'woka 'ga piara rupi awau ujāna ypia
ywyri owaēma 'gā nenune.

³⁴ Ojekog ire Jejui 'ga uēma yaruu awi. Wenune 'ut ma'efera 'gā nesakawe,
Jejui 'ga ajemuaēma 'gā nee. “Karupa'mī jare'ema 'jawe pa 'gā jemogyi jee
nū”, 'jau 'ga ojeupe. Ni'wyriari 'gā. A'eramū 'gā omogytawe'emamū. A'eramū
'ga a'eramū ajemuaēma 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

³⁵ Kaaruwamū Jejui 'ga remimonofera 'gā 'jau 'ga upe:

—Kaarup ki 'ei. Nitywi futari mama'ea 'au 'gā nemi'uramamū— 'jau 'gā 'ga
upe. ³⁶ —Emono 'gā jarejewi. Too 'gā amunawa mū pype wemi'urama mua
ojeupe 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁷ A'ere Jejui 'ga 'i 'gā nupe:

—Pēē te mama'ea pemono 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau:

—Kuu. Mytuna 'gā nū'ū. Tusētu ka'aranūū oo kanape'i muawamū 'gā nupe
kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Marāmaran te kanape'i pyu pētyp? Pe'je pejewau esaka— 'jau 'ga 'gā nupe. A'erauwe 'gā awau esaka. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Siku etee kanape'ia. Mukū'i etee ipira'ia 'jau ra'e— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'eramū 'ga 'jau ojee ajatyka ma'e 'gā nupe:

—Pe'je pejeipojō'oka'i pejejau pejeapyka juo'wi 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ A'erauwe 'gā opojo'ojo'o'giramū wapyka juo'wi 'arimū. Peu sēg 'gā wapyka. Peu sikwēta 'gā wapyka. Peu sēg 'gā wapyka nū. Nan tee futat 'gā wapyka juo'wi 'arimū. ⁴¹ A'eramū Jeju'i 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramā'jāu ywau opo pe. A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'erauwe 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'e 'gā nupe. Omowowogamū ojeme'yita 'gā nupe. Ipira'ia nanē ojeme'yita 'gā nupe. A'eramū 'gā imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ⁴² A'eramū wapyk ma'e 'gā juejue ojemi'waa wewegamū jui.

—Janeruwarete 'ga kumia ome'yi janee— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'ā jane jarejewegamū jarejupa. Jarejuwarete 'ga jarejeupe ime'ye'em ire amunipo 'ā jane ty'ara reruwi— 'jau 'gā ajaupe.

⁴³ A'eramū Jeju'i 'ga remimu'e 'gā emyrera mono'oga ijaga yrū pype. Tusi yrupemū'ā 'gā imatyneema emyrera pyu. ⁴⁴ Siku miu agawewi kūima'e 'gā yputna. A'etea 'gā na'upawi kumia. Wewegamū 'gā jui.

*'Y rajape 'arimū Jeju'i 'ga ataawet
(Mateu 14.22-33; Juā 6.16-21)*

⁴⁵ Emyrera 'gā ijag ire Jeju'i 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je pejewau peje'aa yaruu pype. Pesaita pe pejewau pejeyaapa je renune. Je apyta ra'ne. Tamono 'gā 'gā 'wyr ipe 'jau nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'ga wi 'ga rejaa ojete'e'i.

⁴⁶ Ojewi 'gā o re Jeju'i 'ga awau ojeupia wytyra rupi. 'Uwarete 'ga upe 'ga awau oporogytau. Ojete'e'i futat 'ga awau akou. ⁴⁷⁻⁴⁸ Ypytunimū Jeju'i 'ga wemimu'e 'gā nesaka. Ypiauu pyter ipe 'gā 'upa. A'ere wywtua napywurukari 'gā nupe. A'eramū Jeju'i 'ga ku'em ja'wyja'wyrāmū awau 'gā nepejāna. 'Y rajape 'arimū 'ga awau watau. "Tafen 'gā 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe. Ojepyū 'ga kwap ja'wyja'wyrāmū 'gā 'ga resaka.

⁴⁹ —Ma'ja katu 'ut kweramū janee?— 'jau 'gā ajaupe. —Ajaga nipo kwe 'ut owaēma janee kūi— 'jau 'gā amū wafukaita ajaupe.

⁵⁰ A'eramū 'gā okyjanu ajemogyau. 'Gā kyjea 'gā pifuaka'roka.

A'erauwe Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi je wi. Je tee ojoj pē newiri— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵¹ A'erauwe 'ga awau yaruu pype u'aa 'gā pyri. A'erauwe wywtua wojeramū 'gā nupe. A'ere 'ga remimu'e 'gā yyi ajemogyau. ⁵² Naeapyoi 'gā kanape'i jeme'yitawer are. Naeapyoi wejue 'gā Jeju'i 'ga ree. A'eramū 'gā okyjau 'ga wi.

*Genesare wyw pewat
(Mateu 14.34-36)*

⁵³ A'eramū Jeju'i 'ga awau oyaapa wemimu'e 'gā netee. Awau 'gā ojekoka Genesare wyw are. ⁵⁴ Yaruu awi 'ga ēmauwe peuwara 'gā Jeju'i 'ga kwaapa.

⁵⁵ A'eramū 'gā awau ujāna ojero'wu ma'e 'gā nerua amunaw awi. Amunawa moymoyka ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nupawa pype Jeju'i 'ga upe. ⁵⁶ Jeju'i 'ga waw ipe 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nuga 'ga kwapaw ipe. Amuna'wi'i pewara 'gā, amunawarete pewara 'gā, jū mewara 'gā. Mīmer awi 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua 'gā nuga 'ga rape pe.

—Tene 'gā eneraity pypireme'ywa pyygi ene wi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū 'ga raity pypireme'ywa pyygarera 'gā ajaruete pawamū najuejue etee futat.

7

Judeu 'gā nemiapo (Mateu 15.1-9)

¹ Anure fariseu 'gā amū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee ajatykau Jejuu 'ga ree. Jerusareg awi 'ut ma'efera 'gā poromū. ² Jejuu 'ga remimu'e 'gā jemi'wara resaka ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Nojepoei 'gā ojemi'war enune jareypy je'egawer imū— 'jau 'gā ajaupe. —Nuapoi 'gā jarejemiapoa ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

³ Judeu 'gā mama'ea wapo oypy je'egawer imū etee futat. Fariseu 'gā taetu iapou. Ojemi'war enune 'gā ojepoeipoeita. ⁴ Wemimurera kumia nanē 'gā ipireipireita nū. Oypy 'gā je'egawer imū etee futat kumi'wawa nanē 'gā ipireita nū. Kaneeku, 'y ryrū, japepo. Mīmera 'gā opirei. Oypy 'gā je'egawer imū etee futat 'gā iapou.

⁵ A'eramū fariseu 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee oporonupa ee Jejuu 'ga upe:

—Ma'eramū ajee eneremiayuwa 'gā nuapoi mama'ea jareypy 'gā je'eg ymaner imū 'ū? Nojepoei nanē 'gā 'ā jareypy je'egawer imū ojemi'war enunewe— 'jau 'gā Jejuu 'ga upe.

⁶ A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēē 'ā “mama'e esagea ore aruapo”, pe'je numiamū. A'ere 'ā pē'me ate pejemogyramū— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe.

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

“Aramuoryw ore Orojwarete 'ga, 'jau futatee 'gā jee”, 'jau Janeruwarete 'ga. “A'ere 'ā 'gā 'meramū te. Nom'yi 'gā weaa je ree. Naje rerowiari tāmējē 'gā.

⁷ U'eawer are etee 'gā jamu'ei. A'ere 'gā 'jau ajaupe: Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'ei, 'jau futatee 'gā ajaupe”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe, oje'ega moywrafena.

⁸ —Nepeenuwi agawewi 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega pejemogyau. Na'ga je'eg imū rūi nanē pēē mama'e apou nū. Tesirūmera 'gā je'eg imū etee 'ā pēē mama'e apou— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁹ —Pejepoia 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega renuw awi. A'eramū 'ā pēē pejemifutar imū etee mama'e apou. ¹⁰ Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'ga je'ega. Pejey ēē je'ega nanē ianupa etee nū”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. “Ujara 'gā kurapara 'gā ki peapisi”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. ¹¹ A'ere 'ā pemu'e 'gā 'gā jara 'gā nee 'gā je'ega renuw etee'em are. “Pejajara 'gā nupe mama'e are pejeporomonowere'emamū ki pe'je 'gā nupe: 'Pē nupewara je amono Jarejuwarete 'ga upe ai'i. A'eramū je mama'e mū monowe'em pē nupe”, 'jau futatee ki pēē pejajara 'gā nupe.

¹² A'eramū ki pēē imonowe'em pejajara 'gā nupe”, 'jau 'ā pēē 'gā mu'jau tywet pejemogyau— 'jau Jejuu 'ga 'gā nupe. ¹³ —Aipo 'jaramū pēē Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema pejemogyau. Tesirūmera 'gā je'egawer imū te 'ā pēē mama'e apou. Namīmera etee rūi futat pēē iapou. Amumeramū taetu ajee 'ā pēē mama'e tywera peapo— 'jau Jejuu 'ga fariseu 'ga nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā neewe.

Ae motyweawa 'ga imome'uawet (Mateu 15.10-20)

¹⁴ A'ere Jejuu 'ga 'jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejeapyakau jeje'eg are— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramũ pëe pejejeapyoramũ ee pejejemogyau. ¹⁵⁻¹⁶ Napë pype oo ma'efera rüi pë motywet Janeruwarete 'ga upe pë mogyau. Pë nüi uëm ma'ea te pë motywet Janeruwarete 'ga upe. Pëje'egaiwa te pë motywet Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

¹⁷ A'ere Jeju 'ga mytuna 'gã nejaa awau osou 'og ipe wemimu'e 'gã netee. 'Og ipe ose re 'ga remimu'e 'gã oporonupa 'ga upe:

—A'eramũ ene ma'ja upe poromũ 'jau ra'e 'ü? Norereapyoi ore ene 'e are ki 'ei— 'jau 'gã 'ga upe.

¹⁸ A'eramũ Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pëe nanë nipo nepëneapyoi we ee ra'e ki sa? Ekoay pëe na'e ki 'ei. Pëe nanë meewei etee pëneapyo ee ra'e ki 'ei? Nepëneapyoi ymani te 'ã pëe je'eawer are a'i küi. Pejejemi'waa nipo pëe. A'eramũ nipo pëe pejejemi'u monou pejuru pe. A'ere nipo pëe imokona. ¹⁹ Pënemi'ua osou pënawyrũ pype etee futat. Nokwasi'oi pëwytera pype. Pënawyrũ pype etee futat mama'e oi. A'eramũ okwapa etee pë nüi. A'eramũ mama'ea pë motywerukare'ema Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

Aiporamũ futat Jeju 'ga 'i 'gã nupe: “Nitywi futari pënemi'ue'ema mũ mama'ea” 'e upe futat 'ga 'i poromũ.

²⁰ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Pëwyter awi 'ut ma'efera tee pë motywet Janeruwarete 'ga upe.

²¹ Mama'e tywer are etee pëe pejejea'aramũ. A'eramũ pëe mama'e apou pejejea'ar imũ etee futat. 'Ga amũ wea'aramũ mama'e are amunarũ are. A'eramũ 'ga amunarũ ee. 'Ga amũ wea'aramũ oporojuka are. A'eramũ 'ga oporojukau. ²² 'Ga amũ wea'aramũ wemirekoe'em are ako are. A'eramũ 'ga akou kũjã ëë ree. 'Ga amũ wea'aramũ okaraemã momytun are etee. A'eramũ 'gã okaraemã momytuna ekoete. 'Ga amũ wea'aramũ mama'e tesirũ apo are te. A'eramũ nipo 'ga otyweramũ akou Jarejuwarete 'ga upe. Wemifutar imũ etee o'meramũ. Wea'ar imũ etee ajuago'wau ajemogyau. 'Gã amũajuerekoayau. 'Gã amũ ojerowiaraipa etee ojee. 'Gã amũ ojemuarũme'em.

²³ Mïmera 'ã pëe iapou pejejemifutar imũ etee futat. A'eramũ pëe mïmera apoaramũ te pejejemotywea Jarejuwarete 'ga upe. Napënemi'ua rüi pë motywet 'ga upe. Pejepoeje'ema miamũ nepë motyweri 'ga upe— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau 'gã motyweawa mama'e are etee.

Judeu'ema ëë

(Mateu 15.21-28)

²⁴ A'ere Jeju 'ga awau pe awi. Tiro 'jawa pyri 'ga awau. Awau osou peuwara 'gã amũ 'wyr ipe.

—Je mome'u kasi pejepe ne. “Au 'ga ruri akou”, pe'je kasi ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'ere 'ga rera nimimawi futari. ²⁵ A'eramũ kũjã ëë mũ 'ga rera renupa. Mama'eukwaawa 'up ëë ra'yra ëë pir are. A'eramũ ëë 'ua wapyka wenupy'au Jeju 'ga rowase, 'ga rera renupawe. ²⁶ Najudeu arüi agawewi ëë. Sirufenisi pewara ëë te. Poromũ 'ut oporogytau Jeju 'ga upe:

—Mama'eukwaawa epe'a jera'yra kynawi, a'e je tejua enee— 'jau ëë 'ga upe.

²⁷ A'ere 'ga 'i etee ëë upe:

—Sã'ã ae kunumã mama'e 'ue'emamũ ae kunumĩ remi'urama monoe'ema weymawa upe. Nan tee futat je. Judeu 'gã poawamũ je ruri 'au ywy pe ikue— 'jau Jeju 'ga ëë upe.

²⁸ A'eramũ ëë 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere ywyu mama'e 'ar ire wā neymawa i'ui futari— 'jau ete ēē 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat ape ekou ra'e a'i ī. Ere ewau ejewya eje'wyr ipe nū. Mama'eukwaawa ojepe'a 'awamū enera'yra ēē wi— 'jau 'ga ēē upe.

³⁰ A'eramū kūjā ēē awau ojewya oje'wyr ipe nū. Ēē ra'yra ēē 'upa anuruka okama pype. Jaruete ēē 'upa. Ēē pirewara ojepe'au awau ēē wi ra'e.

Iapyae'ema 'ga

³¹ Jejui 'ga awau pe awi. Sidoma pyu 'ga okwapa. A'ere 'ga awau Tekapuru wyy raapa awau owaēma Garireja ypiauu upe. ³² A'e pe kūima'e 'gā amū iapyae'ema 'ga rerua Jejui 'ga upe. Nuenuwi 'ga mama'ea. Nije'ēkarakatui nanē 'ga nū. A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Epo emono 'ga arimū. Tajekatu'ok 'ga 'jau— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³³ A'eramū Jejui 'ga 'ga pe'au mytun awi. A'erauwe 'ga ofā monou 'ga apya rupi. 'Ga apya rupi ofā mono re 'ga onymuna opo are. A'ere 'ga weny monou 'ga kū are. ³⁴ 'Ga kū are weny mono re Jejui 'ga wowowyramū ywau ojeptyuekyjayau. A'e pe 'ga 'jau:

—Ejeawopytymo'wok 'ga wi— 'jau 'ga.

(Oje'eg imū 'ga 'i *Efata*. *Efata* 'ea ejeawopytymo'wok 'ga wi 'ea futat poromū.)

³⁵ A'erauwe iapyae'ema 'ga wapyakwafugamū. 'Ga kūa nanē ojekatu'oka nū. A'eramū 'ga oje'eg esageayramū. ³⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau esakarera 'gā nupe:

—Pemome'u kasi ne— 'jau 'ga 'gā nupe numiamū.

A'ere 'ga rera nikokawi futari. A'ere 'gā 'ga rera muāi kwe pe.

³⁷ 'Ga rera renupara 'gā wea'aramū 'ga ree ajemogyau. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—A'jeteetewi 'ga mama'e apoi ki sa! Iapyae'ema 'gā miamū 'ga imuapyau. Ije'ege'ema 'gā nanē 'ga imoje'egukaa— 'jau 'gā ajaupe.

8

Kwaturu miu 'gā mojemi'waawet

(*Mateu 15.32-39*)

¹ Anure 'gā awau ajatykau Jejui 'ga ree nū. Kwaiwete 'gā awau ajatykau 'ga ree. Temi'ū teepawamū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

² —Ajemuaēm je tekou 'gā nee. Muapyt 'ā 'gā kaaruwamū jane pyri. A'eramū 'awamū 'gā nemi'urama atepawamū 'gā nui. ³ A'eramū je teporomonowere'emamū 'gā nee 'gā nemi'urame'eme. Kasi a'e pe ty'ara 'gā pifuaka'rogi woga piara rupi 'gā oramū ne, a'e je. A'eramū je teporomonowere'emamū 'gā nee tejewi, 'gā nupe mama'e monowe'emamū. Kasi 'gā oje'wyr ipe awau 'gā manūaiwi ty'ara upe ne. Amumera 'gā taetu nā'ā muku awi 'ut re'ā, a'e je— 'jau Jejui 'ga wemimu'e 'gā nupe.

⁴ A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Amunawe'em ipe jane rekoi nū'ū. Nitywi mama'ea 'au. Mō awi sipo ore mama'e muri 'gā mojemi'waawamū?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Marāmaran pēkanape'i pytuna?— 'jau 'ga oporonupa ee 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Sete ete ipytuna— 'jau 'gā 'ga upe.

⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau mytuna 'gā nupe:

—Pe'je pejeapyka ywyu— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā wapyka.

A'ere 'ga kanape'i pyyka opo pe. A'ere 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete 'ā mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'ere 'ga kanape'i mowowoka imonou wemimu'e 'gā nupe. Omowowogamū ojeme'yita 'gā nupe. A'eramū 'gā imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ⁷ Ipira'ia nanē niapoi nū. A'ere Jeju'i 'ga eroje'ega opo pe 'Uwarete 'ga upe nū, 'ga muorypa ee. A'eramū 'ga ipira'i monou wemimu'e 'gā nupe. A'erauwe ipira'ia ojeme'yita nū. A'eramū 'ga remimu'e 'gā imonou wapyk ma'e 'gā nupe. ⁸ A'eramū 'gā ojemi'waa wewegamū. Weweg ire Jeju'i 'ga remimu'e 'gā emyrera mono'oga imonou yrūūū pype. Sete yrupemūūa 'gā imatyneema. ⁹ Kanape'i 'warera 'gā pytuna kwaturu miu agawewi 'gā pytuna.

'Gā jemi'war ire Jeju'i 'ga 'gā monou 'gā 'wyr ipe nū. ¹⁰ A'eramū 'ga u'aa yaruū pype wemimu'e 'gā netee. Awau 'gā oyaapa awau ojekoka Taumanuta ywy are.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gā enūinawet
(Mateu 16.1-4)

¹¹ Peu fariseu 'gā amū 'ua oporogytau Jeju'i 'ga upe. Nuerowiari 'gā 'ga. “NaJarejuwarete 'ga pājē mū rūi 'ga mama'e apoi”, e'i etee 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'ua 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau Jeju'i 'ga upe:

—Aeremiapoe'ema eapo amū ore reape. Taruesak ene mama'e apoa orojemiesagamū 'jau. “Jarejuwarete 'ga pājē mū futat 'ga aeremiapoe'ema apoi ra'e”, taru'e enee 'jau. A'eramū ene mama'e apou 'ga pājē resaukaawamū oree— 'jau 'gā 'ga upe.

¹² A'eramū Jeju'i 'ga ojeptyuekyita 'gā nee. A'ere 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Naapoa'uweri je pēnemiapoe'ema pē neape. Naje rerowiari futari pejepe. A'eramū je mama'e apowe'em pēnemiesagamū— 'jau ete Jeju'i 'ga 'gā nupe.

¹³ A'eramū Jeju'i 'ga awau 'gā nui nū. Yaruū pype 'ga awau u'aa wemimu'e 'gā netee. A'eramū 'gā awau oyaapa.

Wemimu'e 'gā momoranupawet
(Mateu 16.5-12)

¹⁴ A'ere 'ga remimu'e 'gā nuerooi kanape'i ojeupi. Amoka'jam 'gā erooa. Majepai'ia te 'gā erawau. ¹⁵ A'e pype Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pejea'gu ki fariseu 'gā nui, 'gā mani'oko'o jopypeaw awi. Erote 'ga ma'e awi 'jau ki pejejea'gwau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶ Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kanape'i rerura ako jane simoka'jam ko. A'eramū 'ga poromū 'jau janeē kūi— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁷ A'ere Jeju'i 'ga 'gā 'e renuwi. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naje rerowiari tāmējē pejepe pejejemogyau ki sa. Ma'eramū nā'ā aipo pe'je pejejaupe re'ā. “Kanape'i rerure'em are 'ga 'i poromū janeē”, pe'je re'ā— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū sipo pēē pejejeapoe'emamū je'eawer are pejejemogyau 'wei? ¹⁸ Pēnea 'ā pēē numiamū. A'ere 'ā nepeesagi mama'ea. Pejeaparamū 'ā numiamū. A'ere 'ā nepeanuwi jeje'ega. ¹⁹ Pemoka'jam nipo jeremiapofera rai'i? Kanape'ia je ime'yitawera rai'i? Siku etee agawewi ako ai'i. A'etea ako je kanape'ia omowowok imonou siku miu kūima'e 'gā mojemi'waawamū ai'i. 'Gā jemi'wapaw ire marāmaran ajee yrūa pematyneem emyrera pyu rai'i?— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

—Tusi yrūa ako tyneema ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

20 A'eramū Jeju'i 'ga oporonuwu'japa ee 'gā nupe nū:

—A'ere ako je sete kanape'i mowowoka kwaturu miu 'gā mojem'i'waawamū ai'i nū. 'Gā jemi'wapaw ire marāmaran yrūa ajee pematynem emyrera pyu rai'i nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Sete yrūa ako tyneema ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

21 A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Nepēneapyoi we tāmējē pēē ee? “Pejea'gu ki fariseu 'gā mani'oko'o mojoyypeaw awi”, a'e ako je pē nupe ko. A'ere ako je nakanape'i upe rūi je 'i ko. “Gā nemimu'e morogyta awi ki pejea'gu”, a'e te je ako pē nupe ko— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

Eae'ema 'ga

22 A'ere Jeju'i 'ga awau owaēma Pesaita 'jawa upe wemimu'e 'gā netee. A'eramū peuwara 'gā amū eae'ema 'ga rerua Jeju'i 'ga upe.

—Epoa emono 'ga rea 'arimū. 'Ga rea tajakatu'ok 'jau— 'jau 'gā 'ga upe.

23 A'erauwe Jeju'i 'ga eae'ema 'ga popyyka 'ga rerawau 'ga renuēma amunaw awi. A'erauwe 'ga onymuna opo are. A'ere 'ga weny monou 'ga rea are. A'ere 'ga opo monou 'ga 'arimū. A'ere 'ga 'jau 'ga upe:

—Ereesak te mama'ea 'awamū?— 'jau 'ga 'ga upe oporonupa ee 'ga upe.

24 A'eramū eae'ema 'ga 'jau 'ga upe:

—Aesak futat je numiamū. A'ere 'gā 'ywa 'jawe etee jee wesagamū— 'jau 'ga Jeju'i 'ga upe.

25 A'ere Jeju'i 'ga opo monou'japa 'ga rea 'arimū nū. A'eramū te 'ga mama'e resagi katu. 26 A'erauwe Jeju'i 'ga eae'emera 'ga monou 'ga 'wyr ipe nū.

—Eje'wyr ipe ekwap. Ereo kasi amunaw ipe ne— 'jau 'ga 'ga upe, 'ga monou 'ga 'wyr ipe nū.

Pedro 'ga Jeju'i 'ga mome'uawet

(Mateu 16.13-20; Luka 9.18-20)

27 A'ere Jeju'i 'ga awau Sesariafiripai ywy pe wemimu'e 'gā netee. Awaw ipe Jeju'i 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gā jee jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe oporonupa ee 'gā nupe.

28 A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—“Juā Batista 'ga te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, e'i amumera 'gā enee jepi. Amumera 'gā: “Eliasi 'ga nipo 'ā 'ut ojewya rai'i nū”, 'jau enee. Amumera 'gā: “Jarejuwarete 'ga je 'ega mome'warera 'gā amū te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū. 'Agamū 'ua oporogytau akou janee nū”, 'jau 'gā enee jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

29 —Pēē nū. Ma'ja pe'je ajee jee jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Ene Jarejuwarete 'ga remimurera, aru'e ore jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

30 A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemome'u kasi ajee aipoa 'gā nupe ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

Amanūawama mome'uawet

(Mateu 16.21-28; Luka 9.22-27)

31 Aipo pe futat Jeju'i 'ga ajukaawama mome'wau ppy ppy wemimu'e 'gā nupe.

—Je 'ā pēneki'yr ymanera. A'ere nipo 'gā anurenure'i je rereko tyweretei. 'Wyrriara 'gā nipo je reroyrūmū. Judeuramū jane 'wyrri'ri, mainana 'wyrriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat. Mīmera 'gā nipo je reroyrū. A'eramū nipo 'gā je jukaakaa 'gā nupe. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi nū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

32 Jeju'i 'ga ajukaawama mome'wau katu tāmējē 'gā nupe. A'eramū Pedro 'ga 'ga rerojepe'au'i 'gā nui. A'eramū 'ga oje'egayau 'ga upe:

—Ene'me awi nū'ū. Nene rereko tywera'uweri 'gā nū'ū. Janeruwarete 'ga nene rereko tywerukara'uweri 'gā nupe kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³³ A'erauwe Jejuī 'ga ojerowaka amā'jāu wemimu'e 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Ejepe'a je wi, ki Satanasi. Mama'eukwaawa 'wyriara ene mu'eukat poromū jee, ki Pedro. “Tamomoirukat 'ga 'ga Ruwarete 'ga remifutara apo awi 'jau”, e'i te Satanasi jee. A'eramū poromū ene mu'eukaa jee kūi. Najarejuwarete 'ga remifutar imū rūi ere aipo 'jau jee. Ejemifutar imū te ere aipo 'jau jee— 'jau Jejuī 'ga Pedro 'ga upe.

³⁴ A'ere Jejuī 'ga mytuna 'gā majatykau ojee, wemimu'e 'gā neewe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jeremiayuwamū pejekoweramū ki pēē jeremifutar imū etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejekereko tywer awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pejemanū awi miamū pejekyjawe'em futat. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoira'uweri je Jejuī 'ga rerowiar awi”, pe'je etee ki— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁵ —“Najemanūweri je Jejuī 'ga mome'u are” 'jara 'gā nooa'uweri futari ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. “Je naapoa'uweri futari mama'ea Jejuī 'ga remifutar imū” 'jara 'gā nanē nooa'uweri ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Amumera 'gā te nipo ajee e'i “tene 'gā je jukai kwy. Je napoira'uweri 'ga mome'u awi”, 'jau. Aipo 'jara 'gā etee awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³⁶ —Okaraemā mono'og are etee ea'at ma'e 'gā nanē ni'akwaawi futari. Kwaiwete agawewi 'gā karaemā. A'ere aipo 'gā miamū nooi futari ywag ipe. Nomŷi 'gā weaa Jarejuwarete 'ga ree. Okaraemā me'yi are etee 'gā fueweramū. A'ere 'gā je rerowiar are jēmī wea'are'emamū. A'eramū 'gā awawe'em 'ga pyri. Mama'eukwaawa rapyaw ipe etee nanuara 'gā awau. Peu oo re 'gā nuēmarūi futari jui. ³⁷ Nitywi mama'e mū mama'eukwaawa rapyaw awi 'gā nenū'jāawamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³⁸ —Awamū ete 'gā naje rerowiar futari. Nomŷi futari 'gā weaa je ree. Kwaiwete 'gā mama'e tywera etee iapou. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā o'meramū je rerowiare'ema 'gā nupe. “Na'ga rerowiaara rūi je”, 'jau futatee nipo 'gā ajemogyau 'gā nupe. Ojenosī 'gā jeje'ega mome'u awi. “Je 'ā Jejuī 'ga remiayuwa”, 'jawe'em 'gā. Aipo 'ea 'gā enosōu. A'eramū nipo je anure tejewya je nanē futat aipo 'gā nui tejenosōu. Tejuawa rupi je ruri Tejuwarete 'ga renyfuga pype, ywagipewara 'gā nenyfuga pype 'jau. A'eramū je aipo 'ara rupi tejenosōu tekwakuparera 'gā nui— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

9

¹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Anure nipo pēē mū je resak pejepe pejemanūme'ēwe peje'wyriaramū je rekoa. Jarejuwarete 'ga pājēa nipo pēē mū esaka— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe oporogytau.

'Gā neape Jejuī 'ga jesowo'gōkawet
(Mateu 17.1-13; Luka 9.28-36)

² Anure seis oser ire Jejuī 'ga awau ywyty'rarimū. Muapyra 'gā etee 'ga erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmēra 'gā etee 'ga erawau erojeupia ywyty'rarimū ojeupi. Peu Jejuī 'ga ojesowo'gōka 'gā neape. ³ 'Ga raitya waparasi gamū 'ga ree. Iaparasi enyfuok te 'ga raitya 'ga ree. ⁴ A'erauwe 'gā Moisesi 'ga resaka Eliasi 'ga reewe. Ywag awi 'gā 'ua oporogytau Jejuī 'ga upe.

⁵ Ywag awi 'ut ma'e 'gā nesakawe Pedro 'ga 'jau Jejuī 'ga upe:

—'Awa esageay janee ra'e. 'Au etee sapyta 'jau, ki Ku'jyp— 'jau Pedro 'ga Jeju 'ga upe. —Muapya tapŷja taruapo pē nupe 'jau. Ene upe, Moisesi 'ga upe, Eliasi 'ga upe 'jau— 'jau Pedro 'ga Jeju 'ga upe.

⁶ Jeju 'ga remimu'e 'gā kyjea 'gā nerekou. A'eramū Pedro 'ga u'akwaawe'emamū poromū 'jau Jeju 'ga upe. ⁷ 'Ga porogytapaw ire ywasiga 'ua ojywa 'gā nee nū. A'e rupi futat Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'gā nupe:

—Koromū futat Jera'yrate 'ga. Jeremifutararete 'ga. A'eramū ki pēē 'ga je'eg are pejeapyakau— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywasiga rupi 'gā nupe.

⁸ A'erauwe 'gā warekou. A'ere 'gā Jeju 'ga etee futat esagi 'ga 'amamū. Ywag awi 'ut ma'efera 'gā awau ojeupia ywasiga rupi 'gā nui nū. ⁹ Wwytyr awi 'gā neruaw ipe Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemome'ua'ne kasi 'gā nupe ne. Pejejeki'yramū je feraw ire tāmējē tepemome'u 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Aipoa 'gā nomome'ui futari 'gā nupe. A'ere 'gā naeapyoi 'ga 'eawer are, "Je feraw ire" 'eawer are. A'eramū 'gā imome'waukaa ajaupe:

—Ma'ja upe 'ga aipo 'jau janee nū'ū? Ma'ja are sipo 'ga jane mu'ei? Ma'ja upe sipo 'ga 'i "jeferaw ire tepemome'u 'jau", 'jau janee— 'jau 'gā ajaupe.

¹¹ A'eramū 'gā oporonupa ee Jeju 'ga upe:

—Ma'eramū ajeē Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'i 'ū: "Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: 'Eliasi 'ga ra'ne nipo ojesaukat 'gā nupe. A'ere nipo 'ga rewiri jeremimonorama 'ga oi ojesaukaa 'gā nupe', 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue", 'jau 'gā imome'wau oreē— 'jau 'gā Jeju 'ga upe.

¹²⁻¹³ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'gā 'i. Eliasi 'ga 'jawewara 'ga ra'ne futat ako 'ut ai'i. "Au'je ki mama'e tywera apo re. Pe'je ki pejepoia pejetywer awi. Janeruwarete 'ga tepē mogy wemiayuwamū 'jau", 'jau ako 'ga awau pē nupe ai'i, je renune ai'i. Juā Batista 'ga futat Eliasi 'ga 'ut 'jauwamū. A'ere nepekwaawi futari 'ga. A'eramū 'gā 'ga rerekou tyweaete wemifutar imū etee 'ā rai'i. Anure nipo 'gā je miamū je rereko tyweretei 'ga 'jowerimū futat. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe je rereko tyweaw are rakue. A'eramū nipo 'gā je rerekou tyweaete je reroyrūmū 'ga 'eawer imū etee futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

Kunumi 'ga katu'okawet

(Mateu 17.14-21; Luka 9.37-43)

¹⁴ Wwytyr awi ojywa ire 'gā 'gā nesaka kwaiwete wemimu'e 'gā ywryi. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā amū oporogytau 'gā nupe.

¹⁵ A'ere 'ga resakawe mytuna 'gā oporesagamū Jeju 'ga ree. A'eramū 'gā awau ujāna 'ga rapeje'ega. ¹⁶ A'erauwe Jeju 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ja are te pejamue pejejupa ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁷ A'eramū kūima'e 'ga amū mytuna 'gā pyter awi oje'ega mua 'ga upe:

—Teja'ra 'ga je arut enee, ki Ku'jyp. Mama'eukwaawa 'up 'ga pir are. A'eramū mama'eukwaawa 'ga moje'egukare'ema. ¹⁸ Mama'eukwaawa 'ga ppykawe 'ga moywyrupāu 'ga monou 'ga retyka. A'eramū 'ga moypipa, 'ga mua'jykā'jykāina 'ga motyjuita. A'eramū 'ga mopifuakare'ema 'ga mogou. "Pepe'a 'ga wi", a'e futat je eneremimu'e 'gā nupe ko numiamū. A'ere 'gā nopo'ai ete 'ga wi ko— 'jau 'ga Jeju 'ga upe.

¹⁹ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maranime gatu nipo 'ā je rerowiat pejepe pejemogyau? Ymā agawewi 'ā je pē mu'ei. A'etea nipo 'ā naje rerowiar ymani pejepe 'ja. "Nakoa'uweri

je namutamutat pē pype”, a'e agawewi je 'ā pē nupe— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe, tesirūmera 'gā neewe futat. —Pe'je 'ga ra'yra 'ga rerua jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁰ A'erauwe 'gā 'ga rerua. A'ere Jejui 'ga resakawe 'ga pirewara 'ga moyyita 'ga monou 'ga retyka 'ga mojerejerepa ywyu. 'Ga motyjuita 'ga juru rupi.

²¹ A'eramū Jejui 'ga oporonupa ee kunumī 'ga ruwa 'ga upe:

—Maranime te mama'eukwaawa ruwi enera'yra 'ga pir are rai'i ū?— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga ruwa 'ga 'jau 'ga upe:

—'Ga kunumīa we futat mama'eukwaawa wereko opir are ikue— 'jau 'ga ruwa 'ga 'ga upe. ²²—Amumē mama'eukwaawa 'ga monoukaa 'ga retyka tata pe jepi. Amumē 'ga momorukaa 'y pe, 'y pe 'ga jukaawamū jepi numiamū. A'eramū ore 'ga rerua enee. Maran gatu nipo ene nanē ipe'awe'em 'ga wi nū. Ejemuaēm ore ree jera'yra 'ga retee— 'jau 'ga 'ga upe.

²³ —Tejerowiarāmū je mama'e apoi pē nupe. Nitywi futari mama'ea jeremiapoe'ema, pēē je rerowiaa 'eramū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁴ A'eramū 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Arowiat je ene. Ejerowiar ywyapiukat jee— 'jau 'ga wafukaita 'ga upe.

²⁵ A'eramū mytuna 'gā 'ua ajatykau 'gā nee. 'Gā nesakawe Jejui 'ga 'jau mama'eukwaawa upe:

—Ejepe'a 'ga wi. Erejeyt kasi 'ga upe ne— 'jau 'ga mama'eukwaawa upe. 'Ga pirewara aipo 'ga kunumī 'ga muapyaukare'ema, 'ga moje'egukare'ema 'jau.

²⁶ Ojeupe Jejui 'ga 'eramū 'ga pirewara 'ga mopapaga, 'ga maema. A'eramū ojepe'au 'ga wi. Amanū ma'e 'jawe 'ga monou 'ga retyka. A'eramū esakara 'gā 'jau ajaupe:

—Amanū ete nipo kwe 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

²⁷ A'eramū Jejui 'ga kunumī 'ga popyyka 'ga mafu'ama. ²⁸ A'ere Jejui 'ga wemimu'e 'gā nerawau 'gā nerousou 'og ipe. A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Maran ajee ore norope'aarūi 'ga wi ra'e ū?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepeporogytai tāmējē Jarejuwarete 'ga upe pejejemogyau. A'e are nepēfuakari'i nanuara apou. A'eramū 'ā pēē a'eramū 'ga pirewara pe'aarūme'em 'ga wi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Amanūawama 'ga imome'wau'japa

(Mateu 17.22-23; Luka 9.43-45)

³⁰⁻³¹ A'eramū Jejui 'ga awau aipo awi, wemimu'e 'gā netee. Garireja ywy raapa 'gā awau. Wemimu'e 'gā mu'ea 'ga ifutaa. “Nafutari je mytuna 'gā tejeko kwaawa. Tamu'e tejemimu'e 'gā etee tejee 'jau”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea nipo 'ga amū anurenure'i je mono ae a'wyre'ema 'gā po pe. Janeruwarete 'ga nipo je pyygukaa je ree iporomutare'ema 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga je jukaukaa 'gā nupe. A'ere nipo 'ga imuapyra 'ara rupi je moferawi nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³² A'ere 'gā naeapyoi 'ga 'eawer are. A'eramū 'gā “simome'uukat 'ga upe 'jau”, 'jau 'gā ajaupe numiamū. A'ere 'gā jenošī 'ga upe imome'uukar are.

Esageay ma'e are 'gā mu'eawet

(Mateu 18.1-5; Luka 9.46-48)

³³ Anure Jejui 'ga awau owaēma Kafanaū 'jawa upe wemimu'e 'gā netee. 'Og ipe ose re Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ja are te peporogyta pejejaupe pe rupi ra'e?— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁴ A'ere 'gã pigi etee. “Manamũ te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramũ jarejuapyraapa?” 'jau 'gã ajaupe, ajamueu ee. A'eramũ 'gã ojenosõu imome'u awi.

³⁵ A'ere Jejui 'ga 'gã 'eawera kwaawi. A'eramũ 'ga wapyka oporogytau 'gã nupe:

—Wyririamũ pejekoweramũ mama'ea peapo etee futat, pejepoaa— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁶ Aipo 'e re 'ga kunumĩ 'ga pyyka 'ga mafu'ama wemimu'e 'gã pyter ipe. A'ere 'ga kunumĩ 'ga mana imome'wau wemimu'e 'gã nupe:

³⁷ —Kunumĩ 'gã nee ijejuka esage ma'eramũ je reewe futat pejejuka esage. Je ree ijejuka esage ma'eramũ je muarera 'ga reewe futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Jane poaara 'gã janepytuna 'jawe futat
(Luka 9.49-50)

³⁸ A'eramũ Juã 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Kũima'e 'ga amũ ore aruesak mama'eukwaawa pe'aa 'gã nui ko, enerer imũ ko. A'ere norepytuna 'ga rũi. A'eramũ ore 'jau 'ga upe ko: “Ereapo awi nanuara”, 'jau ore 'ga upe ko— 'jau 'ga imome'wau Jejui 'ga upe.

³⁹ Aipo 'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Aipo pe'je awi 'gã nupe. “Peapo awi nanuara”, pe'je awi 'gã nupe. Jerer imũ aeremiapoe'ema apoara 'gã naje kurawa'uweri. ⁴⁰ Najanepytuna 'gã nũ numiamũ. A'ere 'gã jane poari te jane porowyky are. A'eramũ 'gã janepytuna 'jawe futat ajemogyau. ⁴¹ 'Yro'ysaga etee agawewi nipo 'gã imonou jeremiyuwamũ pẽẽ mũ nupe i'yuwei ma'eramũ. A'etea Janeruwarete 'ga 'yro'ysaga monoarera 'gã mepyau ee— 'jau 'ga 'gã nupe.

Jeju 'ga rerowiar awi 'gã momoirukaat
(Mateu 18.6-9; Luka 17.1-2)

⁴² A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Kunumĩ'tĩ 'gã etee te a'jea futat je rerowiat ajemogyau. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga je rerowiar awi kunumĩ'tĩ 'gã momoirukaara 'gã nerekou tyweaete. Nanuara apoara 'gã amunipo 'ã ita mogou tãmẽjẽ 'ga jur are. A'ere 'ga monou 'ga momoa 'y pe 'ga mateepawamũ. 'Y pe imomoripyra 'ga ako tywet futat numiamũ. A'ere je rerowiar awi kunumĩ'tĩ 'gã mosiara 'gã te ia'wyre'emaretea. Janeruwarete 'ga miamũ najemuaẽmi nanuara 'gã nee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴³⁻⁴⁴ —“Jepoa je motywerukat Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera apoukaa jee, je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau ki pejepoa pemonok imonou imomoa pejejewi. Aepo monoga ay futat numiamũ. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe pẽoa te ayrete ma'ea. Peu tataa nowewa'uweri. Nateepawa'uweri mama'eukwaawa rapyawa tataa— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ⁴⁵⁻⁴⁶ —“Jepya je motywet Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pẽẽ pejepy upe. A'eramũ pẽẽ imonoka imonou imomoa pejejewi. Aepu monoga ay futat numiamũ. A'ere mama'e tywera apoara 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gã oa te ayramũ. A'jea futat ay ma'ea. A'eramũ nipo waywayramũ futat aipo pe imonopyrera 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴⁷ —“Jerea je motywet. Ëẽ resage'em ire amunipo 'ã je najerea'ari Ëẽ ree tekou”, 'jau nipo pẽẽ pejejeupe. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: “Orereaa ore motywerukat”, 'jau pejejeaa pemosok imonou imomoa pejejewi. Kasi a'e pe pẽnea pẽ motywerukaru'jaw ine nũ— 'jau 'ga 'gã nupe. —Pẽnea mosoga ay futat. A'ere mama'e tywera apoara 'gã mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gã

oa te ayramū. A'jea futat ayay aipo pype imonopyrera 'gā nupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ⁴⁸—Mama'eukwaawa rapyaw ipe merua'yra amanūme'em futat peuwara 'gā no'o 'u awi. Nowewi futari tataa mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

⁴⁹—Anure nipo Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweretei 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere 'ga wemiayuamū pē nupe mama'eay resaukari mama'e tywera pēē iapoe'em are pē mu'jawamū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ⁵⁰—Esage jukyra numiamū. A'ere mama'e tywer are imojopype re jane imote'ari. Imote'ar ire jane imuesageu'jape'ema. A'ere mama'e tywera ojepype imojopype re nia'wyrū'jawi janee a'eramū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pēē ki pejemogy jukyr esage 'jawe. Pejedomojyrūmū pejejaupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

10

Peetyg awi pejemirekoa

(Mateu 19.1-12; 5.31-32; Luka 16.18)

¹ A'ere Jeju 'ga awau Judeja ywy pe. Jotāyū raapa 'ga oramū mytuna 'gā 'ua ajatykau'japa Jeju 'ga ree. Uwarete 'ga ree 'ga 'gā mu'ei jepi. A'eramū 'ga 'awamū nanē 'gā mu'jau 'ga ree nū. ² A'eramū fariseu 'gā amū 'ua oporogyta Jeju 'ga upe. “Siesak 'ga je'eg amuteea jarejee 'jau”, 'jau 'gā ajaupe. “Ga je'eg amuteeramū, sa'e 'ga upe 'jau: Nuenuwī 'ga Moisesi 'ga je'ega ra'e, sa'e 'ga upe 'jau jaremu'e amuteeramū 'jau”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Jarujete sipo kūima'e 'ga wemireko retygi?— 'jau 'gā 'ga upe oporonūpa ee.

³ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja e'i Moisesi 'ga rakue?— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—“Pejemireko retyka ki ka'arana pekwasiarukat 'ga amū upe ēē ree. 'Aetyk je ene tejemirekoramū akiko', pe'je ki ikwasiarukaa pejemirekofera ēē ree, imonou ēē upe”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue— 'jau 'gā Jeju 'ga upe.

⁵ —A'jea futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Niporenuwiwieri wejue pēypy 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramū Moisesi 'ga 'gā mueapy-oukaa aipo are rakue. ⁶ A'ere Janeruwarete 'ga aipo ne'i aeypy 'gā nupe rakue. “Kūima'e 'ga je aapo kūjā ēē reewe. ⁷ A'eramū 'ga wemireko re kūima'e 'ga opojo'ogamū ujara 'gā nui ojemujaa wemireko ēē ree etee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. ⁸ “Ajuee ojemujar ire 'gā jemogyi majepi teewara 'jawe jee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. Ajuerekoe'ema 'gā mukūi futat 'gā nekoī. A'ere 'gā ajureko re 'gā majepi 'jawe etee 'gā nekoī Jarejuwarete 'ga upe. ⁹ Janeruwarete 'ga wejue 'ga werekoukat 'gā ajaupe. A'eramū pēē pejemomojo'ogarūme'em pejejai, pejejuereko re— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

¹⁰ 'Og ipe ose re Jeju 'ga remimu'e 'gā oporonūpa ee 'ga upe nū. ¹¹ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Wemireko retykarera 'gā kūima'e 'gā ajemogoukat kūjā wemirekoe'em are ako ma'e 'jawewara ēē ree amutee ēē rerekou nū. ¹² Kūjā nanē nū. Omena retykarera ēē ajemogoukaa kūjāmene'ema 'jawe amutee 'ga etee erekou nū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

Jeju 'ga kunumī 'gā netee

(Mateu 19.13-15; Luka 18.15-17)

¹³ Anure 'gā amū wa'yra 'gā nerua Jeju 'ga upe nū:

—Orera'yra apyte'rarimū epo emono a'i kī'ī— 'jau 'gā erua 'ga upe. — Jarejuwarete kiā upe eporogyta wā nee. A'eramū Janeruwarete kiā ojejukau esage wā nee, aru'e ore enee kī'ī— 'jau kūjāmēra 'gā 'ga upe.

A'ere Jeju'i 'ga remimu'e 'gā 'i etee 'gā nupe:

—Perur awi pejeja'yra 'gā 'ga upe 'ga porogyta 'ga 'amamū. Nepemaruukari 'ga porogyta— 'jau 'gā 'gā nupe.

¹⁴ A'ere Jeju'i 'ga nafutari. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Peapo awi nanuara. Tene kunumī 'gā nuri je pyri— 'jau ete 'ga wemimu'e 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga kunumī 'gā afutat wemiayuwamū. Kunumī 'jawewara 'gā nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyriaramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁵ —Pēnea'ar iki je'e are. Kunumī 'gā ojemogypyk te Jarejuwarete 'ga ree. Ojereko katuukat 'gā 'ga upe. 'Gā 'jawe pejemogyramū 'ga pē katu'ogi. Kunumī 'jawewara 'gā etee te Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. A'ere 'ga ojee ijemogypyke'ema 'gā Janeruwarete 'ga nomogyi wemiayuwamū. Nakunumī 'jawe rūi 'gā. A'eramū 'ga 'gā mogyawe'em wemiayuwamū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

¹⁶ A'eramū Jeju'i 'ga kunumī 'gā mana enu'ama, opo monou kunumī 'gā apyte'rarimū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga ojejuka esage pē nee, kunumī— 'jau 'ga 'gā nupe.

*Jarejuwarete 'ga pyri oo are 'ga poronupawet
(Mateu 19.16-30; Luka 18.18-30)*

¹⁷ Jeju'i 'ga 'wyt 'ga rekoramū kūima'e 'ga amū 'ua ujāna wapyka wenupy'āu 'ga rowase. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene 'ā eneresage. Ma'ja te je aapo 'awamū tejeupe, temanū re ywag ipe tejesawamū, Jarejuwarete 'ga pyri tewawamū?— 'jau 'ga 'ua Jeju'i 'ga upe.

¹⁸ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū te aipo ere jee? Janeruwarete 'ga etee te esage. “Ene 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawewara futat”, ere te jee?— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe. ¹⁹ —Erekwaap nipo Moisesi 'ga remikwasiarera. “Peporojuka awi. Peko awi pejejuemireko are. Pemunarū kasi mama'e are ne. Peje'ēwu'jag kasi 'ga amū ne. Pē'me kasi pejejaupe ne. Pejejomoryteewe'em 'jau. Pejejara 'gā je'ega anupa etee 'jau”, 'jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Mīmera 'ā erekwaapap— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramū 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Je kunumīawe futat aipoa akwaap ikue. Moisesi 'ga je'eg imū etee futat je mama'e apoi tekou— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ Aipo 'ga 'eramū Jeju'i 'ga amā'jāu 'ga ree, iporiaa 'ga 'ga ree. A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere 'awamū mama'e mū eapo. Ekaraemā eme'ēmap. A'ere ene ka'aranūū monou ika'aranūūe'ema 'gā nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi ojeypyri ene manū re. Mama'e esagea te nipo 'ga amut enee anure, ekaraemā monoawera mepyaū enee anure nū. Ekaraemā me'eg ire ene eja te rewiri— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe.

²² Aipo ojeupe Jeju'i 'ga 'eramū 'ga u'arasigamū etee okaraemā are. Kwaiwete te 'ga karaemā. A'eramū 'ga oporome'egiwere'emamū ee. A'eramū 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uweri je nanuara”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga u'arasigamū awau Jeju'i 'ga aipo ojeupe 'eramū. ²³ A'eramū Jeju'i 'ga amā'jāu wemimu'e 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ayay te ikaraemā kwai ma'e 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁴ Aipo 'ga 'erauwe 'ga remimu'e 'gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau'japa:

—Ayay te 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. Kwaiwete 'gā karaemā. A'eramū 'gā okaraemā are etee wea'aramū. Okaraemā are etee aipo 'gā jemogypygi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rūi 'gā jemogypygi

ajemogyau. Jeje'ega 'gã nuenuwi futari ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.
²⁵—Sã'ã kawaruu 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat ayayramũ ikaraemã kwai ma'e 'gã ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ikaraemã kwai ma'e 'gã nijekatu'ogukariweri futari Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁶ Aipo renupawe 'ga remimu'e 'gã oporesagamũ etee Jejui 'ga ree ajemogyau. A'eramũ 'gã oporonupa ee ajaupe etee futat:

—Maranuara 'gã tete Janeruwarete 'ga okatu'ok?— 'jau 'gã ajaupe.

²⁷ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Pẽ nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoa pẽ nupe. A'ere nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mũ mama'ea. Mama'ea naayi futari 'ga upe. Ikaraemã kwai ma'ea miamũ Janeruwarete 'ga okatu'ok, "Je kutu'og ape", ojeupe 'gã 'eramũ— 'jau etee Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁸ A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemã arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanẽ futat ako ore ejaa ai'i nũ— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ako ai'i. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi omama'e rejarera 'gã nupe. Je mome'u are woga rejaarera 'gã, weki'yra rejaarera 'gã, wewirera rejaarera 'gã, wenyra rejaarera 'gã, oy rejaarera 'gã, 'uwa rejaarera 'gã, wa'yra rejaarera 'gã, oywy rejaarera 'gã.

³⁰ Mĩmera 'gã nupe nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi. 'Awamũ futat 'ga mama'e monoi 'gã nemiejarera apyraapa jẽmĩ nũ. Woga rejaarera 'gã nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'oga monoi, sêg 'oga monou 'gã nupe. Weki'yra rejaarera 'gã nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gã mogyau 'gã neki'yra 'jawewaramũ, sêg 'gã mogyau 'gã neki'yra 'jawewaramũ. Wewirera rejaarera 'gã nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gã mogyau 'gã newirera 'jawewaramũ, sêg 'gã mogyau 'gã newirera 'jawewaramũ. Wenyra rejaarera 'gã nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gã mogyau 'gã nenyra 'jawewaramũ, sêg 'gã mogyau 'gã nenyra 'jawewaramũ. Oy rejaarera 'gã nupe Janeruwarete 'ga kwaiwete 'gã mogyau 'gã y 'jawewaramũ, sêg 'gã mogyau 'gã y 'jawewaramũ. Oywy rejaarera 'gã Janeruwarete 'ga imogyau kwaiwete ywy jaramũ, sêg ywy jaramũ. Je rerowiare'ema 'gã nanẽ 'gã nerekuo tyweaete je mome'u are nũ. A'ere nipo je mome'wara 'gã anure 'gã oi ajemogyau ywag ipe nakwaparimũ ete rũi futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³¹—'Awamũ 'gã amũ reni 'wyrĩaramũ ajaupe. A'ere anure nipo aipo 'gã jemogyi akotee ma'eramũ etee nũ. 'Awamũ 'gã amũ ajemogyau akotee ma'e 'gã 'jawe. A'ere nipo anure aipo 'gã jemogyi 'wyrĩara 'jawewaramũ nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Amanũawama Jejui 'ga imome'wau'japa

(Mateu 20.17-19; Luka 18.31-34)

³² A'ere Jejui 'ga awau watau wemimu'e 'gã nupi nũ. Jerusareg ipe 'gã awau. A'eramũ Jejui 'ga awau tenune, 'ga remimu'e 'gã awau akou 'ga rewiri. "Jerusareg ipe nipo 'gã je jukai anure", 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe rakue. A'eramũ 'gã wea'aramũ ojeupe Jejui 'ga 'eawer are. A'eramũ 'gã oporesagamũ 'ga ree. A'ere tekotee 'ga rewiri oo ma'e 'gã oi 'gã newiri. Opy'a'wymamũ 'gã awau. A'ere Jejui 'ga 'i wemimu'e 'gã nupe:

—Pe'je pejejuja pejejepe'au 'gã nui ra'ne. Taporogyta pẽ nupe etee 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã ojepe'au 'gã nui. A'eramũ Jejui 'ga ajukaawa mome'wau 'gã nupe nũ. ³³ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamū. Peu futat nipo 'ga amū pēneki'yramū je monoi mainana 'wyrriara 'gā nupe, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —A'eramū nipo 'gā 'jau jee: “Sijukaukat 'ga 'gā nupe 'jau”, 'jau nipo 'gā jee. A'eramū nipo 'gā je monou judeue'ema 'gā po pe. ³⁴ A'eramū nipo judeue'ema 'gā je kurapa, je rerekoemāu. A'eramū nipo 'gā onymuna je ree, je nupānupāu, je monou, je mu'ama 'ypeywar are jepo kutuka je manamamū futat. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

*Juā 'ga Tiago 'ga retee Jejui 'ga upe 'gā 'eawet
(Mateu 20.20-28)*

³⁵ A'ere Sepeteu 'ga ra'yra 'gā 'ua Jejui 'ga pyri katu katu 'jau 'ga upe: —Mama'e esagea eapo oree, ki Ku'jyp— 'jau Tiago 'ga 'ua, Juā 'ga retee 'ga upe.

³⁶ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja pēē ifutaa pejejeupe je iapoa?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ore muapygukar iki ape ejepyrri, 'wyrriarareteramū e'yi re. 'Wyrriarareteramū ene renamū nipo 'gā 'ua ene muorypa najueje etee. A'eramū ore aruapygiweramū ene pyri. Ore mū ki emuapygukat ejakwatawa katy. Ajepejamū ki ore muapygukat ape ejau katy. 'Wyrriaramū ore mogo ape ejepyrri— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁸ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepēneapyoi futari ee. 'Wyrriarareteramū teko enune nipo je jerayrūnamū ra'ne kwaiwete. Je rerekou tyweaete te nipo 'gā. Pejereko tywerukat sipo je pyri? Pēnuag sipo pejejereko tywera upe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Oreruag futat nipo ore jupe nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat nipo 'gā pē nereko tyweri anure. ⁴⁰ A'ere je miamū namuapygarūi pēē tejepyrri tepoaawamū. Je pyriwara 'gā Jeruwarete 'ga te okwaap. 'Ga etee te okwaap. Wemifutar imū etee 'gā amū mū'jāu 'gā muapygukaa je pyri— 'jau Jejui 'ga 'gā mu'jau ojepyri wapyk ma'e 'gā nee.

⁴¹ 'Gā je'ega renupawe amumera 'gā Jejui 'ga remimu'e 'gā amara'neramū Tiago 'ga ree, Juā 'ga ree nanē nū. ⁴² A'ere Jejui 'ga 'gā nenūi 'gā majatykau ojee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekwaap judeue'ema 'gā 'wyrriara 'gā nemiapoa. 'Gā 'wyrriara 'gā wemiayuwa 'gā amono kwe pe mama'e apoukaa ojeupe. ⁴³⁻⁴⁴ A'ere pēē jeremiyuwamū na'gā 'jawe rūi pejemogy. 'Wyrriaramū pejejekoweramū pēē mama'e apou pejejaupe, pejejepoaa etee futat mama'e apou pejejaupe. Pejejaupe oporowyky ma'eramū etee futat pejejemogyau. A'eramū nipo je pē mogyi 'wyrriaramū— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁵ —Je 'ā pēneki'yraretea agawewi. A'etea je 'ā ojot 'awa ywy pe mama'e apou pē nupe. Natejeupe mama'e apoukaa rūi je ruri. Pē nupe mama'e apoawamū etee te je ruri. Temanūmū te 'ā je ruri 'au pē nupe. Pē katu'okawamū te je ruri 'awa ywy pe. A'eramū taetu 'gā taje rerowiat 'jau kwy, a'e te je 'ā— 'jau 'ga 'gā nupe.

*Eae'ema 'ga
(Mateu 20.29-34; Luka 18.35-43)*

⁴⁶ Jeriko pe Jejui 'ga awau wemimu'e 'gā netee. Pe awi 'gā oramū mytuna 'gā awau 'gā nupi. Awaw ipe 'gā eae'ema 'ga amū resaka, Patimeu 'ga resaka.

Aipo 'ga ruwa 'ga Timeua. Peyse pe eae'ema 'ga 'ũina ka'aranũũ renũina ojeipyu okwap ma'e 'gã nupe. ⁴⁷ Poje 'ga amũ 'jau 'ga upe:

—Jejui 'ga okwap 'awamũ, Nasare pe waranup ma'efera 'ga okwap akou nũ— 'jau 'ga amũ 'ga upe.

A'erauwe 'ga Jejui 'ga rera renupawe wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Ereje-muaem te je ree? Epãjẽ mũ je katu'og ape!— 'jau 'ga wafukaita Jejui 'ga upe.

⁴⁸ A'eramũ mytuna 'gã 'jau 'ga upe:

—Epije e'ũina kũi— 'jau 'gã 'ga upe, 'ga afukai 'ga renamũ.

A'ere 'ga jero'wuro'wui etee wafukaita 'ga upe:

—Ku'jyp! Ene te 'ã Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Ejemaem je ree. Je resag ape!— 'jau 'ga wafukaita ojero'waro'wau etee 'ũina, Jejui 'ga upe wafukaita.

⁴⁹ A'erauwe Jejui 'ga opytau pe pe 'ga ree.

—Peenũi 'ga— 'jau Jejui 'ga wemiayuwa 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'ga renũina.

—“Ere ejua”, e'i 'ga enee. A'eramũ ene ekyjawe'em efu'ama ejua ore rupi— 'jau 'gã 'ga upe.

⁵⁰ A'erauwe Patimeu 'ga opiara momoa ywyu kamẽsĩete afu'ama awau Jejui 'ga repejãna.

⁵¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja te erefutut ejeupe je iapoa?— 'jau 'ga 'ga upe.

—Tamã'ẽ 'jau nũ, a'e te je enee, ki Ku'jyp. Jereapap je ikue— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵² A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Je rerowiar ape ekou ra'e jepi. A'eramũ je ene mamã'jãu nũ— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

Aipo 'ga 'erauwe 'ga amã'jãu nũ. A'eramũ futat 'ga awau Jejui 'ga rewiri.

11

Kawaru'i 'arimũ Jejui 'ga ataawet

(*Mateu 21.1-11; Luka 19.28-40; Juã 12.12-19*)

¹ Jerusarega pyriu'i owaemamũ 'gã awau ywytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe. Mukũi amunawa 'upa ywytyra pyri. Pefaje, Petani. Mĩmera amunawa 'upa ywytyra pyri. ² A'eramũ Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gã amũ nupe, mukũja 'gã nupe:

—Pe'je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaẽma iruupeuwarana amunawa upe. Pejesouwe nipo pẽẽ kawaru'i mũ resaka. Nuatai we 'ga amũ i'arimũ. A'ea ki perut iamoiã jee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³ —“Ma'eramũ te peko ee?” pejejeupe 'gã 'eramũ ki “Janejara 'ga te e'i oreẽ ko: Kawaru'ia perut jee ra'ne, e'i 'ga oreẽ ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri pẽ nupe nũ”, pe'je ki 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

⁴ A'eramũ 'gã awau. Awau 'gã kawaru'i resaka. 'Oga rokwar ipe 'upa ojeamogou. ⁵ Gã iamoiramũ 'gã amũ 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramũ pẽẽ pejekou ee ki 'ei? Ma'eramũ pẽẽ iamoiã ki 'ei?— 'jau 'gã 'gã nupe.

⁶ A'eramũ 'gã 'jau 'gã nupe, ojeupe Jejui 'ga 'eawer imũ etee futat:

—Janejara 'ga te e'i oreẽ ko: “Kawaru'ia pekwap amũ rerua jee ra'ne”, e'i 'ga oreẽ ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri nũ— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramũ ee 'gã nupe oporonup ma'efera 'gã kawaru'i rerawaukaa 'gã nupe.

—A'jea. Pe'je ajee erawau 'ga upe— 'jau 'gã 'gã nupe.

⁷ A'eramū 'gā kawaru'i rerawau Jeju'i 'ga upe. A'eramū 'gā amū opiara mososoka imonou kawaru'i 'arimū Jeju'i 'ga apykawamū. A'ere Jeju'i 'ga wapyka i'arimū. ⁸ Kwaiwete 'gā awau 'ga renunewe opiara mososoka, imonou pe rupi imogyau 'ga kwapawamū. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamū 'gā iapou. Pinowa nanē 'gā imonou pe rupi 'ga kwapawamū.

⁹ 'Ga renune oo ma'e 'gā wafukaita 'ga rewiri oo ma'e 'gā netee:

—Au'je katu te 'ā Janeruwarete 'ga resageayramū janee. Ene 'ā 'ga remimurera futat. ¹⁰ Ene 'ā ore 'wyrriar ymanera juapyreramū, Davi 'ga juapyreramū. 'Awamū nipo 'ā ene e'yina 'wyrriarareteramū oree. Janeruwarete 'ga ojejuka esage ene ree. Janeruwarete 'ga 'ā esage oree. Ene 'ā 'ga imua oree— 'jau 'gā wafukaita Jeju'i 'ga kawaru'i 'arimū 'ga rut 'ga rekoramū.

¹¹ Jerusarega upe owaēmawe Jeju'i 'ga ojypa kawaru'i 'ar awi awau osou 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe. A'eramū 'ga peu ose re amā'jāu mama'e are, mama'ea iypewar are. A'ere 'ga noje'egi 'gā nupe. Kaaruwamū futat. A'eramū 'ga uēma jui, awau Petani pe wemimū'e 'gā netee.

Y'wa ywa upe Jeju'i 'ga 'eawet
(Mateu 21.18-19)

¹² Ai'iwe 'gā awau ojewya Jerusareg ipe nū. Jeju'i 'ga opy'arayparamū akou aipo pe. ¹³ Awaw ipe 'ga y'wa 'ywa resaka, figu 'jawa 'ywa resaka, kwaiwete oowa resaka. A'eramū 'ga epejāna i'a rekaa. A'ere nitywi i'aa. Oowa etee esaka akā are. Nowaēmi we i'aawa upe. ¹⁴ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'ywa upe:

—Au'je katu katu ki e'a re 'awa y'wa 'ywa mū— 'jau 'ga y'wa 'ywa upe. Aipo 'ga 'ea 'ga remimū'e 'gā enupa.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet
(Mateu 21.12-17; Luka 19.45-48; Juā 2.13-22)

¹⁵ Jerusareg ipe owaēmawe Jeju'i 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaawa osoma pype wemimū'e 'gā netee. Irāā'ā wyra me'egara 'gā jemogyramū. A'eramū Jeju'i 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Janeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga. 'Au futat jane ruri jareporogytau 'ga upe. A'ere 'ā pēē nanarūi pereko. Pem'yī wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'ga mogytaawa 'oga pype— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

Wyra muara 'gā neewe futat 'ga 'gā mū'jāu jui. Ka'aranūū mojopy'ruara 'gā 'yjepana 'ga imonou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Aipo ka'aranūū mojopy'ruara 'gā kwe pewara 'gā ka'aranūū mojopy'rau ajaupe. A'eramū Jeju'i 'ga 'gā 'yjepana monou imuewiwya imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopomopoa 'gā nui. Pykau me'egara 'gā kanawā nanē 'ga imojerepa nū. ¹⁶ Jarejuwarete 'ga mogytaawa rukara 'ga iaawukare'ema mama'e roeroara 'gā nupe. ¹⁷ A'eramū 'ga 'gā mū'jau ee:

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: “Agamū jemogytaawa 'oga futat. 'Au futat 'gā nuri oporogytau jee, najuejue etee 'gā nuri oporogytau jee”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere 'ā pem'yī wyra me'egawamū etee. Pejejeymawa me'ega pejejaupe pejejeymawa repy rowoupia ekoete 'ā pejejupa 'au pejejaupe. Ma'eramū pēē 'ga mogytaawa 'oga m'yina pejemunarūawamū ete 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega moywyradena.

¹⁸ Jeju'i 'ga remiapofera rera renupawe mainana 'wyrriara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee amara'neramū 'ga ree. A'eramū taetu 'gā afuwereteramū 'ga ree.

—Maran tete jane Jeju'i 'ga jukaarūi?— 'jau 'gā ajaupe.

Okyje wejue 'gã mytuna 'gã nui. A'eramũ 'gã poromũ 'jau. Kwaiwete wejue 'gã porenuiwiramũ Jejuu 'ga 'e are. A'eramũ 'gã okyjau 'gã nui. "Ga jukaramũ te 'gã jane apisi ete nũ a'i kũ", 'jau 'gã ajaupe.

¹⁹ Kaaruwamũ Jejuu 'ga awau uẽma Jerusareg awi wemimu'e 'gã netee.

Jupe Jejuu 'ga 'eawera y'wa 'ywa oypiwamũ

(Mateu 21.20-22)

²⁰ Ai'iwe 'gã awau okwapa y'wa 'ywa pyu nũ, jupe Jejuu 'ga 'eawera 'ywa pyu nũ. A'eramũ 'gã esaka nũ. Amanũmũ osiniga u'ama. Apoa we futat oypiwamũ. ²¹ A'eramũ Pedro 'ga wea'aramũ Jejuu 'ga 'e are. A'eramũ 'gã 'jau Jejuu 'ga upe:

—Esak, ki Ku'jyp. Jupe ene'eawera ay y'wa 'ywa rai'i. Iypip u'ama amanũmũ ojeupe ene je'eg ire rai'i— 'jau 'ga Jejuu 'ga upe.

²²⁻²³ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pẽnea'ar iki je'e are. Jarejuwarete 'ga rerowiar ire pẽẽ nanẽ pejemiapoe'ema peapo nũ. Ywytyra miamũ futat nipo pẽẽ imojepe'aukaa tenaw awi imonou 'yẽ'ẽ rpypter ipe imỹina. "Ekwap 'aw awi 'yẽ'ẽ rpypter ipe e'ỹina", ojeupe pẽẽ 'eramũ nipo awau pẽ'eawer imũ etee futat. A'ere pẽẽ neapepoa'uweri pejemiapoe'ema Jarejuwarete 'ga rerowiar ywyapie'em ire— 'jau 'ga 'gã nupe. ²⁴ —A'eramũ je ako 'jau pẽ nupe jepi: Werowiar ire Janeruwarete 'ga mama'e monoi pẽ nupe, "mama'ea emut amũ ore", ojeupe pẽẽ 'eramũ. "Amut 'ga jee" 'e rerowiar ire 'ga mama'e monoi pẽ nupe ojeupe pẽ'eawer imũ etee futat— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ²⁵⁻²⁶ —Jarejuwarete 'ga upe pejeperogytaramũ nipo pẽẽ pejejea'aramũ pejejeupe 'gã amũ mama'e tywera apoawer are. A'eramũ ki pẽẽ pejejeateeramũ juu. A'eramũ Janeruwarete 'ga pẽtywera moia pẽ nui— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

"Awỹja rer imũ te erejot?" Jejuu 'ga upe 'gã 'eawet

(Mateu 21.23-27; Luka 20.1-8)

²⁷ A'eramũ 'gã awau owaẽma Jerusareg ipe nũ. Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype 'gã ata 'gã nekoramũ, 'gã amũ 'ua oporogytau Jejuu 'ga upe. Mainana 'wyrriat, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat, judeu 'gã 'wyrri'ri. Mĩmera 'gã 'ua oporonupa ee Jejuu 'ga upe:

²⁸ —Awỹja rer imũ te erejot rakue? Awỹja pãjẽ mũ te mama'e ereapo? Awỹja te ene mut ore rakue?— 'jau 'gã 'ua oporonupa ee Jejuu 'ga upe.

²⁹ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je ajee pẽẽ na'ne imome'wau jee 'ũ. Tejeupe pẽẽ imome'u re je nanẽ tajemome'u pẽ nupe 'jau nũ— 'jau ete Jejuu 'ga 'gã nupe. ³⁰ —Awỹja je'eg imũ Juã Batista 'ga ruri ae pymĩãu 'y pe rakue 'ũ? Jarejuwarete 'ga je'eg imũ te 'ga ruri rakue? Kũima'e 'ga amũ je'eg imũ te ra'u nũ?— 'jau Jejuu 'ga oporonupa ee 'gã nupe u'ama.

³¹ A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe? "Jarejuwarete 'ga je'eg imũ 'ga ruri" ojeupe jane 'eramũ te 'ga 'i jane nũ a'i kũ, "A'etea neperowiari 'ga", 'ga 'i etee jane nũ a'i kũ— 'jau 'gã ajaupe. ³² —"Kũima'e 'ga je'eg imũ 'ga ruri", jane 'eramũ nipo tekotee 'gã jane apisi ita pyu nũ a'i kũ— 'jau 'gã ajaupe.

Okyje 'gã mytuna 'gã nui. "Juã 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat jane", e'i 'gã jepi. A'eramũ 'gã okyjau 'gã nui. ³³ A'eramũ 'gã 'jau Jejuu 'ga upe:

—Norokwaawi ore Juã 'ga muarera 'ga nũ'ũ— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Jejuu 'ga nanẽ 'jau 'gã nupe nũ:

—A'eramũ je nanẽ temuarera 'ga mome'wawe'em pẽ nupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

12

*Ko raaran a'wyre'ema 'gā
(Mateu 21.33-46; Luka 20.9-18)*

¹ A'ere Jeju'i 'ga mama'e mü mome'wau 'gā nupe 'ga mu'jawamü.

—Küima'e 'ga amü y'wa 'ywa rakā otym oko pe, uwa 'jawa 'ywa rakā otym oko pe. Kwaiwete 'ga uwa rakā tyma. A'eramü 'ga oko osō. A'ere 'ga y'wa apikawa apou. A'ere 'ga 'og ywate apou iaarana 'ga upe. A'eramü 'ga 'gā amü monou oko raaranamü imýina ojeupe. A'eramü 'ga 'jau “Y'waa mü jema'ea futat. Emyreramü te ajee pēma'e futat pēporowykyawera repya futat”, 'jau ijara 'ga 'gā nupe. A'ere 'ga awau watau 'gā nui. ² Y'wa tyarama upe iwaēmauwe ijara 'ga wemiayuwa 'ga amü monou oma'ea uwa 'a piaramü. ³ A'ere ko raarana 'gā 'ga pyygi ete 'ga nupānupāu etee 'ga mojewya 'ga monou. Nan etee futat 'gā 'ga monou nü. ⁴ A'ere ko jara 'ga 'ga amü monou nü, oma'e piaramü te 'ga 'ga monou numiamü. A'eramü ko raarana 'gā nānēwējēmī 'ga rerekoi nü. 'Ga pyygi etee 'ga akānupāu 'ga rerekou nü. A'erauwe 'ga ojewya awau nü. ⁵ A'eramü ko jara 'ga 'ga amü monou nü. A'ere ko raarana 'gā 'ga jukai etee. A'eramü ko jara 'ga 'gā amü monou nü. A'ere ko raarana 'gā 'gā pyygi ete 'gā nerekou tyweaete. 'Gā amü 'gā iapisau. ⁶ Nityyu futari ko jara 'ga remimonorama. Wa'yra etee 'ga wereko. A'eramü 'ga 'jau ojeupe: “Teja'yra 'ga pa je omono ipiaramü kwy. 'Ga 'ā jeremifutararetea re'ā. A'etea je 'ga amono tey'wa piaramü tejeupe”, 'jau 'ga ojeupe. “Jera'yra 'ga nipo 'gā opejeup re'ā. Jera'yra 'ga ree nipo 'gā pojyramü re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe—'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁷ —A'ere 'gā 'ga ra'yra 'ga resakawe 'jau ajaupe: “Wa'yra 'ga 'ga amut y'wa piaramü ra'e. 'Ga futat 'uwa 'ga py'rau ko jaramü 'uwa 'ga manü re. A'eramü jane 'ga jukau jui. A'eramü janema'ea futat koa 'ga ruwa 'ga manü re kūi”, 'jau nipo 'gā ajaupe—'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

⁸ —A'eramü 'gā 'ga pyyka 'ga jukau. 'Ga juka re 'ga reumera rerawau enuēma ko awi inuga—'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁹ A'eramü Jeju'i 'ga 'jau mainana 'wyriara 'gā nupe:

—Maran sipo ko jara 'ga wa'yra jukaarera 'gā nerekoi? 'Ga futat oo ko raarana 'gā apisau. A'ere nipo 'ga 'gā amü monou 'gā py'rau oko raaranamü nü. Aipo 'gā te nipo y'wa mono ijara 'ga upe y'wa tyarūnamü—'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ¹⁰ —Pēnea'ar iki 'ga amü remikwasiarer are. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amü upe rakue.

“Mia ita nia'wyruui ra'e, 'jau nipo itaoga apoara 'gā ajaupe, ita monou imomoa ajai.

A'ere 'ga amü aipoa ita eroyrümyrera ita pyygi etee imonou imýina tenawera pype 'oga ppywotypawamü.

¹¹ Janeruwarete 'ga imýjukaa 'gā nupe rakue.

A'eramü 'ga remiapofera wesageayramü futat ore”, 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are inuga rakue—'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

¹² 'Ga je'ega renupawe mainana 'wyriara 'gā 'jau fariseu 'gā nupe:

—Mama'e mü mome'uramü 'ga 'i janee poromü—'jau 'gā ajaupe.

A'eramü taetu amara'neramü Jeju'i 'ga ree. Afeweramü 'ga pyyg are. A'ere 'gā kyjeetei mytuna 'gā nui.

—“Jeju'i 'ga te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wararetea ra'e”, 'jau 'gā ajemogyau ajaupe. A'eramü nipo 'gā jane apisi ete. Jeju'i 'ga jane ipyygamü nipo 'gā jane pyygi nanē nü—'jau 'gā ajaupe, okyjau Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā nui.

A'eramü 'gā 'ga pyyke'ema. A'eramü 'gā awau 'ga wi.

Jejui 'ga upe fariseu 'gã 'eawet
(Mateu 22.15-22; Luka 20.20-26)

¹³ A'eramũ judeu 'gã 'wyrriana'nĩ 'gã 'jau ajaupe:

—'Gã amũ simono imoporogytaukaa 'ga upe 'jau. Morogyta 'ga imome'u tyweramũ sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã fariseu 'gã amũ imonou Erote 'ga remiayuwa 'gã netee Jejui 'ga upe imoporogytaukaa. ¹⁴ A'eramũ 'gã awau 'jau Jejui 'ga upe:

—A'jea futat 'ã ereporogyta a'jeteetewi ra'e. Nereporogyta ekoetei te 'ã. A'jea futat te 'ã erejejuka pãwẽ pãwẽ ae ree. A'jea futat te 'ã ore mu'e ape mama'e are. Eneje'eg are 'gã amũ oporenuwiwere'emamũ agawewi. A'etea ene mama'e a'jea etee eremome'u— 'jau 'gã Jejui 'ga upe. —A'eramũ ene 'awamũ 'jau ore: Jane 'ã judeua. Simono te jane ka'aranũua 'wyrriararete 'ga upe, Sesa 'ga upe? Naani te ra'u nũ? Ma'ja e'i te Moisesi 'ga ee rakue? Najudeu arũi te 'ã 'wyrriararete 'ga. Tapy'yi amuteea 'ga. Romanũa te 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gã oporonupa 'me Jejui 'ga upe ee.

¹⁵ A'ere Jejui 'ga 'gã kwaawi ojee. “Jeje'ega renupa 'gã nuri numiamũ. 'Siesak 'ga mama'e mũ mome'ua sigaty jarejee 'jau', e'i te 'gã jee numiamũ”, 'jau Jejui 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Nepeporonowi tee pejejua ee jee. “Simosimot ekoete jarejaupe 'ga 'eawera 'jau”, pe'je te jee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Ka'aranũũ ywope'ia pemut amũ jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mũ jee ra'ne— 'jau ete Jejui 'ga 'gã nupe.

¹⁶ A'eramũ 'ga amũ imonou 'ga upe.

—Kweramũ ajee 'wei— 'jau 'ga imonou 'ga po pe.

A'eramũ Jejui 'ga ka'aranũũ ywope'i resaukaa 'gã nupe:

—Awỹja ra'agawa te 'up ee 'ga rera retee?— 'jau 'ga esaukaa 'gã nupe.

—'Wyrriararete 'ga ma'ea futat— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

¹⁷ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramũ pẽẽ imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

A'e renupawe 'ga upe imome'uukarera 'gã oporesagamũ etee 'ga ree.

—Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã awau 'ga wi.

Oferap ma'e are 'gã mu'eawet
(Mateu 22.23-33; Luka 20.27-40)

¹⁸ Ko'iko'i ete satuseu 'gã amũ 'ua oporogytau Jejui 'ga upe nũ. Aipo 'gã e'i ajaupe ra'e jepi: “Amanũ re ae noferawu'jawi nũ. Amanũmũ ae teepawamũ ywawuje futat”, 'jau agawewi satuseu 'gã ajaupe ra'e jepi. A'etea 'gã 'ut oporonupa ee Jejui 'ga upe. ¹⁹ A'eramũ 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—“Moromu'jara 'ga” 'jau 'gã enee jepi. A'eramũ ene ore mueapyou katu mama'e are. Ymã 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Kũima'e 'ga amũ nipo amanũ wa'yre'emauwe. A'eramũ nipo 'ga manũ re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera eẽ rerekou. A'eramũ nipo 'ga aja'yrapyau eẽ pype. A'eramũ nipo 'ga ra'y'r ypy 'ga amanũ ma'efera 'ga ra'y'rera 'jawe futat”, 'jau 'ã Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁰ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—A'ere nipo kũima'e 'ga amũ 'ga ra'yra sete. A'eramũ nipo u'ar ypy ma'efera 'ga kũjã mũ rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emauwe 'ga manũi jui. A'eramũ nipo 'ga amanũmũ eẽ wi eẽ rejaa eẽ mogou wewirerera 'gã nupe. ²¹ A'eramũ

nipo 'ga manū re 'ga rewirerera 'ga amū ēē rerekou 'ga py'rau nū. A'ere nipo 'ga nanē 'ga manūi wa'yre'emauwe nū, ēē rejaā ete wewirerera 'gā nupe nū. ²² A'eramū nipo 'gā ojopy'rapy'rau etee 'gā ēē ree, ajamanūnamū. A'ere nipo 'gā nata'yri'i futari ēē pype. Ojee 'gā jemoy paw ire nipo ēē nanē amanūmū nū. ²³ A'eramū nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamū sipo ēē amanaretea? 'Gā juejue futat ēē wereko kūi— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

²⁴ A'eramū Jejui 'ga aipo ojeupe 'gā 'eramū 'jau 'gā nupe:

—Pē'me awi. Nanarūi. Nepēneapyoi Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are ra'e. 'Ga pājēa nanē pēē ikwaape'ema. ²⁵ 'Au etee te 'gā nemirekoramū kūi. A'ere 'gā oferaw ire naemirekou'jawi kūi. Ywagipewara 'gā 'jawe etee futat 'gā jemogyi. Niporerekoweru'jawi 'gā kūjā are. Kūjāmera 'gā nanē omenariwere'emamū futat nū, kūima'e 'gā 'jawe etee futat nū kūi — 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁶ —Nepēneapyoi nipo Jarejuwarete 'ga 'eawer are. Nepemogytai nipo Moisesi 'ga remikwasiarera, ae feraw are 'ga ka'arana kwasiaripyrrera rai'i? Ka'a'i ikai are 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramū 'ga 'jau: "Ka'a'ia je upe imueny re Janeruwarete 'ga oje'ega jee ikue. 'Je te 'ā Ēneruwaretea. Ēnepytunera 'gā Nuwaretea 'jau. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmera 'gā Nuwaretea je ako', 'jau 'ga jee ikue", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —'Ymā te je 'gā Nuwaretea ikue", 'jawe'em Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'i: "Je te 'ā 'gā Nuwaretea ako", 'jau 'ga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁷ —Aipo 'gā amanū futat rakue numiamū, Moisesi 'ga tywe'emauwe futat rakue numiamū. A'ere 'gā 'aga namanūi futari. A'eramū Janeruwarete 'ga poromū 'jau Moisesi 'ga upe rakue. 'Gā 'aga tywe'em ire amunipo 'ā 'ga aipo ne'ia'uweri Moisesi 'ga upe rakue. Ako ma'e 'gā nupe etee te 'ga Āeruwaretea— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —A'eramū 'ā pēē 'gā mu'jau tywet aipo are. "Noferawu'jawi aea amanū re" 'e are pēē 'gā mu'jau tyweaete— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Janeruwarete 'ga 'eaweraretea
(Mateu 22.34-40; Luka 10.25-28)

²⁸ Moisesi 'ga remikwasiarar are moromu'jara 'ga amū 'gā je'ega renupa. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: "A'jea futat 'ga 'i. Tamoporogytaukat 'ga mama'e are", 'jau 'ga ojeupe etee futat.

—Maranua ra te ajee Janeruwarete 'ga 'eaweraretea?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—'Awamū futat 'ga 'eaweraretea. "Peapyaka jeje'eg are ki Israeu juapyramū. Je te 'ā pējararetea. Nitywi futari 'ga amū je 'jawe pē nupe",— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁰ —"Pēporomutat je ree pejepytuna 'gā apyraapa", e'i 'ā Janeruwarete 'ga pē nupe rakue. "Mama'ea peapo jee jeremifutar imū. Pejejea'aramū pejemogyau je ree 'gā nee pejejea'ara apyraapa. Je upe mama'e apou pēē iapou etee futat. Pejefuakara pyu pēē mama'e apou je upe. Aipo aporamū nipo pejeporomutamū je ree a'jea futat 'gā nee pejeporomutara apyraapa pejemogyau", e'i Janeruwarete 'ga pē nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Poromū te 'ga 'eaweraretea. ³¹ Ajepeja 'ga 'eaweraretea nanē nū. "Pēporomutat pejepyriwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat", 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Amumera 'ga 'eawera nuapyraawi futari aipo 'ga 'eaweraretea— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

³² A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarar are moromu'jara 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū. Majepei tee futat te 'ā Janeruwarete 'ga. Nitywi futari 'ga amū 'ga 'jawe. ³³ A'eramū ki jane jareporomutamū 'ga ree

jarepytuna 'gã jareporomutara apyraapa. A'eramũ jane a'jea futat jareporo-
mutaramũ 'ga ree. 'Ga upe mama'e apou ki jane iapou 'ga remifutar imũ etee
futata. 'Ga ree ki jane jarejea'aramũ jarejemogyau. 'Ga upe mama'e apou ki
jane iapou a'jea futat. 'Ga remifutar imũ ki jane jarejepyriwara 'gã nerekou
esage jarejereko esage 'jawe etee futat— 'jau 'ga 'ga upe. —Aipo 'ga 'eawera
renuwa wesageramũ 'ga upe mama'e rapya apyraapa. 'Ga je'ega renuwa
esage 'ga upe mama'e monoa apyraapa— 'jau 'ga Jejuĩ 'ga upe.

³⁴ Aipo ojeupe 'ga 'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau ojeupe: “'Takwaap ma'e 'ga pa ra'e”,
'jau 'ga ojeupe etee futat 'ga resaka. A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'ga upe:

—Ererowyk Jarejuwarete 'ga ekou ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo 'ga 'e renupawe mytuna 'gã ajemogymogyau etee futat. Ojenosõu 'ga
wi. A'eramũ 'gã imome'waukaru'jape'ema 'ga upe.

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret
(*Mateu 22.41-46; Luka 20.41-44*)

³⁵ Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype akou Jejuĩ 'ga oporonupa ee 'gã nupe:
—Ma'eramũ te Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã 'i pẽ nupe:
“Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyrera”, 'jau 'gã pẽ mu'jau ee.

³⁶ A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari ee Davi 'ga upe
rakue:

“Jeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe rakue:

'Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene. Enepãjẽrete je 'jawe.

A'eramũ ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyrriaramũ 'gã nupe najuejue etee futat.

Ene ree iporomutare'ema 'gã 'arimũ je ene magwawukari.

A'eramũ ene je iapoe'emauwe eapyka 'au je yse katy', 'jau 'ga Jarejararete 'ga
upe”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. ³⁷ —Janeruwarete 'ga
remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramũ sipo ajee Davi
'ga 'i “Jejararete 'ga”, 'jau ajuapyrera 'ga upe nũ— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat
(*Mateu 23.1-36; Luka 20.45-47*)

Mytuna 'gã oporenuwiweramũ Jejuĩ 'ga porogyta are. 'Ga remi-
mome'ufera 'gã muekõẽãina.

³⁸ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pejea'gu ki Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã nui. 'Gã 'ã
e'i ajemogyau ojeupe: “Je 'ã kũĩma'eeteetea”, 'jau 'gã 'ã ajemogyau ojeupe,
waity fuku rerekou. A'eramũ 'gã ataramũ 'gã naitya ajasimana 'gã nee.

“Tiporesagete 'gã je ree 'jau”, 'jau 'gã akou ojeupe. Wapeje'ega tãmẽjẽ
'gã ifutaa. 'Wyrriara apykawa 'arimũ etee wapyka awau Jarejuwarete 'ga
mogytaaw ipe. ³⁹ Ojemi'waaw ipe nanẽ nũ 'wyrriara renawa 'arimũ etee
wapygiweramũ ojemi'waa. ⁴⁰ Kũjã men manũ ma'efera 'gã nupe nanẽ 'gã

'jau nũ: “Je tamaenun tekou enekaraemã are 'jau”, 'jau futatee 'gã 'gã nupe.

“Je te nipo ako esage temaenuna enekaraemã are”, 'jau futatee 'gã 'gã nupe.

A'ere 'ga etee 'gã karaemã pyygi ojeupe, ka'aranũã nanẽ nũ. A'eramũ 'gã
'jau ojeupe etee futat: “Kwakwai'i teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe. Kasi
a'e pe 'gã je kwaawi mama'e tywera je iaporamũ ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee
futata. A'eramũ nipo 'gã oje'ega monou fuku o'meramũ akou Jarejuwarete 'ga
upe, wemiapo tywera mimawamũ. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã
nereko tyweri 'gã nemiapo tyweawer are— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

*Imen manũ ma'efera eẽ remimonofet
(Luka 21.1-4)*

⁴¹ Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype Jeju 'ga wapyka 'ũina Jarejuwarete 'ga upe ka'aranũ ryrũ pyri. A'eramũ 'ga ose ma'e 'gã nesaka 'ũina, yrũ pype 'gã nemimonoa nanẽ 'ga esaka nũ. Ika'aranũũ kwai ma'e 'gã ka'aranũũ monou Jarejuwarete 'ga ma'e yrũ pype 'ga upe kwaiwete. ⁴² 'Gã nesepaw ire majawera eẽ mũ 'ua osou 'og ipe. Nika'arani eẽ akou. Itywerete eẽ akou. A'etea eẽ oka'aranũũ ywope 'i omono ipype. Mukũ'i'ĩ etee eẽ imonou ipype. Naepyi agawewi eẽ remimonofera. ⁴³ Eẽ resakawe Jeju 'ga 'jau wemimu'e 'gã nupe:

—Kweramũ kũjãa eẽ imen manũ ma'efera eẽ. Nitywa'uweri agawewi eẽ mama'ea. A'etea eẽ oka'aranũũ monoupap futat yrũ pype. A'eramũ eẽ otywe'emamũ futat mama'ea ojeupe imuawamũ. Eẽ remimonofera ika'aranũũ kwai ma'e 'gã ma'e wapyraap futat Janeruwarete 'ga upe. ⁴⁴ 'Gã kwaiwete agawewi omono 'ga upe. A'etea 'gã kwaiwete wejẽmi wereko ojeupe nũ. A'ere eẽ ma'ea nitywi futari. Omonopap futat eẽ 'ga upe. Naemyreri futari eẽ upe. Wemi'urama muawa we futat eẽ omonopap 'ga upe— 'jau Jeju 'ga eẽ mome'wau 'gã nupe.

13

*Jeju 'ga rur enune ojeapo ma'e
(Mateu 24.1-28; Luka 21.5-24)*

¹ Jarejuwarete 'ga mogytaaw awi ũ'e re Jeju 'ga remimu'e 'ga amũ 'jau 'ga upe:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga jã'nũ'ũ. Sã'ã itauu esagea epy ete ma'ea. Mytuna 'gã ka'aranũũa rerua kwaiwete Jarejuwarete 'ga mogytaawa 'oga muesageawamũ— 'jau 'ga 'ga upe.

² A'eramũ Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat esageramũ numiamũ. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporomutare'ema 'gã nuri imonou etyka. Nomỹ'i'ĩ futari nipo 'gã itaa mũ aju'arimũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

³ Anure Jeju 'ga wapyka 'ũina ywytyr apyte'rarimũ, Oriweira 'jawa apyte'rarimũ wemimu'e 'gã netee. Jarejuwarete 'ga mogytaaw are 'gã amã'jãu 'upa. Poje Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juã 'ga, Andre 'ga, mĩmera 'gã oponrupa 'ga 'eawer are 'ga upe:

⁴ —Maranime sipo aipo 'gã Jarejuwarete 'ga mogytaawa monoi etyka? Ma'ja ra'ne sipo ajee ojesaukat oree iapo enune?— 'jau 'gã 'ga upe.

⁵ Aipo 'eramũ Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je renune 'ut ma'e 'gã nipo 'ime ma'ea. Perowiat kasi 'gã 'mea ne.

⁶ Anure nipo kwaiwete 'gã nuri "Janeruwarete 'ga je mut pẽ katu'okaramũ. Je Janeruwarete 'ga remimurera ako", 'jau futatee nipo 'gã 'ua pẽ nupe. A'ere kasi perowiat 'gã ne. O'meramũ te nipo 'gã 'i. Kwaiwete nipo 'gã 'gã moryteeu ojee— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁷ —Anure nipo amutee amunaw awi 'gã nuri 'wyrirarete rowajaa, 'ga remiayuwa reewe futat. A'ere kasi aipo renupa pẽpiryyi ne. Nan futat nipo mama'e teepaw enune. A'ere nipo naporomũ rũi mama'e mateepaawa. Naporomũ etee rũi futat nipo mama'ea reko— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ⁸ —Akou'jau'jap futat nipo mama'ea. Amunap tesirũmera pypewara 'gã we futat nipo ajuowajat. Ywya we futat nipo oyyi'ũ peu peu 'jau. Ty'ara nipo amunawa pype peu peu 'jau. A'eramũ 'gã nipo kwaiwete ty'ara rerekou. Sã'ã kũjã wa'ýra ray ypyrauwe wa'ýra 'a ja'wyja'wy kwaawa. Ayypeyperauwe 'ã eẽ 'i'ara kwaapa. Eẽ wi u'aa

ja'wyja'wy taetu 'ã wayreteramũ ãẽ upe. Nan tee futat nipo pãẽ. Aipo ijeapo resakawe ki je rura pekwaap. "Owaẽm 'ga ruawa upe ra'e", 'jau nipo pãẽ pejejaupe.

⁹—Pejea'gu ki 'gã nui. Je rura'ne'emaue nipo 'gã je rerowiaaramũ pẽ nereko tyweretei. Pãẽ mũ nipo 'gã ipyyka imopimopika ae mopikawa pyu. Judeu 'gã jatykaawa pype miamũ nipo 'gã pẽ mopimopigi. Amumeramũ je ree nipo 'gã pẽ nerawau 'wyriara upe. A'eramũ pãẽ 'wyriararete upe pejejerooramũ pãẽ je mome'wau 'gã nupe. "Jejui 'ga iporokatu'ogiwet pẽ nee", 'jau ki pãẽ 'wyriara 'gã nupe. ¹⁰ Teepaw enune nipo 'gã je mome'ui amunawa moymoyka. Tesirũmera 'gã jeje'ega renuw ire te nipo mama'e ateepawamũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹¹—Pẽ pygamũ, 'wyriara 'gã nowase pejejerooramũ kasi pẽpy'a'wyt nẽ. "Ma'ja 'jau sipo je teje'ega 'gã nupe 'wei?" pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga te peje'egawa amut pẽ nupe peu pẽ nerooramũ. A'eramũ pãẽ 'ga 'ea etee imome'wau 'gã nupe. Napejejea'ar imũ rũi pãẽ peje'eg 'gã nupe. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage 'eawera etee pãẽ imome'wau 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹²—Kwaiwete nipo je rerowiare'ema 'gã weki'yra 'gã, wewirera 'gã we 'gã monou ia'wyre'ema 'gã nupe 'gã apisaukaa. 'Ga ruwa 'gã miamũ wa'yra 'gã monou 'gã nupe 'gã apisaukaa. 'Ga ra'yra 'gã nanẽ ujara 'gã imonou 'gã nupe 'gã apisaukaa. ¹³ Je rerowiare'ema 'gã nipo oporumutare'emamũ je rerowiaramũ pẽ nee. A'ere Janeruwarete 'ga je rerowiar awi ipoire'ema 'gã nerooi imogyau ojeypyri nakwaparimũ ete rũi futat— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹⁴ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Ymã te Janeruwarete 'ga ijeaporama kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue, Danieu 'ga upe rakue. "Anure nipo 'ga amũ mama'e tywerete apoi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe", 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. A'eramũ nipo 'ga amũ anure iapou Danieu 'ga 'eawer imũ etee futat. (A'eramũ je 'ga remikwasiarera ka'arana mogytaaramũ ee pẽneapyo futaa)— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —A'eramũ pãẽ Judeja wyy pewara ako ma'eramũ 'gã nesakawe pejejeaiteramũ pejewau pejeka'jama wyytyr ipe. ¹⁵ Opewuu apyte'rarimũ ako ma'eramũ pãẽ pejewawe'em pejesowe'em pejekarãmã pyyke'ema. Pejeka'jamayayau etee futat pejewau. ¹⁶ Ko pewaramũ nanẽ pãẽ pejejewyre'ema pejejog ipe pejejaity mojopy'rawe'em— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹⁷—Kũjãmera 'gã nipo ta'yryrũ ma'e 'gã iporiay'i ajemogyau. Ta'yky'ri ma'ea nanẽ nipo nũ. Nujãnarũi eweguu ma'ea. Ta'yky'ri ma'e nanẽ nujãnarũi nũ. ¹⁸ A'eramũ ki nanuar aere pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe ee: "Eremurukat kasi 'gã 'ara ro'y saga rupi ore ne", 'jau ki pãẽ Jarejuwarete 'ga upe ee— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ¹⁹—Aipoa kwara rupi 'gã 'gã nerekou tyweaete. Wyy apo pyyamũ nitywi futari ae rereko tywera aipo 'jawe rakue. Anure nanẽ nipo nitywi futari ae rereko tywera 'jawe nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁰—A'ere Janeruwarete 'ga mama'e tywera 'gã nupe iapoukaru'jau'jaw ire 'gã muojeri 'gã mogyau jui nũ. Kasi a'e pe wyy pewaramũ juejue 'gã papawi ne. A'ere Janeruwarete 'ga pãẽ mũ mũ'jau 'gã nui pẽ katu'oka. A'eramũ 'ga wemimũ 'ẽmeramũ pẽ nee Janeruwarete 'ga 'gã muojeri 'gã mogyau jui nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²¹—"Koromũ Kristu 'ga", pejejeupe 'gã amũ 'eramũ kasi perowiat 'gã ne. "Kwe pe 'ga oi", 'gã 'eramũ pãẽ 'gã nerowiare'ema pejejemogyau. ²² Jejewyt ja'wyja'wyramũ nipo kwaiwete 'gã nuri o'meramũ pẽ nupe. "Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramũ", 'jau futatee nipo 'gã pẽ nupe. Amumera 'gã nipo 'ua 'jau pẽ nupe: "Janeruwarete 'ga je mut. Je 'ga remimureraretea futat", 'jau futatee nipo 'gã pẽ nupe. Pẽnemiapoe'ema miamũ nipo 'gã iapou pẽ

neape je rerowiar awi pē momoirukaawamū. “Simomoirukat Ku'jywa 'ga remimū'ēmera 'gā 'ga rerowiar awi 'jau”, e'i te nipo 'gā pē nupe numiamū. A'eramū nipo 'gā mama'e apou pē neape. Ojerowiarukaawamū te nipo 'gā iapoi pē nupe numiamū. A'ere kasi a'e are miamū perowiat 'gā ne.
²³ Perowiar iki aipoa je'eawera. Ijeapoe'emauwe je imome'ui pē nupe, ee pē mueapyoawamū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

Janereki'yra 'ga ruawam
(Mateu 24.29-44; Luka 21.25-33)

²⁴ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pē nereko tyweawa kwaw ire nipo ywag awi nanē mama'e jesaukari pē nupe nū. Kwara nipo owepa. Jaya nanē nipo owepa nū. ²⁵ Jaytataa nipo ototoka ywag awi 'ua. Ywag ipewara nipo oyyita nū. Kwat, jay, jaytata. Mīmera nipo oyyita— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ²⁶ —A'ere nipo pēneki'yramū je tejua tejewya ywasiga rupi. Tepājē mū nipo je ruri, tejenyfuga pype futat tejua nū. ²⁷ A'eramū nipo je tejeupe oporowyky ma'e ywagipewara 'gā monou tejemiayuwa 'gā majatykaukaa. “Pē'je pejewau amunawa moy-moyka jeremiayuwa 'gā majatykau 'gā nerua jee”, 'jau nipo je 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā awau 'gā nerua jee— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe.

²⁸ Anure Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau ee:

—Mama'ea je amome'u pē nupe pē mu'jau tejuawa 'ar are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Sā'ā ae siaka'gywa potyramū amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ā ae amana jewyra kwaapa. ²⁹ Nan tee futat ki je'eawer imū mama'e jeapora-muerauwe pe'je pejejaupe: “Ut ja'wyja'wy Jeju'i 'ga janee 'wyriaramū akou”, pe'je ki pejejaupe. ³⁰ A'jea futat je 'i. Je'eawer imū mama'e jeapo resakara 'gā papawe'emauwe nipo tejua tejewya nū. ³¹ Ywaga nipo atEEPawamū futat. Ywa nanē nipo atEEPawamū futat nū. A'ere nipo jeremimome'ufera nateepawa'uweri futari. Je'eawer imū etee futat nipo aipoa ojeapou— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

³² A'ere Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Nitywi futari je ruawa kwaapara 'gā amū. Nepekwaawi futari je ruawa. Ywagipewara 'gā miamū ikwaape'ema. Je miamū nanē nakwaawi tejuawa 'ara. Jeruwarete 'ga etee te okwaap. ³³ A'eramū ki pēē je rapesaka pejejemogyau. ³⁴ Sā'ā kūima'e 'ga amū ooa iataa muku oje'wyr awi. A'eramū 'ā 'ga oo enunewe 'jau wemiayuwa 'gā nupe: “Aata je tewau. A'eramū pēē pejeporowykyau je'eawer imū etee futat”, 'jau 'ga 'gā nupe. 'Oga raarana 'ga upe 'ga 'jau: “Earū jeroga ra'ne muku je rekoramū. Je rura nanē ene apesaka nū”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū 'ga awau watau muku oje'wyr awi. ³⁵ Nan tee futat pēē je rura rapesakaramū pejejemogyau. Nepekwaawi je ruawa. A'eramū ki pēē pejeporowykyau pejejeupe je'eawer imū, je rura rapesaka pejejemogyau. Meewe'i 'ur ire ako re nipo wata ma'e 'ga 'ua ppyaje owaēma. Maranamū kwara ajerewamū, maranamū ai'iwe. Nokwaawi 'gā 'ga ruawa. ³⁶ A'eramū nipo 'oga jara 'ga 'ua erujewi ojeupe oporowyky ma'e 'gā nupe. Opak sipo 'gā ajemogyau 'ga rapesaka? ³⁷ Aipo are je 'i pē nupe: Je rura ki peapesak pejejemogyau— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

14

Jeju'i 'ga ree ifuwet ma'e
(Mateu 26.1-5; Luka 22.1-2; Juā 11.45-53)

¹ Egitu ywy awi judeu ppyfera 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka upe iwaēm ja'wyja'wyraruwe mainana 'wyrriara 'gā ajatykau Moisesi 'ga remik-wasiarer are moromu'jara 'gā nee.

—Maran te jane Jeju 'ga pyygi 'ga jukau?— 'jau 'gã ajaupe. —Jemime sipyyk 'ga 'jau. ²Jerusareg ipewara 'gã iporomutat 'ga ree. A'eramũ jane 'gã nowase jarekowe'em 'ga ree maraka apoaw ipe. Kasi a'e pe jane 'ga remiyauwa 'gã mamara'nei ne— 'jau 'gã ajaupe.

Jeju 'ga ree jany kasiga reko'wokawet

(Mateu 26.6-13; Juã 12.1-8)

³Petani pe Jeju 'ga akou, Simão 'ga rog ipe, ipito'om ma'efera 'ga 'wyr ipe. 'Gã jemi'waa 'gã nuwamũ kũjã ãẽ mũ 'ua ojany kasiga ryrũ rerua opo pe. Itasiga apopyrera aipo yrũnamũ, aripasi 'jawa apopyrera poromũ. A'eramũ ãẽ yrũ mopena, jany kasiga reko'woka Jeju 'ga akag are. “Naritu” 'jau 'gã aipoa jany kasiga upe. Epy ete aipoa jany kasiga. ⁴A'eramũ wapyk ma'e 'gã amũ amara'neramũ jany kasiga ãẽ eko'wog are.

—Ma'eramũ sipo ãẽ imomy ekoetei 'wei? ⁵Epy te 'ã 'aga jany kasiga a'i kũi— 'jau 'gã ajaupe. —A'eramũ amunipo 'ã ãẽ ime'ega ka'aranũ are jane. Tresẽtu ka'aranũũa 'ut ee. A'eramũ amunipo 'ã ãẽ epyfera mua jane. A'eramũ amunipo 'ã jane imojo'oka ikaraemãe'ema 'gã nupe 'jau kũi— 'jau 'gã ajaupe, kũjã ãẽ ago'wau.

⁶A'eramũ Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Tene ãẽ iapoi. Ma'eramũ pejemara'neramũ ãẽ ree 'ũ? Mama'e esagea te ãẽ wapo jee. ⁷Ikaraemãe'ema 'gã nooa'uweri futari pẽ nui. A'eramũ pẽ anure mama'e monou 'gã nupe pejemifutar imũ. A'ere je te ajee nako fukui pẽ pype. ⁸Je tymaw ipe je ree eko'wogipyrama futat jany kasiga numiamũ. A'ere ãẽ 'awauwe eko'wogi je ree, je manũe'emaue. Tene ãẽ iapoi jee— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. ⁹—A'jea futat je 'i. Anure nipo 'gã je mome'ui kwe pewara 'gã nupe. Amunap tesirũmera moyka nipo 'gã awau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Je mome'uramũ nipo 'gã ãẽ remiapofera nanẽ imome'wau 'gã nupe nũ. A'eramũ nipo 'gã anure najuejue etee futat wea'aramũ ãẽ remiapofer are— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe.

Mainana 'wyrriara 'gã nupe Judas 'ga 'eawet

(Mateu 26.14-16; Luka 22.3-6)

¹⁰A'ere Jeju 'ga remimu'e 'ga amũ awau oporogytau mainana 'wyrriara 'gã nupe. Judas Iskariote 'ga futat poromũ oo oporogytau 'gã nupe:

—Jeju 'ga je apyygukat pẽ nupe. Je apoat pẽẽ 'ga pyyka pẽ pyri— 'jau Judas Iskariote 'ga awau 'gã nupe.

¹¹Ojeupe 'ga 'eramũ mainana 'wyrriara 'gã aku'iramũ 'ga ree. A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ka'aranũũa nipo ore oromono ene upe 'ga pyyga repyramũ— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Judas 'ga wea'aramũ akou ee. “Ojetee 'ga rekoramũ tomono 'ga 'gã nupe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga Jeju 'ga rerekou weape.

Ae a'wyr'e'ema 'gã nupe

'ga monoara 'ga

(Mateu 26.17-25; Luka 22.7-13, 21-23; Juã 13.21-30)

¹²Awau owaẽma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. Karupa'mĩ jukaawa 'ara upe 'gã owaẽma. A'eramũ 'ga remimu'e 'gã amũ 'jau Jeju 'ga upe:

—Ma'ape te jane jemi'wari, karupa'mĩ ro'o reyri jarejee?— 'jau 'gã 'ga upe.

¹³A'eramũ Jeju 'ga mukũja 'gã monou amunawarete pe.

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe. Peu nipo 'y ryrū rerekwara 'ga peekoat. A'eramū pēē pejewau 'ga rewiri. ¹⁴ 'Og ipe 'ga seramū pejeporogytau 'oga jara 'ga upe:

—Jarejara 'ga ore mut imome'waukaa enee: “ ‘Ma'ape te je karupa'mī eyra 'ui tejemimu'e 'gā netee?’ e'i 'ga. 'Ma'ape te ore kumi apoi? Ma'ape te je tejemimu'e 'gā nerojemi'wari' e'i 'ga enee kūi”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁵ —Aipo ojeupe pēē 'e re 'ga tepē neroo ywatewara imy'jawa pype 'jau. Ityp futat aejemi'waawa peu. Ae renawa nanē otywamū futat nū. A'eramū pēē pejejeupe 'ga esaukar ire peu futat iapou ewara reewe jarejeupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶ A'eramū mukūja 'gā awau amunawarete pe. A'eramū 'gā mama'e resaka ojeupe Jejui 'ga 'eawer imū etee futat. A'eramū 'gā kumi apou maraka are.

¹⁷ Kaaruwamū Jejui 'ga awau ojemi'waa wemimu'e 'gā netee.

¹⁸ Ojemi'waaw ipe Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pēē mū je mono pejepe je ree iporomutare'ema 'gā nupe je jukaukaa— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹ Aipo renupawe 'ga remimu'e 'gā u'arasigamū ojeupe 'ga 'eawer are. A'eramū 'gā oporonupa majepeinume ee 'ga upe:

—Je upe te ere poromū?— 'jau 'gā 'ga upe.

Majepeinumenume 'gā oporonupa ee 'ga upe.

²⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je pyri ojemi'wat ma'eramū futat pēē mū nipo je monoi 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. ²¹ —Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe rakue, jemanū are rakue. Pēneki'ya agawewi je 'ā. A'etea je ree iporomutare'ema 'gā je jukaukat 'gā nemikwasiarer imū etee futat. A'ere 'gā nupe je monoara 'ga tywereteramū te akou. Iporiay'i 'gā po pe je monoara 'ga numiamū. A'ere nipo Janeruwarete 'ga 'ga rereko tyweretei. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'ga jeuwi rakue 'ja— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Mani'oko'o'ia y'way reewe 'gā nupe imonoawet

(Mateu 26.26-30; Luka 22.14-23; 1 Korītu 11.23-25)

²² Ojemi'waaw ipe Jejui 'ga mani'oko'o'i pyyka. A'ere 'ga eramā'jāu ywau eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mani'oko'o'ia eremut oree, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga mani'oko'o'ia mowoka imonou 'gā nupe.

—Mani'oko'o'ia pepyyk i'wau. Koromū jero'oa— 'jau 'ga 'gā nupe.

²³ A'ere 'ga y'way ryrū pyyka nū, eramā'jāu ywau nū. A'eramū futat 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū:

—Au'jete y'waya eremut oree, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

A'ere 'ga imonou 'gā nupe. A'erauwe 'gā itykua pāwē pāwē. ²⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Koa y'waya jerya futat. A'ere'ere'i nipo 'gā amū jejukai jery reko'woka. Aipoa jery jeko'woga pētywera omepy. Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pē katu'ogi kwaiwete. 'Awamū karupa'mīa nepejukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat 'ga je'eg ymanera numiamū. A'ere 'awamū 'ga je'eg yauramū. 'Awamū jery tee pē pirei pētywera awi. Jemanū are tee Jeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui je rerowiamōy. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. A'ea 'ga je'ega nomojopy'ruawi futari 'awamū— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁵ —A'jea futat je 'i. Je natykuru'jawi futari 'aga y'waya pē pyri. Anure tāmējē te nipo je itykuri pē pyri, Tejuwarete 'ga pyri pē neroo re tāmējē nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶ Oporogytapaw ire 'gã amaraka'aga Jarejuwarete 'ga muorypawamũ. Amaraka'ag ire 'gã awau ywytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe.

Pedro 'ga momoranupawet

(Mateu 26.31-35; Luka 22.31-34; Juã 13.36-38)

²⁷ Awaw ipe Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gã nupe:

—'Awamũ futat nipo pekwasio' je wi je rejaa je mu'ama ojetee'i— 'jau 'ga 'gã nupe. —Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amũ upe ee rakue: “Tajuka karupa'mi are omaenun ma'e 'ga 'jau kwy. A'eramũ 'ga reymawera 'gã awau okwasi'wau kwe pe 'jau kwy”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. A'eferupi tee futat nipo pekwasio pejewau je wi— 'jau 'ga 'gã nupe. ²⁸—A'ere je temanũ re je ferawi nũ. Teferaw ire nipo je oi Garireja ywy pe pẽ nenune— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁹ A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—'Me te pa 'ga poromũ 'jau nũ. Je naejara'uweri futari ene imogou ojetee'i kũ. 'Gã te nipo opyamũ ene wi ene rejaa ojetee'i kũ. A'ere je naejara'uweri ene kũ— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁰ —A'jea futat sipo ere— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Je te a'jea futat a'e enee nũ'ũ: 'Awa ypytuna rupi nipo je kwakuw ape muapyapyt katu 'gã nupe. “Nakwaawi je 'ga”, 'jau nipo ene mukũ wyrasokwẽ je'egauwe— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³¹ A'ere Pedro 'ga fuakaramũ 'ga upe:

—Naani futari nũ'ũ. Aipo na'ea'uweri futari je. “Nakwaawi je 'ga”, na'ea'uweri je. “Tene 'gã je jukai futari 'ga reewe futat”, a'e ete nipo je. Nakwakuwa'uweri futari je ene— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

'Ga remimu'e 'gã nanẽ Pedro 'ga 'eawer imũ etee futat 'jau 'ga upe nũ.

'Uwarete 'ga upe 'ga 'eawet

(Mateu 26.36-46; Luka 22.39-46)

³² Jejui 'ga awau owaẽma Getsemani 'jaw ipe, wemimu'e 'gã netee. A'ere Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—'Au ete pejup ra'ne. Iruupeu'i je oi teporogytau Tejuwarete 'ga upe ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

³³ A'eramũ 'ga muapyra 'gã etee erawau ojeupi. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juã 'ga. Mĩmera 'gã 'ga erawau ojeupi. 'Ga 'arasiga 'ga mopy'aywyrafenayau 'ga mogou. ³⁴ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je'arasiga nipo 'ã je juka. Peser awi etee. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe je pyri— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁵⁻³⁶ A'eramũ 'ga ojepe'au'i 'gã nui. Awau peu'i wenupy'ãu wapyka weakwara rerawau enũina ywy are futat erujaa oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Wyrira'ri 'gã imara'ne je ree. 'Gã nipo 'ã je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ã 'gã nuapoa'uweri nanuara je ree. A'ere 'ã najeremifutar imũ rũ te ereapoukat. Ejemifutar imũ etee te 'ã ereapoukat 'gã nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

³⁷ Oporogytapaw ire 'ga afu'ama awau ojewya muapyra 'gã nupe nũ. Osea 'gã 'upa. A'eramũ 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Ereset te ejupa? Eje'ega te neremonoi'i Jarejuwarete 'ga upe je pyri? A'e'ja'wiramũ miãmũ sipo nereporogytai Jarejuwarete 'ga upe?— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸ —Peser awi. Peporogyta Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ pẽ peje-fuakaramũ mama'e tywera apowe'em. Kasi a'e pe nepẽfuakari ne. A'eramũ pẽ mama'e tywera etee iapou 'ga upe ne. Nepẽparupoweri agawewi nipo

mama'e tywer are. A'etea nipo peapo pejeporogytawe'em 'ga upe 'eramū mama'e tywera etee futat peapo pejekou— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ Aipo 'ga upe 'e re Jeju 'ga awau 'gā nui nū oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe nū. 'Ga upe u'eawera 'ga 'jau'japa. ⁴⁰ A'ere 'ga awau ojewya wemimu'e 'gā nupe nū. Nānēwējēmī nū. Osea 'gā 'upa. Wopeypeyjamū etee 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā osea 'upa. Opag ire 'gā oporesagamū etee 'ga ree. Ojenosōu 'gā 'ga wi. A'eramū 'gā 'jawe'em 'ga upe.

⁴¹ A'eramū Jeju 'ga awau oporogytau'japa 'Uwarete 'ga upe nū. 'Uwarete 'ga upe oporogyta re 'ga 'ua nū. Nānēwējēmī nū, 'gā set 'gā nuwamū nū. A'eramū 'ga 'jau'gā nupe:

—Peser ete futat nipo pejepupa nū ki sa?— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Au'je peser ire. 'Awamū futat 'gā pēneki'yramū je monoi ae a'wyre'ema 'gā po pe.

⁴² Pe'je iruukwe soo 'gā nekoaa 'jau. Kweramū ae a'wyre'ema 'gā po pe je monoara 'ga ruri— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jeju 'ga pyykawet

(Mateu 26.47-56; Luka 22.47-53; Juā 18.3-11)

⁴³ Jeju 'ga porogytapawe'emaue Judas Iskariote 'ga, Jeju 'ga remimu'efera 'ga futat, kwaiwete 'gā nerua erojemorypa Jeju 'ga ree. Mainana 'wyriara 'gā kwaiwete 'gā muri Judas 'ga rupi. Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nanē kwaiwete 'gā mau 'ga rupi. Jyuaa 'gā erua muap. Mīmera 'gā erua erojemorypa 'ga ree. ⁴⁴ Mainana 'wyriara 'gā nupe oporogytaaw ipe Judas 'ga 'jau 'gā nupe rai'i: “Oo nipo je Jeju 'ga retywape pytea pē neape. A'eramū pēē a'e are 'ga kwaapa 'ga retywape pyteramū. A'erauwe futar iki pēē pejewau 'ga pyyka 'ga rerawau”, 'jau Jeju 'ga monoara 'ga 'gā nupe rai'i.

⁴⁵ A'eramū 'ga owaēma ppy we awau Jeju 'ga rerowyka 'jau 'ga upe:

—Au te ereko, ki Ku'jyp?— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū futat 'ga 'ga retywape pytea.

⁴⁶ A'erauwe Judas 'ga remireroofera 'gā 'ua Jeju 'ga pyyka 'ga pofaa.

⁴⁷ A'ere Jeju 'ga remimu'efera 'ga amū ogyuu rekyita kūima'e 'ga amū ree, 'ga namī monoka. Furuk. Mainana 'wyriararete 'ga remiayuwa 'ga namī yypa.

⁴⁸ A'ere Jeju 'ga 'jau opyykara 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē ma'eramū pejepua muawa pyu je nupāu ekoete 'ū, muna'ywa 'jawe 'ū? Ma'eramū pēē muawa we erua jyuu reewe jepiara rupi 'ū? ⁴⁹ Pejejepype je rekoramū miamū ako naje pyygi pejepe ai'i. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ako je oi ai'iwe, ai'iwe 'jau ai'i. Peu futat ako je reni 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree ai'i. A'ete ako naje pyygi pejepe ai'i. A'ere jemanūawa upe iwaēmī. A'eramū Jeruwarete 'ga je pyygukaa rēwējēmī pē nupe. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari jemanū are ikue. A'eramū 'ā pēē iapou 'ga remikwasiarera 'eawer imū etee futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁰ A'e renupawe Jeju 'ga remimu'e 'gā okwasi'wau 'ga wi, 'ga rejaa, oka'jama 'gā nui. Okyjau 'gā opyyg awi. A'eramū 'gā oka'jama 'gā nui.

⁵¹ Kunumūū 'ga amū 'ua Jeju 'ga rewiri. Taity fuku pyu etee 'ga ojeuwana akou. ⁵² 'Ga amū 'ga pyyka numiamū. A'ere 'ga raity etee ipyygi. Waity pyygamū 'ga opoia etee jui. A'eramū 'ga awau ujāna taitye'eme.

Anasi 'ga rog ipe 'ga rerooawet

(Mateu 26.57-68; Luka 22.54-55, 63-71; Juā 18.13-14, 19-24)

⁵³ A'ere Jeju 'ga pyykara 'gā 'ga rerawau mainana 'wyriararete 'ga rog ipe, Kaifasi 'ga rog ipe. Peu futat judeu 'gā 'wyria'ri 'gā ajatykau mainana

'wyrriara 'gã nee. Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã nanē ajatykau 'gã nee nū.

⁵⁴ Pedro 'ga awau 'gã newiri. A'ere 'ga nuerowygi Jejuu 'ga. Mukuu etee futat 'ga akou 'ga wi. Awau 'ga owaēma mainana 'wyrriararete 'ga roga upe. A'ere Pedro 'ga nooi osou. Ukupepe etee futat 'ga awau akou 'oga osoma pype ojepe 'jau mainana 'ga remiayuwa 'gã pyri.

⁵⁵ Ojeupe 'gã Jejuu 'ga reruramū mainana 'wyrriara 'gã oje'ēma'e 'gã netee 'ga remiapo tywera mome 'waramū rekaa.

—Awŷja te 'ga remiapo tywera wesak rai'i? Ma'ja ajee 'ga wapo ajukaawamū rai'i?— 'jau 'gã ajaupe.

A'ere nitywi 'ga amū. ⁵⁶ Kwaiwete 'gã 'ua o'meramū Jejuu 'ga ree. A'ere 'gã naju'jaju'jawe rūi imome'ui 'gã nupe.

⁵⁷⁻⁵⁸ Poje 'gã amū 'ua o'meramū 'gã nupe:

—Ore aruenup 'ga je'ega ai'ī. "Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogyaawa retygi. 'Awa 'ga mogyaawa kūima'e 'gã nemiapofera tee. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi ajepeja 'ga mogyaawa mowya nū. Aipo 'ga mogyaawa nakūima'e 'gã nemiapofera rūi", 'jau 'ga oreremianuwamū ai'ī— 'jau 'gã imome'wau 'gã nupe.

⁵⁹ A'ere aipo 'gã nanē naju'jawe rūi imome'ui 'gã nupe.

⁶⁰ A'eramū mainana 'wyrriararete 'ga afu'ama 'jau Jejuu 'ga upe:

—Ma'ja ere te 'gã nupe? Nereje'egi te 'ā 'gã nupe aipo 'gã 'eramū a'ī kūi?— 'jau 'ga oporonupa ee 'ga upe.

⁶¹ A'ere Jejuu 'ga pigi etee u'ama. A'eramū mainana 'wyrriararete 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remimurera te ene? 'Ga ra'yra te ene?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶² A'eramū Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere poromū. Je te 'ā pēneki'yraretea. Anure nipo je apygi Pājērete 'ga yse katy, 'ga jakwatawa katy. Peu je renamū nipo pēē je resaka. Anure nipo je ruri tejewya ywag awi ywasiga rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

⁶³ A'erauwe mainana 'wyrriararete 'ga amara'neramū. 'Ga mara'nea 'ga rerekou 'ga raity monorogukaa 'ga upe. A'eramū 'ga 'jau 'gã nupe:

—A'jea futat 'ga Jarejuwarete 'ga kurawi akou ra'e— 'jau 'ga 'gã nupe. —Jane futat 'awamū sienup 'ga kurawa jarejowase— 'jau 'ga 'gã nupe. —Na'gã amū rūi 'ā omome'u janee. ⁶⁴ Ma'ja pe'je ajee 'ga upe 'awamū?— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Sijukaukat futat jane 'ga. Jarejuwarete 'ga te 'ā 'ga akurap.

⁶⁵ A'eramū 'gã amū onymuna 'ga ree. A'eramū 'gã 'ga reakwapiaa taity pyu, opo afuapyka erofaa 'ga ree. A'eramū 'gã 'jau 'ga upe:

—Awŷja te ene nupā?— 'jau 'gã 'ga upe. —Ene 'ā i'akwaawete ma'ea. A'eramū ene enupāara 'ga mome'wau oree— 'jau 'gã 'ga upe.

A'erauwe jefaruu 'gã nanē 'ga pyyka opo rerofaa 'ga ree nū.

Pedro 'ga Jejuu 'ga kwakupa

(Mateu 26.69-75; Luka 22.56-62; Juā 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ A'e pe Pedro 'ga 'ūina ukupepe. Poje mainana 'wyrriararete 'ga remiayuwa ēē mū 'ua 'ga pyri. ⁶⁷ Tata are 'ga jepe'eramū ēē 'ga resaka 'jau 'ga upe:

—Jejuu kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā, Nasare pe waranup ma'efera kīā rewiri ako ma'eferamū ene, 'jau je rā— 'jau ēē 'ga upe.

⁶⁸ A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Tee. Naani nū ī. Nakwaawi je 'ga nū ī. A'eramū awŷja upe ene 'jau ekou ī— 'jau futatee 'ga ēē upe.

A'erauwe 'ga afu'ama awau 'oga osoma pyri. A'erauwe wyrasokwēa oje'ega. ⁶⁹ Peu oporowyky ma'e ēē mū 'ga resaka nū. A'eramū ēē 'jau ojeypyriwara 'gā nupe:

—Koromū futat Jejuī kīā rewiri ako ma'efera kīā mū— 'jau ēē 'gā nupe.

⁷⁰ A'eramū Pedro 'ga 'ga kwakupa nū. A'ere'ere'i peu u'am ma'e 'ga amū 'jau 'ga upe nū:

—A'jea futat ēē 'i enee. Garireja ywy pewaramū futat ene, 'ga 'jawe futat ene ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

⁷¹ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Nakwaawi je 'ga, a'e je akiko. Jarejuwarete 'ga remianuwamū te 'ā je 'eu'jawi. Nakwaawi je 'ga, 'jau. Te'me re je Jarejuwarete 'ga tejereko tywera futari— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷² A'e pype wyrasokwē oje'ega nū. A'erauwe Pedro 'ga wea'aramū Jejuī 'ga 'eawer are. “Wyrasokwē je'egu'jaw enunewe nipo ereu'jau'jap, nakwaawi je 'ga, 'jau 'gā nupe” 'eawer are Pedro 'ga wea'aramū. A'eramū 'ga aipo u'eawera rerojenosōu. A'eramū 'ga awau ujāna Jejuī 'ga kwakupawera renosōu. A'eramū futat 'ga u'arasigamū wea'aramū ee. A'eramū 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

15

Piratu 'ga upe 'ga rerooawet

(Mateu 27.1-2, 11-14; Luka 23.1-5; Juā 18.28-38)

¹ Ai'iwetetewe mainana 'wyriara 'gā ajatykau judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nee, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā neewe. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nanē ajatykau 'gā nee nū. A'eramū 'gā oje'ega ajaupe:

—“Je te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yaretea”, e'i ako Jejuī 'ga janee ko. A'eramū jane 'ga jukaukaa 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'ga pofaa itaju pyu, 'ga rerawau Piratu 'ga upe. ² A'eramū Piratu 'ga oporonupa ee 'ga upe:

—A'jea te ene 'wyriaramū judeu 'gā nupe?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat ere poromū— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

³ A'eramū taetu mainana 'wyriara 'gā 'ga je'ēwu'jawu'jaga etee futat.

⁴ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Nereenuwi te 'gā je'ega? Nerewawagi te 'ā aipo 'e are a'i kūi?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁵ A'ere Jejuī 'ga noje'egi futari 'gā nupe. O'meramū te 'gā 'i. A'eramū Jejuī 'ga oje'ega 'gā nupe. A'eramū Piratu 'ga oporesagamū etee 'ga ree. “Ma'eramū sipo 'ga noje'egi?” 'jau 'ga ojeupe.

'Gā nupe 'ga monoawet

(Mateu 27.15-26; Luka 23.13-25; Juā 18.39-19.16)

⁶ Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moromunepawa pype imunewipyrera 'ga amū muēma judeu 'gā nupe jepi, 'gā nemieniūiwera 'ga 'ga imuēma 'gā nupe jepi. ⁷ Jejuī 'ga ppykawa rupi Parapasi 'ga 'ūina moromunepawa pype. Parapasi 'ga futat amunaw ipewara 'gā mamara'neukaa 'wyriara 'ga ree. Opytuna 'gā netee 'ga 'gā mamara'neukaa 'wyriara 'ga ree rakue. Oporojuka ma'efera 'gā wejue nū. A'eramū 'gā 'gā monou 'gā munepa 'gā mu'ama rakue. ⁸ A'eramū mytuna 'gā 'ua 'jau Piratu 'ga upe:

—Ejemiapou moromunepawa pypewara 'ga amū emuēmukat oree— 'jau 'gā 'ga upe.

⁹ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pefutat te judeuramū peje'wyrriararete 'ga je imuēma pejejeupe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰ Piratu 'ga mainana 'wyrriara 'gā kwaapa futat. “Werekoay pa mainana 'wyrriara 'gā Jejuī 'ga. A'eramū pa 'gā 'ga rerua jee ra'e”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. “A'ere mytuna 'gā poromutaramū 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'jau, Jejuī 'ga emut oree, 'jau nipo 'gā jee”, 'jau Piratu 'ga ojeupe. ¹¹ A'ere mainana 'wyrriara 'gā afuakaramū 'ga ree.

—Parapasi 'ga ki emuēm imua oree, sa'e 'ga upe 'jau. Jejuī 'ga kasi eremuēm oree ne, sa'e 'ga upe 'jau— 'jau 'gā mytuna 'gā nupe.

'Ga rere'emaue 'gā mogyau 'gā mu'akwaapa. A'eramū 'gā afuakaramū 'ga ree.

A'eramū Piratu 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Pefutat te judeuramū peje'wyrriararete 'ga je imuēma pejejeupe?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā 'i etee 'ga upe:

—Naani. Parapasi 'ga te ki emuēm imua oree— 'jau 'gā 'ga upe.

¹² A'eramū Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maran te jane Jejuī 'ga rerekoi, “judeuramū pēē 'wyrriararete 'ga” 'jau 'ga rerekoi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³ —Emu'amukat 'ga 'ypeywar are 'ga pokutuka 'ga jukaawamū futat— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

A'eramū 'ga:

¹⁴ —Ma'ja te 'ga wapo ajukaawamū pē nupe rai'i, a'e te je a'i kūi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā afukafukai etee ajemogyau:

—Emu'amukat futat Jejuī 'ga 'ypeywar are 'gā nupe— 'jau 'gā wjere'emamū futat wafukaita 'ga upe.

¹⁵ Piratu 'ga oporomaku'iweramū mytuna 'gā nee. A'eramū 'ga Parapasi 'ga muēmukaa moromunepaw awi 'ga monou 'gā nupe. Jejuī 'ga jēmī 'ga imopigukaa jefaruu 'gā nupe.

—Pe'je 'ga rerawau 'ga mopika 'ga a'gwawe'em futat. Pēporia kasi 'ga nupāu ne. 'Ga mopig ire pēē 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are. A'eramū 'ga peu etee futat amanūmū u'ama— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jefaruu 'gā Jejuī 'ga rerekoemāawet

(Mateu 27.27-31; Juā 19.2-3)

¹⁶ 'Ga mopig ire jefaruu 'gā Jejuī 'ga rerawau 'ga rerosou Piratu 'ga rog ipe. A'ere 'gā opytuna 'gā majatykau 'ga ree. ¹⁷ A'ere 'gā 'wyrriara raity piraga munepa 'ga wi. A'ere 'gā juapekagūū muap'yina 'ga akagy'rūnamū iapou 'ga upe. A'eramū 'gā imonou imunepa 'ga akaga pype. ¹⁸ A'ere 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene 'ā judeu 'gā 'wyrriararetea 'gā nupe ra'e jepi. 'Awamū ereko 'wyrriarateramū nakwaparimū rūi futat 'gā nupe— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe 'ga rerekoemāu erekou.

¹⁹ A'e pype 'gā 'ga akaga nupāu ywyr'a'i'i pyu. Onymuna 'gā 'ga ree. A'ere 'gā wapyka wenupy'āu 'ga rowase, 'ga muorypa 'me. A'ere 'gā 'jau ajaupe:

—Pemā'ē judeu 'gā 'wyrriararete 'ga ree ki sa— 'jau 'gā ajaupe. —'Wyrriara raity piraga 'ga wereko imunepa 'awamū. 'Wyrriara akagy'rūa nanē 'ga wereko nū. 'Wyrriararete pype tāmējē 'ga 'ari ra'e— 'jau 'gā ajaupe 'ga rerekoemāu. 'Ga jaita nanē 'gā nū.

²⁰ 'Ga rerekoemā re 'gā taity piraga mosoka 'ga wi nū. 'Ga raity munepa 'ga wi nū. A'ere 'gā 'ga rerawau 'ga jukaaw ipe.

*'Ypeywar are Jejuí 'ga monoawet
(Mateu 27.32-44; Luka 23.26-43; Juã 19.17-27)*

²¹'Ga jukaawa piara rupi 'gã Simão 'ga rowosõu. Jũ awi 'ga 'ua akou awau amunawarete pe. Sirene ywy pewara 'ga poromũ Simãoramũ. Mukũ Simão 'ga ra'ra 'gã. Aresãri 'ga, Rufu 'ga. Mĩmera 'gã Simão 'ga ra'ra. Simão 'ga resakawe jefaruu 'gã 'jau 'ga upe:

—'Ypeywara erokwap 'ga upe— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ 'gã iupirukaa 'ga upe. ²²A'eramũ 'gã Jejuí 'ga rerawau *Gogata* 'jaw ipe. ('Gã 'je'eg imũ *Gogata* 'ea Aeakagera 'jawewara 'ea futat poromũ). ²³'Ga rerowaẽm ire 'gã muaga monou 'y'way pype 'ga upe numiamũ. Mira 'jawa 'gã imonou 'y'way pype 'ga upe numiamũ.

—Koa etyikut ejayrũ upe— 'jau 'ga 'ga upe numiamũ.

A'ere 'ga notykuri.

²⁴A'ere 'gã 'ga jywaa pypiraa 'ypeywar are. A'ere 'gã itaju pyu 'ga pokutuka 'ypeywar are. A'ere 'gã 'ga py maju 'aaaju'arimũ ikutuka itaju pyu. A'ere 'gã 'ga mafu'ama 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywara reewe futat. 'Ga rekõa futat 'gã imonou imu'ama 'ypeywar are ipokutuka. 'Ypeywar are 'ga mu'am ire 'gã 'ga raityfera mojo'oka ajaupe. Ita'í 'jawewara 'gã imomopõa 'upa ywyu 'ga raityfera mojo'okawamũ. Sã'ã ae jugu momora. Nan futat 'gã ita'í 'jawewara momopõri 'upa 'ga raityfera mojo'okawamũ. ²⁵Kwara awyruu'iramũ etee 'gã 'ga mu'ama 'ypeywar are. ²⁶A'ere 'gã 'yjepa'nĩ are ikwasiaripyrera monou inuga ikutuka 'yw are 'ga apyte'rarimũ. "Koromũ futat judeu 'gã 'wyriararetea" 'ea 'gã amũ ikwasiaa 'yjepa'nĩ are rai'í. A'eramũ 'gã imonou inuga 'yw are 'ga apyte'rarimũ. A'eramũ 'ga resakara 'gã 'ga jukaawera kwaapa.

²⁷'Ga reewe 'gã mukũja 'gã muna'ywa 'gã imonou imu'ama 'ypeywara mũ ree. Muna'ywa põ'õ me 'gã Jejuí 'ga mu'ama. ²⁸Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee rakue: "Mama'e tywera apoara pyri 'ga amĩ", 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. A'eramũ 'gã 'ga monou imu'ama muna'ywa põ'õ me, Janeruwarete 'ga je'egawer imũ etee futat.

²⁹'Gã pyu okwap ma'e 'gã Jejuí 'ga rerekoemãu 'ga kurapa nanẽ nũ.

—"Anure nipo je Jarejuwarete 'ga mogytaawa retygi. A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi imowyri nũ", ere 'ã rai'í. ³⁰A'eramũ ene ejua ejypa 'ypeywar awi— 'jau 'ga pyu okwap ma'e 'gã 'ga upe, 'ga rerekoemãu.

³¹Mainana 'wyriara 'gã, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã. Mĩmera 'gã nanẽ 'ga rerekoemãu 'upa nũ:

—Opoat 'ga 'gã jepi. A'ere 'ga najepõara'uweri futari. ³²Israeu juapyreramũ jane'wyriararetea e'í na a'e 'ga re'ã. Siesag iki ajee 'ga rura 'ga jywa 'wei. 'Ga jyp 'ga ruramũ sirowiat 'ga 'jau 'wei— 'jau 'gã ajaupe.

'Ga pyri imu'amipyrrera 'gã, muna'ywa 'gã amũ nanẽ 'ga kurapa nũ.

*Jejuí 'ga manũawet
(Mateu 27.45-56; Luka 23.44-49; Juã 19.28-30)*

³³Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat oypytnaiwamũ. Kwara ajerewamũ tãmẽjẽ awau weny jesagamũ nũ. ³⁴Kwara renye'emauwe Jejuí 'ga wafukaita oje'eg imũ futat.

—*Eli eli sabactani*— 'jau 'ga oje'eg imũ.

Oje'eg imũ 'ga 'eawera: "Kiapi'ni, Kiapi'ni. Ma'eramũ te erepoit je wi?" 'ga 'ea futat poromũ 'ga afukaja.

³⁵Aipo 'ga 'e renupara 'gã amũ 'jau:

—Eliasi 'ga 'ga wenũ!— 'jau 'gã ajaupe.

³⁶ 'Ga pyriwara 'ga amū ujāna amynejuranūū ppyka imonou imunepa y'waynana pype. A'ere 'ga imonou iupia 'ywa rapefā are imonou Jejuī 'ga upe 'ga remipyteramū. A'ere 'ga 'i etee esakara 'gā nupe:

—Tene jane 'ga resagi ra'ne. Siesak Eliasi 'ga rura 'ga mosoga 'ypewar awi ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷ A'ere Jejuī 'ga wafukaita amanūmū.

³⁸ A'eramū futat Janeruwarete 'ga mogytaawa my'jawa rowopypea taity otoroka opojo'ogamū imytera rupi. Ywate awi we futat 'ua opojo'ogamū ywyu. ³⁹ 'Ga manūnamū jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga 'ga manū resaka. 'Ypewwara rowase 'ga u'ama Jejuī 'ga afukajamū. A'eramū 'ga 'jau ojeupe:

—A'jea futat pa 'ga Ku'jywa 'ga ra'yra futat ra'e!— 'jau 'ga u'ama.

⁴⁰ Kūjāmera 'gā amū 'upa muku'i 'ga manū resaka nū. Ēē mū rera Mari Matarena, ajepeja ēē rera Sarume, ajepeja ēē rera Mari. Poromū Mari ēē ra'yra 'gā Jose 'ga, Tiago 'ga. Aipoa Tiago 'ga kunumūūa. Mīmera 'gā 'ga manū resaka amūmera 'gā netee. ⁴¹ Poromū kūjāmera 'gā Jejuī 'ga rewiri ako ma'efera 'gā futat poromū. Garireja ywy pype 'ga rekoramū 'gā awau watau 'ga rupi, 'ga poaa mama'e apo are rakue. Amūmera kūjāmera 'gā 'upa 'ga manū resaka. Aipo 'gā nanē 'ua 'ga rupi Garireja ywy awi Jerusareg ipe 'ga oramū rai'i nū.

*Ita kwara pype Jejuī 'ga monoawet
(Mateu 27.57-61; Luka 23.50-56; Juā 19.38-42)*

⁴²⁻⁴³ Kaaruwamū Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau oporogytau Piratu 'ga upe. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'ga poromū. A'ere 'ga Jejuī 'ga rerowiari. "Anure nipo Jejuī 'ga 'ūina 'wyrīaramū janee", 'jau 'ga ojeupe. Morowykye'ema piara rupi 'gā Jejuī 'ga jukaukaa ra'e. A'eramū Jose 'ga awau "Jejuī 'ga reumera emut jee", 'jau Piratu 'ga upe:

—Amanū Jejuī 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga Piratu 'ga upe.

Morowykye'ema rupi judeu 'gā nojotymi rakue. "Morowykye'ema piara rupi futat sitym 'ga 'jau", 'jau Jose 'ga ojeupe etee futat. A'eramū 'ga Piratu 'ga pojeupe'ema futat awau Jejuī 'ga reumera renūina 'ga upe.

⁴⁴ —Amanū te 'ga ra'e?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

—Amanū ako 'ga ko nū'ū— 'jau 'ga 'ga upe.

—Kuu. Kamēsiete nipo 'ga manūi ra'e— 'jau Piratu 'ga oporesagamū 'ga ree. A'erauwe 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga upe:

—Maranime te 'ga manūi ra'e?— 'jau 'ga imome'waukaa 'ga upe.

⁴⁵ —Kwara jerewamū ako 'ga manūi ko— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga 'e re 'ga 'jau Jose 'ga upe:

—Ēre 'ga rerawau inuga ita kwara pype— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴⁶ A'erauwe Jose 'ga awau taity fuku mua Jejuī 'ga reumera auwanawamū. Linu 'jawa apopyrera 'ga imua. A'eramū 'ga Jejuī 'ga reumera mosoka imua 'ypewwar awi 'ga reumera auwana aipoa taity pyu. A'ere 'ga 'ga reumera monou inuga ita kwara pype. A'ere 'ga itapewuu mojerewa imonou imyina ita kwara rawopytymawamū. ⁴⁷ Kūjāmera 'gā amū awau 'ga imono resaka. Mari Matarena ēē, Mari ēē. Aipoa Mari ēē Jose 'ga ya. Mīmera 'gā Jejuī 'ga reumera rupawa resaka.

16

*Jejuī 'ga ferapawet
(Mateu 28.1-8; Luka 24.1-12; Juā 20.1-10)*

¹⁻² Ikoai'i, ku'emaiw are, kūjāmera 'gā jany kasiga mua erawau Jeju 'ga reumer are eko'wogipyramū. Mari Matarena ēē, Sarume ēē, Mari ēē. Poromū Tiago 'ga y ēē. Mīmera 'gā jany kasiga amut erawau. Ku'emaiw are 'gā erawau Jeju 'ga rupaw ipe. ³ Awau 'gā 'jau:

—Awŷja sipo itaa ope'a jui janee?— 'jau 'gā ajaupe.

⁴ Tuwīuu wejue itauua. A'eramū 'gā poromū 'jau ajaupe. Awau 'gā owaēma ja'wyja'wy jupe itauu resaka, ita kwara rawopytymawera resaka.

—Tŷŷ. Ojepe'a jui ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

⁵ A'erauwe kūjāmera 'gā awau osou ita kwara pype. Peu 'gā ywagipewara 'ga resaka kunumūū 'jawe. 'Ga raitya waparasisgamū. Jeju 'ga rupawera jakwatata katy 'ga wapyka. 'Ga resakawe kūjāmera 'gā okyjau 'ga wi.

⁶ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi je wi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jeju 'ga resaka te 'ā pejot, Nasare pe waranup ma'efera 'ga resaka te 'ā pejot, 'ypeywar are amanū ma'efera 'ga resaka te 'ā pejot— 'jau ywagipewara 'ga kūjāmera 'gā nupe. —A'ere 'ga nitywi 'au. Oferap ako 'ga ko. Pe'je pejeju 'ga rupawera resaka— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau esaka. ⁷ A'eramū ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pe'je pejewau imome'wau Pedro 'ga upe, amumera 'ga remimu'e 'gā nupe we: “Oferap kīā awau Garireja ywy pe pē nenune. Peu te nipo 'ga peesak nū, pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat nū”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸ A'erauwe kūjāmera 'gā awau ujāna ita kwar awi. 'Gā kyjea 'gā nerekou 'gā moyyita. A'eramū 'gā ojeupe 'ga 'eawera mome'wawe'em awau 'gā nupe.

Mari Matarena ēē Jeju 'ga resaka
(Mateu 28.9-10; Juā 20.11-18)

⁹ Domingo rupi Jeju 'ga ferawi rakue. Ku'em enune 'ga ferawi rakue. Mari Matarena ēē upe ra'ne 'ga ojesaukaa. ēē pirowara 'ga imoia ēē wi rakue. Sete ēē pirowara pytuna. ¹⁰ Ojeupe 'ga jesaukar ire ēē awau imome'wau 'ga remimu'e 'gā nupe rakue. U'arasigamū 'gā ajemogyau ajaa'wau Jeju 'ga ree. A'eramū Mari Matarena ēē awau imome'wau 'gā nupe:

—Oferap kīā ra'e. Ojesaukat kīā jee ko— 'jau ēē 'gā nupe.

¹¹ A'ere 'gā nuerowiari etee ēē ojeupe 'ga mome'uramū.

Mukūja 'gā Jeju 'ga resaka
(Luka 24.13-35)

¹² A'ere Jeju 'ga ojesaukaa mukūja werowiaara 'gā nupe. Jū me 'ga awau watau akou. Poje Jeju 'ga ojesaukaa 'gā nupe. A'ere 'ga jesowo'gōgi 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga kwaape'ema. ¹³ A'ere 'gā 'ga kwaaw ire awau ojewya 'ga mome'wau amumera 'ga remimu'e 'gā nupe. A'ere 'ga remimu'e 'gā nuerowiari etee 'gā 'ea.

Jeju 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka
(Mateu 28.16-20; Luka 24.36-49; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8)

¹⁴ Poje Jeju 'ga ojesaukaa wemimu'e 'gā nupe. 'Gā jemi'waaw ipe 'ga ojesaukaa 'gā nupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te neperowiari 'gā, “oferap 'ga” pejejeupe 'gā 'eramū ra'e ū? Ma'eramū sipo ajee neperowiari je'eawera ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe oje'ega moywyrafena 'gā nupe.

¹⁵ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe najuejue etee futat. Amunawa moy moyka pejewau je mome'wau 'gã nupe, je rerowiarukaa 'gã nupe pejejemogyau. ¹⁶ Je rerowiaara 'gã ki pepymĩ 'y pe, otywer awi 'gã poiraresaukaawamũ. A'eramũ je tejerowiaara 'gã katu'oka. Tejerowiare'ema 'gã nipo je nakatu'ogi. A'eramũ nipo 'gã awau mama'eukwaawa rapyaw ipe amanũ re— 'jau 'ga 'gã nupe. ¹⁷ —Tepãjẽa nipo je imonou tejerowiaaramũ pẽ nupe. A'eramũ pẽẽ mama'eukwaawa moia erekwara 'gã nui jerer imũ. Pejejemikwaawe'ema pejeje'ega nipo pẽẽ iapou. ¹⁸ Moja pyyka miamũ nepemanũ. Ae jukaara muaga 'wau miamũ nanẽ nepẽ jukai. Oje'arimũ je rerowiaaramũ pejepo mono re ojero'wu ma'e 'gã ojekatu'oka ajemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe.

Ywag ipe Jejui 'ga jeupiawet
(Luka 24.50-53; Atos 1.9-11)

¹⁹ 'Gã nupe oje'ẽmaw ire Janeruwarete 'ga Janejararete 'ga, Jejui 'ga monoukaa 'ga mojeupirukaa ywag ipe. Ywag ipe 'ga waẽmawe Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe: “Ene 'ã je 'jawe futat. A'eramũ ene eapyka jejakwatawa katy”, 'jau Janeruwarete 'ga Jejui 'ga upe. A'eramũ Jejui 'ga awau wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy. ²⁰ A'eramũ 'ga remimu'e 'gã awau 'ga mome'wau kwe pe. “Werowiarãmũ Jejui 'ga petywera moia pẽ nui, pẽ katu'oka”, 'jau 'gã imome'wau kwe pewara 'gã nupe. Janejararete 'ga 'gã opoat. Aeremiapoe'ema 'ga wapoukat 'gã nupe. A'eramũ 'gã nenupara 'gã 'gã 'eawera rerowiaa. “A'jea futat 'gã 'ea. Sã'ã Ku'jywa 'ga janeremiapoe'ema apoukara 'gã nupe”, 'jau enupara 'gã ajaupe, aipo 'gã 'e rerowiaa.

Luka

Jejui 'ga rekwawera Luka 'ga omome'u ka'aran are inuga janee rakue.

Luka 'ga nuatai futari Jejui 'ga rupi rakue. Najudeu arūi 'ga. A'ere 'ga Jejui 'ga rowari. Morofuanugara 'ga. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Luka 'ga upe. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejui 'ga ree.

¹⁻⁴ Teofiru. Ene 'ā kūima'eeteetea. A'eramū je ene upe ka'arana kwasiaa inuga. Je Luka. Jejui 'ga ree je ka'arana kwasiari inuga ene upe. A'eramū ene jeremikwasiarera mogytau. A'eramū ene “Na pa je 'gā a'jea futat imome'ui jee ra'e”, 'jau ene jeremikwasiarera mogyta re.

Ae pype akou 'ā Jejui 'ga awau watau kwe pe akou rakue, mama'eukwaawa pe'au 'gā nui rakue. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka 'ga awau kwe pe akou rakue. 'Gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramū 'gā 'awamū kwaiwete 'ga renuparera 'gā 'ga rera mome'wau awau kwe pe ajemogyau 'gā nupe. Amumera 'gā ka'arana kwasiaa 'ga ree, 'ga rekwawer are. A'ere 'gā nomome'upawi 'ga rekwawera rakue.

A'eramū je “amome'upap pa je ikwasiaa inuga ka'aran are 'gā nupe kwy”, 'jau je tejeupe. A'eramū je a'eramū tewau Jejui 'ga resakarera 'gā nupe teporogytau tekou ai'i. Je naesagi futari Jejui 'ga. A'eramū je tewau 'ga resakarera 'gā nupe teporogytau tekou. Namajepei'i 'gā nupe etee rūi futat je porogytai. Kwaiwete je porogytai 'ga resakarera 'gā nupe fewau tekou ai'i. “Pemome'upap pejemiesagera jee”, 'jau je 'gā nupe tewau tekou ai'i. “Jejui 'ga remiapofera pemome'upap jee”, 'jau je tewau tekou 'gā nupe ai'i.

A'eramū 'gā imome'waupap jee. Wemiesagera 'gā imome'wau jee. A'eramū je 'awamū ka'arana kwasiaa inuga 'gā nemimome'ufer are pē nupe.

A'eramū ene jeremikwasiarera resaka ka'aran are. “A'jea futat 'gā Jejui 'ga mome'ui jee rakue”, tere jeremikwasiarera mogyta re 'jau.

Sakari 'ga upe ywagipewara 'ga 'eawet

⁵ A'ere je Juā Batista 'ga ra'ne imome'ui enee. Juā 'ga rekoramū Erote 'ga reko'i 'wyraramū judeu 'gā nupe rakue. Juā 'ga ruwa 'ga rera Sakari. Sakari 'ga mainana. Apiasi 'ga remiayuwa 'gā pyri 'ga oporowykyau Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype. Mainana 'gā juejue Arão 'ga juapyrera. Sakari 'ga remireko ēē nanē Arão 'ga juapyrera ēē nū, Isapeu ēē. ⁶ ēē mama'e tywera nuapoi futari Jarejuwarete 'ga upe. Sakari 'ga nanē nuapoi futari 'ga upe nū. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gā apyakai. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat 'gā mama'e apou akou namutamutat 'ga upe. ⁷ Isapeu ēē nata'yri futari 'gā nupe. ēēmena 'ga nanē futat osawa'eramū. Nokoi'i futari 'gā na'yra mū. Namanūi futari 'gā na'yra mū. ēē ra'yre'em teea futat.

⁸ Jarejuwarete 'ga upe 'ga porowykyaw ipe Sakari 'ga ruramū 'ga pytuna 'gā 'jau 'ga upe:

⁹ —'Awamū ene ekwap esou 'au myter ipewara pype jany kasiga rapyau, Jarejuwarete 'ga muorypawamū— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau osou jany kasiga rerawau iapyau. Awau osou imy'ja'wi pype. ¹⁰ Jany kasiga 'ga upe eroo iapyramū tekotee 'gā 'upa oporogytau ukupepe Jarejuwarete 'ga upe, 'ga ēma poromukuran.

¹¹ Jany kasiga imonygauwe ywagipewara 'ga 'ua ojesaukaa 'ga upe. 'Ua u'ama tata eny pyri. Jany kasiga 'ga iapyramū 'ga 'ua u'ama ojesaukaa 'ga upe. Iapyawa rowajara katy ojesaukaa 'ga upe. ¹² 'Ga resakawe Sakari 'ga okyiau etee 'ga wi.

—Kuu. Ma'ja te 'wei? Ma'ja te koromū 'ut ojesaukaa jee 'wei?— 'jau 'ga okyjau etee futat u'ama ywagipewara 'ga wi, ojeupe 'ga jesaukaramū.

¹³ Ojewi 'ga kyjeramū ywagipewara 'ga oje'ega 'ga upe:

—Erekjye awi. Janeruwarete 'ga eneje'ega wanūp 'ūina — 'jau 'ga 'ga upe ojewi 'ga kyjeramū. —“Kunumia emut amū jee”, ere ako 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'awamū eneremifutara mua enee— 'jau 'ga 'ga upe. — Anurenure'i nipo eneremireko ēē ra'yramū— 'jau 'ga Sakari 'ga upe. —Eja'yra 'ga 'ar ire ki Juā enug 'ga ree. 'Ga 'aramū nipo eneku'i 'ga ree. ¹⁴ Enepytuna 'gā we futat nipo aku'iramū ene pyri 'ga 'aramū 'ga ree. ¹⁵ Waranuw ire nipo enera'yra 'ga kūima'eeteetea Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe u'ama. — 'Ga aranuw ire ene kawājaiwa rykurukare'ema 'ga upe. Y'way ajaiwaye'ema miamū futat itykurukare'ema 'ga upe. 'Ga 'ar ypyrauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekoi— 'jau 'ga 'ga upe imome'wau.

¹⁶ —Waranuw ire nipo enera'yra 'ga awau akou kwe pe oporogytau Israeu juapyrera 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga 'gā mojewyrūkaa Jarejuwarete 'ga rerowiara upe nū— 'jau 'ga 'ga ruwa 'ga upe u'ama. ¹⁷ —Sā'ā ymā Eliasi 'ga rekoa Jarejuwarete 'ga pājē mū etee mama'e apoa rakue. Nan tee futat nipo enera'yra 'ga rekoi, 'ga 'jawerimū etee futat. Jarejararete 'ga rur enune nipo enera'yra 'ga rekoi 'gā mu'jau. 'Gā na'yra mota'waukaa 'gā nuwa 'gā nupe— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'ere te nipo Janejararete 'ga ruri enera'yra 'ga rewiri. Kwaiwete te 'ā 'gā Janeruwarete 'ga je'ega nuenuwi. A'eramū enera'yra 'ga a'eramū 'ua Janeruwarete 'ga je'ega renuwūkaa 'gā nupe. Janejararete 'ga rura futarūkaa 'gā nupe kwaiwete— 'jau ywagipewara 'ga Sakari 'ga upe u'ama imome'wau.

¹⁸ A'ere aipo 'eramū Sakari 'ga nuerowiari 'ga je'ega.

—Ene'me awi jee kūi. Iwāiwi jeremireko ēē nū'ū. Je nanē 'ā tesawa'eramū nū. A'jea futat sipo ēē wāiwi pype ēē ra'yramū?— 'jau 'ga ywagipewara 'ga upe.

¹⁹ A'eramū ywagipewara 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani. Ereapo awi aipoa. Je 'ā Gaprieua futat. Je 'ā Ku'jywa 'ga pyriwara futat. 'Ga te 'ā je mut je moporogytaukaa enee. 'Ga te 'ā moranuw esage werurukat imome'waukaa enee jee. ²⁰ A'ere 'ā 'ga nererowiari etee ejeupe je 'ga mome'uramū. A'eramū nipo 'ga ene je'ēwoka'jama. Ije'ege'ema 'jawe nipo ekou. Enera'yra 'are'emaue nipo nereje'egi. 'Ga 'ar ire te ereje'eg nū— 'jau ywagipewara 'ga Sakari 'ga upe. —Eja'yra 'aramū te nipo ejeupe jeporogytawera ererowiat. A'eramū te nipo ereje'eg nū— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramū ukupepewara 'gā Sakari 'ga rapesaka 'upa.

—Ma'ja te 'ga wapo 'ūina oporomukuramū 'i?— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

²² Ojeupe ywagipewara 'ga porogytapaw ire Sakari 'ga 'ua uēma ukupepewara 'gā nupe. A'ere 'ga noje'egi futari 'ua. Opoa etee futat 'ga imowawaka 'gā nupe. A'eramū ukupepewara 'gā 'jau:

—Ywagipewara 'gā nipo kwe ojesaukaa 'ga upe ra'e. A'eramū 'ga oje'ēka'jamamū ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

²³ Oporowykypaw ire Sakari 'ga awau ojewya oje'wyr ipe. ²⁴ Kamēsīete 'ga remireko ēē wa'yramū. A'eramū ēē 'ūina wog ipe etee futat. Watawe'em futat kwe pe awau. Sīku jaya moka'jama 'ūina wog ipe watawe'em. ²⁵ A'eramū ēē 'jau ojeupe etee futat 'ūina: “Janeruwarete kīā esage jee”, 'jau ēē 'ūina. “Teja'yre'ema je anosī jepi. A'ere 'ā je 'awamū jera'yramū. Jemena agawewi je 'ā. A'etea je najera'yri jepi. A'ere 'ā 'awamū jera'yramū. A'eramū je 'awamū tejenosōumap”, 'jau ēē 'ūina ojeupe.

Mari ēē upe ywagipewara 'ga 'eawet

26-27 Isapeu ēē ra'yryrūūnamū, Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua Mari ēē upe, Nasare pewara ēē upe. Gaprieua ywagipewara 'ga rera. Gaprieu 'ga 'ua, Janeruwarete 'ga je'ēga rerua Mari ēē upe. Nimeni we Mari ēē. Ēēmērama 'ga Jose 'ga. Jose 'ga Davi 'ga juapyrera. Ippy we 'gā nupe 'wyriarareteramū 'ūi ma'efera 'ga futat poromū, Daviramū.

28 A'eramū Gaprieu 'ga 'jau Mari ēē upe:

—Ere eku'iramū ekou 'awamū, kari. Janeruwarete 'ga nipo 'ā ojejuka ene ree 'awamū ī— 'jau 'ga ēē upe 'ua.

29 A'ere ēē naeapyoi ojeupe 'ga 'e are. “Ma'eramū kīā aipo 'jau jee 'ū?” 'jau ēē ojeupe.

30 A'eramū 'ga 'jau ēē upe:

—Erekyje awi, kari. Janeruwarete 'ga te ene rereko. Iku'i 'ga 'ūina ene ree.

31 Enera'yt nipo ene. Kūima'e 'ga nipo enera'yra 'ga. Jejui 'jau ki ene eja'yra 'ga renūina— 'jau 'ga ēē upe. 32-33—Kūima'eeteete 'ga te nipo. Janeruwarete 'ga te'i pē nupe 'jau: “Koromū jera'yra 'ga”, te'i pē nupe 'ga resaukaa 'jau— 'jau 'ga ēē upe. —'Ga futat nipo anure Janeruwarete 'ga omogo 'wyriarareteramū pē nupe, judeuramū pē nupe, Jako 'ga juapyramū pē nupe— 'jau 'ga ēē upe. —Ymā we te ako Davi 'ga juapyrera 'ga peapesak pejejemogyau akou. “Maranime gatu nipo Davi 'ga juapyrera 'ga ruri 'wyriarareteramū akou janee?” pe'je 'ā pejejemogyau jepi. A'ere 'awamū 'ga ruri pē nupe. Enera'ramū 'ga 'ga muri pē nupe, pēnemiapesagera 'ga. Namutat 'ga rekoi 'wyriarareteramū pē nupe. Nipy'ruawi futari 'ga akou. Nateepawa'uweri futari nipo 'ga akou— 'jau 'ga ēē upe.

34 A'eramū Mari ēē 'jau 'ga upe:

—Kūjāmukua we te 'ā je ako. Nokoi we te 'ā kūima'ea je ree. Ma'eramū je kūima'e tejee ekoe'emaue teja'yr ekoeteramū nūrā?— 'jau ēē 'ga upe.

35 A'eramū 'ga 'jau ēē upe nū:

—Ku'jywa 'ga 'Agesagea te nipo ene rereko ī. 'Ga te kunumā amut enee ī. A'eramū nipo ene eja'yramū. Ku'jywa 'ga te wa'yra 'ga amut enee. A'eramū nipo 'ga wesageramū. Nitywi'i futari 'ga tywera 'ga ree— 'jau 'ga ēē upe. 36—Nēnerēa'ari nipo epytuna ēē ree, Isapeu ēē ree? “Ta'yre'ema kyna”, 'jau 'gā 'ā ēē upe jepi. A'ere 'awamū ēē ra'yramū. Ta'yryrūū ēē. Owāiwi pype ēē ra'yramū ai'i. 37 Wapo katu katu te 'ā Ku'jywa 'ga mama'ea. A'eramū 'ga ēē mena 'ga ra'yra pyygukaa ēē upe. Nokoi'i te 'ā Ku'jywa 'ga remiapoe'ema mama'e mū— 'jau 'ga ēē upe.

38 A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Nai'i. A'jea futat Janeruwarete kīā jejararetea futat. Tene kīā iapoi jee wemifutar imū etee futat— 'jau Mari ēē ywagipewara 'ga upe.

Aipo 'epaw ire 'ga awau ēē wi ywag ipe nū.

Isapeu ēē pyri Mari ēē oawet

39-40 A'eramū Mari ēē ikoai'i awau Isapeu ēē 'wyr ipe. “Oo pa je kyna resaka tekou kwy”, 'jau ēē ojeupe. A'erauwe futat ēē okaraemā mogatyrūmū awau. Isapeu ēē Judeja ywy pewara. Ywytyra pyte'rarimū 'gā 'wyr ruwi. A'eramū Mari ēē awau peu. Amunaw ipe owaēmawe Mari ēē awayayau osou Isapeu ēē 'wyr ipe.

41 Mari ēē resakawe Isapeu ēē 'jau ēē upe:

—Tereko?

—Je rekoi 'we. Ene pyri je ruri tekou— 'jau Mari ēē ēē upe.

Mari ēē je'ega renupawe Isapeu ēē ra'yra 'ga om'ina ēē reweg ipe. A'erauwe futat Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri osou Isapeu ēē pype. Ēē rerekwaramū futat 'ua.

⁴² A'eramū ēē 'jau Mari ēē upe:

—Janeruwarete kiā ojejuka ene ree kyn. Janeruwarete kiā esage janee. Ma'eramū 'ā ereko eku'iramū. Eneku'i 'ā ekou tekote wā ku'i apyraapa—'jau Isapeu ēē Mari ēē upe. —Enera'yra kiā ree taetu nipo kiā jejukai ene ree. ⁴³ Janeruwarete kiā esage jee. Ene 'ā jejara kiā ya— 'jau ēē Mari ēē upe. —Je te 'ā nakūjāeteete rūi te pē nupe. A'etea te 'ā erejot je resaka rai'i— 'jau ēē Mari ēē upe. ⁴⁴ —Ene te 'ā jarejara kiā ya. A'eramū jera'yra kiā om'ina aku'iramū jereweg ipe eneje'ega renupawe ko— 'jau ēē ēē upe. ⁴⁵ —“Tene ki kiā iapoi jee”, ere 'ā kiā upe rai'i. “Tene ki kiā kunumī muri jee”, ere 'ā kiā upe rai'i. A'eramū taetu kiā tojejuka ene ree 'jau— 'jau Isapeu ēē Mari ēē upe.

⁴⁶ A'eramū Mari ēē 'jau:

—Janejara kiā esage janee, a'e je jepi.

⁴⁷ Janeruwarete kiā jane katu'okara.

A'eramū je a'eramū teku'iramū tekou.

⁴⁸⁻⁴⁹ Je 'ā nakūjāeteetea rūi agawewi.

A'etea kiā 'ā ojejuka je ree je rekoramū.

Janeruwarete kiā 'ā pājērete. Kiā 'ā aeremiapoe'ema wapo jee.

Anure nipo je manū re je rewiri 'ut ma'e wā 'jau jee:

“Janeruwarete kiā ojejuka kyn ree”, 'jau nipo wā 'ā jee je manū re.

Anure taetu nipo wā aipo wā 'i jee.

Janeruwarete kiā tekatu futat 'ā eteete ma'eramū akou.

Nokoi futari wā amū kiā 'jawe.

Kiā etee futat Okoeteete ma'eramū—

'jau Mari ēē Isapeu ēē upe 'ūina imome'wau.

⁵⁰ —Kiā 'ā ajemuaēm ojee iporomut ma'e wā nee.

Ymā we te 'ā kiā jemuaēmi wā nee rakue.

Opoire'ema futat nipo kiā jane ree ajemuaēm awi.

Anure taetu nipo kiā jemuaēmi wā nee—

'jau ēē imome'wau ēē upe.

⁵¹ —'Awamū taetu 'ā kiā opājē resaukaru'jau'japa wā nupe.

Ojee ojerowiaraipe ma'e wā kiā imomapa nipo.

Wā nemiaporama nipo kiā imateepapa wā nui—

'jau ēē 'ūina ēē upe.

⁵² —'Wyriara wā nipo kiā imuēma.

'Wyriare'ema wā etee nipo kiā im'ina 'wyriara py'rau nū.

⁵³ Ikaraemāe'ema wā nupe etee nipo kiā mama'e esage monou nū—

'jau ēē imome'wau ēē upe.

—A'ere nipo kiā ikaraemā kwai ma'e wā momoirukari wā karaemā awi.

A'eramū nipo kiā wā monou kwe pe, wā karaemāe'eme futat.

⁵⁴ Janeypy upe kiā 'jau rakue: “Ajemuaēm je pē nee.

A'eramū je pē poaa mama'e apo are”, 'jau kiā rakue.

A'eramū kiā u'eawer imū etee mama'e apou wā nupe, wā poaa, Israeu kiā juapyrera wā poaa.

Wenuparera wā kiā ipoaa.

Nomoka'jami futari kiā u'eawera.

⁵⁵ Wea'aramū etee futat kiā akou wā nee.

Kiā 'ā ajemuaēma janeypy wā nee rakue.

Abraão kiā ree, kiā juapyrera wā nee nanē futat kiā 'ā ojejukau rakue.

Oje'eg imū etee futat kiā 'ā iapoi—

'jau Mari ēē Isapeu ēē upe.

⁵⁶ Muapyra jay magwapa Mari ēē akou peu Isapeu ēē 'wyr ipe. A'ere ēē ojewya 'ua oje'wyr ipe nū.

Juā Batista 'ga 'aawet

⁵⁷ Oje'wyr ipe Mari eē o re Isapeu eē ra'yra 'ga u'aa eē wi. Kūima'e 'ga futat eē ra'yra. ⁵⁸⁻⁵⁹ A'eramū eē pytuna 'gā aku'iramū 'ga ree. Kwaiwete futat 'gā aku'iramū 'ga ree. Eē pyriwara 'gā nanē aku'iramū 'ga ree nū.

—Janeruwarete kīā 'ā esage kynu upe. Ajemuaēm kīā kynu ree. A'eramū kīā kynu mena ra'yra pyygukaa kynu upe— 'jau kūjāmera 'gā.

Kūima'efera 'gā we futat 'jau eē upe:

—Esage te 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe eē ra'yra 'aramū. —Iwāiwi agawewi 'ā eē. A'etea 'ā eē ta'yt owāiwi pype— 'jau 'gā eē upe eē ra'yramū.

Majepeja etee kunumī 'ga morowykye'ema magwapa. A'ere 'gā 'ua 'ga mojewaga resaka. 'Ga mojewaga resaka 'ut ma'e 'gā 'jau ajaupe:

—'Ga ruwa 'ga rera etee futat sinug 'ga ree kūi, Sakari kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁶⁰ A'ere 'ga y eē:

—Naani. Nafutari je. Juā te je afutat kīā reramū— 'jau eē 'gā nupe. —Juā te je anug kīā ree— 'jau etee eē 'gā nupe.

⁶¹ Aipo 'ga y eē 'eramū 'gā 'jau eē upe:

—Ma'eramū a'i ī? Nitywi te 'ā enepytuna Juā pyu era a'i ī— 'jau 'gā eē upe. —Ma'eramū ene inuga ekoete 'ga ree a'i ī?— 'jau 'gā eē upe.

'Ga ruwa 'ga peu futat 'ūina. A'ere 'ga noje'egi 'ūina. Ije'ēka'jam 'ga.

⁶² A'eramū 'gā 'jau 'ga ruwa 'ga upe:

—Ma'ja pyu te jane 'ga renūi?— 'jau 'gā 'ga upe.

Opou etee futat 'gā oje'ega Sakari 'ga upe 'ga 'jawe. ⁶³ A'erauwe 'ga iapoi 'gā 'jawe etee futat 'gā nupe. Opo warawarau etee 'gā nupe.

—Ka'arana perut jee— 'jau 'ga.

Opou etee futat 'ga 'jau 'gā nupe.

A'erauwe 'gā ka'arana rerua 'ga upe. Ka'arana 'ga ikwasiaa wa'yra 'ga rer are 'gā nupe. Ka'aran are 'ga rera kwasiaramū 'gā esaka.

—'Ga rera Juā futat ra'e kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁶⁴ Aipoa 'ga ikwasiaa 'ga renamū futat 'ga je'ega ojewya 'ga upe. A'eramū futat Janeruwarete 'ga 'ga je'ega mamuka 'ga wi, ywagipewara 'gā 'eawer imū etee futat. A'eramū futat 'ga imome'ui oje'eg imū 'gā nupe, 'ga oporogytau 'ūina 'gā nupe.

—Janeruwarete 'ga 'ā esage janee— 'jau 'ga oje'ega fug ire 'ūina, Jarejuwarete 'ga mome'wau 'gā nupe.

⁶⁵ 'Ga je'egauwe futat peuwara 'gā ajemogymogyau etee futat 'ga renupa.

—Kuu. Maran te 'ga je'egi nū 'wei?— 'jau 'gā ajemogyau etee futat 'ga je'ega rerowiare'ema 'ga je'egamū.

A'eramū futat 'gā awau kwe pe eē rera mokwasī'wau ajaupe.

—Iwāiwi agawewi 'ā Isapeu eē. A'etea eē ta'yt. Eē mena 'ga oje'ēka'jamamū ai'i. 'Ga ra'yra 'ga 'arauwe 'ga je'ega fugi 'ga wi ai'i nū. A'eramū futat 'ga oporogytau 'ūina Jarejuwarete 'ga upe ore ai'i— 'jau 'gā imome'wau ajaupe.

Amunawa moyka awau imome'wau 'gā nupe. ⁶⁶ A'eramū 'ga je'ega renu-para 'gā 'jau:

—Ma'e kūima'e 'ga sipo 'i? Kūima'e esage 'ga nipo kūi— 'jau 'gā ajaupe, 'gā na'ya rera renupa.

A'eramū Juā 'ga 'ar ypyrauwe Janeruwarete 'ga ojejukau esage 'ga ree.

Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uawet

⁶⁷ 'Ga je'ega mamug ire Janeruwarete 'ga U'agesage mua Juā 'ga ruwa 'ga upe, Sakari 'ga upe. 'Ga 'Agesagea 'ga rerekou 'ga moje'egukaa 'gā

nupe. Janeruwarete 'ga remimurama 'ga 'ga imome'wau 'gã nupe, wa'yra 'ga rewiri 'ut ma'e 'ga 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁶⁸—Ene 'ã eneresage oree, ki Ku'jyp.

Nitywi 'ga amũ ene 'jawe oree.

Ene etee futat te 'ã eneresage oree, sa'e ki Jarejuwarete 'ga upe.

Janeypy 'gã 'ã, Israeu juapyrera 'gã 'ã, werowiat futat Jarejuwarete 'ga rakue.

Janeruwarete 'ga te 'ã wemiayuwa 'gã wenũ 'ëukat Egitu ywy awi rakue.

Anure nipo 'ga jane katu'okara 'ga muri janee.

⁶⁹Jane katu'okara 'ga 'ã pãjēreteā.

Jane katu'okara 'ga 'ã Davi 'ga juapyrera, Janeruwarete 'ga upe oporowyky ma'efera 'ga juapyrera 'ga.

⁷⁰Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga je'egi oje'ega mome'wara 'gã nupe rakue.

A'eramũ 'ã 'ga 'eawera 'ga je'ega mome'wara 'gã imome'wau awau kwe pewara 'gã nupe rakue.

⁷¹“Tajejuka pẽ nee 'jau,

pẽ jukaukare'ema pẽ nee iporomutare'ema 'gã nupe 'jau,

pẽ nereko tywerukare'ema 'gã nupe 'jau, e'i 'ã Janeruwarete 'ga janee rakue”,
'jau 'gã awau 'ga 'eawera mome'wau 'gã nupe rakue.

⁷²Janeruwarete 'ga 'ã ajemuaẽm futat nanẽ janepytunera 'gã nee rakue.

U'eawer imũ etee futat Janeruwarete 'ga ipoi 'gã nupe rakue.

⁷³⁻⁷⁵Ymã te 'ã 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue:

“Amuẽm je ene ene ree iporomutare'ema 'gã nui”, 'jau 'ga 'ga upe rakue.

“A'eramũ ene ekyjawe'em jeje'ega renupa.

Je'eawer imũ etee futar iki ene mama'e apou ekou.

A'eramũ ene etywere'emamũ ekou jee.

Mama'e tywera apoare'ema ene.

A'eramũ ene nan etee futat ewau emanũmũ jee”, 'jau Janeruwarete 'ga
Abraão 'ga upe rakue.

Aipo 'jau 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue.

A'ere 'ga na'ga upe etee rui 'ga 'i.

Abraão 'ga juapyreramũ jane upe juejue nanẽ futat 'ga 'i nũ—
'jau Sakari 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁷⁶A'ere Sakari 'ga 'jau wa'yra 'ga upe:

—Ene 'ã Janeruwarete 'ga remimurera 'ga renunewara, kisit.

Ene aranuw ire nipo Janeruwarete 'ga 'jau enee:

“Je te 'ã pãjēreteā”, 'jau nipo Janeruwarete 'ga enee.

“Juã 'ga jeje'ega mome'wara 'gã nupe”, 'jau nipo 'ga enee ene rekoramũ.

Ene nipo kũima'eeteete futat ereko 'gã nupe.

Ene nipo ereo Jarejararete 'ga renunewe kwe pe 'gã mu'jau ekou Jarejararete
'ga rura futarukaa 'gã nupe.

Janeruwarete 'ga ajemuaẽm ae ree.

A'eramũ 'ga ene monou kwe pe ene moporogytaukaa 'gã nupe.

⁷⁷⁻⁷⁹“Pejetywer awi pẽpoiweramũ Janeruwarete 'ga imoiri pẽ nui, pẽ mo-
gyau wemiayuwaamũ pẽ katu'oka”, 'jau nipo ene ewau ekou 'gã nupe.

“Janeruwarete 'ga ajemuaẽma jane ree.

Ipota'wa te 'ã 'ga jane ree”, 'jau nipo ene ewau ekou 'gã nupe—

'jau 'ga wa'yra 'ga upe 'ũina oporogytau.

—Janejararete 'ga 'ara 'jawe futat.

Sã'ã ae kwara poromũ mama'e resak katu katua.

Ypytunaiwa pypewara 'gã tee ajemogy oky'jau mama'e awi.

'Arimũ wata ma'e 'gã nokyjei futari ajemogyau.

Nan tee Janejararete 'ga 'ur ire jane mu'ei Uwarete 'ga ree.

A'eramū jane 'ga kwaaw ire jarekyjawe'em.

'Ga kwaapare'ema 'gā tee okyje ajemogyau. Amanū awi 'gā kyjea 'gā nerekou.

A'ere 'ga kwaapara 'gā nokyjei.

Okwaawamū Janeruwarete 'ga janekyje mateepawi.

Ojeupe jane porogytaramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, jane monou wemiayuwamū.

A'eramū jane a'eramū jarekyjawe'em jaremanū awi—
'jau Sakari 'ga wa'yra 'ga upe.

⁸⁰ Waranuw ire Juā 'ga awau akou kwe pe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat 'ga rerekou. Ojetee'i futat 'ga awau akou amunawe'em ipe namutamutat. A'ere Israeu juapyrera 'gā awau ajatykau 'ga porogyta renupa. A'eramū 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe.

2

Jeju 'ga 'aawet (Mateu 1.18-25)

¹ 'Wyriararete 'ga Augusto 'ga. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Marāmaran te jeremiyuwa pytuna nū?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'gā nera kwasiarukaa ojeupe.

—Pekwap pejeje'wyr ipe pejejera kwasiarukaa 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega monou wemiayuwā 'gā nupe. —A'ere simojopyrū pēē 'jau, pēnera kwasiarukar ire 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

² Aipoa 'ga iapoukaramū Sireniu 'ga 'ūina 'wyriaramū Siria ywy pewara 'gā nupe.

³ A'eramū 'gā awaupap wera kwasiarukaa wamŷja jeupawer ipe etee futat.

⁴ A'eramū Jose 'ga nanē awau Garireja ywy awi. Nasare awi 'ga awau Judeja ywy pe, wamŷja 'ga Davi 'ga 'wyrer ipe. Perēi me Davi 'ga 'ari rakue. A'eramū 'ga awau peu, wamŷja jeupawer ipe.

⁵ Wemirekoram ēē rerawau, Mari ēē rerawau ojeupi wera kwasiarukaa 'gā nupe. Ēē ra'y'ra ja'wyja'wyrāmū 'ga ēē rerawau Perēi me. A'ere kwaiwete 'gā oi peu. A'eramū 'gā wawa 'oga ojumypykware'emamū 'gā nupe. A'eramū Jose 'ga ēē rerawau wyra jagawa pype erosou 'ara ro'ysag awi. ⁶⁻⁷ Peu 'gā nekoramū Mari ēē ra'yr ypy 'ga u'aa. 'Ga 'ar ire 'ga auwana taity pyu, 'ga monou 'ga nuga ywya'ri pype*

Ywagipewara 'gā jesaukaawet

⁸⁻⁹ Jeju 'ga 'aramū ywagipewara 'ga 'ua ojypa ojesaukaa wyra jara 'gā nupe. Mukuu'i 'gā neko'i Perēi awi. Jū me 'gā neko'i weymawa pyri. Karupa'mīa 'gā neymawa. Ypytunimū agawewi. A'etea 'ara 'jawe imojesaka 'gā nupe. Tata eny 'jawewara rerua erojypa 'gā nupe. Janeruwarete 'ga ojemuenyu 'gā nupe. A'eramū 'gā okyjau 'ga reny awi.

¹⁰ A'eramū jui 'gā kyjeramū ywagipewara 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pekyje awi. Moranuw esagea te je arut amū imome'wau pē nupe. A'ea moranuwa pyu tamaku'i pēē 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ea nipo 'gā amaku'i imogyau najuejue etee. ¹¹ 'Awa 'ara rupi pē katu'okara 'ga 'ari Perēi me ko. Janeruwarete 'ga remimurera 'ga 'ari ko. Pējararete 'ga 'ari ko, pēnemiasagera 'ga 'ari ko— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹² —Taity pyu 'ga jeuwani 'upa ywya'ri pype. A'eramū pēē 'awamū pejewau 'ga resaka. Jeremimome'ufer

* ^{2:6-7} Ymā nitywi taityrete 'ga nugawa rakue. A'eramū 'gā 'ga monou ywya'ri pype.

imū etee futat nipo peesak 'ga ruwamū. “A'jea futat jane esagi 'ga remi-mome'ufer imū etee futat”, 'jau nipo pēē pejejaupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³ Ojete'e'i ra'ne ywagipewara 'ga 'ua. A'ere kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ur ppy ma'e 'ga ree.

—Nitywi 'ga amū Janeruwarete 'ga 'jawe.

'Ga te 'ā esage—

'jau 'gā ajaupe.

¹⁴—Ywagipewaramū ore 'jau: “Ene te 'ā eneresage jepi.”

Ywy pewara 'gā nanē 'jau nū: “Ene te 'ā eneresage jepi” 'jau 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū 'ga ojee oryp ma'e 'gā mopy'ata'wau—

'jau 'gā ajemogyau.

¹⁵ A'ere ywagipewara 'gā awau ojewya ywag ipe nū. A'eramū wyra jara 'gā 'jau ajaupe:

—Pe'je ajee soo Perēi me 'ga resaka 'ū. “Pe'je pejewau 'ga resaka, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe”, e'i ako ywagipewara 'ga janee ko. A'eramū jane jarewau 'ga resaka— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁶ A'eramū futat 'gā awau jupiwewe futat kunumīakya 'ga resaka. Owaēm ire 'gā 'ga resaka. Mari ēē resaka Jose 'ga reewe. Kunumīakya 'ga resaka wya'ri pype 'ga ruwamū. ¹⁷⁻¹⁸ 'Ga resag ire 'gā awau 'ga mome'wau amunaw ipewara 'gā nupe:

—Ywagipewara 'ga 'ut ojesaukaa oree ko. “Pē katu'okara 'ga 'u'at Perēi me ko”, e'i 'ga oree ko. A'eramū ore arajua 'ga resaka. A'ere a'jea'jea futat 'ga 'i ra'e. 'Ga 'eawer imū etee futat ore kunumīakya 'ga resagi— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā aipo ojeupe 'gā 'eramū ajemogyau oporesagamū 'gā nee.

¹⁹ Mari ēē 'upa etee enupa 'gā porogytaramū. Wapyakau 'upa 'gā je'eg are. Wea'aramū etee 'upa wa'yra 'ga ree.

²⁰ A'ere wyra jara 'gā awau ojewya nū.

—Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'gā awau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa akou. —Mama'e esage te 'ā eremome'u oree. Nitywi 'ga amū ene 'jawe— 'jau 'gā awau akou pe rupi 'ga upe. —Ywagipewara 'ga nemi-mome'ufer imū etee futat jane esagi— 'jau 'gā ajaupe, awau akou pe rupi.

Jarejuwarete 'ga mogyaaw ipe 'gā oawet

²¹ 'Ga 'ar ire 'gā majepeja etee morowykye'ema magwapa. A'ere 'gā 'ga mojewagukaa 'ga upe. Ywagipewara 'ga je'egawer imū etee futat 'gā 'ga re'roka, Jejui 'jau 'ga upe.

²²⁻²³ 'Ga mojewag ire 'ga ru'wya 'ga 'ga rerawau Jerusareg ipe 'ga y ēē retee. 'Ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe. Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā 'ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe Jarejuwarete 'ga rowase. Ymā te Moisesi 'ga 'i 'gā nupe rakue: “Pēna'yr ppya nipo Janeruwarete 'ga remiayuwa futat. A'eramū pēē 'ga 'ar ire 'ga rerawau esaukaa mainana 'ga upe, Jarejuwarete 'ga rowase”, 'jau 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā a'eramū 'ga rerawau esaukaa 'ga upe, Moisesi 'ga je'egawer imū etee futat.

²⁴ Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga ee rakue. “Mukūja ki pykaua peroo mainana 'ga upe iapyaukaa Jarejuwarete 'ga upe pejeja'yra 'arauwe”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. “Pykau tywe'emamū mukūja wyra'i rerawau iapyau”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū Jejui 'ga ru'wya 'ga 'ga rerawau erosou Jarejuwarete 'ga mogyaaw ipe. Mukūja pykaua 'ga erawau erosou ojeupi mainana 'ga upe.

²⁵⁻²⁷ Poje Janeruwarete 'ga 'Agesage oje'ega Simeão 'ga upe:

—Ere ewau esou peu, jemogytaaw ipe— 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau osou 'ga mogytaawa pype. Awau osou Jejuu 'ga ru'wyrā 'ga resaka 'ga y ēē retee. Jejuu 'ga nanē 'ga esaka nū. 'Ga resakawe 'ga 'ga rupia 'ga mua ojywa pe. A'erauwe 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Jerusareg ipewara 'ga futat Simeão 'ga. Esage ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'e 'ga te poromū, Simeāonamū. Simeão 'ga akou ae katu'okara 'ga rura rapesaka rakue. Janeruwarete 'ga remimura 'ga rapesaka 'ga akou. ²⁸ A'eramū 'ga Jejuu 'ga wuja rupia ojywa pe. A'eramū futat 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

²⁹⁻³¹—Ku'jyp. Ene te 'ā mama'ea ereapo oree rakue.

Ene te 'ā mama'e jararetea.

Nitywi futari 'ga amū ene 'jawewara.

Ene te 'ā mama'ea ereapo katu katu ore upe rakue.

Ymā te ako Ene'agesagē je'egi jee ikue:

“Emanūme'ēwe nipo ae katu'okara 'ga ereesak”, 'jau ako ene jee ikue.

A'efer imū etee je 'ā 'ga resagi.

'Awamū je 'ga resagi tejeau.

A'eramū je 'awamū temanūarūmū.

Aesak je 'ga enu'ama 'awamū.

A'eramū je tewau ene pyri 'awamū.

³² 'Ga nipo 'ara 'jawe futat.

Sā'ā ae najuejue etee mama'e resaga 'arimū.

Nan tee futat nipo 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukari 'gā nupe, 'ga je'ega mome'wau judeue'ema 'gā nupe.

Jejuu 'ga 'ā judeua.

A'eramū nipo tesirūmera 'gā Jejuu 'ga ree te judeu 'gā pojeupa ajemogyau.

Eneremiayuwa 'gā pojeupa ajemogyau—

'jau 'ga oje'ega Jarejuwarete 'ga upe u'ama.

³³ Aipo 'ga 'eramū Jejuu 'ga jara 'gā oporesagamū Simeão 'ga ree.

—Ma'eramū 'ga aipo 'jau janera'yra upe 'ū?— 'jau 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree, 'ga porogyta 'ga 'amamū.

³⁴⁻³⁵ A'ere Simeão 'ga 'jau Jarejuwarete 'ga upe nū:

—Ejejuka esage ki 'ga jara 'gā nee, 'gā nekoramū— 'jau 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū futat Jejuu 'ga monou 'ga y ēē upe nū. A'eramū futat Simeão 'ga 'jau Mari ēē upe:

—Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ā kunumīa amut enee rai'ī— 'jau 'ga ēē upe.

—A'ere nipo 'ga aranu'w ire amumera 'gā niporomutari 'ga ree. 'Ga rerekou tyweaete nipo 'ga rekoramū— 'jau 'ga imome'wau ēē upe. —Aipo resaga nipo wayeteramū enee. Sā'ā ae jepokysia tuwuuu raya. Nan futat nipo ayramū enee— 'jau 'ga imome'wau ēē upe u'ama. —'Ga rereko tywearera 'gā nipo Janeruwarete 'ga omomap. Amūmera 'gā etee te nipo iporomutat enera'yra 'ga ree— 'jau 'ga ēē upe imome'wau. —A'eramū futat nipo 'gā aku'iramū ajemogyau 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nerekou— 'jau 'ga ēē upe.

A'eramū Simeão 'ga 'jau 'gā nupe:

—Anure te nipo Janeruwarete 'ga janerea'awa kwaap katu katuukari janee. Ae nokwaa'awu'eri ajuea'awa. 'Ga tee okwaa'awu'eri katu katuukat aerea'awa ae upe— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

³⁶⁻³⁸ 'Ga porogyta 'ga 'amamū kūjā ēē mū 'ua 'gā nerowyka. Wāiwī ēē 'ua 'gā nerowyka. Jejuu 'ga resakawe wāiwī ēē oje'ega Jarejuwarete 'ga upe:

—Ku'jyp. Eneresage 'ā oree. Ore katu'okara kīā eremut oree rai'ī— 'jau Ana ēē 'ga upe u'ama.

A'eramū ēē 'jau ojepyriwara 'gā nupe:

—'Awamū nipo 'ā kīā rekoi janee. Janeruwarete kīā remimurera kīā futat u'at rai'i— 'jau ēē ojepeyriwara 'gā nupe imome'wau. —Kīā futat nipo jane katu'ok, Jerusareg ipewaramū— 'jau ēē 'gā nupe.

Ana ēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat. Ēē ruwa 'ga rera Fanueu. Aseri 'ga juapyrera ēē. Ēē iwāiwi gatu gatu te. Oitētai kwaturu kwara amu'at. Ana ēē omenaat rakue. A'ere sete kwara magwaw ire, ēē mena manūi ēē wi. A'eramū ēē akou Jarejuwarete 'ga mogyaaw ipe. Jarejuwarete 'ga upe oje'ega 'ga muorypa akou.

—Ene te 'ā eneresage oree— 'jau ēē 'ga upe 'ūina. —Nitywi futari kīā amū ene 'jawe. Ene tee futat te 'ā eneresage oree— 'jau ēē oje'ega 'ga upe akou.

Ojemi'ware'ema ēē 'ga upe oje'eg enune. Ojety'ajaga etee te futat akou 'ga upe oje'egaw ipe. Aipo kūjā ēē futat Jejui 'ga mome'wau ojepeyriwara 'gā nupe.

Ojewya 'gā awau Nasare pe nū

³⁹ Ēē porogytpaw ire Jejui 'ga jara 'gā 'ga rerawau mainana 'ga upe mukūja pykaua retee. Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā erawau imonou mainana 'ga upe. A'eramū mainana 'ga pykau apyau Jarejuwarete 'ga muorypawamū. A'ere Jose 'ga Mari ēē retee wa'yra 'ga rerawau erojewya Nasare pe nū. Nasare 'jawa amunawa 'upa Garireja wyy pype. ⁴⁰ Peu futat Jejui 'ga waranupa. 'Ga wujawuja'ia we futat u'akwaakwaawamū. 'Ga Ruwarete 'ga ojejukau 'ga ree.

Jejui 'ga opytau Jerusareg ipe

⁴¹ Maraka apoawa upe iwaēmauwe Jejui 'ga jara 'gā awau Jerusareg ipe. Wea'aramū awau ajatykau. "Janeruwarete 'ga 'ā esage janee. Ymā te 'ga 'ā janepytuna 'gā nenu'ēi Egitu wyy awi rakue", 'jau 'gā ajaupe wea'aramū ee.

Aipoa aejatykaawa rera pasikwa. Kwara 'arauwe 'gā awau ajatykau wea'aramū opytunera 'gā nenu'ēawer are. ⁴² Tusi kwara Jejui 'ga imu'ar ire 'ga jara 'gā 'ga rerawau poromū ojeupi. Majepeja etee 'gā morowykye'ema magwapa peu ajatykaaw ipe.

⁴³ Maraka teepaw ire 'gā okwasi'wau awau oje'wyr ipe. A'ere Jejui 'ga nooi 'gā nupi. A'e pe 'ga pytai 'gā nui. Nokwaawi 'ga jara 'gā 'ga pytaa. ⁴⁴ Ojewyaw ipe Mari ēē 'ga resake'ema. A'eramū ēē 'jau ojeupe: "Kūima'efera wā nupi nipo tūri re'ā", 'jau etee ēē ojeupe. A'eramū ēē weae'emamū 'ga ree. Awau akou ko'aramuku watau. Awau 'gā peu okaaruwamū pe aje. Okaaruwamū ipe 'gā 'ga rekaa.

—Peesak te jera'yra kīā ra'e?— 'jau ēē opytuna 'gā nupe.

—Naani nū ī— 'jau etee 'gā ēē upe.

⁴⁵ 'Ga resake'emawe 'ga jara 'gā awau ojewya 'ga rekaa Jerusareg ipe nū. ⁴⁶ Mukūi 'gā osea 'ga rekaa. Imuapyra rupi 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogyaaw ipe 'ga rekaa. A'e pe 'gā 'gā resaka. Moromu'jara 'gā nupe 'ga 'ūina oporogytau. A'eramū 'gā a'e pe 'ga renamū, awau owaēma 'ga upe.

⁴⁷ A'eramū moromu'jara 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree:

—Tete 'ga 'akwaaweremū, oporogytau 'ū— 'jau 'gā ajaupe ajemogyau.

⁴⁸ 'Ga jara 'gā nanē oporesagamū etee 'ga ree nū. A'eramū 'ga y ēē oje'ega 'ga upe:

—Ma'eramū ene epytau rai'i rā? Erejekarukat oree kī'i— 'jau ēē 'ga upe. —Arajemuaēm ore ene ree kī'i— 'jau 'ga y ēē 'ga upe. —"Oka'jam nipo 'ā rai'i", aru'e ore arakou ene rekaa kī'i— 'jau 'ga y ēē 'ga upe.

⁴⁹ —Ma'eramū pēē je rekaa ī? 'Au te je rekoi Tejuwarete 'ga rog ipe tepytanū nū ī— 'jau 'ga oy ēē upe oje'ega wekat ēē rekoramū.

⁵⁰ A'ere 'gã naeapyoi 'ga je'eg are aipo 'eramũ. ⁵¹ A'eramũ futat 'gã 'ga rerawau oje'wyr ipe Nasare pe nũ. Mari eẽ akou wea'aramũ wa'yra 'ga ree, 'ga muawer are. ⁵² 'Ga ru'wyr'a 'ga futat 'ga muaranupa 'ga y eẽ retee. Jejui 'ga awau waranupa, 'gã je'eg imũ etee futat mama'e apou akou. Wenuw etee futat 'ga 'gã je'ega. U'akwaawa 'ga erawau eruaranupa. A'eramũ 'gã najuejue etee futat 'ga futaa. Janeruwarete 'ga nanẽ 'ga futaa nũ.

3

*Juã Batista 'ga remimome'ufet
(Mateu 3.1-12; Maku 1.1-8; Juã 1.19-28)*

¹⁻² Amunawe'em ipe Juã 'ga rekoramũ Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe rakue:

—Ekwap jeje'ega mome'wau 'gã nupe— 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue, Sakari 'ga ra'yra 'ga upe rakue. —Ikwaapare'ema 'gã nupe jeje'ega mome'wau ewau— 'jau 'ga 'ga upe.

Tiperiu 'ga te futat 'wyriarareteramũ 'ũina romanũ 'gã nupe. Kĩsi kwara magwapa 'ũina 'wyriar ymanamũ 'gã nupe. A'eramũ 'ga 'wyriarareteramũ 'ga renauwe futat tesirũmera 'gã 'ga imogyau 'wyria'riramũ 'gã nupe. Põsiu Piratu 'ga 'ũina 'wyriaramũ Judeja ywy pewara 'gã nupe. Erote 'ga 'ũina 'wyriaramũ Garireja ywy pewara 'gã nupe. Erote 'ga rewirera 'ga, Filipe 'ga 'ũina 'wyriaramũ Iturea ywy pewara 'gã nupe. Trakoniki ywy pewara 'gã nupe nanẽ nũ. Lisantias 'ga 'ũina 'wyriaramũ Apireni ywy pewara 'gã nupe. Aipo 'gã jemogyramũ Anasi 'ga akou 'wyriaramũ mainana 'gã nupe Kaifasi 'ga retee.

Aipo 'gã jemogyramũ Janeruwarete 'ga oje'ega Juã 'ga upe:

—Ekwap jeje'ega mome'wau 'gã nupe— 'jau 'ga 'ga upe, Sakari 'ga ra'yra 'ga upe.

³ Ojeupe 'ga porogytapaw ire Juã 'ga awau akou kwe pe. Jotãuy pewara 'gã nupe 'ga awau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau akou.

—Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit tãmẽjẽ pejetywer awi. A'eramũ je pejetywer awi pepoir ire je pẽ pymĩau 'y pe. A'eramũ Janeruwarete 'ga petywera moia pẽ nui— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴ Isai 'ga je'eger imũ etee futat Juã 'ga awau imome'wau 'gã nupe nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga je'egi Isai 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ojeupe 'ga 'e kwasiaa inuga ka'aran are 'gã nupe rakue:

“Peu 'ga amũ rekoï wafukaita amunawe'em ipe.

Janeruwarete 'ga porogyta are ae mu'jau, Jarejararete 'ga rura futarukaa 'gã nupe.

'Pe'je Janejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune.

Pepyo esage etee futar iki imonou imojewarawe'em.

Ywyaty'ria nanẽ ene imomẽmõumap nũ.

⁵ Ywyperewa ene imatyneema 'jau. A'eramũ akware'emamũ futat pe awau ywy kwara matyneem ire.

Ikwakwara ene imomẽmõu', 'jau 'ga wafukaita.

⁶ A'eramũ nan ene iaporamũ, 'gã najuejue etee futat ae katu'okara 'ga kwaapa,

'A'jea futat Janeruwarete 'ga ae katu'ogi ra'e', e'i nipo 'gã 'gã nupe najuejue etee”;

'jau Isai 'ga ikwasiaa Juã 'ga ree inuga 'gã nupe.

⁷ A'eramũ 'gã awau kwaiwete ajatykau Juã 'ga ree numiamũ ojepymĩaukaa 'ga upe numiamũ. “Y pe 'ga je pymĩ re nipo Janeruwarete 'ga je rerekou

tywere'ema jetywer are”, 'jau 'gã ojeupe numiamũ. A'ere Juã 'ga 'i etee 'gã nupe:

—Naani. Pejetywer awi ra'ne pepoit. A'ere te je pe pymĩ— 'ga 'i etee 'gã nupe ojee 'gã jatykaramũ.

A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Janeruwarete 'ga imara'ne pẽ nee. Pẽtywer are 'ga mara'neramũ pẽ nee. A'eramũ nipo 'ga pẽ nerekou tyweaete pẽtywer are. “Ene'me awi”, pe'je awi jee. A'jea futat nipo 'ga pẽ nereko tyweretei. “Nore rereko tywera'uweri 'ga”, pe'je awi. A'jea futat 'ga pẽ nereko tyweri nipo— 'jau Juã 'ga 'gã nupe. ⁸—Pe'je pejewau mama'e esage mũ apou pejetywer awi pejepoira resaukaawamũ kũ— 'jau 'ga oje'ega moywyrafena 'gã nupe.

—“O'meramũ 'ga 'i”, pe'je kasi jee ne. “Je 'ã Abraão 'ga juapyrera te. A'eramũ 'ga a'eramũ je rerekou tywera'em”, pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga ifutar ire amunipo 'ã 'ga ita mu'jagi Abraão 'ga juapyreramũ. ⁹Sã'ã ae 'ywa 'i'a a'wyre'ema iypy mosoga. A'eramũ erawau imonou imomoa tata pe. Nan tee futat 'ga pẽ nereko pejetywer awi pepoire'emamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁰A'eramũ 'gã 'jau Juã 'ga upe:

—Ma'ja ajee ore aruapo a'eramũ orotywer awi oropoiawamũ 'ũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

—Au'je ki pejee etee pejejea'ar ire. Najuejue etee ki 'awamũ pejejuka esage pejee. ¹¹Taity kwaiwete ma'eramũ pemono ape taitye'ema 'gã nupe. Emi'uram kwaiwete ma'eramũ pẽẽ mama'e monou emi'urame'ema 'gã nupe nũ— 'jau 'ga 'gã nupe, aipoa ojeupe 'gã 'eramũ.

¹²A'eramũ 'wyriara upe ka'aranũ pyykara 'gã oje'ega Juã 'ga upe nũ:

—Ma'ja ajee ore aruapo orjee, orotywer awi oropoiawamũ nũ'ũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

¹³A'eramũ Juã 'ga 'jau ka'aranũ pyykara 'gã nupe:

—Au'je ki ka'aranũ muruu re 'gã nui. 'Wyriara je'eg imũ etee futar iki ka'aranũa pepyyk pejekou 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe, aipo ojeupe 'gã 'eramũ.

¹⁴A'eramũ jefaruu 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—Ore nũ'ũ? Ma'ja ajee ore aruapo orotywer awi oropoiawamũ 'ũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Juã 'ga 'jau jefaruu 'gã nupe:

—“Ka'aranũa tejeupe imure'emamũ je ene nupã ne”, ere kasi 'awamũ 'gã nupe ne, 'gã je'ẽwu'jage'ema ne. Mama'ea a'jea etee futat imome'wau ekou. “Temepy'i'ia je nafutari”, 'jawe'em pẽẽ pejekou. “Temepyyua te je afutat”, 'jawe'em futat pejekou— 'jau 'ga jefaruu upe. —Pejeporowyky repy are etee futat pẽnekõẽai pejekou— 'jau 'ga 'gã nupe. “Topoit tetywer awi 'jau” 'jara 'gã jefaruu 'gã nupe 'ga 'jau poromũ.

¹⁵Aipo 'gã nupe Juã 'ga 'eramũ 'gã amũ 'upa 'ga porogyta renupa.

—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga nipo kweramũ ki sa— 'jau 'gã ajaupe 'upa. —'Ga futat nipo ae katu'okara— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

¹⁶Aipo 'gã 'eramũ Juã 'ga enupa. A'eramũ 'ga oje'ega 'gã nupe:

—Naani. Naae katu'okara rũi je. Naje rũi 'ga remimurera— 'jau 'ga 'gã nupe, aipo ojeupe 'gã 'eramũ. —Naani. Janeruwarete 'ga remimura 'ga 'ã kũima'eeteetea te— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —Je naani. Je akotee'i ma'ea te. Apoat te je 'ga tekou— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —Je 'ã a'jea futat apymĩ pẽẽ 'y pe tekou. A'ere je rewiri 'ut ma'e 'ga te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau. —'Ga te amut 'Uwarete 'ga 'Agesage werowiaaramũ pẽ nupe. Werowiare'ema 'gã nupe te ajee 'ga namuri futari U'aga. Wereko tywerete futat nipo 'ga 'gã. ¹⁷Sã'ã ae juowuuran ape 'oga.

A'eramū 'ā ae a'e'yi esage imū'jāu jui. A'eramū 'ā ae iapefera monou tata pe. Nan tee futat nipo 'ga werowiare'ema 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata nowewi futari. Nitywi futari imowepara 'ga amū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹⁸ A'eramū Juā 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peru'arasig tee awi pejetywera. Pepoit pejetywer awi. Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoia pē nui— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

¹⁹⁻²² A'eramū 'gā a'eramū kwakwai'i opoia otywer awi. A'eramū Juā 'ga otywer awi 'gā poiramū 'gā pymīāu 'y pe.

Y pe Jejuī 'ga pymīawet

(Mateu 3.13-17; Maku 1.9-11; Juā 1.31-34)

'Gā pymīaw ire Jejuī 'ga 'ua 'gā pymīaw ipe owaēma 'ga upe. A'eramū Juā 'ga Jejuī 'ga monou ipymīāu 'y pe.

Juā 'ga opymī re Jejuī 'ga oje'ega monou u'ama 'Uwarete 'ga upe. Ojeupe 'ga je'ega monoramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua 'ga upe. Pykau 'jawe 'ua ojypa 'ga jasi'y'warimū wapyka. Ywag awi 'ga upe U'agesage jywamū Janeruwarete 'ga oje'ega Jejuī 'ga upe.

—Ene te 'ā Jera'yraretea. Ene 'ā jeremifutararetea. Ene 'ā je muory-pararetea ejee— 'jau 'ga wa'yra 'ga upe oje'ega mua.

Anure Erote 'ga Juā 'ga munewukaa 'gā nupe. Erote 'ga 'wyriaramū peuwara 'gā nupe. A'eramū 'ga 'ga munewukaa. Erote 'ga wewirera 'ga remireko ēē pojekau 'ga wi, Erotiasi ēē pojekau 'ga wi. A'eramū Juā 'ga 'jau 'ga upe:

—Nia'wyri nanuara. Ejewirera remirekoa 'ā erepojeka 'ga wi. Nenea'wyri ene ra'e. Kwaiwete enetywera ra'e— 'jau Juā 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga a'eramū Erote 'ga mamara'neukaa ojee. A'eramū 'ga Juā 'ga munewukaa 'gā nupe.

Jejuī 'ga pytunet

(Mateu 1.1-17)

²³ Trīta kwara magwaw ire Jejuī 'ga awau 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga porogyta are.

Jose 'ga Jejuī 'ga ru'wyra.

Eli 'ga Jose 'ga ruwa.

²⁴ Matate 'ga Eli 'ga ruwa.

Levi 'ga Matate 'ga ruwa.

Meki 'ga Levi 'ga ruwa.

Janai 'ga Meki 'ga ruwa.

Jose 'ga Janai 'ga ruwa.

²⁵ Matatiasi 'ga Jose 'ga ruwa.

Amosi 'ga Matatiasi 'ga ruwa.

Naum 'ga Amosi 'ga ruwa.

Esi 'ga Naum 'ga ruwa.

Nagai 'ga Esi 'ga ruwa.

²⁶ Maate 'ga Nagai 'ga ruwa.

Matatiasi 'ga Maate 'ga ruwa.

Semei 'ga Matatiasi 'ga ruwa.

Jose 'ga Semei 'ga ruwa.

Jota 'ga Jose 'ga ruwa.

²⁷ Joanā 'ga Jota 'ga ruwa.

Resa 'ga Joanā 'ga ruwa.

Soropapeu 'ga Resa 'ga ruwa.

Saratieu 'ga Soropapeu 'ga ruwa.

Neri 'ga Saratieu 'ga ruwa.

²⁸ Meki 'ga Neri 'ga ruwa.

Ati 'ga Meki 'ga ruwa.

Kosā 'ga Ati 'ga ruwa.

Ematāu 'ga Kosā 'ga ruwa.

Eri 'ga Ematāu 'ga ruwa.

²⁹ Josue 'ga Eri 'ga ruwa.

Eriese 'ga Josue 'ga ruwa.

Jorim 'ga Eriese 'ga ruwa.

Matate 'ga Jorim 'ga ruwa.

Levi 'ga Matate 'ga ruwa.

³⁰ Simeão 'ga Levi 'ga ruwa.

Juda 'ga Simeão 'ga ruwa.

Jose 'ga Juda 'ga ruwa.

Jonā 'ga Jose 'ga ruwa.

Eriakī 'ga Jonā 'ga ruwa.

³¹ Merea 'ga Eriakī 'ga ruwa.

Mena 'ga Merea 'ga ruwa.

Matata 'ga Mena 'ga ruwa.

Natā 'ga Matata 'ga ruwa.

Davi 'ga Natā 'ga ruwa.

³² Jese 'ga Davi 'ga ruwa.

Opete 'ga Jese 'ga ruwa.

Poasi 'ga Opete 'ga ruwa.

Sara 'ga Poasi 'ga ruwa.

Nasom 'ga Sara 'ga ruwa.

³³ Aminatape 'ga Nasom 'ga ruwa.

Amin 'ga Aminatape 'ga ruwa.

Arni 'ga Amin 'ga ruwa.

Esrom 'ga Arni 'ga ruwa.

Peres 'ga Esrom 'ga ruwa.

Juda 'ga Peres 'ga ruwa.

³⁴ Jako 'ga Juda 'ga ruwa.

Isaki 'ga Jako 'ga ruwa.

Abraão 'ga Isaki 'ga ruwa.

Tera 'ga Abraão 'ga ruwa.

Nako 'ga Tera 'ga ruwa.

³⁵ Seruki 'ga Nako 'ga ruwa.

Ragau 'ga Seruki 'ga ruwa.

Faleki 'ga Ragau 'ga ruwa.

Eperi 'ga Faleki 'ga ruwa.

Sara 'ga Eperi 'ga ruwa.

³⁶ Kainā 'ga Sara 'ga ruwa.

Arfasate 'ga Kainā 'ga ruwa.

Sem 'ga Arfasate 'ga ruwa.

Nue 'ga Sem 'ga ruwa.

Lameki 'ga Nue 'ga ruwa.

³⁷ Metusarem 'ga Lameki 'ga ruwa.

Enoki 'ga Metusarem 'ga ruwa.

Jarete 'ga Enoki 'ga ruwa.

Maleleu 'ga Jarete 'ga ruwa.

Kainā 'ga Maleleu 'ga ruwa.

³⁸ Enosi 'ga Kainā 'ga ruwa.

Sete 'ga Enosi 'ga ruwa.

Atāu 'ga Sete 'ga ruwa.

Janeruwarete 'ga Atāu 'ga ruwa. Atāu 'ga ae ppy ppya. Janeruwarete 'ga remi-
apo ppyfera 'ga. A'eramū 'ga a'eramū Atāu 'ga ruwa Jarejuwaretea
futat.

4

Amunawe'em ipe Jeju 'ga rerawaawet

(Mateu 4.1-11; Maku 1.12-13)

¹ Y pe 'ga jepymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jeju 'ga rerawau amu-
nawe'em ipe 'ga rerekou. ² Kwarēta 'ara 'ga imagwapa akou ojemi'ware'ema.
A'eramū 'ga opy'arayparamū akou.

A'e pe 'ga rekwaw ipe mama'eukwaawa 'wyrriara 'ua 'ga resaka. “Taesak
'ga paira 'uwa 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau ojeupe etee futat. “Teje'ega
taenuwukat esaka 'ga upe 'jau kwy”, 'jau 'ūina ojeupe etee futat numiamū.

³ A'eramū oje'ega Jeju 'ga upe:

—“Ku'jywa 'ga ra'yra je”, ere 'ā. A'eramū ene ita mu'jaga ejemi'uramamū—
'jau mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga upe.

⁴ Aipo ojeupe 'eramū Jeju 'ga 'jau jupe:

—Naani. Naene rūi je arowiat tekou. Tejuwarete 'ga etee te je arowiat
tekou. Jeruwarete 'ga e'i oree: “Nawemi'uram are tee rūi ae rekoī”, 'jau oree
jepi—'jau 'ga jupe. —Oreruwarete 'ga te 'ā ae mogoara—'jau etee 'ga jupe.

⁵ A'ere mama'eukwaawa 'wyrriara 'ga rerawau 'ga roeroeupia wwytyr
apyte'rarimū nū. Peu 'ga rerowaēm ire mama'eukwaawa 'wyrriara wwy
resaukaa 'ga upe. Mama'ea ipype ajemogy ma'e reewe futat esaukaapap 'ga
upe. Kamēsiete futat wwy pypewara resaukaa 'ga upe.

⁶⁻⁷ —Ejuwarete 'ga rerowiar awi ene poir ire 'agera tomonopap enee 'jau—
'jau mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga upe. —Tejerowiarāmū tomonopap
enee 'jau—'jau 'ga upe oporogytau, mama'e resaukaa 'ga upe. —Ymā te ako
'ga 'agera muri jee ikue. A'eramū je ene tejerowiarāmū 'agera monoupap
enee nū. A'eramū je ene mogou 'wyrriarareteramū 'agera mama'e upe.
A'eramū ene e'yina jeje'eg imū etee futat 'wyrriaramū 'gā nupe. Je te omono
enee temuoryw ire—'jau mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga upe.

⁸ A'eramū aipo ojeupe 'eramū Jeju 'ga 'jau jupe:

—Naani. Ymā Jeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'ga amū
upe rakue. “Je te 'ā Pējararetea. Je te 'ā Pēnuwaretea. A'eramū ki pēē jeje'ega
etee enupa pejemogyau. Je te ki je muoryp pejepe pejemogyau”, 'jau 'ga
ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue—'jau etee 'ga jupe.

⁹ A'ea wwyty'rar awi mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga rerawau
Jerusareg ipe nū. Janeruwarete 'ga mogyaawa apyte'rarimū 'ga rerawau
erojeupia. Ywatewate 'ga mogyaawa. A'eramū 'jau 'ga upe nū:

—Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. A'eramū ene ewau epoa 'aw awi.
Nerepena'uweri ewau. Jaruete ereo e'aa. ¹⁰⁻¹¹ Eneruwa 'ga futat oje'ega
okwasiarukat pē nee rakue:

“Tejepyriwara 'gā je omono enee.

A'eramū 'gā ojejukau ene ree. A'eramū ene ejemokanāje'ema ewau e'aa.

Epya miamū ene imokanāje'ema ita are”,

'jau ako Ku'jywa 'ga ka'arana kwasiarukaa wa'yra 'ga ree ikue—'jau
mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga upe.

“Omorytee pa je 'ga kwy”, 'jau ojeupe numiamū.

¹² A'ere Jeju 'ga 'i etee jupe:

—A'jea futat aipo 'ea numiamū. A'ere je narowiari futari eneje'ega. Jeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat 'ga amū upe nanē nū: “A'jea futat sipo ajee 'ga jejukai je ree, pe'je kasi jee ne, je rerowiare'ema ne”, e'i 'ga ikwasiarukaa ajepeja 'ga upe rakue— 'jau 'ga jupe. —A'eramū je eneje'ega mojerowiare'ema— 'jau Jejui 'ga mama'eukwaawa 'wryiara upe.

¹³ A'eramū mama'eukwaawa 'wryiara awau Jejui 'ga wi. “Anurenure'i nipo tomorytee 'ga 'jau kwy”, 'jau awau ojeupe etee futat.

Jejui 'ga porowyky ypyruga
(Mateu 4.12-17; Maku 1.14-15)

¹⁴⁻¹⁵ Mama'eukwaawa 'wryiara ojewi io re Jejui 'ga ojewya awau Garireja ywy pe nū. 'Ga Ruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga a'eramū awau kwe pe watau akou. Judeu 'gā jatykaaw ipe 'ga awau akou 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga je'eg are. A'eramū 'ga renuparera 'gā 'jau ajaupe:

—Ae mu'e katuram 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe. —'Ga porogyta are pa 'ā jeporenuwiweramū nū. Esage te 'ā 'ga porogyta ra'e a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'ga rera mokwasi'wau.

—Esage 'ga porogyta ra'e— 'jau 'gā 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype.

Nasare pe Jejui 'ga oawet
(Mateu 13.53-58; Maku 6.1-6)

¹⁶⁻¹⁷ A'ere Jejui 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū. Nasare pe nū. Waranupawer ipe 'ga awau ojewya nū opytuna 'gā nesaka. Morowykye'ema rupi 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe wapyka oporogytau 'gā nupe. Wemiapo etee futat 'ga iapou 'gā nupe. 'Gā jatykapaw ire 'ga awau afu'ama 'gā mogytaawa rowase katy. A'eramū ajatykaawa raarana 'ga ka'arana monou 'ga po pe. A'ere 'ga ipypekau esaka. A'eramū 'ga Isai 'ga remikwasiarer ipe ipypekau esaka. Isai 'ga Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera rakue. A'eramū 'ga oje'ega Isai 'ga upe rakue. A'eramū Isai 'ga ojeupe 'ga je'egawera kwasiaa inuga ka'aran are. Aipoa ka'arana kwasiaripyretera Jejui 'ga imogytau 'gā nupe:

¹⁸ “Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko”, 'jau 'ga u'ama imogytau.

“'Ga 'ā je mono morogyta esage mome'waramū itywerete ma'e 'gā nupe.

'Ga 'ā je mono moromunepawa pypewara 'gā mū'jāukaa jee.

'Ga 'ā je mono eae'ema 'gā mamā'ēukaa.

'Ga 'ā je mono 'gā nemirereko tywerete 'gā mū'jāukaa 'gā nui jee.

¹⁹ 'Ga futat 'ā je mono, “Awamū Janeruwarete 'ga ae katu'ogi' 'e mome'waukaa jee 'gā nupe”,

'jau 'ga imogytau u'ama 'gā nupe. ²⁰ Imogytapaw ire 'ga ka'arana mamana nū. A'ere 'ga ka'arana monou ojeupe imuarera 'ga po pe nū. 'Ga po pe imono re 'ga awau wapyka 'ūina.

A'eramū peuwara 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree.

—Aw'yi are te Isai 'ga ka'arana kwasiari rakue? “Je ree 'ga ikwasiari inuga rakue”, e'i sipo kwe 'ga i?— 'jau peuwara 'gā ajaupe.

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Ga remikwasiarer imū etee futat je ruri— 'jau 'ga 'ūina wapyka oporogytau 'gā nupe.

²² A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Ae mu'e katuram 'ga ra'e nū'ū. Jane 'jawewara 'ga agawewi 'ā. A'etea 'ga morogyta esagea omome'u janee— 'jau 'gā aipo 'ga 'e 'ga renamū.

A'eramū 'gā amū 'jau:

—NaJose 'ga ra'yra 'ga rūi nipo ki sa? Maran ajee 'ga ae mu'ei aipo 'jau ki 'ei— 'jau amumera 'gā ajaupe.

23 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Aeremiapoe'ema 'awamū eapo amū oree”, pe'je 'ā jee. “Kafanaū pe 'ā ereapo futat. A'eramū ene 'au nanē iapou nū”, pe'je 'ā jee— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Earanupawer ipe eapo oree”, pe'je 'ā jee. “Ojero'wu ma'e 'gā 'ā erekatu'ok rai'i. A'ere 'awamū ene ejete futat erejekatu'ok”, 'jau nipo pēē jee. “Kafanaū pe 'ā ojero'wu ma'e 'gā erekatu'ok rai'i. A'eramū ene 'awamū earanupawer ipe taetu nanuara apou oree. Ore 'ā enepytuna futat. A'eramū ene epytunamū taetu ore katu'oka. Taruesak orokatu'oga 'jau”, 'jau nipo pēē jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

24 —Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amū oo kwe pe 'ga je'ega mome'wau. A'eramū kwe pewara 'gā jēmī 'ga je'ega rerowiaa. A'ere 'ga 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'ga. 'Ga pytuna 'gā miamū 'ga rerowiare'ema ajemogyau— 'jau Jejui 'ga oje'wyr ipewara 'gā nupe. —Nan tee futat kwe pewara 'gā je rerowiari. A'ere je'wyr ipewaramū jēmī naje rerowiari pejepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

25-26 —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga monoi ajepeja amunaw ipe rakue, Sarepata pe rakue. Sidoma wyy pe aipo 'upa. Peu futat 'ga 'ga monou kūjā ēē upe rakue, imen manū ma'efera ēē upe rakue. NaIsraeu juapyrera rūi ēē. A'etea Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga monoukat imoporogytaukaa ēē upe. “Ene ejot ekou jeremi'urama rerua jee”, 'jau 'ga ēē upe. Muapya kwara u'aa amana okyre'ema. A'eramū 'gā nemi'urama opapa 'gā nui. A'eramū 'gā a'eramū ty'ara rerajemogyau— 'jau 'ga imome'wau ojepyriwara 'gā nupe. —Kwaiwete agawewi futat judeu 'gā jemogyi peu ty'ara rerajemogyi. A'etea Janeruwarete 'ga ēē upe etee futat mama'e nomateepawukari. 27 Nānēwējēmī futat Janeruwarete 'ga judeu'ema 'ga amū katu'oka 'ga pito'om awi nū, Naamā 'ga katu'oka 'ga pito'om awi nū. Kwaiwete agawewi futat ipito'om ma'e 'gā Israeu juapyrera 'gā jemogyi peu. A'etea 'ga judeue'ema 'ga etee okatu'ok 'gā nui. Siria wyy pewara 'ga 'ga ikatu'ogukaa Eliseu 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. 28 —Najudeu 'gā etee rūi 'ga opoat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'e renupawe 'gā amara'neramū Jejui 'ga ree. 29 A'eramū 'gā 'ga rerawau wyytyra rupi 'ga rerojeupia 'ga rerawau iapyte'rarimū. 'Ga rerawau 'gā iāāpyraya 'arimū 'ga rerawau.

—Simono 'ga imomoa ijukau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

30 A'ere 'ga kwawi 'gā pyterimū awau kwe pe 'gā nui.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Maku 1.21-28)

31 Ajepeja 'gā 'wyrarete pe Jejui 'ga awau, Kafanaū pe. Garireja wyy pype Kafanaū 'jawa amunawa 'upa. A'e pe 'ga awau 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. Morowykye'ema rupi judeu 'gā mu'jau akou 'ga ree. 32 'Wyriara 'jawe 'ga oporogytau 'gā nupe. A'eramū 'ga 'gā moporesaka etee ojee.

—Kuu. 'Ga pa'e aipo e'i ae mu'jau ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe. —NaMoisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'jawe rūi 'ga porogytai. Moisesi 'ga 'eawer are moromu'jara 'gā Moisesi 'ga 'eawer imū etee futat 'gā ae mu'eī— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere Jejui 'ga nanarūi. U'eawer imū etee futat 'ga jane mueapyoi ee— 'jau 'gā ajaupe, oporesagamū 'ga ree.

'Ga porogyta renupa etee ajemogyau, ojeupe 'ga 'eramū. Judeu 'gā jatykaawa pype 'ga oporogytau 'gā nupe. 33 A'e pype mama'eukwaawa rerekwara 'ga amū akou. A'eramū 'ga muafukaita:

34 —Jejui! Nasare pe waranup ma'eramū je 'i ene upe: Ma'ja are te ereko ki sa?— 'jau mama'eukwaawa Jejui 'ga upe. —Ore momapa te erejot

ra'e? Akwaap je ene. Jane 'arimūwara 'ga remimurera te 'ā ene— 'jau mama'eukwaawa Jeju 'ga upe.

³⁵ A'eramū 'ga 'jau jupe:

—Epije ene ekou. Ere ejepe'au 'ga wi— 'jau Jeju 'ga jupe.

A'eramū 'ga pirowara 'ga wi uēmawamū 'ga moywyrupāu. A'ere namuayrūi 'ga uēma 'ga wi. ³⁶ A'eramū esakarera 'gā opirryjamū 'ga pirowara pe'aramū. A'eramū taetu 'gā oporesagamū 'ga ree. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Opājē mū futat ako 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'ga wi ko— 'jau 'gā ajaupe. —Mama'eukwaawa miamū 'ā pājēa. Jeju 'ga taetu pājērete. Sā'ā 'ga mama'eukwaawa pe'aa 'ga wi— 'jau 'gā ajaupe.

³⁷ Mama'eukwaawa wejue 'ga imonou 'ga wi. A'eramū taetu Jeju 'ga rera okwasi'wau Garireja ywy pype kamēsiete, amunawa moymoyka.

Pedro 'ga rojo ēē

(Mateu 8.14-17; Maku 1.29-39)

³⁸ Judeu 'gā jatykaaw awi uēm ire Jeju 'ga awau Simão 'ga rog ipe. Simão 'ga rojo ēē oro'yramū 'upa. A'eramū 'gā 'jau Jeju 'ga upe:

—Waiwa ēē iro'y 'upa. Ejot ēē resaka ēē ro'y awi— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ A'erauwe Jeju 'ga awau ēē resaka. A'eramū 'ga 'jau ēē ro'y upe:

—Ejepe'a ēē wi— 'jau 'ga ēē ro'y upe.

A'erauwe ēē ro'ya oia ēē wi. A'erauwe ēē afu'ama awau mama'e apou 'gā nupe 'gā mojemi'waa.

⁴⁰ Kaaruwamū peuwara 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua esaukaa Jeju 'ga upe. Opoa etee agawewi 'ga imonou 'gā 'arimū. A'etea ojero'wu ma'e 'gā ojekatu'okapap. ⁴¹ Kwaiwete 'gā nui 'ga mama'eukwaawa pe'au.

—Pejepe'a 'gā nui— 'jau Jeju 'ga 'gā pirowara upe.

A'eramū mama'eukwaawa awau wafukaita:

—Jane 'arimūwara 'ga ra'ya te 'ā ene— 'jau wafukaita 'ga upe. —Orokwaaw ore ene— 'jau mama'eukwaawa wafukaita 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū 'ga 'jau mama'eukwaawa upe:

—Peafukai awi pejewau— 'jau 'ga jupe.

⁴² Ai'iwe, ypytu'nīnauwe, Jeju 'ga afu'ama awau awotywe'eme oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. A'ere Kafanaū pewara 'gā nuri 'ga rekaa. 'Ua owaēma 'ga upe. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ereo awi. Taruenup eneporogyta 'jau— 'jau 'gā 'ga upe numiamū.

⁴³ A'ere 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Peuwara amunaw ipe je oi nū— 'ga 'i etee 'gā nupe, “Epyta” ojeupe 'gā 'eramū. —Janeruwarete 'ga je mono kwe pe nū. “Kwe pe ekwap je mome'wau 'gā nupe”, e'i 'ga jee. “Pejetywer awi pēpoiireramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū”, ta'e 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁴ Najuejue etee futat 'ga awau akou imome'wau 'gā nupe. Judeu 'gā jatykaaw ipe etee te futat 'ga awau akou imome'wau. Amunawa moyka imome'wau akou.

—Awamū Janeruwarete 'ga 'wyriarareteramū janee. Pejetywer awi pe-poiramū 'ga pē mogyi wemiayuwamū— 'jau 'ga awau akou imome'wau 'gā nupe.

5

Jeju 'ga remimu'e ypy 'gā
(Mateu 4.18-22; Maku 1.16-20)

1 Genesare ypia reme'y'warimū Jejuī 'ga 'amamū kwaiwete 'gā 'ua ajatykau 'ga ree, 'ga porogyta renupa. Ojopyypypyka 'gā 'ua. ²A'eramū Jejuī 'ga yaruū resaka. Mukūi yaruua 'ua ojekoka 'upa. Yara jara 'gā ū'jāumap yar awi. Taityuua 'gā ipireita 'upa. ³A'eramū Jejuī 'ga awau u'aa Simāo 'ga yara pype.

—Ty pyteripe'i eyara emono jee— 'jau 'ga Simāo 'ga upe.

A'erauwe 'ga imonou ty pyteripe'i 'ga upe. A'erauwe Jejuī 'ga wapyka oporogytau 'yisiga pypewara 'gā nupe 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

⁴Oporogytapaw ire 'ga 'jau Simāo 'ga upe:

—Tyyuū 'i pype eyara emono— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. —A'eramū ene eirū 'gā netee taityuu imomoa esaka— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

⁵—Aruetyg ore koypyunamuku arakou ko nū'ū. A'ere nojega'i amū oreo ko nū'ū. A'ere 'ā ene te ere oreo. A'eramū ore imomoa esaka nū'ū— 'jau Simāo 'ga 'ga upe. —Ko ajee ore imonoī esaka nū.

⁶Etyg ypyrauwe ipira ojejaga taityuu pype 'gā nupe imatyneema. Kwaiwete ipira ojejaga ipype 'gā nupe. A'eramū imonoroka werewi. Omonorok ja'wyja'wy futat. Ipira rarefe'ria te. ⁷A'eramū 'gā ojepoetyka opytuna 'gā nupe:

—Pejot imatāu ore pyri 'wei. Kwaiwete ipiraa. Norefuakari ore ee— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ua 'gā nepejāna. 'Ua owaēma 'gā nupe. A'eramū 'gā imatāu 'gā pyri, mukūja yaruū matyneema ipira pyu. Ipira poyja yara motypywyka werewi 'gā nupe. ⁸⁻⁹Ipiraa ojeupe i'aramū 'gā ajemogygyau etee 'gā kyjea 'gā nerekou. Ipiraa 'gā moporesaka etee ojee.

—Kuu. Kwaiwete ipiraa. Awyja te koromū ako nū'ū? Ae rekoetea nuapoa'uweri nanuara. Ku'jywa 'ga te nipo 'ā ako nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū Simāo Pedro 'ga awau wenupy'āu wapyka Jejuī 'ga rowase.

—Eyry'gi je wi. Jetywet noko je jepi 'ja. Ene te 'ā eneresage. A'eramū ene je pyri epytawe'em— 'jau Pedro 'ga Jejuī 'ga upe.

¹⁰Tiago 'ga, Juā 'ga. Mīmera 'gā Pedro 'ga porowyky irūa. 'Gā nuwa rera Sepeteu, Tiago 'ga ruwa, Juā 'ga retee. Mīmera 'gā ajemogygyau oporesagamū ipira are. A'eramū Jejuī 'ga 'jau Simāo 'ga upe, 'ga poirū 'gā neewe:

—Pēporesag awi ee. 'Awamuete je 'ā pē mu'eī. Naipira rewara rūi pēē 'awamū. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara te pēē 'awamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹¹A'erauwe 'gā yaruū mojekoka imonou 'yisig are. Peu etee futat 'gā yaruū rejaa inuga taityuu reewe. A'eramū 'gā awau Jejuī 'ga rupi.

Ipito'om ma'e 'ga

(Mateu 8.1-4; Maku 1.40-45)

¹²Amunawaretea mū pype Jejuī 'ga rekoramū, ipito'om ma'e 'ga amū 'ua owaēma 'ga upe. Ymā te ipito'om ma'e 'gā nokoī futari opytuna 'gā pype rakue. Okyje 'gā ipito'om ma'e 'gā nui. 'Gā pito'oma pyyg awi 'gā kyjei. A'eramū 'gā muku 'gā mīyina ojewi. A'eramū aipo ipito'om ma'e 'ga Jejuī 'ga resakawe awau ojenuga 'upa ywyu 'ga rowase.

—Je resag ape, ki Ku'jyp. "Jejuī 'ga ae katu'okara", e'i 'gā jee. A'eramū je tejuā tejesaukaa enee. Je ree ejemuaēmiweramū je mokā'ē ape— 'jau 'ga 'ga upe.

¹³Aipo ojeupe 'erauwe Jejuī 'ga opo monou 'ga 'arimū:

—Ko ajee je ene mokā'ēi 'wei— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

Oje'arimū 'ga po mono ypyrauwe okā'jāu 'ga pito'oma 'ga wi. A'eramū futat 'ga pira ojekatu'oka.

¹⁴A'erauwe Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremome'u kasi emokã'êawera tekotee 'gã nupe ne. Ere ewau ejesaukaa mainana 'ga upe ra'ne. “Je resag ape. Jepito'oma okã'ê je wi”, ere ewau 'ga upe. “A'jea futat ra'e”, te'i 'ga enee 'jau, ene resaka 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —A'ere ene ejeymawa mü rerawau 'ga upe. A'eramü 'ga iapyau Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa enekã'êawer are— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —Moisesi 'ga 'eawer imü etee futat ene ejeymawa mü rerawau iapyaukaa Jarejuwarete 'ga muorypawamü. Ejeymawa mü rapyaukara ene ekã'êawera resaukaawa futat— 'jau Jejuu 'ga ipito'om ma'efera 'ga upe.

¹⁵ 'Ga mokã'ënamü Jejuu 'ga rera okwasi'wau amunawa moymoyka. A'eramü futat 'gã ojeko'woka 'ga piara rupi ajatykaupap 'ga ree. 'Ga porogyta renupa 'ua, ojekatu'ogukaa nanë 'ua 'ga upe nü. ¹⁶ A'eramü futat Jejuu 'ga uëma etee 'gã nui. Awotywe'eme 'ga awau oporogytau 'Uwarete 'ga upe 'üina.

Iteu ma'e 'ga

(Mateu 9.1-8; Maku 2.1-12)

¹⁷ Anure 'gã ajatykau Jejuu 'ga ree. Jerusareg awi, Garireja ywy awi, Judeja ywy awi. Mimer awi 'gã 'ua ajatykau 'ga ree. Fariseu 'gã amü 'ua, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã netee ajatykau 'ga porogyta renupa. Janeruwarete 'ga päjêa 'ga rerekou. A'eramü 'ga oporogytau 'gã nupe.

¹⁸ A'e pype 'gã iteu ma'e 'ga rerua Jejuu 'ga upe. Wupawa pype 'ga 'upa ojenuga.

—Soo 'ga rerawau Jejuu 'ga upe 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramü 'gã 'ga rupia 'ga rupawa reewe 'ga rerua 'ga upe.

¹⁹ A'ere 'gã nuerosearüi 'ga. Nijumypykwari'i 'oga 'gã nupe. A'eramü 'gã a'eramü 'ga rerosowe'em. A'eramü 'gã 'opewuu apyte'rarimü 'ga rerawau 'ga rerojeupia. 'Oga pyraper mopoka 'ga upe. Imopog ire 'gã 'ga monou imojypa tupaama pyu Jejuu 'ga rowase.

²⁰ A'eramü Jejuu 'ga 'jau ojeupe: “Je rerowiat pa 'gã ajemogyau ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramü 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Enetywera je omoit 'awamü ene wi ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramü Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã, fariseu 'gã netee 'jau ajaupe:

—Kuu. Awýja 'agamü 'üina Jarejuwarete 'ga kurapa 'ü? Janeruwarete 'ga etee te 'ã janetywera omoit jane wi. “Enetywera je amoit ene wi” 'eramü 'ga 'i “Je Jarejuwarete 'ga 'jawe” 'jau— 'jau 'gã ajaupe 'upa.

²² A'ere Jejuu 'ga ikwaawi ojee. A'eramü 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramü pëë poromü 'jau pejejeupe 'ü?— 'jau 'ga 'gã nupe. ²³ —Je upe te naayi. Iteu ma'e mafu'amaramü ae nanë ojotywera moiri ajau nü— 'jau 'ga 'gã nupe. ²⁴ —Pëneki'yra je 'ã. A'eramü je tepãjê resaukaa pë nupe iteu ma'e 'ga mafu'ama pë neape— 'jau 'ga 'gã nupe. —'Ga fu'ama resaka taje kwaap pejepe 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. —'A'efera 'ga amafu'am. Aetywera 'ga omoit nanë ae wi nü”, tepe 'je 'jau. Jeruwarete 'ga te 'ã opãjê amut jee. A'eramü je pëtywera moia pë nü, iteu ma'e mafu'ama nanë nü— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramü 'ga 'jau iteu ma'e 'ga upe:

—Efu'ama jui. Eatau ewau eje'wyr ipe nü. Jaruete ene 'awamü— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere ewau. Ere ejupawa rerawau eje'wyr ipe nü— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁵ A'erauwe 'ga afu'ama. A'eramü futat 'ga awau. 'Gã nowase 'ga afu'ama. Najuejue etee futat 'gã 'ga resaka. A'eramü 'ga wupawa rerawau oje'wyr ipe nü.

—Esage ete Janeruwarete 'ga. Je mafu'am 'ga— 'jau 'ga 'gã nupe awau, Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

²⁶ A'eramü peuwara 'gã oporesagamü 'upa 'ga ree. A'eramü 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. Ku'jywa 'ga 'ga amafu'am. Iteu ma'efera 'ga wata nū— 'jau 'gā ajaupe. —Siesak ako jane 'ga mafu'ama akiko! A'eramū nipo 'ga aetywera moia nanē ae wi nū— 'jau 'gā ajaupe.
A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

Levi 'ga mo'wyawet

(Mateu 9.9-13; Maku 2.13-17)

²⁷ A'eramū Jejui 'ga awau jui. Awau pe aje kūima'e 'ga amū resaka, Levi 'ga resaka. Levi 'ga 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'ga. 'Ga porowyky 'ga renamū Jejui 'ga awau owaēma 'ga upe. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁸ A'erauwe 'ga opoia oporowyky awi ejaa inuga a'e pe te futat. A'eramū futat 'ga awau akou Jejui 'ga remiayuamū.

²⁹ A'ere Levi 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ere ejemiayuwa 'gā nerua erojemi'waa je pyri— 'jau 'ga oje'ega Jejui 'ga upe.

A'erauwe 'ga wemiayuwa 'gā nerawau erojemi'waa 'ga rog ipe. Kwaiwete 'gā jatykai ojemi'waa 'gā pyri 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā netee.

³⁰ Ae tywera pype 'gā jemi'wara resakawe fariseu 'gā Moisesi 'ga remik-wasiarer are moromū'jara 'gā netee 'jau Jejui 'ga remiayuwa 'gā nupe:

—Kuu. Ma'eramū pēē pejemi'waa 'wyriararete upe ka'aranūū pyykara 'gā pype 'ū? itywet ma'e 'gā pype 'ū? Nojemi'wari noko ae 'gā pyri 'ja. Nia'wryi 'gā ajemogyau kūi— 'jau 'gā 'gā nupe, oje'ega moywrafena.

³¹ Aipo wemiayuwa 'gā nupe 'gā 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Gā pyri je rekoī 'gā poaawamū te nū'ū. Je 'ā morofuanugara 'jawewara te ako 'gā nupe. Sā'ā morofuanugara 'ga muaga monoa ojero'wu ma'e 'gā nupe etee. Nomono ekoetei futari 'ga ijero'wue'ema 'gā nupe muaga. ³² Nan tee futat je. Ia'wyre'ema 'gā katu'okawamū te je ruri— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Je jeresage”, pe'je 'ā. A'ere naesage ma'eramū rūi je ruri pē katu'oka. Itywet ma'e katu'oka tee je ruri— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nan tee 'ā je rekoī, “Pejetywer awi pepoit”, 'jau 'gā nupe. “Pejetywer awi pēpouriweramū Jeruwarete 'ga tomoit pē nui 'jau”, 'jau je 'ā tekou 'gā nupe. “Pē nui imoir ire 'ga pē mogyau wemiayuamū”, 'jau je 'ā tekou 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

'Gā jemi'ware'em are 'gā mu'eawet

(Mateu 9.14-17; Maku 2.18-22)

³³ Anure amumera 'gā 'ua oje'ega Jejui 'ga upe nū:

—Juā Batista 'ga remiayuwa 'gā ojemi'ware'ema futat oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. Fariseu 'gā nemiayuwa 'gā nanē ojemi'ware'ema futat oje'ega monou 'ga upe jepi. Oporogytaawa upe iwaēmawe 'gā awau ojemi'ware'ema oporogytau Jarejuwarete 'ga upe jepi. A'ere 'ā eneremi-ayuwa 'gā nanarūi. Niojeri agawewi 'gā 'ā ojemi'war awi. A'etea 'ā 'gā oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. Ojepyri je rekoramū 'gā niojeri futari ojemi'waa. Sā'ā ae ajuekokaturamū ty'ara rekoe'ema. Nan tee futat 'gā ojeypyri je rekoramū jeremiayuwa 'gā niojeri ojemi'waa. Akokatu ma'e 'gā nekokaturamū sipo 'gā nekokatu resakara 'gā opy'araypara rerajemogyi maraka are? Naani. Maraka teepaw ire te nipo 'gā nojemi'waru'jawi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

³⁵ —Pe awi akokatu ma'e 'gā jepe'a re tee esakarera 'gā poiri ojemi'war awi oporogytau Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe u'ama. —Nan tee futat jeremiayuwa 'gā niojeri ojemi'waa ojeypyri je rekoramū. Je jepe'a re te nipo 'gā nojemi'wari ajemogyau. U'arasigamū ajemogyau je ree je o re.

A'eramū nipo 'gā ojemi'ware'ema ajemogyau je ree, wea'aramū ajemogyau je ree— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁶—Ymā te 'ā aeypy 'gā pē mu'ei mama'e are rakue. A'ere je 'ā 'awamū pē mu'ei nū. Amutee are je 'awamū pē mu'ei nū. A'ere nepemogyapea'uweri jeporogytafera aeypy 'gā nemimome'ufer are. Jeporogytafer are ojemu'e ma'eferamū ki a'ea etee futat pejemu'e. Pemojopype kasi morogyta ymaner are ne. Morogyta ymaner are ojemu'e ma'e 'gā nuapoi jeporogytafer imū mama'ea— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

—Taity yaua ae nomonoroga'uweri taity ymanera perugawamū. Nia'wryi taity yaua awau taity ymanera perugawamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷⁻³⁸—Y'way yau ae nueko'wogi yrū ymanera pype. Yrū yau pype te ae eko'wogi. Yrū ymana pype sieko'wok 'eramū wajaiwamū kamēsiete. A'eramū futat opy'apefugamū wyrū kakau. A'eramū futat ojeko'woka— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹—Y'waya ajai'wi tykur ire ae notykuri futari y'way yaua. Nan tee 'ā pē mū. Pejemu'e morogyta ymaner are tee. Pēnea'at aeypy 'gā pejemu'eawer are etee. Pejemu'e yau are jēmī 'ā nepējemu'eweri— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

6

Morowykye'em are 'gā mu'eawet (Mateu 12.1-8; Maku 2.23-28)

¹ Morowykye'ema mū rupi Jejuī 'ga awau juowuurana ko pyterimū. 'Ga rewiri oo ma'e 'gā a'ŷja pa'wau erawau opo pe. A'eramū 'gā ipe'oka i'wau.

² 'Gā nesakawe fariseu 'gā amū 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te pepo'o a'ŷja? Nepeporowyky'a'uweri morowykye'ema rupi. A'ŷja po'oa aeporowyky'a futat. Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i rakue: “Peporowyky awi morowykye'ema rupi”, 'jau 'ga 'ā rakue— 'jau 'gā Jejuī 'ga remiayuwā 'gā nupe.

³ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja te Davi 'ga wapo rakue? Nepemogytai nipo ka'arana 'ga ree? Ymā te 'ā 'ga py'arayparamū opytuna 'gā netee rakue. ⁴ A'eramū 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou rakue. A'e pe 'ga kanape pyyka ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'ā ape monou opytuna 'gā nupe rakue. Pekwaap 'ā aipoa. Na'gā nemi 'u arūi poa numiamū. Mainana 'gā etee te a'u aipoa rakue. A'etea Davi 'ga a'u opytuna 'gā netee rakue. Ipy'araypat 'gā awau osou peu. A'eramū 'ga amū “Nepēa'wryi pēē” 'jawe'em 'gā nupe rakue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁵ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Je 'ā pēneki'yraretea, Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramū je 'jau pē nupe: Je 'ā morowykye'ema jara. A'eramū je te amunipo 'ā “peapo awi”, 'jau pē nupe. Iapoare'emamū nepeje'eg ekoetei 'gā nupe. Je te 'ā Iapoarera— 'jau 'ga fariseu 'gā nupe.

Ipoteu ma'e 'ga (Mateu 12.9-14; Maku 3.1-6)

⁶ Ajepeja morowykye'ema rupi Jejuī 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe nū. A'e pe futat ipoteu ma'e 'ga wapyka 'ūina. 'Ga jakwatawa nia'wryi.

⁷ Moisesi 'ga remikwasiarar are moromu'jara 'gā fariseu 'gā netee Jejuī 'ga resaka 'upa. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Awamū 'ā morowykye'ema. 'Awamū nipo 'ga 'ga katu'ogi 'ja? Ma'ja e'i sipo 'ga 'awamū oje'ega ipoteu ma'e 'ga upe? 'Ga po katu'ogamū ki sa'e 'ga upe: Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga remikwasiarera ra'e, sa'e ki 'ga upe. Sā'ā

'ga porowykya morowykye'ema rupi. 'Ga poa 'ga wapokatu morowykye'ema rupi, sa'e 'ga upe 'jau— 'jau gā 'upa ajaupe.

⁸ A'ere Jeju'i 'ga gā kwaawi etee ojee. A'eramū 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe: —Efu'am e'ama gā pyteripe. Tene resak gā 'jau— 'jau 'ga ipoteu ma'e 'ga upe.

A'erauwe 'ga afu'ama. ⁹ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau moromu'jara gā nupe: —Ma'ja e'i te Moisesi 'ga rakue? morowykye'ema upe rakue? “Esageay etee ki peapo”, e'i te 'ga janee rakue? “Ia'wyre'ema etee ki peapo”, e'i te ra'u 'ga janee rakue nū? “Pejokatu'og iki”, e'i te Moisesi 'ga janee rakue nū? “Tene imanū”, e'i te ra'u 'ga janee nū?— 'jau Jeju'i 'ga gā nupe. —Pekwaap futat 'ā. “Esageay etee ki peapo”, e'i 'ā Moisesi 'ga janee rakue. “Pekatu'og iki gā”, e'i 'ā 'ga janee rakue— 'jau Jeju'i 'ga gā nupe.

¹⁰ Aipo 'e re Jeju'i 'ga amā'jāu gā nee ra'ne gā moyka. A'ere 'ga 'jau ipoteu ma'e 'ga upe:

—Epo epopyo— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo popywau. A'erauwe futat 'ga poa ojekatu'oka.

¹¹ Morowykye'ema rupi 'ga katu'ogamū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara gā amara'neramū 'ga ree. A'eramū gā 'jau ajaupe:

—Maran te jane Jeju'i 'ga rerekoi? Sijuka te jane 'ga? Naani te ra'u nū?— 'jau gā ajaupe.

Jeju'i 'ga remimu'e gā

(Mateu 10.1-4; Maku 3.13-19)

¹² Aipo gā nupe 'epaw ire Jeju'i 'ga awau ojeupia ywyty'rarimū. Awau oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Koypytyunamuku 'ga oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Noseri futari 'ga. ¹³ Ai'iwetetewe 'ga wewiri oo ma'e gā majatykau ojee. Kwaiwete 'ga rewiri oo ma'e gā. A'ere 'ga tusi gā etee imū'ei gā pytuna gā nui. A'eramū 'ga 'jau gā nupe:

—Pēē te 'ā jeremimu'ea. Je te 'ā amu'e pēē— 'jau 'ga gā nupe. —A'eramū je anure pē monou kwe pe tejemome'waukaa gā nupe— 'jau 'ga gā nupe.

¹⁴⁻¹⁶ Simão, Andre, Tiago, Juā, Filipe, Patarumeu, Mateu, Tome, ajepeja Tiago, ajepeja Simão, Judas, ajepeja Judas. Mīmera gā Jeju'i 'ga imū'jāu wemimu'eramū. Simão 'ga mukūi 'ga rera. Pedro 'jau Jeju'i 'ga inuga 'ga ree. Ajepeja Simão 'ga mukūi 'ga rera nanē nū. Serote 'jau 'ga rer irūa. Andre 'ga Pedro 'ga rewirera. Tiago 'ga Aufeu 'ga ra'yra 'ga. Judas 'ga Tiago 'ga ra'yra 'ga. Ajepeja Judas 'ga mukūi 'ga rera. Iskariote 'jau 'ga rer irūa. Kūima'e tywera gā nupe 'ga monoara 'ga poromū.

Jarejuwarete 'ga remifutar are

'gā mu'eawet

(Mateu 4.23-25)

¹⁷ Jeju'i 'ga 'ua ojypa ywytyra apyte'rar awi nū. Wemimu'e gā nerua erojypa ojeewe. Waimy 'wyr ipe gā 'ua. Kwaiwete gā 'upa 'ga rapesaka. Judeja ywy pewara gā, Jerusareg ipewara gā, Tiro pewara gā, Sidom ipewara gā 'jau 'ua. Tiroa 'upa 'yē'ē pyri Sidoma nanē nū. Mīmer amunaw awi gā 'ua ajatykau 'ga rapesaka 'upa. ¹⁸ Kwaiwete gā 'ua. 'Ga porogyta renupa ajatykau 'ga ree. Ojero'wu ma'e gā nanē 'ua ajatykau 'ga ree. Ojekatu'ogukaa 'ua 'ga upe. Mama'eukwaawa rerekwara gā nanē nū. Ojekatu'ogukaa 'ua 'ga upe. ¹⁹ 'Ga Ruwarete 'ga opājē mua Jeju'i 'ga upe. A'eramū 'ga 'Uwa 'ga pājē mū te gā katu'oka. Opokoka etee agawewi gā Jeju'i 'ga ree. A'etea gā ojekatu'ok.

Iku'i ma'e

(Mateu 5.3-12)

²⁰ Ojero'wu ma'e 'gã katu'opaw ire Jejui 'ga amã'jãu 'gã nee, ojepyri ajatyka ma'e 'gã nee. A'eramũ 'ga oje'ega 'gã nupe:

—“Jetywerete je tekou. Ejejuka je ree” 'jaramũ Janeruwarete 'ga pẽ poari futari.

“Jetywerete je. Je katu'og ape” 'jaramũ Janeruwarete 'ga pẽ katu'ogi futari.

A'eramũ pẽẽ pejeku'iramũ pejejemogyau.

Pẽẽ 'ã 'ga remiayuwamũ 'awamũ pejemogy.

A'eramũ pẽẽ anure nipo pejewau 'ga pyri.

²¹ Pẽẽ 'ã “torokwaap 'ga 'jau”, pe'je.

A'eramũ pẽẽ a'jea futat 'awamũ 'ga kwaapa katu katu pejejemogyau.

A'eramũ nipo pẽẽ pejeku'iramũ pejejemogyau.

Nanamũ pejetywera peru'arasig erajemogyau.

A'ere 'awamũ Janeruwarete 'ga imoiri pẽ nü.

Pejewewi imoir ire pejejemogyau pejeku'iramũ nipo.

²² Jeremiayuwamũ pejemogyamũ nipo je rerowiare'ema 'gã niporomutari pẽ nee.

Je 'ã pẽneki'yraretea agawewi.

A'etea 'gã je rerekou tyweaete.

A'eramũ nipo jeremiayuwe'ema 'gã pẽ nee taetu oporomutare'emamũ ajemogyau. Je ree nipo 'gã pẽ ago'wau ajemogyau.

A'etea nipo pejeago'oramũ nepẽku'ipawa'uweri pejejemogyau.

²³ Pẽ nereko tywerete agawewi nipo 'gã.

A'etea ki pẽku'i etee pejejemogyau.

Pẽẽ 'ã pejemogy esage pejejemogyau jeje'eg imũ etee.

A'eramũ pẽẽ pejewau je rupi ywag ipe.

Peu te Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pẽ nupe.

Peu te 'ga pẽneko esageawera repy monoi pẽ nupe.

Ymã te 'ã 'gã ypy 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nereko tyweretei rakue.

A'ere 'ã nãnẽwẽjẽmĩ 'gã pẽ nerekoĩ nü.

'Awamũ ojeup ma'e 'gã nanẽ pẽ nereko tyweretei nü.

A'ere 'ã nãnẽwẽjẽmĩ pẽku'i etee pejejemogyau nü—

'jau Jejui 'ga oje'ega renupara 'gã nupe u'ama oporogyau.

²⁴ A'ere Jejui 'ga 'jau ikaraemã kwai ma'e 'gã nupe, “nafutari je Jarejuwarete 'ga tepoara” 'jara 'gã nupe:

—'Awamũ etee futat pẽkaraemã pejejemogyau. “Akwaap futat je Jarejuwarete 'ga”, pe'je numiamũ.

A'ere 'ga anure namuru'jawi mama'ea pẽ nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁵ —Pẽporiay'i pejejemogyau numiamũ.

'Awamũ etee te pẽku'i pejejemogyau pejekaraemã kwaiwete are numiamũ.

A'ere nipo anure peko tywet etee nü, pejekaraemã are pẽku'iawera rayramũ etee pẽ nupe nü.

Nepekwaawi futari Jarejuwarete 'ga.

Nepẽporomutari te 'ã 'ga je'eg are.

A'eramũ pẽẽ 'ga resake'ema futat pejewau.

Pẽporiay'i pejejemogyau numiamũ.

'Awamũ pefuka etee pejejemogyau numiamũ.

Pejetywera etee 'ã pefutat.

A'ere nipo anure pejoo' o pejejemogyau.

A'eramũ nipo pẽẽ pejejemogyau, “Ma'eramũ je tetywer are etee teku'iramũ tekou rakue 'ũ?” 'jau nipo pẽẽ pejejemogyau pejejaa'wau.

Anure peo futat pejejemogyau tyweaete mama'eukwaawa rapyaw ipe.

²⁶ Pēporiay'i numiamū.

'Awamū kwaiwete 'gā poromutaramū pē nee numiamū.

Ymā te 'ā kūima'e 'gā amū 'i 'gā nupe rakue: "Je 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara", 'jau futatee 'gā nupe o'meramū rakue.

A'etea 'ā pēypy 'gā 'gā nerowiaa rakue.

"Esage ma'e 'gā", 'jau 'gā 'ā 'i me ma'e 'gā nupe 'gā nekoramū rakue.

Nan tee 'awamū pēporiay'i pejejemogyau numiamū.

A'eramū nipo 'gā najuejue etee pē futaa ajemogyau numiamū.

A'eramū pēē najeremiayuwa rūi. Jeremiayuwamū nipo 'gā amū nipromutari pē nee—

'jau 'ga 'gā nupe.

Pēporomutar iki pejejee iporomutare'ema 'gā nee
(Mateu 5.38-48)

²⁷ A'ere Jeju 'ga oje'ega 'gā nupe, oje'eg are wapyaka ajemogy ma'e 'gā nupe:

—Awamū je je'egi pē nupe najuejue etee teje'ega renuparamū. Pejejuka esage ki pejejee iporomutare'ema 'gā nee. Nipromutari nipo 'gā pē nee numiamū. A'ere ki 'gā pereko esage etee futat. Pēmara'ne kasi 'gā nee ne—'jau Jeju 'ga u'ama 'gā nupe.

²⁸ —Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega ki pe'je 'ga upe: "Ejejuka esage ki 'gā nee, ore ree iporomutare'ema 'gā nee", pe'je ki 'ga upe pejeje'ega. ²⁹ 'Ga amū nipo pēnetywape nupāu. A'eramū ki pejejetywape nupānamū perowag etee pejejetywape owajara 'ga upe—'jau Jeju 'ga 'gā nupe u'ama. —'Ga amū nipo pēnaity poakuwuu rerawau pē nui. A'ere kasi pēnea ee ne. Tene ki 'ga erooi pēnetyrūa nanē nū—'jau 'ga 'gā nupe.

³⁰ —"Mama'e mū emutjee", pejejeupe 'ga amū 'eramū imonou etee futat 'ga upe—'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —'Ga amū nipo pēkaraemā pyyka erawau pē nui. A'ere kasi "pe'je imua jee nū", pe'je 'gā nupe ne, pejeje'egayau ne. ³¹ Pefutat te 'gā pejejereko esagea? A'eramū pēē nanē pejejejukau esage 'gā nee nū—'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

³² —Pejejee te iporomutat ma'e 'gā nereko esagea etee sipo Janeruwarete 'ga afutat? Pejejee iporomutare'ema 'gā nereko tywera sipo 'ga afutat? Naani. Oporojuka ma'e 'gā miamū futat ipota'wa ajuee, ojee iporomutat ma'e 'gā nee. A'ere kasi pēē nanarūi ne. Pejejee iporomutare'ema 'gā nee miamū futat pejeporomutaramū—'jau 'ga 'gā nupe u'ama. ³³ —Pejejereko esageara 'gā nee etee pejeporomutaramū sipo Janeruwarete 'ga pē mepyi? Naani. Aetywera 'gā miamū futat nanuara wapo ojekoty'aawa upe. A'ere ki najuejue etee futat pēpota'wa 'gā nee—'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogytaū.

³⁴ —A'ere "Nipo 'gā imepyi jee re'ā" 'jara 'gā nupe etee kasi ekaaramā eremono ne—'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere 'ā aipoa miamū futat aetywera 'gā iapoi. A'ere kasi pēē nan ine. Nanarūi pēē. Pemono ekoete tee futar iki ikaraemāe'ema 'gā nupe. Karaemā mepye'ema 'gā nupe nanē pemono ekoete tee nū. Mama'ea 'gā nupe itywe'emamū ki pemono ekoete tee 'gā nupe—'jau Jeju 'ga 'gā nupe u'ama. ³⁵ —Nan pēē iaporamū Janeruwarete 'ga pēporowyky repy muri pē nupe anure. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū. 'Ga te 'ā Janeruwaretea jānee—'jau Jeju 'ga 'gā nupe u'ama.

—Kwaiwete te 'ā Janeruwarete 'ga upe iporogytae'ema 'gā jemogyi. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga esage 'gā nupe, ojeupe oje'eg ma'e 'jawe—'jau Jeju 'ga 'gā nupe imome'wau. —Itywerete ma'e 'gā nupe nanē 'ga 'ā mama'e esage monou nū, ajemuaēma 'gā nee nū. ³⁶ A'eramū ki pēē nanē pejejemuaēma 'gā nee nū, Jarejuwarete 'ga 'jawe nū—'jau Jeju 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau u'ama.

Pejejuago'wawe'em
(*Mateu 7.1-5*)

³⁷ —“Nepëa'wyri pëë Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je kasi 'gã amũ nupe ne. Aipo 'gã nupe 'e'emamũ Janeruwarete 'ga nanë aipo ne'i pë nupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe u'ama. —“Mama'e tywerete ereapo”, pe'je kasi 'gã nupe ne. Aipo pëë 'e'emamũ Janeruwarete 'ga nanë aipo ne'i pë nupe nũ— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe u'ama. —Gã pejejeroko tywearete are kasi pënea'at pejejemogyau au'jeteramũ ne. Ee pënea'aru'jawe'emamũ Janeruwarete 'ga nanë futat naea'aru'jawi pëtywer are nũ— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ³⁸ —Mama'ea 'gã nupe pëë imonoramũ Janeruwarete 'ga nanë mama'e muri pë nupe nũ. Inãinãni'i nipo pemono 'gã nupe. A'eramũ Janeruwarete 'ga nanë imua inãinãni'i etee pë nupe nũ. Imonoawera 'jawerimũ etee futat imua pë nupe nũ— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. —Mama'ea 'gã nupe imonouu re te amunipo 'ã Janeruwarete 'ga i'jawerimũ etee futat imuri pë nupe— 'jau Jejuu 'ga u'ama 'gã nupe 'gã mu'jau.

³⁹ —Eae'ema 'gã nokoi ajuee ojopopyyke'ema. Kasi 'gã a'e pe ajuerooi ajueru'aa wyy kwara pypë ne. Nan tee pëë. Mama'e tywera apoaramũ pëë najuejue etee. A'eramũ pëë a'eramũ “Mama'e tywera ereapo”, 'jawe'em futat pejejaupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ⁴⁰ —Ojemu'e yau ma'e 'gã amu'jara nuapyraawi futari. Amu'jara 'ga amu'e re tee 'ga ka'arana kwaawi. 'Ga 'jawe etee futat ikwaapa— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe oporogytau u'ama.

⁴¹⁻⁴² —Najuejue etee te 'ã pëtywet. A'eramũ pëë “Itywet ma'ea pëë”, 'jawaru'e'em pejejaupe. A'eramũ pejepoia futat pejetywer awi. “Nitywi oretywera”, pe'je futat numiamũ. A'ere pëë pëtyfut. Pejetywer awi ra'ne pepoit. A'ere pejejewirera tepepoat 'jau. “Ere epoia etywer awi”, tepe'je pejejewirera 'gã nupe 'jau— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe u'ama.

—Sã'ã ae 'ywa tuwyrera weape i'aramũ ajuea pewara resake'ema ajau. A'eramũ 'ã ae weapewara ra'ne enuëm. Ojewi enuëm ire 'ã ae ojoma'e resaka ajuea awi. Nan tee futat ae otywer awi ra'ne ae poiri. A'ere ojopooa— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

Y'wa 'yp katuram
(*Mateu 7.16-20; 12.33-35*)

⁴³ —Y'wa 'ywa 'jawe ae. Y'wa 'yp katurama i'a katuram tãmëjë futat. Y'wa 'yw a'wyre'ema o'ywa 'jawe etee futat ni'aa'wyri. ⁴⁴ A'e are y'wa 'ywa pekwaap i'a esage are. Sã'ã y'wa mũ i'ae'ema ojo'yw ekoete are. O'yw are etee i'aa— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe oporogytau u'ama.

⁴⁵ —A'eramũ ae nan tee futat. Aeywyter esagea mama'e esagea etee futat imome'wau akou ojopooa. Aeywyter a'wyre'ema mama'e tywera etee futat imome'wau akou. Mama'e katurama jëmĩ imome'wawe'em— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe oporogytau u'ama.

I'akwaap ma'e
(*Mateu 7.24-27*)

⁴⁶ —Ma'eramũ ajee je renũ pejepe, “Jejara 'ga”, pe'je jee. A'etea 'ã nepeenuwi pejejeupe jeje'ega. “Jejara 'ga” 'jaramũ pëë jeje'ega renupa katu katu. Jeje'ega renupare'emamũ kasi pe'je jee ne, “Jejara 'ga”, pe'je jee ne— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. ⁴⁷⁻⁴⁸ —Jeje'ega renuparamũ pë'akwaap pejejemogyau. Sã'ã i'akwaap ma'e 'ga 'oga mýja wyy ätã pype. A'eramũ 'y ruwiretea miamũ 'ã owaëme'ema 'ga roga upe. A'eramũ 'ã aipo 'oga awawe'em ypy pe. Aipo 'og apoara 'ga i'akwaap. Nan tee pëë jeje'ega renuparamũ— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. ⁴⁹ —A'ere jeje'ega renupare'emamũ pejemogy i'akwaawe'ema 'ga 'jawe. I'akwaawe'ema 'ga te ajee 'oga omýi 'y apopewa pype. A'eramũ 'ã

'y ruwia 'ga roga rupia 'ga wi, imonou ypy pe 'ga wi. Ni'akwaawi 'ga akou. Nan pëe jeje'ega renupare'emamü. Aipo 'ga 'jawewaramü nipo pëe anure pejepapa—'jau Jeju' 'gã nupe u'ama.

7

Jefaruu 'ga remiayup (Mateu 8.5-13)

¹ Aipoa 'gã nupe imome 'upaw ire Jeju' 'ga awau 'gã nui Kafanaü pe. ² A'e pe futat jefaruu 'gã 'wyrria'ri 'ga reni. Amutee 'ga romanüa 'ga. 'Ga remiayuwa 'ga ojero'wu 'upa. Kwaiwete 'ga jero'wui 'upa. Amanü ja'wyja'wy futat 'ga 'upa. Aipo 'ga ree 'wyrriara 'ga oporomutaramü. A'eramü 'ga a'eramü ajemuaëma 'ga ree. ³ A'eramü 'ga Jeju' 'ga rera renupawe, oje'ega judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Jeju' 'ga rerua jee. Jeremiayuwa 'ga tomoferap 'jau—'jau 'ga 'gã nupe.

⁴ A'eramü judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã awau Jeju' 'ga renüina:

—“Ejot”, e'i 'ga enee ko. “Jeremiayuwa amanü ja'wyja'wy amü 'upa”, e'i 'ga enee ko—'jau judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã awau Jeju' 'ga upe. —Ejot 'ga remiayuwa resaka 'ga upe. Ore muara 'ga esageay te. ⁵ 'Ga futat judeuramü janejatykaawa apoawera omepy ai'i. A'eramü ene ejua 'ga resaka ore rupi—'jau 'gã Jeju' 'ga upe.

⁶ A'eramü Jeju' 'ga awau 'gã nupi, ojero'wu ma'e 'ga resaka. 'Ga waëm ja'wyja'wyräuwe jefaruu 'gã 'wyrriara 'ga oje'ega ojekoty'aawa 'gã nupe:

—Pe'je pejewau 'jau 'ga upe: “Tut kasi 'ga osou 'au jerog ipe ne”, e'i 'ga enee ko, pe'je pejewau 'ga upe—'jau 'ga 'gã nupe.

⁷ A'eräuwe 'gã awau 'jau Jeju' 'ga upe:

—“Tut kasi 'ga osou 'au ne”, e'i 'ga enee ko. “Naesage ma'ea rüi je. Naküima'eeteete rüi te 'ã je”, e'i 'ga enee ko—'jau 'wyrriara 'ga jekoty'aawa 'gã awau oje'ega Jeju' 'ga upe. —“Ojenosï je 'ga wi”, e'i 'ga enee ko. “Naesage ma'ea rüi te 'ã je”, e'i 'ga enee ko. “A'eramü je a'eramü tejenosöu 'ga wi tejoj ipe 'ga reseramü ne”, e'i 'ga enee ko. “Ga te 'ã esageay ma'ea”, e'i 'ga enee ko. “Peu etee futat pejewau pejeje'ega 'ga upe jee”, 'jau 'ga ore ko. “A'eramü 'ga oje'eg imü etee futat jeremiayuwa moferapa jee 'jau”, e'i 'ga enee ko—'jau 'gã Jeju' 'ga upe.

⁸ —“Je 'ã jefaruua. A'eramü je 'ã te 'wyrriara 'ga je'eg imü etee futat mama'e apou tekou jepi. Je 'ã 'gã 'wyrria'ria. Ma'eramü 'ã jeremiayuwa 'gã jeje'eg imü etee futat mama'e apoi ajemogyau. 'Ga amü upe je 'jau: Kwe pe ekwap ajepi amunaw ipe. A'eramü 'ga awau ojeupe je'eawer imü. Amumera 'gã nupe je 'jau jepi: 'Au pejot je pyri, 'jau je 'gã nupe”, e'i 'ga ore ko. “Ma'eramü 'gã 'ã jeje'eg imü etee futat 'gã je'egi ajemogyau ajaupe. Tejeupe oporowyky ma'e 'gã nupe je 'jau: Pekwap mama'e apou jee, 'jau je 'ã 'gã nupe. A'eräuwe 'gã jeje'eg imü etee futat mama'e apou jee jepi. A'eramü 'ga nan tee futat jeje'ega ojeupe imome'uramü jeremiayuwa 'ga moferapa oje'eg imü etee futat jee 'jau”, e'i 'ga enee ko—'jau aipo 'gã awau Jeju' 'ga upe.

⁹ Aipo ojeupe 'gã 'eramü Jeju' 'ga oporesagamü 'gã nee. A'eramü 'ga 'jau ojepyriwara 'gã nupe:

—Israeu juapyrera agawewi 'ã pëe. A'etee 'ã naje rerowiari pejepe. Inäinänï't etee 'ã pëe je rerowiari pejejemogyau. Ko 'gã muarera 'ga judeue'ma agawewi. A'etee 'ga je rerowiat kwaiwete ra'e jepi—'jau Jeju' 'ga ojepyriwara 'gã nupe.

¹⁰ O'wyrriara 'ga je'ega Jeju' 'ga upe eroo re aipo 'gã ojewya 'ua nü. Owaëma ypy we 'gã ojero'wu ma'efera 'ga resaka:

—Kuu. Oferap nipo 'ga ra'e ki sa. Oje'eg imū etee futat 'ga 'ga moferawi ra'e— 'jau Jejui 'ga upe oporogyta ma'efera 'gā.

Majawera ēē ra'yra 'ga moferapawet

¹¹ Anure Jejui 'ga awau ajepeja amunaw ipe nū. Naī me 'ga awau, wemimu'e 'gā nerawau. Mytuña 'gā nanē awau 'gā nupi nū. Ojoywyywyr ipe 'gā awau watau. ¹² Aipoa amunawa ojeosōu. Awau 'gā owaēma iosoma rokwarā upe. 'Gā waēm ja'wyja'wyrāmū, Naī mewara 'gā amanū ma'e rerawau ityma numiamū. Majawera ēē ra'yra 'ga amanūmū. Ēē mena amanū rakue. A'eramū ēē omene'emamū akou. Majepei tee ēē ra'yra 'ga. A'e 'ga amanū ēē wi. Ēē ra'yra 'ga rerawau ityma numiamū. Kwaiwete 'gā awau ēē rupi. ¹³ Ēē resakawe Jejui 'ga ajemuaēma ēē ree.

—Erejoo'o awi ī— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

¹⁴ Awau 'ga erowyka. A'erauwe 'ga pokogi ae rupiaw are. Erawara 'gā opytau imuapyka 'ga upe. A'eramū futat 'ga 'jau teumera upe:

—Ere ejua ewya— 'jau 'ga amanū ma'efera 'ga upe.

¹⁵ A'eramū futat amanū ma'efera 'ga owya oporogytau. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga y ēē upe:

—'Agamū enera'yra 'ga reni owya nū— 'jau 'ga ēē upe.

¹⁶ 'Ga ferawa resakara 'gā oporesagamū etee 'ga ree.

—Janeruwarete 'ga 'ā esage janee. Oje'ega mome'wara 'ga 'ga amut ojemome'waukaa janee— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga 'ga amut imojejukaukaa jane ree— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁷ Amanū ma'e 'ga imoferaw ire 'ga rera okwasi'wau amunawa pype. Amunawa pypiarugamap.

Juā Batista 'ga remiayup
(Mateu 11.2-19)

¹⁸ Moromunepawa pype Juā Batista 'ga renamū 'ga remimu'e 'gā awau Jejui 'ga mome'wau 'ga upe:

—Ekoay 'ga aeremiapoe'ema apou akou. Majawera ēē ra'yra 'ga omoferap imanū re ko— 'jau Juā 'ga remimu'e 'gā awau imome'wau 'ga upe, moromunepawa pype 'ga renamū.

¹⁹ A'erauwe Juā 'ga 'jau mukūja 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejeje'ega 'ga upe jee. “Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amū te ra'u nū?” pe'je ki 'ga upe jee— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Ymā we te 'ā ore Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesagi arajemogyau. Ene te? Naani te ra'u nū?” pe'je ki 'ga upe jee— 'jau Juā 'ga 'gā nupe, 'gā monou 'gā oporonupa ee Jejui 'ga upe.

²⁰ A'eramū 'gā awau oporonupa ee Jejui 'ga upe:

—“Ene te Jarejuwarete 'ga remimurera? 'Ga amū te ra'u nū?” e'i Juā 'ga enee ko— 'jau 'gā 'ga upe.

²¹ Aipo ojeupe 'e re 'ga ojeypyriwara 'gā katu'oka. Kwaiwete 'gā katu'oka. Eae'ema 'gā mamā'jāu. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui mama'eukwaawa pe'au. Iteu ma'e 'gā katu'oka. ²² 'Gā katu'og ire Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Peesak te je iapoa ra'e?— 'jau 'ga Juā 'ga remimonofera 'gā nupe. —Pe'je pejewau 'awamū pejejemiesagera mome'wau 'ga upe. —“Iteu ma'e 'gā 'ga amafu'am ko. Ipito'om ma'e 'gā 'ga imokā'jāu. Eae'ema 'gā 'ga imamā'jāu”, pe'je ki pejewau imome'wau Juā 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Iapyae'ema 'gā 'ga imuapyau ko. Amanū ma'efera 'gā nanē 'ga imoferapa ko nū”, pe'je ki imome'wau 'ga upe. —“Pejetywer awi pēpoiwiwaramū Janeruwarete 'ga

imoiri pē nui. Pejejewi imoir ire 'ga remiayuwamū tepeko 'jau", e'i 'ga 'gā nupe, "Jarejuwarete 'ga takwaap 'jau" 'jara 'gā nupe 'ga 'i ko, pe'je ki 'ga upe. ²³ "Je rerowiar awi ipoire'ema 'gā niku'ipawi futari ajemogyau", e'i 'ga enee ko, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —"Gā amū te nipo ajee mama'eaya ojeupe ijesaokaramū opoit je rerowiar awi", e'i 'ga, pe'je ki 'ga upe. "Nakwaawi je 'ga iapoa. A'eramū je tepoia 'ga wi 'jara 'gā te nipo ajee niku'i futari ajemogyau", e'i 'ga, pe'je ki 'ga upe imome'wau— 'jau Jeju'i 'ga ojeupe Juā 'ga remimurera 'gā nupe. —"Je rerowiar awi ipoire'ema 'gā a'jea futat iku'i ajemogyau", 'jau ki pēē imome'wau 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

²⁴ A'erauwe Juā 'ga remimonofera 'gā awau ojewya nū. 'Gā orauwe Jeju'i 'ga Juā 'ga ree oporonupa ojepyriwara 'gā nupe:

—Amunawe'em ipe pejewau te maran peesak 'ga rai'i? Ma'ja 'jawe te 'ga rai'i? Sā'ā juowa ywytua erojetyjetyga ereko. Nan tee 'ga rai'i? Naani te ra'u rai'i nū?— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nanarūi futat 'ga. Ae 'jawe etee futat 'ga oje'ega nanē nū 'gā nupe. "Pejetywer awi pēpoiriweramū 'ga imoiri futari pē nui", 'jau 'ga pāwē pāwē 'gā nupe ai'i. Kūima'eeteete 'gā nupe, akotee ma'e 'gā nupe 'jau 'ga akou imome'wau ai'i— 'jau Jeju'i 'ga Juā 'ga mome'wau 'gā nupe.

²⁵ —Taity esagea sipo 'ga wereko eruatau pēnemiesagamū rai'i? Naani. Taity esage ma'e 'gā ako 'og esage pype etee. A'ere Juā 'ga nanarūi. ²⁶ Juā 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga mome'wararetea ako rai'i. ²⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari inuga Juā 'ga rur are rakue. "Koromū jeje'ega mome'wara 'ga" 'ea 'ga ikwasiarukaa inuga 'gā nupe rakue. "Je tomono 'ga ene renunewe kwe pewara 'gā mueapyou ene ree ene rura futarukaa 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ²⁸ —Aeypy 'gā wesageramū agawewi rakue. A'ere 'ā Juā 'ga 'gā nesagea apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'awamū je rerowiaara 'ga amū Juā 'ga apyraawi. Imu'epyre'ema 'ga agawewi. A'etea 'ga je rerowiamū 'ga apyraawi Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'ga je rerowiamū ojejukau 'gā nee— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau 'u'ama.

²⁹ Aipo renupa 'gā amū 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Enē te 'ā eneresage oreē. Nitywi 'ga amū ene 'jawewara esage ma'eramū— 'jau 'gā 'ga maku'iu.

Aipo 'ga renupara 'gā amū ka'aranūi pykarera. Mytuna 'gā nanē 'ga renupa nū. Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega renupa rakue. A'eramū 'gā ojepymāukaa 'y pe Juā 'ga upe rakue. Mīmera 'gā juejue Jarejuwarete 'ga muorypa ajemogyau.

³⁰ A'ere amumera 'gā mara'neramū 'ga ree ojeupe Juā 'ga mome'uramū:

—Iro Juā 'ga eremome'u oreē— 'jau 'gā amara'neramū 'ga ree.

Fariseu 'gā amara'neramū 'ga ree, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā nanē amara'neramū 'ga ree nū. Aipo 'gā nuapoi futari mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū. A'eramū 'gā wemifutar imū etee futat oporowykau ajemogyau.

"Pejetywer awi pepoit", Juā 'ga ojeupe 'eramū amara'neramū etee 'ga ree. Nopoiri futari 'gā otywer awi. A'eramū 'gā awawe'em futat ojepymāukare'ema Juā 'ga upe. Jeju'i 'ga remimome'ua miamū futat 'gā nafutari. A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

³¹ —Ma'ja 'jawe te aipo 'gā?— 'jau 'ga 'gā nupe. ³² —Kunumiarūe'ema 'jawe 'gā niapyai ajemogyau. Nuenuwi 'gā ujara je'ega. Sā'ā kunumīa "soo jarejerykau 'jau" 'eramū, "Naani. Najeataweretei je", 'jau etee 'ā ajaupe. "Pe'je ajee sajeawotee 'ū", 'jau 'ā kunumīa ajaupe nū. "Najejeawoteeweri futari je, a'e ako je ko", 'jau ete 'ā kunumīa ajaupe. Nan tee futat aipo 'gā niapyai— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe. ³³ —Juā 'ga 'ā ojemi'ware'ema akou

Jarejuwarete 'ga upe oporogytau rakue. A'eramũ 'gã 'ã “Mama'eukwaawa 'ga wereko opir are ra'e”, 'jau 'gã 'ã 'ga upe, 'ga jemi'ware'emamũ rakue—'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³⁴—A'ere 'ã je ruri Juã 'ga rewiri nũ. Je 'ã tekou teojere'emamũ tejemi'waa Jarejuwarete 'ga upe teporogytau. A'eramũ 'gã 'ã “Emi'uu 'ã 'ga ra'e”, 'jau etee jee nũ. “Itywet ma'e 'gã jekoty'aawa 'ga ra'e”, 'jau etee 'gã jee nũ—'jau 'ga 'gã nupe. —Kunumĩ 'jawe 'gã. Juã 'ga ree ra'ne 'gã 'ã oporomutare'emamũ rakue. 'Awamũ 'gã 'ã je ree nanẽ oporomutare'emamũ nũ. Kunumĩ 'jawe 'ã 'gã jemogyi—'jau 'ga 'gã nupe. ³⁵—Jarejuwarete 'ga je'eg imũ jane mama'e aporamũ, jane pyriwara 'gã nipo 'jau: “A'jea futat. Janeruwarete 'ga 'ã i'akwaap. Sã'ã 'ga remiyauwa 'gã neko esagea”, 'jau nipo 'gã janee, janereko esage resag ire—'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama.

Jejui 'ga ree jany kasiga reko'wokawet

³⁶ Anure fariseu 'ga amũ 'ua, Simão 'jawa 'ga 'ua Jejui 'ga upe oje'ega:
—Ekwaw iki ejemi'waa ore pyri—'jau 'ga 'ga upe.

³⁷ A'erauwe Jejui 'ga wemiyauwa 'gã nerawau ojemi'waa Simão 'ga rog ipe. A'eramũ kũjã tywera ãẽ 'ga rera renupa. “Au 'ga ruri 'ũina ojemi'waa 'ga pyri” e renupa. A'erauwe ãẽ ojany kasiga pyyka erua. Itasiga apopyra aipo jany kasiga ryrũa, aripasi 'jawa apopyra. A'eramũ ãẽ ipyyka erua enafu'ama Jejui 'ga py pyri. ³⁸ 'Ua ajaa'wau 'ga ree. A'eramũ ãẽ 'ga py pireita weay pyu etee futat. A'ere ãẽ 'ga py mukagi u'awa pyu etee futat. A'ere ãẽ 'ga py sĩmytea. A'ere 'ga py sĩmyter ire jany kasiga reko'woka 'ga py are 'ga pyeita ipyu. Werowiaramũ Jejui 'ga ãẽ tywera moia ãẽ wi. A'eramũ ãẽ 'ua otywera moiawamũ ãẽ 'ga py sĩmytea, jany kasiga reko'woka 'ga py are. ãẽ ku'ia ãẽ rerekou.

³⁹ A'eramũ “ekwaw iki ejemi'waa ore pyri”, 'ga upe 'jarera 'ga 'jau ojeupe: “A'jea futat sipo 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga? Ma'eramũ sipo ajee 'ga kũjã tywera nokwaawi?” 'jau 'ga 'ũina ojeupe.

⁴⁰ A'eramũ Jejui 'ga ikwaapa aipo 'ga 'e 'ga renamũ. A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe:
—Morogyta mũ je amome'u enee, ki Simão. A'eramũ ene ikwaapa 'jau—'jau 'ga 'ga upe.

—Ere ki ajee imome'wau jee 'wei—'jau Simão 'ga Jejui 'ga upe.

⁴¹ A'erauwe Jejui 'ga mama'e mũ mome'wau 'ga upe aipo ojeupe 'erauwe:
—Kũima'e 'gã amũ ka'aranũũ jara 'ga upe 'jau: “Ka'aranũũa emut ape ore”, 'jau 'gã awau 'ga upe. A'erauwe ka'aranũũ jara 'ga ka'aranũũ muri 'gã nupe. Majepeja 'ga “kwaiwete emut jee”, 'jau 'ga upe. Ajepeja 'ga “inãinãni'ĩ etee emut jee”, 'jau 'ga upe.

—Ko'iko'i ete nipo ka'aranũũ jara 'ga ruri ojewi erawarera 'gã nupe 'jau: “Pe'je je mepya. Teka'aranũũa ako je omono pẽ nupe ai'ĩ”, 'jau 'ga awau 'gã nupe.

⁴² —A'ere 'ga wi ka'aranũũ rerawarera 'ga 'i etee 'ga upe: “Nitywi ka'aranũũa. Noreka'aranũũi we ore”, 'jau etee erawarera 'gã ka'aranũũ jara 'ga upe.

—A'eramũ ka'aranũũ jara 'ga 'jau 'gã nupe: “Au'je nipo ajee 'ja. Nafutari je ka'aranũũa. Nafutaru'jawi je tejeupe pẽẽ imepya nanẽ nũ. Najerea'aru'jawi je 'awamũ ka'aranũũ are”, 'jau nipo 'ga 'gã nupe—'jau Jejui 'ga Simão 'ga upe.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau Simão 'ga upe:

—Mõ 'ga te ka'aranũũ jara 'ga afutarete?—'jau 'ga Simão 'ga upe. —Inãinãni'ĩ erawarera 'ga? Tuwuu erawarera 'ga te ra'u nũ?—'jau 'ga 'ga upe.

⁴³ A'erauwe Simão 'ga 'i:

—Tuwiiu erawarera 'ga te 'ga futarete. Ināinānī'i erawarera 'ga 'ga ināinānī'i etee afutat— 'jau Simāo 'ga Jejuī 'ga upe.

—A'jea futat ere. Kwaiwete te 'ā ēē tywera. Ma'eramū 'ā ēē ojewi je imoiramū je futari nanimenime. Ināinānī'i etee itywet ma'e 'gā ināinānī'i etee je futaa otywera moir ire— 'jau 'ga 'ūina imome'wau 'ga upe.

⁴⁴ Aipo 'e re Jejuī 'ga ojerowaka kūjā ēē ree. Ēē ree ojerowag ire 'ga oje'ega Simāo 'ga upe:

—Ereesak te 'aga kūjā ēē ra'e?— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. —Sipokwaap te 'ā jane jarejuog ipe jaresea 'oga jara 'ga remiayuwa jarejepyeja— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. —A'ere ako nereapoi jee nan ko. A'ere 'ā ko kūjā ēē ruri weay pyu je pyeita. A'ere 'ā ēē jepy pirei re u'awa pyu etee futat jepy mukaga nū.

⁴⁵ Eje'wyr ipe je waēmamū ako najeretywape pyteri ape ko. Jarejemiapo 'ā nereapoi jee— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. —A'ere 'ā koa kūjā ēē ruri owaēma jee jepy sīmytea. Jepy sīmyteru'jau'japa. ⁴⁶ Janya ako ene imonowe'em jeakag are ko. A'ere 'ā ēē jēmī jany monoi jepy are— 'jau 'ga Simāo 'ga upe. ⁴⁷ —Ēē tywera 'ā kwaiwete ēē rekoramū ra'e jepi. Ma'eramū 'ā ēē otywera ojewi je imoiramū je futari je rerekou— 'jau 'ga Simāo 'ga upe imome'wau.

⁴⁸ A'ere Jejuī 'ga 'jau kūjā ēē upe:

—Enetywera ako je omoit ene wi ko— 'jau 'ga ēē upe.

⁴⁹ Aipo Jejuī 'ga 'eramū 'ga pyriwara 'gā 'jau ajaupe:

—Awŷja a'eramū ēē tywera moia ēē wi 'ū?— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga etee te wapo nanuara aetywera omoit ae wi— 'jau 'gā ajaupe, "omoit je ako enetywera ene wi ko" 'e renuw ire 'gā 'jau.

⁵⁰ A'ere Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat te 'ā ape ekou rai'i. A'eramū je 'agamū tejerowiamū ene katu'oka enetywera pe'au ene wi— 'jau 'ga kūjā ēē upe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—Ere ewau eje'wyr ipe nū. Jaruete ene 'awamū. Ere ewau ejewya eje'wyr ipe. Enepy'a'wyt kasi ewau ekou ne— 'jau 'ga ēē upe oje'ega.

8

Kūjāmera 'gā Jejuī 'ga rupi 'gā ataawet

¹ Anure Jejuī 'ga awau akou watau amunawa moyka 'gā mu'jau:

—Pejetywer awi pēpoiweramū Janeruwarete 'ga imoiri pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau wemiayuwamū— 'jau 'ga awau akou 'gā nupe oporogytau. —Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe akou.

'Ga remimu'e 'gā awau 'ga rupi. Tusi 'gā awau 'ga rupi. Tusi 'gā etee 'ga amū'ē wemiayuwamū rakue. A'eramū 'gā akou 'ga rewiri etee futat.

² Kūjāmera 'gā nanē awau 'ga rewiri nū. Kūjāmera 'gā nanē 'ga ikatu'oka rakue nū. Ojero'wu ma'e 'gā nanē 'ga ikatu'oka rakue, mama'eukwaawa rerekwara ēē retee rakue. A'eramū 'gā awau 'ga rupi. Okatu'og ire 'gā awau 'ga rupi, mama'e apoawamū akou 'ga upe, 'ga poaa akou. Ajepeja ēē rera Maria. Mari ēē rera mukūi. Matarena 'jau ēē upe. Janeruwarete 'ga okatu'oge'emamū ēē pirowara kwaiwete ēē ree rakue, sete ēē tywera rakue. A'ere Jejuī 'ga imoia ēē wi. A'eramū ēē awau 'ga rewiri. ³ Ajepeja ēē rera Juana. Ēē mena 'ga rera Kusa. Erote 'ga roga raarana 'ga poromū Kusaramū. Jejuī 'ga okatu'og ire Juana ēē awau 'ga rupi. Ajepeja ēē rera Susana. 'Gā pytuna 'gā awau 'gā nupī. Kwaiwete futat kūjāmera 'gā pytuna awau 'gā nupī.

Okaraemā 'gā imonou Jejuī 'ga upe. Ka'aranūū, taity, temi'uram. Mīnamū kūjāmera 'gā imonou 'ga upe 'ga poaa.

Mama'e a'ŷi tymawet
(Mateu 13.1-23; Maku 4.1-20)

⁴ Kwaiwete 'gā 'ua ajatykau Jejuī 'ga resaka. Amunap tesirūmer awi 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. 'Gā jatykapaw ire Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jawamū:

⁵ —Kūima'e 'ga amū juowuuran a'ŷja momopoa oko pe. A'eramū a'ŷja mū u'aa pe pe 'ga wi. A'eramū pe rupi oo ma'e 'gā a'e are opyruga 'ga wi. Wyrā'ia nanē futat 'ua ojypa i'wau 'ga wi nū. ⁶ Amumera ywy a'wyrē'ema pype u'aa 'ga wi. A'eramū nipo opopoa futat numiamū. A'ere nipo ita rakuwa ijukai etee. Nitywi wejue 'yja jupe. A'eramū awau owaēma kamēšieteī ita upe. A'eramū ita rakuwa ijukai etee. ⁷ Amumera u'aa juemy pype. A'eramū jua imoteu etee 'ga wi. Ikaapire'ema pype u'aa 'ūina. A'eramū jawaiwa iapisau etee. ⁸ Amumera a'ŷja te aje u'aa ywy katurama pype. A'eramū opopoa. A'eramū futat nipo awau u'aramū. Kwaiwete u'aramū. Aipo 'ywa sēg i'aa 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Ee pejeepayoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁹ A'eramū Jejuī 'ga remimu'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Norokwaawi ore. Ma'ja are te ore mu'e ape poromū?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jeruwarete 'ga je mut pē mu'jau morogyta yau are. 'Awamū Jeruwa 'ga pē mogyi wemiayuwamū jeje'ega renupa katu katuarāmū, a'e je pē nupe. A'ere je morogytai etee imome'ui pē nupe pē mu'jaawamū ee. Kasi a'e pe tesirūmera 'gā we, ikwaawi erujewi ne, a'e je. Jeje'eg are eapyowerē'ema 'gā wanup futat jeje'ega numiamū. A'ere 'gā naeapyoī futari ee. Amā'jāu agawewi 'gā jeremiapofer are. A'etea 'gā naeapyoī ee. Ma'eramū je 'ā morogyta etee imome'ui pē nupe pē mu'jawamū. Imome'u esage re 'gā neapyo ekoeteramū ajemogyau ee ne— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹¹ —Peapyaka jeje'eg are. Tamueapyo pēē teje'eg are 'jau. Sā'ā y'wa a'ŷja mū 'ara pe pe 'ga wi. A'ea 'ā wyrā'ia 'ua i'wau etee. ¹² Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā amū. 'Ga je'ega renuwi futari numiamū. A'ere nipo 'gā naeapyoī ee. A'eramū mama'eukwaawa 'wyrāra 'ua erowiarukare'ema 'gā nupe. “Perowiar awi”, 'jau nipo 'ua 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā momoirukaa je rerowiar awi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹³ —Sā'ā amumera y'wa a'ŷja 'ara ywy a'wyrē'ema pype ipopora numiamū. A'eramū 'ā jawaiwa ijukai etee nū. Nan tee futat nipo 'gā amū je rerowiaa numiamū. A'ere nipo amumera 'gā nuri, “Iro ererowiat aipoa?” 'jau nipo 'ga 'ua 'gā nupe. A'erauwe nipo 'gā poiri je rerowiar awi, je upe oporogyta awi. “Nia'wyrī 'ga porogyta ra'e”, ojeupe 'erauwe nipo 'ga poiri je rerowiar awi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

¹⁴ —Amumera y'wa a'ŷja u'aa ju pype. A'eramū opopoa futat numiamū. A'ere jua imoteu etee. Nan tee futat nipo 'gā amū jeje'ega renuwaiwi etee. A'ere nipo 'gā wemifutar are etee wea'aramū akou nū. Wea'aru'jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Ojemuorypaw are etee nipo 'gā wea'aramū akou. Okaraemā momytun are etee nanē nipo 'gā wea'aramū akou nū. A'eramū futat 'gā wea'aru'jawe'emamū nipo 'gā jeje'eg are. Jeremifutar imū nipo mama'e apowe'em futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

¹⁵ —Amumera y'wa a'ŷja mū nipo u'aa ywy katurama pype. A'ea nipo awau waranupa u'aramū. Nan tee futat nipo Ku'jywa 'ga je'ega renupara

'gã neapyoramũ ajemogyau ee. Wago'oramũ miamũ 'gã nopaira'uweri futari je rerowiar awi. Ojemogypyka etee futat nipo 'gã ajemogyau je ree. Jarejuwarete 'ga pãjẽ mũ etee futat nipo 'gã mama'e esage apou ajemogyau—'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga je'ega renuw are.

Arãparĩn

(Mateu 5.14-16; Maku 4.21-25)

¹⁶ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Peenup katu katu ki je'ea. Nomonyga'uweri ae arãparĩna mũ imĩina imima mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoi jakatupe te imĩina ajuesawamũ te. A'eramũ ose ma'e 'gã esaka tenamũ. Nan tee futat kasi jeje'ega pemim ine. ¹⁷ Mama'e jemima 'ã nepekwaawi. A'ere nipo anure te pekwaap. Sã'ã ae mama'e monoa imima imĩina. A'eramũ 'ã ae mũ esake'ema. A'ere 'ã ae anure esaka ajaupe. Nan tee futat pẽẽ. 'Awamũ jeje'ega nepekwaawi. A'ere anure te nipo pekwaap ikwaapare'emamũ. ¹⁸ Peenup katu katu ki je'ea. Jeje'eg are eapyowet ma'eramũ Janeruwarete 'ga pẽ mueapyoi ee. A'ere 'ga jeje'eg are eapyowere'ema 'gã namueapyoi ee. Ee 'gã neapyoweramũ etee te 'ga 'gã mueapyoi ee—'jau 'ga 'gã nupe. —A'ere ee eapyowere'ema 'gã amu'eawera moka'jamawi etee—'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

Jejui 'gay eẽ, 'ga rewirera 'gã netee

(Mateu 12.46-50; Maku 3.31-35)

¹⁹ 'Ga porogyta 'ga 'amamũ 'ga y eẽ 'ua, 'ga rewirera 'gã netee 'ua owaẽma 'ga upe. A'ere mytuna 'gã nuwi 'ga porogyta renupa. A'eramũ 'ga y eẽ 'ure'ema 'ga rerowyka.

²⁰ A'eramũ 'ga amũ 'jau Jejui 'ga upe:

—Eney eẽ 'ut owaẽma janee. “Taporogyta kĩa upe 'jau”, e'i eneya. Enewirera 'gã netee eẽ ruri ra'e—'jau 'ga Jejui 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Á'jea—'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'eramũ 'ga 'jau ojepyriwara 'gã nupe:

—Jeruwarete 'ga je'ega renuparamũ jerewirera 'jawe futat pejemogy jee—'jau 'ga 'gã nupe. —Kũjãmeramũ nanẽ Jeruwarete 'ga je'ega renuparamũ jey 'jawe pejemogyau jee nũ—'jau Jejui 'ga u'ama 'gã nupe.

Ywyruru muojeawet

(Mateu 8.23-27; Maku 4.35-41)

²² Jejui 'ga wemimu'e 'gã neru'aa erawau erekou eroyaapa yaru pype.

—Soo jareyaapa 'jau—'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ futat 'gã awau oyaapa.

²³ Oyaapaw ipe Jejui 'ga osea 'upa yaru pype. 'Ga set 'ga ruwamũ ywyruru 'ua 'gã nupe. A'eramũ 'y monou yara pype 'gã nupe. Yaru matyneema werewi 'y pyu 'gã nupe. ²⁴ A'eramũ 'gã Jejui 'ga momaka:

—Ku'jyp! Ere ejua epaka kũi! Sapap jane kũi—'jau 'gã 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga fu'ami oje'ega ywyruru upe, 'y rajapetega upe nanẽ nũ. A'eramũ futat ywyruru wojeramũ. 'Y rajapetega nanẽ wojeramũ nũ.

²⁵ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramũ te nepejemogypygi etee je ree? Nepeesagi nipo pejejepype je rekoa ki sa? Je te 'ã areko pẽẽ—'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã oporesagamũ etee 'ga ree.

—Ma'e pãjẽ 'ga te jane sireko jarejepype nũ'ũ?—'jau etee 'gã ajaupe. —Ywyruru te 'ã 'ga amuojet erujewi jarejewi a'i kũi. 'Y rajapetega nanẽ 'ga 'ã imuojea nũ—'jau 'gã ajaupe. —Ma'e pãjẽ 'ga te nũ'ũ? Naesagi pa je 'ga amũ

je'ega ywytu upe jepi nū, ywytu muojera erujewi jepi nū— 'jau 'gā ajaupe oporesagamū 'ga ree. —Janeruwarete 'ga te wapoukat 'ga upe nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Mateu 8.28-34; Maku 5.1-20)

²⁶ Garireja ypiauu raapa 'gā awau akou. Kwe katywara 'gā 'wyra katy 'gā awau akou. Gerasa 'jau 'gā oje'wyra upe. ²⁷ Peuwara 'ga amū 'ua yar awi 'ga em ppyrauwe 'ga repejāna. Mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'ua 'ga repejāna. Aipo 'ga akou imara'ne ma'e 'jawe. Waitye'eme 'ga akou. Namutat 'ga akou. Nokoi 'ga 'og ipe. Tywy 'arimū etee futat 'ga akou.

²⁸⁻²⁹ Mama'eukwaawa 'ga pyyka 'ga rerekou. A'eramū peuwara 'gā okyjau 'ga wi. A'eramū 'gā 'ga kupyfaa itajuu pyu. A'ere 'ga imopeni etee. A'eramū mama'eukwaawa 'ga rerawau ejaa imyina ae rekwawe'em ipe. A'e 'ga poromū 'ut Jejuī 'ga resakawe u'aa 'ga rowase. A'eramū 'ga pirewara wafukaita Jejuī 'ga upe:

—Jejuī. Ku'jywa 'ga ra'yra 'ā ene. Maran te ore rereko ape? Ore rereko tywet kasi ape ne— 'jau mama'eukwaawa Jejuī 'ga upe.

Kūima'e 'ga wi uēme'emawe 'jau poromū 'ga upe, “ore rereko tywet kasi ape ne”, 'jau 'ga upe.

³⁰ —Ma'ja te enerera?— 'jau 'ga mama'eukwaawa upe.

—Kwai 'jau 'gā oree— 'jau etee 'ga upe.

Kwaiwete 'ga pirewara. A'eramū 'gā 'ga renūina, Kwai 'jau etee 'gā 'ga upe.

³¹ —Ore monoukat kasi ape ore rereko tyweaw ipe ne— 'jau 'ga pirewara Jejuī 'ga upe. —Tajaurana wywyteripe ore mono ape ore mogyau— 'jau 'ga upe.

³² Aipo 'eramū tajaurana ajemogyau muku' i te ojemī'waa. “Tajaurana pype ore mono ape ore mogyau” 'erauwe 'ga 'jau jupe:
—Pe'je ajee pejewau— 'jau 'ga 'ga pirewara upe.

A'erauwe awau.

³³ A'eramū tajaurana mama'eukwaawa ojepype ijejagamū erowawaka erajemogyau. A'eramū erawau enujāna erojypa wywy'amūku rupi eropopoa erawau eropapa 'y pe.

³⁴ A'ere tajauran are omaenun ma'e 'gā awau imome'wau 'gā nupe:

—Jejuī 'ga 'ga pirewara omono tajaurana pype ko. A'eramū opapa ko— 'jau 'gā awau imome'wau 'gā nupe 'gā moymoyka.

³⁵ A'eramū 'gā awau esaka. Awau 'gā amā'jāu mama'eukwaawa rerekwarera 'ga ree. Irāā'ā 'ga renamū 'ga apygamū. A'eramū futat 'gā mopy'a'wya etee.

—Nanarūi 'ga rekoī jepi— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere 'ga 'ā ojewi imoir ire 'ga rekoī ojekatu'oka. Ojeyrūwunepa 'ga 'ā akou 'awamū— 'jau 'gā ajaupe.

³⁶ 'Ga resakarera 'gā imome'wau tesirūmera 'gā nupe:

—Jejuī 'ga mama'eukwaawa omoit 'ga wi ai'i. A'eramū 'ga 'awamū ojekatu'oka akou— 'jau 'gā 'gā nupe.

³⁷ A'eramū peuwara 'gā okyjau Jejuī 'ga wi. Nokwaawi wejue 'gā 'ga porowykya. 'Ga pājēa nanē 'gā nokwaawi nū. A'eramū 'gā okyjau Jejuī 'ga wi. A'eramū 'gā 'ga monou ojewi.

—Ere ejepe'au ore wi, ki Ku'jyp— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau u'aa yar ipe nū. A'eramū futat 'ga awau oyaapa nū.

³⁸ —Too ene rupi 'jau— 'jau mama'eukwaawa rerekwarera 'ga Jejuī 'ga upe.

A'ere 'ga nuerooi 'ga.

³⁹ —Naani. Ere ewau eje'wyr ipe nū. Ekatu'okawera ekwap imome'wau ekou 'gā nupe— 'jau 'ga 'ga upe. —“Janeruwarete 'ga je katu'ok”, ere ki epytuna 'gā nupe— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga ojewya awau oje'wyr ipe nū. A'eramū futat 'ga okatu'okawera mome'wau akou 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga je katu'ok ai'i. A'eramū 'ga 'agamū je katu'oka je mogou— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū je tejua tekou pē pype nū, mama'eukwaawa tejewi enuēm ire nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga awau akou amunawarete pyterimū imome'wau peuwara 'gā nupe.

Kūjā ēē mū kūjāmuku ēē retee

(Mateu 9.18-26; Maku 5.21-43)

⁴⁰ A'eramū Jejuī 'ga awau ojewya oyaapa nū. Mytunūū 'gā ajatykau 'upa 'ga renune. A'eramū 'gā aku'iramū 'ga ree, 'ga ruramū. ⁴¹ A'eramū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma Jejuī 'ga upe. Jairo 'ga 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase. Esage ma'e 'ga te jairo 'ga. Judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga. Jejuī 'ga porogyta 'ga erowiaa. A'eramū 'ga 'ua wapyka wenupy'āu 'ga rowase, oje'ega 'ga upe.

—Ejot je'wyr ipe. Jera'jyra nipo 'ā amanū. ⁴² Ejot ēē resaka jee. Nirūi jera'jyra ēē. Kūjāmuku'ia ēē— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe. Taesak ēē enee 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga awau 'ga rupi. Kwaiwete 'gā awau 'gā newiri. Ojopyppypyka 'gā awau.

⁴³ Nan 'gā waw ipe kūjā ēē mū 'ua Jejuī 'ga rupisika. Ojero'wu ma'e ēē 'ua 'ga rewiri. Tusi kwara ēē imu'aa akou ojero'wau. Nuogi futari ēē rya ēē wi. Ymā te ēē rekoī rakue. Morofuanugara 'gā nupe ojesaukaa rakue numiamū. A'ere 'gā nokwaawi ēē karuara. Ajepeja 'ga upe ēē awau ojesaukaa nū. A'ere 'ga nānēwējēmī nokwaawi ēē wi nū. A'eramū morofuanugara mepyetea ēē ka'aranūū mateepapa ekoete ēē wi. A'ere ēē nojekatu'ogi futari. Nityyu futari muaga ēē upe. ⁴⁴ A'eramū ēē 'ua 'gā ata pype Jejuī 'ga rewiri. “Kīā raity pyygamū tajekatu'ok 'jau kwy”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē 'ua 'ga rupisika, 'ga raity pypireme'ywa pyyka. A'erauwe ēē rya uoka ēē wi.

⁴⁵ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Aw'ya te owyk jeraity are ra'e?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Tee. Naje rūi— 'jau tee 'ga rewiri oo ma'e 'gā 'ga upe.

A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Kwaiwete te 'gā 'ā ki jā. A'eramū 'gā okwaapawe'emamū. Ojopyppypyk te 'gā 'ā— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

⁴⁶ A'ere Jejuī 'ga 'i 'ga upe:

—Naani. Akwaap je 'ga amū tepyyga. Jepājēa oo oporokatu'oka— 'jau etee Jejuī 'ga.

⁴⁷ A'erauwe ijaruete ma'efera ēē 'jau ojeupe: “Najemima'uweri je kīā wi. Okwaap futat kīā”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase. Oyyita ēē ojemome'wau 'ga upe:

—Je ako awyk eneraity are ko. Ymā te jerya nuogi je wi. A'ere eneraity are je wygauwe iogi je wi ko— 'jau ēē 'ga upe.

⁴⁸ A'eramū Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—Je rerowiat wejue te 'ā ape ra'e jepi. A'eramū je ako ene katu'oka ko— 'jau 'ga ēē upe. —A'eramū ki ene epy'ata'waramū ekou. Enejaruete ene ekou— 'jau 'ga ēē upe.

⁴⁹ Eē upe Jejuī 'ga porogyta 'ga 'amamū, Jairo 'ga remiyauwa 'ga amū 'ua 'ga rewiri.

—Amanū enera'jyra ko. Au'je 'ga reruri re— 'jau 'ga 'ua 'ga upe.

⁵⁰ A'ere Jejuī 'ga enuwi 'ga upe 'ga 'ea. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene'arasig awi. Tejerowiarāmū je enera'jyra moferawi enee nū— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramũ 'ga awau 'ga rupi.

⁵¹ Og ipe owaẽmawe Jejuĩ 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gã nupe:

—Peu etee futar iki pejpup. Ore tee futat oroo orosou eẽ resaka— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga rupi oo ma'efera 'gã ukupepe etee futat 'upa. Pedro 'ga, Tiago 'ga, Juã 'ga, kũjãmuku eẽ y eẽ, eẽ ruwa 'ga. Mĩmera 'gã etee awau osou Jejuĩ 'ga rupi eẽ resaka. ⁵² Eẽ pytuna 'gã ajaa'wau eẽ ree. A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pejoo'o awi eẽ ree. Oset tee eẽ 'upa.

⁵³ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ene'me awi nũ'ũ. Amanũ futat akiko— 'jau 'gã 'ga upe.

“Amoferap nipo je eẽ re'ã”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga poromũ 'jau 'gã nupe, “Oset tee eẽ 'upa”, 'jau etee 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga 'gã mũ'jãu ojewi. ⁵⁴ A'eramũ 'ga awau amanũ ma'efera eẽ poppyka.

—Ere ejua ewya, ky'ri— 'jau 'ga eẽ upe.

⁵⁵ A'eramũ futat eẽ oferapa. A'erauwe futat eẽ afu'ama. A'ere 'ga 'jau eẽ y eẽ upe:

—Pe'je eẽ mojemi'waa— 'jau 'ga eẽ upe.

A'erauwe eẽ wa'yra eẽ mojemi'waa. ⁵⁶ Eẽ ferawamũ eẽ jara 'gã opore-sagamũ eẽ ree. A'eramũ futat eẽ ruwa 'ga 'jau ojeupe: “Amanũ ako jera'jyra ako re'ã. A'ere pa 'ga 'ã jera'jyra moferawi jee nũ”, 'jau 'ga ojeupe.

A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je mome'u kasi ape kwe pe 'gã nupe ne, 'au je iapoawera ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

9

Jejuĩ 'ga wemimu'e 'gã monoawet

(Mateu 10.5-15; Maku 6.7-13)

¹⁻² Anure 'ga wemimu'e 'gã majatykau, tusi 'gã majatykau. A'eramũ 'ga opãjẽ monou 'gã nupe:

—Pe'je pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. Mama'eukwaawa ki pemoit 'gã nui jeje'eg imũ. Pekatu'og iki 'gã je 'jawe futat. “Je katu'og ape” eramũ Ku'jywa 'ga pẽ katu'ogi pẽ monou wemiayuwamũ, pe'je ki tesirũmera 'gã nupe— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. ³—Pejemama'e mũ rerawawe'em futat pejejeupe. Ywyrãa miamũ futat erawawe'em pejepo pe. Ka'aranũ ryrũa nanẽ erawawe'em nũ. Pejejemi'urama nanẽ pẽẽ erawawe'em futat nũ. Ka'aranũ miamũ pẽẽ erawawe'em. Pejejyrũmũ rerawawe'em futat 'jau. Pejepit arewara etee futar iki peroo. Nan etee te futar iki pekwap. ⁴ 'Gã 'wyrarete upe pejewaẽma mapejeja 'oga pype etee futat ki pejpup. Peo kasi kwe pe pejemogyau ne. ⁵ Pejeporogyta renuwe'emamũ pẽẽ kamẽsete pejewau amunaw awi. Ajepeja 'gã 'wyrarete pe pejewau nũ. 'Gã nui pejewau ki pejepypapaawa penupãnupã, 'yja motototoka jui. “Janeruwarete 'ga 'ã pẽ katu'og are ifuwet numiamũ. A'ere 'ã nepefutari etee,” 'jau ki pẽẽ pejewau pejemogyau pejepypapaawa nupãu ajuee 'gã nupe— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

⁶ A'eramũ 'ga wemimu'e 'gã monou mukũi juejue amunawa moyoyka. Jejuĩ 'ga ree morogyta esagea 'gã awau imome'wau 'gã nupe. Ojero 'wu ma'e 'gã katu'oka nanẽ nũ.

Juã Batista 'ga ree Erote 'ga rea'aawet

(Mateu 14.1-12; Maku 6.14-29)

7-9 Anure Erote 'ga, Garireja ywy pewara 'gã 'wryiara 'ga, Jejui 'ga rera renupa. 'Ga amũ Jejui 'ga remiapofera mome'wau 'ga upe. A'eramũ 'ga opy'a'wyrãmũ 'ga rer are. A'eramũ 'ga 'jau wemiayuwa 'gã nupe:

—Awÿja te poromũ ako?— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã amũ 'jau:

—Amanũ ma'efera 'ga amunipo 'ã 'ut oferapa rai'i nũ kũi— 'jau 'gã 'ga upe. A'eramũ amumera 'gã 'jau:

—Nipo ajee Juã Batista 'ga 'ut oferapa rai'i nũ 'ja. Maranamũ nipo Eliasi 'ga kũi— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ 'gã amũ 'jau:

—Tee nũ'ũ. Amutee 'ga te nipo nũ'ũ— 'jau 'gã 'ga upe. —Naokoiwera 'gã nũi nipo nũ'ũ. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amũ te nipo nũ'ũ— 'jau 'gã 'upa 'ga rera renupa.

Aipo 'gã 'e 'gã jemogyramũ Erote 'ga 'ũina etee futat 'gã je'ega renupa. A'eramũ 'ga 'jau:

—Tee. A'jea futat nipo. NaJuã Batista 'ga rũi. Je te ako 'ga ajukaukat ai'i. Ajuwonogukat 'ga ai'i. A'eramũ sipo awÿja 'wei?— 'jau 'ga 'ũina aipo 'eramũ.

“Aesak werewi pa je 'ã 'ga nũ”, 'jau 'ga 'ga rera renupa 'ũina. A'ere 'ga nuesagi 'ga.

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Maku 6.30-44; Juã 6.1-14)

¹⁰ Anure Jejui 'ga remimonofera 'gã 'ua ojewya nũ. Imome'wau 'ua Jejui 'ga upe:

—Kwe pe ako ore mono ape ejemome'waukaa 'gã nupe ai'i. A'eramũ ore ojero'wu ma'e 'gã katu'oka arakou ene 'jawe ai'i. Mama'eukwaawa nanẽ ore imoia arakou 'gã nui ai'i nũ— 'jau 'gã 'ua wekwawera mome'wau Jejui 'ga upe.

Imome'upaw ire 'ga 'gã nerawau ajepeja amunaw ipe, Pesaita 'jaw ipe nũ. Kwaiwete tekotee 'gã nejaa. 'Gã tee awau. Wemimu'e 'gã tee futat 'ga erawau numiamũ.

A'ere tekotee 'gã 'ga o kwaawi futari. ¹¹ A'eramũ 'gã 'jau ajaupe:

—Oo futat 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe. —Pe'je soo 'gã newiri— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã awau 'gã newiri. Ojeupe 'gã waẽmamũ Jejui 'ga oporogytau 'gã nupe:

—Janeruwarete 'ga afutat pejetywer awi pepoira. Pejetywer awi pepoirãmũ 'ga pẽ monoi wemiayuwamũ. Najuejue etee futat 'ga pejetywer awi pepoira futari— 'jau 'ga 'gã nupe.

'Gã nupe oporogytapaw ire, 'ga ojero'wu ma'e 'gã katu'oka nũ.

¹² Kaaruwamũ 'ga remimu'e 'gã 'jau 'ga upe:

—Emono 'gã amunaw ipe 'gã nemi'urama murukaa 'gã nupe. Nitywi mama'ea 'au. “Pe'je pejewau mama'e mua pejejeupe. Peu pekwãp pejesea”, ere 'gã nupe— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

¹³ A'ere Jejui 'ga 'i etee 'gã nupe:

—Naani. Pẽẽ futat mama'ea pemono 'gã nupe— 'jau etee 'ga 'gã nupe.

—Nitywi mama'ea. Mukũi'ĩ etee ipira'ia. Siku etee nanẽ kanape'ia nũ. A'ea niapoi 'gã nupe. Eneporomuriwet nipo mama'e mua 'gã nupe? Kwaiwete te 'ã 'gã ai' kũi— 'jau 'gã 'ga upe.

¹⁴ Kwaiwete 'gã. Siku miu te kũima'efera 'gã nuri 'upa 'ga porogyta renupa. A'eramũ 'gã poromũ 'jau 'ga upe: “Niapoi mama'ea 'gã nupe”, 'jau 'ga upe.

A'ere Jejui 'ga 'i etee 'gã nupe:

—Naani. Pemojo'ok 'gā. Kwaiwete 'gā 'ā. A'eramū pēē 'gā mojo'oka. 'Au sīkwēta 'gā pemuapyk. Peu sīkwēta 'gā muapyka 'jau. Peu nanē nū. Peu nanē nū 'jau 'gā muapykapap— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵ A'erauwe futat 'gā 'ga je'ega rupiwewe futat 'gā muapyka. ¹⁶ A'ere Jejui 'ga kanape'i pyyka opo pe ipira'i reewe. A'ere 'ga eramā'jāu ywau opo pe. A'eramū 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'one 'ga kanape'i mowowoka ipira reewe imopēpena 'gā nupe. A'ere 'ga imonou wemimū'e 'gā nupe.

—Pe'je imonou 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā imonou 'gā nupe. 'Gā nupe omonorauwe ojeme'yita.

¹⁷ A'eramū 'gā ojomoyka kanape'i are ipira'i reewe. A'eramū futat 'gā wewegamū.

—Janerewek jane ki 'ei— 'jau 'gā ajaupe. —Niapoi agawewi akiko. A'etea ojeme'yi janee 'ga omowowogamū— 'jau 'gā ajaupe. —Janeruwarete 'ga te ome'yi janee. A'eramū 'ā jarejewegamū jarejemogyau— 'jau 'gā ajaupe.

Ojemi'wapaw ire 'gā emynera monou ijaga yrū pype. Tusi yrupemū matyneema. 'Gā jemi'wapaw ire 'ga 'gā monou 'gā 'wyr ipe nū. Opy'araypare'emamū 'gā awau ajemogyau oje'wyr ipe nū.

Pedro 'ga Jejui 'ga mome'uawet

(Mateu 16.13-20; Maku 8.27-30)

¹⁸ A'ere anurenure'i Jejui 'ga 'ūina oporogytau 'Uwarete 'ga upe ojetee'i. 'Ga porogytaaw ipe 'ga remimū'e 'gā 'ua owaēma 'ga upe. A'eramū 'gā 'ga rerowyka. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja e'i te tekotee 'gā jee jepi?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹ —“Amanū ma'efera 'gā amū te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, e'i 'gā enee jepi. Amumera 'gā: “Juā Batista 'ga te nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, 'jau 'gā enee jepi. Amumera 'gā: “Eliasi 'ga nipo 'ā 'ut ojewya rai'i nū”, 'jau enee jepi. Amumera 'gā: “Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'gā amū nipo 'ā 'ut oferapa rai'i nū”, 'jau 'gā enee jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁰ —Pēē nū. Ma'ja pe'je ajee jee jepi nū'ū?— 'jau 'ga wemimū'e 'gā nupe.

A'eramū Simão Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—“Janeruwarete 'ga remimurera 'ga”, aru'e ore enee jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

—Je mome'u kasi ajee pejepe 'gā nupe ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

Amanūawama mome'uawet

(Mateu 16.21-28; Maku 8.31-9.1)

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat pe'je. ²² Je 'ā a'jea futat pēneki'yraretea — 'jau 'ga 'gā nupe aipo ojeupe 'eramū. —Anure nipo 'gā je rereko tyweretei. Kwaiwete nipo je ree iporomutare'ema 'gā. A'eramū nipo 'gā je rerekou tyweaete. Judeu 'gā 'wyrīa'ri, mainana 'wyrīat, Moisesi 'ga remikwasierar are moromu'jat. Mīmera 'gā nipo oporomutare'emamū je ree— 'jau 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe. —'Gā nipo je juka. A'ere nipo imuapyra 'ara rupi Jeruwarete 'ga je moferawi etee nū— 'jau 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe.

²³⁻²⁴ —Jeremiayuwamū pejejekoweramū pēē jeremifutar imū etee futat mama'ea peapo. Pejekyjawe'em futat pejejereko tywer awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pejemanū awi miamū pejekyjawe'em futat. Amumera 'gā nipo “Jejui 'ga rerowiaara je” 'eramū ifuwet pē apisi are. A'ere kasi “najejui 'ga rerowiaara rūi je”, pe'je 'gā nupe ne— 'jau 'ga wemimū'e 'gā nupe. —“Tene 'gā je jukai kwy”, pe'je etee ki. “Napoirā'ūweri je Jejui 'ga rerowiar

awi”, pe’je etee ki. Jeremiayuamū pejejekoweramū ki jeje’eg imū etee futat peko— ‘jau ‘ga ‘gā nupe. —“Najemanūweri je Jeju ‘ga mome’u are” ‘jara ‘gā nooa’uweri futari ywag ipe Jarejuwarete ‘ga pyri— ‘jau ‘ga ‘gā nupe. —“Je naapoa’uweri futari mama’ea Jeju ‘ga remifutar imū” ‘jara nanē awawe’em ywag ipe Jarejuwarete ‘ga pyri— ‘jau Jeju ‘ga ‘gā nupe. —Amumera ‘gā te nipo ajee e’i “tene ‘gā je jukal kwy”, e’i ajemogyau. “Napoira’uweri je ‘ga rerowiar awi” ‘jara ‘gā etee awau ywag ipe, Jarejuwarete ‘ga pyri— ‘jau ‘ga ‘gā nupe ‘gā mu’jau ee. ²⁵ —Okaraemā mono’og are etee ea’at ma’e ‘gā nanē ni’akwaawi futari. Kwaiwete agawewi ‘gā karaemā. A’ere aipo ‘gā miamū nooi futari ywag ipe. Nom’yi ‘gā weaa Jarejuwarete ‘ga ree. Okaraemā me’yi are etee ‘ga fueweramū. A’eramū ‘gā awawe’em ‘ga pyri. Mama’eukwaawa rapyaw ipe etee ‘gā awau— ‘jau Jeju ‘ga ‘gā nupe.

²⁶ —Temome’u awi ‘ga amū jenosī re je nanē nipo tejenosōu ‘ga wi tejewya nū. “Je naJeju ‘ga remiayuwa rūi” ‘jara ‘gā nipo okyjau je ree amanū awi. A’eramū je ‘jau aipo ‘jarera ‘gā nupe: “Najeremiayuwa rūi ‘ga”, ‘jau nipo je ‘gā nupe tejewya nū— ‘jau Jeju ‘ga ‘gā nupe.

—Amanū awi ikyje’ema ‘gā te nipo ‘jau, “Je te ‘ā Jeju ‘ga remiayuwa”, ‘jau ‘gā ‘gā nupe. Aipo ‘jarera ‘gā te nipo je anure tejewya naenosī ‘gā— ‘jau ‘gā ‘gā nupe. —Anure je ruri tejewya ywagipewara ‘gā netee ‘awa ywy pe nū. Mama’e tywera apoare’ema ‘gā netee nipo tejua tejewya ‘awa ywy pe nū. Tejuwarete ‘ga renyfuga pype je tejua tejewya anure. A’eramū nipo ‘gā ‘jau jee: “Nitywi ‘ga amū ene ‘jawe esage ma’e ‘gā. Ene tete ‘ā eneresageay oree”, ‘jau nipo ‘gā jee anure je jewyt je ruramū— ‘jau Jeju ‘ga u’ama oporogytau ‘gā nupe. —Aipo ‘ara rupi futat nipo je ‘i ‘gā nupe, ‘gā nowase. “Agera ‘gā jeje’ega wanuwa ajemogyau rai’i”, ‘jau nipo je ‘gā nupe ‘gā nowasewase— ‘jau ‘ga u’ama oporogytau ‘gā nupe. —Tejewyrū’japa te nipo je ruri pē nupe pē’wyriat pāwē pāwēnamū— ‘jau Jeju ‘ga ‘gā nupe. ²⁷ —Anure nipo pēē mū je resak pejepe pejemanūme’ēwe peje’wyriaramū je rekoa. Jarejuwarete ‘ga pājēja nipo pēē mū esaka— ‘jau ‘ga u’ama ‘gā nupe oporogytau.

*‘Gā neape Jeju ‘ga jesowo’gōkawet
(Mateu 17.1-13; Maku 9.2-8)*

²⁸ Majepeja morowykye’ema magwaw ire, Jeju ‘ga awau ywyty’rarimū oporogytau ‘Uwarete ‘ga upe. Muapyra ‘gā etee ‘ga erawau ojeupi. Pedro ‘ga, Juā ‘ga, Tiago ‘ga. Mīmera ‘gā etee ‘ga erawau ojeupi. ²⁹ ‘Uwarete ‘ga upe ‘ga porogytaramū ‘ga reakwara ojesowo’gōka. ‘Ga reakwara wenyfugamū. ‘Ga raitya nanē waparasiagamū ‘ga ree nū. Iaparasi enyfyuk te ‘ga raitya ‘ga ree.

³⁰⁻³¹ A’eramū futat mukūja ‘gā ‘ua oporogytau ‘ga upe. Ywag awi ‘gā ‘ua oporogytau ‘ga upe. Moisesi ‘ga, Eliasi ‘ga retee ‘ua oporogytau ‘ga upe. Tata enyfuga ‘jawewara wywyteripe ‘gā u’ama oporogytau. Jeju ‘ga manūawama mome’wau ‘ga upe:

—Jerusareg ipe nipo ereo emanūmū Jarejuwarete ‘ga remifutar imū etee futat. “‘Ga manūa ‘gā tywera tompy ‘jau”, e’i Janeruwarete ‘ga enee— ‘jau ‘gā ‘ga upe. —“A’eramū ‘ga ‘gā katu’okaramū akou ‘jau”, e’i Janeruwarete ‘ga enee— ‘jau ‘gā ‘ga upe imome’wau.

³² ‘Gā porogytaramū ‘ga rupi oo ma’efera ‘gā osea ‘upa. Poje ‘gā opaka. Amā’jāmayayau Jeju ‘ga renyfug are. Irāā’ā mukūja ‘gā ‘amamū ‘gā porogytaramū ‘ga upe. ³³ Mukūja ‘gā oja’wyja’wyrāmū Pedro ‘ga ‘jau Jeju ‘ga upe:

—‘Awa esageay janee ra’e. ‘Au etee sapyta ‘jau, ki Ku’jyp— ‘jau ‘ga ‘ga upe. —‘Au etee tapūja taruapo amū pē nupe ‘jau. Ene upe, Moisesi ‘ga upe, Eliasi ‘ga upe ‘jau— ‘jau ‘ga ‘ga upe.

Osera 'ga enafu'ama. A'eramū 'ga u'akwaawe'emamū oporogytau tyweruu 'gā nupe.

³⁴ 'Ga porogytarauwe ywasiga mū 'ua ojypa 'gā nee. A'eramū futat ywasiga 'gā mima 'gā nui. Ywasiga etee 'gā mopiryryita ojypa 'gā nee nū. ³⁵ A'erauwe futat Janeruwarete 'ga oje'ega muri imojypa ywasiga rupi 'gā nupe:

—Koromū je ra'yrarete 'ga, jeremimurera 'ga. A'eramū ki pēē pejeapyakau 'ga je'eg are— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega mua.

³⁶ 'Ga porogytapawauwe ywasiga ojeupiapap 'gā nui nū. Irāā'ā Jejuī 'ga etee 'ga 'amamū ojetee. Ywasiga rupi mukūja 'gā ojeupia awau. A'eramū futat 'ga remimu'e 'gā opika etee futat. Nomome'ui futari 'gā tekotee 'gā nupe, miamū ojeyyr ire.

Kunumī 'ga katu'okawet

(Mateu 17.14-21; Maku 9.14-27)

³⁷ Ai'iwe 'gā 'ua ojypa ywyty'rar awi nū. A'eramū futat kwaiwete 'gā 'ua Jejuī 'ga rowosōu. 'Ga porogyta renupa 'gā 'ua. ³⁸ Jejuī 'ga resakawe kūima'e 'ga amū 'ua wafukaita 'ga upe:

—Jejuī! Esak jera'yra 'ga jee. Majepēi tee jera'yra 'ga. Nirūi 'ga jee. A'eramū ene ejua 'ga resaka jee. ³⁹ Mama'eukwaawa 'ga opyyk 'ga moypiwukaa 'ga muafukajukaa 'ga motyjuita 'ga juru rupi. A'ere 'ga pikapikapikau 'ga rerekou. Nopoiri futari 'ga wi. Esak 'ga jee— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe. ⁴⁰ —“Pemoit 'ga wi”, a'e futat je eneremimu'e 'gā nupe ko. A'ere 'gā nomoiri etee 'ga wi ko— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁴¹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū sipo pēē je rerowiare'ema pejejemogyau 'ū? Ymā agawewi nā'ā je pē mu'eī re'ā. A'etea nipo 'ā naje rerowiari tāmējē 'ā pejepe. “Nokoa'uweri je pē pype namutamutat”, a'e je pē nupe jepi— 'jau 'ga tesirūmera 'gā nupe nanē nū.

A'ere 'ga 'jau kunumī 'ga ruwa 'ga upe:

—Ere 'ga rerua 'au jee. Taesak 'ga 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴² A'erauwe futat 'ga wa'yra 'ga rerua. 'Ga upe 'ga waēm ja'wyja'wyrāmū mama'eukwaawa 'ga pyyka nū. A'eramū futat 'ga retyka ywyu.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga pirewara upe:

—Ejepe'a 'ga wi— 'jau Jejuī 'ga jupe.

A'eramū futat 'ga imoia 'ga wi. A'ere Jejuī 'ga 'jau kunumī 'ga ruwa 'ga upe:

—Kweramū enera'yra 'ga nū. Jaruete 'ga nū— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴³ A'eramū esakarera 'gā oporesagamū etee futat 'ga ree.

—Mama'eukwaawa miamū 'ā pājēa. Ku'jywa 'ga taetu te 'ā pājēreteā— 'jau 'gā 'upa ajaupe.

Amanūawama 'ga imome'wau'japa

(Mateu 17.22-23; Maku 9.30-32)

Aipo resakarera 'gā oporesagamū 'ga ree kunumī 'ga katu'ogamū.

—Janeruwarete 'ga 'ā pājēreteā futat. Nitywi 'gā amū 'ga 'jawe— 'jau 'gā ajaupe.

⁴⁴ Aipo 'gā 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pēneki'yra agawewi je 'ā. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je pyygukat anurenure'i je ree iporomutare'ema 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga wemiayuwa 'gā nupe.

⁴⁵ A'ere 'gā naeapyoi 'ga 'eawer are. Janeruwarete 'ga namueapyoi 'gā ee. A'ere 'gā jenošī 'ga upe oporonuw are.

Esageay ma'e are 'gã mu'eawet
(Mateu 18.1-5; Maku 9.33-37)

⁴⁶ A'ere 'ga remimu'e 'gã 'jau ajaupe:

—Manamũ te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramũ jarejuapyraapa?—
'jau 'ga remimu'e 'gã 'upa.

Ajaupe etee futat oporogytau. ⁴⁷ A'ere Jejui 'ga 'gã kwaawi. Ajaupe 'gã 'e kwaawi. Nuenuwi futari 'ga numiamũ. A'ere 'ga ikwaawi futari ajaupe 'gã 'ea. A'eramũ 'ga 'jau kunumĩ 'ga amũ upe:

—Ere ejua 'au je pyri— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe kunumĩ 'ga amũ 'ua 'ga repejãna 'ga rerowyka.

⁴⁸ —Peesak te kunumĩ 'ga 'ama je pyri?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —'Ga ree pejejejuka esageramũ je ree we futat pejejuka esage. Je ree pejejejuka esageramũ je muarera 'ga ree we futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama. —Aipo apoara 'gã esage ma'eramũ Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—“Je jeresage” na'jara 'gã nũ esage ma'eramũ Jarejuwarete 'ga upe. A'ere ajuee ojejuka esage ma'eramũ te ae esage ma'eramũ 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau esage ma'e 'gã nee.

Jane poara 'gã janepytuna 'jawe futat
(Maku 9.38-40)

⁴⁹ A'eramũ Juã 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Kũima'e 'ga amũ ore aruesak mama'eukwaawa pe'aa 'gã nui ko, enerer imũ ko. A'ere norepytuna 'ga rũi ko. A'eramũ ore 'jau 'ga upe ko: “Ereapo awi nanuara”, 'jau ore 'ga upe ko— 'jau Juã 'ga imome'wau Jejui 'ga upe.

⁵⁰ Aipo 'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Aipo pe'je awi 'gã nupe. “Peapo awi nanuara”, pe'je awi 'gã nupe. Najanepytuna 'gã nũ numiamũ. A'ere 'gã jane poari te janeporowyky apo are. A'eramũ 'gã janepytuna 'jawe futat ajemogyau— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gã nupe aipo 'gã 'eramũ.

Samari wyw pewara 'gã

⁵¹ Ywag ipe awawa upe iwaẽm ja'wyja'wyrauwe Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Jerusareg ipe futat too 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵² A'ere 'ga wemiayuwa 'gã mũ ra'ne imonou wenune Samari wyw pe.

—Amunaw ipe pekwap 'oga mũ resaka jarejee jareseawamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã awau. Awau 'ga owaẽma amunawa mũ upe. A'eramũ 'gã oporogytau peuwara 'gã nupe:

—Jejui 'ga ore mut 'au oroseawa mũ rekarukaa orojee ko— 'jau 'gã peuwara 'gã nupe. —A'ere nipo 'ga ruri ore rewiri. Ityp te oreseawa 'au?— 'jau 'gã peuwara 'gã nupe.

⁵³ A'ere peuwara 'gã 'i etee 'gã nupe:

—Nitywi pẽseawa 'au nũ'ũ. Jerusareg ipe etee futat pekwap. Nepera-uweri 'au— 'jau etee 'gã 'gã nupe.

Samari wyw pewara 'gã najudeu joporemũremũa rũi. Ojopypepype 'gã. A'eramũ 'gã judeu 'gã futare'ema peu ojepype.

A'eramũ 'gã ojewya 'ua Jejui 'ga pyri nũ.

—“Nitywi pẽseawa 'au”, e'i 'gã oree ko— 'jau 'gã 'ua Jejui 'ga upe.

⁵⁴ A'e renupa Tiago 'ga 'jau Juã 'ga retee Jejui 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga upe tee pa ore 'i “Tata emut 'gã nupe 'gã apisaupap”, aru'e te pa ore 'ga upe— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

⁵⁵ A'eramũ Jejui 'ga amã'jau 'gã nee:

—Ma'eramū pēē aipo 'jau ki 'ei. Naani. Aipo pe'je awi— 'jau 'ga 'gā nupe, oje'ega moywrafena. ⁵⁶—Pe'je ajee soo ajepeja amunaw ipe etee— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau.

“Too ene rupi 'jau” 'gā eawet

(Mateu 8.19-22)

⁵⁷ 'Gā waw ipe kūima'e 'ga amū 'ua oje'ega Jeju 'ga upe:

—Too ene rupi 'jau— 'jau 'ga 'ua 'ga upe. —Taata tekou ene rewiri kwe pe ene orauwe 'jau— 'jau 'ga 'ua Jeju 'ga upe.

⁵⁸ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat nipo eneatawet je rupi ki sa? A'ere 'ā je najerogī te tekou a'i kūi. Kasuru'miara te 'ā ok. Ywykwara 'ā 'ga roga. Wyra'i nanē 'ā waityamū nū. A'eramū 'ā kaaruwauwe ojewya 'ua waity pype osea. A'ere je nanarūi. Aset ekoete te futat je tekou. Tekaarupaw ipe je tesea ekoete te futat tekou. Je 'ā pēneki'yra agawewi. A'etea 'ā je najerogī tekou. Jeremiayuwamū nan tee futat pejemogy. A'etea futat te eneatawet je rupi?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵⁹ A'ere Jeju 'ga oje'ega ajepeja 'ga upe nū:

—Erejt te je rupi? Naani te ra'u nū?— 'jau 'ga 'ga upe.

—Naani. Nooi je 'awauwe ene rupi. Tene jeruwa 'ga manūi ra'ne. Tejuwa 'ga manū re too ene rupi 'jau. 'Ga manū re nipo a'jea futat tekou ywyapi ene rewiri. Tejuwa 'ga manūa ra'ne je aesak— 'jau 'ga Jeju 'ga upe.

⁶⁰ A'ere Jeju 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani. Ene'me awi. 'Awauwe futat ejot je rupi. Eneruwa 'ga manūnamū amutee 'gā totym 'ga enee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe. —Ene tereko “Pe'je pejepeoia pejetywer awi” 'gā nupe 'jaramū 'jau— 'jau Jeju 'ga 'ga upe. —“Pejetywer awi pepoiramū Janeruwarete 'ga pē monoi wemiayuwamū” 'gā nupe 'jaramū tereko 'jau— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

⁶¹ A'ere 'ga amū 'jau Jeju 'ga upe nū:

—Tene ajee je ra'ne. Too ene rupi 'jau— 'jau 'ga Jeju 'ga upe. —A'ere je oi tepytuna 'gā momoranupa ra'ne, “Oo je 'ga rupi”, 'jau 'gā nupe ra'ne— 'jau 'ga Jeju 'ga upe.

⁶² A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—Je rupi iatawet ma'eramū pejt ekoete te futat je rupi pejejea jew're'emamū futat pejemiejarera mama'e are. Wemiejarer are eajewyt ma'e 'gā nooi futari je rupi. Eajewyt ma'e 'gā nokoarūi je mome'waramū kwe pewara 'gā nupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe u'ama.

10

Setētai tois 'gā monoawet

¹ Anure Jeju 'ga kwaiwete 'gā mū'jāu 'ga pytuna 'gā nui. Setētai tois etee 'ga 'gā mū'jāu. 'Gā mū'ē re 'ga 'gā mokwasi'wau. Mukūi juejue Jeju 'ga 'gā monou amunaw ipe wenune.

—A'ere too pē newiri 'jau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ² —Ināinānī'i etee Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā. Kwaiwete je 'gā jemogyi Jarejuwarete 'ga kwaape'ema— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe: “Emuru'jap ejemiayuwa 'gā amū emome'waramū”, pe'je ki 'ga upe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Sā'ā juuwuurana. Omonookara tywe'emamū 'ā ototokapaw ekoete. Nan tee futat nipo 'gā 'ga je'ega ojeupe 'gā imome'ue'emamū 'gā pawī etee mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

³—Ma'eramū je 'ā pē monoi kwe pe, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waukaa 'gā nupe, ikwaapare'ema 'gā nupe. Sā'ā kasuria tajau jarua pyterimū isea. A'eramū 'ā tajaua iu'wau. Nan tee futat pēē. Jarejuwarete 'ga kwaapare'ema 'gā pyterimū pese. 'Gā amū nipo amara'neramū akou pē nee. A'ere nipo je jējukai pē nee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁴—Peroo kasi karaemā ne. Ka'arana nanē kasi peroo ne. Pejējemi'urama nanē kasi peroo ne. Pejēpyapaawa nanē pēē erawawe'em nū. Pejēpytawe'em nanē pe aje pejēporogytau 'gā nupe nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

⁵—Amunaw ipe pejewaēmawe ki pe'je 'gā nupe: “Awamū Janeruwarete 'ga pē mopy'ata'wai pē mogyau”, pe'je ki pejesou pejewau 'gā nog ipe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. ⁶—Pē nee 'gā ku'iramū Janeruwarete 'ga aku'i monoi 'gā nupe. Pē nee 'gā ku'ie'emamū 'ga aku'ia nomonoa'uweri 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁷—Pejejeupe 'oga resaukaripyra pype etee futat ki pejup. Pejejeyite'ema ajepeja 'oga pype. Pejejeupe imuripyra 'wau etee futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —Sā'ā ae ojeupe ojomoporowyky re ojomepya. Nan tee futat nipo 'gā pēnemi'urama muri pē nupe ojeupe pēporogyta repyramū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

⁸—'Gā 'wyrarete upe pejewaēmawe ki pe'je 'gā nupe: “Au ore ruri Jarejuwarete 'ga porogyta mome'wau pē nupe”, pe'je ki 'gā nupe. “Pe'je ajeje pejejuā 'ga imome'wau oree” 'eramū peu pejēpytau pejejupa imome'wau 'gā nupe. 'Gā 'wyr ipe etee futat pejejemogyau pejejeupe mama'e muripyra 'wau etee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau.

⁹—Ojero'wu ma'e 'gā ki pekatu'ok. Jarejuwarete 'ga ree pēē 'gā mu'jau. “Werowiarāmū 'ga pē mogoi wemiayuwamū”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

¹⁰⁻¹¹—Pejewau nipo 'gā 'wyrarete mū upe pejewaēma. A'eramū nipo 'gā “noreporenuwiwiri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū ki pe'je 'gā nupe: “Janeruwarete 'ga 'ā wemiayuwamū pē futat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee 'ga”, pe'je ki 'gā nupe. “A'eramū nipo 'ga anure pē mu'arasiga pē mogyau”, 'jau ki pēē 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū pēē 'gā 'wyrarete pyterimū pejewau pejejemogyau pejēpyapaawa nupānupāu, 'yja motototoka jui. “Janeruwarete 'ga 'ā ifuwet pē katu'og are futat numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee”, pe'je ki pejewau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

¹²—A'jea futat je 'i. Anure, wowase pē majatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga Sodom ipewarera 'gā nereko tyweretei nū. Sodom ipewarera 'gā itywywet Janeruwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'gā nereko tyweaete 'gā tywer are nipo. A'ere “Noreporenuwiwiri ore Jarejuwarete 'ga je'eg are” 'jara 'gā Sodom ipewara 'gā tywera apyraawi. A'eramū 'ga a'eramū nipo 'gā nerekou tyweaete nū Sodom ipewarera 'gā apyraapa— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

Jejuī 'ga je'ega moywyrafenawet

(Mateu 11.20-24)

¹³ A'eramū 'ga 'jau 'Uwarete 'ga ree oporomutare'ema 'gā nupe:

—A'e je ki 'ei pēporiay' i 'ā pejejemogyau numiamū a' i kūi. Korasī pewaramū, Pesaita pewaramū. Mīmer ipewaramū 'ā pēporiay' i pejejemogyau numiamū. Pē'wyr ipe ako je Jarejuwarete 'ga mome'ui tekou pē nupe ikue numiamū. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oka ako tekou pē neape ikue numiamū. A'ere ako nepēporenuwiwiri jeje'eg are ikue. Nepēpouriwiri ako pejetywer awi ikue. Pejetywera retee ako pēē ikue. Tiro pe 'gā katu'og ire amunipo 'ā peuwara 'gā pōiri otywer awi rakue. Sidom ipe nanē je iapo re amunipo 'ā

peuwara 'gā poiri futari otywer awi rakue. Tanimuga amunipo 'ā 'gā wereko wapyte'rarimū otywer awi opoira resaukaawamū. A'ere ako je 'au agawewi iapoi tekou pē'wyr ipe ikue. A'etea ako nepepouri pejetywer awi ikue— 'jau Jeju'i 'ga u'ama 'gā nupe.

14—A'eramū nipo Jarejuwarete 'ga pē majatykaawa 'ara rupi Tiro pewara 'gā majatykau wowase. A'eramū nipo 'ga 'gā nerekou tyweaeete. Sidom ipewarera 'gā nanē nipo 'ga erekou tyweaeete nū. 'Gā tywer are wejue nipo 'ga 'gā nerekou tyweaeete etee. A'ere nipo 'ga pēē te pē nerekou tyweretei kwaiwete. Pēē te 'ā neperowiari 'ga, 'ga pājē resakareramū miamū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama.

15—Pēporiay'i pejejemogyau numiamū, a'e je 'ā pē nupe, Kafanaū pewaramū nanē nū. “Ore Kafanaū pewaramū oreresage. A'eramū ore arawau ywag ipe”, pe'je pejejaupe numiamū. A'ere je 'i pē nupe: Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'eramamū futat pēē, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jeju'i 'ga Kafanaū pewara 'gā nupe. —Nepepouri te 'ā pejetywer awi. A'eramū pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe futat— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

16 A'eramū 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Pe'je pejewau jeporogyta mome'wau kwe pe 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū pē nee wapyaka ma'e 'gā je ree nanē futat wapyakau nū. Pēje'ega renupara 'gā futat jeje'eg are nanē wapyaka nū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pēje'ega renupare'ema 'gā je ree nanē nuapyakai nū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Je renupare'ema 'gā nanē futat je muarera 'ga nuenuwi nū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama.

Setētai tois 'gā wekwawera mome'uawet

17 A'eramū Jeju'i 'ga wemimū'ēmera 'gā monou kwe pe, 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. Setētai tois 'gā awau kwe pe 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga porogyta are. Anure 'gā 'ua ojewya nū. 'Gā ku'ia 'gā nerekou. A'eramū 'gā 'ua 'jau Jeju'i 'ga upe:

—Mama'eukwaawa miamū futat ore oromoit arakou 'gā nui ai'i— 'jau 'gā 'ua 'ga upe imome'wau. —“Jeju'i 'ga rer imū ore pē moiri 'gā nui”, 'jau ore mama'eukwaawa upe ai'i— 'jau 'gā 'ua imome'wau Jeju'i 'ga upe.

18 Aipo ojeupe 'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea— 'jau etee futat 'ga 'gā nupe ojeupe imome'uramū. —Ymā te je mama'eukwaawa 'wyrriara resagi ikue, ywag awi tut i'ara resagi ikue, Satanasi turi 'ara resagi ikue. Sā'ā tupā werawa 'ara. Nan tee futat i'ari. Janeruwarete 'ga imuēma imua imomoa ikue. A'eramū je a'eramū esaka ikue. Janeruwarete 'ga ipājē renuēma jui ikue. A'eramū ināinān'i etee erekou. Ma'eramū 'ā emiayuwa pemoit 'gā nui rai'i. Tepājēa te ako je omono pē nupe ai'i. A'eramū 'ā pēē imoia pejejemogyau 'gā nui rai'i— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. 19—Ma'eramū 'ā mama'eukwaawa 'wyrriara ipājēa niapoa'uweri pē nupe. Jeje'eg imū peata pē nekoramū mama'eukwaawa 'wyrriara nepē apisiukari mama'e tywera upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama. —A'eramū nipo pēē pejepyruga agawewi futat moi are. A'eramū nipo pē u'wau agawewi. A'etea nipo nepemanūi jupe. Jawa'jyra nipo pē piaū agawewi. A'ere nipo naya'uweri pē nupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau. —Jeje'eg imū peata pē nekoramū nitywa'uweri mama'e tywera pē nupe. Ma'eramū 'ā a'jea futat mama'eukwaawa pemoit pejejemogyau 'gā nui. 20 A'ere kasi a'e are pejerowiaraipe pejejee pejejemogyau ne. Jeremiayuamū wejue te pejemogy. Ma'eramū 'ā pēku'i pejejemogyau— 'jau Jeju'i 'ga u'ama 'gā nupe oporogytau. —Jeremiayuamū pēnera jekwasari 'upa jeka'aran are ywag ipe. A'e are ki pēku'i pejejemogyau jeremiayuamū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

*Jejui 'ga ku'iawet
(Mateu 11.25-27)*

²¹ Janeruwarete 'ga pājēa Jejui 'ga rerekou. A'eramū 'ga a'eramū aku'iramū akou oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. Ene 'ā mama'e jararetea. Ene 'ā ywag ipewara mama'e jara. Ywy pewara jara nanē 'ā ene nū. Ene te 'ā mama'e jararetea. Nai'akwaap ma'e 'gā etee rūi 'ā eremueapyo jeje'eg are. Akotee ma'e 'gā na'ne 'ā eremueapyo ee nū. I'akwaap ma'e 'gā jēmī 'ā ene imueapyowe'em ee. Ejemifutar imū etee futat 'ā ene akotee ma'e 'gā mueapyo ee. Nanuara futat te 'ā erefutat rakue— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe. —Ma'eramū 'ā itywera 'gā etee futat eremueapyo ee— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²² 'Uwarete 'ga upe oje'eg ire Jejui 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Jeruwarete 'ga je mu'akwaap mama'e are ikue. Ma'eramū je 'ā ikwaawi— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Jeruwarete 'ga je kwaap katu katu futat. Nitywi 'ga amū je kwaapara mū. Jeruwarete 'ga etee te je kwaap— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —Je 'ā Tejuwa 'ga akwaap katu katu futat. A'ere 'ga nitywi amū je 'jawewara Jeruwa 'ga kwaapa katu katuara 'ga— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū je 'ā tejempyyrūmera 'gā mu'ei Tejuwarete 'ga ree. A'eramū 'gā a'eramū 'ga kwaapa je pyri— 'jau 'ga 'gā nupe.

²³ A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe etee:

—Jeporokatu'okawera 'ā peesak. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā katu'oga nanē 'ā pēē esaka nū. Ma'eramū 'ā pēku'i pejejemogyau— 'jau 'ga wemimu'e 'gā nupe. ²⁴—Janeypy 'gā 'ā iporesagiewet futat jeremiapo are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emauwe rakue. 'Gā 'ā oporenuwiweramū jeje'eg are rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā manūi erujewi je rure'emauwe rakue— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe. —Pēē 'ā jeremiapoa peesak katu katu. Ma'eramū 'ā 'gā ku'ia peapyraap— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

Ajuee ajemuaēm ma'e

²⁵ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga amū 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe. “Tomojenosī Jejui 'ga 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe numiamū.

—Maran ae awau Jarejuwarete 'ga pyri ki 'ei? Emome'u jee 'i— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja e'i Moisesi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga rakue? Eremogyta nipo jepi? Maran enereapyo ee?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁷ —Aipo e'i futat 'ā Moisesi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga rakue. “Peenup Jarejuwarete 'ga je'ega. Pēporomutat Jarejuwarete 'ga ree a'jea futat. Mama'ea peapo 'ga upe, 'ga remifutar imū. Pejejea'aramū pejejemogyau 'ga ree 'gā nee pejejea'ara apyraapa. Aipo aporamū nipo pejeporomutaramū 'ga ree a'jea futat”, e'i 'ga ka'aran are rakue. “Pēporomutat pejepyriwara 'gā nee pejejee jeporomutara 'jawe etee futat”, e'i 'ga 'ā ka'aran are inuga janee rakue— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁸ —A'jea futat aipo 'ea— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Namutar iki peapo. A'eramū pejewau Jarejuwarete 'ga pyri pejemanū re— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁹ A'eramū 'ga 'jau Jejui 'ga upe nū:

—A'eramū je maranuara 'gā nee tepota'waramū ki 'ei? Awŷja je pyri-waramū ki 'ei?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

³⁰ A'eramū kwe pe etee Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jau ajuee 'gā pojejuka are.

—Küima'e 'ga 'ut amũ akou ojypa Jerusareg awi. Ajepeja amunaw ipe 'ga 'ua numiamũ, Jeriko pe 'ga 'ua numiamũ. A'ere 'ga ruaw ipe muna'ywa 'gã 'ga rekoari. A'eramũ muna'ywa opokoka 'ga ree. 'Ga raitya mosoka 'ga wi 'ga nupãnupãu 'ga monou 'ga nuga. 'Ga jukaaipe 'ga rejaa inuga peyse pe. ³¹ A'eramũ mainana 'ga amũ awau akou pe rupi. Awau owaëma 'ga upe. Irãã'ã 'ga ruwamũ peyse pe. Amã'jãu etee 'ga ree. Okwapa etee 'ga pyu. A'ere mainana 'ga nokoi 'ga ree. Awau etee 'ga pyu. ³² A'ere 'ga amũ 'ua nũ. Levi 'ga juapyrera 'ga amũ 'ua 'ga pyu nũ. 'Gã pytuna 'ga futat numiamũ. A'ere nanëwëjëmĩ 'ga nokoi 'ga ree. Okwapa etee 'ga pyu nũ— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe.

³³—A'ere Samari wyw pewara 'ga 'ua pe rupi akou. Na'ga jekoty'aawa 'ga rüi agawewi. 'Ga ree iporomutare'ema 'ga agawewi. * Inupãmyrera 'ga judeua. A'etea Samari wyw pewara 'ga inupãmyrera 'ga resakawe ajemuaëm 'ga ree. ³⁴ A'eramũ 'ga opytau 'ga ree. Na'ga remiesaga 'ga rüi agawewi. A'etea 'ga opytau 'ga ree. Oporiamũ 'ga ree. Iporiay'i 'ga 'upa 'ga upe. “Maran poko ene 'i'?” 'jau 'ga 'ga upe.

—“Muna'ywa opokok je ree ki 'ei, jekaraemã areewi ki 'ei”, 'jau 'ga 'ga upe.

—A'eramũ futat 'ga muagy monou 'ga ree, 'ga pi'rokawer are. Muaga 'ga ree imono re ifaa 'ga wi. A'ere 'ga 'ga monou kawaru'i 'arimũ, weymawa 'arimũ 'ga rupia. A'eramũ futat 'ga 'ga rerua erowaëma ae seawa 'og ipe. A'e pe futat 'ga 'ga fuanuga 'ga rerekou.

³⁵—Ai'iwe 'ga, oo enune, oka'aranũũ monou 'oga jara 'ga upe. “Efuanug 'ga jee. Maran gatu nipo owaëme'ema ka'aranũũa jupe. Jupe iwaëme'emamũ tejewya tamepypap ene 'jau”, 'jau 'ga 'oga jara 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

³⁶ Imome'upaw ire Jejui 'ga oje'ega moromu'jara 'ga upe nũ:

—Muapyra 'gã inupãmyrera 'ga resaka. Maranuara 'ga ajemuaëma 'ga ree? 'Ga pytuna 'ga te ajemuaëm 'ga ree?— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

³⁷—Naani. 'Ga pytune'ema 'ga futat ajemuaëm 'ga ree, ojejukau 'ga ree— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat. 'Ga pytune'ema 'ga futat ojejuka 'ga ree. A'eramũ pëë nanë iapou nan— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Nan aeresage jejukai ajuee. Namutar iki pëë nanë peapo nũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

A'eramũ moromu'jara 'ga awau nũ.

Jejui 'ga awau Marta ëë 'wyr ipe

³⁸ Aipo mome'upaw ire Jejui 'ga wemimu'e 'gã nerawau ajepeja amunaw ipe nũ. Marta ëë rog ipe awau osou. ³⁹ Èë kypy'yra ëë, Mari ëë awau wapyka Jejui 'ga pyri, 'ga porogyta renupa 'ũina. ⁴⁰ A'eramũ Marta ëë kumi apou erekou. A'eramũ ëë 'jau ojeupe: “Koo. Je tee 'i nipo aje ako mama'e apou jarejee”, 'jau ëë. “Maran tete Mari kynu nuapoi mama'ea je pyri. Wapyg etee pa 'ã kynu 'ũina kã pyri nũ”, 'jau ëë ojeupe.

A'eramũ ëë 'ua oje'ega Jejui 'ga upe:

—Emut kynu je poaa. Je etee ako teporowykyau. “Ekwap ëë poaa mama'e apou”, ere kynu upe jee— 'jau ëë Jejui 'ga upe.

⁴¹—Naani. Ene te 'ã eporowyky are etee enerea'at. Epytu'u'i jui. Ere-jemuaëm awi eporowyky are etee— 'jau 'ga ëë upe. —Tene Mari ëë reni. Jeporogyta are ëë porenuiweramũ. Jaruete ëë reni je renupa, jeporogyta are wea'aramũ— 'jau 'ga ëë upe. ⁴²—Ene te 'ã mama'e apoawamũ etee erekou

* 10:33 Ymã judeu 'gã niporomutari Samari wyw pewara 'gã nee rakue.

rakue. Ēē jeje'ega renuparamū etee ako. Ēē te 'ā oporowyky esagea wesak ojeupe. Nomomoira'uweri 'gā ēē jui— 'jau Jejui 'ga ēē upe 'ūina.

11

Jarejuwarete 'ga upe 'gā je'eg are

'gā mu'eawet

(Mateu 6.9-15; 7.7-11)

¹ Anure Jejui 'ga 'ūina oporogytau 'Uwarete 'ga upe. 'Ga pig ire 'ga remiaiyuwa 'gā 'jau 'ga upe:

—Ore mu'e ape Jarejuwarete 'ga upe oroje'eg are ki jā— 'jau 'gā 'ga upe.
—Sā'ā Juā Batista 'ga wemiaiyuwa 'gā mu'ea rakue. Nan ore mu'e ape, ene taetu— 'jau 'gā 'ga upe.

² Aipo ojeupe 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nan iki peporogyta 'ga upe:

Kiapi'ni. Oroje'eg ore arajupa enee.

Tene muoryp ki 'gā najuejue etee.

Kamēsiete ki 'gā najuejue etee tene rerowiat ajemogyau.

Kamēsiete tere'yi 'wyrriaramū oree najuejue etee 'jau.

³ Awamū ki mama'ea emut oree oreremi'uramamū.

⁴ Norerea'aru'jawi ore mama'e tywera orojeupe 'ga iapoawer are.

A'eramū ki ene ejea'aru'jawe'emamū oretywer are.

Ore mamuakat futar iki ape mama'e tywera apoe'em are,

pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee.

⁵ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Jarejuwarete 'ga upe pejeporogyta awi kasi pepoit futar ine. Ojewi pepoire'emamū nipo 'ga mama'e esage muri pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū, 'gā mu'jawamū nū:

—Sā'ā nipo kūima'e 'ga amū rura iwaēma opytuna 'ga upe ppyaje. A'eramū nipo 'gā osea ajemogyau. A'eramū nipo 'ga 'ga momaka. ⁶ “Kanape'ia emut amū jee. Muapya kanape'ia emut jee. Jepyntuna 'ga 'ut amū owaēma jee. A'ere nitywi mama'ea 'ga upe. A'eramū je teju, emut amū mama'ea jee, 'jau enee”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. ⁷ A'eramū nipo oset ma'e 'ga 'jau ajaupe: “Aset je teju. Najefu'amiweri je. Jera'yra 'gā oset 'upa. Awopytym je 'okwara ko”, 'jau nipo ta'yt ma'e 'ga ajaupe.

⁸ —A'ere nipo 'ga pyntuna ojero'waro'wau etee 'okwara mopoga u'ama 'ga upe wojere'emamū. Pog pog pog. A'eramū nipo 'ga omogerukare'emamū afu'ama, kanape'i monou 'ga upe, opytuna 'ga omogerukare'emaue.

⁹ —A'eramū je 'jau pē nupe: Nan tee futar iki pejemogy pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe pejeojere'emamū. A'eramū 'ga pēnemifutara mua pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

—Ojeupe pēē mama'e renūjamū Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. “Je poar ape” ojeupe 'eramū 'ga pē poari futari. Kamēsiete 'ga pejepoare'emamū, pejeje'ega pejemogyau pejeojere'emamū 'ga upe. Sā'ā mama'e 'ara ae wi. A'eramū 'ā ae ijaramū awau ekaa. Esag ire tāmējē 'ā ae opoia ekar awi. Nan tee futar iki pēē, pejeje'ega pejeojere'emamū futat 'ga upe mama'e renūi awi. A'eramū 'ga mama'e mua pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

—'Okwara mopogara 'ga 'jawe ki peko. 'Okwara rawopytymo'wog ire etee 'ga poiri imopog awi. Nan tee futar iki pēē. Pepoit kasi 'ga upe pejeporogyta awi ne. A'eramū 'ga pē poari futari— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

10 —“Mama'e emut amũ jee” 'jara 'gã nupe 'ga imuri futari. “Je poar ape” 'jara 'gã 'ga opoat futat. Ojeupe peje'egamũ 'ga je'egi futari pẽ nupe— 'jau 'ga u'ama 'gã nupe oporogytau.

—Pejenosi kasi mama'ea 'ga upe enũina ne. Mama'e esage tee te 'ga amut pẽ nupe. Namura'uweri 'ga mama'e tywera pẽ nupe. 11 Sã'ã pẽẽ. “Mama'e emut amũ jee, Kiapi'ni”, pejeja'yra pejejeupe i'eramũ mama'e katurama etee imonoa pejeja'yra upe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e esagea etee imuri pẽ nupe, “mama'e esagea emut jee” 'eramũ. Moja sipo pemono pejeja'yra upe, “ipira emut jee” 'eramũ? Naani. Mama'e esagea etee te pemono pejeja'yra upe. 12 “Wyraupi'a emut amũ jee” 'eramũ sipo jawa'yra pemono pejeja'yra upe? Naani. Nepemonoa'uweri jawa'yra pejeja'yra upe. Nan tee futat Ku'jywa 'ga— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe u'ama.

13 —Pẽẽ 'ã aetywera agawewi. A'etea 'ã mama'e esagea etee pemono pejeja'yra upe— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. —Nan tee futat peapo numiamũ. A'ere Ku'jywa 'ga te mama'e esagerete muri pẽ nupe “mama'e esagea emut oree” ojeupe pẽẽ 'eramũ— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe u'ama. —U'agesagea miamũ futat 'ga amut pẽ nupe, “Emut E'agesagea jee” ojeupe 'eramũ— 'jau 'ga oporogytau 'gã nupe.

Mama'eukwaawa rerekwat

(Mateu 12.22-30; Maku 3.20-27)

14 Oporogytapaw ire Jejuĩ 'ga mama'eukwaawa pe'au erekwara 'ga wi. A'ea 'ga moje'egukare'ema 'ga mogou. Ije'ege'ema 'jawe 'ga pirewara 'ga mogou. A'eramũ 'ga ojewi ipe'a re oje'ega nũ. A'e resakarera 'gã oporesagamũ ajemogyau 'ga ree.

15 A'ere 'gã amũ “o'meramũ te 'gã 'i”, 'gã 'i etee ajaupe:

—Mama'eukwaawa 'wyriara je'eg imũ te 'ga 'ga pirewara moiri 'ga wi— 'jau 'gã ajaupe. —Pesepu je'eg imũ te 'ga imoiri 'ga wi— 'jau etee esakarera 'gã ajaupe.*

16 A'eramũ peuwara 'gã 'jau 'ga upe:

—Oreremiesage'ema eapo amũ oree. A'e resaka “A'jea futat ra'e”, taru'e enee 'jau. “Janeruwarete 'ga opãjẽ muri 'ga upe ra'e”, taru'e enee 'jau— 'jau 'gã 'ga upe numiamũ.

A'ere 'ga nuapoi 'gã nupe. “Mama'e tywera siapoukat esaka 'ga upe jarejee 'jau”, 'jau 'gã ajaupe numiamũ. A'ere 'ga nuapoi 'gã nupe. 17 Okwaap 'ga 'gã je'eg jemima ojee. A'eramũ Jejuĩ 'ga aipo 'jau etee 'gã nupe:

—Maran sipo 'gã amũ a'eramũ ojo'oka oywy pype ajamueu? Ajaupi etee futat ajuapisaupap, ojomateepapa ajaupi etee futat— 'jau Jejuĩ 'ga u'ama oporogytau 'gã nupe. —Maran sipo a'eramũ ajepeja amunaw ipewara 'gã ojo'oka ajaupi etee futat ajuapisawamũ?— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe u'ama.

18 —Nan iapo re amunipo 'ã mama'eukwaawa remiayuwa ojomateepawi ajaupi etee futat— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. 19 —“Pesepu pãjẽ mũ 'ga mama'eukwaawa pe'ai 'gã nui”, 'jau ako pẽẽ jee ko. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Ma'ja pãjẽ mũ ajee pẽnemiayuwa 'gã mama'eukwaawa pe'ai 'gã nui? NaJaneruwarete 'ga pãjẽ mũ rũi nipo 'gã imoiri 'gã nui?— 'jau 'ga 'gã nupe.

20 —Je nanẽ futat 'ã Jarejuwarete 'ga pãjẽ mũ etee je 'ã imoiri 'gã nui. A'eramũ pẽẽ a'e are je kwaapa. “Janeruwarete 'ga remimurera 'ga te nipo 'ã”, 'jau amunipo 'ã pẽẽ jee— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

21 —Ifuakat ma'e 'ga 'ã u'ywa renu'ama 'okwar ipe woga rarũmũ. A'eramũ 'ã muna'ywa osowe'em. 22 A'eramũ ifuakararete ma'e 'ga 'ua 'ga muajãna 'ga

* 11:15 Mama'eukwaawa 'wyriara rera mukũ tapy'ya je'eg imũ. Satanasi 'jawamũ, Pesepu 'jau nũ.

monou 'ga retyka u'ywa pojekau 'ga wi. A'eramũ futat osou 'ga karaemã upe. A'eramũ futat 'ã erawau ime'ega ajaupe— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau.

—Mama'eukwaawa 'wyriara ifuakat ma'e 'jawe. Ipãjê futat numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga te pãjêrete. Mama'eukwaawa 'wyriara pãjêa te 'ga wapyraap. Ma'eramũ 'ã ae Jarejuwarete 'ga pãjê mũ mama'eukwaawa pe'ai 'gã nuĩ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama, oporogyta.

²³ —Je ree iporomutare'ema 'gã najeremiayuwa rui — 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Jeporowyky are je poare'ema 'gã naje upe rui oporowyky. Mama'eukwaawa upe te 'gã porowykyi— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Werekwarera upe mama'eukwaawa jewyawet
(Mateu 12.43-45)

²⁴ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pê nuĩ omoir ire mama'eukwaawa nipo ioi wyy akÿme'ema rupi opytaawa mũ rekaa akou. A'eramũ nipo opytaawa mũ resake'emawe 'jau ojeupe etee futat nü: “Maran te 'ã nooi tejekwawer ipe etee futat tejewya nü 'i?” 'jau nipo ojeupe. ²⁵ A'eramũ nipo ojewya 'ua werekwarera 'ga resaka. Erekwarera 'wyriar amuteeramũ nipo akowe'em ee. Ijekatu'oguu tuwamũ. ²⁶ A'eramũ nipo opytuna majatykau awau. Sete nipo opytuna rerua. A'ea te nipo itywerete. A'eramũ te nipo erekwarera 'ga te'arareteramũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau. —A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea mama'eukwaawa rerekwarera pype ose re mama'eukwaawa noseu'jawi 'ua nü— 'jau 'ga 'gã nupe.

Jejui 'ga rerowiaara 'gã ku'ia

²⁷ A'ere Jejui 'ga oporogytapaw ire kũjã êê mũ mytun awi wafukaja mua 'ga upe:

—Iku'i nipo eney kynananimenime ene ree— 'jau êê wafukaja mua 'ga upe.

²⁸ Aipo ojeupe 'eramũ Jejui 'ga 'jau êê upe:

—A'jea futat nü i. Iku'i futat êê je ree nü i— 'jau 'ga êê upe. —Je rerowiaara 'gã taetu nipo êê ku'i wapyraap— 'jau 'ga êê upe.

Aeremiapoe'ema fariseu 'gã enüinawet
(Mateu 12.38-42; 16.1-4; Maku 8.11-13)

²⁹ Ojee 'gã jatykapaw ire Jejui 'ga oje'ega 'gã nupe nü:

—Awauwaramũ miamũ 'ã nepêa'wyri futari pejemogyau 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe. —Oreremiapoe'ema eapo amũ oree, pe'je 'ã jee numiamũ. A'e resaka “A'jea futat Janeruwarete 'ga opãjê muri 'ga upe ra'e”, taru'e enee 'jau, pe'je 'ã jee numiamũ. A'ere je naapoa'uwari mama'ea pê nupe pênemiesagamũ— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Juna 'ga ree etee je pê muea'ari pê mogyau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ³⁰ —Sã'ã ipira Juna 'ga mokona rakue. A'eramũ 'ã imuapyra 'ara rupi 'ga rerua eropy'apojyau rakue. Nan tee futat je ferawi imuapyra 'ara rupi. Je manũ re nipo Janeruwarete 'ga futat je moferapa imuapyra 'ara rupi Juna 'ga 'jawerimũ etee futat. Aiporamũ tãmêjê te nipo pekwaap. “Na pa je Janeruwarete 'ga 'ga muri rakue”, 'jau nipo pêê jee je feraw ire— 'jau 'ga 'gã nupe.

³¹ —Wowase pê majatykaaw ipe Janeruwarete 'ga 'jau pêê mũ nupe. “Ko 'gã esage ra'e. Werowiat wejue 'gã jera'yra 'ga. A'eramũ je 'gã mua tejemiayuwamũ. A'eramũ 'awamũ 'gã 'ua osou ywag ipe je pyri. Jera'yra 'ga 'gã werowiat rakue”, 'jau nipo 'ga pê nupe. “Ko 'gã te aje nia'wyri. Nuerowiari 'gã jera'yra 'ga rakue”, 'jau nipo 'ga pê nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. —Aipo 'eramũ nipo Sepa wyy pewara 'wyriara êê 'jau pê nupe: “NaKu'jywa kiã remiayuwa rui agawewi je ikue. A'etea je ojet muku awi

Sarumāu kīā je'ega renupa ikue”, 'jau nipo ēē pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —“A'ere 'ā Jejuī kīā rekoī agawewi pē pype rakue. I'akwaap ma'e kīā jēmī. A'etea 'ā nepeanuwi kīā je'ega rakue”, 'jau nipo ēē oje'ega 'ua pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —A'jea futat ēē 'i. Sarumāu 'ga a'jea futat okwaap numiamū. A'ere 'ga nokwaapawi. Je te 'ā a'jea futat okwaap katu katu. A'etea 'ā jeje'ega nepeanuwi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³²—Janeruwarete 'ga rowase pē majatykaaw ipe nipo Ninewa pewara 'gā afu'ama pē nupe. “Ore nanē nū. Norokwaawi ore Ku'jywa 'ga ikue. A'etea ore orojeupe Juna 'ga 'ga mome'u pyrauwe oropoit orotywer awi ikue”, 'jau nipo 'gā pē nupe. “A'ere 'ā nepeanuwi futari Jejuī 'ga je'ega rakue”, 'jau nipo 'gā pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Juna 'ga a'jea futat esage ma'e rakue. A'ere 'ā je te 'ga apyraawi. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe pejemogyau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

Arāparīn

(Mateu 5.15; 6.22-23; Maku 4.21-23)

³³ A'ere Jejuī 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Arāparīna monyg ire ae nomima'uweri mama'e 'ag are. Imonyg ire ae imonoi jakatupe te imyina ajesawamū te— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe.

³⁴—Tata eny 'jawe aereaa. Sā'ā tata enya mama'e resaukara janee. Nan tee futat jarejeau jane mama'e resagi. Ea ma'e 'gā wesak katu katu futat mama'ea. Eawep ma'e 'ga te aje 'ā nuesakaturi mama'ea. Nan tee futat pēē. Ea ma'e 'gā 'jawewaramū pēē pēneapyo pejemogyau jeje'eg are, erowiaa pejemogyau. A'eramū pēē mama'e apou Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. A'ere eawep ma'e 'jawewaramū nepēneapyoi futari jeje'eg are. Neperowiari jeje'ega. A'eramū pēē pejemifutar imū etee futat mama'e apou pejemogyau. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe pēē— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³⁵—A'eramū pēē jeje'ega renupa futat. Jeje'ega tata eny 'jawe. Sā'ā tata enya pe resaukara pē nupe. Nan tee futat jeje'ega pē mu'eī ywaga piar are. ³⁶ A'eramū pēē jeje'ega renuparamū tata eny pype futat pejemogyau pejeatau. Jeje'ega renupara 'gā a'jea futat ajemogyau mama'e apou esage Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

Judeu 'gā nemiapo

(Mateu 23.1-36; Maku 12.38-40)

³⁷ Jejuī 'ga porogytapaw ire fariseu 'ga amū 'jau 'ga upe:

—Ere ejua ejemi'waa je'wyr ipe— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejuī 'ga awau 'ga rupi.

'Ga rog ipe owaēm ire Jejuī 'ga awau osou. Awau wapyka. ³⁸ A'eramū 'ga mo'wyarera 'ga 'jau ojeupe: “Kuu. Nojepoei futari nipo ajee 'ga ki sa”, 'jau 'ga ojeupe. “Najane 'jawe rūi 'ga jepoei ojemi'war enune”, 'jau 'ga 'ga ago'wau ojeupe etee futat.

³⁹ A'ere Jejuī 'ga ikwaawi ojee.

—Ene 'ā jarejemiapou etee futat mama'ea ereapo ekou numiamū— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. —A'jeteetewi 'ā ene mama'e apou ekou numiamū. A'etea 'ā nenea'wyri. Pēē 'ā y'a kupe pireita futat numiamū. A'ere 'ā nepekatu'ogi waipy katy. Nan tee futat 'ā pēē. Pēpir esageay futat numiamū. Pejauk futat pejepiky'a awi numiamū. A'eramū 'ā pēpira ojekatu'oka numiamū. A'ere pēkurasāu nia'wyri futari. Iky'auuramū futat pēkurasāua. A'ere 'ā pejekurasāu nepekatu'ogi futari— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina.

40 —Pē'akwaawe'ema pē nereko kūi — 'jau Jejui 'ga oje'ega moywyradena 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga 'ā pē apoarera. A'eramū 'ga afuweramū pē katu'og are numiamū. Napēpira katu'og are rūi 'ga fueweramū. Pēkurasāu katu'og are tee 'ga fueweramū numiamū— 'jau 'ga oje'ega moywyradena 'gā nupe. —Pejetywer awi pepoir ire amunipo 'ā 'ga pē katu'ogi. A'eramū amunipo 'ā pēē pejejesageramū pejejemogyau 'ga upe, 'jau je 'ā tekou pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

41 —Pejejakate'em awi pepoit. Ikaraemāe'ema 'gā nupe pejekaraemā pe-mono amū. Nan pēē iaporamū pejekatu'ok, pēpira we futat pēywyter ipe nanē nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

42 —Pēporiay'i pēē numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweri pejejee pejeporomutare'em are. Fariseu 'ā pēē. A'eramū pēē mama'e mojo'oka pejepo 'jawe pejejeupe. Ko pypiara nanē imojo'oka nū. A'eramū pēē majepeja monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū emyrera pēma'ea. Kumikasiga miamū pēē imojo'oka imonou Jarejuwarete 'ga upe. Nanuara te esage futat 'ga upe numiamū. A'ere namāa etee rūi peapo. Pejejee nanē futar iki pejejuka esage nū. Mīmera apoa esageay Janeruwarete 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe, 'gā mu'jau ee. —A'ere 'ā pēē nanarūi. Pēē 'ā pejereko tywerete. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pejejee pejeporomutare'em are pē nereko tyweaete— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina. —Pejepytuna 'gā nereko esagearamū Jarejuwarete 'ga ree we futat pejejuka esage— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —A'ere pejepytun are pejejuka'e'emamū Jarejuwarete 'ga we futat pereko tywerete— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina oporogyta.

43 —Pēporiay'i nipo pēē numiamū. “Je jeresage” pe'je numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei. Pejetykaaw ipe pejewau 'ā kūima'eeteete 'gā apykaw ipe etee pēapygiwet. Ukawō'ō me pejetau pejejemogyau miamū 'ā pejejeapeje'ega futaa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

44 —Judeuramū jane nipyruga'uweri tywy are. Tywya nia'wyri. Aeto'omera ajemogy. A'eramū jane jarepyruga'ema futat ee. A'eramū jane mama'e monou tāmējē futat im'ina tywy 'arimū imojewakawamū ajaupe. A'eramū ae tywy 'arimū opyruga'ema. Tywya 'ā 'ūina ojewage'emamū. A'eramū 'ā ae okwapa i'arimū. Ikwaape'ema rerekou. Nan tee futat pēē. Nepēywyter a'wyri pejejemogyau. A'ere 'gā nokwaawi te. Tywy jewage'ema 'jawe futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —“Oresageay” pe'je 'ā jepi numiamū. A'ere 'gā nepēkwaawi te. Pēywyter a'wyre'ema nokwaawi te— 'jau 'ga 'ūina 'gā nupe.

45 A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā amū 'jau Jejui 'ga upe, aipo 'ga 'eramū.

—'Gā nupe aipo 'jau te ore nanē futat ore ago'o ape e'ina nū— 'jau 'gā 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

46 —Pēē nanē nipo moromu'jaramū pejemogy tywet 'gā 'jawe futat nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Napejejemimu'efer imū etee rūi te 'ā mama'ea peapo. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweaete futat. Sā'ā 'gā amū mama'e poyja monoa aju'arimū. A'eramū 'gā ojopoare'ema iupia. Nan etee pēē. Pēē 'ā Moisesi 'ga remikwasiarer are pemu'e katu katu 'gā numiamū. “Peko esage 'ā pejejemogyau Moisesi 'ga je'eger imū. Pepoit kasi 'ga je'eger awi ne”, pe'je 'ā 'gā nupe pejejemogyau numiamū. A'ere 'ā pēē te nepeko esagei pejejemogyau Moisesi 'ga je'eger imū— 'jau 'ga 'gā mu'jara 'gā nupe.

47 A'ere 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Pēporiay'i pēē pejejemogyau numiamū. Nepeenuwi futari Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nereko

tyweaete futat. Pēypy 'gā 'ā Janeruwarete 'ga mome'wara 'gā je'ega nuenuwi etee rakue. Ma'eramū 'ā 'gā 'ga je'ega mome'wara 'gā apisi rakue. Pēē nanē 'ā 'gā je'egera renupe'ema nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁴⁸—Pejeypy 'gā 'gā apisi re 'ā pēē ita esage monou 'gā nywy 'arimū peje'arasiga resaukaawamū. A'ere 'ā pē'arasig 'mea te pē nerekoi. Pēku'ia te pē nereko 'gā apisiawer are— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁴⁹—Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaap tāmējē futat. A'eramū 'ga jane kwaapa. A'eramū 'ga 'jau "Teje'ega mome'wara 'gā tomono 'gā nupe 'jau kwy", 'jau 'ga rakue. "Amumera 'gā te nipo 'gā wereco tywerete. Amumera 'gā te nipo ajee 'gā wapisi", 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe rakue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁵⁰—A'eramū Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete werowiaara 'gā nepyaa. Nepē'arasigi te 'ā pejetywer are. Pejetywer are, jareypy 'gā tywer are. Mimer are 'ga pē nereko tyweretei. Janeypy 'gā 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau ekoete rakue. Ywy apo ypyrauwe te 'ā 'gā 'ga rerowiaara 'gā apisi rakue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe 'ūina. ⁵¹—Apeu 'ga ra'ne te 'ā 'gā ajuka ypy ypy rakue. A'ere 'gā 'ā awamū taetu 'ga rerowiaara 'gā apisi kwaiwete. Awamue 'gā 'ā Sakari 'ga jukau rai'i nū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga rukawō'ō me 'ga 'amamū 'gā 'ā 'ga jukau rai'i. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete iapisipyraera 'gā nepyaa— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁵²—Moromu'jara pēē numiamū. Pēporiay'i pejemogyau numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga pē nereko tyweri futari— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ā neperowiari futari. A'eramū 'ā pēē erowiarukare'ema 'gā nupe. Pē'me etee 'ā 'gā nupe. A'eramū 'gā a'jea futat i'kwaape'ema. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁵³Oporogytapaw ire Jejuī 'ga awau 'gā nui. Fariseu 'gā amū awau 'ga rupi Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. A'eramū 'gā awau akou oporogytau pe rupi. Ajamueu awau akou. Oje'ega moywyradena 'ga upe, 'ga rerawau 'ga rerekou, 'ga moporogytaukaa ojeupe. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Pe'je ajee 'ga simoporogytaukat jarejee 'ū— 'jau 'gā ajaupe. —Siesak 'ga mama'e tywera mōme'ua jarejee 'jau 'ū— 'jau 'gā ajaupe, ajuerawau ajuerekou. A'eramū 'gā a'eramū 'ga moporogytaukaa 'ga rerawau 'ga rerekou pe rupi. A'ere 'ga morogyta a'jea etee imōme'ui 'gā nupe 'gā nerawau 'gā rerekou. Nomome'ui futari 'ga mama'e tywera. ⁵⁴—'Ga je'eg ekoete 'ga rekoramū sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

A'ere 'ga morogyta a'jea etee imōme'ui 'gā nupe 'gā rerekou.

12

Pekyje ki Jarejuwarete 'ga wi (Mateu 10.26-31)

¹ A'eramū 'gā ajatykau Jejuī 'ga ree. 'Ga porogyta renupa 'ua ajatykau. Kwaiwete 'gā. A'eramū 'gā opyruga pāwē gatu etee te futat ojopy are. Opyrugawe'ema rerekou 'gā opyruga ajuee.

A'ere Jejuī 'ga je'egi wemimū'e 'gā nupe etee ra'ne:

—Peko kasi fariseu 'gā 'jawe ne— 'jau 'ga wemimū'e 'gā nupe. —"Ore 'ā oreresageay", e'i 'gā numiamū. A'ere o'meramū te 'gā 'i ajemogyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nepeesagi te 'gā tywera. A'ere 'gā tywereteramū futat. Mama'e tywera 'gā wapo ajemogyau. A'ere 'gā imimi te. Kanape'i jopypeawa 'jawe 'gā tywera. Nuesaga'uweri ae kanape'i jopypeawa. A'ere imopy'apirupaw ire ae imopy'apiruawa kwaawi futari. Nan tee 'gā tywera. Ae nuesaga'nei nipo 'gā tywera. A'ere anure te nipo ae esagi futari. Pejemogy kasi 'gā 'jawe

ne— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe u'ama. ²—Nomima'uweri futari mama'e tywera. Anure te nipo imimipywera jesaukari 'gã nupe. ³'Awamũ 'gã amũ jemogyi jemime oje'ega ajaupe. A'ere aipo 'ara rupi te nipo 'gã amũ imome'ui 'gã nupe wafukaita. A'eramũ te nipo najuejue etee futat pekwaap— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

⁴A'ere Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Pekyje awi pejeapisi are ifuwet ma'e 'gã nui. Pẽ apisi 'gã numiamũ. A'ere 'gã pẽ'aga nomateepawa'uweri. ⁵Jarejuwarete 'ga wi te pekyje ete. 'Ga te a'jea futat pẽ mateepap ywawuje tee werowiare'emamũ. Pẽ'aga we futat 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —'Ga te a'jea futat mama'e tywera ojeupe iaporamũ ae apisi— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁶—Janeruwarete 'ga te 'ã pãjẽrete. A'ere 'ga jejukai esagei futari ae ree. Peesak wya'ia. Wya'ia 'ã niapoi agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga imanũnamũ wesak 'ũina. ⁷Ae taetu aje 'ã ae ate 'ga upe. Ma'eramũ 'ã 'ga jejukai ae ree taetu— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama. —Pẽ'awa we futat ojemojopyrũmawa ajemogyau pẽakag are. Aeakag are ijemogya we futat 'ga okwaapap. “Nojejukai nipo 'ga ore ree?” pe'je kasi ne. Naani. Ojejuka futat 'ga pẽ nee. A'eramũ ki pẽe pejekyjawe'em pejereko tywera 'gã nui— 'jau 'ga 'gã nupe.

*Pejenosĩ kasi Jejuu 'ga mome'u awi ne
(Mateu 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸A'ere Jejuu 'ga oje'ega 'gã nupe nũ:

—Je 'ã pẽneki'yraretea. Pejenosĩ kasi je mome'wau 'gã nupe ne— 'jau 'ga 'gã nupe. —'Gã nowase pẽe je mome'u renosie'em ire je nanẽ najenosĩ pẽ mome'wau nũ. “Je Jejuu 'ga remiayuwamũ”, pẽe 'eramũ je ywag ipe peoramũ je nanẽ futat ywag ipewara 'gã nowase a'e 'gã nupe nũ: “Koromũ noko jeremiayuwa 'gã 'ja”, 'jau nipo je pẽ nupe ywag ipe peoramũ— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

⁹—Pẽe mũ nipo 'jau 'gã nupe: “Je naJejuu 'ga remiayuwa rui”, 'jau nipo pẽe. A'eramũ nipo je nanẽ futat ywag ipe peoramũ “Najeremiayuwa rui koromũ”, 'jau nipo je 'gã nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁰—Ojeupe peporogyta re Janeruwarete 'ga petywera moiri pẽ nui. Je kuraw ire petywerete futat. A'ere nipo anure 'ga 'Agesage je'egi pẽ nupe, petywera resaukaa pẽ nupe. A'eramũ nipo pẽe pejepoia pejetywer awi. Jui pepoir ire Janeruwarete 'ga imoia pẽ nui— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau. —A'ere 'ga 'Agesage kuraw ire nitywi 'ga amũ petywera resaukaawamũ pẽ nupe. A'eramũ pẽe jui pejepoire'ema. Nan tee futat pejemogyau. Pejetywer awi pẽpoiwire'emamũ Janeruwarete 'ga nomoiri futari pẽ nui. A'eramũ aipo 'gã awau mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejuu 'ga imome'wau 'gã nupe.

¹¹—Anure nipo 'gã amũ je rerowiaaramũ pẽ pyygi pẽ nerawau pejetykaaw ipe 'wyriara rowase pẽ moporogytaukaa jupe. “Ekoay 'ga akou mama'e tywera apou”, 'jau nipo 'gã pẽ nerawau 'wyriara upe pẽ mome'wau 'me jupe. A'eramũ kasi pekyje pejereoramũ ne— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramũ “Ma'ja 'jau sipo je 'gã nupe teporogytau 'wei”, pe'je kasi ne, pejekyjau ne. ¹²Janeruwarete 'ga peu pẽ nerooramũ 'gã nupe peje'egawa amut pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

Ika'aranũu kwai ma'e 'ga

¹³A'ere kũima'e 'ga amũ mytun awi wafukaja mua Jejuu 'ga upe:

—Jeruwa amanū ai'i. A'ere jereki'yra 'ga arajuwa karaemāmera nomojo'ogi jee ai'i— 'jau 'ga wafukaja mua 'ga upe. —A'eramū ene eje'ega 'ga upe jee: “Emojo'ok pejejuwa karaemāmera ejewirera 'ga upe”, ere ki 'ga upe jee— 'jau 'ga oje'ega mua Jeju'i 'ga upe.

¹⁴ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau etee 'ga upe:

—Naejeki'yra ene iago'o anupa rūi je ruri ai'i— 'ga 'i etee 'ga upe, aipo ojeupe 'ga 'eramū. —Naamanū ma'e karaemā mojo'oka rūi je ruri ai'i— 'jau etee 'ga upe.

¹⁵ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—“Kwaiwete je karaemā futari”, pe'je awi. Nakaraemā rūi pē mogeukat ywag ipe. Tejerowiarāmū te je pē mogeukari ywag ipe Tejuwarete 'ga pyri— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

¹⁶⁻¹⁷ A'eramū Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū ikaraemā kwaiwete ma'e 'ga amū e'i ojeupe: “Kwaiwete te 'awamū jeko pypiara 'wei. Kwaiwete jeremi'ua 'awamū 'wei” 'jau 'ga ojeupe. “A'ere ijagawa niapoi jupe. A'eramū je ma'ja apou jupe nū'u. Najeporomoweri je ee 'gā nupe”, 'jau 'ga ūina ojeupe. ¹⁸ “Sikōi'ī ma'ea pa je omono etyka kwy. Taapo tee amū tuwiiuu ma'e tejemi'u ryrūnamū 'jau kwy. Tekaraemā reewe tomono inuga tupaw yau pype 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. ¹⁹ “A'ere ta'e tejeupe 'jau kwy: Kwaiwete te jeremi'ua 'wei. Noporowyki futari te je 'awamū 'wei. Ajemi'wat etee futat te je 'awamū te'ŷina 'wei” ta'e tejeupe etee futat 'jau kwy. “Teku'iramū tejemi'u are te'ŷina 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁰ —A'eramū nipo aipo 'ga upe Janeruwarete 'ga 'jau: “Eremut ekoete eje'ega e'ŷina ra'e”, 'jau nipo 'ga 'ga upe, amara'neramū 'ga ree. “Ene manū re aw'ŷja ma'ea eneremi'ua ki 'ei? 'Awauwe futat eremanū ejemi'u awi kūi”, 'jau nipo 'ga oje'ega mua 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'gā nupe.

²¹ —Pēē mū nipo pejekaraemā are etee futat pejejea'aramū. A'eramū Jarejuwarete 'ga ree jēmī nipo pejejea'are'emamū futat— 'jau 'ga 'gā nupe. —Aipoa kūima'e 'ga 'jawe futat nipo pēē. 'Ga 'jawe futat nipo pejemama'ea peetypap pejemanūnamū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

Pejemogypyk ki Jarejuwarete 'ga ree (Mateu 6.25-34)

²²⁻²³ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe nū:

—Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Pēnea awi mama'e are etee pejejemogyau, je 'i pē nupe. “Ma'ja je i'wau 'awamū”, pe'je awi pejejeupe. Pēnea'ar awi pejejaity are etee pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogypyk pejejemogyau, 'jau je 'ā pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. —'Ga te 'ā pē apo. A'eramū 'ga ojee pejemogypygamū mama'e mua pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau. ²⁴ —Sā'ā wyra'ia. Wyra'ia 'ā nuapoi agawewi mama'ea. Nitywi agawewi 'ā mama'e tymawa. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga mama'ea omono jupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Niapoi agawewi wyra'ia 'ga upe. A'etea 'ga ojejukau ee. Pēē taetu aje 'ā aeramū. A'etea sipo 'ga nojejukai pē nee?— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁵ —Peko sipo amū pejeymane'em are ete ea'at ma'eramū amū pejeymane'emamū namutat?— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Naani. Nia'wyrī futari aipoa miamū pē nupe ee pēnea'ara. A'etea te nipo pēyman pejejemogyau. Pejejeywr are tee pejejea'aramū miamū pēmanū futat. Mama'e are etee pēnea'at pē nekoa nepē koga'uweri— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ²⁶ —Ma'eramū pēē pejejea'aramū mama'e are etee pejejemogyau ki 'ei?— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

27 —Sā'ā 'ywyotyra. 'Ywa 'ā noporowykyi agawewi futat opoty are. A'ere ipotyra esageteeramū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te janepytunera 'ga, Sarumāu 'ga, ikaraemā kwai ma'ea rakue. 'Ga te 'ā taity esage ma'ea rakue. A'ere 'ā 'ywyotyra te 'ga raity esage apyraawi. 28 'Ywyotyra 'ā mapepei 'ara rupi etee wesageramū. A'eramū 'ā ai'iwe opyijagamū. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga omokaturam ipotyra jupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Jupe iapo re sipo 'ga nomonoi mama'e esagea pē nupe? Pēē taetu aje 'ā pēnesage 'ga upe. Ma'eramū pēē 'ga rerowiaraipe etee 'ū? Pe'je 'ga rerowiaa futat nanimenime. Perowiaraiw awi etee 'ga. 29 Au'je mama'e are etee pēnea'ar ire. Pejemiaem awi pejejemī'uram are etee. Pejemiaem awi nanē pejejaity are etee nū. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee pejejuka ete— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 30 —Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te 'ā ajemiaem mama'e are etee. A'ere kasi pēē 'ga 'jawe peko ne. Janeruwarete 'ga pēnemifutara okwaap. Ojejuka 'ga pē nee— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. 31 —Jarejuwarete 'ga je'ega peenup katu katu. 'Ga je'eg imū peko esage. A'eramū 'ga mama'e esage mua pē nupe, pēnemifutara mua pē nupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe u'ama.

*Natepawi futari ywag ipe ako ma'ea
(Mateu 6.19-21)*

32 —Pekyje futat kasi mama'ea pejejewi teepap ja'wyja'wyrāmū ne. Pejemoypyk futar iki pejejemogyau 'ga ree. Janeruwarete 'ga ojee pejemogyopygamū iku'i futat 'ūina pē nee. A'eramū 'ga mama'e esage mua pē nupe. Anure ywag ipe pē nesaka 'ga aku'iramū futat pē nee— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

33 —Pejekaraemā ki peme'eg amū ka'aranūū are. A'e repyfera monou ikaraemāe'ema 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga ka'aranūūa 'gā nupe imonoramū ywag ipe mama'ea mua pē nupe. Mama'ea pejejaupe imonoawera mepyau pē nupe. Peu mama'ea natepawauweri. Nitywi mama'ea matepaara. Nitywi agu'jaa peu. Nitywi jypemerua. Nitywi muna'ywa. A'eramū mama'ea atepawe'emamū futat peu— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

34 —Pejekaraemā are etee pēnea'aramū 'au ywy pe etee futat pejekaraemā pereko. A'ere Janeruwarete 'ga ojee pēnea'aramū, ywag ipe nanē mama'ea esage muri pē nupe nū. 'Auwara karaemā momytunara 'gā ojejuka 'au ojeapo ma'ea are etee ajemogyau. A'ere ywag ipe karaemā momytunara 'gā jejukai Jarejuwarete 'ga ree te— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

“Je rura ki peapesak” Jeju 'ga 'eawet

35-36 —Anurenure'i nipo je oi Jarejuwarete 'ga pyri pē nui. Anure te nipo je ruri nū. A'eramū pēē je ruru'jawa rapesaka pejejemogyau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina. —Sā'ā aeoporowykya 'wyrriara upe. A'eramū 'ā 'wyrriara 'ga awau watau wemiayuwa 'gā nui, maraka pe 'ga awau 'gā nui. A'eramū 'gā 'ā 'upa tata monyka imyina 'ga rura rapesaka. Owaēmawe 'ga 'ā 'okwara mopoga wemiayuwa upe. A'erauwe 'ā 'wyrriara 'ga remiayuwa iawopytymo'woka 'ga upe. 37 A'eramū 'gā aku'iramū 'upa. 'Ga waēma rapesakara 'gā aku'iramū. “Au'je katu pa 'ga ruri jane sere'emauwe nū”, 'jau 'gā ajaupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —A'ere nipo 'ga opiara mosoka, oje'ega wemiayuwa 'gā nupe: “Pe'je pejejua pejejemī'waa”, 'jau nipo 'ga ojewyra rapesakara 'gā nupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

38 —Meewei 'ur ire nipo 'ga ppyaje 'ua owaēma. A'etea nipo 'gā ajemogyau 'ga rapesaka. 'Ga waēmamū nipo 'gā aku'iramū. 39-40 Nan tee futat nipo pēē je rura rapesakaramū pejejemogyau au'jeteramū je rapesaka— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —Nepekawaawi futari je jewyawa. A'eramū pēē pejejemogyau au'jeteramū je rapesaka— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe u'ama. —Sā'ā 'oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Muna'ywa rura kwaaw ire amunipo 'ā 'oga

jara 'ga awawe'em 'og awi. A'ere 'ga nokwaawi futari muna'ywa rura wog ipe. Nan tee futat nepekwaawi pejejek'i'yramū je jewyawa— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

*Kūima'e 'ga remiayuwa 'gā
(Mateu 24.45-51)*

⁴¹ Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore upe te ere aipo 'jau? Najuejue etee te 'ā ere ore nū?— 'jau Pedro 'ga Jeju'i 'ga upe.

⁴² A'eramū Jeju'i 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Je rerowiaaramū etee futat pejemogy najuejue etee futat je rapesaka, je jewyra rapesaka— 'jau Jeju'i 'ga Pedro 'ga upe.

A'eramū Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau 'uaw are nū:

—'Wyriara 'ga remiayuw esage 'ga i'akwaap ma'ea. O'wyriara 'ga je'eg imū etee futat mama'ea wapo. A'eramū 'wyriara 'ga wata enune wemiayuw esage 'ga m'īina wemiayuwa 'gā nesakawamū. "Aata je. A'eramū je ene m'īina 'gā nesakawamū", 'jau 'wyriara 'ga wemiayuw esage 'ga upe. "Mama'ea ki emono 'gā nupe 'gā nemi'uramamū", 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū nipo 'ga 'wyriara 'ga awau wataw 'gā nui. Anure nipo 'ga ojewya 'ua nū. ⁴³ 'Ga 'eawer imū etee mama'e apo re nipo 'wyriara remiayuw esage 'ga aku'iramū ajemogyau o'wyriara 'ga resakawe. ⁴⁴ A'eramū 'wyriara 'ga we futat aku'iramū 'ga ree wemifutar imū etee 'ga porowykyramū— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —A'eramū nipo 'ga a'jea futat 'ga monou 'ga m'īina okaraemā are ojejuka ma'eramū.

⁴⁵ A'ere nipo im'īmyrera 'ga amū 'i ojeupe: "Mukuu nā'ā je'wyriara 'ga oi re'ā, oporomukuramū re'ā", 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga opytuna 'gā amū nupānupāu. A'ere nipo 'ga awau ojemū'waa, kawīajaiwa rykua. A'eramū nipo 'ga weawyrywamū akou. Oporowykyawe'em nipo 'ga 'ūina. ⁴⁶ A'e pype nipo 'ga 'wyriara 'ga 'ua owaēma erujewi 'ga upe. Wapesage'emeteramū nipo 'ga 'ua owaēma erujewi 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga 'ga rekoarū'e'ema resakawe 'ga mopimopika. A'ere nipo 'ga 'ga monou tata pe imomoa 'ga rerekou tyweaete— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁴⁷ —'Gā amū nipo 'wyriara remifutara kwaapa futat numiamū. A'ere nipo 'gā nuapoi jupe. A'eramū nipo 'ga 'wyriara 'gā nupānupāukaa tesirūmera 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴⁸ —Amumera 'gā te nipo ajee nokwaap katui 'wyriara remifutara. A'e 'gā 'gā nonupāuui. Nonupāi kwaiwete. Ināinānī'I etee nipo 'gā nupāi, mama'e tywera apo re— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau.

—'Gā amū nipo 'wyriara remifutara kwaapa katu katu futat. 'Gā a'jea futat oporowyky jupe. Wemiesaga 'gā nee ojemogyppyka etee. Wemiesage'ema 'gā nee 'ga nojemogyppyga'uweri— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

*Jeju'i 'ga ree nipo ae ajamueu
(Mateu 10.34-36)*

⁴⁹ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Mama'e mateepapa je ruri. Sā'ā tata mama'e tywera mateepawa. Nan tee futat nipo je ruri mama'e tywera mateepapa— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga nipo je rerekou tywerukaa pētywer are 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga werowiaara 'gā nerekou tywerukare'ema. A'ere je anure 'ga rerowiaare'ema 'gā etee ereko tyweretei— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. ⁵⁰ —Anurenure'i nipo je rerowiaare'ema 'gā je rereko tyweri. A'e are etee je rea'aramū tekou— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

⁵¹ A'ere 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rur ire nipo ore jamuepawi”, pe'je kasi ne. Naani. Je ree taetu nipo pejamue pejejemogyau— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. ⁵²—Je ree naju'jaju'jawe tee rüi pënea'at mama'e are. Muküja 'gã nipo pëpytuna 'gã oporomutamü je ree. Muapyra 'gã tee nipo ajee pëpytuna 'gã niporomutari je ree. A'eramü nipo 'gã naju'jaju'jawe tee rüi wea'aramü je ree— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁵³—Küima'e 'ga amü nipo je rerowiaa. A'ere nipo 'gã ra'yra naje rerowiari. Kükämuku ëë mü nipo je rerowiaa. A'ere nipo ëë ya naje rerowiari. A'eramü nipo 'gã ajamueu je ree— 'jau 'ga 'gã nupe.

Naje kwaawi pejepe 'ga 'eawet
(Mateu 16.2-3)

⁵⁴ A'eramü Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nü:

—Ywagüna resakawe 'ã pëë mü 'jau pejejaupe: “Amana nipo 'ã 'ja”, 'jau 'ã pëë pejejaupe. A'eramü a'jea futat amana. ⁵⁵ Ywytu ruramü 'ã pëë, “Arasimiüna nipo 'ã”, 'jau 'ã pëë pejejaupe. A'eramü 'arasimiüna futat— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁵⁶—Ywagüna resakawe 'ã pëë amana kwaapa pejejemogyau. Ywytu ro'ysag are 'ã pëë 'arasimiüna kwaapa— 'jau 'ga 'gã nupe. —Tejuwarete 'ga remiaporama je amome'u pë nupe. Ma'eramü sipo nepekwaawi? Nepëporokwaawiweri te 'ã ee. Ma'eramü 'ã nepekwaawi— 'jau 'ga 'gã nupe.

Pemota'wa pejejee iporomutare'ema 'gã
(Mateu 5.25-26)

⁵⁷ A'eramü Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramü ajee mama'e esagea pejejeupe iapoa nepekwaawi pejejemogyau 'ü?— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'ere Jejui 'ga mama'e mü mome'wau 'gã nupe nü:

⁵⁸ —“Mama'e tywera 'ga wapo jee”, pejejeupe 'ga amü 'eramü pejewau pejeperogytau 'ga upe, 'ga mota'wau pejejeupe. Kasi a'e pe 'ga pë nerooi 'wyriara 'ga upe ne. A'eramü 'wyriara 'ga pë monoukaa jefaruu 'ga upe, pë munewukaa ne. ⁵⁹ Moromunepawa pype pejemono re nipo nepe'ëarüi jui. Mama'e tywera apo mepy re tãmëjê te pe'ë jui— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee. —Nan tee futat ki pëë. Mama'e tywera apo re peje'eg tãmëjê futat Jarejuwarete 'ga upe. A'eramü 'ga pë katu'oka tãmëjê pë mogyau nü. Ojeupe peje'ega'ne'emamü 'ga pë nereko tyweretei aipo are— 'jau 'ga 'gã nupe.

13

Otywer awi ipoire'ema 'gã

¹ Jejui 'ga porogyta 'ga 'amamü 'gã amü 'ua owaëma 'ga upe.

—Ekoay 'wyriara 'ga, Piratu 'ga Garireja ywy pewara 'gã apisaupaa Jarejuwarete 'ga upe 'gã porogyta 'gã nupawamü. Itywerete nipo 'gã. Ma'eramü nipo 'ã Janeruwarete 'ga 'gã apisaupaa 'gã nupe, aru'e ore küi— 'jau 'gã 'ua u'ama imome'wau 'ga upe.

²⁻³ A'eramü Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Naani. Nityweri 'gã kwaiwete. Ajepeja Garireja ywy pewara 'gã tywera 'gã nuapyraawi. Pëë nanë pëtywerete futat nü. Pejetywer awi pejepoire'ema pëë nanë futat pëmanü 'gã 'jawe. Pëmanü re nipo, Janeruwarete 'ga pë'aga monou mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe u'ama.

⁴ —Awamü 'ã 'og wyate u'aa Sirue pewara 'gã 'arimü rai'i, 'gã apisau rai'i. Tesoitu 'gã pytuna. Itywerete ma'e 'gã sipo poromü rai'i? Pëtywera sipo 'gã wapyraap rai'i? ⁵ Naani. Pëë juejue futat pepapap pejetywer awi pejepoire'emamü— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

Y'wa 'yp

⁶ A'ere Jeju'i 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū 'ūina. A'eramū y'wa 'ywa u'ama 'ga ko pe. Y'wa 'aawa rupi 'ga awau y'wa 'ywa resaka. A'ere noko'i futari i'a mū akā are 'ga upe.
⁷ A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'ga upe: “Muapyra kwara 'ara rupi je ruri 'au y'wa 'ywa resaka ai'i. A'ere je naesagi amū i'aa ai'i. A'eramū ene etyka”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe.

⁸ —Aipo 'ga 'eramū 'ga remiayuwa 'ga 'jau 'ga upe: “Tene i'ami ra'ne, 'awa kwara rupi tee ra'ne”, 'jau 'ga 'ga upe. “Taypywykai 'jau. A'ere 'yja esage tarut ara iypy are esaka 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe. “Siesagi i'a 'jau, 'yi esage oypy are erur ire 'jau. ⁹ I'aramū simu'am gatu etee 'jau. A'jea futat i'ae'emamū sietyk 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

—A'jea futat i'ae'emamū ijetygi futari— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe imome'wau. —Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e tywera apo awi pepoira rapesagi ra'ne. Jui pepoire'emamū 'ga nan tee futat pē netygi— 'jau 'ga 'gā nupe.

Iteu ma'ea kūjā

¹⁰ Morowykye'ema rupi Jeju'i 'ga awau osou judeu 'gā jatykaaw ipe oporogytau 'gā nupe. ¹¹ A'e pe ojero'wu ma'e ēē mū 'ua 'gā pyri. Ymā ēē jero'wui akou rakue. Tesoitu te ēē kwara mu'ari akou ojero'wau. Mama'eukwaawa ēē erekou opir are. Iteu ma'e 'jawe ēē mogoukaa. Najepyo'i futari ēē watau.

¹² ēē resakawe Jeju'i 'ga oje'ega ēē upe:

—Erefu'am ī. Enejaruete ene 'awamū ī— 'jau 'ga ēē upe.

¹³ A'ere 'ga opo monou ēē 'arimū. ēē 'arimū etee agawewi opo monou. A'erauwe ēē u'ama gatu. Ojepywau.

—Au'jete je katu'og ape wa'iko. Ene te 'ā eneresage jee— 'jau ēē Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁴ A'ere judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga amara'neramū 'ga ree. Morowykye'ema rupi Jeju'i 'ga ēē mafu'ami. “Ae katu'oga ae porowykyia futat”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga amara'neramū Jeju'i 'ga ree. A'eramū 'ga a'eramū 'jau 'gā nupe:

—Pejor awi pejekatu'ogukaa morowykye'ema rupi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Morowykye'ema rupi kasi peporowyky ne”, 'jau 'ga 'ā janee rakue. Ma'eramū 'ā pejot morowyky rupi etee pejekatu'ogukaa— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—“Morowykye'ema rupi kasi peporowyky ne”, pe'je awi oree. Pēē nanē te 'ā peporowyky pejemogyau morowykye'ema rupi. Wyrā jara agawewi 'ā pēē. ¹⁶ A'etea 'ā “ereporowyky awi morowykye'ema rupi”, pe'je jee. A'etea pejejemawa pemoy'au morowykye'ema rupi. ēē taetu aea. Abraão 'ga juapyryera ēē. Janepytuna futat ēē. Ma'eramū sipo je mama'eukwaawa moire'ema morowykye'ema rupi ēē wi? Ymā te 'ā ēē mama'eukwaawa rerekoi opir are rakue. Ma'eramū je moire'ema ēē wi morowykye'ema rupi 'ū, a'e te je nū a'i kūi— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

¹⁷ Aipo 'eramū 'gā opoyje'emamū ajemogyau 'ga wi. 'Ga ree iporomutare'ema 'gā opoyje'emamū. A'ere tesirūmera 'gā ku'iramū 'ga ree, ēē wi imoiramū.

'Ga rerowiaara 'gā jemomytunawam

(Mateu 13.31-33; Maku 4.30-32)

¹⁸ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ma'ja 'jawe ajee je rerowiaara 'gā?— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁹ —Sā'ā y'wa'yi'ī'ī'a, mostarda 'jawa. A'eramū 'ā ae ityma. A'eramū 'ā opopoa awau 'ā o'ywuuramū. A'eramū 'ā wyrā'ia aja'yrapyau akā are, waity

mogyau ee. Nan tee futat je rerowiaara 'gã— 'jau Jejuu 'ga u'ama 'gã nupe. — 'Awamũ 'gã inãinãni'i etee. A'ere nipo 'gã anure kwaiwete je rerowiaara 'gã jemomytuni awau— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

²⁰ —Ma'ja'ja 'jawe ajee je rerowiaara 'gã?— 'jau 'ga oje'ega 'gã nupe nũ.

²¹ —Sã'ã kũjã u'i mojerawa. A'eramũ 'ã imojopyepewa monou ipype. Inãinãni'i etee agawewi 'ã imonou ipype. A'etea 'ã awua. Nan tee futat je rerowiaara 'gã jemomytuni nipo— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —'Awamũ 'gã inãinãni'i etee je rerowari. A'ere nipo anure je rerowiaara 'gã jemomytuni kwaiwete— 'jau 'ga 'gã nupe.

Ywag ipe oo ma'e

(Mateu 7.13-14, 21-23)

²² Jejuu 'ga awau akou Jerusarega repejãna. Awaw ipe 'ga awau pe rupiwara 'gã mu'jau akou.

²³ A'eramũ kũima'e 'ga amũ 'jau Jejuu 'ga upe:

—Inãinãni'i etee sipo ore oi ywag ipe?— 'jau 'ga Jejuu 'ga upe.

²⁴ Aipo 'ga 'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pënea'at kasi pejemogyau tesirũmera 'gã nee ne. Pejetywer awi pepoit. A'eramũ pëe pejeporowykiau esage pejemogyau pejejeupe ywag ipe pejesawamũ— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

A'eramũ futat 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ywaga rokvara nokwaruui. Je rerowiaara 'gã etee te oo osou ywaga rokvara rupi— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —Jeje'ega renupare'ema 'gã nipo e'i "Ywag ipe je oi", 'jau nipo 'gã numiamũ. A'ere jeje'ega renupare'ema 'gã nosea'uweri ywag ipe— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

A'ere Jejuu 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe u'ama nũ:

²⁵ —'Okwara motyw ire 'oga jara 'ga nuawopytymo'wogi tekotee 'gã nupe. A'ere 'gã amũ nipo 'ua 'okwara mopoga 'ga upe. "Toroo orosou 'jau", 'jau nipo 'gã numiamũ. A'eramũ 'oga jara 'ga awau oje'ega 'gã nupe: "Pe'je pejewau je wi. Nakwaawi je pëe", 'jau etee 'ga 'gã nupe.

²⁶ —Nan tee futat nipo peo peu ywag ipe jeje'ega renupare'emamũ 'okwara mopoga jee. A'ere nipo je "Najeremiayuwa rũi pëe", je 'i etee pë nupe. "Pe'je pejewau pejejewya je wi", je 'i etee pë nupe— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —A'eramũ nipo pëe 'jau jee: "Orojemi'wat ako ore ene pyri ikue. Ore'wyr ipe futat ako ore mu'e ape ikue", 'jau nipo pëe jee. ²⁷ A'ere nipo je 'i etee pë nupe: "Najeremiayuwa rũi pëe. Pe'je pejewau je wi", 'jau etee nipo je pë nupe— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama. —"Nepeenuwi futari jeje'ega. Pe'je pejewau je wi", 'jau nipo je pë nupe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

²⁸ —Aipoa 'ara rupi nipo pëe jareypy 'gã nesaka. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga, Jeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã. Mïmera 'gã nipo peesak ywag ipe numiamũ. A'ere nipo pëe nepesei futari. A'eramũ nipo pëe pejejaa'wau pejajupa pejese'ema rerekou. "Ma'eramũ ore 'ga rerowiare'ema arakou rakue 'ũ?" 'jau nipo pëe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe u'ama.

²⁹ —A'ere nipo kwe pewara 'gã 'ua ajatykau je ree. Najuejue etee nipo 'gã 'ua ajatykau je ree. Awau ojejaga ywag ipe oje'ega je pyri— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe oporogytau. ³⁰ —Akotee nipo 'gã amũ numiamũ. A'etea nipo 'gã oo ojejaga ywag ipe je pyri oje'ega— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'ere amumera 'gã nosea'uweri ywag ipe je pyri. "Je ika'aranũ kwaiwete ma'ea. Je kũima'eteetea 'jau. A'eramũ je Jejuu 'ga tepoara futare'ema" 'jara 'gã nosea'uweri ywag ipe— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama.

Jerusareg ipewara 'gã nee 'ga 'arasigawet

(Mateu 23.37-39)

³¹ A'e pype fariseu 'gã amũ 'ua oje'ega Jejuu 'ga upe:

—Eka'jam 'aw awi ewau. Erote 'ga ene juka are ifuwet. A'eramū ene ewau 'aw awi eka'jama kwe pe— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

³² A'eramū Jejuī 'ga wea'aramū ojeupe 'gā 'e are: “Mō. Siesak 'ga poira oporowyky awi 'jau, e'i nipo 'gā jee”, 'jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga 'i etee 'gā nupe:

—Naani. Naka'jama'uweri je tewau. Tejuwarete 'ga remifutara 'ara rupi te je manūi. Nopoirā'uweri je teporowyky awi. Erote 'ga 'me ate 'ga renamū. Pekwap 'jau 'ga upe: “Nopoirā'uweri je teporowyky awi. Mama'eukwaawa je omoit tekou 'gā nui. Ojero'wu ma'e 'gā je akatu'ok tekou, e'i etee 'ga”, pe'je 'ga upe pejewau— 'jau etee Jejuī 'ga aipo 'gā nupe. —“Namateepawi we je Tejuwarete 'ga porowyky, e'i 'ga”, pe'je 'ga upe pejewau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³³ —Tejuwarete 'ga remifutar imū etee futat je porowykyi tekou. Oporowyky je iapopaw ire te nipo 'ga je jukaukari 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —Jerusareg ipe futat nipo tewau temanūmū. Peu futat Jeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisara 'gā nuwi. A'eramū je peu futat tewau temanūmū nipo— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

³⁴ A'eramū 'ga 'jau Jerusareg ipewara 'gā nupe:

—Jerusareg ipewaramū futat te 'ā pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisaramū pejup— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Sā'ā wyrasokwēa wa'yra majatyka wakape 'wyrīpe imonoa kwanū awi. Nan tee futat je— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —“Tajejuka esage Jerusareg ipewara 'gā nee”, 'jau je 'ā pē nupe numiamū. A'ere 'ā nepefutari etee. ³⁵ A'eramū 'awamū Janerwarete 'ga opoia futat pē nui— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —A'eramū nipo pē nee iporomutare'ema 'gā 'ua pē'wyrarete pojekau pē nui. 'Awamū 'ā je nanē tewau pē nui nū. A'eramū pēē je resagu'jape'ema 'awamū. “Esageay Janerwarete 'ga remimurera 'ga”, 'jawē'ēwe pēē je resagu'jape'ema futat— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe u'ama.

14

Awuwut ma'e 'ga

¹ Morowykye'ema mū rupi Jejuī 'ga awau osou fariseu 'ga amū rog ipe ojemi'waa. 'Wyrīa'ri 'ga rog ipe awau osou. A'eramū fariseu 'gā amū 'ua Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. 'Gā 'ua osou 'ga resaka.

—Pe'je soo 'ga resaka. Mama'e tywera 'ga iapo re sipyyk 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

² Poje kūima'e 'ga amū 'ua osou Jejuī 'ga pyri. Awuwut ma'e 'ga 'ua osou 'ga pyri. A'eramū fariseu 'gā 'jau ajaupe:

—'Awamū 'ā morowykye'ema. A'etea sipo 'ga awuwut ma'e 'ga okatu'ok?— 'jau 'gā ajaupe. —Ae katu'oga ae porowyky futat morowykye'ema rupi. Nokatu'oga'uweri nipo 'ga 'awauwe 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

³ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja e'i te Moisesi 'ga rakue? “Pekatu'ok kasi 'gā morowykye'ema rupi ne”, e'i te 'ga janee rakue? Naani. Aipo ne'i 'ga rakue— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴ A'ere 'ga ree ajatyka ma'e 'gā noje'egi futari. Ojenosī 'gā 'ga wi aipo ojeupe 'ga 'eramū.

A'eramū Jejuī 'ga opo monou awuwut ma'e 'ga 'arimū 'ga katu'oka. A'ere 'ga oje'ega 'ga upe 'ga katu'og ire:

—'Awamū enejaruete. A'eramū ene ewau eje'wyr ipe— 'jau 'ga awuwut ma'efera 'ga upe.

⁵ A'eramū Jejuī 'ga 'jau esakarera 'gā nupe:

—Pejeja'yra wyy kwara pype i'aramū sipo nepenuēmi jui morowykye'ema rupi? Pejejeymawa wyy kwara pype i'aramū sipo nepenuēmi jui morowykye'ema rupi?— 'jau 'ga 'gā nupe. —Nepeejara'uweri pejeja'yra im'ina wyy kwara pype. A'ea 'ara rupi pēē iaporamū je nanē ojero'wu ma'e 'ga katu'ogi morowykye'ema rupi nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁶ A'ere 'gā noje'egi futari ajemogyau ojeupe 'ga 'eramū.

'Gā neko esage are 'gā mu'eawet

⁷ Ojemi'war enune Jejui 'ga awau afu'ama wewiri oo ma'e 'gā nesaka. 'Gā apyga resaka u'ama. “Naakotee ma'e 'gā nenawa 'arimū rūi pa 'gā apygiweramū ra'e. Esage ma'e 'gā apykawa 'arimū etee pa 'gā apygiweramū ra'e”, 'jau 'ga ojeupe 'gā nesaka.

A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jawamū:

⁸⁻⁹—'Ga amū nipo 'ua ene mo'wya, “Ere ejua ejemi'waa jerog ipe”, 'jau enee. A'eramū nipo ene ewau eapyka esage ma'e 'gā apykawa 'arimū. A'eramū nipo esage ma'e 'ga amū 'ua wapykawa 'arimū ene renamū osou. A'eramū nipo ene mo'wyarera 'ga “Eryrk 'ga renaw awi”, 'jau enee. A'eramū nipo ene ejenosōu ekou 'gā nowase— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe. ¹⁰—A'eramū ene 'gā amū emo'wyramū eapyka akotee ma'e 'gā apykawa 'arimū te. A'eramū nipo ene mo'wyarera 'ga 'ua osou. A'eramū 'ga te 'jau enee: “Au te ejot eapyka je pyri”, 'jau enee— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'eramū ene ekou 'wyrira'ri 'jawe 'gā nowase— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹¹—“Je 'ā kūima'eeteetea” 'jara Janeruwarete 'ga imogyau tywet. A'eramū Janeruwarete 'ga “Nakūima'eeteete rūi je” 'jara 'gā etee 'ga imogyau kūima'eeteeteramū 'gā nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau omo'wyarera 'ga upe:

—Eremo'wy'wyt kasi esage ma'e 'gā etee ne, epytuna etee ne. Ajemogy tee ma'e 'gā we futar iki emo'wyt imojemi'waa ejepyri— 'jau 'ga 'ga upe u'ama. —Esage ma'e 'gā etee ene imo'wy'wyramū 'gā nanē ene mo'wryi ene rerawau oje'wyr ipe nū. ¹³ Itywetywet ma'e 'gā nanē ki emo'wy'wyt imojemi'waa ejepyri nū— 'jau 'ga 'ga upe. —Iteu ma'e, eae'em. Mīmira 'gā nanē ki emo'wy'wyt eje'wyr ipe nū— 'jau 'ga 'ga upe. ¹⁴—'Gā nene mepya'uweri. A'eramū anure Janeruwarete 'ga 'gā mojemi'waawera mepyau enee— 'jau 'ga 'ga upe.

Maraka pe imo'wy'wyripyra 'gā
(Mateu 22.1-10)

¹⁵ A'eramū Jejui 'ga pyri ojemi'wat ma'e 'ga amū 'jau 'ga upe:

—'Au aejemi'wara miamū pa 'ā esage nū. Peu ywag ipe taetu 'ā aeku'iawa te— 'jau 'ga 'ga upe, 'gā nemianuwamū 'ūina. —Jarejuwarete 'ga pyri ojemi'wat ma'e 'gā taetu aku'iramū nanimenime— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶ A'eramū aipo 'ga 'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat nū'ū. A'jea futat ere poromū— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū kunia wapoukat 'gā nupe. Kwaiwete 'ga iapoukaa.

¹⁷ A'ere 'ga erojyw ire oje'ega wemiayuwa 'ga amū upe: “Ere ewau 'gā nupe kwe pe, jeremimo'wy'wyrera 'gā nerua”, 'jau 'ga 'ga upe oje'ega. A'eramū 'ga awau. ¹⁸ Awau 'ga owaēma 'ga remimo'wy'wyrera 'ga amū upe: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'jau 'ga awau 'ga upe.

—A'ere aipo 'ga 'i etee 'ga upe: “Naani ki 'ei. Ywya je amut ape ko ki 'ei. A'eramū je tewau esaka ki 'ei”, 'jau etee 'ga 'ga upe.

¹⁹ —Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'ga awau ajepeja 'ga upe etee 'jau nū, 'ga remimo'wy'wyrera 'ga upe 'jau nū: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'jau 'ga awau 'ga upe.

—“Tee. A'ere nipo je nooi nū'ū. Teis kwataua je amut ko. A'eramū je tewau tejemimurera resaka ra'ne”, 'jau etee 'ga 'ga upe nū.

²⁰ —Awau 'ga aipo 'ga wi nū. Awau 'ga ajepeja 'ga upe 'jau nū: “Ere ejua ejemi'waa, e'i 'ga enee ko”, 'jau 'ga awau ajepeja 'ga upe etee nū. A'ere “Je nooi ki 'ei. Jeremireko je 'awamue ko. A'eramū je a'eramū ejararūme'em. Nooi je”, 'jau etee 'ga 'ga upe nū.

²¹ —A'eramū 'ga remiayuwa 'ga ojewya awau imome'wau 'ga upe. “Nuri etee 'gā je rupi ki 'ei”, 'jau 'ga awau imome'wau 'ga upe. A'eramū 'ga a'eramū amara'neramū akou 'gā nee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

—A'eramū 'ga oje'ega 'ga upe nū, aipo 'ga upe wējēmī futat nū. “Ekwap ajemogy tee ma'e 'gā mo'wy'wya. Erut ekoete te futar iki 'gā. Eae'ema 'gā we futat ki erut. Iteu ma'e 'gā miamū futar iki erut. Itywet ma'e 'gā nanē ki erut. Mīmera 'gā futar iki erut”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe nū.

²² —A'erauwe 'ga awau nū. A'eramū 'ga 'gā nerua, kwaiwete. A'ere 'gā nomatyneemi 'ga roga. A'eramū 'ga wemiayuwa 'ga mojewyru'japa nū.

²³ —“Ere ajee ewau kwe pe nū. Kwe pe ekwap pe rupi nū. Pe rupiwarā 'gā nerua imajatykau jee. Tejoga ryneem gatu gatua te je afutat”, 'jau 'ga 'ga upe.

—A'erauwe 'ga ojewya awau nū. Ojewya awau 'gā nupe nū. A'eramū 'ga 'gā nerua, kwaiwete nū. A'eramū te 'ga 'ga roga matyneemi 'gā nerua.

²⁴ —“Amo'wy'wyt futat je 'gā ai'i numiamū, kwaiwete ai'i numiamū. A'ere 'ā 'gā jēmī nuri ojemi'waa je pyri. A'eramū 'gā 'awamū jeremi'u 'wawe'em futat. Nomonoī futari je tejemi'ua 'gā nupe”, 'jau 'ga 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

Jejuī 'ga remiayup (Mateu 10.37-38)

²⁵ Anure Jejuī 'ga awau watau akou nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga rupi. A'eramū 'gā awau akou oporogytau pe rupi.

²⁶ —Pēporomutat pēē pejepytuna 'gā nee. Pejeje are, pejejuw are, pejejewirer are, pejejenyr are, pejepytun are, pejejee nanē nū— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou pe rupi. —A'ere je 'i pē nupe: Jeremiayuwamū pejejekoweramū ki pēporomutat je ree pejepytuna 'gā nee pejepeporomutara apyraapa. Je ree pejepeporomutaramū ki pēē mama'e apou jeremifutar imū je muorypawamū. “Ereapo awi nanuara ki sa”, 'jau nipo pēpytuna 'gā pē nupe. A'ere kasi eremojerowiat 'gā ne. Jeje'eg imū etee futat pēē iapou. Kasi a'e pe pēē najeremiayuwa rūi ne— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou. ²⁷ —Jeremiayuwamū pejejekoweramū jeremifutara etee futat pēē iapou, pejekyjawe'em 'gā pejerereko tywer awi. “Tene 'gā je jukai kwy. Napoirā'uweri je Jejuī 'ga rerowiar awi”, 'jau etee ki pēē— 'jau 'ga 'gā nerawau 'gā nerekou pe rupi.

²⁸ —Kūima'e 'ga amū nipo 'og ywate are aparupoweramū. A'eramū 'ga ka'aranūā ra'ne imojopyrūmū 'ūina. “Taesak ka'aranūā i'jawe jooa 'jau kwy, 'oga apoa 'jawe jooa 'jau kwy”, 'jau nipo 'ga 'ūina imojopyrūmū. ²⁹⁻³⁰ “Kasi 'gā a'e pe 'oga je imateepawe'emamū je jai ne kwy”, 'jau nipo 'ga ojeupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau 'gā nerawau 'gā nerekou.

—Nan tee futat nipo pēē— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —A'eramū pēē je rerowiaaramū pejejemogyau pejejea'aramū ra'ne. “A'jea futat sipo je rekoī 'ga rerowiarareteramū 'wei?” 'jau ki pēē pejejemogyau pejejea'aramū ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe. —“A'jea futat sipo je 'ga porowykya etee futat iapoi 'wei”, 'jau ki pēē pejejeupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³¹ —Wyriara 'ga amū remiayuwa nipo amara'neramū ajepeja 'wyriara 'ga remiayuwa 'gā nee te. A'eramū nipo 'gā 'jau o'wyriara 'ga upe: “Soo 'gā apisau

'jau" 'jau nipo 'gā 'ga upe. A'eramū nipo 'wyrriara 'ga 'jau 'gā nupe: "Tee. Tene ra'ne. Kwaiwete 'ga remiyauwa pytuna. Witi miu 'ga remiyauwa pytuna. Jane najanepytuna. Teis miu etee te 'ā janepytuna. Siapisipap sipo jane 'gā?" 'jau nipo 'ga wemiyauwa 'gā nupe.

—“Tee. Naani nipo nū'ū. 'Gā etee nipo jane apisipap”, 'jau 'ga remiyauwa 'gā 'ga upe. A'eramū nipo 'wyrriara 'ga oje'ega ra'ne imonou ajaupe. ³² A'eramū 'gā oje'ega pyu etee futat ojomojyrūmū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

³³—Nan tee futar iki pēē. Jeremiyauwamū pejekoweramū pejejea'aramū ra'ne pejemogyou— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pēē je rerowiaraipe etee. A'ere etyka 'ea nia'wyrī— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

³⁴—Sā'ā jukyra resagea futat numiamū. A'ere kumi pype omonoramū nomē'ēi futari. Aipoa jukyra nia'wyrī futari. ³⁵ A'ea jukyra numiamū. A'ere namuei mama'ea. A'eramū ae imonou imomoa yty apy'rarimū. Nan tee futat je rerowiar awi opoit ma'e 'gā— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —'Ga amū te nipo ajee mama'eaya ojeupe ijesaokaramū opoit je rerowiar awi. 'Gā je rerowiaa numiamū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ee pejejeapyoweramū ki peapyaka katu jeje'eg are— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā nerawau 'gā nerekou.

15

Oka'jam ma'ea karupa'mīa (Mateu 18.12-14)

¹ Anure itywet ma'e 'gā 'ua Jejuī 'ga renupa 'upa. 'Wyrriarete upe ka'aranūū pyykara 'gā nanē kwaiwete nū.

² 'Gā nesakawe fariseu 'gā amū Moisesi 'ga remikwasiarer are momomujara 'gā netee Jejuī 'ga ago'wau 'upa:

—Kuu. Itywet ma'e 'gā jekoty'aawa 'ga ra'e— 'jau 'gā ajaupe 'upa. —Ojemi'waa nanē 'ga 'gā pyri ra'e nū— 'jau 'gā ajaupe.

³ A'e renupawe Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Itywet ma'e 'gā werowiara we futat Janeruwarete 'ga afutat— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree.

⁴ —Kūima'e 'ga amū nipo wyrriara. Karupa'mīa nipo 'ga reymawa. Kwaiwete nipo 'ga reymawa. Sēg nipo 'ga reymawa pytuna. A'ere nipo karupa'mī amū ka'jami opytun awi ka'a pe. A'eramū nipo ijara 'ga ipytuna jaga ukaja pype inuga. Ipytuna jāmw ire nipo 'ga awau oka'jam ma'efera rekaa akou. A'eramū nipo 'ga awau owaēma jupe. ⁵ Esakawe aipo 'ga iupia imonou imopeywaa ojasī'ywarimū erua. Aku'iramū 'ga oka'jam ma'efera rerua oje'wyr ipe nū. ⁶ Wog ipe owaēmawe nipo 'ga oje'ega monou opytuna 'gā nupe: “Pe'je pejejua pejeku'iramū je pyri. Tejeymawa je aesak ko”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁷—Nan tee futat Jeruwarete 'ga ku'iramū 'ūina. Otywer awi itywet ma'e 'ga poiramū 'ga ku'iramū 'ūina ywag ipe, ywagipewara 'gā netee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau. —Nan tee otywer awi opoit ma'e 'gā nee 'ga ku'iramū 'ūina. Esage ma'e 'gā nee aku'ia 'ga iapyaapa 'ūina itywet ma'efera 'gā nee— 'jau 'ga 'gā nupe 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree 'ūina.

Ka'aranūū 'ywope'i etygyipyret

⁸ A'ere Jejuī 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūjā ēē mū 'ywope'ia werekō, ka'aranūū 'ywope'ia. Teis ēē ka'aranūū 'ywope'ia pytuna. Epyuu ma'ea juejue ēē upe. A'ere nipo amū 'ari ēē wī. A'eramū ēē tata monyka esakawamū 'oga peia imua imono'oga

esaka. ⁹ Esakawe ãẽ oje'ega ojepyriwara 'gã nupe: "Pe'je pejejua je pyri pejeku'iramũ. Aesak je teka'aranũua ko", 'jau ãẽ 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁰ —Nan tee futat Janeruwarete 'ga ku'iramũ otywer awi 'gã poiramũ. Ywagipewara 'gã netee 'ga aku'iramũ 'ũina— 'jau 'ga 'gã nupe 'gã mu'jau.

Oka'jam ma'ea kunumũũ 'ga

¹¹ A'ere Jejui 'ga 'ũina mama'e mũ mome'wau 'gã nupe nũ, 'gã mu'jau 'Uwarete 'ga ree:

—Kũima'e 'ga amũ mukũi tee 'ga ra'yra 'gã. Kũima'ea jue 'ga ra'yra 'gã.

¹² Iwujaa 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: "Anure ki ekaraemã emut ore. A'ere je tema'ea 'awauwe ifutari. Emanũme'ẽwe jema'ea emut jee", 'jau iwujaa 'ga 'uwa 'ga upe.

—A'erauwe 'ga okaraemã mojo'oka wa'yra 'gã nupe. Kwaiwete 'ga ka'aranũua. A'eramũ 'ga okaraemã kwajamũ.

¹³ —Anurenure'i 'ga ra'yra 'gã awau 'ga wi, iwujaa 'ga awau muku 'ga wi. Tapy'ya mũ 'wyrarete pe 'ga awau 'ga wi. Peu 'ga oka'aranũũ momyaupap. Kũjãmene'em are, kawĩajaiw are 'jau. Mĩmer are 'ga oka'aranũũ momyapaw ekoete. Nan etee etee 'ga akou nũ. Ika'aranũũe'ema 'jawe akou nũ. Oka'aranũũ momypaw ire 'ga akou ty'ara upe. ¹⁴ Aman ipe agawewi. A'etea amana nokyri 'gã nupe. A'eramũ temi'ua opapapap. A'eramũ peuwara 'gã ty'ara upe ajemogyau. Peu oo ma'efera 'ga nanã akou ty'ara upe nũ.

¹⁵ —A'eramũ 'ga 'jau peuwara 'gã nupe: "Jeporowykywet je tekou", 'jau 'ga akou 'gã nupe, morowyky rekaa ojeupe. A'eramũ 'ga amũ 'jau 'ga upe: "Peu ekwap ekou, tajaanana poitawamũ", 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁶ —A'erauwe 'ga awau akou tajaanana poitawamũ. A'eramũ 'ga ty'ara rerekou. Tajaanana futawa resaka 'ũina. A'eramũ 'ga tajaanana futawa uweita jui numiamũ. A'ere teymajara 'ga a'ea miamũ na'uukari 'ga upe.

¹⁷ Ty'ara rerekou 'ga aipo 'jau. "Kwaiwete agawewi nã'ã jeruwa 'ga remi-ayua jepi re'ã. A'etea nã'ã kumia emyret jepi re'ã. A'ere pa je 'ã 'au ty'ara rerekoĩ nũ. Maran te 'ã nooi tekou tejewya tejuwa 'ga resaka nũ 'i", 'jau 'ga akou ojeupe. ¹⁸ "Tajemome'u tejuwa 'ga upe 'jau kwy", 'jau 'ga 'ũina u'arasigamũ. "Jetywerete je tekou jarejee ai'i, Jarejuwarete 'ga upe nanã ai'i nũ, ta'e imome'wau tejuwa 'ga upe 'jau kwy", 'jau 'ga akou ojeupe. ¹⁹ "Eja'yra 'jawe kasi je rereko ape 'awamũ ne, ta'e 'ga upe 'jau kwy. Au'je je rereko ape eja'yramũ je rekoramũ jepi, ta'e 'ga upe 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe 'ũina. "A'eramũ ene 'awamũ je moporowykyau etee ejee, ta'e tejuwa 'ga upe 'jau kwy. Tejemi'ua tamepy tekou 'jau, ta'e tejuwa 'ga upe 'jau kwy", 'jau 'ga 'ũina ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

²⁰ —A'erauwe 'ga afu'ama o'wya. Pe awi etee futat 'ga awau. Ojewya awau owaẽma 'uwa 'ga upe. Muku 'ga rekorauwe 'ga ruwa 'ga 'ga resaka. "Kweramũ nipo jera'yra ruri akou nũ", 'jau 'ga ojeupe.

—'Ga resakawe 'ga awau ujãna 'ga rowosõu awau 'ga mana.

²¹ —A'eramũ 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: "Jetywerete je tekou jarejee ai'i, Kiapi'ni. Jarejuwarete 'ga upe nanã ai'i nũ, Kiapi'ni", 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. "Eja'yra 'jawe kasi je rereko ape 'awamũ ne", 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. "Au'je je rereko ape eja'yramũ je rekoramũ jepi", 'jau 'ga 'uwa 'ga upe oje'ega.

²² —A'ere 'ga ruwa 'ga 'i etee 'ga upe: "Ene'me awi. Eremur awi aipoa ki sira ko. Jera'yra futat ene kũi", 'jau etee 'ga ruwa 'ga 'ga upe. "Nafutari je nanuara. Wesaga uwe'emamũ te ae poromũ ae 'i ujara upe", 'jau tee 'ga wa'yra 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe imome'wau.

—A'ere 'ga ruwa 'ga 'jau wemiayuwa 'ga amū upe: “Ekwap taity esage pe rerua kamēsīete imunepa 'ga wi. Fāyrū reewe futar iki erut 'ga upe. Myapaawa nanē amū rerua 'ga pyapaawamū”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe. ²³“Wyra pejuka amū jera'yra 'ga upe. Kwatau ra'yru'ia, oreremimoky'rafera ki perut ijukau. Janeroryp jarejupa 'jau”, 'jau 'ga wemiayuwa 'ga upe.

²⁴—“Jera'yra nipo 'ā amanū rakue”, a'e je tekou jepi. A'ere 'ā jaruete jera'yra rekoī ra'e jepi— 'jau 'ga 'gā nupe, ojeupe wa'yra 'ga poromū. “Oka'jam 'ga ako je wi ikue. A'ere 'ā ekoje ra'e jepi. A'ere 'ā turi opoa akou jee nū. A'eramū jane jarejemuekōēāina 'ga rur are”, 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁵—Wewirera 'ga waēmamū tuwi ma'e 'ga akou ko pe oporowykiau. A'ere 'ga 'ua. Oporowykypaw ire 'ua, maraka renupa. ²⁶A'eramū 'ga 'jau 'gā amū nupe: “Ma'ja poromū nū?” 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷—“Enerewirera 'ut ojewya akou ra'e. A'eramū eneruwa 'ga kwatau ra'yru'ī jukaukaa oree ko. 'Sajemuekōēāi jera'yra 'ga ree', 'jau 'ga oree ko”, 'jau 'gā 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁸—A'erauwe tuwi ma'e 'ga amā'neramū. A'eramū 'ga osowe'em. 'Ga mara'nea 'ga rerekou. A'eramū 'ga ruwa 'ga uēma 'ga resaka. “Ere ejua esou, kisit”, 'jau 'ga 'ga upe.

²⁹⁻³⁰—A'eramū 'ga 'jau 'uwa 'ga upe: “Je ree jēmī 'ā nenerorywi jepi. Nerejemogypygyi 'ā je ree jepi. Je etee agawewi 'ā oporowyky tekou enee. Tekotee 'jawe je 'ā eneje'ega oware'ema jepi”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe. Wewirera 'ga ree 'uwa 'ga rorywamū 'ga aipo 'jau 'ga upe. “Majawer are etee agawewi 'ga 'ā ka'arana momypaw ekoeteī rai'ī. A'etea 'ā eneporia 'ga ree. Je ree jēmī 'ā eporia'e'amamū jepi. Je upe jēmī 'ā jarejeymawa mū jukawe'mī jarejee jepi. Wyrasokwē miamū 'ā amū jukaukare'ema jarejee jepi, oporowyky ma'eramū jēmī jepi”, 'jau 'ga 'uwa 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

—Wyra jukaramū amara'neramū 'uwa 'ga ree. ³¹A'ere 'ga ruwa 'ga 'i etee 'ga upe: “Ene 'ā jepir are ereko. Nereoi 'ā muku je wi. Janemama'ea enemama'ea futat”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe, aipo ojeupe 'ga 'eramū. ³²“Omomot sipo 'gā jera'yra rakue pa”, a'e je tekou jepi. A'ere 'ā turi akou opoa janee. A'eramū je 'jau 'gā nupe ko: “Sajemuekōēāi 'ga ree 'jau, 'jau je 'gā nupe ko”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

—Saa'e kūima'e 'ga ku'ia. Wa'yra ojeupe ijewyt turamū 'ga ku'ia rakue. Nan tee futat Janeruwarete 'ga ku'iramū 'ūina otywer awi opoit ma'e 'gā nee— 'jau Jejui 'ga 'ūina imome'wau 'gā nupe.

16

'Gā neko esage are 'gā mu'eawet

¹A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Kūima'e 'ga amū wemiayuwa 'ga omono okaraemā pyykaramū numi-amū. A'ere aipo 'ga nia'wryi. Ka'aranūū jara 'ga wi ka'aranūū momyaupap ekoete etee futat 'ūina 'ga wi. A'eramū 'ga a'eramū 'ga amū 'ua imome'wau 'ga upe. “Enekaraemā pyykara 'ga nia'wryi ra'e ki 'ei. Ekoay 'ga enekaraemā mateepapa ekoete ki 'ei”, 'jau 'ga 'ua imome'wau karaemā jara 'ga upe.

²—A'eramū karaemā jara 'ga 'ga renūina, okaraemā raarana 'ga renūina. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: “A'jea te jekaraemā eremomypap ekoete e'yina?” 'jau nipo 'ga 'ga upe. “Ere ajee ewau ikwasiaa jee ka'aran are inuga”, 'jau 'ga okaraemā pyykara 'ga upe. “'Gā nera ki ekwasiat inuga jee ka'aran are. Erararera 'gā nera ki ekwasiat inuga jee. 'Gā nemireroofera nanē ki ekwasiat inuga jee ka'aran are”, 'jau karaemā jara 'ga 'ga upe. “Aipo apo re tomono 'ga amū im'yina ene py'rau 'jau nū”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

³ —A'eramū 'ga awau 'ga wi. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Tÿÿ. Maran je tekou 'awamū 'ū? Ma'ja je iapou mama'ea tejeupe imuawamū 'ū? Nafefuakara'uweri je teporowyky apou”, 'jau 'ga ojeupe. “Ajenosī je tekou mama'e renūina 'gā nupe ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee futat 'ūina. “Ma'ja ajee je aapo 'awamū 'ga upe 'ū? Je muēm are 'ga fueweramū 'awamū”, 'jau 'ga ojeupe. ⁴ “Amorytee pa je tejara 'ga kwy”, 'jau 'ga ojeupe. “Ga karaemā rerawarera 'gā pa je apoat kwy”, 'jau 'ga ojeupe. “A'eramū 'gā je muēmamū 'Ere ejua 'au ore pyri. Mama'e toromono ene upe 'jau', 'jau jee kwy”, 'jau 'ga ojeupe etee futat 'ūina— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁵ —A'eramū 'ga 'ga karaemā rerawarera 'gā nenūina: “Ma'ja te ereroo rai'i?” 'jau 'ga 'ga amū upe.

—“Miara kawera ako je aroo ai'i”, 'jau erawarera 'ga 'ga upe. ⁶ “Marana te ereroo rai'i?” 'jau 'ga erawarera 'ga upe.

—“Kwaiwete je erooi ai'i. Sēg yrūū te je aroo ai'i”, 'jau erawarera 'ga imome'wau 'ga upe.

—A'eramū 'ga 'jau erawarera 'ga upe: “Ekwasiat 'au. Sīkwēta etee ki ekwasiat inuga ka'aran are”, 'jau 'ga erawarera 'ga upe. “Jane'me ijara 'ga upe 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe.

⁷ —A'ere 'ga ajepeja 'ga renūina nū: “Ma'ja te ene ereroo rai'i?” 'jau 'ga 'ga upe nū.

—“Juowuuran ako je aroo ai'i, miu yrū ai'i”, 'jau 'ga 'ga upe.

—“Ere ajee inuga ikwasiaa 'au oito sētū etee ka'aran are”, 'jau 'ga 'ga upe.

⁸ —Aipo kwaapawe karaemā jara 'ga amara'neramū 'ga ree. “Ene 'ā muna'ywa. Jekaraemā are 'ā eremunarū ekou. A'etea 'ā ene'akwaap. Awamū nipo 'gā jejukai ene ree numiamū”, 'jau 'ga 'ga upe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat. Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā i'akwaap futat numiamū. A'ere 'ga rerowiaara 'gā nanē nokwaawi katu 'ga remiapoa.

⁹ A'eramū je pē mu'jau 'ga remifutar are. Pejekaraemā pemono amū ikaraemāe'ema 'gā nupe. Nanuara 'ga afutat 'ūina, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jejui 'ga u'ama 'gā nupe. —Nanuara pēē iaporamū Janeruwarete 'ga pē monoi'peu ojepyri. Nanuaramū 'ga pē napesagi 'ūina'peu ywag ipe 'jau agawewi je 'ā pē nupe imome'wau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

¹⁰ —Ika'aranūē'ema 'gā amū nipo oka'aranūūa wereko esage, mama'e esage are etee imomyau. A'e 'ga nanē oka'aranūū kwajamū wereko esage futat nū, mama'e esage are etee imomyau. Imomyau ekoete'ema akou— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Ika'aranūūē'ema 'gā amū oka'aranūū'īnamū imomyau ekoete etee futat. A'e 'ga nan tee futat oka'aranūū kwajamū omomy ekoete te futat ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau. ¹¹ —Nan pēē iaporamū Janeruwarete 'ga namura'uweri omama'ea pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

¹² —Janeruwarete 'ga ma'e ete ate 'agamū mama'ea. 'Ga te 'ā jane mogy 'agamū oma'ea wyy pype— 'jau 'ga 'gā nupe. —Oma'ea mama'e are ae jejuka esage'emamū 'ga namura'uweri mama'ea ae upe'peu— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama oporogytau.

¹³ —Namukūja 'wyyriara 'gā nemiayuwa rūi 'ga amū rekoi. Noporowykya'uweri 'ga amū mukūja 'wyyriara upe. Kasi a'e pe 'ga ajepeja 'ga ree etee 'ga poromutaramū akou ne. Majepeja 'ga ree jēmī oporomutare'emamū ne. Wemifutara 'ga je'eg imū etee mama'e apou ne. A'eramū 'ga wemifutare'ema 'ga je'eg imū mama'e apowe'em ne. Nan tee futat pēē. Pejeka'aranūū kwaiwete are etee ea'at ma'eramū nepēnea'aru'jawi

Jarejuwarete 'ga ree. Nepejemogypyga'uweri ka'aranũ are Jarejuwarete 'ga reewe— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹⁴ Aipo 'ga 'erauwe fariseu 'gã 'ga rerekoemãu etee. Ka'aranũa tee 'gã afutat. A'eramũ 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega jẽmĩ futare'ema. A'eramũ 'gã a'eramũ Jeju 'ga rerekoemãu etee.

¹⁵ A'eramũ Jeju 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pẽẽ 'ã ka'aranũũa pemono ika'aranũũe'ema 'gã nupe jepi. “Esage ma'e 'ga ra'e. Ka'aranũũa 'ga omono itywet ma'e 'gã nupe”, te'i etee 'gã oreẽ 'jau, pe'je 'ã jepi. Ma'eramũ 'ã ka'aranũũa pemono 'gã nupe jepi. A'ere na'janeruwarete 'ga rui imonoukari pẽ nupe. Pemono ekoete te 'gã nupe. “Tore futarete 'gã 'jau”, pe'je tee jepi— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. —A'ere Janeruwarete 'ga pẽ kwaawi futari. Janeruwarete 'ga naea'ari pẽ 'jawe mama'e are etee— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe. —Aeremifutara 'ga nafutari— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

¹⁶ —Ymã te 'ã Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue. Moisesi 'ga manũ re 'ã, 'ga amũ ete akou 'ga py'rau rakue. 'Ga upe nanẽ 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega rakue nũ. A'eramũ 'ga nanẽ futat 'ã 'ga je'ega kwasiara inuga ka'aran are janee rakue. Ymã we 'gã 'ã ajamu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —'Awamũ 'ã Juã 'ga nanẽ pẽ mu'jau 'ga je'eg are rai'i nũ. “Pejetywer awi pepoiramũ Janeruwarete 'ga pẽ monoi wemiayuwamũ”, 'jau 'ã Juã 'ga pẽ nupe rai'i. A'eramũ 'ã mytuna 'gã wekoweramũ Janeruwarete 'ga remiayuwamũ rai'i. A'eramũ 'ã 'gã opoia otywer awi rai'i. Juã 'ga ojeupe 'ga mome'uramũ 'gã 'ã opoia kwaiwete otywer awi rai'i. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã monou wemiayuwamũ— 'jau Jeju 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

¹⁷ —A'jea futat 'gã nemikwasiarer ymanera resageramũ janee 'awamũ miamũ futat. A'jea futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega jane wi. Ywaga teepawamũ ywy retee 'eramũ miamũ futat nateepawa'uweri Janeruwarete 'ga je'ega— 'jau Jeju 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

¹⁸ —“Kũima'e 'ga amũ nipo wemireko retyka awau amutee rerekou nũ” 'ea nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Itywerete a'e 'ga akou Janeruwarete 'ga rowase. Etygipyrer are, kũjã are nanẽ kasi peko ne nũ. Imen futat aipoa kũjã akou. “Pejejemogyau nipo pejejuemireko are” 'ea Janeruwarete 'ga nafutari— 'jau Jeju 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama.

Ika'aranũũ kwai ma'e 'ga imama'e'ema 'ga retee

¹⁹ A'ere Jeju 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe nũ, 'gã mu'jawamũ nũ:

—Kũima'e 'ga amũ akou waity esagea te imunepa rakue, ika'aranũũ kwai ma'e 'ga rakue. A'eramũ 'ga maraka apou 'gã nupe au'jeteramũ akou rakue. Maraka apoaw ipe 'ga mama'e monou 'gã nupe. Kwaiwete 'gã mojemi'waa rakue.

²⁰⁻²¹ —Ajepeja 'ga ipito'om ma'e 'ga otywereteramũ. Lasaru 'ga rera. A'eramũ 'ga pytuna 'gã 'ga rerawau 'ga mĩina ika'aranũũ kwai ma'e 'ga pyri 'ga rejaa. “Siesak 'ga mama'e'i mũ mura 'ga upe 'jau”, 'jau 'gã numiamũ. A'ere 'ga namuri'i mama'ea 'ga upe. Kasurua etee 'ua 'ga pira rerepa 'ga wi, 'ga pito'oma rerepa. ²² Anure ipito'om ma'e 'ga amanũmũ. A'eramũ 'ga manũ re ywagipewara 'gã 'ua 'ga rerawau ojepyri. Abraão 'ga pyri 'ga rerawau imĩina, 'ga muapyka 'ga mojemi'waa. A'ere ika'aranũũ kwai ma'e 'ga amanũmũ nũ. A'eramũ 'ga pytuna 'gã 'ga rerawau 'ga tyma. ²³ 'Ga 'aga nanẽ awayayawu mama'eukwaawa rapyaw ipe nũ. A'eramũ 'ga 'ũina akou tyweaete. Tata rakuwa 'ga mĩina 'ga rerekou tyweaete. A'eramũ 'ga Abraão 'ga piresaka. Ipito'om ma'efera 'ga resaka Abraão 'ga pyri. Mukuu 'ga 'ũina Abraão 'ga resaka. ²⁴ A'eramũ 'ga wafukaita 'ga upe: “Abraão! Ene 'ã

jeram̄yja! Ejemuaēm iki je ree. 'Y'ia erurukat ara jee Lasaru 'ga upe, 'ga fā'ī are etee jekū muak̄y^{mawamū}. Ekoay jekū osinisiniga", 'jau ika'aranūū kwai ma'efera 'ga oje'ega Abraão 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

25 —A'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: "Naani nū'ū. 'Auwaramū ore 'ā norooarūa'uweri peu enerekwaw ipe. Pēē nanē pe awi pejejorarūme'em 'au orerekwaw ipe nū", 'jau Abraão 'ga 'ga upe. "Nenerea'ari nipo ejekwawer are? Eka'aranūū are etee ako ejerowiaraipe ikue. A'eramū ene 'awamū e'yina eko tyweaw ipe" 'jau 'ga 'ga upe. "A'ere ako Lasaru 'ga nitywi mama'ea ikue. A'eramū 'ga 'awamū akou 'au futat je pyri wekōēājamū. Wekōēāimawe'emamū futat 'ga akou 'awamū je pyri. A'eramū je a'eramū 'ga monowe'em futat kwe pe tejewi", 'jau Abraão 'ga oje'ega 'ga upe. 26 "Nerekwaawi nipo 'ga oarūe'ema kwe katy ki sa", 'jau 'ga 'ga upe. "Maran 'ga awau kwe katy ene pyri ki 'ei? Maran 'ga awau ikwara apyraapa ene pyri ki 'ei? Nooarūi 'auwara 'gā kwe katy. Peuwaramū nanē pejejorarūme'em futat 'au nū", 'jau Abraão 'ga oje'ega monou 'ga upe.

27-28 —A'eramū mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ūi ma'e 'ga 'jau Abraão 'ga upe: "Ere ajee 'ga monou jepyutuna 'gā nupe, 'ga moporogytaukaa 'ū", 'jau 'ga 'ga upe. "Sīku futat jerewirera 'gā. Kasi 'gā nuri je pyri ne. Ekoay je tejua te'yina 'au tekou tywet, e'i enerekī'yra pē nupe, te'i 'ga awau 'gā nupe peu ywyu jeruwa 'ga rog ipe 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga oje'ega Abraão 'ga upe. "Kasi 'gā nuri je pyri ne", 'jau 'ga 'ga upe.

29 —Aipo 'ga 'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: "Naani. Okwaap futat 'gā ā Moisesi 'ga remikwasiarera numiamū. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera nanē ā ityp futat. Tene 'gā aipo etee erowiari", 'jau Abraão 'ga 'ga upe.

30 —Aipo 'eramū 'ga 'jau Abraão 'ga upe: "Naani. Moisesi 'ga je'egera 'gā nuerowiari futari jepi", 'jau etee 'ga 'ga upe. "Amanū ma'efera 'ga je'ega te nipo 'gā werowiat. A'eramū te nipo 'gā poiři otywer awi", 'jau etee 'ga Abraão 'ga upe.

31 —A'eramū Abraão 'ga 'jau 'ga upe: "Naani nū'ū. Moisesi 'ga je'egera renuwe'em ire 'gā amanū ma'efera 'ga je'ega taetu nuerowiara'uweri futari. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera mogytaw miamū te 'gā ā nuerowiari. Oferap ma'e 'ga je'ega taetu 'gā nuenuwi futari nū'ū", 'jau Abraão 'ga 'ga upe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe imome'wau.

17

Iporiay'i ajaupe mama'e tywera apoukaara 'gā (Mateu 18.6-7; Maku 9.42)

1 A'ere Jejuī 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe nū:

—Nateepawi futari nipo ajaupe mama'e tywera apoukaara 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe oporogytau. —Iporiay'i aipo 'gā numiamū. Aipo 'gā te nipo Ku'jywa 'ga wereko tywerete futat— 'jau 'ga 'gā nupe. 2 —Sā'ā ae ita mogoa ojojuri. A'eramū ā ae ojomonou ojomomoa ajajukau 'yē'ē pype nū. 'Y pe imomoripywera 'ga ako tywe'ri etee. Amanū etee 'ga. A'ere nipo kunumī upe mama'e tywera apoukaara 'gā te Janeruwarete 'ga ereko tyweretei.

3 A'eramū pēē pejejea'gwau pejejemogyau. Mama'e tywera kasi peapoukat 'gā nupe ne— 'jau Jejuī 'ga oporogytau 'gā nupe.

—Je rerowiara 'ga amū nipo mama'e tywera wapo pē nupe. A'eramū ki pejeporogytau 'ga upe. "A'jea futat ako je mama'e tywera apoi ene upe ai'ī. A'ere je 'awamū naapou'jawi nū", pejejeupe 'ga 'eramū pēē 'ga

rerekou esage etee. Pejejea'aru'jawe'emamũ futat ee— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁴— Majejeja 'ara rupi etee mama'e tywera pejejeupe kwaiwete 'ga iaporamũ pejewau pejeperogytau 'ga upe. “Mama'e tywera ereapo jee. A'eramũ je ene raykau tekou. Au'je ki je rayka re ekou”, pe'je ki 'ga upe pejeperogytau. “Naapou'jawi je 'awamũ”, pejejeupe 'gã 'eramũ pejejea'aru'jawe'emamũ ee. Pejepota'waramũ 'gã nee— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau u'ama.

Perowiat Jarejuwarete 'ga

⁵ A'eramũ Jeju'i 'ga remimu'e 'gã 'jau 'ga upe:

—Jeju'i. Ejerowiarukat oree— 'jau 'gã oje'ega 'ga upe.

⁶ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'gã nupe:

—Inãinãni'i etee pëë 'ga rerowiaa 'eramũ miamũ Janeruwarete 'ga mama'e muri pë nupe— 'jau 'ga oje'ega 'gã nupe. —Pëë inãinãni'i etee Jarejuwarete 'ga rerowiaa 'eramũ miamũ peje'eg 'ywu upe. “Ejemosok ywy awi jee. A'eramũ ene ewau e'ama 'y rypyter ipe jee”, pe'je ki jupe. Janeruwarete 'ga pëë erowiaramũ 'ywa sogi pë nupe. Peje'eg imũ etee futat awau u'ama peu pë nupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

Ajaupe oporowyky ma'e

⁷ A'ere Jeju'i 'ga mama'e mũ mom'e'wau 'gã nupe:

—Sã'ã ae kũima'eramũ ae wemiayuwamũ monoa ko pe. Ajepejamũ 'ã awau wyra poita. A'eramũ 'ã ae kaaruwamũ 'ua ojewya oporowyky re. 'Gã nur ire sipo ijara 'ga 'gã nenũ 'gã muapyka 'gã mojem'i'waa ra'ne? ⁸ Naani. Nanarũ. A'ere 'gã monoarera 'ga 'i etee 'gã nupe: “Je upe ra'ne mama'ea peapo. Je ra'ne je muewek pejepe. A'ere tepejem'i'wat 'jau, je mueweg ire 'jau”, 'jau 'ga 'gã nupe. ⁹ Mĩnamũ futat 'gã porowyky. A'e apoawamũ futat 'ga 'gã mepyi— 'jau Jeju'i 'ga imome'wau 'ga nupe. ¹⁰ —Nan tee futat pëë. Jarejuwarete 'ga remiapo apo re “Ore resageramũ”, pe'je kasi ne. “Ore arujara 'ga remiapoa etee aruapo”, pe'je etee ki— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe u'ama.

Teis ipito'om ma'e gã

¹¹ Jerusareg ipe Jeju'i 'ga awau. Garireja ywy 'upa Samari ywy are oje'aa etee futat. A'eramũ 'ga awau ipõ'õ rupi ¹² owaëma amuna'wi'i mũ upe. 'Ga waëmauwe ipito'om ma'e 'gã 'ua 'ga rowosõu. Teis 'gã 'ua 'ga rowosõu.

¹³ Mukuu we 'gã 'ua opytau wafukaita Jeju'i 'ga upe:

—Ipito'om ma'eramũ ore rekoi, aruafukaita enee. A'eramũ ene ejemuaëma ore ree, ore mokã'jäu— 'jau 'gã Jeju'i 'ga upe.

¹⁴ 'Gã nesakawe Jeju'i 'ga 'jau 'gã nupe:

—Mainana 'ga upe pekwap, pejejesaukaa ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ mainana 'ga repejãna 'gã orauwe 'gã pito'oma okã'jäu 'gã nui.

¹⁵ Esakawe 'gã 'jau ajaupe:

—Tÿy. Janë mokã'ëmap 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'ga amũ ojewya 'gã nui. Samari ywy pewara 'ga ojewya.

—Ene te 'ã eneresage oree, ki Ku'jyp— 'jau 'ga 'ua Jeju'i 'ga upe.

¹⁶ 'Ua 'ga wenupy'ãu wapyka Jeju'i 'ga rowase.

—Ene te 'ã eneresage oree. Au'jete ore mokã'ë ape— 'jau 'ga 'ga upe.

'Ga ku'ia 'ga rerekou.

¹⁷⁻¹⁸ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—Mytuna 'gã te je 'ã amokã'ë. Ma'ape ajee enepytuna 'gã ki 'ei? Maran ajee ene tee erejewyt ejua ki 'ei? Maran ajee 'gã nojewyri ene rupi 'ũ?— 'jau 'ga ojewyt ma'e 'ga upe.

A'ere Jeju'i 'ga 'jau wewiri oo ma'e 'gã nupe:

—'Agamũ Samari ywy pewara 'ga. Najanepytuna rüi agawewi 'ga. A'etea 'ga ojetee futat ojewyt 'ua oje'ega jee. Ajepeja 'gã juejue janepytuna futat

numiamū, judeu 'gā futat numiamū. A'etea 'gā nojewyri 'ua, “Au'jete ore mokā'ē ape”, 'jawe'em jee— 'jau 'ga wewiri oo ma'e 'gā nupe.

¹⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau ojewyt ma'e 'ga upe nū:

—Ere ewau nū. Mainana 'ga upe ekwap ejesaukaa. Je rerowiat wejue 'ā ape ra'e jepi. A'eramū je ene mokā'jāu— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere efu'ama. Ere kā'ē futat ra'e— 'jau 'ga 'ga upe.

Werowiaara upe Jejui 'ga reni 'wyriaramū

(Mateu 24.23-28, 37-41)

²⁰⁻²¹ Poje fariseu 'gā amū 'ua oporogytau Jejui 'ga upe:

—Maranime te Janeruwarete 'ga wemipyyrūmera 'ga muri imogou oree 'wyriaramū?— 'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga remimureramū je na'awa ywy pewara 'wyriara 'jawe rūi. Ināinā'nī te je rekoī 'wyriaramū pē nupe— 'jau Jejui 'ga aipo 'gā nupe. —'Awa ywy pewara 'wyriaramū te 'ā ae ojo'wyriat pāwē pāwēnamū ae rekoī. A'ere je Jarejuwarete 'ga remimureramū je reni 'wyriaramū tejerowiaaramū pē nupe. Namajepei ywy pype tee rūi jeremiyauwamū pejemogy. Ywy tesirūmera pype we futat jeremiyauwa 'gā jemogyi ok-wasi'wasi'wau najuejue etee. Na'au etee rūi te je 'ā 'wyriara. A'eramū pēē “auwaramū etee 'ga 'wyriaramū janee”, 'jawe'em pejejaupe. Najuejue etee futat je rekoī 'wyriaramū tejerowiaaramū pē nupe. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga remimureramū je rekoī pē pype— 'jau Jejui 'ga fariseu 'gā nupe.

²² A'eramū Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gā nupe:

—Anure nipo pe'je pejejaupe. “Ma'ape te 'ga? Taesak 'ga 'jau”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere nipo naje resagi pejepe. A'eramū pēē pejejemogyau je jewyra rapesaka. A'eramū te nipo je resak pejepe najuejue etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²³ —Je ruru'jawa'ne'emamū nipo amumera 'gā 'jau pē nupe: “Peu futat 'ga rekoī”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi perowiat 'gā ne. ²⁴ Je ruru'jawanū nipo najuejue etee je resak pejepe. Sā'ā tūpā werawa. A'eramū 'ā ae najuejue etee esaka. Nan tee futat nipo je jewyramū najuejue etee je resak pejepe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁵ —A'ere nipo je o enune itywerete ma'e 'gā je rereko tyweretei rā'ne. Niporomutari nipo 'gā je ree. A'eramū nipo 'gā je monou je jukaukaa 'wyriara 'ga po pe. ²⁶⁻²⁷ A'ere nipo anure je ruru'jawi erujewi pē nupe. Je kwaapare'ema 'gā nipo aipoa 'ara rupi ajemogyau oporowykyau. Ojemi'waa, wemirekoramū 'jau nipo. Wemiapo apo are tee futat wea'aramū ajemogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama. —Janeruwarete 'ga ree jēmī nipo 'gā wea'are'emamū ajemogyau. Sā'ā Nue 'ga rekoramū 'gā jemogya rakue. Janeruwarete 'ga ree 'gā 'ā wea'are'emamū rakue. Nan nipo 'ga ajemogyau. Poje 'ga 'ā amana mua 'gā nupe, 'gā apisaukaa jupe rakue. Nan tee futat nipo je kwaapare'ema 'gā jemogyi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Sā'ā Lo 'ga rekoramū nanē 'gā 'ā iapou rakue nū. Sodom ipewara 'gā awau kwe pe ojemi'waa ojekoty'aawa 'gā pyri. Oporowykyau akou oko tyma, amumera 'gā 'ā oga apou 'jau rakue. ²⁹ A'ere 'ā ywagipewara 'gā Lo 'ga renuēmi 'gā nui rakue. 'Ga ēm ire Janeruwarete 'ga tata mua 'gā nupe rakue, itatata reewe rakue, ēsōfyri 'jawa reewe rakue. Itywerete 'gā ajemogyau. Naea'ari futari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'gā apisau rakue. ³⁰ Nan tee futat nipo pejemogy je ruramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³¹ —Aipo 'ara rupi je jewyramū nipo ko pewara 'gā ojewyre'ema futat okaraemā ppyka. Ko pewara 'gā nanē nipo nooi futari osou okaraemā ppyka nū. Okaraemā are tee ea'at ma'e 'gā okaraemā reewe futat teepap.

³²—Pēnea'at Lo 'ga remireko ēē manūawer are. Niporejariweri ēē okaraemā are rakue. A'eramū ēē awawayayawe'em. A'eramū ēē amanūmū rakue. ³³Pejekaraemā are tee ea'at ma'eramū nepeoi futari Jarejuwarete 'ga pyri. Jarejuwarete 'ga ree ea'at ma'eramū te peo 'ga pyri pejeferapa— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. ³⁴—Je jewyru'jawamū nipo 'gā amū ajerosea ajerupa. A'ere nipo 'ga amū ēmi ajau. Ajepeja 'ga nipo opyta. Naje rerowiari 'ga. A'eramū 'ga awawe'em je rupi nipo. ³⁵Kūjāmera 'gā nipo 'upa mukūi ygu'ai. A'ere nipo majepeja ēē oi je repejāna. A'eramū nipo ajepeja ēē te awawe'em. ³⁶'Gā amū nipo awau oporowykyau ko pe akou mukūi. A'ere nipo majepeja 'ga etee 'ga oi je rowosōu. Ajepeja 'ga awawe'em nipo. Je rerowiare'ema 'gā nooi je rowosōu— 'jau Jejui 'ga 'gā mu'jau ojewyru'jaw are.

³⁷A'eramū 'ga remimu'e 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Ma'ape sipo erejot poromū ejewyr ire?— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

—Je ruramū te nipo pekwaap katu katu— 'jau etee 'ga 'gā nupe. —Sā'ā uruwua mama'e nema kwaawa. A'eramū 'ā 'ua ajatykau ee. Nan tee futat nipo pēē. Je jewyru'jawamū je kwaap katu katu pejepe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

18

Peojet kasi pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe ne

¹Anure Jejui 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Peojet kasi pejejemogyau pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe ne— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe u'ama.

²A'ere 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe nū:

—Tapy'ŷja 'wyrarete pe 'wyriara 'ga amū rekoī. 'Gā ago'o anupawe 'ga 'jau 'gā nupe: “Ene te 'ā mama'e tywera ereapo 'ga upe. A'eramū ene te 'ga mepyau”, 'jau 'ga itywet ma'e 'gā nupe. “Ga mepy'e'amamū 'gā ene munewi ne”, 'jau 'ga 'gā nupe. Aipoa 'wyriara nopojeuwi futari Jarejuwarete 'ga. Aea nanē futat nopojeuwi futari nū.

³—Aipo amunawa pype majawera ēē mū akou. 'Wyria'ri 'ga upe ēē awau 'jau: “Jekaraemā rerawarera wā nomepyi jee”, 'jau ēē awau 'ga upe. “A'eramū ene je mepyukaa wā nupe”, 'jau ēē 'ga upe. ⁴A'ere 'ga naani. Noje'egi futari aipo 'gā nupe. A'eramū ēē ojewya 'ga ree nū. A'ere ēē ojewyru'japa 'ga ree nū. Ojewyjewya akou 'ga ree, oporogytau 'ga upe. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Ku'jywa 'ga miamū je 'ā nopojeuwi jepi re'ā. Ae 'gā taetu je 'ā nopojeuwi jepi re'ā”, 'jau 'ga ojeupe. ⁵“A'ere pa 'ā koa majawera ēē je mopiro'ysāy'sagi nū”, 'jau 'ga ojeupe. “A'eramū pa je ēē karaemā rerawarera 'gā nupe ēē karaemā mepyukaa kwy”, 'jau 'ga 'ūina ojeupe. “Kasi a'e pe ēē ruru'jau'jawi 'au je marukare'ema ne nū kwy”, 'jau 'ga ojeupe— 'jau Jejui 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁶—Aipoa 'wyria'ri 'ga nia'wyri. Nakamēsiete rūi 'ga ēē mepyukari 'gā nupe. A'etea 'ā pejemu'e 'ga ree. ⁷Aipo 'ga kūima'e 'ga nia'wyri agawewi futat. A'etea 'ga opoat ēē— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga taetu 'ā esage futat. A'eramū 'ga 'ā wemiayuwa 'gā poari futari. Ojeupe oporogyta ma'e 'gā ojere'emamū 'ga 'gā poari futari. ⁸Ga niporomukui futari ae poaa— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Tejoru'japa sipo je tejerowiaara 'gā amū nesagi? Je ruru'jawa poro-mukuran sipo 'gā jemogyi kwaiwete je rerowiaa? Kwaiwete tejerowiaara 'gā

nesaga je afutat— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe. —A'eramũ pẽẽ je rerowiaarareter-amũ pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega pejeojere'emamũ futat pejejemogyau— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

Mukũja 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe

⁹ A'ere 'ga mama'e mũ mome'wau 'gã nupe nũ, 'gã mu'jawamũ nũ. “Je jeresageay. Tekotee 'gã nia'wyrri. A'ere 'ã je jeresage” 'jara 'gã nupe te 'ga 'i.

¹⁰ —Mukũja kũima'e 'gã awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporogytau 'ga upe. Majepeja 'ga fariseua. A'eramũ ajepeja 'ga 'wyrriara upe ka'aranũũ pyykara 'ga. ¹¹ A'eramũ fariseu 'ga ojemome'wau u'ama Ku'jywa 'ga upe. “Na'gã 'jawe rũi je reko'i ene reape, ki Ku'jyp”, 'jau 'ga 'ga upe u'ama. “Amũmera 'gã te aje 'ã muna'ywamũ ako ene reape. A'ere je 'ã nanarũi. Naapoa'uweri je 'ã mama'e tywera ene reape tekou, ki Ku'jyp. 'Gã 'ã nako esagei futari ene reape. A'ere 'ã je te je reko esagei ene reape”, 'jau 'ga oporogytau u'ama Jarejuwarete 'ga upe. “Gã 'ã okou futat ajuemireko are. A'ere je 'ã nanarũi. Noko'a'uweri je 'gã nemireko are. Je 'ã na'gã 'jawe rũi futat. Kwe 'ga te 'ã 'wyrriara upe oreka'aranũũ pyykara te”, 'jau 'ga, ajepeja 'ga kũima'e 'ga mome'wau u'ama Ku'jywa 'ga upe. “Nia'wyrri 'ga. A'ere je na'ga 'jawe rũi. ¹² Mukũi 'ara rupi je 'ã teporogytau tekou enee ty'ara rerekou. Teka'aranũũ miamũ je 'ã imonou ene upe jepi. Teis ka'aranũũ je majepeja monou enee jepi”, 'jau 'ga u'ama oporogytau Jarejuwarete 'ga upe numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga nuenuwi. Ojeupe etee futat 'ga 'i u'ama— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe imome'wau.

¹³ —A'ere 'wyrriara upe ka'aranũũ pyykara 'ga awau u'ama ojetee oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'ga kũima'e 'ga werojenosĩ otywera enu'ama. A'eramũ 'ga a'eramũ wowowyre'emamũ u'ama oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. “Je 'ã jetywerete tekou enee jepi. Ejemuaem je ree, ki Ku'jyp”, 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ aipo 'ga 'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga tywera moia 'ga wi. A'eramũ 'ga a'eramũ 'ga katu'oka. Otywera renosi'arera 'ga Ku'jywa 'ga ikatu'oka. ¹⁴ Aipo 'ga ikatu'ogipyra 'ga esage akou Janeruwarete 'ga upe. Ajepeja 'ga naani. Nia'wyrri 'ga 'ga upe. Wog ipe 'gã jewyramũ 'ga remikatu'ogera 'ga etee futat wesageramũ akou 'ga upe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe imome'wau.

—“Je jeresage” 'jara 'gã Janeruwarete 'ga nafutari. Aipo 'jara 'gã nojekatu'ogukari Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ga “je 'ã jetywerete” 'jara 'gã katu'ogi. Aipo 'jara 'gã etee ojekatu'ogukat Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama, 'gã mu'jau ee.

Jejuu 'ga kunumĩ 'gã netee

(Mateu 19.13-15; Maku 10.13-16)

¹⁵ Anure amũmera 'gã wa'yra 'gã nerua Jejuu 'ga upe:

—Orera'yra apyte'rarimũ epo emono a'i kĩĩ— 'jau 'gã erua 'ga upe. — Jarejuwarete kiã upe eporogyta wã nee. A'eramũ Janeruwarete kiã ojejukau esage wã nee, aru'e ore enee kĩĩ— 'jau kũjãmera 'gã 'ga upe.

A'ere Jejuu 'ga remimu'e 'gã 'gã nesakawe 'gã 'i 'gã nupe:

—Perur awi pejeja'yra 'gã 'ga upe 'ga porogyta 'ga 'amamũ. Nepemaruukari 'ga porogyta 'ga 'amamũ— 'jau 'ga remimu'e 'gã 'gã nupe.

Aipo 'gã 'eramũ Jejuu 'ga oje'ega wemimu'e 'gã nupe:

—Naani. Peapo awi aipoa. Tene kunumĩ 'gã nuri je pyri— 'jau 'ga wemimu'e 'gã nupe.

¹⁶ A'eramũ futat 'ga kunumĩ'ĩ 'gã nenũina:

—Pe'je pejejua je pyri— 'jau 'ga kunumĩ 'gã nupe.

A'eramũ 'ga 'jau:

—Janeruwarete 'ga kunumĩ 'gã afutat wemiayuwamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.
 17 —Kunumĩ 'jawewara 'gã nupe etee Janeruwarete 'ga reni 'wyririamũ. Kunumĩ 'gã ojemogypyk te Jarejuwarete 'ga ree. Ojerekokatuukat 'gã 'ga upe. 'Gã 'jawe pejemogyramũ 'ga pẽ katu'ogi. Kunumĩ 'jawewara 'gã etee te Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamũ. A'ere 'ga ojee ijemogypyke'ema 'gã Janeruwarete 'ga nomogyi wemiayuwamũ. Nakunumĩ 'jawe rui 'gã. A'eramũ 'ga 'gã mogyawe'em wemiayuwamũ— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ee.

Jarejuwarete 'ga pyri oo are 'ga poronupawet

(Mateu 19.16-30; Maku 10.17-31)

18 A'ere judeu 'gã 'wyriri'ri 'ga amũ awau oporogytau Jejuĩ 'ga upe:

—Jejuĩ. Ene 'ã eneresage. Ma'ja te je aapo 'awamũ tejee, temanũ re ywag ipe tejesawamũ, Jarejuwarete 'ga pyri tewawamũ?— 'jau 'ga oporonupa ee 'ua Jejuĩ 'ga upe.

19 A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramũ “Ene 'ã eneresage” 'jau jee ejua 'ũ? Janeruwarete 'ga etee te esage ma'ea kũ. “Ene 'ã Jarejuwarete 'ga 'jawewara”, ere te jee?— 'jau Jejuĩ 'ga 'ga upe. 20 —Ymã te 'ã Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue. A'ea 'ã erekwaap. “Peko awi pejejuemireko are” 'ea 'ã erekwaap. “Peporojuka awi. Pemunarũ kasi mama'e are ne. Peje'ewu'jag kasi 'ga amũ ne. Peanuw etee ki pejejara 'gã”. Mimerã 'ea 'ã erekwaapap— 'jau Jejuĩ 'ga 'ga upe.

21 A'eramũ 'ga 'jau Jejuĩ 'ga upe:

—Je kunumĩawe futat aipo aapopap ikue, Moisesi 'ga je'eger imũ etee futat ikue— 'jau aipoa kũima'e 'ga Jejuĩ 'ga upe oje'ega.

22 A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'ga upe:

—A'jea futat ere. A'ere 'awamũ mama'e mũ eapo. Ekaraemã eme'emap. A'ere ene ka'aranũ monou ika'aranũ'ue'ema 'gã nupe. Aipoa ene iapo re, Janeruwarete 'ga ene monoi ojepyri ene manũ re. Mama'e esagea te nipo 'ga amut enee anure, enekaraemã monoawera mua enee anure. Ekaraemã me'eg ire ene ejua je rewiri— 'jau Jejuĩ 'ga 'ga upe.

23 A'ere 'ga aipo ojeupe 'ga 'eramũ 'ga 'arasigamũ etee okaraemã are. Kwaiwete te 'ga karaemã. A'eramũ 'ga okaraemã me'ega futare'ema. A'eramũ 'ga 'jau ojeupe etee futat: “Naani. Naapoa'uweri je nanuara”, 'jau 'ga ojeupe etee futat. A'eramũ 'ga u'arasigamũ awau, Jejuĩ 'ga aipo ojeupe 'eramũ awau.

24 'Ga 'arasiga resakawe Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

25 —Ayay te ikaraemã kwai ma'e 'gã ajemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ— 'jau 'ga 'gã nupe. —Ayay te ikaraemã kwai ma'e 'gã ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Kwaiwete 'gã karaemã. A'eramũ 'gã okaraemã are etee wea'aramũ ajemogyau. Okaraemã are etee aipo 'gã jemogypygi akou. NaJarejuwarete 'ga ree rui 'gã jemogypygi ajemogyau. Jarejuwarete 'ga opoara futare'ema ajemogyau. Jeje'ega 'gã nuenuwi futari ajemogyau— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe. —Sã'a kawaruua 'jawewara kamerua aguja kwara rupi ikwawe'ema. Nan tee futat ayramũ ikaraemã kwai ma'e 'gã ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe. Ikaraemã kwai ma'e 'gã nijekatu'ogukariwari futari Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Jejuĩ 'ga 'gã nupe.

26 A'eramũ 'ga renupara 'gã 'jau 'ga upe:

—Maranuaramũ ajee 'ga ae katu'ogi ki 'ei?— 'jau 'gã 'ga upe.

27 A'eramũ Jejuĩ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pẽ nupe nayrareferi futari. Ayay futat mama'e apoa numiamũ. A'ere nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema amũ mama'ea. Mama'ea naayi

futari 'ga upe. Ikaraemã kwai ma'ea miamũ Janeruwarete 'ga okatu'ok, "Je katu'og ape" ojeupe 'gã 'eramũ— 'jau etee Jejui 'ga 'gã nupe.

²⁸ A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ore ako aruejat orokaraemã arajua ene rupi ai'i. Oropytuna nanẽ futat ako ore ejaa ai'i nũ. Ma'ja te ore mama'e rejaawera repya?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²⁹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau wemimu'e 'gã nupe:

—A'jea futat ako ai'i. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi pẽ nupe pẽnemiejarera apyraapa. Je mome'u are woga rejaarera 'gã, wemireko rejaarera 'gã, weki'yra rejaarera 'gã, wewirera rejaarera 'gã, wenyra rejaarera 'gã, ujara rejaarera 'gã, wa'yra rejaarera 'gã. ³⁰ Mïmera 'gã nupe Janeruwarete 'ga mama'e monoi. 'Awamũ futat 'ga mama'e monoi 'gã nemiejarera apyraapa. Amanũ re je ree omama'e rejaarera 'gã juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

Amanũawama Jejui 'ga imome'wau'japa

(Mateu 20.17-19; Maku 10.32-34)

³¹ Aipo 'gã nupe 'e re Jejui 'ga wemimu'e 'gã nenũina:

—Pejepe'a'i 'gã nui ra'ne. Taporogyta pẽ nupe etee 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã ojepe'au mytuna 'gã nui 'ua. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Jerusareg ipe jane oi 'awamũ. A'eramũ je pẽ muea'aa Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nemikwasiarer are— 'jau 'ga wemimu'e 'gã nupe.

—Ymã te 'ã 'gã ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue, "Anure tamut teja'yra 'ga pẽ nupe 'jau" 'e are rakue. "A'eramũ ia'wyre'ema 'gã jera'yra 'ga rerekou tyweaete nipo. ³² A'eramũ nipo 'gã 'ga monou romanũ 'wyriara 'ga po pe 'ga jukaukaa. A'eramũ nipo jefaruu 'gã 'ga kurapa, onymuna 'ga ree, 'ga nupãnupãu, 'ga monou, 'ga mu'ama 'ypeywar are 'ga jywa pypiraa 'ga manũawamũ futat", 'jau 'ga 'gã nupe rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã muea'aa ikwasiaripyre are. ³³ —"A'ere nipo je imuapyra 'ara rupi 'ga moferawi etee nũ", 'jau 'ã Janeruwarete 'ga 'gã nupe, ikwasiarukaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gã muea'aa ee.

A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Je 'ã pẽneki'yraretea. Janeruwarete 'ga je mut pẽ nupe. A'eramũ 'gã je ree futat poromũ ka'arana kwasiaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'ga nupe.

³⁴ A'ere 'gã nokwaawi 'ga 'ea. Naeapyoi 'gã 'ga 'e are.

—Ma'ja are te 'ga jane mu'ei?— 'jau etee 'gã ajaupe. —Ma'eramũ 'ga aipo mome'wau jane?— 'jau 'gã ajaupe.

—Tee. Je nakwaawi ki 'ei— 'jau etee 'gã amũ ajaupe.

Eae'ema 'ga

(Mateu 20.29-34; Maku 10.46-52)

³⁵ Jeriko 'jawa amunawa upe iwaẽm ja'wyja'wyuuramũ eae'ema 'ga amũ 'ũina wapyka peyse pe:

—Ka'aranũ'ũa pemut ape jee— 'jau 'ga 'ũina pe rupi okwap ma'e 'gã nupe.

³⁶ Peyse pe 'ũina wape 'ga 'ũina wapykau 'gã fu are. Kwaiwete 'gã fu renupa 'ũina. A'eramũ 'ga 'jau:

—Awÿja te poromũ ako?— 'jau 'ga wafukaita 'gã nupe.

³⁷ —Jejui 'ga ako, Nasare pe waranup ma'efera 'ga okwap akou— 'jau 'ga amũ 'ga upe.

³⁸ A'eramũ eae'ema 'ga wafukaita Jejui 'ga upe:

—Jejui! Ene 'ā Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera! Ereje-muaēm te je ree? Epājē mū je katu'og ape, ki Jejui— 'jau 'ga wafukaita 'ga upe.

³⁹ A'eramū 'ga pyu okwap ma'e 'gā 'jau 'ga upe:

—Epije e'yina kūi. Aereau toko re'ā— 'jau 'gā 'ga upe.

A'ere 'ga jero'wuro'wui etee wafukaita 'ga upe:

—Jejui! Ene 'ā Davi 'ga juapyrera, Jarejuwarete 'ga remimurera. Ejemuaēm je ree. Je resag ape, a'e je enee— 'jau 'ga ojero'waro'wau etee wafukaita 'ūina.

⁴⁰ A'eramū Jejui 'ga awau opytau pe pe.

—Pe'je ajee eae'ema 'ga rerua jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'ga rerua 'ga upe. ⁴¹ Ojeupe 'ga rerurauwe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'ja te erefutut ejeupe je iapoā?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

—Tamā'ē 'jau nū, a'e je enee, ki Ku'jyp. Jereapap je ikue— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁴² A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Eremā'ē futat nū. Je rerowiar ape ekou ra'e. A'eramū je ene mamā'jāu nū— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁴³ A'eramū 'ga opo monou 'ga reakwara 'arimū 'ga mamā'jāu nū. A'erauwe 'ga amā'jāu awau Jejui 'ga rupi.

—Ene te 'ā eneresage jee— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypa amamā'ēawer are.

'Ga resakara 'gā nanē oje'ega Jarejuwarete 'ga upe nū:

—Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'gā oje'ega 'ga upe.

19

Sakeu 'ga

¹ Jeriko 'jawa amunawa upe owaēmawe Jejui 'ga awau amunawa pyterimū akou. Kwaiwete 'gā awau 'ga rupi. ² A'eramū Sakeu 'ga oporesagiweramū Jejui 'ga ree. Sakeu 'ga ika'aranūū kwai ma'ea. 'Wyarararete upe ka'aranūū pyykara 'gā nupe 'ga reni 'wyriaramū. ³ 'Ga poromū iporesagiwet Jejui 'ga ree. A'ere 'ga nifukui. A'eramū 'ga a'eramū 'ga resake'ema. ⁴ A'eramū 'ga awau u'jana 'ga renune awau ojeupia 'ywa rupi. Figu 'ywa rakā 'arimū 'ga awau ojeupia 'ūina, Jejui 'ga kwapawa 'arimū. "Ko rupi futat nipo 'ga kwawi re'ā", 'jau Sakeu 'ga ojeupe, awau 'ūina 'ywa rakā 'arimū 'gā nenune.

⁵ 'Ua Jejui 'ga owaēma 'ga upe. A'eramū Jejui 'ga amā'jāu 'ga ree. A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Sakeu. Ere ejua ejypa. Too ene rupi ene'wyr ipe 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁶ A'erauwe 'ga 'ua ojypa. A'eramū 'ga Jejui 'ga rerawau oje'wyr ipe. A'eramū futat Sakeu 'ga aku'iramū 'ga rerawau oje'wyr ipe.

⁷ A'eramū aipo resakarera 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Nokwaawi 'ga Sakeu 'ga ra'e— 'jau 'gā ajaupe. —Sakeu 'ga 'ā 'wyriararete upe janeka'aranūū pyykara. A'eramū 'ga ia'wyre'emamū akou. Nia'wyrī ka'aranūū pyykara 'gā najuejue etee. Amunarū ma'e 'gā juejue te 'ā. A'etea Jejui 'ga oo 'ga 'wyr ipe jā'nū'ū— 'jau 'gā Jejui 'ga ago'wau 'upa.

⁸ Ojemi'war ire Sakeu 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Apoit je tetywer awi 'awamū. A'eramū je tekaraemā mojo'oka ikaraemāe'ema 'gā nupe. Amumera 'gā nui je ka'aranūū reroouu re je ka'aranūū monoi 'gā nupe nū. Irūpāwē juejue je imonoi 'gā nupe nū, 'gā nui eruripyrrera mepyau 'gā nupe nū— 'jau 'ga 'ga upe.

⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau wesakara 'gā nupe:

—Ko 'ga kūima'e 'ga judeua futat. A'etea 'ga mama'e tywera wapo akou rai'i. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga 'ga katu'ogi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ¹⁰—Je 'ā pēneki'yraretea futat. Ma'eramū 'ā je ruri oka'jam ma'e 'jawewara 'gā nekaa tekou. Jeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā oka'jam ma'e 'jawewara futat ajemogy. A'eramū je 'gā nekaa te tejua etee. 'Gā katu'okawamū tejua etee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

*Kūima'e 'ga remiayuwa 'gā mome'uawet
(Mateu 25.14-30)*

¹¹ Jerusarega pyri awauwe 'ga rupi oo ma'e 'gā 'jau ajaupe:

—Sawaēm ja'wyja'wy jane Jerusarega upe ra'e. 'Awamū futat nipo 'ga rekoi 'wyririamū jane— 'jau 'gā ajaupe.

¹² A'ere Jejui 'ga nuenuwi agawewi futat 'gā 'ea. A'etea 'ga okwaap aipo 'gā 'ea ajaupe. A'eramū 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jawamū.

—'Wyrirarete 'ga ika'aranūū kwai ma'e 'ga renūina. “Ere ejua 'au je pyri. Tomono ene 'wyririamū 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga oje'ega monou 'ga upe. Mukuu 'wyrirarete 'ga rekoi.

¹³ —A'eramū 'ga oo enunewe wemiayuwa 'gā nupe oporogytau. Teis 'ga remiayuwa 'gā pytuna. A'eramū 'ga ka'aranūū 'ywopē'i monou 'gā nupe. “Oo je teatau pē nui. A'eramū je ka'aranūū 'ywopē'ia monou pāwē pāwē pē nupe. A'eramū pēē pejewau imomytuna jee je ruru'jawe'ema'uwe”, 'jau 'ga 'gā nupe, ka'aranūū monou 'gā nupe. Oporogytapaw ire 'ga awau 'gā nui.

¹⁴ —A'eramū 'ga 'wyr ipewara' 'gā amū 'ga futare'ema 'wyririamū 'ga rekoa. “Kuu. Nia'wyr'i 'ga. Nifutari jane 'ga 'wyririamū 'ga rekoa jarejee”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā 'gā amū monou imoporogytaukaa 'wyrirarete 'ga upe. “Narafutari ore 'ga 'wyririamū orojeupe 'ga ruwa”, 'jau 'gā oje'ega monou 'wyrirarete 'ga upe.

¹⁵ —A'ere 'wyrirarete 'ga nomojerowiari 'gā je'ega. A'eramū 'ga 'ga mogou 'wyririamū 'gā nupe. A'eramū 'ga 'wyririamū omogo re 'ua ojewya oje'wyr ipe nū. Owaēm ire 'ga wemiayuwa 'gā nenūina. “Maran gatu nipo 'gā jeka'aranūūa rerekoi rai'i?” 'jau 'ga ojeupe. “Ika'aranūū kwaiwete sipo 'gā nai'i?” 'jau 'ga ojeupe.

¹⁶ —A'ere 'ga amū 'ua owaēma 'ga upe nū: “majepē'i etee agawewi ako ka'aranūūa eremut jee ikue. A'ere 'awamū je imomytuni teis enee ai'i”, 'jau 'ga 'ga upe erua.

¹⁷ —“A'jea futat. Majepē'i etee agawewi ako je imonoi enee ai'i. Ene 'ā jeremiayuw esagea futat. A'eramū je a'eramū ene monou teis amunawa mo'wyrīaa”, 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁸ —A'ere 'ga amū 'ua nū. “Majepē'i etee ako eka'aranūūa eremut jee ikue. A'ere je imomytuna sīku 'awamū ene upe”, 'jau 'ga o'wyrīara 'ga upe.

¹⁹ —“A'jea. 'Awamū je ene monoi 'wyrīana'nīnamū sīku amunawa mo'wyrīaa”, 'jau 'ga 'ga upe.

²⁰ —A'ere 'ga remiayuwa 'ga amū 'ua nū. “Kweramū eneka'aranūūa. Namomyi etee je. Akyje te je ene wī. A'eramū je iauwana taity pirera pype imima erekou muna'yw awi ai'i. ²¹ Akwaap je ene jepi. Enemara'ne 'ā ene. Ejemepya te 'ā erefutat ka'aranūū pyu. A'eramū 'ā ene eporowyky are jēmī eja'are'emamū. A'eramū je tekjyau ene wī ai'i, eneka'aranūūa momyawe'em ene wī ai'i”, 'jau 'ga 'wyrīara 'ga upe.

²² —A'eramū 'wyrīara 'ga amara'neeteeteramū 'ga ree. “Nenea'wyrī futari te 'ā ene. Erekwaap futat te 'ā jemara'nea jepi. A'jea futat ere aipo 'jau jee. 'Emepy ekoete ate te 'ā erefutat ka'aranūū pyu. A'eramū 'ā ene eporowyky are jēmī eja'are'emamū', ere ako jee ko. A'jea futat ere jee. Ka'aranūūa

ete e je afutat”, 'jau 'wyrriararete 'ga aipo 'ga upe. ²³ “Ma'eramū sipo ene imomytune'ema jee rai'i? Je upe imomytuna ene ifutare'emamū amunipo 'ā eremono ka'aranūū rerekwara 'gā nupe rai'i kūi. A'eramū amunipo 'ā 'gā jeka'aranūū momyawera mepyu enee jee rai'i kūi”, 'jau 'wyrriara 'ga aipoa kūima'e 'ga upe.

²⁴ —A'eramū 'ga 'jau ojepyriwara 'ga upe: “Ere ka'aranūū pyyka 'ga wi. Imonou teis ka'aranūū pyykarera 'ga upe”, 'jau 'ga 'ga upe.

²⁵ —A'eramū 'ga 'jau 'wyrriara 'ga upe: “Naani kūi. Kwaiwete 'ga ma'ea kūi. Teis 'ga ma'e pytuna kūi”, 'jau 'ga 'ga upe.

²⁶ —A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: “A'jea futat. Ereko esageara 'gā opyygu'jap futat nū”, 'jau etee 'ga 'gā nupe. “Ereko esage'emara 'gā te ajee nuerekoi futari. Ereko pyrera miamū futat 'ga erekowe'em”, 'jau 'ga 'ga upe.

²⁷ —A'ere 'ga 'jau 'gā nupe nū: “A'eramū pēē 'awamū je ree iporomutare'ema 'gā nerua iapisaupap 'au je rowase. Narafutari ore 'wyrriaramū 'ga rekoa 'jarera 'gā nerua iapisau je rowase”, 'jau 'ga 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jawamū.

*Kawaru'i 'arimū Jejuī 'ga ataawet
(Mateu 21.1-11; Maku 11.1-11; Juā 12.12-19)*

²⁸ Aipo mome'upaw ire Jejuī 'ga watau wemiayuwa 'gā nenune. A'eramū futat 'gā awau 'ga rewiri. ²⁹ A'eramū 'gā awau owaēma wyytyra upe. Oriweira 'jawa upe owaēma. Kwaiwete aipoa 'ywa oriweira 'jawa peu. A'eramū 'gā a'eramū wyytyra renūina, Oriweira 'jau jupe.

Mukūja amunawa 'upa aipoa wyytyra pyri. Pefaje, Petani. Mīmera amunawa 'upa wyytyra pyri. ³⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau wemimu'e 'gā amū nupe, mukūja 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejekwapa je renune pejewau pejewaēma irupeuwara amunawa upe. Pejésouwe nipo pēē kawaru'i mū resaka. Nuatai wē 'gā amū i'arimū. A'ea ki perut iamoiā jee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ³¹ —“Ma'eramū te peko ee?” pejejeupe 'gā 'eramū ki “Janejara 'ga te e'i oreē ko: Kawaru'ia perut jee ra'ne, e'i 'ga oreē ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri pē nupe nū”, pe'je ki 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³² A'eramū 'gā awau kawaru'i resaka. 'Ga je'eg imū etee futat 'gā kawaru'i resaka. ³³ Kawaru'i amoiramū, ijara 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē pejekou ee ki 'ei? Ma'eramū pēē iamoiā ki 'ei?— 'jau 'gā 'gā nupe.

³⁴ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Janejara 'ga te e'i oreē ko: “Kawaru'ia pekwap amū rerua jee ra'ne”, e'i 'ga oreē ko. A'ere nipo 'ga ko'iko'i ete imuri nū— 'jau 'gā 'ga upe.

—A'jea. Pe'je ajee erawau 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵ A'eramū 'gā erawau Jejuī 'ga upe. A'ere 'gā amū opiara mososoka imonou kawaru'i 'arimū Jejuī 'ga upe. A'ere 'gā kawaru'i pyyka Jejuī 'ga upe 'ga apykawamū. ³⁶ A'eramū Jejuī 'ga awau Jerusareg ipe kawaru'i 'arimū. A'ere 'ga rupi oo ma'e 'gā awau ujāna 'ga renunewe opiara mososoka, imonou pe rupi imōgyau 'ga kwapawamū. 'Ga ree oporomutaawa resaukaawamū 'gā iapou.

Ymā 'gā aipo apou 'wyrriararete upe rakue, 'ga ree opojekuka resaukaawamū rakue. A'eramū 'gā a'eramū iapou Jejuī 'ga upe.

—'Ga nipo ako 'awamū 'wyrriaramū janee— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

³⁷⁻³⁸ Wyytyra awau wāāpyramū Jerusarega upe. Jerusarega 'upa wyytyray 'arimū. Jerusarega rerowykawe 'gā ajatykau wafukaita ajaupe:

—Janeruwarete 'ga esage futat ra'e. Koromū futat Jeju'i 'ga, Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Kwaiwete 'ga 'gā moferawi. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nanē 'ga okatu'ok nū— 'jau 'gā ajaupe wafukaita. —A'ea ore aruesak ai'i. Janeruwarete 'ga 'ā ene mua— 'jau 'gā ajaupe.

Kwaiwete 'gā awau Jeju'i 'ga repejāna. A'eramū 'gā a'eramū awau akou meewei. A'eramū 'gā amū 'jau 'ga upe wafukaita:

—Ene 'ā Janeruwarete 'ga remimurera.

Ene ree 'ā Janeruwarete 'ga ta'waramū akou oree.

Ywagipewara 'gā najuejue etee opy'ata'waramū ajemogyau nū.

'Ga te 'ā ene mut ore'wyrarareteramū.

Ene 'ā eneresage ekou oree.

A'eramū ene 'awamū ekou 'wyrarareteramū oree—

'jau 'gā 'ga upe.

A'ere 'gā amū 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree jepi. Ene 'ā Jeju'i 'ga eremut oree. Eneje'eg imū futat 'ga ruri. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa Jeju'i 'ga ree.

³⁹ A'eramū fariseu 'gā amū 'jau Jeju'i 'ga upe:

—Jeju'i! "Aipo pe'je awi", ere 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga upe te aipo jane 'i jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴⁰ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani. 'Gā je'eg'e'm ire amunipo 'ā itaa we futat ije'egi jee je muorypa— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

Jeju'i 'ga ajemuaēma Jerusareg ipewara 'gā nee

⁴¹ Jerusarega pyri katu katu awauwe Jeju'i 'ga amā'jāu amunaw are. A'eramū 'ga u'arasigamū. A'eramū futat 'ga ajaa'wau. "Jerusareg ipewara 'gā Jeruwarete 'ga je'ega renupare'ema", 'jau 'ga ojeupe.

⁴² —Je 'ā ae katu'okara futat. Je 'ā Jarejuwarete 'ga mota'waara pē nupe. Je rerowiaramū nipo 'ga ota'waramū akou pē nupe. Aipo pēē ikwaawa je afutat numiamū. A'ere 'ā nepekwaawi futari. Ikwaaw ire amunipo 'ā ia'wyre'ema 'gā nepē nereko tyweri— 'jau 'ga amā'jāu Jerusareg are. ⁴³ —A'ere 'ā Jerusareg ipewaramū nepēporomutari je ree. A'eramū nipo ia'wyre'ema 'gā anure 'ua pē'wyrā osōu pē nee. A'eramū nipo pēē mū pejeka'jame'ema futat. Tujugeyra pyu pē osōu. ⁴⁴ A'eramū nipo 'gā pē'wyrarete mateepapa pē nui— 'jau 'ga 'ūina. —Pēē nanē futat pē apisaupap katu katu nū. Nepeka'jami futari nipo pēē mū. Kunumiaky'ria we futat nipo 'gā wapisipap katu katu. Pēnoga we futat etyka nipo pē nui. Iku'jo'joka pē nui imuāmuāina pē nui. Janeruwarete 'ga 'ā je mut ae katu'oka. A'ere 'ā nepēporomutari je ree. A'eramū 'awamū mama'e tywera ojeapou pē nupe— 'jau 'ga 'ūina amā'jāu 'gā 'wyr are.

A'eramū futat 'ga ajaa'wau.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Mateu 21.12-17; Maku 11.15-19; Juā 2.13-22)

⁴⁵ 'Gā 'wyrarete upe owaēmawe Jeju'i 'ga ojypa kawaru'i awi. A'eramū 'ga awawayayau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Irāā'ā wyra me'egara 'gā nuwamū. A'eramū Jeju'i 'ga amara'neramū 'gā nee:

—Pe'je pejewau peje'jāu 'aw awi. Nawyra me'egawa rūi te 'ā. Jeruwarete 'ga mogytaawa te 'ā 'oga— 'jau 'ga wyra me'egara 'gā nupe, 'gā karaemā muāina, 'gā neymawa mopyamāu 'gā nui. A'ere 'ga 'jau 'gā nupe:

⁴⁶ —Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. "Je-mogytaawa 'og ipe 'gā nuri oporogytau jee", 'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa rakue. 'Au futat Janeruwarete 'ga mogytaawa 'oga. 'Au futat jane ruri

jareporogytau 'ga upe. A'ere 'ā pem̄yi pejemunarūawamū ete. Pejejeymawa etee 'ā pēē erua ime'ega erupa 'au. "Pe'je pejejuwa jereymawa mua iapyau Jarejuwarete 'ga upe", 'jau 'ā pēē 'gā nupe pejejuwa. A'ere 'ā pemepyuukat pejejuawe epy apyaraapa. Pejemunarūmū 'ā pejejuwa pejejoka'aranūū are—'jau Jejui 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. —A'eramū pēē pejewau 'aw awi peje'jāu—'jau Jejui 'ga 'gā nupe, amara'neramū 'gā nee.

⁴⁷ A'eramū Jejui 'ga awau ali'we ali'we 'jau, 'ga awau 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Kwaiwete 'ga ree iporomutare'ema 'gā. Mainana 'wyrriara 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā, 'wyrriari 'gā. Mīmera 'gā amara'neramū 'ga ree. 'Ga juka are 'gā afueweramū.

⁴⁸ A'ere 'gā najukaarūi 'ga. Kwaiwete wejue Jejui 'ga ree iporomutat ma'e 'gā jemogyi. A'eramū 'gā oky'jau 'gā nui, 'ga juka ekoete awi. Nokoi wejue Jejui 'ga tesirūgatu 'gā nupe. A'eramū 'gā a'eramū 'ga jukawarūe'em.

—'Ga ree janereko ekoeteramū 'ga ree iporomutat ma'e 'gā jane apisi ne—'jau 'ga ree imara'ne ma'e 'gā ajaupe.

20

*"Aw̄yja rer imū te erejot?" Jejui 'ga upe 'gā 'eawet
(Mateu 21.23-27; Maku 11.27-33)*

¹ Uwarete 'ga mogytaaw ipe Jejui 'ga akou 'gā mu'jau 'ga ree:

—Pejetywer awi pēpouriweramū Janeruwarete 'ga pē katu'ogi futari, pē mogyau wemiayuwamū—'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

² A'e pype mainana 'wyrriara 'gā 'ua oje'ega Jejui 'ga upe Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee, judeu 'gā 'wyrriari 'gā. Mīmera 'gā 'ua oje'ega 'ga upe:

—Aw̄yja rer imū te erejot rakue? Aw̄yja pājē mū te mama'ea ereapo? Aw̄yja te ene mut oreo rakue?—'jau 'gā 'ua oporonupa ee Jejui 'ga upe.

³ A'eramū Jejui 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—Pe'je ajee pēē na'ne imome'wau jee 'ū. ⁴ Aw̄yja je'eg imū ajee Juā Batista 'ga ruri ae pymāu 'y pe rakue 'ū? Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ga ruri rakue? Kūima'e 'ga amū je'eg imū te ra'u nū?—'jau Jejui 'ga oporonupa ee 'gā nupe u'ama.

⁵ A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Ma'ja sa'e te jane 'ga upe?—'jau 'gā ajaupe etee futat. —"Jarejuwarete 'ga je'eg imū 'ga ruri" ojeupe jane 'eramū te 'ga "te a'etea neperowiari 'ga" 'ga 'i janee nū a'i kūi—'jau 'gā ajaupe. ⁶ —"Kūima'e 'ga je'eg imū 'ga ruri", 'ga upe jane 'eramū nipo tekotee 'gā jane apisi ete ita pyu nū'ū. "Juā 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara futat janee" e'i 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā aipo jane 'eramū amara'neramū jane ree ne nū a'i kūi—'jau 'gā ajaupe. ⁷ A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Norokwaawi ore Juā 'ga muarera 'ga nū'ū—'jau 'ga o'meramū 'ga upe.

⁸ A'eramū Jejui 'ga nanē 'jau 'gā nupe nū:

—Je nanē temuara 'ga namome'ui futari pē nupe nū—'jau 'ga 'gā nupe.

*Ko raaran a'wyre'ema 'gā
(Mateu 21.33-46; Maku 12.1-12)*

⁹ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Peapyaka jeje'eg are. Mama'e mū je amome'u pē nupe, pē mu'jawamū ee, pē mueapyou ee—'jau 'ga 'gā nupe. —Kūima'e 'ga amū y'wa 'ywa rakā otym. Kwaiwete uwa 'jawa 'ywa rakā otym oko pe. A'eramū ijara 'ga 'gā amū monou uwa ko raaranamū ojeupe. "Y'wa mū jema'ea futat. Emyreramū te ajee pēma'e futat pēporowykawera repya futat", 'jau ijara 'ga 'gā nupe. A'ere

'ga awau watau 'gā nui. A'eramū 'ga namutamutat akou muku 'gā nui. ¹⁰ Uwa atyarama upe iwaēmauwe ijara 'ga wemiayuwa 'ga amū monou oma'e uwa 'a piaramū. A'ere ko raarana 'gā 'ga nupānupāi etee 'ga monou 'ga mojewya. Nan etee futat 'ga monou. ¹¹ Aipo 'ga waēm ire ko jara 'ga 'ga amū monou nū, oma'e piaramū 'ga 'ga monou numiamū. A'eramū 'ga awau owaēma uwa ko pe. “Uwa pemut amū jee, e'i ijara 'ga pē nupe”, 'jau 'ga iaarana 'gā nupe. A'ere 'gā nānēwējēmī 'ga rerekoi nū. 'Ga pyygi etee 'ga nupānupāu 'ga rerekou nū. A'erauwe 'ga ojewya awau nū. “Namuri etee 'gā amū jee ki 'ei. Je nupānupā etee 'gā je mua je mojewya nū ki 'ei. Ene agawewi ako je mono ape ai'i. A'etea 'gā nojepojuwi etee ki 'ei”, 'jau 'ga 'ua ijara 'ga upe imome'wau.

¹² —A'eramū 'ga 'ga amū monou nū. A'ere 'gā nānēwējēmī 'ga rerekoi nū.

¹³ A'eramū ko jara 'ga 'jau ojeupe: “Ma'ja ajee je aapo 'gā nupe 'ū? Teja'yra 'ga pa je omono nū kwy”, 'jau 'ga ojeupe. “Jera'yra 'ga nā'ā jeremifutararetea re'ā. A'etea pa je 'ga omono 'gā nesaka kwy. 'Ga nipo 'gā opojeup re'ā. Jera'yra 'ga ree nipo 'gā pojyramū re'ā”, 'jau nipo 'ga ojeupe— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁴ —A'ere nipo 'gā 'ga ra'yra 'ga resakawe 'gā 'i ajaupe: “Wa'yra 'ga 'ga amut y'wa piaramū ra'e. 'Ga futat 'uwa 'ga py'rau ko jaramū 'uwa 'ga manū re. A'eramū jane 'ga jukau jui. A'eramū janema'ea futat koa 'ga ruwa 'ga manū re”, 'jau nipo 'gā ajaupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹⁵ —A'eramū 'gā 'ga pyyka 'ga rerawau enuēma ko awi 'ga jukau— 'jau Jejuī 'ga imome'wau 'gā nupe.

A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Maran sipo ko jara 'ga wa'yra jukaarera 'gā nerekoī? ¹⁶ 'Ga futat oo ko raarana 'gā apisau. A'ere nipo 'ga 'gā amū monou 'gā py'rau oko raaranamū nū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

A'eramū aipo renupara 'gā 'jau 'ga upe:

—A'jea futat sipo 'gā 'ga ra'yra 'ga jukai?— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁷ A'eramū Jejuī 'ga 'jau:

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. Je ree futat 'gā ka'arana kwasiari rakue.

“Mia ita nia'wyrui ra'e, 'jau nipo itaoga apoara 'gā ajaupe, ita monou imomoa ajauī.

A'ere 'ga amū aipoa ita eroyrūmyrera ita pyygi etee imonou imyina tenawera pype 'oga ypywotypawamū”,

'jau 'gā ka'arana kwasiara je ree rakue— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

¹⁸ —'Ga amū nipo u'aa ita 'arimū. A'e 'ga open futat. A'ere 'ga amū 'arimū ita 'ar ire a'e 'ga ku'jo'jogi futari. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'emamū iapoi pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

*Jejuī 'ga upe fariseu 'gā 'eawet
(Mateu 22.15-22; Maku 12.13-17)*

¹⁹ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā, mainana 'wyrira retee amara'neramū Jejuī 'ga ree.

—Jane upe futat nipo ajee 'ga 'i u'ama— 'jau 'gā ajaupe. —Pe'je ajee sipyyk 'ga 'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere 'gā kyjei etee Jejuī 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nui. A'eramū 'gā 'ga pyyke'ema.

²⁰ A'eramū 'gā 'ga rerekou weape etee. 'Gā amū 'gā imepyau imonou 'ga rewiri 'ga resakawamū:

—Pe'je pejewau 'ga renupa pejemogyau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'ga rewiri akou 'ga renupa.

—Tepeenup 'ga 'wyrriararete 'ga kurawa 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe. — 'Wyrriararete 'ga kurawamū sipyyk 'ga 'jau. A'eramū 'wyrriara 'ga 'ga jukaaukaa janee 'jau— 'jau 'gā aipo 'gā nupe, 'ga rewiri imonopyra 'gā nupe.

²¹ A'eramū imeppyyra 'gā awau oporonupa ee 'ga upe:

—Jejui. A'jea futat 'ā ereporogyta esage. Nereporogyta ekoetei 'ā ekou. A'jea futat 'ā erejejuka pāwē pāwē ore ree. A'jea futat te ore mu'e ape mama'e are— 'jau 'gā Jejui 'ga upe oporonupa 'me ee. ²² —A'eramū ene 'awamū 'jau ore. Jane 'ā judeua. Simonō te jane ka'aranūā 'wyrriararete 'ga upe? Naani te ra'u nū? Najudeu arūi te 'ā 'wyrriararete 'ga. Tapy'yi amuteea 'ga. Romanūa te 'ga. A'etea te jane simepy 'ga?— 'jau 'gā oporonupa 'me Jejui 'ga upe.

²³ A'ere Jejui 'ga 'gā kwaawi ojee. “Jeje'ega renupa 'gā nuri numiamū. Siesak 'ga 'wyrriararete 'ga kurawa 'jau, e'i 'gā jee numiamū”, 'jau 'ga ojeupe.

²⁴ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ka'aranūū 'ywope'ia pemut amū jee ra'ne, Sesa 'ga mepyawa mū ra'ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā amū imonou 'ga upe:

—Kweramū ajee 'wei— 'jau 'gā imonou 'ga po pe.

A'eramū 'ga esaukaa 'gā nupe:

—Awŷja ra'agawa te 'up ee?

—'Wyrriararete 'ga ra'agawa 'up ee!— 'jau 'gā 'ga upe.

—Awŷja rera ajee 'awamū ojekwasiat 'upa ikupe katy nū?— 'jau 'ga esaukaa 'gā nupe.

—'Wyrriararete 'ga rera futat 'up ee— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

²⁵ —'Ga ra'agawa rerekwara 'ga ma'ea futat. A'eramū pēē imonou 'ga upe etee futat. A'ere Jarejuwarete 'ga mama'ea pemono 'ga upe etee futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁶ A'eramū 'ga upe ee oporonup ma'efera 'gā oporesagamū etee 'ga ree:

—Kuu. I'akwaap 'ga ra'e nū'ū. Nakurawi futari 'ga 'wyrriararete 'ga janee jā'nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā ajemogyau etee futat.

Oferap ma'e are 'gā mu'eawet

(Mateu 22.23-33; Maku 12.18-27)

²⁷ Ko'iko'i ete satuseu 'gā amū 'ua oporogytau Jejui 'ga upe nū. Aipo 'gā e'i ajaupe: “Amanū re ae noferawu'jawi. Amanūmū ae teepawamū ywawuje futat”, 'jau agawewi satuseu 'gā ajaupe jepi. A'etea 'gā 'ut imome'waukaa Jejui 'ga upe. ²⁸ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—“Moromū'jara 'ga” e'i 'gā enee jepi. A'eramū ene ore mueapyo katuu mama'e are. Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Kūima'e 'ga amū nipo amanū wa'yre'emauwe. A'eramū nipo 'ga manū re 'ga rewirera 'ga 'ga remirekofera ēē rerekou nū. A'eramū nipo 'ga wa'yramū ēē pype. A'ere nipo 'ga ra'yr ypya amanū ma'efera 'ga ra'yrrera 'jawe futat”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gā Jejui 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ A'eramū 'gā oporogytau'japa nū:

—Kūima'e 'ga amū nipo 'ga ra'yra sete. A'eramū nipo u'ar ypy ma'efera 'ga kūjā mū rerekou. A'ere nipo 'ga wa'yre'emauwe 'ga manūi jui. A'eramū 'ga wemireko ēē rejaa wewirerera 'gā nupe. ³⁰ A'eramū nipo 'ga manū re 'ga rewirerera 'ga amū ēē rerekou 'ga py'rau nū. ³¹ Ojopy'rapy'rau etee 'gā ēē ree, ajamanū re. A'ere 'gā nata'yri'i futari ēē pype. ³² Ojee 'gā jomoypaw ire ēē nanē amanūmū nū. ³³ A'eramū nipo 'ga ae moferapawa 'ara rupi manamū

sipo ẽẽ menaretea?— 'jau 'gã Jejuí 'ga upe. —'Gã juejue futat ẽẽ wereko kũí— 'jau 'gã Jejuí 'ga upe.

³⁴ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—'Au etee te 'gã nemirekoramũ kũí. ³⁵ A'ere oferap ma'e 'gã nuerekou'jawi kũjãa. Niporekoweru'jawi 'gã kũjã are. Kũjãmera 'gã nanẽ omenari-were'emamũ futat nũ— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ³⁶ —Ywagipewara 'gã 'jawe futat 'gã jemogyi amanũ'u'jape'ema futat. Janeruwarete 'ga 'gã omoferap imogyau nũ. A'eramũ 'gã a'eramũ 'ga ra'yramũ futat ajemogyau. ³⁷ Ymã te 'ã Moisesi 'ga jane mu'ei ae feraw are rakue— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. —'Ka'a'ia je upe imueny re Janeruwarete 'ga oje'ega jee ikue: Je 'ã Eneruwaretea, 'jau 'ga oje'ega jee ikue", 'jau Moisesi 'ga imome'wau rakue. "Je te 'ã Eneruwaretea. Enepytuna 'gã Nuwaretea je. Abraão 'ga, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mĩmera 'gã Nuwaretea je ako, 'jau 'ga jee ikue", 'jau Moisesi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue— 'jau Jejuí 'ga imome'wau 'gã nupe.

³⁸ —Aipo 'gã amanũ futat rakue numiamũ, Moisesi 'ga tywe'emauwe futat rakue numiamũ. A'ere 'gã 'aga namanũ futari. Ateepawe'emamũ futat 'gã 'aga. A'eramũ Janeruwarete 'ga poromũ 'jau Moisesi 'ga upe. 'Gã 'aga tywe'em ire amunipo 'ã 'ga aipo ne'ia'uweri Moisesi 'ga upe. Ako ma'e 'gã nupe etee te 'ga ae ruwamũ— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

³⁹ A'eramũ Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã amũ 'jau 'ga upe:

—A'jea futat— 'jau 'gã 'ga upe.

⁴⁰ A'ere amumera 'gã noje'egi futari ajemogyau. Ojenosĩ 'gã 'ga wi. A'eramũ 'gã oje'ega'ema futat 'ga upe.

Janeruwarete 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyret

(Mateu 22.41-46; Maku 12.35-37)

⁴¹ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—Maran sipo ajee Ku'jywa 'ga remimurera 'ga Davi 'ga juapyreramũ wẽjẽmĩ 'ga rekoi nũ? Ymã te Davi 'ga manũ rakue. ⁴²⁻⁴³ Davi 'ga futat ka'arana okwasiat inuga janee rakue, Saumu 'jawa ka'aran are 'ga ikwasiari inuga janee rakue:

“'Ga te eteetea. Janeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe:

'Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene.

Enepãjẽreteja je 'jawe. A'eramũ ene eapyka je yse katy.

Anure nipo je ene mogoi 'wyrriaramũ 'gã nupe najuejue etee.

Ene ree iporomutare'ema 'gã 'arimũ je ene magwawukari.

A'eramũ ene je iapoe'emauwe eapyka 'au je yse katy', 'jau 'ga Jejararete 'ga upe ai'í",

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ⁴⁴ —Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ree 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ma'eramũ sipo ajee Davi 'ga 'i "Jejararete 'ga", 'jau ajuapyrera 'ga upe nũ?— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jat

(Mateu 23.1-36; Maku 12.38-40)

⁴⁵ Mytuna 'gã ajemogyau Jejuí 'ga porogyta renupa. A'ere 'ga ojerowaka oje'ega wemimu'e 'gã nupe:

⁴⁶ —Pejea'gu ki Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gã nui— 'jau 'ga 'gã nupe. —'Gã 'ã e'i ojeupe: "Je kũima'eeteetea", e'í 'gã 'ã ojeupe ajemogyau, waity fuku rerekou. A'eramũ 'gã ataramũ 'gã naitya ajasimana 'gã nee. "Tiporesag ete 'gã je ree 'jau", 'jau 'gã akou ojeupe. Wapeje'ega tãmẽjẽ 'gã ifutaa. 'Wyrriara apykawa 'arimũ etee wapyka awau pejejatykaaw ipe. Ojemi'waaw ipe nanẽ nũ 'wyrriara renawa 'arimũ etee wapygiweramũ

ojemi'waa— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe. ⁴⁷—Kũjã men manũ ma'e 'gã nupe nanẽ 'gã 'jau: “Je tamaenun tekou enekaraemã are 'jau”, 'jau futatee 'gã 'gã nupe. “Je tareko esage enekaraemã enee 'jau”, 'jau futatee 'gã 'gã nupe. A'ere 'ga etee 'gã karaemã pyygi ojeupe, ka'aranũa nanẽ nũ. A'eramũ 'gã 'jau ojeupe etee futat: “Kwakwai'i teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe. Kasi a'e pe 'gã je kwaawi mama'e tywera je iaporamũ ne kwy”, 'jau 'gã ojeupe etee futat. A'eramũ nipo 'gã oje'ega monou fukuu 'me futat Jarejuwarete 'ga upe, wemiapo tywera mimawamũ. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã nereko tyweri 'gã nemiapo tyweawer are— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

21

Imen manũ ma'efera eẽ remimonofet (Maku 12.41-44)

¹ Jarejuwarete 'ga mogyaawa pype 'ũinaw ipe Jeju'i 'ga ose ma'e 'gã nesaka 'ũina. Ika'aranũũ kwai ma'e 'gã ka'aranũũ monou yrũ pype Jarejuwarete 'ga upe kwaiwete. ² Gã nesepaw ire majawera eẽ mũ 'ua osou 'og ipe. Nika'arani eẽ akou. Itywerete eẽ akou. A'etea eẽ oka'aranũũ ywope'i omono ipype. Mukũ'i' etee eẽ imonou ipype. Naepyi agawewi eẽ remimonofera. ³⁻⁴ Eẽ resakawe Jeju'i 'ga 'jau ojeupi oo ma'efera 'gã nupe:

—Kweramũ kũjãa eẽ imen manũ ma'efera eẽ. Nitywa'uweri agawewi eẽ mama'ea. A'etea eẽ oka'aranũũ monoupap futat yrũ pype. A'eramũ eẽ otywe'emamũ futat mama'ea ojeupe imuawamũ. Eẽ remimonofera ika'aranũũ kwai ma'e 'gã ma'e wapyraap futat Janeruwarete 'ga upe. 'Gã kwaiwete agawewi omono 'ga upe. A'etea 'gã kwaiwete wẽjẽm'i wereko ojeupe nũ. A'ere eẽ ma'ea nitywi futari. Omonopap futat eẽ 'ga upe. Naemyreri futari eẽ upe. Wemi'urama muawa we futat eẽ omonopap 'ga upe— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe.

Jeju'i 'ga rur enune ojeapo ma'e (Mateu 24.1-14; Maku 13.1-13)

⁵ Anure Jeju'i 'ga rewiri oo ma'e 'gã 'jau:

—Kuu. Ikaturam te Janeruwarete 'ga mogyaawa 'oga jã'nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe. —Sã'ã ita esagea. Mytuna 'gã ka'aranũũ momyi Jarejuwarete 'ga mogyaawa 'oga apoawamũ— 'jau 'gã.

⁶ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau:

—A'jea futat esageramũ numiamũ. A'ere nipo anurenure'i jane ree iporomutare'ema 'gã nuri imonou etyka. Nomyi'i futari nipo 'gã itaa mũ aju'arimũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁷ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Maranime sipo aipo 'gã Jarejuwarete 'ga mogyaawa monoi etyka? Ma'ja ra'ne sipo ajee ojesaukat oreo iapo enune?— 'jau 'gã 'ga upe.

⁸ A'eramũ Jeju'i 'ga 'jau 'gã nupe:

—Je renune 'ut ma'e 'gã nipo i'me ma'ea. Perowiat kasi 'gã 'mea ne. Anure nipo kwaiwete 'gã nuri, “Janeruwarete 'ga je mut pẽ katu'okaramũ”, 'jau nipo 'gã 'ua pẽ nupe. A'ere kasi perowiat 'gã ne. “O'meramũ 'gã 'i”, pe'je etee ki 'gã nupe. Kwaiwete nipo 'gã 'gã moryteeu ojee— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe. ⁹—Anure nipo amutee amunaw awi 'gã nuri 'wyrariarete rowajaa 'ga remiayuwa 'gã neewe futat. A'ere kasi aipo renupa pekyje ne. Nan futat nipo teepaw enune. A'ere nipo naporomũ rũi imatepaawa. Naporomũ etee rũi futat nipo mama'e reko— 'jau Jeju'i 'ga 'gã nupe. —Akou 'jau 'jap futat nipo mama'ea. ¹⁰ Amunap tesirũmera pypewara 'gã we futat nipo ajuowajat.

¹¹ A'eramū nipo jero'wua ojeupa kwaiwete. Ywya we futat nipo oyyi peu peu peu 'jau. Amumera 'gā nipo opapa kwaiwete ty'ara rerekou. Ywag ipe nanē nipo mama'e mū ojesaukaa pē mogyjawamū. ¹² Jeremiayuwamū nipo 'gā amū pē nereko tyweretei. Pē monou nipo pē munepa pē mu'ama moromunepawa pype. Teepaw enune nipo 'gā pē monoi pē munepa pē mu'ama moromunepawa pypē. Pē pyyka nipo 'gā pē nerawau judeu 'gā jatykaaw ipe pē moporogytaukaa. Amumeramū nipo 'gā pē nerawau 'wyrriara upe. ¹³ 'Wyrriararete upe pejejerooramū ki pēē je mome'wau 'gā nupe. "Jeju 'ga iporokatu'ogiwet pē nee", 'jau ki pēē 'wyrriara 'gā nupe, moromunepawa pypewara 'gā nupe. Mīmēra 'gā nupe ki je mome'wau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ¹⁴ —A'eramū "Ma'ja 'jau sipo je teje'ega 'gā nupe 'wei", pe'je kasi ne. ¹⁵ Je te 'gā nupe peje'egawa amut pē nupe peu pē nerooramū— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'gā 'i'me 'ga ra'e", 'jawe'em pē nupe. ¹⁶ Pēpytuna 'gā we futat nipo pē mono amū ia'wyre'ema 'gā po pe, pē munewukaa. Pējara 'gā, pēnewirera 'gā, pēneki'ya 'gā, pējekoty'aawa 'gā. Mīmēra 'gā miamū nipo pē monou ia'wyre'ema 'gā nupe pē munewukaa. A'eramū nipo 'gā pēē mū jukau futat. ¹⁷ Je rerowiaara 'ā pēē. A'eramū nipo je rerowiare'ema 'gā najuejue etee futat oporomutare'emamū pē nee. ¹⁸ A'ere nipo je nopoiri futari pē nui. Tejejukau esage etee pē nee. ¹⁹ A'eramū ki pēē je rerowiaa pejejemogyau. Pejepoire'ema futat je rerowiar awi. A'eramū pēē pejemanū re pejewau ywag ipe je pyri— 'jau Jeju 'ga oporogytau 'ūina 'gā nupe.

Jerusarega retygawam

(Mateu 24.15-21; Maku 13.14-19)

²⁰ —Anure nipo pē nee iporomutare'ema 'gā nuri Jerusarega osōu. Aipo resakawe ki pe'je pejejaupe: "Awamū nipo 'ā 'gā Jerusarega retygi 'ja", 'jau ki pēē pejejaupe. ²¹ A'eramū ki pēē Judeja ywy pe ako ma'eramū 'gā nesakawe pejeka'jama pejewau wywytyr ipe. Jerusareg ipe ako ma'eramū nanē pēē pejeka'jamayayau jui. Jū me ako ma'eramū pejewawe'em Jerusareg ipe. Jerusareg awi ki peka'jamp futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

²² —Jefaruua Jerusarega upe iwaēmauwe futat ki pe'je pejejaupe "owaēm Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweawa upe ra'e", pe'je ki. Ymā te 'ā 'gā ka'arana kwasiari ee rakue. "A'ere 'ga 'awamū ikwasiaripyrer imū etee futat iapoi", 'jau ki pēē— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ²³ —Oporiay'iramū nipo ta'yryrū ma'e kūjā ajemogyau, ta'yky'ri ma'ea nanē nipo nū. Nujānarūi ewegu ma'ea. Ta'y'ri' ma'e nanē nujānarūi nū— 'jau 'ga 'gā nupe. —Imara'ne te nipo Janeruwarete 'ga 'ūina. Ika'jame'ema 'gā nipo ako tywerete futat. ²⁴ Ika'jame'ema 'gā 'ga wapisiukat jyu pyu 'gā nupe. Amumera 'gā nipo 'ga ipofarukaa 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā 'gā nerawau kwe pe. Ajepēja ywy pe 'gā nerawau imunepa. Jerusareg ipe judeue'ema 'gā 'wyrriara 'gā jemogyramū nipo ojeapou, kwaiwete futat. Janeruwarete 'ga remifutar imū etee futat nipo 'gā 'ūina. Awau nipo owaēma 'ga muēmawa upe. A'erauwe nipo Janeruwarete 'ga 'ga muēmukari— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe imome'wau.

Janereki'ya 'ga ruawam

(Mateu 24.29-35; Maku 13.24-31)

²⁵ —Ywag ipe nanē nipo mama'e mū jesaukari pē nupe nū. Jay are, jaytata are, kwar are. Mimer are nipo ojesaukaa pē mogyjawamū. 'Yē'ea nanē nipo oyyita nū. A'eramū futat nipo wyjapetegamū. A'eramū nipo pēē pejeki'jau ipyamū awi. ²⁶ Ywag ipewara nanē nipo oyyita nū. Kwat, jay, jaytata. Mīmēra nipo oyyita— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'eramū nipo pēē ywy pewaramū najuejue etee pejeki'jau jui. Amumera 'gā nipo amanūaipa okyje

rerekou. 'Gā kyjea nipo 'gā apisawaipa 'gā mogyau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe imome'wau.

²⁷—Aipo pēē esag ire nipo pēneki'yramū je tejuua tejewya. Ywasiga rupi nipo tejuua tejypa. A'eramū nipo ywy pewara 'gā je resaka, je ruramū. Tepājē mū nipo je ruri, tejenyfuga pype futat tejuua nū. A'eramū nipo 'gā 'jau jee: "Nitywi 'ga amū ene 'jawe. Ene te 'ā pājēreteā. Ene te 'ā esage ma'eramū. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe", 'jau nipo 'gā jee— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ²⁸—Aipoa mama'ea pejejeupe ijesaaukar ppyrauwe ki pejemogy pejeku'iramū. Aipo pēē esag ire nipo je anurenure'i je ruri pē nerawau 'aw awi— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

²⁹⁻³⁰ A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe, 'gā mu'jau ee ikue:

—Mama'ea je amome'u pē nupe pē mu'jauwamū tejuawa 'ar are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Sā'ā ae siaka'gywa potyramū amana jewyra kwaawa. Ipotyrauwe 'ā ae amana jewyt ja'wyja'wy kwaapa. ³¹ Nan tee futat ki je'eawer imū mama'e jeaporamuerauwe pe'je pejejaupe: "Ut ja'wyja'wy Jejui 'ga janee 'wyriaramū akou ra'e", pe'je ki pejejaupe. ³² A'jea futat je 'i. Je'eawer imū mama'e jeapo resakarera 'gā papa katu katue'emaue nipo tejuua tejewya— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³³ —Ywaga nipo ateepawamū futat. Ywya nanē nipo ateepawamū futat nū. A'ere nipo jeremimome'ufera nateepawa'uweri futari. Je'eawer imū etee futat nipo aipoa ojeapou— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe ikue.

"Je rura ki peapesak" Jejui 'ga 'eawet

³⁴ A'ere Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Pe'je pejejemogyau je ruru'jawa rapesaka au'jeteramū futat. Pēnea'at kasi pejejemogyau 'auwara mama'e are etee ne. Maraka apo are etee kasi pejemogy pejeje'aramū ne. Kasi a'e pe je rura pē mopiryi erujewi ne— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁵ —Sā'ā ae ywy kwara resage'ema. A'eramū 'ā ae u'aa erujewi ipype. A'eramū 'ā ae opiryijamū jui. Nan tee futat nipo pēē je jewyra rapesakare'emamū pēpiry'i erujewi aipoa mama'e resaka— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ³⁶ —A'eramū pēē pejejemogyau pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe, pejejere'emamū. "Ku'jyp. Je momoirukat kasi ape eja'yra 'ga rerowiar awi ne. Je poar ape, 'ga rerowiarukaa jee", pe'je ki 'ga upe. "Mama'e tywera je aesak kwaiwete. A'ere je jemogyppygi 'ga ree", pe'je ki 'ga upe. "Najepoiriweri je 'ga wi", pe'je ki 'ga upe. Kasi a'e pe aipo pe'je'emamū nepeēma'uweri mama'e tywer awi ne— 'jau Jejui 'ga 'gā mu'jau ee. —Je rerowiar awi pejeipoire'ema pejejemogyau je ruramū tepēku'i 'jau. Pejejua pejeku'iramū je rowase je jewyramū 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ūina 'gā nupe.

³⁷ Aipo are 'ga 'gā mu'jau akou. Ai'iwe, ai'iwe 'jau 'ga awau Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype 'gā mu'jau. A'ere 'ga kaaruwauwe awau ojepe'au Jerusareg awi. Awau osea Oriweira 'jaw ipe. ³⁸ Ai'iwe 'ga 'gā nerawau nū. Tekotee 'gā nanē awau 'ga rupi nū. Kwaiwete 'gā awau 'ga porogyta renupa nū. Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype awau 'ga je'ega renupa ajatykau.

22

Jejui 'ga ree ifuwet ma'e 'gā
(Mateu 26.1-5; Maku 14.1-2; Juā 11.45-53)

¹⁻² Egitu ywy awi judeu ppy ppy 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka upe iwaēm ja'wyja'wyrauwe mainana 'wyriara 'gā ajatykau Moisesi 'ga remikwasiarer are romomu'jara 'gā nee.

—Maran te jane Jejui 'ga pyygi 'ga jukau?— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere 'gā kyjei 'ga remiaiyuwa 'gā nui.

—Jerusareg ipewara 'gã iporomutat 'ga ree. Soko kasi 'ga ree mytuna pype ne— 'jau 'gã ajaupe. —Wowase 'ga rerekoramũ 'ga remiayuwa 'gã jane apisi ne. Awotywe'eme te sireko 'ga 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

Mainana 'wyrriara 'gã nupe Judas 'ga 'eawet

(Mateu 26.14-16; Maku 14.10-11)

³ A'ere 'ga remimu'e 'ga amũ ree mama'eukwaawa 'wyrriara ruwi, Judas Iskariote 'ga ree. Jejuu 'ga remimu'e 'ga futat numiamũ. A'ere mama'eukwaawa 'wyrriara namu'akwaawukari 'ga imogou. ⁴ A'eramũ 'ga awau oporogytau mainana 'wyrriara 'gã nupe:

—Je oo Jejuu 'ga resaukaa pẽ nupe. Tepepyyk 'ga 'jau. Je akwaap 'ga rekwaaw. A'eramũ je pẽ nerawau 'ga rekwaaw ipe— 'jau Judas 'ga 'gã nupe. —'Ga upe jarewaẽmawe nipo je 'ga retywape pyteri 'ga resaukaawamũ pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵ A'eramũ mainana 'gã aku'iramũ 'ga ree, aipo 'ga 'eramũ.

—'Ga resaukaramũ toromepy ene 'jau— 'jau 'gã Judas 'ga upe.

⁶ —Pe'je ki ajee 'wei— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe nũ:

—Tene 'ga jepe'ai ra'ne. Emaenun etee ekou ee ra'ne. Ojete 'ga rekoramũ toropyyk 'ga 'jau. Jemime toropyyk 'ga 'jau, awotywe'eme 'jau. A'eramũ 'ga rewiriwara 'gã ikwaape'ema 'jau— 'jau 'gã 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga Jejuu 'ga rerekou weape.

Jejuu 'ga 'gã monou kumi apoawamũ

(Mateu 26.17-25; Maku 14.12-21; Juã 13.21-30)

⁷ Awau owaẽma mani'oko'o jopype'ema 'wawa upe, Pasikwa 'jawa apoawa upe. Maraka fukua te poromũ. A'e awi awau owaẽma karupa'mĩ jukaawa 'ara upe. A'e 'ara rupi futat judeu 'gã karupa'mĩ jukau i'wau. ⁸ Aipo 'ara rupi Jejuu 'ga oje'ega Pedro 'ga upe Juã 'ga retee:

—Pe'je pejewau karupa'mĩ mũ jukau eya jarejee— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁹ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ma'ape ki 'ei? Awõja rog ipe ki 'ei?— 'jau 'gã 'ga upe.

¹⁰ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Jerusareg ipe. Peu nipo 'y ryrũ rerekwara 'ga peekoat.

¹¹ A'eramũ pẽ pejewau 'ga rewiri. 'Og ipe 'ga seramũ pejeporogytau 'oga jara 'ga upe: "Janejara 'ga ore mut imome'waukaa enee: 'Ma'ape te je karupa'mĩ eyra 'ui tejemimu'e 'gã netee?" e'i 'ga kũi. 'Ma'ape te ore kumi apoi? e'i 'ga enee kũi", pe'je ki 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe. —"Tajemi'wat tejemiayuwa 'gã pyri 'jau, e'i 'ga enee ko", pe'je ki 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹² —Aipo ojeupe pẽ 'e re 'ga tepẽ neroo ywatewara imy'jawa pype 'jau. Ityp futat aejemi'waawa peu. Ae renawa nanẽ otywamũ futat nũ. A'eramũ pẽ pejejeupe 'ga esaukar ire peu futat iapou ewara reewe jarejeupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹³ Ojeupe Jejuu 'ga 'e re 'gã awau. Awau 'gã 'ga 'eawer imũ etee futat esaka. A'eramũ 'gã kumi apou maraka are wea'awamũ. A'ere Jejuu 'ga awau 'gã newiri, wemimu'e 'gã nerawau.

Mani'oko'o'ia y'waya reewe 'gã nupe imonoawet

(Mateu 26.26-30; Maku 14.22-26; 1 Korĩtu 11.23-25)

¹⁴ Kumi apopaw ire Jejuu 'ga awau wapyka kumi'wawa pyri wemiayuwa 'gã netee.

¹⁵ —Karupa'mĩa je auwei tekou pẽ pyri jepi. Ko'iko'i ete 'gã nuri je ppyka je rerekou tyweaete. ¹⁶ 'Awamũ 'ã maraka apoawa. Maraka apoawa upe

iwaëmauwe 'ã peapo maraka jepi. A'ere je 'awamũ etee futat iapoi pë pyri. Pë'wryiat pãwë pãwënamũ tejewya te nipo je iapou'jawi pë pyri nũ. 'Aga maraka teepap kamëšiete. Aipo te nipo marakareteretea futat— 'jau 'ga 'ũina 'gã nupe.

¹⁷ A'ere 'ga y'way pyyka, yrũ pypewara reramã'jãu ywau eroje'ega 'Uwa 'ga upe:

—Ene te 'ã mama'ea eremut oree— 'jau 'ga 'Uwa 'ga upe.

'Uwa 'ga upe oje'eg ire 'ga itykurukaa 'gã nupe najuejue etee.

¹⁸ —Je natykuru'jawi pë pyri. Tejewyru'japa tãmëjë tatykuru'jap pë pyri 'jau nũ— 'jau 'ga wemimu'e 'gã nupe.

¹⁹ A'ere 'ga mani'oko'o'i pyyka nũ. A'eramũ 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe nũ. 'Ga upe oje'eg ire 'ga imonou imo'jau 'gã nupe. 'Gã moykapap mani'oko'o'i pyu.

—Koromũ futat jero'oa. Sã'ã mani'oko'o'i jemo'ia. Nan futat nipo jero'oa jemo'i— 'jau 'ga 'gã nupe. —Amanũ je pë nupe pë katu'okawamũ. A'eramũ pëë jemanũawer are pejejea'aramũ mani'oko'o'i 'wau pejejemogyau pejeojere'emamũ. Pejejea'aramũ jemanũawer are mani'oko'o'i 'wauwe futat— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina.

²⁰ Ojemi'wapaw ire 'ga kaneeku pyyka nũ.

—Sã'ã y'waya. Nan futat nipo jery jeko'wogi pë nupe— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina. —A'ere'ere'i futat nipo 'gã amũ jery reko'wogi. A'eramũ nipo jery reko'wog ire Janeruwarete 'ga pë katu'oka jery pyu— 'jau 'ga 'gã nupe. —Jery jeko'woge'em ire amunipo 'ã Janeruwarete 'ga nepë katu'ogi futari. A'eramũ 'ga pë nee futat jery reko'wogukaa. 'Awamũ karupa'mã nepejukau'jawi pejetywera mepyawamũ. Poromũ futat 'ga je'eg ymanera numiamũ. 'Awamũ jerya tee pë pïrei pëtywer awi. Jemanũ are tee Jeruwarete 'ga pëtywera moiri pë nui je rerowïaramũ. Poromũ futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamũ. A'ea 'ga je'ega nimojopy'ruawi futari 'awamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

²¹ —'Au futat ia'wyre'ema 'gã po pe je monoara 'ga reni wapyka je pyri.

²² Amanũ futat je Tejuwarete 'ga je'eg imũ etee futat. Iporiay'i ia'wyre'ema 'gã po pe je monoara 'ga numiamũ. Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'ga rereko tywerete kwaiwete— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina.

²³ Aipo 'ga 'eramũ 'ga remimu'e 'gã amã'jãmã'jãu etee ajueakwar are:

—Awÿja sipo 'ga monou poromũ ia'wyre'ema 'gã po pe 'wei?— 'jau 'gã ajaupe.

Kũima'eteete are 'gã mu'eawet

²⁴ A'ere 'ga remimu'e 'gã eewi ajamueu nũ:

—Manamũ te jane Jarejuwarete 'ga upe esage ma'eramũ jarejuapyaapa?— 'jau 'gã ajaupe.

²⁵ A'e are 'gã ajamueramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pekwaap judeue'ema 'gã 'wryiara 'gã nemiapoa. 'Gã 'wryiara 'gã wemiayuwa 'gã amũ monou mama'e apoukaa ojeupe: “Nan iki peapo jeje'egawer imũ etee futat”, 'jau nipo 'wryiara oje'ega wemiayuwa 'gã nupe. Iapo esage'emamũ nipo 'gã 'wryiara 'gã nereko tyweretei. A'etea nipo 'ga 'jau ojeupe: “Je 'ã 'gã nee ojejuka esage ma'ea”, 'jau nipo 'ga 'ũina ojeupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁶ —A'ere kasi pëë nanarũi ne. 'Wryïaramũ pejejekoweramũ ki pëë mama'e apou etee futat pejejaupe, pejejopoa etee futat— 'jau 'ga 'ũina 'gã nupe.

²⁷ A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Manamũ te pë nupe kũima'eteete 'ga? Kumi'wawa pyri wapyk ma'e 'ga, kumi apoara 'ga te ra'u nũ?— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Kumi'wawa pyri wapyk ma'e 'ga futat— 'jau 'gā 'ga upe.

—A'jea futat. A'ere 'ā je kumi apoara 'jawe futat je rekoi pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Ia'wyre'ema 'gā ako je rereko tywerete agawewi ai'i. A'etea 'ā naje rejari pejepe je mogou ojetee'i. A'eramū je a'eramū anure pē mepyau. ²⁹⁻³⁰ Tejuwarete 'ga 'wyririamū pē nupe temonoramū tomono pēē 'wyrir'iramū imogyau 'jau, tepoaawamū 'jau. Israeu 'ga ra'yra 'gā pytuna tusi. A'eramū je pē monou pē mogyau 'wyrir'iramū Israeu juapyrera 'gā nupe. A'eramū Israeu juapyrera 'gā nipo awau pē nowase. A'eramū nipo pēē 'jau mama'e esage apoara 'gā nupe: “Mama'e esage ereapo rakue, Jarejuwarete 'ga je'eg imū rakue. A'eramū 'ga ene mepyau eneremiapofer are”, 'jau nipo pēē 'gā nupe— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Mama'e tywera apoarera 'gā nupe nipo pēē 'jau: “Mama'e tywera etee ereapo Jarejuwarete 'ga upe rakue. 'Ga je'eg imū jēmī mama'e apowe'em rakue. A'eramū 'ga ene mepyau eneremiapo tywer imū etee futat”, 'jau nipo pēē 'gā nupe— 'jau 'ga 'gā nupe. —Aipo 'ara rupi nanē nipo pejewau pejejemī'waa je pyri nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

Pedro 'ga momoranupawet

(Mateu 26.31-35; Maku 14.27-31; Juā 13.36-38)

³¹ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau Simāo Pedro 'ga upe:

—Mama'eukwaawa 'wyrira oje'eg jee ai'i. “Taesak eneremimu'efera 'gā poira ene rerowiar awi 'jau”, e'i mama'eukwaawa 'wyrira jee ai'i. Sā'ā ae juowuu apefera renū'ēa a'yi esage awi. Nan tee futat nipo mama'eukwaawa 'wyrira pē nenuēm are ifuweramū jeremiayuwa 'gā nui. ³² A'ere 'ā je 'i Tejuwarete 'ga upe tekou ene ree. “Epoar iki Simāo 'ga. 'Ga moirukare'ema je rerowiar awi”, 'jau je 'ā 'ga upe tekou ene ree— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe imome'wau. —A'eramū nipo ene epoiraipe etee je wi. A'ere nipo erejewyt je rerowiaa nū. A'eramū te nipo nerepoiru'jawi je rerowiar awi— 'jau Jeju'i 'ga 'ga upe. —A'eramū ene ejewirera 'gā poaa je rerowiarukaa 'gā nupe— 'jau 'ga 'ga upe.

³³ Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'jau:

—Naani kūi. Napoira'uweri je ene wi kūi. Moromunepaw ipe miamū futat je oi ene pyri ene munewamū kūi. Ene reewe futat temanūmū kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁴ —Ene'me awi kūi. 'Awa pyytuna rupi nipo ene'me 'gā nupe kūi. Muapyapyt katu nipo ene 'jau 'gā nupe: “Nakwaawi je 'ga”, 'jau nipo ene 'gā nupe je kwakupa wyrasokwē je'ege'emauwe— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

³⁵ A'ere Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ymā te ako je pē monoi kwe pe tejemome'waukaa 'gā nupe ai'i. “Peroo kasi pejekaraemā ne”, 'jau ako je pē nupe ai'i. “Ka'aranūūa miamū futat pēē erawawe'em. Pejepyapaawa miamū futat kasi peroo ne”, 'jau je ako pē nupe ai'i. Kwe pe je pē monoramū te mama'ea nitywi pē nupe rai'ī?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Naani nū'ū— 'jau 'ga remimu'e 'gā 'ga upe.

³⁶ —A'jea futat nū'ū. A'ere 'awamū nanarūi. Pejejemī'urama peroo 'awamū. Ka'aranūūa peroo 'awamū. Jyuu tywe'emamū pēē pejejaity poakuwuu mū me'ega jyuu muawamū. ³⁷ Ymā te 'gā 'ā ka'arana kwasiari inuga je ree rakue: “Wereco tywerete nipo 'gā 'ga oporojuka ma'e 'jawe”, 'jau 'gā ikwasiaa inuga je ree rakue— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe 'ūina. —Ikwasiari pyrer imū etee futat nipo 'gā je rereko tyweretei. 'Awamū futat 'gā je rereko tyweri— 'jau 'ga 'gā nupe 'ūina.

³⁸ A'eramū 'ga remimu'e 'ga amū 'jau 'ga upe:

–'Awamū mukūi jyyu ruwi kūi— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau:

–Au'je ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

'Uwarete 'ga upe 'ga 'eawet

(Mateu 26.36-46; Maku 14.32-42)

³⁹Ojemi'wapaw ire Jejui 'ga awau wyytyr ipe, Oriweira 'jaw ipe. Awawete pe 'ga awau. 'Ga remimu'e 'gã awau 'ga rupi. ⁴⁰Owaëmawe 'ga 'jau 'gã nupe:

–Pe'je pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pëë pejefuakaramū pejetywera apowe'em— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴¹Ojepe'au'i 'ga awau 'gã nu. A'ere 'ga awau wenyupy'āu wapyka, oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

⁴²—Kiapi'ni. 'Wyria'ri 'gã imara'ne je ree. 'Gã nipo 'ā je rereko tywerete 'ja. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gã nuapoa'uweri nanuara je ree. A'ere 'ā najeremifutar imū rūi ereapoukat. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gã nupe jee— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁴³A'e pype ywag ipewara 'ga 'ua ojypa 'ga pyri, 'ga mojemogypygykaa 'ua ojee. ⁴⁴A'eramū Jejui 'ga oje'egu'japa 'Uwarete 'ga upe nū. 'Ga 'arasiga 'ga py'a moywyrarafenayau 'ga mÿina. A'eramū 'ga ry'aja otykya 'ga ry 'jawe ywyu.

⁴⁵Oporogytapaw ire Jejui 'ga afu'ama awau wemimu'e 'gã pyri. A'ere 'gã seri 'upa. I'arasig 'gã 'ga ree. A'eramū 'gã a'eramū osea ajemogyau.

⁴⁶A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ua 'gã nupe:

—Ma'eramū te peset etee pejejupa? Pefu'am jui. “Pe'je pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pëë pejefuakaramū mama'e tywera apowe'em”, a'e je ako pë nupe ko. “Kasi a'e pe nepëfuakari mama'e tywer awi ne”, a'e je ako pë nupe ko— 'jau 'ga 'gã nupe.

Jejui 'ga pyykawet

(Mateu 26.47-56; Maku 14.43-50; Juã 18.3-11)

⁴⁷Aipo 'gã nupe 'ga 'e 'ga 'amamū 'ga pyykara 'gã 'ua owaëma 'gã nupe. Judas 'ga 'gã nerua pe resaukaa 'gã nupe.

—'Au 'ga ruri jepi— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramū 'ga 'gã nerawau peu. Tenune 'ga 'upa 'gã nupe. A'eramū 'gã ojekeyita 'ga rewiri. 'Ga porogyta 'ga 'amamū 'gã 'ua owaëma Jejui 'ga upe. A'eramū Judas 'ga awau 'ga rerowyka 'ga retywape pytea.

⁴⁸A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Je resaukaawamū te 'ā jeretywape pyter ape jejekoty'aawa 'jawe?— 'jau 'ga Judas 'ga upe.

⁴⁹Aipo resakawe 'ga remimu'e 'gã ikwaapa.

—'Ga pyyka 'gã nuri ra'e— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramū 'ga remiayuwa 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—Ene pyyka 'gã nuri ra'e. Erefutat te ore jyyu pyu 'gã apisia?— 'jau 'gã Jejui 'ga upe.

⁵⁰A'erauwe 'ga amū ogy rekyita kūima'e 'ga amū namī monoka. Mainana 'ga remiayuwa 'ga namī monoka 'ga wi. Furuk. Mainana 'wyriararete 'ga remiayuwa 'ga namī 'ga iyya. ⁵¹Aipo 'ga namī yywamū Jejui 'ga oje'ega 'gã nupe:

—Peapo awi nanuara— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramū Jejui 'ga 'ga namī pyyka imonou imÿina 'ga ree nū, 'ga namī renawer ipe nū.

⁵²A'eramū Jejui 'ga oje'ega opyykara 'gã nupe. Mainana 'wyriara 'gã, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'wyriara 'gã, judeu 'gã 'wyria'ri 'gã. Mīmera 'gã 'ua 'ga pyyka. A'eramū 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ma'eramū pēē ma'eramū pejejua muawa pyu je nupāu ekoete 'ū, muna'ywa 'jawe 'ū? ⁵³ Pejejepype je rekoramū miamū ako naje pyygi pejepe ai'i. A'ere jemanūawa upe iwaēmi 'awamū. A'eramū Jeruwarete 'ga je pyygukaa rēwējēmī pē nupe— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Pedro 'ga Jejui 'ga kwakupa

(Mateu 26.57-58, 69-75; Maku 14.53-54, 66-72; Juā 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ A'eramū futat 'gā Jejui 'ga pyyka 'ga rerawau mainana 'wyriararete 'ga rog ipe. Pedro 'ga awau 'ga rewiri. A'ere 'ga mukuu etee 'ga rekoi 'ga wi. Awau 'ga owaēma mainana roga upe. A'ere 'ga oi akou ukupepe etee mainana 'ga remiayuwa pyri etee. ⁵⁵ Ukupepe mainana 'ga remiayuwa 'gā tata mojopy'wau 'upa 'ga roga pyri. A'eramū Pedro 'ga awau wapyka ojepe'jau 'gā pyri.

⁵⁶ A'eramū mainana 'ga remiayuwa ēē mū 'ga resaka.

—Mīnamū kiā rewiriwara kiā amū reni ra'e— 'jau ēē, 'ga resaka tata ppyu 'ga renamū.

⁵⁷ Aipo ēē 'eramū Pedro 'ga 'jau ēē upe:

—Tee. Naani nū ī. Nakwaawi je 'ga nū ī— 'jau futatee 'ga ēē upe.

Okyjau 'ga opyyg awi. A'eramū 'ga o'meramū ēē upe.

⁵⁸ A'ere kūima'e 'ga amū 'ga resaka nū.

—Ene futat 'ga rewiri ako ma'efera, 'jau je 'ū— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

A'ere Pedro 'ga 'i etee 'ga upe:

—Naani nū'ū. Naje rūi kūi— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe nū.

⁵⁹ A'ere'ere'i ajepeja 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Ene futat 'ga rewiriwara kūi. Garireja wyw pewara ene. A'eramū ene a'jea futat kūi, 'ga rewiriwara futat ene kūi— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

⁶⁰ —Nakwaawi je aipo ene'ea nū'ū— 'jau futatee Pedro 'ga 'ga upe, Jejui 'ga kwakupa 'gā nui.

Aipo 'ga 'e 'ga renamū wyrasokwē oje'ega. ⁶¹ A'erauwe Jejui 'ga ojerowaka amā'jau Pedro 'ga ree. A'eramū Pedro 'ga wea'aramū 'ga 'eawer are. “Wyra-sokwē je'ege'emauwe nipo je kwakuw ape 'gā nupe muapyt”, 'ga 'eawer are.

—A'eferupi tee pa 'ā je 'ga kwakuwi nū— 'jau 'ga wea'aramū 'ga je'egawer are.

⁶² Aipo 'e re Pedro 'ga awau ujāna ojenosōu. A'eramū futat u'arasigamū wea'aramū ee.

—Ma'eramū je aipo 'jau ra'e 'ū?— 'jau 'ga awau 'ūina u'arasigamū. —Mama'e esage na'ga 'ā wapo jee jepi re'ā. A'etea pa je 'ā aipo a'e ekoete 'gā nupe ra'e nū— 'jau 'ga ojeupe, u'arasigamū u'eawer are.

A'eramū 'ga ajaa'wau awau u'eawera raykau.

Jejui 'ga rerekoemāwet

(Mateu 26.67-68; Maku 14.65)

⁶³ 'Ga pyykara 'gā Jejui 'ga nupāu. 'Ga kurapa kypyre'emete futat 'ga rerekou 'ga nupā pype. ⁶⁴ A'eramū 'gā 'ga reakwapiaa taity pyu. A'ere 'gā 'jau 'ga upe:

—Ene 'ā i'akwaap ma'ea. Awỹja te ene nupā? — 'jau 'gā 'ga upe 'ga rerekoemāu erekou.

⁶⁵ A'e pype 'ga nupāara 'gā 'ga kurapa ajemogyau.

'Wyriara 'gā Jejui 'ga moporogytaukaa

(Mateu 26.59-66; Maku 14.55-64; Juā 18.19-24)

⁶⁶ Ku'emamū mainana 'gā ajatykau 'wyria'ri 'gā, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee:

—Perut 'ga 'au oree. Toromoporogytaukat 'ga 'au orojee 'jau— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'ga rerua 'gã nupe.

⁶⁷ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ene futat te Jarejuwarete 'ga remimurera?— 'jau 'gã 'ga upe.

—“A'jea futat” je 'eramũ naje rerowiari pejepe ne— 'jau etee Jejui 'ga 'gã nupe. ⁶⁸—Pejejeupe mama'e mũ ree jeporonuwamũ, nepemome'ui jee ne.

⁶⁹ A'ere anurenure'i je apygi Tejuwa 'ga yse katy. Tejuwarete 'ga 'jawe futat nipo je rekoi pãjêreteramũ. A'eramũ nipo je 'ga yse katy te'ÿina teapyka 'awamũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁷⁰—Koromũ futat nipo ajee ene Jarejuwarete 'ga ra'yramũ?— 'jau 'gã 'ga upe.

—A'jea futat poromũ pe'je— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁷¹ Aipo 'ga 'eramũ taetu 'gã amara'neramũ 'ga ree kwaiwete.

—Aruenuw ore 'ga 'awamũ. “Tejuwa 'ga 'jawe futat je rekoi nipo”, e'i 'ga oree— 'jau 'gã ajaupe. —Pe'je ajee sijuka 'ga 'ũ— 'jau 'gã ajaupe. —Narafutari ore 'ga je'ega mome'wara 'gã. 'Ga futat 'awamũ ojemome'u esage oree— 'jau 'gã ajaupe, amara'neramũ 'ga ree.

23

Piratu 'ga rowase Jejui 'ga rekoi

(Mateu 27.1-2, 11-14; Maku 15.1-5; Juã 18.28-38)

¹ Aipo 'e re 'gã 'ga rerawau 'wyriara 'ga upe, Piratu 'ga upe. Najuejue etee futat 'gã 'ga rerawau. ² A'eramũ 'gã 'ga je'ẽwu'jaga 'ga upe:

—Koromũ 'wyriararete 'ga ree 'gã mamara'neukaara. “Pemepy awi 'wyriararete 'ga”, e'i 'ga oree ai'i— 'jau futatee 'gã, Jejui 'ga je'ẽwu'jaga Piratu 'ga upe.

—Koromũ futat “Je Jarejuwarete 'ga remimureramũ”, 'jau nanẽ 'ga oree ai'i nũ. “A'eramũ je 'awamũ 'wyriarareteramũ pẽ nupe. 'Ga py'rau tejuu”, e'i 'ga oree ai'i. A'eramũ ore 'ga pyyka 'ga rerua— 'jau futatee 'gã Jejui 'ga je'ẽwu'jaga Piratu 'ga upe.

³ A'eramũ Piratu 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ene futat nipo ajee judeu 'gã 'wyriararetea?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat ere poromũ— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramũ Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—'Agamũ ae kũima'e tywere'emamũ, a'e je 'ã pẽ nupe jepi. Ma'eramũ ajee jane 'ga jukai 'ũ? Ma'ja 'ga iapou pẽ nupe rai'i 'ũ?— 'jau etee Piratu 'ga 'gã nupe.

⁵ A'ere mainana 'gã 'i etee futat 'ga upe:

—Pe'je 'ga jukau futat. Kwe pe te 'ã 'ga oi ae mu'jau tyweruu akou. A'ere 'ga remimome'ufera nia'wyri futari. Amunawa moyka oporogyta tywera pyu. Pẽnemiyuwa 'gã 'ga amũ'e 'wyriararete 'ga rerowiarukare'em are. Garireja wyy pe ra'ne ako 'ga rekoi 'gã mu'jau ai'i. A'ere 'ã 'ga ruri akou 'au nũ— 'jau futatee 'gã 'ga upe.

Erote 'ga upe 'ga roeroawet

⁶ Aipo ojeupe 'gã 'eramũ Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Garireja wyy awi 'ut ma'efera 'ga nipo ajee?— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁷—Pe awi futat 'ga ruri— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je ajee 'ga rerawau Erote 'ga upe. Ako je nipo 'ga 'au. Garireja wyy pewara 'gā 'wryriara 'ga. A'eramū pēē 'ga rerawau imome'wau 'ga upe— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerawau Erote 'ga upe.

⁸Jejui 'ga resakawe Erote 'ga aku'iramū 'ga ree. Jejui 'ga rera renupawe 'ga 'jau ojeupe: “Ymā we 'ā jeporesagiweramū 'ga ree numiamū. A'ere 'awamū 'ga ruri 'au je resaka. Ojero'wu ma'e 'gā 'ga okatu'ok. Amanū ma'e 'gā nanē 'ga omoferap nū, 'jau 'gā jee jepi. Ma'ja sipo ajee 'ga wapo jee wesagamū?” 'jau 'ga ojeupe, oporesagiweramū 'ga ree.

⁹A'eramū Erote 'ga Jejui 'ga moporogytaukaa ojeupe numiamū. A'ere Jejui 'ga noje'egi Erote 'ga upe. ¹⁰A'eramū mainana 'wryriara 'gā 'ua, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā netee. Jejui 'ga je'ēwu'jaga Erote 'ga upe nū. ¹¹A'eramū Erote 'ga 'ga kurapa jefaruu 'gā netee. A'ere 'ga 'wryriara raity piraga pyu 'ga kupe piari, 'ga rerekoemāawamū.

—“Je 'wryriara' e'i 'ga. A'eramū pēē 'awamū pejemā'jāu 'ga raity esage are. 'Wryriara 'jawe futat 'ga— 'jau 'gā Jejui 'ga rerekoemāu 'ga kurapa.

A'ere Erote 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je 'ga rerawau 'ga rorojewya Piratu 'ga upe nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā 'ga rerawau erojewya Piratu 'ga po pe nū. ¹²Aipoa 'ara rupi Piratu 'ga akou Erote 'ga jekoty'aawamū. Imara'ne 'gā akou ajuee. A'ere aipo 'ara rupi 'gā ta'waramū ajaupe nū.

'Gā nupe 'ga monoawet

(Mateu 27.15-26; Maku 15.6-15; Juā 18.39-19.16)

¹³A'eramū Piratu 'ga 'gā majatykau. Mainana 'gā, judeu 'gā 'wryriari 'gā, tekotee 'gā. Mīmera 'gā 'ga imajatykau 'gā mua oporogyta anupa.

¹⁴—Perur ete 'ā Jejui 'ga. Erojewya jee nū. Pēē te 'ā perut ekoete 'ga rai'i. “Ekoay 'ga akou 'wryriarete 'ga rerowiare'em are 'gā mu'jau”, 'jau 'ā pēē 'ga upe. A'eramū je ako teporonupa ee pē nowase 'ga upe ai'i. A'ere 'ā 'ga nuapoi futari mama'e tywera rai'i. O'meramū te 'ā pe'je. Peje'ēwu'jag ekoete 'ā 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁵—Erote 'ga nanē 'ā 'jau rai'i nū: “Nuapoi 'ga mama'e tywera ajukaawamū”, 'jau 'ga 'ā 'ga upe rai'i nū. A'eramū 'ga 'ā 'ga mua imojewya 'au rai'i nū— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe. —Najeporujukaweri je 'ga ree. Nia'wryi je upe 'ga jukaa ekoetea. ¹⁶A'eramū je 'ga nupāukaa etee 'gā nupe ra'ne. A'ere 'ga tomono imuēma 'jau nū, 'ga nupā re 'jau nū— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe.

¹⁷Mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka apoawa rupi Piratu 'ga moromunepawa pype imunewipyre'ra 'ga amū muēma judeu 'gā nupe jepi. A'eramū Piratu 'ga 'jau ojeupe: “Jejui 'ga wi jepoiriweramū”, 'jau 'ga ojeupe.

¹⁸A'ere tesirūmera 'gā afukai etee 'ga upe:

—Erepor awi 'ga wi. Ejukaukat tāmējē 'ga oree. Moromunepawa pypewara 'ga te erejukaukar awi. Epoi etee 'ga wi oree. Parapasi 'ga te emuēm moromunepaw awi oree. A'eramū ene Jejui 'ga jukaukaa oree— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

¹⁹Parapasi 'ga futat 'gā mamara'neukaa 'wryriara 'ga ree rakue. “Simuēm 'ga 'wryriaramū 'ga ren awi 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe, 'gā mamara'neukaa 'ga ree. Oporojuka ma'efera 'ga wejue nanē poromū nū. A'eramū 'gā 'ga monou 'ga munepa 'ga mu'ama rakue.

²⁰A'ere Piratu 'ga 'ga muēm are nifueweri. A'eramū 'ga oje'egu'japa 'gā nupe nū:

—Naani futari. Jejui 'ga wi futat je poiri— 'jau etee 'ga 'gā nupe numiamū.

²¹A'ere 'gā afukai etee 'ga upe nū:

—Naani futari. Erepoir awi futat 'ga wi. Ere 'ga jukaukaa futat oree. Ere 'ga monoukaa futat imu'ama 'ypeywar are oree— 'jau judeu 'gā Piratu 'ga upe.

²² A'ere Piratu 'ga je'egu'jawi etee 'gā nupe nū:

—Natesirūgatu 'ga rekorāu rūi 'ā pejukaukat 'ga jee. Kūima'e esagea te 'ga 'ā. Anupāukat etee futat je 'ga 'gā nupe. A'ere je 'gā momoirukaa 'ga wi— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe numiamū.

²³ A'ere 'gā jopy'rupy'rui etee futat wafukaita 'ga upe nū:

—Naani futari. “Ere 'ga jukaukaa futat oree”, aru'e ako ore ko— 'jau etee 'gā wafukaita 'ga upe afuakaramū futat Piratu 'ga ree.

Wojere'emamū futat 'gā wafukaita 'ga upe aipo 'jau.

²⁴⁻²⁵ —Nepeenuwi etee 'ā jeje'ega. “Ere ki 'ga jukaukaa futat oree”, pe'je 'ā jee. A'eramū je 'ga jukaukaa pē nupe— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe ojee 'gā fuakarauwe.

A'eramū Piratu 'ga oporojuka ma'efera 'ga jēmī imuēmukaa moromunepaw awi 'gā nupe. Aipoa imuēmipyra kūima'e 'ga futat 'wyriara 'gā ajuee 'gā mamara'neukarera. A'tea 'ga 'ga omomoirukat 'ga wi.

*Ypeywar are Jeju 'ga monoawet
(Mateu 27.32-44; Maku 15.21-32; Juā 19.17-27)*

²⁶ A'eramū futat jefaruu 'gā Jeju 'ga rerawau 'ypeywar are 'ga pokutukaw ipe. A'eramū 'gā pe aje Simāo 'ga rekoa, Sirene ywy pewara 'ga rekoa.

—'Ypeywara erokwap 'ga upe. Ifuakapap 'ga ee— 'jau jefaruu 'gā Simāo 'ga upe, oje'ega moywyrafena.

A'eramū futat 'gā imonou 'ga 'arimū, 'ypeywara rupirukaa 'ga upe. A'eramū 'ga erawau erekou 'gā newiri. ²⁷ Kwaiwete 'gā ojekyita 'gā newiri awau.

—Siesak 'ga jukaa 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā ojekyita 'ga rewiri awau. Kūjāmera 'gā nanē awau Jeju 'ga rewiri. Awau 'gā ajaa'wau 'ga ree:

—Esage ma'e kīā. Janepytuna ako kīā okatu'ok ai'i. A'ere wā 'awamū kīā rerooi ijukau— 'jau 'gā ajaupe ajaa'wau 'ga ree.

²⁸ A'eramū Jeju 'ga ojerowaka 'gā nee, oje'ega 'gā nupe:

—Pejoo'o awi je ree. Pejeja'yra 'gā nee tepejoo'o pejejee nanē futat pejeja'wau nū. ²⁹ Anure nipo pe'je pejejaupe: “Ta'yre'ema wā jaruete ajemogy. Jane te aje 'ā ta'yt ma'eramū jareja'yra eko tywera siesak jarejemogyau”, 'jau nipo pēē pejejaupe. ³⁰ Anure nipo peko tywet futat. Ywytyra upe nipo pēē 'jau: “Ejot e'aa ore 'arimū. Noreruagi ore arako tywera upe”, 'jau nipo pēē wytytyra upe. A'ere nipo nuri futari u'aa pē 'arimū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹ —Je 'ā Tejuwarete 'ga remifutar imū etee futat aporowyky. A'tea 'gā 'ā je jukau ekoete. Pēē taetu aje 'ā mama'e tywera peapo. Na'ga remifutar imū etee rūi pejemogy pejeporowykyau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Je miamū te 'ga 'ā je rereko tywerukat wa'yramū miamū. Pēē taetu aje 'ā 'ga rerowia'ria te. A'eramū 'ga pē taetu pē nerekou tyweaete futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

³² Mukūja muna'ywa 'gā nanē 'gā erawau iapisau Jeju 'ga reewe nū.

³³ Aeakagera 'jawewat 'jau ae apisawa rera. Mukūja muna'ywa pō'o me 'gā Jeju 'ga mu'ama 'ypeywar are. 'Ga ryrū mosoka 'ga wi. A'ere 'gā 'ga monou imu'ama muna'ywa 'gā pō'o me. Itaju pyu 'gā 'ga pokutuka ajuowai. 'Ga py maju'aa ikutuka. 'Ga rekoa futat 'gā imonou imu'ama 'ypeywar are ipokutuka.

³⁴ A'ere Jeju 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

—Enemara'ne kasi 'gã nee ne, Kiapi'ni. Je repyat kasi ape ne, Kiapi'ni. Nokwaawi 'gã je rekoa— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega.

A'ere 'ga pokutukarera 'gã 'ga raityfera me'egawamũ, ita'i 'jawewara momopoa 'upa ywyu. A'eramũ ijewag are, 'ga raity mojo'oka. Sã'ã ae jugu momora. Nan futat 'gã ita'i 'jawewara momopori 'upa 'ga raityfera mojo'okawamũ.

³⁵ A'eramũ judeu 'gã 'wyrria'ri 'gã 'gã nesaka 'upa. 'Ga momoria 'ga rerekoramũ 'gã 'upa 'ga rerekoemãu etee 'upa.

—“Janeruwarete 'ga te ako je mut ikue”, e'i 'ga jepi. Opoat 'ga 'gã jepi. Siesak 'ga jepoara 'jau— 'jau 'gã 'upa ajaupe.

—Ere ejua ejyppa. Taruesak ene rura ene jywa 'jau kũi. Ene jyp ene ruramũ taruerowiat ene 'jau kũi. “Na pa je 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat ra'e”, taru'e enee 'jau kũi— 'jau 'gã Jejui 'ga upe 'upa.

³⁶ Jefaruu 'gã nanẽ 'ga kurapa 'upa nũ 'ypeywar are 'ga 'amamũ nũ. Y'way ajaiwaya 'gã erawau erojeupia itykurukaa 'ga upe numiamũ. A'ere 'ga notykuri.

³⁷ —“Wyrriara je” ere 'ã. A'eramũ ene ejua ejyppa esaka oree— 'jau 'gã 'ga upe.

A'ere 'ga nojywi futari. Enupare'ema 'jawe etee futat 'ga u'ama 'ypeywar are werekoemãnamũ.

³⁸ A'ere Piratu 'ga 'yjepa'nĩ kwasiaa 'gã nupe: “Koromũ futat 'wyrriararetea judeu 'gã nupe” 'ea 'ga ikwasiaa 'yjepa'nĩ are. A'ere 'gã erawau ikutuka inuga 'ga apyte'rarimũ 'yw are.

³⁹ 'Ga pyri u'am ma'ea mũ muna'ywa oje'egayau 'ga upe:

—“Janeruwarete 'ga remimurera je”, ere 'ã. A'eramũ ene ewau ejyppa jarejee, tore mososog ape 'ypeywar awi 'jau— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁴⁰⁻⁴¹ Aipo 'eramũ ajepeja muna'ywa 'ga amara'neramũ aipo 'jara 'ga ree.

—Nerekyjei nipo 'ã Jarejuwarete 'ga wi? Ene we 'ã aipo ere e'ama 'ga upe. Noporujukai 'ga 'ã. A'etea nipo 'ga 'ã amanũ. Au'je katu te 'gã jane taetu jane apisi. A'eramũ jane 'awamũ jaretywera mepyau. 'Ga tywere'ema miamũ 'ã amanũ— 'jau 'ga ajaupe.

⁴² A'ere 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ejea'ar iki je ree, ki Jejui, 'wyrriaramũ ejewya— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁴³ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—'Awauwe futat ereo je rupi jerupaw ipe. Esage te 'ã jerupawa. 'Awauwe futat jane oi pe— 'jau 'ga 'ga upe.

Jejui 'ga manūawet

(Mateu 27.45-56; Maku 15.33-41; Juã 19.28-30)

⁴⁴ Kwara okwapa aje owepa. Ypytuna 'jawe futat opyptunaiwamũ. Kwara ajerewamũ tãmejë awau weny jesagamũ nũ.

⁴⁵ Janeruwarete 'ga mogytaawa rowopypea my'jawa taity otoroka Jejui 'ga manūnamũ.

⁴⁶ A'e pype Jejui 'ga wafukaita 'Uwarete 'ga upe:

—Amanũ je. Te'aga je omono enepo pe, Kiapi'ni. Eneremifutar imũ etee futat je manũ 'gã tywera mepyau, Kiapi'ni— 'jau Jejui 'ga 'Uwarete 'ga upe.

A'eramũ futat 'ga amanũmũ. Aipo 'e re 'ga opika amanũmũ.

⁴⁷ A'eramũ jefaruu 'gã 'wyrriara 'ga enupa u'ama 'ga manũ resaka. A'eramũ 'ga 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—A'jea futat 'ga kũima'e esagea rai'i— 'jau 'ga u'ama.

⁴⁸ 'Ga manũ resakara 'gã u'arasigamũ awau ojewya oje'wyr ipe nũ.

—Ma'eramū jane 'ga jukaukaa ekoete rai'i 'ū? Esage futat 'ga rai'i— 'jau 'gā ajaupe pe rupi awau akou.

A'eramū u'arasigamū awau ojewya oje'wyr ipe nū.

⁴⁹'Ga pytunera 'gā, kūjāmera 'gā. Mīmera 'gā muku'i 'upa 'ga manū resaka. Kūjāmera 'gā 'ua Garireja wwy awi Jeju'i 'ga rupi rakue. A'eramū 'gā 'upa 'ga manū resaka nū.

*Ita kwara pype 'ga monoawet
(Mateu 27.57-61; Maku 15.42-47; Juā 19.38-42)*

⁵⁰Kūima'e 'ga amū 'ūina Jeju'i 'ga manū resaka. Josea 'ga rera. Arimateja pewarera 'ga. Arimateja 'jawa amunawa 'upa Judeja wwy pype. Jose 'ga esage ma'ea. “Jejui 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat”, 'jau 'ga akou ojeupe etee jepi. Jejui 'ga 'ga werowiat. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'ga poromū. A'eramū 'ga ajatykau ajepeja oje'ēma'e 'gā nee rakue. ⁵¹Ajatykaaw ipe 'gā 'jau rakue: “Sijuka Jejui 'ga”, 'jau 'gā ajaupe rakue. A'ere Jose 'ga 'i 'gā nupe: “Naani. Nafutari je 'ga jukaa”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue numiamū.

⁵²Aipo 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—Amanū Jejui 'ga ko. 'Ga reumera toroo inuga ita kwara pype 'jau— 'jau 'ga Piratu 'ga upe.

—Ere 'ga rerawau inuga ipype— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵³A'eramū 'ga awau Jejui 'ga reumera mosoka 'ypeywar awi. A'ere 'ga 'ga reumera auwana taity pyu. Iauwan ire 'ga erawau inuga ita kwara pype. Jejui 'ga reumera erawau inuga ita kwara pype, teumera monoawe'ema pype. Jejui 'ga tāmējē futat 'ga imonou aipoa ita kwara pype. Ymā te 'gā kwaiwete 'gā neumera monoi ita kwara pype ra'e jepi. A'ere aipoa nipa'ruawi we. Ita kwar yaua te poromū. A'eramū 'ga Jejui 'ga reumera tāmējē imonou ipype. ⁵⁴Sexta feira kaaruwa rupi 'ga 'ga monou ita kwar yau pype. Sabado morowykye'ema judeu 'gā nupe. A'eramū morowykye'ema piara rupi 'gā 'ga monou ita kwara pype. ⁵⁵Kūjāmera 'gā 'ua Garireja wwy awi 'ga rupi rakue. Aipo 'gā awau 'ga rupi ita kwara pype 'ga rerooramū.

—Taruesak ene imonoa 'jau— 'jau 'gā Jose 'ga upe.

—A'jea— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁶Jejui 'ga reumera mono resag ire 'gā awau wog ipe nū. Jany kasiga mogatyrūmū imogyau Jejui 'ga reumer are imonopyramū. A'ere 'gā sabado rupi 'gā noporowykyi. “Sabado rupi peporowyky awi”, 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā oporowykyawe'em. Opytu'wau ajemogyau.

24

*Jejui 'ga ferapawet
(Mateu 28.1-10; Maku 16.1-8; Juā 20.1-10)*

¹Ikoai'i, ku'emaiw are, kūjāmera 'gā awau. Mari Matarena ēē, Juana ēē, ajepeja Mari ēē, Tiago 'ga y ēē. Amumera 'gā nanē awau 'gā nupi nū. Mīmera 'gā jany kasiga rerawau eko'woka Jejui 'ga auwanawa taity are. Ita kwar ipe 'gā erawau numiamū. ²Owaēmawe 'gā itauu resaka. Ita kwara rawopytymawera 'gā esaka. Ojepe'au jui. Ita ojepe'au ikwar awi.

—Koo. Awŷja ita pe'au jui ra'e nūrā?— 'jau 'gā ajaupe.

³A'eramū 'gā awau ita kwara pype osou. A'ere 'gā nuesagi Jejui 'ga reumera.

⁴A'eramū 'gā 'jau:

—Ma'eramū kiā maran akou rai'i nūrā? Nitywi ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

Poje mukūi ywagipewara 'gā 'ua ojesaukaa kūima'eramū etee 'gā nupe. 'Gā naitya wenyfugaiwayramū 'gā nupe. ⁵A'eramū kūjāmera 'gā okyjau etee

ajemogyau. Wāāpyramū ajemogyau. 'Gā kyjea 'gā nerekou. A'eramū 'gā nupe ojesaukat ma'e 'gā 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū te peekat 'ga 'au ita kwara pype? Oferap ako 'ga ko. ⁶⁻⁷'Au 'ga nitywi. 'Ga Ruwarete 'ga 'ga moferap ko nū. Nepēnea'ari nipo 'ga 'eawer are? “Je 'ā pēneki'yra. A'eramū nipo 'gā jejiyuaa pypiraa 'yypeywar are. A'eramū nipo je temanūmū futat”, 'ga 'eawer are?— 'jau 'gā 'gā nupe. —“A'ere nipo mukūi etee je seri. Imuapyra 'ara rupi teferapa nū”, pejejeupe 'ga 'eawer are nipo pejejea'are'emamū pejejemogyau? A'eferupi tee 'ā 'ga ferawi nū. Sā'ā 'gā 'amamū nū— 'jau 'gā kūjāmera 'gā nupe.

'Gā āāpyt 'gā jemogyramū 'gā aipo 'jau 'gā nupe.

⁸A'eramū futat 'gā wea'aramū ee. Ojeupe Jeju 'ga 'eawer are wea'aramū ajemogyau. ⁹⁻¹⁰A'eramū futat 'gā ojewya awau imome'wau 'ga remimu'e 'gā nupe.

¹¹A'ere 'gā nuerowiari 'gā.

—Pē'me nipo nū ī. Naruerowiari ore pēē— 'jau etee 'gā 'gā nupe, ojeupe 'gā imome'uramū.

A'ere 'gā fuakaramū etee.

—A'jea futat kīā ferawi ra'e— 'jau etee 'gā 'gā nupe.

¹²A'ere Pedro 'ga fu'ami uēma awau esaka. Jeju 'ga monoawer ipe owaēmawe 'ga anuruka amā'jāu 'ga rupawer are. Irāā'ā tāitya etee tuwamū 'ga rupawera pype. A'ere nitywi 'ga reumera. A'ere Pedro 'ga 'ua wog ipe nū. “A'jea sipo 'ga ferawi ra'e? Ma'ape sipo ajee 'ga rekoī? Aesak werewi pa 'ā je 'ga nū”, 'jau 'ga 'ūina. Ojeupe etee futat wea'aramū 'ūina.

Emausi pe oo ma'e 'gā Jeju 'ga resaka

(Maku 16.12-13)

¹³Aipo 'ara rupiwe mukūja 'gā awau ajepeja amunaw ipe. Emausi pe 'gā awau. Jeju 'ga rewiriwarera 'gā futat poromū. Jerusareg ipyriuu Emausi 'upa. ¹⁴Jeju 'ga ree 'gā awau akou wea'aramū. Oporogytau akou ajaupe. ¹⁵'Gā porogyta 'gā nekoramū Jeju 'ga 'ua 'gā nupisika pe aje. A'eramū futat 'ga oporogytau 'gā nupe. ¹⁶'Ga resakarera 'gā futat numiamū. A'ere 'gā nokwaawi 'ga. ¹⁷A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū pēē ma'ja 'jau pejejemogyau 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā opytau. Ojeupe 'ga je'egauwe 'gā opytau. U'arasigamū opytau 'upa. ¹⁸A'eramū Kreopas 'ga 'jau 'ga upe:

—Nerekwaawi nipo ekou ki sa? Jerusareg awi 'ut ma'e agawewi nā'ā ene re'ā. A'etea nipo nerekwaawi ekou ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁹—Ma'eramū maran ki 'ei?— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

—Jeju 'ga Nasare pe waranup ma'efera 'ga. 'Ga poromū Jarejuwarete 'ga je'eg are ore mu'jarera. Jarejuwarete 'ga pājēa 'ga wereko ai'i kūi. Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'oka 'jau ai'i kūi. ²⁰A'ere mainana 'wyriara, ore'wyria'ri 'gā netee 'ga monou Piratu 'ga po pe, 'ga jukaukaa ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

'Ga jukaawera mome'wau Jeju 'ga upe.

²¹—“Israeu juapyreramū jane'wyriara 'ga”, 'jau ore 'ga upe jepi numiamū. “Ga 'awamū jane pojeka tapy'ŷjamū te 'wyriar awi”, 'jau ore ai'i numiamū. A'ere ako 'gā ikokaru'wi futat 'ga jukai ai'i. ²²⁻²³A'eramū 'awamue futat orepytuna 'gā awau ita kwar ipe wyrasokwē je'egauwe ra'e. A'ere 'gā nuesagi 'ga reumera ra'e. “Ywagipewara wā etee ore aruesak ita kwara pype”, 'jau 'gā ko. “Oferap 'ga ko, 'jau wā ore”, 'jau kūjāmera 'gā imome'wau ore ko. A'eramū aipo 'gā 'ea ore moporesaka etee ore mogyau ko, ore ikwaape'ema arajemogyau ko. ²⁴A'eramū orepytuna 'gā amū awau esaka

ko nū. A'ere 'gā miamū nuesagi 'ga ra'e. "A'jea futat ra'e", 'jau 'gā oree ko—'jau 'gā 'ga upe, imome'wau.

²⁵ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'eramū sipo pēē Jarejuwarete 'ga porogytafera mome'wara 'gā je'ega rerowiara'ne'ema pejejemogyau? ²⁶ Nepekwaawi we nipo. Wemimurera 'ga manū'em ire amunipo 'ā Janeruwarete 'ga nepē katu'oga'uweri futari. A'eramū 'ga amanūmū futat 'au. A'ere 'ga ferawi nū. A'ere 'ga awau ojeupia ywag ipe nū. Nan nipo "ga rekoī pē katu'okaramū" 'eawera— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷ 'Gā mu'jau amanūawer are.

—Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari 'ga manū are rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē futat, ka'arana kwasiaa 'ga manū are rakue— 'jau 'ga 'gā mu'jau, wataaw ipe 'gā nerekou.

²⁸ Emausi 'jawa amunawa upe owaēm ire Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Iruupeu'ī je oi— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ A'ere 'gā fuakaramū 'ga ree:

—Naani. 'Au etee futat eko ore pyri. Kaarup. Ipyytunaiway enee ne— 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū futat 'ga awau osou 'gā nog ipe. ³⁰ A'eramū 'gā awau wapyka ojemi'waawa pyri. A'ere 'gā ojemi'war enune Jejuī 'ga kanape'i pyyka oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage oree. Mama'ea eremut oree eoje're'emamū— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

A'eramū futat 'ga eruapyka kanape'i mopena 'gā nupe. ³¹ Kanape'i mopena resakawe 'gā 'ga kwaapa.

—Kuu. 'Ga futat ra'e kūi— 'jau 'gā ajaupe.

Okwaawauwe 'ga ojemoteu 'gā nui. ³² A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Jarejeupe 'ga je'egamū janepy'ata'waramū akiko kūi. A'eramū jareku'iramū 'ga ree. Jarejuwarete 'ga je'eg are ako 'ga jane mu'jau jane reruaw ipe ko kūi. Jarepy'ata'waramū akiko, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'urauwe— 'jau 'gā ajaupe.

³³ A'eramū futat 'gā afu'ama ojewya awau imome'wau Jejuī 'ga remimu'e 'gā nupe Jerusareg ipe. ³⁴ A'ere 'gā imome'ue'emauwe 'gā amū 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat 'ga ferawi rai'ī kūi. Simāo 'ga "aesak je 'ga ko", e'ī ko kūi— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

³⁵ A'eramū Emausi 'jaw ipe oo ma'efera 'gā wemiesagera mome'wau 'gā nupe:

—Emausi pe ore oi ko. A'eramū 'ga ipiara rupi ojesaukaa oree ko. A'ere ore norokwaawi 'ga ko. 'Og ipe orowaēm ire 'ga kanape'i mopena oree ko. A'eramū te ore 'ga kwaawi ko— 'jau 'gā 'gā nupe.

Jejuī 'ga remimu'efera 'gā 'ga resaka

(Mateu 28.16-20; Maku 16.14-18; Juā 20.19-23; Atos 1.6-8)

³⁶ Aipoa 'gā imome'u 'gā nuwamū Jejuī 'ga ojesaukaa 'gā pyter ipe.

—Pēpy'ata'waawa owaēm pē nupe ki 'ei. Pēpy'ata'wa 'awamū ki 'ei— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷ —Ajaga nipo 'ā 'ja— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā okyjau 'ga wi.

³⁸ —Ma'eramū ajee pekyje etee je wi ki 'ei? Naje rerowiari nipo pejepe?— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁹ —Jepo are pemā'ē, jepy are 'jau. Jepo kutukawera peesak. A'e are je kwaap pejepe. Je ete ako. Pepokok je ree esaka. Taje rerowiat

pejepe 'jau. Ajaga no'oi. Je futat ako. Pepokok je ree esaka. Tepeesak jero'oa jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ A'erauwe 'ga opo kutukawera resaukaa 'gā nupe. Opya nanē nū. Opy resaukaa 'gā nupe.

—Kuu. 'Ga futat ra'e kūi— 'jau 'gā ajaupe.

⁴¹ Aku'iramū 'ga ree. A'ere 'gā a'eramū miamū nuerowiari katu 'ga. A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ityp te 'au i'upyra?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Ityp futat nū'ū— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴²⁻⁴³ A'eramū 'gā ipira eyra monou 'ga upe. A'eramū 'ga ojemi'waa 'gā neape. ⁴⁴ Ojemi'war ire 'ga oporogytau 'gā nupe:

—Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari jemanū are rakue. “Imara'ne ma'e 'gā nipo 'ga ajuka”, 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē nū, Saumu 'jaw are ikwasiaa inuga jemanū are rakue. A'ea ako je amome'u pē nupe ai'i. A'eferupi te ako 'gā je rerekoi ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁵ A'eramū futat Jejuī 'ga 'gā mueapyou ee, ikwasiaripyre are.

⁴⁶ —Awamū tepekwaap. 'Gā nemikwasiarer imū etee futat je manūi. Imuapya 'ara rupi etee teferapa nū. ⁴⁷ Awamū pe'je pejewau je mome'wau 'gā nupe. Jerusareg ipewara 'gā nupe ra'ne je mome'wau. “Jejuī 'ga amanū futat. A'ere imuapya 'ara rupi 'ga ferawī nū, jane katu'okaramū. A'eramū pēē pejepoia pejetywer awi”, pe'je ki 'gā nupe. “Pejetywer awi pēpoiirieramū Jejuī 'ga ipe'ai pē nui pē katu'oka”, pe'je ki 'gā nupe. Anure kwe pe pejewau tekotee 'gā momoranupa— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁸ —Peesak futat ako je manūa ai'i. 'Awamū 'ā pēē je ferawa resaka nū. Je kwaap 'ā pejepe. “Janeruwarete 'ga je mut ae katu'okawamū” 'ea 'ā pekwaap. A'eramū pēē pejewau je mome'wau 'gā nupe, amunawa moy moyka— 'jau 'ga 'gā nupe, oporogytau. ⁴⁹ —A'ere 'awamū 'au etee futat pejemogy ra'ne. 'Au futat nipo je tepājē muri pē nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Jeruwa 'ga 'i jee: “Simono jarepājēa jarejerowiaara 'gā nupe 'jau”, e'i 'ga jee ikue. A'ere anure tomono oropājēa pē nupe 'jau. Pejejeupe imure'emamū 'au etee futat iapesaka pejejupa ra'ne. Pejejeupe je imono re tāmējē tepeata je mome'wau 'gā nupe 'jau— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

*Ywag ipe Jejuī 'ga jeupiawet
(Maku 16.19-20; atos 1.9-11)*

⁵⁰ Aipo 'e re Jejuī 'ga 'gā nerawau Petani pe. A'eramū 'ga opo monou 'gā 'arimū oporogytau 'Uwarete 'ga upe:

—Ejejuka 'gā nee jee, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

⁵¹ Oporogytau u'ama Jejuī 'ga ojepe'au'i awau akou 'gā nui. A'ere 'ga Ruwarete 'ga 'ga mojeupirukaa 'ga monou ywag ipe 'gā nui. ⁵² 'Ga jeupira resakarera 'gā 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā eneresage. Naene 'jawē rūi 'ga amū— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa.

A'ere 'gā awau ojewya Jerusareg ipe nū. Worywamū 'gā awau.

⁵³ Namutamutat 'gā nekoi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe.

—Ene te 'ā eneresage oree, Kiapi'ni. Naene 'jawē rūi 'ga amū. Nitywi futari 'ga amū kwe pe ene 'jawē— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypa.

Juã

Juã 'ga ka'arana okwasiat inuga janee Jejuí 'ga kwaawukaawamũ rakue.

Juã 'ga Jejuí 'ga remimu'efera mü. Jejuí 'ga rupi wata ma'efera 'ga. Jejuí 'ga rupi o enune Juã 'ga oporowykyau 'uwa 'ga pyri, weki'yra 'ga pyri 'jau. Pira gã ipyyka taityuu pyu. A'eramũ 'gã ime'ega ka aranũ are. A'ere Juã 'ga, Jejuí 'ga omo'wyr ire 'uwa 'ga rejari awau watau Jejuí 'ga rupi.

Ywag ipe Jejuí 'ga jewyr ire Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Juã 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa inuga Jejuí 'ga ree.

Jarejuwarete 'ga kwaawukaat

¹ Wwy apoe'emauwe Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga akou rakue. Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga futat 'ga kwaawukaara janee. 'Uwarete 'ga retee futat 'ga akou rakue. 'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga rekoi. ² Wwy apoe'emauwe futat 'ga akou 'ga pyri rakue. ³ Janeruwarete 'ga mama'e apoukaa 'ga upe. Nitywi futari 'ga amũ 'ga poaawamũ mama'e are rakue. Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga etee futat mama'e apou rakue. ⁴ 'Ga futat 'ara resaukaa ae upe. Jarejuwarete 'ga 'ga ikwaawukaa nanẽ ae upe nü. Mama'e reny 'jawe 'ga. Sã'ã ae mama'e renyramũ mama'e resak katu katua. Nan futat 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukaa ae upe. ⁵ Ypytunimũ 'ã ae tata monyka. A'ere 'ã ypytunaiwa nomowewa'uweri tataa. Nan tee futat aetywera nomateep-awa'uweri Janeruwarete 'ga kwaawa.

⁶ Janeruwarete 'ga amũ mua oje'ega mome'waramũ rakue. Aipo 'ga rera Juã. ⁷ Aipo 'ga upe Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Ere ewau je kwaawukaara 'ga mome'wau 'gã nupe", 'jau 'ga 'ga upe rakue.

A'eramũ Juã 'ga awau 'ga mome'wau 'gã nupe, 'ga rerowiarukaa 'gã nupe rakue. ⁸ NaJuã 'ga rüi Janeruwarete 'ga kwaawukaara 'ga. A'ere 'ga ruri 'ga mome'wau te 'gã nupe rakue.

—Janeruwarete 'ga kwaawukaara 'ga mome'wau je ruri pẽ nupe— 'jau 'ga 'gã nupe rakue. ⁹ —'Au futat 'ga ruri. 'Ga ae mu'e oje'eg a'je are futat. Janeruwarete 'ga je'eg are nipo 'ga awau ae mu'jau. A'eramũ nipo 'ga Jarejuwarete 'ga kwaawukaa ae upe— 'jau Juã 'ga 'gã nupe rakue.

¹⁰ Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga 'ut 'au wwy pe rakue. 'Au futat 'ga oporogytau wwy pewaramũ ae upe. Ymã te 'ga wwy pewaramũ ae apoi rakue. A'etea 'ã 'gã 'ga rerowiare'ema. ¹¹ Opytuna 'gã wwy pe 'ga ruri. A'etea 'ã 'ga pytuna 'gã 'ga rerowiare'ema futat. ¹² A'ere 'gã amũ 'ga rerowiari. A'eramũ 'ga werowiaara 'gã mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramũ.

¹³ Naywy pewara 'gã na'yra 'jawe rüi aipo 'gã. Omenar ire te 'ã kũjã wa'yramũ. A'eramũ 'ã eẽ mena ra'yra u'aa eẽ wi. A'ere nanarüi ae rekoi Jarejuwarete 'ga ra'yramũ. Wemifutar imũ etee futat Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramũ. Wa'yrarete 'ga rerowiaara 'gã etee te 'ga imogyau wa'yramũ.

¹⁴ Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga ojemu'jaga aeramũ rakue. Jane pype 'ga akou rakue. Jane ree 'ga oporomutaramũ. 'Ga 'ã mama'e a'jea mome'wara te. Jarejuwarete 'ga nanẽ 'ga ikwaawukaa janee nü. 'Ga futat Janeruwarete 'ga ra'yraretea. Nirüi futari 'ga. A'eramũ Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga mogou oje'jawewaramũ.

¹⁵ Aipoa 'ga Juã 'ga imome'wau oje'pyriwara 'gã nupe rakue:

—Je rewiri 'ga ruri, a'e je ako pē nupe ikue. Jejeuwe'emauwe futat 'ga rekoi rakue. A'eramū 'ga a'eramū kūima'eeteeteramū akou. Je apyraapa akou kūima'eeteeteramū— 'jau Juā 'ga 'gā nupe rakue.

¹⁶ Iporomutat 'ga nanimenime jane ree. A'eramū 'ga opota'waramū jane ree. Mama'e esagea 'ga iapou'jau'japa janee. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega monou Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga janepygy 'gā mu'jau 'ga je'eg are. “Ga je'ega renup katu katuaramū pēnesageay Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. A'ere Jejui 'ga 'i janee: “Pētywerete agāwewi 'ā pēē. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga iporomutat pē nee”, 'jau Jejui 'ga janee. Jejui 'ga amanūmū janetywera mepyau. A'e pyu 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau jane upe. 'Uwarete 'ga je'eg are nanē 'ga jane mu'jau nū. ¹⁸ Nitywi 'ga amū Janeruwarete 'ga resakara mū. 'Ga ra'yrarete 'ga etee te 'ga wesak. A'eramū 'ga etee futat 'Uwarete 'ga kwaawukaa janee.

Juā Batista 'ga

(Mateu 3.1-12; Luka 3.15-16)

¹⁹ Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā amū akou Jerusareg ipe. A'e 'gā 'jau mainana 'gā amū nupe, Levita 'gā amū netee:

—Pe'je pejewau pejepronupa Juā Batista 'ga upe. “Maranuaramū te ereko?” pe'je ki pejewau 'ga upe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau 'yrete pe, Jotāuy pe. Ty owajara katy 'gā awau. Amunawa mū pyri 'gā awau, Petani 'jawa pyri. Owaēmawe 'gā 'jau Juā 'ga upe:

—Maranuaramū te ereko, aru'e ore enee kūi?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁰ A'eramū Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesakara nipo peko. Naa'eramū rūi je roki— 'jau etee Juā 'ga aipo 'gā nupe.

²¹ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe nū:

—Maranuaramū ajee ereko ki 'ei? Eliasiramū nipo ereko? Saa'e ene rekoa 'ager imū Jarejuwarete 'ga mome'ua 'gā nupe rakue. A'eramū nipo ene?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Naani. Na'ga rūi je— 'jau etee Juā 'ga 'gā nupe aipo 'ga 'eramū.

—Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū te ra'u ene nū? Oreremiapesaga 'ga futat te ra'u ene nū?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Naani. Naaipo arūi je— 'jau etee Juā 'ga 'gā nupe nū.

²² A'eramū 'gā 'jau Juā 'ga upe nū:

—Ejemome'u ore. Maran ajee ore aramuara 'gā nupe ene mome'ui ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ajemome'u je pē nupe. Pēnea'at nipo Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga je'eger are? Isai 'ga je'eger are? Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: “Amunawe'em ipe 'ga amū rekoi wafukaita. 'Pekwap Jarejararete 'ga rape katu'oka imonou 'ga renune', 'jau 'ga amū wafukaita akou”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

“Pekwap Jarejararete 'ga rape katu'ok imonou 'ga renune” ea 'pejetywer awi pepoit” ea. A'eramū Juā 'ga aipo 'ga 'eawer imū etee futat 'ua wafukaita ojejyriwara 'gā nupe.

—Pejetywer awi pepoit. Pe'je pejekatu'oka Jarejararete 'ga ruawamū, 'jau je 'ā pē nupe tekou— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

²⁴ Aipo 'erauwe fariseu 'gā nemimurera 'gā 'jau nū:

²⁵ —Ma'eramū ajee 'gā erepymī ekoete ekou 'ū? “Na'jarejuwarete 'ga remimurera rūi je. Na'Eliasi 'ga rūi je. Napēnemiesaga rūi je”, ere te 'ā ore— 'jau 'gā Juā 'ga upe.

²⁶ Ojeupe aipo 'erauwe Juā 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je futat 'ā apymī 'gā 'y pe. A'ere 'ga amū rekoī pē pype. Nepekwaawi we te 'ga. ²⁷ Je rewiri te nipo 'ga ruri. 'Ga te kūima'eeteetea. Je nakūima'eeteete rūi. Je akotee'i ma'ea te— 'jau Juā 'ga 'gā nupe.

²⁸ Jotāuy pe Juā 'ga otywer awi opoit ma'e 'gā pymīnamū 'gā 'ua oporonupa ee 'ga upe.

Jejuī 'ga janetywera mepyat

²⁹ Ai'iwe Juā 'ga Jejuī 'ga resaka. Wepejān 'ga ruramū 'ga 'ga resaka. A'eramū Juā 'ga 'jau tekotee 'gā nupe:

—Pe'je pejemā'jāu 'ga ree. Kwe 'ga ako je amome'u pē nupe ai'i. Kweramū Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ruri. Sā'ā mainana 'gā karupa'mī jukaa iapya Jarejuwarete 'ga upe. A'e resag ire 'ā Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. Nan tee futat nipo kwe 'ga. Anure 'ga manūi janetywera moiawamū. 'Ga manū are nipo Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. ³⁰ —Kaaruwamū ako je 'ga mome'ui pē nupe ai'i. “Je rewiri 'ga ruri”, 'jau je ako pē nupe ai'i. “Ga kūima'eeteetea. Naje 'jawe rūi 'ga”, 'jau je ako pē nupe te'ama kaaruwamū ai'i. “Je rewiri 'ut ma'e 'ga jejeuwe'emaue 'ga rekoī rake”, 'jau je ako pē nupe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

³¹⁻³⁴ —Ymā te Janeruwarete 'ga 'i jee ikue: “Ere ewau 'gā pymīāu 'y pe, otywer awi 'gā pōira resaukaawamū tekotee 'gā nupe. Anure 'ga amū ruri ojepymīāukaa enee. 'Ga ree tereesak je 'Agesage jywa pykau 'jawe 'jau”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —“Aipo 'ga anure nipo je 'Agesage omono pē nupe pēnerekwaramū”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —“Je 'Agesage tepē momyau 'jau”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ikue— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —A'ea je aesak 'ga ree ai'i. 'Ga pymī re 'ua ojypa pykau 'jawe ai'i— 'jau Juā 'ga 'gā nupe. —A'eramū “ga futat Jarejuwarete 'ga ra'yra”, a'e je ako pē nupe ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te je 'i te'ŷina tejeupe ikue: “Awŷja sipo poromū Aeruwarete 'ga amut oree oretywera moiawamū?” 'jau je te'ŷina tejeupe ikue. Je nanē 'ga kwaape'ema futat ikue nū. A'etea ako je ojot pē pymīāu 'y pe tekou ai'i— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ae pymīāu je ruri Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga kwaawukaawamū Israeu 'ga juapyreramū pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

Jejuī 'ga remiayuw ppy 'gā

³⁵ Ai'iwe Juā 'ga oporogytau u'ama wemiayuwa 'gā nupe nū. Mukūja 'gā nupe oporogytau u'ama. ³⁶ Poje Jejuī 'ga okwapa 'gā pyu. 'Ga resakawe Juā 'ga 'jau wemiayuwa 'gā nupe:

—Kweramū Janeruwarete 'ga remimurera 'ga kwawi. Karupa'mī 'jawe futat nipo 'ga manūi janetywera moiawamū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁷ Ojeupe 'ga mome'urauwe Juā 'ga remiayuwa 'gā awau Jejuī 'ga rewiri. A'eramū futat 'gā Jejuī 'ga ree ojemojo'okaipa Juā 'ga wi. ³⁸ Wewiri 'gā orauwe Jejuī 'ga ojerowaka 'gā nee:

—Ma'ja are te peko?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Naani. Ma'ape te ene'wya, aru'e tee ore enee— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁹ —Pe'je pejejuwa je rupi. Tepeesak 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau Jejuī 'ga rupi. Awau 'gā owaēma 'ga rekwawa upe 'ga pyri. Kwara jerewamū 'gā awau owaēma. Owaēm ire 'gā 'upa oporogytau kwara rese poromukuran.

⁴⁰⁻⁴¹ Jejuī 'ga rewiri oo ma'e 'ga amū rera Andrea. Juā 'ga Jejuī 'ga mome'ua renuparera poromū. A'eramū Andre 'ga awau 'ga rewiri. A'ere Andre 'ga awau weki'yra 'ga rog ipe, Simāo 'ga rog ipe:

—Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ore aruesak ai'i— 'jau 'ga weki'yra 'ga upe awau.

Kristu 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga upe.

⁴² A'eramũ Andre 'ga weki'yra 'ga rerawau Jejuu 'ga upe. 'Ga resakawe Jejuu 'ga 'jau 'ga upe:

—Simão nipo enerera. Eneruwa 'ga rera Juāa. 'Awamũ je ene re'rogi. *Sefa* je anug ene ree— 'jau 'ga 'ga upe.

'Gã je'eg imũ *Sefa* 'ga inuga 'ga ree. Pedro 'ea futat poromũ. Pedroa 'ea itaa.

Natanaeu 'ga upe Jejuu 'ga eawet

⁴³ Ai'iwe Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Garireja ywy pe je oi— 'jau 'ga 'gã nupe.

Wata enunewe Jejuu 'ga awau Filipe 'ga rekaa. 'Ga resakawe 'ga Filipe 'ga mo'wya:

—Ere ejua je rupi— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴⁴ Filipe 'ga Pesaita pewara. Simão Pedro 'ga, Andre 'ga. Mĩmera 'gã aipo pewara.

⁴⁵ Omo'wyrauwe Filipe 'ga awau Natanaeu 'ga rekaa. 'Ga resakawe 'ga 'jau:

—Ymã te 'ã Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga 'ga amũ ree rakue. Aipo 'ga ore aruesak. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga nanẽ ka'arana kwasiaa 'ga ree rakue nũ— 'jau 'ga 'ga upe awau. —'Ga futat ore aruesak ai'i. Jose 'ga ra'yra 'ga. Jejuu 'ga. Nasare awi 'ga ruri— 'jau 'ga Natanaeu 'ga upe.

⁴⁶ Aipo 'ga 'eramũ Natanaeu 'ga 'jau:

—A'jea sipo? Nasare awi sipo mama'e esage ruri?— 'jau Natanaeu 'ga Filipe 'ga upe, aipo 'eramũ.

—Ere ejua 'ga resaka— 'jau Filipe 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga awau 'ga resaka 'ga rupi. ⁴⁷ Werowygauwe Jejuu 'ga Natanaeu 'ga resaka.

—Koromũ esage ma'e 'ga. Israeu 'ga juapyrerarete 'ga— 'jau 'ga 'ga resakawe. —Ni'mei 'ga. Mama'e a'jea te tee noko 'ga omome'u. Nipor-erekoemã 'ga— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe u'ama.

⁴⁸ —Kuu. 'Awamue te 'ã je resag ape kũ. Maran ene a'eramũ je kwaapa ki 'ei?— 'jau 'ga Jejuu 'ga upe aipo 'eramũ.

—Figueira 'ywa 'wyr ipe ene renamũ je ene resagi ai'i. Ene upe Filipe 'ga porogyta enunewe je ene resagi ai'i— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe.

⁴⁹ —Kuu. Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat nipo ajee ene ki sa— 'jau Natanaeu 'ga Jejuu 'ga upe. —Ene 'ã 'wyrararetea ore, Israeu 'ga juapyr-eramũ ore— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵⁰ —Figueira 'ywa 'wyr ipe je ene resagi 'erauwe te je rerowiar ape ra'e?— 'jau Jejuu 'ga 'ga upe. —Anure nipo mama'e esagea pẽnemiapoe'ema futat je iapoi. Aipoa teresak 'jau— 'jau Jejuu 'ga Natanaeu 'ga upe u'ama.

⁵¹ A'eramũ Jejuu 'ga 'jau 'gã nupe najuejue etee:

—Mama'e a'jea te tee je amome'u pẽ nupe. Je 'ã pẽneki'yraretea. Anure nipo pẽẽ ywaga woga resaka. Ywagipewara 'gã jywa je ree tura nipo pẽẽ esaka. 'Gã jeupira nanẽ nipo pẽẽ esaka nũ. A'eramũ nipo pẽẽ 'jau: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ra'e", 'jau nipo pẽẽ jee aipo resag ire— 'jau Jejuu 'ga 'gã nupe.

2

'Ya Jejuu 'ga imu'jaga y'wayramũ

¹⁻² Mukũ oser ire Jejuu 'ga awau ajepaja amunaw ipe, Kana 'jaw ipe. Peu 'gã amũ akoukatu. A'eramũ 'gã maraka apou 'gã ajuerekokatuawamũ. A'eramũ akokatu ma'e 'ga Jejuu 'ga y eẽ mo'wya wekokatu resaka. Jejuu 'ga nanẽ

imo'wya nū. 'Ga remimu'eramū nanē ore mo'wy'wya 'jau. ³ A'ere maraka teepawe'emauwe y'way teepawamū 'gā nui, 'gā nekokatuawa rewara teepawamū 'gā nui. A'eramū Jejuī 'ga y ēē 'jau 'ga upe:

—Si'ri. Y'waya teepap— 'jau ēē 'ga upe.

⁴ Aipo 'eramū ēē ra'yra 'ga 'jau ēē upe:

—Tene ra'ne. Nowaēmi we futat Janeruwarete 'ga pājē resaukaawa upe jee— 'jau 'ga oy ēē upe.

⁵ Aipo 'ga 'eramū 'ga y ēē 'jau maraka'ywa 'ga remiyauwa 'gā nupe:

—Jera'yra kiā 'eawer imū etee ki peapo mama'ea— 'jau ēē 'gā nupe.

⁶ Aipoa 'gā jatykaaw ipe 'y ryrūa 'upa. Tuwuu ma'ea. Aipoa 'y ryrūa 100 litro pyyka. Itakanafūa poromū. 'Gā jepoeitawa yrūa futat. Judeu 'gā au'jeteramū ojepoeita ojekatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe. ⁷ A'ere Jejuī 'ga oje'ega maraka'ywa 'ga remiyauwa 'gā nupe:

—Pe'je pejewau 'y rerua 'y ryrū pype imatyneema— 'jau 'ga 'gā nupe.

Aipo 'ga 'erauwe maraka'ywa 'ga remiyauwa 'gā 'y rerawau 'y ryrū matyneema. ⁸ Y ryrūa 'gā imatyneem ire Jejuī 'ga oje'ega imatyneemarera 'gā nupe:

—Pe'je ara jaraa erawau maraka'ywa 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā ara jaraa erawau 'ga upe. ⁹ Ojeupe erurauwe maraka'ywa 'ga itykua esaka. A'ere 'ga itykure'emauwe ijemu'jagi y'wayramū, uwayramū. Maraka'ywa 'ga nokwaawi 'y jemu'jaga y'wayramū. A'ere 'ga remiyauwa 'gā ikwaawi futari. 'Ga itykura resakawe 'ga akokatu ma'e 'ga renūina.

¹⁰ —Esageay ma'ea ra'ne te 'ā y'waya neretykurukari jarejee rai'i. 'Gā itykupaw ire amunipo 'ā y'waynana rykurukaa 'gā nupe rai'i. A'ere 'ā ene y'waynana ra'ne eretykurukat 'gā nupe. Y'wayrete m'ina mapawamū itykurukaripyramū 'gā nupe rai'i— 'jau 'ga akokatu ma'e 'ga upe.

¹¹ Aipo resaka taetu ore, 'ga remimu'eramū, 'ga rerowiaa.

—Jarejuwarete 'ga pājēa futat 'ga wereko ra'e— 'jau ore arajaupe.

Kana 'jawa amunaw ipe ra'ne Jejuī 'ga aeremiapoe'ema apo ppy ppy oree ikue. 'Uwarete 'ga pājē resaukaa oree ikue. Aipoa amunawa 'upa Garireja ywy pe.

¹² Aipo apo re Jejuī 'ga awau ajepēja amunaw ipe nū, Kafanaū pe nū. 'Ga y ēē, 'ga rewirera 'gā, 'ga remimu'eramū 'jau ore arawau 'ga rupi ikue. Peu oropytawai pa nū.

Wyra me'egara 'gā mū'ēawet

(Mateu 21.12-13; Maku 11.15-17; Luka 19.45-46)

¹³ Egitu ywy awi oropyy ppy 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wrauwe ore arawau Jerusareg ipe. Peu ore arawau orosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ¹⁴ 'Ga mogytaaw ipe osouwe Jejuī 'ga wyra me'egara 'gā nesaka. Kwaiwete wyra me'egara 'gā 'upa peu. Kwatau, karupa'mī, pykau. Mīmēra 'gā ime'ega 'upa. Amumēra 'gā ajemogyau 'yjepana pyri ka'aranūū mojopy'rau judeu ka'aranūū are. ¹⁵ 'Gā nesakawe Jejuī 'ga tupaama pyyka wyra mopikawamū. A'eramū 'ga ipyu imonou imū'jāu jui. Kwatau, karupa'mī. Mīmēra 'ga imonou imū'jāu jui. Ka'aranūū mojopy'ruara 'gā 'yjepana 'ga imonou imuewiwywa imojerepa 'gā nui. Ka'aranūū monou imomopomopoa futat 'gā nui. ¹⁶ Pykau me'egara 'gā nupe 'ga oje'ega:

—Pe'je pykau rerawau enū'jāu. Au'je Jeruwarete 'ga mogytaawa m'yi re pykau me'egawamū— 'jau 'ga oje'ega moywyrafena 'gā nupe. —Au'je Jeruwarete 'ga mogytaawa m'yi re wyra me'egawamū. 'Ga muorypawa te 'ā 'aga 'oga— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁷ Aipo renupawe orojea'aramū ikwasariipyre are. A'eramū ore 'jau arajaupe:

—Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe aipo are rakue— 'jau ore arajaupe. —“Ku'jyp. Mama'e tywera 'gā wapo enemogy-taawa 'og ipe. A'eramū je temara'neramū 'gā nee. A'eramū je tejejukau enerog are”, 'jau 'ga amū ikwasiaa inuga ymā rakue— 'jau ore arajaupe.

¹⁸ A'e pype judeu 'gā 'wyriri 'gā 'ua oje'ega Jejuí 'ga upe:

—Ma'eramū ene 'gā mū'jāu 'ū? Awŷja 'gā mū'jāukaa enee ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga emur ire aeremiapoe'ema eapo amū ore 'ga pājē mū kūi. A'e resag ire taru'e enee 'jau: “A'jea futat 'ga 'gā mū'ēi Ku'jywa 'ga je'eg imū ra'e”, taru'e enee 'jau kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁹ —Aga 'oga retyg ire je imuapya 'ara rupi etee imowyri kūi— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁰ —Kuu. Ereapo ekoete awi nū'ū. Namuapya 'ara rupi etee rūi 'gā 'aga 'oga apoi rakue kūi. Kwarētai seis te 'gā kwara magwawi 'aga 'oga apoupap rakue kūi— 'jau 'gā 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

²¹ A'ere 'ga naoga tee rūi imome'ui 'gā nupe. 'Aga 'oga 'eramū 'ga wete are te 'ga oje'ega rerekoi. ²² A'eramū ore anure Jejuí 'ga remimu'eramū 'ga 'eawer are orojea'aramū, 'ga feraw ire ikue. “A'jea futat Jejuí 'ga imome'ui ikue”, 'jau ore arajaupe. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiaa. Jejuí 'ga 'eawera nanē ore erowiaa nū.

Jejuí 'ga jare kwaapa katu katu

²³ Jerusareg ipe Jejuí 'ga kwaiwete aeremiapoe'ema apou 'Uwarete 'ga pājē mū ikue. Aipo resag ire kwaiwete 'gā 'ga rerowiaa. A'ere amumera 'gā 'ga rerowiat 'mei etee. ²⁴ A'eramū Jejuí 'ga ojemogypyke'ema 'gā nee. Okwaap 'ga 'gā. Wereko tywarama 'gā 'ga ikwaapa. A'eramū 'ga ojerowiare'ema 'gā nee. ²⁵ A'eramū Jejuí 'ga oporonupe'ema ee: “Ma'ja e'i sipo 'gā ajaupe?” 'jau'em Jejuí 'ga 'gā nupe. Jejuí 'ga ae kwaapa. Aerea'awa miamū 'ga okwaap katu katu.

3

Nikutemu 'ga upe Jejuí 'ga 'eawet

¹ Poje Nikutemu 'ga 'ua oporogytau Jejuí 'ga upe. Nikutemu 'ga opytuna 'gā nupe oje'ēma'ea. Fariseua nanē 'ga nū. ² Ypytunimū Nikutemu 'ga 'ua oporogytau Jejuí 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga 'ga amut jane mu'jawanū, aru'e ore arajaupe ene ree jepi. Janeruwarete 'ga remiayuwamū etee ae aeremiapoe'ema apoi. 'Ga remiayuwe'emamū ae nuapoa'uweri. A'eramū ore 'jau enee: Janeruwarete 'ga pājē mū futat 'ga mama'e apoi. A'eramū ore 'jau arajaupe: Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat ra'e, 'jau ore arajaupe— 'jau Nikutemu 'ga Jejuí 'ga upe.

³ Aipo 'erauwe Jejuí 'ga 'jau 'ga upe:

—Mama'e a'jea je amome'u amū enee. 'Ga amū nipo u'aru'jape'ema. A'eramū 'ga nosea'uweri Jarejuwarete 'ga rupaw ipe awau— 'jau Jejuí 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁴ A'eramū Nikutemu 'ga 'jau:

—Maran ae kūima'eramū u'aru'japa nū ki 'ei? Maran ae waranuw ire osou awau oy reweg ipe nū ki 'ei?— 'jau Nikutemu 'ga Jejuí 'ga upe aipo 'eramū.

⁵⁻⁶ —Pejey awi peje'aa pēē ēē mena ra'yra futat. A'ere Janeruwarete 'ga werowiar ire te pē mogyi wa'yramū. A'eramū 'ga U'agesage mua pē

nupe pēnerekwaramū. A'eramū pēē pejemogyau u'aru'jap ma'e 'jawe. 'Ga 'Agesage rerekware'ema 'gā nu'aru'jawi— 'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁷ —Eneporesag awi je ree aipo ejeupe 'eramū. A'jea futat je 'i enee. E'aru'jaw iki, a'e je enee. Aipoa a'jea futat. ⁸ Sā'ā ywytua. Neresaga'uweri nāē ywytua. Ifua etee 'ā ereenup. Nerekwaawa'uweri tuawa. Nerekwaawani nanē iwawa nū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea. Neresaga'uweri 'ga 'Agesagea. Wemifutar imū etee te Janeruwarete 'ga U'agesage monoi 'gā amū nupe, 'gā mu'aru'japa nū. A'ere nenereapyoi ee— 'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe.

⁹ —Maran poa ojeapou ki 'ei? Nakwaawi je ene'ea ki 'ei— 'jau Nikutemu 'ga 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Ene 'ā moromu'jara agawewi Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe. A'etea 'ā ene jeje'ega kwaape'ema? ¹¹ Mama'e a'jea te je amome'u pē nupe. Orojemikwaawa 'ā ore oromome'u pē nupe, orojemiesaga retee. A'etea 'ā neperowiari oreje'ega— 'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

¹² —Ywy pewara agawewi je 'ā amome'u mama'ea pē nupe. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Maran sipo ajee je rerowiat pejepe ywag ipewara mama'ea je imome'uramū?— 'jau 'ga 'ga upe. ¹³ —Nitywi ae ywag ipe oo ma'eferamū. Je tee te 'ā ojut ywag awi ikue. A'eramū je tejemiesagera mome'wau pē nupe. Je 'ā pēneki'yra futat.

¹⁴ —Enerea'at nipo ene jareypy are? Moja a'agawa apoawer are? Ymā te jareypy 'gā atai awau jū me rakue. A'ere 'gā kwaiwete nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū 'ga oje'ega renupare'ema 'gā u'waukaa moja upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau Moisesi 'ga upe: “Ita eapo moja a'agawamū. A'ere imonou imu'ama ikutuka 'yw are”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga ita apou moja a'agawamū rakue. Aipo apo re 'ga imonou imu'ama 'yw are rakue. A'eramū moja remiu'ufera 'gā amā'jāu aipo itamoi a'agaw are. A'eramū futat moja remiu'ufera 'gā oferapap. Namanūi futari 'gā. Nan tee futat nipo imara'ne ma'e 'gā je monoi 'ypewwar are je mu'ama— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. ¹⁵ —A'eramū nipo je rerowiaara 'gā juejue awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanūu'jape'ema futat— 'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe, 'ga mu'jau ojee.

¹⁶ —Janeruwarete 'ga iporomutat nanimenime pē nee. A'eramū 'ga a'eramū wa'yramū je muā 'au ywy pe ikue. Majepei tee agawewi je 'ga ra'yramū. A'etea 'ga je mut 'awa ywy pe je jukaukaa pē nupe. A'eramū je rerowiaara 'gā amanūmū numiamū. A'ere 'gā oi oferapa Jarejuwarete 'ga ru-paw ipe 'ga pyri amanūu'jape'ema futat. Peu futat 'gā jemogyi nakwaparimū ete rūi— 'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe. ¹⁷ —Napē nereko tyweawamū rūi 'ga je muri 'au ywy pe. Pē katu'okawamū te 'ga je muri— 'jau 'ga Nikutemu 'ga upe.

¹⁸ —Jeruwarete 'ga je rerowiaaramū pē nerekou tywere'em. A'ere 'ga je rerowiare'ema 'gā nupe 'ga 'i: “Pejerekoukat tywet futat nipo”, 'jau. Naje rerowiari 'gā. A'eramū 'ga aipo 'jau 'gā nupe. ¹⁹ Janeruwarete 'ga ra'yramū je tejua 'au ywy pe pē mu'jau Tejuwarete 'ga ree. A'ere pēē mū nepēporokwaawiweri 'ga ree. 'Ga remifutar are nanē pēē pejeporokwaawiwere'emamū nū. Mama'e tywera etee pēē iapou. A'eramū pēē mama'e esage are pejeporokwaawiwere'emamū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā nerekou tyweaete 'gā manū re— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

²⁰ —Mama'e tywera apoara 'gā nioweri Jarejuwarete 'ga ra'yramū je pyri. Naapoi futari je mama'e tywera. A'eramū mama'e tywera apoara 'gā

ojenosõu je pyri oo awi. “Omo'gõguu je 'ga tewau 'ga pyri ne”, 'jau itywet ma'e 'gã ojenosõu je wi. ²¹ A'ere mama'e esage apoara 'gã nuri Jarejuwarete 'ga ra'yramũ je pyri katu katu futat. A'eramũ nipo 'gã nesakara 'gã 'jau: “A'jea futat. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gã werowiat”, 'jau nipo 'gã 'gã nemiapofera resag ire— 'jau Jejui 'ga Nikutemu 'ga upe, 'ga mu'jau ojee.

Jejui 'ga Juá Batista 'ga imome'wau'japa

²² A'e awi Jejui 'ga wemimu'eramũ ore rerawau Judeja ywy pe nũ. Peu ore oropytawaipe. Peu futat 'ga 'gã amũ pymiãu 'y pe, otywer awi 'gã paira resaukaawamũ. ²³ Juá 'ga nanẽ 'gã amũ pymiãu akou ajepeja amunaw ipe, Enom 'jaw ipe. Enom 'jawa 'upa Salim 'jawa pyri. Peu typyu'iramũ 'ya. A'eramũ 'ga 'gã pymiãu akou peu. ²⁴ Moromunepawa pype amunewe'emauwe Juá 'ga 'gã pymiãu akou aipo pe.

²⁵ A'eramũ Juá 'ga remimu'e 'gã amũ oje'ega moywyräfena judeu 'ga amũ upe. Ae pymi are 'gã ajamueu.

²⁶ A'eramũ Juá 'ga remimu'e 'gã amũ awau oporogytau 'ga upe:

—Enerea'at te ene ejemimome'uawera 'ga ree? Jotãu tyowajara katy 'ga rekoi ene retee rakue. 'Awamũ nanẽ 'ga akou 'gã pymiãu 'y pe nũ. A'eramũ 'gã awaupap 'ga rewiri ojepymiãukaa 'ga upe. Ene rewiri ako ma'efera 'gã we futat awau ojepymiãukaru'japa 'ga upe nũ— 'jau 'gã awau imome'wawayau Juá 'ga upe.

²⁷ A'eramũ Juá 'ga 'jau wemimu'e 'gã nupe:

—Je nanẽ jerekõëãi 'ga ree nũ. Sãã Janeruwarete 'ga je monoa je moporowykyukara ojeupe ikue. Nan tee futat 'ga Jejui 'ga monoi imoporowykyaukaa ojeupe. Ojeupe Janeruwarete 'ga ore moporowykyukare'em ire amunipo 'ã ore noroporowykyi 'ga upe— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. ²⁸ —A'e je ako pẽ nupe ai'i: “Najarejuwarete 'ga remimurera rui je. 'Ga renunewara te je”, 'jau je ako pẽ nupe ai'i— 'jau Juá 'ga 'gã nupe. ²⁹ —Sãã aeku'ia ajuee kũjãmuku rerekokaturamũ. Nan tee futat jeku'iramũ tekou 'ga ree. “Kwaiwete 'gã oi 'ga rewiri” e renupa jeku'iramũ— 'jau Juá 'ga 'gã nupe. ³⁰ —Jejui 'ga rewiri oo ma'e 'gã ojeme'yi kwaiwete futat. Je rewiri oo ma'e 'gã te ajee nojeme'yi futari. Jema'e 'gã inãinãni'etee futat— 'jau Juá 'ga 'gã nupe. —Nanuara futat esage je upe— 'jau etee Juá 'ga.

Ywag awi 'ut ma'efet

³¹ Ywy pewara 'gã akotee ma'ea futat. Wemiapo'i are tee 'gã porogytai. A'ere ywag awi 'ut ma'e 'ga nanarui. 'Ga a'jea futat 'ga kũima'eeteetea. 'Ga ree te a'jea futat ae jemogypygaretei. ³² Ywag ipe wemiesagera ywag awi 'ut ma'e 'ga imome'wau. Wemienuwera nanẽ 'ga imome'wau nũ. A'ere 'gã inãinãni'etee 'ga rerowiari. Nuerowiari 'gã kwaiwetewete 'ga. ³³ 'Ga je'ega rerowiaara 'gã 'jau ajaupe:

—A'jea futat 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwaawukaara 'ga ra'e— 'jau 'gã ajemogyau ajaupe.

³⁴ Janeruwarete 'ga U'agesage muapap wemimurera 'ga upe. A'eramũ 'ga amuarera 'ga je'ega mome'wau katu 'gã nupe. ³⁵ Janeruwarete 'ga oporomotaramũ wa'yra 'ga ree. A'eramũ 'ga opãjẽ mua wa'yra 'ga upe. A'eramũ 'ga 'jau:

—Tepãjẽa je omono teja'yra 'ga upe. A'eramũ 'ga mama'e esage apou jee— 'jau 'ga.

³⁶ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga rerowiaara 'gã ajemogyau ipyauramũ. Amanũ re 'gã awau Jarejuwarete 'ga pyri. Peu futat 'gã ajemogyau namutat.

A'ere 'ga je'ega renupare'ema 'gā nanarūi. Nooi futari 'gā Jarejuwarete 'ga pyri amanū re. Nuenuwi 'gā 'ga ra'yra 'ga je'ega. A'eramū nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete wojere'emamū futat.

4

Samari pewara kūjā ēē

¹ Anure 'gā amū awau Jejuī 'ga mome'wau fariseu 'gā nupe:

—Ekoay Jejuī 'ga kwaiwete 'gā pymīāu 'y pe. Wemiayuwamū 'ga 'gā pymī kwaiwete— 'jau 'gā awau imome'wau fariseu 'gā nupe. —Juā 'ga 'ā kwaiwete agawewi 'gā opymī. A'ere Jejuī 'ga te Juā 'ga remipymīmera 'gā apyraawi— 'jau 'gā awau imome'wau fariseu 'gā nupe.

² (Na'ga rūi agawewi 'gā pymīāu 'y pe. 'Ga remimu'eramū agawewi ore 'gā pymī. A'etea 'gā "Jejuī 'ga 'gā opymī 'y pe", e'i imome'wau fariseu 'gā nupe).

³ Fariseu 'gā nupe omome'u kwaaw ire, Jejuī 'ga awau Judeja ywy awi.

—Garireja ywy pe soo jarejewya 'jau nū— 'jau 'ga oree. ⁴—A'ere jeoweramū Samari ywy pyterimū. Kwe rupi futat jarewau jarewaēma Garireja ywy pe— 'jau Jejuī 'ga oree.

⁵ A'eramū ore arawau Samari ywy rupi. Arawau orowaēma amunawa mū upe. Sika 'jawa upe orowaēma. Peu orē oropytawaipa. Ymā te janeypy 'ga, Jako 'ga ywy pe monoi wa'yra 'ga upe, Jose 'ga upe rakue. Sika 'jawa 'upa aipo ywya pyri. ⁶ Peu Jako 'ga remiywykaiwera ywy kwawukuuā 'ūina, 'ymuawa. Aje kwara kwawamū arawau orowaēma 'ymuawa upe. A'eramū Jejuī 'ga afuakapawamū. A'eramū 'ga wapyka 'ūina 'ymuawa reme'y'warimū. ⁷⁻⁸ 'Ga pytu'uramū ore arawau amunaw ipe orojemi'urama mua.

Orojemi'urama mua ore orauwe Samari pewara ēē mū 'ua 'y piaramū. A'eramū Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—Emut ara 'ya jee— 'jau 'ga ēē upe.

⁹ A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene eje'ega jee rā, judeuramū rā?— 'jau ēē 'ga upe. —Je Samari pewara— 'jau ēē 'ga upe.

Judeu 'gā niporomutari Samari pewara 'gā nee ra'e jepi. A'eramū ēē judeu ojeupe ijē'egamū aipo 'jau 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau ēē upe nū:

—“Ya emut ara jee”, a'e ako je enee ko. A'ere 'ā naje kwaawi te ape. Jarejuwarete 'ga remimurama nanē nerekwawū nū— 'jau 'ga ēē upe. —Je kwaaw ire amunipo 'ā “Ya emut ara jee”, ere jee ra'e. 'Ya tejeupe ene enūi re amunipo je 'ā 'y monoi enee ra'e— 'jau 'ga ēē upe 'ūina. —Je remimonoa amunipo 'ā ene mogou nakwaparimū warā rūi— 'jau 'ga ēē upe.

¹¹ Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Nenetywi 'y muawa pyu. Ikwawukuu 'ymuawa. A'eramū ene imuawa pyu etywe'emamū, maran sipo ene 'y mua jee?— 'jau ēē 'ga upe.

Naeapyoi ēē ojeupe 'ga 'e are.

¹² —Janeram'yiwera kīā Jako te 'ā kūima'eeteetea ako rakue. Ymā kīā futat ywy kwawukuu ywykajukari 'ymuawamū rakue. 'Aga 'ymuawa pypewara 'ya futat kīā itykua rakue. Kīā ra'yra wā, kīā reymap. Mīmera oy'wau 'au rakue. 'Awamū kīā remiapofera orema'ea futat 'ūina— 'jau ēē 'ga upe. —“Je te jarejam'yja aapyraap”, ere te jee poromū?— 'jau ēē Jejuī 'ga upe.

¹³ A'eramū Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—'Aga 'y rykuara 'gā oo o'yuweju'jawa futat nū— 'jau 'ga ēē upe. ¹⁴ —A'ere 'gā jema'e tykur ire ni'yuweju'jawi akou. Jema'ea 'ywu'ywura 'jawe tee 'ūi itykuara 'gā ywyteripe, 'gā mogyau nakwaparimū rūi futat— 'jau 'ga ēē

upe. —Sā'ā 'ywu'ywura rypawe'ema. Nan futat jema'ea. Jema'ea ae mogyau namutat. Jema'ea rykur ire nene'yuweju'jawi futari— 'jau 'ga ēē upe. —Jeporoywera ene mogo nakwaparimū rūi futat— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

¹⁵ A'eramū kūjā ēē 'jau 'ga upe:

—Ere ajee ema'e ara mua jee rā. A'eramū je te'yuweju'jawe'emamū, tejoru'jape'ema 'au 'y piaramū— 'jau ēē 'ga upe.

¹⁶ —Ere ajee ewau emena 'ga rerua 'au jee ra'ne— 'jau Jejui 'ga ēē upe.

¹⁷ Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau:

—Najemeni je tekou— 'jau ēē 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe:

—A'jea futat ere nū ī. Nenemeni futari ene nū ī. ¹⁸ Nenemenu'jau'jawi tāmējē futat ene nū ī. Nomoygi tāmējē futat sīku pyu nū ī— 'jau Jejui 'ga ēē upe, aipo 'eramū. —A'jea futat 'awamū nenemeni futari. Ene pyri ako ma'e 'ga naenemena rūi futat— 'jau 'ga ēē upe.

¹⁹ Aipo ojeupe 'ga 'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Koo. Maran ene je kwaapa a'i rā? Ene futat nipo Jarejuwarete kīā je'ega mome'wara. ²⁰ Ymā te oreypya Jarejuwarete kīā muorywi 'au futat rakue. A'ere pēē judeuramū “Jerusareg ipe tee futat Jarejuwarete 'ga simuoryp”, pe'je ra'e jepi— 'jau ēē 'ga upe.

²¹ A'eramū Jejui 'ga 'jau ēē upe nū:

—Anure nipo 'gā 'jawe'em 'ga ywytyra upe: “Agamū futat 'ga muorypawa ywytyra”, 'jawe'em futat 'gā. Jerusarega upe nanē nipo 'gā aipo 'jawe'em futat nū— 'jau 'ga ēē upe. ²² —“Ore Samari pewaramū Jarejuwarete 'ga aramuoryp”, 'jau pēē na'e jepi numiamū. A'ere nepekwaawi 'ga. A'ere ore judeuramū 'ga kwaawi futari. 'Ga ojekwaawukaa oree. Judeuramū 'ga ore mū mogoi ae katu'okaramū— 'jau 'ga 'ūina ēē upe imome'wau.

²³ —Anure nipo Jarejuwarete 'ga muorypara 'gā 'ga muorypa a'jea futat. 'Awamuete 'gā 'ga kwaawi ramue. 'Ga 'Agesagea 'ga muorywukaa 'gā nupe. Omuorypararetea Janeruwarete 'ga wekat ojeupe— 'jau 'ga ēē upe. ²⁴ —Naae 'jawe rūi Janeruwarete 'ga. Nuesaga'uweri ae 'ga. No'oi 'ga ae 'jawe. A'eramū 'ga muorypara 'gā ojeipoarukaa 'ga 'Agesage upe. A'eramū 'gā 'ga muorypa futat, 'ga kwaapa futat— 'jau 'ga ēē upe.

²⁵ A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. Anure nipo Jarejuwarete kīā remimurama kīā ruri futari, Kristu kīā. Kīā futat nipo jane mueapyou mama'e are— 'jau ēē Jejui 'ga upe.

²⁶ —Je futat aipoa. Je futat Kristua. Je futat aje'eg te'ŷina enee— 'jau 'ga ēē upe.

²⁷ Ēē upe aipo 'epawa pype ore arajua orojewya amunaw awi nū. Ēē upe 'ga porogyta 'ga renamū ore oroporesagamū etee 'ga ree. Judeu 'gā noje'egarūi futari kūjā upe ra'e jepi. A'ere ore a'eramū miamū noro-poronuwi ee 'ga upe: “Ma'eramū te ereporogyta e'ŷina ēē upe?” naru'ei futari ore 'ga upe.

²⁸ A'erauwe ēē awau ojewya amunaw ipe. 'Y ryrūa ēē ejaa im'ŷina awau peuwara 'gā nupe Jejui 'ga mome'wau.

²⁹ —Pe'je pejejua soo kīā resaka 'jau. Jerekwawera kīā omome'upap jee ko— 'jau ēē peuwara 'gā nupe. —Kristu kīā ra'u 'ut 'ūina peu ko. Janeruwarete kīā remimurera kīā ra'u 'ūi peu ko— 'jau ēē awau mome'wau amunaw ipewara 'gā nupe.

³⁰ A'erauwe 'gā nuri ojekyita amunaw awi 'ga resaka.

31 Ēē o ppyrauwe ore 'jau Jejui 'ga upe:

—Kweramū janeremi'urama. Ere ejemi'waa— 'jau ore 'ga upe.

32 —Naani. Irāinā'nī te 'ā jeremi'ua. Nepekwaawi futari jeremi'ua mama'ea— 'jau etee 'ga oree.

33 —'Ga amū sipo mama'ea werut 'ga upe pa ra'e?— 'jau etee ore arajaupe.

34 A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pēē te 'ā pejemī'urama tywamū etee pēnekōēāi pejemogyau. A'ere je temuarera 'ga remifutar imū mama'e apo are te jerekōēājamū. 'Ga porowyky apoupap te je ruri ikue— 'jau etee 'ga oree. 35 —“Irūpāwē jay magwaw ire oreko pypiara sinigi”, 'jau pēē 'ā jepi. A'ere 'awamū je 'i pē nupe: Pemā'ē pejeko are esaka. Osinig futat ra'e. A'ere je napeko arūi imome'ui pē nupe. 'Awamū futat 'gā kwaiwete je rerowiari ja'wyja'wy. 'Awamū futat 'gā je rerowiari ojeupe pēē je mome'u re. Sā'ā pēē pejeko pypiara sinigamū peoa imono'oga. Nan tee futat 'awamū iwaēmi je rerowiarukaawa upe. Pēporomuku awi pejewau je mome'wau 'gā nupe— 'jau 'ga 'ūina oree. 36 —Sā'ā kojara 'ga wemiayuwa 'gā mepya. A'yi tymara 'gā 'ga 'ā imepyau imono'ogara 'gā neewe. A'eramū 'gā 'ā wekōēājamū. Nan tee futat jeremi'ayuwa 'gā. A'yi tymara 'gā 'jawe je mome'wara 'gā. Ko pypiara mono'ogara 'gā 'jawe je rerowiarukaara 'gā— 'jau Jejui 'ga oree. —Najuejue etee futat nipo 'gā wekōēājamū 'ga amū je rerowiarāmū. Je rerowiaara 'gā juejue nipo awaupap ywag ipe ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanū re— 'jau Jejui 'ga oree. 37-38 —Amono je pēē kwe pe tejerowiarukaa kwe pewara 'gā nupe ikue. A'jea futat aipo jane'ea, “'Ga amū nipo awau ityma. A'ere isinig ire nipo ajepeja 'ga 'ua imono'ogaramū”, 'jau jane jepi— 'jau 'ga oree. —Nan futat je pē monoi tejemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Gā amū 'ā awau pē nenunewe je mome'wau 'gā nupe rai'i. A'eramū kwaiwete 'gā a'eramū je rerowiat eneje'ega anupawe ikue— 'jau 'ga oree.

39 Ore upe 'ga porogyatapaw ire, Samari pewara 'gā 'ua kwaiwete 'ga resaka. “Jejui kīā jerekwawera amome'u jee”, kūjā ēē 'eramū 'gā awau kwaiwete Jejui 'ga resaka, 'ga rerowiaa kwaiwete. 40 A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Epyta 'au ore pype ra'ne, 'jau 'gā 'ga upe.

A'eramū ore oropytau 'gā pyri. Mukūi etee oroosa.

41 'Gā pype akou Jejui 'ga ojemome'wau 'gā nupe. A'eramū tekotee 'gā nanē 'ga rerowiaa kwaiwete nū. 42 A'eramū 'gā 'jau kūjā ēē upe:

—Eneje'ega ra'ne ako ore aruerowiat ai'i. A'ere ore 'awamū 'ga je'ega rerowiari. Ojemome'u 'ga oree— 'jau 'ga ēē upe. —“'Ga futat 'ā ae katu'okara”, 'jau ore jepi— 'jau 'gā ēē upe.

Oje'eg imū etee 'ga katu'okawet

43 Mukūi oroser ire ore arawau Garireja ywy pe nū. 44 Jejui 'ga retea futat 'jau ikue: “Sā'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga oa kwe pe 'ga je'ega mome'wau. A'eramū 'ā kwe pewara 'gā jēmī erowiaa. A'ere 'ā 'ga 'wyr ipewara 'gā jēmī nuerowiari 'ga. 'Ga pytuna 'gā miamū 'ā 'ga rerowiare'ema ajemogyau”, 'jau 'ga ikue. 45 A'eramū ore arawau Garireja ywy pe nū, Jejui 'ga ywy pe nū. 'Ga resakawe peuwara 'gā wekōēājamū ajemogyau. 'Gā nanē awau Jerusareg ipe maraka magwapa rai'i. Peu 'gā Jejui 'ga remiapofera resaka rai'i. A'e resakarera 'gā wekōēājamū ajemogyau oywy pe 'ga resakawe.

46 Kana 'jawa amunaw ipe, Garireja ywy pype 'up ma'e pe, ore arawau orojewya nū. Peu futat 'ga 'y mu'jaga y'wayramū ai'i. A'e pe ore rekoramū 'wyriara 'ga remiayuwa 'ga 'ua Jejui 'ga renūina.

—Ejot jera'yra 'ga resaka jee— 'jau 'ga 'ua Jejuī 'ga upe.

'Ga upe 'ut ma'e 'ga ra'yra futat ojero'wu ete 'upa, tapojete 'upa ajepēi amunaw ipe 'upa, Kafanaū pe 'upa. ⁴⁷ “Judeja ywy awi Jejuī 'ga ruri ojewya akou 'au nū” 'e renupawe ta'yjero'wu ma'e 'ga awau Kana 'jaw ipe Jejuī 'ga poreawua:

—Ejot jera'yra 'ga resaka jee. Tapojete 'ga 'upa. Amanū ja'wyja'wy 'ga. A'eramū ene ejua 'ga resaka jee— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁴⁸ A'eramū Jejuī 'ga 'jau:

—Aeremiapoe'ema apo resag ire tāmējē te je rerowiat pejepe. Je iapoe'emamū neperowiari futari— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁹ A'ere ta'yjero'wu ma'e 'ga 'iu'jawi etee futat Jejuī 'ga upe nū:

—Ere ejua futat je rupi jera'yra 'ga manūe'emaue— 'jau etee 'ga 'ga upe.

⁵⁰ Aipo 'eramū Jejuī 'ga oje'ega 'ga upe:

—Ere ewau ejewya eje'wyr ipe. Namanūi futari enera'yra 'ga— 'jau 'ga ta'yriara 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū 'ga Jejuī 'ga rerowiaa. A'eramū 'ga awau ojewya wa'yra 'ga resaka. ⁵¹ 'Ga waw ipe 'ga remiayuwa 'gā 'ua 'ga rowosōu.

—Namanūi futari enera'yra kūi. Ijaruete 'ga ai'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵² Aipo 'ga 'eramū ta'yriara 'ga oporonupa ee 'gā nupe:

—Ma'ape kwara kwawamū 'ga ajarueteramū rai'i kī 'ei?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Aje kwara kwawamū futat ai'i— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵³ A'eramū 'ga ikwaapa:

—Aje kwara kwawamū futat Jejuī 'ga 'i jee ai'i— 'jau 'ga Jejuī 'ga mome'wau wemaiyuwa 'gā nupe.

A'eramū ta'yriara 'ga Jejuī 'ga rerowiaa nanimenime opytuna 'gā netee.

⁵⁴ Aiporamū futat Jejuī 'ga aeremiapoe'ema apou'japa ikue. Garireja ywy pewara 'gā nupe ra'ne 'ga 'y mu'jaga y'wayramū ikue. A'ere 'ga poromū 'wyrriara 'ga remiayuwa 'ga ra'yra majarueteu 'gā nupe nū. Judeja ywy awi 'ur ire 'ga aipo apou Garireja ywy pewara 'gā nupe ikue.

5

Iteu ma'e 'ga

¹ Anure Jejuī 'ga awau Jerusareg ipe nū. Judeu 'gā maraka apou peu. A'eramū Jejuī 'ga awau maraka apo resaka. ² Jerusarega ojeosōu futat. Kwaiwete iosoma rokware. Iosoma rokware mū rupi 'gā karupa'mī rerawau. A'eramū 'gā karupa'mī okwat 'jau nupe. Aipo okwara pyri 'yupawu'ia mū 'upa. Judeu 'gā aipo 'yupawu'ia renūina, Peseta 'jau pyri. Iywyri tapy'i'ia ajemogyau, siku tapy'ja ajemogyau iywyri. ³ Aipoa tapy'ja 'wyr ipe futat 'gā ojero'wu ma'e 'gā majatykau erua. Eae'em, ika'na ma'e, iteu ma'e. Mīmera 'gā 'gā imajatykau, 'gā katu'okawa rapesaka 'gā nerua imogyau tapy'ja 'wyr ipe. Kwaiwete 'gā 'upa iapesaka peu. ⁴ 'Y rjyjuapirauwe ipyriwara 'gā 'jau ajaupe:

—Ywagipewara 'ga nipo kwe 'ut 'y motyjuapiau jā'nū— 'jau 'gā ajaupe.

Tyjuapi ypyrauwe ojero'wu ma'e 'gā awau ojemunepa 'y pe ajemogyau. A'ere ipype ose ppy ppy ma'e 'ga etee 'ga jekatu'ogi. ⁵ Iteu ma'e 'ga amū 'ūina peu namutat. Trītai oito 'ga kwara magwapa oteuramū 'ūina. A'ere 'ga nowekatu'og ymani.

⁶ Poje Jejuī 'ga awau peu. A'eramū Jejuī 'ga 'ga resakawe 'jau ojeupe: “Ymā we te 'ga teuramū rakue pa”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Erefutat te je ekatu'oga?— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

7 —Ēē. Afutat futat je tekatu'oga nū'ū— 'jau 'ga 'ga upe. —Naje poari'i 'gā amū ki 'ei. 'Y ryjuapirauwe je rerawawe'em je munepe'ema 'y pe ki 'ei— 'jau 'ga 'ga upe 'ūina. —'Y repejān je orauwe 'gā amū na'ne 'gā oi je renunewe opo 'y pe jepi— 'jau 'ga 'ga upe 'ūina imome'wau.

8 A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe:

—Efu'am ejupaw awi. Efu'am ejupawa pyyka erawau eruatau. Akatu'ok je ene 'awamū— 'jau 'ga iteu ma'e 'ga upe.

9 Aipo ojeupe 'erauwe iteu ma'e 'ga ojekatu'oka. A'eramū 'ga afu'ama wupawa pyyka erawau eruatau.

Judeu 'gā morowykye'ema rupi Jejuī 'ga 'ga katu'ogi. 10 A'eramū judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā 'jau 'ga upe:

—Awamū morowykye'ema. Ejupawa kasi ereroo ne. “Mama'e reroo ae porowykya futat”, e'i 'ā janeypya rakue— 'jau 'gā wupawa 'ga eroramū.

11 A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je katu'okara 'ga, “ejupawa epyyk erawau eruatau”, e'i 'ga jee ko— 'jau 'ga 'gā nupe.

12 —Awŷja te aipo e'i enee ra'e?— 'jau 'gā 'ga upe.

13 A'ere 'ga nokwaawi 'ga. 'Ga katu'oka ppy we Jejuī 'ga oi mytuna 'gā wyterimū. Kwaiwete ajatyka ma'e 'gā peu. A'eramū Jejuī 'ga 'ga katu'oka ppy we awayayau ojepe'au 'ga wi.

14 A'ere Jejuī 'ga iteu ma'efera 'ga resaka nū, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe nū.

—Erejekatu'ok futat 'awamū. Au'je ki mama'e tywera apo re— 'jau 'ga 'ga upe. —Kasi mama'e tywera jeapoi enee ne, kwaiwete enee ne— 'jau 'ga 'ga upe.

15 A'eramū ikatu'ogipyrrera 'ga awau Jejuī 'ga mome'wau judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā nupe:

—Jejuī 'ga je katu'ok ko— 'jau 'ga awau 'gā nupe.

16 Morowykye'ema rupi Jejuī 'ga 'ga katu'oka. A'eramū judeu 'gā Jejuī 'ga rerekou tyweramue morowykye'ema rupi ae katu'ogamū.

17 —Jeruwarete 'ga mama'e esage wapo ae upe au'jeteramū. A'eramū je nanē aipo apou nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

18 Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā amara'neramū 'ga ree.

—Sijuka 'ga 'jau. Morowykye'ema rupi 'ga porowykyi akou, 'gā katu'oka awau kwe pe— 'jau 'wyrīa'ri 'gā ajaupe. —Morowykye'ema rupi oporowyky re 'ā 'ga aipo 'jau wējēmī nū. “Ku'jywa 'ga Jeruwaretea”, 'jau 'ga 'ā 'ga upe nū— 'jau 'gā ajaupe. —“Je 'ā Ku'jywa 'ga 'jawe”, 'jau wējēmī aipo 'ga janee nū. Aipo taetu itywetywet— 'jau 'gā ajaupe amara'neramū 'ga ree.

'Uwarete 'ga je'eg imū etee mama'e apoawet

19 A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat je 'i. Je 'ā Ku'jywa 'ga ra'yra futat. Nateje'eg imū rūi je mama'e apoi. 'Ga je'eg imū etee te je mama'e apoi. 'Ga remiapoja je aesak. A'eramū je nanē aipo apou 'ga 'jawe nū— 'jau 'ga 'gā nupe. 20 —Jeruwarete 'ga iporomutat nanimenime je ree. A'eramū 'ga wemiapo resaukaa jee. A'eramū je tewau ojero'wu ma'e 'gā katu'oka. Ae katu'oga esage futat. A'ere je anure mama'e esageay apoi futari tejuwa 'ga remifutar imū. A'eramū nipo pēē pejeporesagamū pejemogyau ee— 'jau 'ga 'gā nupe.

21 —Amanū ma'efera 'gā nipo Jeruwarete 'ga imū'jau imowywya tywy awi 'gā mogyau nū. 'Ga 'jawe futat je tejemimū'ē 'gā mogyau— 'jau 'ga 'gā nupe.

22 —Najeruwarete 'ga rūi pē mojo'ok. 'Ga te 'ā pē mojo'ogukaa jee. A'eramū nipo je ia'wyre'ema 'gā nupe 'jau: “Pēē nepēa'wyrī. Mama'eukwaawa rapyaw

ipe pekwap”, 'jau nipo je ia'wyre'ema 'gā nupe. Tejerowiaara 'gā nupe nipo je 'jau: “Je rerowiat pejepe ra'e. A'eramū je pētywera moia pē nui. Pe'je pejejua 'au ore pyri”, 'jau nipo je tejerowiaara 'gā nupe. Mīmēra 'gā nupe nipo je 'jau, je retea futat. Jeruwarete 'ga nipo je mu'eukaa 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ²³—A'eramū nipo aipo are 'gā najuejue etee je pojeupa. 'Awamū 'gā Jeruwarete 'ga pojeuwi. A'eramū 'gā, 'ga 'jawe futat, je pojeupa nū. Je pojeupare'ema 'gā nanē Jeruwarete 'ga nopojeuwi futari, je muarera 'ga— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁴—A'jea futat je 'i. Jeje'ega rerowiaara 'gā ojemomyauu jeje'eg imū. Je muarera 'ga nanē 'gā erowiaa nū. Tejerowiaryauramū je 'gā mogyau namutai. A'eramū 'gā najuejue etee futat awau akou Janeruwarete 'ga pyri amanū re. Na'gā nupe rūi je 'i: “Enetywerete Ku'jywa 'ga upe” 'jau. Natata pe oo ma'e 'gā nūi ore rerowiaara. Ywag ipe oo ma'e tee aipo 'gā— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁵—A'jea futat je 'i. Je te 'ā Ku'jywa 'ga ra'yra. Amanū ma'e 'jawe futat mama'e tywera apoara 'gā. A'etea nipo 'gā anure jeje'ega wanup akou. 'Awamū futat 'gā enuwi. Jeje'ega renuw ire te nipo 'gā jemogyi oferapa— 'jau 'ga 'gā nupe. ²⁶—Nitywi 'ga amū Ku'jywa 'ga mogoaramū. Ojete futat 'ga jemogoi. A'eramū 'ga ae nanē ae mogyau nū. Je nanē nū. Je Ku'jywa 'ga ra'yra. A'eramū 'ga ae mogyaukaa jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷—Je futat 'ā pēneki'yra. A'eramū Jeruwarete 'ga 'jau jee: “Ene 'ā 'gā neki'yra. A'eramū ene 'gā mojo'oka. Itywet ma'e 'gā nupe ki ere: Pētywerete pēē Ku'jywa 'ga upe, 'jau. Tata pe pekwap, 'jau ki ene 'gā nupe”, 'jau 'ga jee. “Ejerowiaara 'gā nupe ki ere: Je rerowiat 'ā pejepe. A'eramū pēē pejejua ywag ipe ore pyri, 'jau ki ene ejerowiaara 'gā nupe”, 'jau 'ga jee— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

²⁸⁻²⁹—Pēporesag awi je ree. A'jea futat je 'i. Anure nipo amanū ma'efera 'gā we jeje'ega renupawe 'gā nuri ū'jāu tywy awi. Mama'e esage apoara 'gā nipo awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Mama'e tywera apoarera 'gā nupe nipo je 'jau: “Naje rerowiari futari pejepe. Nepēpoiwiari futari pejetywer awi. A'eramū pēē 'awamū pejekwapa tata pe”, 'jau nipo je 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³⁰—Nateje'eg imū rūi je mama'e mome'ui. Ku'jywa 'ga je'eg imū tee je 'i. 'Ga ra'ne 'ā oje'eg jee. A'eramū je 'ga 'eawera rupi etee futat imome'wau pē nupe. Natejemifutar imū rūi je je'egi. Ku'jywa 'ga, temuwarera 'ga remifutar imū etee te je je'egi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. —Ma'eramū je 'ā a'jea futat mama'e mome'ui tekou pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe opogytau.

³¹—Je tee tejemome'u re taetu amunipo 'ā naje rerowiari pejepe— 'jau 'ga 'gā nupe. ³²—A'ere nanarūi. 'Ga amū nanē je mome'wau nū. Ku'jywa 'ga je mome'wau. A'jea futat 'ga 'i— 'jau 'ga 'gā nupe. ³³—'Awamueuu pēē 'gā amū monou 'ga moporogytaukaa Juā Batista 'ga upe rai'i nū. 'Ga remimome'ua a'jea futat. ³⁴A'ere je naekari futari “a'jea futat 'ga 'ea” jara 'gā. Juā 'ga 'eawera je amome'u pē nupe tejerowiarukaawamū. Tejerowiar ire je pē katu'ogi— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³⁵—Sā'ā tataranā mama'e resaukara ae upe. Nan tee Juā 'ga. Juā 'ga pē mueapyou je ree. 'Ga 'eawer are pēnekōēāi numiamū— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³⁶—Juā 'ga ra'ne je mome'u pē nupe. A'ere je pēnemiapoe'ema apoi pē neape. Jeruwarete 'ga aipo apoukaa jee. A'eramū pēē 'jau: “A'jea futat. Ku'jywa 'ga 'ga muri janee”, 'jau pēē jeremiapofera resag ire— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

³⁷—Jeruwarete 'ga nanē je mome'u nū, je muarera 'ga. Nepeesaga'uweri 'ga. 'Ga je'ega miamū futat nipo nepekwaawi pejeapyau. ³⁸“Je 'ā 'ga

remimurera”, 'jau agawewi je 'ā pē nupe. A'ere 'ā aipo je'ea miamū neperowiari. A'eramū pēē 'ga je'eg are taetu pejejea'are'emamū pejejemogyau—'jau 'ga 'gā nupe. ³⁹—Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are pejejemū'jau. “Aipo are jarejeapyoramū jane oi ywag ipe jarepytau”, 'jau 'ā pēē na'e jepi. 'Gā amū 'ā ka'arana kwasiaa agawewi je ree. ⁴⁰A'etea 'ā pēē je rerowiare'ema. Je upe pēē 'jawe'em, “Ore mogy ape eje'jawe”, 'jawe'em 'ā pēē jee—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁴¹—“Esage ma'e 'ga”, pe'je ki jee, na'ei je pē nupe. “Je muoryp ki pejepe”, 'jawe'em je 'ā pē nupe. ⁴²A'ere je pē kwaawi. “Niporomutari pa 'gā Ku'jywa 'ga ree ra'e”, 'jau je 'ā pē nupe—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁴³—Tejuwarete 'ga je'eg imū agawewi je ruri. A'etea jeje'ega nepeenuwi futari. A'ere anure nipo tekotee 'ga amū ruri oje'eg imū etee futat oje'ega pē nupe. A'ea nipo peanup, erowiaa pejejemogyau—'jau 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴⁴—Akotee ma'e 'gā “ga esage”, pejejeupe 'gā 'eramū nipo pejeku'iramū futat pejejemogyau. A'ere nipo nepēnea'ari pejejeupe Ku'jywa 'ga 'e are. Ku'jywa 'ga etee te Janeruwaretea. Nirūi futari 'ga. A'etea nipo nepēnea'ari pejejeupe Ku'jywa 'ga 'e are. A'jea futat neperowiari 'ga—'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ⁴⁵—Naje rūi pētywera mome'u Ku'jywa 'ga upe. Moisesi 'ga te 'ā pētywera mome'u 'ga upe—'jau 'ga 'gā nupe. —“Moisesi 'ga je'egera ore aruenup. A'eramū 'ga ore mome'wau Ku'jywa 'ga upe”, 'jau pēē numiamū. A'jea futat 'ga pē mome'ui Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'ga pētywera tee imome'ui 'ga upe—'jau 'ga 'gā nupe. ⁴⁶—Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiar ire amunipo 'ā je nanē je rerowiari pejepe nū. Moisesi 'ga ka'arana okwasiat je ree futat rakue. ⁴⁷A'ere 'ā 'ga remikwasiarera neperowiari pejejemogyau. A'eramū pēē je rerowiare'ema futat pejejemogyau—'jau Jejuī 'ga 'wyrira'ri 'gā nupe.

6

Kanape'i me'yitawet

(Mateu 14.13-21; Maku 6.30-44; Luka 9.10-17)

¹⁻⁴ Anure Jejuī 'ga ore rerawau ore reroyaapa Garireja ry owajara katy. Tiperia 'jau nanē 'gā aipo ypiuu upe. Egitu ywy awi oreypy renū'ēawer are wea'awa maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wyräuwe ore arawau oroyaapa. Kwaiwete 'gā awau ore rewiri. 'Gā nemiapoe'ema Jejuī 'ga iapou 'gā neape. Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'oka. A'eramū 'gā awau 'ga rewiri, kwaiwete.

—Siesak 'ga iapou'jawa jarejeape—'jau 'gā ajaupe.

Ty owajara upe orowaēmawe ore arawau orojeupia ywyty'ri rupi Jejuī 'ga rupi. Peu ore aruopyka arajupa. ⁵Oree Jejuī 'ga porogyta 'ga renamū mytuna 'gā 'ua owaēma oree nū. Poje Jejuī 'ga ojerowaka 'gā nesaka. 'Gā nesakawe 'ga 'jau Filipe 'ga upe:

—Maran maran te jane mama'e muri 'gā mojemi'wawamū?—'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

⁶ “Tamojemi'wat 'gā 'jau”, 'jau Jejuī 'ga ojeupe. A'eramū 'ga poromū 'jau “Ma'ja 'i sipo Filipe 'ga oje'ega jee?” 'jau 'ga ojeupe.

⁷—Kuu. Mytuna 'gā nū'ū. 'Gā nemi'urama murawa niapoi 'gā nupe. Tusētu agawewi futat ka'aranūū rerooi. A'etea nowaēmi futari mama'e muawamū 'gā nupe—'jau Filipe 'ga 'ga upe, aipo ojeupe 'eramū.

⁸⁻⁹ A'eramū Andre 'ga 'jau 'ga upe:

—Koromū kunumī 'ga kanape'i rerekoi wemi'ura'mīnamū numiamū kūi. Sīku kanape'ia mukūi pira'i 'jau 'ga erekou numiamū kūi. A'ere mytuna 'gā nupe niapoi nū'ū— 'jau Andre 'ga Jejuī 'ga upe.

Aipoa Andre 'ga Simāo Pedro 'ga rewirera. Jejuī 'ga remimu'e nanē 'ga nū.

¹⁰ A'eramū Jejuī 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejewau 'gā muapyka. Peapyk, e'i 'ga, pe'je ki 'gā nupe— 'jau 'ga oree.

A'eramū ore arawau 'gā muapyka. Kwaiwete juo'wia peu. A'eramū ore a'e 'arimū 'gā muapyka 'gā mogyau. Kwaiwete kūima'e 'gā. Sīku miū kūima'e 'gā. ¹¹ A'eramū Jejuī 'ga kunumī 'ga remi'urama pyyka enafu'ama, eroje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree. Ene 'ā eneresage oree— 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega.

A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ēmaw ire kunumī 'ga remi'urama erawaukaa oree 'gā nupe. Ore 'gā nupe omonorauwe ojeme'yita aipoa kanape'ia ipira'i reewe. A'eramū ore erawau imonou wapyk ma'e 'gā nupe.

¹² Kwaiwete agawewi 'gā. A'etea 'gā omoyk. Wewegamū 'gā jui.

'Gā jemi'wapaw ire Jejuī 'ga 'jau oree nū:

—Pe'je pejewau emyrera rerua imono'oga yrū pype. Pemomy kasi emyrera ne— 'jau 'ga oree.

¹³ A'eramū ore arawau emyrera rerua ijaga yrū pype. Tusi yrupemūūa ore imatyneema emyrera pyu. Aipo kanape'i apopyra sewata.

¹⁴ Jejuī 'ga wemi'u me'yita opājē mū. A'eramū aipo resakara 'gā 'jau:

—Jejuī 'ga 'ā ome'yi janee. 'Ga te nipo 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara. Janeremiapesaga 'ga nipo 'ā— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁵ A'ere Jejuī 'ga 'gā kwaawi ojee. “Je futat 'gā je mogou 'wyraramū”, 'jau 'ga ojeupe. “A'ere je na'awauwe rūi je rekoī 'gā nupe”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga awau ojepe'au ore wi. Ore rejaa peu futat. Ojetee 'ga awau ojeupia wywytyra rupi.

'Y rajape 'arimū Jejuī 'ga ataawet

(Mateu 14.22-33; Maku 6.45-52)

¹⁶ Ypytu nīnauwe Jejuī 'ga remimu'eramū ore arawau orojypa ypiauu pe nū.

¹⁷ “Pe'je pejewau 'aw awi Kafanaū pe”, 'jau 'ga oree ai'i. A'erauwe ore arawau aru'aa yaruu pype nū.

—Soo Kafanaū pe 'jau— 'jau ore arajaupe.

A'eramū ore arawau oroyaapa nū. Ypytunimūwe futat ore arawau. A'ere Jejuī 'ga nuri ore rupi. ¹⁸ Poje wyytuaa 'ua erujewi oree, 'y muorypa ore ree. ¹⁹ Mukuu ore wawa. Sīku kilometro ore arawau oroyaapa. Poje ore 'y rpypter ipe arakou Jejuī 'ga resaka. Jejuī 'ga 'ua akou 'y rajape 'arimū, watau ore katy. 'Ga resakawe ore oropifuakare'emamū. Orekyjea ore rerekou, ore pifuaka'roka.

—Ma'ja katu nipo kwe kweramū 'ut 'ja?— 'jau ore arajaupe.

²⁰ Aipo ore 'eramū 'ga 'jau oree:

—Pekyje awi je wi. Je tee ojot pē newiri— 'jau Jejuī 'ga oree.

²¹ Aipo orojeupe 'gā 'eramū araku'iramū 'ga ree.

—Ere ejua e'aa ore pype— 'jau ore 'ga upe.

Ore pype 'ga 'arauwe yaruua ojekoka erujewi ywy'am are.

Mytuna 'gā Jejuī 'ga rekaa

²² Ai'iwe kwe katy opyta ma'e 'gā Jejuī 'ga rekaa.

—Kaaruwamū ako majepei tee yara ruwi 'au ai'i. A'ere ako Jejuī 'ga remimu'e 'gā erooi ai'i— 'jau 'gā ajaupe. —A'ere nipo 'ā 'ga ma'ja pype katu

'ga oi 'gā newiri ra'e? Nooi 'ga 'gā nupi ai'i. Marupi ajee 'ga oi ra'e ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga rekaa. —Ma'ape sipo ajee 'ga oi ra'e?— 'jau 'gā ajaupe.

²³ 'Gā 'ga rekaramū tekotee 'gā 'ua ojekoka ajepeja amunaw awi oyaruu pype. Tiperia 'jaw awi 'gā 'ua owaēma. Kanape'i 'waw ipe 'gā oyaruu mojekoka. Peu futat Jeju'i 'ga porogytai 'Uwarete 'ga upe ai'i. Oporogytapaw ire Jeju'i 'ga kanape'i monou 'gā nupe ai'i. ²⁴ 'Gā jekog ire 'yisiga pypewara 'gā 'jau 'gā nupe:

—Nitywi 'ga 'au. 'Ga remiayuwā 'gā nanē nitywi 'au nū— 'jau 'gā 'gā nupe.
—Pēyara pype soo 'gā nekaa Kafanaū pe 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Nai'i— 'jau yaruū jara 'gā aipo 'gā nupe.

Kanape'i 'jawewat

²⁵ Ty owajara katy ojekog ire 'gā Jeju'i 'ga resaka. A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Maran te erejot rai'i, ki Ku'jyp?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nepēneapyoi we jeremiapofer are. “Jeju'i 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera”, pe'je amunipo 'ā jee rai'i, jeremiapofera resag ire rai'i. Kwaiwete agawewi 'ā jeremiapofera. A'etea 'ā naje rerowiari pejepe. Kaaruwamū ako je kanape'i me'yi pē nupe ai'i, pē muwewa ai'i. Aipo are nipo je rekat pejepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Pēpy'a'wyt kasi pejejemi'u are etee ne. Pēnea'at kasi pejejemi'u are etee ne. Pēnemi'ua pē muwewa 'au etee. A'ere mama'e mū rekoi temi'u 'jawe pē pype. A'ea pē mogy nakwaparimū rūi. Jeje'ega renuw ire pejejemomyauu. Jeje'eg are ki pēnea'at pejejemogyau. Janeruwarete 'ga je mut 'au a'eremi'u 'jawewara monoukaa pē nupe jee— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe. —Ku'jywa 'ga 'ā Jeruwarete. Opājē mū 'ga 'ā pēnemiapoe'ema apoukari jee, pē nupe je resaukaawamū. “Jeju'i 'ga jera'yraretea. Je 'ā 'ga mua pē nupe”, 'jau 'ga 'ā pē nupe jee— 'jau Jeju'i 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ma'ja te Ku'jywa 'ga afutat ore iapoa?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁹ —Je 'ā 'ga remimurera. A'eramū ki pēē je rerowiaa. A'ea te 'ga amaku'i— 'jau 'ga 'gā nupe aipo 'eramū.

³⁰ —Ma'ja te ereapo epājē resaukaa oree? Aipo resakawe taruerowiat ene 'jau— 'jau 'gā 'ga upe. ³¹ —Ymā te janeypy oi watau amunawe'em ipe rakue. Peu wataaw ipe 'gā kanape'i 'jawewara 'wau rakue, mana 'jawa 'wau rakue. Aipo are 'ga amū ka'arāna kwasiaa inuga janee rakue. “Kanape'i 'ga amut ywag awi 'gā nemi'uramamū rakue”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. Moisesi 'ga aipo kanape'i monou 'gā nupe rakue. Ma'ja te eremut jarejee 'awamū?— 'jau 'gā Jeju'i 'ga upe.

³² A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat je'ea. NaMoisesi 'ga rūi kanape'i omono 'gā nupe rakue. Jeruwarete 'ga te 'ā amut 'gā nupe rakue. 'Awamū 'ga poromuriweramū kanape'irete 'jawewar are pē nupe. ³³ 'Ga remimurera futat aipoa kanape'i 'jawewara. Ywag awi 'ga 'ga muri ae mogyaukaa nakwaparimū rūi futat— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Aipoa emut ekou oree— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁵ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Tejeupe je aipo je 'i. Je te 'ā 'ga remimurera. Tejerowiar ire je pē momyau pē mogyau namutat. Je rerowiaaramū pēnekōēāi pejejemogyau. Ipy'araypare'ema 'jawe, i'yuweje'ema 'jawe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

36 —“Je resak agawewi 'á pejepe pejemogyau. A'etea pēe je rerowiare'ema pejemogyau”, a'e ako je pē nupe ko. 37 Jeruwarete 'ga je rerowiarukaa 'gā amū nupe. A'eramū nipo 'gā je rerowiaa futat. Namonoí futari je tejerowiaara 'gā amū tejewi. 38 Natejemifutara apou rūi je ruri ywag awi. Temuarera 'ga remifutara apou etee je ruri— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 39 —A'eramū je tejerowiaara 'gā momoirukare'ema tejerowiar awi. Tejerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū je 'gā mū'jau tywy awi 'gā mowywya 'gā mogyau tejua nū. Aipoa je aapo futat 'ga remifutar imū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 40 —Tejerowiaara 'gā juejue nipo je imonou tejemiayuwamū. A'eramū je tejoru'japa tejerowiaara 'gā mowywya 'gā mogyau nakwaparimū warāu rūi. Aipoa Jeruwarete 'ga afutat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

41 Aipo 'erauwe judeu 'gā oje'egaiwamū 'ga ree:

—Kuu. “Ywag awi 'urete ma'ea je 'á. Aeremi'uretea je”, e'i 'ga 'á janee— 'jau 'gā ajaupe. 42 —NaJose 'ga ra'ya rūi te 'ga jepi? Naaipo rūi te Jejui 'ga ako? 'Ga jara 'gā ore orokwaap. Ma'eramū gatu nipo 'á 'ga 'i poromū “ywag awi je ruri”, 'jau ekoete?— 'jau 'gā ajaupe.

43 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Au'je ki je ree pejeje'egaiw ire. 44 Jeruwarete 'ga te 'gā nupe je rerowiarukaara. 'Gā etee te je rerowiarū. Tejerowiaara 'gā etee te je amū'ē tywy awi 'gā mogyau nū tejoru'japa— 'jau 'ga 'gā nupe. 45 —Ymā te Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga ka'arana kwasiari inuga 'ga je'eg are rakue. “Janeruwarete 'ga tamu'e 'gā najuejue etee 'jau”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. —Amu'eramū Jeruwarete 'ga je'ega renupara 'gā juejue je rerowiari. 46 Nitywi 'ga amū Jeruwarete 'ga resakara 'ga. Je tee te 'ga aesak. 'Ga wi je ruri ikue. A'eramū je 'ga resaka— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

47 —A'jea futat je'ea. Tejerowiaara 'gā je amomyau imuesageu imogyau nakwaparimū warāu rūi futat. 48 Ywag awi te 'ga kanape'i muri pē nupe rakue, a'e je akiko. Je te 'á aipoa. Je te 'á amogy pēe nakwaparimū warāu rūi. 49 Ymā te 'á pēypya mana 'jawa 'ui akou amunawe'em ipe rakue. A'ere 'á po 'u re 'gā manūi etee rakue— 'jau 'ga 'gā nupe. 50 —'Awamū ako Janeruwarete 'ga kanape'irete muri ywag awi ai'i. Aipo 'u re ae namanūi futari. 51 Je te 'á aipoa kanape'ia. Ywag awi 'ut ma'ea te 'á je. Je rerowiaara 'gā aipoa kanape'i 'wara 'jawe futat. 'Awamū kanape'i 'waramū pejemogy futat. A'ere je rerowiaara 'gā jemogy namutat. Aipoa kanape'i 'jawewara jero'oa futat. Tejo'oa tomono pē nupe 'jau, pēnemi'uramamū 'jau. Anure nipo je temanūmū namutat pē mogyukari. Temanūawa 'ara rupi je tejo'oa monoi pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

52 Aipo ojeupe 'erauwe judeu 'gā amara'neramū 'ga ree. A'eramū 'gā oje'egayau ajaupe:

—Maran sipō 'ga poromū wo'o muri janee, janeremi'uramamū?— 'jau 'gā ajaupe.

53 —A'jea futat je'ea. Jero'o 'ware'emamū nepejemogyi namutat. Jerya nanē nū. Jerya tykuare'emamū nepejemogyi je pyri. 54 Jero'oa nipo 'gā amū i'wau, jerya retee. 'Gā etee futat nipo ajemogy a'jea futat. A'eramū je tejoru'japa 'gā mowywya— 'jau 'ga 'gā nupe. 55 —Jero'oa nipo aeremi'urama a'jea futat jerya retee. 56 Jero'oa 'gā amū i'wau jerya retee. 'Gā etee futat je rerekou. Je nanē 'gā nerekou nū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 57 —Jeruwarete 'ga 'á okoeteete ma'ea. 'Ga 'á je mut. 'Ga 'á je mogou. Nan tee futat je tejo'oa 'wara 'gā mogyi— 'jau 'ga 'gā nupe. 58 —Koromū kanape'ia. Ywag awi 'ut ma'ea futat.

Pěypy 'gã 'ã mana 'jawa a'u akou rakue. A'ere 'ã 'gã manũ etee rakue. Koa kanape'i 'wara 'gã te nipo ajemogyau namutat— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁵⁹ Aiporamũ futat Jejuí 'ga 'gã mu'ei ojee 'gã jatykaaw ipe. Kafanaũ pe 'ga 'gã mu'jau.

Jejuí 'ga rerowiaara 'gã jemogy

⁶⁰ Aipo renupawe Jejuí 'ga rewiri oo ma'e 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. Janereapyoa'nei jane aipo are ra'e nü'ũ. Nikwaapawi 'ga je'ega ra'e nü'ũ. Sirowiar awi nü'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

⁶¹ Noje'egi agawewi 'gã 'ga upe. A'etea Jejuí 'ga aipo 'gã 'ea okwaap. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

—Aipo are nipo pēmara'ne je ree? ⁶² Je te 'ã pēneki'yra. Ma'ja 'jau sipo pēē ywag ipe jejeupira resaka nü? Pe awi futat je ruri— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁶³ —Janeruwarete 'ga 'Agesagea te pē mogy. Naae rüi ojomogy. Jeje'ega renuw ire te Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē monoi 'ga remiayuwamũ pē mogyau namutat. ⁶⁴ A'ere 'ã naje rerowiari pejepe— 'jau 'ga 'gã nupe.

Jejuí 'ga 'gã kwaapa. Ymã we 'ga werowiare'ema 'gã kwaawi akou rakue. A'eramũ 'ga ia'wyre'ema 'gã nupe omonoara 'ga kwaapa futat akou.

⁶⁵ —Pēē mü jeje'ega rerowiare'emamũ pejemogy. A'eramũ je 'jau pē nupe akiko: “Jeruwarete 'ga je rerowiarukaa 'gã amũ nupe. 'Gã etee futat nipo je rerowiaa”, 'jau ako je pē nupe ko— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

⁶⁶ A'eramũ 'ga rewiri oo ma'e 'gã oporenuwiwere'emamũ 'ga je'eg are ojewya 'gã wi kwaiwete. Noou'jawi 'gã 'ga rewiri. ⁶⁷ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau wemimu'eramũ oree:

—Pēē nanē te pějewyriwet je wi nü?— 'jau 'ga oree.

⁶⁸ A'eramũ Simão Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Awýja rewiri ore arawau nü ki 'ei? Ene tee te 'ã ore mu'e ape ore jemogy are. Eneje'ega rerowiaaramũ te 'ã ore mogyi namutat. ⁶⁹ Aruerowiar ore ene. Ene kwaaparamũ 'ã ore. Ene rerowiaaramũ 'ã ore rekoi. “Ga te 'ã Janeruwarete 'ga remimurera. 'Ga te 'ã esageay ma'ea”, aru'e ore enee jepi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

⁷⁰ —Amũ'ē je pēē 'gã nui, tejemimu'eramũ. Tusi 'ã pēē— 'jau Jejuí 'ga oree. —A'ere pēē mü mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa peko amũ— 'jau 'ga oree.

⁷¹ Aipo ore upe 'jau 'ga Judas 'ga upe te 'ga 'i numiamũ. Judas 'ga Simão Iskariote 'ga ra'yra. Judas 'ga Jejuí 'ga remimu'ea agawewi. A'etea 'ga Jejuí 'ga monou ia'wyre'ema 'gã po pe 'ga jukaukaa 'gã nupe.

7

Jejuí 'ga rewirera 'gã nuerowiari 'ga

¹ Anure Jejuí 'ga awau watau Garireja ywy pype etee. Judeja ywy pe 'ga awawe'em. “Judeja ywy pewara 'gã ifuwet je juka are”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga peu awawe'em. ² A'ere maraka apoawa upe iwaēmi ja'wyja'wy.* Aipo maraka upe 'gã tapýi apou oseawamũ. A'eramũ 'gã 'jau tapýi 'jawa maraka 'jau upe. ³ A'eramũ Jejuí 'ga rewirera 'gã 'jau 'ga upe:

—Ere ki ekwapa Judeja ywy pe. A'eramũ peuwara 'gã, ene rewiri oo ma'e 'gã netee eneremiapoa resaka 'jau. ⁴ Ajaupe ojekwaawukaa ae mama'e apoi ajueape. A'eramũ ene ewau aeremiapoe'ema apou 'gã neape, ejesaukaa 'gã nupe— 'jau 'gã 'ga upe, 'ga rerekoemãu. ⁵ 'Ga rewirera 'gã miamũ nuerowiari 'ga.

* **7:2** Jerusareg ipe 'gã maraka wapo jepi. Jerusarega 'upa Judeja ywy pype futat.

6 —Naani. Nowaēmi we je wawa upe. A'eramū je tewawe'em. A'ere pēē peoarū je renune. 7 Napē nee rūi Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā amara'neramū ajemogyau. Je ree tee 'gā mara'neramū. 'Gā tywera je 'ā amome'u 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ā oporomutare'emamū je ree— 'jau 'ga wewirera 'gā nupe. 8 —Pe'je pejewau maraka pe. Nooa'nei je— 'jau 'ga 'gā nupe.

9 A'eramū Jejui 'ga opytau peu futat, Garireja ywy pe.

Jejui 'ga awau maraka pe

10 Maraka apoaw ipe wewirera 'gā o re Jejui 'ga awau wewirera 'gā newiri. A'ere 'ga oi jemime, ojetee'i akou 'gā newiri. 11 Judeu 'gā 'wyria'ri 'gā Jejui 'ga rekaa. Maraka apoaw ipe 'gā 'ga rekaa ajemogyau.

—Ma'ape te 'ga? Nuri te 'ga ra'e?— 'jau 'gā ajaupe 'ga rekaa.

12 Kwaiwete 'gā ajamueu Jejui 'ga ree. Amumera 'gā 'jau ajaupe:

—Esage ma'ea futat 'ga— 'jau 'gā ajaupe.

Amumera 'gā:

—O'meramū 'ga 'i. Nia'wyri 'ga. I'me 'ga akou— 'jau etee 'gā ajaupe.

13 A'ere 'gā nueropori futari oje'ega. 'Gā kyjea 'gā nerekou. 'Wyria'ri awi 'gā kyjei. A'eramū 'gā oje'ega meewere'i etee ajemogyau ajaupe.

14 Majepeja tee 'gā morowykye'ema magwapa maraka apou. Muapya oser ire, Jejui 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'eramū futat 'ga peuwara 'gā mu'jau. 15 Jejui 'ga je'ega renupawe, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

—Maran 'ga aipo kwaapa ki 'ei? Nojemu'euui agawewi te 'ga 'ā a'i kūi. A'etea te 'ga 'ā okwaap aipoa a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe.

16 A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Nateje'eg are rūi je 'gā mu'jau. Temuarera 'ga je'eg are futat je 'gā mu'ei— 'jau 'ga 'gā nupe. 17 —Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoara 'gā te'i 'jau: "A'jea futat. Jarejuwarete 'ga je'eg are futat 'ga ore mu'jau. Noje'eg ekoetei 'ga", te'i 'gā jee 'jau— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 18 —Oje'eg ekoete ma'e 'gā "tajepojeuwukat 'gā nupe", 'jau 'gā numiamū. A'ere Jarejuwarete 'ga rer imū oje'eg ma'e 'gā nanarūi. "Jarejuwarete 'ga tapojeuwukat 'ga 'gā nupe 'jau", 'jau 'gā. Aipo 'gā 'ea a'jea futat— 'jau 'ga 'gā nupe. 19 —Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'ere nepeenuwi'i futari 'ga je'ega. 'Ga je'ega renuw ire amunipo 'ā pejefuwere'emamū je ree— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

20 —Kuu. Mama'eukwaawa aipo ene mu'eukat. Awŷja sipo a'eramū ifuwet ene ree?— 'jau ajatyka ma'e 'gā 'ga upe.

21-22 —Morowykye'ema rupi je aeremiapoe'ema apoi. A'e resakawe 'ā pēē 'jau: "Ma'eramū 'ga nanuara apou morowykye'ema rupi ra'e ki 'ei?" 'jau 'ā pēē. A'ere 'ā pēē nanē futat peapo mama'ea morowykye'ema rupi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Ymā te 'ā Moisesi 'ga 'i pē nupe rakue: "Majepeja etee ki morowykye'ema pemagwap. A'ere pejeja'yra 'ga rerawau imojewagukaa", 'jau 'ga 'ā ikwasiaa inuga rākue. A'eramū morowykye'ema rupi pejeja'yra 'ar ire iko morowykye'ema rupi pejeja'yra rerawau imojewaka. A'ere naMoisesi 'ga rūi pē mu'e ypy aipo are rakue. Pēypy 'gā na'ne futat pē mu'e aipo are rakue. A'ere Moisesi 'ga 'jau rakue nū. 23 'Ga je'eg imū 'ā pēē pejeja'yra 'ga mojewaka morowykye'ema rupi. Aipo apo re 'ā ma'eramū ajeje je ree pēmarane pejemogyau morowykye'ema rupi kūima'e 'ga amū katu'ogamū?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. 24 —Mama'e tywera etee 'ā ereapo ekou, pe'je 'ā jee. Au'je aipo 'e re. Pēneapyo ra'ne ki jeremiapo are. Jeremiapo are pejejeapyo re te mama'e a'jea 'ga wapo, pe'je jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

Janeruwarete 'ga remimuret

²⁵ Jejuí 'ga resaka Jerusareg ipewara 'gã 'jau ajaupe:

—Na'ga ree rüi nipo jane'wryiara 'gã afueweramü ki sa?— 'jau 'gã ajaupe.

²⁶ —Esak 'ga 'ama 'ga porogytaa janee. A'ere 'gã noje'egayi 'ga upe. “Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga futat”, e'i te ra'u 'gã 'ga upe nü?— 'jau 'gã amü ajaupe.

²⁷ A'ere amumera 'gã 'i:

—NaJarejuwarete 'ga remimurera rüi 'ga. Nitywi ae amü Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ruawera kwaapara mü. A'ere jane Jejuí 'ga ruawera kwaawi. Garireja ywy awi futat 'ga ruri— 'jau 'gã ajaupe.

²⁸ A'ere Jejuí 'ga oje'ega momoa 'gã nupe nü. 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe akou 'ga oje'ega 'gã nupe:

—A'jea'jea futat sipo je kwaap pejepe? A'jea futat sipo je ruawera pekwaap? Nateje'eg imü rüi je ruri. Temuarera 'ga je'eg imü tee je ruri. 'Ga te 'ã mamá'e a'jea etee futat omome'u. A'ere nepekwaawi 'ga. ²⁹ 'Ga wi futat je ruri. 'Ga futat 'ã je muarera. A'eramü je 'ga kwaapa futat— 'jau 'ga u'ama 'gã nupe.

³⁰ Aipo 'ga 'e 'ga 'amamü 'gã 'ga pyyg are afueweramü numiamü. A'ere 'gã noppygi 'ga. Nowaëmi we 'ga pyykawa upe. A'eramü Janeruwarete 'ga 'ga pyygukare'ema 'gã nupe. ³¹ A'eramü 'gã kwaiwete 'ga rerowiaa. A'eramü 'gã 'jau ajaupe:

—'Au 'ur ire 'ã Janeruwarete 'ga remimurera 'ga aeremiapoe'ema apoi, 'ga pãjë resaukaa janee. Jejuí 'ga 'ã nanuara wapo jepi. A'eramü 'ga futat 'ga remimurera ra'e— 'jau 'gã ajaupe, Jejuí 'ga rerowiaa.

³² Aipo renuw ire fariseu 'gã 'jau mainana 'wryiara 'gã nupe:

—Soo 'ga pyygukaa jefaruu 'gã nupe 'jau— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramü 'gã jefaruu 'gã monou Jejuí 'ga pyygukaa numiamü.

³³ A'e pype Jejuí 'ga oporogytau akou wenupara 'gã nupe:

—Pë pype je pytaaiwi etee. Anurenure 'i je oi tejewya temuarera 'ga pyri nü.

³⁴ A'eramü nipo pëë je rekaa. A'ere nipo naje resagi pejepe. Nepeoa'uweri je waw ipe. Nepekwaawi je wawa piara— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁵ A'eramü judeu 'gã 'wryia'ri 'gã 'jau ajaupe:

—Ma'ape te 'gã oi poromü? Ma'ape te jane niesagi 'ga? Judeue'ema 'gã 'wyrarete pe te ra'u 'ga oi nü? Janepytuna 'gã kwasi'ofera 'gã pyri te ra'u 'ga oi nü?— 'jau 'gã ajaupe. —Judeue'ema pypewara 'gã pyri nü? Judeue'ema 'gã mu'jau te ra'u 'ga oi nü? ³⁶ Maran ajee poromü 'ga 'i ki 'ei: “Naje resagi pejepe”, 'ga 'i ki 'ei. “Nepeoa'uweri je waw ipe”, 'ga 'i ki 'ei— 'jau 'gã ajaupe.

³⁷ Majepeja morowykye'ema poromukuran 'gã maraka apou. Maraka apo maapawa 'ar esagea 'gã nupe. Aipo 'ara rupi Jejuí 'ga afu'ama oje'ega momoa 'gã nupe:

—Pë'yuweí te pëë mü? A'eramü pëë 'iyuweí ma'eramü pejejua je pyri. Mama'ea tomono pë nupe pëñemi'uramamü 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe. ³⁸ —Aipo are janyepya ka'arana kwasiari rakue. “Je rerowiaara 'gã pype 'y 'jawewara tujãñ 'gã wywyterimü 'jau”, 'jau 'gã ikwasiaa Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are rakue— 'jau 'ga 'gã nupe. —Aipoa 'y 'jawewara 'gã mu'jaga Janeruwarete 'ga remiyuwamü. A'eramü itykuara 'gã ajemogyau namutã— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

³⁹ 'Uwarete 'ga 'Agesage upe 'ga poromü 'jau. A'ere Jejuí 'ga 'ga 'Agesage muri werowiaara 'gã nupe, 'gã nerekwaramü. A'ere aipo 'eramü nuri we Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã nupe. Jejuí 'ga nojeywryi we 'Uwarete 'ga pyri. A'eramü Jejuí 'ga 'ga 'Agesage mure'ema we werowiaara 'gã nupe.

⁴⁰ Aipo renupawe 'gã amü 'jau:

—A'jea futat. 'Ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

⁴¹ Amumera 'gā 'jau:

—'Ga 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere tekotee 'gā 'i ajaupe:

—Garireja ywy awi sipo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ruri?— 'jau 'gā ajaupe. ⁴² —Janeypy 'gā 'ā ka'arana okwasiat Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga ree rakue: “Davi 'ga juapyrera futat Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga. Perēi me nipo 'ga 'ari, Davi 'ga jeupawer ipe”, 'jau 'gā ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau 'gā 'gā nupe.

Nokwaawi wejue 'gā Jejui 'ga 'aawera. Perēi me futat 'gā 'ari rakue. A'ere 'gā nokwaawi te 'ga.

⁴³ A'eramū 'gā amū Jejui 'ga rerowiaa. A'ere amumera 'gā nuerowiari 'ga.

⁴⁴ 'Gā amū oporopygiweramū 'ga ree. A'ere 'gā noppygi 'ga.

Judeu 'gā 'wyrira'ri 'gā

⁴⁵ 'Ga je'ega renuw ire jefaruu 'gā awau ojewya amuarera 'gā nupe. A'eramū mainana 'wyrira 'gā 'jau 'gā nupe, fariseu 'gā netee:

—Ma'eramū te neperuri 'ga ore?— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁴⁶ A'eramū 'gā 'jau amuarera 'gā nupe:

—Naruanuwi ore 'ga amū je'ega 'ga 'jawe jepi— 'jau 'gā awau amuarera 'gā nupe.

⁴⁷ —Pēē nanē nipo 'ga pē morytee rai'i nū? Pē nupe nanē nipo 'ga jerowiarukari rai'i nū?— 'jau 'gā 'gā nupe. ⁴⁸ —Fariseuramū te ore mū 'ga rerowiari ra'e nū? Jane'wyrira'ri 'gā amū te werowiat 'ga ra'e nū?— 'jau 'gā 'gā nupe. —Naani. ⁴⁹ 'Auwara 'gā 'ga werowiat kwaiwete. A'ere 'gā Moisesi 'ga remikwasiarera nokwaawi. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā momapa etee— 'jau fariseu 'gā jefaruu 'gā nupe.

⁵⁰ Aipo 'gā nupe 'e re Nikutemu 'ga oje'ega 'gā nupe. Fariseu 'ga amū Nikutemu 'ga. Ypytunimū Jejui 'ga upe oporogyta ma'efera 'ga poromū. Aipo 'ga 'jau 'gā nupe:

⁵¹ —Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Naaipo kūima'e 'ga je'ega renupa rūi 'ā 'nia'wyrira'ri 'ga', pe'je ekoete 'ga upe”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau Nikutemu 'ga 'gā nupe. —A'eramū jane 'ga je'ega renupe'emawe “Nia'wyrira'ri 'ga”, 'jawe'em 'ga upe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵² —Kuu. Enejekoty'aawa te 'ga? Garireja ywy awi te erejot 'ga 'jawe?— 'jau 'gā aipo 'ga 'eramū. —Ikwasiariipyre are ejemu'e. A'eramū ene ikwaapa. Nuri futari Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara mū Garireja ywy awi— 'jau etee 'gā Nikutemu 'ga upe.

⁵³ Oporogytapaw ire 'gā okwasi'wau awau oje'wyr ipe nū.

8

Kūjāmene'ema ēē

¹ 'Gā kwasi'opaw ire Jejui 'ga awau wyytyr ipe. Oriweira 'jaw ipe 'ga awau osea. ² Ai'iwetete'we Jejui 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaa'w ipe. 'Ga serauwe peuwara 'gā 'ua ajatykau 'ga ree. A'eramū 'ga wapyka 'ūina 'gā mu'jau 'Uwarete 'ga ree. ³ 'Gā mu'e 'ga renamū Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'gā 'ua fariseu 'gā netee kūjā ēē mū rerua erosou. Omene'em are ēē rekoi. A'eramū 'gā ēē pyyka ēē rerua ēē mafu'amukaa 'gā nowase. ⁴ A'eramū 'gā 'jau Jejui 'ga upe:

—Koa kūjā ēē oko omene'em are ko. A'eramū ore ēē ppyka ēē rerua esaukaa enee, ki Ku'jyp— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe. ⁵—Ymā te Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue: “Pejuka ki omene'em are oko ma'ea kūjā”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. “Ita ki pemomot imonou aipo apoara akag are ijukau”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue— 'jau 'gā.

A'eramū 'gā 'jau Jejuī 'ga upe:

—Ma'ja ere te jupe?— 'jau 'gā Jejuī 'ga upe.

⁶—Siesak 'ga je'ega amuteea te 'jau. 'Ga je'eg amuteeramū “nuenuwi 'ga Moisesi 'ga je'egera ra'e”, sa'e 'ga upe 'jau, 'ga mome'wau 'wyrīa'ri upe 'jau— 'jau 'gā ajaupe, kūjā ēē rerua 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eramū Jejuī 'ga wāāpyramū 'ūina ywy kwasiaa ofā mū. ⁷A'ere 'gā nopigi futari aipo 'jau 'ga upe. A'eramū 'ga 'gā pige'emamū wowoworamū 'gā nee, amā'jau 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Mama'e tywera apoare'emamū ra'ne pemomot ita ēē ree, ēē jukau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁸Aipo 'e re 'ga wāāpyramū nū. A'eramū futat 'ga 'ūina ywy kwasiaa ofā mū nū. ⁹Aipo ojeupe 'ga 'e re 'ga pyriwara 'gā awau 'ga wi majepeinume. Sawa'e 'gā na'ne futat awaupap tenune 'ga wi. A'ere kunumūū 'gā awaupap. A'eramū 'gā ēē rejaa ēē tee'i ēē mu'ama Jejuī 'ga rowase. ¹⁰Gā o re Jejuī 'ga wowoworamū ēē ree nū, oje'ega ēē upe:

—Ma'ape ajee ene ree ifuwet ma'e 'gā? Nopytai te 'ga amū ra'e?— 'jau 'ga ēē upe.

¹¹—Naani kī'ī— 'jau ēē 'ga upe.

—Je miamū naereko tyweri ene. Ere ewau. Ereapou'jap kasi mama'e tywera ne— 'jau 'ga ēē upe.

'Ara renyfuga 'jawewat

¹²Aipo re Jejuī 'ga 'jau peuwara 'gā nupe nū:

—Je te 'ā ywy pewaramū pē nupe 'ara renyfuga 'jawewaramū. Sā'ā jane 'ara kujaurauwe mama'e resaga. Nan tee futat je Jarejuwarete 'ga kwaawukaa pē nupe. Jeje'ega renupara 'gā nokoa'uweri ypytunaiwa pype. “Nakwaawi je Jarejuwarete 'ga remifutara”, 'jawe'em. Jeje'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga remifutara okwaapap. 'Ara kujau pype futat 'gā nekoi— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³A'eramū fariseu 'gā amū 'jau 'ga upe nū:

—Kuu. Ejee futat nipo ajee ereporogyta. Natekotee 'gā nūi ene mome'u 'awamū ore. Ejeje'eg ekoete etee 'ā ekou ore— 'jau etee 'gā 'ga upe.

¹⁴A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat. Je jemome'ui pē nupe. A'ere je mama'e a'je are tee futat je je'egi. Nepekwaawi futari jeruawera. Je wawa nanē pēē ikwaape'ema nū. Aere je ikwaawi tejuawera. Tewawa nanē je ikwaapa nū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁵—Pejuesak 'ā pejejemogyau. Nepejokwaawi futari. A'eramū pēē 'jau ekoete pejejemogyau, “Nenea'wyrī futari”, 'jau ekoete pejejaupe. A'ere je aipo na'ei pē nupe. ¹⁶Aipo 'e re amunipo 'ā a'jea futat je'ea. Najetee rūi amunipo 'ā aipo a'e pē nupe. Jeruwarete 'ga we futat amunipo 'ā aipo e'i pē nupe. Jeruwarete 'ga je muarera— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe. ¹⁷—Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari inuga pē nupe rakue: “Mukūja 'gā nipo oje'egaaju'jawe etee futat 'eramū ki sirowiat 'gā”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ¹⁸Je 'ā ajemome'u pē nupe. Jeruwa 'ga nanē 'ā je mome'wau pē nupe nū. 'Ga 'ā je muarera— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe 'ūina.

¹⁹—Ma'ape ajee eneruwa 'ga ki 'ei?— 'jau 'gā aipo 'ga 'eramū 'ga upe.

—Naje kwaawi 'ã pejepe. Jeruwa 'ga nanë 'ã pëë ikwaape'ema nũ. Je kwaaw ire amunipo 'ã pekwaap 'ga— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁰ Aipoa Jejuí 'ga imome'wau 'Uwarete 'ga mogytaaw ipe 'gã nupe 'gã mu'jau. 'Ga mogytaawa pype ka'aranũũ ppykawa 'upa. A'e pype judeu 'gã ka'aranũũ monou Jarejuwarete 'ga upe. Aipo pyri Jejuí 'ga 'gã mu'jau 'ũina. 'Ga ppyg are 'gã amũ afuweramũ numiamũ. A'ere nowaëmi we 'ga ppykawa upe. A'eramũ 'gã 'ga ppyke'ema.

Jejuí 'ga ojemome'wau 'gã nupe

²¹ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe:

—Anure nipo je oi 'aw awi. Je rekat nipo pejepe numiamũ. A'ere nipo naje resaga'uweri pejepe. Anure nipo peramanũ amũ pejetywera. A'eramũ nipo pëë pejewawe'em je waw ipe— 'jau 'ga 'gã nupe.

²² A'eramũ judeu 'gã 'wyríari 'gã 'jau ajaupe:

—Ma'eramũ sipo 'ga aipo 'jau nũ 'wei? Ma'ape sipo 'ga oi? Ojejuka te ra'u 'ga nũ?— 'jau 'gã ajaupe. —Ma'eramũ sipo 'ga 'i poromũ “Nepeoa'uweri je waw ipe”, 'jau nũ 'wei?— 'jau 'gã ajaupe.

²³ A'eramũ aipo 'gã 'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Pëë 'awa ywy pewara futat. A'ere je na'auwara rüi. Ywag awi je ruri. A'eramũ je mama'e tywer are tejea'are'emamũ. ²⁴ A'eramũ je ako aipo 'jau pë nupe ko: “Peramanũ nipo pejetywera”, 'jau je ako pë nupe ko. Ajemome'u je ako pë nupe ko. Je rerowiare'ema peramanũ futat pejetywera— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁵ —Ma'jaramũ ene ki 'ei?— 'jau 'gã 'ga upe.

—Ymã we te ako je jemome'ui pë nupe ikue. Aipo je'ea a'jea futat.

²⁶ Pënekoarũe'ema pë nupe imome'u re amunipo 'ã je a'jea futat imome'wau pë nupe, “Nepëa'wyrí futari te 'ã”, 'jau amunipo 'ã je pë nupe. Je muarera 'ga mama'e a'jea tee omome'u. Tejeupe 'ga remimome'ufera etee te je amome'u wwy pewaramũ pë nupe— 'jau 'ga 'gã nupe.

²⁷ 'Uwarete 'ga upe 'ga 'i, “Je muarera 'ga”, 'jau. A'ere 'gã naeapyoí 'ga je'eg are aipo 'ga 'eramũ. ²⁸ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Je 'ã pëneki'yra. Ypeywar are je mu'am ire nipo pëneapyo je ree. “A'jea futat 'ga 'i. Janeruwarete 'ga je muarera, 'ga 'i rai'i”, 'jau nipo pëë jee. “A'jea futat 'ga nuapoi mama'ea oje'eg imũ etee futat. 'Uwarete 'ga omu'e are futat 'ga jane mu'ei rai'i”, 'jau nipo pëë jee— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. ²⁹ —Je muarera 'ga ako je pyri etee futat namutamutat. 'Ga muorypawa etee je mama'e apou jepi. A'eramũ 'ga akou je pyri etee futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁰ Aipo 'ga 'e 'ga renamũ kwaiwete 'gã 'ga rerowiaa.

Abraão 'ga juapyret

³¹ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau werowiaara 'gã nupe:

—Jeje'ega rerowiar ire pëë jeremiyauwa futat. ³² A'jea futat je Jarejuwarete 'ga mome'ui. Aipoa jeje'ega renuparamũ pëë na'wyríara tywera remiyauwa 'jawe rüi pejemogy— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe. —Sã'ã 'wyríara tywera wemiyauwa rereko tyweretea. Aipo 'wyríara remiyauwa 'jawe 'ã pejemogy rakue. A'ere a'jea futat je 'i Jarejuwarete 'ga ree. Aipo kwaaw ire pejejemũ'jãu pejejemogyau aipoa 'wyríara tywera remiyauwa 'gã nui— 'jau Jejuí 'ga 'gã nupe.

³³ A'eramũ 'gã 'jau 'ga upe:

—Ma'eramũ te aipo ere ore ki 'ei? Na'wyríara tywera remiyauwa rüi ore. Ore 'ã Abraão 'ga juapyrera te. Na'gã amũ nemifaja rüi 'ã ore arajemogy— 'jau 'gã 'ga upe.

³⁴ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—A'jea futat je'ea. Mama'e tywera apoara 'gā juejue mama'e tywera remifaja futat. 'Gā tywera 'gā nerekou. ³⁵ Wemifutar imū nipo 'gā 'wyriara 'ga wemifaja 'gā monou ojewi. A'ere nipo aipoa 'wyriara 'ga wa'yra 'ga nomonoi futari ojewi. ³⁶ Je te 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat. Pē katu'og ire je pē mū'ēi mama'e tywera apoara 'gā nui. A'eramū te nipo pejetywer awi pēneatee— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁷ —Abraão 'ga juapyreramū pēē numiamū. A'etea 'ā je juka are pēfuewet. Nepefutari jeje'ega. ³⁸ Tejeupe tejuwa 'ga remimome'ua tee je 'ā amome'u pē nupe. A'etea 'ā mama'e apou pejejuwa pejemu'eawer imū etee rai'i— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ A'eramū 'gā 'jau:

—Abraão 'ga juapyreramū ore— 'jau 'gā 'ga upe.

—Abraão 'ga juapyreramū ore 'e re amunipo 'ā mama'e esagea te peapo 'ga 'jawe. ⁴⁰ Pejeporujukawere'emamū amunipo 'ā je ree. Tejeupe Tejuwarete 'ga remimome'ua te je amome'u pē nupe. A'jea futat aipoa. A'ere 'ā pēporujukawet etee je ree. Nanarūi Abraão 'ga iapoi rakue. ⁴¹ Pejejuwa 'jawe futat pēē mama'ea peapo— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Ku'jywa 'ga tee futat oreruwaretea. Ore futat 'ga ra'yraretea— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴² A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Ku'jywa 'ga oreruwaretea 'e re amunipo 'ā pēporomutat je ree. Ku'jywa 'ga 'wyr awi futat je ruri. Nateje'eg imū rūi je ruri 'au ywy pe. 'Ga je'eg imū etee je ruri. 'Ga futat je muri ikue— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁴³ —Ma'eramū sipo ajee nepēneapyoi jeje'eg are? Nepēporenuwiweri 'ā ee. A'eramū pēē pejejeapye'emamū jeje'eg are. ⁴⁴ Mama'eukwaawa 'wyriara ra'yra futat pēē. A'eramū pēē emifutar are etee pejeparuapoweramū pejejemogyau. Ywya Janeruwarete 'ga iapo ypy pyrauwe mama'eukwaawa 'wyriara oporojuka ma'e futat. Nuenuwi futari mama'e a'jea. Mama'e a'jea miamū futat nafutari. Wemifutar imū etee futat e'i. I'me ma'ea futat. A'eramū emiayuwā nanē i'jawe etee futat o'meramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁵ —A'eramū pēē i'me are etee pejeparuenuwiweramū. A'eramū pēē a'eramū je rerowiare'ema pejejemogyau. Mama'e a'jea etee je 'ā omome'u numiamū. ⁴⁶ Awŷja te jeremiapo a'wyre'ema wesak? Nitywi futari 'ga amū. Naapoi futari je mama'e tywera. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Ma'eramū sipo pēē je rerowiare'ema?— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁴⁷ —Jarejuwarete 'ga remiayuwā 'gā wenup katu katu 'ga je'ega. A'ere pēē na'ga remiayuwā rūi. A'eramū pēē 'ga je'ega renupe'ema— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

Jejui 'ga ojemome'wau 'gā nupe

⁴⁸ A'eramū judeu 'gā 'jau:

—A'jea futat ore 'i. “Mama'eukwaawa 'ga wereko opir are”, ore 'i enee jepi 'ja. Esak ene je'eg ekoetea ene rekoa. “Nia'wyrī 'ga. Samari ywy pewara nipo 'ga”, 'jau ore enee jepi— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴⁹ Aipo 'gā 'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Narekoi je mama'eukwaawa tepir are. Tejuwarete 'ga tee je amuoryp tekou. A'ere 'ā nepēporomutari je ree— 'jau 'ga 'gā nupe. ⁵⁰ —Peje'eg esage ki je ree, na'ea'uweri je pē nupe. A'ere Jeruwarete 'ga je ree pēporomutara futari. “Nepēa'wyrī pēē”, 'jau nipo 'ga je ree iporomutare'ema 'gā nupe. ⁵¹ A'jea futat je 'i. Jeje'ega renupara 'gā amanūme'em futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵² —Kuu. 'Awamū taetu ore “mama'eukwaawa 'ga wereko”, ore 'i enee ki 'ei. Ymāwarera 'gā amanū futat rakue kūi. Abraão 'ga miamū amanūmū

rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā 'jau amanūmū rakue kūi. Ma'eramū sipo aipo ere ore, “Jeje'ega renupara 'gā namanūi futari”, ere ekoete ore a'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe. ⁵³—Janeypy 'ga, Abraão 'ga amanū futat rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā 'jau amanūmū rakue. “Je te eteete ma'e 'gā aapyraap”, ere te ra'u ekou nū?— 'jau 'gā 'ga upe. —Ma'jaramū sipo je rekoi 'jau ene 'ū?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵⁴ Aipo 'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—“Je te 'ā aereteretea”, je 'e re taetu amunipo 'ā aipo pe'je. A'ere 'ā je natejee rūi agawewi je jerowiaraiwi. Jeruwarete 'ga 'ā aipo e'i jee. Pēē 'ā “Janeruwaretea 'ga” pe'je futatee Jeruwarete 'ga upe. ⁵⁵ Nepekwaawi agawewi 'ga 'ā. A'etea 'ā pēē “ore 'ga ra'yra”, pe'je futatee. A'ere je a'jea futat je 'i: “Je akwaap futat 'ga”, 'jau. “Nakwaawi je 'ga” je 'e re amunipo 'ā je nanē je'meramū pēē 'jawe nū. A'ere je 'ga kwaawi. 'Ga je'ega renupa je 'ā tekou. ⁵⁶ Abraão 'ga 'ā oporesagiweramū je rur are rakue. A'eramū 'ga je rura resakawe aku'iramū akou ikue— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵⁷ A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Neremagawawi we agawewi 'ā sīkwēta kwara. Maran sipo ene a'eramū Abraão 'ga resaka? Ymā te 'ga manūi rakue!— 'jau 'gā 'ga upe.

⁵⁸ —A'jea futat je 'i. Abraão 'ga 'are'emauwe je rekoi ikue— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁵⁹ Aipo ojeupe 'eramū 'gā itauu ppyka 'ga ree.

—Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —“Jarejuwarete 'ga 'jawe je rekoi”, e'i 'ga janee ra'e— 'jau 'gā ajaupe. —Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere Jejui 'ga jemimi 'gā nui, awau uēma 'gā nui, Jarejuwarete 'ga mogy-taaw awi.

9

Eae'ema 'ga

¹ Pe rupi aruatau arawau Jejui 'ga eae'ema 'ga resaka. U'aa ppy we futat aipo 'ga weae'eamamū u'aa rakue. Ka'aranūū renūina 'ūina peyse pe 'gā nupe.

² 'Ga resakawe ore 'jau Jejui 'ga upe:

—Awýja tywera sipo 'ga namamā'ēukari? 'Ga tywera te 'ga namamā'ēukari? 'Ga jara 'gā tywera te ra'u nū?— 'jau ore 'ga upe.

³ —Naani. Na'ga jara 'gā tywera rūi 'ga namamā'ēukari. Na'ga tywera rūi nanē nū. Jarejuwarete 'ga pājē resaukaawamū te 'ga naeai— 'jau 'ga ore.

⁴ —Sā'ā jane porowykya 'arimū etee. Ypytunaiwauwe jareporowykyawe'em. Nan tee futat jane porowykyi temuarera 'ga upe jarejemogywe. Jaremanū re jane niporowykyu'jawi 'ga upe— 'jau Jejui 'ga ore. ⁵ —Ywy pe tekou je 'ara 'jawe futat. 'Arimū etee te jane mama'e resagi. A'eramū 'ā jane mama'e kwaapa. Nan tee futat je Tejuwarete 'ga kwaawukari pē nupe— 'jau Jejui 'ga ore.

⁶ Aipo 'e re 'ga onymuna ywyu imajakuanana 'yi are. Weny are imajakuanan ire 'ga imonou 'ga ropepir are. ⁷ 'Ga ropepir are imono re 'ga 'ga monoukaa 'ga mojawaejukaa 'ymua'wi pe, *Siloe* 'jaw ipe. (Oje'eg imū 'gā 'i *Siloe*. *Siloe* 'ea imuripyrrera 'ea futat poromū.)

A'eramū eae'ema 'ga awau peu ojawaeita jui. Ojawaeita ppy we 'ga mama'e resaka katu katu. Ojekatu'okawe 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nū.

⁸ 'Ga resakawe 'ga pyriwara 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Najane upe ka'aranūū renūinarera 'ga rūi nipo kweramū ra'e ki sa?— 'jau 'gā ajaupe.

⁹ 'Gā amū 'jau ajaupe:

—'Ga futat kūi— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere amumera 'gā 'i ajaupe:

—Tee nū'ū. Naani nū'ū. 'Ga 'jawewara 'ga te nū'ū— 'jau etee 'gā 'ga upe.

A'eramū eae'emera 'ga 'jau:

—Je futat. Ka'aranūū renūinareramū futat je rekoi— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁰—A'eramū ene maran mama'e resaka 'awamū ki 'ei?— 'jau 'gā 'ga upe.

¹¹—Tee. Kūima'e 'ga amū te 'ut je resaka ko nū'ū, Jejuī 'jawa 'ga ko nū'ū. Onymuna ywyu ko. A'ere 'ga imajakuanana 'yi are ko. A'ere 'ga imonoi jeropepir are ko. A'ere 'ga 'jau jee ko: “Ekwap ejowaeita Siloe 'jaw ipe”, 'jau 'ga jee ko. A'eramū je tewau peu tejowaeita ko. A'eramū je 'agamū mama'e resaka katu katu tekou— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹²Aipo 'ga 'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Ma'ape ajee 'ga ki 'ei?

—Tee. Ma'ape katu nipo 'ga rekoi? Nakwaawi je 'ga rekoa nū'ū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹³A'eramū 'gā eae'emera 'ga rerawau fariseu 'gā nupe. ¹⁴Morowykye'ema rupi Jejuī 'ga 'yja mo'omi weny pyu imonou 'ga ropepir are ra'e. A'eramū 'ga 'agamū amā'jāu ra'e. A'eramū 'gā 'ga rerawau 'gā nupe.

¹⁵A'eramū fariseu 'gā 'jau 'ga upe:

—Maran te eremā'ē ra'e?

—Tee. Kūima'e 'ga amū tujururua omono jeropepir are ko nū'ū. A'ere je tewau tejowaeita jui 'y pyu ko. A'eramū je 'agamū mama'e resaka tekou nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁶A'eramū fariseu 'gā amū 'jau 'ga upe:

—NaJarejuwarete 'ga rerowiaara 'ga rūi te aje ra'e. Nuenuwi futari 'ga Moisesi 'ga remikwasiarera ra'e. Sā'ā 'ga morowykye'ema rupi 'ga mamā'ēukara ra'e. Enuw ire amunipo 'ā 'ga namamā'ēukari 'ga morowykye'ema rupi— 'jau 'gā ajaupe 'upa.

A'ere amumera 'gā fariseu 'gā 'i:

—Tee. Namama'e tywera apoara rūi 'ga. Itywet ma'eramū ae nuapai futari nanuara— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā aipo 'eramū ajamueu 'ga ree.

¹⁷A'eramū 'gā 'jau imamā'ēpyrera 'ga upe nū:

—“Je katu'ok 'ga”, ere 'ā oree. Maran te eremome'u 'ga 'awamū oree nū?— 'jau 'gā 'ga upe.

—Tee. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amū futat nipo nū'ū— 'jau etee 'ga 'gā nupe.

¹⁸A'ere judeu 'gā 'wyrīa'ri 'gā nuerowiari 'ga.

—A'jea futat sipo 'ga 'ari weae'emamū rakue?— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā eae'emera 'ga jara 'gā nerurukaa, 'gā moporogytaukaa ojeupe.

¹⁹'Ga jara 'gā nurauwe 'gā 'jau 'gā nupe:

—Pēna'yra te 'ga? A'jea te 'ga naeai u'aa iypy we futat rakue?— 'jau 'gā oporonupa 'ga ree. —Maran ajee 'awamū 'ga mā'ēi akou?— 'jau 'gā 'ga jara 'gā nupe.

²⁰—A'jea futat 'ga orera'yra. A'jea futat 'ga 'ari weae'emamū ikue. ²¹A'ere ore norokwaawi 'ga mā'ēawera. 'Ga mamā'ēara 'ga nanē ore ikwaape'ema nū— 'jau 'ga jara 'gā 'gā nupe. —Pe'je pēē futat pejeporonupa ee 'ga upe. Nakunumia rūi te 'ga 'ā. A'eramū 'ga futat imome'wau pē nupe— 'jau 'ga jara 'gā 'gā nupe.

²²'Ga jara 'gā kyjea 'gā nerekou, aipo 'gā mu'eukaa 'gā nupe. 'Wyrīa'ri 'gā nui 'gā okyjau akou. “Jejuī 'ga Jarejuwarete 'ga remimurera futat 'jara 'gā simū'ē jarejatykaaw awi 'jau”, 'jau 'wyrīa'ri 'gā ajaupe 'upa rai'i. “Pejoru'jap

futat kasi pejesou ne, 'jau jane 'gā nupe", 'jau 'gā ajaupe 'upa rai'i. ²³ A'eramū 'gā okyjau 'gā nui. A'eramū 'ga jara 'gā 'jau 'gā nupe: "Nakunumīa rūi futat 'ga 'awamū. A'eramū 'ga futat imome'wau pē nupe", 'jau 'ga jara 'gā.

²⁴ A'eramū fariseu 'gā eae'emera 'ga renūina nū:

—"Janeruwarete 'ga rowase je 'ami. A'eramū je mama'e a'jea etee imome'wau pē nupe", ere ki oree— 'jau 'gā 'ga upe. —Ene mamā'ēara 'ga itywet ma'ea ra'e. Aipoa ore orokwaap— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁵ —Tee. Nakwaawi je. Itywet ma'ea futat nipo 'ga ra'e? Nakwaawi je. A'jea futat ako je najereai ikue. A'ere je 'ā 'awamū mama'ea resagi tekou— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁶ A'eramū 'gā 'jau nū:

—Maran 'ga ene rerekou ra'e ki 'ei? Maran te 'ga ene mamā'ēi ra'e?— 'jau 'gā 'ga upe.

²⁷ —Amome'u futat te ako je pē nupe ko. A'ere ako nepēparuerowariweri etee jeje'eg are ko. Ma'eramū sipo je imome'wau 'japa pē nupe nū? Pēfuwet te ra'u pēē nanē pejemogyau 'ga remiayuwamū nū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁸ —Kuu. Ene'me awi kūi. Ene tee futat 'ga remiayuwamū eko. Ore 'ā Moisesi 'ga je'egera renupararetea te— 'jau 'gā amara'neramū 'ga ree. ²⁹ —Janeruwarete 'ga oje'ega Moisesi 'ga upe rakue. A'ea ore orokwaap. A'ere ore aipo 'ga norokwaawi. 'Ga muarera nanē ore ikwaape'ema nū— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁰ —Kuu. Nepekwaawi nipo ajee 'ga. 'Ga muarera nanē nepekwaawi ra'e nū. A'ere 'ga je mamā'ēi ko nū'ū— 'jau 'ga 'gā nupe. ³¹ —Ojeupe itywet ma'e 'gā porogytaramū Janeruwarete 'ga nuenuwi. Aipoa 'ā jane sikwaap. A'ere 'ga werowiaara 'gā je'ega renuwi. Afutaara 'gā je'ega nanē 'ga enupa nū. ³² Ywy apo ppy we "ga amū u'ar ppy we eae'ema 'ga mamā'ēi" 'ea jane nienuwi jepi.

³³ Jarejuwarete 'ga je'eg imū iapoe'em ire nuapoarūi ae remiapoe'ema— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴ —U'aa ppy we itywet ma'eramū nipo aea jamu'ei mama'e are ki sa?— 'jau 'gā 'ga upe, amara'neramū 'ga ree.

A'eramū 'gā 'ga muēma ajatykaaw awi.

—Ere eēma 'aw awi. Erejoru'jap kasi esou 'au ne— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁵ A'ere Jejui 'ga 'ga rera renuwi. "Eneremimamā'ēfera 'ga 'gā amuēm ajatykaaw awi" 'e renupa. A'eramū Jejui 'ga 'ga rekaa. 'Ga resakawe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga te ererowiat ekou?— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

³⁶ —Awŷja te 'ga? 'Ga ree jeparuerowariweramū tekou— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

³⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—'Awamū futat te 'ā ereesak 'ga 'ama. 'Ga je'ega nanē 'ā ene enupa nū. Je futat 'awamū oje'eg te'ama enee. Je te 'ā 'ga remimurera— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸ —Arowiat je ene, ki Ku'jyp. Ene 'ā jejararetea— 'jau 'ga wapyka 'ūina wenupy'āu 'ga rowase.

³⁹ A'eramū Jejui 'ga oje'ega 'gā nupe nū:

—Ywy pe je ruri Jarejuwarete 'ga kwaapara 'gā mojo'oka 'ga ree iporokwaawiwere'ema 'gā nui. Pēē 'ā pekwaaw'wi 'gā. A'eramū je ree 'ga kwaawukaa pē nupe tejuu. A'ere amumera 'gā o'meramū te 'ga 'i. "Akwaap futat je Jarejuwarete 'ga", 'jau futatee 'gā 'ā. A'ere 'gā niporokwaawiweri 'ga ree. A'eramū je 'gā mogyau eae'ema 'jawe futat— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ Aipoa renupa fariseu 'gā amū 'jau 'ga upe:

—Ore upe te poromū ere? Norereai nipo ore arajemogyau enee?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁴¹ A'eramū Jejuí 'ga 'jau nū:

—Pejejeae'em ire amunipo 'ā nepejekwai te pejemogyau. A'ere 'ā “Ore-erea futat ore”, pe'je. “Jarejuwarete 'ga ore orokwaap futat”, pe'je 'ā. A'ere aipo pe'je ekoete te. Nepekwaawi Jarejuwarete 'ga. A'eramū pēē aipo pyu pejejeupi te futat pejejekwau pejemogyau— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

10

Weymaw are omaenun ma'e 'ga 'jawewat

¹⁻² A'eramū Jejuí 'ga mama'e mū mome'wau 'gā nupe 'gā mu'jau ojee:

—Sā'ā karupa'mī a'gwara 'gā kaaruwamū erura ijaga ukaja pype. A'eramū 'ga amū akou peu ypytunimū iarūmū 'miara mara'ne awi. Muna'yw awi 'jau 'ga akou omaenuna ee. Ia'gwara 'gā osou iosoma kwara rupi etee futat. Okwara rupi ise'ema 'gā ose ekoete futat. Iosoma 'arimū awau osou amunarūmū karupa'mī are— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau. ³—Ai'iwetetewe karupa'mī jara 'gā 'ua ojewya ukai pe nū. A'eramū karupa'mī raarana 'ga 'ua okwara rawopytymo'woka jupe. Ose re ijara 'gā weymawa renūina. 'Ga reymawa 'ga je'ega kwaapa. A'eramū futat 'ga je'ega kwaapara etee futat 'ua 'ga repejāna. ⁴ Weymawa renū'ē re 'ga awau enune. A'eramū 'ga reymawa awau 'ga rewiri. Awau 'ga oporogytau weymawa upe. A'eramū 'ga je'ega kwaapara etee awau 'ga rewiri. ⁵ 'Ga rewiri etee futat ajemogyau. Tekotee 'ga amū wenūjamū 'ure'ema 'ga repejāna. 'Ga je'ega kwaape'ema. A'eramū awau okwasi'wasi'wau 'ga wi— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁶ Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'gā weapyoe'emamū 'ga je'eg are.

⁷ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'gā nupe:

—A'jea futat je'ea. Wosoma kwara rupi etee te karupa'mīa oi osou wosoma pype. A'eramū je karupa'mī osoma kwara 'jawewara futat. Je rupi etee te ywy pewara 'gā oi osou Jarejuwarete 'ga rupaw ipe. Je rerowiaara 'gā etee te ajemogy Jarejuwarete 'ga remiayuwamū— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe. ⁸—Je renunewe 'ut ma'efera 'gā 'ā e'i pē nupe rakue: “Ore Jarejuwarete 'ga remimurera”, 'jau futatee 'gā pē nupe rakue. O'meramū te 'gā 'i rakue. Muna'ywa 'jawewara 'gā futat poromū. A'ere Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nuenuwi 'gā je'ega rakue— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

⁹—Josoma kwara 'jawe je rekoi. A'eramū pēē pejejorarūmū 'jau jee: “Too ene rupi Jarejuwarete 'ga rupaw ipe 'jau”, 'jawarū jee— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tejeupe aipo 'eramū je 'gā mogyi Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. A'eramū je 'gā mopy'ata'wau, 'gā a'gwau 'jau. A'eramū 'gā opy'a'wyre'emamū ajemogyau. ¹⁰ Muna'ywa 'jawewara Janeruwarete 'ga remiayuwa opyyk, imomapa. A'ere je nanarūi. Jarejuwarete 'ga kwaawukaa te je ruri pē nupe. Pē mogyau nakwaparimū rūi je ruri, pē mopy'ata'wau pē mogyau— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

¹¹—Wyra jara 'ga ojejukau esage weymaw are. 'Miara mara'ne ruramū 'ga weymawa a'gwau jui. A'eramū je weymaw are ipojekua esage ma'e 'gā 'jawe. Tejemiayuwa 'gā je ia'gwau mama'e tywer awi. Temanūmū 'gā nekwawer ipe. A'eramū 'gā amanūarūme'em ojeupe— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe. ¹²⁻¹³—Tekotee 'gā omepyrāmū etee omaenuna ajueymaw are. A'ere na'gā neymawa rūi karupa'mīa. A'eramū 'gā 'miara mara'nea jupe turamū ujāna etee awau jui, karupa'mī rejaa jupe. Najemuaēmi 'gā ee. Na'gā ma'e arūi. A'eramū 'gā ia'gwawe'em. A'eramū 'miara 'ua karupa'mīa mū pyyka, ipytuna mokwasi'wasi'wau ajau— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe. ¹⁴⁻¹⁵—A'ere je

naaipo 'jawe rüi. Je 'ã karupa'mĩ are ipojekuka esage ma'e 'jawewara te. Sã'ã Jeruwarete 'ga je kwaawa. Je nanē 'ã 'ga kwaapa nũ. Nan tee futat je tejemiayuwa 'gã kwaawi. 'Gã nanē 'ã je kwaapa nũ. Anure nipo je manũ 'gã nupe. ¹⁶ A'eramũ nipo tekotee 'gã nanē jeremiayuwa'mũ ajemogyau nũ. Najudeu arũi 'gã. A'ere je te je jerowiarukari 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã ajemogyau jeremiayuwa'mũ. Teje'ega 'gã enuw ire nipo je 'gã nerua 'gã mojopypeukaa ajuee. A'eramũ nipo majepeí tee 'ga jara 'gã nee ojekuka ma'ea— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe, 'gã mu'jau ojee.

¹⁷ —Je te nipo 'ã ajekukaukat 'gã nupe. A'ere je temanũ re je ferawi etee nũ. A'eramũ nipo Jeruwarete 'ga oporomutaramũ nanimenime je ree. ¹⁸ 'Gã nupe tejekukaukare'em ire amunipo 'ã nitywi futari je jukaara 'ga amũ. A'ere je 'gã tejekukaa futari. Tejekukaukaa nipo je 'gã nupe Tejuwarete 'ga remifutar imũ etee futat. Teferawa nanē je afutat nũ. Ymã te Jeruwarete 'ga 'i jee ikue: "Ere ewau ejekukaukaa 'gã nupe. Ene manũ re je ene moferawi etee nũ", 'jau Jeruwarete 'ga jee ikue. A'eramũ je tejua tejekukaukaa 'gã nupe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe 'gã mu'jau ojee.

¹⁹ Aipo renuw ire peuwara 'gã ajamueu 'ga je'eg are. ²⁰ —Mama'eukwaawa nipo 'ga 'ã wereko— 'jau 'gã ajaupe. —Mama'eukwaawa nipo 'ã 'ga amoje'egukat ite'at ma'e 'jawe janee kũi. Ma'eramũ sipo ajee pẽporenuwiwet 'ga je'eg are pejejupa?— 'jau 'gã ajaupe.

²¹ A'ere amumera 'gã 'i:

—Nanarũi mama'eukwaawa rerekwara 'gã je'egi. Ae mamã'ẽ sipo mama'eukwaawa? Nana'uweri— 'jau 'gã ajaupe, ajamueu 'ga ree.

Judeu 'gã nuerowiari futari 'ga

²²⁻²³ Anure Jejui 'ga awau Jerusareg ipe nũ. Janeruwarete 'ga mogyaawa 'ogeikwara pakuja 'wyr ipe 'ga akou, Sarumãu 'ga ma'ea 'jawa 'wyr ipe 'ga akou. Judeu 'gã maraka wapo Jerusareg ipe rakue. Ymã te 'gã ypy 'gã Jarejuwarete 'ga mogyaawa apoi rakue. Iapopaw ire 'gã 'jau "Agamũ ene mogyaawa, kũ Ku'jyp", 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramũ 'gã maraka apou aipo are wea'awamũ. 'Ara ro'ysagũũ rupi 'gã aipoa maraka apou wea'awamũ. ²⁴ Jarejuwarete 'ga mogyaaw ipe Jejui 'ga rekoramũ, kwaiwete 'gã ajatykau 'ga ree. A'eramũ 'gã 'jau Jejui 'ga upe:

—Maranime te erejemome'u oree? Ene futat te Jarejuwarete 'ga remimur-eramũ ereko?— 'jau 'gã 'ga upe.

²⁵ A'eramũ Jejui 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ajemome'u futat ako je pẽ nupe ko. A'ere ako naje rerowiari etee pejepe ko— 'jau 'ga 'gã nupe. —Tejuwarete 'ga je'eg imũ 'ã je mama'e apou tekou. Kwaiwete je 'ã 'gã katu'ogi tekou. Aipoa amunipo 'ã je kwaawukat pẽ nupe. ²⁶ A'ere 'ã naje rerowiari etee pejepe. Najeremiayuwa rüi tãmẽjẽ 'ã pẽẽ. A'eramũ pẽẽ je rerowiare'ema futat pejejemogyau. ²⁷ Jeremiayuwa 'gã wenup jeje'ega. Okwaap je tejemiayuwa 'gã. A'eramũ 'gã je rerowiaa. ²⁸ 'Gã te je amogy namutat. A'eramũ nipo je anure 'gã nerawau Tejuwarete 'ga pyri. Nitywi futari 'ga amũ je wi 'gã pojekaara 'gã— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe. ²⁹ —Jeruwarete 'ga 'ã pãjẽeteetea. 'Ga te 'ã opãjẽa amut jee. A'eramũ 'gã amũ je wi jeremiayuwa 'gã pojekawe'em futat. ³⁰ Je te 'ã Tejuwarete 'ga 'jawewara. Majepeí tee ako ma'e 'jawe ore rekoi— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

³¹ Aipo ojeupe 'ga 'eramũ, 'gã ita pyyka 'ga ree.

—Simono imomoa 'ga ree 'jau— 'jau numiamũ.

³² A'ere Jejui 'ga 'i 'gã nupe:

—Mama'e esagea etee te je 'á aapo tekou kwaiwete. Tejuwarete 'ga je'eg imū je iapoí. Maranuara jeporowyky are te je juka are pēfuewet?— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

³³ —Naani. Naeneremiapofer are rūi orefueweramū ene ree. Janeruwarete 'ga te 'á erekurap ekou. A'eramū ore oroporojukaweramū ene ree— 'jau 'gā 'ga upe. —Kūima'e teea te ene. A'ere 'á ene "Je Jarejuwarete 'ga 'jawewara", ere oree. Aipo ene'ea 'ga kurapara te ereko— 'jau 'gā Jejuí 'ga upe amara'neramū 'ga ree.

³⁴ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ymā te 'á pēypy 'gā ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. "Pēē 'á Ku'jywa 'ga 'jawewara", 'jau 'ga 'á 'gā nupe rakue. Aipo ojeupe 'ga 'e are 'gā ka'arana kwasiaa inuga rakue. ³⁵ Ni'mei futari Janeruwarete 'ga. A'eramū 'ga je'ega rerekwara ka'arana nanē o'me'emamū nū. Aipoa 'á jane sikwaap. A'eramū 'ga a'jea futat aipo 'jau 'gā nupe rakue. ³⁶ Ma'eramū sipo ajee je aipo 'jawarū'em pē nupe, "Je 'á Ku'jywa 'ga ra'ya", 'jawarū'em pē nupe? Maran sipo je a'eramū aipo 'eramū 'ga ago'wau tekou? 'Ga te 'á je mut ywy pe ikue— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe. ³⁷ —Tejuwa 'ga porowyky je iapoe'emamū kasi je rerowiat pejepe ne. ³⁸ A'ere ki 'ga remiapoa je iapo re je rerowiat pejepe. Je rerowiare'emamū miamū ki jeremiapoa perowiat. A'eramū nipo pēē ore kwaapa. Tejuwarete 'ga rewiri etee futat je rekoi. 'Ga nanē akou je rewiri etee futat nū. Norojepe'ai futari ore arajauí— 'jau Jejuí 'ga 'gā nupe.

³⁹ Aipo 'e are 'gā 'ga pyyg are afueweramū nū. A'ere 'ga jepe'ai 'gā nui.

⁴⁰ A'eramū ore arawau oroyaapa Jejuí 'ga reewe, Jotāu ry owajara katy. Juá 'ga ae pymīawer ipe ore arawau oropytau. ⁴¹ A'e pe kwaiwete 'gā awau Jejuí 'ga rekaa.

—Juá 'ga nuapoí futari aeremiapoe'ema ako ikue. A'ere a'jea futat 'ga 'eawer imū etee futat Jejuí 'ga iapoí 'awamū— 'jau 'gā ajaupe.

⁴² A'eramū peu oo ma'e 'gā kwaiwete Jejuí 'ga rerowiaa nū.

11

Lasaru 'ga moferapawet

¹ Lasaru 'ga ojero'wau wenyra 'gā nupe rakue. 'Ga renyra ēē rera Maria. Ajepeja ēē rera Marta. Petani pe 'gā 'wyrā. ² Aipo Mari ēē futat jany kasiga reko'woka Jejuí 'ga py are, 'ga py pireita ipyu. A'ere ēē 'ga py pirei re u'awa pyu etee futat 'ga py mukaga 'ga wí. A'e ēē kywyrā 'ga poromū ojero'wu.

³ A'eramū 'ga renyra 'gā 'ga amū monou Jejuí 'ga renūina:

—"Enejekoty'aawa 'ga ojero'wu 'upa, ki Ku'jyp, ere ki kīā upe", e'i 'ga renyra 'gā jee ai'í— 'jau 'ga Jejuí 'ga upe awau.

⁴ A'eramū aipo ojeupe oporeawuara 'ga 'eramū Jejuí 'ga 'jau:

—A'jea futat 'ga jero'wui 'upa. A'ere 'ga namanūi futari ojero'wu upe. 'Ga jero'wu are nipo pēē 'awamū Jarejuwarete 'ga pājēa peesak. "A'jea futat Janeruwarete 'ga ra'ya 'ga pājēreteā ra'e", 'jau nipo pēē jee— 'jau Jejuí 'ga oree.

⁵ Jejuí 'ga jekoty'aawa Marta ēē, ēē kypy'yrā ēē, 'gā kywyrā 'ga, Lasaru 'ga. Mīmera 'gā Jejuí 'ga jekoty'aawa. ⁶ A'etea 'ga 'ga rera renuw ire miamū opytau etee 'upa peu, mukūi 'ga osea peu. ⁷ Mukūi oser ire Jejuí 'ga oje'ega wemimū'eramū oree:

—Pe'je iruukwe. Soo Judeja ywy pe 'jau nū— 'jau Jejuí 'ga oree.

⁸ A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Tee nū'ū. 'Awamueuu ako peuwara 'gā fueweramū ita pyu ene juka are ai'i nū'ū. Te maran a'e pe jane oi etee jarejewya peu nū?— 'jau ore 'ga upe.

⁹ A'eramū Jejuí 'ga 'jau ore:

—'Arimū wata ma'eramū ae nitesirūgatui. Nu'ara'uweri ae 'arimū wata ma'eramū wyy kwara pype. 'Arimū wata ma'eramū ae nokyjei watau akou. Nan tee futat je rekoí tekyjawe'em. Je manūawa upe iwaēme'emamū 'gā naje pyyga'uweri. A'eramū je tekyjawe'em. ¹⁰ Ypytunimū wata ma'eramū te ae 'ari wyy kwara pype otesirūgaturamū— 'jau 'ga ore.

¹¹ Aipo 'e re Jejuí 'ga 'jau ore nū:

—Janejekoty'aawa 'ga, Lasaru 'ga oset 'upa. A'eramū je tewau 'ga momaka 'ga ser awi— 'jau 'ga ore.

¹² A'eramū ore 'jau 'ga upe:

—Oser ire sipo ajee 'ga pagí, ojekatu'oka nū— 'jau ore 'ga upe.

¹³ “Lasaru 'ga amanū 'upa” 'ea futat 'ga poromū imome'wau ore numi-amū. A'ere ore norereapyoi te ee aipo 'ga 'eramū. “‘Ga set tee upe sipo 'ga 'i pa”, 'jau etee ore. ¹⁴ A'eramū 'ga imome'wau katu ore:

—Amanū Lasaru 'ga 'upa, a'e je pē nupe kūi. ¹⁵ A'ere aipoa je upe esageramū 'ga pyri jane rekoe'ema. Jeroryp je 'awamū tepājēa pē nupe esaukar are. Taje rerowiar ete ete pejepe 'awamū taetu 'jau. A'eramū jane jarewau 'ga resaka— 'jau 'ga ore.

¹⁶ Aipo 'erauwe kunumí jopewa 'jau, Tome 'ga 'jau:

—Pe'je jane nanē. Soo jaremanūmū 'ga rupi— 'jau 'ga ore. —Peu 'ga oramū nipo 'gā 'awamū 'ga jukai. A'eramū jane nanē jarewau jaremanūmū 'ga rupi— 'jau 'ga ore. A'eramū ore arawau Petani pe Jejuí 'ga rupi.

¹⁷ Petani pe ore waēm ire peuwara 'gā 'jau Jejuí 'ga upe:

—Amanū enejekoty'aawa ai'i. A'eramū ore erawau inuga ita kwara pype ai'i. Irūpāwē iseri 'awamū— 'jau 'gā Jejuí 'ga upe.

¹⁸ Aipoa amunawa Petani 'jawa 'upa Jerusarega pyriuu. Tres kilometro etee mukua jui. ¹⁹ A'eramū Jerusareg ipewara 'gā 'ua 'ga renyrera 'gā pyri. Mari ēē, Marta ēē. Mímera 'gā nesaka 'gā 'ua 'gā mojemogyppyka'í 'gā kokare'em awi. ²⁰ A'eramū 'gā amū awau Jejuí 'ga mome'wau Marta ēē upe: —Jejuí 'ga 'ut owaēma ra'e— 'jau 'gā amū awau ēē upe.

A'erauwe Marta ēē awau ore rowosōu. A'ere Mari ēē reni oje'wyr ipe futat.

²¹ A'eramū Marta ēē etee awau, u'arasiga ēē erawau Jejuí 'ga rowosōu.

A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—'Au ene reko re amunipo 'ā jekywyra kīā namanūi rai'i— 'jau ēē 'ga upe. ²² —A'ere 'awamū ojeupe ene porogytaramū miamū Janeruwarete kīā mama'e apoí enee. Akwaap je aipoa— 'jau Marta ēē Jejuí 'ga upe.

²³ A'eramū Jejuí 'ga 'jau Marta ēē upe:

—Oferap futat enekywyra 'ga enee nū ī— 'jau 'ga Marta ēē upe.

²⁴ A'eramū Marta ēē 'jau 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. “Janeruwarete kīā 'awa wyy mateepaawa 'ara rupi ae mū'ēi tywy awi nū” 'ea a'jea futat— 'jau ēē 'ga upe. —A'ea 'ara rupi tāmējē te nipo jekywyra kīā ferawí nū— 'jau Marta ēē 'ga upe.

²⁵ A'eramū Jejuí 'ga 'jau Marta ēē upe nū:

—Je 'ā a'jea futat ae moferapara. Je futat 'ā ae mogyara. Je rerowiaaramū pemanū agawewe. A'ere peferaw etee nū. ²⁶ Je rerowiaara 'gā, jeje'eg imū etee mama'e apoara 'gā nooi futari mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jarejuwarete 'ga pyri te je rerowiaara 'gā oi oferapa amanūu'jape'ema. Érerowiat ajee aipoa ī?— 'jau Jejuí 'ga Marta ēē upe.

²⁷ A'eramū ēē aipo 'ga 'e re 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū rā. Arowiat futat je ene kī'i. A'jea futat ene Jarejuwarete kīā remimureramū ereko. A'jea futat ene kīā ra'yrareteramū ereko. Ymā te 'ā kīā "ywy pewara 'gā nupe ekwap", kīā 'i enee rakue— 'jau ēē Jeju 'ga upe.

²⁸ Aipo 'e re Marta ēē awau ojewya oje'wyr ipe nū. Okypy'yra ēē renūina ēē awau. Owaēmawe ēē 'jau okypy'yra ēē upe, Mari ēē upe:

—Moromu'jara kīā, Jeju kīā, 'ut owaēma kyn. "Tene ēē ruri oje'ega jee", e'i kīā enee ko kyn— 'jau ēē meewere'i weweworamū okypy'yra ēē upe.

²⁹ Aipo ojeupe ēē 'erauwe Mari ēē weaiteramū awau Jeju 'ga repejāna.

³⁰ Norojori we ore orowaēma katu amunawa upe. Marta ēē ore rowosiawer ipe etee arajupa oropytu'wau. ³¹ Mari ēē orauwe ēē pyri ajatyka ma'efera 'gā awau ēē rupi.

—Tywy pē nipo kwe ēē oi ajaa'wau. Pe'je soo ēē rewiri— 'jau 'gā ajaupe awau ēē rewiri.

³² Ore upe owaēmawe Mari ēē awau wapyka wenupy'āu Jeju 'ga rowase.

—Ku'jyp. 'Au ene reko re amunipo 'ā jekywyra kīā namanūi rai'i— 'jau Mari ēē Jeju 'ga upe.

³³ A'eramū Jeju 'ga Mari ēē joo'o resaka. Ēē rewiri oo ma'e 'gā joo'o resaka nanē nū. A'eramū 'ga u'arasigamū ajemuaēma 'gā nee. ³⁴ A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ma'ape ajee pemono rai'i?— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe oje'ega.

—Ere ejua esaka— 'jau 'gā 'ga upe.

³⁵ A'eramū Jeju 'ga ajaa'wau u'ama.

³⁶ 'Ga joo'o resakawe 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Noko 'ja. Noko Lasaru 'ga 'ga jekoty'aawaretea futat rai'i 'ja. Esak 'ga joo'oa 'ga ree kūi— 'jau 'gā ajaupe.

³⁷ A'eramū amumera 'gā 'jau:

—Maran ajee 'ga a'eteā eae'ema 'ga amū mamā'ēi rai'i, a'e te je a'i kūi. Maran ajee 'ga Lasaru 'ga nuesagi 'ga jero'wu awi rai'i 'ū. 'Ga jukaukare'ema amunipo 'ā 'ga 'ga jero'wu upe rai'i— 'jau 'gā ajaupe.

³⁸ A'eramū ore arawau 'gā nupi. Jeju 'ga u'arasiga rerawau erowaēma ita kwara upe. Ita kwara rawopytymawamū 'gā itauu monou im'ina iawopytyma. ³⁹ A'eramū Jeju 'ga 'jau:

—Pe'je itauu pē au jui— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū Marta ēē 'jau:

—Koo. Naani nūrā. Ipysoyay nipo nūrā. Irūpāwē 'awamū iseri nūrā— 'jau etee ēē 'ga upe.

⁴⁰ A'eramū Jeju 'ga 'jau ēē upe nū:

—Maran ajee je 'i enee ra'e a'i i. "Je rerowiar ire nipo ereesak Jarejuwarete 'ga pājēa", je 'i enee ra'e a'i i— 'jau 'ga Marta ēē upe.

⁴¹ A'eramū 'gā ita kwara rawopytymawa pe'au jui 'ga upe. A'erauwe Jeju 'ga amā'jau ywau:

—Kiapi'ni. Aje'eg je enee. ⁴² Ene 'ā jeje'ega ereenup e'yina— 'jau Jeju 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe. —Jeje'eg are ako eneporenuwiwet jepi. A'eramū je aipo 'jau enee 'auwara 'gā nemianuwamū. Kasi a'e pe 'gā naje rerowiari ne. "A'jea futat Janeruwarete 'ga 'ga muri janee rai'i", te'i 'gā jee 'jau. 'Awa 'ara rupi 'gā enepājē resagi— 'jau Jeju 'ga oje'ega 'Uwa 'ga upe.

⁴³ 'Uwarete 'ga upe oje'ēmaw ire Jeju 'ga wafukaita Lasaru 'ga upe:

—Ere ejua eēma, ki Lasaru— 'jau Jeju 'ga oje'ega Lasaru 'ga upe.

⁴⁴ A'erauwe Lasaru 'ga ferawi 'ua uēma ita kwar awi. Wauwanawa taity rera enafu'ama enuēma ita kwar awi wakaga auwanawa reewe. 'Ga ēmauwe Jeju 'ga oje'ega 'ga resakara 'gā nupe:

—Pe'je 'ga piara rapa 'ga wi. Tuata 'ga 'jau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

*Jejui 'ga ree ifuwet ma'e**(Mateu 26.1-5; Maku 14.1-2; Luka 22.1-2)*

⁴⁵ A'eramū 'ga moferawa resakara 'gā Jejui 'ga rerowiaa kwaiwete. Mari ēē rupi oo ma'efera 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. ⁴⁶ A'eramū 'gā amū awau imome'wau fariseu 'gā nupe:

—Jejui 'ga Lasaru 'ga omoferap ko, irūpāwē 'ga ser ire ko— 'jau 'gā awau Jejui 'ga mome'wau fariseu 'gā nupe.

⁴⁷ A'eramū fariseu 'gā ajatykau mainana 'wyriara 'gā netee. Opytuna 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nanē ajatykau 'gā nee nū. Ajatykau oporogytau Jejui 'ga ree:

—Maran te jane Jejui 'ga rerekoi? 'Awamū 'ga tee te ā mama'ea janeremi-apoe'ema wapo akou kwaiwete a'i kūi— 'jau 'gā oporogytau Jejui 'ga ree.

⁴⁸ —Nanuar awi 'ga momige'emamū nipo 'gā najuejue etee 'ga rerowiari. A'eramū futat nipo 'gā 'ga mogou 'wyriaramū ojeupe. A'eramū futat nipo jane'wyriararete 'ga Roma pewara 'gā 'wyriara 'ga wemiayuwa 'gā mua jane apisau, Janeruwarete 'ga mogyaawa retygukaa 'jau nipo 'ga 'gā murukaa— 'jau 'gā ajaupe.

⁴⁹ A'eramū mainana 'wyriararete 'ga, Kaifasi 'ga oje'ega 'gā nupe. Kaifasi 'ga 'wyriaramū 'ūina 'gā nupe aipoa kwara rupi rakue. A'eramū 'ga a'eramū oje'ega 'gā nupe:

—Nepēneapyoi we futat 'ga ree? ⁵⁰ 'Ga futat ijukapyramū. A'eramū 'ga etee futat amanūmarūmū najuejue etee jane apisiukare'ema— 'jau Kaifasi 'ga oje'ega wemiayuwa 'gā nupe.

⁵¹ A'ere Kaifasi 'ga naoje'eg imū etee rūi aipo 'ga 'i. Janeruwarete 'ga te aipo amu'eukat 'ga. Ojetee oje'ēma'e 'jawe 'ga poromū oje'ega ajaupe. “Jejui 'ga etee futat amanūarū jane apisiukare'ema”, 'ga mu'eukaa ajaupe. ⁵² Judeu 'gā tywera upe futat 'ga manūi. A'ere na'gā tywera upe etee rūi Janeruwarete 'ga 'ga jukaukari. Judeue'ema 'gā nupe nanē 'ga manūi nū, majepe'i 'ywetee jane mogyau.

⁵³ Aipoa ojeupe Kaifasi 'ga 'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Maran te jane Jejui 'ga pyygi 'ga jukau?— 'jau 'gā ajaupe oporogytau.

⁵⁴ A'eramū Jejui 'ga awawe'em Judeja ywy pe. Arawau Efrai 'jaw ipe etee. Aipoa 'upa jūmire'ema pyri. Aipo pe ore oropytau.

⁵⁵ Oreyppy 'gā Egitu ywy awi enū'ēawer awi wea'awa maraka upe iwaēm ja'wyja'wyraruwe judeu 'gā awau ajatykau peu Jerusareg ipe kwaiwete. Oje'wyr awi 'gā awau ajatykau Jerusareg ipe. Maraka apoawa upe iwaēme'emauwe 'gā mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee ojekatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe. ⁵⁶ A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga mogyaaw ipe awau Jejui 'ga rekaa numiamū. A'ere 'gā nuekoari 'ga. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—'Ut sipo 'ga 'au maraka are jane pyri?— 'jau 'gā ajaupe.

—Too. Maran gatu nipo 'ga 'ure'ema— 'jau 'gā ajaupe.

⁵⁷ A'eramū mainana 'wyriara 'gā 'jau fariseu 'gā netee:

—Jejui 'ga resakaramū ki pejot 'ga mome'wau oree— 'jau 'gā maraka are 'ut ma'e 'gā nupe.

Jejui 'ga pyyg are 'gā afuweramū. A'eramū 'gā poromū 'jau, “pemome'u ki 'ga oree”, 'jau 'ga 'gā nupe.

12*Jejui 'ga ree jany kasiga reko'wokawet**(Mateu 26.6-13; Maku 14.3-9)*

¹ Egitu ywy awi oroypyfera 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wyrauwe ore arawau Petani pe.

A'eramū Jejuī 'ga ore rerawau wemimofera'wera 'ga 'wyr ipe, Lasaru 'ga 'wyr ipe. ² A'eramū peu ore waēm ire, peuwara 'gā mama'e apou oree, ore mojemī'waawamū. Marta ēē mama'e rerua mama'e 'wawa 'arimū oree. A'eramū Lasaru 'ga nanē 'ua wapyka ojemi'waa Jejuī 'ga pyri. ³ A'eramū Mari ēē jany kasiga ryrū ppyka erua. Aipoa jany kasiga wepyeteramū agawewi. A'etea Mari ēē aipoa jany kasiga werut eko'woka Jejuī 'ga py are. Naritu 'jau 'gā aipo jany kasiga upe. 'Ga py pireita ipyu. 'Ga py pirei re ēē u'awa pyu etee futat 'ga py mukaga. Jany kasiga okwasi'wau 'gā noga raipy pype. ⁴ A'ere Jejuī 'ga remimu'eramū ore mū narafutari. Judas Iskariote 'ga nafutari aipoa. Judas 'ga futat ia'wyr'e'ema 'gā nupe Jejuī 'ga monoara. 'Ga futat poromū nafutari jany kasiga pyu Jejuī 'ga py pireja.

⁵ —Kuu. Ma'eramū sipo ēē ime'ege'ema ka'aranūū are 'wei. Epy te 'ā 'aga jany kasiga. Tresētu ka'aranūū 'ua ee. A'eramū amunipo 'ā ēē ime'ega ka'aranūū are ojeupe. A'eramū amunipo 'ā ēē epyfera mua janee. A'eramū amunipo 'ā jane imojo'oka ikaraemāe'ema 'gā nupe— 'jau 'ga 'ūina.

⁶ Judas 'ga najemuaēmi agawewi ikaraemāe'ema 'gā nee. O'meramū te 'ga 'i. Jejuī 'ga remimu'ea futat 'ga numiamū. 'Ga futat ka'aranūū yrū rerekwara. A'eramū 'ga amunarūmū ka'aranūū are ojeupe jepi. Muna'ywa futat 'ga. A'eramū 'ga poromū jany kasiga me'eg are afueweramū. “Amojo'ok amunipo 'ā je epyfera tejeupe”, 'jau 'ga ojeupe numiamū.

⁷ Aipo 'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Tene ēē iapoi. 'Aga jany kasiga ēē om'iyigatu je manūnamū je ree eko'wogipyramū te rai'i numiamū. A'ere ēē 'awauwe eko'wogi je ree. Tene ēē iapoi jee— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe. ⁸ —Ikaraemāe'ema 'gā nooa'uweri futari pē nui. A'eramū ene anure mama'e monou 'gā nupe ejemifutar imū 'jau. Je te nako fukui futari pē pype— 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe.

⁹ A'eramū judeu 'gā Jejuī 'ga rekwawa kwaapa.

—Petani pe 'ga oi akou ra'e— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā kwaiwete awau Jejuī 'ga rewiri. Lasaru 'ga resaka nanē 'gā awau nū. Jejuī 'ga remimofera'wera 'ga futat poromū Lasaruramū. ¹⁰⁻¹¹ Lasaru 'ga moferawamū 'gā kwaiwetewete Jejuī 'ga rerowiaa. Mainana 'wyrriara 'gā nerowiar awi 'gā opoia. A'eramū 'gā Jejuī 'ga rerowiaaretea futat ajemogyau. A'eramū mainana 'wyrriara 'gā amara'neramū 'gā nee. Lasaru 'ga resaka 'gā oramū mainana 'gā Lasaru 'ga juka are afueweramū.

Kawaru'i 'arimū Jejuī 'ga ataawet

(Mateu 21.1-11; Maku 11.1-11; Luka 19.28-40)

¹²⁻¹⁸ Ai'iwe ore arawau Jerusareg ipe Jejuī 'ga rupi. Kawaru'i aranuwa-mueuu 'arimū Jejuī 'ga 'ua akou. A'eramū muku awi maraka are 'ut ma'e 'gā 'ga rera renupa.

—Aipo Jejuī 'ga ruri akou— 'jau peuwara 'gā Jerusareg ipe 'ut ma'efera 'gā nupe. —'Ga futat 'awamue Lasaru 'ga omofera'p ai'i. Ita kwara pype 'ga ruwamū 'ga wafukaita 'ga reumera upe ai'i. A'erauwe futat Lasaru 'ga ferawi 'ua uēma ita kwar awi ai'i— 'jau Lasaru 'ga ferawa resakarera 'gā imome'wau kwe awi 'ut ma'efera 'gā nupe. —Pe'je ajee soo Jejuī 'ga resaka 'ū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā kwaiwete awau 'ga rowosōu. 'Gā ku'ia 'gā nerekou. A'eramū 'gā a'eramū pinowa rerawau imowawaka 'ga repejāna. 'Ga resakawe 'gā wafukaita 'gā nupe:

—Janeruwarete 'ga 'ā esageay. Ene 'ā 'ga remimurera futat. Ene futat 'ā Israeu juapyreramū ore upe 'wyrarareteramū. A'eramū ki Janeruwarete 'ga ojejukau esage ene ree— 'jau 'gā wafukaita Jeju 'ga upe.

Kawaru'i arimū Jeju 'ga 'ua owaēma Jerusareg ipe. Ymā Sakari 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue. “Pekyje kasi Jerusareg ipewaramū ne. Kwe pē'wyrararete ruri kawaru'i 'arimū”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue.

A'ere aipo are ore norereapyoi, aipoa 'ga waēmaw ipe iaporamū. A'ere anure ywag ipe Jeju 'ga o re tāmējē te orereapyoramū 'ga remikwasiarera ka'aran are ikue. “A'jea futat. 'Ga remikwasiarer imū etee futat 'gā iapoi rai'i”, 'jau ore arajaupe, ywag ipe 'ga o re.

¹⁹ Jeju 'ga repejāna 'gā oo resakawe, fariseu 'gā 'jau:

—Kuu. 'Gā juejue nipo oo Jeju 'ga repejāna ki sa, “perowiar awi 'ga” 'eramū etee pa 'gā 'ā nū— 'jau 'gā ajaupe.

Amanūawama Jeju 'ga imome'uawet

²⁰ Grego 'gā amū awau judeu 'gā nupi Jerusareg ipe. Janeruwarete 'ga muorypa 'gā awau 'gā nupi maraka pe. ²¹ A'eramū 'gā awau oje'ega Filipe 'ga upe. Pesaita pewara Filipe 'ga. Garireja ywy pe aipoa amunawa Pesaita 'upa. A'eramū grego 'gā 'jau Filipe 'ga upe:

—Oreposesagiwer ore Jeju 'ga ree, ki Filipe— 'jau 'gā 'ga upe.

²² A'eramū Filipe 'ga Andre 'ga upe ra'ne awau imome'wau. A'eramū Andre 'ga Filipe 'ga rerawau Jeju 'ga upe.

—Grego 'gā 'ut amū ene resaka, ki Jeju— 'jau 'gā 'ga upe.

²³ A'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je 'ā Jarejuwarete 'ga remimurera. A'eramū nipo anurenure'i je manū re 'gā 'jau kwaiwete jee: “Eteete ma'e 'gā apyraapara 'ga ra'e”, 'jau nipo 'gā jee, je manū resaka— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ²⁴ —Sā'ā juowuu a'ŷja otyme'emamū ipytune'ema. Majepei tee futat a'ŷja. A'eramū futat ojemoteu otym ire te ipori. A'eramū futat waramū ojeme'yita wa'ŷja pyu. A'eramū te nojemoteei a'ŷja. Nan tee futat je manū re jeremiayuwa 'gā jeme'yi. Je manū re kwaiwetewete ajemogyau namutamutat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

²⁵ —Janeruwarete 'ga remifutara apoare'ema 'gā a'ŷi tyme'ema 'jawe. 'Gā neko'i ekoetei tee. Amanū re awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri. A'ere Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apoara 'gā itympyrera 'jawe. Nokyje 'gā amanū awi. A'eramū nipo anure 'gā ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi futat— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe oporogytau 'ūina.

²⁶ —Jeremiayuwamū pejejekoweramū ki jeje'ega peenup, jeremifutar imū etee futat mama'e apou. Nan pejemogy je pyri namutat a'jea futat. A'eramū nipo jeremiayuwa 'gā nupe Jeruwarete 'ga 'jau: “'Gā esageay jee”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe jee— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

²⁷ —Jepy'a'wyt je tekou. Maran te je rekoi, na'ea'uweri je Jarejuwarete 'ga upe. “Je rereko tywerukar awi ape 'gā nupe”, na'ei futari je 'ga upe nū. Nanuaramū futat je ruri ikue. Ijukapyramū futat 'ga je muri ikue. A'eramū nipo 'gā je rereko tyweaete futat je jukau— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe.

²⁸ Aipo 'e re Jeju 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Mama'ea eapo ejemuorywukaa 'gā nupe, Kiapi'ni— 'jau 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

Aipo ojeupe 'ga 'eramū 'ga oje'ega mua 'ga upe ywag awi:

—Mama'e mū futat ako je aapo tejemuorywukaa 'gā nupe ko. Anure tāmējē te nipo je iapou'jawi nū— 'jau Ku'jywa 'ga oje'ega mua wa'yra 'ga upe.

²⁹ Aipo renupawe pewara 'gā amū 'jau ajaupe:

—Kuu. Ma'ja te poromū?

—Aman aunuga nipo aipo kūi— 'jau 'gā ajaupe.

—Naani nū'ū. Ywagipewara 'ga amū te nipo aipo oje'ega amut 'ga upe nū'ū— 'jau amumera 'gā ajaupe.

³⁰ A'eramū Jeju 'ga 'jau ore upe juejue:

—Naje ree rūi 'ga je'egi jee. Pē nee te 'ga je'egetei— 'jau 'ga ore upe imome'wau. ³¹ —'Awamū nipo Jeruwarete 'ga 'i: “Neperowiari jera'yra 'ga. A'eramū pēē pejekwau jee”, 'jau nipo 'ga 'gā nupe. A'eramū 'ga 'awamū futat je rerowiare'ema 'gā 'wyriara pājē mateepapa jui— 'jau Jeju 'ga oree. ³² —'Ypeywar are temono temu'm ire te nipo je tejerowiarama 'gā murukari tejepyri— 'jau Jeju 'ga oree.

³³ Aiporamū futat 'ga amanūawama mome'ui oree.

³⁴ A'eramū 'ga je'ega renupara 'gā 'jau Jeju 'ga upe:

—Ma'eramū ene poromū 'jau ki 'ei. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa wemimurama 'ga ree rakue: “Namanūi futari Janeruwarete 'ga remimurera 'ga. Namutat 'ga rekoj amanūme'em”, 'jau 'ga 'ā inuga ikwasiaa ka'aran are rakue: Ma'eramū aje poromū ere oree, aru'e etee ore enee. 'Ypeywar are nipo 'gā je mu'ama, ere poromū nū, aru'e te ore enee a'i kūi. NaJarejuwarete 'ga remimurera rūi tāmējē futat nipo 'ā ene nū'ū?— 'jau 'gā Jeju 'ga upe aipo 'ga 'eramū.

³⁵ A'eramū aipo 'gā 'eramū Jeju 'ga 'jau 'gā nupe:

—Jarejuwarete 'ga je'eg are pē mu'jawamū nanē je ruri ikue. A'eramū ki pēē jeje'ega rerowiaa pejejepype je rekoramū. Jeje'ega renuparamū pēē pejejemogyau 'arimū wata ma'e 'jawe. Sā'ā ae 'arimū mama'e resaga katu katu. Nan tee futat je Tejuwarete 'ga resaukaa pē nupe. A'ere je anurenure'i je oi pē nui nū. Je o re taetu nipo nepēneapyoa'uweri ee. Ee pejejepyoe'em ire nipo pēē iseraip ma'e 'jawe pejejemogyau. Iseraip ma'e 'jawe etee nipo pēē pejejemogyau peje'akwaawe'emamū. Ypytunimū iseraip ma'e 'gā mama'e nuesagi. 'Gā seraiwa mama'ea nuesaukari 'gā nupe— 'jau Jeju 'ga 'gā nupe. ³⁶ —A'eramū ki pēē je rerowiarāmū pejejepype je rekorauwe pejejepyoramū jeje'eg are. A'eramū je tejerowiarāmū pē monou tejemi-ayuwamū. Aiporamū pēē iserauwe'ema 'gā 'jawe. Mama'ea peesak katu katu pejejemogyau. A'eramū 'arimū wata ma'e 'jawe futat pēē— 'jau Jeju 'ga 'ūina 'gā nupe.

Nuerowiari futari 'gā 'ga

Aipo 'gā nupe 'e re Jeju 'ga awau ojepe'au ajemima 'gā nui. ³⁷ Opājē mū Jeju 'ga 'gā nemiapoe'ema apou'jau'japa agawewi 'gā neape. A'etea 'gā nuerowiari 'ga ajemogyau. ³⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga Isai 'ga ka'arana kwasiari inuga jee rakue. “Ene 'ā Orejararetea. A'ere 'gā nitywi oreje'ega rerowiaara. Ene 'ā pājērete agawewi. A'etea 'gā enepājēa nuerowiari futari”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. Aipoa a'jea futat Isai 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue. A'eramū a'jea futat Isai 'ga 'eawer imū etee futat poa.

³⁹ Isai 'ga ka'arana kwasiaru'japa 'gā nee wējēmī rakue nū:

⁴⁰ “Janeruwarete 'ga 'gā namueapyoukari ee.

A'eramū 'gā wapyakwafuge'emamū weapyoe'emamū ee.

A'eramū 'gā a'eramū opoiriwere'emamū otywer awi. Jekatu'og ape, 'jawe'em 'gā 'ga upe.

A'eramū 'ga a'eramū 'gā katu'oke'ema futat”, 'jau Isai 'ga inuga ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁴¹ Jejuī 'ga rurawam are Isai 'ga ka'arana kwasiaa inuga rakue. Isai 'ga weapyoramū Jejuī 'ga rurawam are. Esageay ma'e 'ga. Kūima'eeteete 'ga 'ea 'ga ikwaapa. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'ga rurawam are rakue.

⁴² A'etea 'gā kwaiwete Jejuī 'ga rerowiaa. 'Wyrīa'ri 'gā amū miamū futat 'ga rerowiaa. A'ere 'gā aipo 'eramū eewi nojemome'ui ajaupe. Fariseu 'gā wejue "Jejuī 'ga rerowiaara 'gā simū'ē jarejatykaaw awi 'jau. A'eramū futat imū'ēmyrera 'gā osou'jape'ema jarejatykaawa pype 'jau", e'i fariseu 'gā ajaupe rakue. A'eramū 'gā a'eramū wejue ojemome'wawe'em 'gā nemi-anuwamū. ⁴³ Ajuowase ako esage are etee 'gā wea'aramū. Janeruwarete 'ga rowase ako esage are jēmī 'gā wea'are'emamū.

⁴⁴ A'eramū Jejuī 'ga oje'ega momorayau ojee ajatyka ma'eramū juejue oree:

—Je rerowiaara 'gā je muarera 'ga nanē futat werowiat— 'jau Jejuī 'ga oree. ⁴⁵ —Araju'jawe etee futat ore. A'eramū je resakara 'gā nanē je muarera 'ga resaka futat— 'jau Jejuī 'ga oree. ⁴⁶ —'Awa ywy pe ako je ruri pē mueapyoawamū ai'i. A'eramū je rerowiaara 'gā weapyoramū je ree ajemogyau. Naypytunimū wata ma'e 'jawe rūi 'gā. Ypytunimū wata ma'e 'gā mama'e tywera nuesagi wape awi. A'ere je rerowiaara 'gā nanarūi. 'Arimū wata ma'e 'jawe te 'gā. Je 'ā mama'ea aesaukat 'gā nupe. Mama'e are 'gā mueapyou— 'jau Jejuī 'ga oree.

⁴⁷ —Gā amū nipo jeje'ega renupa ekoete akou. A'ere nipo 'gā nuerowiari jeje'ega. A'etea nipo je "nepēa'wyrī pēē Jarejuwarete 'ga upe", na'ea'uweri 'gā nupe. Naaipo 'gā nupe 'jaramū rūi je ruri. Pētywer awi pē katu'okawamū te je ruri 'awa ywy pe ikue— 'jau Jejuī 'ga oree. ⁴⁸ —Pēē mū nipo jeje'ega rerowiare'ema 'eramū naje rūi areko tywet pēē. Janeruwarete 'ga te nipo wowase pē majatykaawa 'ara upe iwaēmamū e'i pē nupe: "Neperowiari Jera'yrarete 'ga je'ega rakue. A'eramū je pē nerekou tyweaete", e'i nipo 'ga pē nupe— 'jau Jejuī 'ga oree.

⁴⁹ —Najetee rūi te 'ā ojet ikue. Jeruwarete 'ga te je mut pē mu'jaukaa jee ikue. 'Ga 'eawer imū etee futat je tekou teje'ega pē nupe, 'ga je'ega mome'wau. ⁵⁰ 'Ga je'ega renuparamū 'gā jemogyi namutat. 'Au amanū re 'gā awau oferapa ywag ipe Ku'jywa 'ga pyri amanū'u'jape'ema. A'eramū futat 'gā awau ajemogyau peu. A'ea te je 'ā akwaap. A'eramū je a'eu etee futat imome'wau pē nupe— 'jau Jejuī 'ga oree.

13

Wemimu'e 'gā py pireitawet

¹ Maraka apoawa upe iwaēm ja'wyja'wyrāuwe Jejuī 'ga 'jau ojeupe: "Awamū iwaēmi 'gā maraka apoawa upe, Egitu ywy awi oypyfera 'gā nenū'ēawer are wea'awa maraka upe. A'eramū 'awamū futat owaēma ja'wyja'wy je manū'awa upe. Temanū re nipo je oi tejewya ywag ipe Tejuwa 'ga pyri nū", 'jau Jejuī 'ga akou ojeupe etee futat.

Wemiayuwamū 'ga oporomutamū ore ree ikue. Amanū enunewe 'ga mama'e apou oree, ore ree oporomutaawa resaukaawamū ikue.

² Jejuī 'ga 'ūina ojemi'waa ore pyri, wemimu'eramū. A'eramū mama'eukwaawa 'wyrīara Judas 'ga mu'akwaawukare'ema 'ga mogou. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: "Oo pa je Jejuī 'ga monou mainana 'gā po pe kwy", 'jau 'ga ojeupe.

³ Ojemi'waaw ipe Jejuī 'ga 'jau ojeupe: "Ku'jywa 'ga opājēa amut jee. A'eramū je pājēreteramū tekou", 'jau 'ga ojeupe 'ūina. "Ku'jywa 'ga wi futat te ako je ruri ikue. A'eramū je 'awamū tewau tejewya 'ga pyri nū", 'jau 'ga

'ũina ojeupe. “A'ere je teo enune 'gã mu'ei mama'e mũ ree”, 'jau 'ga ojeupe 'ũina.

⁴ A'ere Jejui 'ga afu'ama weteyrũ mosoka ojewi. A'ere 'ga ae piryyypawa pyyka ojeku'afaa ipyu. ⁵ A'ere 'ga 'y reko'woka 'y'asiga pype. A'ere 'ga orepy pireita. Orepy pirei re 'ga imukaga ae piryyypawa pyu, aku'au imamanipyrera pyu. ⁶ Ore mũ py pirei re 'ga ajepeja 'ga py pireita nũ. A'ere ajepeja mũ nũ. A'ere ajepeja mũ nũ. Awau owaẽma Simão Pedro 'ga upe:

—Ere epy mua. Sipirei enepya 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'ere Pedro 'ga 'i etee 'ga upe:

—Kuu. Naani nũ'ũ. Najeremiayuwa rũi te 'ã ene. A'eramũ ene jepy pireitarũe'em— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe.

⁷ A'eramũ Jejui 'ga 'jau Pedro 'ga upe:

—Awamũ nenereapyoi futari jeremiapo are. Anure te nipo enereapyo ee— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

⁸ —Naani futari. Nerepirei futari jepya— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe.

—Naani. Je enepy pireite'emamũ ene najeremiayuwa rũi ereko— 'jau Jejui 'ga Pedro 'ga upe.

⁹ A'eramũ aipo ojeupe 'ga 'erauwe Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Jepya etee kasi ajee erepirei ne nũ. Jepoa we futar iki ajee epirei 'ũ, jeakaga 'jau a'i kũi— 'jau Pedro 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁰ —Naani. Sã'ã ojauk ma'e 'gã piky'ae'ema. 'Gã pya etee 'ã oky'aramũ. A'eramũ 'ã 'gã opya etee ipireita. Nan tee futat petywera Janeruwarete 'ga imoiri pẽ nuĩ. A'eramũ pẽẽ ipiky'ae'ema 'jawewaramũ 'ga upe. Pẽẽ mũ te ajee 'ã nepẽpouriweri pejetywer awi rai'i. A'eramũ Janeruwarete 'ga nanẽ imoire'ema 'ga wi. Aipo 'ga ipiky'a ma'e 'jawe ako ojekatu'oge'ema futat— 'jau Jejui 'ga oree.

¹¹ Jejui 'ga Judas 'ga kwaapa ojee. “Ga futat nipo je mono kũima'e tywera 'gã po pe” 'ea 'ga ikwaapa. A'eramũ 'ga poromũ 'jau oree: “Pẽẽ mũ nipo ipiky'a ma'e 'jawe futat”, 'jau 'ga oree.

¹² Orepy pireipaw ire 'ga afu'ama waity munepa nũ. A'ere 'ga wapyka. Wapyg ire 'ga oje'ega oree:

—Nepẽneapyoi futari jeremiapofer are. ¹³ A'eramũ je pẽ mueapyou ee. “Ga jane mu'jara”, pe'je 'ã jee jepi. “Ga Janejararetea”, 'jau 'ã pẽẽ. A'jea futat pe'je. Namutat je rekoi pẽ nupe. ¹⁴ Je te 'ã pẽ mu'jara. Je futat pẽjararetea. A'etea ako je pẽpy pireita ko, pẽnemiayuwa 'jawe ko. Mama'ea je 'ã aapo pẽ nupe. A'eramũ ki pẽẽ nan tee futat mama'e apou pejejaupe je 'jawe— 'jau Jejui 'ga oree. ¹⁵ —Pẽpy ako je apirei pẽ mu'jawanũ pejejaupe mama'e apo are ko. “Je 'ã kũima'eeteetea. A'eramũ je mama'e apowarũe'em pẽ nupe”, pe'je kasi pejejaupe ne. Je 'jawe futar iki mama'ea peapo pejejaupe pejejopoa— 'jau 'ga oree, orepy pirei re.

¹⁶ —A'jea futat je 'i. 'Wyriara 'gã kũima'eeteetea. 'Ga remiayuwa 'gã o'wyriara nuapyraawi. Moranuwa reroora 'ga nanẽ nuapyraawi omonoara 'ga. A'eramũ je 'wyriara 'jawe futat pẽ nupe. Jeremiayuwa futat pẽẽ. A'eramũ pẽẽ je 'jawe futat mama'e apou 'awamũ. ¹⁷ 'Awamũ pekwaap. A'eramũ pẽẽ je'eawer imũ etee futat mama'e apou. “Pejopoar iki mama'e apo are”, je'eawer imũ mama'e aporamũ nipo pẽẽ pejeku'iramũ pejemogyaũ— 'jau 'ga oree ore mu'jau.

¹⁸ —A'ere je napẽ nupe juejue rũi je 'i. Akwaap je pẽẽ. Tejemimu'eramũ je pẽ mũ'ei. Pẽẽ mũ futat nipo kũima'e tywera 'gã po pe je monou. Ymã we te 'ã 'ga amũ ka'arana kwasiari inuga je ree rakue. “Je pyri ojemi'wat ma'e 'ga amũ nipo je juka are ifuwet”, 'jau 'ga 'ã ikwasiaa inuga ka'aran

are rakue. A'eferupi tee nipo pēē mū je monou 'gā po pe. ¹⁹ A'eramū je tejukae'emauwe aipo mome'wau pē nupe. A'eramū pēē je'eawer imū etee ijeapo re je'eawera rerowiaa. A'eramū nipo pēē 'jau jee: "A'jea futat. Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga ra'e", 'jau nipo pēē jee— 'jau 'ga oree. ²⁰ —A'jea futat je 'i jeremimokwasi'o 'gā nereko esageramū 'gā je nanē je rereko esage ajemogyau nū. Je rereko esageara 'gā je muarera 'ga nanē erekou esage ajemogyau nū— 'jau 'ga oree.

Ae a'wyre'ema upe 'ga monoara 'ga

(Mateu 26.20-25; Maku 14.17-21; Luka 22.21-23)

²¹ Aipo 'e re Jejui 'ga u'arasigeteteramū. A'eramū 'ga 'jau oree:

—A'jea futat je 'i. A'jea futat nipo pēē mū je mono pejepe je ree iporomutare'ema 'gā nupe je jukaukaa— 'jau 'ga oree.

²² A'eramū ore arajemogymogyau etee aramā'jāu arajuee.

—Awŷja upe sipo 'ga 'i poromū?— 'jau ore arajemogyau.

²³ A'eramū je te'ŷina 'ga pyri katu katu teapyka, 'ga jekoty'aawaretea je.

²⁴ A'eramū Simāo Pedro 'ga ojeipoetyka jee.

—“Awŷja upe te ere poromū?” ere 'ga upe— 'jau 'ga jee ojeipoetyka.

²⁵ A'eramū je tejeupe Pedro 'ga 'eramū tejua 'ga rerowyka katu katu.

—Awŷja upe te ere poromū, ki Ku 'jyp?— 'jau je 'ga upe.

²⁶ A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—Peesag ikí je mani'oko'o'i akŷma monoa 'ga po pe— 'jau 'ga jee aipo ojeupe je 'eramū.

'Ga mani'oko'o'i pyyka imuakŷma tyfera pype. A'ere 'ga imonou Judas 'ga po pe. Simāo Iskariote 'ga ra'yra 'ga poromū. ²⁷ Mani'oko'o'ia 'ga po pe imono pyprauwe mama'eukwaawa 'wyriara 'ua osou 'ga pype. A'erauwe Jejui 'ga 'jau 'ga upe:

—Ere ewau ejemiaporama apou tāmējē kamēšete— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁸ A'ere ore 'ga pyri ojemi'wat ma'eferamū norereapyoi 'ga je'eg are.

—Ma'eramū sipo 'ga aipo 'jau 'ga upe 'wei?— 'jau ore arajaupe.

²⁹ —Mama'e mū mua nipo kwe 'ga 'ga monoi kūi— 'jau etee ore arajaupe. “'Ga futat nā'ā ka'aranūū yrū rerekwara re'ā”, 'jau ore. A'eramū ore poromū 'jau “mama'e mū nipo 'ga oo imua”, 'jau ore ee orojeapyoe'ema rerekou.

³⁰ Jejui 'ga wi mani'oko'o'i pyyka ypy we Judas 'ga afu'ama awau uēma ore wi. Awau 'ga oporogytau mainana 'wyriara upe, 'gā nupe Jejui 'ga mono are. Ypytunimū futat 'ga awau ore wi.

Pedro 'ga momoranupawet

(Mateu 26.31-35; Maku 14.27-31; Luka 22.31-34)

³¹⁻³² Judas 'ga ēm ire Jejui 'ga 'jau oree:

—Je pēneki'yraretea. Awamū futat nipo je manūi. Anurenure'i nipo pēē je manū re Jeruwarete 'ga pājē resaka. Jepājēa nanē nipo pēē esaka nū. A'eramū nipo pēē aipo resag ire 'jau oree: “Pēē te 'ā pājēreteu. Pēnesage 'ā oree”, 'jau nipo pēē oree orepājē resag ire, ore muorypa— 'jau Jejui 'ga oree.

³³ —Kunumīmet. Nako'a'uweri je namutat pē pype. Ko'iko'i ete je oi pē nui. Je o re nipo pēē pejewau je rekaa numiamū. A'ere nipo “nepeoa'uweri je waw ipe”, 'jau ako je judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nupe ikue. A'ere je 'awamū pē nupe nanē je 'i aipo 'jau nū— 'jau Jejui 'ga oree. ³⁴ —A'eramū je mama'e yau mū mome'wau pē nupe. Jeporomutat te je 'ā pē nee kwaiwete. A'eramū ki pēē nanē pejeporomutaramū pejejee. Pejejuerekou esage ki je 'jawe.

³⁵ A'eramū pejejuereko esage resakara 'gā 'jau pē nupe: “Jejui 'ga remiayuwa

'gā futat. A'eramū 'gā oporomutaramū ajuee 'ga 'jawe. A'jea futat 'gā 'ga remiayuwā ra'e", 'jau nipo 'gā pē nesaka— 'jau Jejuī 'ga oree.

³⁶ Aipo 'ga 'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Ma'ape ene ewau poromū, ki Ku'jyp?— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Nereo'a'uweri je rupi 'awamū. Anure te nipo ereo je rewiri— 'jau etee 'ga 'ga upe.

³⁷ —Ma'eramū je tewawe'em ene rupi ki 'ei? Ene reewe futat je manūi tewau kūi— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

³⁸ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe nū:

—“Ene reewe futat je oi temanūmū”, 'jau ene kūi. A'ere je te a'jea futat je 'i ene kūi. 'Awa ypytuna rupi futat nipo ene 'me 'gā nupe muapyt, je kwakupa nipo 'gā nupe wyrasokwē je 'eg enunewe kūi— 'jau Jejuī 'ga Pedro 'ga upe.

14

Janeruwarete 'ga rupap

¹ Jejuī 'ga 'jau wemimu'eramū oree ikue:

—Pē'arasig kasi ne. Pejepy'a'wyre'emamū nanē pejejemogyau nū. Jarejuwarete 'ga ree etee pejejemogypyka pejejemogyau. Je ree nanē pejejemogypyka pejejemogyau nū. ² Jeruwarete 'ga rupaw ipe kwaiwete 'oga. A'eramū je pēnupawa mogatyrūmū tewau. Aipo tywe'em ire amunipo 'ā je aipo na'ea'uweri pē nupe. ³ Pēnupawa mogatyrūmaw ire nipo je tejua pē nupe, pē nerawau peu tejepyrī pē mogyau. ⁴ Pekwaap futat 'ā je wawa piara— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

⁵ A'eramū Tome 'ga 'jau 'ga upe:

—Norokwaawi ore ene wawa, ki Ku'jyp. Maran sipo ore ene wawa piara kwaawi?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

⁶ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Je futat 'ā pe 'jawewara. Je rupi etee te peo Jeruwarete 'ga pyri. Je 'ā mama'e a'jea etee omome'u. Je futat ae mogyara. Je futat omonoukat pēē imogyau Jarejuwarete 'ga pyri, a'e je 'ā pē nupe jepi. ⁷ Je kwaaw ire Jeruwarete 'ga nanē pekwaap nū. 'Awamū 'ā pekwaap 'ga futat. A'eramū nipo pēē 'ga resaka futat— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

⁸ A'eramū Filipe 'ga 'jau 'ga upe:

—Eesaukat Jarejuwarete 'ga oree, ki Ku'jyp. 'Ga resag ire torerekōēāi arajemogyau 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

⁹ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'ga upe:

—Naje kwaawi we nipo ape ki sa? Ymā agawewi te 'ā je rekoī pē pype a'i kūi? Je resakara 'gā Jeruwarete 'ga nanē wesak futat nū kūi. Ma'eramū ene poromū “Jarejuwarete 'ga eesaukat oree”, 'jau jee 'ū? ¹⁰ Jeruwarete 'ga je 'jawe futat kūi. Je nanē 'ga 'jawe futat kūi. Majepei teewara 'jawe futat ore rekoī kūi. Nererowiari nipo aipoa ki sa?— 'jau Jejuī 'ga Filipe 'ga upe.

A'eramū 'ga 'jau oree:

—Nateje'ega etee rūi je amome'u pē nupe 'agamū. Tejuwarete 'ga je'ega te je amome'u pē nupe kūi. Opājē mū futat 'ga mama'e apoukari jee. ¹¹ Je rerowiat pejepe. Je futat ako Tejuwarete 'ga pir are. 'Ga nanē akou jepir are nū. Aipoa ki perowiat. Jeje'ega rerowiare'ema ki jeremiapofer are je rerowiat pejepe. ¹² A'jea futat je 'i. Je rerowiaara 'gā nipo mama'e apou je 'jawe etee futat. Tejuwarete 'ga pyri je oi 'awamū. A'eramū nipo

je rerowiaara 'gā mama'e apou je apyraapa— 'jau Jeju'i 'ga oree. ¹³ — A'eramū pēē je rerowiaaramū je renūina “mama'ea eapo oree”, 'jau ki pēē jee. A'eramū je pē nemienūja apou pē nupe tejer imū pēē enūi re. A'eramū pēē mama'ea pejejeupe je iapo re Jarejuwarete 'ga muorypa, pejejeupe iapoawer are. ¹⁴ A'jea futat je'ea. “Mama'ea eapo oree”, tejer imū tejeupe pēē 'eramū je iapo'i futari pē nupe— 'jau Jeju'i 'ga oree.

Janeruwarete 'ga 'Agesage

¹⁵ —Je ree pejeporomutar ire nipo pēē jeje'ega renupa. ¹⁶ A'eramū je teje'ega renuw ire 'jau Tejuwarete 'ga upe: “E'agesagea emono je rerowiaara 'gā nupe 'gā poaawamū je 'gā poawera 'jawe”, 'jau nipo je 'ga upe. “Namutar iki E'agesagea emogo 'gā pype imoire'ema futat 'gā nui”, 'jau nipo je 'ga upe. ¹⁷ 'Ga 'Agesagea mama'e a'je are etee futat pē mueapyo Jarejuwarete 'ga ree. Je rerowiare'ema 'gā 'ga 'Agesage kwaape'ema futat. A'eramū 'ga 'gā nupe U'agesage monowe'em futat. A'ere 'ā pēē 'ga 'Agesagea pekwaap. Pē pyri futat 'ga 'Agesagea rekoi. A'eramū anurenure'i futat akou pē pype, pēnerekwaramū. Janeruwarete 'ga 'Agesagea akou je rerowiaaramū pē pype— 'jau 'ga oree.

¹⁸ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau nū:

—Anure nipo je ruri tejewya pē nupe nū. Naetyga'uweri je pēē imogyau— 'jau 'ga oree. ¹⁹ —Anurenure'i nipo je rerowiare'ema 'gā naje resagu'jawi. A'ere pēē je resagu'jap futat pejepe. Temanū re miamū je ferawi etee nū. A'eramū nipo je pē mogyau teje'jawe etee futat. ²⁰ Pē nupe 'ga 'Agesage rur ire pē mueapyou Jeruwa 'ga ree, je ree 'jau. “Uwarete 'ga pyri 'ga rekoi. Jane pyri nanē 'ga rekoi futari nū” 'e are pē mueapyoukaa. “Ga pyri nanē ore rekoi nū” 'e are nanē pē mueapyoukaa nū— 'jau 'ga oree ikue.

²¹ —A'eramū ki pēē jeje'ega renupa katu pejemogyau. Jeje'ega renup katuaara 'gā iporomutat futat je ree. Aipo 'gā nee Jeruwarete 'ga poromutaramū futat. Je nanē 'gā nee teporomutaramū nū. 'Gā nupe je jekwaawukari futat— 'jau 'ga oree ikue.

²² A'eramū Judas 'ga oporonupa ee 'ga upe. NaJudas Iskariote 'ga rūi. Ajepeja 'ga Judas 'ga te oporonup ee 'ga upe:

—Ma'eramū ene ejekwaawukaa ore upe etee 'ū? Ma'eramū sipo ene ejekwaawukare'ema ejerowiare'ema 'gā nupe?— 'jau Judas 'ga oporonupa ee 'ga upe.

²³ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau 'ga upe:

—Je ree iporomutat ma'e 'gā jeje'ega wenup futat. A'eramū Jeruwarete 'ga oporomutaramū aipo 'gā nee. Tejuwarete 'ga retee futat je rekoi 'gā nupe. ²⁴ Je ree iporomutare'ema 'gā jeje'ega nuerowiari futari. Nateje'ega rūi te 'ā je amome'u pē nupe. Tejuwarete 'ga je'ega te je 'ā amome'u, temuarera 'ga je'ega etee futat— 'jau 'ga 'ga upe ikue.

²⁵ —Pē pype tekou je 'ā a'e mome'wau pē nupe. ²⁶ Anure nipo 'ga U'agesage muri jerékawer ipe pē poaawamū, pē mu'jau mama'e a'je are, pē muea'aa je'eawer are— 'jau Jeju'i 'ga oree.

²⁷ —Je 'ā jepy'ata'wa futat. A'eramū je teje'jawe etee futat pē mogyau pē mopy'ata'wau. Je rerowiare'ema 'gā nojomopy'ata'wai futari. A'ere je nanarūi. Je te a'jea futat pē mopy'ata'waara. A'eramū ki pēē pejepy'ata'waramū pejemogyau je ree. Pekiye kasi mama'e awi ne— 'jau Jeju'i 'ga oree. ²⁸ —“Awamū je oi pē nui. A'ere anure je ruri nū”, a'e je ako pē nupe ko. A'ea peenup je'eawera. Je ree iporomutat ma'eramū nipo pēku'i pejemogyau je o re je ree. Tejuwarete 'ga pyri je oi. 'Ga 'ā je apyraapararete futat. A'eramū

nipo pēē pejeku'iramū je o are— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁹ —Teoa je amome'u pē nupe 'awamū. A'eramū pēē je o re jeje'ega rerowiaa. ³⁰ Amogytaaiw etee je pēē na'ne. Je rerowiare'ema 'gā 'wyrara 'ut ja'wyja'wy jee. A'ere nuapoukara'uweri mama'ea jee. ³¹ Tejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat je mama'e apoi tekou. A'ere je rerowiare'ema 'gā anure 'gā neapyoramū Jeruwarete 'ga ree jeporomutar are— 'jau 'ga oree.

Aipo 'epaw ire 'ga 'jau oree:

—Pe'je iruukwe 'aw awi. Soo 'jau— 'jau 'ga oree wemimu'eramū.

A'eramū futat ore arawau aipo awi.

15

Uwa 'ywarete 'jawewat

¹ A'ere Jejui 'ga mama'e mū mome'wau oree, ore mu'jawamū:

—Je 'ā uwa 'ywarete 'jawe. A'eramū pēē je rerowiaaramū akā 'jawe. A'eramū Jeruwarete 'ga uwa 'ywa jara 'jawe. ² Sā'ā uwa 'ywa tymara 'gā. I'aawa rūpi 'gā awau esaka. A'ere amumera akā ni'ai. Amume'ria etee u'a'iramū. A'eramū ijara 'ga i'ae'ema akā monoka jui. I'ai ma'ea etee 'ga imogatyrumū imogyau. A'ere imogatyrumyera akā u'aramū kwaiwete. Nan tee futat nipo je rerowiaara 'gā. Jeje'ega renupare'ema 'gā akā'ae'ema 'jawe. “Je te 'ā Jejui 'ga remiaywaretea”, 'jau nipo 'gā numiamū. A'ere nipo 'gā nuapoi Jeruwarete 'ga remifutar imū mama'ea. Nuenuwi 'gā 'ga je'ega. A'e 'gā 'ga ope'a je wi imonou muku. Amumera 'gā te nipo ajee akā mogatyrumyera 'jawe. A'e 'gā a'jea futat Jeruwarete 'ga amu'akwaap 'gā mama'e tywera apoe'em are 'gā mogyau. Aipo 'gā akā mogatyrumyera 'jawe i'a kwaiwete ma'e 'jawe ajemogy jee. 'Gā a'jea futat 'ga remifutar imū etee mama'e wapo ajemogyau. ³ A'ere 'ga ako pē mogatyrūi ko. Jeje'ega a'jea futat peenup katu katu. A'eramū 'ga ako pē katu'oka ko— 'jau 'ga oree. ⁴—Sā'ā akāa o'yw are u'ama etee i'aa. O'yw awi akā open ire ni'au'jawi. Nan tee futat jepir are ajemogy ma'eramū etee Jeruwarete 'ga remifutar imū mama'ea peapo pejemogyau. A'eramū je pē nerekou tejeape futat— 'jau 'ga oree.

⁵—Je uwa 'ywarete 'jawe futat. Pēē akā 'jawe. Jepir are pejemogyau. Je tekou pē nee 'jau. A'eramū je pē poaa mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Pejepoare'emamū nepeapou'uweri mama'ea— 'jau 'ga oree.

⁶—Sā'ā uwa 'ywa jara 'ga akā ypiwera monoga imonoa iapya jui. Nan tee futat Jeruwarete 'ga jepir areware'ema 'gā monoi muku je wi. ⁷ Je ree ajemogy ma'eramū pēē jeje'ega renuparamū futat. A'eramū Jeruwarete 'ga “mama'e mū eapo jee”, ojeupe 'eramū iapou futat pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree. ⁸—Jeruwarete 'ga remifutar imū pejemogy re pēē mama'e apou 'ga 'eawer imū etee. A'eramū pē nesakara 'gā 'jau pē nupe: “Janeruwarete 'ga 'ā esageay”, 'jau nipo 'gā pē nupe pē nesag ire. “Gā 'ā a'jea futat Jejui 'ga remiaywa”, 'jau nipo 'gā pē nesag ire— 'jau 'ga oree ikue.

⁹—Jeruwarete 'ga iporomutat je ree. A'eramū je nan tee futat teporomutamū pē nee. A'eramū ki pēē jeje'ega renuparamū jeje'ega anupa ywyapi pejemogyau. A'eramū je taetu teporomutamū pē nee. ¹⁰ Sā'ā je Tejuwarete 'ga je'ega renup katu katua je rekoa. A'eramū 'ga a'eramū oporomutamū a'jea futat je ree. Nan tee futar iki jeje'ega peenup pejemogyau. A'eramū te jeporomutamū pē nee pejemogyaramū— 'jau 'ga oree.

¹¹—Aipo je amome'u pē nupe pē muekōēāinawamū. Je 'ā ekōēāi ma'eramū. A'eramū je teje'jawe pēnekōēāja futaa. ¹² Jeporomutat je pē nee. A'eramū je tejejukau esage pē nee. A'eramū je 'jau pē nupe: Pēporomutar iki pejejee.

Pejejuka esage ki pejejuee, je 'jawe futat— 'jau 'ga oree ikue. ¹³—Ojekoty'aaw are iporomutat ma'e 'gā amanümü ojekoty'aawa 'gā nekwawer ipe. Nitywi 'ga amū aipo 'ga apyraapara 'gā, ojekoty'aaw are iporomutara apyraapara 'gā. ¹⁴Jeje'ega renew ire pejejemogyau jejekoty'aawamū.

¹⁵—Naje upe oporowyky ma'e rūi pēē. Jejekoty'aawa te pēē. I'wyrriat ma'e 'gā o'wyrriara porowykyrama nokwaawi. Mama'e eapo amū 'eramū etee te 'gā o'wyrriara porowyky apoi. A'eramū pēē 'awamū pejejemogyau jejekoty'aawamū. A'eramū je tejeupe Tejuwarete 'ga remimome'u mome'waupap pē nupe. ¹⁶Napēē nūi ako je ppyrū pejepe ikue. Je te apyryū pēē kwe pe imonopyramū mama'e esage apoukaawamū Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Aipoa pēnemiapoa nateepawa'uweri futari. Nanuaramū Jeruwarete 'ga mama'e muri futari pē nupe jeje'eg imū ojeupe mama'e renūi re. ¹⁷Ma'eramū 'ā je 'i poromū pē nupe. Pēporomutar iki pejejuee pejejemogyau, je 'i pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree.

'Ga rerowiaara 'gā nee iporomutare'ema 'gā

¹⁸—Je rerowiare'ema 'gā pejejee iporomutare'emamū ki pēnea'at je ree. Je ree ra'ne te 'ā 'gā niporomutari. ¹⁹Oje'jawe pejejemogy re amunipo 'ā 'gā poromutaramū pē nee. A'ere 'ā na'gā 'jawe rūi tāmējē tepejemo. Je 'ā amū'ē pēē 'gā nui pē mogyau tejemiayuwamū. A'eramū 'gā oporomutare'emamū pē nee pejemogyramū— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁰—Je'eawer are ki pēnea'at. "I'wyrriat ma'e 'gā o'wyrriara nuapyaawa'uweri" 'e are. A'eramū 'gā je rereko tywer ire pēē nanē pē nerekou tyweaete futat nū. Jeje'eg are wapyaka re ki 'gā peje'eg are nanē tuapyaka nū. ²¹Pēē 'ā je rerowiaara. A'eramū 'gā pē nerekou tyweaete. Je muarera 'ga 'gā nokwaawi. A'eramū 'gā a'eramū pē nerekou tyweaete futat— 'jau Jejui 'ga oree. ²²—'Au ako tejuā 'gā mu'jau Tejuwarete 'ga je'eg are ai'i nū. Je amu'e'em ire taetu amunipo 'ā 'gā 'jau: "Norokwaawi ore Jarejuwarete 'ga porogytaa. A'eramū ore orotywera kwaape'ema nanē nū", 'jau amunipo 'ā 'gā. A'ere 'gā 'ga porogyta kwaawi futari. A'eramū 'gā o'mearūe'emamū 'ga upe. ²³Je ree iporomutare'ema 'gā Jeruwarete 'ga ree nanē niporomutari nū. ²⁴'Gā nemiapoe'ema ako je iapou'jau'japa agawewi 'gā neape ai'i. Nitywi 'ga amū aipo apou je 'jawe. Aipo resage'em ire amunipo 'ā 'gā 'iarūi "Naruesagi ore Jejui 'ga remiapofera. A'eramū ore 'ga rerowiare'ema" e'iarū amunipo 'ā 'gā jee. A'ere ako 'gā esagi agawewi futat ai'i. Je ree 'gā poromutare'em tee ate. Jeruwarete 'ga ree nanē nanuara 'gā niporomutari nū— 'jau Jejui 'ga oree. ²⁵—Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiaa je ree rakue: "Naapoi agawewi je mama'e tywera. A'etea je ree 'gā poromutare'em tee ate", 'jau 'ga amū inuga ikwasiaa rakue. Aipoa 'gā ikwasiaa inuga je ree rakue— 'jau 'ga oree.

²⁶—Tejuwarete 'ga pyri tewaēm ire ta'e 'ga upe 'jau: "E'agesagea emono je rerowiaara 'gā nupe", ta'e Tejuwarete 'ga upe 'jau. A'eramū nipo 'ga imua pē nupe je ree pē mu'jawamū. Mama'e a'je are etee te 'ga pē mu'ei. ²⁷A'eramū pēē je mome'wau 'gā nupe. Pejejepype je reko ppyrauwe ako pejeatau pejejemogyau je rewiri jeje'ega renupa ai'i. A'eramū pēē 'awamū pēē nanē 'gā mu'jau je ree nū— 'jau Jejui 'ga oree ikue.

16

¹A'ere Jejui 'ga oporogytau oree nū:

—Aipoa je amome'u pē nupe tejerowiar awi pē momigukaawe'emamū.

²Anure nipo je rerowiare'ema 'gā pē mū'ēi janejatykaaw awi. "Jejui 'ga rerowiaara pēē. A'eramū pēē pejewau peje'jau ore wi", 'jau nipo 'gā pē nupe. Pēē mū juka re nipo 'gā 'jau ajaupe: "Jarejuwarete 'ga remifutar imū

jane 'gã apisi", 'jau futatee nipo 'gã ajemogyau. ³ Jeruwarete 'ga nipo 'gã ikwaape'ema agawewi. Je nanē nipo 'gã je kwaape'ema nū. A'eramū nipo 'gã pē nereko tyweaete. ⁴ A'eramū je 'awamū 'gã nemiaporama mome'wau pē nupe. A'eramū pēē anure 'gã iaporamū pejejea'aramū je'eawer are. "Omome'u tāmējē ako Jejui 'ga janee ikue", 'jau nipo pēē— 'jau 'ga oree.

Janeruwarete 'ga 'Agesage

—Pē pype tekou ako je aipo mome'wawa'ne'em pē nupe ai'i. ⁵ A'ere je 'awamū je oi pē nui. Temuarera 'ga pyri je oi tejewya nū. A'e are ako je pē mu'ei ko. A'etea 'ā pēē mū "Ma'ape te ereo?" 'jawe'em jee. ⁶ Peje'arasigamū etee 'ā aipo pejejeupe je 'eramū. ⁷ A'ere a'jea futat aipo je'ea. Je oe'em ire amunipo 'ā pē poara 'ga nura'uweri pē nupe. Teo re te je 'ga 'Agesage muri pē nupe pē poaawamū. A'eramū pēē pejeku'iramū je o are. ⁸ 'Ga 'Agesagea 'ut ywy pewara 'gã mueapyou 'gã tywer are. Mama'e a'je are 'gã mueapyou 'ua. "Pētywer are Ku'jywa 'ga pē nereko tyweri" 'e are 'gã mueapyoawamū 'ga U'agesage muri pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree. ⁹ —Je rerowiare'ema 'gã naeapyoi "Jejui 'ga rerowiare'emamū ae ia'wyre'emamū juejue ae jemogyi Ku'jywa 'ga upe" 'e are weapyoe'emamū. Aipo are te 'ga 'Agesagea 'gã mu'akwaawi. ¹⁰ Mama'e esage are nanē 'ga 'Agesagea 'gã mueapyou nū. Je 'ā mama'e esagea etee iapou. A'eramū je tewau Tejuwarete 'ga pyri. Naje resagu'jawi pejepe. ¹¹ Ku'jywa 'ga ajuereko tywerete are nanē 'gã mueapyou. Mama'eukwaawa 'wyrriara upe Ku'jywa 'ga 'i ikue: "Anure nipo ereo tata pe", 'jau 'ga mama'eukwaawa 'wyrriara upe ikue. Je rerowiare'ema 'gã mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwat futat. A'eramū nipo 'gã awau tata pe o'wyrriara rupiwewe futat— 'jau Jejui 'ga oree.

¹² —A'ere kwaiwete je pē nupe je remimome'urama. A'ere 'awamū nepēneapyoi we ee. A'eramū je imome'wawe'em pē nupe. ¹³ 'Ur ire te nipo Ku'jywa 'ga 'Agesagea pē mu'ei mama'e a'je are etee te. 'Ga je kwaawukari pē nupe. Naoje'eg imū rūi 'ga pē mu'ei. Wemienuwer are te 'ga pē mu'ei. Ijeaporam are nanē 'ga pē mu'ei nū. ¹⁴ Jeruwarete 'ga 'Agesagea jeje'ega renūw ire 'ga pē mu'ei ee. A'eramū te nipo pēneapyo je ree. "Jejui 'ga esage" pē mu'eukaa pejejaupe. ¹⁵ Tejuwarete 'ga 'jawe futat jerea'aramū mama'e are. A'eramū je 'jau pē nupe: Ku'jywa 'ga 'Agesagea nipo pē mu'e je'eawer are. enuw ire, a'e je 'ā pē nupe— 'jau Jejui 'ga oree.

"Tejuwarete 'ga pyri je oi" 'ga 'eawet

¹⁶ —Anurenure'i nipo pēē je resake'ema pejejemogyau. Anure tāmējē te nipo je resagu'jap pejepe nū— 'jau 'ga oree.

¹⁷ Aipo orojeupe 'ga 'eramū ore 'jau arajaupe:

—Ma'eramū te 'ga 'i poromū janee? "Anurenure'i nipo naje resagu'jawi pejepe. Anure tāmējē te nipo je resak pejepe nū", e'i 'ga 'ā janee. "Tejuwarete 'ga pyri je oi, tejewya nū. A'eramū pēē a'eramū je resagu'jape'ema", e'i 'ga 'ā janee. Ma'eramū 'ga poromū 'jau nū'ū?— 'jau ore arajaupe. ¹⁸ —Maranime sipo anurenure'ia? Maranime sipo anurea? Janereapyoi jane 'ga porogyta are nū'ū— 'jau ore arajaupe.

¹⁹ Jejui 'ga aipo arajaupe 'e kwaapa 'ūina. "Iporonuwiwet 'gã je'e are", 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau oree:

—"Anurenure'i nipo pēē je resake'ema. Anure tāmējē te nipo je resagu'jap pejepe", a'e ako je pē nupe ko kūi. A'e are nipo nepēneapyoi?— 'jau 'ga oree. ²⁰ —A'jea futat je 'i. Anure nipo pēē je rapirūmū je manū re. Je manū re nipo pē'arasig je ree. Je rerowiare'ema 'gã te nipo ajee iku'i etee ajemogyau je manūnamū. Pēē te nipo ajee pē'arasigaip je ree. A'ere nipo anure

pejeku'iramū nū. ²¹ Sā'ā kūjāa wa'yray reru'arasiga ojewi wa'yra rayramū. A'ere 'ā ojewi wa'yra 'ar ire aku'iramū nū. Wea'aru'jawe'emamū 'ā wa'yra rayfer are. Aku'iramū etee 'ā wa'yr are nū. ²² Nan tee futat nipo pēē 'awamū peje'arasigamū pejejemogyau. A'ere nipo pēē anure je resagu'jaw ire pēku'i pejejemogyau nū. A'eramū nipo 'gā amū pēku'i mateepawarūme'em pē nui—'jau 'ga oree.

²³ —Aipoa 'ara rupi nipo pēē 'jawe'em je upe, “ore mu'e ape aipo are”, 'jawe'em nipo pēē jēe. Ku'jywa 'ga 'Agesagea te nipo pē mu'e mama'e are. A'jea futat je 'i. Pēē 'ā je rerowiaaramū. A'eramū 'ga “mama'ea eapo amū jee”, jerer imū ojeupe 'eramū Ku'jywa 'ga iapou pē nupe. ²⁴ Nepeenūi we te 'ā mama'ea 'ga upe jerer imū. A'eramū ki pēē 'awamū mama'e renūina 'ga upe. A'eramū 'ga imua pē nupe. A'eramū te nipo pēku'i a'jea'jea futat pejejemogyau—'jau Jejuī 'ga oree.

²⁵ —Mama'e mū ako je amome'u pē nupe pē mu'jawamū ai'i. A'ere anure nipo je Tejuwarete 'ga mome'ui katu katu pē nupe. ²⁶ Naje rūi futat mama'e aenūi Ku'jywa 'ga upe pē nupe. Je rerowiat 'ā pejepe. A'eramū pēē futat mama'e renūina Jarejuwarete 'ga upe pejejeupe. ²⁷ Jeruwarete 'ga iporomutat pē nee. Je ree pēporomutaramū. “Gā wi je ruri” 'ea 'ā perowiat. A'eramū 'ga oporomutaramū pē nee. A'eramū 'ga mama'e apou pē nupe ojeupe pēē 'eramū. ²⁸ A'jea futat je ruri Tejuwarete 'ga wi 'au wyy pe ikue. A'ere 'awamū je oi tejewya wyag ipe 'ga pyri nū—'jau 'ga oree.

²⁹ A'eramū ore 'ga remimu'eramū 'jau 'ga upe:

—'Awamū namorogytau rūi ore mu'e ape. Orereapyo ore 'awamū eneporogyta are ki 'ei—'jau ore 'ga upe. ³⁰ —Ene 'ā a'jea futat enereapyo katu katu mama'e are. Arajaupe oreporogyta jemima we 'ā ene ikwaapa. A'eramū ene ore mueapyou ee, ee ore poronuwe'emauwe. A'eramū ore “Ku'jywa 'ga wi je ruri” 'e rerowiaa—'jau ore 'ga upe.

³¹ A'eramū 'ga 'jau oree:

—A'jea futat sipo je rerowiat pejepe 'awamū?—'jau 'ga oree. ³² —A'ere'ere'i futat nipo pēē pekwasio' pejewau pejeje'wyr ipe je wi. Nepepytai'i futari nipo amū je pyri. A'ere Jeruwarete 'ga te 'ga rekoī je pyri. A'eramū je natejetee'i rūi tekou. ³³ Aipoa je 'ā omome'u pē nupe pē mopy'ata'waawamū. A'eramū pēē pejegyawe'em pejejemogyau. Je rerowiaara pēē. A'eramū pēē pejepya'awyre'emamū je ree pejejemogyau. Je rerowiare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete. A'ere kasi pepojeuw ine. Je te 'ā 'gā 'wryiara pājēa 'arimū akwap—'jau Jejuī 'ga oree.

17

'Uwarete 'ga upe oje'ega monoawet

¹ Wemimu'eramū ore upe oporogytapaw ire, 'ga amā'jāu ywau oje'ega 'Uwarete 'ga upe:

—Kiapi'ni. 'Awamū iwaēmi jeresage resaukaawa upe. Jeresagea eesaukat 'gā nupe. A'eramū je nanē eneresage resaukararūmū 'gā nupe nū. ² Eneje'eg imū ako je ruri ikue. Ene futat 'ā je rerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū je tejerowiaara 'gā mogyau nakwaparimū rūi futat. Je futat 'gā amomyau 'gā mogyau. ³ A'eramū jeremimomyaufera 'gā ene kwaapa. “Gā etee futat Janeruwaretea”, 'jau nipo 'gā enee. A'eramū nipo 'gā a'eramū je nanē je kwaapa nū. “Jejuī Kristu 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat”, 'jau nipo 'gā jee je kwaaw ire. ⁴ Eneporowykya je aapopap 'gā nupe ene'eawer imū. Eneresagea nanē je esaukaa 'gā nupe nū. ⁵ Ymā ako wyy apoe'emauwe

jereseagea ereesaukat jarejepyriwara 'gā nupe ikue. A'eramū ene 'awamū nanē esaukaa ejepyri je o re nū— 'jau Jejuī 'ga oje'ega monou 'Uwa 'ga upe.

⁶ A'ere Jejuī 'ga wemimū'eramū ore mome'wau 'Uwarete 'ga upe:

—Ene 'ā je rerowiarukar ape 'gā nupe. A'eramū je ene kwaawukaa tejerowiaara 'gā nupe ai'i. 'Gā 'ā eneremiayuwa rakue. A'eramū ene 'gā mua jee, jeremiayuwamū. Eneje'ega 'gā wanup. ⁷ A'eramū 'gā 'awamū ikwaapa, "tejuwa 'ga je'eg imū tee je pē mu'ei" 'ea 'gā erowiaa. ⁸ Eneje'eg are je 'ā 'gā mu'ei. A'eramū 'gā "Jeruwarete 'ga te 'ā je mut" 'ea 'gā erowiaa.

⁹ —'Gā nee je porogytai enee. Natejerowiare'ema 'gā nee rūi je porogytai enee. Tejeupe eneremimurera 'gā nee te je porogytai enee. Eneremiayuwa futat 'gā. A'eramū je a'eramū teje'ega monou ene upe 'gā nee. ¹⁰ Je rerowiaara 'gā juejue janeremiayuwamū. Enema'eramū, jema'eramū 'jau. A'eramū nipo 'gā neko esage resakara 'gā 'jau jee: "A'jea futat Jejuī 'ga resageramū ra'e. Sā'ā 'ga remiayuwa 'gā jemogy esagea", 'jau nipo 'gā nesakara 'gā jee.

¹¹ —Kiapi'ni, Ene te 'ā eneresageay. A'ere'ere'i futat je oi peu ene pyri nū. Napytai je 'au ywy pe. A'ere janeremiayuwa 'gā pytai 'au. A'eramū ene epāje mū 'gā a'gwau mama'e tywer awi jarejeupe. Je upe ejemimurera 'jawerimū etee futat 'gā a'gwau mama'e tywer awi jarejeupe. Majepi teewara 'jawe te 'ā jane rekoi. A'eramū ene majepi 'yweteewara 'jawe 'gā mogyau jareje'jawe.

¹² —'Gā pype tekou je 'gā a'gwau mama'e tywer awi. Tejeupe ene epāje muawer imū etee futat je 'gā a'gwau. Noka'jami 'ga amū je wi. Majepi 'ga etee te ajee jeremiayuwa 'ga naje rerowiari. Nitywi 'ga amū je rerowiarukararimū 'ga upe. Tata pe oo ma'e 'ga wejue te. Ymā te 'gā ka'arana kwasiari inuga 'ga ree rakue. A'eramū nipo tata pe 'ga o re ka'arana mogytaara 'gā 'jau "a'jea futat ra'e. Mama'e a'je are 'gā ka'arana kwasiari inuga rakue", 'jau nipo 'gā— 'jau Jejuī 'ga u'ama 'Uwa 'ga upe.

¹³ —A'ere'ere'i futat je oi ene pyri. A'eramū je 'au tekouwe aipo 'jau enee 'gā nemianuwauwe, 'gā maku'iawamū. Afutat je 'gā ku'ia teje'jawe. ¹⁴ Eneje'ega je imome'wau'jau'japa 'gā nupe 'gā nerekou. Je najerea'ara'uweri mama'e tywer are. Jeremimu'efera 'gā nanē wea'are'emamū mama'e tywer are nū. Natejerowiare'ema 'gā 'jawe etee rūi ore jemogyi mama'e tywera apou. A'eramū nipo eneje'ega rerowiare'ema 'gā oporomutare'emamū 'gā nee 'gā jemogyramū. ¹⁵ Eroo jeremiayuwa 'gā je reewe 'awa ywy awi, na'ea'uweri je enee. Ea'gu ki 'gā mama'eukwaawa 'wyriar awi, a'e te je enee— 'jau Jejuī 'ga oporogytau u'ama 'Uwarete 'ga upe.

¹⁶ —Na'auwara rūi te 'ā je. A'eramū je ree ojemū'e ma'e 'gā nanē wea'are'emamū mama'e tywer are ajemogyau 'jau. Mama'e esage apo are etee 'gā taea'at ajemogyau 'jau. Naje rerowiare'ema 'gā 'jawe rūi 'gā jemogyi— 'jau Jejuī 'ga 'Uwarete 'ga upe u'ama oporogytau. ¹⁷ —Emogy 'gā ejemiayuwamū. Eneje'ega a'jea futat. Eje'eg imū ejekwaawukat 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga 'Uwa 'ga upe u'ama. ¹⁸ —Ene te 'ā je mur ape 'ga uwy pe eje'ega mome'waramū. A'eramū je nan tee futat 'gā mokwasi'wau eneje'ega mome'waramū. ¹⁹ 'Awamū je jemonoi enepo pe. Ene'eawer imū etee futat nipo 'ā temanūmū. A'eramū nipo je rerowiaara 'gā ajemogyau eneremiayuwamū je 'jawe, mama'e apou enee je 'jawerimū— 'jau Jejuī 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe u'ama.

²⁰ —A'ere je natejewiriwara 'gā nee etee rūi je porogytai enee. Anure nanē nipo 'gā oi okwasi'wau kwe pe je mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā nenupara 'gā amū je rerowiaa nanē nū. A'eramū je tejerowiaarama 'gā nee nanē teje'ega enee nū. ²¹ Afutat je majepi tee tup ma'e 'jawe 'gā

jemogya. Sā'ā ae majepej tee aeruwa. Nan tee 'gā tojekoty'ar esage jane ree 'jau. Sā'ā jane majepej teewara 'jawe jane rekoa. Nan 'gā nekoa je afutat nanē jarejepyrī. A'eramū nipo majepej 'yweteewara 'jawe 'gā jemogyramū 'gā nesakara 'gā je rerowiaa— 'jau Jejuī 'ga 'Uwa 'ga upe. ²²—Je 'ā esage ma'ea. A'eramū ako ene je muorywukaa jarejepyrīwara 'gā nupe ikue, ywagipewara 'gā nupe ikue. A'eramū je nan tee futat 'gā muesageu tejesage 'jawe. A'eramū 'gā ajemogyau majepej 'yweteewara 'jawe jane 'jawe— 'jau Jejuī 'ga oporogytau u'ama 'Uwa 'ga upe. ²³—Je 'ā ako 'gā pype. Ene nanē 'ā ekou je pyri nū. A'eramū je rerowiaara 'gā majepej 'yweteewara 'jawe etee futat ajemogyau. A'eramū nipo je rerowiare'ema 'gā weapyoramū ee. “A'jea futat 'ga Ruwarete 'ga poromutaramū nanimenime 'ga ree ra'e. A'eramū nipo nan tee futat 'gā oporomutaramū jane ree nū” 'e are nanē nipo 'gā weapyoramū ajemogyau— 'jau Jejuī 'ga oje'ega 'Uwarete 'ga upe.

²⁴—Kiapi'ni. Eneporomutat ako je ree ywy apoe'emauwe futat ikue. Ma'eramū 'ā ako je muorywukar ape ywagipewara 'gā nupe ikue. Jeresagea ako ywagipewara 'gā esaka ikue. 'Awamū 'ā ene 'auwara 'gā nupe je rerowiarukaa nū. A'eramū je ywag ipe tejerowiaara 'gā neroo futaa. A'eramū 'gā jeresagea resaka— 'jau Jejuī 'ga 'Uwarete 'ga upe u'ama oje'ega.

²⁵—Kiapi'ni. Eneeresageay te 'ā. Ene rerowiare'ema 'gā nenekwaawi futari. A'ere 'ā je ene kwaawi futari. A'eramū 'ā 'awamū jeremimu'e 'gā ene kwaapa futat. “A'jea futat 'ga Ruwarete 'ga 'ga muri rakue” ene 'gā ikwaapa 'awamū— 'jau Jejuī 'ga 'Uwa 'ga upe. ²⁶—Je akwaawukat ene 'gā nupe ai'i. 'Awamū miamū futat je tekou ene kwaawukaa 'gā nupe nū. A'eramū nipo 'gā je ree eneporomutara 'jawe etee futat 'gā oporomutaramū ajuee. A'eramū nipo je 'ā tekou 'gā pype— 'jau Jejuī 'ga oje'ega monou u'ama 'Uwarete 'ga upe.

18

Jejuī 'ga pyykawet

(Mateu 26.47-56; Maku 14.43-50; Luka 22.47-53)

¹ 'Uwarete 'ga upe oporogytapaw ire Jejuī 'ga awau jui. Wemimu'eramū etee ore rerawau. A'eramū ore arawau 'yekwa'wi raapa, Setrō 'jawa raapa. Y'wa 'ywa tymaw ipe ore orowaēma. ² Ore wawetea futat aipo jepi. Aipo pe futat Jejuī 'ga ore rerawau ore mogytaw jepi. A'eramū Judas 'ga aipoa arawawera kwaapa. ³ A'eramū Judas 'ga peu futat jefaruu 'gā nerawau Jejuī 'ga pyygukaa.

'Gā oe'emauwe mainana 'wyrīara 'gā, fariseu 'gā netee 'jau jefaruu 'gā nupe: “Pe'je pejewau 'ga rupi Jejuī 'ga pyyka”, 'jau 'ga 'gā nupe rai'i. Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā nanē 'ga imonou 'gā nupi nū. A'eramū Judas 'ga 'gā nerawau Jejuī 'ga resaukaa 'gā nupe. Muawa 'gā erawau. Tata nanē 'gā erawau wape resakaawamū nū. 'Ua 'gā owaēma Jejuī 'ga upe. ⁴⁻⁵ Judas 'ga akou jefaruu 'gā pype, 'gā po pe Jejuī 'ga monoara 'ga poromū.

Opyyk 'gā nura Jejuī 'ga ikwaapa ojee. A'eramū 'ga awau 'gā nowosōu.

—Awŷja te peekat pejejemogyau?— 'jau 'ga 'gā nupe.

—Jejuī 'ga ore aruekat arakou, Nasare pe waranup ma'efera 'ga ore aruekat arakou— 'jau 'gā 'ga upe.

—Koromū futat je rekoī— 'jau 'ga 'gā nupe aipo 'eramū.

⁶ Aipo ojeupe 'ga 'eramū, 'ga upe 'ut ma'efera 'gā ojewya akupeu, awau u'aa ywyu. ⁷ A'eramū Jejuī 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Awŷja rekaa te pejot?— 'jau 'ga 'gā nupe nū.

—Jejuí 'ga ore aruekat, Nasare pe waranup ma'efera 'ga ore aruekat arakou— 'jau 'gã 'ga upe.

⁸—Koromū futat je rekoi, a'e je ako pē nupe ko. Je ree pejeporopyygiweramū ki je etee futat je pyyk pejepe. Pekok kasi jeremimu'efera 'gã nee ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁹ 'Uwarete 'ga upe oje'ega monoypyawer are futat 'ga 'i rai'i. "Tejeupe eneremimurera 'gã a'gui, Kiapi'ni. Noka'jami futari 'ga amū je wi", 'jau Jejuí 'ga 'Uwarete 'ga upe rai'i. A'eramū 'ga a'e are 'jau jefaruu 'gã nupe "Tene ki 'gã oi", 'jau jupe.

¹⁰ Aipo Jejuí 'ga je'ega renupawe Simão Pedro 'ga oyyuu rekyita yrū awi. A'eramū 'ga mainana 'wryiararete 'ga remiayuwa namī monoka oyyuu pyu. Furuk. 'Ga jakwatawa katywara 'ga namī yypa. Inamī yywipywera 'ga rera Mauku.

¹¹—Ereapo awi nanuara! Ere ejyuu munepa ejy ryrū pype nū— 'jau Jejuí 'ga Pedro 'ga upe. —Jeruwarete 'ga remifutar imū futat 'gã nuri je pyyka. A'eramū je tejereko tywerukaa 'gã nupe— 'jau Jejuí 'ga 'ga upe.

Anasi 'ga rog ipe 'ga reroowet

¹² A'eramū jefaruu 'gã, o'wryiara 'ga retee Jejuí 'ga pyyka ifaa. Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gã nanē 'gã poaa Jejuí 'ga far are.

¹³ 'Ga far ire 'gã 'ga rerawau Anasi 'ga rog ipe ra'ne. Aiporamū Kaifasi 'ga mainana 'wryiararetea. Anasi 'ga Kaifasi 'ga ratyuwa. ¹⁴ Aipo Kaifasi 'ga futat 'jau judeu 'gã 'wryia'ri upe rai'i: "Tene Jejuí 'ga manūi. 'Ga manū re nipo romanū 'gã jane apisawe'em", 'jau 'ga 'wryia'ri upe rai'i.

Pedro 'ga Jejuí 'ga kwakupa

(Mateu 26.57-58, 69-70; Maku 14.53-54, 66-80; Luka 22.54-57)

¹⁵ Anasi 'ga rog ipe 'gã Jejuí 'ga rerooramū, Simão Pedro 'ga awau 'ga rewiri. 'Ga amū nanē awau 'ga rewiri nū, Jejuí 'ga remimu'efera 'ga nanē awau 'ga rewiri nū. Mainana 'wryiararete remiesapytera 'ga poromū. A'eramū 'ga awau osou Jejuí 'ga rupi, mainana 'wryiara 'ga roga osoma pype. ¹⁶ A'ere Pedro 'ga nosei 'gã nupi. Iosoma rokwar ipe te 'ga pytai. A'eramū ose ma'e 'ga awau ojewya oje'ega iosoma rokwar raarana ēē upe:

—Tene jejekoty'aawa 'ga resei ī— 'jau 'ga awau ēē upe.

A'eramū ēē Pedro 'ga mogeu.

¹⁷ A'ere ēē Pedro 'ga upe ēē 'i:

—Nawā nemippyga kīā remiayuwa rūi nipo ene?— 'jau ēē 'ga upe.

—Naani nū ī— 'jau Pedro 'ga ēē upe.

¹⁸ Iro'ysagay 'gã nupe. A'eramū mainana 'wryiara remiayuwa 'gã, Jarejuwarete 'ga mogytaawa raarana 'gã netee 'upa ojepe'jau tata are. A'eramū Pedro 'ga ojepe'jau u'ama 'gã pyri.

Mainana 'wryiara 'ga poronupawet

(Mateu 26.59-66; Maku 14.55-64; Luka 22.66-71)

¹⁹ A'eramū mainana 'wryiararetefera 'ga, Anasi 'ga 'jau Jejuí 'ga upe:

—Ma'ja are te 'gã eremu'e jepi? Awỹja te eremu'e jepi?— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁰ A'eramū Jejuí 'ga 'jau 'ga upe:

—Pē neape futat te 'ā je porogytai 'gã nupe jepi. Judeu 'gã jatykaaw ipe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Mīmer imū je 'ā 'gã mu'jau pēnemiesagamū jepi— 'jau Jejuí 'ga 'ga upe. ²¹ —Ma'eramū sipo je moporogytaukar ape ejeupe? Je renuparera 'gã tomome'u enee kūi. 'Gã okwaap futat je'eawera kūi— 'jau Jejuí 'ga 'ga upe u'ama.

²² Aipo 'ga 'eramū jefaruuna'nī 'ga amū Jejuí 'ga reakwapeteka.

—Aipo ere te nipo mainana 'wyrriararete 'ga upe ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

²³ A'eramũ Jejuí 'ga 'jau 'ga upe:

—Mama'e tywera mũ je imome'u re amunipo 'ã mama'e tywera ere jee 'auwara 'gã nemianuwamũ. Mama'e a'jea je 'eramũ ma'eramũ ene je reakwapetegukaa 'ga upe ki 'ei?— 'jau Jejuí 'ga Anasi 'ga upe.

²⁴ A'eramũ Anasi 'ga Jejuí 'ga rerawaukaa Jarejuwarete 'ga mogytaawa raarana 'gã nupe. 'Ga faa 'gã erawau Kaifasi 'ga upe. Mainana 'wyrriararete 'ga poromũ Kaifasiramũ.

Pedro 'ga 'ga kwakuwu'japa

(Mateu 26.71-75; Maku 14.69-72; Luka 22.58-62)

²⁵ A'e pype Pedro 'ga ojepe'jau u'ama. A'e pe ojepe'e ma'e 'gã amũ 'jau 'ga upe:

—Na'ga remimu'ea rũi nipo ene ki sa?— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Pedro 'ga 'jau:

—Naani nũ'ũ.

²⁶ A'eramũ mainana 'wyrriararete remiayuwa 'ga amũ oporonupa ee Pedro 'ga upe nũ. 'Ga upe ee oporonup ma'e 'ga inamĩ yywipyrrera 'ga pytuna 'ga.

—Naene rũi nipo ore aruesak Jejuí 'ga pyykaw ipe ra'e ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁷ —Tee. Naani nũ'ũ. Nakwaawi je 'ga nũ'ũ. Awÿja upe pëe 'jau 'ũ?— 'jau etee Pedro 'ga 'ga upe nũ.

A'erauwe wyrasokwë oje'ega.

Piratu 'ga upe Jejuí 'ga reroawet

(Mateu 27.1-2, 11-14; Maku 15.1-5; Luka 23.1-5)

²⁸ Ai'iwetetewe 'gã Jejuí 'ga rerawau Kaifasi 'ga rog awi. 'Wyrriararete 'ga rog ipe 'gã 'ga rerawau, Piratu 'ga rog ipe. Ku'emaiaw are futat 'gã 'ga rerawau 'ga rog ipe. Judeu 'gã 'wyrriari 'gã Piratu 'ga roga pype osowe'em. Piratu 'ga judeue'ema. Judeu 'gã osowarũ'em judeue'ema 'gã nog ipe ra'e jepi. “'Ga roga pype jarese re jane jemoky'ai Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ jane mama'e 'wawarũ'em jarejatykaaw ipe”, 'jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã osowe'em. ²⁹ A'eramũ Piratu 'ga uẽma oje'ega 'gã nupe:

—Mama'e tywera te 'ga wapo pë nupe ra'e?— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁰ —Mama'e tywera 'gã iapoe'em ire amunipo 'ã ore narueruri 'ga ene upe— 'jau 'gã 'ga upe.

³¹ A'eramũ Piratu 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je ajee 'ga rerawau erekou tyweaete pejeypy 'gã nemikwasiarer imũ etee futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Naani. 'Ga juka are orefuweramũ. A'ere 'ã pëe romanũnamũ pe'je oree jepi: “Pejuka kasi 'ga amũ ne. Ore tee arajukaarũ 'gã amũ”, 'jau 'ã pëe oree jepi. A'eramũ ore 'ga jukawarũ'em— 'jau 'gã 'ga upe. —Ere eje'ega mÿina oree. Toromono 'ga imu'ama 'ga jywa pypiraa 'ypeywar are 'jau— 'jau 'gã 'ga upe.

³² Ymã Jejuí 'ga amanũawama mome'ui oree ai'i. “Ypeywar are nipo 'gã je monoi je mu'ama”, 'jau 'ga ai'i. A'eramũ Janeruwarete 'ga te “ypeywar are 'ga monoukaa 'ga jukaukaa oree” 'e are 'gã mu'eukaa.

³³ Aipo 'erauwe Piratu 'ga awau osou wog ipe nũ. Jejuí 'ga rerurukaa 'gã nupe.

—A'jea te ene judeu 'gã 'wyrriaramũ?— 'jau Piratu 'ga Jejuí 'ga upe.

³⁴ —Ene futat te aipo ere? Amutee 'ga aipo 'ea te ra'u ere futat nũ?— 'jau Jejuí 'ga 'ga upe.

³⁵—Judeua sipo je ako enee? Enepytuna 'gā futat te 'ā 'au ene murukat ene moporogytaukaa jee. Maran ene ekou 'gā nupe ra'e, a'e te je a'i kūi?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

³⁶—Na'awa ywy pewara 'wyrriara 'jawe rūi te 'ā je. 'Gā 'jawe je reko re amunipo 'ā jeremiayuwa 'gā 'gā nowajaa je monoukare'ema judeu 'gā 'wyrriari 'gā po pe. A'ere je na'auwara 'wyrriaramū rūi— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

³⁷ A'eramū Piratu 'ga 'jau 'ga upe nū:

—'Wyrriararetea futat nipo ajee ene ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

—A'jea futat je 'wyrriaretea je rekoi. Mama'e a'je are 'gā mu'jaawamū je ruri ywy pe te'aa tey ēē wi ikue. Mama'e a'je renupara 'gā jeje'ega wenup. A'eramū 'gā ajemogyau jeremiayuwamū— 'jau Jejuī 'ga 'ga upe.

³⁸—Ma'ja a'eramū mama'e a'jea ki 'ei?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

'Gā nupe Jejuī 'ga monoawet

(Mateu 27.15-31; Maku 15.6-20; Luka 23.13-25)

Aipo 'erauwe Piratu 'ga awau uēma, ukupepe oje'ega 'gā nupe nū:

—Nuapoi futari 'ga mama'e tywera ra'e. A'eramū je 'ga jukaukare'ema.

³⁹ 'Awa maraka apoawa upe iwaēmauwe je 'ā pēnemifutara 'ga renuēma momunepaw awi jepi. Pefutat te je judeuramū peje'wyrriararetea muēma?— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴⁰—Naani— 'jau 'gā wafukaita. —Naani. Na'ga rūi emuēm oree. Parapasi 'ga te emuēm oree— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

Aipo Parapasi 'ga oporojuka ma'ea futat.

19

¹ Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je 'ga rerawau 'ga mopimopika.

² A'erauwe 'gā 'ga rerawau 'ga mopika. A'ere 'gā juapekagūū muap̄yina 'ga akagyruanamū iapou 'ga upe. A'eramū 'gā imonou imunepa 'ga akaga pype. A'eramū 'gā 'wyrriararete raity piraga munepa 'ga wi, 'ga rerekoemāawamū.

³ Ojewyjewya 'gā 'ga rerekoemāu 'ga rerekou:

—Ene te 'ā judeu 'gā 'wyrriararetea ra'e jepi. A'ere 'awamū ereko 'wyrriarareteramū nakwaparimū rūi futat 'gā nupe ki 'ei— 'jau 'gā 'ga upe.

'Ga jaita 'ga rerekou opo afuapyka erofaa 'ga ree.

⁴ A'ere Piratu 'ga awau uēma oje'ega ukupepewara 'gā nupe nū:

—Peapyka ki je ree. Arurukat je 'ga 'au nū. “Nuapoi futari 'ga mama'e tywera ra'e”, a'e je tekou pē nupe— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵ A'e pype 'gā Jejuī 'ga rerua enuēma 'gā nupe nū. 'Wyrriararete raitya 'gā imunepa 'ga wi juakagyrua reewe. 'Ga ēmauwe Piratu 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemā'ē 'ga ree— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe.

⁶ Jejuī 'ga resakawe 'gā 'jau:

—Emu'amukat futat Jejuī 'ga 'ypeywar are 'gā nupe— 'jau 'gā Piratu 'ga upe, wafukaita.

Aipo wafukai ma'e 'gā mainana 'wyrriara 'gā neewe Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gā neewe wafukaita Piratu 'ga upe.

—Pēē futat te aipo pe'je. Je najeporujukaweri 'ga ree. “Nuapoi 'ga mama'e tywera”, a'e je ako pē nupe ko— 'jau Piratu 'ga 'gā nupe. —Pēē te pejuka 'ga. Je najukaa'uweri 'ga— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁷—Naani. “Je futat Jarejuwarete 'ga ra'yra”, e'i 'ga oree ikue. A'eramū ore oroporujukaweramū 'ga ree. Oreypy 'gā ka'arana okwasiat aipo are rakue. A'eramū ore oroporujukaweramū 'ga ree, 'gā nemikwasiarer imū etee futat— 'jau 'gā 'ga upe.

⁸ Aipo renupawe Piratu 'ga okyjau kwaiwete u'ama. ⁹ A'eramū Piratu 'ga awau osou wog ipe nū. A'ere 'ga oporonupa ee Jejuī 'ga upe:

—Mō awi ene ejua rai'i ki 'ei?— 'jau 'ga Jejuī 'ga upe.

A'ere Jejuī 'ga noje'egi 'ga upe.

¹⁰ —Ma'eramū ene eje'ege'ema jee ki 'ei? Nerekwaawi nipo ejewi je 'gā momoirukara ki 'ei? Enemanūwet te ra'u nū?— 'jau Piratu 'ga 'ga upe.

¹¹ —Jeruwarete 'ga te 'ā wapoukat rēwējēmī enee. A'eramū 'ā ene mama'e apou rēwējēmī je ree 'agamū. Jeruwarete 'ga tywe'em ire amunipo 'ā nereapoa'uweri nanuara jee. A'ere 'ā Jeruwarete 'ga te nan je rerekoukari enee— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramū 'agamū ejeupe je reruara 'gā mama'e tywera apou ene apyraapa— 'jau Jejuī 'ga Piratu 'ga upe.

¹² Aipo renupa taetu Piratu 'ga Jejuī 'ga wi opoir are afueweramū.

—Apoit je 'ga wi— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'gā 'i etee Piratu 'ga upe:

—'Ga wi epoir ire nipo naRoma ywy pewara 'gā 'wyriara 'ga jekoty'aawa rūi ereko— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe. —“Je futat 'wyriararetea”, e'i te 'ā Jejuī 'ga oree. A'eramū 'ga akou jane'wyriara 'ga ree iporomutare'emamū. A'eramū nipo jane'wyriara 'ga, Sesa 'ga, amara'neramū ene ree 'ga wi ene poiramū— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

¹³ Aipo 'erauwe Piratu 'ga Jejuī 'ga rerurukaa enuēma morogyta apoaw ipe. Piratu 'ga wapyka awau ūina morogyta apoaw ipe. Peu 'gā itapewa monou ipypekau te'yjupawa py'apykawamū. Judeu 'ga je'eg imū 'gā enūina *Gapata* 'jau jupe. ¹⁴ Sexta feira rupi aje kwara kwawamū Piratu 'ga wapyka oje'ega 'gā nupe. Sabadoa maraka apoawa judeu 'gā nupe. A'eramū Piratu 'ga 'jau:

—Koromū pē'wyriararetea 'awamū!— 'jau 'ga 'gā nupe.

¹⁵ —Naani. Ere ki 'ga mu'amukaa futat 'gā nupe 'ypeywar are, 'ga jywa pypirarukaa 'ga manūawamū— 'jau 'gā wafukaita 'ga upe.

—Pēfuewet futat nipo ajee peje'wyriararetea je ijukaukar are?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū mainana 'wyriara 'gā 'jau 'ga upe:

—Sesa 'ga tee futat jane'wyriararetea— 'jau 'gā 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Piratu 'ga Jejuī 'ga monou jefaruu 'gā nupe.

—Pe'je 'ga rerawau 'ga mu'ama 'ypeywar are— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerawau.

'Ypeywar are Jejuī 'ga monoawet

(Mateu 27.32-44; Maku 15.21-32; Luka 23.26-43)

¹⁷ Jejuī 'ga futat 'ypeywaruu rerawau erekou. Erawau 'gā erowaēma ae apisawa upe, aeakagera 'jawewara 'jawa upe. Judeu 'gā je'eg imū era *Gogata*.

¹⁸ Peu futat 'gā 'ga monou imu'ama 'ypeywar are. 'Ga jywaa 'gā ipypiraa 'ypeywar are. Itajuu pyu 'gā 'ga pokutuka, 'ga pya nanē nū. A'ere 'gā 'ga monou imowya imu'ama 'ypeywar are futat. Mukūja 'gā pō'ō me Jejuī 'ga mu'ama 'ypeywar are. 'Gā nekoa futat 'gā imonou imu'ama. ¹⁹ A'ere Piratu 'ga 'yjepa'nī kwasiaa imonoukaa inuga Jejuī 'ga apyte'rarimū. Jejuī 'ga Nasare pe waranup ma'efera 'ga. “Judeu 'gā 'wyriararetea” 'ea 'ga imonou inuga 'yjepa'nī are. Muapyra 'gā je'eg imū 'ga ikwasiaa inuga. Judeu 'gā je'eg imū, romanū 'gā je'eg imū, grego 'gā je'eg imū 'jau 'ga inuga ikwasiaa.

²⁰ Ae apisawa namukui 'upa Jerusareg awi. A'eramū 'gā kwaiwete okwapa ipyu. A'eramū 'gā Piratu 'ga remikwasiarera mogytau.

²¹ Ikwasiaripyra resakawe mainana 'wyriara 'gā 'jau Piratu 'ga upe:

—“Judeu 'gā 'wyriararetea 'ga” 'ea ereapo awi. “Je te 'ā judeu 'gā 'wyriararete” 'ea te enug 'yjepa'nī are— 'jau 'gā Piratu 'ga upe.

²²—Naani. Anug ako je ikwasiaa ko. Tene a'ea etee futat tuwi— 'jau etee Piratu 'ga 'gā nupe.

²³ 'Ypeywar are Jejuī 'ga mu'am ire jefaruu 'gā 'ga raity me'ega ajaupe. Irūpāwē 'gā ime'ega 'upa ajaupe. A'eramū 'gā juejue 'ga raity mū ppyka ojeupe. A'ere 'ga raity pe nojemomygi futari. Ipirugipyra etee. ²⁴ A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—Simonorog awi. Ita'i 'jawewara simomot esaka ee 'jau, “Awŷja sipo weroo” 'e are 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe 'ga raity are rakue:

“Jeraitya nipo 'gā imojo'ojo'oka ajaupe.

Ita'i 'jawewara nipo 'gā imomoa jeraityfer are”,

'jau 'gā ikwasiaa rakue. A'eramū jefaruu 'gā aipo apou 'ga raityfera mojo'okawamū.

²⁵ A'e pype Jejuī 'ga y ēē u'ama wa'yra 'ga pyri, 'ypeywar are 'ga 'amamū. 'Ga y'ra ēē, Mari Matarena ēē, Kriopasi 'ga remireko ēē. ēē rera Mari nanē nū. Mīmera 'gā u'ama 'ga pyri katu katu. ²⁶ Wemimutaramū je pyri oy ēē resakawe Jejuī 'ga 'jau ēē upe:

—'Awamū 'ga enera'yra 'jawe enee, a'ni— 'jau 'ga oy ēē upe.

²⁷ A'ere 'ga 'jau jee:

—Eney 'jawe ēē 'awamū enee. Ejejuka esage ki ēē ree— 'jau 'ga jee.

A'eramū je 'ga y ēē rerawau teje'wyr ipe, tejejukau ēē ree.

Jejuī 'ga manūawet

(*Mateu 27.45-56; Maku 15.33-41; Luka 23.44-49*)

²⁸ Aipo 'e re Jejuī 'ga 'jau ojeupe: “Teporowykyja je aapopap”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Je'yuwei je.

Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa 'ga 'yuwei are rakue. A'eramū 'ga aipo 'jau.

²⁹ Peu futat y'way ajaiwa 'ūina y'a pype. A'eramū jefaruu 'ga amū amyneruranū monou ipymīāu y'way ajaiwa pype. A'ere 'ga imonou 'ywa rapefā are, isipu 'jawa rapefā are imonou 'ga upe.

³⁰ Ipyter ire Jejuī 'ga 'jau:

—Aapopap je teporowykyja— 'jau 'ga.

Aipo 'e re 'ga wakaga muāāpya. A'eramū futat amanūmū.

Jejuī 'ga ywŷi kutukawet

³¹ A'ere'ere'i judeu 'gā 'wyrria'ria awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—'Ypeywar arewara 'gā netymakaga emopēpenukat jefaruu 'gā nupe. Tamañ 'gā kamēšiete wetymakaga mopenamū 'jau— 'jau 'gā 'ga upe. —

Kwara rese'emaue 'gā netefera simut imojypa 'jau— 'jau 'gā awau 'ga upe.

Ai'iwe sabado. Sabado morowykye'ema 'gā nupe. Aipoa morowykye'ema 'gā maraka apoawa nanē nū. A'eramū 'gā 'gā neumeru mu'amukare'ema peu.

³² Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga jefaruu 'gā monou 'ypeywar arewara 'gā netymakaga mopēpenukaa 'gā nupe. A'erauwe 'gā awau ajepeja 'ga retymakaga mopena se'. Ajepeja 'ga ma'e nū se' imopēpena 'gā 'gā nui. ³³ A'ere 'gā Jejuī 'ga ma'ea nomopeni. Amanū 'ga 'gā nura renunewe. A'eramū 'gā 'ga retymakaga mopena'ema.

—Tŷŷ. Amanū 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

³⁴ A'eramū 'ga amū Jejuī 'ga ywŷi kutuka etee jyuu pyu. A'eramū 'ga rya ojeko'woka 'ga kutukawera rupi 'y reewe futat.

³⁵⁻³⁷ Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa Jeju 'ga ree rakue: “Nomopeni futari 'gā 'ga kaga mū”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eferupi tee Janeruwarete 'ga 'ga retymakaga mopenukare'ema 'gā nupe. Ajepeja 'ga ikwasiaa ka'aran are: “Anure nipo 'gā wemiwyikitungera 'ga resagi”, 'jau nanē 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue nū.

Jeju 'ga manūa je aesak. A'eramū je ikwasiaa ka'aran are pē nupe, Jeju 'ga rerowiarukaawamū pē nupe. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Aesak futat je 'ga manūa. A'eramū je 'ga mome'wau futat pē nupe.

Ita kwara pype Jeju 'ga monoawet

(Mateu 27.57-61; Maku 15.42-47; Luka 23.50-56)

³⁸ A'ere Jose 'ga, Arimateja pewarera 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe:

—Tene je Jeju 'ga reumera muri imojypa 'ypeywar awi— 'jau 'ga awau 'ga upe.

Aipoa 'ga Jose 'ga Jeju 'ga rerowiaara 'ga futat. A'ere 'ga nojemome'ui tee 'gā nupe rai'i. Okyje 'ga judeu 'gā 'wyria'ri 'gā nui rai'i. Aipoa 'ga awau oje'ega Piratu 'ga upe.

Aipo ojeupe 'erauwe Piratu 'ga 'jau 'ga upe:

—Nai'i. Ere ajee ewau 'ga mosoka erawau ita kwaruu pype inuga— 'jau 'ga upe.

A'erauwe Jose 'ga awau 'ga mosoka 'ypeywar awi 'ga rerawau inuga ita kwaruu pype. ³⁹ Nikutemu 'ga nanē awau Jose 'ga rupi. Ypytunimū Jeju 'ga upe oporogyta ma'efera 'ga futat poromū Nikutemuramū. 'Ga awau Jose 'ga rupi. Kwaiwete 'gā jany kasiga rerawau. Trītai siku kirua 'gā jany kasiga rerawau. Aipoa jany kasiga imojypypeyrera. Mira 'jawa 'gā imojypypeu aloes 'jaw are jany kasigamū. ⁴⁰ Aipoa 'gā erawau taity fuku are eko'woka. Aipoa ee eko'wog ire 'gā 'ga reumera mamana taity fuku pyu. Aipoa judeu 'gā nemiapoa futat. A'eramū 'gā ipokwaapa.

⁴¹ Ae apisawa pyri y'wa 'ywa tymawera 'upa. Itymawer ipe ita kwaruu 'ūina, aereumera ma'ea 'ūina. Aipoa ita kwaruu ipyau ate. Mononoi we futat 'gā aereumera ipype. Jeju 'ga tāmējē futat 'gā omono aipo ita kwara pype.

⁴² A'e pe te futat 'gā 'ga monou. Namukui futari 'ga manūawer awi. A'eramū 'gā peu etee futat 'ga monou.

—Kwara rese'emauwe simateepap 'jau, morowykye'ema upe iwaēme'emauwe 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

20

Jeju 'ga rupawet

(Mateu 28.1-8; Maku 16.1-8; Luka 24.1-12)

¹ Ikoai'i, Mari Matarena ēē awau ita kwaruu pe, ypytu'nīnauwe. Domingo rupi ēē awau esaka. Ita kwaruu rawopytymawera ēē esaka. Ita ojepe'au ikwar awi. ² Esakawe ēē 'ua ujāna imome'wau oree. Simāo Pedro 'ga retee je tekou. A'eramū ēē 'ua imome'wau oree:

—Janejara kīā reumera wā wenuēm erawau rai'i. Nikwaawi jane 'awamū wā imonoawera— 'jau ēē oree 'ua imome'wau.

³ Orojeupe aipo 'erauwe ore arawau arujāna ita kwaruu repejāna. ⁴ A'ere je Pedro 'ga feni. A'eramū je ra'ne tewau tewaēma jupe. ⁵ Tewaēmawe je tewau teāpyramū temā'jāu ikwara rupi. 'Ga auwanawera etee je esaka. A'ere je nasei esaka. ⁶ A'ere Simāo Pedro 'ga ruri owaēma osowayayau awau ikwara pype. A'eramū 'ga nanē 'ga auwanawera etee esaka nū. Irāā'ā tuwamū.

⁷ 'Ga akaga auwanawera 'jau 'ga esaka. Aipoa taitya 'upe'ema 'ga reumera

auwanawera pyri. ⁸ A'eramū je tesou esaka. Taity resakawe je Jeju'i 'ga ferapawera rerowiaa. ⁹ 'Ga auwanawera resake'ema ore orojeapyoe'emamū 'ga feraw are. Ymā 'gā amū ka'arana kwasiari Jeju'i 'ga feraw are rakue. A'ere ore norereapyoi ee rai'i. A'ere je 'ga auwanawera resag ire 'ga ferapawera rerowiari. ¹⁰ A'eramū ore arawau orojewya orojog ipe nū.

Mari Matarena ēē Jeju'i 'ga resaka
(*Mateu 28.9-10; Maku 16.9-11*)

¹¹ A'eramū Mari Matarena ēē awau ojewya ajaa'wau u'ama ita kwaruu pyri. Ajaa'waw ipe ēē wāāpyramū amā'jāu ita kwara raipy are. ¹² Mukūja ēē ywagipewara 'gā nesaka. 'Gā naitya waparasiayramū 'gā nee. Majepeja 'ga 'ūina 'ga akaga rupawer ipe. Ajepeja 'ga 'ūina 'ga py renawer ipe. ¹³ A'eramū 'gā oje'ega Mari ēē upe:

—Ma'ja are ene ejaa'wau ra'e ī?— 'jau 'gā ēē upe.

A'eramū ēē 'jau:

—Jejararete kīā reumera wā weroo 'aw awi ra'e. Marupi katu nipo wā erooi ra'e?— 'jau ēē 'gā nupe.

¹⁴ A'e pype ēē ojerowaka'i wea yse'iramū Jeju'i 'ga ree numiamū. ēē pyri agawewi 'ga u'ama. A'etea ēē nuesagi katu 'ga.

¹⁵ —Ma'ja ene iapirūmū ekou ī? Awŷja ene ekaa ī?— 'jau 'ga ēē upe.

A'eramū ēē 'jau ojeupe: “Itymipyre raarana kīā sipo 'ā 'i”, 'jau ēē ojeupe. A'eramū ēē 'jau 'ga upe:

—Ene nipo kīā reumera ererojyi ra'e. Emome'u etee jee. Too kīā reumera rerua tejepyri 'jau— 'jau ēē 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Jeju'i 'ga ēē renūina:

—Maria.

Wenūjamū ēē ojerowaka 'ga ree. Amā'jāu 'ga ree, 'ga resaka katu.

—Koo. Ene futat te ra'u nū, Ku'jyp!— 'jau ēē 'ga upe.

(Judeu 'gā je'eg imū ēē 'jau *Raponi*. Amu'jara 'gā nupe judeu 'gā aipo 'jau.)

¹⁷ —Je kog awi ape— 'jau 'ga ēē upe. —Nooi we je tejeupia Tejuwarete 'ga pyri. Ere ewau jeje'ega mome'wau je rerowiaara 'gā nupe: “Tejuwarete 'ga pyri je oi. Pēnuwaretea 'ga nanē nū. A'eramū je tewau Jarejuwarete 'ga pyri, e'i kīā oje'ega rerurukaa pē nupe ko”, ere ki 'gā nupe— 'jau 'ga ēē upe.

¹⁸ A'eramū Mari Matarena ēē awau imome'wau oree:

—Jarejararete kīā je aesak ko nū— 'jau ēē oree.

A'eramū ēē Jeju'i 'ga je'ega mome'wau oree.

'Ga remimu'efera 'gā 'ga resaka

(*Mateu 28.16-20; Maku 16.14-18; Luka 24.36-49*)

¹⁹ Aipo 'ara, ypytuna rupi, ore Jeju'i 'ga remimu'eramū arajatykau 'og ipe arajupa. Orokyje ore judeu 'gā 'wyrīa'ri' gā nui. A'eramū ore 'okwara motypa orojeē. Poje Jeju'i 'ga ojesaukaa ore pyter ipe:

—Pēpy'ata'wa etee te 'awamū ki 'ei— 'jau 'ga oree.

²⁰ Aipo 'e re 'ga opo kutukawera resaukaa oree. Oywŷi kutukawera nanē 'ga esaukaa. Orojararete 'ga resakawe ore orojeokōējamū nū. ²¹ A'eramū Jeju'i 'ga 'jau'japa oree nū:

—Pēpy'ata'waawa owaēm pē nupe. Janeruwarete 'ga je mut 'au oje-mome'waukaa pē nupe ikue. Nan tee futat je pē monoi kwe pewara 'gā nupe tejemome'waukaa— 'jau 'ga oree.

²² Aipo 'e re 'ga opytuu ore pyau.

—Awamū je Jarejuwarete 'ga 'Agesage monoi pē nupe. Pejeku'iu 'ga pemut pejepyri— 'jau 'ga oree. ²³ —'Gā amū nupe pēē 'jau, “Janeruwarete 'ga pētywera omoit pē nui”, pēē 'eramū 'ga imoiri futari 'gā nui. 'Gā amū nupe

“Pētywera 'ga nomoiri futari pē nui”, 'gā nupe pēē 'eramū 'ga nomoiri futari 'gā nui— 'jau Jejuī 'ga oree ikue.

Tome 'ga nuerowiara'nei 'ga

²⁴ Ore upe Jejuī 'ga jesaukaramū 'ga remimu'efera 'ga amū otywe'emamū ore pype. Tome 'ga, kunumī jopewera 'ga, otywe'emamū. ²⁵ A'eramū ore Tome 'ga rekoaa 'jau 'ga upe:

—Jarejararete 'ga ore aruesak ko— 'jau ore 'ga upe.

A'ere Tome 'ga nuerowiari tee oreje'ega.

—'Ga pokutukawera resake'ema je narowiari futari 'ga ferawa. Tefāa 'ga pokutukawer are imonowe'em je narowiari futari 'ga ferawa. 'Ga ywŷi kutukawer are tepo monowe'em je narowiari futari 'ga ferawa— 'jau etee 'ga oree, ojeupe ore imome'uramū.

²⁶ Ikowara morowykye'ema rupi ore Jejuī 'ga remimu'eramū arajatykau nū. Aiporamū Tome 'ga akou ore pype. Orojeawopytyma wējēmī futat arajupa arajatykau peu nū. Poje Jejuī 'ga 'ua u'ama ore pype nū.

—Pēpy'ata'waawa 'ut pē nupe nū ki 'ei— 'jau 'ga oree.

²⁷ A'eramū 'ga 'jau Tome 'ga upe:

—Efā erut imowyka jepo kutukawer are. Jeywŷi kutukawer are nanē ene epo mujaa nū— 'jau 'ga Tome 'ga upe. —Au'je ki je ferapawera rerowiare'em ire. Je ferapawera ki erowiat katu katu 'awamū— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁸ A'eramū Tome 'ga 'jau 'ga upe:

—Ene te jekararetea. Ene te 'ā Jarejuwarete 'ga 'jawe futat— 'jau Tome 'ga Jejuī 'ga upe.

²⁹ —Je resag ire etee 'ā je rerowiar ape? Je resake'ema miamū 'gā amū je rerowiari futari ajemogyau. Aipo 'gā ekōēāi futat ajemogyau— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁰ Aeremiapoe'ema Jejuī 'ga iapou kwaiwete ore reape ikue. A'ere je nomome'upawi pē nupe. ³¹ A'ere je mama'e mū mom'e'ui ikwasiaa ka'aran are inuga pē nupe, “Jejuī 'ga Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga futat” 'e rerowiarukaawamū pē nupe. “Jejuī 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yraretea futat” 'ea nanē je erowiarukaa pē nupe nū. Werowiar ire 'ga pē mogyi ojepyri nakwaparimū ete rūi futat.

21

'Yisiga pype 'ga jesaukaawet

¹ Anure Jejuī 'ga ojesaukaru'japa oree ikue nū, ypia reme'y'warimū ikue. Tipera 'jawa reme'y'warimū 'ga ojesaukaru'japa oree ikue nū.

² Jejuī 'ga resakaw ipe ore arakou pāwē pāwē. Simāo Pedro 'ga, Tome 'ga. Kunumī jopewet 'jau ore Tome 'ga upe. Natanaeu 'ga. Aipo 'ga 'ua Kana 'jawa amunaw awi. Garireja ywy pype Kana 'jawa 'upa. Sepeteu 'ga ra'yramū ore, mukūi tekotee 'gā 'jau. Mīmeramū ore arakou pāwē pāwē.

³ A'eramū Simāo Pedro 'ga 'jau:

—Oo je pira pyyka— 'jau 'ga oree.

—Ore nanē oroo futat ene rupi nū— 'jau ore 'ga upe.

A'eramū ore arawaupap aru'aa yaruu pype. Kopyytunamuku ore taityuu momoa arakou. A'ere ore noropyygi'i amū. ⁴ Kwara por ypyrauwe Jejuī 'ga 'ua u'ama peu ypia reme'y'warimū 'yisiga pype. A'ere ore norokwaawi 'ga.

⁵ A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pepyy'gi te amū?— 'jau 'ga oree.

—Naani etee ki 'ei. Noropyygi'i etee ore amū ki 'ei— 'jau ore 'ga upe.

⁶ A'eramū 'ga 'jau oree:

—Pe'je ajee imomoru 'japa nū. Pejejakwatawa katy pemono imomoa esaka nū. A'eramū te nipo pira pepyyk— 'jau 'ga oree.

A'erauwe ore taityuu pypekau imonou imomoa nū. Etyg ypyrauwe kwaiwete ipira ojejaga ipype. A'ere ore noroupirarūi imua yara pype etyka. Ipoiye tee ipiraa. ⁷ A'erauwe je 'jau Pedro 'ga upe:

—Janejararete 'ga te nipo kwe u'am ra'e nū'ū!— 'jau je 'ga upe.

Aipo renupawe Pedro 'ga waity munepa, ojejaa ipyu. Ojefar ire Pedro 'ga opoa 'y pe awau Jeju 'ga repejāna. ⁸ A'eramū ore arajua yaru pype, taityuu rerua imatāu erekou. 'Y wywri futat ore rekoi, sēg metro futat ore rekoi 'y wywr awi.

⁹ Yaru awi aru'ē re ore ipira resaka. Jeju 'ga ipira reya u'ama. Kanape'ia nanē ore esaka nū. ¹⁰ A'eramū Jeju 'ga 'jau oree:

—Pejejemimu'arera perut amū jee— 'jau 'ga oree.

¹¹ A'eramū Simāo Pedro 'ga u'aa yaru pype nū. A'eramū 'ga taityuu matāumap imua. Kwaiwete pira ojejaga ipype. Sētū sīkwētai tres ipira, tuwuu ma'ea. A'etea taityuu otoroke'ema jupe.

¹² A'eramū Jeju 'ga 'jau oree:

—Pe'je pejeju pejejemī'waa— 'jau 'ga oree.

A'etea ore nū noroporonuwi futari 'ga upe: “Awŷja te ene?” 'jawe'em futat ore 'ga upe. Orokwaaw ore 'ga. A'eramū ore oroporonupe'ema ee 'ga upe.

¹³ A'eramū Jeju 'ga awau kanape'i pyyka imowowoka imua oree, pira eyra reewe.

¹⁴ Oferaw ire futat Jeju 'ga poromū ojesaukaru'jau'japa oree kwaiwete ikue. Poromū futat ore upe 'ga jesaukara muapyra.

Pedro 'ga upe Jeju 'ga 'eawet

¹⁵ Ore jemi'war ire Jeju 'ga 'jau Simāo Pedro 'ga upe, Juā 'ga ra'yra 'ga upe: —Eneporomutat te ene nanimenime je ree, ki Simāo?

—Ēĕ. Ene te 'ā jejekoty'aawaretea futat. Aipo 'ā erekwaap futat— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage karupa'mī ra'yr yau are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaar yau 'gā nee. Jeje'eg are ene 'gā mu'jau— 'jau Jeju 'ga 'ga upe.

¹⁶ A'eramū Jeju 'ga 'jau'japa 'ga upe nū:

—Eneporomutat te ene je ree ra'e, ki Simāo?

—Ēĕ. “Erekwaap futat 'ā ejee jeporomutara”, a'e ako je enee ko— 'jau 'ga 'ga upe nū.

A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage weymaw are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaara 'gā nee— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁷ A'eramū Jeju 'ga 'jau nū:

—Eneporomutat te ene a'jea futat je ree ra'e, ki Simāo?— 'jau 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe 'eu'jawauwe Pedro 'ga u'arasigamū. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene poromū 'jau'japa jee ki 'ei? Orejararetea 'ā ene. Mama'ea 'ā erekwaap futat. Erekwaap futat 'ā ejee jeporomutara je rekoa— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū Jeju 'ga 'jau 'ga upe nū:

—Karupa'mī jara 'gā ojejuka esage futat weymaw are. Nan tee futat ejejuka esage je rerowiaara 'gā nee. ¹⁸ A'jea futat je'ea. Eywyramū ene ejaity munepa eatau ewau ejemifutar imū. A'ere nipo enesawa'e re 'gā amū ene pofari

enejywa pypiraa ene rerawau eneremifutare'em ipe— 'jau Jejui 'ga Simão Pedro 'ga upe.

¹⁹ Aipo 'eramū Jejui 'ga 'ga manūawama mome'wau 'ga upe. 'Ga manūnamū nipo 'ga manū resakara 'gā 'jau: “Nopoiri futari 'ga Jarejararete 'ga rerowiar awi ra'e”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga manū resakawe.

²⁰ Aipo ojeupe 'eramū Pedro 'ga ojerowaka je resaka. Je futat Jejui 'ga upe 'jarera: “Awýja te ene mono ia'wyre'ema 'gā po pe?” 'jarera 'ga manūe'emauwe orojemi'waaw ipe 'ga upe 'jarera. Je futat te'ama Pedro 'ga atykupe katy. ²¹ Je ree ojerowakawe Pedro 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Maran sipo ajee 'ga rekoi nū, ki Ku'jyp?— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

²² —Je ifutar ire amunipo 'ā 'ga rekoi nan etee futat je rura resaka. Erejemuaēm awi 'ga ree. Ene 'ā je renuw ape— 'jau 'ga 'ga upe.

²³ Anure Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'jau futatee ajaupe:

—“Ko 'ga nipo namanūi futari je ruru'jawe'emauwe”, e'i 'ga 'ga upe ikue— 'jau futatee nipo 'gā imome'wau.

A'ere naporomū rūi 'ga je'ega. Wapo ekoete nipo 'gā ajemogyau. “Je ifutar ire amunipo 'ā 'ga jemogoi je ruru'jawa resaka. Maran aipoa enee?” 'jau 'ga Pedro 'ga upe ikue.

²⁴ Je 'ā Juānamū. “'Ga nipo namanūi” 'gā 'jawamū nipo je. Je te 'ā Jejui 'ga remiapofera amome'u pē nupe. Je 'ā ka'arana kwasiaa aipo are pē nupe. A'jea futat aipo je'ea.

²⁵ Kwaiwete Jejui 'ga remiapofera. Aipo are 'ga amū ka'arana kwasiaapaw ire amunipo 'ā kwaiwete ka'arana 'au wywy pe. A'eramū nipo 'ā ywya nipytu'ēi jupe.

Atos

Jejui 'ga remimonofera 'gā nekwawer are Luka 'ga ka'arana kwasiari rakue. Ywag ipe Jejui 'ga jewyr ire, Janeruwarete 'ga U'agesage monou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. A'eramū 'ga remimu'efera 'gā awau watau Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea aeremiapoe'ema apoukaa 'gā nupe. A'eramū esakara 'gā Jejui 'ga rerowiaa kwaiwete.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'awa ka'arana kwasiarukaa Luka 'ga upe. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga 'ga 'Agesage remiapofer are rakue.

¹ Je ako Lukaramū ka'arana akwasiat inuga pē nupe ikue, ki Teofiru. Jejui 'ga remiapofer are je ka'arana kwasiari. 'Ga remimu'efer are nanē ako je ikwasiapawi inuga pē nupe ikue. Jejui 'ga porowyky ypy ypyawer are futat je ka'arana kwasiari inuga pē nupe ikue. ² Ywy pe akou Jejui 'ga mama'e esage apou kwaiwete rakue. A'efer are je ikwasiapawi inuga ka'aran are pē nupe ikue.

Ywag ipe ojeupir enune Jejui 'ga porogytai wemimu'efera 'gā nupe rakue. Ymā te 'ā 'ga 'gā amū mū'jāu imogyau wemimu'eferamū rakue. A'eramū Jejui 'ga ojeupir enune oje'ega 'gā nupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'eg imū rakue. A'e 'gā 'ga imonou kwe pe: “Kwē pe pekwap je mome'wau pejemogyau 'gā nupe”, 'jau Jejui 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'jau “Jejui 'ga remimonofera 'gā” 'jau 'gā 'gā nupe. ³ 'Ga manū re Janeruwarete 'ga Jejui 'ga moferawi nū. A'eramū Jejui 'ga oferaw ire ojesaukaru'jau'japa wemimonofera 'gā nupe. Wemiapo resaukaa 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'jau: “Jejui 'ga futat ra'e. Koromū futat 'ga ferawi rai'i nū. Sā'ā 'ga wemiapoa etee futat iapoa 'ga rekoa”, 'jau 'gā ajaupe rakue.

Kwarēta 'ara rupi etee Jejui 'ga jesaukaru'jaru'jawi wemimonofera 'gā nupe, 'gā mu'jau akou 'Uwarete 'ga ree rakue.

—Janeruwarete 'ga 'ā 'ūi 'wyriarareteramū pē nupe. Pejetywer awi pe-poiramū 'ga pē monoi wemiayuwamū rakue— 'jau Jejui 'ga oporogytau wemimu'efera 'gā nupe rakue.

⁴ 'Gā pype akou 'ga 'gā mu'jau aipo are rakue. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—'Au pejup Jerusareg ipe Jarejuwarete 'ga 'Agesage rapesaka. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri pē nupe rakue: “'Te'agesagea je anure omono pē nupe”, 'jau 'ā 'ga rakue. A'eramū pēē 'awamū pejejupa Jerusareg ipe 'ga 'Agesage rapesaka ra'ne— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe. ⁵ —Juā 'ga 'ā 'y pe ae pymī ikue. A'ere Janeruwarete 'ga nanarūi. U'agesagea te 'ga amut pē nupe pē nerekwaramū— 'jau Jejui 'ga 'gā nupe rakue.

Ywag ipe Jejui 'ga jeupiawet

(Maku 16.19-20; Luka 24.50-53)

⁶ A'eramū 'gā ojeyppe 'ga rekoramū 'ga remimonofera 'gā oporonupa ee 'ga upe:

—Ymā te 'ā tapy'ŷja 'wyriar amuteea etee ekoi oree jepi. 'Awamū futat te ene ereko 'wyriaramū Israeu juapyreramū oree 'ga py'rau? 'Awamū futat te ene, “Je futat Jarejuwarete 'ga remimureramū ako 'awamū 'wyriarareteramū pē nupe”, ere oree?— 'jau 'gā 'ga upe.

⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau 'gā nupe:

—Naani nū'ū. Meewei tee te nipo je ruri pē'wyriaramū. Janeruwarete 'ga te okwaap. Jane te 'ā nikwaawi. 'Ga te okwaap je ruawa nū— 'jau etee 'ga

'gã nupe. ⁸—A'ere nipo anurenure'i Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri ojypa osou pē pype. Opājēa Janeruwarete 'ga imua pē nupe. A'eramū futat nipo pēē pejejemogyau je mome'waramū 'gã nupe— 'jau 'ga 'gã nupe. —A'eramū pēē pejejepype ise re pejewau kwe pe je mome'wau 'gã nupe. Pēē 'ā je resak jejepe. A'eramū pēē pejewau je mome'wau kwe pewara 'gã nupe. 'Auwara 'gã nupe ra'ne je mome'wau, Jerusareg ipewara 'gã nupe ra'ne. A'ere Judeja ywy pewara 'gã nupe, Samari ywy pewara 'gã nupe, mukuwara 'gã nupe 'jau pejewau je mome'wau— 'jau 'ga 'gã nupe.

Aipo 'gã nupe 'e re Jejuí 'ga ojeupia 'gã nui awau ywag ipe.

⁹⁻¹¹ A'eramū 'ga remimonofera 'gã 'upa amā'jāu ywau 'ga jeupira resaka. A'ere ywasiga 'ga mimi 'gã nui. A'eramū 'gã 'upa 'ga wawera rupi amā'jāu. A'e pype mukūja ywagipewara 'gã 'ua ojypa 'gã nupe Jejuí 'ga panekwapa. Waity aparasiga rerua erojypa enu'ama 'gã pyri.

—Ma'ja te peesak pejejupa?— 'jau 'gã 'gã nupe.

—Naani. Jejuí 'ga jeupira te ore aruesak arajupa— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'eramū ywagipewara 'gã 'jau 'gã nupe:

—Oo futat 'ga ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. Anure te nipo 'ga ruri ojewya nū. Ojeupiawera 'jawerimū etee futat nipo 'ga ruri ojewya nū— 'jau ywagipewara 'gã imome'wau Jejuí 'ga remimonofera 'gã nupe.

Matias 'ga Judas 'ga py'rawarera (Mateu 27.3-10)

¹² Ywagipewara 'gã porogytapaw ire Jejuí 'ga remimonofera 'gã 'ua ojewya Jerusareg ipe nū. Ywytyr awi 'gã 'ua ojewya, Oriweira 'jaw awi. Namukui Jerusareg awi Oriweira 'jawa 'upa. Majepei tee kilometro imukua juí.

¹³ A'eramū 'gã Jerusareg ipe owaēm ire awau 'og ywate pype 'upa. Pedro, Juā, Tiago, Andre, Filipe, Tome, Patarumeu, Mateu, ajepeja Tiago, Simão Serote, Judas. Mīmera 'gã awau 'upa 'og ywate pype. Tiago 'ga Aufeu 'ga ra'yra 'ga. Simão 'ga judeu 'gã etee ifutaa o'wyririamū. Judas 'ga Tiago 'ga ra'yra 'ga.

¹⁴ 'Gã ajatyka 'upa Jerusareg ipe. Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monou 'upa. Kūjāmera 'gã nanē ajatykau 'ua 'gã nee 'og ywate pype. Jejuí 'ga y ēē we futat akou 'gã pype, Mari ēē. Jejuí 'ga rewirera 'gã nanē akou 'gã pype nū.

¹⁵ Jejuí 'ga rerowiaara 'gã ajatykau 'ua 'gã nee kwaiwete. Sētui wīti 'gã pytuna. A'eramū Pedro 'ga afu'ama oporogytau 'gã nupe:

¹⁶ —Peapyaka jeporogyta are. Ymā te Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari Davi 'ga upe Judas 'ga ree rakue, ae a'wyr'e'ema upe Jejuí 'ga monoarama 'ga ree rakue— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gã nupe. ¹⁷ —Aipo Judas 'ga ako jane pype ikue numiamū. Wemimu'eferamū ako Jejuí 'ga 'ga mogou ikue numiamū. A'ere ako mainana 'wyrriara 'gã ka'aranūū monoi Judas 'ga upe rai'i, Jejuí 'ga resaukaawamū rai'i. A'eramū ako 'ga Jejuí 'ga monou 'gã po pe 'ga jukaukaa 'gã nupe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

¹⁸ Ka'aranūūa ojeupe imur ire Judas 'ga awau ywy mua. A'ere 'ga rea'aramū etee nū. —Ma'eramū je ma'eramū Jejuí 'ga monou 'gã nupe 'ū?' 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga a'eramū ajejukau. 'Ga 'arasiga 'ga rerekou. A'eramū ywy mur ire awau ojeupia. A'eramū 'ga pe awi 'ua opoa. Wewega mowoka erua. Wye momopomopoa erua amanūmū rakue. ¹⁹ A'ea Jerusareg ipewara 'gã ikwaapa najuejue etee rakue. A'eramū 'gã Aketema 'jau Judas 'ga manūawera upe. Aketema 'ea wy rupap 'ea 'gã je'eg imū.

²⁰ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gã nupe:

—Ymā te Davi 'ga ka'arana kwasiari aipo Judas 'ga ree inuga janee rakue.

“Ga 'wyrer ipe nipo nitywi futari ae mū”,

'jau Davi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. A'eramū 'ga ikwasiaru'japa 'ga ree rakue:

“Ga porowykyawer ipe ae nitywi futari amū.

A'eramū nipo 'ga amū etee akou 'ga rekwawer ipe nū, 'ga porowykyawera apou nū”,

'jau Davi 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. Mīa ka'arana Saumu 'jawa— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²¹—A'eramū jane 'awamū 'ga amū mogou Judas 'ga rekwawer ipe 'jau nū, Jejuī 'ga mome'waramū jarejepyri 'jau. Jarejepewarera etee jane imogou. Awŷja te ako jane pype au'jeteramū? ²²Awŷja te wesak 'y pe Juā 'ga Jarejararete 'ga pymīa rakue? Awŷja te 'ga jeupira wesak rai'i? 'Gā etee futat jane simogo amū jarejepyri Jejuī 'ga mome'waramū 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe. —Jejuī 'ga ferapawera 'ga tomome'u jane pyri 'jau— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²³A'eramū 'gā mukūja 'gā mua. 'Ga amū rera Jose Barsabas. Justo 'ga rer irūa. Ajepeja 'ga rera Matias. ²⁴A'ere 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee:

—Kiapi'ni. Ene te 'ā erekwaap. Ejemifutara 'ga ekwaawukat oree. ²⁵Judas 'ga ajejuka rai'i. A'ere 'ga 'agera oi ako tyweaw ipe— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe. —Mō 'ga te ore oromogo 'ga rekwawer ipe nū?— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe.

²⁶A'ere 'ga upe oporogytapaw ire ita'i 'jawewara momopoa 'upa. A'eramū Matias 'ga remimojewagera katu 'gā ipyika. A'eramū 'gā Matias 'ga mogou Judas 'ga rekwawer ipe Jejuī 'ga mome'waramū ojepyri nū.

2

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua

¹Pētekosti 'jawa 'ara rupi 'gā jatyka 'gā nuwamū Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojyapa Jejuī 'ga remiayuwa 'gā nupe rakue. Pētekosti 'jawa judeu 'gā jatykaawa rera.

²Poje wyytuu 'jawewara fua opo erujewi 'ua 'gā pyri 'og ywate pype 'gā nuwamū. Ywag awi 'ua osou 'og ipe. A'ere 'ga 'Agesagea 'gā nupe ise re tata'i 'jawewara ajemogyau 'gā apyte'rarimū. Wenyfu'giramū futat ajemogyau 'gā apyte'rarimū. ³Nan Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua osou 'gā nupe rakue. Opyamuramū 'ua 'gā nupe. ⁴'Ga 'Agesagea 'ua osou 'gā pype 'gā nerekwaramū. 'Gā pype ose re 'gā je'ega mojopy'rau, 'gā moje'eg amuteeukaa. 'Gā nemikwaawe'ema 'gā je'ega apoukaa 'gā nupe. Naju'jawe rūi 'gā je'egi. Wemifutar imū etee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā moje'egukaa.

⁵Kwaiwete judeu 'gā 'ua ajatykau muku awi Jerusareg ipe rakue. Ajatykaaw are 'ut ma'e 'gā nanē ifu renupa nū. Ifu renupara 'gā Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'e 'gā najuejue etee. ⁶Ifu renupawe 'gā ajatykau ukupepe 'og ywate pyri oporesagamū ee. Oporenuwaiwamū 'gā imome'u are. Jejuī 'ga remimofera 'gā 'gā je'ega apou.

⁷A'e renupawe enupara 'gā 'jau:

—Ma'eramū 'gā janeje'egawe apou 'ū? Garireja wyy pewara 'gā juejue nā'ā re'ā— 'jau 'gā ajaupe. ⁸—Janeje'eg imū etee 'ā 'gā Jejuī 'ga mome'ui janee— 'jau 'gā ajaupe. —Auwara 'gā je'ega etee 'gā 'ā wapo jepi. A'ere 'gā 'awamū kwe pewaramū janeje'ega we iapoi. Kwe awi 'ā jane ruri.

⁹Partia wyy awi jane mū ruri. Ajepejamū Media wyy awi. Ajepejamū Elam wyy pewara. Ajepejamū Mesopotami wyy pewara. Ajepejamū Judeja wyy

pewara. Ajepejamū Kapatosi ywy pewara. Pōtu ywy awi jane mū ruri. Asia ywy pewarera jane mū. ¹⁰ Frigia ywy awi, Pāfiria ywy awi, Egitu ywy awi jane mū ruri. Ajepejamū Libia ywy awi. Sirene 'jawa pyriwara poromū. Ajepejamū Roma pewara. ¹¹ Jane mū judeua futat. Ajepejamū judeue'ema 'gā futat. A'ere 'gā judeuramū jane 'jawerimū 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiari. Kreta 'ypō'ō awi amū ruri. Ajepeja 'gā 'ua Arabia ywy awi. A'eramū 'gā maran janeje'eg imū oje'ega ki 'ei?— 'jau 'gā ajaupe 'gā je'ega renupa. — Janeje'eg imū futat 'gā Jarejuwarete 'ga remiapofer esage mome'ui janee— 'jau 'gā ajaupe. —'Auwara 'gā je'ega etee 'gā 'ā wapo jepi. ¹² A'ere 'gā 'ā kwe pewara 'gā je'eg imū Jejui 'ga mome'ui 'upa— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā wapyakau 'upa. A'eramū 'gā amū 'jau ajaupe:

—Maran te nū 'wei?— 'jau 'gā ajaupe.

¹³ A'ere amumera 'gā nuerowiari futari. A'eramū 'gā 'gā nerekoemāu etee 'upa.

—Kawīajaiwa 'gā otykut 'upa. A'eramū 'gā oje'ēran ekoeteramū 'upa— 'jau etee 'gā ajaupe 'gā nerekoemāu.

Mytuna 'gā nupe Pedro 'ga 'eawet

¹⁴ A'eramū aipo 'gā 'eramū Pedro 'ga 'ua uēma oporogytau 'gā nupe u'ama ukupepe. Ajepeja Jejui 'ga remimonofera 'gā netee futat 'ga 'ua oporogytau 'gā nupe, ajatyka ma'efera 'gā nupe.

—Jerusareg ipewaramū, kwe awi 'ut ma'eferamū nanē peapyaka je ree. “Kawīajaiwa 'gā otykut 'upa”, pe'je ete 'ā oree. ¹⁵ Norereawyrywi ore. Nakwarawyrū'irāu rūi kawīajaiwa 'wara 'gā kawīajaiwa rykuri— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama. —“Maran te 'gā janeje'ega apoi?”—pe'je 'ā pejejupa pejejaupe. A'eramū je imome'wau pē nupe. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue, Jueu 'ga upe rakue: ¹⁷ “Anure nipo je mama'e teepaw enune Te'agesage muri imojypa pē nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jueu 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau.

—“A'eramū nipo pēna'yra 'gā pēna'yra 'gā netee jeje'ega mome'wau ojepyriwara 'gā nupe.

A'eramū nipo je kunumūū 'gā momayupa sawa'e 'gā netee.

¹⁸ Te'agesagea nipo je imua tejemiayuwa 'gā nupe. Kūima'e 'gā nupe, kūjāmera 'gā nupe nanē nū. Mīmera 'gā nupe nipo je imua.

A'eramū nipo 'gā jeje'eg imū etee futat je mome'wau kwe pewara 'gā nupe.

¹⁹ Tepājēa nipo je esaukaa 'gā nupe. 'Gā nemiesage'ema mama'ea nipo je esaukaa 'gā nupe”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jueu 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga imome'wau.

—“Ywag ipe, ywy pe nanē taesaukat 'jau nū. Wy, tata, tatasig. Mīmera taesaukat pē nupe 'jau.

²⁰ Kwara nipo je omopyytunaip. Jaya nipo je imowyau. A'ere nipo pējararete 'ga ruri ojewya nū. Ae mojo'oka 'ga ruri. Ae werowiamū nipo 'ga 'jau:

Ere ejua 'au je pyri, 'jau nipo 'ga werowiaaramū ae upe.

A'ere nipo 'ga werowiare'ema 'gā nupe 'ga 'i:

Pēē naani. Naje rerowiari pejepe. A'eramū pēē mama'eukwaawa rapyaw ipe pejewau, 'jau nipo 'ga 'gā nupe.

²¹ Je katu'og ape 'jara 'gā etee te je akatu'ok. A'eramū je 'gā moyau tejeypyri ajemogy ma'eramamū”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

22 A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Israeu juapyreramū peapyaka jeje'eg are. Jejui 'ga futat Janeruwarete 'ga remimurera. A'eramū ako Janeruwarete 'ga opājē resaukaa pē nupe ai'i. Pēnemiapoe'ema ako 'ga iapoukaa Jejui 'ga upe ai'i. Ojero'wu ma'e, mama'eukwaawa rerekwat. Mīmera 'gā ako 'ga ikatu'ogukaa 'ga upe ai'i, kwaiwete. A'e resakarera 'gā oporesagamū ee. A'ea 'ā pekwaap najuejue etee. Pē pype futat ako 'ga iapoi akou ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

23 —A'ere ako Janeruwarete 'ga wea'aramū 'ga mono are pē nupe ai'i. Wemifutar imū etee futat ako 'ga 'ga monou pē nupe ai'i, 'ga pyygukaa ako pē nupe ai'i. A'eramū pēē ako 'ga pyygukaa ia'wyre'ema 'gā nupe ai'i. A'eramū ako 'gā 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywar are ai'i. Pēē futat ako 'ga jukaukaa 'gā nupe ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

24 —Amanū futat ako 'ga ai'i. A'ere ako 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi ete ai'i nū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

25 —Ymā te 'ā Davi 'ga ka'arana kwasiari inuga Jejui 'ga ree rakue— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

—“Akwaap je Tejararete 'ga. 'Ga 'ā ako je pyri.

Jejakwatawa katy 'ga rekoi. A'eramū je tekyjawe'em tekou.

26 Teku'iramū etee tekou. Tepy'ata'waramū etee tekou. Temoferawa rape-saka nipo je te'ŷina.

A'eramū je teje'ega Jarejuwarete 'ga upe: Ene te 'ā eneresage jee, Kiapi'ni.

27 Je manū re nerepouri futari je wi. Jereumera neremonemukari.

Je 'ā eneremiyuwaretea futat. A'eramū ene je moferapa etee nū. Ene pyri nipo tewau ywag ipe.

28 Ene 'ā ywaga piara eresaukat jee. A'eramū je ene pyri tewau.

Jepy'ata'wa je ene ree tekou, 'jau je 'ga upe’,

'jau Davi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama, Davi 'ga remikwasiarera mome'wau 'gā nupe u'ama.

29 A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe nū:

—Davi 'ga janeypya futat rakue. 'Ga je amome'u pē nupe. Ymā te 'ā Davi 'ga manū rakue. A'ere 'gā 'ga monoi ita kwara pype rakue. Namukuu rūi futat ita kwara 'ūina rakue— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

30 —Janeruwarete 'ga je'ega mome'warera 'ga Daviramū rakue. Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe 'ga rekoramū rakue. “Ene juapyrama mū nipo 'wyririamū ako ene 'jawe. Jeremimurama 'ga futat nipo 'ūina enerenawer ipe”, 'jau 'ga Davi 'ga upe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama.

31 —A'eramū Davi 'ga ikwaapa, “Wemimurama 'ga nipo Janeruwarete 'ga omoferap ete nū” 'e kwaapa rakue. A'eramū 'ga a'eramū ka'arana kwasiaa inuga 'ga ree. “Janeruwarete 'ga nipo nopouri futari wemimurera 'ga wi. 'Ga reumera monemukare'ema futat nipo”, 'jau Davi 'ga rakue— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe.

32 —'Ga poromū Janeruwarete 'ga omoferap rai'i. Jejui 'ga omoferap futat. Ore 'ga aruesak 'ga feraw ire ai'i. A'eramū ore a'eramū imome'wau pē nupe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. 33 —A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferaw ire 'ga monou ywag ipe ojeypyri ai'i. Peu 'ga ywag ipe 'ga monou imuapyka oyse katy. 'Ga 'jawe futat 'ga. A'eramū 'ga 'ga muapyka oyse katy. A'eramū futat 'ga U'agesage mua katu 'ga upe. Ojeupe 'Uwa 'ga imur ire 'ga imua ae upe nanē imojypa nū. 'Ga 'Agesagea te 'ga amut oree. A'ea peenup poromū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau. —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri janee rakue: “Anure nipo je Te'agesage monoi pē nupe”, 'jau 'ga 'ā rakue.

A'eramū 'ga 'awamū futat imua oree. 'Agamū pēnemienuwamū 'ga 'Agesagea iapoukaa oree— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gā nupe. ³⁴—Davi 'ga nooi ywag ipe rakue. Nuapygi 'ga Jarejuwarete 'ga yse katy. A'etea 'ga e'i rakue: "Ymā te Janeruwarete 'ga 'jau Jejararete 'ga upe rakue: 'Ere eja eapyka 'au je pyri. Je 'jawe futat ene. A'eramū ene eapyka je yse katy.

³⁵ Anure tamyi ene 'wyririamū 'gā nupe 'jau, ene rerowiaara 'gā nupe 'jau. Ene rerowiare'ema 'gā we futat te'i enee 'jau, koromū futat 'wyrirarete 'ga, te'i enee 'jau', 'jau Janeruwarete 'ga Jejararete 'ga upe rakue", 'jau Davi 'ga ka'aran are ikwasiaa inuga janee rakue. Jejui 'ga upe te 'ga 'i rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

³⁶ —A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: "Je te 'ā Jejui 'ga omono pē nupe. Jeremimurera futat 'ga", 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'e 'ga poromū pepokutuk, imonou, imu'ama 'ypeywar are 'ga manūawamū. A'e 'ga Janeruwarete 'ga omogo Israea juapyreramū jane'wyririamū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'ea 'ā judeuramū juejue pekwaap.

³⁷ A'e renupawe 'gā u'arasigamū ajemogyau. 'Ga jukaawer are 'gā u'arasigamū ajemogyau kwaiwete. A'eramū 'gā 'jau Pedro 'ga upe 'ga pytuña 'gā netee:

—Maran te ore iapoi? Ma'ja te ore aruapo orojee, orojekatu'okawamū?— 'jau 'gā 'gā nupe.

³⁸ —Pejetywer awi pepoit— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū 'ga pejetywer awi pēpoiweramū pē katu'oka. "Jejui 'ga rerowiaaramū ore reko'i 'awamū", pe'je 'gā nupe. A'eramū 'gā pē pymiāu 'y pe. A'eramū pē pymi' re Janeruwarete 'ga U'agesage mua pē nupe pēnerekwarāmū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ —Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari inuga janee rakue: "Pejetywer awi pēpoiweramū je pē katu'ogi. Pē katu'og ire je Te'agesage monou pē nupe", 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa rakue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Aipo e'i 'ga pē nupe. Pēna'yt, tesirūmet, wemimū'emet 'jau. Mīmeramū 'ga aipo 'ga 'i pē nupe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'eramū 'ga 'awamū u'eawer imū futat U'agesage mua imojypa janee— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

⁴⁰ A'eramū Pedro 'ga 'gā mu'jau afuakaramū etee futat aipoa morogyta are u'ama. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejepe'au 'ga rerowiare'ema 'gā nui. Anure nipo Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiare'ema monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe ojewi. Peo kasi 'gā newiri ne. Pēē 'ā Jejui 'ga perowiat. "Je mogo ape ejemiayuwamū", 'jau ki pēē 'ga upe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe u'ama.

⁴¹ Aipoa 'ga porogyta renupawe 'gā kwaiwete Pedro 'ga je'ega rerowiaa. Jejui 'ga nanē 'gā erowiaa ajemogyau nū. Tres miu 'gā 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'gā nerawau ipymiāu 'y pe Jejui 'ga 'gā erowiara resaukaawamū.

⁴² A'ere 'gā awau ajatykau Jejui 'ga remimonofera 'gā nee, 'gā porogyta are wapyakau. A'eramū futat 'gā ajemogyau Jejui 'ga rerowiaareteramū. A'eramū futat Jejui 'ga rerowiaaramū opojekukaramū ajuee. Ajamajatykau kumi 'wau. Jarejuwarete 'ga upe oporogytau nanē 'gā ajatykau nū.

⁴³ Jejui 'ga remimonofera 'gā Janeruwarete 'ga pājē rerekou. A'eramū 'gā 'ga pājē resaukaa 'gā nupe, aeremiapoe'ema apou 'ga pājē mū, kwaiwete. A'eramū a'e resakara 'gā oporesagamū ajemogyau ee. ⁴⁴ Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue ajatykau ajemogyau. Ikaraemā ma'e 'gā okaraemā me'ega ka'aranūū are. ⁴⁵ Iywy ma'e 'gā nanē oywy me'ega ka'aranūū are nū. A'ere 'gā ka'aranūū rerua imojo'oka ajaupe. Ta'yt kwaiwete ma'e 'gā nupe 'gā kwaiwete imojo'oka. Ta'yre'ema 'gā nupe 'gā imojo'oka ināinānīī

eteē. ⁴⁶ Ai'iwe nū, ai'iwe nū, ai'iwe nū 'jau 'gā ajatykau ajemogyau peu. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ajatykau. Wog ipe nanē ajatykau ojemi'waa nanē nū. Mani'oko'o'i 'wau Jejui 'ga manūawer are wea'aramū ajemogyau. A'e pype opy'ata'waramū ajemogyau.

⁴⁷—Ene te 'ā eneresage oree— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypa.

Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā miamū oporomutaramū 'ga rerowiaara 'gā nee ajemogyau.

Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. Ai'iwe, ai'iwe, ai'iwe. A'eramū 'gā ojemomytuna. Kwaiwete Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau ajuee.

3

Iteu ma'e 'ga

¹ Poje Pedro 'ga awau Juā 'ga retee Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Kwara jerewamū 'gā awau. Aipo pe kwara kwawauwe 'e'e'emi 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oje'ega monou 'ga upe.

² A'e pe iteu ma'e 'ga 'ūina Jarejuwarete 'ga mogytaawa rokwar ipe. 'Okwar esage 'jaw ipe wapyka. A'e pe 'ga 'ūina. Iteu 'ga u'aa rakue. A'eramū 'ga pytuna 'gā 'ga rerawau im'ina 'okwar ipe ka'aranūū are.

—Ka'aranūū'ia pemut ape jee— 'jau 'ga 'ūina 'gā nupe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ose ma'e 'gā nupe.

A'eramū amumera 'gā imonou 'ga upe.

³ Poje Pedro 'ga 'ua Juā 'ga retee. A'eramū iteu ma'e 'ga 'gā nupe ka'aranūū renūina nū.

A'ere 'gā 'i etee 'ga upe:

⁴—Emā'ē ore ree kūi— 'jau etee 'gā 'ga upe.

⁵ A'erauwe iteu ma'e 'ga amā'jāu 'gā nee. “Ka'aranūūa sipo 'gā amut jee pa”, 'jau 'ga ojeupe amā'jāu 'gā nee.

⁶⁻⁷ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Nitywi ka'aranūūa ki 'ei. A'ere je mama'e esage apoi enee— 'jau etee Pedro 'ga iteu ma'e 'ga upe. —Jejui Kristu 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga 'ā ore mogo wekwawer ipe ai'i. A'eramū je 'jau enee: Efu'am jui— 'jau 'ga 'ga upe.

⁸ A'erauwe futat Pedro 'ga 'ga popyyka 'ga mafu'ama. A'eramū futat iteu ma'efera 'ga pyju'ā oywyrafenamū. A'erauwe 'ga po 'ga pori awau wafukafukaita:

—Au'je katu pa, Ku'jywa 'ga je katu'ogi nū— 'jau 'ga wafukafukaita awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā netee.

⁹⁻¹⁰ A'eramū mytuna 'gā 'ga resaka.

—Kuu. Iteu ma'efera 'ga afu'am ra'e— 'jau 'ga resakara 'gā ajaupe.

Oporesagamū 'ga ree, 'ga po 'ga po 'ga rekoramū.

Pedro 'ga 'eawet

¹¹ Amafu'am ire iteu ma'efera 'ga rekoi Pedro 'ga pir are. 'Ogeikwara pakuja 'wyr ipe 'gā oi Juā 'ga retee. A'erauwe Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe ose ma'efera 'gā 'ēi awau 'ogeikwara pakuja 'wyr ipe esaka, Sarumāu 'ga ma'e 'jawa 'wyr ipe awau esaka.

—Maran 'ga ako ra'e 'ū? Najema'uma'uwi'i te 'ga afu'am are jepi a'i kūi— 'jau 'gā ajaupe, ma'upawe'eme 'ga mafu'amamū.

A'eramū

—Aw'ya 'ga mafu'ama ki 'ei?

—Pedro 'ga 'ga amafu'am kūi— 'jau 'gā ajaupe.

12 'Ga mafu'ama 'gã mopiryiyita. A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'gã nupe:

—Janeruwarete 'ga upe mama'e apoara 'ga te 'ga amafu'am nũ'ũ, Jeju 'ga nũ'ũ. Naore rũi 'ga aramafu'am. Noropãjẽ mũ rũi ore 'ga mafu'ami. Norojesageu rũi te 'ã ore 'ga mafu'ami. Jeju 'ga te 'ã 'ga mafu'amara te— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe aipo 'gã'eramũ.

13 A'erauwe 'gã ajemogyau etee oporesagamũ 'gã nee.

—Janeruwarete 'ga te ako wa'ya 'ga amut opoaawamũ ikue. 'Ga te 'ga amafu'am— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Janeruwarete 'ga wa'ya 'ga omogo ipojeuwipyramũ. Jarejuwarete 'ga te 'ã jane sirowiat. Ymã we te 'ã janyepy 'gã Jarejuwarete 'ga rerowiari rakue. Na'awamue rũi futat te 'ã jane 'ga rerowiari. Ymã we futat te 'ã Abraão 'ga 'ga rerowiari rakue. Isaki, Jako. Mĩmera 'gã 'ga rerowiaa rakue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —A'eramũ jane 'agamũ 'ga rerowiaa jarejemogyau— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

—Janeruwarete 'ga ako wa'ya 'ga mua jatee ikue numiamũ. A'ere ako pẽ futat pejukaukat 'ga ikue. A'eramũ ako pẽ 'ga monou ekoete peje'wyrĩara upe ikue, Piratu 'ga upe ijukaukaa ekoete ikue. 'Ga ako "Opoit je 'ga wĩ", 'jau ikue numiamũ. A'ere ako pẽ "Ere 'ga jukaukaa futat ore", 'jau ako pẽ ai'i. 14 Oporojuka ma'ea jẽmĩ ako pẽ imuẽmukaa 'ga upe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Oporojuka ma'ea te amunipo 'ã pejukaukat rakue. A'ere ako mama'e tywera apoare'ema 'ga jẽmĩ pejukaukat ikue. 'Ga Jarejuwarete 'ga remifutara etee te wapo. A'etea ako pẽ 'ga jukaukaa ekoete ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe, oporogytau u'ama. 15 —'Ga te 'ã ae mogyara futat. A'ere ako pẽ futat 'ga pejukaukat ikue numiamũ. A'ere ako Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nũ. Ore futat 'ga moferaw ire 'ga resaka ai'i nũ— 'jau 'ga 'gã nupe. 16 —'Ga pãjẽ mũ te ore 'agamũ 'ga mafu'ami. Naore rũi 'ga aramafu'am. Aruerowiat te 'ã ore 'ga. A'eramũ 'ga 'ga mafu'amukaa ore pẽ nowase— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe oporogytau.

17 —Nepekwaawi nipo 'ga— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Nepekwaawi nipo Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga. Pẽ'wyrĩari 'gã nanẽ nokwaawi nũ. Ajee ako 'ga pejukaukat ekoete ikue, peje'wyrĩara upe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe, Jeju 'ga mome'wau.

18 —Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'gã nupe rakue. A'e are 'gã ka'arana kwasiaa inuga jatee rakue. "Anure nipo Janeruwarete 'ga remimurera 'ga ruri. A'ere 'ga pyriwara 'gã 'ga rerekou tyweaete 'ga mayrũmũ", 'jau 'ã 'gã ka'arana kwasiaa inuga jatee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau. —Ajee 'ã 'ga je'egawer imũ etee futat 'ga rayrũnamũ amanũmũ jatee. 19 A'eramũ pẽ 'awamũ pejepoia pejetywer awi. A'eramũ peje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. "Jetywera epe'a je wi, ki Ku'jyp", pe'je ki 'ga upe. Ojeupe pẽje'ega monorauwe, 'ga pẽtywera tomoit pẽ nui 'jau— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

20 —Pẽtywera pẽ nui imoir ire 'ga opãjẽa tamut pẽ nupe 'jau. A'eramũ futat 'ga pẽ maku'iu pẽ mogyau. A'eramũ pejetywer awi pejepoia. Ymã te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: "Teja'ya 'ga tomono 'gã nupe 'jau, 'gã katu'okawamũ 'jau", 'jau 'ga 'ã ojeupe rakue. A'eramũ 'ga 'ã Jeju 'ga mua jatee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe imome'wau.

21 —'Awamũ 'ga 'ũina ywag ipe, mama'e katu'okawa 'ara upe iwaẽma rapesaka 'ũina. Anure te nipo 'ga ruri ojewya nũ, 'awa ywy pe nũ— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —A'eramũ futat 'ga ruwa 'ga ywy katu'oka nipo nũ. A'eramũ futat ipyau 'jawe iapou nũ, ywy apou nũ. Saa'e ymã rakue. Nan futat iapou nũ, ikatu'oka nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue:

22 “Anure te nipo Janeruwarete 'ga 'ga amũ muri pẽ nupe, oje'ega mome'waramũ pẽ nupe.

Je 'jawerimũ futat 'ga 'ua pẽ nupe oje'ega, Janeruwarete 'ga je'ega mome'wau pẽ nupe.

Sã'ã 'ga je mura. Nan futat nipo 'ga pẽpytuna 'ga amũ muri pẽ nupe oje'ẽma'eramũ.

23 'Ga nipo oje'ega renupare'ema 'gã omojo'ok wemiayuwa 'gã nui anure. A'eramũ nipo 'ga oje'ega renupare'ema 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

A'eramũ ki pẽẽ enupa etee 'ga je'ega”,

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

24—Moisesi 'ga ra'ne akou oje'ega 'gã nupe rakue. A'ere Samueu 'ga oje'ega 'gã nupe nũ. A'ere 'gã newiriwarera 'gã 'gã nemimome'ufer imũ etee futat oporogytau 'gã nupe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã juejue. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga porogytai 'gã nupe rakue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Ma'eramũ 'ã 'gã ka'arana kwasiari inuga 'ga je'eg are rakue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —A'eferupi te futat ajee 'ã Jejui 'ga manũi, 'Uwarete 'ga je'eg imũ etee futat— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe. 25—A'ere 'ã 'ga na'gã nupe etee rũi 'ga porogytai rakue. Pẽ nupe nanẽ nũ 'ga porogytai. “Enejuapyrama 'gã teje'ega anuwamũ jeresageramũ 'gã nupe, najuejue etee futat”, 'jau 'ã Ku'jywa 'ga Abraão 'ga upe rakue. Pẽẽ 'ã Abraão 'ga juapyrera. Ma'eramũ 'ã Ku'jywa 'ga porogytafera resageramũ pẽ nupe nanẽ nũ— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe.

26—Ma'eramũ 'ã Ku'jywa 'ga 'awamũ ojeupe mama'e apoara 'ga muri pẽ nupe ra'ne, wa'yra 'ga muri pẽ nupe ra'ne— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Mama'e esagea 'ga wapo pẽ nupe, mama'e tywer awi pẽ momoirukaawamũ— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe.

4

'Gã nee 'wyrriara 'gã mara'neawet

1 'Gã nupe Pedro 'ga oje'ega Juã 'ga retee 'gã nuwamũ 'gã amũ 'ua owaẽma 'gã nupe. Mainan, Janeruwarete 'ga mogytaawa raarana 'gã 'wyrriat, satuseu. Mĩmera 'gã 'ua owaẽma 'gã nupe 'gã je'egamũ.

2—Jejui 'ga ako amanũ ai'i— 'jau Pedro 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe. —A'ere ako 'ga ferawi etee ai'i nũ. A'eramũ nipo jane nan tee futat jaremanũ re jareferapa etee futat 'ga 'jawerimũ. Jejui 'ga jewyramũ te nipo jane 'ẽi tywy awi jareferapa nũ— 'jau Pedro 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

A'e renupawe aipo 'ut ma'efera 'gã amara'neramũ 'gã nee.

3 A'eramũ 'gã 'gã pyyka 'gã monou 'gã munepa moromunepawa pype. Kaaruweteramũ 'gã 'gã pyyka 'gã monou 'gã munepa moromunepawa pype. Peu etee futat 'gã oseu 'upa. Peu futat 'gã aku'emamũ. 4 A'ere kwaiwete 'gã nenuparera 'gã Jejui 'ga rerowiari. 'Ga rerowiaara 'gã ojeme'yita. A'eramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã pytuna siku miu.

5 A'eramũ ai'iwe 'gã 'ua ajatykau Jerusareg ipe. Judeu 'gã 'wyrriari, 'gã nupe oje'ẽma'e, Moisesi 'ga je'eger are moromu'jat. Mĩmera 'gã 'ua ajatykau ajuee.

6 Anasi 'ga, mainana 'wyrriararete 'ga ajatykau 'gã nee. Kaifasi, ajepeja Juã, Aresãri, Anasi 'ga pytuna mũ. Mĩmera 'gã ajatykau ajuee.

7 A'eramũ 'gã moromunepawa pypewara 'gã, Jejui 'ga remimonofera 'gã nerurukaa jefaruu 'gã nupe.

—Pe'je pejewau 'gã nerua 'au ore rowase— 'jau 'gã jefaruu 'gã nupe.

A'eramũ 'gã 'gã nerua. A'ere ajatyka ma'efera 'gã oporonupa 'gã nupe iteu ma'efera 'ga ree.

—Maran te iteu ma'efera 'ga pemafu'am rai'i?— 'jau 'gã oporonupa ee Pedro 'ga upe Juã 'ga retee. —Ma'e pãjê mũ pêê 'ga mafu'ama rai'i ki 'ei? Awÿja je'eg imũ rai'i ki 'ei?— 'jau 'gã 'gã nupe.

⁸ A'eramũ Pedro 'ga oje'ega 'gã nupe. Ku'jywa 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramũ 'ga mogyjeukare'ema 'gã nu. A'eramũ 'ga 'jau 'gã nupe:

⁹ —Maran te 'ga pemafu'am rai'i, pe'je 'ã oree. A'eramũ je imome'wau pẽ nupe. Mama'e tywera nipo ore aruapo rai'i? Naani nũ'ũ. Mama'e esagea te ore aruapo ai'i nũ'ũ. A'etea 'ã ore rerurukat ekoete pejepe ore mopogytaukaa pejejeupe ki 'ei. A'eramũ je imome'wau pẽ nupe— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gã nupe.

¹⁰ —Naoropãjê mũ rũi ore 'ga mafu'ami. Jejui Kristu 'ga te 'ã 'ga amafu'am. Nasare pe waranup ma'efera 'ga, pẽnemijukafera 'ga. Ako 'ga poromũ Janeruwarete 'ga omoferap ai'i nũ— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama. —'Ga te 'ga amafu'am opãjê mũ ai'i— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹¹ —A'etea ako pêê 'ga futare'ema ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe u'ama. —A'ere 'ã Janeruwarete 'ga 'ga muri janee, jane katu'ogukaa ete 'ã. Sã'ã ae 'oga aporamũ kwaiwete 'ywa rerura tupaa'mywamũ. A'eramũ 'ã ae 'ywa mũ reroyrũmũ. A'ere 'ã eroyrũmyrera jẽmĩ 'yweteetea. A'eramũ 'ã ae ijaramũ, pea te futat pemono, ae 'i ajaupe. Nan tee futat 'ga 'i Jejui 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ga amut janee. A'ere ako pêê peroyrũ ete 'ga ai'i. “Nia'wyrĩ 'ga ra'e”, pe'je 'ga upe ikue. “Narafutari ore 'ga”, pe'je Jejui 'ga upe ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe u'ama. —A'ere 'ã 'ga ruwa 'ga te 'ga futari. A'eramũ 'ga 'ga mogou jane katu'okaramũ etee nũ. Afutare'em ire 'ã 'ga pẽ katu'oka etee 'ua nũ— 'jau Pedro 'ga u'ama, 'gã nupe.

¹² —'Ga te 'i futat Janeruwarete 'ga amut janee. Nirũi futari 'ga. 'Ga te 'i futat ae katu'oka akou. Janetywera pe'aara 'ga poromũ 'ut janee— 'jau Pedro 'ga u'ama 'gã nupe.

Pedro 'ga Juã 'ga retee oporogytau 'gã nupe. Iteu ma'efera mafu'amawera mome'wau 'gã nupe. ¹³ A'eramũ ajatyka ma'e 'gã oporesagamũ 'gã nee:

—Kuu. Maran te 'gã nokyjei oporogytau janee nũ'ũ? 'Gã te te 'ã nojemu'ei agawewi a'i kũi. A'etea te 'ã 'gã nojenosĩ imome'wau a'i kũi— 'jau 'gã ajaupe.

—Naani nũ'ũ— 'jau ajepeja 'ga 'gã nupe. —Jejui 'ga rewiri ako ma'efera 'gã tee nũ'ũ. A'eramũ 'gã a'eramũ 'agamũ ojenosũe'em jane wi— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹⁴ A'ere iteu ma'efera 'ga oi 'gã nupi. 'Gã nemimafu'amera 'ga oi 'gã nupi. A'eramũ 'wyrĩara 'gã 'ga resaka 'gã newiri 'ga rekoramũ. A'eramũ 'gã a'eramũ oje'egarũme'em 'gã nupe: “Pẽ'me pêê”, 'jawe'em futat 'gã 'gã nupe.

¹⁵ A'eramũ peuwara 'gã amũ oje'ega Pedro 'ga upe Juã 'ga retee:

—Pẽ'ẽ pejewau ore wi ra'ne. Peu pekwap ore wi ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã 'ei awau 'gã nu. 'Gã 'ẽ re 'gã oje'ega ajaupe:

¹⁶ —Maran te jane 'gã nerekoĩ 'awamũ?— 'jau 'gã ajaupe.

—Tee.

—Okwaapap te 'ã 'gã a'i kũi, 'auwara Jerusareg ipewara 'gã a'i kũi. A'eramũ jane “i'me 'gã”, 'jawe'em futat 'gã nupe. Okwaapap te 'gã 'ã. ¹⁷ A'eramũ jane, “Au'je Jejui 'ga mome'ua mokwasi'o re”, sa'e 'gã nupe jareje'ega moywyrafena 'jau— 'jau 'gã ajaupe. —“'Ga mome'uu'jawamũ ore pẽ monoi pẽ munewu'japa ne nũ”, sa'e 'gã nupe jareje'ega moywyrafena 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁸ A'ere 'gã 'gã nenũina nũ. A'erauwe Pedro 'ga 'ua Juã 'ga retee 'ua osou. A'erauwe 'gã 'jau 'gã nupe:

—Au'je ki 'awamũ Jejuí 'ga mome'u re. 'Ga mome'uu'jawamũ ore pẽ munewi ne nũ. Narafutareteetei futari ore 'ga mome'ua 'awamũ— 'jau 'gã 'gã nupe.

¹⁹ A'ere Pedro 'ga Juã 'ga retee 'gã je'egi etee 'gã nupe:

—Ma'ja te Janeruwarete 'ga afutat? Peje'eg are oreapyaka te 'ga afutat? Oje'eg are oreapyaka te ra'u 'ga afutat nũ? Napeje'eg are rui te 'ã ore apyakai. Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ã ore aruenup— 'jau etee Pedro 'ga Juã 'ga retee 'gã nupe. ²⁰—Amanũ ako Jejuí 'ga ai'i numiamũ. A'ere ako 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nũ. A'eramũ ore 'ga resaka ai'i. Oje'ega 'ga ore ai'i. A'eramũ ore 'agamũ 'ga resag ire te imome'wau arakou pẽ nupe. Noropoirauweri futari ore 'awamũ 'ga mome'u awi— 'jau etee Juã 'ga 'gã nupe.

²¹ Aipo 'gã 'eramũ 'wyrriara 'gã oje'ega moywyrafena 'gã nupe nũ:

—'Au'je Jejuí 'ga mome'u re", aru'e ako ore pẽ nupe ko. 'Ga mome'uu'jawamũ ore pẽ pyygi pẽ nupãnupãu nũ'ũ— 'jau 'gã oje'ega moywyrafena 'gã nupe.

'Gã nupe oje'ega moywyrafen ire opoia 'gã nui. A'ere 'gã nanupãi 'gã. Okyje 'gã mytuna 'gã nui. A'eramũ 'gã a'eramũ opoia esage te 'gã nui. Iteu ma'efera resakara 'gã wejue 'upa Jarejuwarete 'ga muorypa ee:

—Ene te 'ã eneresage oree. Ene te ako iteu ma'efera 'ga eremafu'am ai'i— 'jau 'gã 'ga upe 'ga muorypa ee 'upa.

²² Nakunumĩ arui te 'ã iteu ma'efera 'ga. Sawa'ea te 'ã iteu ma'efera 'ga. Kwarêta kwara te 'ã 'ga amu'at.

Jarejuwarete 'ga upe 'gã 'eawet

²³ Ojewi 'gã poir ire Pedro 'ga Juã 'ga retee ojewya awau opytuna 'gã pyri. A'eramũ 'gã opytuna 'gã nupe werekwawera mome'wau:

—Ekoay mainana 'wyrriara 'ga oje'ega moywyrafena oree ai'i. "Au'je ki Jejuí 'ga mome'u re", e'i 'gã oree. "Ga mome'uu'jawamũ ore pẽ pyygi pẽ nupãnupãu ne", e'i 'gã oree ai'i— 'jau Pedro 'ga mainana 'wyrriara 'gã 'eawera mome'wau ajaupe.

²⁴ Aipo Pedro 'ga imome'upaw ire 'gã oje'ega monou 'upa Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa.

—Ene te 'ã ore'wyrriararetea, ki Ku'jyp— 'jau 'gã 'upa 'ga upe. —Ene te 'ã mama'ea ereapo oree rakue. 'Y, ywy, ywak. Mĩmera 'ã ereapo oree rakue, ipypewara reewe rakue. Ore nanẽ 'ã ene iapou rakue nũ. Ene te 'ã Oreruwaretea— 'jau 'gã oje'ega monou 'ga upe 'upa 'ga muorypa. ²⁵—Ymã te 'ã ka'arana erekwasiarukat oreypy 'ga upe rakue, Davi 'ga upe rakue, ejeupe mama'e apoara 'ga upe rakue— 'jau 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. —Ene'agesagea oje'ega 'ga upe rakue, 'ga mu'akwaapa rakue. A'eramũ 'ga eneje'ega kwasiaa inuga oree rakue— 'jau 'gã Jarejuwarete 'ga upe 'upa.

—Aipo 'jau 'ga ikwasiaa inuga oree rakue:
"Ma'eramũ te judeue'ema 'gã mara'neramũ etee ajemogyau?

Ma'eramũ te 'gã mama'e tywer are etee 'gã nea'aramũ ajemogyau?

²⁶ 'Wyrriararete 'gã ajatykau 'wyrriari 'gã netee aparouwajaa ene ree eneremimurera 'ga ree nanẽ nũ",

'jau 'ga ikwasiaa inuga oree rakue— 'jau 'gã 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

²⁷—Mama'e a'je are futat 'ga ka'arana kwasiari inuga oree rakue— 'jau 'gã 'ga upe. —'Ga remikwasiarer imũ etee futat kwaiwete 'gã jatykai enera'yra 'ga ree. Enera'yra 'ga ree 'gã mara'neramũ. A'eramũ 'gã ajatykau 'ga ree. "Sijuka 'ga", 'jau 'gã ajaupe. Erote, Põsiu Piratu. Mĩmera 'gã judeu 'gã werajatyka judeue'ema 'gã netee enera'yra 'ga ree. Nokoi agawewi 'ga tesirũgatu. A'etea 'gã ajatykau 'ga ree 'ga rerekou tyweaete— 'jau 'gã oje'ega

monou Jarejuwarete 'ga upe. —Eneremimurera 'ga ree 'gā jatykai. Ene futat 'ā 'ga erepyrū oree rakue, ore katu'okawamū rakue. A'e 'ga ree ako 'gā jatykai kwaiwete ai'i— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

²⁸ —Davi 'ga remikwasiarer imū etee futat 'gā iapoi. Ene te 'ā pājēreteā. Nitywi 'ā 'ga amū ene 'jawe. A'etea 'ā ene eja'yra 'ga jukaukaa ako 'gā nupe ai'i. Eneremifutar imū etee futat 'gā iapoi— 'jau 'gā oje'ega monou 'ga upe. —Nan futat te 'ā erefutat rakue— 'jau 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

²⁹ —Eapyaka ki 'gā je'egay are e'yina, ki Ku'jyp. Imara'ne 'gā ore ree. A'eramū ene E'agesage mua oree, ore mogyaukare'ema 'gā nui. Eje'ega mome'waukaa oree 'gā nui ore mojenosōukare'ema futat— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. ³⁰ —Epājēa emut oree, Kiapi'ni. Oreremiapoe'ema eapoukat oree. Ojero'wu ma'e 'gā ekatu'ogukat oree. A'eramū nipo tesirūmera 'gā oporesagamū ajemogyau ee— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. —Esage ma'e 'ga futat enera'yra 'ga. Ipojeuwipyra 'ga futat. 'Ga je'eg imū futat toroo 'gā katu'oka arakou 'jau, ki Ku'jyp— 'jau 'gā 'ga upe, oje'ega monou 'upa.

³¹ Ojeupe 'gā je'emaw ire 'ga 'oga motomoga 'gā nupe, opājē resaukaa 'gā nupe. A'eramū futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā nerekou. A'eramū futat 'gā ojenosōue'em Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau awau ajemogyau.

Okaraemā me'egawet

³²⁻³⁵ Jeju'i 'ga remimonofera 'gā 'ga manūawera mome'wau akou 'gā nupe:

—Amanū ako Janejararete 'ga ai'i numiamū, Jeju'i 'ga ai'i numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'i nū— 'jau 'gā akou imome'wau ojepyriwara 'gā nupe.

A'eramū Ku'jywa 'ga opājē monou wa'yra 'ga rerowiaara 'gā nupe. 'Ga nanē futat akou 'gā newiri nū. A'eramū Ku'jywa 'ga ojejukau wa'yra 'ga rerowiaara 'gā nee.

Nitywi'i futari “peapo awi mama'ea mū nan” 'gā nupe 'jara 'gā. Aju'jaju'jawe futat 'gā wea'aramū mama'ea apo are. Nitywi'i futari mama'ea mimara 'gā. Mama'ea 'gā imua pāwē etee futat ajaupe. Ka'aranūūa 'gā erua Jeju'i 'ga remimonofera 'gā nupe. A'eramū 'gā ka'aranūū mojo'oka etee futat 'gā nupe. Ika'aranūūe'ema 'gā nupe nanē imonou nū. Ta'yt kwaiwete ma'e 'gā nupe kwaiwete imonou. Ta'yre'ema 'gā nupe imonou ināinānī'i etee. Mama'e muawamū 'gā imonou 'gā nupe. Ywy jara 'gā ywy me'ega amumera 'gā nupe. 'Oga jara 'gā nanē woga me'ega ka'aranūū are nū. A'e repyfera 'gā erua Jeju'i 'ga remimonofera 'gā nupe ajaupe imojo'ogipyramū. A'eramū ikaraemāe'ema 'gā amū akowe'em futat 'gā pype rakue.

³⁶⁻³⁷ Jose 'ga nanē oywy me'ega nū. A'eramū 'ga oywy repyfera rerua imonou Jeju'i 'ga remimonofera 'gā nupe. Jose 'ga u'at 'ypō'ōūū pype rakue. Sipiri 'jau 'gā aipo 'ypō'ōūū upe. Levi 'ga juapyrera poromū. Aipo Jose 'ga rera mukūi. Panapea 'ga rer irūa. Jeju'i 'ga remimonofera 'gā Panape nuga 'ga ree. Aemaku'iaara 'ga. A'eramū 'gā poromū inuga 'ga ree.

5

Ananiasi 'ga Safira ēē retee

¹ Anure 'ga amū nanē oywy me'ega nū. 'Ga rera Ananiasi. 'Ga remireko ēē rera Safira. Ananiasi 'ga oywy me'ega. A'ere 'ga ka'aranūū mojo'ogi ojeupe.

² —Simim ape jarejee 'jau— 'jau 'ga wemireko ēē upe. —A'ere soo jare'meramū 'gā nupe 'jau. “Koromū etee orewy repyfera”, sa'e 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga wemireko ēē upe.

A'eramū Ananiasi 'ga awau o'meramū Pedro 'ga upe:

—Koromū etee futat ka'aranūña jeywy repyfera— 'jau futatee 'ga awau Pedro 'ga upe.

³ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Ma'eramū ene mama'eukwaawa 'wyrriara je'ega renupa 'ū? Ma'eramū te ene'me Jarejuwarete 'ga upe ra'e? Ywy repyfera eremim ape ejeupe. A'ere 'ā ene'me ejua. ⁴ Enema'ea futat ywya. A'eramū ime'eg ire enema'ea futat epyfera. Ma'eramū ene e'me ekoeteramū ejua jee 'ū? A'ere naje upe rūi ene'me. Jarejuwarete 'ga upe te ene'me— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

⁵ Aipo ojeupe 'eramū 'ga u'aa tii too awau amanūmū. A'eramū 'gā “o'me re Ananiasi 'ga manū” 'e renupara 'gā okyjau ajemogyau. ⁶ A'eramū kunumūū 'gā 'ga auwana taity pyu, 'ga rerawau inuga ita kwara pype.

⁷ A'eramū kaaruwamū 'ga remireko ēē 'ua owaēma Pedro 'ga upe. Nokwaawi ēē omena 'ga manūa. ⁸ A'eramū Pedro 'ga 'jau ēē upe:

—A'jea futat te koromū etee futat ka'aranūña rai'i?— 'jau 'ga ēē upe.

—A'jea futat kweramū etee futat ai'i— 'jau ēē 'ga upe.

⁹ A'eramū Pedro 'ga 'jau ēē upe:

—Ma'eramū te pē'me Jarejuwarete 'ga upe? Nepekwaawi sipo “Janeruwarete 'ga ae'mea okwaap” 'ea? Kweramū futat enemena ita kwara pype erawarera 'gā nuri. A'eramū 'gā 'awamū ene nanē ene rerawau nū— 'jau Pedro 'ga ēē upe.

¹⁰ Aipo ojeupe 'eramū ēē amanūmū u'aa Pedro 'ga rowase nū. A'erauwe kunumūū 'gā 'ua osou nū. Irāā'ā ēē reumera etee tuwamū nū. A'eramū 'gā ēē rerawau inuga ēē mena wyyri pe.

A'eramū 'gā nera okwasi'wau.

—Ananiasi 'ga i'me Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga amanūmū u'aa Pedro 'ga rowase. A'ere 'ga remirekofera ēē nanē amanūmū o'me are nū— 'jau 'gā imokwasi'wau.

¹¹ A'erauwe 'gā ajemogyau okyjau najuejue etee futat. Jeju 'ga rerowiaara 'gā, tesirūmera 'gā taetu okyjau.

—Kuu. Peenup te rai'i? “O'me re 'ga manū” 'ea rai'i? Noje'eg ekoetei ae Jarejuwarete 'ga upe! Ni'mea'uwari ae 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe.

Aeremiapoe'ema apoawet

¹² A'eramū taetu Jeju 'ga remimonofera 'gā Jeju 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nemiapoe'ema apoukaa 'gā nupe. Ojero'wu ma'e katu'ogukaa 'gā nupe. Opājē resaukaa werowiare'ema 'gā nupe. A'eramū 'gā oporesagamū ajemogyau ee.

Jeju 'ga rerowiaara 'gā ako ajatykau 'ogeikwara pakuja 'wyrripe, Sarumāu 'ga ma'e 'jawa 'wyrripe jepi. Amaraka'aga 'gā Jarejuwarete 'ga upe, oje'ega 'gā imonou 'ga upe 'jau. ¹³ Amumera 'gā oje'ariweramū Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee numiamū. A'ere 'gā kyjei etee 'wyrriara 'gā nui.

—Esage futat Jeju 'ga rerowiaara numiamū— 'jau 'gā ajaupe.

A'ere 'wyrriara 'gā nui 'gā kyjea ete 'gā nomoje'arukari Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee.

¹⁴ A'ere amumera 'gā nokyjei futari. A'eramū 'gā etee Jeju 'ga rerowiaa. Kūjā nanē nū. A'eramū futat 'gā ojemomytuna kwaiwete ajemogyau, Jeju 'ga rerowiamū. ¹⁵ A'eramū Jeju 'ga remimonofera 'gā nemikatu'ogera resakarera 'gā ojero'wu ma'e 'gā nerua imajatykau. 'Gā nerua inuga pe yse pe pinosiga pype. A'eramū Pedro 'ga kwawamū 'ga 'ga okwapa ojero'wu ma'e 'gā 'arimū. Janeruwarete 'ga 'Agesagea Pedro 'ga rerekou. A'eramū 'gā 'arimū Pedro 'ga 'aga kwawamū Janeruwarete 'ga ojero'wu ma'e 'gā

katu'oka. ¹⁶ A'eramū Jerusareg ywyrriwara 'gā nanē ojero'wu ma'e 'gā nerua nū. Jerusarega pytepyter ipe katu 'gā nerua imajatykau mama'eukwaawa rerekwara 'gā netee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'ogukaapap Pedro 'ga upe.

Jejui 'ga remimonofera 'gā nereko tyweawet

¹⁷ A'eramū mainana 'wyrriarete 'ga amara'neramū Jejui 'ga remimonofera 'gā nee.

—Ojerowiarukapap futat nipo 'ā 'gā 'gā nupe— 'jau 'ga opytuna 'gā nupe.

A'eramū 'ga a'eramū amara'neramū 'gā nee. 'Ga pytuna 'gā, satusau 'gā nanē amara'neramū 'gā nee nū.

¹⁸ A'eramū 'ga 'gā pyygukaa 'gā munewukaa moromunepawa pype. Oje'wyrarete pyteripewara pype 'gā nerawau imunewukaa.

¹⁹ A'ere ypytunimū Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga amū muri 'okwara rawopytymo'woka 'gā nupe. A'erauwe 'ga 'gā nenū'jāu 'gā nerawau jui.

²⁰ —Pe'je pejewau peu Ku'jywa 'ga mogytaaw ipe Jejui 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe— 'jau ywagipewara 'ga Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe.

Aipo 'gā nupe 'epaw ire ywagipewara 'ga awau ojewya ywag ipe nū. A'erauwe 'gā 'ga mojerowiaa.

²¹ Ai'iwetetewe Jejui 'ga remimonofera 'gā awau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe Jejui 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. A'ere mainana 'wyrriarete 'ga nokwaawi. A'eramū 'gā ojeupe oje'ēma'e 'gā majatykau. A'ere 'gā 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je pejewau 'gā nerua. Saporogyta 'gā nupe 'jau— 'jau 'gā jefaruu 'gā nupe.

²² A'erauwe jefaruu 'gā awau moromunepaw ipe, iawopytymo'woka. A'ere 'gā nitywi. Ojeawopytym agawewi futat. A'etea 'gā nitywi. 'Gā nesage'emawe 'gā awau ojewya imome'wau mainana 'wyrriara 'ga upe nū.

²³ —Nitywi etee 'gā ki 'ei. Ū'ē 'gā na'e ki 'ei. Peu agawewi futat iaarana 'ga rekoi. A'etea 'gā nitywi etee. Marupi katu nipo 'gā 'ēi ra'e? Ojeawopytym agawewi futat. A'etea nipo marupi katu ū'ē ra'e— 'jau 'gā imome'wau mainana 'wyrriara 'ga upe.

²⁴ Aipo ojeupe 'eramū mainana 'wyrriara 'gā okyjau jefaruunana 'gā 'wyrri'ri retee. Ajemogymogyau etee worekorekou ekoete futat. 'Gā ikwaawe'ema 'gā nerekou.

²⁵ Aipo 'gā 'eramū kūima'e 'ga amū 'ua imome'wau 'gā nupe:

—Pēnemimunewera 'gā ako oo Jarejuwarete 'ga mogytaawa pype ojepyriwara 'gā mu'jau ko— 'jau 'ga 'ua imome'wau 'gā nupe.

²⁶ A'erauwe jefaruu 'gā 'wyrriara 'ga jefaruu 'gā nerooi peu Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā nupe. A'eramū 'gā 'gā nerua nū. A'ere 'gā nuerekoi 'gā tesirūgatu. Okyje 'gā tesirūmera 'gā nui.

—Werowiat 'gā 'gā. 'Gā nupānamū 'gā jane apisi ita pyu ne— 'jau 'wyrriara 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'gā nerekou esage etee. ²⁷ A'eramū 'gā 'gā nerawau oje'ēma'e 'gā nupe nū. A'eramū mainana 'wyrriara 'ga 'jau 'gā nupe:

²⁸ —Maran ajee ore 'i pē nupe rai'i? “Au'je ki 'ga mome'u re”, ore 'i pē nupe rai'i ū. 'Ga rera 'ā pemokwasi'o pejemogyau amunawa pype— 'jau mainana 'wyrriara 'ga Jejui 'ga remimonofera 'gā nupe. —Pemokwasi'o 'ā 'ga rera amunawa pype. Jerusareg ipe taetu 'ā kwaiwete 'ga rera— 'jau mainana 'wyrriara 'ga 'gā nupe, oje'ega moywrafena 'gā nupe. —Ore kwa pejepe 'ga juka are. “Pēē futat ako 'ga pejukaukat ai'i”, 'jau 'ā pēē ore— 'jau mainana 'wyrriara 'ga oje'ega moywrafena 'gā nupe.

²⁹ A'eramū Pedro 'ga nanē oje'ega jupe nū:

—Peje'ega nipo ore aruenup ki sa? Naani. Jarejuwarete 'ga je'ega te 'ā ore aruenup. Ma'eramū 'ā ore Jejuī 'ga mome'ui arakou gā nupe— 'jau' gā mainana 'wyriara 'ga upe. —Pēē futat ako 'ga pemonoukat ipokutugukaa 'ypeywar are, 'ga jukaukaa 'gā nupe ai'ī. 'Aere ako 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferawi etee ai'ī nū— 'jau Pedro 'ga mainana 'gā nupe. ³⁰ —Ymā we te ako jane Jarejuwarete 'ga rerowiari ikue. 'Ga futat ako Jejuī 'ga moferapa ai'ī. ³¹ Jane katu'okawamū 'ga 'ā akou 'awamū. Ita kwar awi omoferaw ire 'ga 'ā akou ae katu'okaramū— 'jau 'ga mainana 'gā nupe. —Israeu juapyreramū jane'wyriaramū nanē 'ga 'ā akou nū. Janeruwarete 'ga te 'ā 'ga omogo oje'jawe. 'Ga te 'ā 'ga wapo jane katu'okawamū— 'jau Pedro 'ga mainana 'gā nupe.

—Judeua 'ā pēē, pejetywer awi pē poira Janeruwarete 'ga afutat. Ma'eramū 'ā 'ga 'ga mafu'ami ita kwar awi jane katu'okawamū. Otywer awi aepoiriweramū 'ga ipe'ai jane wi. ³² Ore 'ā Jejuī 'ga manūawera aruesak. 'Ga feraw ire nanē ore 'ga resaka ai'ī nū— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama. —A'eramū 'ā ore a'eramū 'ga mome'wau arakou pē nupe. Noropoira'uweri ore 'ga mome'u awi. Janeruwarete 'ga Agesagea nanē Jejuī 'ga kwaapa nū. Oje'ega renupara 'gā nupe Janeruwarete 'ga U'agesage mua. Ma'eramū 'ā ore 'ga mome'ui arakou— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

³³ Aipo Pedro 'ga 'eramū 'gā amara'neramū 'gā nee.

—Aruapisi ore pēē. Nanamū aipo pe'je ore— 'jau' gā 'gā nupe.

³⁴ Aipo 'eramū 'ga amū afu'ama oje'ega opytuna 'gā nupe. Fariseu 'ga, Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jara 'ga, kūima'eteetea 'ga. Gamariuea 'ga rera. 'Ga oje'ega opytuna 'gā nupe:

—Peroo 'gā ukupepe ore wi ra'ne. Toroporogyta ra'ne 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'gā nerawau enū'jāu 'gā nui. ³⁵ Gā neroo enū'ē re 'ga oje'ega opytuna 'gā nupe:

—Peje'agu ki 'gā nui. Peapisia'ne kasi 'gā ne. ³⁶ 'Awamueu ako kūima'e 'ga amū 'ua 'gā nupe ai'ī. Teutasi 'jara 'ga ako. “Awamū je rekoi 'wyriaramū pē nupe”, 'jau ako 'ga 'gā nupe ai'ī. A'erauwe ako 'gā ajatykau 'ga ree kwaiwete. 400 'gā ako ajatykau 'ga ree rai'ī. 'Ga remiayuwamū 'ga ree 'gā jatykaramū ako jefaruu 'gā 'ga jukau ai'ī. A'erauwe futat 'ga juka re 'ga remiayuwera 'gā okwasi'waupap ajai. Too.

³⁷ —Aipo 'ga juka re 'ga amū 'ua nū. Judas 'ga 'ua nū. Garireja wyy pewarera 'ga. 'Wyriara ae mojopyrūkaawa rupi 'ga 'ua 'gā nupe. A'erauwe 'gā jatykai 'ga ree nū. 'Aere nanēwējēmī futat 'gā 'ga jukai. A'erauwe ako 'ga remiayuwera 'gā okwasi'wau ajai ai'ī nū.

³⁸ —Awamū ako 'ga amū 'ua janee ai'ī nū, Jejuī 'ga ai'ī nū. 'Aere ako 'gā 'ga jukai etee ai'ī nū. A'eramū jane 'ga remiayuwera 'gā kwasi'o rapesaka ra'ne. Ikwasi'oe'emamū jane “A'jea futat 'ga Janeruwarete 'ga ma'ea ra'e”, sa'e 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe. ³⁹ —'Ga remiayuwera kwasi'oe'emamū nipo Jarejuwarete 'ga we futat peowajat. A'eramū pēē 'gā apisawa'ne'em— 'jau Gamariueu 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā erowiari.

—A'jea futat nipo— 'jau' gā ajaupe. —Pe'je ajeje siapesak ra'ne— 'jau mainana 'wyriara 'ga 'gā nupe.

⁴⁰ 'Aere 'gā Jejuī 'ga remimonofera 'gā mogei nū 'gā nupānupānupāu.

—Au'je ki Jejuī 'ga mome'u re pejejeko re 'gā nupe— 'jau' gā 'gā nupe. 'Aere 'ga opoia 'gā nui, 'gā nupā re.

⁴¹ Onupā re 'gā ū'jāu mainana rog awi. Aku'iramū etee awau.

—Janeruwarete 'ga te 'ā iku'i 'ūina jane ree— 'jau etee 'gā ajaupe. —'Ga ra'yra 'ga te jane 'ā sirowiat. A'e are te 'ā 'gā jane nupāi. Namama'e tywera apo are rūi te 'gā 'ā jane nupāi. Jejuī 'ga rerowiamū te 'gā jane nupāi— 'jau 'gā ajaupe aku'iramū etee.

⁴² A'eramū taetu 'gā ojero'waro'wau etee futat ajemogyau Jejuī 'ga mome'wau 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe osou imome'wau 'gā nupe.

—Jejuī 'ga jane katu'okara. Janeruwarete 'ga ako 'ga amut jane katu'okaramū ikue— 'jau 'gā 'gā nupe imome'wau.

'Gā nog ipe nanē awau imome'wau 'gā nupe nū.

—Jejuī 'ga jane katu'okara. 'Ga te ako Janeruwarete 'ga amut jane ikue, jane katu'okaramū ikue. Ma'eramū 'ga 'ā ae katu'ogi akou— 'jau 'gā ajemogyau imome'wau 'gā nupe.

6

Majawera 'gā nupe mama'e monoat

¹ Anure Jejuī 'ga rerowiaara 'gā awau ajemogyau ojeme'yita, kwaiwete. Judeu 'gā juejue. A'ere 'gā amū grego je'ega apoi. Amumera 'gā epyreu je'ega apou. A'eramū grego je'ega apoara 'gā amara'neramū epyreu je'ega apoara 'gā nee.

—Nepemojo'og esagei 'ā majawera 'gā nupe kumia. Pejepytuna imen manū ma'e 'gā nupe ete 'ā kumia kwaiwete pemono. A'ere 'ā orepytuna majawera 'gā nupe kumī tuwyre'ria etee pemono— 'jau 'gā ajaupe, amara'neramū ajuee.

² A'eramū Jejuī 'ga remimonofera 'gā 'gā majatykau.

—Ore noromojopypea'uweri Jejuī 'ga mome'ua. Nia'wyri 'ga mome'u awi ore pōira. ³ A'eramū pēē futat 'gā amū nesaka. Sete 'gā pemogy kumia majawera 'gā nupe imonoaramū. Ore noropōira'uweri Jejuī 'ga mome'u awi. 'Ga mome'wara te 'ā ore. A'eramū pēē futat 'gā amū mū'jāu imua pejejewi— 'jau Jejuī 'ga remimonofera 'ga amū u'ama 'gā nupe. —Esage ma'e 'gā etee. I'akwaap ma'e 'gā etee futat ki pemono imū'jāu 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwara 'gā etee ki pemū'ē imonou kumia 'gā nupe imonoaramū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴—A'eramū ore oropoire'ema Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u awi. Jarejuwarete 'ga upe oroporogyta awi nanē oropoire'ema nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁵—A'jea futat. A'jea futat te 'ā 'ga je'ega resageramū— 'jau 'gā ajaupe. —Ko ajee ore 'gā amū muri etee imogyau, majawera 'gā nee ojejuka ma'eramū. Pēē 'ā 'ga je'ega mome'wara te. A'eramū ore 'gā amū mua te imogyau majawera upe kumī monoawamū— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe 'ga 'gā amū muri 'gā imogyau majawera upe kumī monoawamū. 'Gā nemipyyrū 'gā nera Estevão, Filipe, Prokaro, Nikānu, Timāu, Pamenasi, Nikorau. Poromū 'gā nemipyyrūmera 'gā nera. 'Gā 'gā imonou imogyau majawer are ojejuka ma'eramū.

Jarejuwarete 'ga Estevão 'ga erowiar wyyapiau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou nū.

Nikorau 'ga najudeu arūi. A'ere 'ga Janeruwarete 'ga rerowiari judeu 'jawe. Ātioki pewarera 'ga Nikorauramū.

⁶ 'Gā mū'ē re 'gā 'gā nerawau Jejuī 'ga remimonofera 'gā nupe.

—Koromū ore 'gā muri majawera 'gā nee ojejuka ma'eramū ai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

—A'jea. Nanuara futat esage. Au'jete 'gā pemut rai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe 'gā je'egi Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee:

—Koromū 'gā 'gā muri majawera 'gā nee ojejuka ma'eramū rai'i. Ejejuka ki 'gā nee. Esag iki 'gā kumi monoa majawera upe. Emu'akwaap 'gā— 'jau 'gā oje'ega Ku'jywa 'ga upe.

'Ga upe 'epaw ire 'gā opo monou 'gā apyte'rarimū.

—Awamū majawera 'gā nee ojejuka ma'ea pēē— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū futat 'gā kumi monoaramū ajemogyau majawera 'gā nupe.

⁷ A'eramū futat 'gā Jeju'i 'ga mome'u mokwasi'wau kwe pewara 'gā nupe. Kwaiwete amunawa pypiarūpiaruga. A'eramū Jerusareg ipewara 'gā nanē Jeju'i 'ga rerowiaa, kwaiwete. Mainana 'gā amū nanē 'ga rerowiaa 'gā pyri nū.

Estevão 'ga pyykawet

⁸ Estevão 'ga ako esage ma'ea. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'iramū 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga opājē mua 'ga upe, 'ga remiapoe'ema apoukaa 'ga upe. A'eramū esakarera 'gā oporesagamū ee ajemogyau. ⁹ A'ere 'gā amū nuerowiari Estevão 'ga. Aipo 'gā judeua futat numiamū. Sirene pewaret, Aresāri pewaret. Mīmer awi 'gā nuri rakue. 'Gā jatykaawa rera "noporowykyu'jawi 'gā amuarera 'gā nupe" 'ea. Aipo 'gā ojemajatykau Sirisia ywy pewarera 'gā nee, Asia ywy pewarera 'gā netee. A'eramū 'gā Estevão 'ga mueue. ¹⁰ A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea te Estevão 'ga mu'akwaawi 'ga mogou. A'eramū 'gā a'eramū wejue oje'egawarūnamū futat 'gā nupe.

¹¹ A'eramū 'gā 'gā amū mepyau Estevão 'ga je'ēwu'jagawamū.

—Koa kūima'e 'ga nia'wyrī. Jarejuwarete 'ga 'ga akurap akou. Moisesi 'ga nanē 'ga ikurapa nū. Ore 'ga 'eawera aruenup— 'jau 'gā o'meramū 'gā nupe.

¹² Nan etee 'gā 'gā mamara'neu Estevão 'ga ree. 'Wyrīari, Moisesi 'ga remikwasiarar are moromu'jat. Mīmera 'gā 'gā amamara'neukat Estevão 'ga ree. A'eramū 'gā Estevão 'ga pyyka erawau oje'ēma'e 'gā nupe. A'erauwe i'me ma'e 'gā nuri osou oje'ega 'wyrīara upe.

¹³⁻¹⁴ —A'jea futat 'ga 'ga kurawī akou. "Nia'wyrī ako Janeruwarete 'ga mogytaawa ra'e", e'i 'ga oree akou ai'i. "Moisesi 'ga taetu ako o'meramū akou ikue, oporogytau 'me akou ikue", e'i 'ga oree akou. "Jeju'i 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga nipo 'ā Jarejuwarete 'ga mogytaawa omateepap", e'i Estevão 'ga oree ai'i— 'jau futatee i'me ma'e 'gā 'wyrīara upe. —"Moisesi 'ga je'ega nanē simojopy'rupap 'jau nū", 'jau 'ga oree— 'jau futatee 'gā 'gā nupe o'meramū, Estevão 'ga je'ēwu'jaga.

¹⁵ Aipo 'eramū ajatyka ma'e 'gā amā'jāu Estevão 'ga reakwar are.

—Kuu. Maran te 'ga reakwara nū'ū. Janeruwarete 'ga pyriwara 'ga reakwara 'jawe futat 'ga jā'nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

'Ga reakwara renyfuga resakawe ajatyka ma'e 'gā oporesagamū etee 'ga ree 'upa.

7

Estevão 'ga 'eawet

¹ A'eramū mainana 'wyrīararete 'ga 'jau Estevão 'ga upe.

—A'jea futat nipo ajee ki sa?— 'jau 'ga 'ga upe.

² A'erauwe Estevão 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Peapyaka jeje'eg are— 'jau 'ga mainana 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga te 'ā esage janee nū'ū. Ymā te 'ga jesaukari janeypy upe rakue, Abraão 'ga upe rakue— 'jau 'ga 'gā nupe. —Mesopotami ywy pe Abraão 'ga rekoramū Janeruwarete 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue: ³ "Kwe pe ekwap epytuna 'gā nui ajepeja ywy pe. Jeremiesaukaram ipe ekwap", 'jau 'ga 'ga upe rakue,

'ga muēma 'ga pytuna 'gā nui rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.
 4 —Kautei 'jawa ywy awi Abraão 'ga awau akou kwe pe. Awau owaēma Rarā 'jawa amunaw ipe. Peu 'ga opytawaipa. Peu futat 'ga ruwa amanūmū 'ga wi rakue. A'ere 'ga ruwa manū re Janeruwarete 'ga 'ga rerawau 'ga pytuna 'gā netee futat 'ga rerua erowaēma Kanaā 'jaw ipe rakue. 'Agamū 'ā jarejemogyau 'ga reruawer ipe etee futat— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

5 —NaAbraão 'ga upe etee rūi 'ga ywya muri rakue. 'Ga juapyrera 'gā nupe nanē 'ga ywya muretei rakue. Aipo 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe: “Ene manū re enejuapyrera 'gā ajemogyau ipype”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe. Nata'yri we agawewi Abraão 'ga aiporamū rakue. A'etee Janeruwarete 'ga e'i poromū 'ga upe. 6 “A'ere nipo enejuapyra 'gā nekoi tapy'yī amutee ywy pe oporowykyau jupe”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. “A'eramū nipo ywy jara 'gā 'gā mogyau wemifajamū, 'gā moporowykyau ojeupe. A'ere nipo 'gā nomepyi 'gā. A'eramū nipo 'gā 'gā nerekou tyweaete. Kwaturu sētu kwara mū rupi nipo enejuapyrera 'gā ajemogyau oporowykyau jupe”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe— 'jau Estevão 'ga u'ama 'gā nupe.

7 —“Anure te nipo je enejuapyrera 'gā nereko tywearera 'gā nereko tyw-eretei”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe. “Anure te nipo enejuapyrera 'gā nuri ojewya 'au je muorypa”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama 'gā nupe, oypy 'gā nekwawera mome'wau u'ama 'gā nupe.

8 —Aipo 'e re Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue nū: “Eja'yramū ki eja'yra 'ga emojewak”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū Abraão 'ga 'ga je'ega rerekou katu wapy pe. A'eramū 'ga anure wa'yra 'ga 'aramū wa'yra 'ga mojewaka. Wea'aramū Janeruwarete 'ga je'eg are wa'yra 'ga mojewag ire. “Eja'yra jewaga resakawe ki ejea'at jeporogytafer are ekou”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eramū 'ga akou wea'aramū 'ga porogytafer are rakue. Majepei tee Abraão 'ga morowykye'ema magwapa wa'yra 'ga 'ar ire. A'ere 'ga ajepeja rupi 'ga mojewagi rakue. Isaki 'ga Abraão 'ga ra'yra 'ga. A'ere anure Isaki 'ga wa'yramū nū. 'Ga ra'yra 'ga rera Jako. A'eramū 'ga nānēwējēmī futat wa'yra 'ga mojewaka nū. Anure Jako 'ga wa'yramū nū. Tusi 'ga ra'yra. A'eramū 'ga wa'yra mojewaka oje'jawe etee futat. Imojewakapap rakue. Jako 'ga ra'yra 'gā janepyra rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

9 —Janepy 'gā oporerekoaywereteramū wewirera 'ga ree, Jose 'ga ree rakue. A'eramū 'gā wewirera 'ga me'ega kūima'e 'gā amū nupe, 'ga monou ka'aranūū are. A'eramū aipo kūima'e 'gā Jose 'ga rerawau Egitu ywy pe rakue. Mukuu te Egitu ywya 'gā ywy awi. Peu 'gā Jose 'ga me'ega nū. A'eramū Jose 'ga muarera 'ga 'ga moporowykyaukaa 'ga mepyawe'em. A'ere Janeruwarete 'ga Jose 'ga rerekoi weape futat.

10 —A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga muekōēāina etee mama'e apoukaa 'ga upe. A'eramū Jose 'ga u'arasige'emamū akou. 'Ga mu'akwaapa etee Janeruwarete 'ga. A'eramū Farao 'ga 'ga futaa. Farao 'ga Egitu ywy pewara 'gā nupe 'wyriararetea. A'eramū 'ga 'jau Jose 'ga upe: “Ene je amogo tejemiayuwa rerekwarāmū, jeroga raaranamū, jekaraemā raaranamū nanē nū”, 'jau 'ga Jose 'ga upe, 'ga mogou opoirūnamū rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

11 —A'ere anure Egitu ywy pewara 'gā ty'ara rerajemogyi. Nitywi mama'ea 'gā nupe. A'eramū ty'ara 'gā mu'arasiga 'gā mogyau. A'eramū Jose 'ga juowuurana monou 'gā nupe, 'gā nemi'uramamū. A'ere naEgitu ywy pewara etee rūi ty'ara rerekoi rakue. Kanaā pewara 'gā nanē nitywi mama'e pyu

rakue, janepygy 'gã futat rakue. ¹² A'ere 'ga amũ 'jau Jako 'ga upe rakue: "Egitu ywy pe mama'e tywamũ. 'Gã 'wyriara 'ga juowuuran anugatu ime'egipyramamũ", 'jau 'ga amũ imome'wau Jako 'ga upe rakue. A'erauwe Jako 'ga wa'yra 'gã monou Jose 'ga pyri juowuurana murukaa. A'ere 'gã nokwaawi Jose 'ga. A'eramũ 'gã juowuurana mua 'ga wi. A'eramũ 'gã erawau erojewya oje'wyr ipe nũ— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

¹³ —Wemi'urama ojewi teepawauwe 'gã ojewya awau imua rakue nũ. Aiporamũ 'gã oramũ futat 'gã newirera 'ga ojemome'wau 'gã nupe. "Je ako pẽnawirera ikue", 'jau 'ga 'gã nupe. A'eramũ Jose 'ga reki'yra 'gã nesakara 'gã awau imome'wau 'wyriararete 'ga upe. "Jose 'ga reki'yra 'gã 'au ako 'ga pyri", 'jau 'gã 'wyriara 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

¹⁴⁻¹⁶ —A'erauwe 'wyriara 'ga oje'ega Jose 'ga upe rakue: "Ere ajee ejuwa rerurukaa 'au ejepyrĩ", 'jau 'ga Jose 'ga upe rakue. A'erauwe Jose 'ga oje'ega weki'yra 'gã nupe: "Pe'je ajee jarejuwa 'ga rerua 'au pejepytuna 'gã neewe", 'jau 'ga 'gã nupe rakue. A'erauwe 'ga reki'yra 'gã oi. 'Ga 'eawera mome'wau 'uwa 'ga upe. "Ere ejua 'au je pyri", pe'je ki jarejuwa 'ga upe, e'i 'ga oree. "Pejepytuna 'gã juejue perut", e'i 'ga oree, 'jau 'gã 'uwa 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama.

—A'erauwe 'gã 'uwa 'ga rerawau Egitu ywy pe, wewirera 'ga rekwaw ipe rakue. Opytuna 'gã netee futat 'gã awaupap Egitu ywy pe rakue. Kwaiwete te 'gã nakue. Setētai siku te 'gã pytuna. A'eramũ 'gã peu futat awau ajemogyau rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

—Peu futat Jako 'ga amanũmũ rakue. 'Ga manũ re 'ga ra'yra 'gã 'ga rerua 'ga tyma Abraão 'ga remimurera ywy pe. Aipo ywya 'ga amut teumera rupawamũ futat rakue, Sikwẽ 'jawamũ rakue. Emora 'ga ra'yr awi imua rakue. Ka'aranũ pyu futat 'ga imua rakue. Janepygy 'gã manũ re nanẽ 'gã peu futat 'gã nerooi ityma aipoa ywy pe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

¹⁷ —Peu Egitu ywy pe futat janepygy 'gã ojeme'yita rakue. Kwaiwete 'gã ojeme'yita ajemogyau rakue. 'Au ojewyre'emauwe 'gã jeme'yita. 'Gã jeme'yi re Janeruwarete 'ga 'gã nerua erojewya 'au. U'eawer imũ etee futat 'ga 'gã nerua erojewya 'gã ywy pe rakue nũ.

¹⁸ —'Gã neroo ja'wyja'wymamũ futat 'wyriara tywera osou 'gã nupe. A'ere aipoa 'wyriara Jose 'ga nokwaawi. Jose 'ga manũ re tee aipo 'wyriara reni 'gã nupe. A'eramũ 'ga Jose 'ga kwaape'ema. ¹⁹ A'eramũ aipoa 'wyriara janepygy 'gã nerekou tyweaete, janepygy 'gã mayrũmũ. A'eramũ aipoa 'wyriararũ'e'ema 'ga 'jau 'gã nupe: "Pejeja'yra pemomopot. I'ar ppyrauwe peroo ejaa kofera pype inuga. A'eramũ amanũmũ", 'jau 'wyriararũ'e'ema 'ga 'gã nupe. A'ere 'gã jejukai wa'yr are. Imimi etee jui, imonou, imuaranupa. A'eramũ 'gã ojemomytuna kwaiwete. A'eramũ 'wyriara amara'neramũ 'gã nee— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

²⁰ —Aipo 'wyriara renamũ futat Moisesi 'ga u'aa. A'eramũ 'ga y eẽ 'ga mima 'ga rerekou. Muapyra jay maka'jam ire 'ga y eẽ yrupenana apou 'ga upe. A'ere eẽ 'ywygya pyu iperuku wa'yra 'ga upe. A'e pype 'ga y eẽ 'ga rerawau 'ga nuga 'ga rejaa juowukuu pyteripe 'y pe. ²¹ A'eramũ 'wyriara 'ga ra'jyra eẽ 'ua 'ga joo'o renupa, Farao 'ga ra'jyra eẽ 'ua 'ga renupa. A'eramũ eẽ 'ga rerawau ojeupe imuaranupa. 'Ga aranuw ire eẽ 'jau 'ga upe: "Je te 'ã amuaranuwukat ene. A'eramũ ene jera'yra futat ekou", 'jau eẽ Moisesi 'ga upe. ²² A'eramũ Moisesi 'ga ojemũ'jau Egitu ywy pe 'gã nemikwaaw are. A'jeteetewi te 'ga porogytai. Oporowyky esage te 'ga— 'jau Estevão 'ga u'ama 'ga mome'wau 'gã nupe.

23 —Kwarêta kwara mu'ar ire Moisesi 'ga 'jau ojeupe: “Maran te 'ã nooi tepytuna resaka tekou 'i?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ Moisesi 'ga awau. 24 'Ga waëmamũ Egitu ywy pewara 'ga amũ 'ga pytuna 'ga rerekou tywea 'ga rowase. A'eramũ Moisesi 'ga osou 'gã pyterimũ 'gã pe'au ajau. A'ere 'ga Egitu ywy pewara 'ga jukau opytuna 'ga repyaa. 25 “Jepytuna 'gã nipo je kwaap. 'Awa ywy awi 'gã nenũ'jãwamũ je ene monoi Jarejuwarete 'ga 'ea nipo 'gã ikwaapa”, 'jau Moisesi 'ga ojeupe numiamũ. A'ere 'gã nokwaawi. “Janeruwarete 'ga 'ga mut 'gã nenũ'jãu Egitu ywy awi” 'ea kwaape'ema ajemogyau.

26 —Ai'iwe Moisesi 'ga oi opytuna 'gã pyri nũ. A'eramũ 'gã amũ ajurekou ajuwajaa nũ. A'eramũ Moisesi 'ga 'jau 'gã nupe: “Ma'eramũ pêë pejepokoka ekoete pejejee pejejuerekou ki 'ei? Israeu juapyrera jue agawewi pêë”, 'jau Moisesi 'ga 'gã nupe. 27 A'ere ojonupãara 'gã Moisesi 'ga muajãni etee. A'eramũ 'ga 'jau: “Awÿja 'wyrriaramũ ene mogou oree ki 'ei? Awÿja ene mua mama'e tywera apoukare'ema oree ki 'ei? ‘Tajuka 'ga amũ kaaruwauwarera 'jawe', ere te? Kaaruwamũ ako Egitu ywy pewara 'ga erejuka ai'i. 28 “Ga 'jawe tajuka amũ nũ, ere te?” 'jau 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

29 —Aipo ojeupe 'erauwe Moisesi 'ga ojepe'au 'gã nui oka'jama awau ajepeja ywy pe Mitiã 'jaw ipe akou. Peu futat 'ga wemirekoramũ. Wemireko re 'ga wa'yramũ. Mukũi 'ga ra'yra 'gã— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

30 —Kwarêta kwara magwaw ire Moisesi 'ga awau akou jũ myterimũ watau. Wywtyra pyri 'ga awau watau, Sinai 'jawa pyri 'ga awau. Peu jũ pype tata wenyramũ erujewi 'ga upe. Ka'a'ia wenyramũ 'ga upe. A'ea tata eny wywyteripe ywagipewara 'ga ojesaukaa 'ga upe. 31 “Kuu. Ma'ja te nũ'ũ?” 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga epejãna esaka. A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe: 32 “Je te ako eneruwaretea jepi”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe. “Enepytuna 'gã ako je rerowiat iypy we ikue. A'eramũ je 'ã eneruwaretea tekou”, 'jau 'ga 'ga upe. “Abraão, Isaki, Jaki. Mímera 'gã ako je rerowiat ikue”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe oje'ega— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

—A'ere Moisesi 'ga kyjei etee 'ga je'eg awi. Oyyita u'ama. Awawe'em 'ga 'ga pyri katu katu. 'Ga kyjea 'ga mamã'jãukare'ema ee. 33 A'eramũ Janeruwarete 'ga oje'ega 'ga upe: “Ere epyapaawa mososoka. Je te 'ã pãjêrete. A'eramũ pêë je pyri pejejua pejepypapaawa mososoka. A'eramũ je pê nerowiaa. Na pa je 'gã je rerowiar ra'e, ta'e pê nupe 'jau”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

34 —“Aenup je tejemiayuwa wayrũ rerofaema te'ÿina. Egitu ywy pewara 'gã jeremiayuwa 'gã wereko tywerete. A'eramũ je 'au tejua tejypa teporogytau enee. Tomono ene 'gã nenũ'jãukaa peuwara 'gã nui 'jau”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe— 'jau Estevão 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

35 —Ymã te 'ga amũ Moisesi 'ga upe 'ga 'i rakue: “Awÿja ene mut 'wyrriaramũ oree? Awÿja ene mua mama'e tywera apoukare'ema oree ki 'ei?” 'jau 'ga amũ 'ga upe rakue, 'ga reroyrũmũ rakue. A'ere 'ga futat Janeruwarete 'ga imogoi 'ga pytuna 'gã nenũ'ëawamũ Egitu ywy awi. Janeruwarete 'ga futat 'ga omogo 'wyrriaramũ pê nupe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama.

—Janeruwarete 'ga 'jau ywagipewara 'ga upe: “Ekwap eje'ega Moisesi 'ga upe. ‘Jeremiayuwa 'gã 'ga too erua enũ'jãu jee Egitu ywy awi 'jau', e'i 'ga enee, ere ewau 'ga upe”, 'jau 'ga upe. A'eramũ ywagipewara 'ga 'ua tata eny 'jawewara wywyteripe ojesaukaa oje'ega Moisesi 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

36 —Moisesi 'ga futat janyepyy 'gã nenũ'jãu Egitu ywy awi rakue. Peu futat Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukaru'jau'japa Moisesi 'ga upe, opãjê resaukaawamũ. A'eramũ Egitu ywy pewara 'gã oporesagamũ ajemogyau ee. 'Y pytag ipe nanê 'ga iapou 'gã nupe nũ. Amunawe'em ipe nanê 'ga aeremiapoe'ema apou akou 'gã nupe. Awau 'gã akou watau. Kwarêta kwara rupi 'gã awau akou watau.

—Peu 'ga 'gã ataaw ipe mama'e apou 'gã nupe, aeremiapoe'ema apou 'gã nerekou pe rupi. 37 Ymã te Moisesi 'ga poromũ oje'ega opytuna 'gã nupe rakue. “Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amũ muri jerekwawer ipe pẽ nupe oje'ega mome'waramũ pẽ nupe. Sã'ã 'ga je mura pẽ nupe. Nan tee futat nipo 'ga 'ga amũ muri pẽ nupe. Pẽpytuna 'ga futat nipo 'ga poromũ amut pẽ nupe”, 'jau 'ga opytuna 'gã, Israeu juapyrera 'gã nupe rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

38 —Moisesi 'ga futat opytuna 'gã nerawaara rakue. Awau 'gã owaëma ywytyra upe, Sinai 'jawa upe. Ywytyra upe owaëm ire 'gã opytau. A'eramũ futat 'gã ajatykau. A'ere Moisesi 'ga ojeupia ywytyra rupi 'gã nui. Awau oporygytau Jarejuwarete 'ga upe ywytyra apyte'rarimũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua 'ga moporogytaukaa Moisesi 'ga upe: “Tajuowajat kasi 'gã nee ne. Amunarũme'em nanê nũ. Mama'e tywera nanê 'gã iapowe'em. Akowe'em nanê 'gã ajuemireko are”, 'jau ywagipewara 'ga Moisesi 'ga upe rakue. Nateepawa'uweri futari Janeruwarete 'ga je'ega. Namutamutat 'ga je'ega rekoi— 'jau Estevão 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

—Ojeupe ywagipewara 'ga imome'upaw ire Moisesi 'ga ojewyraipa 'ua ywytyra apyte'rar awi 'ga je'ega mome'wau opytuna 'gã nupe. 39 A'ere janyepyy 'gã niporenuwiweri Moisesi 'ga je'eg are rakue. 'Ga reroyrũmũ etee 'gã nakue. “Pe'je ajee soo jarejewya jarejemogyau Egitu ywy pe nũ”, 'jau 'gã ajaue rakue.

40 —Ojewyru'jaw ire 'ga oporomukuramũ 'gã nupe rakue. A'eramũ 'gã oporonupa Arão 'ga upe ee: “Manamũ ajee jane reruarera 'ga ki 'ei? Moisesi 'ga ki 'ei?” 'jau 'gã Moisesi 'ga reki'ya 'ga upe rakue. “Tee. Maran gatu nipo 'ã 'ga rekoi rai'i”, 'jau 'ga 'gã nupe. “Amanũ nipo 'ã 'ga rai'i. Ere ajee itaa siapo jaremairamũ 'ũ, jarejee jarejerekwaramũ 'ũ, pea jarejeupe esaukaawamũ 'awamũ 'ũ”, 'jau 'gã 'ga reki'ya 'ga upe, Arão 'ga upe rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

41 —A'erauwe 'gã opo'ya mua 'ga upe. Ita mo'ya rerekwara 'gã imua 'ga upe. A'eramũ 'ga kwataua'ya a'agawa apou mairamũ 'gã nupe. A'ere 'gã weymawa apisi iapyau jupe. Saa'e 'gã Janeruwarete 'ga upe weymawa rapya rakue. Nan futat 'gã kwataua'ya a'agawa upe weymawa rapyau ekoete. A'eramũ 'gã maraka apou jupe. 42 A'eramũ Janeruwarete 'ga opoiraipa 'gã nui. Sã'ã ae Janeruwarete 'ga rerowiara. Nan futat 'gã kwataua'yt maira'me rerowiari jaytata retee. Jay, kwat. Mĩmera 'gã erowiaa imuorypa— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gã nupe.

—A'eramũ Janeruwarete 'ga opoiraipa 'gã nui. A'ere anure 'ga ojewya 'gã nupe nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga nupe inuga janee rakue.

“Israeu juapyreramũ pẽẽ jeremiayuwa futat numiamũ. A'ere naje upe rũi pejejeymawa peapy rakue.

Kwarêta kwara rupi amunawe'em ipe pejekou maira'me a'agawa upe etee pejejemawa peapy rakue, pejejemiapofera upe etee futat rakue, 'jau 'ga wemiayuwa 'gã nupe rakue.

Pẽmaira mũ rera Moroki. Ajepeja rera Rêfã. Rêfã jaytata.

43 Moroki ro'gi erawau Rêfã a'agawa retee futat. Naje muorywi pejepe rakue.

A'eramū je futat pē monou kwe pe, Papironi atykupe katy pē monou. A'eramū je pē nerekou tyweaete, 'jau 'ga janepy upe rakue", 'jau 'ga 'gā nupe, ka'arana kwasiari inuga janee rakue— 'jau Estevão 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

44 —Amunawe'em ipe watau awau taityoga rerawau wogamū najuejue etee. Jarejuwarete 'ga upe nanē amū rerawau nū 'ga mogytaawamū. 'Ga je'eg imū etee futat Moisesi 'ga taityoga apoukaa 'gā nupe. A'e pype 'gā oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga resaka 'gā 'jau ajaupe: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga rekoi jane pype. 'Aga taityoga pype 'ga resei oporogytau janee", 'jau 'gā ajaupe. 45 Nuetygi futari 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga. Moisesi 'ga manū re Josue 'ga akou Moisesi 'ga rekwawer ipe. A'etea 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga nuetygi futari. Erawau Kanaā wyy pe erowaēma. Peu owaēm ire 'gā judeue'ema 'gā nesaka. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā wyy pojekaukari janepy 'gā nupe. A'eramū 'gā judeue'ema 'gā mū'jāu ojewi. A'eramū 'gā etee futat 'upa peu. Janeruwarete 'ga mogytaawa taityoga 'gā peu etee futat im'ina ojepyri Jarejuwarete 'ga mogytaawamū. Nuetygi futari 'gā 'ga mogytaawa taityoga— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

46 —Kanaā wyy pe janepytuna 'gā nekoramū Davi 'ga akou 'wyrriaramū 'gā nupe rakue. Janeruwarete 'ga oporomutaramū nanimenime Davi 'ga ree. A'eramū Davi 'ga 'jau 'ga upe: "Awamū ore naruatau'jawi", 'jau 'ga 'ga upe. "A'eramū je 'oga mū apou Enemogytaawamū", 'jau 'ga 'ga upe. "Jako 'ga jeypya rakue. 'Ga 'ā ene rerowiat rakue. Awamū je nanē ene rerowiaa tekou", 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. "Ma'eramū je 'ā 'oga mū apoi enee, Enemogytaawamū, ki Ku'jyp", 'jau Davi 'ga Jarejuwarete 'ga upe. 47 A'ere Davi 'ga 'oga nuapoi. 'Ga ra'yra 'ga te wapo rakue. Mama'e tesirūmera etee 'ga imajatykau wa'yra 'ga upe, Sarumāu 'ga upe. A'eramū 'ga manū re 'ga ra'yra 'ga iapou rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau 'gā nupe.

48 —A'ere Janeruwarete 'ga nokoa'uweri 'oga pype, aeremiapofera pype— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe imome'wau. —'Ga te 'ā Janeruwarete futat. 'Ga te 'ā eteetea. Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga upe rakue:

49 "Napytaa'uweri je pēnemiapofera 'oga pype. Ywaga jeapykawa. Ywya jepyrugawa", e'i 'ga rakue.

"Maran a'e pe je rekoi pēnemiapofera pype nū?

Maranuara katu nipo 'oga peapo jee?

Ma'ape a'eramū jepytu'wawa?

50 Naje rūi nipo 'agera mama'ea aapo rakue ki sa?

Jeremiapofera te 'ā 'agera mama'ea.

Je te 'ā 'agera mama'ea aapo katu katu", 'jau Ku'jywa 'ga 'gā nupe rakue, 'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue— 'jau Estevão 'ga imome'wau mainana 'wyrriara 'gā nupe.

51 —A'ere nipo 'ā pēē nanē nepeenuwi etee Jarejuwarete 'ga je'ega nū. Jareppy 'gā 'jawerimū etee futat nipo 'ā nepeenuwi etee 'ga je'ega. Nepēapyai futari nipo 'ā pēē. "Naani. Narafutari ore", 'jau etee 'ā pēē 'ga 'Agesage upe— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe. 52 —Janepy 'gā na'ne 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nerekou tyweaete rakue, 'gā apisau rakue. Anure nipo Ku'jywa 'ga ojepyriwara 'ga muri pē nupe. Pēnemiapesaga 'ga muri pē nupe 'eramū 'gā 'gā nerekou tyweaete rakue— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe, u'ama imome'wau. —A'ere ako Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri janee ai'i. A'ere ako 'ga pejuka ai'i. Mama'e tywer apoare'ema 'ga te ako ai'i numiamū. A'etea ako 'ga pemonoukat ipokutugukaa 'ypeywar are ai'i— 'jau Estevão 'ga 'gā

nupe. —Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga ako pēē imonou 'ga ree iporomutare'ema 'gā nupe ijukaukaa ai'i. ⁵³Ymā te 'ā ywagipewara 'ga Janeruwarete 'ga je'ega reruri janeypy 'gā nupe rakue. A'ea 'gā 'ā omome'u pé nupe numiamū. A'etea nipo 'ā nepeenuwi futari 'ga je'ega— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe u'ama.

Estevão 'ga jukaawet

⁵⁴Aipo ojeupe Estevão 'ga 'eramū 'gā amara'neeteeteramū 'ga ree kwaiwete. 'Gā mara'nea 'gā nerekou. ⁵⁵A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea Estevão 'ga rerekoi. A'eramū 'ga amā'jāu ywau. Tata eny 'jawewara resaka ywagipe. Owerapa 'ga upe. Sā'ā tupā werawa pytunaiwayay pype. A'eramū 'ā ae ajuesaka aju'amamū. Nan 'ga Janeruwarete 'ga renyfuga pype Jejui 'ga resaka 'ga jakwatawa katy 'ga 'amamū. Enyfunyfuk 'ga upe. Janeruwarete 'ga wi te turi. ⁵⁶A'e resakawe 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pemā'ē ywau. Ywaga ojeawopytyma'wok jee— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe. —Jejui 'ga, Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga je aesak. 'Uwarete 'ga yse katy 'ga fu'ami u'ama— 'jau Estevão 'ga 'gā nupe.

⁵⁷A'ere aipo 'ga 'eramū 'gā joywaemi etee. A'eramū futat wapyra rawopytyma 'ga je'eg awi.

—Kasi ore 'ga je'ega renuwi ne— 'jau 'gā wapyra rawopytyma 'ga je'eg awi. —O'meramū futat.

⁵⁸A'erauwe 'gā jāni awau 'ga repejāna ojepejopepa awau 'ga ppyka 'ga jywa are. 'Ga rerawau 'ga reroxyryryka amunaw awi. 'Ga rerawau 'gā muku'i amunawarete awi. A'erauwe 'ga je'ega renupara 'gā waity ju'ara mososoka imonou kunumūū 'ga upe, Saulo 'ga upe. Niaturi 'gā naitya. A'eramū 'gā imososoka imonou 'ga upe.

—Earū oreraitya oree— 'jau 'gā Saulo 'ga upe.

A'eramū 'gā ita ppyka imomopoa imonou 'ga ree ojeme'yita.

⁵⁹Ita ojee imomopor ppyrauwe Estevão 'ga 'jau Jejui 'ga upe:

—Ene 'ā jejararetea. Ere ejua je'ega rerawau ejepyri— 'jau 'ga Jejui 'ga upe.

⁶⁰A'erauwe Estevão 'ga apygi wenupy'āu wafukaita oje'ega monou Jejui 'ga upe:

—Je repyat kasi ape ne. Tene ki 'gā jemogyi nan etee futat. Ejejuka etee ki 'gā nee. Nafutari je tejepyara, ki Ku'jyp— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

'Ga upe oje'ēmaw ire 'ga amanūmū. Saulo 'ga upe nanē Estevão 'ga manūa esageramū rakue.

8

Saulo 'ga 'gā nereko tyweawet

¹⁻²'Ga manū re Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū Estevão 'ga reumera rerawau imonou inuga ita kwara pype. A'eramū 'gā ajaa'wau 'ga ree.

Estevão 'ga manūawa rupi we futat Jerusareg ipewara 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweaete. A'eramū 'gā okwasi'wau awau Jerusareg awi. Jejui 'ga remimonofera 'gā ajemogyau 'wyriaramū 'ga rerowiaara 'gā nupe. A'eramū 'gā etee futat opytau Jerusareg ipe. 'Ga rerowiar yau 'gā te ajee okwasi'opap 'gā ni. Amumera 'gā awau okwasi'wau Judeja ywy pe. Amumera 'gā awau Samari ywy pe. ³A'ere Saulo 'ga 'jau ojeupe: "Oo pa je Jejui 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweaete kwy. A'eramū 'gā opoia Jejui 'ga rerowiar awi kwy", 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga awau Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nog ipe 'ga rerowiaara 'gā ppyka. 'Gā noga moymoyka akou 'gā ppyka. Kūima'efera 'gā kūjāmera 'gā we futat erua ippyka ijaga moromunepawa pype. A'eramū 'gā opytuna ppygamū oka'jama Saulo 'ga wi.

Samari ywy pe Filipe 'ga oawet

⁴ Jerusareg ipe Saulo 'ga rekoramū kwaiwete 'gā awau oka'jama 'ga wi. A'eramū futat okwasi'o ma'efera 'gā awau kwe pe akou Jeju 'ga mome'wau tesirūmera 'gā nupe. Janeruwarete 'ga je'ega retee futat 'gā imome'wau 'gā nupe. ⁵ Estevão 'ga 'gā ijuka re 'gā okwasi'wau awau. 'Gā kyjea 'gā nerekou. A'eramū Filipe 'ga awau Samari ywy pe, Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. ⁶⁻⁷ A'eramū 'gā kwaiwete wapyakau 'ga je'eg are ojeupe Jeju 'ga mome'uramū. Ojero'wu ma'e 'gā 'ga ikatu'ogamū 'gā nesakara 'gā ajemogyau oporesagamū 'gā nee. Iteu ma'e 'gā katu'oka. Werekwara 'gā nui omoiramū mama'eukwaawa wafukaita ū'jāu 'gā nui. Mīmera 'gā esaka 'gā nui imoiramū. ⁸ A'eramū Samari ywy pewara 'gā aku'iramū ee.

⁹ A'e pe futat kūima'e 'ga amū ako. Simão 'jawa 'ga. Pājētywera 'ga poromū. —Je pājēreteā ū— 'jau futatee akou 'gā nupe rakue.

¹⁰ A'eramū Samari ywy pewara 'gā 'ga rerowiaa.

—Janepājēreteā koromū. Janeruwarete 'ga remiapoa 'ga wapo— 'jau 'gā ajaupe 'ga rerowiaa.

¹¹ Namutamutat 'ga mama'e apoi opājē mū 'gā neape. A'eramū 'gā oporesagamū 'ga ree.

¹² A'ere Filipe 'ga Jeju 'ga mome'ui 'gā nupe:

—Ymā we te 'ā jane Jarejuwarete 'ga remimura 'ga rapesagi jarejemogyau ikue. A'eramū ako 'ga 'awamū 'ga mua janee ai'i. Jejujamū futat ako 'ga ai'i. A'ere ako 'gā 'ga jukai ai'i. Amanūmū 'ga janetywera mepyawamū etee ai'i. A'ere 'ga mukūja 'ara rupi etee 'ga ruwi ita kwara pype. Imuapyra 'ara rupi Janeruwarete 'ga 'ga moferapa nū— 'jau Filipe 'ga 'gā nupe imome'wau. —A'eramū ki pēē 'awamū 'ga rerowiaa. Werowiarāmū 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamū— 'jau Filipe 'ga 'gā nupe.

Aipo ojeupe 'ga imome'uramū 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. A'eramū 'gā 'jau:

—Jeju 'ga rerowiaaramū je reko 'awamū. Arowiat je 'ga tekou 'awamū— 'jau 'gā najuejue etee Filipe 'ga upe.

Aipo 'e re 'gā ojepymīāukaa 'y pe Filipe 'ga upe. Jeju 'ga rerowiaara resaukaawamū 'gā ojepymīāukaa 'y pe 'ga upe. Kūima'efera 'gā, kūjāmera 'gā nanē ojepymīāukaa 'y pe Jeju 'ga rerowiaara resaukaawamū. ¹³ A'eramū ipājē ma'efera 'ga, Simão 'ga nanē Jeju 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga nanē ojepymīāukaa 'y pe 'ga upe. Opyimī re 'ga akou Filipe 'ga rewiri etee futat. Filipe 'ga remiapoa 'ga esaka. Ojero'wu ma'e 'gā katu'oga 'ga esaka nū. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui mama'eukwaawa moira nanē 'ga esaka nū. A'eramū 'ga oporesagamū akou ee. “Kuu. Okwaap futat nipo 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'oga”, 'jau 'ga ojeupe.

¹⁴ A'eramū Jeju 'ga remimonofera 'gā 'gā nera renupa Jerusareg ipe. “Samari ywy pewara 'gā nanē Jeju 'ga werowiat nū” 'e renupa. Najudeu joporemū arūi Samari ywy pewara 'gā. Ojopyepype 'gā. A'etea 'gā Jeju 'ga werowiat. A'eramū Jeju 'ga remimonofera 'gā aja mū monou 'gā nesaka. Pedro 'ga 'gā imonou Juā 'ga retee. A'eramū 'gā awau owaēma 'gā nupe.

¹⁵ Owaēm ire 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

—E'agesage emut 'gā nupe— 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁶ —Ene'agesagea nitywi we 'gā nee. “Ōre arako Jeju 'ga rerowiaaramū”, e'i 'gā nai'i. A'eramū 'ga 'gā pymīāu 'y pe rai'i. A'ere Ene'agesagea nuri we 'gā nupe. ¹⁷ A'eramū ene 'awamū E'agesage mua 'gā nupe, 'gā nerekwaramū— 'jau Pedro 'ga Juā 'ga retee oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

Aipo 'ga upe 'e re 'gā opo monou Jeju 'ga rerowiaara 'gā apyte'rarimū. A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesage ruri osou 'gā pype 'gā nerekwaramū.

18 'Ga 'Agesagea 'gã pype isea Simão 'ga esaka. “Kuu. 'Gã apyte'rarimũ 'gã opo monorauwe Ku'jywa 'ga U'agesage mua imogeu 'gã pype”, 'jau 'ga ojeupe.

19 A'eramũ 'ga 'jau Pedro 'ga upe, Juã 'ga retee:

—Afutat je nanê Jarejuwarete 'ga pãjêa pê 'jawe. Ka'aranũa je omono ape pê nupe ee. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea je nanê tajag 'gã pype tekou 'jau— 'jau 'ga Pedro 'ga upe.

20 Aipo ojeupe 'eramũ Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—“Ka'aranũ pyu nipo 'ga Janeruwarete 'ga 'Agesage jagi ae pype”, ere nipo kũ. Janeruwarete 'ga tene mono mama'eukwaawa rapyaw ipe, eneka'aranũ reewe 'jau 'ũ— 'jau Pedro 'ga 'ga upe oje'ega moywyrafena'í. —Ae ifutaramũ te Janeruwarete 'ga U'agesage muri ae upe. Naka'aranũ pyu rũ 'ga U'agesage muri ae upe. 21 A'ere nerekoí ore rewiri ra'e nũ'ũ. Nerepouri we etywer awi ra'e nũ'ũ. 22-23 Akwaap je enetywera, ene porerekoaywera nanê nũ. Epoit eporerekoaywer awi. Eporogyta Jarejuwarete 'ga upe ejee ra'ne: “Jetywera emoit je wi”, ere 'ga upe ra'ne kũ— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

24 “Mama'eukwaawa rapyaw ipe Janeruwarete 'ga tene mono eneka'aranũ reewe 'jau 'ũ”, ojeupe Pedro 'ga 'erauwe 'ga ajemuaêma.

—Naani. Peapoukat kasi aipoa Jarejuwarete 'ga upe jee ne— 'jau Simão 'ga 'gã nupe, ajemuaêma rerekou.

25 A'ere Pedro 'ga Juã 'ga retee awau ojewya Jerusareg ipe nũ. A'eramũ 'gã awau pe wywriwara amunawa pype Jejuí 'ga mome'wau akou 'gã nupe.

Etiopi ywy pewara 'ga upe Filipe 'ga 'eawet

26 A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau Filipe 'ga upe:

—Ekwap ajeweja pe jo'okawa rupi. 'Yê'ê katy oo ma'e rupi ekwap— 'jau Janeruwarete 'ga 'Agesagea oje'ega 'ga ywyteripe 'ga upe. —Jerusareg ipyriuu ijo'ogi. A'e awau Gasa 'jaw ipe. Nuataypepei 'gã aipoa pe rupi. A'ea pe rupi ekwap— 'jau Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga upe.

27-28 A'erauwe Filipe 'ga awau akou aipoa pe rupi. Pe rupi kũima'e 'ga amũ rekoa, Etiopi ywy pewara 'ga rekoa. Jerusareg ipe 'ga awau oporogytau Jarejuwarete 'ga upe rai'í. A'efera 'ga 'ut akou oje'wyr ipe nũ. 'Ga ywy pewara 'gã 'wyriara kũjã êê. Kãtasi êê rera. A'eramũ 'ga êê remiayuwa. 'Ga futat ka'aranũ are omaenuna êê upe. A'e 'ga Filipe 'ga wekoat pe aje. 'Ga 'ywa'yata 'arimũ 'ga 'ua akou ka'arana mogytaw. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana rerua erekou imogytau pe rupi. Isai 'ga remikwasiarera rerua erekou imogytau.

29 A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau Filipe 'ga upe nũ:

—Ere emÿemÿina'í ewau 'ga rupisika— 'jau 'ga 'Agesagea 'ga upe.

30 A'erauwe 'ga awau 'ga rupisika 'ga ka'arana 'ga imogyta renupa. A'erauwe Filipe 'ga oporonupa ee 'ga upe:

—Enereapyo te ejemimogyta are?— 'jau Filipe 'ga 'ga upe.

31—Naani nũ'ũ. Nakwaawi je nũ'ũ. Nitywi ee je mueapyoara 'ga amũ— 'jau 'ga 'ga upe. —Terejot je rupi? Ere ejua e'aa 'au eapyka je pyri. Tajemu'e ape ee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe Filipe 'ga awau ojeupia 'ywa'yata 'arimũ wapyka 'ga pyri. A'eramũ 'ga 'ga mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

32 Aipo 'jau ka'aran are 'upa:

“Sã'ã karupa'mí raeme'ema weroo ajukaramũ. Amumera 'ã wawa monoogamũ miamũ waeme'emamũ. Nan tee futat nipo 'ga.

Noje'egi werekó tywereteramũ.

33 “Ga te futat te 'ã nia'wyrí akou”, 'jau nipo 'gã ajaupe.

A'ere nipo 'gā 'me ate.

Nokoi'i futari nipo 'ga amū jaruete 'ga 'jara 'ga.

Nitywi 'ga amū 'ga ra'yra mome'wara. 'Kweramū 'ga ra'yra', na'jawi nipo 'ga upe.

'Ga ra'yre'emauwe 'gā 'ga jukai",

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue, aipoa 'ga imogytau Filipe 'ga wupisigamū erekou.

³⁴ A'eramū 'ga oporonupa ee Filipe 'ga upe:

—Ojee futat te 'ga ka'arana kwasiari inuga rakue? 'Gā amū nee te ra'u nū?

— 'jau 'ga Filipe 'ga upe.

³⁵ —Naani. Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga ree te 'ga ikwasiari inuga janee rakue. Jejuī 'ga ree te 'ga ikwasiari inuga rakue— 'jau Filipe 'ga 'ga upe imome'wau.

A'eramū futat Filipe 'ga 'ga mu'jau Jejuī 'ga ree 'ga rerawau erekou pe rupi.

³⁶ Poje 'gā awau 'y upe owaēma.

—Koromū 'y rakwawi ra'e kūi. Eneporopymīwet te 'y pe je ree?— 'jau 'ga Filipe 'ga upe.

³⁷ —Jejuī 'ga rerowiamū je 'y pe ene pymī futari nū'ū— 'jau Filipe 'ga 'ga upe.

—A'jea futat je 'ga rerowiari. A'jea futat Jejuī 'ga Janeruwarete 'ga ra'yra— 'jau 'ga 'ga upe.

³⁸ A'eramū 'ga 'jau wemiayuwa 'ga upe:

—Emory'we oree— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga 'ywa'yata mory'weukaa 'y 'arimū. A'erauwe 'gā awau ojypa 'y pe. Peu futat Filipe 'ga 'ga pymīāu 'y pe rakue. ³⁹ 'Ga pymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Filipe 'ga rerawau 'ga wi. A'eramū ipymīmyra 'ga 'ga re-sagu'jape'ema. A'eramū 'ga awau akou nū. Aku'iramū 'ga awau akou pe rupi oje'wyr ipe nū. A'eramū 'ga tee awau oporogytau akou pe rupi Jarejuwarete 'ga upe.

—Nitywi 'ga amū ene 'jawejee. Ene etee te 'ā eneresage— 'jau 'ga awau akou oporogytau pe rupi 'ga upe.

⁴⁰ 'Ga pymī re Janeruwarete 'ga 'Agesagea Filipe 'ga rerawau pe awi. A'eramū Filipe 'ga ajepeja amunaw ipe ojesaukaa erujewi 'gā nupe, Asoto 'jaw ipe nū. Peu 'ga akou 'gā mu'jau Jejuī 'ga je'eg are nū. A'eramū 'ga awau akou pe rupi, pe ywryiwara amunaw ipe 'gā mu'jau Jejuī 'ga je'eg are. Awau Sesaria upe owaēma.

9

Saulo 'ga upe Jejuī 'ga jesaukaawet

1 Kwe pe Filipe 'ga rekoramū, Saulo 'ga akou Jerusareg ipe Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweaete. 'Gā apisi are 'ga afuweramū. A'eramū 'ga awau oporogytau mainana 'wryiararete upe:

—Oo je kwe pewara 'gā nerua ipyykapap. ² A'eramū ene ka'arana kwasiaa jee. Toroo Damasco pe 'jau. Judeu 'gā jatykaawa raarana 'gā nupe, 'gā 'wryia'ri 'ga upe toroo esaukaa 'jau. "Saulo 'ga oreremiyauwa. A'eramū pēē Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nerawau esaukaa 'ga upe" 'ea ene ikwasiaa inuga ka'aran are jee. A'eramū 'gā ka'arana mogyta re Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nesaukaa jee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramū je 'gā pyyka imunepa moromunepawa pype 'jau. A'eramū je tejeupe 'gā pyypaw ire, 'gā pofaa, 'gā nerua 'au ene upe 'jau. Kūima'efera 'gā, kūjāmera 'gā we futat nipo je erua— 'jau Saulo 'ga mainana 'wryiararete 'ga upe.

—Nai'i. Takwasiat enee 'jau— 'jau mainana 'wryiararete 'ga Saulo 'ga upe.

A'erauwe 'ga ka'arana kwasiaa. A'ere 'ga imonou Saulo 'ga upe. Ojeupe imono re Saulo 'ga awau.

³ Damasco pe 'ga waëm ja'wyja'wyrarauwe tata eny 'jawewara 'ua ojypa 'ga upe. A'ere natata arüi. Ywag awi 'ua wenyramü 'ga upe. ⁴ A'e reny awi Saulo 'ga okyjau u'aa ywyu. Awau 'üina oyyita ywyu. A'eramü weny awi 'ga kyjeramü Jejui 'ga oje'ega mua 'ga upe:

—Ma'eramü te je rereko tywerete ape, ki Saulo?— 'jau 'ga 'ga upe.

⁵ A'eramü

—Awÿja poromü oje'ega jee 'ü?— 'jau Saulo 'ga.

—Jejujamü je je'egi enee. Je te 'ä je rereko tywerete ape— 'jau Jejui 'ga 'ga upe. —Ma'eramü te nanuara ereapo ekou? ⁶ Ere efu'ama ewau amunaw ipe. Peu 'ga amü tene mu'e eneremiaporam are jee 'jau— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

⁷⁻⁸ A'eramü Saulo 'ga afu'ama amã'jäu numiamü. A'ere 'ga rea wewi.

'Ga rupi oo ma'e 'gã enupa futat numiamü. A'ere 'gã nuesagi Jejui 'ga. A'eramü 'gã Saulo 'ga popyyka 'ga rerawau eruatau. Erawau erowaëma amunaw ipe. ⁹ Muapyra 'ara rupi 'ga nuesagi futari mama'ea. Mama'e resake'ema 'ga ojemi'ware'ema futat. 'Ya miamü futat 'ga itykure'ema.

¹⁰ Aipo amunaw ipe kũima'e 'ga amü akou. Jejui 'ga rerowiaara 'ga. 'Ga upe Jejui 'ga ojesaukaa.

—Ananiasi.

—Ma'ja 'ü?

¹¹ —Peu ekwap ukawõ'õ esage katy kũima'e 'ga amü rekaa. Judas 'ga rog ipe 'ga ruwi. Sauloa 'ga rera. Tarsu pewarera 'ga. Peu 'ga reni oporogytau jee.

¹² A'ea 'ga renaw ipe futat Ananiasi 'jawa 'ga ojesaukaa 'ga upe opo monou 'ga rearkwara 'arimü. A'eramü 'ga amã'jäu nü— 'jau Jejui 'ga 'ga upe imome'wau. —A'eramü ene ewau 'ga resaka— 'jau Jejui 'ga Ananiasi 'ga upe.

¹³ —Tee nü'ü. Akwaap je 'ga rera nü. Kwaiwete 'gã 'ga rera mome'ui jee jepi nü'ü. “Jerusareg ipe 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gã Saulo 'ga opyyk imunepa moromunepawa pype” 'ea je aenup jepi nü'ü. ¹⁴ A'ere 'ä 'ga ruri 'auwaramü ore pyyka ore rerawau Jerusareg ipe. Mainana 'wyriara 'gã 'ä 'ga mut ene rerowiaaramü ore pyyka— 'jau Ananiasi 'ga Jejui 'ga upe.

¹⁵ A'ere Jejui 'ga 'i etee 'ga upe:

—A'jea futat aipoa. A'ere 'ä je te Saulo 'ga pyyrüi tejeupe. Toporowyky 'ga jee 'jau. Jeje'ega 'ga tomome'u Israeu juapyrera 'gã nupe 'jau. Judeue'ema 'gã nupe, 'gã 'wyriara 'gã nupe. Mïmera 'gã nupe 'ga toje mome'u 'jau— 'jau Jejui 'ga Ananiasi 'ga upe. ¹⁶ —Sã'ä ene je rerowiaara 'gã nereko tyweretea. Nan tee futat nipo je rerowiare'ema 'gã ene rereko tyweretei, ta'e 'ga upe 'jau. 'Awamü ene jeremiayuwa. A'eramü 'gã ene rereko tyweaete nipo ene je rerowiaara 'gã nereko tyweawera 'jawerimü etee futat, ta'e 'ga upe 'jau— 'jau Jejui 'ga Ananiasi 'ga upe. —A'eramü ene ewau 'ga katu'oka— 'jau Jejui 'ga 'ga upe.

¹⁷ A'erauwe Ananiasi 'ga awau 'ga upe:

—'Au je ruri ene resaka ki 'ei. Janejararete 'ga je mut ene resaka ki 'ei. Jejui 'ga 'ä Janejararetea. Saa'e ene 'ga resaga pe aje rai'i. A'e 'ga je mut ene resaka ki 'ei. 'Awamü ene Jejui 'ga rerowiaaramü ereko je 'jawe— 'jau Ananiasi 'ga Saulo 'ga upe. —Ojeupe je porogyta re Janeruwarete 'ga ene mamã'ëi. Ü'agesagea nanë 'ga imua ene upe nü, enererekwaramü nü— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'ga opo monou 'ga rearkwara 'arimü. ¹⁸ A'erauwe ipirapefera 'jawewara u'aa 'ua Saulo 'ga rea awi. A'eramü futat 'ga amã'jäu nü. Janeruwarete 'ga 'Agesage osou 'ga pype 'ga rerekwaramü. 'Ga mã'ë re 'ga

'ga rerawau 'ga pymĩau 'y pe, Jeju 'ga 'ga erowiara resaukaawamũ. ¹⁹ Opyĩ re 'ga ojemi'waa. A'eramũ futat opifuakaramũ nũ.

Damasco pewara 'gã nupe Saulo 'ga 'eawet

A'eramũ 'ga akokou'i peu Jeju 'ga rerowiaar ymanera 'gã pyri. ²⁰ A'eramũ 'ga judeu 'gã jatykaaw ipe awau Jeju 'ga rerowiaar ymanera 'gã netee. A'e pe Saulo 'ga 'jau:

—Jeju 'ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat— 'jau 'ga 'gã nupe.

²¹ —Kuu. Poromũ nipo Jeju 'ga rerowiaara 'gã apisi are ifuwet ma'efera 'ga 'i ki sa— 'jau 'gã ajaupe. —Jerusareg ipe 'gã apisi are ako 'ga fueweramũ ikue re'ã. A'e reewi pa 'ã aipo 'ga 'i nũ 'i— 'jau 'gã ajaupe. —'Au na'e 'ga ruri 'gã pofaa 'gã neroo are afueweramũ mainana 'wyrriara 'gã nupe rai'i re'ã. A'e reewi pa 'ã aipo 'ga 'i nũ 'i— 'jau 'gã ajaupe oporesagamũ 'ga ree.

²² Janeruwarete 'ga opãjẽ monou 'ga upe. A'eramũ taetu Saulo 'ga ojer'waro'wau etee futat 'ga mome'wau.

—A'jea futat. Jeju 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. 'Ga futat Janeruwarete 'ga amut janee, janetywera moiawamũ rakue. U'eawer imũ etee futat 'ga 'ga muri janee rakue— 'jau Saulo 'ga judeu 'gã nupe u'ama.

A'ere aipoa amunaw ipewara judeu 'gã nije'egawarũ 'ga upe.

²³ A'eramũ 'gã anurenure'i ojema'jatykau Saulo 'ga ree numiamũ.

—Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gã ajaupe numiamũ.

²⁴ A'eramũ 'gã amunawa osoma rokwarã rarũmũ 'ga ree numiamũ. Wore'jemamũ 'gã iarũmũ 'ga ree. A'ere Saulo 'ga ikwaawi ojee. A'eramũ 'ga uẽme'ema.

²⁵ Poje 'ga jekoty'aawa 'gã 'jau 'ga upe:

—Paneru pype ese. Toromono ene kwe katy iosoma apyraapa 'jau— 'jau 'gã 'ga upe.

A'erauwe 'ga resei paneru pype. A'erauwe 'gã 'ga monoi iupia 'ga monou 'ga mo'jypa kwe katy iosoma atykupe katy.

A'eramũ 'ga awau Jerusareg ipe 'gã nui.

Jerusareg ipe 'ga oawet

²⁶ Damasco awi Saulo 'ga awau oka'jama Jerusareg ipe. “Too teje'aa Jeju 'ga rerowiaara 'gã nee”, 'jau 'ga numiamũ. A'ere 'gã kyjei 'ga wi.

—O'meramũ te 'ga 'i. “Too etee 'gã nerekou tyweaete 'jau”, e'i te 'ga janee— 'jau etee 'gã ajaupe.

Okyjau etee 'gã Saulo 'ga wi. ²⁷ A'ere Panape 'ga 'ga reroi Jeju 'ga remimonofera 'gã nupe, 'ga mome'wau 'gã nupe:

—Damasco pe 'ga waw ipe Janejararete 'ga jesaukari 'ga upe rai'i, oje'ega 'ga 'ga upe rai'i. A'eramũ 'ga a'eramũ akou Jeju 'ga rerowiaa rai'i— 'jau Panape 'ga 'ga mome'wau 'gã nupe. —A'eramũ 'ga a'eramũ Jeju 'ga mome'wau Damasco pewara 'gã nupe. Nokyjei futari 'ga imome'wau 'gã nupe— 'jau Panape 'ga 'ga mome'wau 'gã nupe.

A'erauwe futat 'gã okyjawe'em 'ga wi. ²⁸ A'eramũ futat Saulo 'ga oje'aa Jeju 'ga rerowiaara 'gã nee. A'erauwe futat Saulo 'ga akou Jeju 'ga mome'wau Jerusareg ipewara 'gã nupe. 'Gã moy moyka imome'wau 'gã nupe. Nokyjei futari 'ga Jeju 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe, Jarejararete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe.

²⁹ Grego je'ega apoara 'gã nupe nanẽ 'ga Jeju 'ga je'ega mome'wau akou nũ. Judeu 'gã futat. A'ere 'gã grego je'ega tee iapoi. Saulo 'ga nanẽ grego 'gã je'ega apou nũ. A'eramũ 'ga a'eramũ Jeju 'ga mome'wau 'gã nupe akou. A'ere aipo 'gã mara'neramũ etee Saulo 'ga ree. Niporenuwiweri 'gã 'ga ree.

—Iro 'ga Jejuu 'ga mome'ui oree. Pe'je ajee sijuka 'ga— 'jau 'gã ajaupe, Saulo 'ga ree amara'neramũ.

³⁰ A'e renupawe Jejuu 'ga rerowiaara 'gã Saulo 'ga rerawau Sesaria pe. Pe awi 'gã 'ga monou Tarsu pe.

—E'aawer ipe, Tarsu pe ekwap ra'ne— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ Saulo 'ga awau ojewya oje'wyr ipe nũ.

³¹ A'eramũ peuwara 'gã opota'waramũ Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nee. Nuereko tywera'uweri futari 'gã 'gã. Judeja ywy pewat, Garireja ywy pewat, Samari ywy pewat. Mĩmera 'gã opota'waramũ 'gã nee.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã poaa akou, Jejuu 'ga rerowiarukaa peuwara 'gã nupe. A'eramũ Jejuu 'ga rerowiaara 'gã ojemomytuna kwaiwete. Kwaiwete 'gã 'ga rerowiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea wejue 'gã poaa. A'eramũ 'gã a'eramũ ojemomytuna kwaiwete.

Pedro 'ga ataawet

³² Pedro 'ga watau akou amunawa moyka akou. Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nesaka akou. Poje 'ga awau Lida 'jaw ipe. ³³ Peu ika'na ma'e 'ga amũ 'upa kama pype. Oito 'ga kwara mu'aa 'upa kama pype. Nuatai futari 'ga. Nojywi futari 'ga okama awi.

³⁴ A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'ga upe:

—Jejuu 'ga ene majaruete, ki Eneiasi. Ere efu'ama, ekama nuga gatu— 'jau Pedro 'ga Eneiasi 'gã upe.

A'erauwe Eneiasi 'ga afu'ama. ³⁵ A'eramũ 'ga majaruete resakara 'gã Jejuu 'ga rerowiaa ajemogyau. Lida pewara 'gã, Saron ipewara 'gã 'jau Jejuu 'ga rerowiaa ajemogyau.

³⁶ Jope 'jaw ipe kũjã ãẽ mũ akou, wesageramũ. ãẽ rera Tabita. Grego je'eg imũ Torika ãẽ rera. Jejuu 'ga rerowiaara ãẽ. A'eramũ ãẽ mama'e apou imonou ikaraemãe'ema 'gã nupe. ³⁷ Poje ãẽ ojero'wau. A'eramũ ãẽ amanũmũ. A'eramũ Jejuu 'ga rerowiaara 'gã ãẽ reumera pireita iauwana taity pyu. A'ere 'gã ãẽ rerawau inuga 'og ywate pype.

³⁸ Poje 'gã Pedro 'ga rera renupa.

—Lida 'jaw ipe Pedro 'ga rekoĩ— 'jau 'gã ajaupe. —Pe'je ajee sienũ 'ga— 'jau 'gã ajaupe.

Ipyriuu'i Lida ruwi. A'eramũ 'gã mukũja kũima'e 'gã monou 'ga renũina. Awau 'gã owaẽma 'ga upe:

—Ene poreawua ore ruri, ki Pedro. “Emÿemÿi'ĩ ejua Jope 'jaw ipe, ere ki 'ga upe”, e'i 'ga oree— 'jau 'gã 'ga upe.

³⁹ A'eramũ Pedro 'ga awau 'gã nupi. Jope pe 'ga rerowaẽm ire 'gã 'ga rerawau erojeupia 'og ywate pype. Peu imen manũ ma'efera 'gã 'upa taity resaukaa ajaupe, ajaa'wau 'upa.

—Sã'ã jeraitya. Tabita kynu wapo imua jee ikue— 'jau 'gã ajaa'wau 'upa, ãẽ remiapofera resaukaa Pedro 'ga upe.

⁴⁰ A'eramũ Pedro 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pekwap peje'jãu ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã awau ù'jãu. 'Gã 'ẽ re Pedro 'ga wapyka wenupy'ãu oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ga amã'jãu amanũ ma'efera ãẽ ree.

—Ere ewya nũ— 'jau Pedro 'ga ãẽ upe.

A'erauwe ãẽ wojejerawamũ Pedro 'ga resaka. A'eramũ futat ãẽ owya.

⁴¹ A'eramũ Pedro 'ga ãẽ powatãu ãẽ mojjpa kama awi.

A'erauwe Pedro 'ga wafukaita ù'ẽ ma'efera 'gã nupe:

—Pe'je pejejua ãẽ resaka. Koromũ ãẽ ferawĩ nũ— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

⁴² A'eramũ 'ga rera okwasi'wau amunawa pype. “Kũjã ãẽ Pedro 'ga omoferap Jejuĩ 'ga rer imũ” 'ea okwasi'wau Jope pe. A'eramũ kwaiwete 'gã Jejuĩ 'ga rerowiaa.

⁴³ A'e pe futat Pedro 'ga opytawaipa Simãõ 'ga rog ipe. Simãõ 'ga wyra pirera apoara. 'Ga rog ipe 'ga opytawaipa.

10

Koneriu 'ga Pedro 'ga renũinawet

¹ Sesaria 'jawa amunaw ipe kũima'e 'ga amũ akou. Koneriu 'ga rera. Jefaruu 'gã 'wyrĩa'ria poromũ. Itari wyw pewara 'gã 'jau 'gã aipo jefaruu 'gã nupe. ² Najudeu arũĩ 'ga. A'etea 'ga oje'ega monou akou Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga pytuna 'gã nanẽ Jarejuwarete 'ga muorypa nũ. Ikaraemãe'ema 'gã nupe nanẽ 'ga mama'e monou nũ. ³ Kwara jerewamũ ywagipewara 'ga ojesaukaa oje'ega 'ga upe:

—Koneriu!— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁴ Koneriu 'ga okyjau ywagipewara 'ga resaka. A'etea 'ga 'jau:

—Ma'ja?— 'jau 'ga.

—Janeruwarete 'ga eneje'ega wanup. Ene kwaap 'ga ikaraemãe'ema 'gã nupe mama'e monoramũ. A'eramũ 'ga wea'aramũ ene ree. ⁵ A'eramũ ki ene 'gã amũ monou Jope pe. Simãõ Pedro 'ga rerurukaa 'gã nupe. ⁶ Ajepeja Simãõ 'ga rog ipe 'ga rekoi, wyra pirera apoara 'ga rog ipe. 'Yẽ'ẽ pyri teni— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁷⁻⁸ A'erauwe ywagipewara 'ga awau 'ga wi. A'erauwe Koneriu 'ga wemi-ayua 'gã amũ nenũina. A'eramũ 'ga ojeupe ywagipewara 'ga jesaukaaawera mome'wau 'gã nupe:

—Ywagipewara 'ga ojesaukat jee ko. “Kũima'e 'gã amũ emono Jope pe. Peu Pedro 'ga rekoi Simãõ 'ga rog ipe”, e'i 'ga jee ko. “A'eramũ ene 'gã amũ monou 'ga rerua”, e'i ywagipewara 'ga jee ko. A'eramũ pẽẽ pejewau 'ga rekaa, 'ga rerua jee— 'jau Koneriu 'ga 'gã nupe.

A'erauwe muapyra 'gã oi. Mukũja 'gã 'ga remiayua etee 'gã. Ajepeja 'ga jefaruua. Jefaruu 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaara. A'eramũ 'ga awau 'gã nupi.

⁹ Ai'we 'gã waẽm enune Pedro 'ga awau ojeupia 'og ywate 'arimũ 'ũina oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Aje kwara ruwamũ 'ga 'ũina oporogytau 'ga upe. ¹⁰ Opy'arayaramũ Pedro 'ga awau 'ũina oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Nojemĩ'wari we 'ga. Kumia 'gã wapo je erekou. A'eramũ 'ga opy'arayaramũ 'ũina. ¹¹ A'e pype mama'e resaka. Taity aparasiga 'ua ojypa ywag awi 'ga upe. Tuwiiu taitya. Taity apou imotatusimũ. ¹² A'e pype 'ga wyra tesirũmera resaka. Wata ma'e, owewe ma'e, oyriryk ma'e. Mĩmera 'ga esaka kwaiwete. Judeu 'gã nupe i'upyre'ema juejue 'ua ojypa taity pype 'ga upe. A'e pype 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega renupa.

¹³ —Ere amũ jukau i'wau, ki Pedro— 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe.

¹⁴ —Naani nũ'ũ. Na'ui je mama'e tywera jepi nũ'ũ.

¹⁵ Aipo 'ga 'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani. Oreremi'ue'ema ere awi jeremiapofera upe— 'jau Ku'jywa 'ga 'ga upe.

¹⁶ Muapyr etee 'ga oje'ega 'ga upe. A'ere taitya ojewya awau ywag ipe 'ga wi nũ. ¹⁷ A'eramũ 'ga 'ũina wea'aramũ ee. “Ma'eramũ sipo Janeruwarete 'ga esaukari jee 'wei? Ma'ja are sipo 'ga poromũ 'eweramũ je ree 'wei?” 'jau 'ga ojeupe.

A'e are Pedro 'ga rea'at 'ga renamū Koneriu 'ga remimonofera 'gā 'ua pe rupi.

¹⁸—Ma'ape te Simão 'ga roga reni?— 'jau 'gā 'gā amū nupe.

—Peu teni— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ua owaēma. Owaēm ire oporonupa 'ga ree:

—'Au te Simão Pedro 'ga rekoi?— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Ēē. 'Au futat 'ga rekoi— 'jau peuwara 'gā 'gā nupe.

¹⁹⁻²⁰ A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega Pedro 'ga upe:

—Pedro, ekwap ejypa. Muapyra kūima'e 'gā 'ut akou ene rekaa. Ere ewau ejypa emŷemŷina'ī. Tereo 'gā nupi 'jau. Ere ki ewau ejuāge'emamū futat. Je te 'ā 'gā amut 'au enee— 'jau 'ga 'ga upe.

²¹ A'erauwe 'ga awau ojypa kamēsīete futat.

—Koromū je pēnemiekarāmū je rekoi— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —Ma'ja are te peko?— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

²² —Naani. Ore'wryiara 'ga te ore mut. Koneriu 'ga te ore mut ene upe. 'Ga nanē Jarejuwarete 'ga werowiat nū. 'Ga esage ma'ea. Judeu 'gā juejue 'ga opojeup. A'eramū Janeruwarete 'ga ojejyriwara 'ga mua 'ga moporogytaukaa 'ga upe rai'ī. A'eramū 'ga ore mua enee— 'jau 'gā 'ga upe imome'wau.

²³ A'erauwe Pedro 'ga 'i 'gā nupe:

—Pe'je ajee pejejua pejesou pejesea 'au. Ai'iwe soo 'jau— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau osou. Ai'iwe 'gā Pedro 'ga rerawau aipo awi. Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nanē awau 'gā nupi nū. Awau 'gā osea pe aje. ²⁴ Ai'iwe 'gā awau nū. Awau 'gā owaēma Sesaria pe. Peu judeue'ema 'gā 'upa ajatykau kwaiwete, 'gā waēma rapesaka. ²⁵ 'Gā waēm 'gā oramū Koneriu 'ga 'ua wenupy'āu wapyka Pedro 'ga rowase. A'ere Pedro 'ga 'i 'ga upe:

²⁶ —Naani. Ereapo awi nanuara. Ku'jywa 'ga rowase etee te ae nan iapoi. Aerefetee te je pē 'jawe. Najejui 'ga rūi je— 'jau Pedro 'ga Koneriu 'ga upe. —Ere efu'ama etee— 'jau Pedro 'ga 'ga upe.

A'erauwe Koneriu 'ga fu'ami. ²⁷ Oporogyta pype 'ga 'gā nerawau erosou wog ipe. Kwaiwete Pedro 'ga 'gā nesaka 'gā jatyka 'gā nuwamū. ²⁸ A'eramū Pedro 'ga 'jau 'gā nupe:

—Ore 'ā judeurāmū norosearūi judeue'emamū pē'wyr ipe. Najudeurāmū orejekoty'aawa rūi agawewi judeue'emamū pēē— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te 'ga 'i jee. A'eramū je 'ā 'agamū tejua tesou pē'wyr ipe. “Norosea'uweri ore pē'wyr ipe”, ere kasi 'gā nupe ne, 'jau Janeruwarete 'ga jee. “Nepēa'wyrī pēē”, 'jawe'em nanē ene 'gā nupe nū, 'jau Janeruwarete 'ga jee— 'jau Pedro 'ga oporogytau 'gā nupe. ²⁹ —A'eramū je 'ā tejua pēē tejenūjamū pē nesaka. Tefere'emamū tejua— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —A'eramū je 'jau pē nupe: Ma'eramū ajee je renūi pejepe rai'ī ki 'ei? Pe'je imome'wau jee— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

³⁰ A'erauwe Koneriu 'ga imome'wau 'ga upe:

—Ikokaru'wi je teje'ega monoi te'ŷina Jarejuwarete 'ga upe, kwara jere-wamū ai'ī— 'jau 'ga 'ga upe. —A'eramū ywagipewara 'ga amū ojesaukaa erujewi jee. Waity enyfuga rerua erojypa jee. ³¹ A'eramū 'ga 'jau jee: “Janeruwarete 'ga eneje'ega wanup. Ene kwaap 'ga ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'e monoramū”, 'jau 'ga jee. ³² “Jope pe kūima'e 'ga amū rekoi, Simão Pedro 'ga rekoi. Ajepaja Simão 'ga rog ipe 'ga rekoi, wyra pirera apoara 'ga rog ipe 'ga rekoi. Yé'ē pyri 'ga roga reni. A'eramū ene 'gā amū monou 'ga upe”, e'i ywagipewara 'ga jee ai'ī— 'jau Koneriu 'ga imome'wau Pedro 'ga

upe. ³³—A'eramū je 'gā monou kamēsīete enee ai'i. Au'je katu ajee 'ā erejot. A'eramū 'ā 'awamū jarejupa jarejatykau Jarejuwarete 'ga ree— 'jau 'ga 'ga upe. —Maran ajee ene ma'ja ki emome'u 'gā nupe, e'i ajee Janeruwarete 'ga enee rai'i?— 'jau Koneriu 'ga Pedro 'ga upe. —Ere imome'wau oree. Taruenup 'jau— 'jau Koneriu 'ga Pedro 'ga upe.

'Gā nupe Pedro 'ga 'eawet

³⁴—A'jea futat rai'i— 'jau Pedro 'ga Koneriu 'ga upe. —Ymā te ako Janeruwarete 'ga judeuramū etee 'ga jejukai ore ree ikue. ³⁵A'ere 'awamū 'ga jejukai pāwē pāwēi ae ree. A'jea futat ae wemifutara apoaramū 'ga a'jea futat 'ga jejukai ae ree. Wemifutara apoare'ema 'gā nee te aje 'ga nojejukai futari— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'ga upe, 'ga pytuna 'gā netee futat. ³⁶⁻³⁷—Pēē 'ā judeue'ema agawewi. A'etea 'ā pekwaap "Jarejuwarete 'ga oje'eg judeuramū oree" 'ea. Jejuī Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga mota'wau werowiaaramū janee. 'Awamū ore Jejuī 'ga rerowiaa nanē nū. A'eramū 'awamū Janeruwarete 'ga amara'ne'emamū ore ree. Jejuī 'ga futat te 'ā Janejararetea— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

—Pēnea'at te Juā Batista 'ga rekwawer are, Judeja ywy pe ako ma'efera 'ga rekwawer are? 'Ga ra'ne futat ako akou oje'ega 'gā nupe ikue: "Pejetywer awi pepoit. Jarejuwarete 'ga je'ega peenup", 'jau ako 'ga akou Judeja ywy pe ikue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. ³⁸—'Ga futat ako Jejuī 'ga, Nasare pe waranup ma'efera 'ga pymī 'y pe ikue. A'eramū ako Janeruwarete 'ga 'ga pymī re U'agesage mua 'ga upe ikue. Opājē esage mua ako imojypa Jejuī 'ga upe ikue. A'eramū ako 'ga watau amunawa moyka akou ikue. Aetew katu'oka. Mama'eukwaawa rerekwara 'gā nui 'ga mama'eukwaawa moia. 'Uwa 'ga pājē mū te ako 'ga mama'e apoi ikue. ³⁹Aipoa ajee je 'ā amome'u pē nupe. Je 'ā 'ga resakarera— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe. —'Ga poromofera'pawera nanē je 'ā esaka nū. Israeu juapyreramū ore ywy pe 'ga iapou futat. Jerusareg ipe nanē 'ga ojero'wu ma'e 'gā katu'ogi kwaiwete nū. A'ere ako 'gā 'ga monoi imu'ama 'y'peywar are 'ga jukau ikue— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe, Jejuī 'ga rekwawera mome'wau 'gā nupe.

⁴⁰A'eramū Pedro 'ga 'jau nū:

—Jejuī 'ga manū re ako 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi etee ikue nū. Imuapyra 'ara rupi 'ga 'ga moferapa. A'eramū 'ga 'ga resaukaa oree. ⁴¹Najuejue etee rūi 'gā 'ga resagi poromū ikue. Wemiayuwamū etee te 'ga jesaukari oree ikue. Oferaw ire 'ga 'ua ojemi'waa ore pyri ikue— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

⁴²—A'ere 'ga 'jau oree ikue: "Morogyta esagea pemokwasi'o 'gā nupe", 'jau 'ga oree ikue. "Tejerowiarāmū je 'gā katu'ogi", e'i 'ga pē nupe ai'i, pe'je ki 'gā nupe imome'wau— 'jau 'ga oree ikue. —"Pejetywer awi pēpoiireramū je imoiri pē nui", e'i 'ga pē nupe, pe'je ki 'gā nupe, 'jau 'ga oree ikue— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gā nupe.

—Jejuī 'ga futat Janeruwarete 'ga imogou ae mojo'okaramū. Amanū ma'eferamū, ajemogy ma'eramū. Mimeramū 'ga jane mojo'oka jarejauī. 'Ga futat nipo anure 'ut ojewya 'awa ywy pe nū. A'eramū nipo 'ga ae mojo'oka. "Agera 'gā oo ywag ipe je pyri. Ko 'gā te ajee oo mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau nipo 'ga. Werowiaaramū nipo 'ga ae monou ywag ipe ojeypyri. Werowiare'ema 'gā nipo 'ga imonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau Pedro 'ga 'gā nupe.

⁴³—Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē 'ga mome'wau 'gā nupe rake. "Werowiarāmū Jejuī 'ga aetywera moiri ae wi opājē mū", 'jau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā Jejuī 'ga upe rake— 'jau Pedro 'ga imome'wau u'ama.

Judeue'ema 'gã nupe U'agesage monoawet

⁴⁴⁻⁴⁶ Pedro 'ga porogyta 'ga 'amamũ Janeruwarete 'ga U'agesage mua imogeu 'gã pype 'gã nerekwaramũ. A'erauwe 'gã oje'eg amuteeramũ Jarejuwarete 'ga muorypa.

—Nitywi 'ga amũ ene 'jawe. Ene etee te 'ã eneresage oree— 'jau 'gã oje'ega 'ga upe 'ga muorypa.

'Gã nemikwaawe'ema je'ega 'ga 'Agesage iapoukaa 'gã nupe. A'eramũ judeu 'gã, Jope awi Pedro 'ga rupi 'ut ma'efera 'gã erowiaa.

—Kuu. Jane upe etee te sipo 'ga U'agesage muri pa, sa'e nã'ã jane re'ã. A'ere pa 'ga 'ã judeue'ema 'gã nupe we U'agesage muri nũ— 'jau judeu 'gã ajaupe, oporesagamũ ee.

A'eramũ Pedro 'ga 'jau opytuna 'gã nupe:

⁴⁷ —Jane upe 'ga U'agesage muawera 'jawerimũ 'ga U'agesage muri 'gã nupe. A'eramũ 'gã 'awamũ jane 'jawe futat ajemogyau— 'jau 'ga opytuna 'gã nupe. —Nepefutari nipo pẽẽ mũ 'gã pymĩa 'y pe jareje'jawe?— 'jau 'ga 'gã nupe.

—Naani nũ'ũ. Jaruete futari nũ'ũ— 'jau 'gã Pedro 'ga upe. —Jejui 'ga 'gã erowiar ire jane 'gã pymĩau 'y pe, Jejui 'ga rerowiara resaukaawamũ— 'jau 'gã Pedro 'ga upe.

A'eramũ 'gã 'jau:

—A'jea futat ore Jejui Kristu 'ga rerowiari— 'jau 'gã Pedro 'ga upe.

⁴⁸ A'eramũ Pedro 'ga 'gã pymĩaukaa 'y pe 'ga amũ upe. Opymĩ re 'gã 'jau Pedro 'ga upe:

—'Au ekoeko'i ore pyri— 'jau 'gã 'ga upe.

—Nai'— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

A'eramũ 'ga akokou'i 'gã pyri.

11

Pedro 'ga wekwawera mome'uawet

¹ Poje judeue'ema 'gã nera okwasi'wasi'wau Judeja ywy pe. Jejui 'ga rerowiaara 'gã, Jejui 'ga remimonofera 'gã netee 'gã nera renupa. "Judeue'ema 'gã nanẽ 'awamũ Jejui 'ga rerowiaaramũ" 'e renupa. ² A'eramũ 'gã amũ ifutare'ema. Jerusareg ipe 'ga jewyramũ peuwara 'gã amũ oje'egayau Pedro 'ga upe:

³ —Ma'eramũ sipo ene ewau esou judeue'ema 'gã nog ipe rai'i? Imojew-agipyre'ema 'gã nog ipe rai'i?— 'jau 'gã Pedro 'ga upe. —Jane 'ã nisearũi judeuramũ judeue'ema 'gã nog ipe. Ma'eramũ sipo ene ejemi'waa 'gã pyri rai'i ki 'ei? Imojewagipyramũ etee sipo Ku'jywa 'ga ae katu'ogi pa, sa'e nã'ã jane re'ã. A'ere 'ã ereo ijewage'ema 'gã pype ekou rai'i— 'jau 'gã Pedro 'ga upe oje'ega 'upa.

⁴ A'erauwe Pedro 'ga wekwawera mome'waupap 'gã nupe u'ama.

⁵ —Naani. Jope pe tekou je teje'ega monoi Jarejuwarete 'ga upe te 'yina ai'i. A'e pype je taityuu resaka ai'i. Ae fayuwa 'jawe etee futat je esaka. Ywag awi iyp turamũ. Tuwi te taitya. Taity apou imotatusĩmũ. A'e pype je wyra tesirũmera resaka. ⁶ Wata ma'e, oyryryk ma'e, owewe ma'e 'jau je esaka ipype ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe imome'wau. ⁷ —A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega jee: "Ere efu'ama amũ jukau i'wau", 'jau 'ga jee. ⁸ A'ere je 'i 'ga upe: "Naani. Wyrailwa 'agamũ jee. Nara'ui ore 'aga wyra jepi", 'jau je 'ga upe— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe. ⁹ —A'eramũ 'ga aipo je 'eramũ oje'egu'japa jee nũ: "Naani. Aipo ere awi jeremiapofera mama'e upe. Je te 'ã aapo eneremi'uramamũ. A'eramũ ene aipo 'jawarũ'em jeremiapofera

mama'e upe. Wyraiwa ere awi jeremiapofera upe”, 'jau 'ga jee ai'i— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe.

10 —Muapyr etee 'ga oje'ega jee. Muapyt je upe 'ga je'eg ire taityuua wyra rerojeywa erawau ywag ipe je wi nũ— 'jau 'ga imome'wau 'gã nupe. —Tejewi ijeupir ire je te 'yina tejea'aramũ ee. 11-12 A'e pype Janeruwarete 'ga 'Agesagea oje'ega jeywyter ipe. “Muapyrã 'gã 'ut owaẽma enee”, 'jau 'ga oje'ega jee. “Ekwaw iki 'gã nupi, ejuãge'emamũ futat. 'Oo te je judeue'ema 'gã nupi?” ere kasi ne. Ere ki ewau futat 'gã nupi”, 'jau 'ga jee. A'e pype muapyrã kũima'e 'gã 'ua owaẽma jee— 'jau Pedro 'ga imome'wau 'gã nupe. —Sesaria awi Koneriu 'ga 'gã mua jee. A'eramũ je tewau 'gã nupi, tejuãge'emamũ futat. Jope pewara 'gã amũ awau ore rupi. Seis 'gã awau ore rupi. Jejui 'ga rerowiaara 'gã, judeu 'gã— 'jau 'ga 'gã nupe. —Sesaria pe orowaẽm ire arawau orosou Koneriu 'ga rog ipe. 13-14 Oje'wyr ipe ore waẽmauwe 'ga wemiesagera mome'wau oree:

—“Ywagipewara 'ga 'ut amũ ojypa jee ai'i”, 'jau Koneriu 'ga imome'wau jee. “Jope pe 'gã amũ emono Simão Pedro 'ga rekaa. 'Ga tene mu'e Jejui 'ga ree 'jau”, 'jau 'ga jee. “A'eramũ ene ejekatu'oka epytuna 'gã netee”, 'jau ywagipewara 'ga jee. “A'eramũ je 'gã amũ monou ene rekaa ai'i”, 'jau Koneriu 'ga jee imome'wau— 'jau Pedro 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

15 —A'erauwe je Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. Judeue'ema 'gã agawewi. A'etea je amome'u 'ga 'gã nupe— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Gã nupe je porogyta je 'amamũ Janeruwarete 'ga U'agesage mua imogeu 'gã pype 'gã nerekwaramũ. Sooko 'ga jane upe imura ikue. Nan futat 'ga imua 'gã nupe. A'eramũ 'gã 'awamũ Jejui 'ga rerowiaa— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama. 16 —A'erauwe je tejea'aramũ Jarejararete 'ga je'eg are. “Juã 'ga ako pẽẽ mũ pymĩau 'y pe ikue. A'ere nipo je anure te Jarejuwarete 'ga 'Agesage muri imogeu pẽ pype pẽnerewaramũ” 'ga 'eawer are. “Nanuara upe pa 'ga 'i rakue”, 'jau je esaka ai'i— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

17 —A'jea futat ajee 'ga U'agesage muri judeue'ema 'gã nupe nanẽ ai'i nũ. Sooko 'ga wa'yra 'ga rerowiaaramũ U'agesage mura janee ikue. Nan tee futat 'ga U'agesage muri 'gã nupe ai'i— 'jau Pedro 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe. —Je na'earũ Jarejuwarete 'ga upe “Ereapo awi nan”, na'ea'uweri je 'ga upe— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

18 Aipo ojeupe 'ga 'eramũ Pedro 'ga upe oje'ega moywyrafenarera 'gã opika etee futat ajemogyau.

A'ere 'gã 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã eneresage oree. Judeue'ema 'gã agawewi 'ã. A'etea 'ã 'gã tywera eremoit 'gã nui— 'jau 'ga upe. —Otywer awi 'gã poiriweramũ 'ã ene 'gã katu'oka. A'eramũ 'gã nanẽ awau amanũ re ene pyri nũ. Ore 'jawe futat 'gã ajemogyau ene pyri nakwaparimũ ete rui futat— 'jau 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, Pedro 'ga aipo mome'u re.

Panape 'ga Saulo 'ga reroawet

19 Estevão 'ga 'gã ijuka re Jejui 'ga rerowiaara 'gã okwasi'wau amunawa pype Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe rakue. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã wereko tywereterauwe futat 'gã okwasi'wau awau 'gã nui. Fenisia ywy pe, Sipiri 'ypõ'õ me, Ætioki 'jawa amunaw ipe. Mĩmera pype 'gã okwasi'wau awau Jejui 'ga mome'wau. Judeu 'gã nupe etee futat 'gã awau ajemogyau imome'wau. 20 A'ere amumera 'gã oi imome'wau Judeue'ema 'gã nupe we. Sipiri pewarera 'gã, Sirene pewarera 'gã netee 'gã oi imome'wau Judeue'ema 'gã nupe.

—Werowiamũ Jejui 'ga pẽ katu'ogi— 'jau 'gã 'gã nupe.

²¹ Jarejuwarete 'ga pājēa wejue te 'gā wereko. A'eramū Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiarukaa peuwara 'gā nupe. Kwaiwete Ātioki pewara 'gā Jeju 'ga rerowiaa, ajemogyau 'ga remiayuwamū.

²² Anure Jerusareg ipewara 'gā Jeju 'ga rerowiaar ppyarera 'gā 'gā nera renupa. “Kwaiwete Ātioki pewara 'gā nanē Jeju 'ga rerowiari nū. Judeu'ema 'gā nanē 'ga rerowiaa nū” e renupa. A'eramū 'gā Panape 'ga monou Ātioki pe 'gā nesaka. ²³⁻²⁴ Esage ma'e 'ga te poromū, Panaperamū. Werowiat te 'ga Jeju 'ga. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga a'eramū wesageramū akou.

A'eramū 'ga awau Ātioki pe Jeju 'ga rerowiaara 'gā nesaka etee ra'ne 'ga akou. “A'jea futat Janeruwarete 'ga esageramū 'gā nupe”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga aku'iramū 'gā nee. A'eramū futat Panape 'ga 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are.

—Pe'je Jeju 'ga rerowiaa a'jea futat pejemogyau. Pepoit kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne— 'jau Panape 'ga Jeju 'ga rerowiaara 'gā nupe.

Peu Panape 'ga rekoramū amumera 'gā nanē Jeju 'ga rerowiaa nū, kwaiwete. ²⁵ A'eramū Panape 'ga awau Tarsu pe Saulo 'ga rekaa. ²⁶ 'Ga rekoar ire 'ga 'jau Saulo 'ga upe:

—Ere iruukwe je rupi Ātioki pe. Najepoirūi je teje'ega 'gā nupe— 'jau Panape 'ga Saulo 'ga upe.

—Ere ajee iruukwe— 'jau Saulo 'ga Panape 'ga upe.

A'erauwe 'gā awau ojewya Ātioki pe nū. Peu 'gā kwara mū mu'aa Ātioki pe. Peuwara 'gā 'gā imu'jau Jeju 'ga je'eg are. A'eramū Ātioki pe ra'ne 'gā 'jau “Kristu 'ga remiayup” 'jau 'gā Jeju 'ga rerowiaara 'gā nupe rakue.

²⁷ Peu 'gā nekoramū 'gā amū awau Jerusareg awi Ātioki pe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā awau. A'eramū 'gā ajatykau 'gā nee.

²⁸ Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga amū rera Agapu. A'eramū 'ga afu'ama oporogytau 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga rerekou. A'eramū 'ga 'Agesagea 'ga mu'eukaa Jeju 'ga rerowiaara 'gā nupe:

—Anure nipo mama'ea teepawamū jane wi. A'eramū nipo jane najuejue etee futat ty'ara rerekou— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

'Ga 'eawer imū etee futat ojeapou 'gā nupe anure. Krautiu 'ga 'wyriaramū 'ga renamū ojeapou 'gā nupe rakue.

²⁹ A'eramū Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'jau ajaupe:

—Janepytuna 'gā ty'ara wereko, Judeja ywy pewara 'gā. A'eramū jane ka'aranūū monou jarepytuna 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā ka'aranūū mono'oga 'gā nupe imonopyramū. Ika'aranūūe'ema 'gā ināinānī'ī etee imonou. Ika'aranūū kwai ma'e 'ga e'yjuu imonou 'gā nupe.

³⁰ A'eramū 'gā 'jau Panape 'ga upe Saulo 'ga retee:

—Pe'je jareka'aranūū rerawau 'gā nupe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā ka'aranūū rerawau Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā nupe Jerusareg ipe.

12

Tiago 'ga jukaawet

¹ Anure Erote 'ga teewi Jeju 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweaete nū. Erote 'ga judeu 'gā 'wyriara. ² A'eramū 'ga Tiago 'ga ajuwonogukaa jjuu pyu. Juā 'ga reki'yra 'ga Tiagoramū. ³ Judeu 'gā nupe Tiago 'ga jukaa esage futat. A'eramū Erote 'ga “esage nā'ā judeu 'gā nupe re'ā”, 'jau 'ga ojeupe. ⁴ A'eramū 'ga Pedro 'ga pyygukaa imunewukaa jefaruu 'gā nupe. Irūpāwēa jefaruu 'gā 'ga rarūmū

ajemogyau. A'ere 'gā py'rawara 'gā 'ga rarūmū. A'ere 'gā py'rawara 'gā 'ga rarūmū nū. A'ere 'gā py'rawara 'gā 'ga rarūmū nū. Ojopy'rapy'rau etee futat 'ga ree 'ga rarūmū.

Judeu 'gā ajatykau 'araiwa rupi, mani'oko'o jopype'ema 'wawa rupi. A'eramū Erote 'ga 'jau ojeupe: “Judeu 'gā maraka teepaw ire Pedro 'ga tarurukat 'gā nupe 'gā nowase 'jau kwy. Tomogyta 'ga 'gā neape 'jau kwy. Nia'wryi 'ga, 'gā 'eramū je 'ga jukaukaa”, 'jau Erote 'ga ojeupe numiamū.

⁵ A'eramū 'ga Pedro 'ga munewukaa moromunepawa pype. 'Ga pofaa itaju pyu. Mukūja itaju pyu 'gā 'ga pofaa 'ga nuga. Kwaiwete jefaruu 'gā 'ga resakara. Tesiseis jefaruu 'gā 'ga resakara. A'eramū ojopy'rapy'rau etee futat 'ga ree 'ga resaka 'ga rerekou.

—Kasi iēmi ne— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gā nuwi oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe Pedro 'ga ree.

—Emuēmukat 'ga oree, ki Ku'jyp. Kasi 'gā a'e pe 'ga jukai ne. Narafutari ore 'ga jukaa— 'jau 'gā 'upa, oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

Moromunepaw awi Pedro 'ga renuēmawet

⁶⁻⁸ “Ai'iwe pa je Pedro 'ga rerurukari 'gā nowase kwy” Erote 'ga 'eawera ppytuna rupi Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga mua Pedro 'ga renuēmukaa jui. Tata 'jawe futat ywagipewara 'ga wenyfugamū 'ua Pedro 'ga upe. Jefaruu pō'ō me Pedro 'ga 'ūina moromunepawa pype osea. Mukūi itaju pyu 'gā 'ga pofaa 'gā nee. Moromunepawa rokwar ipe nanē jefaruu 'ga 'ami iarūmū nū. A'etea ywagipewara 'gā 'ut ojesaukaa Pedro 'ga upe. A'eramū ywagipewara 'ga Pedro 'ga jasi'ywyka 'ga momaka 'jau 'ga upe:

—Ere ejua, ki Pedro— 'jau ywagipewara 'ga Pedro 'ga upe.

A'erauwe futat Pedro 'ga pofaawa jerawi 'ga wi ojetee futat.

—Ere epyapaawa munepa, eku'afaawa nanē nū— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

A'erauwe Pedro 'ga iapou.

—Epiara munepa ere ejua je rupi— 'jau ywagipewara 'ga 'ga upe.

⁹⁻¹¹ A'eramū Pedro 'ga afu'ama awau jefaruu pō'ō awi futat, awau ywagipewara 'ga rewiri. Tuwiiu moromunepawa. A'erauwe ywagipewara 'ga 'upa tenune Pedro 'ga upe, 'ga rerokwapa jefaruu pyu. A'eramū 'gā awau okwapa ajepeja jefaruu pyu. Awau 'gā owaēma itaju 'okwara upe. Pook. Ojeawopytymo'woka ojetee futat 'gā nupe. Awau 'gā uēma ukawō'ō me. Ukawō'ō mū rupi awauwe ywagipewara 'ga opojo'ogamū 'ga wi awau ojeupia ywag ipe nū.

A'erauwe Pedro 'ga apyakwafugamū. “Kuu. A'jea futat nipo ajee je ēmi ra'e. Afayup sipo je pa a'e nakwe je re'ā”, 'jau Pedro 'ga ojeupe. “Janeruwarete 'ga pa ywagipewara 'ga amut je renuēma ra'e, Erote 'ga wi ra'e”, 'jau Pedro 'ga ojeupe. “Toroo 'ga ijukau 'jau, e'i Erote 'ga jee numiamū. Judeu 'gā nanē je juka are ifuwet nū. A'ere Ku'jywa 'ga naje jukaukari 'gā nupe”, 'jau Pedro 'ga ojeupe.

¹² Ee weapyo re Pedro 'ga awau Mari ēē rog ipe, Juā Maku 'ga y ēē rog ipe. Peu 'gā kwaiwete 'upa Jarejuwarete 'ga mogytau Pedro 'ga ree.

—Emuēm 'ga imua oree— 'jau 'gā 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

¹³ A'e pype Pedro 'ga 'ua 'okwara mopoga 'gā nupe u'ama. Pog pog pog. A'eramū 'gā nemiayuwa ēē, Rode ēē awau 'okwar ipe.

—Awŷja te poromū ako?— 'jau ēē.

A'ere ēē 'okwara nuawopytymo'wogi esaka.

Aipo ojeupe 'eramū Pedro 'ga oje'ega ēē upe:

—Je ako Pedroramū— 'jau 'ga ēē upe.

14 Aipo ojeupe 'eramũ ãẽ 'ga je'ega kwaapa. A'eramũ ãẽ aku'iramũ 'ga ree awau ujãna 'ga mome'wau 'gã nupe.

—Pedro kĩa 'ut u'ama 'okwar ipe— 'jau ãẽ 'gã nupe.

A'ere 'gã nuerowiari etee ãẽ.

15 —En'e me awi i— 'jau etee 'gã ãẽ upe.

—A'jea futat— 'jau etee ãẽ 'gã nupe.

—Ywagipewara 'ga nipo! Pedro 'ga ree ojejuka ma'e 'ga nipo!— 'jau etee 'gã ãẽ upe.

—Naani. Pedro kĩa futat— 'jau etee ãẽ 'gã nupe.

16 A'ere Pedro 'ga niojeri futari u'ama 'okwara mopoga pog pog pog.

Poje 'gã 'jau ajaupe:

—Kuu. A'jea futat nipo aipo kũi— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã awau 'okwara rawopytymo'woka 'ga resaka.

—Kuu. A'jea futat ra'e kũi. Pedro 'ga futat ra'e kũi. O'meramũ sipo ãẽ 'i pa, sa'e nã'ã jane re'ã— 'jau 'gã ajaupe.

17 A'erauwe Pedro 'ga opo mowyri 'gã nupe, 'gã momika.

—Pe'je pejepika. Jeje'ega tepeenup 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'ga uẽmawera mome'wau 'gã nupe. Imome'upaw ire

—Enupare'ema 'gã nupe nanẽ ki pemome'u nũ. Ajepeja Tiago 'ga upe nanẽ ki pemome'u pejewau nũ— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe.

Imome'upaw ire Pedro 'ga awau 'gã nui.

18 Ai'iwetetewe jefaruu 'gã opaka. 'Ga faawera etee esaka.

—Tÿÿ. Marupi 'ga uẽma ra'e 'ũ?— 'jau 'gã. —Uẽm 'ga ra'e nũ'ũ— 'jau 'gã ajaupe.

A'erauwe 'gã 'ga rekaa.

—Ojeawopytym agawewi futat nã'ã re'ã— 'jau 'gã ajaupe.

19 A'eramũ 'gã 'wyrriara 'ga, Erote 'ga 'gã monou 'ga rekaa. A'ere 'gã nuesagi 'ga. A'eramũ 'ga resake'emamũ Erote 'ga jefaruu 'gã apisaukaa.

Erote 'ga manũawet

Jefaruu 'gã apisiukar ire Erote 'ga awau Judeja ywy awi. Sesaria pe 'ga awau ajakawau.

20 A'ere Erote 'ga mara'neramũ Tiro pewara 'gã nee, Sidom ipewara 'gã nee we ra'e jepi. A'eramũ 'gã awau oporogytau 'ga upe. Sidom ipewat, Tiro pewat. Mĩmera 'gã awau oporogytau. Sidom ipe nitywi mama'ea. Tiro pe nanẽ nitywi nũ. A'eramũ pewara 'gã amũ awau Erote 'ga upe.

Erote 'ga roga raarana 'ga upe ra'ne, Parasitu 'ga upe ra'ne 'gã awau oporogytau, 'ga mojyrũmũ ojee. Parasitu 'ga esage 'gã nupe. Nimara'nei 'ga 'gã nee. A'eramũ 'gã 'ga upe ra'ne awau oporogytau.

—Ma'eramũ te 'wyrriara 'ga mama'ea namurukari oree? Nitywi mama'ea ore'wyr ipe. Ekwap eje'ega e'wyrriara 'ga upe oree— 'jau 'gã awau 'ga upe.

A'eramũ Parasitu 'ga awau oje'ega Erote 'ga upe:

—Sidom ipewara 'gã, Tiro pewara 'gã netee 'ut oporogytau enee ra'e numiamũ— 'jau 'ga awau 'ga upe.

21 —A'jea. "Ikoai'i 'gã tut oporogytau jee 'jau, e'i 'ga pẽ nupe", ere ewau 'gã nupe— 'jau etee Erote 'ga 'ga upe.

A'erauwe Parasitu 'ga ruri 'jau 'gã nupe nũ:

—"Ikoai'i 'gã tut oporogytau jee 'jau", e'i etee 'ga pẽ nupe ko— 'jau 'ga awau 'gã nupe nũ.

A'eramũ 'gã awau etee nũ. Muapyt oser ire 'gã 'ua nũ. 'Gã nurauwe Erote 'ga 'wyrriara raity munepa. 'Wyrriara raity munew ire 'ga awau 'wyrriara renawa 'arimũ wapyka 'ũina oporogytau 'gã nupe. 22 Peu Erote 'ga pyriwara

'gã kwaiwete futat ajemogyau. 'Ga porogyta 'ga renamũ 'ga pyriwara 'gã wafukaita.

—Maira futat 'ga. Naae 'jawewara 'ga rui. Maireteete 'ga 'jawewara te nipo 'ã 'ui oporogytau janee— 'jau 'gã ajaupe wafukaita.

Aipo ojeupe 'gã 'eramũ Erote 'ga aku'iramũ etee futat 'ũina. “Naani. Aipo pe'je awi. Namaira rui je. Aerefetee te je pẽ 'jawe”, 'jawe'em futat 'ga 'gã nupe. Aku'iramũ etee 'ũina 'gã 'eawer are.

²³ A'erauwe Janeruwarete 'ga ojepyriwara 'ga mua. Ewo'iuu upe 'ga py'a monoogukaapap 'ga wi furuk furuk furuk. A'eramũ 'ga monou 'ga retyka wenawa 'ar awi põpõn amanũmũ awau. “Ku'jywa 'ga 'jawewara 'ga futat 'ga” 'e are Erote 'ga ku'iramũ, Janeruwarete 'ga amawa'heramũ 'ga ree. A'eramũ ewo'iuu upe Erote 'ga py'a monoogukaapap.

²⁴ A'eramũ 'gã Janeruwarete 'ga mome'u mokwasi'wau, kwaiwete. A'eramũ amumera 'gã a'eramũ futat Janeruwarete 'ga rerowiaa kwaiwete. Erote 'ga manũnamũ 'gã Jarejuwarete 'ga pojeupa ajemogyau.

—Nia'wryi 'ga aipo 'eramũ ra'e— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ 'gã Erote 'ga rera mokwasi'wau amunawa pype. “Erote 'ga amanũ erujewi” 'ea 'gã imokwasi'wau amunawa pype, amunawa moyka.

²⁵ Erote 'ga manũ re Panape 'ga Saulo 'ga retee awau ojewya Jerusareg ipe. Ka'aranũũ rerawau Jerusareg ipewara 'gã nupe.

—Åtioki pewara 'gã ka'aranũũ werurukat oreẽ pẽ nupe— 'jau 'gã 'gã nupe. —“Ty'ara upe 'gã nekoï” 'ea 'gã wanup. A'eramũ 'gã ka'aranũũ rerurukaa oreẽ pẽ nupe— 'jau 'gã imonou 'gã nupe.

Jejuï 'ga rerowiaara 'gã 'wryiara upe ka'aranũũ mono re Panape 'ga ojewya awau Åtioki pe Saulo 'ga retee nũ. Pe awi 'gã kunumũũ 'ga rerawau ojeupi, Juã Maku 'ga rerawau.

13

Saulo 'ga retee Panape 'ga ataawet

¹ Peu Åtioki pe Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã ajemogyau. 'Ga je'eg are moromu'jara 'gã nanẽ nũ. Panape 'ga, Saulo 'ga, Simão 'ga, Lusu 'ga, Manaẽ 'ga. Mĩmera 'gã Janeruwarete 'ga je'eg are moromu'jara 'gã ajemogyau Åtioki pe, Jejuï 'ga rerowiaara 'gã pype. Simão 'ga ipiũnũ. A'eramũ 'gã Piũnũ 'jau 'ga upe. Lusu 'ga Sirene pewarera. Manaẽ 'ga waranupa Erote 'ga retee rakue. Aipo Erote 'ga 'ũina 'wryiaramũ Garireja ywy pewara 'gã nupe rakue.

² Aipo 'gã ajatykau oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Ojemi'ware'ema futat 'gã Jarejuwarete 'ga upe oporogyta enune. A'e pype Janeruwarete 'ga 'Agesage oje'ega 'gã nupe:

—Pemũ'ẽ 'gã amũ jee, je upe oporowyky ma'eramũ— 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega 'gã nupe. —Panape 'ga, Saulo 'ga. Mĩmera 'gã etee ki pemũ'ẽ jee. Toporowyky 'gã jee 'jau— 'jau 'ga oje'ega 'gã nupe.

³ Ojemi'ware'emawe futat 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'gã opo monou 'gã apyte'rarinũ. A'ere 'gã 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau kwe pe— 'jau 'gã 'gã nupe.

A'erauwe Panape 'ga awau Saulo 'ga retee. ⁴⁻⁵ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã monou kwe pe.

—Pe'je pejewau kwe pe Jejuï 'ga mome'wau 'gã nupe— 'jau Ku'jywa 'ga 'Agesagea 'gã nupe.

A'erauwe 'gã awau. Serusia pe 'gã awau. Juã Maku 'ga awau 'gã nupi 'gã poaawamũ. A'e awi 'gã awau yaruu pype u'aa 'ypõ'õũũ me awawamũ, Sipiri pe awawamũ. 'Gã awau Saramina 'jawa amunaw ipe ra'ne ra'ne awau ojekoka. Owaẽm ire 'gã awau Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe. Judeu 'gã jatykaaw ipe 'gã awau osou imome'wau. ⁶'Gã nupe imome'upaw ire 'gã awau 'ypõ'õũũ raapa. Awau owaẽma Pafusi 'jawa amunaw ipe nũ. Peu owaẽm ire 'gã pãjetywera 'ga rekoa. Barjesusi 'ga rera. Judeua 'ga. A'ere grego 'gã je'eg imũ Erimasi 'ga rer irũa.

—Je Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramũ— 'jau futatee o'meramũ 'gã nupe ra'e jepi.

⁷Aipoa pãjetywera 'ga Sergiu Paulo 'ga jekoty'aawa. Sergiu Paulo 'ga 'wyr-iaramũ 'ypõ'õ mewara 'gã nupe. 'Wyriara esage 'ga te poromũ. I'akwaap te 'ga.

A'eramũ 'wyriara 'ga Panape 'ga renũina Saulo 'ga retee.

—Pe'je pejejua 'au je pyri Jarejuwarete 'ga porogytafe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe. Taenup Jarejuwarete 'ga porogytafera 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁸A'ere pãjetywera 'ga nafutari 'gã nura 'gã porogytaa 'ga upe. Nafutari 'ga Sergiu 'ga Jeju 'ga rerowiara. A'eramũ 'ga oporenuwiwere'emamũ 'gã nee.

—Ereapyaka awi 'gã nee. O'meramũ te 'gã 'i akou— 'jau pãjetywera 'ga ojekoty'aawa 'ga upe.

⁹Aipo 'ga 'eramũ Saulo 'ga amã'jãu 'ga ree. Saulo 'ga mukũ 'ga rera. 'Ga rer irũa Paulo. A'eramũ Paulo 'ga 'ga resaka katu katu u'ama. Amara'neramũ 'ga ree.

—Ma'eramũ ene aipo 'jau ki 'ei— 'jau Paulo 'ga 'ga upe, 'ga reakwara resaka u'ama.

Janeruwarete 'ga 'Agesagea Paulo 'ga rerekou. A'eramũ 'ga 'ga pojeupe'ema futat oje'ega 'ga upe:

¹⁰—Ene mama'eukwaawa 'wyriara upe oporowyky ma'eramũ epije ete ekou kũi — 'jau Paulo 'ga pãjetywera 'ga upe. —Ene te 'ã mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa. Enetywerete ene ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ene te 'ã e'me are te ereko. Ajee 'ã nerefutari esage ma'ea. Nereapoa'uweri futari 'ã esage ma'ea ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Mama'e tywera etee tãmêjê 'ã ereapo ekou. Jarejuwarete 'ga 'ã ereje'ẽwu'jag ekoete ekou— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ma'eramũ ene epoire'ema etywer awi 'ũ?— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. ¹¹—Ma'eramũ nipo 'ã Janeruwarete 'ga ene rereko tyweri. Enerea mowewaiwi ene wi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

Aipo ojeupe 'erauwe 'ga weawewamũ. A'eramũ futat 'ga akou ojerowarowaka etee futat.

—Tÿÿ. Maran te 'awamũ je reko'i nũ? Pe'je pejejua je popyyka je rerawau je'wyr ipe— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'ga amũ 'ga rerawau 'ga 'wyr ipe. ¹²Aipo 'ga rea wewa resaka Sergiu 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa akou. Jarejuwarete 'ga je'eg are amu'eramũ 'ga 'jau: "Janeruwarete 'ga esage", 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga a'eramũ 'ga rerowiaa.

¹³Aipo re Paulo 'ga awau pe awi nũ, Pafusi 'jaw awi nũ, opytuna 'gã netee. Yaruu pype 'gã u'aa awau Periga 'jaw ipe. Pãfiria wyyw pe Periga 'upa.

A'ere Juã Maku 'ga nooi kwe pe 'gã nupi. Pãfiria wyyw awi futat 'ga jewyri 'gã nui, 'ua oje'wyr ipe nũ, Jerasareg ipe nũ. ¹⁴A'eramũ Paulo 'ga etee awau Panape 'ga retee Âtioki pe. Pisiri wyyw pe aipoa Âtiokia amunawa 'upa.

Morowykye'ema rupi 'gã awau judeu 'gã jatykaaw ipe. 'Gã awau osou wapyka enupa. 'Ga amũ Moisesi 'ga remikwasiarera pe mogytaw 'gã nupe.

Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nemikwasiarera pe nanë imogytau 'gã nupe nũ.

¹⁵ Imogytapaw ire peuwara 'gã 'wyrriara 'gã oje'ega monou 'gã nupe:

—Ityp te mama'e mü pënemimome'ua oree ore muekõëãjawamũ? Pejejemik-waawa pemome'u oree— 'jau 'gã oje'ega monou 'gã nupe.

¹⁶ Aipo 'eramũ Paulo 'ga afu'ama owo mowya 'gã momika.

—Pe'je pejeapyakau jeje'eg are. Pëë mü judeua. Judeue'ema pëë mü nanë nũ. Najuejue etee futat 'ã perowiat Jarejuwarete 'ga. Judeue'emamũ nanë 'ã perowiat 'ga nũ— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe u'ama. ¹⁷ —Ymã te Janeruwarete 'ga judeuramũ oreypy 'gã mü'ëi 'gã nui rakue. Ojeupe futat 'ga 'gã mü'jãu, 'gã momytuna. Egitu ywy pe 'gã nekoramũ 'ga 'gã momytuna ojeupe wemiayuwamũ— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau. —Na'gã ywya rüi agawewi peu Egitu ywya. A'etea 'gã ajemogyau peu. Pe awi Janeruwarete 'ga 'gã nerua opãjê mü futat rakue. A'ere 'gã awau watau kwe pe ajemogyau.

¹⁸ Kwarëta kwara mu'aa 'gã awau ajemogyau watau amunawe'em ipe futat. Nitywi amunawa 'gã waw ipe. Nia'wyrri agawewi futat 'gã Jarejuwarete 'ga upe. A'etea Janeruwarete 'ga ojejuka 'gã nee rakue— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

¹⁹ —Kanaã ywy pe 'gã waëm ire Janeruwarete 'ga peuwara 'gã apisaukaa 'gã nupe. Sete amunawa pype Janeruwarete 'ga 'gã motaukarukaa rakue, mama'e tywera apoaramũ rakue. 'Gã ywy pojekaukaa 'gã nupe. A'eramũ Janeruwarete 'ga aipo ywy monou judeu 'gã nupe, wemiayuwa 'gã nupe, 'gã nupawamũ. A'eramũ 'gã ma'ea futat aipo ywya. Namutamutat 'gã ajemogyau aipo ywy pe. ²⁰ Kwaturu sëtü sïkwëta kwara mu'aa ajemogyau aipo ywya ojeupe imonopyrera pype. 'Awamũ je judeuramũ oreypy 'gã nee Jarejuwarete 'ga jejukaawera mome'ui pë nupe— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

—A'ere Janeruwarete 'ga 'gã amũ monou imogou 'wyrri'riramũ 'gã nupe. Anure Janeruwarete 'ga Samueu 'ga mogou 'wyrri'riramũ 'gã nupe. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'ga, Samueu 'ga. ²¹ 'Ga sawa'erauwe 'ga pytuna 'gã oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe: “'Ga amũ emÿi 'wyrriaramũ oree”, 'jau 'gã 'ga upe rakue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe u'ama.

—A'erauwe Janeruwarete 'ga Sau 'ga mogoi 'wyrriarareteramũ 'gã nupe. Sau 'ga Kisi 'ga ra'ya 'ga. Pëjamĩ 'ga juapyrera 'ga. Kwarëta kwara rupi 'ga akou 'wyrriaramũ. A'ere 'ga nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ Janeruwarete 'ga opoia Sau 'ga wi. A'eramũ 'ga Davi 'ga etee imogou 'ga py'rau nũ. Davi 'ga 'ga imogou 'ga renawer ipe nũ. ²² “Davi 'ga Jese 'ga ra'ya 'ga. 'Ga jeremifutara wapo a'jeteetewi jee”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gã nupe. “Ma'eramũ je 'ã jeporomutaramũ 'ga ree. Jeje'ega 'ga 'ã wenup akou. A'eramũ je 'ga mogou 'wyrriaramũ pë nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gã nupe.

²³ —Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'i 'gã nupe rakue: “Davi 'ga juapyrama nipo je amut amũ pë nupe, pëtywera moiawamũ”, 'jau 'ga 'ã rakue. A'eferupi te aje ako 'ga Jejui 'ga muri rakue, Israeu juapyreramũ oree rakue, oretywera moiawamũ rakue. U'eawer imũ etee futat ako 'ga Jejui 'ga muri rakue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe u'ama imome'wau.

²⁴ —Jejui 'ga rur enune 'ã Juã Batista 'ga awau judeu 'gã mu'jau rakue. “Pejetywer awi pepoit. Pejetywer awi pepoiramũ tapymĩ pëë 'y pe 'jau”, 'jau 'ga 'ã 'gã nupe rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe. ²⁵ —Oporowykypaw enune 'ã Juã 'ga oporonupa ee 'gã nupe rakue: “Je kwaap te pejepe? Najë rüi Janeruwarete 'ga remimurera. A'ere te 'ga ruri je rewiri”, 'jau 'ã Juã 'ga 'gã nupe rakue. “Je rewiri te 'ga reko. Kũima'eeteete 'ga. Je akotee ma'ea te. A'ere 'ga te kũima'eeteete. Apoat te je 'ga tekou”, 'jau 'ã Juã 'ga 'gã nupe rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

²⁶ —Nan Janeruwarete 'ga oje'ega mua janee. Abraão 'ga juapyreramũ, judeuramũ ore'e 'ga imua rakue. Pê nupe judeue'emamũ nanê 'ga oje'ega mua 'awamũ nũ. A'eramũ pêê 'awamũ pêê nanê 'ga rerowiaa nũ. A'eramũ pejemogyow ore 'jawe. A'eramũ 'ga oje'ega mua janee: “Pejetywer awi pêpoiweramũ je imoiri pê nui”, 'jau 'ga janee rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama. ²⁷ —A'ere Jerusareg ipewara 'gã nokwaawi “Jeju 'ga aetywera moiara” 'ea. 'Gã 'wyria'ri miamũ futat nokwaawi 'ga imoira. Morowykye'ema rupi 'gã ajatykau, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nemikwasiarera mogytaw. A'ere 'gã naeapyoi futari 'gã porogytafer are. Ymã te 'gã Jeju 'ga juka are ka'arana kwasiari inuga janee rakue. A'eferupi tee futat ajee ako 'gã 'ga jukaukari Piratu 'ga upe rai'i. Jarejuwarete 'ga je'egawer imũ etee futat 'gã 'ga jukaw rai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

—'Ga 'ã esage agawewi futat. A'etea 'ã 'gã amũ “nia'wyrri 'ga akou” 'gã e'i futatee Jeju 'ga upe rai'i. ²⁸ A'eramũ 'gã 'jau Piratu 'ga upe: “Ejukaukat 'ga”, 'jau 'gã 'ã Piratu 'ga upe 'ga jukaukaa ekoete rai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe.

²⁹ —A'ere Janeruwarete 'ga oje'egawer imũ etee futat 'ga jukaukari. Ymã we futat te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are inuga janee rakue. A'eramũ 'gã a'eferupi tee futat 'ga jukaw 'awamũ rai'i. 'Ga manũ re 'gã 'ga mua 'ga mojypa 'ypeywar awi. 'Ga mojyw ire 'gã 'ga rerawau ita kwara pype 'ga nuga. ³⁰ A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee nũ. Amanũ agawewi futat 'ga. A'etea 'ga oferaw etee futat. Janeruwarete 'ga 'ga moferapa etee futat nũ— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gã nupe imome'wau.

³¹ —Omoferaw ire 'ga ojesaukaa ojeupi Garireja ywy awi 'ut ma'efera 'gã nupe. Kwarêta 'ara rupi 'ga ojesaukaru'jau'japa akou 'gã nupe. 'Awamũ 'ga resakarera 'gã awau akou 'ga mome'wau judeu 'gã nupe. ³² Ore nanê nũ arajua 'awamũ 'ga mome'wau pê nupe— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe. ³³ —Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'i rakue: “'Ga manũ re je te 'ã teja'yra 'ga amoferap”, e'i 'ga janeypy 'gã nupe rakue. “A'eramũ 'ga amanũ'u'jape'ema”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa 'gã nupe rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau. — U'eawer imũ etee futat 'gã Jeju 'ga moferawi. Ymã 'ga amũ Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are janee rakue, Saumu 'jaw are rakue: “Awamũ je ene mogoi teja'yramũ.

'Awamũ je reko'i eneruwamũ”, 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga Saumu 'jaw are rakue. Jeju 'ga upe 'ga aipo nuga rakue— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁴ —A'ere Janeruwarete 'ga oje'ega wa'yra 'ga feraw are rakue nũ. “Amoferaw etee nipo je ene nũ eneme'emamũ futat nipo”, 'jau 'ga 'ga upe, 'jau 'ga 'ã inuga ka'aran are janee rakue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama.

—“Ymã te je 'i Davi 'ga upe ikue: Mama'e esagea tomono ene upe 'jau, a'e je 'ga upe ikue.

A'eramũ je 'awamũ mama'e esage monou 'ga juapyreramũ pê nupe te'eawer imũ etee futat”,

'ea nanê Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue. Aipo nanê 'ga Jeju 'ga ree inuga rakue nũ.

³⁵ —A'ea Davi 'ga inuga rakue nũ: “Ene te 'ã ejemiaywa 'ga reumera neremonemukari, esage ma'e 'ga reumera neremonemukari”, 'jau Davi 'ga inuga ikwasiaa rakue nũ— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe.

36—Amanūme'ēwe Davi 'ga akou Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat oporowykyau rakue. A'ere 'ā Davi 'ga manūi rakue. A'eramū 'gā 'ga rerawau ityma rakue, 'ga pytuna pyri rakue. Onemamū 'ā 'ga opytunera 'gā 'jawe etee futat rakue. A'eramū 'ga naojee rūi ka'arana kwasiāa inuga janee rakue. 37 Jejuī 'ga ree te 'ga ikwasiari inuga janee rakue. Jejuī 'ga manū re 'ā Janeruwarete 'ga 'ga moferawi rakue. A'eramū 'ga 'ā oneme'emamū rakue—'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

38-39—Peenuw esage ki je 'ga mome'ua pejejeupe. 'Ga etee futat aetywera ope'a ae wi. Ae werowiamū 'ga ipe'ai ae wi—'jau Paulo 'ga u'ama 'gā nupe. —Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. A'ea Moisesi 'ga okwasiat inuga janee rakue. A'ere 'ga remikwasiarera nomoiri aetywera ae wi. Jejuī 'ga etee werowiamū aetywer awi ae katu'ok—'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

40-41—Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oje'ega mome'wara 'ga amū upe rakue, Apakuki 'ga upe rakue.

“Je te 'ā Pēnuwaretea.

Oporowyky agawewi je ako tekou pē pype ikue.

A'etea 'ā naje rerowiari pejepe.

Pē mu'e agawewi nipo 'ga amū.

A'etea nipo jeje'ega neperowiari futari.

Perekoemā etee nipo jeje'ega.

A'eramū nipo pēē pejemanūmū futat je rerowiare'emamū. Naje rerowiaara rūi pēē.

A'eramū ki pēē pejekyjau pejejemogyau pejemanū awi”,

'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa inuga janee rakue—'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

—Pejea'gu ki pejejemogyau 'ga je'ega rerekoemā awi. 'Ga je'ega rerekoemā awi pejejea'gue'emamū ywawuje futat pemanū, 'ga 'eawer imū etee futat—'jau Paulo 'ga u'ama 'gā nupe.

42 Oporogytapaw ire Paulo 'ga uēma Panape 'ga retee judeu 'gā jatykaaw awi nū. Jui 'gā ēmamū 'gā amū 'jau 'gā nupe:

—Iko morowykye'ema rupi ki pejot 'au nū, aipo morogyta mome'wau oreē nū—'jau 'gā 'gā nupe.

—Nai'i—'jau 'gā 'gā nupe.

43 A'eramū aipo mome'u renuparera 'gā amū awau 'gā nupi. Judeu 'gā awau 'gā nupi. Judeu'ema 'gā nanē amū awau 'gā nupi nū. Janeruwarete 'ga 'gā werowiat. A'eramū 'gā a'eramū awau 'gā porogyta renupa 'gā nupi. 'Gā nerawaw ipe Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe Panape 'ga retee.

—Janeruwarete 'ga 'ā esage janee. Werowiaaramū 'ga ojejukau esage janee. Werowiare'ema 'gā nee te ajee 'ga 'ā nojejukai futari. A'eramū pēē 'ga rerowiaa a'jea futat pejejemogyau—'jau 'ga 'gā nupe imome'wau pe rupi 'gā nerekou.

44 Iko morowykye'ema rupi 'gā ojewya 'ua nū, Judeu 'gā jatykaaw ipe nū. A'eramū peuwara 'gā ajatykau 'gā nee, 'gā porogyta renupa nū. A'eramū 'gā awaupap ja'wyja'wy 'gā nupi Jarejuwarete 'ga porogyta renupa.

45 A'eramū 'gā ojewi opytuna 'gā opap ja'wyja'wyrāmū judeu 'gā amū 'gā nerekoayau.

—O'meramū 'gā 'i akou pē nupe. Nia'wryi 'gā. Pē mu'e tyweruu 'gā akou. O'meramū te 'gā 'i akou—'jau judeu 'gā opytuna 'gā nupe, ojewi 'gā opap ja'wyja'wyrāmū 'gā poromū 'jau.

46 A'ere aipo ojeupe 'eramū Paulo 'ga je'egi etee 'gā nupe, Panape 'ga retee. —Neperowiari 'ā Jarejuwarete 'ga. Nepēoweri etee 'ā 'ga pyri. Pē nupe ra'ne agawewi ako ore 'ga mome'ui ai'i. A'ere 'ā 'ga neperowiari etee ako ai'i—'jau

Paulo 'ga oje'ega judeu 'gã nupe, 'gã pojeupe'ema futat. —Au'je ajee ore pē nupe imome'u re. Oropoir ore 'awamū pē nui. Judeue'ema 'gã nupe te ore oi 'ga mome'wau— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴⁷—Ymā te Janeruwarete 'ga 'i janee rakue:

“Amū'ē je pēē 'gã nupe teje'ega mome'waramū, judeue'ema 'gã nupe teje'ega mome'waramū.

'Ga 'ā ae katu'ok, pe'je ki 'gã nupe.

Oje'ega rerowiaaramū 'ga ae katu'ogi, pe'je ki 'gã nupe”,

'jau 'ga ikwasiarukaa inuga janee rakue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

⁴⁸A'e renupa judeue'ema 'gã wekōēājamū ajemogyau.

—Esage te 'ā Janeruwarete 'ga je'ega— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramū futat 'gã aku'iramū ajemogyau 'ga je'eg are. A'eramū 'gã amū Jarejuwarete 'ga rerowiaa. Jarejuwarete 'ga remipyurūmera 'gã 'ga rerowiaa. 'Gã amū Janeruwarete 'ga ipyurūmū ojepyriwaramū nakwaparimū warāu rūi. Aipo 'gã futat 'ga rerowiaaramū ajemogyau.

⁴⁹A'eramū futat 'gã awau Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gã nupe.

Jarejararete 'ga je'ega mokwasi'wau awau 'gã nupe. ⁵⁰A'ere judeu 'gã amū mara'neramū Paulo 'ga ree Panape 'ga retee. A'eramū 'gã awau 'wyria'ri 'gã nanē imamara'neukaa 'gã nee nū. Peu 'gã pyri kūjāmera 'gã amū ajemogyau. Ka'aranūū kwai ma'e 'gã. Judeue'ema agawewi. A'etea 'gã Jarejuwarete 'ga rerowiaa. 'Gã nanē 'gã imamara'neukaa Paulo 'ga ree nū. A'eramū 'gã a'eramū 'gã nerekou tyweaete. A'eramū 'gã 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau ore wi— 'jau 'gã Paulo 'ga upe Panape 'ga retee.

⁵¹A'erauwe 'gã awau. O'wyawe 'gã opyapaawa mososoka opy awi inupānupāu ajuee, 'yja motototoka jui. 'Gã nee Janeruwarete 'ga jejukae'ema resaukaawamū 'gã opyapaawa nupānupāu ajuee 'gã nupe.

—Jejui 'ga 'ā ore oromome'u arakou pē nupe numiamū. A'ere 'ā 'ga neperowiari etee. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga amara'neramū pē nee. Werowiare'emamū 'ga pē katu'oke'ema futat— 'jau 'gã 'gã nupe. —A'eramū nipo pēē mama'eukwaawa rapyaw ipe futat pejewau— 'jau 'gã 'gã nupe opyapaawa nupānupāu ajuee.

A'eramū futat 'gã awau Ikoniu 'jaw ipe.

⁵²A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gã ku'iramū ajemogyau, Ātioki pewara 'gã. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã nerekou.

14

¹Ikoniu 'jaw ipe nānēwējēmī nū. Ikoniu 'jaw ipe owaēm ire 'gã awau osou judeu 'gã jatykaaw ipe Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe nū. A'eramū 'gã Jejui 'ga rerowiaa, kwaiwete. Judeu 'gã judeue'ema 'gã netee Jejui 'ga rerowiaa nū.

²A'ere judeu 'gã amū Jejui 'ga nuerowiari. A'eramū 'gã Paulo 'ga je'ēwu'jaga futatee 'gã nupe. Panape 'ga nanē 'gã ije'ēwu'jaga nū. Judeue'ema 'gã nupe 'gã je'ēwu'jaga. A'eramū judeue'ema 'gã nanē 'gã futare'ema nū. ³A'etea futat 'gã ako namutamutat peu Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe, okyjawe'em futat akou Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe:

—Janekararete 'ga 'ā ojejuka esage jane ree. Werowiaramū 'ga ae katu'ogi— 'jau 'gã imome'wau 'gã nupe.

A'eramū taetu Janeruwarete 'ga aku'iramū 'gã nee. “A'jea futat 'gã jeje'ega mome'ui ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū taetu 'ga opājē esage mua 'gã nupe. A'eramū taetu 'gã aeremiapoe'ema apou akou. A'e resakara 'gã oporesagamū 'gã nee. A'eramū 'gã 'jau ajaupe:

—A'jea futat 'gã 'ea. Sā'ā Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukara 'gã nupe— 'jau 'gã ajaupe.

⁴ A'ere naju'jaju'jawe tee rūi 'gā poromutaramū Paulo 'ga ree Panape 'ga retee. A'eramū amumera 'gā etee oporomutaramū judeu 'gā nee.

⁵ A'eramū 'gā ajatykau ojemoywyradena 'gā nee. Judeu, judeu'em. Mīmera 'gā ajatykau o'wyrari 'gā netee. Ita pyu 'gā juka are 'gā afuweramū.
—Pe'je ajee ita pyu sijuka 'gā 'ū— 'jau 'gā ajaupe.

⁶ A'ea 'ga amū enupa. A'eramū 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe.

—Ita pyu pē juka are 'gā fuweramū ki 'ei— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'eramū Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Pe'je ajee soo jareka'jama 'gā nui— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i. Ere ajee iruukwe— 'jau Panape 'ga 'ga upe.

A'eramū 'gā oka'jama jui. Likonia ywy pe 'gā awau oka'jama. Listra 'jawa 'upa Likonia ywy pe. Teripe 'jawa nanē 'upa Likonia ywy pe futat nū. ⁷ Kwe pe 'gā awau akou morogyta esage mome'wau 'gā nupe.

—Werowiarāmū Jejui 'ga aetywera pe'ai ae wi— 'jau 'gā awau akou imome'wau 'gā nupe.

⁸ Listra 'jaw ipe ipyteu ma'e 'ga 'ūina wapyka. Nuatai futari 'ga u'aa ypy we futat.

Peuwara 'gā nupe Paulo 'ga Jejui 'ga mome'uramū ipyteu ma'e 'ga nanē 'ūina enupa nū. ⁹ A'eramū ipyteu ma'e 'ga 'jau ojeupe 'ūina. “Kuu. Arowiat pa je 'ga kwy. Tajekatu'ok 'ga 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ūina ojeupe tee futat.

Poje Paulo 'ga amā'jāu iteu ma'e 'ga ree. “Werowiat pa ipyteu ma'e 'ga Jejui 'ga 'ūina ra'e”, 'jau 'ga ojeupe. ¹⁰ A'eramū 'ga 'jau 'ga upe:

—Efu'am jui— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

A'erauwe ipyteu ma'e 'ga pori pym afu'ama awau watau. ¹¹ A'eramū futat 'ga fu'ama resakara 'gā wafukaita:

—Kuu. Nakūima'e 'gā nū ra'e nū'ū. Maira 'gā te 'ut owaēma janee ra'e— 'jau 'gā Paulo 'ga upe, iteu ma'e 'ga mafu'amamū.

Oje'eg imū etee 'gā ajemogyau wafukaita. A'eramū Paulo 'ga 'gā afukaja kwaape'ema.

¹² A'eramū 'gā omaira rera nuga 'gā nee. Jupete 'gā inuga Panape 'ga ree. Paulo 'ga oje'ega u'ama 'gā nupe. A'eramū 'gā Mekuriu nuga 'ga ree.

¹³ 'Gā maira roga, Jupete roga, 'ūina amunawa rowase. 'Gā maira rog are omaenun ma'e 'ga mukūja kwatau rerawau 'ywotyra reewe. 'Ywotyra monou kwatau are.

—Simuoryp Paulo 'ga Panape 'ga retee 'jau. Maira futat 'gā na'e. Sijuka kwatau iapyau 'gā nupe— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

¹⁴ A'e resakawe Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Kuu. Maran te 'gā “kwatau sijuka 'gā nupe”, 'gā 'i janee 'wei?— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga upe etee te 'ā ae kwatau jukai iapyau rakue. Jane upe niapyawarūi— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe.

A'erauwe 'gā awau u'āna wafukaita 'gā nupe.

¹⁵ —Pē'me eteete awi nū'ū. Pē 'jawewara te ore. Namaira rūi ore— 'jau 'gā 'gā nupe.

Waity monoroka awau 'gā nepejāna wafukaita. 'Gā jemuaēma 'gā nerekou 'gā naity monorogukaa 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau kwatau apisi are ifuwet ma'e 'gā nupe:

—Jejui 'ga je'eg are te ore ruri pē mu'jau— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —Au'je ki maira'me rerowiar ire 'awamū. Jejui 'ga 'ā ako ma'ea. A'eramū pēē 'ga etee erowiaa ete Jarejuwarete 'ga retee. 'Gā te ako ma'ea. 'Gā nupe etee peporogyta etee. 'Gā te aeje'ega wanup— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —'Aga maira'me a'agawa peje'ega nuenuwa'uweri. A'eramū pēē pejepoia jui. Jarejuwarete 'ga te perowiat. 'Ga te namanū'a'uweri. Aeje'ega wanup ojeupe

aeje'egamū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —'Ga te 'agamū ywya wapo rakue. Mama'ea wapo katu katu rakue. Ywaga 'ga iapou. Wyra, wyra'i, ipira, 'y. Ni-tywi futari mama'e mū 'ga remiapoe'emera. Ma'eramū 'ā ae 'ga remiapofer imū etee futat 'ga kwaawi— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. ¹⁶—Ymā te Janeruwarete 'ga janeremifutara apoukari etee janee rakue. ¹⁷ A'ere jane 'awamū 'ga remiapofera esage resagi. A'eramū jane 'ga remiapofer imū etee futat 'ga kwaapa. 'Ga te 'ā amana amut janee. 'Ga te 'ā mama'e motyarūmū ityarama rupi etee futat. Aeremi'ua nanē nū. 'Ga te 'ā imua janee nanē nū. Mīmera 'ga 'ā iapou katu katu ae maku'iawamū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

¹⁸ A'ere aipo 'gā 'eramū miamū 'gā kwatau juka are 'gā fueweramū etee futat. ¹⁹ A'e pe judeu 'gā amū 'ua owaēma 'gā nupe. Ātioki 'jaw awi 'gā 'ua. Ikoniu 'jaw awi 'jau. Ikoniu 'jaw ipe 'gā nekoramū judeu 'gā amara'neramū 'gā nee rai'i. A'eramū Paulo 'ga ojee 'gā mara'neramū awau ajepeja amunaw ipe Panape 'ga retee. A'ere 'gā nee imara'ne ma'e 'gā oi tee 'gā newiri. A'e 'gā poromū 'ut o' meramū 'gā nekwaw ipewara 'gā nupe.

—Nia'wyri noko 'gā— 'jau futatee 'gā 'gā nupe.

A'eramū aipo amunaw ipewara 'gā nanē amara'neramū 'gā nee nū. "Nia'wyri noko 'gā", 'ga 'e futateeramū.

A'eramū 'gā Paulo 'ga apiau ita pyu 'ga rerekou. A'eramū 'gā Paulo 'ga jukawaipa ita pyu.

A'eramū 'gā 'ga rerawau eroiryryka amunaw awi. 'Ga rerawau inuga yty apy'rarimū. "Amanū nipo 'ga re'ā", 'jau 'gā 'ga rerawau inuga ejaa.

²⁰ A'ere Jejuī 'ga rerowiaara 'gā oi 'ga ywyri ajatykau. Ojeywyri 'gā jatykaramū 'ga oferapa 'gā nupe nū. Afu'ama awau amunaw ipe osou nū, Panape 'ga retee nū. Ai'iwe Paulo 'ga Panape 'ga retee awau pe awi. Ajepeja amunaw ipe Teripe 'jaw ipe awau ajukaaiw ire nū.

²¹ Peu Teripe 'jaw ipe Paulo 'ga Panape 'ga retee Jejuī 'ga mome'wau 'gā nupe nū:

—Jejuī 'ga werowiarāmū 'ga ae katu'ok— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe, Teripe 'jaw ipewara 'gā nupe.

A'eramū kwaiwete 'gā Jejuī 'ga rerowiaa.

A'ere 'gā awau ojewya wekwawera amunaw ipe nū. Listra, Ikoniu, Ātioki. Mīmera amunaw ipe 'gā awau ojewya nū. Ātioki 'upa Pisiri ywy pe. ²² A'ea wekwaw ipewara 'gā nupe oporogyta, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe.

—Pēē 'ā Jejuī 'ga rerowiaara. A'eramū pēē pejeku'iramū, peje'arasige'emamū. Jejuī 'ga rerowiaare'ema 'gā nipo "O' meramū te 'gā 'i", e'i pē nupe. "Nia'wyri Jejuī 'ga rerowiaara", e'i pē nupe, pē nerekou tyweaete— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere kasi Jejuī 'ga rerowiaara peetyg ine. Pejejemogypyjka etee Jejuī 'ga ree. "Ga rerowiar awi oropoire'em ire ore oi ywag ipe anure", pe'je etee ki pejejaupe— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga retee 'gā nupe. —"Janeruwarete 'ga ore'wyriara", pe'je ete ki pejejaupe, aipo 'gā 'eramū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

Akou amunawa moyka, awawera amunaw ipe etee te futat 'gā awau akou 'gā mu'jau nū.

²³ A'eramū futat 'gā amunaw ipe owaēmawe 'gā 'ga amū muēma imogou 'wyriaramū Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe, pastor 'jawa mogou 'gā nupe. Peu amunaw ipe owaēmawe nanē nū nānēwējēmī futat imuēma imogou 'gā nupe. Aipo apo re 'gā ojemi'ware'ema Ku'jywa 'ga upe oporogytaawamū:

—Ku'jyp. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā nee ore oroje'ega monoi enee. Ojemogypyjka 'gā ene ree. A'eramū ene ejejukau 'gā nee— 'jau 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee.

²⁴ A'ere Jarejuwarete 'ga upe oje'ega mono re awau nū. Awau Pisiri wyy raapa. Awau Periki 'jawa amunaw ipe, Pāfiria wyy pe 'up ma'e pe.

²⁵ A'e pe 'gā Jejuī 'ga mome'wau peuwara 'gā nupe nū. A'e awi 'gā awau Ataria 'jawa amunaw ipe nū. Ataria 'upa 'yē'ē 'arimū. ²⁶ A'e pe 'gā yaruū pype u'aawa mepyyau. Awau ojewya 'uawera amunaw ipe Ātioki pe nū, Siria wyy pe 'up ma'e nū. A'ea amunaw awi 'gā o enune Jejuī 'ga rerowiaara 'gā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rai'i: "Ejejuka esage ki 'gā nee 'gā nerekou. Eneje'ega 'gā oo imome'wau akou kwe pe. A'eramū ene eujukau 'gā nee", 'jau 'gā oje'ega Ku'jywa 'ga upe rai'i. Aipo Jarejuwarete 'ga upe 'gā 'e re Paulo 'ga awau watau Panape 'ga retee akou Jejuī 'ga mome'wau rai'i. A'ere 'gā aipo 'gā porowyky teepawamū 'awamū. A'eramū 'gā 'ua ojewya nū Ātioki pe nū. ²⁷ A'eramū 'gā owaēm ire Jejuī 'ga rerowiaara 'gā majatykau. A'eramū futat 'gā wekwawera mome'wau, Jarejuwarete 'ga ojeupe iapoawera mome'wau 'gā nupe:

—A'jeteetewi te 'ga iapoi oree. Judeue'ema 'gā we futat werowiat— 'jau 'gā 'gā nupe. —Nanuara futat te 'ā Ku'jywa 'ga afutat Jejuī 'ga rerowiaara. Na-judeu 'gā etee rūi erowiaara futat te 'ā 'ga afutat. Judeue'ema 'gā erowiaara nanē futat te 'ā 'ga afutat nū. Nanuara futat te 'ā esage 'ga upe— 'jau 'gā ajaupe, worywamū 'gā imome'u are.

²⁸ A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retee akou fukuu 'gā pyri peu.

15

Jerusareg ipe 'gā oawet

¹ Anure judeu 'gā amū 'ua oje'wyr awi, Judeja wyy awi. Ātioki pe awau. A'e pe 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā mu'jau tyweruu.

—“Pe'je pejewau pejemojewagukaa 'gā nupe. Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat peapo. Kasi a'e pe Ku'jywa 'ga nepē katu'ogi ne”, e'i Moisesi 'ga rakue— 'jau 'gā 'gā nupe.

² A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retee 'jau 'gā nupe:

—Naani. O'meramū te 'gā 'i. Perowiat kasi 'gā ne. Judeu 'gā nupe etee te Moisesi 'ga 'i rakue— 'jau 'ga 'gā nupe. —A'ere pēē naani. Nepemojewakawi. Judeu 'gā 'jawe 'e re amunipo 'ā nan tee futat pejemojewak. A'ere naani. Niapoawi aipoa. Jejuī 'ga ae erowiamū te Janeruwarete 'ga ae katu'ogi— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga retee 'gā nupe.

A'eramū 'gā ajamueu kwaiwete aipoa morogyta are. A'ere 'gā nojomowerowari etee. A'eramū Paulo 'ga awau Panape 'ga retee Jerusareg ipe oporonupa ee Jejuī 'ga remimonofera 'gā nupe. A'eramū peuwara 'gā 'gā amū monou 'gā nupi. Peu Jerusareg ipe 'gā 'gā monou aipoa morogyta are 'gā momoranuwukaa.

—Pe'je pejewau peu Jejuī 'ga remimonofera 'gā nupe pejeporonupa ee. “A'jea te ae judeuramū etee aejemojewagi?” tepe'je 'gā nupe 'jau. “A'jea te ae ijewak ma'eramū etee ae jekatu'ogi?” pe'je pejewau Jejuī 'ga remimonofera 'gā nupe. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyrara 'gā nupe nanē pēē pejeporonupa ee nū— 'jau 'gā 'gā nupe 'gā monou peu.

³ A'eramū 'gā awau Jerusareg ipe oporonupa ee. Ātioki 'jaw awi 'gā awau. Awau 'gā Fenisia wyy raapa. A'ere Samari wyy raapa nū. Awaw ipe 'gā akou oporogytau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe. Amunawa moyka.

—Ymāwarera 'gā 'awamū wetypap. Jejuī 'ga ete 'gā 'awamū werowiat. Judeue'ema 'gā we futat 'ga werowiat— 'jau 'gā Samari wyy pewara 'gā nupe imome'wau.

Aipo ojeupe imome'uramū 'gā aku'iramū.

—A'jea futat. Nanuara futat te 'ā Janeruwarete 'ga afutat— 'jau 'gā 'gā nupe.

⁴ Nan futat awau akou kwe pe imome'wau. Awau 'gã owaẽma Jerusareg ipe. Jerusareg ipe 'gã waẽm ire Jeju 'ga rerowiaara 'gã 'gã napeje'ega. Jeju 'ga rerowiaara 'gã 'wyrat, Jeju 'ga remimonofet. Mĩmera 'gã 'gã napeje'ega.

A'eramũ Paulo 'ga Panape 'ga retee wekwawera mome'wau 'gã nupe.

—Kwe pe ore oi arakou Jeju 'ga mome'wau amunawa moyka ikue. A'eramũ 'gã Jeju 'ga rerowiaa kwaiwete. Judeue'ema 'gã we futat erowiaa. Ymāwarera 'gã etykapap. A'eramũ 'gã 'awamũ Jeju 'ga rerowiaa ojekatu'okawamũ— 'jau 'gã 'gã nupe, wekwawera mome'wau.

⁵ A'eramũ fariseu 'gã amũ afu'ama oje'ega 'gã nupe:

—Naani. Jeju 'ga rerowiar ire judeue'ema 'gã we futat 'awamũ 'gã jemowagi Moisesi 'ga je'eger imũ etee futat. 'Ga 'eawer imũ etee futat 'gã nanẽ mama'e apoi ore 'jawe nũ— 'jau fariseu 'gã 'gã nupe.

⁶ A'ere Paulo 'ga nafutari etee futat. A'eramũ 'gã oporogytau kwaiwete aipoa morogyta are. “Simu'e wẽjẽmĩ futat nipo aje jane 'gã Moisesi 'ga remikwasiarer are nũ? Naani futari te ra'u nũ?” 'e are 'gã ajamueu kwaiwete. ⁷ A'eramũ kwaiwete 'gã jamue re Pedro 'ga afu'ama oporogytau 'gã nupe:

—Kunumĩmet, Peapyaka je ree. Je te ako Jeju 'ga je mogo judeue'ema 'gã nupe morogyta esage mome'waramũ ikue. A'eramũ pẽẽ ikwaapa 'ga 'eawera. “Tejerowiaramũ te je 'gã katu'ogi”, e'i 'ga ikue. A'eramũ 'ga werowiaramũ te ae katu'oka— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. ⁸ —Janeruwarete 'ga okwaap katu katu mama'ea. A'eramũ 'ga ikwaapa werowiaramũ. A'eramũ ako 'ga U'agesage mua judeue'ema 'gã nupe nanẽ futat ai'i nũ. Sooko 'ga judeuramũ imura janee ikue. Nan futat ako 'ga imua 'gã nupe ai'i. ⁹ A'eramũ 'ga werowiaramũ te ae katu'oka— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe. —Jarejuwarete 'ga upe jane aju'jaju'jawe etee futat. A'eramũ ako 'ga 'gã werowiar ypyrauwe 'gã katu'oka ikue— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe, u'ama oporogytau.

—Sooko 'ga jane upe iapoa ikue nũ. Nan futat ako 'ga iapoi 'gã nupe ai'i. ¹⁰ Ma'eramũ sipo aje Jarejuwarete 'ga je'ega erekoemāpyra 'jawe etee pereko? “Simamara'neukat 'ga jarejee”, pe'je 'ã— 'jau Pedro 'ga 'gã nupe u'ama oporogytau.

—Ymã miamũ 'ã janepy 'gã nuenupawa'uweri Moisesi 'ga je'egera rakue. Jane nanẽ nienupawa'uweri nũ. A'etea 'ã pẽẽ “Simu'e 'gã 'ga je'eger are”, pe'je 'gã nupe. ¹¹ Na'ga je'egera renuparamũ rũi Jeju 'ga ae katu'ogi. Jeju 'ga ipota'wata'wa ae ree. A'eramũ 'ga ae werowiaramũ etee ae katu'oka— 'jau Pedro 'ga oje'ega 'gã nupe u'ama.

¹² A'eramũ 'gã opika etee ajemogyau Pedro 'ga je'ega renupa. Wea'aramũ ajemogyau aipoa morogyta are.

A'eramũ Paulo 'ga Panape 'ga retee wekwawera mome'wau nũ:

—Kwe pe Janeruwarete 'ga ore monoi ai'i. A'eramũ judeue'ema 'gã 'ga rerowiaa kwaiwete. Aeremiapoe'ema nanẽ 'ga iapoukaa oree 'gã neape ai'i— 'jau 'gã 'gã nupe imome'wau.

¹³ 'Gã porogytapaw ire Tiago 'ga afu'ama oporogytau 'gã nupe nũ:

—Peapyaka je ree nanẽ nũ. ¹⁴ Simão Pedro 'ga je'ega jane ako sienup ko. Janeruwarete 'ga a'jea futat opājẽa wesaukat judeue'ema 'gã nupe. A'eramũ 'ga opota'waramũ 'gã nee. A'eramũ 'ga 'gã amũ mũ'jau werowiaramũ a'jea futat— 'jau Tiago 'ga 'gã nupe.

¹⁵ —Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are oje'ega mome'wara 'gã nupe rakue:

¹⁶ “Je Pẽnuwaretea.

Ymã te je Davi 'ga mogoi 'wyririamũ tejemiayuwa 'gã nupe ikue.

A'ere 'ga manū re jeremiyauwa 'gā poiri je wi.

A'eramū je 'gā mokwasi'waukaa.

A'ere nipo je anure 'gā majatykai nū", 'jau 'ga rakue.

¹⁷“Omajatykaramū te nipo 'gā je rerowiari nū.

Towajat tesirūmeretea wē futat nipo je rerowiaa.

Tejemipyryūmera 'gā tejerowiaara futat, te je 'ā afutat",

¹⁸'jau Janeruwarete 'ga rakue— 'jau Tiago 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

¹⁹—Ma'eramū je 'ā aipo je 'i pē nupe: Tene judeue'ema 'gā jemogyi.

Jarejuwarete 'ga 'gā werowiat. Nanuara futat te 'ā esage Ku'jywa 'ga upe.

²⁰A'eramū jane ka'arana etee amū monou ikwasiaa 'gā nupe aipo 'jau:

—Pe'u kasi maira'me a'agawa upe eroopyrera kumia ne. Ajepeja aipo 'jau.

Wyra rya ki pemonykyt jui. Wy monykyr ire etee ki miaro'o peeyt i'wau.

Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanē pēē i'wawe'em nū. Ajepeja aipo

'jau. Kūima'eramū ae ajuemireko are akowe'em. Kūjā nanē nū. Ojomen are

akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanē wemirekoa etee futat erekou

nū. Aipoa sa'e imonou ikwasiaa ka'aran are 'gā nupe— 'jau Tiago 'ga 'gā nupe.

²¹—Ymā we futat 'gā 'ā Moisesi 'ga remikwasiarera mogyta renuwi ajem-

ogyau judeu 'gā jatykaaw ipe rakue, morowykye'ema momagwamagwapa

rakue. A'eramū 'gā ikwaapa futat Jarejuwarete 'ga je'ega— 'jau Tiago 'ga

u'ama 'gā nupe.

A'eramū 'ga pytuna 'gā Tiago 'ga 'e futaa. A'eramū 'gā 'jau ajaupe:

—A'jea futat aipo resageramū. A'eramū jane nan iapou— 'jau 'gā ajaupe.

Judeue'ema 'gā nupe 'gā 'eawet

²²A'eramū Jejui 'ga remimonofera 'gā amū, Jejui 'ga rerowiaara 'gā, 'gā 'wyriara 'gā netee ajatykau oporogytau ajaupe:

—Simono jarepytuna 'gā amū 'gā nupi Ātioki pe 'jau— 'jau 'gā ajatykau oporogytau.

A'eramū 'gā 'gā monou 'gā nupi. Paulo, Panape. Mīmera 'gā nupi 'gā

'gā monoi. 'Ga amū rera Judas. Mukūi aipo 'ga rera. Pasapasi 'ga rer

irūa. Ajepeja 'ga rera Silasi. Aipo kūima'e 'gā nee Jerusareg ipewara 'gā

ojemogypyka. A'eramū 'gā 'gā mū'jāu Ātioki pe 'gā monoawamū.

²³A'eramū 'gā najuejue etee futat ka'arana kwasiaa imonou Ātioki pewara 'gā nupe:

Ore mū Jejui 'ga remimonofera, ore mū 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara, ore

mū 'ga rerowiarypya. A'eramū ore ka'arana kwasiaa imonou pē nupe.

Oropytuna 'gā amū nanē ore imonou pē nupe nū. “Jarujete te pejemogy”

'ea ore imonou pē nupe, 'ga rerowiaar yauramū Ātioki pewaramū, Siria

wywy pewaramū, Sirisia wywy pewaramū nanē nū. Pēē judeue'ema juejue.

²⁴Morogyta mū ore aruenup. Orepytuna judeu 'gā amū a'e oo peu Ātioki

pe pē mu 'jau tyweruu rai'i. A'eramū 'gā a'e “pejemojewag iki”, 'jau pē nupe

rai'i. “Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga nepē katu'ogi ne”, 'jau 'gā a'e pē nupe

rai'i. A'ere 'gā naoreje'eg imū rūi 'gā oi. Ojeteē futat 'gā oi ekoete pē mu 'jau

tyweruu akou rai'i.

²⁵⁻²⁷A'eramū ore a'eramū oropytuna 'gā amū monou 'gā moporogy-

taukaa pē nupe. Paulo 'ga futat ako 'ut Panape 'ga retee rai'i. 'Gā 'ā

jarejekoty'aaw esagea futat. A'eramū 'gā nupi ore oropytuna 'gā monou.

Silasi 'ga, Judas 'ga. Mīmera 'gā ore imonou 'gā nupi. Oroporogytafera nipo

'gā imome'wau pē nupe nū, 'jau 'gā imonou ikwasiaa ka'aran are.

Paulo 'ga Panape 'ga retee akou Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. Afuew-

eramū agawewi 'gā 'gā nee rai'i. A'etea 'gā Jejui 'ga omome'u amunawa

moyka rai'i. A'eramū a'e 'gā kwaiwete Jejuī 'ga rerowiaa rai'i. ²⁸ A'eramū ore porogyta ore ruwamū Janeruwarete 'ga 'Agesagea ore poaa, ore mu'akwaapa. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga 'eawer imū imonou ikwasiaa ka'aran are pē nupe.

²⁹ Pe'u kasi maira'me a'agawa upe eroopyrera kumia ne. Wyra rya ki pemonykyt jui. Wy monykyr ire etee ki miaro'o peeyt i'wau. Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanē pēē i'wawe'em nū. Kūima'eramū ae ajuemireko are akowe'em. Kūjā nanē nū. Ojomen are akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanē wemirekoa etee futat erekou nū.

Aipo renuw ire nipo a'jea futat pejemogy esage. Pejejuka esage ki pejejee. Teepap ore 'ea.

Aipo e'i ete ore je'ega ka'aran are.

³⁰ A'ere 'gā wemimuēmera 'gā monou judeue'ema 'gā nupe. A'eramū 'gā awau Paulo 'ga rupi, Panape 'ga reewe. 'Gā ka'arana rerawau Ātioki pewara 'gā nupe.

Ātioki pe owaēm ire 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā majatykau. Ka'arana monou 'gā 'wyrriara 'ga upe. ³¹ A'eramū 'gā 'wyrriara 'ga imogytau 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga je'ega renupa. A'eramū futat 'gā aku'iramū ajemogyau. Kwaiwete 'gā ku'iramū. ³² Imogytapaw ire Judas 'ga Silasi 'ga retēe oporygtau 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā poromū. A'eramū 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejejemogypyka Jejuī 'ga je'eg are. 'Ga je'ega peenup. A'eramū pēē erowiaa futat. Peetyk futat kasi 'ga rerowiara ne— 'jau Judas 'ga Silasi 'ga retēe 'gā nupe.

³³ A'eramū 'gā akou fukuu'i 'gā pype. A'ere 'gā pype ako fukuu'i re 'gā o'wya akou 'gā nui nū.

—Ko ore oi arakou pē nui nū— 'jau 'gā 'gā nupe.

—Pe'je 'wei. Jaruete nipo peo pejekou 'ja. "Jaruete te pejemogy" 'ea 'gā amut pē nupe, pe'je ki jarejewirera 'gā nupe— 'jau Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'gā awau ojewya oje'wyr ipe nū.

³⁴⁻³⁵ A'eramū Paulo 'ga Panape 'ga retēe ete akou fukuu'i peu, 'gā mu'jau nū, opytuna Jejuī 'ga rerowiaara 'gā netee. A'eramū 'gā kwaiwete Jejuī 'ga rerowiaa ajemogyau.

Panape 'ga wi Paulo 'ga pojo'okawet

³⁶ Anure Paulo 'ga 'jau Panape 'ga upe:

—Soo jarewawera amunawa momyrūmū jarekou Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nesaka 'jau nū. "Werowiat je sipo 'gā 'ga ajemogyau" 'e resaka 'jau— 'jau Paulo 'ga Panape 'ga upe.

³⁷ A'eramū Panape 'ga 'jau 'ga upe:

—Juā Maku 'ga ki ajee siroo jarejeupi nū— 'jau Panape 'ga Paulo 'ga upe.

³⁸ A'ere Paulo 'ga niparuerooweri Juā Maku 'ga ree.

—Nanuara ako 'ga ojewyt etee jane wi ikue. Pāfiria ywy pe jane rekoramū ako 'ga jeryri janē wi ikue— 'jau etee Paulo 'ga Panape 'ga upe.

³⁹ A'eramū 'gā a'eramū ajamueu Juā Maku 'ga roeroe'em are. A'eramū 'gā opojo'ogamū ajau. A'eramū Panape 'ga Juā Maku 'ga retēe awau yaruu pype. 'Ypō'ōū me 'gā awau, Sipiri pe.

⁴⁰ A'eramū Paulo 'ga Silasi 'ga etee erawau oirūnamū nū. A'eramū 'gā pytuna 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee:

—Ku'jyp. Kwe pe 'gā oi watau akou. Esag iki 'gā e'ŷina. Emu'akwaaw iki 'gā imogyau— 'jau 'gā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe, 'gā o enune 'gā nee.

⁴¹ A'ere Paulo 'ga Silasi 'ga rerawau erekou Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nupe eroporogytaw. Awawu 'gã Siria wyy raapa. A'eramũ 'gã awawu Sirisia wyy raapa nũ. Jejuu 'ga rerowiaara 'gã maku'iu 'gã awawu oporogytaw 'gã nupe.

16

Paulo 'ga rupi Timoteo 'ga oawet

¹ A'ere Paulo 'ga Silasi 'ga retee awawu owaẽma Teripe 'jaw ipe, Listra 'jaw ipe 'jau. Listra 'jaw ipe Jejuu 'ga rerowiaara 'ga amũ akou. 'Ga rera Timoteo. 'Ga y ẽẽ judeua. Ẽẽ nanẽ Jejuu 'ga rerowiaa nũ. A'ere 'ga ruwa 'ga gregoa. ² Listra 'jaw ipe ajemogy ma'e, Ikoniu 'jaw ipewara 'gã netee oporomutaramũ Timoteo 'ga ree. A'eramũ 'gã oporogytaw esage Timoteo 'ga ree Paulo 'ga upe.

³ A'eramũ Paulo 'ga Timoteo 'ga reroo are afuweramũ ojeupi. A'eramũ 'ga 'ga mojewaka judeu 'jawe. Peu ajemogy ma'e 'gã judeu 'gã okwaapap, "Gregoa Timoteo 'ga ruwa 'ga" 'e kwaapa. A'eramũ 'ga ruwa 'ga Timoteo 'ga mojewake'ema rakue.

—Judeu 'gã pyri soo 'jau. A'eramũ je ene mojewaka ra'ne— 'jau Paulo 'ga Timoteo 'ga upe.

A'eramũ Paulo 'ga 'ga mojewaka. 'Ga y ẽẽ judeua wejue. A'eramũ 'gã 'ga mojewaka. ⁴ 'Ga mojewag ire 'gã awawu. Paulo, Silasi, Timoteo. Mĩmera 'gã awawu akou amunawa moyka Jejuu 'ga rerowiaara 'gã nesaka. Jerusareg ipewara 'gã 'eawer are 'gã 'gã mu'jau awawu akou. Jejuu 'ga remimonofera 'gã 'eawera mome'wau 'gã nupe.

—Pẽẽ 'ã judeue'ema. A'ere 'ã pẽẽ jẽmĩ Jejuu 'ga perowiat. A'eramũ ki pẽẽ 'gã 'eawera renupa pejemogyau— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

⁵ A'eramũ Jejuu 'ga rerowiaara 'gã opoire'ema futat 'ga rerowiar awi. Ywawuje futat 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramũ futat 'gã awawu ajamu'jau Jejuu 'ga je'eg are. A'eramũ futat 'gã Jejuu 'ga rerowiaa, kwaiwete. Ai'iwe amũ nũ, ai'iwe amũ nũ. Kamẽsiete futat Jejuu 'ga rerowiaara 'gã awawu ojemomytuna.

Masetoni wyy pewara 'ga Paulo 'ga mo'wyawet

⁶ 'Gã mu'epaw ire 'gã awawu ajepaja wyy pe nũ. Frigia wyy raapa awawu. Garasi wyy pe nanẽ 'gã awawu nũ, peuwara 'gã mu'jau nũ. Asia wyy pe te 'gã awawu etee numiamũ. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi 'gã nupe:

—Kwe pe peo awi— 'jau 'ga 'Agesagea oje'ega 'gã nupe.

A'eramũ 'gã awawe'em Asia wyy pe. Misia wyy pe etee 'gã awawu. ⁷ Pe awi 'gã o'wya Pitinia 'jaw ipe numiamũ. A'ere nanẽwẽjẽmĩ Janeruwarete 'ga 'i 'gã nupe nũ:

—Peo awi kwe pe— 'ga 'i etee 'gã nupe nũ. —Ajepaja amunaw ipe te pekwap— 'jau etee 'ga 'gã nupe nũ.

A'eramũ 'gã awawu ajepaja wyy pe etee nũ. ⁸ Awawu 'gã Misia wyy raapa etee. Awawu 'gã owaẽma Troate 'jawa amunaw ipe. Peu etee Janeruwarete 'ga 'gã oo futari. 'Yẽ'ẽ 'arimũ aipoa 'gã wawa 'upa.

⁹ Ypytunimũ kũima'e 'ga amũ ojesaukaa Paulo 'ga upe, Masetoni wyy pewara 'ga ojesaukaa 'ga upe.

—Ejot ore pyri 'au. Ejot 'au ore mu'jau— 'jau 'ga u'ama 'ga upe.

A'eramũ Paulo 'ga wea'aramũ wemiesager are. "Janeruwarete 'ga 'ga wesaukat jee. Masetoni wyy pe ekwap Jejuu 'ga mome'wau peuwara 'gã nupe, e'i 'ga jee", 'jau 'ga ojeupe wea'aramũ ee. ¹⁰ "Janeruwarete 'ga pa je renũ ra'e. Jejuu 'ga ekwap imome'wau 'gã nupe, e'i pa 'ga jee ra'e", 'jau 'ga

ojeupe. A'eramū 'ga wemiesagera mome'wau opytunamū ore. Imome'u re, Paulo 'ga 'jau:

—“Werowiaramū Jejuī 'ga pētywera moiri pē nui, ere ewau imome'wau 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ai'ī— 'jau Paulo 'ga ore imome'wau.

Troate 'jaw ipe Lukaramū je rekoī ikue. A'eramū je tewau 'gā nupi, pe awi 'gā oramū.

Firiposi pe 'ga Jejuī 'ga mome'uawet

¹¹ Ai'iwetetewe Paulo 'ga ore reru'aa yaruū pype. Arawau 'yē'ē raapa. Arawau orowaēma 'ypō'ōūū mū pe, Samutrasia 'jaw ipe. Peu ore orosea yara pype etee futat. Ai'iwetetewe ore arawau 'y raapa nū. Arawau 'y owajara katy orojekoka. Neaporisi 'jaw ipe orojekoka. Peu ore yara reja arawau wywri etee futat nū. ¹² Arawau ore orowaēma amunawa upe, Firiposi 'jawa upe. Amunawaretea futat poromū. Nitywi peu amunaw amū nū. Aipoa tāmējē futat 'up rakue. Roma pewara 'gā poromū iapou rakue, oje'wyrarete apou rakue. 'Gā 'wyrareteretea te poromū. Peu futat ore arakorakou'ī ikue.

¹³ Morowykye'ema rupi ore aruēma arawau 'y 'arimū oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

—Jarejatykaawa tywe'emamū 'ā jane judeuramū jane porogytai 'y 'arimū 'ga upe jepi— 'jau ore arajaupe.

A'eramū ore arawau 'y 'arimū oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Peu ore arawau aruapyka oroporogytaū kūjāmera 'gā nupe. Nitywi kūima'e 'gā. Kūjāmera 'gā etee futat 'up. A'eramū ore kūjāmera 'gā nupe etee futat ore Jejuī 'ga mome'wau. ¹⁴ Paulo 'ga renupara mū, Lidia ēē. Jarejuwarete 'ga muorypara mū ēē. Taity esage me'egara ēē. Tiatira pewarera ēē. Ēē poromū 'ūina Paulo 'ga Jejuī 'ga mome'u renupa 'ūina. A'erauwe futat Jejuī 'ga ēē mueapyou Paulo 'ga je'eg are. A'eramū ēē Jejuī 'ga rerowiaa. ¹⁵ 'Gā nupe oroporogytapaw ire ore Lidia ēē pymīāu 'y pe, ēē pytuna 'gā netee futat.

—Pēē 'ā Jejuī 'ga perowiat. A'eramū ore pē pymīāu 'y pe— 'jau ore 'gā nupe, 'gā pymīnamū.

Opymī re ēē oje'ega ore:

—Pe'je iruukwe jerog ipe. “A'jea futat sipo ēē Jejuī 'ga rerowiari ra'e”, pe'je jee ne. Jejuī kīā rerowiaara futat je 'awamū. A'eramū pēē pejejua jerog ipe 'awamū pejepytu'wawaipa ore'wyr ipe. Tepekopeko'ī ore pyri 'jau— 'jau ēē ore.

A'erauwe ore oi ēē rog ipe.

Paulo 'ga Silasi 'ga retee

¹⁶ Poje ore arawau arajemogyau Jarejuwarete 'ga upe oroporogytaaw ipe. Pe aje kūjāmuku ēē ore rowosōu 'ua. Ēē mama'eukwaawa wereko opir are. Ēē rupiwara ēē mu'jau mama'e jeaporam are. A'eramū tesirūmera 'gā 'ua oporonupa ijeaporam are ēē upe. A'eramū ēē rupiwara imome'waukaa ēē upe 'gā nupe. Kūima'e 'gā amū ēē jara. Ojeupe imome'u re ee oporonup ma'e 'gā ēē mepyau. Ēē futat ka'aranūū pyyka imonou ujara 'gā nupe. ¹⁷ Ēē poromū 'ut ore rowosōu. 'Ua ēē ore rewiri wafukaita ekoete.

—Koa kūima'e wā Ku'jywa kīā amut ae katu'oga mome'wau janee. “Jejuī 'ga futat aetywera omoit ae wi, ae katu'oka”, e'ī wā akou imome'wau. “Werowiaramū Jejuī 'ga janetywera moiri jane wi, jane katu'oka”, e'ī wā akou imome'wau janee— 'jau ēē akou wafukaita 'gā nupe, 'ua ore rewiri.

¹⁸ Namutat ēē rekoī iapou. Ai'īwe nū, ai'īwe nū, ai'īwe nū.

Poje Paulo 'ga amara'neramū ēē ree. Omopiro'ysā'ysagamū 'ga ojerowaka ēē ree 'jau ēē upe:

—Jeju 'ga rer imū je 'i enee: Ere ejepe'au ēē wi, ēē tyweramū, 'jau je enee—'jau 'ga mama'eukwaawa upe.

A'erauwe mama'eukwaawa ojepe'au ēē wi.

¹⁹ A'eramū ēē jara 'gā amara'neramū Paulo 'ga ree.

—Ēē pirowara eremoit ēē wi ra'e. 'Awamū pa ajee 'gā ka'aranūū namuri oree ra'e— 'jau 'gā amara'neramū Paulo 'ga ree.

A'eramū aipoa kūjā ēē jara 'gā Paulo 'ga ppyka Silasi 'ga retee 'gā nerawau ajatykaaw ipe 'wyriara rowase.

²⁰ —Ko 'gā 'ā kūima'e 'gā a'jea futat judeua ra'e— 'jau kūjā ēē jara 'gā 'gā nerawau 'gā mome'wau 'wyriara 'gā nupe. —A'ere 'ā 'gā nur ekoetei 'au mama'e tywera apou jane'wyr ipe— 'jau 'gā 'gā nupe. —'Gā 'ut ajamamara'neukaa. 'Gā nemimu'ea 'gā mamara'neukat 'gā nee— 'jau futatee 'gā 'wyriara 'gā nupe. ²¹ —Wemiapo are 'ā 'gā nuri jane mu'jau ekoete. Jane 'ā romanū 'wyriara 'ga remiayuwa. A'eramū jane jarejemu'jawe'em 'gā nemiapo are. 'Gā nemiapo are jane jemu'eramū jane 'wyriararete 'ga amara'neramū jane ree. A'eramū jane jarejemu'jawe'em 'gā nemiapo are— 'jau 'gā 'wyriara 'gā nupe.

²² A'erauwe futat peu ajatyka ma'e 'gā afukai:

—A'jea futat te 'ā 'gā mama'e tywera apo ekoetei 'ua 'au— 'jau 'gā wafukaita. —Pe'je ajee sinupā 'gā— 'jau 'gā wafukaita.

A'erauwe 'wyriara 'gā fu'ami 'gā naity monorogukaa 'gā nui. ²³ A'ere 'gā 'gā mopimopika ywyr'a'i pyu. 'Gā mopig ire 'gā 'gā nerawaukaa imunewukaa moromunepawa pype. A'ere 'gā 'jau moromunepawa jara 'ga upe:

—Esag iki 'gā. Eremū'ēukat kasi 'gā ne— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga rekoī peu moromunepaw ipe 'gā nesaka. ²⁴ Aipo ojeupe 'erauwe, 'ga 'gā nerawau myter ipewara pype 'gā munepa. 'Gā pyju'ā munepa 'yjeapanūū kwara pype. A'ere 'ga imotywi 'gā nee. Tyyp 'jau agawewi futat. 'Gā pofaa itaju pyu. Typ.

²⁵ Awau ppyajeaje katu. A'eramū 'gā 'upa oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Amaraka'aga nanē 'gā 'upa 'ga upe nū. Ajepeja moromunepawa pypewara 'gā enupa 'upa. ²⁶ Poje ywy oyyita. Moromunepawa otomoga. Toomog. A'erauwe 'okwara ojeawopytymo'woka. 'Gā pofaawa nanē oia 'gā nui nū. Wit.

A'ere moromunepawa jara 'ga seri 'upa. ²⁷ Poje 'ga opaka amā'jāu moromunepawa 'okwar are.

—Tyȳ. Te i'ēi ra'e 'ū— 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga fu'ami jyu rekyyita ojee.

—Ajejuka pa je kwyl!— 'jau 'ga.

²⁸ A'eramū Paulo 'ga wafukaita 'ga upe:

—Naani. Ereapo awi. Erejuka ekoete awi. Naru'ēi ore mū ko— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁹ A'erauwe moromunepawa jara 'ga je'egi wemiayuwa 'ga upe:

—Tata erut amū jee 'wei— 'jau 'ga 'ga upe.

A'erauwe moromunepawa jara tata rerooi 'gā nepejāna. Ojeyyjamū 'ga Paulo 'ga wi. 'Ga kyjea 'ga moyyita 'gā nui. Te 'ga oi ty'y wenupy'au wapyka 'gā nowase. ³⁰ A'erauwe moromunepawa jara 'ga 'i 'gā nupe:

—Pe'je pejejuu ukupepe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'ere 'ga ukupepe 'gā neroo re 'jau 'gā nupe:

—Ma'ja je iapou tejee 'ū, tejekatu'okawamū 'ū?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³¹ —Jejui 'ga erowiat. Janejararete 'ga futat. Werowiarāmū 'ga tene katu'ok 'jau enepytuna 'gā netee 'jau— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

³² A'erauwe Paulo 'ga Jeju 'ga je'ega mome'ui moromunepawa jara 'ga upe, 'ga pytuna 'gã netee futat. A'eramũ 'gã najuejue etee futat Jeju 'ga rerowiaa.

³³ A'erauwe moromunepawa jara 'ga Paulo 'ga kupe pirei 'ga ry awi. Silasi 'ga kupe nanē ipireita nũ. A'ere 'ga muaga monou 'gã kupe are. 'Gã kupe peruga muaga pyu.

Okupe pireipaw ire Paulo 'ga moromunepawa jara 'ga pymĩâu 'y pe, 'ga pytuna 'gã netee. Ojemu'jagamap 'gã Jeju 'ga remiayuwamũ.

³⁴ 'Y pe opymĩ re moromunepawa jara 'ga 'gã nerawau wog ipe 'gã mojemi'waa. A'erauwe futat moromunepawa jara 'ga ku'iramũ akou. 'Ga pytuna 'gã nanē aku'iramũ nũ. Jarejuwarete 'ga 'gã maku'iukaa ojee.

³⁵ Ai'iwetetewe 'wyriara 'gã oje'ega jefaruu 'gã amũ nupe:

—Pekwap 'jau moromunepawa jara 'ga upe: Topoit 'ga 'gã nui 'jau— 'jau 'ga jefaruu 'gã nupe.

A'erauwe jefaruu 'gã oi.

—“Ere epoa 'gã nui”, e'i 'wyriara 'gã enee ko— 'jau 'gã moromunepawa jara 'ga upe.

³⁶ A'erauwe moromunepawa jara oje'ega Paulo 'ga upe:

—“Epoit esage ki 'gã nui, e'i 'wyriara 'ga enee”, e'i 'gã 'ua jee ra'e. A'eramũ pēē pejewau. Nepē mujāni futari 'gã— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁷ —Naani nũ'ũ. Norooi futari ore nũ'ũ. Jemime nipo 'gã ore mogeukari rai'i? Naani. 'Gã neape 'gã ore mogeukari ai'i— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gã nupe. —Naruapoi agawewi ako ore mama'e tywera ai'i. Romanũ agawewi ore, pē 'jawe. A'etea ako 'ga ore nupānupāukat 'gã neape ai'i. A'eramũ 'ga 'gã neape futat 'ua ore renũ'jāu nũ'ũ— 'jau Paulo 'ga oje'ega moywyrafena'i jefaruu 'gã nupe.

³⁸ Aipo ojeupe 'erauwe jefaruu 'gã awau ojewya 'wyriara 'gã nupe 'jau:

—“Tene 'gã nuri. 'Gã futat ore monou”, e'i etee 'ga pē nupe ko— 'jau 'gã 'wyriara 'gã nupe. —“Ore 'ā romanũ 'wyriara 'ga remiayuwa agawewi. A'etea 'gã 'ā ore nupā ekoete ako ai'i”, e'i etee 'ga ko— 'jau 'gã 'wyriara 'gã nupe.

Romanũ 'wyriara 'ga remiayuwa 'gã ae nanupā ekoetei. A'eramũ 'gã okyjau etee 'gã nui nũ. ³⁹ A'erauwe 'wyriara 'gã awau moromunepaw ipe 'gã pyri:

—Ma'ja ere te ra'e?— 'jau 'gã awau 'gã nupe.

—Pe'je pejeju ore renũ'jāu pēē futat, aru'e ore pē nupe ko— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

—A'jea. Pe'je ajee pejewau— 'jau 'wyriara 'ga 'gã nupe. —Pe'je pejewau kwe pe ore wi. Ajepeja amunaw ipe pekwap nũ— 'jau 'gã 'gã nupe. —Ore 'ā aruereko tywerete pēē. A'ere kasi pēmara'ne ore ree ne. Pe'je pejewau ore wi— 'jau 'wyriara 'ga 'gã nupe.

⁴⁰ A'erauwe Paulo 'ga jewyri awau Silasi 'ga retee Lidia ēē 'wyr ipe nũ. Peu 'ga wekwawera mome'wau Jeju 'ga rerowiaara 'gã nupe. A'erauwe 'gã aku'iramũ ajemogyau 'gã nee 'gã nekwawera renupawe.

'Gã nupe oporogytapaw ire Paulo 'ga awau ajepeja amunaw ipe Silasi 'ga retee nũ. A'eramũ 'gã a'eramũ aku'iramũ ajemogyau.

17

Amunawa moyka Paulo 'ga oawet

¹⁻² A'ere mukũja amunawa pyu 'gã kwawi etee. Anfipolisi 'jawa pyu, Apolonia 'jawa pyu. Awau 'gã Tesarũna 'jaw ipe etee opytau. Muapyra 'gã morowykye'ema magwapa aipo pe akou. A'e pē 'gã awau judeu 'gã jatykaaw ipe morowykye'ema rupi. Namutat 'ga akou Jarejuwarete 'ga mogytaawa

upe owaēmawe iapou jepi. A'eramū 'ga poromū awau aipo amunaw ipe judeu 'gā nupe oporogytau nū.

³ Namutat Paulo 'ga akou oporogytau judeu 'ga jatykaawa pype jepi. Jejuu 'ga mome'wau judeu 'gā nupe jepi. A'ere aipoa amunaw ipewara 'gā judeu 'gā nokwaawi Jejuu 'ga. 'Ga Ruwarete 'ga etee te 'gā werowiat. A'eramū Paulo 'ga 'gā mu'jau Jejuu 'ga ree.

—Ymā te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ka'arana kwasiari inuga janee rakue. "Jarejuwarete 'ga remimura 'ga nipo ayrū 'ua janee amanūmū. A'ere nipo 'ga ruwa 'ga 'ga moferawi etee nū", 'jau 'gā ikwasiaa inuga janee rakue. U'eawer imū etee futat aje 'ā Janeruwarete 'ga 'ga muri janee rai'i. 'Ga futat Jejuumū. 'Ga futat Janeruwarete 'ga remimurera 'ga— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁴ Paulo 'ga Silasi 'ga retee Jejuu 'ga mome'uramū 'gā amū Jejuu 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā ajemogyau Paulo 'ga rewiri.

Kwaiwete futat grego 'gā ajemogyau Janeruwarete 'ga rerowiaa rai'i. A'ere 'gā nokwaawi te 'ga rāyra 'ga rai'i. Kūjāmera 'gā nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa nū. Ika'aranūū kwai ma'e 'gā poromū kūjāmera 'gā. A'ere 'gā nokwaawi te Jejuu 'ga. A'eramū 'gā Paulo 'ga ojeupe 'ga mome'uramū te 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā oje'aa Jejuu 'ga rerowiaara 'gā nee.

⁵ A'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā ajemogyau peu oje'wyr ipe etee futat. A'eramū 'gā opytuna ojewi ipojō'ogamū 'gā nerekoayau ee.

—Ma'eramū 'gā Paulo 'ga rerowiaa 'ū? Ma'eramū 'gā opoia ekoete jane wi 'ū?— 'jau 'gā ajaupe amara'neramū.

A'eramū 'gā awau iarū'ema 'gā amū majatykau erua. A'eramū aipo 'gā awau 'gā nekaa. Paulo, Silasi. Mīmera 'gā nekaa 'gā awau.

—Sipyk 'gā jarewau— 'jau 'gā 'gā nupe numiamū.

A'ere 'gā nuekoari 'gā. A'eramū 'gā awayayau Jasāu 'ga rog ipe 'gā nekaa.

—Ma'ape te 'gā nekoi?— 'jau 'gā Jasāu 'ga upe. —Ma'ape te 'gā na'e? Ere 'gā mū'jau oree— 'jau 'gā wafukaita Jasāu 'ga upe.

A'ere Jasāu 'ga 'i:

—Nitywi futari 'gā 'au— 'jau etee Jasāu 'ga 'gā nupe.

⁶ A'eramū 'gā Jasāu 'ga etee ipyyka erawau. 'Ga pytuna 'gā, Jejuu 'ga rerowiaara 'gā netee erawau o'wyrriara 'gā nupe.

'Gā nerawau 'gā neruafukaita erekou:

—Ekoay kūima'e 'gā amū mama'e tywerete apou akou jane'wyr ipe. Kwe pe 'gā oi amunawa moyka, mama'e tywera apou akou. A'ere 'ā 'awamū 'gā nuri jane'wyr ipe mama'e tywera apou nū. ⁷ Jasāu 'ga futat mama'e tywera mome'wara 'gā wereko oje'wyr ipe— 'jau 'gā wafukaita 'gā nerawau. —"NaSesa 'ga rūi pē'wyrriaretea", e'i 'gā oree ai'i. "Jejuu 'ga te pē'wyrriara", e'i 'gā oree ai'i— 'jau futatee 'gā Jasāu 'ga nerawau erekou eruafukaita o'wyrriara 'ga upe.

⁸ A'e renupawe 'wyrriara 'gā amara'neramū. Peu ajatyka ma'e 'gā nanē amara'neramū nū. ⁹ A'erauwe 'wyrriara 'gā oje'ega Jasāu 'ga upe 'ga pytuna 'gā netee:

—Pe'je ajee ka'aranūū pe mua oree, pejejewi ore poirā repyamū. A'ere tepeo 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe 'gā ka'aranūū monou 'gā nupe ojemepyau. A'erauwe 'gā poiri 'gā nū, 'gā monoukaa.

¹⁰ Awau opytunaiwamū. A'erauwe Jejuu 'ga rerowiaara 'gā je'egi Paulo 'ga upe, Silasi 'ga retee:

—Pe'je pejewau 'aw awi, ore'wyr awi— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe 'gā 'gā monoi Pereja 'jawa amunaw ipe ojewi.

Owaēma ppy we 'gā awau judeu 'gā jatykaaw ipe. A'erauwe Paulo 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. ¹¹ Peuwara 'gā naTesarūn ipewara 'gā 'jawe rūi. 'Gā wapyaka etee ajemogyau ee. Kwaiwete 'gā ajatykau 'ga je'ega renupa. Paulo 'ga porogytapaw ire 'gā ka'arana pypekau esaka. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'eg are rakue. Aipo ka'arana pypekau esaka.

—A'jea futat te Paulo 'ga 'ga je'ega mome'ui? Naani te ra'u nū?— 'jau 'gā.

A'erauwe 'gā ka'arana pypekai esaka.

—A'jea futat ra'e nū'ū. A'jea futat 'ga 'ga je'eg imū etee futat imome'ui ra'e. Sā'ā 'awamū 'ga je'ega ruwa ka'aran are— 'jau 'gā imome'wau ajaupe.

¹² A'erauwe futat 'gā Paulo 'ga je'ega rerowiari ka'arana resag ire.

A'eramū kwaiwete grego 'gā Jejuī 'ga rerowiaa. Ka'aranūū kwai ma'e kūjā 'gā nanē 'ga rerowiaa kwaiwete nū.

¹³ Poje judeu 'gā, Tesarūn ipewara 'gā, 'gā nera renupa.

—Pereja 'jaw ipe 'gā oi akou Jejuī 'ga mome'wau 'gā nupe nū— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā awau 'gā newiri nū. A'eramū 'gā peuwara 'gā mamara'neukaa 'gā nee nū.

—O'meramū 'gā 'i. Oporogyta 'me te 'gā akou— 'jau 'gā awau peuwara 'gā nupe.

A'eramū peuwara 'gā teewi oje'egayau Paulo 'ga upe nū, 'ga juka are afuweramū nū.

¹⁴ 'Gā newiri 'gā nuramū Jejuī 'ga rerowiaara 'gā Paulo 'ga monou ojewi.

—Ere ewau ore wi. Em'ymēy'i'ī ewau— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga oi ojetee futat 'ga awau. 'Ga pytuna 'gā nooi 'ga rupi. Silasi 'ga Timoteo 'ga retee opytau akou peu futat.

¹⁵ Peuwara 'gā amū ete awau Paulo 'ga rupi 'ga irūnamū. 'Y rupi 'gā 'ga rerawau 'ga rejaa Atenasi 'jawa amunaw ipe.

A'eramū Paulo 'ga oje'ega monou opytuna 'gā nupe, Pereja 'jaw ipe opyta ma'efera 'gā nupe:

—“Kamēsīete ki pejot je rewiri, e'i 'ga pē nupe ai'i”, pe'je ki 'gā nupe jee— 'jau Paulo 'ga oje'ega rerawaukaa 'gā nupe.

—A'eramū Paulo 'ga rerawarera 'gā ojewya 'ua Pereja 'jaw ipe nū. 'Ga rerawarera 'gā 'ua oje'ega Paulo 'ga pytuna 'gā nupe: “Kamēsīete ki pejot je rewiri”, e'i 'ga pē nupe— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'erauwe opyta ma'efera 'gā awau Paulo 'ga rewiri nū.

¹⁶ Atenasi pe Paulo 'ga akou opytuna 'gā napesaka. Opytuna 'gā nura poromukuran 'ga akou amunawa momyrūmū. Peu maira'me a'agawa resaka. Kwaiwete maira'me a'agawa aipoa amunaw ipe. A'eramū Paulo 'ga 'jau ojeupe: “Maira'me a'agawa etee pa 'gā wapo ra'e. Nokwaawi pa 'gā Jarejuwarete 'ga ra'e”, 'jau 'ga ojeupe u'arasigamū akou 'gā nee, maira'me a'agawa apoara 'gā nee.

¹⁷ Poje Paulo 'ga awau judeu 'gā jatykaawa pype Jejuī 'ga mome'wau 'gā nupe. Kwaiwete judeu 'gā awau peu Jarejuwarete 'ga upe oporogytau. Judeue'ema 'gā nanē awau nū. Judeue'ema 'gā agawewi. A'etea 'gā 'ga rerowiaa judeu 'gā 'jawe. A'eramū 'gā juejue 'ga mome'u renupa.

Pe awi uēm ire Paulo 'ga awau oporogytau 'gā amunawarete pyter ipe ajemogy tee ma'e 'gā nupe. ¹⁸ Ojemu'e ma'efera 'gā nupe Paulo 'ga awau Jejuī 'ga mome'wau. Epikureu 'gā nupe, Estoiku 'gā nupe nanē imome'wau nū.

—Jejuī 'ga oferap rai'i nū, amanū re nū— 'jau 'ga u'ama imome'wau ojemu'e ma'efera 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'jau:

—Ma'eramū 'ga ma'ja mome'wau janee ki 'ei?— 'jau aipo 'gā ajaupe.

—Tee. Maira mū futat nipo aipo 'ga wemiesaga omome'u janee nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁹ A'eramū 'gā Paulo 'ga rerawau ajatykaaw ipe. Areopagu 'jaw ipe 'gā 'ga rerawau.

—Ere ajeē iruukwe peu orejatykaaw ipe 'ū— 'jau i'akwaap ma'e 'gā Paulo 'ga upe.

A'eramū 'gā Paulo 'ga rerawau.

²⁰ —Ejemikwaawa emome'upap oreē ki 'ei. Norokwaawi we ore aipoa ki 'ei. Maran gatu te aipo ra'e a'i kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erawau Paulo 'ga porogytai 'gā nupe. ²¹ Namutat peuwara 'gā wapyakau ajemogyau morogyta yau are ra'e jēpi. A'eramū 'gā Paulo 'ga je'eg are oporenuwiveramū.

—Soo 'ga porogyta yau renupa— 'jau 'gā ajaupe.

²²⁻²³ 'Gā jatykaaw ipe owaēm ire Paulo 'ga awau afu'ama oporogytau 'gā nupe.

—Kwaiwete te pēmaira a'agawa. Kwaiwete te je maira a'agawa resagi tekou teamunawupaw ipe ai'i. “Maira a'agawa 'gā afutat nanimenime”, a'e je tejeupe tewau tekou kwe pe amunawa pyterimū esaka tekou ai'i. A'ere pēē ajejeja ita mojewake'emawe. “Aga ita ore aramu'am oreremikwaawe'ema maira upe”, 'jau 'upa ita are ojekwasiaa— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. —'Ga 'ā a'jea futat nepekwaawi we. Je ete te 'ā 'ga okwaap. A'eramū je 'awamū 'ga mome'wau pē nupe— 'jau Paulo 'ga u'ama 'gā nupe.

—'Ga 'ā Janeruwaretea te. 'Ga te 'ā mama'ea wapo rakue. ²⁴ Ywya 'ā 'ga iapou rakue. Ywy pewara 'ā 'ga iapou rakue. Ywaga 'ga 'ā iapou rakue. 'Ga te 'ā mama'e jararetea— 'jau 'ga 'gā nupe. —Na'oga pype rūi 'ga rekoī. Naeremiapofera pype rūi 'ga rekoī. ²⁵ Nitywi 'ga remifutara mū mama'ea. 'Ga te 'ā mama'e wapo rakue. A'eramū 'ga remifutara otywe'emamū. 'Ga futat te 'ā ae apou rakue. 'Ga futat 'ā ae momytupoa 'agamū rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. ²⁶ —Majepē'i etee futat 'ga 'ā kūima'e 'ga apou rakue. A'e 'ga juapyrera futat 'agamū ojemomytun— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe imome'wau. —Ae ypy juapyrera te 'ā ajemogy 'agamū. 'Awamū te aje 'ā ae jemogyi okwasi'wasi'wau. 'Y amutee are 'ga 'gā monou 'gā mogyau 'gā mokwasi'wasi'wau— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

—Ae'aawera we futat 'ga okwaap. “Awamū futat nipo 'gā amū 'ari”, 'jau 'ga ojeupe 'ūina— 'jau 'ga 'gā nupe. —“Anure 'gā amū tamogyukat 'jau”, 'jau 'ga 'ūina. 'Ga 'ā jane juejue jane kwaapa, jane 'are'emauwe 'ga jane'aawa kwaapa. Jane manūawa nanē 'ga ikwaapa nū— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

²⁷ —Ojee aeporokwaawiweramū 'ga ojekwaawukaa jane upe. Takwaap Jarejuwarete 'ga 'jau 'jara 'gā nupe 'ga ojekwaawukaa. ²⁸ Namuku rūi futat 'ga rekoī ae wi. Muku ae wi 'ga reko re amunipo 'ā ae papawi— 'jau 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere 'ga jejukai ae ree. A'eramū ae opapape'ema— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe. —Ymā te 'ā pēypy 'gā amū ka'arana pe kwasiari inuga rakue: “Jane juejue 'ga ra'ra”, 'jau 'gā ikwasiaa inuga pē nupe rakue— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gā nupe.

²⁹ —A'ere 'ā pēē maira a'agawa etee peapo. Maira a'agawa ra'yra nipo pēē? Naani. Janeruwarete 'ga namaira a'agawa 'jawe rūi. Pēē 'ā maira a'agawa etee iapou pejejeupe. A'ere nanarūi Janeruwarete 'ga. Janeruwarete 'ga te 'ā nae rūi wapo rakue. Okoeteete ma'e 'ga. Ojeteē futat 'ga jewui rakue.

³⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ae resagi ete mama'e tywera aporamū rakue. “Too. Nia'wyruui 'gā. A'ere 'gā je kwaawe'ema te 'gā nerekoī. A'eramū je 'gā momape'ema ra'ne”, 'jau 'ga ojeupe 'ūina rakue. Ymā te aipoa rakue—

'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe u'ama. —A'ere 'ga 'awamũ 'ga je'egi janee: Pepoit pejetywer awi, 'jau 'ga 'ã janee. Najuejue etee futat pejepoia pejetywer awi, 'jau 'ga 'ã janee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe. ³¹ —Wemifutara 'ara rupi etee futat nipo Janeruwarete 'ga ae momapa. 'Awamũ te aje 'ga 'ã kũima'e 'ga amũ muri imogou ae upe. A'e 'ga kũima'e 'ga ae kwaap katu katu akou. Anure nipo 'ga ae majatykau wowase. Werowiaramũ etee futat 'ga ae mogyau ojeypyri nipo. Werowiare'ema 'gã 'ga imonou etee mama'eukwaawa rapyaw ipe. 'Ga futat poromũ, Jejujamũ. A'e 'ga futat 'ut amanũmũ 'au jane pyri rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee rai'i nũ. A'jea futat aipoa. A'je'em ire amunipo 'ã 'ga nomoferawi futari 'ga rai'i— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

³² A'e renupawe kũima'e 'gã amũ 'ga jaita etee.

—Kuu. Manamũ tee aereumera ferawi 'i nũ'ũ. Naenuwi pa je aereumeramũ oferaw etee nũ 'ea jepi nũ— 'jau 'gã 'ga rerekoemãu.

A'ere amumera 'gã jemogyi etee futat 'ga renupa, 'ga jaita'ema futat. A'eramũ 'gã 'jau Paulo 'ga upe:

—Anure tereporogytau'jap oreo 'jau nũ. Taruenup katu katu 'jau— 'jau 'gã 'ga upe.

³³ 'Gã nupe oporogytapaw ire Paulo 'ga awau 'gã nui. ³⁴ A'ere amumera 'gã amũ nekoi Jeju 'ga rowiaaramũ. Jeju 'ga rowiaara 'ga amũ rera Dionisio. Ojemu'e ma'efera 'ga. Kũjã ãã nanẽ 'ga rerowiaa nũ. ãã rera Damarisi. 'Gã amũ nanẽ Jeju 'ga rerowiaa nũ.

18

¹ A'e awi Paulo 'ga awau, Atenasi 'jaw awi. Korĩtu pe 'ga awau nũ. ² A'e pe owaẽma Paulo 'ga Akira 'ga rekoa. Põtu wyy pewarera 'ga poromũ Akiraramũ. 'Ga remireko Prisira ãã. 'Awamue 'gã 'ua ajakawau Roma 'jaw awi. Itari wyy pewarera 'gã futat 'wyyiararete 'ga, Krautiu 'ga 'gã mua:

—Pe'je pejewau 'aw awi, Roma awi— 'jau peuwara 'gã 'wyyiara 'ga 'gã nupe. —Judeuramũ pejewaupap— 'jau 'ga judeu 'gã nupe.

Roma pewarera 'gã 'ga imonou pe awi. A'eramũ Akira 'ga awau Korĩtu pe ajakawau wemireko ãã retee. Wyra pirera roga apoara Akira 'ga.

³ Peu Paulo 'ga awau 'gã nekoa. Paulo 'ga nanẽ taityoga apoara nũ. A'eramũ Paulo 'ga awau oporogytau 'gã nupe. A'eramũ Paulo 'ga a'e pe futat akou opytau 'gã pyri. Wyra pirera roga apou 'gã pyri ime'ega ka'aranũũ are.

⁴ Morowykye'ema rupi Paulo 'ga awau oporogytau judeu 'gã jatykaawa pype ajatyka ma'e 'gã nupe.

—Jeju 'ga 'ã Janeruwarete 'ga remimurera— 'jau Paulo 'ga awau imome'wau 'gã nupe, judeu 'gã nupe, grego 'gã nupe 'jau.

⁵ Ojete'e futat Paulo 'ga akou poromũ peu. Poje 'ga pytuna 'gã 'ua. Silasi 'ga Timoteo 'ga retee owaẽma 'ga upe.

Opytuna 'gã nurauwe 'ga opoia taityoga apo awi. A'eramũ futat 'ga akou Jeju 'ga mome'wau etee peuwara 'gã nupe nũ, opytuna 'gã netee nũ:

—Jeju 'ga futat Jarejuwarete 'ga remimurera— 'jau 'gã judeu 'gã nupe, 'gã mu'jau Kristu 'ga ree.

A'eramũ futat Paulo 'ga niojeri Jeju 'ga mome'wau 'gã nupe. Ai'iwe nũ, ai'iwe nũ 'jau Paulo 'ga akou wojere'emamũ futat 'ga mome'wau 'gã nupe.

⁶ A'ere 'gã nuerowiari etee 'ga.

—O'meramũ 'ga 'i akou— 'jau etee judeu 'gã Paulo 'ga Jeju 'ga mome'uramũ.

Paulo 'ga 'gā ikurapa. A'eramū Paulo 'ga amara'neramū judeu 'gā nee. A'eramū futat 'ga waity patukatukau waity tuwyrera mototoka, amara'ne resaukaa 'gā nupe.

—Jejui 'ga je 'ā amome'u pē nupe numiamū. A'ere 'ā neperowiari ete 'ga. A'eramū je 'awamū tewau pē nui. Judeue'ema 'gā nupe etee je oi Jejui 'ga mome'wau nū— 'jau 'ga waity patukatukau. —“Paulo 'ga ore monou mama'eukwaawa rapyaw ipe”, pe'je kasi jee ne. Pēē futat te 'ā pēowet— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁷ Awau 'gā nui. Judeue'ema 'ga rog ipe awau ojejyita. Tisiu Justo 'ga rog ipe awau. Jarejuwarete 'ga 'ga werowiat. Aipo kūima'e 'ga roga 'ūina judeu 'gā jatykaawa yse pe futat. A'eramū 'ga awau peu. 'Ga roga pype 'ga akou Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe. ⁸ A'eramū judeu 'gā jatykaawa raarana 'ga Jejui 'ga rerowiaa, Krisipu 'ga 'ga rerowiaa opytuna 'gā netee. Tekotee 'gā nanē 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū 'gā ojepymīāukaa 'y pe 'gā nupe.

⁹ Ypytunimū Janejararete 'ga ojesaukaa oporogytau Paulo 'ga upe:

—Ere je mome'wau ekou ekyjawe'em futat. ¹⁰ Je ako ene pyri. A'eramū ene efuwepawe'emamū futat ekou je mome'wau 'gā nupe. A'eramū je ene rerekou tywerukare'ema 'gā nupe. Kwaiwete te 'ā je rerowiaara 'gā 'au— 'jau Jejui 'ga ojesaukaa Paulo 'ga upe.

¹¹ A'eramū futat Paulo 'ga akou aipo 'ga 'wyr ipe etee futat Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe. Majepeja te kwara mu'aa. Ajepeja rupi 'ga akou nū. Awau 'ga kwara 'aramū uēma 'gā nui.

¹² Wyriar yau ruramū judeu 'gā ajatykau. A'eramū futat Paulo 'ga pyyka 'ga rerawau Gariu 'ga upe, 'wyriar yau upe 'ga rerawau. Akaja ywy pewara 'gā nupe 'wyriaramū akou.

¹³ —Ko 'ga kūima'e 'ga 'ut ore mu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are numiamū— 'jau 'gā 'ga rerawau 'wyriara upe. —A'ere 'ga naMoisesi 'ga remikwasiarera 'jawe rūi imome'ui oree— 'jau 'gā 'ga upe. —O'meramū te 'ga 'i akou. Wapo ekoete 'ga akou— 'jau 'gā 'ga rerawau 'wyriara upe imome'wau.

¹⁴⁻¹⁵ Paulo 'ga oje'egaramet 'wyriara 'ga upe. A'ere 'wyriara 'ga je'egi erujewi. A'eramū Paulo 'ga oje'ege'ema.

—Mama'e tywera 'ga iapo re te amunipo 'ā je apyakai pēje'eg are. A'ere 'ā 'ga naani. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Pēē 'ā judeua. Pēē noko ako pejamue ekoete jepi. Pejejemiao are miamū pejejamueu jepi. A'eramū je teapyakawe'em futat pē nee. Je 'ā romanūa. Pē'wyriaramū futat je reko. A'eramū je pēnemiao are teapyakawe'em. Najukai 'ga 'ga amū. Nakurawi 'ga 'ga amū. 'Wyriararetea 'ga miamū 'ga nakurawi. Namama'e tywera rūi futat 'ga wapo. A'eramū je teapyakawe'em pē nee— 'jau etee 'wyriara 'ga 'ga nupe.

¹⁶ A'erauwe 'wyriara 'ga 'gā mū'jāu ojewi.

—Pe'je pejewau peje'jāu je wi— 'jau 'wyriara 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'ga 'gā mū'ēukaa ojewi.

¹⁷ A'eramū 'gā awau amara'neramū akou. 'Gā mara'nea 'gā nerekou. A'eramū futat 'gā ajatykaawa raarana 'ga, Sostenesi 'ga pyyka 'ga nupānupāu ekoete futat. 'Wyriara 'ga, Gariu 'ga 'gā nesaka agawewi futat. A'ere 'ga reko esakare'ema 'jawe etee futat.

¹⁸ Korītu pe Paulo 'ga akou namutamutat. Poje 'ga awau aipo awi. Sēkreja 'jaw ipe 'ga awau, aipo awi. Akira 'ga awau 'ga rupi, wemireko ēē retee. Awau 'gā owaēma Sēkreja 'jaw ipe. Peu wekwaw ipe Paulo 'ga ojeapina. Ojemuapesīpesīga futat.

—Nan nipo je iapoi enee— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe rai'i.

U'eawer imū iapo re 'ga ojeapina.

A'ere 'gā awau u'aa yaruu pype nū. Awau 'gā oyaapa. Awau 'gā owaēma. ¹⁹ Efesu pe awau owaēma ojekoka. Peu futat 'gā ū'jāu. Peu futat Akira 'ga opytaw Paulo 'ga wi wemireko ēē retee.

Oo enune Paulo 'ga awau judeu 'ga jatykaaw ipe Jejuu 'ga mome'wau 'gā nupe.

—Jejuu 'ga ā Janeruwarete 'ga remimurera— 'jau 'ga awau 'gā nupe.

A'ere 'gā nuerowiari 'ga. A'eramū 'gā ajamueu ee. ²⁰ A'eramū peuwara 'gā 'jau 'ga upe:

—'Au epyta ore pyri nū'ū— 'jau 'gā.

—Tee nū'ū. Napytaa'uweri je nū'ū. ²¹ Anure te nipo je ruri tejewya nū. Jarejuwarete 'ga temuramū tejewya pē pyri nū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

'Gā nupe oporogytapaw ire 'ga awau 'gā nui. Awau u'aa yar ipe nū. Pe awi awau oyaapa. Awau 'ga 'y owajara katy oyaapa. ²² Sesaria pe 'ga awau ojekoka. Pe awi 'ga awau wyyri. Awau 'ga owaēma Jerusareg ipe. Owaēma ypy we Paulo 'ga awau oporogytau Jejuu 'ga rerowiaara 'gā nupe. 'Gā nupe oporogytapaw ire 'ga awau nū. Ātioki pe awau nū, Siria ywy pe 'up ma'e pe nū. ²³ A'e pe 'ga awau opytawaipa. Kamēsīete 'ga awau a'e awi nū. Awau 'ga Garasi ywy raapa awau, Frigia ywy raapa. Mīmera wemiaawa ywy pe Paulo 'ga awau akou oporogytau Jejuu 'ga rerowiaara 'gā nupe.

—Pe'je pejejemogyau 'ga rerowiaa. Pepoit futat kasi 'ga wi ne— 'jau 'ga awau akou oporogytau 'gā nupe. —Pejekyjawe'em futat pejejemogyau— 'jau 'ga akou 'gā nupe.

²⁴ Kwe pe Paulo 'ga oo 'ga rekoramū judeu 'ga amū awau Efesu 'jawa amunaw ipe akou. Aporu 'ga awau akou Efesu pe. Aresāri 'jaw ipe u'at ma'efera 'ga poromū. ²⁵ 'Ga ojemu'e Jarejuwarete 'ga porogytafer are rakue. 'Ga omome'u esage 'ga je'ega 'gā nupe. A'eramū 'ga awau akou wemikwaawa etee imome'wau 'gā nupe. Jejuu 'ga 'ga ikwaapa futat numiamū. A'ere 'ga Juā Batista 'ga porogytafera etee ikwaawi. Juā 'ga ae pym' y pe rakue. 'Ga porogytafera etee futat 'ga ikwaapa. 'Ga remimome'ufera etee 'ga ikwaapa akou.

²⁶ A'erauwe 'ga oi judeu 'gā jatykaaw ipe imome'wau 'gā nupe. Ajeteetewi 'ga 'ga mome'wau numiamū. A'ere 'ga nokwaapawi. A'ea 'ga imome'u 'ga 'amamū Akira 'ga 'ga renupa. A'erauwe 'ga oje'ega wemireko ēē upe:

—Okwaap futat 'ga numiamū. Ajeteetewi 'ga porogytai numiamū ī. A'ere 'ga nokwaapawi katu we ra'e. Siroo 'ga jarejepyri nū ī, 'gā mu'jaupap Jejuu 'ga porogyta are nū ī— 'jau Akira 'ga wemireko ēē upe.

—Nai'ī. Siroo futat jane kīā— 'jau ēē 'ga upe.

A'erauwe Akira 'ga oje'ega 'ga upe:

—Ere ejua ore rupi. Siroo ene oroje'wyr ipe, ene mu'jau Jejuu 'ga ree 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū 'ga akou ojemu'jaukaa Akira 'ga upe.

²⁷ Omu'e re Aporu 'ga awau Akaja ywy pe. “Too Akaja ywy pe 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga awau akou.

'Ga o enunewe 'ga mu'eawer ipewarera 'gā ka'arana monou ikwasiaa ajaupe.

“Pejejuka esage ki 'ga ree”, 'jau 'gā ka'arana monou ikwasiaa ajaupe.

“Jane 'jawe futat 'ga. Jejuu 'ga rerowiaaramū 'ga rekoi.

A'eramū pēē pejejekau 'ga ree”,

'jau 'gā imonou, ajaupe ikwasiaa.

²⁸ Owaēmawe 'ga awau judeu 'gā pyri Jejuu 'ga mome'wau 'gā nupe:

—Ymã te 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã ka'arana kwasiari inuga Jarejuwarete 'ga remimurama 'ga ree rakue— 'jau Aporu 'ga oporogytau 'gã nupe. —Jeju 'ga 'ã 'ga remimurera. Jeju 'ga futat 'ã jane katu'okara— 'jau 'ga judeu 'gã nupe oporogytau.

Aipo pyu 'ga 'gã moje'egawarũukare'ema futat.

19

Efesu pe Paulo 'ga rekoawet

¹ Korĩtu pe Aporu 'ga rekoramũ Paulo 'ga awau akou ywyrĩ. Awau 'ga owaẽma Efesu pe. Peu owaẽm ire Paulo 'ga Jeju 'ga rerowiaara 'gã amũ nekoaa. ² A'eramũ Paulo 'ga oporonupa Jarejuwarete 'ga 'Agesage are 'gã nupe:

—Amut te Janeruwarete 'ga U'agesagea pẽ nupe rai'i? Jeju 'ga pẽẽ erowiar ire rai'i?— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

—Tee. Naani nũ'ũ. Norokwaawi we te 'ã ore nanuara. A'eramũ ore 'ga orojeupe imura kwaape'ema nũ'ũ— 'jau 'gã Paulo 'ga upe.

³—Awỹja iapoawer imũ ajee pejepymũukat 'y pe 'gã nupe rai'i ki 'ei?— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

—Juã Batista 'ga remiapofer imũ tee 'ga ore pymĩ 'y pe ai'i nũ'ũ— 'jau 'gã Paulo 'ga upe.

⁴—A'jea futat Juã 'ga oi 'gã pymĩau. Otywer awi 'gã poiramũ 'ga 'gã pymĩau akou rai'i. A'ere 'ã Juã 'ga 'i rai'i: “Kũima'e 'ga amũ 'ut je rewiri”, 'jau 'ga Israeu juapyrera 'gã nupe rai'i. “A'e 'ga kũima'e 'ga ki perowiat”, 'jau 'ga 'ã 'gã nupe rai'i— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau. —A'e 'ga kũima'e 'ga rera Jeju— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gã nupe.

⁵ A'e renupawe 'gã 'jau 'gã nupe:

—'Awamũ ore Jeju 'ga rerowiaaramũ juejue futat. Jeju 'ga orejara— 'jau 'gã 'ga upe.

A'eramũ 'ga 'gã nerawau 'gã pymĩaukaa 'y pe Jeju 'ga rer imũ.

⁶ 'Gã pymĩ re Paulo 'ga opo monou 'gã apyte'rarimũ. A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesage 'ua osou 'gã nupe. Ojepype ise ypyrauwe 'gã oje'eg amuteeramũ. Janeruwarete 'ga tee 'gã wereko poromũ 'gã moje'eg amuteeu ojekwaawukaa 'gã nupe a'eramũ futat. A'eramũ 'gã akou Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe. ⁷ Kwaiwete te kũima'e 'gã. Tusi te 'gã pytuna.

⁸ Peu Paulo 'ga muaprya jay moka'jama akou 'gã pype, Jeju 'ga mome'wau 'gã nupe. Judeu 'gã jatykaawa pype 'ga Jeju 'ga mome'wau 'gã nupe. Okyjawe'em oporogytau 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe.

—Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega muri janee rakue. “Anure nipo je tejemipyyrũmera 'ga monoi pẽ nupe, pẽnemiapesagera 'ga monoi pẽ nupe”, 'jau 'ga 'ũina janee rakue— 'jau Paulo 'ga imome'wau u'ama 'gã nupe. —A'eferupi tee 'ga 'ã 'awamũ 'ga muri futari imogou janee. 'Ga rera 'ã Jeju. 'Ga 'ã ae katu'ok werowiamũ— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe.

⁹ Aipo 'eramũ amumera 'gã 'ga rerowiare'ema. Niporenuwiweri 'gã 'ga ree.

—Awỹja sipo ajee poromũ Jejujamũ? Nia'wyrĩ nipo 'ga rerowiaara— 'jau 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga rerowiaara 'gã nowase.

Aipo 'eramũ Paulo 'ga oje'ega Jeju 'ga rerowiaara 'gã nupe:

—Pe'je iruukwe 'gã nui. Nuerowiari futari 'gã na'e— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe 'gã awau 'gã jatykaaw awi. Awau 'gã moromu'jawa 'og ipe. Tiranu 'ga peuwara 'gã mu'jara. Moromu'jawa 'og ipe 'ga awau 'gã mu'jau

wojere'emamũ futat. Ai'iwe nũ, ai'iwe nũ, ai'iwe nũ 'jau 'ga awau Jejuu 'ga mome'wau 'gã nupe, 'gã mu'jau 'ga ree.

¹⁰ Mukũja kwara Paulo 'ga imu'aa peu, 'gã mu'jau akou. A'eramũ Asia ywy pewara 'gã najuejue etee futat 'ga porogyta renupa. Judeu 'gã, judeue'ema 'gã 'jau. Tesirũmera 'gã we futat 'ga porogyta renupa.

Sewa 'ga ra'yra 'gã

¹¹ A'ere Janeruwarete 'ga opãjẽ mua Paulo 'ga upe. A'eramũ aeremi-apoe'ema apoukaa Paulo 'ga upe. ¹² A'eramũ 'gã amũ 'ua Paulo 'ga raity pe upe, taity peme'ri upe. A'erauwe 'gã erooi ippiraa ojero'wu ma'e 'gã karuara 'arimũ ippiraa. A'erauwe 'gã ojekatu'oka. Mama'eukwaawa rerekwara 'gã 'arimũ nanẽ 'gã erawau nũ. Tok ipppekau'i erawau inuga 'gã 'arimũ. A'erauwe mama'eukwaawa opoia 'gã nui. Janeruwarete 'ga opãjẽ mua Paulo 'ga upe poromũ iapoukaa 'ga upe.

¹³⁻¹⁴ A'eramũ judeu 'gã amũ nanẽ awau ekoete akou kwe pe. "Mama'eukwaawa simoit 'gã nui Jejuu 'ga rer imũ 'jau", 'jau ajaupe numiamũ. Sete 'gã pytuna. Sewa 'ga ra'yra 'gã. Mainana 'wyrriara 'ga futat Sewa 'ga. 'Ga ra'yra 'gã poromũ oje'eg ekoete Jejuu 'ga rer imũ mama'eukwaawa upe.

—Paulo 'ga oo Jejuu 'ga mome'wau oree jepi. A'eramũ ore Paulo 'ga remimome'ufera 'ga rer imũ oroje'ega pẽ nupe: Pe'je pejejepe'au 'gã nui—'jau 'gã mama'eukwaawa upe.

¹⁵ A'ere mama'eukwaawa je'egi etee 'gã nupe:

—Jejuu 'ga ore orokwaap. Paulo 'ga nanẽ ore ikwaapa nũ. A'ere ore pẽẽ norokwaawi—'jau mama'eukwaawa 'gã nupe. —Awýja te pẽẽ? NaJejuu 'ga rerowiaara rui pẽẽ—'jau etee mama'eukwaawa 'gã nupe.

¹⁶ A'eramũ mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'gã pyyka. A'eramũ futat 'gã nupãnupãnupãu 'gã naity monoronoroka. A'eramũ 'gã oka'jama jui. Typ. 'Gã ujãna jui. 'Gã muayrũrũmũ etee 'gã monou, mama'eukwaawa ojeupe 'gã je'egamũ.

¹⁷ A'e renuw ypyrauwe Efesu pewara 'gã okyjau ajemogyau.

—Peenup te Sewa 'ga ra'yra 'gã nera?—'jau 'gã ajaupe. —Jejuu 'ga rer imũ 'gã je'eg ekoetei mama'eukwaawa upe 'ea? A'ere mama'eukwaawa rerekwara 'ga 'gã naity monoronorogi etee 'gã nui 'gã nupãnupãu etee 'ea rai'i. Noje'eg ekoetei ae 'ga rer imũ—'jau 'gã ajaupe.

A'eramũ taetu 'gã okyjau Jejuu 'ga rer imũ oje'eg ekoete awi. Judeu 'gã, judeue'ema 'gã nefee okyjau ajemogyau nũ.

¹⁸ A'eramũ Jejuu 'ga rerowiaara 'gã 'ua ojemome'wau Paulo 'ga upe, kwaiwete.

—Ymã te noko oretyweramũ ikue 'ja. Mama'e tywera etee ore iapou ikue. A'ere ore 'awamũ ore poiri orotywera apo awi. Aruerowiar ore Jejuu 'ga 'awamũ arajemogyau—'jau 'gã 'ua ojemome'wau Paulo 'ga upe.

Peuwara 'gã nowase futat 'gã ojemome'wau.

¹⁹ Kwaiwete pãjẽa nanẽ Jejuu 'ga rerowiaa nũ. A'e 'gã futat awau ka'arana upe. Aipo ka'arana mama'e tywer are 'gã mu'jau. A'ere 'gã poiri mama'e tywera apo awi. A'eramũ 'gã ka'arana rerua imajatykau iapypyramũ. Mama'e tywer are amu'ewera rerua imonyogau.

A'ere 'gã tata monygi ippye. Fu iapyau inuga. Iapy re 'gã imomyawera repy mojopyrũmũ. Ka'arana repya sikwẽta miu ita 'ywope'ia. A'etea 'gã naeawyrũi futari oka'aranũ momyawer are.

²⁰ A'eramū Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā awau ojemomytuna ajemogyau. Kwaiwete te pājē 'gā Jeju'i 'ga rerowiaa. A'eramū futat 'gā mama'e tywera apo awi opoia. A'eramū 'gā nesakarera 'gā imokwasi'wau imome'wau ajaupe.

Aipo renupawe kwaiwete 'gā Jeju'i 'ga rerowiaa. A'eramū futat 'gā Jeju'i 'ga je'ega mokwasi'wau. Amunawa moymoyka. A'eramū futat Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā ojemomytuna kwaiwete.

Efesu pewara 'gā mara'neawet

²¹ A'ere Paulo 'ga 'ūina wea'aramū. “Marupi te je oi tekou nū?” 'jau 'ga 'ūina. Ojeupe tee futat oporogytau. “Masetoni ywy raapa pa je oi tekou kwy. Akaja pyu 'jau tewau kwy. A'e awi futat tewau Jerusareg ipe tewaēma 'jau kwy. Jerusareg ipe tekoteko'i re tewau Roma pe 'jau kwy”, 'jau 'ga 'ūina wea'aramū ojetee futat. Oo enune 'ga 'ūina wea'aramū ee nū. ²² A'eramū 'ga ojekoty'aawa 'gā na'ne imonou wenune.

—Pe'je iruukwe pejewau je renune Masetoni ywy pe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'ga pytuna 'gā oi, Timoteo 'ga Erasto 'ga retee.

—Au je reko'i ra'ne. Anure too pē newiri 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū Paulo 'ga peu akou.

²³⁻²⁴ Peu 'ga rekwaw ipe 'gā amū amara'neramū Paulo 'ga ree. Demetriu 'ga amara'neramū 'ga ree. Prata 'jawa apoara 'ga poromū Demetriuramū. Ita enyfu'gi are oporowyky ma'e 'ga. A'eramū 'ga futat 'o'gi'i apou. Maira'me a'agawa ro'ga 'jawewara 'ga iapou. Diana 'jawa 'gā maira.

Ojeupe Paulo 'ga Jeju'i 'ga mome'uramū aipo amunawa pewara 'gā amū Jeju'i 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā a'eramū opoia omaira rerowiar awi, Diana 'jawa rerowiar awi. A'eramū 'gā maira a'agawa ro'gi mure'ema ojeupe. A'eramū 'o'gi'i apoara 'ga, Demetriu 'ga amara'neramū Paulo 'ga ree.

²⁵ A'erauwe 'ga iapoara 'gā majatykau imua. A'eramū 'ga oporogytau 'gā nupe:

—Paulo 'ga 'ā jane porowykya nuapoukaru'jawi janee. Jane moka'aranūūukare'ema nipo 'ā 'awamū. Mama'e tywerete are 'ga 'auwara 'gā mu'ei. ²⁶ “Naeremiapoa rūi Janeruwarete 'ga”, e'i 'ā Paulo 'ga 'gā nupe. 'Agamū maira a'agawa ro'gi'i murukare'ema 'gā nupe jane wi. “Jarejuwarete 'ga te perowiat, Jeju'i 'ga retee”, 'jau 'ā Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe. A'eramū 'gā opoia kwaiwete Diana rerowiar awi. A'eramū 'gā Jeju'i 'ga etee futat erowiaa ajemogyau kwaiwete. Ymā we 'ā 'auwara 'gā Asia ywy pewara 'gā netee Diana rerowiar ajemogyau kwaiwete raku. A'ere 'ā 'awamū Paulo 'ga ruri 'au 'gā mu'jau omair are— 'jau 'ga 'gā nupe. —Mama'e tywerete are te 'ga 'gā mu'ei akou. ²⁷ Najuejue te 'ā jane jaremaira muorypa jepi. Ipojeupawuu ma'e futat ēē jepi. A'ere 'awamū 'gā poipawi ēē wi. Nuerowiaru'jawi 'gā Diana ēē 'awamū— 'jau Demetriu 'ga 'gā nupe. —Namuru'jawi 'gā 'awamū 'o'gi'ia jane wi. Jane moka'aranūūukare'ema nipo 'ā 'awamū. Opoipap 'gā 'awamū jui— 'jau Demetriu 'ga 'gā nupe.

²⁸ A'e renupawe imajatykapyrera 'gā amara'neramū ajemogyau Paulo 'ga ree. A'eramū futat 'gā wafukaita:

—Efesu pewara jane. Diana futat jane maira!— 'jau 'gā wafukaita ajemogyau.

²⁹ A'e renupawe 'gā nera erooi imuāina amunawa pype. A'eramū 'gā Paulo 'ga pytuna 'gā pyyka. Mukūja 'gā pyyka. Gaio 'ga pyyka Aristaku 'ga retee. Kwaiwete 'gā 'gā pyyka 'gā nerawau ajatykaaw ipe nū.

³⁰ A'erauwe Paulo 'ga 'jau 'gā nupe:

—Oo je teporogytau 'gā nupe— 'jau 'ga numiamū.

A'ere Jeju'i 'ga rerowiaara 'gã nomonoukari Paulo 'ga. ³¹ 'Wyrria'ri 'gã amũ Paulo 'ga jekoty'aawa. A'eramũ 'gã oje'ega monou 'ga upe:

—Ereo kasi ne— 'jau 'gã. —Erese kasi ewau peu 'gã nesaka ne— 'jau 'gã oje'ega monou 'ga upe.

³² A'eramũ 'gã ajatykau kwaiwete 'gã nee. Ojoywaema ekoete futat 'gã ajemogyau. Ikwaapare'ema 'gã we futat ojoywaema ekoete futat ajemogyau.

³³ A'ere judeu 'gã amũ 'jau Aresãri 'ga upe:

—Ere ewau eporogytau 'gã nupe, 'gã nowase katy a'i kũi— 'jau 'gã 'ga upe.

A'erauwe 'ga opo mowyri 'gã nupe 'gã momika numiamũ. A'ere 'gã 'ga kwaaw ire nuapyakai futari 'ga je'eg are.

³⁴ —Judeu 'ga tee ra'e— 'jau etee 'gã ajaupe.

A'eramũ ojero'waro'wau etee futat wafukaita 'ga upe.

—Efesu pewara futat ore. Diana futat te 'ã oremaira— 'jau etee 'gã 'ga upe.

Tuas ora poromukuran 'gã ajamueu wafukaita.

³⁵ Poje 'wyrriara 'ga remiayuwa 'ga 'ua oje'ega 'gã nupe:

—Pe'je pejepika— 'jau 'ga 'ua 'gã nowase.

A'erauwe 'gã opika.

—Aipo peapo awi— 'jau 'ga 'ua 'gã nupe. —Efesu pewaramũ jane futat te 'ã najuejue etee futat sajejuka Diana eẽ rog are— 'jau 'ga 'gã nupe. —Jane futat 'ã eẽ ree ojejuka ma'ea. Aipoa 'ã 'gã najuejue etee ikwaapa— 'jau 'ga 'ua 'gã nupe.

A'eramũ futat 'gã opika.

—Ymã te 'ã Diana 'agawa ruri u'aa janee ywag awi rakue. A'e are 'ã jane jejukai najuejue etee futat— 'jau 'ga 'ua 'gã nupe. ³⁶ —A'eramũ pẽẽ aipo apowe'em. Najuejue etee futat 'ã jane iapoi. A'eramũ pẽẽ pejepika. Enupa etee pejemogyau— 'jau 'ga 'ua 'gã nupe.

³⁷ —A'ere 'ã ko 'gã kũima'e 'gã perut ekoete 'au rai'i. Nakurawi agawewi 'gã 'ã janemaira. Namunarũ agawewi 'gã 'ã mama'e are. A'etea 'gã 'ã perut ekoete rai'i— 'jau 'ga oje'ega 'ua 'gã nupe.

³⁸ —Tene Demetriu 'ga oi oporogytau 'wyrriara 'ga upe— 'jau 'ga 'gã nupe. —Maran gatu nipo 'ga mama'e tywera mũ apowe'em 'ga upe rai'i. Tene 'ga oi oporogytau 'ga upe. Nanuara niapoawi 'au— 'jau 'ga 'gã nupe.

³⁹ —'Gã nupe pejeporogytaweramũ pekwap 'wyrriara 'gã nowase tãmẽjẽ pejeporogytau 'gã nupe— 'jau 'ga 'ua 'gã nupe. —Naeporogytaawa rũi te 'ã 'au. A'eramũ pẽẽ pejewau peu 'wyrriara rowase pejeporogytau— 'jau 'ga 'gã nupe. ⁴⁰ —Kasi a'e pe jane'wyrriararete 'ga amara'neramũ jane ree ne— 'jau 'ga 'gã nupe. —“Imara'ne nipo 'gã je ree. Je ago'o te 'gã”, 'jau nipo 'ga janee— 'jau 'ga 'gã nupe. —“Nafutari 'gã je rena 'wyrriaramũ ojeupe ra'e”, e'i nipo 'gã janee. “Ajepeja 'ga te 'gã afutat 'wyrriaramũ ra'e”, e'i nipo 'ga janee. Ai'i te 'ã pejup pejeafukaita ekoete— 'jau 'ga 'gã nupe.

⁴¹ Aipo 'erauwe 'ga peuwara 'gã mokwasi'wau, 'gã monou 'gã 'wyr ipe nũ. A'eramũ futat 'ga 'jau 'gã nupe:

—Pe'je pejewau pejeje'wyr ipe nũ— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'eramũ futat 'gã awau.

20

Jeju'i 'ga rerowiaara 'gã nesaka 'ga ataawet

¹ Aipo teepaw ire Paulo 'ga oje'ega monou Jeju'i 'ga rerowiaara 'gã nupe:

—Pe'je pejeju'a 'au. Taporogyta pẽ nupe 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe.

A'erauwe Jeju'i 'ga rerowiaara 'gã jatyka'i 'ga ree kwaiwete.

—Ko je oi tekou pē nui. Masetoni wyy pe je oi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tepytuna 'gā newiri je oi. Peu ako je 'gā monoi ai'i. A'eramū je tewau 'gā newiri— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pe'je pejejemogyau Jejuī 'ga rerowiaa. Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne— 'jau Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe.

Aipo 'e re 'ga awau 'gā nui opytuna 'gā newiri. ² Awau 'ga Masetoni wyy raapa, awau akou oporogytau amunaw ipewara 'gā nupe. Amunawa moy moyka akou Jejuī 'ga mome'wau. A'erauwe futat Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ajemogyau worrywamū 'ga ree. Paulo 'ga awau akou 'gā mojemogyppygukaa Jejuī 'ga ree. Kwaiwete te 'gā norywamū Jejuī 'ga ree, 'ga rerowiaa.

—Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne— 'jau Paulo 'ga akou 'gā nupe amunawa moyka.

Kwe pe futat awau akou imome'wau 'gā nupe 'gā maku'iu. Awau Akaja wyy upe owaēma. ³ Peu 'ga opytau. Muapyr etee 'ga jay moka'jama. A'eramū 'ga o'wya Siria wyy pe numiamū. A'e pype 'ga judeu 'gā ojee miewera renui. A'eramū 'ga awawe'em peu. Ojewya etee 'ga 'ua Masetoni wyy pe nū.

⁴ A'eramū peuwara 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū 'ua 'ga rupi. Sopatro, Aristaku, Segūtu, Gaio, Timotea, Tikiku, Trofimū. Mīmera 'gā 'ua Paulo 'ga rupi. Sopatro 'ga Pereja pewarera 'ga. Piru 'ga 'ga ruwa. Aristaku 'ga, Segūtu 'ga Tesarūn ipewarera 'gā. Gaio 'ga Teripe pewarera 'ga. Tikiku 'ga, Trofimū 'ga Asia wyy pewarera 'gā. Mīmera 'gā 'ua 'ga rupi.

Asia wyy raapa 'gā awau. Awau 'ga owaēma Firiposi 'jaw ipe. Pe awi 'gā awau Paulo 'ga renune. ⁵ Troate 'jaw ipe 'gā awau. Peu 'gā Paulo 'ga rapesaka.

Firiposi 'jaw ipe Paulo 'ga opytau je rete, Lukaramū. Firiposi 'jaw ipe ore rekoramū owaēma mani'oko'o jopype'ema 'wawa maraka upe. Ikwaw ire ore arawau yaru pype aru'aa. ⁶ Sīku oroser ire orowaēma Troate 'jaw ipe 'gā nupe. Orojenune oo ma'efera 'gā nekoa arawau nū. Majepi tee morowykye'ema magwapa Troate 'jaw ipe arajemogyau.

⁷ Morowykye'ema piara rupi Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ajatykau 'og ywate pype ore ree. Orojemi'waa ra'ne. Orojemi'wapaw ire Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe. Kwet kwet kwet. Morogyta tee'ia miamū 'ā iporomuku omome'uramū.

—A'erauwe futat je porogytapawi. Ai'iwe te 'ā je oi nū— 'jau 'ga 'gā nupe.

Awau pyajeaje katu. ⁸ Kwaiwete te 'gā tata mogyi imonyka orjee.

⁹ A'eramū kunumūū 'ga amū 'ūina wapyka 'okwar ywate 'arimū 'ga porogyta renupa. Eutiku 'ga 'ūina wapyka wapykau Paulo 'ga je'eg are. Poje nipo 'ga woepyjamū. A'eramū 'ga osea. Paulo 'ga je'ega 'ga mopeyita. A'eramū 'ga osea rakue. Poje 'ga awau wopopenamū 'okwar ywate rupi. Tii too. A'eramū futat 'ga awau amanūmū. A'eramū ajatyka ma'e 'gā awau ojypa 'ga resaka.

—Tyy. Amanū futat 'ga ra'e nū'ū— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁰ A'erauwe Paulo 'ga awau ojypa 'ga resaka.

—Pejemuaēm awi 'ga ree— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

A'eramū Paulo 'ga 'ga mana anuruka. A'erauwe 'ga oferapa 'gā nupe.

¹¹ 'Ga feraw ire 'gā ojeupia awau nū, 'og ywate pype nū. Ojeupir ire Paulo 'ga mani'oko'o'i pyyka imo'jamo'jau orjee ore moyka. A'eramū futat ore orojea'aramū Jejuī 'ga manūawer are. A'ere Paulo 'ga oporogytau nū. Kwet kwet kwet ku'em.

¹² Awau aku'emamū. A'erauwe 'gā okwasi'wau. Awau 'gā ajemogyau oje'wyr ipe. Amanū ma'efera 'ga rerawau 'ga 'wyr ipe.

—Ekoay 'ga 'ua u'aa amanūmū ore ko. 'Okwar ywate rupi 'ga oi u'aa ore ko— 'jau 'gā aipo kunumūū 'ga pytuna 'gā nupe. —A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi ko nū— 'jau 'gā imome'wau 'gā nupe.

A'eramũ 'gã aku'iramũ ajemogyau 'ga ree.

¹³ Ku'emamũ Paulo 'ga oje'ega oree:

—Pe'je iruukwe nũ. Yar ipe pekwap. Je wyyri too 'jau— 'jau 'ga oree.

A'erauwe ore jejagi yar ipe arawau Asosi 'jawa amunaw ipe.

—Asosi pe ki je rapesak pejepe— 'jau 'ga oree.

A'eramũ Paulo 'ga awau wyyri. ¹⁴ Peu Paulo 'ga orojeupe 'ga waẽm ire ore arawau aipo awi. A'eramũ 'ga awau yar ipe ore rupi. Arawau orowaẽma Mitilene 'jawa amunawa upe. Arawau orojekokaipa etee peu. ¹⁵ Kamẽsiete te oroiã jui nũ. Ai'iwe ore orokwapa 'ypõ'õũũ pyu, Kiosi 'jawa 'ypõ'õũũ pyu. Ai'iwe ore orokwapa 'ypõ'õ mũ pyu nũ, Samosi pyu nũ. Imuapyra 'ara rupi ore arawau orowaẽma Miretu 'jawa jemiãr ipe. Peu futat ore orojekoka. Peu futat aru'jãu oropytau. ¹⁶ A'eramũ Paulo 'ga 'jau oree:

—Efesu pe jane nipyta. Janera'nẽ jane jarekou. Kasi jane jarejatykaawa maraka nipygyi ne— 'jau 'ga oree. —Jerusareg ipe sawaẽm tãmẽjẽ 'jau, maraka renunewe 'jau, a'e te je 'ã— 'jau 'ga oree.

A'eramũ 'ga a'eramũ wa'nẽnamũ ajemogyau maraka are.

Paulo 'ga 'eawet

¹⁷ Miretu 'jawa amunaw ipe owaẽm ire Paulo 'ga oje'ega monou Efesu pe, Jeju 'ga rerowiaara 'gã 'wyyriara 'gã nupe: “Pe'je pejejuã je pyri. Taporogyta pẽ nupe 'jau”, 'jau 'ga oje'ega monou 'gã nupe.

¹⁸ A'erauwe 'wyyriara 'gã nuri oporogytau Paulo 'ga upe:

—Pẽẽ 'ã jejekoty'aawa. Asia wyy pe je waẽm ypyrauwe ako je kwaap pejepe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

¹⁹ —Je 'ã Jeju 'ga reminofera te. Jeporowykya 'ã Jeju 'ga mome'ua tee futat ako pẽ nupe ai'— 'jau 'ga 'wyyriara 'gã nupe. —Tejaa'wau ako je 'gã nee otywera 'gã etyge'emamũ ai'i. Ma'eramũ te 'gã nopoiri otywer awi nũ, 'jau je tekou tejaa'wau 'gã nee ai'i.

—Judeu 'gã ako afuweramũ je ree ai'i. “Sijuka 'ga 'jau”, 'jau ako 'gã jee ai'i. A'e are nanẽ ako je te'arasigamũ tekou ai'i nũ. “Kũima'eeteetea je”, 'jawe'em ako je tekou ai'i. Jeju 'ga te je amome'u 'gã nupe ai'i numiamũ. Tejerowiarape'ema futat ako tejee ai'i. A'ere ako 'gã je juka are etee 'gã fuweramũ ai'— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe. ²⁰ —Pẽ nupe nanẽ ako je Jeju 'ga mome'wau'jau'japa pẽnog ipe tekou pẽ nupe ai'— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe. —'Gã jatykaaw ipe nanẽ ako je 'ga mome'wau tekou 'gã nupe ai'— 'jau 'ga 'gã nupe.

²¹ —Judeu 'gã nupe, judeue'ema 'gã nupe. Mĩmera 'gã nupe ako je Jeju 'ga mome'wau ai'i. “Pejetywer awi pepoit. Pe'je pejejemogyau Jeju 'ga rerowiaã. Janeraretea 'ga. A'eramũ pẽẽ 'ga rerowiaã”, 'jau je ako pẽ nupe 'ga mome'wau ai'— 'jau Paulo 'ga u'ama 'wyyriara 'gã nupe oporogytau.

²² —A'ere 'awamũ je oi Jerusareg ipe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea e'i jee: “Jerusareg ipe ekwap”, e'i jee. A'eramũ je tewau Jerusareg ipe 'awamũ. A'ere je nakwaawi 'gã tejerekoa. Ma'ja katu nipo 'gã wapo peu jee? Maran gatu nipo “gã je rerekoi?— 'jau 'ga 'gã nupe u'ama.

²³ —“Peu nipo 'gã nee pygyi”, e'i Janeruwarete 'ga 'Agesagea jee je rekoramũ. A'eramũ nipo 'gã je pofaa je monou je munepa je mu'ama moromunepawa pype. Janeruwarete 'ga 'Agesage te 'ã e'i jee je rekoramũ. Amunawa upe je waẽmauwe, amunawa upe je waẽmauwe 'jau 'ã 'ga 'Agesagea jee— 'jau Paulo 'ga u'ama imome'wau 'gã nupe. ²⁴ —A'ere 'ã ae 'ga rerowiaaramũ nokyje'uweri te amanũ awi. A'eramũ nipo je teporowyky moyka futat. Jejararete 'ga te 'ã, Jeju 'ga oporowykya wapoukat jee. A'eramũ je 'ã teporowyky mateepaw are etee futat tejea'aramũ. Morogyta esage

mome'ua etee futat 'ā jeporowykyā. Ma'eramū je 'ā "pe'je pejepoia pejetywer awi", je 'i tekou 'gā nupe. "Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane katu'ok jaretywer awi janepoiriweramū", 'jau je 'ā tekou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

25 —Pē pype tekou pē mu'jau Jejui 'ga porogytafer are ikue. 'Ga porogytafera peenup, 'jau je 'ā tekou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama. —A'ere nipo 'awamū naje resagu'jawi pejepe nū. 26 Jejui 'ga je ako imome'wau pē nupe ikue. A'eramū pēē 'ga rerowiare'em ire pēē te futat pejereko tywerukaa 'ga upe. 27 'Ga remifutara je 'ā imome'wau pē nupe. Wemifutara pēē iaporamū Janeruwarete 'ga aku'iramū pē nee, 'jau je ako pē nupe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

28 —Pēē 'ā 'awamū 'wyririamū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'ā pē mogyau 'wyririamū 'gā nupe. A'eramū pēē pejejekukau esage 'gā nee— 'jau Paulo 'ga 'wyrira 'gā nupe. —Sā'ā ae jejuka esage weymawa karupa'mī are. Nan tee futat pēē pejejekukau esage 'gā nee. Janeruwarete 'ga 'ā wa'ya 'ga mua ijukaukaa janee rakue. A'eramū 'ga 'ā 'agamū janetywera moia jane wi. 'Ga manū'em ire amunipo 'ā 'ga janetywera nomoiri futari jane wi. Werowiaaramū 'ga jane pireita janetywer awi. A'eramū 'ga a'eramū janejaramū akou. 'Ga 'ā pē mogyau 'wyririamū werowiaara 'gā nupe. A'eramū ki pēē pejejekukau esage 'gā nee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama.

29 A'eramū Paulo 'ga 'jau 'gā nupe:

—Akwaap je. Je o re nipo i'me ma'e 'gā amū nuri o'meramū pē nupe. "Je te je rerowiat pejepe", 'jau nipo 'gā pē nupe. "Perowiar awi Jejui 'ga", 'jau nipo 'gā pē nupe. Pē mu'jau 'me nipo 'gā nuri. Jejui 'ga rerowiar awi pē momoirukar are afuweramū. Miara 'jawe aipo 'gā. Sā'ā 'miara jemuaēme'ema pēneymaw are. Nan tee futat 'gā najemuaēmi pē nee. Jejui 'ga rerowiar awi pē momoirukaawamū te 'gā nuri. A'eramū pēē pejejea'gwau nanuar awi.

30 A'ere nipo anure pēē mū we futat pē'me pejejaupe pejejomojo'okawamū— 'jau 'ga 'gā nupe. 31 —A'eramū ki pēē pejejea'gwau i'me ma'e 'gā nui. Muapya kwara je ako imagwapa tekou pē pype, Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. "Pe'je Jejui 'ga rerowiaa pejeojere'emamū. Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne. I'me ma'e rerowiare'emā", 'jau je ako pē nupe ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau. —A'etea pēē mū 'gā 'me are pejeapyakau. A'eramū je a'eramū tejaa'wau pē nee. Au'jeteramū je 'ā tekou pē mu'jau. A'jea futat jeremimome'ua. Perowiar awi i'me ma'e 'gā— 'jau 'ga 'gā nupe.

32 —Awamū je pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe. Tojejuka 'ga pē nee 'jau. A'eramū pēē 'ga je'ega renupa pejemogyau. Tepē poat 'ga 'jau, werowiar are 'jau. Wemiayuwa upe 'ga mama'e esage monou. A'eramū nipo 'ga imonou pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. 33 —Je 'ā je kwaap katu pejepe. Je 'ā, "ka'aranūūa pemut ape jee", na'ea'uwēri tekou pē nupe. "Mama'ea pemut amū jee", 'jawe'em je 'ā pē nupe. 34 Je te futat teporowykyau tekaraemā are. Tepyutuna 'gā karaemā muawamū nanē je 'ā je te futat teporowykyau tekou. "Pemut ape jee. Mama'ea pemut amū jee", na'ei je 'ā tekou pē nupe. Je te futat 'ā tekou teporowykyau— 'jau 'ga u'ama 'gā nupe.

35 —A'eramū pēē nanē nan tee futat iapou— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe. —A'e are je 'ā pē mu'jau: "Pe'je jeporowykyau mama'e muawamū pejejeupe, pejepytuna 'gā nupe nanē mama'e mua nū", 'jau je ako pē nupe ikue. Ymā te 'ā Jejui 'ga 'i rakue: "Jarejeupe mama'e muramū janeku'iramū jarejemogyau. A'ere jane 'ga amū upe mama'e monoramū te janeku'iteramū", e'i 'ā Jejui 'ga rakue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

³⁶ Oporogytapaw ire Paulo 'ga wapyka wenupy'āu Jeju 'ga rerowiaara 'gā netee, oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

³⁷⁻³⁸ A'erauwe 'gā 'jau ajaupe:

—Oo futat 'ga jane wi— 'jau 'gā ajaupe.

A'erauwe futat 'gā ajaa'wau 'ga ree kwaiwete. Ojoo'opaw ire 'gā Paulo 'ga mana. Ojomoyka 'ga mana. 'Ga mamaw ire 'gā 'ga rerawau yaruu pe ejaa.

21

Jerusareg ipe Paulo 'ga oawet

¹ Yaruu pype aru'ar ire Paulo 'ga 'jau ywya'marimūwara 'gā nupe:

—Ko ore ruri— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

A'erauwe ywya'marimūwara 'gā je'egi oree:

—'Wei. Pe'je 'wei— 'jau 'gā oree.

Oroia ore oroyaapayayau arawau. Arawau orowaēma Kosi 'jawa 'ypō'ōū upe. Peu ore oropytau. Ai'iwe ore oroia nū. Arawau Rodes 'jawa jemiar ipe orojekokaipa. A'ere oroia arawau nū. Patara 'jawa amunaw ipe arawau orojekoka. Peu futat aru'jāu yaruu awi. ² A'eramū ore Fenisia wyy pe oo ma'e yaruu pype ete aru'aa nū. Oroia nū. Arawau ore arakou 'y wyyri'i etee futat.

³ Arawau 'ypō'ō mū resaka. Sipiri 'jawa resaka.

—Mīnamū 'ypō'ōū reni ra'e kūi— 'jau ore arajaupe.

A'erauwe ore imoyaawi orokwapa 'ypō'ōū pyu. Orokwapa etee futat 'ypō'ō atykupe katy. Arawau ore kwe katy ka'arete katy, Siria wyy katy. Arawau orowaēma ka'a wyyra upe nū. A'eramū arawau orowaēma Tiro upe. Arawau ore Tiro pe orojekoka. Peu futat aru'jāu yaruu awi. Yaruu jara 'gā karaemā 'gā enū'ēnamū ore arawau kwe pe amunawa momyrūmū. ⁴ Arawau Jeju 'ga rerowiaara 'gā amū nekoaa. A'eramū ore arawau arajemogyau Jeju 'ga rerowiaara 'gā nog ipe. Majepeja morowykye'ema magwapa arajemogyau peu Jeju 'ga rerowiaara 'gā pyri. Peuwara 'gā, Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'jau Paulo 'ga upe:

—Ereo awi Jerusareg ipe. 'Au etee eko ore pyri— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'eramū 'gā 'jau 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga 'Agesagea oje'ega oree ai'i: “Paulo 'ga nipo 'gā peu nuerekoarū”, e'i 'ga 'Agesagea oree ai'i. A'eramū ore eneo futare'ema— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'ere Paulo 'ga 'i etee:

—Oo futat je— 'ga 'i etee.

⁵ Arawawa upe iwaēmamū ore arawau nū, yaruu pype aru'aa nū. Kwaiwete peuwara 'gā awau oreo resaka wemireko 'gā netee, wa'yra 'gā netee. A'eramū ore 'yisiga pype aruapyka orojenupy'āu oroporogytau Jarejuwarete 'ga upe, yaruu pype aru'ar enune.

⁶ Jarejuwarete 'ga upe oroporogytapaw ire Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Orojoir ore— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe ore aru'aa oroia. Oreo resaka 'ut ma'efera 'gā nanē ojewya awau oje'wyr ipe nū, ore ir ire nū.

⁷ Tiro 'jaw awi ore arawau orowaēma Tolemaita 'jawa upe. Peu ore Jeju 'ga rerowiaara 'gā amū nekoaa nū. A'eramū ore peu arajemogyau 'gā pyri. Kaarup. Majepei tee oroser ire aru'aa yaruu pype nū. ⁸ Ai'iwe ore oroia nū. Arawau ore orojekoka Sesaria pe. Peu ore aru'jāu yaruu awi. A'eramū futat ore aru'aru'jape'ema yara pype.

Orojekog ire ore arawawayayau Filipe 'ga rog ipe oropytau. Jeju 'ga porogyta mome'wara 'ga Filiperamū. Jerusareg ipe Filipe 'ga rekoramū Jeju 'ga remimonofera 'gā 'ga mogou imen manū ma'e 'gā nupe kumi monoaramū

rakue. Aipo 'ga Filipe 'ga rog ipe arawau oropytau. ⁹ Irūpāwē Filipe 'ga ra'jyra. Kūjāmukua juejue 'ga ra'jyra ajemogyau. Janeruwarete 'ga porogyta mome'wara 'gā te 'ga ra'jyra nanē nū.

¹⁰ Filipe 'ga rog ipe oropytawai. Peu ore rekoramū kūima'e 'ga amū 'ua owaēma oree. Agapu 'jawa 'ga 'ua owaēma oree Filipe 'ga rog ipe. 'Ga nanē futat Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara nū. Judeja ywy awi 'ga 'ua.

¹¹ Owaēm ppy we Agapu 'ga opajajamū Paulo 'ga ku'afaawa ppyka. Ojepofaa, ojepyfaa ipyu. Ojepofar ire 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—“Nan nipo 'gā 'ga pofari Jerusareg ipe”, e'i Janeruwarete 'ga 'Agesagea imome'wau jee— 'jau 'ga Paulo 'ga upe. —A'eramū nipo 'gā nan futat ene rerekou. A'ere nipo 'gā ene monou, judeue'ema 'gā po pe ene jukaawamū— 'jau Agapu 'ga imome'wau Paulo 'ga upe.

¹² A'e renupawe ore 'jau Paulo 'ga upe:

—Soo awi ajee Jerusareg ipe— 'jau ore 'ga upe.

¹³ A'ere Paulo 'ga 'i etee oree:

—Pe'je pejepika pejemogyau. Pejoo'o awi pejemogyau. Je mu'arasig etee te pejepe nanamū. Oo futat je. Tene 'gā je pofari. Tene 'gā je jukai. Nakyjea'uweri ae 'ga rerowiaaramū nanuar awi— 'jau etee Paulo 'ga oree. —Jeju'i 'ga te 'ā jejararetea. 'Ga te 'ā je mono peu. A'eramū je tekyjawe'em temanū awi— 'jau etee 'ga oree.

¹⁴ Simojeropytaukat 'ga 'jau, 'jau ore oroje'ega 'ga upe numiamū. A'ere 'ga nore mojerowiari etee. A'eramū ore 'jau arajaupe:

—Tene ajee 'ga oi. Janejararete 'ga te afutat 'ga oa ra'e— 'jau ore arajaupe.

¹⁵ Peu arakorako'i re ore orokaraemā mogatyrūmū. A'ere ore arawau Jerusareg ipe. Ywyrī futat ore arawau a'eramū futat. ¹⁶ Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā amū awau ore rupi. Sesaria pewarera 'gā amū awau ore rupi. Jerusareg ipe orowaēm ire ore rupi oo ma'efera 'gā futat ore rerawau Menasō 'ga rog ipe, Sipiri pewarera 'ga rog ipe. Aipo 'ga, Menasō 'ga, Jeju'i 'ga rerowiaar ymanera futat. A'eramū ore arajemogyau 'ga pyri peu.

Tiago 'ga pyri Paulo 'ga oawet

¹⁷ Jerusareg ipe orowaēm ppy we ore arawau Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā nesaka. Ore resakawe 'gā aku'iramū ore ree. Ai'iwe Paulo 'ga ore rerawau Tiago 'ga resaka. Peu Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā ajatykau kwaiwete Tiago 'ga pyri. ¹⁸ Peu ojeupe ore waēmamū Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā ore rapeje'ega:

—Tepeko?— 'jau 'gā oree.

—Wei. Ore rekoi 'wei— 'jau Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe.

¹⁹ A'ere aruapeje'eg ire Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe, wekwawera mome'wau 'gā nupe:

—Kwe pe ako ore oi judeue'ema 'gā nupe Jeju'i 'ga mome'wau ikue. A'eramū kwaiwete 'gā ajemogyau Jeju'i 'ga rerowiaa ai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

Wekwawera mome'waupap 'gā nupe.

²⁰ A'e renupawe 'gā 'jau Paulo 'ga upe:

—A'jea futat 'ā Janeruwarete 'ga resageramū ai' kūi. 'Aga morogyta 'ā ae muoryp ai' kūi— 'jau 'gā 'ga upe.

—Au nanē kwaiwete judeu 'gā Jeju'i 'ga rerowiari nū. A'ere 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee iapoi we ajemogyau— 'jau 'gā imome'wau Paulo 'ga upe. ²¹ —A'ere kwe pewara 'gā nuri o'meramū 'gā nupe rai'i. “Paulo 'ga oo akou kwe pewara 'gā judeu 'gā mu'jau tyweruu akou”, 'jau 'gā 'ua ajaupe rai'i— 'jau 'gā imome'wau Paulo 'ga upe. —“Pepoit Moisesi 'ga remimu'efer

awi”, e'i Paulo 'ga awau akou 'gā nupe. “Pemojewag awi pejeja'ya”, e'i nanē 'ga akou 'gā nupe nū, 'jau 'gā 'ua imome'wau ajaupe rai'i. “Jarejemiapo awi pepoit”, e'i 'ga akou judeu 'gā nupe, 'jau 'gā 'ua ajaupe rai'i— 'jau 'gā imome'wau Paulo 'ga upe.

22 —A'ere nipo 'gā 'au ene rut ene waēma kwaawi ra'e. Maran aje jane iapoi 'gā nupe 'awamū ene rerowiarukaawamū 'ū?— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

23 —Nan epao 'awamū 'gā nupe. 'Au irūpāwē 'gā nuwi, ore orojesakut Jarejuwarete 'ga upe 'jara 'gā. Jarejuwarete 'ga upe 'gā jekatu'ogi u'eawer imū futat. 24 A'eramū ene nanē ewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'gā nupi— 'jau 'gā Paulo 'ga upe. —Peu ene nanē ejekatu'oka Moisesi 'ga remimu'eawer imū Jarejuwarete 'ga upe. A'ere ene ka'aranūū monou mainana 'ga upe, 'gā pinawera mepyau 'ga upe 'jau. A'eramū nipo judeu 'gā ojomoyka ikwaapa— 'jau 'gā 'ga upe. —“Na pa je 'ga Moisesi 'ga jaremu'eawer imū etee futat iapoi akou ra'e”, te'i 'gā ojomoyka ikwaapa 'jau. “A'etea pa 'gā i'me oree rai'i nū”, te'i 'gā ajaupe 'jau— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

25 —Judeuramū jane iapopawi Moisesi 'ga jaremu'eawer imū. A'ere judeue'ema 'gā nanarūi— 'jau 'gā imome'wau Paulo 'ga upe. —Ymā te ore ka'arana monoi ikwasiaa 'gā nupe ikue. “Nan tee ki peapo”, 'jau ore imonou ikwasiaa ka'aran are 'gā nupe ikue.

—“Pe'u kasi maira'me a'agawa upe eroopyrera kumia ne. Wyra rya ki pemonykyt jui. Wy monykyr ire etee ki miaro'o peeyt i'wau. Pe'u kasi wya ne. Wy monykyre'ema nanē pēē i'wawe'em nū. Kūima'eramū ae ajuemireko are akowe'em. Kūjā nanē nū. Ojomen are akowe'em. Omena etee futat erekou. Ae nanē wemirekoa etee futat erekou nū”, 'jau ore ikwasiaa imonou 'gā nupe ikue— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

26 Ai'iwe Paulo 'ga awau irūpāwē 'gā nupi. A'eramū 'gā juejue ojekatu'oka Jarejuwarete 'ga upe Moisesi 'ga je'eger imū. A'ere awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporogytau mainana 'ga upe.

—Morowykye'ema mū magwaw ire ore jekatu'opawi. A'eramū ki ene wyra amū iapisau iapyau oree juejue. Je tamepy orojee ene upe 'jau— 'jau 'ga mainana 'ga upe.

Paulo 'ga pyykawet

27 Morowykye'ema teepap ja'wyja'wyrāmū Paulo 'ga awau osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'e pe judeu 'gā amū 'ga resaka, Asia ywy awi 'ut ma'efera 'gā 'ga resaka. A'e 'gā Paulo 'ga pyyka 'ga ku'a are. 28 'Ga pyyg ire 'gā 'ga reruafukaita 'ga rerekou:

—Pe'je pejejua 'ga pyyka ore pyri. Koa kūima'e 'ga pyyka ore pyri. Kwe pe 'ga oi 'gā mu'jau tywet rakue— 'jau 'gā 'gā nupe. —“Peapo awi Moisesi 'ga remimu'efer imū”, e'i 'ga 'gā nupe rakue. “Judeu 'gā nia'wyri”, e'i 'ga rakue. “Janeruwarete 'ga mogytaawa nia'wyri”, e'i 'ga rakue— 'jau futatee 'gā 'gā nupe. —A'ere 'ga 'ā 'awamū judeue'ema 'gā neruri erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe— 'jau 'gā 'ga rerekou eruafukaita 'gā nupe. —Judeue'ema 'gā ae nuerurarūi Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. A'etea 'ga werut 'gā 'au— 'jau 'gā 'ga reruafukaita erekou.

29 Jerusarega momyrūaw ipe 'gā Paulo 'ga resaka rai'i. Judeue'ema 'ga amū 'ga rewiri ekoramū rai'i. Efesu pewara 'ga, Trofimū 'ga akou 'ga rewiri rai'i. A'eramū 'gā nesakarera 'gā Paulo 'ga resaka Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe.

—Judeue'ema 'ga nipo 'ga werut erosou— 'jau 'gā ajaupe.

Nuesagi agawewi 'gā judeue'ema 'ga amū 'ga pyri. A'etea 'gā aipo 'jau ajaupe. A'eramū 'gā a'eramū Paulo 'ga pyyka eruafukaita erekou.

³⁰ Aipo 'gā 'eramū tesirūmera 'gā 'ua ajatykau 'ga ppykarera 'gā poaa Paulo 'ga ree. 'Ga rerawau eroyryryyka enuēma ukupepe. 'Okwara rawopytyma 'ga wi.

A'erauwe 'gā wafukaita ajaupe:

—Pe'je pejejua. Sijuka 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe.

³¹ A'ea kūima'e 'ga amū enupa. A'eramū 'ga ujāna jefaruu piara rupi.

—Ejot. Ekoay nipo 'ā 'gā ajuapisau 'ja— 'jau 'ga awau jefaruu 'ga upe.

³² A'erauwe jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga jefaruu 'gā majatykai erawau. A'erauwe jefaruu 'gā nuri ujāna. Peu we 'gā jefaruu 'gā nesaka. A'erauwe 'gā pōiri Paulo 'ga nupā awi.

³³ A'erauwe jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga oi Paulo 'ga rerowyka 'ga ppyka. A'erauwe 'ga 'i jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je pejejua 'ga pofaa itaju pyu— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga pofaa. Mukūja itaju pyu 'ga pofaa.

'Ga pofar ire 'wyrīara 'ga 'jau Paulo 'ga nupāarera 'gā nupe:

—Awŷja 'ga ki 'ei? Ma'ja 'ga iapou ra'e ki 'ei?— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁴ A'ere 'gā afukafukai ekoete tee futat waewaemamū. A'eramū 'gā ik-waape'ema. A'erauwe jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga je'egi:

—Pe'je 'ga rerawau jareje'wyr ipe— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

³⁵⁻³⁶ A'erauwe 'gā 'ga rerawau oje'wyrā 'og ywate pe. 'Og ywate jeupiawa upe Paulo 'ga rerowaēm ja'wyrā'wyrāmū mytuna 'gā 'ua ujāna jefaruu 'gā newiri wafukaita:

—Pe'je sijuka futat 'ga— 'jau mytuna 'gā 'ua jefaruu 'gā nepejāna.

A'erauwe jefaruu 'gā Paulo 'ga rupia. Wam. Ojasi'y'warimū 'ga rerawau 'ga rojeupia.

'Gā nupe Paulo 'ga 'eawet

³⁷ Werose ja'wyrā'wyrāuwe Paulo 'ga oje'ega jefaruu 'wyrīa'ri 'ga upe:

—Tene je je'egi enee ra'ne. Toporogyta enee 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

—Kuu. Jeje'ega futat nipo ereapo ki sa? ³⁸ Nuapoi sipo 'ga jeje'ega pa, a'e naje 'ā re'ā— 'jau jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga 'ga upe. —NaRoma 'wyrīararete muearera rūi nipo ene ki sa? 'Awamue futat ako Egitu wyy pewarera 'ga aparupisi ma'efera 'gā nerooi 'wyrīara mēue ai'i. Kwaturu miu aparupisi ma'efera 'gā 'ga erawau ai'i— 'jau 'ga imome'wau Paulo 'ga upe. —Amunawe'em ipe ako 'ga 'gā nerawau 'wyrīara mēue akōjai'i. Na'efera rūi nipo ene ki sa?— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

³⁹ —Naani nū'ū. Judeua te je nū'ū. Tarsu pe te je 'ari ikue. Sirisia wyy pe te Tarsu ruwi nū'ū. Tuwīuu te aipoa Tarsua— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'wyrīa'ri 'ga upe. —Tene je je'egi 'gā nupe— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gā 'wyrīa'ri 'ga upe.

⁴⁰ —Nai'i— 'jau 'ga.

A'erauwe Paulo 'ga u'ama ojeupiawa 'arimū opo mowya 'gā nupe 'gā momika. 'Gā je'ega apou 'gā nupe. 'Gā momika etee 'gā mogyau. A'eramū Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe. Judeu 'gā je'egarete 'ga iapou 'gā nupe, epyreu 'jawa apou 'gā nupe.

22

1—Pe'je pejeapyakau je ree. Tejekwawera je amome'u pē nupe. A'eramū pēē pejeapyakau jeporogyta are— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

2—Kuu. Janeje'ega futat nipo 'ga wapo— 'jau 'gā ajaupe.

A'erauwe 'gā nuwi wapyakau etee oje'ega 'ga iaporamū.

³—Je 'ā judeua te— 'jau Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe. —Tarsu pe u'at ma'efera te 'ā je. Sirisia wyw pe u'at ma'efera te 'ā je. Tearanuw ire te je oi Jerusareg ipe, tejemu 'jau ikue. Gamarieu 'ga upe tejemu 'jaukaa ikue. 'Ga te je mu 'jau Moisesi 'ga remikwasiarer are ikue. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'ga je mu 'jau ikue. A'eramū je 'ā pē 'jawe etee futat tekou Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū. 'Ga remifutara etee te je aapo— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

⁴—Ymā te jemara'neramū Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee ikue. A'eramū je 'gā nerekou tyweaete. Je 'gā pyyka 'gā monou moromunepawa pype 'gā munepa ikue. Kūima'e, kūjā. Mīmēra 'gā je ipyyka imonou imunepa ikue. “Tomomoirukat 'gā Jejui 'ga rerowiar awi 'jau”, 'jau je tejeupe ikue numiamū. “Ga wi 'gā poire'em ire je 'gā apisiukaa 'gā nupe”, 'jau je ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau.

⁵—Mainana 'wyriararete 'ga oje'ēma'e 'gā netee nanē futat ikwaapa nū. 'Ga futat ka'arana kwasiaa imua jee ikue. Damasco pewara 'gā nupe je eroopyramū 'ga ka'arana kwasiaa imua jee ikue. A'eramū je tewau 'gā nupe ikue numiamū. Jejui 'ga rerowiaara 'gā pyyka tewauramet futat ikue numiamū. “Tapofat 'gā erua Jerusareg ipe”, 'jau je ikue numiamū— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁶—A'ere je Damasco pe je waēm ja'wyja'wyrauwe tata eny 'jawewara ruri ojypa ywag awi jee ikue. Ajeaje katu kwara ruwamū tata eny 'jawewara 'ua jee. Enyfuk te aipoa tata eny 'jawewara. A'eramū je enywyter ipe futat te'ama.

⁷Eny resakawe je tewau te'aa wywu teyyita eny awi. Je o je 'arauwe 'ga amū oje'ega jee: “Ma'eramū te je rereko tywerete ape, ki Saulo?” 'jau 'ga jee— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁸—Tejeupe 'ga je'egamū je 'jau 'ga upe: “Awŷja te poromū oje'eg jee, ki Ku'jyp?” 'jau je 'ga upe. “Je Jejuiamū aje'eg enee. Nasare pe waranup ma'efera je”, 'jau 'ga jee. “Je 'ā je rereko tywerete ape”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

⁹—Jeirū 'gā eny resaka futat numiamū. A'ere 'gā nuenuwi Jejui 'ga je upe ije'ega ikue. Je etee futat 'ga je'ega renupa.

¹⁰A'eramū je 'jau 'ga upe: “Ma'ja te je aapo enee 'awamū?” 'jau je 'ga upe.

—Aipo ojeupe je 'eramū 'ga oje'ega mua jee: “Efu'am ewau Damasco pe. Peu 'ga amū tene mu'e je ree eneremiaporam are 'jau”, 'jau 'ga jee oje'ega mua jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

¹¹—A'ere je najereai. Aipo renyfera je reawowep. A'eramū jeirūa 'gā je popyyka je rerawau Damasco pe.

¹²Peu je waēm ire Ananiasi 'ga 'ua oporogyta jee. Ananiasi 'ga Janeruwarete 'ga rerowiaararete. Moisesi 'ga remikwasiarer imū nanē 'ga mama'e apou nū. A'eramū peuwara 'gā judeu 'gā 'ga pojeupa ajemogyau.

¹³A'e 'ga 'ua oje'ega jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau. —“Awamū ene Jejui 'ga rerowiaaramū ereko je 'jawe”, 'jau 'ga jee. “A'eramū je ene mamā'jāu”, 'jau 'ga jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. —A'erauwe je temā'jāu tejearamū nū.

¹⁴A'ere Ananiasi 'ga 'jau jee: “Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga ene pyyrūi rakue”, 'jau 'ga jee. “Janepyy 'gā 'ā 'ga rerowiaa rakue. 'Ga futat ene mut wemifutara kwaawukaa enee”, 'jau 'ga jee. “Ga ra'yra 'ga futat oje'eg enee, ojesaukaa enee rai'i. Mama'e tywera apoare'ema 'ga ojesaukat enee rai'i”, 'jau Ananiasi 'ga jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁵—“Ene futat 'awamū ereko 'ga porogyta mome'waramū”, 'jau 'ga jee. “Ejemiesagera mome'wau ekou 'gā nupe, ejemienuwera retee”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

¹⁶—Aipo 'e re Ananiasi 'ga 'jau jee: “Ere efu'ama jui. Eje'ega Jejui 'ga upe”, 'jau 'ga jee. “Ojeupe eneje'egamū 'ga enetywera tomoit ene wī 'jau”, 'jau 'ga

jee— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. —“Aipo ene iapo re je ene pymīāu 'y pe 'jau”, 'jau 'ga jee— 'jau 'ga 'gā nupe.

—A'erauwe je je'egi Jejuī 'ga upe. 'Ga upe je je'eg ire 'ga je pymīāu 'y pe— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

¹⁷ —A'ere je teja tewau Jerusareg ipe ikue nū. 'Au tewaēm ire je tewau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe teporogytaū Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸ Ojeupe je porogyta je 'amamū Janejararete 'ga ojesaukaa jee. A'eramū 'ga 'jau jee: “Ekwap kamēšiete Jerusareg awi. 'Auwara 'gā naje rerowiari, ene je mome'uramū ne”, 'jau Jejuī 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau.

¹⁹ —A'eramū je 'jau Jarejararete 'ga upe: “A'jea futat ako je ymā ene rerowiaara 'gā ppygi ikue. 'Gā jatykaaw ipe 'gā ppyka tekou ikue, 'gā nupāu tekou ikue”, 'jau je 'ga upe. ²⁰ “Estevāo 'ga ako ene mome'wara ikue. A'ere je 'ga jukaramū 'ga resagi te'ama ikue. 'Ga jukaara 'gā naitya je iarūmū te'ama ikue. Je nanē 'ga jukaa futaa ikue nū”, 'jau je Jejuī 'ga upe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama imome'wau.

²¹ —A'eramū Jejuī 'ga 'jau jee: “Ekwap 'aw awi, Jerusareg awi. Ekwap kwe pe mukuwara 'gā nupe je mome'wau”, 'jau 'ga jee ikue. “Judeue'ema 'gā nupe je mome'wau ewau mukuu”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe.

²² A'eramū aipo renupa taetu najuejue etee futat wafukaita nū. “Judeue'ema 'gā nupe je mome'wau ewau”, 'jau 'ga jee ikue ojeupe 'e renupa taetu wafukaju'japa ajaupe nū:

—Pe'je ajee 'ga sijuka futat. Nia'wryi futari 'ga ra'e— 'jau 'gā wafukaita ajaupe.

²³ Ojomoyka wafukaita. A'eramū futat weteyrū mososoka ipatukau. 'Yja mosimoa imonou ywau. 'Gā mara'nea 'gā nerekou 'yja mosimorukaa 'gā nupe. ²⁴ A'erauwe 'wryiara 'ga je'egi jefaruu upe:

—Pe'je 'ga rerawau imunepa imu'ama jarejog ipe— 'jau 'wryiara jefaruu 'gā nupe.

A'erauwe jefaruu 'gā 'ga rerosou. A'ere 'wryiara 'ga 'jau:

—Ma'eramū 'gā ma'eramū amara'ne ekoeteramū 'ga ree 'ū? Nakwaak-waawi'i pa je 'ā judeu 'gā mara'neawa 'ga ree nū— 'jau 'wryiara 'ga 'gā mara'nea kwaape'ema.

Nokwaawi 'ga judeu 'gā je'egaretea. A'eramū 'gā 'gā afukai are nanē weapyoe'emamū nū. A'eramū 'ga 'gā mara'nea kwaape'ema.

A'eramū 'wryiara 'ga 'jau jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je 'ga nupānupāu. Ma'ja te ereapo 'gā nupe ra'e, sa'e 'ga upe 'jau. Onupā re 'ga tomome'u janee 'jau— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

²⁵ A'eramū 'gā 'ga pofaa 'ga nupā enune. A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wryia'ri 'ga upe:

—Ma'eramū sipo pēē romanūa sinupā 'jau? Esage sipo romanūnamū ae nupā?— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Namome'ui we je tejekwawera 'wryiara 'gā nupe. Jerekwawera renuw ire te nipo 'gā 'i pé nupe: “Mama'e tywera 'ga wapo futat rai'i”, 'jau nipo 'gā. “Nani. Nuapoi 'ga mama'e tywera rai'i”, 'jau nipo 'gā. Maranamū, “mama'e tywera 'ga wapo futat rai'i” 'eramū 'gā je nupāukaa. “Nuapoi 'ga mama'e tywera rai'i” 'eramū nipo 'gā je nupāukare'ema — 'jau Paulo 'ga jefaruu 'gā 'wryia'ri 'ga upe.

²⁶ A'erauwe jefaruu 'gā 'wryia'ri 'ga oi o'wryiara 'ga upe imome'wau:

—Ma'eramū te jane rekoī ekoete 'ga ree rai'i? “Romanūa je”, e'i 'ga oree ko nū'ū— 'jau 'ga awau o'wryiara upe.

²⁷ A'eramū 'ga 'wryiara 'ga awau oje'ega Paulo 'ga upe:

—A'jea futat te ene romanūa? “Romanūa je”, e'i 'ga oree ko, 'jau 'gā 'ū.

—A'jea futat je romanūa nū'ū— 'jau Paulo 'ga jefaruu 'wyrriara 'ga upe.

²⁸—Je ka'aranūū amono kwaiwete romanū upe ikue, romanūnamū tejekwawamū ikue. A'eramū je romanūnamū tekou 'awamū— 'jau 'wyrriara 'ga Paulo 'ga upe.

—Je naanū nū'ū. Je namonoi ka'aranūūa romanūnamū tejekwawamū ikue nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Je peu futat romanū ywy pe a'at ikue nū'ū. A'eramū je romanūreteā futat nū'ū— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe.

²⁹ Aipo renupawe 'ga upe oporonup ma'efera 'gā awau 'ga wi. Jefaruu 'wyrriara 'ga nanē okyjau 'ga wi. “Romanūa ae nopofar ekoetea'uwēri”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga okyjau 'ga wi.

Judeu 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nowase Paulo 'ga 'eawet

³⁰ A'ere jefaruu 'wyrriara 'ga 'jau: “Ma'eramū te judeu 'gā mara'ne ekoeteramū 'ga ree rai'i 'ū?” 'jau 'ga ojeupe.

A'eramū ai'iwe 'ga 'gā majatykau. Mainana 'wyrriara 'gā, judeu 'gā 'wyrriari 'gā, 'gā nupe oje'ēma'e 'gā. Mīmēra 'gā 'ga imua imajatykau.

—Ma'ja te 'ga wapo pē nupe rai'i?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū jefaruu 'wyrriara 'ga Paulo 'ga rerurukaa 'gā nupe nū.

23

¹ A'eramū Paulo 'ga osou ppy we ae upe oje'ēma'e 'gā nesaka, 'gā jatyka 'gā nuwamū. A'erauwe 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Pēē 'ā judeua. Je nanē futat judeua nū. Namutamutat je rekoi pē pype. Je ako esage Jarejuwarete 'ga upe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

² Aipo 'ga 'eramū mainana 'wyrriarete 'ga amara'neramū 'ga ree, Ananiasi 'ga amara'neramū 'ga ree. A'eramū 'ga 'jau Paulo 'ga pyriwara 'ga upe:

—Ejurunupā 'ga a'i kūi. Aipo ne'ia'uwēri ae— 'jau 'ga Paulo 'ga pyriwara 'ga upe.

³ A'eramū Paulo 'ga 'jau 'ga upe:

—Je nupāukar ekoeteramū te Janeruwarete 'ga ene rereko tyweretei nū a'i kūi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ene te 'ā nenea'wyrri. Ene te 'ā Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee ere'yi eapyaka je ree je renupa— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ma'eramū ene, “enupā 'ga”, 'jau 'ga upe 'ū? NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū rūi aipoa— 'jau 'ga 'ga upe. —“Nan peapo”, ere futatee 'ā ekou ae upe. A'ere 'ā ene miamū nereapoi 'gā nupe e'eawer imū— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramū 'ga pyriwara 'gā amū 'jau Paulo 'ga upe:

—Aipo ere awi 'ga upe 'gā nowase. Janeruwarete 'ga te ako 'ga omogo mainana 'wyrriareteramū ai'i kūi— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

⁵ —Ikwaaw ire amunipo je 'ā aipo na'ei 'ga upe ra'e nū'ū— 'jau Paulo 'ga wenupara 'gā nupe. —Nakwaawi te 'ā je. A'eramū je 'ā pē'wyrriara upe aipo 'jau akiko— 'jau 'ga 'gā nupe. —Janeruwarete 'ga te 'ā “Pekurap kasi peje'wyrriara ne”, e'i futat rakue. A'ere je 'ā nakwaawi te. A'eramū je 'ā pē'wyrriara kurapa rēwējēmī pē nupe— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁶ A'ere Paulo 'ga 'jau ojeupe: “Kuu. 'Gā amū fariseua. 'Gā amū satuseua. Naju'jaju'jawe rūi 'gā nea'aramū mama'e are”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga wafukaita oje'ega 'gā nupe:

—Je nanē fariseua futat. Jeruwa 'ga fariseua futat rakue— 'jau 'ga wafukaita. —Arowiat futat je jaremanū re jane 'ēi tywy awi jarewywya nū 'ea. A'e rerowiarāmū te ako 'gā je pofari ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

⁷ Aipo 'erauwe satuseu 'gā ajamueu fariseu 'gā nee. ⁸ “Amanū re ae noferawu'jawi”, e'i satuseu 'gā ajaupe jepi. “Nitywi ae ywag ipe”, 'jau 'gā

jepi. “Nitywi futari ae 'agera”, 'jau 'gā jepi. A'ere 'ā fariseu 'gā 'i: “A'jea futat. Ae 'agera rekoi ywag ipe. Ywag ipe nanē futat ae jemogyi nū”, 'jau 'gā jepi. ⁹ A'eramū 'gā a'eramū ajamueu, afuakaramū ajaupe. Oje'ega momoa ajaupe. A'eramū 'gā amū afu'ama. 'Gā nupe moromu'jara 'gā. Fariseu 'gā. A'eramū 'gā afu'ama oje'ega ajaupe:

—Nuapoi te 'ga 'ā mama'e tywera akou. Ywagipewara 'ga nipo oje'eg 'ga upe rai'i. 'Ga 'Agesagea nipo oje'eg 'ga upe rai'i— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'ere 'gā afukafukai etee futat. ¹⁰ A'eramū jefaruu 'gā 'wyrriara 'ga 'jau ojeupe: “Tÿÿ. Omonoronok futat te 'gā Paulo 'ga 'awamū 'wei?” 'jau 'ga ojeupe.

A'erauwe 'ga 'i jefaruu 'gā nupe:

—Pe'je 'ga rerawau peu jareje'wyr ipe 'gā nui nū. Kasi 'gā a'e pe 'ga jukai ne— 'jau 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'eramū 'gā 'ga rerawau oje'wyr ipe 'ga munepa nū.

¹¹ Ypytunimū Janejararete 'ga ojesaukaa Paulo 'ga upe:

—Erekyje kasi 'gā nui ne. Sā'ā ene je mome'ua 'au Jerusareg ipewara 'gā nupe. Nan tee futat ene ewau je mome'wau Roma pewara 'gā nupe nū— 'jau 'ga 'ga upe.

Paulo 'ga ree ifuwet ma'e

¹² Ai'iwe judeu 'gā awau ajatykau oporogytau ajaupe:

—Pe'je sijuka futat Paulo 'ga 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —'Ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. Jarey'wawe'em futat nanē jane nū. 'Ga juka re tāmējē futat jane jarejemi'waa nū— 'jau 'gā ajaupe. —Jarejuwarete 'ga remianuwamū te 'ā jane 'i— 'jau 'gā ajaupe.

¹³ Kwaiwete 'gā ajatykau Paulo 'ga juka are oporogytau numiamū. Kwarēta 'ga ree ifuwet ma'e 'gā pytuna. ¹⁴ A'eramū 'gā awau oporogytau mainana 'wyrriara upe, judeu 'gā 'wyrriari 'gā netee:

—Jarejuwarete 'ga remianuwamū futat ore 'i ko, najuejue etee futat ko— 'jau 'gā 'gā nupe. —“Paulo 'ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. 'Ya miamū futat jane itykure'ema”, 'jau ore ko— 'jau 'gā 'gā nupe. ¹⁵ —Eenūi 'ga oree. 'Au futat 'ga tut 'jau. “Emut 'ga 'au. Toroporogyta 'ga upe 'jau”, ere futatee jefaruu 'wyrriara upe— 'jau 'gā mainana 'wyrriara 'gā nupe oje'ēma'e 'gā netee. —'Ga renūjamū toroo 'ga rapesaka pe aje 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe. —Nowaēmi futari nipo 'ga 'ua 'au. Peu ore oi 'ga rapesaka arajupa. Peu etee futat ore 'ga torojuka 'jau pe aje 'jau— 'jau 'gā mainana 'wyrriara 'gā nupe.

—Nai'i. Ai'iwe nipo je 'ga renūi— 'jau mainana 'ga 'gā nupe.

¹⁶ A'ere aipo 'gā 'eramū Paulo 'ga rekowiara 'ga enuwi. A'eramū 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe:

—“Sijuka 'ga 'jau”, e'i 'gā enee ko— 'jau 'ga awau imome'wau Paulo 'ga upe jefaruu 'gā 'wyr ipe.

¹⁷ A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyrriari 'ga upe:

—Eroo koa kunumūū 'ga peje'wyrriara 'ga pyri. Taporogyta 'ga upe 'jau, e'i 'ga— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

¹⁸ A'eramū 'ga 'ga rerawau o'wyrriara 'ga upe:

—“Kunumūū 'ga eroo imoporogytaukaa 'ga upe”, e'i imunewipyrera 'ga jee. A'eramū je koromū 'ga rerua ene pyri. “Toporogyta 'ga upe 'jau”, e'i 'ga enee ra'e— 'jau 'ga 'wyrriara 'ga upe.

¹⁹ A'eramū 'wyrriara 'ga kunumūū 'ga popyyka erawau erojepe'au'i 'gā nui oporogytau 'ga upe:

—Ma'ja are te eneporomome'uwet jee?— 'jau 'ga 'ga upe.

20-21 A'erauwe kunumĩũũ 'ga 'jau:

—Judeu 'gã ajatyka 'upa peu jetutyra 'ga rapesaka. Jetutyra 'ga juka are 'gã fueweramũ. A'eramũ nipo ai'iwe 'gã 'wyrriara 'gã 'jau enee, “Emut 'ga oree 'au. Toroporogyta 'ga upe 'jau”, 'jau futatee nipo 'gã enee. O'meramũ enee. Kwarẽta kũima'e 'gã 'up 'ga rapesaka pe yse pe— 'jau 'ga imome'wau 'wyrriara 'ga upe. —“Janeruwarete 'ga remianuwamũ futat ore 'i”, e'i 'gã ko. “Paulo 'ga jukawe'em jane nijemi'wari futari. Niy'ui futari nanẽ nũ”, e'i 'gã ko— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —Awamũ futat nipo 'gã nuwi eneje'ega rapesaka— 'jau kunumĩũũ 'ga 'wyrriara 'ga upe.

22 A'erauwe 'wyrriara 'ga oje'ega kunumĩũũ 'ga upe:

—Eremome'u kasi ajee 'gã nupe ne— 'jau 'wyrriara 'ga 'ga upe.
A'erauwe 'ga kunumĩũũ 'ga monou 'ga 'wyr ipe nũ.

'Wyrriara 'ga upe Paulo 'ga monoawet

23-24 A'ere 'wyrriara 'ga oje'ega jefaruu 'gã 'wyrriari 'gã nupe, mukũja 'gã nupe:

—Pe'je jefaruu majatykau. Tusẽtu ki jefaruu pemajatyka. Setẽta ki kawaruu 'arimũ wata ma'e 'gã. Tusẽtu ki aparuaapisawa rerekwara 'gã nanẽ pemajatyka nũ. Paulo 'ga upe nanẽ ki kawaruu peroo amũ nũ. Pejemogatyruĩmap tãmẽjẽ futar iki pejejupa. Kaaruwypyaje'i tepeo 'jau. Sesaria pe Paulo 'ga teperoo ejaa jare'wyrriara 'ga upe, Ferisi 'ga upe 'jau— 'jau 'wyrriara 'ga 'gã nupe. 25 —Ka'arana takwasiat imonou 'ga upe 'jau— 'jau 'gã nupe.

A'erauwe 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga upe.

26 Ene 'ã ore'wyrriara. Jerera 'ã Krautiu Lisia. Jaruete te ene? Paulo 'ga je amono enee.

27 Judeu 'gã opyyk 'ga ai'i. A'ere 'gã “sijuka 'ga 'jau”, 'gã 'i etee ajaupe. A'ere Paulo 'ga romanũa ra'e. A'e kwaaw ire je tejemiayuwa 'gã monou 'ga pyyka judeu 'gã nui.

28 A'ere je 'ga rerawau judeu 'gã nupe oje'ẽma'e 'gã nupe. “Ma'ja te 'ga wapo pẽ nupe rai'i?” 'jau je 'gã nupe.

29 A'ere 'gã 'i jee, “Nuapoi 'ga mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imũ”, 'jau etee 'gã jee. A'ere 'ga nuapoi futari mama'e tywera janee. A'eramũ je 'ga jukaukare'ema 'gã nupe.

30 A'eramũ 'ga amũ 'ua 'jau jee: “Judeu 'gã ifuwet 'ga ree”, 'jau 'ga 'ua jee. A'eramũ je 'ga monou kweramũ ene pyri. A'ere je 'ga ree ifuwet ma'e 'gã tomono enee 'jau: Pe'je pejewau peu 'ga pyri, pejoporogytau 'ga upe 'ga rowase, 'jau nipo je 'gã nupe,

'jau 'ga imonou 'ga upe ikwasiaa.

31 A'eramũ ppytunimũ jefaruu 'gã Paulo 'ga rerawau Sesaria pe. O'wyrriara 'ga je'eg imũ etee futat 'ga rerawau. Awau owaẽma ajepaja amunaw ipe ra'ne, Átipatriti 'jaw ipe.

32 Peu futat 'gã aku'emamũ. Ku'em ire jefaruu 'gã ojewya 'ua Jerusareg ipe nũ. A'eramũ kawaruu 'arimũ wata ma'e 'gã etee Paulo 'ga rerawau erowaẽma

33 Sesaria pe, ka'arana rerawau imonou 'wyrriara 'ga upe. Paulo 'ga nanẽ 'gã imonou 'ga po pe nũ. A'ere jefaruu 'gã ojewya 'ua nũ.

34 A'erauwe 'wyrriara 'ga ka'arana mogytau. Imogytapaw ire 'ga oporonupa ee Paulo 'ga upe:

—Ma'ape te ere'at rakeu?

—Sirisĩa wywy pe je 'ari ikue nũ'ũ— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

³⁵ Aipo ojeupe 'eramū 'wyrriara 'ga 'jau:

—Tene ajee ene ree ifuwet ma'e gā nuri owaēma ra'ne. A'ere taenup eneje'ega 'jau— 'jau 'wyrriara 'ga 'ga upe.

A'erauwe 'wyrriara 'ga je'egi jefaruu gā nupe:

—Peroo 'ga imunepa jee peu, Erote 'ga roguufer ipe— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū jefaruu 'gā 'ga rerawau imunepa imyina 'og ipe iawopytyma. Jefaruuna'nī gā amū opytau 'ga resakaawamū.

24

Paulo 'ga je'ēwu'jagawet

¹ Siku oser ire mainana 'wyrriararete 'ga, Anianiasi 'ga, judeu 'ga 'wyrriara 'gā amū nerooi Sesaria pe. Terturu 'ga nanē 'ga erawau ojeupi Ferisi 'ga upe Paulo 'ga mome'wawamū. Anianiasi 'ga Terturu 'ga rerawau oje'ega mome'waramū 'wyrriara 'ga upe.

Gā waēmauwe Ferisi 'ga Paulo 'ga rerurukaa gā nupe. Paulo 'ga rut 'ga reserauwe, ² Terturu 'ga afu'ama oje'ega 'wyrriara 'ga upe:

—Ene 'ā ore'wyrriara. Ene 'ā eneresage oree. Ymā 'ā nitywi maruapisia jane'wyr ipe. Ene 'ā ore upe oje'ēma'e nanuara apoukare'ema gā nupe. Erejejuka esage 'ā ore ree. Mama'e esagea 'ā ereapo oree jepi. A'eramū ene ore muekōēina. ³ Au'jete ore muekōēai ape. ⁴ A'ere je teja'nē pype je porogytai enee. Kasi a'e pe je ete je porogytai eneporogytaramer ipe ne. A'eramū ki ene eapykaku jeje'eg are— 'jau Terturu 'ga 'wyrriara 'ga upe.

⁵ —Koa kūima'e 'ga nia'wyrri. 'Ga 'ā ako judeu 'gā 'wyrriara moyka mama'e tywera mome'wau 'gā nupe. Moromamara'neara 'ga— 'jau Terturu 'ga imome'wau 'wyrriara 'ga upe. —Jepi 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'ga tāmējē. Nasare pe waranup ma'efera 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'ga. Aje 'ā 'ga rekoi imome'wau. ⁶ A'eramū 'ga judeue'ema 'ga rerawau werewi erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ai'— 'jau 'ga Paulo 'ga mome'wau 'wyrriara 'ga upe. —A'eramū ore 'ga pyyka ai'i numiamū. “Siroo 'ga 'wyrriara 'ga rowase jareporonupa ee Moisesi 'ga 'eawer imū 'jau”, 'jau ore ai'i numiamū. “A'jea futat 'ga mama'e tywera apoi rai'i, sa'e 'ga upe 'jau”, 'jau ore ai'i numiamū.

⁷ A'ere jefaruu 'gā 'wyrriara 'ga ruri ojemomojyau oree 'ga pyyka ore wi ai'i.

⁸ A'ere 'ga ore wi 'ga pyyg ire 'jau oree ai'i: “Pe'je pejewau peu 'ga rowase pejeporogytau 'ga upe”, 'jau 'ga oree ai'i. A'eramū ore arajua 'agamū ai'— 'jau 'ga 'wyrriara 'ga upe. —A'eramū ene eporonupa ee esaka 'ga upe nū. Tereenup 'ga je'eawer imū etee futat 'ga porogyta ejeupe 'jau. A'jea futat 'gā je'ega, 'jau nipo 'ga pē nupe— 'jau Terturu 'ga 'wyrriara 'ga upe.

⁹ A'erauwe Terturu 'ga rupi 'ut ma'efera gā, judeu gā, oje'ega 'ga upe:

—A'jea futat— 'jau 'gā ojomoyka imome'wau 'ga upe.

'Wyrriara 'gā nupe Paulo 'ga jemome'uawet

¹⁰ A'erauwe Ferisi 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Ere ajee ejekwawera mome'wau oree. Taruenup 'jau— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'eramū Paulo 'ga oje'ega:

—Ene 'ā namutamutat erejup 'wyrriaramū oree. A'eramū je teporogytau enee. Teku'iramū tejemome'wau enee. Terekwaap mama'e tywera je iapoe'emawera 'jau— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe. ¹¹ —'Awamueuu je ruri Jerusareg ipe tewaēma ai'i, Jarejuwarete 'ga upe teporogytaawamū ai'i, 'ga muorypa ai'i. “Ene te 'ā eneresage oree”, 'jau je 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe. ¹² —Je 'ā namuei gā tekou. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe taetu aje je 'ā namuei gā tekou. Judeu 'gā jatykaaw ipe tewau miamū je

nakurawa'uweri 'gā jepi— 'jau Paulo 'ga 'ga upe. —Ukawō'ō me taetu aje je 'ā namuei 'gā tekou. Ako esage te je 'ā 'gā pype numiamū. ¹³ A'ere 'ā 'gā je je'ēwu'jag ekoetei. A'ere 'ā je je'ēwu'jag ekoeteara je'ega naenae'i ete je kwau— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe. ¹⁴ —Je 'ā Jarejuwarete 'ga arowiat tekou. Oreypp 'gā 'ā Jarejuwarete 'gā werowiat rakue. Jejui 'ga nanē je 'ā arowiat nū. Jejui 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'ra 'ga. Ae 'ga je arowiat. A'ere 'ā judeu 'gā nuerowiari 'ga. A'eramū 'gā 'ā amara'neramū je ree— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'wyrriara 'ga upe. —Jarejuwarete 'ga je'ega je arowiat. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiaret, Moisesi 'ga remikwasiaret. Mīmera je akwaapap. ¹⁵ “Aemanū re nipo Janeruwarete 'ga ae mū'ēi tywy awi ae mowywyapap nū. Ia'wre'emā 'gā, esage ma'e 'gā. Mīmera 'gā nipo 'ga imū'jau imowywya nū” 'ea judeu 'gā werowiat. Je nanē erowiaa nū. ¹⁶ A'eramū je tekou esage Jarejuwarete 'ga rowase. Ae rowase 'jau je iapou tekou. Naapoi futari je mama'e tywera Jarejuwarete 'ga rowase— 'jau Paulo 'ga ojemome'wau 'wyrriara 'ga upe.

¹⁷ —Namutat je rekoi teatau amunaw imū ai'i. 'Awamue te je ruri tejewya Jerusareg ipe ai'i nū. Ka'aranūū rerua teptytuna 'gā nupe ai'i. Jarejuwarete 'ga upe nanē je ape monou ai'i nū— 'jau 'ga 'ga upe. ¹⁸⁻¹⁹ —Moisesi 'ga je'eger imū je tewau tejauka ra'ne. A'ere je tewau tesou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe ai'i. Ka'aranūūa je erawau erosou 'ga upe. A'e je iaporamū judeu 'gā amū, Asia ywy awi 'ut ma'efera 'gā, je resaka. Nakwaiwete rūi 'gā ajemogyau je rewiri. “Nan kasi peapo ne”, na'ei agawewi je 'gā nupe. Ako esage te je 'ā 'gā pype numiamū. A'etea 'gā je pyyk ekoete ai'i— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'ere 'ā 'gā jēmī nuri je mome'wau 'au enee. 'Gā te amunipo 'gā 'ut je mome'wau 'au enee. ²⁰ Tene ajatyka ma'efera 'gā je mome'ui 'au enee. Tene 'gā mama'e tywera je iapoawera mome'ui enee, 'gā nupe oje'ēma'e 'gā nowase iapoawera— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe. ²¹ —'Gā nowase te'ama je aipo je 'i te'gā nupe ai'i, “Amanū re ae 'ēi tywy awi owywya nū”, a'e je te'ama 'gā nupe 'gā nowase ai'i. A'e are te 'gā je pyyg ekoetei je rerua 'au ai'i— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'ga upe.

²² Ferisi 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gā nemimu'efera rera kwaapa futat. A'eramū 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Tene jefaruu 'wyrriara 'ga ruri owaēma ra'ne, Lisia 'ga ruri ra'ne— 'jau 'ga 'ga upe. —'Ga waēmamū taapyaka eneje'eg are 'jau nū. A'jea futat pa 'ga mama'e tywera apoi rai'i, ta'e enee 'gā imome'uramū 'jau— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

²³ A'eramū Ferisi 'ga 'jau jefaruu 'gā 'wyrriari 'ga upe:

—Jefaruuna'nī 'ga emono amū imogou peu 'ga pyri, 'ga ree ojejuka ma'eramū. Tene 'ga pytuna 'gā nuri 'ga resaka, mama'e rerua 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe.

²⁴ A'ere, anurenure'i Ferisi 'ga wemireko ēē retee awau oje'ega 'ga upe. 'Ga remireko ēē judeua. Ēē rera Drusila. A'eramū Ferisi 'ga 'jau jefaruu 'ga upe:

—Ekwap Paulo 'ga rerua. Toporogyta 'ga oree 'jau. Taruapyaka Jejui 'ga mome'u are 'jau— 'jau 'ga 'ga upe.

Ojeupe 'ga waēmamū Ferisi 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—Jejui 'ga emome'u oree— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'erauwe Paulo 'ga Jejui Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. ²⁵ A'eramū Paulo 'ga 'jau 'gā nupe:

—Mama'e tywera kasi peapo ne. Jarejuwarete 'ga je'ega peenup. Pe-jemu'akwaap nanē mama'e tywera apoe'em are pejekou— 'jau Paulo 'ga 'wyrriara 'ga upe 'ga remireko ēē retee futat. —Anure nipo jane juejue jane oi jarejesaukaa Jarejuwarete 'ga rowase. A'e pe futat nipo 'ga 'gā amū nupe 'jau:

“Ene ekwap peu mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nereenuwi jeje'ega rakue”, 'jau nipo 'ga 'gã nupe. A'eramũ nipo 'ga oje'ega renuparera 'gã amũ nupe 'jau: “Ene jeje'ega erenepu rakue. A'eramũ ene ejua 'au je pyri”, 'jau nipo 'ga ore mũ upe— 'jau Paulo 'ga 'ga upe.

Aipo renupa Ferisi 'ga oky'jau Paulo 'ga remimome'u awi.

—Au'je nipo ra'ne 'ja. Anure taapyaka ene ree 'jau nũ. Ere ewau ore wi ra'ne— 'jau 'ga Paulo 'ga upe, oky'jau aipo Paulo 'ga 'eramũ.

A'erauwe 'gã Paulo 'ga rerawau erojewya imunepa imyina nũ.

²⁶ A'ere 'wyriara 'ga 'i ojeupe etee futat: “Ka'aranũa sipo 'ga amut jee 'wei, omuẽma repyramũ 'wei”, 'jau 'wyriara 'ga ojeupe.

A'eramũ 'ga a'eramũ Paulo 'ga renũju'jau'japa kamẽsĩ'ĩsĩ'ĩ 'ga renũina 'ga moporogytaukaa ojeupe. “Tesak 'ga ka'aranũũ mura tejee 'jau kwy”, 'jau 'ga numiamũ. A'ere Paulo 'ga nomonoĩ futari ka'aranũũ 'ga upe.

²⁷ Mukũja kwara poromukuran Paulo 'ga akou peu. A'ere Ferisi 'ga ãmi 'wyriaramũ 'ũi awi. Posiu Fesitu 'ga akou 'wyriaramũ 'ga renawer ipe nũ. A'ere judeu 'gã nipoiriweri Paulo 'ga wi. A'eramũ Ferisi 'ga iapou judeu 'ga remifutar imũ etee futat 'gã nupe. A'eramũ 'ga opoire'ema Paulo 'ga wi.

25

'Wyriararete 'ga pyri Paulo 'ga wataweramũ

¹ Muapyr etee oser ire Fesitu 'ga awau Jerusareg ipe. ² Peu mainana 'wyriara 'gã, judeu 'gã 'wyria'ri 'gã netee awau oporogytau 'ga upe. A'ere 'ga je'ẽwu 'jaga 'ga upe nũ. A'ere 'gã 'jau:

³—Paulo 'ga emut 'au imoporogytaukaa oree nũ. Taruapyaka 'ga porogyta are 'jau— 'jau 'gã 'wyriara 'ga upe.

“Simorytee 'wyriara 'ga. A'eramũ 'ga Paulo 'ga mua janee. A'eramũ jane 'ga jukau”, 'jau 'gã ajaupe.

⁴ A'ere 'wyriara 'ga 'i etee 'gã nupe:

—Peu futat pekwap. Pẽẽ futat pekwap peu pejeporogytau 'ga upe. Sesaria pe futat te 'ã Paulo 'ga rekoi moromunepawa pype. Peu futat je oi tejewya anurenure' i nũ. ⁵ A'eramũ pẽẽ peje 'wyriara 'gã amũ monou je rupi. Peu futat 'gã tomome'u 'ga jee 'jau nũ, 'ga rowase 'jau— 'jau etee 'wyriara 'ga 'gã nupe. —A'jea futat pa 'ga mama'e tywera apoi akou rai'i, ta'e 'gã nupe peu 'ga rowase 'gã 'ga mome'uramũ 'jau— 'jau 'wyriara 'ga 'gã nupe.

⁶ Teis etee 'ga osea Jerusareg ipe. A'ere 'ga ojewya awau Sesaria pe nũ. Ai'iwe 'ga awau wapyka peu aemogytaaw ipe 'ũina. Oporenuwaiwamũ 'ũina 'gã imome'u are. “Maran sipo 'ga mama'e tywera mũ apoi 'gã nupe rai'i”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ futat 'ga Paulo 'ga renũina 'ga rerurukaa 'gã nupe.

⁷ Paulo 'ga reserauwe judeu 'gã Jerusareg awi 'ut ma'efera 'gã ojopowãna 'ga ree, 'ga mome'wau 'wyriara 'ga upe:

—Nia'wyrĩ futari noko 'ga oree jepi. Mama'e tywera etee noko 'ga wapo oree jepi— 'jau judeu 'gã Paulo 'ga mome'wau 'wyriara 'ga upe.

A'ere aipo 'gã 'ea naenae'i etee 'wyriara 'ga upe.

⁸ A'erauwe Paulo 'ga 'jau 'wyriara 'ga upe:

—Naapoa'uweri noko je mama'e tywera tekou jepi. Moisesi 'ga remik-wasiarar imũ etee futat je mama'e apoi tekou jepi. Naapoi futari je mama'e tywera Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe jepi. 'Wyriararete 'ga upe miamũ je mama'e tywera naapoa'uweri jepi. 'Wyriararete 'ga je'ega je aenup tekou jepi— 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe.

⁹ A'ere Fesitu 'ga poromuorywiweramũ judeu 'gã nee. A'eramũ 'ga a'eramũ 'jau Paulo 'ga upe:

—Judeu 'gā “Emut 'ga 'au Jerusareg ipe”, e'i jee ai'i. Eneowet te ene Jerusareg ipe? Peu futat too teapyakau ene ree 'jau nū— 'jau Fesitu 'ga 'ga upe.

¹⁰ A'eramū Paulo 'ga 'jau 'wyriara 'ga upe:

—Naani nū'ū. 'Au etee futat je reko'i nū'ū. Je romanūa. A'eramū je 'au etee futat tekou ene rowase. Naapoi futari je 'ā mama'e tywera judeu 'gā nupe. Aipo 'ā erekwaap futat. ¹¹ Mama'e tywera je iapo re te amunipo 'ā je oi tejejukaukaa 'gā nupe. A'ere 'ā je naapoa'uweri te mama'e tywera. O'meramū te 'ā 'gā 'i. 'Gā 'mea te 'gā werekō. A'eramū ene je monowarū'e'em futat 'gā nupe. Mama'e tywera je iapo re te amunipo 'ā je monoarū ape 'gā nupe— 'jau Paulo 'ga 'wyriara 'ga upe. —A'eramū ene 'awamū je monou jare'wyriararete 'ga pyri etee— 'jau etee Paulo 'ga 'ga upe.

¹² A'erauwe Fesitu 'ga oje'ega ojeupe oje'ēma'e 'gā nupe:

—Amono te je 'ga peu?— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'erauwe 'gā oje'ega:

—Ere ajee 'ga monou— 'jau 'gā 'ga upe.

A'erauwe 'ga oje'ega Paulo 'ga upe:

—Ko ajee je ene monoi peu, Roma pe 'wyriararete 'ga upe, tejeupe ene'eawer imū etee futat— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

A'erauwe 'ga Paulo 'ga rerawaukaa imunewukaa imu'ama nū. Yaruua mū rura poromukuran 'ga monou 'ga mu'ama 'ga munepa.

Agripa 'ga Berenise ēē retee

¹³ Anurenure'i 'wyriara mū 'ua owaēma Sesaria pe. Agripa 'ga 'ua wenyra ēē retee Fesitu 'ga upe oporogytau:

—Au'jete ereko 'wyriaramū 'gā nupe— 'jau Agripa 'ga Fesitu 'ga upe.

Wenyra ēē Berenise ēē retee 'ga 'ua oporogytau 'ga upe. ¹⁴ Peu 'gā nekoneko'i re Fesitu 'ga Paulo 'ga mome'wau 'gā nupe.

—Ferisi 'ga kūima'e 'ga amū om'yi 'au moromunepawa pype rakue. 'Ga rera Paulo— 'jau Fesitu 'ga imome'wau Agripa 'ga upe.

Agripa 'ga nanē 'wyriaramū.

¹⁵ —A'ere Jerusareg ipe je oramū, mainana 'wyriara 'gā, judeu 'gā 'wyria'ri 'gā netee, 'gā 'ga je'ēwu'jaga jee— 'jau Fesitu 'ga imome'wau aipoa 'wyriara 'ga upe. —A'ere 'gā 'jau jee: “Ere 'ga jukaukaa 'gā nupe oree. 'Ga juka are orefueweramū arajemogyau”, 'jau 'gā jee. ¹⁶ A'ere je “Naani”, 'gā nupe. “Naani. Nojuka ekoetei ae romanūa”, je 'i etee 'gā nupe— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —“Mama'e tywera apoara 'ga rowase tee ae porogytai ajatykau”, je 'i etee 'gā nupe. “A'eramū futat ae oje'ēwu'jagamū ajuowase imome'wau ajaupe. Ore nan aruapo jepi”, 'jau je 'gā nupe— 'jau 'ga 'wyriara 'ga upe. ¹⁷ —A'eramū 'gā 'ua owaēma. 'Gā waēm ppyrauwe je, ai'iwe tefere'emamū futat tewau peu aemogytaaw ipe teapyka te'ŷina. “A'jea pa 'ga mama'e tywera apoi rai'i”, ta'e 'jau, 'jau je tewau te'ŷina teapyakau 'gā nee. ¹⁸ A'ere judeu 'gā 'me ate. Namama'e tywera rūi futat 'ga wapo akou janee rai'i. ¹⁹ “Nuapoi 'ga mama'ea Moisesi 'ga je'eger imū”, 'jau futatee 'gā jee. “Jeju'i 'ga etee 'ga oo imome'wau akou kwe pe 'gā nupe” 'ea te. “Jeju'i 'ga ako amanū rakue. A'ere 'ga ako 'ga ferawi etee rakue nū” 'ea 'ga akou imome'wau 'gā nupe 'ea etee je enupa. A'e are judeu 'gā amara'neramū Paulo 'ga ree rai'i, Jeju'i 'ga mome'u 'ga rekoramū rai'i. ²⁰ A'eramū je 'jau Paulo 'ga upe, “Je najereapyoi etee judeu 'gā ene je'ēwu'jag are. Enejewyriwet te ene peu ēwau Jerusareg ipe ejemome'wau jee 'gā nowase?” 'jau je 'ga upe. ²¹ “Naani. Najeoweretei je peu nū. Roma 'jaw ipe too 'jau. 'Wyriararete 'ga upe too tejemome'wau 'jau”, 'jau etee 'ga jee— 'jau Fesitu 'ga Agripa 'ga upe. —A'eramū je 'jau jefaruu 'gā nupe,

“Pe’je ’ga rerawau imunepa imu’ama nū. Anure tomono ’ga ’wyrirarete upe ’jau”, ’jau je ’gā nupe— ’jau ’ga ’ūina imome’wau ’ga upe.

²² A’eramū Agripa ’ga ’jau Fesitu ’ga upe:

—Jeporenuwiwet je ’ga porogyta are— ’jau Agripa ’ga Fesitu ’ga upe.

—A’jea. Ai’iwe terenup ’ga porogyta ’jau— ’jau Fesitu ’ga Agripa ’ga upe.

²³ A’eramū ai’iwe Agripa ’ga waity mojoy’rau wenyra ēē retee. Waity esagea ’gā imunepa ojewi. Waity mojoy’ru re ’gā awau. Awau osou aemogytaaw ipe. Jefaruu ’gā, ’wyrira’ri ’gā netee awau. Mīmera ’gā awau osou ’gā nupi. A’erauwe Fesitu ’ga oje’ega jefaruu ’gā nupe:

—Perut Paulo ’ga oree. “Toroporogyta enup ’ga ’jau”, e’i ’ga— ’jau ’ga ’gā nupe.

²⁴ Paulo ’ga reserauwe Fesitu ’ga Paulo resaukaa Agripa ’ga upe:

—Koromū noko ’ga ’ja. Ko ’ga noko judeu ’gā Jerusareg ipe je oramū oje’ēwu’jag jee ikue ’ja— ’jau Fesitu ’ga ’ga resaukaa Agripa ’ga upe, ajatyka ma’efera ’gā nupe we. —A’ere ’gā ’ua ’au futat ’ga je’ēwu’jaga jee ai’i nū, ’aga aemogytaaw ipe futat ai’i nū. Namutamutat ’gā ’jau ajemogyau jee: “Ere ’ga jukaukaa ’gā nupe oree”, ’jau ’gā afuakaramū jee, je rerekou— ’jau ’ga imome’wau ’gā nupe. ²⁵ —A’ere je “Naani. Nuapoi ’ga mama’e tywera ajukaawamū”, je ’i etee ’gā nupe. A’eramū Paulo ’ga futat ’jau jee: “Je mono ape ’wyrirarete ’ga upe. Tajemome’u ’ga upe ’jau nū”, ’jau ’ga jee. A’eramū je anure nipo ’ga monou Roma pe. A’ere je nakwaawi’i etee ’ga mama’e tywera apoawera. Maran gatu nipo ene ’ga jemome’uramū ’ga mama’e tywera iapowera mū rekoare’ema. ²⁶ Je naekoari amū ai’i. Ma’ja katu nipo ’a je amono ikwasiaa ’wyrirarete ’ga upe. Nitywi te ’ā ikwasiaripyra mama’e tywera ’ga iapowera. ’Ga jemome’u re te nipo je mama’ea mū resagi ikwasiaripyra. ²⁷ Mama’e tywera ’ga iapoe’emamū, je nomonoa’uweri ikwasiaa ’ga upe. Naje maran mama’e kwaape’ema imonou ekoete ikwasiaa ’ga upe, a’e te je nū ai’i kūi. Mama’e a’jea te ’ā ae omono ikwasiaa nanuara upe jā’nū’ū, nan ’ga reko’i ea jā’nū’ū— ’jau Fesitu ’ga Agripa ’ga upe.

26

Agripa ’ga upe ’ga ’eawet

¹ A’eramū Agripa ’ga ’jau Paulo ’ga upe:

—Ere ejemome’wau oree, ki Paulo. Taruenup eneporogyta ’jau— ’jau ’ga ’ga upe.

A’erauwe Paulo ’ga ojemome’wau ’ga upe:

² —Ene upe je jemome’ua je muekōēāi je m’yina. ³ Ene ’ā judeuramū ore kwaap katu ape. Oreremiapoa nanē ’ā ene ikwaapa katu nū. A’eramū ene eapyakau jeje’eg are— ’jau Paulo ’ga Agripa ’ga upe.

⁴ —Jerekwawera ’ā judeu ’gā okwaap katu ajemogyau. Je kunumīa we futat tekou Jarejuwarete ’ga je’eg imū ikue. Teje ’wyr ipe miamū je reko esagei jepi. Jerusareg ipe taetu aje je ’ā je reko esagei judeu ’gā pype. ⁵ Ma’eramū ’gā ’ā je kwaawi katu je rekoramū— ’jau ’ga imome’wau Agripa ’ga upe. — Je ree oporomome’uweramū ’gā tomome’u enee. Je ’ā fariseua te. A’eramū ’gā ojomoyka je kwaapa. Fariseu ’gā ’ā Jarejuwarete ’ga je’eg imū etee futat wapo jepi— ’jau Paulo ’ga Agripa ’ga upe u’ama imome’wau.

⁶ —Awamū ’ā je reko’i “opapaw ire ae ’ēi tywy awi owywya ’ua nū” ’e rerowiaa. Ymā te ’ā Janeruwarete ’ga ’i aepy’gā nupe rakue: “Pemanū re je pē mū’ēi tywy awi pē mowywya nū”, ’jau ’ga ae upe rakue. A’ea je ’ā arowiat tekou— ’jau Paulo ’ga Agripa ’ga upe imome’wau u’ama. ⁷ —A’ea ’ā judeu ’gā juejue werowiat. A’eramū ’ā judeu ’gā ajemogyau oporowykyau ’ga upe.

“Ore manūnamū Janeruwarete 'ga tore mū'ē tywy awi ore monou ojepyri 'jau kwy”, 'jau 'gā 'ā ajemogyau. A'eramū 'gā au'jeteramū oporowykyau ajemogyau. A'ea je arowiat 'gā 'jawe. A'tea 'gā oje'jawe je erowiarāmū je pyyg ekoete je munepa. Je je 'ēwu'jaga ekoete 'gā nupe— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe imome'wau u'ama.

A'eramū Paulo 'ga ojerowaka amā'jāu judeu 'gā nee oje'ega 'gā nupe:

8—Ma'eramū gatu nipo 'ā pēē judeurāmū neperowiari “Jarejuwarete 'ga ae moferap” 'ea. Janepytuna 'gā 'ā najuejue etee futat werowiat “owywyt futat ae opapaw ire” 'ea. A'ere 'ā pēē tekatu etee neperowiari aipoa— 'jau Paulo 'ga ojerowaka 'gā nupe oje'ega.

9—Ymā te je nanē futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā nereko tyweretei ikue. “Esage sipo a'ea Janeruwarete 'ga upe pa”, 'jau je ikue. A'ere aipoa nia'wryi 'ga upe rakue. 10 A'ea je aapo Jerusareg ipe ikue. Mainana 'wryiara 'gā je monou Jejui 'ga rerowiaara 'gā pyygukaa jee ikue, Nasare pe waranup ma'efera 'ga rerowiaara 'gā je ipyyka imunepa ikue. Esage ete 'gā api-siukara jee ikue. Ikwaawe'ema je rerekou ikue. 11 Namutat tekou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nerekou tyweaete ikue. 'Gā jatykaaw ipe tewau 'gā nupe 'gā nerekou tyweaete ikue. “NaJaneruwarete 'ga remimurera rūi Jejujamū, tamu'eukat 'gā 'jau”, 'jau je tejeupe ikue numiamū. “Jejui 'ga takurawukat 'gā nupe 'jau”, 'jau je tejeupe ikue numiamū. A'ere 'gā naani. Nopoiri futari Jejui 'ga rerowiar awi. Kwaiwete je temara'neramū 'gā nee. A'eramū je tewau kwe pe tekou 'gā nerekou tyweaete— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau u'ama.

12—A'eramū je tewau Damasco pe numiamū. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nereko tywereteawamū je tewau numiamū. Mainana 'wryiara 'gā je'eg imū futat tewau tekou 'gā nerekou tyweaete numiamū. 13 A'ere jewaw ipe mama'e mū ete ijesakari jee. Enyfuk te. A'eramū je te'aa ywyu eny awi. Tii. Teirū 'gā netee futat aru'aa arawau arajupa enywyter ipe. Ajeaje katu kwara ruwamū eny 'ari ore ree ywag awi 'ua. Kwara renya te wapyaap enyfuga. 14 A'eramū ore arajupa aru'aa enywyter ipe futat teirū 'gā netee. A'eramū Janejararete 'ga eny awi je 'aramū oje'ega jee. Judeu je'eg imū 'ga oje'ega jee. Epyreu 'jawa 'ga iapou jee. “Ma'eramū te je rereko tywerete ape, ki Saulo?” 'jau 'ga jee oje'ega. “Sā'ā ene ejeymawa ejenuwe'emamū, inupā ywya pyu, imayrūmū. Nan tee futat je renuwe'emamū ene te futat erejemayrū. Je rerowiaara 'gā erereko tywerete jepi. A'eramū je ene mayrūukaa”, 'jau 'ga jee— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe.

15—A'eramū je 'jau 'ga upe, “Awjya te poromū oje'eg jee?” 'jau je 'ga upe. “Je Jejujamū aje'eg enee”, 'jau 'ga jee. “Je te 'ā je rereko tywerete ape”, 'jau 'ga jee ojeupe je je'egamū— 'jau 'ga 'gā nupe imome'wau.

16—“Efu'am jui. Ajesaukat je enee. A'eramū ene 'awamū ewau ekou kwe pe je mome'waramū. A'ere anure tamu'e ene 'jau. A'eramū ene ewau ekou 'gā nupe kwe pe je mome'wau”, 'jau 'ga jee. 17 “Je te 'ā amono ene judeue'ema 'gā nupe temome'waramū. A'eramū nipo je tejejukau ene ree ene reko-ramū”, 'jau 'ga jee ikue. “Najudeu 'gā nūi ene resaka 'gā mogoukare'ema ene ree. Najudeue'ema 'gā nūi nanē nū”, 'jau 'ga jee ikue. “Je te 'ā apyyrū ene judeue'ema 'gā nupe temome'waramū”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau 'ga 'gā nupe. 18 —“A'eramū ene ewau 'gā mu'jau je ree, je kwaawukaa 'gā nupe, 'gā mu'akwaapa je ree”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga imome'wau Agripa 'ga upe. —“A'eramū 'gā ene je mome'uramū ene renupa etee. A'eramū 'gā ajemogyau je rerowiarāmū, Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee iapou, 'jau 'ga pē nupe, ere ki ewau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —“Ypytunaiwa pype wata ma'e 'jawe mama'eukwaawa 'wryiara

remiayuwa 'gã jemogyi. 'Arimũ wata ma'e 'jawe je rerowiaara 'gã jemogyi. A'eramũ ene ewau mama'eukwaawa 'wyrira remiayuwa mũ nerua imũ'jãu jui, je rerowiarukaa 'gã nupe. 'Mama'e esagea te ki peapo pejejaupe', e'i 'ga pẽ nupe. 'Tejerowiarukaa je 'gã katu'ogi', e'i 'ga pẽ nupe, ere ki 'gã nupe ekou. 'A'eramũ futat je 'gã mũ'jãu tejemiayuwamũ', e'i 'ga pẽ nupe, ere ki 'gã nupe', 'jau 'ga jee ikue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe, imome'wau.

19 —A'eramũ je 'ã 'agamũ tekou 'ga rerowiaaramũ 'ga mome'wau 'gã nupe. 'Ga je'eg imũ futat je iapoi— 'jau 'ga imome'wau Agripa 'ga upe. 20 —Damasco pe ra'ne ra'ne futat je 'ga mome'u ypyruga 'gã nupe ikue. A'ere je tewau Jerusareg ipe 'ga mome'wau nũ. A'ere Jerusareg awi je tewau Judeue'ema 'gã nupe 'ga mome'wau kwe pe tekou. "Pe'je pejepoia pejetywer awi", 'jau je 'gã nupe. "Jarejuwarete 'ga perowiat pejemogyau. A'eramũ pẽe pejepoia pejetywer awi. A'eramũ pẽe mama'e esage apou pejemogyau", 'jau je 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã 'jau pẽ nupe: "Kuu. A'jea futat. 'Gã otywer awi 'gã poiri ra'e. Sã'ã 'gã neko esagea etee", 'jau nipo 'gã pẽ nupe, 'jau je 'gã nupe ikue— 'jau 'ga 'ga upe. 21 —Judeue'ema 'gã je imome'uramũ judeu 'gã je pyyka 'agamũ ai'i. Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe je rekoramũ 'gã je pyyka ai'i. "Sijuka 'ga", 'jau 'gã jee numiamũ. 22 A'ere Janeruwarete 'ga reko'i te 'ã je pyri. A'eramũ 'ga a'eramũ je jukaukare'ema 'gã nupe— 'jau 'ga imome'wau 'ga upe. —A'eramũ je 'ã 'au tekou 'ga mome'wau 'gã nupe. 'Wyriat, tesirũmet. Mĩmera 'gã nupe je 'ã 'ga mome'ui tekou— 'jau 'ga 'ga upe. —Sã'ã Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã imome'ua 'gã nupe rakue. Nan tee futat je imome'ui 'gã nupe. Moisesi 'ga remikwasiarera 'jawerimũ etee futat je reko'i imome'wau— 'jau 'ga 'ga upe.

23 —A'ere 'ã "Janeruwarete 'ga remimurera 'ga jereko tywerukari amanũmũ janee rakue", 'jau je 'gã nupe. A'ere 'ã 'ga manũ re Janeruwarete 'ga, 'ga moferawi etee nũ. "Ga ra'ne tãmẽjẽ futat te 'ã oferap janee", 'jau je 'gã nupe. 'A'eramũ 'ga werowiaramũ jane katu'oka", 'jau je 'gã nupe— 'jau 'ga Agripa 'ga upe u'ama. —"Judeuramũ ore, judeue'emamũ pẽe. Mĩmeramũ futat nipo jane manũ re Janeruwarete 'ga jane mũ'jãu tywy awi jane mowywya nũ. Sã'ã Jejui 'ga ferawa. Nan futat jane ferawi nũ", 'jau je 'gã nupe— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe imome'wau.

24 Aipo Paulo 'ga 'eramũ Fesitu 'ga wafukaita 'ga upe:

—Ene'me eteete awi ekou kũ. Ene'akwaawe'ema te ene rereko kũ. Ka'arana mogytaetete te ene mo'meukat ene mogou kũ — 'jau Fesitu 'ga wafukaita Paulo 'ga upe aipo 'ga 'eramũ.

25 A'eramũ Paulo 'ga 'jau 'ga upe:

—Naani nũ'ũ. Naje'mei futari je nũ'ũ. A'jea futat je 'i nũ'ũ— 'jau Paulo 'ga Fesitu 'ga upe.

26 A'eramũ Paulo 'ga 'jau Agripa 'ga upe:

—Enereapyo katu jeremimome'u are. A'eramũ je tekyjawe'em imome'wau enee— 'jau 'ga Agripa 'ga upe imome'wau u'ama. —Jejui 'ga oo watau ae reape futat wemiapo apou ae upe. Najemime rũi futat 'ga oporowykyka apoi. Ae reape futat 'ga iapoi akou— 'jau 'ga 'ga upe.

27 —Erekwaap katu futat 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega, ki Agripa? Erekwaap te 'ga je'ega mome'warera 'gã nemikwasiarera? A'jea futat ene ikwaapa katu 'ga je'ega— 'jau Paulo 'ga Agripa 'ga upe.

28 A'eramũ Agripa 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—"Kamẽsĩete futat 'ga tamogo Jejui 'ga rerowiaaramũ 'jau" ere te jee?— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

29 —Ēĕ. Afutat ete je pĕĕ juejue 'ga rerowiara nŭ'ũ— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe. —Afutat je pĕ nekoa teje'jawe. Anurenure'i sipo pejemogy je 'jawe, pĕporomuku te ra'u pejemogyau je 'jawe nŭ. A'ere je teje'jawe pĕ jemogy futari. A'ere je nafutari teje'jawe pĕ pofara— 'jau Paulo 'ga u'ama Agripa 'ga upe.

30 A'eramũ 'gã awau ũ'jãu 'ga wi. Fesitu 'ga, Agripa 'ga, Berenise ĕĕ, 'gã pytuna 'gã. Mĭmera 'gã awau ũ'jãu 'ga wi.

31 —Nuapoi futari 'ga mama'e tywera amanũawamũ ra'e. Opopar ekoete te 'gã 'ga mu'ama ra'e— 'jau 'gã awau oporogytau akou ajaupe. —Mama'e tywera 'ga iapo re te amunipo 'ã 'gã 'ga jukai— 'jau 'gã ajaupe.

32 —“Wyriararete 'ga upe je oi tejemome'wau” 'e'em ire amunipo 'ã 'ga muĕmi 'awamũ futat— 'jau Agripa 'ga Fesitu 'ga upe.

27

Roma pe Paulo 'ga oawet

1—A'ere ako jane “Itari wyy pe simono 'ga”, jane 'i te ai'i— 'jau 'gã ajaupe.

Roma 'upa Itari wyy pe. A'eramũ 'gã Paulo 'ga monou jefaruu 'ga po pe, 'ga pyri ipofaripyretera 'gã neewe. Juriu 'ga po pe imonou. Juriu 'ga jefaruu 'gã 'wyria'ri 'ga. A'eramũ tesirũmera 'gã 'jau 'gã nupe “Wyriararete 'ga remiayup” 'jau 'gã 'gã nupe. A'eramũ ore arawau. Je nanĕ tewau 'gã nupi, Lukaramũ.

2 A'eramũ yara 'ua. Adramitiu 'jaw awi 'ua ojekoka. A'e pype futat arawau. Asia wyy pe futat aipoa yaruua awau. Jefaruu 'wyriara 'ga futat ore rerawau. A'eramũ ore aru 'aa ipype. Aristaku 'ga awau ore rupi. Tesarũn ipewarera 'ga. Tesarũna 'jawa 'upa Masetoni wyy pe. Aru'ar ire ore oroia jupiwewe futat. Arawau ka'a wyyri etee futat arakou. Oropytunaapa ore nũ. 3 Ai'iwe ore arawau orowaĕma Sidom ipe. A'ere Juriu 'ga jejuka esagei Paulo 'ga ree. A'eramũ 'ga 'ga muĕmukaa yaruu awi. A'eramũ Paulo 'ga awau ojekoty'aawa 'gã nesaka. A'eramũ 'ga jekoty'aawa 'gã mama'e mua 'ga upe, 'ga remirerooramũ, 'y rupi 'ga remi'uramamũ. A'ere 'ga 'gã nesag ire ojewya 'ua, yaruu pype u'aa nũ.

4 A'eramũ ore oroia nũ. Arawau 'ypõ'õ atykupe katy wyytu awi. Wyytu ore monoukare'ema tyypterimũ. A'eramũ ore orokwapa 'ypõ'õ atykupe katy etee wyytu awi. Orejau katy 'ypõ'õũũ 'ũina, Sipiri 'jawa 'ũina. 5 Arawau 'ypõ'õ sĭ rowaapa 'yrewiwa aapa. Arawau kwe katy ka'aeme'ywa pyyka nũ. Arawau orowaĕma Mira 'jawa amunaw ipe. Lisi wyy pe 'upa aipoa. Peu futat ore aru'jãu. 6 A'e pe futat Juriu 'ga yaruu mũ resaka orojee nũ. Aresãri 'jaw awi 'ua aipo yaruua. Itari wyy pe oo ma'e futat poromũ. A'eramũ 'ga ore reru'aa ipype nũ.

7 Ipype aru'ar ire ore oroia nũ. A'ere wyytua nore mujãnukari. A'eramũ ore meewe arawau arakou orosea pytunũ. Tyypterimũ'i arawau arakou. Orokwapa Synito 'jawa pyu. Ay katu te ore yaawi arawau aipo 'ypõ'õũũ atykupe katy jui. A'ere wyytua ore rowopepiri etee futat. A'eramũ ore erowaka wyytu wawa katy etee futat jupe 'ypõ'õ wyyri arawau arakou. 'Ypõ'õũũa Kreta 'jawa atykupe katy arawau Salmona 'jawa pyu. Salmona 'jawa 'upa 'ypõ'õ sĭ me. 8 A'eramũ ore arawau 'ypõ'õũũ rupi etee futat arakou. Ay katu te ore oi orowaĕma Jemiaresagea 'jaw ipe. Laseja 'jawa pyri 'upa aipoa Jemiaresagea. 9 A'e pe ore arajupa oroporomukuuramũ oropytau. Wyytua wejue opojyaymai ore. Judeu 'gã nupe 'araiwamũ kwaw ire 'gã wea'aramũ otywera moyawer are. “Janeruwarete 'ga janetywera omoit jane wi”, 'jau 'gã ajaupe. Aipo 'araiwa akou amãmyter ipe. Aipoa 'araiwa kwaw

ire kwaiwete te amana, kwaiwete te ywytua nanē nū. A'eramū opojyayramū kwe pe ae wawamū awau yaruū pype ae ataa.

A'ere Paulo 'ga 'jau oreē:

¹⁰ —Araiwa ako okwaw ai'i. A'eramū jane jareapyakaakau ee ra'ne. Kasi a'e pe 'aw awi jane oramū nia'wyrī janee ne— 'jau 'ga oreē. —Janeyara typywyk janee ne. Karaemā jane simonoukapaw ekoete ne. Ae 'gā we opaw ine— 'jau 'ga oreē.

¹¹ A'ere yaruū waraara 'ga nuerowiari Paulo 'ga. Yaruū jara 'ga nanē futat 'ga rerowiare'ema nū.

A'eramū 'gā 'jau etee 'gā nupe:

—Naani nū'ū. Nipojya'uweri nū'ū. Soo tāmējē futat jane jarekou nū'ū— 'jau etee 'gā oreē.

A'eramū jefaruū 'gā 'wyrī'ri 'ga 'gā nerowiaa.

¹² —'Au nia'wyrī janee amana pype jane rekoa— 'jau etee 'gā jefaruū 'wyrī'ara 'ga upe. —A'eramū jane jarewau futat. Fenise 'jawa amunaw ipe soo esaka 'jau— 'jau etee 'gā 'ga upe.

Fenisea 'up 'ypō'ōūū pype wējēmī futat nū. A'e pe ywytua nipytuui. A'eramū 'gā 'jau:

—Soo peu, Fenise 'jaw ipe 'jau. Peu futat soo ko amana magwapa 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

Ywytuuretea 'ua 'gā nupe

¹³ Poje ywytu'i'ia 'ua oreē. A'eramū 'gā 'jau:

—Jarujete futat jane oi ra'e— 'jau etee 'gā ajaupe. A'eramū 'gā —Pe'je ajee soo etee 'ū— 'jau nū.

A'eramū ore arawau aru'aa yaruū pype nū. A'erauwe 'gā yaruū momytawa mua imatāu. A'eramū 'gā yaruū rerekou ywywyrī'i etee futat.

¹⁴ Poje ywytuuretea 'ua oreē. 'Ypō'ōūū 'arimū opytu mua oreē. A'ea futat yaruū moyyita imotomotomoga oreē. ¹⁵ Ywytuua 'ua ore rewiri tāmējē futat. A'eramū yaruū waraara 'gā

—Sirowak imonou imojekoka Jemiaresage are— 'jau numiamū.

A'ere ywytua nuerowagukarī 'gā nupe. A'eramū ore rerawau typytera katy. ¹⁶ A'ere ore rerooi 'ypō'ō'ī'ī atykupe katy etee. Ywytuua ore rerawau. 'Ypō'ō'ī'ī rera Kauta. Ya'ria 'gā imogou yaruū ku'a are. ¹⁷ A'eramū 'gā ya'ri'i mua imatāu enuēma yaruū 'arimū.

—Kasi ywytuua erooi imonoka ne— 'jau 'gā.

A'ere 'gā tupaama pyu yaruū mamamani ywytu awi imotyapa jupe.

—Kasi ikaikai jane ree ne— 'jau 'gā.

A'eramū 'gā tupaama pyu futat imamamana ywytu awi ifaa.

—Namukui 'awamū Libia ywy ruwī. Libia ywy pyri notypyī futari. Kwaiwete te 'yisiga jemogyi typyter ipe— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā a'eramū okyjau 'yisiga pype yaruū amī awi.

—Kasi ywytua jane monoi 'yisig are ne, janeyara kakau jane ree ne— 'jau 'gā ajaupe okyjau. —'Yisiga pype iamīāu nipo ikaikai jane ree— 'jau 'gā ajaupe.

Yara orojewi ikaika awi 'gā okyjau. Ywytua taity pirera pyu etee futat yara renujāna. A'eramū 'gā taity pirera moiapap jui.

—Kasi a'e pe jane rerooi jane renujāna 'yisig are ne— 'jau 'gā.

A'eramū 'gā taity pirera moiapap jui. A'etea ywytu ore reroo ore rerekou meewere'i etee futat ore renujāna. ¹⁸ A'ere niokeri futari ywytua 'ua oreē. A'eramū 'gā ai'uwe karaemā monou imomopoa 'y pe. A'eramū yara owewuita'i oreē.

¹⁹ Imuapyra 'ara rupi 'gã yaruu pypiara monou imomopoapap. Wyyrasig, taityuu pypekap, taityuu. Mīmera we futat 'gã imomopoapap yar awi. Opou futat 'gã imonou imomopoa yar awi.

²⁰ Kwaiwete ore seri kwara resake'ema. Jaytata miamū futat ore narue-sagi'i futari. Amanarowoky'a esaukare'ema ore. A'etea ywytua wone-je'emamū futat 'ua ore. A'eramū 'gã 'jau ajaupe:

—Sapap futat nipo 'ã jane— 'jau 'gã okyjau kwara resake'emawe futat.

²¹ A'eramū ore arakou kwaiwete 'ara magwapa oroje'mi'ware'ema. Ore jemuaēma ore rerekou ore moje'mi'warukare'ema.

A'eramū Paulo 'ga afu'ama oje'ega 'gã nupe:

—Peesak 'jau noko ako pēē je rerowiare'ema ai'i 'ja, 'au etee futat jane ruwi kwara 'ara rapesaka 'eramū ai'i 'ja— 'jau 'ga 'gã nupe. —Kreta pe jane pyta re amunipo 'ã janekaraemā nimonoukari futari. A'ere ako “Soo futat jane jarekou”, pe'je etee ai'i. ²² A'ere je 'i 'awamū pē nupe: Pejemanū awi kasi pekyje ne. Yaruua typywyk futat jane wi. A'ere nipo jane mū nimanūi futari— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

²³ —'Awa ypytuna rupi Janeruwarete 'ga ywagipewara 'ga amū muri je pyri ko. A'eramū 'ga imome'wau jee ko. Janeruwarete 'ga te 'ã jejararetea. Ma'eramū 'ga 'ã ojeppyriwara 'ga amū muri jee, imoporogytaukaa jee— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau. ²⁴ —Ywagipewara 'ga 'jau jee ko: “Erekyje kasi ekou ne. Najukaukara'uweri je ene 'au. Ereo futat ewaēma 'wyriararete 'ga pyri ejemome'wau 'ga upe 'jau”, 'jau 'ga jee ko. “Ene rupi oo ma'e 'gã nanē futat namanūi futari amū”, 'jau 'ga imome'wau jee ko. “Janeruwarete 'ga 'ã esage te. A'eramū 'ga ene rupi oo ma'e 'gã amū apisiukare'ema futat nipo”, 'jau 'ga jee ko— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau.

²⁵ —A'eramū pēē pejepe'y'awyre'emamū. Je 'ã Jarejuwarete 'ga arowiat. 'Ga je'eg imū etee futat nipo 'ã ijeapoi jane. Jee imome'uawer imū etee futat nipo 'ga iapoi— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau. ²⁶ —A'ere nipo ywytua jane reroi jane rerojekoka futat 'ypō'ōū mū ree— 'jau 'ga 'gã nupe imome'wau.

²⁷ Mukūja morowykye'ema rupi ywytua ore rerawau ore rerekou ore renujāna. 'Yē'ē rypyterimū, Metiteraniu 'jawa rypyterimū awau ppyajeaje katu 'gã amū wea'aramū wyy are:

—Sojot nipo 'ã jane wyy pyri 'ja— 'jau yara waraara 'gã ajaupe.

²⁸ A'eramū 'gã itajuu mū apysāu tupaama sīāpyr are. A'ere 'gã imonou imomoa 'y pe tom. A'eramū trītai seis metro awau wapyka wyy are. A'ere 'gã wyy are iwyy ire imua nū. Arawau peu muku'i nū. A'eramū 'gã imonou imomoa nū tom. A'ea ināinānī'i etee oo wīti seis metro etee awau wapyka wyy are. ²⁹ A'eramū 'gã kyjea 'gã nerekou poromū ia'agawyaukaa 'gã nupe.

—Ita 'arimū jane oi ne— 'jau 'gã ajaupe.

A'eramū 'gã yara momytawa monou imomopoa ita 'arimū arawawe'ēwe. 'Gã iku'a pewara monou imomoa. Tom tom. Irūpāwē monou imomoa. A'eramū futat yaruu momytau orojeupe.

A'eramū 'gã 'jau ajaupe:

—Kamēsiete werewi pa 'ã ku'emamū nū— 'jau 'gã ajaupe.

³⁰ A'ere yara waraara 'gã amū ya'ri'i monoi imomoa 'y pe. Saka'jam 'jau numiamū.

—Yaruu momytawa siroo imomoa iruupeu'i isī awi— 'jau futatee 'gã ajaupe numiamū.

³¹ A'eramū Paulo 'ga 'jau jefaruu 'gã 'wyria'ri 'ga upe jefaruu 'gã netee:

—Yaruu waraara 'gā ka'jamamū nipo ywawuje etee futat pepap. 'Gā ka'jam ire nipo Janeruwarete 'ga nojekukai pē nee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

³² Aipo ojeupe 'ga 'eramū jefaruu 'gā ya'ri'i siāwonoka imonou imoia yaruu awi.

³³⁻³⁴ Ku'em ja'wyja'wyuramū Paulo 'ga oje'ega 'gā nupe:

—Pe'je pejejua pejejemi'waa. Mukūja morowykye'ema rupi te 'ā nepejemi'wari— 'jau 'ga 'gā nupe. —Pe'je pejejemi'waa pejejemopifuakaawamū. Tepepifuakat 'jau. Nimanūi futari jane mū— 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁵ Aipo 'e re Paulo 'ga kanape'i mua opo pe. A'eramū futat 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe:

—Au'jete mama'ea eremut oree— 'jau 'ga oje'ega monou 'ga upe 'gā nowase.

A'eramū futat 'ga ape monoka i'wau. ³⁶ A'eramū 'gā 'ga jemi'wara resakawe futat aku'iramū. A'eramū futat 'gā oje'emi'waa 'ga pyri. ³⁷ Kwaiwete ore yaruu pypewaramū. Tusētu setētai seis te ore pytuna. ³⁸ A'etea 'gā iapopyrera a'upap. Ojomoyka i'wau. A'e pe 'ā 'gā imomopoa nū. Iapoe'emera momopoa nū. Kwaiwete juowuuranaku'ia 'gā imomopori. A'eramū futat yaruu mawua imua orojee imowewuita.

'Yisiga pype yaruu siāmāwet

³⁹ Ku'emamū yaruu waraara 'gā 'jau:

—Ma'ape jane jarejua 'ū? Niesagi we te 'ā jane 'au jepi— 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā 'yisiga resaka.

—Pe'je ajee soo peu jarejekoka esaka— 'jau 'gā 'yisiga repejāna imonou.

⁴⁰ A'eramū 'gā yaruu momytawaama monoka. Furuk. Iku'ookawa 'gā irapa jui. A'ere 'gā taity pirera pypekau isi me ywytu upe numiamū.

—Jane reroo pea 'yisig are jane rerojekoka 'jau— 'jau 'gā ajaupe numiamū.

⁴¹ A'ere 'yisiga mū ruwi tpytyer ipe yaruu renune pyppe'i rakue. A'eramū 'gā esake'ema. A'eramū ywytu are rerawau ore renujāna i'arimū. Tyryk. 'Yisiga pype yaruu siāmāū oree. Ywytuu fuakara futat yaruu monou isiāmāū ore wi. A'eramū futat 'gā imosokarūme'em. Nomosogarūi 'gā. Kwaiwete te 'y ryjuapia. A'eramū 'y ryjuapia futat iku'awopena. ⁴² A'eramū jefaruu 'gā 'jau 'wryiara 'ga upe:

—Siapisi ose ma'efera 'gā 'jau. Siapisi tāmējē 'gā 'jau. Kasi 'gā ka'jami ne— 'jau 'gā 'wryiara 'ga upe.

⁴³ A'ere 'gā 'wryia'ri 'ga nifueweri Paulo 'ga juka are. A'eramū 'ga 'jau:

—Naani nū'ū. Peapisi awi 'gā nū'ū— 'jau 'wryia'ri 'ga jefaruu 'gā nupe.

A'ere 'wryia'ri 'ga 'jau 'gā nupe:

—Pe'je pejewau pejepopoa jui. Oytap ma'eramū pejewau tenune pejeytapa pejejekoka 'yisig are. ⁴⁴ Iytawe'ema 'gā yaruu pemer are too oytapa 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

A'eramū ore nan arawau. Orojekoka pāwē pāwē futat ikue, aramanūme'em futat ore mū ikue.

28

Mauta 'jawa 'ypō'ō me 'gā nekoawet

¹ Arawau orojekoka 'ypō'ō me aru'jāu 'y awi. Peu futat ore 'ypō'ō rera kwaapa.

—Aga 'ypō'ō rera Mauta— 'jau ipype 'up ma'e 'gā imome'wau oree.

² A'eramū ore jokog ire peuwara 'gā 'ypō'ō mewara 'gā 'ua ore repejāna. Ore rapeje'ega 'gā 'ua. Opojejuka esageramū 'gā ore ree. Amanakyra pype te ore ruri aru'jāu. A'eramū 'ga 'ua tata mojoy'wau ore ree. Iro'ysag awi tata mojoy'wau ore ree.

³ A'eramū Paulo 'ga 'yw akā ypiwera rerua imono'oga tataramū. A'eramū moja uēma tata rakuw awi. A'eramū 'ga po u'wau. Waekou akou 'ga po are.

⁴⁻⁵ A'ere 'ga imowawagi etee imonou tata pe.

A'e resaka 'ypō'ō mewara 'gā 'jau ajaupe:

—Kuu. Oporojuka ma'efera 'ga nipo 'ā koromū kūi— 'jau 'gā ajaupe. —'Y pe ako 'ga namanūi ko. A'ere 'awamū 'ga manūi. Nae u'uaiwi 'aga moja. Nauagi ae 'aga moja rāi ay upe— 'jau 'gā ajaupe. —Janemaira 'ga 'ga nomogoukari.

⁶ A'eramū 'gā ajemogyau oporesagamū 'ga ree.

—Siesak 'ga po wuwura 'jau— 'jau 'gā ajaupe. —Siesag iki 'ga amanūa erujewi— 'jau 'gā oporesagamū ajemogyau 'ga ree.

'Ga po wuwura rapesaka 'gā ajemogyau namutamutat numiamū. A'ere nowuwuri 'ga wi. Naayi 'ga upe.

'Ga po wuwure'ema resakawe 'gā 'jau:

—Kuu. Nowuwuri futari 'ga poa ra'e nū'ū. Namanūi futari 'ga jupe ra'e nū'ū. Maira 'ga te nipo 'ā 'ut owaēma janee— 'jau etee 'gā 'ga upe nū.

⁷ 'Yisiga pyri P'ublio 'ga ywya 'upa. P'ublio 'ga 'wyrriara 'ypō'ō mewara 'gā nupe. A'eramū 'ga 'ua oree, ore rerawau oje'wyr ipe. A'e pe ore arajemogyau 'ga pyri muapyra orosea. Ojejukau esage futat ore ree. ⁸ Peu ore rekoramū 'ga ruwa 'ga ojero'wau 'upa. 'Ga tururua 'ga mory'wau. A'eramū 'ga 'upa oseawa pype etee futat afu'ame'ema 'upa. 'Ga tururua 'ga pifuaka'roka 'ga nuga 'ga ro'y reewe. A'eramū Paulo 'ga awau oje'ega 'ga upe. A'ere Paulo 'ga oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'ga ree:

—Ekatu'ok 'ga, ki Ku'jyp— 'jau 'ga oje'ega monou 'ga upe.

A'erauwe futat 'ga opo monou 'ga apyte'rarimū. A'erauwe futat 'ga afu'ama ajarueteramū.

⁹ A'erauwe 'ga resakarera 'gā awau Paulo 'ga rera mokwasi'wau opytuna 'gā nupe. 'Ga rera renupawe ojero'wu ma'e 'gā 'ua ajatykau 'ga ree ojema-jarueteukaa 'ga upe. A'eramū ojero'wu ma'e 'gā ajarueteupawamū.

¹⁰ A'eramū 'gā mama'e mua ore upe kwaiwete. Anure ore 'wyrāmū 'gā mama'e mua wējēmī futat oree nū. Oremiri'urama mua oree, or-emirerooramū.

Pe awi Roma pe 'gā oawet

¹¹ Muapyra jay magwaw ire ore aru'aa yaruu mū pype nū. Aresāri 'jaw awi futat 'ua 'upa 'ypō'ō me amana magwapa rakue. Aipo yaruu rera Mait jopewet, 'jau 'gā e'roka. A'e yaruu pype aru'aa. Aru'ar ire ore oroia.

¹² Arawau orojekoka Sirakusa 'jawa amunaw ipe. Peu ore muapyra orosea.

¹³ Muapyra oroser ire ore oroia arawau nū. Regiu 'jawa amunaw ipe etee orojekoka. Majepi tee ore orosea peu. Ai'iwetetewe ywytua 'ua oree, oreatykupe katy 'ua ore upe. A'eramū ore oroia. A'e ywytua ore renujāna ore rerawau kamēšīete futat. Mukūi tee ore orosea. Arawau orowaēma Posuori 'jawa amunaw ipe. Peu ore aru'jāu yaruu awi. ¹⁴ A'e pe ore majepeja etee morowykye'ema magwapa. A'e pe futat ore Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū nekoaa. A'eramū 'gā 'jau oree:

—Pe'je pejejua 'au ore pyri, morowykye'ema mū magwapa— 'jau 'gā oree.

A'ere ore morowykye'ema magwaw ire arawau nū. Ywryi futat ore oi poromū Roma 'jawa amunaw ipe arawawamū.

¹⁵ A'eramū Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ore rera renupa rakue. A'eramū 'gā 'ua ore rowosōu. Apiu 'jaw ipe, Tres Wēta 'jaw ipe. Mīmera amunaw ipe 'gā 'ua ore rowosōu.

Aipo 'gā nesakawe Paulo 'ga aku'iramū 'gā nee. A'eramū futat 'ga oje'ega Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā ore rereko ape ejeape. Ene te 'ā 'gā eremut ore maku'iukaa— 'jau Paulo 'ga Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monou.

Roma pe Paulo 'ga renawet

¹⁶ Roma pe orowaēm ire jefaruu 'gā 'wyrriara 'ga 'jau Paulo 'ga upe:

—'Awamū eko 'oga mū pype— 'jau 'ga Paulo 'ga upe.

Jefaruu 'ga nanē 'ga amū imogou Paulo 'ga ree omaenun ma'eramū.

¹⁷ Muapyt oser ire Paulo 'ga oje'ega monou judeu 'gā 'wyrriara 'gā nupe:

—Pe'je pejejua je resaka 'au— 'jau 'ga 'gā nupe oje'ega monou.

A'erauwe judeu 'gā 'wyrriara 'gā ajatykau 'ga ree. Ojee 'gā jatykapawauwe Paulo 'ga ojemome'wau 'gā nupe:

—Jareypy 'gā nekwawer imū etee futat je iapoi tekou ai'i. A'etea judeu 'gā je pyyk, je pofaa, je monou romanū 'gā 'wyrriara 'ga po pe. Jerusareg ipe 'gā je pyygi ai'i. A'ere 'gā je monoi romanū 'gā 'wyrriara 'ga po pe. ¹⁸ A'ere 'gā opo pe je mono re romanū 'gā poronuwi jee. Je upe oporogytapaw ire 'gā 'jau ajaupe: “Nuapoi 'ga 'ā mama'e tywera amanūawamū ra'e”, 'jau 'gā ajaupe. “A'eramū ore 'ga jukawe'em. Pe'je ajee sapoit 'ga wi”, 'jau romanū 'gā ajaupe numiamū— 'jau 'ga 'gā nupe. ¹⁹ —A'ere judeu 'gā 'wyrriara 'gā nafutari je wi 'gā poirā. A'eramū je 'jau 'gā nupe: “Too tejemome'wau 'wyrriararete 'ga upe 'jau”, 'jau je 'gā nupe. Ma'eramū 'ā je ruri tejemome'wau 'ga upe 'au— 'jau Paulo 'ga imome'wau 'gā nupe. —Natepytuna 'gā je'ēwu'jaga rūi je ruri. Tejemome'wau te je ruri 'au ai'i— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe u'ama.

²⁰ —Ma'eramū je 'ā pē majatykai tejemome'wau pē nupe. Ymā te 'ā judeuramū jane Jarejuwarete 'ga remimurera 'ga rapesagi. Jejuui 'ga 'ā 'ga remimurera futat. A'e 'ga je 'ā arowiat tekou. A'eramū 'gā 'ā a'eramū 'ga rerowiarāmū je munepa je mŷina je pofaa itaju pyu— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²¹ A'eramū peuwara 'gā 'jau Paulo 'ga upe:

—Namuri futari 'gā ka'arana ikwasiaa oree enereko tywer are. Pe awi 'ut ma'e 'gā miamū nomome'ui futari ene rekoarūe'ema oree— 'jau 'gā Paulo 'ga upe. ²² —A'eramū ene Jejuui 'ga mome'wau oree 'awamū. Taruenup ene imome'ua 'jau. “Kwe pewara 'gā 'ā Jejuui 'ga rerowiaara 'gā je'ēwu'jaga ajemogyau” 'ea 'ā ore a'jea futat aruenup arajemogyau. Ma'eramū 'ā ore “eporogyta oree”, ore 'i enee. Taruenup ene imome'ua orojeupe 'jau, 'jau 'ā ore enee. ²³ A'eramū nipo ore anurenure'i arajua eneporogyta renupa— 'jau 'gā Paulo 'ga upe.

A'ere 'gā awau aipo 'ga upe 'e re.

Ko'iko'i ete 'gā 'ua Paulo 'ga porogyta renupa. Amumera 'gā 'ua 'gā nupi 'ga porogyta renupa. A'erauwe Paulo 'ga oporogytau 'gā nupe. Ai'iwetetewe agawewi futat. A'etea 'ga oporogyta werokaarup 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga mogyta are 'ga 'gā mu'jau.

—Anure nipo Janeruwarete 'ga reni 'wyrriaramū janee— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe imome'wau. —Oje'ega renuparamū ae 'ga ae mowywya imonou ojepyri wemiayuwamū imogyau. Oje'ega renupare'ema 'gā te nipo ajee 'ga omonu mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga imome'wau 'gā nupe. —Ymā te 'ā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē 'ā ka'arana kwasiaa inuga Jejuui 'ga ree janee rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri janee jane katu'okawamū”, 'jau 'gā ikwasiaa inuga janee rakue. Jejuui 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yra futat. Werowiarāmū 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamū futat— 'jau Paulo 'ga 'gā nupe.

²⁴ Aipo 'eramū 'gā amū 'ga je'ega rerowiaa. A'ere amumera 'gā 'ga je'ega nuerowiari ajemogyau. ²⁵ A'eramū 'gā awau 'ga wi.

'Gã o enune Paulo 'ga 'jau 'gã nupe nũ:

—Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi Isai 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga 'ga 'Agesage je'ega mome'wau janepytunera upe rakue. A'jea futat 'ga je'ega.

²⁶ A'e are 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue:

“Ekwap eporogytau 'gã nupe:

Peenup futat nipo numiamũ. A'ere nipo nepẽneapyoi ee.

Pemã'ẽ esage agawewi nipo ee. A'etea nipo pẽẽ esakare'ema 'jawe etee pejemogy.

²⁷ Pẽ'akwaawe'ema pẽ nereko.

Pejeapyakwara peawopytyt. A'eramũ pẽẽ jeje'ega renupe'ema.

Pejeapymĩãu esakare'ema 'jawe. A'eramũ pẽẽ jeremiapofera resake'ema.

Peje'akwaaw ire amunipo 'ã pẽẽ pejejea pemỹi je ree.

Pẽapya amunipo 'ã enupa. A'eramũ amunipo 'ã pẽẽ pejejeapyoramũ ee.

A'eramũ futat amunipo 'ã pẽẽ je rerowiaa pejemogyau.

A'eramũ futat amunipo 'ã je pẽ katu'oka”.

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe imome'wau u'ama.

²⁸ A'ere Paulo 'ga 'jau 'gã nupe:

—Janeruwarete 'ga 'ã oje'eg esage omono judeue'ema 'gã nupe. Judeue'ema 'gã nupe nanẽ ojemome'waukaa jee nũ. “Pe'je pejepoia pejetywer awi”, 'jau je 'gã nupe. “Pejetywer awi pepoiramũ 'ga pẽ katu'ogi”, 'jau je 'gã nupe. Judeue'ema 'gã nupe je aipo 'jau tekou. 'Gã 'ã werowiar ete— 'jau Paulo 'ga 'gã nupe.

²⁹ 'Ga porogytapaw ire judeu 'gã awau Paulo 'ga wi. Ajamueu awau 'ga 'eawer are ajemogyau.

³⁰ Mukũi kwara poromukuran Paulo 'ga ako peu, Roma pe ikue. Paulo 'ga ka'aranũũ monou 'oga mepyau ojeupe. Oje'wyr ipe oo ma'e 'gã mua esage ojepyri:

—Pe'je pejejua pejesou pejeapyka. Saporogyta 'jau— 'jau 'ga 'gã nupe 'ũina.

³¹ A'eramũ 'ga Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe:

—Jejui 'ga je'ega ki peenup pejemogyau. “Nan ki pejemogy”, e'i Jejui 'ga janee rakue. A'eramũ jane 'ga 'eawer imũ etee futat mama'e apou jarejemogyau. Jejui 'ga futat janejararetea. A'eramũ jane 'ga je'ega etee futat erowiaa— 'jau Paulo 'ga 'ũina amowaara 'gã nupe imome'wau.

Okyjawe'em futat 'ũina imome'wau 'gã nupe.

Romanū

Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana okwasiarukat Paulo 'ga upe rakue. A'eramū Paulo 'ga 'aga kwasiaa imonou Roma pewara 'gā nupe.

Ymā te Janeruwarete 'ga Abraão 'gā juapyrera 'gā mū'jāu imogyau wemiayuwamū rakue. Judeu 'gā Abraão 'ga juapyrera. Oje'ega Janeruwarete 'ga imonou Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū judeu 'gā mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imū rakue. Ymā judeu 'gā etee Janeruwarete 'ga remiayuwara rakue.

A'ere Jejuī 'ga rur ire Janeruwarete 'ga wearamū sigaty etee. 'Ypeywar are Jejuī 'ga manūi janetywera mepyawamū. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū Jejuī 'ga rerowiaaramū jane mogyau wemiayuwamū. Judeu 'gā, judeu'emamū jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe 'ga upe. A'eramū 'ga jane katu'oka pāwē pāwē, Jejuī 'ga jane erowiarāmū.

Roma pewara 'gā naeapyoi ee rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe 'gā mueapyoawamū ee. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue.

¹ Je Pauloramū ka'aran akwasiat imonou Roma pewaramū pē nupe. Jejuī Kristu 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea. 'Ga 'ā je mogo ojeupe oporowyky ma'eramū. A'eramū 'ga ruwa 'ga je pyyrūmū morogyta esage mome'waramū ikue. Aipo morogyta esagea Jejuī 'ga mome'ua. A'eramū je a'eramū tekou 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe.

²⁻³ Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga mome'ui oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā ka'arana kwasiaa 'ga ree rakue, Jarejararete 'ga ree rakue. “Anure nipo je teja'yra 'ga monoi wyw pe 'ga mogou ywy pewara 'gā pype”, 'jau 'ga 'ā oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue.

A'e are 'ā 'gā ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga 'ā janejararetea, Jejuī Kristu 'ga. Wyw pe 'ua 'ā 'ga 'ari kunumiakyramū, Davi 'ga juapyreramū rakue. ⁴ A'ere 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga wereko. A'eramū 'ga manū re 'ga Ruwarete 'ga opājē mū 'ga moferapa, 'ga kwaawukaa janee. “A'jea futat pa je Jejuī Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea ra'e. Wa'yrareteramū 'ga reko'e'm ire amunipo 'ā 'ga 'ga nomoferawi” 'e are jane mu'jaukaa.

⁵ Aipoa wa'yra 'ga upe futat Janeruwarete 'ga je mogoukari kwe pewara 'gā nupe ikue. “Paulo 'ga emogo kwe pewara 'gā nupe emome'waramū”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe.

A'eramū Jejuī 'ga je mogou 'agamū judeu'ema 'gā nupe omome'waramū ai'i. “Ekwap kwe pe je mome'wau, je rerowiarukaa ekou 'gā nupe. Je upe futat ewau je mome'wau 'gā nupe”, 'jau 'ga jee. A'eramū je 'agamū tekou 'ga mome'wau pē nupe.

⁶⁻⁷ Roma pewaramū pēē nanē Janeruwarete 'ga pē mū'jāu Jejuī Kristu 'ga remiayuwamū. Wemiayuwamū nanē 'ga pē mū'jāu nū. 'Ga 'ā oporomutaramū pē nee. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe.

Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejuī Kristu 'ga Janejararetea. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. Pē mopy'ata'waa nanē je afutat nū.

'Gā nee oje'ega monoawet

⁸ Kwe pewara 'gā najeejue etee futat pēnera renupa. “Roma pewara 'gā werowiarete futat Jejuī Kristu 'ga” 'e kwasi'oa 'gā enupa. A'eramū je teku'iramū tekou pē nee. Jarejuwarete 'ga je imuorypa pē nee. “Ene te 'ā eneresage. Ene futat 'ā eja'yra 'ga rerowiarukaa Roma pewara 'gā nupe.

'Awamū kwe pewara 'gā 'gā nera renupa", 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa pē katu'og are.

⁹⁻¹¹ Jeowet je pē nesaka. A'eramū je teporogytau tekou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. 'Ga upe futat je porowykyi tekou teporomutamamū 'ga ree. 'Ga ra'yra 'ga je tewau imome'wau tekou. 'Ga je kwaapa. Teojere'emamū je teje'ega 'ga upe pē nee. "Jeowet je Roma pewara 'gā nesaka, Kiapi'ni. Naesagi we je 'gā. A'eramū ene ejemifutar imū je monou peu, 'gā nesaka", 'jau je 'ga upe tekou. Afutat je Jarejuwarete 'ga 'Agesagea mama'e esage apoa pē nupe, ojee pē mojemogypygyukaawamū. ¹² Pejejepyri je o re nipo jane jarekū'iramū jarejuee. Pēē Jejui 'ga rerowiararetea nipo je maku'iu pē nee. Je 'ga rerowiararetea nanē nipo pē maku'iu nū. A'eramū jane jarejomojemogypygyukaa 'ga ree.

¹³ Pēē Jejui 'ga rerowiaa pejejemogyau je 'jawe. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jeparuesagiwet je pē nee. "Too 'gā nesaka 'jau", 'jau je tekou tejeupe numiamū. A'ere maran gatu gatu etee mama'ea jee. A'eramū je tewawe'em we. Afutat je Jejui 'ga rerowiarukara pē pyriwara 'gā amū nupe. Karanū je rekoi kwe pe judeue'ema 'gā amū nupe, 'ga rerowiarukaa ai'i nū. Nan too tekou peuwara 'gā amū nupe 'ga rerowiarukaa, a'e futat je. A'ere nipo je oi futari 'gā amū mogytau Jarejuwarete 'ga upe 'jau. ¹⁴ Nanuar imū omome'wawamū futat Jejui Kristu 'ga je mogoi ikue. Ma'eramū 'ā je rekoi 'ga temogowar imū etee futat kwe pe 'ga mome'wau 'gā nupe. "Wyrarete pewara 'gā nupe, ka'a pewara 'gā nupe, ojemu'e ma'e 'gā nupe, ijemu'e'ema 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe ekwap je mome'wau", 'jau 'ga jee ikue. A'eu te futat 'ā je tekou. ¹⁵ A'eramū je a'eramū Jejui 'ga ree teporomome'uweramū futat pē nupe Roma pewaramū nanē nū.

Jejui 'ga ree morogyta esagea

¹⁶ Opājē mū Janeruwarete 'ga morogyta esage rerowiaara 'gā katu'oka. Aipo morogyta esagea Jejui 'ga mome'ua. Judeu 'gā 'ga remikatu'og ppyfera. A'ere 'ga 'awamū judeue'ema nanē ikatu'ogi nū. A'eramū je morogyta esage mome'wau tekou 'gā nupe najuejue etee futat. Nojenosī je imome'wau tekou. ¹⁷ Morogyta esage renuw ire jane jarejeapyoramū 'ga 'e are. "Jejui 'ga rerowiaara 'gā etee ajemogyau je jekoty'aawamū", Jarejuwarete 'ga 'e are jane jarejeapyoramū. Ymā te 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue: "Jejui 'ga rerowiaara 'gā etee wesageramū 'ga upe. Aipo 'gā etee 'ga imogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi", 'jau 'gā ikwasiaa ka'aran are rakue.

Ywy pewaramū janetywet

¹⁸ Janeruwarete 'ga amara'neramū mama'e tywera apoara 'gā nee, werowiare'ema 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. Mama'e tywera apo are etee 'gā wea'aramū. Ku'jywa 'ga ree jēmī wea'are'emamū. A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga kwaape'ema. 'Ga ree wea'ar ire amunipo 'ā 'gā 'ga kwaawi. Mama'e tywera etee 'gā iapou. A'eramū 'gā Janeruwarete 'ga kwaawukare'ema ajaupe. ¹⁹ Agamū futat 'ga ojek-waawukaa 'gā nupe. Opājē resaukaa 'gā nupe. A'ere 'gā 'ā nuerowiari 'ga. A'eramū 'ga aipoa werowiare'em are 'gā nerekou tyweaete.

²⁰ Ymā te 'ā 'ga ywy apoi rakue. A'eramū jane 'ga remiapofera resaka 'ga kwaapa. Niesagi jane 'ga numiamū. A'ere jane 'ga remiapofera resagi. A'eramū jane 'ga kwaapa, 'ga pājē kwaapa nanē nū. Nateepawi futari 'ga pājēa. A'eramū aipo 'gā 'jawarūe'em: "Nakwaawi je Ku'jywa 'ga", 'jawarūe'em 'ga upe. ²¹ Akwaap futat 'gā 'ga numiamū. A'ere 'gā nopojeuwi te 'ga. "Ene 'ā Oreruwaretea", 'jawe'em 'ga upe. Wesak futat 'gā mama'ea 'ga remiapofera.

Niporomuorywiweri te futat 'gā 'ga ree ojeupe iapopyrer are. Mama'e tywer are etee 'gā nea'aramū. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'gā nuesagi futari mama'ea. Nan tee 'gā. Ni'akwaawi futari mama'e are. A'eramū 'gā mama'e tywera apou. ²² “Ore'akwaawarete futat ore”, 'jau futatee 'gā. A'ere 'gā 'meramū etee. I'akwaap 'me ma'e 'gā. ²³ Janeruwarete 'ga 'ā okoeteete ma'ea. A'ere 'gā nomuorywi 'ga. Mama'eukwaawa etee 'gā wa'agawy ita pyu imu'ama ae 'jawe ojeupe. Wyra wewe ra'agawyau. Wyra wata ma'e, oyriryk ma'e. Mīmera 'gā imogyau ia'agawyau ojeupe. Wemiapofera etee 'gā amuoryp 'gā jemogyramū, Janeruwarete 'ga amara'neramū nanuara 'gā nee.

²⁴ Nanuara 'gā nee Janeruwarete 'ga nojekukai. “Mama'e tywer are etee 'gā paruapoweramū. Tene 'gā jemogyi otywera etee iapou ra'ne”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū taetu 'gā ajemogyau mama'e tywera apou ajaupe.

²⁵ Nuerowiarauweri 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg a'jea. O'mea etee futat erowiaa. Amuoryp 'gā Janeruwarete 'ga remiapofera etee. Iapoarera 'ga jēmī imuorype'ema. 'Ga futat imuorywipyraretea agawewi. A'etea 'gā 'ga muorype'ema. A'eramū 'ga opoia nanuara 'gā nui.

²⁶ Wemiapofera etee 'gā imuorywamū Janeruwarete 'ga opoia 'gā nui. “Mama'e tywer are etee 'gā paruapoweramū. A'eramū je tepoia 'gā nui”, 'jau Janeruwarete 'ga ojeupe rake.

A'eramū taetu mama'e tywera apoara 'gā wemifutar imū etee futat mama'e tywera apou. Kūjāmera 'gā omena ojee ekoa jēmī ifutare'ema. Kūjānamū etee futat 'gā wemiārūnamū ajuee. ²⁷ Kūima'e 'gā nanē opoia wemireko are oko awi nū. A'eramū 'gā kūima'eramū etee futat ajafutaa. Owy'aa kūima'eramū etee futat ajuee. A'eramū nanuara apoara 'gā ojemote'aa ojetee futat, akou tywet nipo 'gā otywer are wemifutar imū etee futat.

²⁸ Niporokwaawiweri 'gā Janeruwarete 'ga ree. A'eramū 'ga opoia 'gā nui. “Mama'e tywer are etee pēnea'aramū je pōiri pē nui”, 'jau 'ga 'gā nupe, mama'e tywera apoukaa 'gā nupe. ²⁹ Aipo 'gā nia'wryi futari. Akowarū'e'em 'gā. Mama'e tywera etee 'gā iapou. Ojokaraemā 'gā ifutaa, ojomotesirūgatuu, iporerekoaywerete 'gā, oporojuka ma'e 'gā. Ajamue 'gā akou. O'meramū te 'gā 'jau. Morogyta mowuwuara 'gā. ³⁰ Ajuago'wau 'gā. Niporomutari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. Nojekukai 'gā ajuee. Ojomotywerukat 'gā. Nuenuari 'gā ujara 'gā je'ega. Ojerowiaraiw etee 'gā ojee. ³¹ Ni'akwaawi 'gā mama'e are. Nuapoi 'gā mama'ea u'eawer imū. Najemuaēmi 'gā ajuee. Nipy'ata'wai 'gā ajuee. ³² Aipo 'gā Janeruwarete 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nakamēsī etee rūi futat 'gā oi peu. A'ea 'gā ikwaapa agawewi. A'etea 'gā nopōiri futari mama'e tywera apo awi. Ojero'waro'wau etee otywera apou. A'eramū 'gā ojerowiarairaipe etee futat otywer are. Amumera 'gā mama'e tywerete agawewi wapo. A'etea 'gā 'jau: “Eneremiapoa esage futat”, 'jau etee 'gā ajaupe, mama'e tywera aporamū.

Aipo 'gā nemiapoa mama'e tywera futat Janeruwarete 'ga upe.

2

Mama'e tywera apoara 'gā nereko tywet

¹ 'Gā nemiapofera mama'e tywera renuw ire pēē mū 'jau: “A'jea futat 'gā nemiapofera mama'e tywera futat”, 'jau nipo pēē pejejaupe. “Aipo apoa 'gā ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere aipo 'e reewi mama'e apou 'ga 'jawerimū etee futat nū 'eramū pēē nanē pejekwau Jarejuwarete 'ga upe. ² “Mama'e tywera apoara 'gā Janeruwarete 'ga wereko

tywet" 'ea jane ikwaapa. Mama'e a'jea etee Janeruwarete 'ga iapou. A'eramū jane 'jau, "Mama'e tywera apoara 'gā ojereko tywerukat futat", 'jau jane. ³ Ma'eramū sipo ajee pēē nanē mama'e tywera apou 'gā 'jawe etee nū, "pēnemiapofera nia'wyrī 'ga upe", 'e re? Pēē sipo Janeruwarete 'ga nepē nereko tywera mama'e tywera pēē iaporamū? Mama'e tywera pēē iaporamū 'ga pē nereko tyweaete nanē 'gā 'jawe futat. ⁴ Pēē mū nipo 'jau: "Jane ree 'ga jemuaēmi. Ipota'wa futat 'ga jane ree. Najane rereko tywera'nei 'ga", 'jau nipo pēē. Aipoa a'jea futat. A'ere pēē nepēneapyoi 'ga ree. Ajemuaēm futat 'ga pē nee pētywer awi pē momoirukaawamū pē nupe. Ma'eramū 'ā 'ga nepē motesirūgatua'nei. "Otywer awi 'gā poir ire je 'gā nerekou tywere'em", 'jau 'ga ojeupe. ⁵ A'ere nipo 'ā nepepōiri futari pejetywer awi. Pejetero'waro'wau etee futat 'ā 'ga je'ega renupe'ema. A'eramū nipo pēē 'ga mamara'neukaa etee te pejejee. A'eramū nipo 'ga pē nerekou tyweaete wowase ae majatykaawa 'ara rupi. Aipoa 'ara rupi 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweaete 'gā nemiapo tywer are etee futat. A'eramū nipo 'ga, mama'e tywera pēē iapo re, pēē nanē pē nerekou tyweaete, pēnemiapofer are.

⁶ Akwaap 'ga janeremiapofera. A'eramū 'ga jane mepyaū janeremiapofer are etee futat. ⁷ Jane mū mama'e esage apou jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga je'ega jane enupa. "Tejeupe 'ga je'eg arē jeporenuwiweramū tekou. 'Ene 'ā je renupa ekou. A'eramū ene eneresage futat jee' 'e are jeporenuwiweramū", 'jau jane. 'Ga pyri jareoa jane ifutaa. 'Ga pyriwara 'gā jarepojeuwa jane ifutaa jarejemogyau. Nan jane iaporamū 'ga jane mogyaū ojeypyri nakwaparimū ete rūi futat. ⁸ A'ere ojee ea'are'ema 'gā nee Janeruwarete 'ga mara'neramū. Morogyta a'jea renupare'ema 'gā nee, mama'e tywera apoara 'gā nee, ojee ojerowiarap ma'e 'gā nee. Mīmera 'gā nee 'ga amara'neramū. A'eramū 'ga 'gā nerekou tyweaete. ⁹ Mama'e tywera apoara 'gā juejue futat nipo 'ga erekou tyweaete. Judeu, judeue'em. Mīmera 'gā nipo 'ga 'gā nerekou tyweaete. ¹⁰ Mama'e esage apoaramū te nipo ajee 'ga 'i janee: "Pēē pēnesage jee", 'jau nipo 'ga janee. Jane mopy'ata'wau ojeypyriwara 'gā nowase. Aipo 'ga wapo mama'e esage apoara upe. Judeuramū oree 'ga iapoi, judeue'emamū pē nupe nanē 'gā iapou nū. ¹¹ Janeruwarete 'ga ojejuka pāwē pāwē jane ree. A'eramū 'ga mama'e tywera apoara 'gā juejue 'ga erekou tyweaete. Mama'e esage apoara 'gā juejue 'ga erekou esage.

¹² Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oreypy 'ga upe rakue, Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū judeuramū ore 'ga remikwasiarera rerekou. A'ere judeue'emamū pēē nepētywi futari 'ga je'ega pyu. Janeruwarete 'ga nomonoi pē nupe rakue. A'etea Janeruwarete 'ga pē nereko tyweaete mama'e tywera aporamū. A'eramū nipo 'ga judeuramū oree 'jau: "Nepeenuwi jeje'ega. A'eramū je pē nereko tyweaete", 'jau nipo 'ga oreypy 'gā nupe rakue. ¹³ NaMoisesi 'ga remikwasiarera kwaapara 'gā tee rūi esage Janeruwarete 'ga upe. 'Ga je'eg imū mama'e apoara 'gā etee te esage 'ga upe.

¹⁴ Judeue'emamū pēypy 'gā nitywi futari 'ga je'ega rerekwara ka'arana pyu rakue. Nomonoi 'ga 'gā nupe. A'ere 'gā 'ga remifutara kwaawi ojee. A'eramū 'gā amū mama'e apou 'ga remifutar imū. ¹⁵ A'eramū 'gā nesakara 'gā nipo 'jau: "Nitywi futari 'gā Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana pyu. A'etea 'gā 'ga remifutara kwaapa ojee. Sā'ā 'gā mama'e apoa 'ga je'eg imū", 'jau nipo 'gā nesakara 'gā. Akwaap futat 'gā mama'e esage. Akwaap futat 'gā mama'e tywera. A'eramū 'gā mama'e tywera aporamū 'jau ojeupe: "Aipoa nia'wyrī", 'jau ojeupe. Mama'e esage aporamū 'gā 'jau: "Aipoa esage", 'jau 'gā ojeupe. ¹⁶ A'eramū wowase ae majatykaawa 'ara rupi nipo

Janeruwarete 'ga jane mojo'ogukaa Jejui Kristu 'ga upe. Janerekwawera 'ga ikwaapa, janerea'aawera nanē 'ga ikwaapa nū. A'eramū 'ga jane mojo'oka nipo wemiayuwamū, werowiare'ema 'gā nui. Nan je rekoī morogyta esage mome'waramū.

Je judeu 'gā jemogygykawet

¹⁷ "Jane 'ā judeua", 'jau pēē mū pejejemogyau. "Moisesi 'ga remikwasiarera 'ā jane erekou. A'eramū jane jarejesageramū jarejemogyau", 'jau pēē pejejaupe numiamū. "Jane 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea", 'jau pēē pejejerowiaripa pejeje. ¹⁸ Jarejuwarete 'ga remifutara pekwaap numiamū. Moisesi 'ga remikwasiarar are pejejemu'jau mama'e esage kwaapawamū.

¹⁹ Easīg ma'eramū ae nuatai futari ojetee. A'eramū Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā eae'ema 'gā 'jawe futat. Mama'e a'jea kwaapare'ema 'gā easīg ma'e 'jawe. A'eramū pēē 'jau: "Ore ea ma'e 'jawewara aramueapyo 'gā 'ga ree", 'jau pēē numiamū. ²⁰ "Takwaawe'ema 'gā ore aramu'e ee. Kunumī 'gā nanē ore imu'jau ee nū", 'jau pēē numiamū. "Orokwaaw ore Moisesi 'ga remikwasiarera. Moisesi 'ga ore mueapyou mama'e are. Mama'e a'je are 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramū ore 'gā mu'jau ee", 'jau pēē numiamū. ²¹ Ma'eramū sipo ajee pēē pejejemu'jau esage'em ee? Nepeenuwi futari 'ga je'ega. "Pemunarū awi", 'jau agawewi pēē 'gā nupe. A'etea pēē aipo 'gā nupe 'e re pēē futat pemunarū. ²² "Peko awi pejejuemireko are", 'jau pēē 'gā nupe. Ma'eramū sipo ajee aipo 'gā nupe 'e re pejekou pejejuemireko are? "Kūjāmeramū pejekowe'em pejejomen are", 'jau pēē 'gā nupe. Ma'eramū sipo pejekou pejejomen are, aipo 'gā nupe 'e re? Nepēporomutari pēē maira'me a'agaw are. A'ere pejemunarūmū mama'e are maira'me a'agawa rog awi. Ymā te Moisesi 'ga jane mu'jau maira'me a'agaw are rakue. "Pemunarū kasi maira'me a'agawa ne", 'jau 'ga janee rakue. "Pemunarū awi mama'e are", 'jau nanē 'ga rakue nū. A'eramū pēē pejejemotywea Jarejuwarete 'ga upe pejemunarūmū mama'e are maira'me a'agawa rog awi. ²³ "Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe, inuga oree rakue", 'jau pēē, pejejerowiaa ee. Ma'eramū sipo ajee pēē erowiare'ema? 'Ga je'ega renuwe'emamū pēē 'ga rerowiarukare'ema judeue'ema 'gā nupe. ²⁴ Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiaa pē nee rakue. "Judeuramū pē nekoarūe'em are judeue'ema 'gā Janeruwarete 'ga akurap", 'jau 'ga ikwasiaa rakue.

²⁵ Je nanē judeua, pē 'jawe. Ymā te Janeruwarete 'ga 'jau janepy 'gā nupe rakue: "Pēē 'ā jeremiayuwaretea. A'eramū pēē pejejomojewaka 'gā nupe pē kwaawukaawamū. A'eramū 'gā 'jau: 'Aipo 'gā Ku'jywa 'ga remiayuwaretea', 'jau nipo 'gā pē nupe, pejewaga resag ire", 'jau Janeruwarete 'ga janepy 'gā nupe rakue. A'ere pēē mū 'jau: "Ore 'ā judeua. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea. Sā'ā orejomojewaga", 'jau nipo pēē. A'ere jane 'ga je'ega renuparamū etee janejewaga resageramū 'ga upe. Pejejerowiaripa etee pejewag are pejejemogyau. A'ere 'ga je'ega renupare'emamū pēē ojewagipyre'ema 'jawe etee pejemogy 'ga upe. Pejejewagamū futat numiamū. A'ere 'ga je'ega nepeenuwi. Judeue'ema 'gā 'jawe futat pejejemogyau. ²⁶ Judeue'ema 'gā nojemojewagi futari. A'ere amumera 'gā amū mama'e apoi Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Aipo 'gā judeu 'jawe futat Jarejuwarete 'ga upe, imojewagipyrrera 'jawe. Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga remiayuwā futat. ²⁷ Jane 'ā judeuramū jareja'yra kūima'e mojewaka jarejemiapou. Jane 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana rerekou. A'etea 'ā pēē mū nepeenuwi futari 'ga je'ega. A'eramū 'ā judeue'ema 'gā jēmī ajemogyau esage Janeruwarete 'ga remifutar imū. Nitywi 'gā 'ga je'ega rerekwara.

Nomojewagi 'gā wa'yra 'gā. A'etea 'gā mama'e apou 'ga remifutar imū. A'eramū nipo 'gā 'jau pē nupe: "Pēē 'ā judeuramū pejewak futatee. Pē nupe 'ā 'ga oje'ega rerekwara monou. A'etea nepeenuwī 'ga je'ega. Ore 'ā noretywi agawewi futat ipyu. A'etea ore mama'e apou 'ga remifutar imū etee", 'jau nipo 'gā pē nupe. ²⁸⁻²⁹ Janeruwarete 'ga oje'ega renupara 'gā mogyau wemiayuwamū. Naimojewagipyrrera 'gā etee rūi 'ga remiayuwa. Oje'ega renupara 'gā etee 'ga imogyau wemiayuwamū. 'Ga je'ega renupare'ema 'gā ojewak futateeramū akou. Na'ga remiayuwa rūi agawewi 'gā. 'Ga je'ega renupara 'gā Janeruwarete 'ga Agesagea 'gā mogyau 'ga remiayuwareteramū. Aipo 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'jau: "Ene 'ā enesagejee", 'jau 'ga aipo 'gā nupe. Najane pyriwara 'gā nūi aipo 'i janee. Janeruwarete 'ga te e'iarū janee.

3

¹ A'eramū nipo pēē 'jau jee: "Judeu tea pa 'ā ore nū?" 'jau nipo pēē. "Orojewag ekoeteramū arajemogyau nū?" 'jau nipo pēē. ² Naani. Aipo pe'je awi, 'jau je pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā oje'ega mua judeuramū janepygy 'gā nupe rakue. "Teje'ega je omono ikwasiarukaa pē nupe. A'eramū ki pēē jeje'ega renupa. Jeje'eg imū etee ki pēē mama'e apou. Pejejeapy esageramū pēē je pejemu'eawer are", 'jau 'ga janepygy 'gā nupe rakue. ³ A'ere 'ā 'gā amū nuerowiari 'ga je'ega rakue. "Gā werowiare'emamū ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga mama'e apowe'em u'eawer imū etee", 'jau nipo pēē. ⁴ Naani. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apoi. Ni'mea'uweri futari 'ga. Ae te 'ā najuejue etee futat i'me. A'ere Janeruwarete 'ga ni'mei futari. Mama'e a'jea etee futat 'ga imome'wau. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari 'ga ree rakue: "Eneje'egamū nipo eneje'ega renupara 'gā 'jau, a'jea futat 'ga je'ega, 'jau nipo 'gā ene rerowiare'ema 'gā nupe.

O'meramū te Ku'jywa 'ga 'i, 'gā amū 'e renupa nipo amumera 'gā 'jau:

Naani. Ene te ene'me, 'jau nipo 'gā ene'me are ako ma'e 'gā nupe.

Ene ago'o ekoteera 'gā nupe nanē nipo 'gā 'jau nū:

O'meramū te 'gā 'i. Ako esage Janeruwarete 'ga, 'jau nipo 'gā enee, ene ago'o ekoete renuw ire",

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

⁵ A'eramū nipo pēē mū 'jau futatee: "Ko ajee ore narakoarūi", 'jau nipo pēē. "Taruesak Jarejuwarete 'ga wesage resaukara 'jau", 'jau futatee nipo pēē. "Jane rekoarūe'em are Janeruwarete 'ga wesage resaukaa 'gā nupe 'jau", 'jau nipo pēē numiamū. Aipo a'je re amunipo 'ā Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoi jane rerekou tyweaete jane rekoarūe'em are. A'ere naani. Nanarūi. (Aipoa 'eramū pēnea'awarūe'ema futat. Nia'wyri aipoa pēnea'aawa. Nanarūi Ku'jywa 'ga rea'aramū ee.) ⁶ A'jeteetewi Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū 'ga a'jeteetewi futat jane mepyau janeremiapofer are etee futat.

⁷ A'eramū nipo pēē mū 'jau futatee: "Esage ore'mea. Ore'me re nipo 'gā 'jau: Na'gā 'jawe rūi Janeruwarete 'ga mama'e a'jea etee omome'u, 'jau nipo 'gā ore'me renuw ire", 'jau nipo pēē. "Ma'eramū sipo ore'mea Janeruwarete 'ga 'me'ema resaukarē'ema. 'Ga 'me'ema resaukar ire ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweri je'me are", 'jau nipo pēē. ⁸ Aipo are ea'at ma'eramū pēē mama'e tywer are ea'at ma'eramū nanē futat nū. "Janetywera nipo Ku'jywa 'ga resagea resaukaa 'gā nupe", 'jau futatee pēē. A'ere aipoa pē'ea nia'wyri.

Aipo 'e are 'gā amū je je'ēwu'jaga: "Mama'e tywera siapo 'jau Jarejuwarete 'ga resage resaukaawamū 'jau, e'i Paulo 'ga janee", 'jau futatee 'gā je

je'ēwu'jaga. A'ere 'gā 'me ate. Na'ea'uweri je aipo 'jau. A'eramū nipo aipo 'gā 'meawer are anure Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete futat.

Najuejue etee futat janetyweramū

⁹ Maran te jane? Judeuramū futat nā'ā jane re'ā. Janeresage sipo jane judeue'ema 'gā nesage apyraapa sa'e nā'ā jane re'ā, 'jau nipo pēē? Naanī. Najuejue etee futat janetyweramū Jarejuwarete 'ga upe judeuramū. Judeue'emamū pēē nanē oretywera 'jawe etee futat nū. ¹⁰ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'gā amū nupe inuga janetywer are rakue:

“Nitywi futari 'ga amū esage ma'eramū Jarejuwarete 'ga upe.

¹¹ Naeapyoi futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Niparurowiariweri 'ga amū Jarejuwarete 'ga ree.

¹² Nokoi'i futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar imū tāmējē mama'e esage apoaramū.

Nokoi'i futari 'ga amū Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e esage are iporomutat ma'eramū.

¹³ Mama'e tywera etee 'gā imome'wau ajaupe.

O'me ekoeteramū etee futat.

Ajuago'wau ekoete tee futat 'gā ajemogyau.

¹⁴ Amara'ne ekoeteramū nanē nū.

Mama'e tesirūa etee futat imome'wau ajaupe.

¹⁵ Nokyjei 'gā ajuapisi ekoete awi.

¹⁶ Ojomotesirūgatu au'jeteramū.

¹⁷ Nipota'wai 'gā ajuee.

A'eramū 'gā ojomopy'ata'waukare'ema.

¹⁸ Nopojeuwi futari 'gā Jarejuwarete 'ga”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

¹⁹ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. Oje'ega rerekwara ka'arana 'ga imua oree, judeuramū oree. Ma'eramū 'ā ore: “Nikwaawi jane jarejekoarūe'ema”, naru'ea'uweri. Najuejue etee futat janetyweramū Ku'jywa 'ga upe. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē nanē nū. A'eramū 'ga ae rerekou tyweaete aetywer are. ²⁰ Nuenupawi futari 'ga amū Moisesi 'ga remikwasiarera. A'eramū ojemuesage ma'ea nanē otywe'emamū nū. Moisesi 'ga je'ega renupaw ire amunipo 'ā jane janeresageramū. A'ere nitywi futari 'ga amū 'ga je'ega renup katu katuarera. A'ere jane jaretywera kwaawi 'ga je'ega renuw ire.

Werowiaara 'gā 'ga ikatu'oka

²¹⁻²² 'Awamū futat Janeruwarete 'ga jane mu'akwaapa ojeupe jane muesage are. Ymā te Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari rakue. A'ere naaipoa rūi jane muesagei Janeruwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga ree jane jemogyppygamū te 'ga jane muesagei ojeupe. Jareju'jaju'jawe etee futat jarejemogyau. Ore judeuramū, pēē judeue'emamū nanē 'ga imuesageu Jejui 'ga ree jane jemogyppygamū te. ²³ Najuejue etee futat 'ā janetyweramū Ku'jywa 'ga upe. Nitywi futari esage ma'e 'ga amū Ku'jywa 'ga upe. Esage ma'e 'gā etee ajemogyau Ku'jywa 'ga pyri. A'eramū jane najuejue etee futat jarejemogyau mukumuku 'ga wi. Najane mū upe etee rūi Ku'jywa 'ga 'i: “Ejetee ejemuesage jee”, 'jawe'em. ²⁴ A'ere 'ga te jane muesagei Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū. Niapo agawewi futat jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane muesageu ojeupe Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū. Jejui 'ga amanūmū janetywera moiawamū rakue. A'eramū 'ga werowiarāmū

janetywera moia jane wi, jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. Jane wi janetywera moia 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau janee. ²⁵ Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga mua ojeupe janetywera mepyawamū rakue. 'Ypeywar are amanūaw ipe 'ga janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue. Jejuī 'ga jane erowiaramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. Jejuī 'ga upe aetywera mepyukaawer are Janeruwarete 'ga wesage resaukaa janee.

Ymā te Jejuī 'ga manūe'emauwe Ku'jywa 'ga wea'are'emamū aetywer are rakue. Wuagamū 'ga janepyppū 'gā tywera upe rakue. "Anure nipo Jejuī 'ga manūi 'gā tywera mepyau", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga wea'are'emamū 'gā tywer are. ²⁶ Jejuī Kristu 'ga aetywera mep-yarera. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū jane muesageu Jejuī 'ga jane erowiaramū. Esagerete ma'ea Janeruwarete 'ga. A'eramū 'ga ojeypyri aetywera io futare'ema. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua aetywera mepyawamū 'ga jukaukaa. A'eramū jane "a'jeteetewi 'ga mama'e apoi" 'e kwaapa jarejemogyau a'jea futat. Janetywer are Jejuī 'ga manūe'em ire amunipo 'ā 'ga ae muesagewe'em futat. A'ere Jejuī 'ga aetywera mepyī. A'eramū esagerete ma'e 'ga jane muesageu Jejuī 'ga ree jane jemogypygamū.

²⁷ 'Ga te 'ā jane muesage. A'eramū jane 'jawe'em: "Je te 'ā jeresage 'gā nesagea apyraapa", 'jawe'em jane. NaMoisesi 'ga je'ega renuparamū rūi 'ga jane muesagei. Jejuī 'ga rerowiaaramū te 'ga jane muesagei. A'eramū jane jarejerowiaraipe'ema jarejesage are. 'Ga te 'ā jane muesage. ²⁸ NaMoisesi 'ga je'eger imū mama'e aporamū rūi 'ga jane muesagei. Nienupawi futari jane 'ga je'egera. A'eramū 'ga, Jejuī 'ga jane erowiaramū te, jane muesageu. ²⁹ Judeuramū etee sipo 'ga ore muesagei? Judeue'emamū sipo 'ga nepē muesagei? Naani. ³⁰ Majepēi tee Janeruwarete 'ga. 'Ga etee futat janererekwat pāwē pāwēa. Jejuī 'ga jane erowiaramū juejue 'ga jane muesageu ojeupe. Judeuramū ore, pēē judeue'emamū miamū 'ga jane muesageu Jejuī 'ga rerowiaramū. ³¹ A'eramū miamū jane Moisesi 'ga 'eawera retyke'ema: "Jejuī 'ga rerowiaaramū etee te Janeruwarete 'ga ae muesagei ojeupe. A'eramū jane Moisesi 'ga 'eawera renupe'ema", 'jawe'em jane 'gā nupe. Naani. Jejuī 'ga rerowiar ire jane nanē Moisesi 'ga je'egera renupa jarejemogyau nū.

4

Abraão 'ga

¹ Pēnea'ar iki Abraão 'ga ree. 'Ga 'ā judeuramū oreypyppa. Maran ajee Janeruwarete 'ga 'ga muesagei rakue? ² Wemiapofer are ojemuesage re amunipo 'ā 'ga ojerowiaraipe ojee. "Je te 'ā ajemuesage tejetee", 'jau amunipo 'ā 'ga ojeupe. A'ere nanarūi. Naojeteē rūi 'ga jemuesagei. A'eramū 'ga ojerowiaraipe'ema ojee Jarejuwarete 'ga upe. ³ Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Abraão 'ga ree rakue: "Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: 'Abraão 'ga je rerowiat. A'eramū 'ga wesageramū jee', 'jau 'ga Abraão 'ga upe", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue.

⁴ Sā'ā oporowyky jara 'ga. Ojeupe oporowyky ma'e 'gā 'ga imepyau 'gā porowyky are. Nomono tee rūi 'ga 'gā nupe epye'eme. Oporowyky te 'gā 'ga upe. A'eramū 'ga 'ā 'gā porowyky repy monou 'gā nupe. ⁵ A'ere nanarūi Janeruwarete 'ga. Naojeupe janeporowyky are rūi 'ga 'jau janee: "Aipo 'ga esage jee", 'jau. Werowiaramū te 'ga aipo 'jau janee. Mama'e tywera apoarera agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga 'jau: "Ko 'ga je rerowiat. 'Ga tywera je omoit 'ga wi. A'eramū 'ga 'awamū wesageramū jee", 'jau 'ga werowiaaramū 'gā nupe. ⁶ "Natejeupe pēporowyky are rūi je 'i: Pēnesage pejemogyau jee, 'jau je pē nupe. Tejerowiar are tee je aipo 'jau pē nupe",

'jau Janeruwarete 'ga rakue. Ymã te Davi 'ga nanẽ ka'arana kwasiari iku'i ma'e are rakue:

"Maranuara sipo aku'iramũ akou?"

7 Ojewi Janeruwarete 'ga otywera moiripyrrera 'gã etee aku'iramũ ajemogyau.

Otywer awi ipireipyrrera 'gã etee aku'iramũ ajemogyau.

8 Aipo 'gã tywer are Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamũ futat.

A'eramũ aipo 'gã aku'iramũ ajemogyau",

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue.

9 Judeuramũ ore upe etee te Davi 'ga aipo 'ga 'i? Naani. Judeue'emamũ pẽ nupe nanẽ 'ga aipo 'jau nũ. Werowiaramũ Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Je rerowiar ape ekou. A'eramũ ene 'awamũ ejesageramũ jee. Mama'e tywera apoare'ema 'jawe futat ene ekou jee", 'jau 'ga 'ga upe rakue.

10 Judeuramũ 'ã ore orojemojewaka. A'ere ojemojewagukare'emawe Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiari rakue. A'eramũ 'ga jewage'emauwe futat Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: "Abraão 'ga je rerowiat. A'eramũ 'ga wesageramũ jee", 'jau 'ga 'ga upe rakue. 11 Werowiar ire tee Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: "Ejemojewagukat 'ga amũ upe. Eja'yra 'ga, ejemiayuwa 'gã nanẽ emojewagukat nũ", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'ere Abraão 'ga 'ga rerowiari ra'ne. Werowiar ire tee Ku'jywa 'ga 'i 'ga upe: "Ejemojewagukat 'ga amũ upe", 'jau. A'eramũ 'ga jewaga Ku'jywa 'ga rerowiara resaukaa janee. A'eramũ Janeruwarete 'ga rerowiaramũ jane juejue 'jau: "Abraão 'ga janeruwa 'jawewara. 'Ga 'ã Jarejuwarete 'ga werowiat rakue. A'eramũ 'ga janeruwa 'jawewara janee", 'jau jane jarejaupe Abraão 'ga ree. Judeuramũ ore, judeue'emamũ pẽ 'jau. Pejewage'ema agawewi. A'etea 'ga, "enesage jee", 'jau pẽ nupe werowiaramũ. A'eramũ pẽ nanẽ 'jau: "Abraão 'ga janeruwa 'jawewara janee", 'jau pẽ nanẽ nũ. Jarejuwarete 'ga rerowiaramũ juejue aipo 'jau Abraão 'ga upe. 12 Abraão 'ga imojewag yppyrera 'ga. A'eramũ 'ga akou judeuramũ oreruwa 'jawewara. A'ere 'ga omojewage'emauwe Jarejuwarete 'ga rerowiari. Jarejuwarete 'ga rerowiar ire te 'ga janeruwa 'jawe 'ga reko janee. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gã nupe 'ga na'gã nuwa 'jawe rũi 'ga reko 'gã nupe.

U'eawer imũ 'ga mama'e apoi

13 Ymã te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Tamono 'gã ywya enee 'jau. A'eramũ ywya ene ma'ea futat. Enejuapyrama 'gã ma'ea nanẽ nũ", 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue. A'eramũ Abraão 'ga 'ga rerowiaa. Werowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau: "Esage 'gã jee", 'jau 'ga 'gã nupe. Ma'eramũ 'ã 'ga ywy monoi 'gã nupe 'gã nupawamũ rakue. NaMoisesi 'ga je'ega renuw are rũi Janeruwarete 'ga ywy monoi 'gã nupe rakue. Werowiaramũ te 'ga imonoi 'gã nupe rakue. 14 "Tejerowiaara 'gã nupe etee je mama'e monoi", 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'eramũ 'ga mama'e monowe'em Moisesi 'ga je'egera renupara 'gã nupe werowiare'emamũ. "Moisesi 'ga je'egera renupara 'gã nupe Janeruwarete 'ga mama'e mono re maran sipo jane Jarejuwarete 'ga rerowiari? A'jea sipo 'ga 'eawera?" 'jau 'gã. A'ere naani. Nanarũi futat. 15 Janeruwarete 'ga futat oje'ega okwasiarukat Moisesi 'ga upe rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga remikwasiarera renupare'ema 'gã nerekou tyweaete. "Jeje'eg are nepẽporenuwiweri. A'eramũ je temara'neramũ pẽ nee", 'jau 'ga 'gã nupe. Aipoa 'ga je'ega tywe'em ire amusipo 'ã ma'ja are pejẽporenuwiwere'emamũ.

16 A'ere Janeruwarete 'ga 'i: "Tejerowiaramũ je mama'e esage monoi 'gã nupe", 'jau 'ga. NaMoisesi 'ga je'egera renupara 'gã nupe etee rũi 'ga

aipo 'jau. Werowiaara 'gā nupe juejue 'ga aipo 'jau. Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramū 'ga akou Janeruwarete 'ga rerowiaaramū janeruwa 'jawewaramū. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga ra'yra 'jawewaramū jane upe najuejue etee: "Mama'e esagea tomono 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amū upe rakue, Abraão 'ga upe 'eawera kwasiarukaa 'ga amū upe rakue. "Abraão 'ga janeruwa 'jawewara, tamu'eukat judeue'ema 'gā amū, tejerowiaara 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. "A'eramū nipo enejuapyrama 'jawewara 'gā kwaiwete futat", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'jea futat aipoa Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe 'eawera. Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat a'jea futat. "Janeruwarete 'ga je rerekou. Amanū ma'ea 'ga imoferapa. Mama'e tywe'emamū Janeruwarete 'ga mama'e apou oje'eg imū etee. A'eramū nipo 'ga mama'e mua jee u'eawer imū etee futat. Jera'yre'ema agawewi. A'etea nipo 'ga jejuapyrama 'gā amut jee", 'jau Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga upe 'ga rerowiaa.

¹⁸⁻²¹ A'eramū Janeruwarete 'ga ojerowiaa Abraão 'ga ree werowiaaramū. "Kwaiwete enejuapyrama", 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. Wa'yre'ema uwe agawewi Abraão 'ga 'ga je'ega rerowiaa. Sēg anu kwara mu'aa ja'wyja'wywe Abraão 'ga 'jau: "Jesawa'e je tekou. Jeremireko ēē nanē nū owāiwinamū nū. A'etea nitywi' futari jera'yra mū", 'jau 'ga ojeupe. A're 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega nomoka'jami futari, "Kwaiwete nipo enejuapyrama" 'eawera moka'jame'ema futat. Nopoiri futari 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiar awi. "Maran sipo Janeruwarete 'ga orera'yra muri oree", 'jau 'em 'ga. Werowiaaramū Janeruwarete 'ga ojerowiarukaa etee te Abraão 'ga upe, 'ga mamuakaa. A'eramū Abraão 'ga 'ga muorypa. "Janeruwarete 'ga pājērete. A'eramū 'ga mama'e apou u'eawer imū", 'jau Abraão 'ga, 'ga rerowiaa. Werowiaaramū wejue Janeruwarete 'ga kunumū mū mua 'ga upe, u'eawer imū etee futat. ²² Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: "Esage 'ga jee", 'jau Abraão 'ga upe. ²³ A're naAbraão 'ga upe etee rūi Janeruwarete 'ga 'i: "Esage 'ga jee", 'jau. ²⁴ Werowiaaramū janee nanē 'ga aipo 'jau nū: "Esage 'ga jee", 'jau nū. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga manūnamū Janeruwarete 'ga 'ga moferapa nū. A'eramū 'ga jane werowiaaramū, "Esage 'ga jee", 'jau janee. ²⁵ Janetywer are Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mua ywy pe ijukaukaa. 'Ga manūawera futat 'ā janetywera mepyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga moferapa jane muesageawamū ojeupe. Jejui 'ga amanūmū janetywera mepyawamū. Janetywera mepy re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū 'e rerowiaaramū 'ga 'i janee: "Esage 'ga jee", 'jau. Werowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau judeuramū oree: "Pēnesage jee", 'jau. Judeue'emamū pē nupe nanē 'ga aipo 'jau werowiar ire.

5

Werowiaaramū 'ga jane mogyi wemiayuwamū

¹ Jejui Kristu 'ga jane erowiaaramū Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Ene eneresage jee", 'jau 'ga janee. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga futat 'Uwarete 'ga mota'wau janee, janetywera mepyau 'ga upe. A'eramū 'ga Jejui 'ga jane erowiaaramū, 'jau janee: "Ene eneresage jee", 'jau 'ga janee. ² Werowiaaramū Jejui 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe: "Agamū je rerowiaara 'ga", 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga a'e are janetywera moia jane wi, ojee jane mujaawamū. A'e are jane jareku'iramū jarejemogyau.

“Anure taetu nipo 'ga jane mogyau oje'jawe futat. A'eramū jane jarejemogyau jareku'iramū 'ga ree”, 'jau 'ga ree jarejemogypyka. ³ Mama'eaya jarejeupe ijesakaramū miamū jane jareku'iramū etee futat jarejemogyau. Jarejeupe mama'eay jesakaramū jane jareapyterātānamū jarejemogyau jupe. Mama'eaya jane mojemogypygukaa a'jea futat Jarejuwarete 'ga ree. ⁴ Mama'eay upe janeapyterātāa esage Janeruwarete 'ga upe. “Eneresage jee”, 'jau nipo 'ga janee mama'eay upe janeapyterātānamū. Aipo 'ga 'e kwaaw ire jane 'ga 'jawe futat jarejemogy rapesaka jarejemogyau. ⁵ Janeruwarete 'ga oporomutaramū jane ree. U'agesagea 'ga imua janee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyou jane ree 'ga poromutar are. A'eramū jane jareku'iramū jarejemogyau 'ga 'jawe jarejemogy rapesaka.

⁶ Jane tee jaretywera nimoira'uweri jarejewi. Ma'eramū 'ā 'Uwarete 'ga remifutarera 'ara rupi Jejui Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue. ⁷ A'ere na'ga 'jawe rūi jane mū rekoī. Nimanūa'uweri jane jarejaupe. Mama'e esage apoara 'gā nupe miamū jaremanūwere'emamū. Ojee ipota'wa ma'e 'ga upe amunipo 'ā 'ga amū manūi. A'ere jane nimanūa'uweri futari jarejaupe jarejee iporomutare'ema 'gā nupe 'jau. ⁸ A'ere Janeruwarete 'ga poromutaramū jane ree nanimenime. Ojee janeporomutare'emamū miamū 'ga poromutaramū jane ree. A'eramū 'ga Jejui Kristu 'ga mua ywy pe amanū ma'eramū janee, jaretywera jane erajemogyramū. ⁹ Jejui Kristu 'ga manū are Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pēnesage jee”, 'jau 'ga janee. Jejui Kristu 'ga jane erowiarāmū te 'ga aipo 'jau janee. Jejui 'ga janetywera mepyaupap 'ga upe janee. A'eramū taetu Janeruwarete 'ga jane rerekou tyweru'jape'ema janetywer are. ¹⁰ Jarejewi 'ga jaretywera moire'emamū jane jarejemogyau jareporomutare'emamū 'ga ree. A'ere 'ga wa'yra 'ga manū are janetywera moiri jane wi. A'eramū jane 'awamū Jarejuwarete 'ga jekoty'aawamū jarejemogyau. Ota'waramū 'ga janee. A'eramū 'ga 'awamū jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Wa'yra 'ga manū re 'ga 'ga moferapa nū. A'eramū nipo Jejui 'ga jane katu'oka oje'jawe. Jane manū re 'ga jane moferapa nū jane rerawau jane mogyau ojepyri. ¹¹ A'ere naipoa tee rūi. Jane upe Janeruwarete 'ga remiapoā jane maku'iu jane mogyau. “Jejui Kristu 'ga Janejararetea. Jejui Kristu 'ga 'ga amut 'ga jukaukaa ojee ae mojekoty'aawamū” 'e are te jane ku'iramū 'ga ree.

Janetywera mepyawamū 'ga manūawet

¹² Janeypy ppy 'ga, Atāu 'ga ra'ne mama'e tywera apo ppyruga rakue. A'eramū 'ga 'agamū ae motywerukaa. Amanūmū 'ga 'ā rakue. A'eramū jane 'ga 'jawe futat mama'e tywera apou. A'eramū jane najuejue etee jaremanūmū jarejamiapofer are. ¹³ Ymā te Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari ka'aran are rakue. A'ere Moisesi 'ga ka'arana kwasiare'ema uwe ywy pewara 'gā mama'e tywera apoi ajemogyau rakue. A'ere 'gā naeapyoi mama'e tywer are. Nokwaawi 'gā wemiapofera mama'e tywera Jarejuwarete 'ga upe. A'ere Janeruwarete 'ga, Moisesi 'ga upe oje'ega kwasiarukare'ema uwe, janeypy 'gā tywera kwasiare'ema oka'aran are rakue. ¹⁴ A'etea janeypy 'gā amanūmū. Atāu 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema. “Pe'u kasi ne” 'jawa y'waa 'ga i'wau. A'eramū 'ga amanūmū. Atāu 'ga py'rauwarā 'ga nanarūi agawewi. Na'ui agawewi futat 'gā aipo y'waa. A'etea 'gā mama'e tywera wapo. Moisesi 'ga renunewewara 'gā juejue mama'e tywera apo amanūmū otywer are.

Sā'ā Atāu 'ga juapyrera 'gā mama'e tywera apoā Atāu 'ga 'jawe etee futat rakue nū. Nan tee futat Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane, 'ga 'jawe etee futat mama'e tywera apowe'em.

¹⁵ A'ere naAtāu 'ga 'jawe rūi Jejuī Kristu 'ga. Atāu 'ga te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega nuenuwi rakue. Ajuapyrera 'gā kwau 'agamū mama'e tywera apo upe rakue. Ku'jywa 'ga je'ega renupe'emawer ipe etee futat ajee 'ga 'ā ae momawukari aetywer are. A'ere Janeruwarete 'ga poromutaramū jane ree nanimenime. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. Mama'e tywera etee agawewi jane siapo. A'etea 'ga mama'e esage apou janee. Sā'ā ae mama'e monoa ajaupe. Nan 'ga wa'yra 'ga mua janee rakue. Jejuī Kristu 'ga 'ga imua ijukaukaa 'au ywy pe janetywera moiawamū futat rakue. Poromū futat Janeruwarete 'ga poroywera 'jawewara janee. A'eramū ojee jane jemogypygamū Jejuī 'ga jane mogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat. Atāu 'ga 'ā ae kwau ae manū upe rakue. A'ere Jejuī 'ga ae mogyaramū 'ga rekoī janee.

¹⁶ Atāu 'ga oje'ega mojerowiare'emauwe Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: "Awamū eremanū etywer are ki 'ei", 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā 'agamū jarejemote'arukaa jaretywera upe. Najuejue etee 'ā jane 'agamū mama'e tywera apou. A'ere Jejuī 'ga manūi jane katu'okawamū janetywera moiawamū jane wi. Majepei'i etee agawewi 'ga. A'etea 'ga jane katu'oka kwaiwete. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Jera'yra 'ga perowiat pejejemogyau. A'eramū pēē 'awamū pejejesageramū jee", 'jau 'ga janee. Niapoi jane mama'ea jarejemuesageawamū. 'Ga te 'ā jane muesage ojeupe, wa'yra 'ga jane erowiarāmū. ¹⁷ Majepei tee agawewi Atāu 'ga tywera. A'etea 'ga jane mote'arukaa najuejue etee ipyu. 'Ga ra'ne 'ā amanūmū. A'eramū 'ā jane 'agamū jaremanūmū 'ga 'jawe etee futat. Jejuī Kristu 'ga nanē majepei tee nū. A'etea 'ga werowiarāmū jane mogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi, jane mogyau 'wyriaramū ojeypyri. Werowiarāmū Jejuī 'ga jane muesageu. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane muesageu werowiarāmū.

¹⁸ Atāu 'ga tywer are 'ā Janeruwarete 'ga 'jau ywy pewaramū janee: "Pētywerete jee", 'jau 'ga janee. Jejuī 'ga etee nuapoi mama'e tywera. Mama'e esagea etee 'ga iapou. Wenup katu katu 'ga 'Uwarete 'ga je'ega. Amanūaw ipe miamū 'ga 'Uwarete 'ga je'ega renupa akou rakue. 'Ga manū are Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, ojeypyri jane mogyawamū nakwaparimū warāu rūi futat. ¹⁹ Jarejuwarete 'ga je'ega Atāu 'ga enupe'ema rakue. A'eramū jane 'agamū najuejue etee jaretyweramū Jarejuwarete 'ga upe Atāu 'ga ree. Jejuī Kristu 'ga 'Uwarete 'ga je'ega renupa katu katu. A'e are jane jarejesageramū Jarejuwarete 'ga upe, Jejuī 'ga jane erowiarāmū.

²⁰ Ywy pewaramū jane najuejue etee mama'e tywera apou. A'eramū Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Moisesi 'ga 'eawera kwaaw ire jane jaretywera kwaapa.

"Kuu. Janeruwarete 'ga upe jeremiapofera mama'e tywera futat", 'jau 'gā amū, otywera kwaaw ire. A'ere 'gā otywera kwaawi agawewi. A'etea 'gā mama'e tywera wapo ojero'waro'wau etee futat ikwaapare'ema 'jawe. A'ere Janeruwarete 'ga jane futara mama'e tywera apyraawi etee futat. A'eramū 'ga janetywera moia jane wi wa'yra 'ga jane erowiarāmū. ²¹ Mama'e tywera apoā ae kwau ae manū upe. A'ere Jejuī 'ga werowiaaramū jane pojekai jane manū awi, jane mogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat. Janeruwarete 'ga Jejuī Kristu 'ga mua ijukaukaa janetywera moiawamū, ojeupe jane muesageawamū. Poromū Jejuī Kristu 'ga Janejararetea.

6

'Ga rerowiaaramū jane poiiri jaretywer awi

¹ Janeruwarete 'ga jane futara mama'e tywera apyraapa. Ma'eramū sipo ajee “Mama'e tywera siapo 'jau”, pe'je pejejaupe? “Mama'e tywera jane iapo re nipo Janeruwarete 'ga jemuāemi jane ree, mama'e esage apou janee kwaiwete”, 'jau nipo pēē pejejaupe? ² Naani. Aipo pe'je awi. Jejuī 'ga rerowiarāmū jane pōiri futari jaretywer awi. Sā'ā ae amanū ma'eferamū mama'e tywera apou'jawe'ema. Nan tee futat ae Jejuī 'ga rerowiaaramū mama'e tywera naruapou'jawi. Ma'eramū sipo ajee pēē amanū ma'e 'jawe pejejemogy re mama'e tywera peapou'jap nū? ³⁻⁵ Ypeywar are u'amaw ipe futat 'ga 'ā amanūmū jane wi janetywera moiawamū rakue. A'eramū jane 'ga rerowiarāmū jarepoia futat mama'e tywera apo awi jarejemujaa Jejuī 'ga ree. Amanū ma'e 'jawe jane mama'e tywera apowe'em.

Jejuī 'ga ree jarejemujar ire jane jarejepymīāukaa 'y pe, 'ga ree jarejemujara resaukaa 'gā nupe. 'Ga manū 'jawe jane pymā. 'Ga ferapawera 'jawe etee futat jane jarewua 'y awi nū. Jarejepymīnamū jane 'jau: “Jejuī 'ga je arowiat. 'Awamū je rekoī 'ga 'jawe mama'e tywera taapo eme 'jau”, 'jau jane jarejepymīāu. Jejuī 'ga manū re 'ā 'gā 'ga monou inuga ita kwara pype. “Amanū futat ra'e”, 'jau 'gā 'ga upe, 'ga monou inuga. A'ere Janeruwarete 'ga opājē mū 'ga moferawī 'ga muēma ita kwar awi nū. A'eramū jane 'y pe jarejepymī re 'jau: “Awamū je pōiri futari mama'e tywera apo awi”, 'jau jane. 'Ga ferawa 'jawerimū 'y awi jareēm ire jarejemogyau ipyau 'jawe Jarejuwarete 'ga pājē mū. A'eramū jane 'ga pājē mū mama'e esage etee iapou.

⁶ Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā jara mama'eukwaawa 'wyriara futat. Mama'e tywera apo momoirukare'ema wemiayuwa 'gā nui. A'ere Jejuī 'ga manūi mama'eukwaawa 'wyriara pājē mateepapa rakue. A'eramū 'ga werowiarāmū jane mū'jāu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gā nui. Werowiarāmū Jejuī 'ga jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane 'ga je'ega etee erowiaa. Jare'wyriar ymanera je'ega renuū'jape'ema. Mama'e tywera apo awi jarejateeramū Jejuī 'ga pājē mū. ⁷ Nuapoi futari ae mama'e tywera amanū re. A'eramū jane amanū ma'e 'jawe futat mama'e tywer are jareparuapowere'emamū. ⁸ Jejuī Kristu 'ga manū are jane pōiri tāmējē mama'e tywera apo awi. A'eramū jane 'ga feraw ire jarejemogyau 'ga 'jawe futat namutamutat. ⁹ “Jejuī Kristu 'ga amanū rakue. 'Ga manū re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū. 'Awamū 'ga namanū'jawi” ea jane ikwaapa. Oferaw ire 'ga amanū'jape'ema futat. ¹⁰ Janetywer are Jejuī 'ga amanūmū janetywera moiawamū jane wi. Namanū'jau'jawi 'ga. Majepēi tee futat 'ga manūi. 'Ga manū re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū. Ma'eramū 'ā 'ga rekoī mama'e apou 'Uwarete 'ga remifutar imū etee. 'Uwarete 'ga ree 'ga jemujari. ¹¹ A'eramū jane aipo are jarejea'aramū, jane 'jau: “Jejuī Kristu 'ga amanū jetywer are”, 'jau jane jarejea'aramū ee. A'eramū jane 'awamū jarepoia mama'e tywera apo awi. Jejuī 'ga 'jawe mama'ea siapo Jarejuwarete 'ga remifutar imū 'jau. Jejuī 'ga ree jarejemujaa. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga 'jawe futat.

¹² Jejuī Kristu 'ga rerowiare'emawe pētywera pē nerekou. A'ere Jejuī 'ga werowiarāmū pētywera moia pē nui. A'eramū ki 'awamū pēē pejetywera upe pejerekoukare'ema. Pemŷi kasi pejejea mama'e tywera apo are ne. Mama'e tywera apo are pejejea mŷi re nipo pēē mama'e tywera apou, pejejea'awer imū etee futat. ¹³ Pejejemifutar imū kasi mama'ea peapo ne. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ki mama'e esage peapo. Pētywera mepy re Jejuī 'ga pē muri 'Uwarete 'ga remiayuwamū. A'eramū ki pēē pejejekatu'oka 'ga upe, pejeporowykyau 'ga upe. “Eneremiayuwamū 'ā je rekoī”, 'jau ki pēē 'ga upe. ¹⁴ NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi pēnesage

Jarejuwarete 'ga upe. Jeju 'ga pēē erowiarāmū te Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. Aipoa 'ga iapo re pēē pejejesageramū 'ga upe. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹⁵ NaMoisesi 'ga je'eger imū rūi jane mama'e apou 'awamū. Janeruwarete 'ga te 'ā mama'e esagea wapo janee, jane wi janetywera moiramū. A'eramū Janeruwarete 'ga wesageramū janee, jane rerekou. A'eramū pēē mama'e tywera apou'jape'ema. ¹⁶ Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa futat. O'wyriara reewe futat emi-ayuwa 'gā awau wapyaw ipe. A'ere Jeju 'ga, 'Uwarete 'ga je'ega pēē enuw ire pē mojekoty'ari 'Uwarete 'ga ree, pē mogyau 'Uwarete 'ga remiayuwamū futat. A'eramū 'ga 'jau pē nupe: "Pēē 'ā pēnesage jee", 'jau 'ga. ¹⁷ Ymā te pēē mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwamū pejemogy rakue. A'ere 'ā 'awamū pēē Jarejuwarete 'ga ree pejemu'eawera peenup katu katu pejemogyau. A'eramū pēē 'jau: "Mama'e esagea siapo Jarejuwarete 'ga je'eg imū", 'jau pēē pejemogyau. A'eramū je Ku'jywa 'ga muorypa pē nee. "Ene 'ā eneresage futat. Ene 'ā mama'e esage apo futarukaa 'gā nupe", 'jau je 'ga upe 'ga muorypa pē nee. ¹⁸ Janeruwarete 'ga mama'e tywera apo awi pē momoirukaa. Nepeapoi au'jeteramū mama'e tywera. 'Awamū 'ā pēē mama'e esage apoaramū Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga remiayuwa futat pēē. ¹⁹ A'ere nepékwaawi katu katui we. A'eramū je imome'wau katu pē nupe. Ymā te 'ā pēē pejejea m'yina mama'e tywera apo are etee rakue. A'eramū 'ā pēē mama'e tywera apou pejemogyau rakue. A'eramū pēē au'je mama'e tywera apo re. 'Awamū pēnea'at mama'e esage apo are etee. Jarejuwarete 'ga remiayuwa pēē 'awamū. A'eramū ki pēē pejemogyau esage 'ga upe.

²⁰ Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwamū pejemogyau pēē Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'ea nepeapoi rakue. ²¹ Mama'e tywera etee pēē iapou rakue. A'ere ki 'awamū pejejenosī pejemiapofer are. Ma'ja sipo mama'e tywera apo repya? Mama'e esagea sipo mama'e tywera apo repya? Naani. Mama'e tywera apoara 'gā Janeruwarete 'ga omono mukuu ojewi. Aipoa 'gā nemiapofera repya. ²² A'ere 'awamū pēē Jarejuwarete 'ga remi-ayuwa. Pē nui 'ga pētywera moiri, pē muesageu ojeupe. Aipoa esage futat pē nupe. Anure nipo 'ga pē nerawau ojepyri, pē mogyau nakwaparimū warāu rūi futat. ²³ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mepya janeremiapofer are. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga imonou muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga 'gā monou. Aipoa 'gā nemiapoferarūe'ema repya. A'ere Jeju Kristu 'ga rerowiaaramū janee Janeruwarete 'ga mama'e esage apou. Jeju Kristu 'ga Janejarate. 'Ga ree jarejemujar ire Janeruwarete 'ga ojoporoywera 'jawe imua janee. Wa'yra 'ga jane erowiarāmū 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat nipo.

7

Amanū re ae mama'ea nuapou'jawi

¹ Kunumīmet. Pēē jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenya 'jawe 'jau. A'eramū pēē pejejeapyoramū pejejeupe jeremimome'u are. Jarekouwe jane mama'e apoi jarejemiapofer imū. Jaremanū re jane niapou'jawi jarejemiapofera nū. ² Sā'ā kūjāa. Omenar ire kūjāa omena nuetyga'uweri. Omena manū re tāmējē nipo ēē kūima'e 'ga amū rerekou. Omena manū re ēē akou ojeteewara 'jawe nū. A'eramū ēē omenararūmū. ³ A'ere omena manūe'emaue kūima'e mū rerekoa nia'wyri ēē upe. Mama'e tywera ēē

wapo. Kūjāmene'ema 'jawe ēē rekoi. Omena manū re amū rerekoa te esage futat. ⁴ Nan tee pēē. Ymā te pēē mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat rakue. A'ere Jejui Kristu 'ga manūnamū 'ga ojee ojemujat ma'eramū jane mū'jāu Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā nui. Ymāwarera mama'e awi jane jarepoiapap. 'Awamū jane mama'e apou Jejui 'ga remifutar imū, oferap ma'e 'ga remifutar imū. A'eramū jane mama'e esage etee iapou Jarejuwarete 'ga upe. Sā'ā kūjā omenaru'jaw ire ēē omen yau je'ega etee enuwa. Omenera je'ega ēē enuwu'jape'ema. Nan tee futat pēē peje'wyriar ymanera je'ega nepeenuwu'jawi. Ymā te pēē mama'eukwaawa 'wyriara remiyauwa rakue. A'ere Jejui 'ga werowiamū pē mū'ēi mama'eukwaawa 'wyriara remiyauw awi pē mogyau wemi-ayuwamū futat. A'eramū pēē 'awamū peje'wyriar yau je'ega etee enupa nū.

⁵ Ymā jane mama'e apou jarejemifutar imū etee futat rakue. A'eramū 'ā Moisesi 'ga 'jau agawewi janee rakue: “Mama'e tywera kasi peapo ne”, 'jau agawewi 'ga janee rakue. A'ere jane aipo 'ga 'eawera kwaaw ire miamū jane jero'wuro'wui etee mama'e tywera apou. Mama'e tywera apo awi jare-jeatee'em ire nipo jane oi mukuu Jarejuwarete 'ga wi jaremanū re. ⁶ A'ere 'awamū nanarūi. Janeruwarete 'ga jane mueateekat mama'e ymanera apo awi. Jejui 'ga rerowiamū jane jemu'jagi amanū ma'e 'jawewaramū mama'e ymanera apo awi. Ymā te aipo janeremiapofera jane rerekoia rakue. Jarejemifutar imū etee jane mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'ere Jejui 'ga 'awamū ojee jane jemu'jar ire 'ga jane rerekoia. 'Uwarete 'ga 'Agesagea 'ga imua janee. A'eramū jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat jarejemogyau.

⁷ Ma'ja sa'e sipo ajee jane aipo are? Nia'wyri tāmējē Moisesi 'ga je'egera, sa'e sipo jane? Naani. 'Ga remikwasiarera ka'arana mogyta re te jane Jarejuwarete 'ga remifutara kwaawi. “Pejokaraemā are pejejea mýina nia'wyri Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'ā Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. “Tekotee 'ga karaemā futara ia'wyre'ema Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'ā Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū je Moisesi 'ga je'egera kwaaw ire te je tetywera kwaapa. 'Ga je'egera kwaawe'em ire amunipo 'ā je nanē “ojokaraemā are wea mýinara 'gā ia'wyre'ema Jarejuwarete 'ga upe” e kwaape'ema futat tekou. ⁸ A'ere je Moisesi 'ga remikwasiarer are te je jemu'ei ai'i numiamū. “Moisesi 'ga remikwasiarera renuwa nipo je muesage Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau je tejeupe numiamū. A'ere je naenupawa'uweri 'ga je'egera. Tejeatee'emamū futat je 'gā karaemā futar awi. Moisesi 'ga je'egera kwaaw ire miamū futat je 'gā karaemā futaararete futat je rekoi ikue. Moisesi 'ga je'ega kwaape'ema je tetywera kwaape'ema. A'ere je 'ga remikwasiarera mogyta re tetywera kwaawi. ⁹ A'e pe je 'ga remikwasiarera mogytae'emawe “Je ako esage je”, 'jau futatee je jepi. A'ere je 'ga je'egera kwaaw ire je tetywera kwaawi. “Nakoa'wyri nipo je jepi”, 'jau je tejeupe. ¹⁰ Tetywera kwaaw ire je 'jau tejeupe: “Jarejuwarete 'ga je'ega Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū je Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apowe'em ire je Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema. Oje'ega renupare'emamū nā'ā Janeruwarete 'ga ae monou muku ojewi ae manū re re'ā. 'Awamū nanē 'ga ojejukawe'em je ree nū”, 'jau je tejeupe tetywer are tejeapyoramū te'ýina. “Oje'ega renupara 'gā etee nā'ā 'ga omogy ojepyri nakwaparimū rūi futat re'ā”, 'jau je tejeupe te'ýina. A'ere je naenupawa'uweri 'ga je'ega. ¹¹ A'ere jeku'iteeramū tee tekou numiamū. A'ere naani rakue. “Aenupap katu katu sipo je 'ga je'ega pa”, 'jau je tejeupe numiamū. A'ere naani rakue. “Moisesi 'ga remikwasiarera renuw ire nipo je oi Jarejuwarete 'ga pyri re'ā”, 'jau je tejeupe. A'ere jeku'iteeramū ee rakue.

Naenuwi futari je 'ga je'ega rakue. A'eramū je 'jau tejeupe: “Najea'wryi futari pa je tekou Jarejuwarete 'ga upe ra'e. A'eramū nipo je mukuu futat tewau 'ga wi”, 'jau je te 'yina.

¹² Esage futat Moisesi 'ga remikwasiarera. Jarejuwarete 'ga je'ega wejue 'ga okwasiat ka'aran are inuga rakue. A'eramū wesageramū futat 'ga remikwasiarera ae upe. ¹³ 'Ga remikwasiarera resage sipo je mogo muku Jarejuwarete 'ga wi? Naani. Jetywera tee je mogoukat muku Jarejuwarete 'ga wi. “Mama'e tywera kasi peapo ne”, 'jau 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Aipoa 'ga 'eawera esage futat. A'ere jetywera je rerekoi. A'eramū je mama'e tywera apou ra'e jepi. Esage futat Janeruwarete 'ga je'ega. A'ere jetywera te nuenuwukari 'ga je'ega jee ra'e jepi. A'ere je 'awamū jereapyoramū mama'e tywera apoawer are. A'eramū je 'ga je'ega renupe'ema ra'e jepi. A'ere najeremiapofera etee rūi ia'wyre'ema. Jeretea we futat wa'wyre'emamū. 'Ga je'ega kwaaw ire te jane jaretywera kwaap katui.

'Ga pājē mū ae mama'e tywera nuapoi

¹⁴ Moisesi 'ga remikwasiarera Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat rakue. A'ere je nama'ira rūi. Kūima'e teea te je. A'eramū jetywera je rerekou. Tejemifutar imū etee mama'e apou. ¹⁵ Najereapyoi je tejemiapoarūe'em are. “Mama'e esagea etee taapo 'jau”, 'jau je numiamū. A'e reewi je mama'e tywera etee iapoi nū. Mama'e tywera apo are teparuapowere'emamū agawewi. A'etea je mama'e tywera apou etee nū. ¹⁶ Aipo apo re je 'jau: “A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. Nepēa'wryi pēē, 'ga 'ea a'jea futat”, 'jau je tejeupe tekou. ¹⁷ Nafutari je mama'e tywera apoa. A'ere jetywera je rerekoi. A'eramū jetywera mama'e tywera apoukaa jee. ¹⁸ A'eramū je 'jau tejeupe: “Nitywi futari mama'e esagea je pype”, 'jau je tekou. Mama'e esage apoa je ifutaa agawewi. A'etea je naapoi mama'e esagea. ¹⁹ Mama'e esage apoa je ifutaa. A'ere je naapoi tejemifutara. Mama'e tywera apoa je ifutare'ema agawewi. A'etea je tejemifutara apowe'em. ²⁰ A'ere je natejemifutar imū rūi mama'e tywera apoi. Jetywera te iapoukaa jee.

²¹ Ekoay je rekoa. Mama'e esage apoa je afutat agawewi. A'etea je mama'e tywera etee aapo. ²² “Janeruwarete 'ga je'ega renuwa esage futat. 'Awamū pa je 'ga je'ega etee enuwi kwy”, 'jau je tejeupe, tejekōēajamū ee numiamū. ²³ A'ere je a'eramū miamū naenupawi 'ga je'ega. Ifaripyra 'jawe je tekou tejemifutara apowe'em. Sā'ā ipofaripyra mama'e apoe'ema wemifutar imū. Nan te je reko'i. Jetywera je rerekou. A'eramū je tejemifutara apowe'em. Mama'e tywera apo awi tejeatee'emamū. ²⁴ 'Awamū je'arasigamū tekou. “Aw'yi ajee je mueatee mama'e tywera apo awi 'ū?” 'jau je tejeupe. ²⁵ A'ere Janeruwarete 'ga te je mueateekari Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū je mama'e tywer awi tejeateeramū. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

Tejete'e je Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema tekou. “'Ga je'ega renuwa tareko esage tejee”, 'jau futat je numiamū. A'ere je naapo'uweri tejee. Opājēa 'ga ae upe imure'emamū ae nuapoi futari mama'e esagea. 'Ga pājē mū te ae mama'e esage apoi.

8

'Ga 'Agesagea jane muea'aa 'ga remifutar are

¹ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga, Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire, jane kwawe'em janetywer are, jane monowe'em muku ofewi. Mama'eukwaawa

rapyaw ipe 'ga ae monowe'em. ² Jejuī Kristu 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane muesageu. 'Ga 'Agesage pājē mū jane mama'e tywera apowe'em. 'Awamū 'ga 'Agesagea jane rerekou jane katu'oka. Janetywera jane rerekou'jape'ema. A'eramū jane jarewawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. ³ Ymā te Moisesi 'ga 'i rakue: "Mama'e esagea etee peapo", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. Esage futat 'ga je'egera. A'ere janetywera 'ga je'egera nuenuwukari janee. 'Ga je'egera renupare'ema 'jawe etee futat jane mogyaukaa rakue. Jarejetee jane nienuwa'uweri 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: "Ojetee 'gā nuenuwa'uweri jeje'ega. Nojekatu'oga'uweri 'gā ojetee", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'ā 'agamū wa'yra 'ga mua ywy pe rakue. Jane 'jawe futat 'ga 'ua kunumīnamū. Jane 'jawe futat 'ga akou kūima'eramū. A'ere 'ga nuapoi mama'e tywera. Aerefetee ate mama'e tywera wapo. A'eramū 'ga amanūmū janetywera mepyau. Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga jukaukaa aetywer are. A'eramū 'awamū Jejuī 'ga werowiaramū janetywera moia jane wi. ⁴ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Teje'ega renupare'ema 'gā je amomap, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga rakue. A'ere Jejuī 'ga manūi janetywera moiawamū. Janetywera moir ire 'ga opājē mua janee. A'eramū jane 'awamū mama'e esage apoarūmū 'ga pājē mū, 'ga ree jarejemogygyi. 'Awamū jane 'ga pājē mū Jarejuwarete 'ga je'ega renui jarejemogyau. 'Ga 'Agesagea jane mu'akwaapa jane rerekou. A'eramū jane 'awamū mama'e esage apoarūmū 'ga pājē mū. Jarejemifutar imū jane niapou'jawi mama'ea. ⁵ 'Ga 'Agesage rerekware'ema 'gā wemifutar imū etee futat mama'e apo are wea'aramū. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane jarejea'aramū 'ga 'Agesage remifutar are etee futat. ⁶ Wemifutar are etee ea'at ma'e 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar are ea'at ma'e 'gā py'ata'waramū etee futat ajemogyau. Anure nipo aipo 'gā awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi futat. ⁷ Wemifutar are etee ea'at ma'e 'gā oporomutare'emamū Jarejuwarete 'ga ree. Nuenuwi futari 'gā 'ga je'ega. Niporenuwiweri futari 'gā 'ga je'eg are. ⁸ Wemifutar imū etee mama'e apoara 'gā nomuorywi Jarejuwarete 'ga.

⁹ A'ere nanarūi ae Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū. Mama'e esagea etee te ae wapo 'ga remifutar imū. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā naKristu 'ga remiayua rūi futat. ¹⁰ Janepy 'gā 'ā nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū jane 'agamū jarepapa. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū miamū futat jaremanūmū. A'ere jane ferawi etee jarewau Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimū warāu rūi futat. Jejuī Kristu 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Jejuī 'ga ree pejemogygyk. A'eramū pēē pejejesageramū jee", 'jau 'ga janee Jejuī 'ga ree jane jemogypygamū. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejuī 'ga moferapa 'ga manū re rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesage rerekwaramū nanē janeretefera moferapa jane manū re nū. Jane moferawukaa U'agesage upe.

¹² Kunumīmet, kūjāmet. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane rerekou. A'eramū ki jane a'eramū mama'e apowe'em jarejemogyau jarejemifutar imū ne. Mama'ea siapo 'ga pājē mū etee futat. ¹³ Pejememifutar imū mama'e apo re peo mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jarejuwarete 'ga, U'agesage pājē mū mama'e tywera apo awi pepoir ire, pē mogyi ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Nioi jane 'ga rerowiaramū mama'eukwaawa rapyaw ipe. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga ra'yra futat.

¹⁵ Ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee? Ojeupe jane moporowykyukaawamū? Naani. Jane mogyjawamū? Naani. Wa'yramū jane mogyawamū te 'ga U'agesage muri janee. A'eramū 'ga 'Agesagea "Kiapi'ni" jane mu'eukaa 'ga upe. ¹⁶ Jeju 'ga jane erowiaramū Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramū. A'eramū 'ga 'Agesagea "Kiapi'ni" jane mu'eukaa Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga 'Agesagea nanē 'jau janee: "Ene Ku'jywa 'ga ra'yra", 'jau 'ga 'Agesagea janee. ¹⁷ Wa'yra 'ga upe Janeruwarete 'ga mama'e esage monou. A'eramū 'ga janee nanē mama'e esage mua nū, wa'yrarete 'ga reewe futat, Kristu 'ga reewe futat nū. Ywy pe 'ua 'ā Kristu 'ga ruagamū wereko tywera upe rakue. 'Ga 'jawe ki janeruag jarejereko tywera upe. 'Ga 'jawe jane jemogy re nipo Janeruwarete 'ga jane moferapa nanē 'ga 'jawerimū etee futat nū. A'eramū tee 'ga jane monoi jane mogyau 'wyriaramū Jeju 'ga pyri.

Anure nipo 'ga mama'e esage muri janee

¹⁸ Awamū mama'eay jesaukari janee. A'ere nipo anure jane janerea'aru'jawi mama'eay are. Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee, mama'eay apyraapa. A'eramū jane jarejea'aru'jawe'emamū mama'eay are. ¹⁹ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane resaukaa wemiapofera upe. "Agamū jera'yra 'gā futat", 'jau nipo 'ga jane resaukaa 'gā nupe. 'Ga remiapofera juejue futat 'ga ra'yra resaukaawa rapesaka 'upa. ²⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga remiapofera jemote'ari rakue. Naite'at tee rūi 'ā rakue. Atāu 'ga oje'ega renuwe'emamū te Janeruwarete 'ga wemiapofera mote'ari rakue. ²¹ A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga imomyau nū. Wa'yramū jane resaukaawa 'ara rupi futat nipo 'ga mama'e momyau nū. A'eramū futat nipo 'ga mama'e tywera mateepapa. ²² Sā'ā kūjā wa'yray upe aema wa'yra 'are'emamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiapofera waemamū ajemogyau ojekatu'okawa rapesaka. ²³ Na'ga remiapofera etee rūi waemamū ajemogyau ojekatu'okawa rapesaka. 'Ga 'Agesage rerekwaramū nanē jane jarejaemamū nū, 'au jane jemogyramū 'ā. Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee ra'ne. A'ere nipo 'ga anure mama'e esage muri janee kwaiwete. Wa'yramū jane resaukaawamū 'ga janerete momyau Jeju 'ga 'jawe. A'eramū jane jarekaruare'emamū futat nipo, jareymanē'emamū, jaremanū'u'jape'ema nanē nū. Jeju 'ga 'jawe futat jane reki.

²⁴⁻²⁵ Ojee jane jemogyppygamū Janeruwarete 'ga jane muesageu ojeupe. A'e are jane 'i: "Anure nipo 'ga janerete momyau", 'jau jane. A'eramū jane jarejete momyau rapesaka jarejemogyau. 'Au we 'ga jarejete momyau re amunipo 'ā jane niapesagi jarejemogyau. A'ere 'ga nomomyau we. A'e are jane ipesagi jarejemogyau. A'eramū ki jane jareapyterātānamū mama'eay upe.

²⁶ 'Ga 'Agesagea te jane poat. Najane etee rūi sajemogy. 'Ga 'Agesagea te oporogyta Ku'jywa 'ga upe janee. Jane tee nikwaawa'uweri Ku'jywa 'ga upe jareporogytaa jarejee. A'eramū 'ga 'Agesagea te jane poaa, oporogytau 'ga upe janee. Nikwaawi jane 'ga 'Agesage je'ega. Naaeje'ega 'jawe rūi. Aefaema 'jawe tete 'ga 'Agesage je'ega. ²⁷ Janeruwarete 'ga janerea'awa kwaapa. Janeremifutara nanē 'ga ikwaapa nū. A'eramū 'ga U'agesage je'ega nanē ikwaapa nū, ojeupe jane ree ije'egamū. 'Ga remifutar imū etee futat 'ga 'Agesagea oporogytau 'ga upe jane ree.

²⁸ Jarejuwarete 'ga ree janeporomutaramū jarejemogyau. 'Ga futat 'ā jane mū'jāu jane mogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ga, janee mama'eay mū jesaukaramū, mama'e esage apou ee nū. ²⁹ Ymā we te Janeruwarete 'ga jane pyrūmū ojee rakue. "Mīmera 'gā je amogy teja'yramū. Teja'yrarete

'ga 'jawe je 'gā mogyi. A'eramū Jera'yrarete 'ga 'gā neki'yramū akou. Kwaiwete jera'yrarete 'ga rewirera 'gā, 'ga renyra 'gā 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. ³⁰ A'eramū Janeruwarete 'ga wemimū'ēmeramū jane mogyau wemi-ayuwamū. A'eramū 'ga 'jau janee: "Pēnesage jee", 'jau 'ga janee. "Teja'yrarete 'ga 'jawe je pē mogyi", 'jau 'ga janee. A'eramū 'ga jane mogyau 'wyriaramū ojeypri nakwaparimū ete rūi futat nipo.

Jane ree 'ga poromutat

³¹ Ma'eramū 'ā jane nijemuaēmi mama'e upe: Janeruwarete 'ga 'ā jane rerekou. Jane retyk sipo 'ga amū? Naani. Janeruwarete 'ga jane pojeka re nitywa'uweri 'ga wī jane pojekaara mū. Ojejuka esage 'ga jane ree. Opājēa 'ga amut janee. ³² Esage Janeruwarete 'ga janee. Peesak 'ā 'ga rakate'eme'emajanee. Wa'yrarete 'ga miamū 'ā 'ga imua ijukaukaa janetywera mepyawamū rakue. A'eramū nipo 'ga mama'e esagea taetu imuri janee wakate'eme'emamū.

³³ Awŷja sipo Janeruwarete 'ga remimū'ēmeramū jane ago'wau 'ga upe? Naani. Nitywi 'ga amū. Janeruwarete 'ga 'ā 'jau janee: "Esage 'gā jee", 'jau 'ga jane upe. ³⁴ Jejui Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe. 'Ga manū re 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa nū. Oferaw ire 'ga awau ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ga reni, oporogytau 'Uwarete 'ga upe jane ree. A'eramū "Nepēa'wyrī pēē" 'jara otywe'emamū.

³⁵ Kristu 'ga 'ā iporomutat nanimenime jane ree. Awŷja sipo 'ga momoirukat jane wi? Naani. Nitywi 'ga amū. Janee mama'eay jesaukaramū 'ga oporomutaramū jane ree. Werowiare'ema 'gā amū jane rereko tyweramū 'ga oporomutaramū jane ree. Ty'ara jane erekoramū 'ga oporomutaramū jane ree. Jarepiteea jane erajemogyramū 'ga oporomutaramū jane ree. Jane ree 'gā amū afuwet ojere'emamū 'ga oporomutaramū jane ree. Nitywi futari 'ga rerowiar ire mama'e mū jane kwaukaara 'ga upe. Jane manūnamū 'ga oporomutaramū nanimenime jane ree akou. ³⁶ Ymā te Davi 'ga ka'arana kwasiaa ee inuga rakue:

"Eneremiayuwa 'ā ore, ki Ku'jyp.

A'eramū ene ree iporomutare'ema 'gā afuweramū ore ree au'jeteramū.

Karupa'mī jukapyrama 'jawe 'gā afuweramū ore ree", 'jau Davi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā aipo 'ga 'eawer imū etee futat jane ree nanē oporomutare'emamū nū. ³⁷ Aipoa sipo Janejararete 'ga momoirukaa jane wi? Naani. Iporomutat 'ga nanimenime jane ree jane jemogyramū. A'eramū 'ga jane muapyterātāu mama'eay upe. A'eramū mama'eaya jane maku'ipawukare'ema. ³⁸ Nitywi futari 'ga amū jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaara. Iporomutat 'ga nanimenime jane ree jane jemogyramū. Jane manūnamū miamū futat 'ga oporomutaramū jane ree. Jane reko are taetu 'ga oporomutaramū jane ree. Nokoi'i futari mama'eukwaawa mū jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaaramū. 'Awauwe ojesaukat ma'e, anure ojesaukat ma'e. Mīmera nomomoirukara'uweri Janeruwarete 'ga jane wi. ³⁹ Ywag ipe ako ma'e, ywy 'wyr ipe ako ma'e. Mīmera miamū nomomoirukari Janeruwarete 'ga jane wi. Nitywi futari jane wi Janeruwarete 'ga momoirukaara. Naeatei futari 'ga jane wi. Jejui Kristu 'ga ree jane jarejemogyppyyka. 'Ga Janejararetea. A'eramū Janeruwarete 'ga oporomutaramū jane ree wojere'emamū futat.

9

Janeruwarete 'ga remiayup

¹ 'Awamū je tepytuna, judeu 'gā mome'ui pē nupe. Kristu 'ga remi-ayuwa wejue je. A'eramū je te'me'emamū tekou. A'jea futat je 'i 'gā nee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramū 'ga 'Agesagea je mu'akwaapa mama'e a'je are. A'eramū je mama'e a'jea etee imome'wau. ² Jepyutuna 'gā, judeu 'gā je mu'arasig ojee. Nuerowiari 'gā Jeju'i 'ga. A'eramū a'ea je mu'arasimape'ema je mogou 'gā nee. ³ Afutat je 'gā Jeju'i 'ga rerowiaara numiamū. Jeporopoariwet je 'gā nee Jeju'i 'ga rerowiar are numiamū. 'Gā nupe 'ga je'ega renuwukar ire amunipo 'ā je "Je rereko tywer ape 'gā nee", je 'i Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'gā 'ā aipoa miamū nuerowiari. Ojemogypykye'ema Jeju'i 'ga ree. ⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Israeu juapyreramū oreypy 'gā mū'ei imogyau wemiayuwamū rakue. "Pēē jera'yra 'awamū", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. 'Gā pype etee futat 'ga akou rakue. 'Gā nupe etee futat 'ā Janeruwarete 'ga 'jau rakue: "Tejerowiar ire je mama'e esage monoi pē nupe", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. 'Gā nupe ypy ppy ra'ne futat 'ga oje'ega monoi ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. 'Gā etee 'ga imu'akwaapa omuoryw are rakue. A'eramū 'gā 'ga muorypa a'jea futat rakue. 'Gā nupe etee 'ga 'jau'jau'japa: "Mama'e esagea tomono pē nupe 'jau", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. ⁵ Judeu ppy ppy 'ga 'ā Abraão 'ga rakue. Isaki, Jako.* Mīmera 'gā judeu ppyfera 'gā. 'Gā juapyreramū ore judeua. Israeu 'ga juapyrera futat Jeju'i Kristu 'ga akou 'awa ywy pe 'ur ire rakue. Janeruwarete 'ga 'ā wemiapoferamū ae 'wyrriaretea agawewi. A'etea 'ga Israeu 'ga juapyreramū tāmējē ore mū'jāu wemiayuwareteramū rakue. A'eramū amunipo 'ā ore 'ga muorypa aruojere'emamū ee.

⁶ A'ere 'ā Israeu 'ga juapyrera 'gā amū nuerowiari Jarejuwarete 'ga. Amume'ri 'gā etee erowiaa'ī ajemogyau. A'etea jane 'jawe'em: "I'me nipo Janeruwarete 'ga", 'jawe'em. "Israeu 'ga upe 'ga 'i rakue: 'Amū'ē je ene-juapyrama tejemiayuwamū', 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'meramū aipo 'e are", 'jawe'em jane. NaIsraeu 'ga juapyrera 'gā juejue rūi 'ga amū'ē wemiayuwamū rakue. A'eramū 'gā amū 'ga rerowiare'ema. ⁷ NaAbraão 'ga ra'yra 'gā jue rūi Janeruwarete 'ga imogyau wa'yramū. Isaki 'ga etee 'ga ipyrrūmū. Ismaeu 'ga 'ga ipyrrūme'em. ⁸⁻⁹ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Anure nipo eneremireko ēē, Sara ēē ra'yramū. Enera'yra tapyygukat ēē upe 'jau. Ikokwar are ene pyri je ruru'jawamū nipo ēē wa'yra rerekoi opo pe", 'jau 'ga 'ga upe rakue. Poromū Abraão 'ga ra'yra 'ga Isakia. Isaki 'ga etee Janeruwarete 'ga omogo wa'yramū. Amumera 'gā Abraão 'ga ra'yra 'gā naJaneruwarete 'ga ra'yra rūi. 'Awamū Janeruwarete 'ga 'i "'agamū Abraão 'ga juapyrerarete", 'ga 'i u'eawer imū u'at ma'efera 'ga juapyrera upe, Isaki 'ga juapyrera upe.

¹⁰ A'ere Isaki 'ga remireko ēē, Repeka ēē, wa'yramū 'ga upe rakue. Mukūi tāmējē ēē ra'yra ojopepa. U'ar ppy ma'e 'ga rera Esau. Ajepeja 'ga rera Jako. Anure Janeruwarete 'ga Jako 'ga re'roka, Israeu nuga 'ga ree rakue. ¹¹⁻¹² 'Gā 'are'emauwe Janeruwarete 'ga 'jau 'gā y ēē upe, Repeka ēē upe: "Tewiri u'at ma'e 'ga nipo je amogo 'wyrriaramū u'ar ppy ma'e 'ga upe", 'jau 'ga ēē upe rakue. Nu'ari we agawewi 'gā. A'eramū 'gā mama'e esage apowe'ēwe agawewi. Mama'e tywera nanē 'gā iapowe'em nū. A'ere 'ga na'ga remiapofer are rūi 'ga ajepeja 'ga ppyrūi imogou wemiayuwamū. Wemifutar imū te 'ga tewiri u'at ma'efera 'ga ppyrūi imogou wemiayuwamū. Wemifutar imū te 'ga u'ar ppy ma'e 'ga ppyrūme'em. ¹³ Nan futat Janeruwarete 'ga

* 9:5 Mukūi Jako 'ga rera. Israeu 'ga rer irūa.

ka'arana kwasiarukaa 'gā nee rakue. “Jeporomutat je Jako 'ga ree. A'ere je najeporomutari Esau 'ga ree”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue.

¹⁴ Maran sipo ajee jane 'i aipo are? Nia'wyri Janeruwarete 'ga, sa'e sipo ajee jane? Naani. Mama'e esagea etee te 'ga wapo. ¹⁵ Ymā te 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: “Tejemifutar imū etee te je jemuaēmi 'ga amū ree. Tejemifutar imū nanē je tejemuaēme'ema ajepeja 'ga ree”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe rakue. ¹⁶ A'eramū najaneremifutar imū rūi Janeruwarete 'ga jane pyyrūmū jane mogyau wemiayuwamū. Najaneremiapofer are rūi nanē 'ga ajemuaēma jane ree nū. Wemifutar imū etee 'ga jane pyyrūi jane mogyau wemiayuwamū. ¹⁷ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are inuga janee rakue. Farao 'ga upe Janeruwarete 'ga 'jau: “Tepājēa je aesaukaru 'jau'jap enee. A'e are nipo wyw pewara 'gā juejue jerera renupa. Ma'eramū 'ā je ene mogoi 'wyriaramū Egitu wyw pewara 'gā nupe”, 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. ¹⁸ A'eramū jane jarejeapyoramū 'ga remiapo are. Wemifutar imū etee futat Janeruwarete 'ga ajemuaēma 'gā amū nee. Wemifutar imū etee futat 'ga ojerowiarukare'ema amumera 'gā nupe.

¹⁹ A'e are nipo pēē mū 'jau jee: “Ma'eramū sipo 'ga ore rerekou tyweaete ore 'ga rerowiare'emamū? Ore upe 'ga nojerowiarukari futari. A'eramū ore 'ga rerowiaru'jape'ema. Naruapoa'uweri ore mama'ea 'ga orojeupe ojerowiarukare'emamū. Naruapoa'uweri agawewi 'ā ore mama'e tywera. A'etea 'ga nojejukai ore ree”, 'jau nipo pēē. ²⁰ Aipo pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga futat te 'ā jane apo rakue. Imara'nearū sipo ae 'ga remiapoferamū 'ga ree 'ga mueue ojee? Naani. Oje'egay sipo japepoa wapoara upe wapoarū'emamū? Naani. ²¹ Sā'ā japepo apoara 'gā japepo apoa wemifutar imū etee futat. Amumera 'ā 'ga iapou wemiparuramū, amumera yty ryrūnamū. Wemifutar imū etee futat tujuga apoara 'gā mama'e apoi.

²² Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'eramū 'ga mama'e apou janee wemifutar imū etee futat. “Tejerowiare'ema 'gā nee jemara'neramū. Tepājēa nanē je ikwaawukaa 'gā nupe nū”, 'jau 'ga rakue. A'ere na'awauwe rūi 'ga 'gā nereko tyweretei. Anure te nipo 'ga werowiare'ema 'gā nerekou tyweaete. ²³ Amumeramū te aje 'ga 'ā jane mū'ēi wemiayuwamū rakue. Jane ree 'ga jemuaēmi. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Tejesagea je akwaawukat tejemimū'ēmera 'gā nupe”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee wemifutar imū. Jane rereko esage are 'ga wesage kwaawukari janee. “Ga 'ā wesageramū tekotee 'gā nesagea apyraapa”, jane mu'eukaa. ²⁴ Jane 'ā 'ga remipyyrūmera. Ymā te 'ga jane pyyrūi wemiayuwamū rakue. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē. Mīmera 'ga imū'jāu wemiayuwamū rakue.

²⁵ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are Oseja 'ga upe rakue:

“Tejemiyuwe'emera 'gā nipo je amogy tejemiyuwamū.

Tejemifutare'emera 'gā nupe nipo je 'jau: Jeporomutat je pē nee, 'jau.

²⁶ Ymā je 'i ikue: Najeremiyuwa rūi pēē, 'jau je ikue.

A'ere nipo anure je aipo te'eawer ipe te futat je 'i:

Je futat 'ā okoeteete ma'ea.

'Awamū pēē futat jera'yramū, 'jau nipo je, 'jau je ikue', 'jau Oseja 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁷ Isai 'ga nanē ka'arana kwasiaa Israeu 'ga juapyapyrera 'gā nee rakue.

“Kwaiwete Israeu 'ga juapyrama 'gā. Sā'ā 'yisigeaua pytuna. Nan tee futat Israeu 'ga juapyrama 'gā pytuna numiamū.

A'etea nipo ināinānīT 'gā etee ojekatu'ok otywer awi.

²⁸ Anure nipo Janeruwarete 'ga ywy pewaramū juejue werowiare'ema 'gā nereko tyweretei ywawuje tee futat”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁹ Aipo jeapo enunewe Isai 'ga 'jau:

“Janeruwarete 'ga pājēreteā. Peesak 'ga Sodom ipewara 'gā momawa, Gomora pewara 'gā neewe rakue.

Janeruwarete 'ga jane mū mogye'em ire amunipo 'ā jane nanē jarepapa 'gā 'jawe nū”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

³⁰ “Ma'ja are ajee 'ga jane mu'ei?” 'jau nipo pēē jee? Nan futat je 'i pē nupe: Ymā judeue'ema 'gā nafutari Jarejuwarete 'ga amuesagea rakue. A'ere Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga rerowiarāmū 'gā katu'oka 'gā muesageu ojeupe.

³¹ A'ere 'ā ymā 'ga futaarera 'gā jēmī Israeu juapyrera 'gā naani. “Moisesi 'ga je'egera renuw are jarejemuesageu Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'gā numiamū.

A'ere 'gā nuenupawi 'ga je'ega. ³² A'eramū 'gā ojemuesageukare'ema 'ga upe. Niparuerowiarīweri 'gā Jejuī 'ga ree. “Jejuī 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā etee wesageramū Jarejuwarete 'ga upe” 'e are aparuerowiarīwere'emamū.

A'eramū 'gā ojemuesageukare'ema futat 'ga upe. 'Gā nupe Jejuī 'ga ita 'jawe. Sā'ā ita rena pe pe. A'eramū 'ā pe rupi oma'e 'gā ojeypyapegāu ee. Nan tee Jejuī 'ga 'gā nupe. Nijemogypygiweri 'gā Jejuī 'ga ree. A'eramū 'gā u'aa 'ga ree. A'eramū 'gā awawe'em Jarejuwarete 'ga pyri. ³³ Ymā Janeruwarete 'ga aipo are ka'arana kwasiarukari inuga Isai 'ga upe rakue:

“Anure nipo je 'ga amū mogou judeu 'gā nupe. Jerusareg ipe je 'ga monoi.

Jerusarega 'up ywytyra pyri, Siāo 'jawa pyri.

Jeremimonorama 'ga ita 'jawe. Pe pe ita renamū 'ā, pe rupi oo ma'e 'gā 'ari ee.

Nan futat nipo kwaiwete judeu 'gā niporomutari jeremimonorama 'ga ree.

A'ere 'ga rerowiaara 'gā ku'iramū 'ga ree. Jaruete 'gā nekoi 'ga ree”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

10

¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū pēē pejeapyakau jeje'eg are. Judeua futat je 'ā. A'eramū je teporomutaramū teptytun are. Jarejuwarete 'ga teptytuna 'gā katu'opawa je afutat. A'eramū je teje'ega monou te'ŷina 'gā nee 'ga upe. “Eja'yra 'ga erowiarukat Israeu juapyrera 'gā nupe, ki Ku'jyp”, 'jau je te'ŷina Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee. ² Teptytuna 'gā je akwaap te'ŷina. 'Gā 'jawe futat je rekoī ikue.

Iporowykywet 'gā Jarejuwarete 'ga upe numiamū. 'Ga muoryw are nanē 'gā afuweramū nū numiamū. A'ere 'gā nokwaawi 'ga remifutara. ³ Naeapyoi 'gā “Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'ga amuesage ojeupe” 'e are. A'eramū 'gā 'jau: “Moisesi 'ga je'egera renupawer are wea m'ŷina Moisesi 'ga 'eawera futat jane muesage Janeruwarete 'ga upe”, 'jau 'gā ajaupe numiamū.

Jarejuwarete 'ga 'eawera jēmī 'gā erowiare'ema. “Teja'yra 'ga rerowiaara 'gā je amuesage tejeupe” 'ga 'eawera rerowiare'ema. ⁴ Kristu 'ga amanūmū jane katu'okawamū, 'Uwa 'ga upe jane muesageawamū. 'Ga rerowiaaramū etee jane jarejesageramū Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane 'jawe'em: “Moisesi 'ga je'egera renuw ire te janeresageramū Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawi'em.

Moisesi 'ga je'egera renuwa najane katu'oga'uweri. Jejuī 'ga rerowiarāmū etee te jane jarejekatu'ogi Ku'jywa 'ga upe.

Werowiarāmū 'ga jane katu'oka

⁵ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue. "Jeje'ega renup katu katu re pēē pejejesageramū jee. Jeje'ega renup katu katuare'emamū pēē nepēa'wryi jee. Jeje'ega renup katu katu re nipo peje-mogy nakwaparimū warāu rūi, e'i 'ga", 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe numiamū. A'ere 'gā nuerowiari pāwē pāwē 'ga je'ega. ⁶ "Jera'yra 'ga rerowiaaramū etee pēnesage jee", 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'ere kasi amumeramū: "Awŷja sipo awau ojeupia ywag ipe Kristu 'ga reruawamū ywy pe janee?" 'jau ne. 'Ut futat ako 'ga rakue. ⁷ "Awŷja nanē sipo ajee oo amanū ma'efera rerua imoferapa? pe'je nanē kasi ne nū", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa ka'aran are inuga rakue. Omoferap nanē ako Janeruwarete 'ga 'ga rakue nū. A'eramū pēē aipo 'jawe'em. ⁸ "Jarejuwarete 'ga je'ega pekwaap. Najemimi futari pē nūi. 'Ga je'ega ki pēē imome'wau pejejaupe. Pejejea'aramū ee nū", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. Poromū futat ore imome'ui pē nupe, Kristu 'ga mome'ui pē nupe. ⁹ Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok. "Jejui Kristu 'ga jejararetea", 'jau pēē. "Janeruwarete 'ga Jejui 'ga omoferap" 'ea pēē erowiaa. A'eramū Janeruwarete 'ga pē katu'oka, pē pireita pētywer awi. ¹⁰ "Jejui 'ga oferap" 'ea jane erowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Pēē jera'yra 'ga perowiat. A'eramū pēē pejejesageramū jee", 'jau nipo 'ga janee, Jejui 'ga jane erowiarāmū. Jejui Kristu 'ga jejararetea jane 'eramū Janeruwarete 'ga jane katu'oka janetywer awi. ¹¹ Nan Isai 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are janee rakue: "Janeruwarete 'ga nomojenosīukari Jejui 'ga rerowiaara 'gā wowase 'gā nekoramū", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ¹² Aipo kwasiaramū 'ga jane mome'wau najuejue etee. Najudeuramū ore upe etee rūi 'ga 'i aipo 'jau. Judeue'emamū pē nupe nanē 'gā 'i aipo 'jau. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. Judeuramū Orejararetea 'ga 'ā, judeue'emamū Pējararetea nanē 'ga nū. 'Ga upe jane jareju'jaju'jawe etee futat. Mama'e esagea 'ga imua janee ojeupe enūjamū. ¹³ Ymā te Jueu 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. "Ojeupe je katu'og ape 'jara 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok", 'jau Jueu 'ga ikwasiaa rakue. A'eramū 'ga judeu 'gā katu'oka, ojeupe aipo 'gā 'eramū. Judeue'ema 'gā nanē 'ga ikatu'oka ojeupe aipo 'gā 'eramū nū.

¹⁴ Maran sipo ae, 'ga rerowiare'em ire, "je poar ape", 'jau 'ga upe. Ni'e ekoetea'uweri ae 'ga rerowiare'em ire. Maran sipo 'gā 'ga rerowiaa eewi 'ga rera renupe'ema? Nuerowiari futari 'gā 'ga, 'ga rera renuwe'em ire. Sipo 'gā maran 'ga rera renupa 'ga amū ojeupe imome'ue'em ire? Nuenuwi futari 'gā 'ga rera 'ga amū ojeupe imome'ue'em ire. ¹⁵ Maran sipo 'gā amū 'ga mome'wau Jarejuwarete 'ga omonoe'em ire? Nooi futari 'gā amū 'ga mome'wau, Janeruwarete 'ga omonoe'em ire. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā monoi futari Jejui 'ga mome'waukaa kwe pewara 'gā nupe. Ymā te Isai 'ga ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga remimonofera 'gā nee rakue: "Esage futat morogyta esage mome'wara 'gā nura", 'jau Isai 'ga ikwasiaa Jejui 'ga mome'wara 'gā nee rakue.

¹⁶ Janeruwarete 'ga 'gā amū monou Jejui 'ga mome'wau Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe rakue. A'ere 'gā amū nuerowiari 'ga. Aipo are nanē Isai 'ga ka'arana kwasiaa 'gā nee rakue: "Nuerowiari futari 'ga amū oreje'ega, ki Ku'jyp. Ināinānī'i etee 'gā erowiaa'i", 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. ¹⁷ A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: Jejui 'ga mome'u renuw ire jane 'ga rerowiaa jarejemogyau.

¹⁸ A'jea sipo Israeu 'ga juapyrera 'gā nuenuwi Jejui 'ga mome'ua? Naani. Wenup futat 'gā numiamū.

"Najuejue etee futat ywy pewara 'gā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega renuwi.

'Gā je'ega ojemuāina ywy pe",
'jau Davi 'ga ymā ka'arana kwasiaa inuga rakue.

¹⁹ Nokwaawi sipo Israeu juapyrera 'gā? Naani. Okwaap futat 'gā. A'ere 'gā niparuerowiarweri 'gā ee. Moisesi 'ga ra'ne Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe rakue:

"Anure nipo je judeue'ema mogyi tejemiayuwamū. A'eramū nipo pēē 'gā nerekoayau ee", 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe.

"A'eramū nipo pēē pejemara'neramū 'gā nee. Ni'akwaawi 'gā Jarejuwarete 'ga ree, 'jau nipo pēē 'gā nupe numiamū.

A'ere je te 'gā mogyi tejemiayuwamū, e'i Janeruwarete 'gā",
'jau Moisesi 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁰ Isai 'ga nanē okyjawe'em Israeu 'ga juapyrera 'gā nui. Mama'e a'je mome'u awi nanē 'ga okyjawe'em rakue.

"Ymā judeue'ema 'gā Janeruwarete 'ga ree oporokwaawiwere'emamū rakue. A'ere 'gā 'awamū 'ga kwaawi.

Ymā 'gā 'jawe'em rakue: Ku'jywa 'ga emome'u oree, 'jawe'em rakue.

A'ere 'ga 'awamū 'ga jekwaawukari 'gā nupe",
'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

²¹ Israeu 'ga juapyrera 'gā mome'uramū Isai 'ga 'i rakue:

"Janeruwarete 'ga ojekwaawukat Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe numiamū. Wojere'emamū 'ga ojekwaawukaa esaka 'gā nupe.

A'ere 'gā niporenuwiweri 'ga je'eg are. 'Ga ree 'gā jemogypygiwewere'emamū",
'jau Isai 'ga judeu 'gā mome'wau rakue.

11

Israeu juapyrera 'gā nee 'ga jemuaēmawet

¹ Israeu juapyreramū ore wi sipo Janeruwarete 'ga poiri? Naani. Nopoiri futari 'ga ore wi. Je judeua. Abraão 'ga juapyreramū je rekoi. Abraão 'ga remyminūmera 'ga, Pējamī 'ga juapyreramū je. ² Nopoiri futari 'ga wemiayuw ypyferamū ore wi. Ymā we 'ga oreypy 'gā mū'ēi tekotee 'gā nui rakue. Ojeupe futat 'ga oreypy 'gā mū'jāu 'gā nui rakue. Ymā 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari Eliasi 'ga 'eawer are rakue. 'Ga 'eawera pekwaap. ³ Ymā Eliasi 'ga 'jau rakue: "Ku'jyp. Eneje'ega renupare'ema 'gā eneje'ega mome'wara 'gā wapisipaw etee. Wyra rapyawa miamū 'gā wetypap. A'eramū jetee'i futat tekou. 'Awamū 'gā je ree nanē afuweramū nū", 'jau Eliasi 'ga Jarejuwarete 'ga upe rakue. ⁴ A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: "Naani. Naene etee rūi ereko je rerowiaaramū. Sete miu je rerowiaara 'gā pytuna jemogyi. Nopoiri futari 'gā je rerowiar awi. Namuorywi 'gā maira'me a'agawa, Pau 'jawa. Sete miu 'gā je ia'gwau mama'e tywer awi", 'jau Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga upe rakue. ⁵ Nan tee futat 'awamū Janeruwarete 'ga judeuramū ore mū a'gui ojeupe. Naruapoi agawewi ore mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga iporomutat ore ree, ore a'gwau ojeupe. ⁶ Wemifutar imū etee 'ga ore mū'jāu ore mogyau wemiayuwamū. Naoreremiapofer are rūi 'ga ore mū'ēi ojeupe. Oreremiapofer are ore mū'ē re amunipo 'ā 'ga ore mū'jāue'em wemifutar imū. A'ere 'ga wemifutar imū etee futat ore mogyi wemiayuwamū.

⁷ Ymā Israeu 'ga juapyrera 'gā juejue amuesage futari rakue. A'ere Janeruwarete 'ga namuesagepawi 'gā. Wemimū'ēme'ri 'gā etee 'ga imuesageu ojeupe. Amumera 'gā oporenuwiwewere'emamū 'ga je'eg are. ⁸ Aipo are 'gā amū ymā ka'arana kwasiari inuga rakue:

"Wemimū'ēe'ema 'gā Janeruwarete 'ga nomoporenuwiwerukari oje'eg are,
'gā muapyakwafugukare'ema oje'eg are.

'Awamū miamū aipo 'gā naeapyoi 'ga je'eg are. Nojemogypygyi 'gā 'ga ree",
'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁹ Davi 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

"Maraka 'gā wapo futat Jarejuwarete 'ga muorypawamū numiamū. A'ere 'gā
nopoiri futari otywer awi.

A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete maraka pype futat.

¹⁰ Janeruwarete 'ga namueapyoukari 'gā mama'e a'je are. Wereko tywerete
'ga 'gā",

'jau Davi 'ga ikwasiaa judeu 'gā nee rakue.

¹¹ Opoit futat te Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'gā nui? Naani.
Opoiraiw etee 'ga 'gā nui. Anure nipo judeu 'gā poiri futari otywer awi.
Anure nipo 'gā jemogypygyi Jeju 'ga ree. A'ere Janeruwarete 'ga, judeu
'gā Jeju 'ga ree ijemogypygye'emaue, judeu'ema 'gā mojemogypygyukari
Jeju 'ga ree, 'gā katu'oka. Judeu'ema 'gā nesag ire nipo judeu 'gā 'jau: "Kuu.
Judeu'ema 'gā Janeruwarete 'ga okatu'ok, 'gā mogyau wemiayuwamū", 'jau
nipo 'gā 'gā nerekoayau 'gā nee. A'eramū nipo 'gā ojewya Jarejuwarete 'ga
rerowiara upe. ¹² Awamū judeu 'gā nojemogypygyi Jeju 'ga ree. A'eramū
Janeruwarete 'ga mama'e esage apowe'em 'gā nupe. A'eramū 'ga judeu'ema
'gā mojemogypygyukaa Jeju 'ga ree. A'eramū 'ga 'gā nupe ete mama'e
esage apou, Jeju 'ga ree 'gā jemogypygamū wejue te. Anure te nipo judeu
'gā jewyri Jarejuwarete 'ga rerowiara upe nū. Ojeupe 'gā jewyramū nipo
Janeruwarete 'ga mama'e esage monou ywy pewara 'gā nupe juejue. Ojeupe
judeu 'gā jewyr are 'ga mama'e esage monou kwaiwete.

Judeu'ema 'gā katu'okawet

¹³ Pēē mū nupe, judeu'emamū pē nupe je judeuramū orojemome'ui.
Ymā ako Janeruwarete 'ga je monoi Jeju 'ga mome'wau judeu'emamū pē
nupe ikue. Ajerowiat je aipo are. ¹⁴ Afutat je teptytuna 'gā amū juerekoaya
pē nee. A'eramū nipo je a'e are Jeju 'ga rerowiarukaa 'gā amū nupe.
Aipoa je afutarete futat. ¹⁵ Judeu 'gā nui opoiraiw ire, Janeruwarete 'ga
judeu'ema 'gā mota'wai ojeupe, Jeju 'ga 'gā erowiarāmū. A'eramū nipo
anure te Janeruwarete 'ga judeu 'gā mota'wau ojeupe nū. Judeu 'gā Jeju
'ga rerowiaaw ipe jane tee jareku'i pāwē pāwēnamū jarejemogyau. Sā'ā
janeku'ia jareptytuna ferawamū. Nan tee futat nipo jane jareku'iramū judeu
'gā Jeju 'ga rerowiarāmū.

¹⁶ Y'wa 'ywa jara 'ga sipo y'wa 'ywa rapo jara etee? Naani. Y'wa 'ywa jara
'ga na'ywa rapo jara etee rūi. I'ywarete jara nanē futat 'ga nū, i'a jara nanē
nū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga judeu ppy 'gā jararetea. Janeruwarete 'ga
remiayuwypyfera 'ā ore judeuramū rakue. A'eramū 'ā ore juejue judeuramū
'ga remiayuwamū arajemogyau.

¹⁷ Sā'ā ae y'wa 'ywa tyma. A'eramū 'ā akā mū osiniga etee. A'eramū 'ā
ae ijaramū akā sinigera monoka juī. A'eramū 'ā ijara 'ga awau y'wa 'yw
ekoete rakā monoka erua imujaa akā sinigera renawer ipe, akā sinigera
'yw are. Imujar ire akā ojopyyka imonogipyrera py'rau. Nan tee futat
pēē. Judeuramū orepyya Janeruwarete 'ga remiayuwaretea. Orepyy 'gā 'ga
ipyyrūmū imogyau wemiayuwamū. A'ere ore mū judeuramū naruerowiari
'ga. A'eramū 'ga werowiare'emamū 'gā amū mū'jāu wemiayuwamū ore
wi. A'eramū 'ga judeu'emamū pēē mū mua pē mogyau wemiayuwamū
werowiare'ema 'gā py'rau pē mujaa judeuramū orepyy are. A'eramū
pēē pejemu'jau orepyy are. ¹⁸ A'eramū ki pēē judeu 'gā ago'wawe'em.
Imū'emyrera 'gā ago'wawe'em pejemogyau. Pejerowiarai p kasi pejee ne.

Najudeu ppy 'gā nūi pē nee imujaripyrrera. Pēē te 'ga pē mujat 'gā nee. A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee.

¹⁹ Pēē mū nipo 'jau jee: “Janeruwarete 'ga opoit judeu 'gā nui. A'eramū ore 'gā japy'rufera”, 'jau nipo pēē numiamū. ²⁰ Nuerowiari te 'gā Jarejuwarete 'ga. A'eramū 'ga a'eramū opoia 'gā nui. A'ere perowiāt wejue te 'ga. A'eramū 'ga a'eramū pē mogyau 'gā py'rau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga pojeupa. ²¹ Werowiare'em are judeu 'gā nereko tywer ire, sipo 'ga judeue'emamū nepē nereko tyweri werowiare'em ire? Judeuramū ore y'wa 'ywa rakārete 'jawewara. Judeue'emamū pēē imujaripyrrera 'jawewara te. A'eramū nipo 'ga pēē nanē pē nereko tyweaete judeuramū oreko tyweawera apyraapa werowiare'em ire. ²² A'eramū jane Jarejuwarete 'ga kwaapa. Ajemuaēm 'ga werowiaara 'gā nee. A'ere 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweretei. 'Awamū pēē judeue'emamū 'ga rerowiaa pejemogyau. A'eramū 'ga opota'waramū pē nee. Wesageramū 'ga pē nupe. A'ere 'ga werowiar awi pepoir ire 'ga poiri pē nui, pē mū'jāu wemiayuw awi 'gā mū'ēawera 'jawe etee futat.

²³ Werowiare'em awi 'gā poir ire nipo Janeruwarete 'ga judeu 'gā nerua 'gā mogyau wemiayuwamū nū. ²⁴ Judeue'emamū pēē na'ga remiayuweramū rūi. Werowiarāmū te 'ga pē mogyi wemiayuwamū. Judeu 'gā te 'ga remiayuwaretefera. Werowiare'emera 'gā 'ga imū'jāu wemiayuw awi. A'ere 'ga werowiaru'jaw ire 'gā mogyau wemiayuwamū nū. Aipoa taetu naayi futari 'ga upe. Sā'ā y'wa 'ywa jara wemimonogera rerura imujara imonokawera rowopyter are nū. A'eramū 'ā ojopyyka aye'em etee te. Nan tee futat 'ga judeu 'gā mogyau werowiaru'jaw ire wemiayuwamū aye'em etee te futat nū.

Jane ree 'ga pota'wa

²⁵ Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je mama'e mome'wau pē nupe, pē mueapyoawamū. Janeruwarete 'ga je mu'akwaapa ee. A'eramū je pē mu'akwaapa ee nanē nū. A'eramū pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee etee. 'Awamū Janeruwarete 'ga opoiraipe judeu 'ga nui. Nuerowiari 'gā 'ga. A'eramū 'ga poiraiwi 'gā nui. Anure te nipo 'gā 'ga rerowiari nū. 'Awamū pēē judeue'emamū pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejemogyau. Ymā Janeruwarete 'ga judeue'emamū pēē mū pē mū'jāu ojeupe rakue. A'eramū wemimū'ēmera 'gā juejue werowiar ire nipo 'ga ojewya judeu 'gā nupe nū. ²⁶ Aiporamū te nipo judeu 'gā Jejui 'ga rerowiaararetei. Ymā te Isai 'ga aipo are ka'arana kwasiari inuga rakue: “Anure nipo janetywera moiara 'ga ruri owaēma Jerusareg awi, Siāo 'jaw awi.

Aiporamū u'aaw ipe nipo 'ga judeu 'gā katu'oka.

'Gā tywera moia Jako 'ga juapyrrera 'gā nui.

²⁷ Janeruwarete 'ga 'jau judeu 'gā nupe:

Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i judeuramū pē nupe rakue:

'Anure nipo je pētywera moiri pē nui', 'jau ako je ikue.

A'eramū je pētywera moia pē nui te'eawer imū etee futat, 'jau Janeruwarete 'ga rakue”.

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

²⁸ Judeuramū ore mū Jejui 'ga rerowiare'ema. A'eramū Janeruwarete 'ga amara'neramū aipo 'gā nee. A'eramū 'ga 'jau: “Naje rerowiari pejepe. A'eramū je tepoiraipe pē nui tejerowiarukaawamū judeue'ema 'gā nupe”, 'jau 'ga werowiare'ema 'gā nupe. A'eramū 'ga opoiraipe 'gā nui. Aipoa esage judeue'emamū pē nupe. A'etea Janeruwarete 'ga judeuramū oreppy mū'jāu ojeupe rakue. Nomoka'jami 'ga 'gā. A'eramū 'ga 'gā juapyrrer awi opoikatuwe'em. ²⁹ Ymā Janeruwarete 'ga judeuramū oreppy mū'jāu ojeupe rakue. “Pēē 'ā je amū'ē imogyau tejemiayuwamū. Mama'e esage tomono

pē nupe 'jau', 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga weatee'emamū futat wemimū'ēmera 'gā nui. Oreypy 'gā nee 'ga reatee'emamū futat ore wi. ³⁰Ymā te judeue'emamū pēē Jarejuwarete 'ga je'ega nepeenuwi rakue. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga jemuaēmi pē nee. Judeu 'gā wenuwe'emamū Janeruwarete 'ga jemuaēmi pē nee. ³¹Awamū judeu 'gā nuenuwi futari 'ga je'ega. A'etea nipo anure 'ga 'gā nee ajemuaēm nū. Pē nee ajemuaēmawera 'jawerimū etee futat nipo 'ga 'gā nee ajemuaēma nū. ³²Janeruwarete 'ga 'jau janee najuejue etee futat rakue: “Nuenuwi 'gā jeje'ega. Mama'e tywera 'gā wapo ajemogyau. A'eramū je 'gā mogyau ifaripywera 'jawewaramū futat. 'Ga tywera 'gā nerekou”, 'jau 'ga rakue. A'eramū 'ga 'jau “Tajemuaēm 'gā nee 'jau”, 'jau 'ga janee rakue.

³³A'jea futat Janeruwarete 'ga jemuaēmi jane ree. Ekoay te nipo janereapyo katui we 'ā jane 'ga ree. 'Ga 'akwaap, 'ga remikwaap. Mīmera jane nikwaakatupawi. 'Ga remiaporam are nanē jane jarejeapyoe'emamū nū. ³⁴Ymā Isai 'ga ka'arana kwasiari rakue:

“Awŷja sipo Janejararete 'ga rea'awa okwaap?

Naani. Nitywi 'ga amū.

Awŷja sipo 'ga mu'jau mama'e are?

Naani. Nitywi futari 'ga mu'jara 'ga amū nū'ū”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

³⁵Jo 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Awŷja sipo mama'e omono Jarejuwarete 'ga upe omepeyamū?

Naani. Nitywi 'ga amū”,

'jau 'ga ikwasiaa rakue.

³⁶Janeruwarete 'ga futat mama'e wapopap rakue. Nitywi futari 'ga remiapoe'ema. 'Awamū miamū 'ga ojejukau mama'e are. Ojeupe futat 'ga mama'e apoi rakue. Ojeupe futat 'ga mama'e mogyau rakue. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. Jareojere'emamū futat ki 'ga muorypa ee.

12

Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'e

¹Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree, a'e je pē nupe tekou. A'eramū je a'eramū 'jau tejewireramū pē nupe, tejenyramū pē nupe nanē je 'jau nū: Sajemogy Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū 'jau. Sā'ā janyeypy 'gā weymawa mū monoa 'ga upe, 'ga muorypawamū rakue. Nan tee futat jane 'awamū jarejemogyi 'ga upe oporowyky ma'eramū, mama'e apou 'ga upe 'ga muorypawamū. Aipoa jane iapoa 'ga muekōēāina jane ree. ²'Ga rerowiare'ema 'gā 'jawe kasi pejemogy ne. 'Gā nee kasi pejemu'e ne. 'Gā 'jawe kasi mama'ea peapo ne. Jarejuwarete 'ga upe ki pe'je: “Eje'jawe je muesa'arukar ape mama'e are, ki Ku'jyp”, pe'je ki 'ga upe. Aipoa 'ga iaporamū nipo 'ga remifutara pekwaap. Aipoa esage 'ga upe. Aipoa 'ga muorypa. Mīmera pēē ikwaapa. ³Janeruwarete 'ga 'ā opājē mua jee, je mogou oje'ega mome'waramū pē nupe ikue. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Pejerowiarap kasi pejejee etee ne. “Je te 'ā jeresage 'gā apyraapa”, pe'je kasi ne. Jarejuwarete 'ga rea'ara 'jawe pēnea'at pejejee. Werowiarāmū 'ga opājē mua pē nupe ojeupe pē moporowykyawamū. A'eramū ki pēē pejejeupe 'ga remimurer imū mama'e esage apou 'ga upe. 'Ga pē poaa mama'e apo are. A'eramū ki pēē 'jau: “Natejeteē rūi je mama'e apoi. Janeruwarete 'ga je poat mama'e apo are”, pe'je ki.

⁴Peesak jarejetea. Majepei teewara 'jawe futat janeretea. A'ere mukūi janereaa, mukūi janenamā, mukūi janepoa, mukūi janepya. Jarepou 'ā jane

mama'e apou. Jarepyu 'ā jareatau. Jarejeau 'ā mama'e resaka. Jareapyau 'ā mama'e renupa. Naaju'jaju'jawe ete rūi futat 'ā oporowykyau. ⁵ Nan tee futat jane Jejui 'ga rerowiaaramū. Kwaiwete jane. Najareju'jawe ete rūi jane mama'e apoi. Jejui 'ga ree jarejemujar ire jane jarejemogyau majepe'i 'ywetewara 'jawe futat. ⁶ A'ere jane najareju'jawe ete rūi mama'e apoi. Opājēa Janeruwarete 'ga imua janee, mama'e apoukaa janee. Oje'ega 'ga imome'waukaa jane mū upe. A'eramū jane jarejeupe 'ga remimurer imū, 'ga je'ega mome'wau kwe pewara 'gā nupe. ⁷ Jane mū upe 'ga mama'e apoukaa 'gā nupe, 'gā poaawamū. A'eramū jane, 'ga rerowiarāmū mama'e apou 'gā nupe. Jane mū upe 'ga 'gā mu'jaukaa mama'e are. A'eramū 'ga rerowiarāmū jane 'gā mu'jau mama'e are. ⁸ Jane mū upe 'ga 'gā mu'pyterātāu. A'eramū jane, 'ga rerowiarāmū, 'gā amū mu'pyterātāu mama'eay upe. Jane mū upe 'ga mama'e monoukaa. A'eramū jane, jarejakate'eme'emamū, mama'e monou 'gā nupe. Jane mū 'ga imogyau 'wyririamū 'gā nupe. A'e 'gā ojejukau esage 'gā nee. Jane mū upe 'ga ojopoarukaa mama'e apo are. A'eramū aipo 'ga 'gā poaa aku'iramū.

⁹ A'jea futar iki pēporomutat pejejemogyau pejejee. Pejejotywera kasi pefutar etee pejejemogyau ne. Pejemu'e ki mama'e esage apoara 'gā nee. ¹⁰ Jejui 'ga rerowiaaramū 'ā pejemogy. A'eramū pēē pejejemujaa pejejemogyau pejejee rai'i. A'eramū ki pēē pejeporomutarāmū pejejee. Pejepo-jejuka esageramū ki pejejee pejejemogyau. ¹¹ Pēwewue kasi pejejemogyau ne. Pejepokagamū ki pejejemogyau. Jarejararete 'ga upe pejejorywamū pejeporowykyau. ¹² Anure nipo jane oi jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū ki pēē pejejorywamū pejejemogyau. Pejejeupe mama'eay jesaukaramū, pejeapyterātānamū jupe. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau. ¹³ Jejui 'ga rerowiaaramū mama'e tywe'emamū pēē mama'e monou 'gā nupe. Muku awi Jejui 'ga rerowiaara 'gā nuramū pēē 'gā mua pejejog ipe.

¹⁴ Pē nee iporomutare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete. Pejereko tyw-eramū pēē pejeje'ega etee pemono Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee. “Mama'e esagea emono je rereko tywearerā 'gā nupe”, pe'je ete ki 'ga upe 'gā nee. “Ereko tywet 'gā je ree”, pe'je kasi ne.

¹⁵ 'Gā amū norywamū ki pēē 'gā neruorypa. 'Gā amū joo'oramū ki pēē 'gā nerajaa'wau. ¹⁶ Pejepota'wa pāwēnamū etee futat ki pejejee. Pejerowiaraip kasi pejejee etee ne. Ajemogy tywe'ri ma'e 'gā neewe futat pejeporomutarāmū pejejemogyau. “Je te 'ā i'akwaap ma'ea 'gā apyraap”, pe'je kasi ne.

¹⁷ Pejejeupe 'gā amū mama'e tywera apo re miamū nanē pejejepyke'ema mama'e tywera apowe'em 'gā nupe. Mama'e esagea etee pēē iapou 'gā nupe. A'eramū pē nesakara 'gā pē ago'wawe'em. ¹⁸ 'Gā muewe'em futat. Pejepy'ata'waramū etee futat 'gā nee. 'Gā amū pejemueramū pejepota'wa esageramū etee 'gā nee. ¹⁹ 'Ga amū mama'e tywera pejejeupe iapo re, pēē pejejepyare'ema. Tene Janeruwarete 'ga te nipo pē nepyat, 'gā nerekou tyweaete pē nee. A'eramū pēē pejejepyare'ema 'gā nui. Ymā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue:

“Je te aepyat pēē, pē nupe 'gā mama'e tywera apo re.

Je te 'gā areko tywerete pē nee, e'i Janeruwarete 'ga”,

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramū ki pēē pejejepyare'ema, a'e je 'ā pē nupe.

²⁰ Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futar iki mama'ea peapo, 'jau je pē nupe. “Pejejee iporomutare'ema 'gā py'arayparamū pēē mama'e monou etee 'gā nupe, 'ga mojem'i'waa.

'Ga 'yuwejamū pēē 'y monou 'gā nupe. A'eramū 'ga ojeupe mama'e esagea pēē iaporamū ojenosōu wemiapo tywer are", 'jau 'ga amū ikwasiaa inuga ka'aran are rakue.

²¹ Pejejereko tywearera 'gā motesirūgatue'em, pejejepyke'ema. Pejejeupe 'gā mama'e tywera aporamū mama'e esagea etee iapou 'gā nupe. A'eramū 'gā ota'waramū pē nupe.

13

Peje'wyriara je'ega peenup

¹ Peje'wyriara 'gā je'ega ki peenuw ete pejejemogyau. Janeruwarete 'ga te 'gā mogy 'wyriaramū pē nupe. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa etee futat pejejemogyau. ² 'Gā je'eg are pejeporenuwiwere'em ire nipo pēē Jarejuwarete 'ga je'eg are nanē pejeporenuwiwere'emamū nū. Janeruwarete 'ga futat 'gā omogy 'wyriaramū janee. A'eramū 'gā je'ega renupare'ema 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega nanē enupe'ema nū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā je'ega renupare'ema 'gā nerekou tyweaete. ³ A'eramū pēē pejejereko tywer awi pejejea'gwau mama'e esagea ete iapou. Mama'e esage apoara 'gā nokyjei o'wyriar awi. Mama'e tywera apoara 'gā te okyje o'wyriara 'gā nui, o'wyriara 'ga wereco tywer awi. Mama'e esagea etee iapo re pēē pejekyjawe'em peje'wyriara 'gā nui. Mama'e esagea pēē iapo re nipo 'gā 'i pē nupe: "Mama'e esagea etee peapo", 'jau nipo 'gā pē nupe. ⁴ Janeruwarete 'ga te 'gā om'yi 'wyriaramū pē nupe, pē poaawamū. A'ere mama'e tywera apo re, pekyje peje'wyriara 'gā nui. A'jea futat nipo 'gā mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweri. Janeruwarete 'ga remimogyfera 'gā te 'ā 'wyriaramū pē nupe. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga upe oporowykyau. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tywerukaa 'gā nupe. ⁵ A'eramū ki pēē peje'wyriara 'gā je'ega renupa etee. Najajereko tywer are etee rūi jane 'gā je'ega renui. "Jare'wyriara 'gā je'ega renuiwa te esage" 'ea jane sikwaap. A'eramū jane 'gā je'ega renupa.

⁶⁻⁷ Janeruwarete 'ga 'gā m'ina 'wyriaramū janee. A'eramū 'gā oporowykyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane ka'aranūū monou 'gā nupe jarejeupe 'gā enūjamū 'gā mepyau. Pepojeup peje'wyriara 'gā.

Pēporomutar iki pejejee

⁸ Pejejau mama'e mū mua pēē kamēsiete imepyau pejejaupe. A'eramū 'ga 'jawe'em: "naje mepyi 'ga", 'jawe'em. Pejomama'e mepye'ema rerekoukare'ema pejejaupe. Pejeporomutaramū pejejemogyau pejejee. Ajeue iporomutat ma'e 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega wenup katu katu ajemogyau.

⁹ Ymā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga janee rakue: "Peko awi pejejemirekoe'em are. Kūjānamū nanē pejekowe'em pejemene'em are.

Peporojuka awi. Pemunarū awi mama'e are.

Pejejokaraemā futare'ema pejejemogyau", 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

Aipoa 'ga je'ega a'jea futat. Enuw ire pēē pejeporomutaramū tāmējē pejejee pejejemogyau. A'ere naaipo etee rūi 'ga je'ega.

"Pēporomutat pejepyrwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat. Pejejereko esage 'jawe etee futat pēē pejejuerekou esage", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

¹⁰ Aipoa 'ga je'eg imū pejejee pejeporomutar ire, pēē 'ga je'ega renupa katu katu. Ajeue iporomutat ma'e 'gā nuapoi mama'e tywera ajaupe.

¹¹ Ko futat nipo iwaēmi ja'wyja'wy Jejuī 'ga jewyawa upe. A'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejuē. Pejejuerekou esage pejejemogyau. Ajuee iporomutare'ema 'gā oset ma'e 'gā 'jawe. “Ko futat nipo Jejuī 'ga jewyri ja'wyja'wy janee” ea 'gā ikwaape'ema. Oset ma'e 'jawe 'gā ajemogyau, wapyakwafuge'emamū. A'eramū kasi pēē oset ma'e 'jawe peko ne. Peje'akwaawamū pejejemogyau Jejuī 'ga rur are. 'Ga rerowiar ppyramū jane 'jau jarejaupe: “Niporomukui nipo 'ga ruawa”, 'jau ako jane jarejaupe ikue. Nuri we 'ga. A'eramū je 'jau pē nupe: “Ko futat nipo 'ga ruri ja'wyja'wy”, 'jau je pē nupe. Jane rerawau nipo 'ga ywag ipe jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. ¹² Peesak futat 'ā ppytunimū wata ma'e 'jawewara kwaiwete mama'e tywera apoa. A'e are jane Jejuī 'ga jewyt ja'wyja'wy kwaapa. Mama'e tywera mateepapa 'ga 'ua. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga erekou tyweaete nipo 'gā jemogyarūe'emawer are. Sā'ā kwara pora ppytuna mateepawa. Nan tee futat 'ga mama'e tywera apo mateepapa 'ua. 'Ga rur ire nipo 'gā mama'e tywera apou'jape'ema futat. A'eramū ki jane a'jea futat jarepoia mama'e tywera apo awi. “Au'je ki mama'e tywera apo re”, 'jau je pē nupe. Sā'ā jefaruua itajuaity rerekoa ojea'gwawamū ajuka awi. Nan tee jane mama'e esage etee siapo jarejae'gwawamū jarejereko tywer awi jarejae'gwau. Mama'e esagea etee iapo re Janeruwarete 'ga jane rerekou tywere'em. ¹³ A'eramū ki jane jarejemogyau esage. Kawīajaiwa rykure'ema jarejemogyau. A'eramū pēē pejejeawryrywe'emamū pejejemogyau. Jarejemirekoe'ema kūjā are jarekowe'em. Kūjāmera nanē okowe'em omene'em are nū. Jarejamuwe'em mama'e are. Jarejuerekooayawe'em nanē jarejuē nū. 'Arimū wata ma'e 'jawe peko. ¹⁴ Au'je mama'e tywera apo re, pejejemifutar ymaner imū etee. Jejuī Kristu 'ga 'jawe futat pejemogy, mama'e esagea etee iapou.

14

Pejuago'o kasi ne

¹ Amumera 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū nipo weapyo katua'ne'emamū 'ga remifutara apo are. “Ma'ja te Jejuī 'ga afutat jane iapoa?” 'jau nipo 'gā ajemogyau. A'e 'gā pēē imua etee futat pejejepype, 'gā mueue'em futat nanē nū. ² “Janeruwarete 'ga mama'ea wapo janee janeremi'uramamū”, 'jau nipo pēē pejejemogyau. A'ere nipo eapyo katua'ne'ema 'gā amū 'jau: “Na'ui ae wyro'oa. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gā amū ajemogyau. ³ Ma'eramū sipo ajee pēē wyro'o 'waramū wyro'o'ware'ema 'gā peago'o pejejemogyau wyro'oa 'gā i'ue'emamū? Wyro'o 'ware'emamū nanē sipo pēē ma'eramū 'gā ago'wau wyro'oa 'gā i'uramū? Naani. Pejamue awi nanuar are. Janeruwarete 'ga te 'gā omogy wemiayuwamū. ⁴ Janeruwarete 'ga jane-jararetea. Ma'eramū sipo pēē 'ga remiayuwamū ago'wau? Napēnemaiyuwa rūi 'gā. Ujara 'ga upe te 'gā mama'e apoi. Mama'e esagea 'gā iaporamū 'gā jara 'ga 'jau 'ga upe: “Mama'e esage peapo jee”, 'jau 'ga 'gā nupe. Mama'e tywera 'gā iaporamū 'gā jara 'ga 'jau 'gā nupe: “Aipo eneremiapofera mama'e tywera jee”, 'jau 'ga 'gā nupe. Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'ga poa mama'e apo are. A'eramū 'gā oporowykyau esage 'ga upe.

⁵ Pēē mū nipo 'jau: “Awamū 'araiwa. A'eramū jane jareporowykyawe'em 'awa 'ara rupi”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe. A'ere nipo amumeramū pēē mū 'i: “Naani. Nanarūi. Aju'jaju'jawe etee futat 'ara”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe. “Na'araiwa rūi 'awa 'ara” 'jaramū ki peporowyky etee futat jupi. Pejamue ekoete kasi nanuar are we ne. “Araiwa 'awa 'ara rupi” 'jara 'gā nanē peporowykyramū pē mueue'em nanē ee nū. ⁶ 'Awamū 'araiwa

'jara 'gā “Jarejuwarete 'ga pojeupawamū nipo ore iapoī”, e'i 'gā. A'eramū pēē 'gā nesaka etee futat nan 'gā jemogyramū. Wyro'o 'wara 'gā wyro'o 'wau Jarejuwarete 'ga muorypa aipoa wyro'o 'u are. Wyro'o 'ware'ema 'gā nanē wemi'u are Jarejuwarete 'ga muorypa nanē nū. ⁷⁻⁸ Mama'e apou 'ā jarejemogyau, Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee futat jane mama'e apou. Jaremanūme'ēwe jane mama'e apou 'ga muorypawamū. Jane manū re nipo tekotee 'gā 'ga muorypa jane ree.

⁹ Janejararete 'ga, Jejuī 'ga oferapa etee amanū awi rakue, Janejarareteramū ako ma'eramū rakue. Najuejue etee futat 'ga akou Janejarareteramū 'ga. Ajemogy ma'eramū jane upe, amanū ma'efera 'gā nupe 'jau 'ga akou rakue. ¹⁰ Ma'eramū sipo ajee pēē pejepytuna 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā peago'o ekoete pejemogyau? Naani. Pejuago'o awi 'gā. Janeruwarete 'ga te jane kwaap. Wowase ae majatykaaw ipe te 'ga 'i jane mū upe: “Nia'wryi eneremiapofera jee”, 'jau nipo 'ga jane mū upe. Amumeramū nipo 'ga 'jau jane: “Esage eneremiapofera”, 'jau nipo 'ga jane. A'eramū jane “nia'wryi eneremiapofera”, 'jawe'em jarejaupe. Wemifutar imū mama'e apoara 'gā nipo 'ga imojo'oka wemifutare'em imū mama'e apoara 'gā nui. ¹¹ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Isai 'ga upe rakue:

“Je te 'ā okoeteete ma'ea. Anure nipo ywy pewara 'gā juejue futat wapyka wenupy'āu je rowase ajemogyau je pojeupawa resaukaawamū.

A'e pype nipo 'gā 'i jee: A'jea futat. Ene etee futat Oreruwareteramū ereko, 'jau nipo 'gā ajuemianuwamū jee”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Isai 'ga upe rakue.

¹² A'eramū jane a'eramū jarejemome'wau Jarejuwarete 'ga upe. Jarejekwawera jane imome'wau 'ga upe. Nimome'ui jane jarepytuna 'ga rekwawera ete. ¹³ A'eramū ki jane jarejuago'wawe'em.

Peapo awi mama'e pejepytuna 'gā motywerukaawamū. Pēneko esage resaga te pēpytuna 'gā nomotywerukari. ¹⁴ Jarejararete 'ga ree je tejemujaa ikue. Ma'eramū 'ā je 'ga remifutara kwaawi. A'eramū je 'jau pē nupe: Nitywi futari i'upyre'ema mama'e mū jane numiamū. A'ere 'ā ae juawyawyī te. “Tejemi'ue'ema 'ua nipo je motywet Jarejuwarete 'ga upe” 'jara 'gā nupe ia'wyre'ema futat. ¹⁵ A'eramū pēē aipo 'jara 'gā mu'arasige'ema nanuar are. Mama'e 'u enune nipo pēpytuna 'ga amū 'jau pē nupe: “Aga mama'e 'ua nia'wryi Janeruwarete 'ga upe”, 'jau 'gā pē nupe. Aipo pejejeupe 'ga 'eramū pēē i'wawe'em futat 'gā neape. Kasi a'e pe 'gā jane kwaukat Jarejuwarete 'ga upe “janeremi'ue'ema 'waukaa jane” 'gā 'i pē nupe ne. Nanuara pēē iapo re pejejakwaukaa a'jea futat. Nepēporomutari futari poromū pejepytuna 'gā nee. Napē katu'okawamū etee rūi Jejuī 'ga manūi. Pēpytuna 'gā katu'okawamū nanē futat Jejuī 'ga manūi rakue. A'eramū ki pēē mama'e apowe'em pejepytuna 'gā motywerukaawamū Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁶ “Mama'e esagea etee je aapo”, 'jau nipo pēē pejemiapofer are. A'ere nipo 'ga amū pēnemiapofera resag ire 'jau: “Aipoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gā. A'eramū pēē 'gā neape iapou'jape'ema. A'eramū nipo 'gā pēnemiapofer esage kurape'ema. ¹⁷ Janeruwarete 'ga jane'wryiararetea. Najarejemi'u are rūi jane jemogyi 'ga remiayuwamū. 'Ga remifutar imū mama'e apoararete jane jemogyi 'ga remiayuwamū, jane mopy'ata'wau, 'ga 'Agesegea jane maku'iu. ¹⁸ Nan jarejemogyau jane mama'e apou Jejuī 'ga remifutar imū. Aipoa jane iapo re Janeruwarete 'ga worryamū jane ree. Jane resakara 'gā nanē 'jau nū: “Mama'e esage aipo 'gā wapo”, 'jau nipo 'gā jane ojemu'jau jane ree jane resag ire.

¹⁹ Ma'eramū ki sajemogy esage futat jarejekukaa esage jarejuee. Aipo apo re nipo jane jarejekoty'aa esage jarejuee. Jarejopoa esage 'jau aipo pyu. Jane jarejukomogemogygukaa Jejuī 'ga ree. ²⁰ Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga rerowiarukaa janepytuna 'gā nupe. A'eramū pēe a'eramū 'ga rerowiar awi 'gā momoirukare'ema 'gā nemi'ue'ema 'u are. Nitywi futari i'upyre'ema mama'e mū pē nupe numiamū. A'ere jane jarepytuna 'gā motywerukari Jarejuwarete 'ga upe 'gā nemi'ue'ema 'gā nupe i'uukar ire. Nia'wryri nanuara. ²¹ A'eramū jane mama'e 'wawe'em nanuara 'gā neape jarejemogyau, "wyro'o 'ua je kwaukat je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe" 'jara 'gā neape. "Y'waynana rykura nanē je kwaukaa 'ga upe nū" 'jara 'gā neape nanē i'wawe'em nū. ²² Pēē mū nipo 'jau: "Nitywi futari i'upyre'ema jee", 'jau nipo pēē. A'eramū pēē etee futat i'wau pejemogyau pejeapyakawe'em 'gā nee. 'Gā nowase te kasi ajee pe'u ne. "Pe'u etee" 'jawe'em nanē 'gā nupe 'gā mueue'em ne. Jarejuwarete 'ga upe etee pejeporogytau 'gā nee. "Jarejuwarete 'ga upe etee je esage ma'e apoi" 'jara 'gā aku'iramū akou. Nojenosī futari 'ga Jarejuwarete 'ga wi. ²³ "Aipo 'u re sipo je jemote'ari Jarejuwarete 'ga upe" 'jara 'gā ojekwau futat Jarejuwarete 'ga upe aipo 'u re. Nokwaawi 'ga Jarejuwarete 'ga remifutara aipo are. A'eramū 'ga aipo 'u re ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe. "Aga nojemotyweri Jarejuwarete 'ga upe" 'e re jane mama'e apou. A'eramū jane jarejemotywere'ema 'ga upe.

15

Jejuī 'ga ree pejomogemogygyk

¹ Jane Jejuī 'ga ree ojemogygygarete ma'eramū ki jane 'ga ree ojemogygygi ma'e 'gā poaa 'ga ree 'gā mojemogygyg are. A'eramū futat 'gā moywryafena 'ga rerowiar are. Jarejee etee kasi janerea'ar ine. ² Jarepytuna 'gā nee nanē ki janerea'at jarejemogyau. "Maran je tepytuna 'ga poaa, 'ga mojemogygygukareteu Jejuī 'ga ree?" 'jau ki jane jarejupe, jarejea'aramū 'gā nee. A'eramū jane jarejemogyau esage mama'e apou 'ga nowase Jejuī 'ga ree 'gā mojemogygygukaawamū. ³ Naojeteē rūi Jejuī 'ga rea'aramū. Naojemuorypawamū ete rūi 'ga mama'e apoi, "Uwarete 'ga je'ega 'gā enupa. 'Ga rerekou tyweaete agawewi 'gā. A'etea 'ga 'Uwa 'ga je'ega wenup. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

"Ene kurapa 'gā je nanē je kurapa nū, Kiapi'ni", 'jau 'ā 'ga je'ega 'upa ka'aran are ojekwasiaa rakue, Jejuī 'ga kurapawer are futat 'ga inuga rakue.

⁴ Naokwasiarukat tee rūi Janeruwarete 'ga ka'arana 'gā nupe rakue. Wemifutar are jane mu'jawamū te 'ga ka'arana kwasiarukari inugukaa 'gā nupe rakue. Imogytaramū jane jarejemu'jau mama'eay upe jareapyterātā are. 'Ga je'ega rerekwara ka'arana jane imogytaa jane maku'iu jane mogyau. A'eramū jane 'ga pyri jarejemogy rapesaka jarejemogyau. ⁵⁻⁶ Jarejuwarete 'ga upe teje'ega monou te 'yina pē nee: "Ene te 'ā Oreruwaretea, Kiapi'ni. Ene te 'ā ore muapyterātā ape mama'eay upe. Ene te 'ā ore maku'iu mama'e are. A'eramū ki ene eja'yra 'ga rerowiaara 'gā mogyau majepeī 'yweteewara 'jawe", 'jau je Jarejuwarete 'ga upe pē nee. Majepeī 'yweteewara 'jawe pejemogyramū nipo pēē mama'e apou Jejuī Kristu 'ga 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga muorypa, Jarejararete 'ga, Jejuī Kristu 'ga Ruwarete 'ga muorypa pejeju'jaju'jawe etee futat.

⁷ Jejuī Kristu 'ga oporomutamū pē nee. A'eramū ki pēē pejeporomutamū pejemogyau pejejuee. Jejuī 'ga pejefutara 'jawe ete futat pejafutat. Aipoa aporamū nipo pē nesakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee.

8 Ymā Janeruwarete 'ga 'jau judeu ppy 'gā nupe rakue: “Anure nipo je tejemipyyrūmera 'ga muri pē nupe pē katu'okawamū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eferupi te futat aje 'ā 'ga wa'yra 'ga muri 'gā nupe. “U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi”, 'jau jane jarejeapyoramū ee. 9 Jeju 'ga mura Janeruwarete 'ga muorywukaa judeue'ema 'gā nupe. “Ene te 'ā erejemuaēm ore ree. Ma'eramū 'ā eja'yra 'ga eremut ore katu'okawamū”, 'jau judeue'ema 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Ymā 'ga amū ka'arana kwasiari aipo are rakue:

“Anure nipo je maraka'agi ene upe judeue'ema 'gā pype.

“Mama'e esagea ereapo jee. A'eramū je ene muorypa ee”, 'jau je temaraka'aga ene upe”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

10 Aipo are wējēmī futat 'ga amū ka'arana kwasiaa rakue:

“Janeruwarete 'ga judeu 'gā amū ē ppy imogyau wemiayuwamū.

'Gā netee futat judeue'ema 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ajemogyau”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

11 Aipo are wējēmī futat amū 'upa nū:

“Judeue'emamū nanē ki pēē Jarejuwarete 'ga muorypa.

Najuejue etee futat ywy pewaramū 'ga muorypa”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

12 Isai 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Anure nipo Jese 'ga juapyra 'ga amū ruri pē nupe. Judeue'ema 'gā 'wyrī-aramū nipo 'ga akou.

Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ywag ipe, 'jau nipo judeue'ema 'gā 'ga upe”,

'jau Isai 'ga ka'arana kwasiaa inuga ee rakue.

13 Janeruwarete 'ga ojeapesagukaa jane. Anure ojepyri jarejeroa jane iapesaka jarejemogyau. Afutat je 'ga pē maku'ia. 'Ga pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū. Werowiarāmū nipo 'ga aipo apou pē nupe. U'agesage pājē mū 'ga ojee pē mojemogyppygukaa tāmējē. A'eramū nipo pēē pejejerowiaa ojepyri 'ga pejejeroo are.

Paulo 'ga remifutat

14 Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe nanē nū. Pejepota'wa esageramū a'e pejejemogyau pejejee. Aipoa je ikwaapa. Peje'akwaawamū nanē a'e pejejemogyau nū. A'eramū pēē pejejamu'akwaaparūmū mama'e are. 15 Aipoa a'jea futat. A'etea je ka'arana kwasiaa mama'e are pē muea'aawamū. Tejenosōue'em futat je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. 16 Janeruwarete 'ga je mogou Jeju 'ga upe oporowyky ma'eramū. Judeue'emamū pē nupe 'ga je monoi Jeju 'ga mome'waukaa pē nupe. A'eramū je pē mu'jau 'ga ree tekyjawe'em: Jeju 'ga pēē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pē katu'oka pē mogyau wemiayuwamū. U'agesagea 'ga imua pē nupe, pē muesageawamū ojeupe, 'jau je pē nupe. 'Ga 'Age-sagea pē muesage re 'ga worrywamū 'ūina pē nee. 17 Jeju Kristu 'ga ree je jemujari. A'eramū je tejerowiaa Jarejuwarete 'ga upe teporowyky are te'īina. 18 A'eramū je 'ga upe teporowykyawera mome'wau pē nupe. Tejenosōue'em je imome'wau pē nupe. Natejetee rūi je porowykyi 'ga upe. 'Ga te je moporowykyukat ojeupe. Jeju 'ga je mogou judeue'emamū pē nupe, 'Uwa 'ga je'ega renuwukaawamū pē nupe ikue. Te'eawer imū nipo je 'ga rerowiarukaa pē nupe ikue. Tejemiapofer imū nanē nipo je 'ga rerowiarukaa pē nupe nū. 19 U'agesagea 'ga imua jee. A'eramū je 'ga pājē mū aeremiapoe'ema apou. A'eramū 'gā aipo resag ire 'ga rerowiaa. Amunawa

moyka je tewau tekou 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Jerusareg ipe je 'ga mome'u pyrugri ikue. A'e awi je tewau 'ga mome'wau tekou 'gā nupe amuna'wi pe. Amuna'wi moyka 'ga mome'wau ikue. Tewau tewaēma Iliria ka'a pe. A'eramū je Iliria ka'a pewara 'gā nupe nanē Kristu 'ga mome'wau ikue. ²⁰ Kristu 'ga ree jeporomome'uweramū 'ga rera renupare'ema 'gā nupe. Nafutari je 'ga mome'uawera amunaw ipe etee 'ga mome'ua tekoa 'ga amū py'rau nū. Najeporomome'uweri je 'ga rera renupara 'gā nupe ete. 'Ga rera renupare'ema 'gā nupe 'ga mome'u are te jefuweramū. ²¹ Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa ee rakue:

“'Ga rera renupare'ema 'gā nanē 'ga rera wenup futat nū.
'Ga rera kwaapare'ema 'gā nipo 'ga rer are eapyo nanē akou”,
'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²² Ma'eramū je 'ā nooa'nei pē pyri. 'Ga rera renupare'ema 'gā nupe ra'ne je oi 'ga mome'wau. ²³⁻²⁴ Auwara 'gā nupe je Kristu 'ga mome'wau 'jau'japa. A'eramū nipo je tewau pē nesaka. Ymā we jeparuesagiweramū pē nee. A'eramū nipo je tewau pē nesaka. Anure nipo je oi Espājā ywy pe. A'eramū je tewau ipe Roma pe tekotekou'i tepytaw ra'ne. Pejejepype je rekoramū nipo jane jareku'iramū jarejuee. A'eramū nipo pēē mama'e mua jee jeremirerooramū je poaawamū.

²⁵ A'ere je nooi we. Jerusareg ipe ra'ne je oi, Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā poaawamū. ²⁶ Masetoni ywy pe Jejui 'ga rerowiaara 'gā ka'aranūū pe muri jee Akaja ywy pewara 'gā netee ai'i, Jerusareg ipewara 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ai'i. Jerusareg ipewara 'gā amū nitywi futari mama'e pyu. A'eramū kwe pewara 'gā ka'aranūū mua 'gā nupe 'gā poaawamū. A'eramū je a'e rerawau Jerusareg ipe 'gā nupe. ²⁷ Wemifutar imū etee futat 'gā oka'aranūū majatykau 'gā nupe, 'gā poaawamū. A'ea 'gā nemi-apoa esage futat. Judeu 'gā futat Jejui 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe rakue. A'eramū 'awamū judeue'ema 'gā ka'aranūū monou judeu 'gā nupe 'gā poaawamū. Aipoa esage futat. ²⁸ A'eramū je 'gā ka'aranūū rerawau 'gā nupe. 'Gā nupe eroo ejar ire te nipo je oi Espājā ywy pe. Teraw ipe nipo je tepytawaipa pē pyri. ²⁹ Pē nupe tewaēm ire nipo je tejeupe Jejui 'ga remiapofera mome'wau pē nupe. Pē pype je rekoramū nipo Kristu 'ga mama'e esage apou'jau'japa janee.

³⁰ Jejui Kristu 'ga janejararetea. 'Ga ree jane jemogypygygi jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jarejafutarukaa janee. A'eramū ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe je ree, je poaawamū. ³¹ “Ea'gu ki Paulo 'ga ejerowiare'ema 'gā nui Judeja ywy pewara 'gā nui, Kiapi'ni. Ejerowiaara 'gā emaku'iuat Jerusareg ipe Paulo 'ga remireroofer are. Judeue'ema 'gā ka'aranūū are ene 'gā maku'iu”, pe'je ki 'ga upe pejeje'ega monou 'ga upe je ree.

³² Aipoa Jarejuwarete 'ga iapo re nipo jeku'iramū tewaēma pē nupe. Pē pyri Jarejuwarete 'ga teo futaramū nipo je oi futari pē pyri. A'eramū nipo jane jareku'iramū jarejuee. ³³ Janeruwarete 'ga jane mopy'ata'waara mama'e are. Pē pype 'ga rekoa je ifutaa tekou. A'jea futat je'ea.

16

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

¹ Anurenure'i nipo janerenyra ēē, Fepe ēē oi pē pyri. Jarejuwarete 'ga upe ēē porowykyi Sēkreja 'jaw ipe, Jejui 'ga rerowiaara 'gā poaaramū. ² A'eramū ki pēē pejejeupe ēē waēmamū pēē ēē monou pejejog ipe. Jarejararete 'ga pejejeupe iwaēma 'jawe futat pēē ēē rerekou ēē monou pejejog ipe. Nanuara

ki Jarejuwarete 'ga remiayuwamū siapo jarejaupe. Jejui Kristu 'ga upe ēē porowykyi. A'eramū pēē ēē poaa, mama'e monou ēē upe ēē ifutaramū. Ymā ēē je poari ai'i. Tekotee 'gā nanē ēē ipoaa nū.

³ Prisira ēē upe je teje'ega rerooukari ēē futaa. Ēēmena 'ga upe nanē nū, Akira 'ga upe nanē je imonou nū. Je pyri futat 'gā nekoj oporowykyau Jejui Kristu 'ga upe ikue. ⁴ 'Gā futat je jukaukare'ema ikue, je a'gwau ikue. 'Gā etee ojejukaukaa werewi je a'gwaaw ipe ikue. A'eramū je teku'iramū 'gā nee, 'gā mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū judeue'ema 'gā nanē aku'iramū 'gā nee nū, 'gā je a'guawer are nū. "Au'jete pea'gu Paulo 'ga rakue", 'jau 'gā 'gā nupe je ree. ⁵ Akira 'ga rog ipe kwaiwete 'gā jatykai Jarejuwarete 'ga muorypawamū. A'eramū je 'gā nog ipe ajatyka ma'eramū 'gā nupe nanē teje'ega monou 'gā futaa nū.

Ipeneto 'ga jejekoty'aawaretea. 'Ga ra'ne Jejui 'ga rerowiaa Asia ywy pe ikue. 'Ga upe je teje'ega monou 'ga futaa nū. ⁶ Mari ēē upe nanē je teje'ega monou ēē futaa nū. Pē nupe ēē porowykyi kwaiwete. ⁷ Ātrōniku 'ga upe, Juniasi ēē upe je teje'ega monou 'gā futaa. Jepyntuna futat 'gā. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'gā imonou imunepa moromunepawa pype je pyri ikue. 'Gā Jejui 'ga remimonofera nanē futat rakue nū. Ymā Jejui 'ga 'gā monou ojemome'waukaa rakue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'gā kwaapa najuejue etee futat. Kristu 'ga ree 'gā jemogypygyi je renunewe futat rakue.

⁸ Āpriatu 'ga upe nanē je teje'ega monoi nū. Jarejararete 'ga ree 'ga jemujari. Jejekoty'aawa 'ga. ⁹ Upanu 'ga upe nanē je teje'ega monou. Ore 'jawe 'ga porowykyi Kristu 'ga upe. Estaki 'ga upe nanē je teje'ega monou. Estaki 'ga jejekoty'aawaretea. ¹⁰ Apeles 'ga upe nanē je teje'ega monou nū. Mama'eay upe 'ga wapyterātānamū opoire'ema Kristu 'ga rerowiari awi. Aristaporu 'ga pyntuna 'gā nupe nanē je teje'ega monou. ¹¹ Eroitāu 'ga upe nanē je teje'ega monou. Jepyntuna futat 'ga 'ā. Narisu 'ga pyntuna 'gā amū nupe nanē je teje'ega monou, Jejui 'ga rerowiaaramū 'ga nupe.

¹² Trifena ēē upe, Trifosa ēē upe we je teje'ega monoi. Jarejararete 'ga upe nanē 'gā porowykyi nū. Persi ēē jejekoty'aawa. Jarejararete 'ga upe ēē nanē oporowykyau kwaiwete. Ēē upe nanē je teje'ega monoi ēē futaa. ¹³ Rufu 'ga upe nanē je teje'ega monou nū. Jarejararete 'ga upe oporowyky ma'erete 'ga. 'Ga y ēē upe nanē je teje'ega monou. Wa'yra 'jawe ēē je rerekoi jepi.

¹⁴ Asīkrito 'ga upe, Flegōte 'ga upe, Hermes 'ga upe, Patrobas 'ga upe, Hermas 'ga upe, 'gā pyntuna 'gā nupe we. ¹⁵ Filologo 'ga upe, Julia ēē upe, Nereu 'ga upe, 'ga renyra ēē upe, Olīpas 'ga upe. Mīmēra 'gā nupe je teje'ega monou 'gā futaa. 'Gā pyriwara 'gā nupe we futat je teje'ega monoi, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū 'gā nupe juejue je teje'ega monou.

¹⁶ Pejoman pāwē pāwē ki 'gā 'gā futaa. Jejui 'ga rerowiaara 'gā juejue oje'ega monou pē nupe, pē futaa.

Paulo 'ga 'gā mu'akwaapawet

¹⁷ Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Oo ekoete nipo 'gā amū o'meramū Jejui 'ga rerowiaaramū pē nupe: "Simotesirūgatu 'gā 'jau, 'gā mojo'okawamū 'jau", 'jau nipo 'gā awau pē nupe. Pejea'gu ki 'gā nui. Perowiat kasi 'gā je'ega ne. "Gā pē mu'ea nia'wyri futari. Ore te aramu'e esage pēē", 'jau nipo 'gā awau pē nupe. Pejepe'a etee ki 'gā nui. ¹⁸ Najanejararete 'ga remiayuwā 'gā nūi poromū. NaKristu 'ga upe rūi aipo 'gā porowykyi. Wemifutar imū etee 'gā ajamu'jau ekoete. O'meramū te 'gā 'i, i'akwaawe'ema 'gā moryteeu ee.

¹⁹ A'ere nanarūi pēē. Jejui 'ga ree morogyta esagea pēē erowiaa pejejemogyau. A'eramū je teku'iramū pē nee. Afutat je pēē mama'e esage etee iapoa. Pēē mama'e tywera apoa je ifutare'ema. ²⁰ Janeruwarete 'ga jane mopy'ata'wararetea. Anurenūre'i nipo 'ga mama'eukwaawa 'wyriara pājē mateepapa pē nupe. A'eramū nipo emiyuwa pē moryteeu'jape'ema mama'e are. Jarejararete 'ga upe je je'egi pē nee tekou: “Mama'e esagea eapo 'gā nupe. Ejejuka esage Roma pewara 'gā nee”, 'jau je Jarejararete 'ga upe, Jejui Kristu 'ga upe pē nee tekou.

²¹ Timoteo 'ga, je pyri oporowyky ma'ea 'ga nanē oje'ega monou pē nupe pē futaa. Lusiū 'ga, Jasāu 'ga, Sosipatu 'ga. Judeua 'gā je 'jawe. 'Gā nanē “Jarujete te 'gā jemogyi” 'ea werooukat pē nupe nū.

²² Tersiuaramū je upe Paulo 'ga ka'arana kwasiarukari jee pē nupe. Jejui 'ga rerowiaaramū je nanē teje'ega monou pē nupe nū. ²³⁻²⁴ Gaio 'ga rog ipe je rekoī. 'Au futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Gaio 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. Erasto 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. 'Auwaramū ore 'wyriara 'ga upe ka'aranūū raarana 'ga. Kwaritu 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. Janerewirera 'jawe 'ga nanē futat.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

²⁵ Simuoryp ki Jarejuwarete 'ga! 'Ga 'ā Jejui 'ga rerowiarukarāmū pē nupe. Jejui Kristu 'ga ree morogyta esagea je imome'wau kwe pewaramū pē nupe. Ymā Janeruwarete 'ga namueapyoi 'gā Jejui 'ga ree rakue. A'ere 'awamū 'ga jane mueapyoi 'ga ree. ²⁶ Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. Jejui 'ga ree 'gā ka'arana kwasiari. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā namueapyo katui ee. A'eramū 'gā weapyoe'emamū ajemogyau ee rakue. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga, Okoeteete ma'e 'ga jane mueapyo katui ee. A'eramū 'ga Jejui 'ga mome'waukaa janee. “Jejui 'ga ree morogyta esagea pemome'u kwe pewara 'gā nupe najuejue etee. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa, 'ga je'ega renupa”, 'jau 'ga janee jane monou 'ga mome'wawamū.

²⁷ A'eramū ki jane a'e are Jarejuwarete 'ga muorypa. 'Ga 'ā i'akwaaw ekoete ma'e 'ga wapyraap. Ymā 'ā 'ga Jejui Kristu 'ga muri ywy pe 'ga jukaukaa janetywera mepyawamū rakue. A'eramū ki jane a'e are 'ga muorypa.

Kweramū jeje'ega.

1 Korītu

Paulo 'ga wata Jejuu 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga awau 'ga mome'wau Korītu pewara 'gā nupe. (Atos 18.1-18) Pe awi o re 'ga 'gā nera renupa. 'Ga amū mama'e tywera apou akou. A'eramū Paulo 'ga ajemuaēma 'gā nee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesage ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe 'gā mu'akwaapa 'gā neko esage are rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou pē nupe. Sotene 'ga ako 'au futat je pyri. Je 'ā Jejuu Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā ako Jejuu 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omome'waramū ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga ako je monou kwe pe ikue. A'ere 'ga namajepei amunaw ipe etee omome'wawāu rūi je mogoi ikue. Kwe pewara amunap tesirūmera pype omome'wawamū nanē 'ga je mogoi ikue nū. ² A'eramū je ka'arana kwasiaa tekou imonou Korītu pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiaiyuamū pē nupe. Pēē 'ā jejemujat Jejuu Kristu 'ga ree rakue. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'ēi werowiare'ema 'gā nui rakue. Jejuu Kristu 'ga pēē erowiamū 'ga pē mū'jāu pē mogyau wemaiyuamū rakue. “Je poar ape mama'e apou ejemifutar imū”, Jarejararete 'ga upe 'jara 'gā nupe juejue nanē je ikwasiasi imonou nū. Jejuu Kristu 'ga 'gā jararetea. Janejararetea nanē 'ga nū. A'eramū je ikwasiaa tekou 'gā nupe.

³ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejuu Kristu 'ga nanē 'ā Janejararetea futat nū. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Mama'e esagea jane upe 'ga iapoawet

⁴ Amuoryp je Jarejuwarete 'ga pē nee jepi. Jejuu Kristu 'ga pēē erowiamū Janeruwarete 'ga pē mogyi wa'yramū. Opota'waramū 'ga pē nee nanē nū. A'eramū je 'ga muorypa ee. ⁵ Kristu 'ga ree ako jejemujat ikue. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou pē nupe kwaiwete. 'Awamū te 'ā 'ga futat jekwaawukari pē nupe. 'Ga futat 'ā pē katu'ok rai'i. 'Ga futat 'ā pē mueapyoukaa oje'eg are. 'Agamū 'ga futat 'ā ojemome'waukaa pē nupe. ⁶ A'jea futat Jejuu Kristu 'ga mome'u resei pē akaga pype rakue. A'eramū pēē 'ga rerowiar wyyapiau pejemogyau. ⁷ Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga a'jea futat pē mueapyoi wemifutar are. 'Ga futat 'ā oporowyky esage apoukaa pē nupe. A'eramū pēē Jejuu Kristu 'ga rura rapesakā pejemogyau, Jarejararete 'ga rura rapesaka. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga rura poromukuran mama'e esage apoukaa pē nupe. ⁸ 'Ga futat 'ā Jejuu 'ga rerowiar wyyapiukat pē nupe rakue. A'eramū 'ga wowase jane majatykaaw ipe pē monowe'em muku ojewi. “Ene tee futat erejekwa je pyri ejore'em are rakue”, 'jawe'em pē nupe, Jejuu Kristu 'ga ruaw ipe. ⁹ U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū jane jarejemogyppyka jarejemogyau 'ga ree. 'Ga 'ā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui, jane mujaa jane mogyau wa'yra 'ga, Jejuu Kristu 'ga ree. Janejararete 'ga ree jane mujaa jane mogyau. A'eramū jane jarejemogyppyka 'ga ree.

Kristu 'ga etee ki perowiat

¹⁰ Pēē 'ā Jejuu 'ga rerowiaa je 'jawerimū etee futat pejemogyau jee. A'eramū pēē pejemogyau jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē pejemogyau jerenyra 'jawe jee. Janejararete 'ga je mogo opoirūnamū ikue. A'eramū je 'ga je'eg imū 'jau pē nupe: “Majepei 'yweteewara 'jawe pejemogyau.

'Awamū pejamue awi mama'e are. Mama'e are pejejea'aramū pejeju'jawe etee futat', 'jau je pē nupe. ¹¹ Kyly ēē pytuna 'gā amū pē mome'wau jee ai'i. "Korītu pewara 'gā ajamue are ete ajemogy", 'jau 'gā pē mome'wau jee ai'i. ¹² Amumeramū a'e pēē 'jau: "Je Paulo 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau: "Je Aporu 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē 'jau: "Je Pedro 'ga remimome'ua te arowiarete", 'jau a'e pēē mū. Amumeramū a'e pēē mū 'jau: "Je Kristu 'ga te arowiarete", 'jau a'e pēē mū. ¹³ A'eramū je teporonupa ee pē nupe: "Irūpāwē sipo Kristu 'ga pytuna 'ga rekoramū rakue, ajee nā'ā aipo pe'je re'ā", 'jau je pē nupe. Naani. Majepei tee futat 'ā 'ga rekoī rakue. A'eramū pēē au'je aipo apo re. Kristu 'ga etee futat amanū 'ypeywar are janetywera mepyaawamū rakue. NaPauloramū rūi ako je manūi 'ypeywar are pētywera mepyau ikue. Jerer imū sipo 'ga amū pē pymī 'y pe rai'i? Naani. ¹⁴⁻¹⁵ Jejuī 'ga rer imū te ako 'gā pē pymī rai'i. Naje rūi ako apymī pēē 'y pe ai'i. Krisipu 'ga, Gaio 'ga. Mimera 'gā etee je apymī 'y pe ai'i. A'eramū "Paulo 'ga je pymī 'y pe wemiayuwamū je mogoawamū ai'i" 'jara 'gā amū otywe'emamū kwe pe. A'eramū je Jarejuwarete 'ga nuorypa ee. ¹⁶ Estefana 'ga, 'ga pytuna 'gā netee nanē je 'gā pymīāu 'y pe ikue. Maran gatu nipo je mimer imū 'gā amū pymīāwe'em rakue. Amoka'jam te nipo je kwe pe 'gā amū pymīāwera. ¹⁷ Na'gā pymīāwāu rūi Kristu 'ga je monoi kwe pe ikue. Omome'waramū te 'ga je monoi ikue. 'Ypeywar are 'ga manūawera etee je amome'u pē nupe. "Kristu 'ga amanū 'ypeywar are janetywera mepyawamū" 'ea etee je amome'u tekou pē nupe. Natejea'ara etee rūi je amome'u tekou pē nupe. Tejea'ara etee imome'u re amunipo 'ā je a'jea futat je porogyta ekoetei tekou. A'ere je 'ā Kristu 'ga tee imome'ui 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā weapyoramū 'ga ree. A'eramū nipo 'gā amū 'ga rerowiaa. Werowiamū nipo Kristu 'ga 'gā katu'oka, 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā mogyau Jarejuwarete 'ga ra'yramū.

Janetywera mepyawamū 'ga amanūawet

¹⁸ "Ypeywar are Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū" 'e renupawe 'ga rerowiaaramū jane 'i: "Janeruwarete 'ga ra'ya 'ga amanū janetywera mepyawamū te. A'eramū 'ga jane katu'oka opājē mū wa'ya 'ga jane erowiarāmū", 'jau jane. A'ere mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā nuerowiari futari nipo 'ga. A'eramū nipo 'gā 'jau ajaupe: "Ma'eramū gatu nipo 'ga manūi rakue? Amanū ekoete tee nipo 'ga rakue", 'jau etee futat nipo mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā ajaupe. ¹⁹ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: "Amateepap je pē'akwaawa pē nui", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. "U'akwaaw are ojerowiaraip ma'e 'gā nura'uweri futari je pyri", 'jau Janeruwarete 'ga. "Jetywer are futat 'ā Jejuī 'ga manūi rakue 'e rerowiaara 'gā etee te 'ut je pyri", 'jau Janeruwarete 'ga.

²⁰ Janeruwarete 'ga upe u'akwaaw are ojerowiaraip ma'e 'gā i'akwaawe'ema 'jawe. Nuerowiari 'gā Jejuī 'ga. A'eramū 'gā i'akwaawe'ema 'jawe ajemogyau Janeruwarete 'ga upe. Ojemu'e ma'e 'gā, oporogyta esage ma'e 'gā. Mimera 'gā jemogyi i'akwaawe'ema 'jawe Janeruwarete 'ga upe Jejuī 'ga rerowiare'em ire.

²¹ Janeruwarete 'ga 'ā i'akwaakwaap ma'ea. A'eramū 'ga ojekwaawukare'ema "Je'akwaap je" 'jara 'gā nupe. Naae'akwaaw ekoeteu rūi 'ga jekwaawukari ae upe. Omome'u rerowiamū te 'ga jekwaawukari ae upe. Kristu 'ga mome'u rerowiamū etee te jane 'ga kwaawi. "Kristu 'ga amanū jetywera mepyawamū rakue", jane 'eramū te 'ga jane katu'ogi. A'ere 'ga rerowiare'ema 'gā naeapyoī ee. "Nepē'akwaawi pēē", 'jau futatee nipo 'ga rerowiare'ema 'gā janee jane jemogyramū. "Jejuī 'ga amanū janetywera

mepyawamū, pe'je numiamū. A'ere pē'akwaawe'ema te pē nerekoi", 'jau futatee nipo 'gā janee. A'ere Janeruwarete 'ga te i'akwaap ma'e 'gā 'akwaawa apyraawi. Ma'eramū 'ga 'ā jane katu'ogi wa'yra 'ga jane erowiamū. ²² A'ea judeu 'gā nuerowiarī. A'eramū 'gā 'jau oree: "Aeremiapoe'ema mū peapo amū ore reape. A'eramū te nipo ore peje'ega rewiarī", 'jau 'gā oree. "Na pa je ra'e. A'jea futat Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukari 'gā nupe ra'e, taru'e 'jau", 'jau 'gā oree. "Ga je'eg imū futat 'ga ruri ra'e, taru'e esag ire 'jau", 'jau 'gā oree. Judeue'ema 'gā teewi nū, oporesagiweraiaiwamū u'akwaaw are.

²³ A'ere ore Jejuī 'ga etee futat imome'ui 'gā nupe. "Ypeywar are Jejuī 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue", 'jau ete futat ore imome'wau 'gā nupe. A'ere judeu 'gā nafutari oreremimome'ua. "Nia'wyri Paulo 'ga remimome'ua ra'e", 'jau etee futat 'gā ajaupe. Judeue'ema 'gā judeu 'gā nui ete nū "morogyta ukwaawe'ema te 'ga omome'u akou ra'e", 'jau ete 'gā oree nū. ²⁴ A'ere Janeruwarete 'ga remimū'ēnamū Kristu 'ga mome'u resageteramū janee. Judeuramū 'ā janee, judeue'ema 'gā nupe. Mīmeramū 'ā jane 'ga remimū'ēmeramū najuejue etee futat Kristu 'ga mome'u resageteramū janee. Kristu 'ga 'ā Janeruwarete 'ga pājē wesaukat janee, 'ga 'akwaawa nanē 'ga ikwaawukaa janee nū. ²⁵ Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te nipo ajee e'i futatee ajemogyau: "Kristu 'ga manūa Janeruwarete 'ga 'akwaawe'ema wesaukat janee, 'ga pājē'ema resaukaa janee", 'jau futatee 'gā ajaupe. A'ere jane naani. Kristu 'ga manūa Janeruwarete 'ga 'akwaawa te wesaukat janee. 'Ga 'ā mama'e are eapyo katu katu ma'ea te werowiare'ema 'gā 'akwaawa apyraapa. 'Ga 'ā pājēreteā werowiare'ema 'gā pājē apyraapa.

²⁶ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē pejejemogyau jerenyra 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: pēnea'ar iki pejeko ymaner are, Janeruwarete 'ga pejekatu'oge'emaue pejejemogyawer are. "I'akwaawe'ema 'gā", 'jau nipo 'gā pē nupe pejejemogyamū. "Na'wyriara rūi 'gā", 'jau nipo 'gā pē nupe. "Tore pojeupap 'jau, e'i 'gā numiamū", 'jau nipo 'gā pē nupe. ²⁷ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te jane mū'ēi 'gā nui wemifutar imū etee futat. Ijemu'e'ema 'gā 'ga omogy wemiayuwamū, "Je te 'ā je'akwaakwaap" jara 'gā mojenosōu etee nipo. "Tyī. Ma'eramū sipo 'ga ijemu'e'ema 'gā jēmī imogyau wemiayuwamū? Ma'eramū sipo 'ga ojemu'e ma'eramū jēmī ore mogowe'em wemiayuwamū?" 'jau 'gā ojenosōu ajuowase. 'Wyriare'ema 'gā 'ga omogy wemiayuwamū 'wyriara 'gā mojenosōukaawamū. ²⁸ Ipojeupawīpyre'ema 'gā 'ga omogy wemiayuwamū "jepojeupap je" jara 'gā mojenosōukaawamū. "Akote ma'e 'gā", 'jau 'gā 'ā jane mū nupe numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga jane mogyi wa'yramū. ²⁹ Najane te rūi sajemogy 'ga ra'yramū. 'Ga te jane mogy wa'yramū. A'eramū jane jarejerowiaraipe'ema jarejee Jarejuwarete 'ga rowase. ³⁰ Janeruwarete 'ga te 'ā jane mujat Jejuī Kristu 'ga ree. A'eramū 'ga 'ā jane mu'akwaawukaa Jejuī Kristu 'ga upe. A'eramū Jejuī Kristu 'ga jane muesageu 'Uwarete 'ga upe. Jejuī Kristu 'ga 'ā janetywera mepyaū jane mū'jāu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi, jane mogyau 'Uwarete 'ga remiayuwamū. Jejuī Kristu 'ga futat janetywera omoit jane wi. ³¹ A'eramū ki jane jarejerowiaa 'ga ree etee futat. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeremi 'ga upe rakue: "Pejeararete 'ga ree etee ki pejerowiat pejejemogyau. Pejejeupe 'ga remiapofer are nanē ki pēē pejejerowiaa pejejemogyau nū", 'jau 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue. A'eramū ki jane jarejerowiaa Jarejararete 'ga ree etee futat.

2

1-2 Pē pyri tekou ako je Jarejuwarete 'ga etee imome'ui pē nupe ikue. “Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri 'au wyy pe janetywera mepyawamū rakue. 'Ypeywar are 'ga ra'yra 'ga, Jejui Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue”, 'jau je ako tekou pē nupe ikue. “A'eramū 'ga 'awamū jane werowiarāmū janetywera moia jane wi, jane katu'oka, jane mogyau wemiayuwamū”, 'jau je ako pē nupe ikue. Nasigaty rūi futat ako je imome'wau pē nupe ikue. “Jejui Kristu 'ga etee futat pa je amome'u tekou 'gā nupe kwy”, 'jau je tekou ikue. “A'eramū pa je 'ypeywar are 'ga manūawera etee futat imome'wau 'gā nupe kwy”, 'jau je tejeupe pē pype tekou ako ikue. A'eramū ako je 'ga etee futat imome'wau pē nupe ikue. Namome'u tesirūmeri nanē ako je pē nupe ikue nū. Jejui Kristu 'ga etee futat ako je imome'wau pē nupe ikue. Namorogyta teea rūi nanē ako je amome'u pē nupe ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega te ako je amome'u pē nupe ikue. Ymā te janepy 'gā naeapyo ee rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'awamū jane mueapyoukari ee. ³ Najepifuakari agawewi ako je tekou pē pyri ikue. A'etea ako je ako tepifuakare'ema pype etee futat 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'eramū je 'jau tejeupe etee futat ikue: “Amome'u esage futat sipo je 'ga tekou 'gā nupe 'wei?” 'jau je tejeupe etee futat ikue. Pē nupe 'ga mome'uarūe'em awi tekjau ikue. ⁴ Nate'akwaaw imū rūi je ako pē mu'ei morogyta a'je are ikue. Namoromu'jara 'gā temu'eawer imū rūi nanē je ako pē mu'jau ee ikue nū. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea temueapyoaw imū etee futat ako je imome'ui pē nupe ikue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko. A'eramū 'ga 'Agesagea Jejui 'ga mome'waukaa jee pē nupe ikue. A'eramū ako 'ga 'Agesagea jeremimome'ufera rerowiarukaa pē nupe ikue. Aeremiapoe'ema nanē ako 'ga iapoukaa jee pē neape ikue nū. A'eramū ako pēē 'ga pājē resaka ikue. ⁵ 'Ga 'Agesagea futat ako Jejui 'ga rerowiarukaa pē nupe ikue. Napeje'akwaaw are rūi ako pēē 'ga rerowiaa ikue. U'agesageu te Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiarukari pē nupe.

Janeruwarete 'ga u'akwaawamū

6-7 A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg are eapyo ma'eramū pē mu'akwaawi mama'e are. Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū tee je pē mu'akwaawi mama'e are. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'akwaaw imū rūi je pē mu'akwaawi ee. Na'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara 'gā 'akwaaw imū rūi nanē je pē mu'akwaawi ee nū. Anure nipo 'ga rerowiare'ema 'gā juejue amanūmū ekoete te futat. Ma'eramū 'ā je pē mu'akwaawi Jarejuwarete 'ga 'akwaaw imū etee futat ee. Naeapyo janepy 'gā Jarejuwarete 'ga remiaporam are rakue. Wyy apoe'emauwe futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Anure nipo jera'yra 'ga manūi 'ypeywar are 'gā tywera mepyawamū”, 'jau 'ga 'ā rakue. “A'eramū je 'ga rerowiaara 'gā katu'oka 'gā mogyau teja'yramū”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'ere 'ā janepy 'gā naeapyo ee rakue. “Anure Jejui 'ga manūi janetywera mepyawamū” 'e are 'gā weapyo'e'amamū ajemogyau rakue. A'ere jane 'awamū 'ga rerowiaaramū janereapyoramū ee. ⁸ Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara 'gā nanē naeapyo 'ga ree nū. 'Ga ree weapyo re amunipo 'ā 'gā namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. “Jejui Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā jane katu'okara. 'Ga 'ā pājēeteetea” 'e are 'gā weapyo'e'amamū. Ee weapyo re amunipo 'ā 'gā namu'amukari 'ga 'ypeywar are rai'i. ⁹ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe ee rakue:

“Ojee ipromutat ma'e 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage m'yigatu.

Niesagi jane mama'e esagea jarejeupe 'ga remim'yigatu 'jawewara.

Nienuwi futari jane 'ga remiaporama rera. Janereapyoi futari jane 'ga remiaporam are.

A'ere 'ga ojee iporomutat ma'e 'gā nupe etee futat iapoī",
'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are Isai 'ga upe rakue.

¹⁰ A'ere Janeruwarete 'ga jane mueapyoukari U'agesage upe ee. 'Ga 'Agesage okwaapap futat. Nitywi futari 'ga 'Agesage remikwaawe'ema mü. Janeruwarete 'ga rea'ara miamü 'ga 'Agesagea okwaap. ¹¹ Sā'ā jane tee jarejea'ara kwaawa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee 'ga rea'ara kwaawi. ¹² Jejuī 'ga rerowiaaramü jane upe Janeruwarete 'ga U'agesage muri. Namama'eukwaawa rūi jane sireko. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea te jane sireko. A'eramü 'ga 'Agesagea jane mueapyoukaa jane upe 'ga remimurer are.

¹³ A'eramü ore pē mu'jau Jarejuwarete 'ga 'Agesagea orojeupe 'eawer are. Na'auwara 'gā nea'ar are rūi ore pē mu'ei. Orojeupe 'ga 'Agesagea 'eawer are etee te ore pē mu'ei. 'Ga 'Agesagea nanē pē nereko nū. A'eramü 'ga 'Agesagea pē mueapyoukaa ee. ¹⁴ A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā naeapyoi Jarejuwarete 'ga je'eg are. Ojeupe 'ga je'ega jane imome'uramü nipo 'gā 'i etee ojeupe: "Ma'ja are gatu nipo 'gā je mu'ei? Ije'ēran ekoete tee 'gā ajemogyau", 'jau etee nipo 'gā ojeupe. Naeapyoi 'gā ee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea tee jane mueapyou ee. A'eramü 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā weapyoe'emamü futat ajemogyau ee. ¹⁵ 'Ga 'Agesage rerekwaramü etee te janereapyoramü ee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyoukari ee. Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramü jane jarejeapyoramü 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gā nereko tyweaw are. A'ere 'gā naeapyoa'uweri janejemogy are. Nuerekoi 'gā 'ga 'Agesagea. A'eramü 'gā amueapyoawe'emamü.

¹⁶ Ymā we te 'ā 'ga amü ka'arana kwasiari ee rakue: "Awŷja sipo Jarejuwarete 'ga rea'awa okwaap? Naani. Nitywi futari 'ga amü. Awŷja sipo 'ga mu'akwaapa mama'e are? Naani. Nitywi futari 'ga amü", 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramü janerea'aramü mama'e are Kristu 'ga rea'ar imü etee futat.

3

Janeruwarete 'ga remiayup

¹ Pēē 'ā Jejuī 'ga rerowiaa je 'jawe. A'eramü pēē Jejuī 'ga rerowiar ire pejejemogyau jepytunamü. A'ere 'ā pejemogy 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe tee jee. A'eramü je pē mu'jawarūe'em Jarejuwarete 'ga remifutar are. Sā'ā kunumīakrya reapyoa'ne'ema mama'e are. Nan tee 'ā pēē. Nepēneapyo ymani 'ā 'ga remifutar are. ² Sā'ā kunumīakrya kamy'ia etee i'ua. Na'ua'uweri 'ā miaro'oa. Nan tee futat 'ā pēē. Nepejemu'e ymani nipo 'ā Jarejuwarete 'ga remifutar are. Ma'eramü 'ā je mama'eaye'e'mī are etee futat pē mu'ei. Mama'eaye'e'mī are tee te 'ā pēneapyo. Nepēneapyoa'uweri futari nipo 'ā pēē mama'eay are. Ma'eramü ako je pē mu'ei mama'eaye'em are etee ra'ne futat ai'i numiamü. ³ A'eramü miamü 'ā pejejemogyau Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat. Ma'eramü 'ā nepēneapyoa'uweri mama'eay are. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee 'ā pejemara'ne ekoeteramü pejejee. 'Ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee 'ā pēē pejejamueu mama'e are. A'eramü ore 'jau pē nupe: "Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee Korītu pewara 'gā", 'jau ore pē nupe. ⁴ Pēē mü a'e 'jau pejejaupe: "Je 'ā Paulo 'ga remimome'u rerowiaara te", 'jau a'e pēē mü. Amumeramü a'e pēē 'jau "Je 'ā Aporu 'ga remimome'ua te arowiat", 'jau pēē. Aipo 'jaramü pejemogy Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe.

⁵ Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū jue futat ore. Pauloramū je, Aporu 'ga retee Jejui 'ga mome'ui pē nupe ikue. A'eramū ako pēē 'ga rerowiaa ikue. Janeruwarete 'ga futat ore moporowykyaukaa ojeupe. A'eramū ore araju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. ⁶ Sā'ā 'ga amū y'wa ra'yi tyma ko pype. A'ere 'ā amutee 'ga etee akou imuakymaramū. A'ere 'ā naitymarera 'ga rūi imuakymarera 'ga retee rūi imomoporukari. Janeruwarete 'ga tee omomoporukat imuaranupa 'jau. Nan tee futat ore. Je 'ā y'wa ra'yi tymara 'jawe. Aporu 'ga 'ā imuakymara 'jawe. Jejui 'ga ako je amome'u pē nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga pē nui je o re awau pē mu'jau, 'ga remifutar are rai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te Jejui 'ga rerowiarukari pē nupe. ⁷ Y'wa ra'yi tymara 'gā, imuakymara 'gā. Mīmera 'gā 'ā ojejukau futat oko pypiar are numiamū. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te imomoporukari imuaranupa. ⁸ Nan tee futat 'ā ore. Je ra'ne ako Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. A'ere 'ā Aporu 'ga awau pē mu'jau 'ga remifutar are rakue nū. A'eramū ore araju'jawe etee futat mama'e apou 'ga upe. Jarejuwarete 'ga upe ore mama'e apoi 'ga remifutar imū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga anure ore mepyau ojeupe oreremiapofer are. ⁹ Oromome'u pāwē pāwē etee futat ore 'ga araju'jawe. Jarejuwarete 'ga upe etee futat ore mama'e apoi. A'eramū pēē 'ga remiayuwaretea futat. 'Ga etee futat ojerowiarukat pē nupe.

'Oga jara 'jawe Janeruwarete 'ga jejuka esagei pē nee. ¹⁰ Sā'ā 'tujugeyra 'oga apoara 'ga wwyakape'ia ra'ne imogoa jupe. Ipykokara apoara 'jawe je ra'ne ako 'ga mome'ui pē nupe ikue. A'e 'ga ita jaga iypy pe iypymotyapawamū. Nan ako je 'oga ppykokara apoara 'jawe ai'i. A'eramū 'ā Aporu 'ga 'ua. Sā'ā 'oga apoara 'gā amū 'oga apoa iypymogatyruāra 'ga remiapofera 'arimū. Nan tee futat ako je ra'ne Jejui 'ga mome'ui esage pē nupe ikue. A'eramū je 'oga ppykokara apoara 'ga 'jawe futat. A'ere 'ā pē nupe je 'ga mome'u re 'ga amū 'ua pē mu'jau 'ga ree nū. Aipo 'ga 'oga apopaara 'jawe. A'eramū 'ga ipykokara 'arimū etee futat 'ga 'oga apou esage etee futat. ¹¹ Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga rerowiarukaa janeē. "Jera'yra 'ga etee ki perowiat", 'jau 'ga janee rakue. "Perowiat kasi 'gā amū kwe pe ne. Jera'yra 'ga etee futat ki perowiat", 'jau 'ga janee rakue. A'eramū 'ā Jejui Kristu 'ga futat akou 'oga ppykokar esage 'jawe. Nitywi futari 'oga ppykokar esage 'jawewara mū. Jejui Kristu 'ga te 'ā akou 'oga ppykokara 'jawe janee. ¹² A'eramū jane jarejamu'e esagearamū 'oga mŷjeteeteara 'gā 'jawe. 'Oga mŷjeteeteara 'gā nemiapofera 'ā nu'ari futari 'oga. 'Oga apoara 'gā amū y'wa'y paga etee iapou wogamū. A'eramū 'gā nemiapofera atepawa'ne'emamū. 'Gā 'jawe 'gā amū mama'e a'je are etee ajamu'ei. Mama'e a'je are moromu'jara 'gā 'oga apoar esage 'gā 'jawe. A'ere amumera 'gā y'wa'y page'ema pyu 'oga apoara 'gā 'jawe. A'eramū 'ā 'gā nemiapofera u'aa kamēsiete. Nā'ā juonanūū etee nanē ipira nū. Nan tee futat moromu'jara 'gā amū. Mama'e amutee are etee 'gā jamu'ei. ¹³ A'eramū nipo Jarejuwarete 'ga rowase ae jatykaaw ipe jane jareporowyky resaka. Sā'ā tata 'oga apopyrera resaukara. Itaoga 'ā nukai. A'eramū 'ā juowa pyu iapopyra ukaitapap. Nan tee futat nipo Janeruwarete 'ga janeporowykawera resaukari wowase ae majatykaaw ipe. A'eramū te nipo jane mama'e a'je are moromu'jarera 'gā kwaawi. Mama'e a'je are moromu'jarera 'gā itaoga apoarera 'gā 'jawe. Nukaipawi 'gā nemiapofera. Mama'e amutee are moromu'jarera 'gā nemiapofera nanē nipo jane ikwaapa nū. Mama'e sigaty are moromu'jarera 'gā juowoga apoarera 'gā 'jawe. Ukaipap 'gā nemiapofera. ¹⁴ A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e a'je are moromu'jarera 'gā mepyau. ¹⁵ A'ere nipo 'ga mama'e amutee are ajamu'jarera 'gā nomepyi. Ukaipap 'gā nemiapofera. A'eramū 'ga 'gā

mepyawe'em. 'Og ukai ma'e 'gā nūja'uweri woga 'wyrīpe. Wogakajamū 'ga ēmi 'oga 'wyr awi. A'eramū 'gā amanūme'em. A'eramū 'ga roga etee ukaitapap. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā amū. Janeruwarete 'ga 'gā nerawau 'gā mogyau ojeppyri. A'ere 'ga nomepyi 'gā porowykyawera, a'jetezewi 'gā porowykye'em ire.

¹⁶ "Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane sireko" 'ea 'ā pēē ikwaapa. 'Ga 'Agesagea jarejereko re jane jarejemogyau Jarejuwarete 'ga roga 'jawe. ¹⁷ Janeruwarete 'ga roga esage futat. Nitywi mama'e tywera ipype. 'Ga 'Agesagea rerekwaramū jane jemogyi 'ga roga 'jawe. A'eramū mama'e amuttee are moromū'jara 'gā 'ga roga mote'aara 'jawe. A'eramū 'ga jane mū woga mote'ar ire jane rerekou tyweaete ee.

¹⁸ Pēnoryp tee awi pejejee. "Je'akwaap je", 'jau nipo pēē mū pejejeupe numiamū. A'ere nipo aipoa pē'akwaawa naJaneruwarete 'ga 'akwaawa rūi. "Te'akwaawa je afutat" 'jaramū pēē pejeipoia peje'akwaaw ekoete awi. A'eramū Janeruwarete 'ga te pē mu'akwaapa pē mogyau. ¹⁹ Pēē 'akwaawekoetea nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: "Janeruwarete 'ga 'je'akwaap je" 'jara 'gā nee ikwasiarukaa rakue: 'Nepē'akwaawi pēē pejejemogyau', e'i Janeruwarete 'ga 'gā nupe", 'jau 'ga amū ikwasiaa rakue. ²⁰ Ajepeja 'ga nanē 'ā ka'arana kwasiaa ee rakue nū: "Janeruwarete 'ga i'akwaaw ekoete ma'e 'gā nea'ara okwaap. A'ere niapoa'uweri aipoa 'ga upe", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²¹ A'eramū ki jane jarejerowiaraipe'ema 'gā amū nee. Janeruwarete 'ga 'ā mama'e esage monou pē nupe. ²²⁻²³ Pauloramū 'ga 'ā je monou pē nupe pē mu'jaramū. Aporu 'ga, Pedro 'ga. Mīmeramū 'ga ore monou pē nupe pē mu'jaramū ojee. Ywya 'ga 'ā iapou janee rakue, ipyipiara reewe rakue. Jane rekoramū Janeruwarete 'ga ojejukau esage jane ree. Jane manūnamū nanē 'ga ojejukau esage jane ree nū. 'Awamū 'ga jejuka esagei jane ree. Anure nanē nipo 'ga jejuka esagei jane ree nū. A'eramū ki jane jarejemuaēme'ema mama'e are. Janeruwarete 'ga mama'e jararetea. Janeruwarete 'ga 'ā Kristu 'ga Ruwaretea. A'eramū Kristu 'ga jarejararetea. A'eramū jane 'ga remiayuwamū mama'e jara 'jawe nanē jarejemogyau nū.

4

Kristu 'ga remimonofet

¹ Kristu 'ga upe oporowyky ma'eramū ore jemogyi. "Pekwap 'gā mueapyou Jarejuwarete 'ga je'eg are", 'jau Kristu 'ga oreē ikue. "Ymā 'ā pēpy 'gā naeapyoī ee rakue. A'ere je 'awamū pē mueapyoī ee. A'eramū pēē 'awamū 'gā mu'jau ee, 'gā mueapyou ee", 'jau Kristu 'ga oreē ikue. ² Maran oporowyky ma'e 'gā mama'e apoi morowyky jara 'ga upe? 'Ga 'eawer imū etee futat 'gā porowykyi 'ga upe. A'ea esage 'ga upe. ³ Nan tee futat je. Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramū je tejeupe 'ga 'eawer imū etee teporowykyau. A'eramū nipo jeporowykyia 'ga muorypa. Najerorywi je pē'eawer are. "Paulo 'ga oporowyky esage Jarejuwarete 'ga upe" 'e are je najerorywa'uweri. Tekotee 'gā 'eawer are nanē je tejurywe'emamū nū. Kristu 'ga 'e are etee tejurywamū tekou. Tejea'ar are miamū je tejurywe'emamū. ⁴ Tejemīapo a'wyre'em are nanē je tejea'are'emamū tekou. A'eramū 'ga tepy'a'wyre'emamū tejemiapofer are. A'ere je na'ei tejeupe: "Jeresage te je tekou", na'ea'uweri je tejeupe. Jejararete 'ga etee futat e'iarū jee: "Eneresage ene jee", e'iarū jee. Jea'wyre'emamū nanē 'ga 'jau jee nū. ⁵ A'eramū ki pēē 'jawe'em pejejaupe: "Nenea'wyrī ene Jarejararete

'ga upe", 'jawe'em pēē pejejaupe. Janejararete 'ga te janea'wyre'ema ok-waap. Ywag awi ojewyr ire te nipo 'ga jane majatykai wowase. A'eramū nipo 'ga janeremiapofera resaukaa jarejaupe. 'Awamū jane janereapyoi futari jemime jarejemiapofera mama'e are. A'ere 'ga anure esaukari janee. Jarejuea'ar are janereapyoe'ema miamū futat 'ga esaukaa janee. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: "Eneresage ene jee", 'jau nipo 'ga janee, janereko esage re.

⁶ Pēneko esage are pē mu'jawamū je jemome'ui pē nupe. Aporu 'ga nanē je amome'u pē nupe nū. A'eramū ki pēē pejemū'jau ymāwarera 'gā nemikwasiarer are, "pejejuka esage pāwē pāwē etee ki 'gā nee", 'ga 'eawer are. Pereko tywet nanē kasi 'ga amū ne. Pereko esage pāwē pāwē etee futar iki 'gā. ⁷ Jarejuwarete 'ga upe jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat. Naeakwar amuteeteei futat ae ajemogyau 'ga upe. 'Ga etee futat mama'ea wapoukat janee. 'Ga jarepoare'em ire amunipo 'ā jane niapoi mama'ea 'ga upe. 'Ga te 'ā mama'ea amut janee. A'eramū pēē pejemogyau peju'jaju'jawe etee futat. Nepētywi futari pēē mū pejejuapyraaparamū. A'eramū ki pēē pejejerowiaraipe'ema nanē pejejee nū.

⁸ "Oretyp katu katu ore mama'e pyu. A'eramū ore oroporiae'emamū", 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. "Janeruwarete 'ga ore mogyau 'wyriaramū 'gā nupe", 'jau futatee nipo pēē pejejaupe. Aipo a'je re amunipo 'ā 'ga ymā we ore mogyi 'wyriaramū rai'i. Anure te nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau 'wyriaramū a'jea futat. A'ere 'ga 'awamū najane mogyi we 'wyriaramū. ⁹ Ore 'ā Kristu 'ga remimonofera agawewi. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga ore mogy akotee ma'e 'jawe etee futat. Iapisipyrama 'jawe etee futat 'gā ore rerekoi. Sā'ā 'gā ia'wyre'ema 'gā apisia ajuowase. Nan tee futat nipo ore jemogyi 'gā nowase. Ywagipewara 'gā nowase, ywy pewara 'gā nowase. Mīmera 'gā nowase nipo ore jemogyi ia'wyre'ema 'jawe. ¹⁰ A'eramū nipo Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā 'jau oree: "I'akwaawe'ema 'gā ajemogy", 'jau nipo 'gā oree, Kristu 'ga ore imome'u are. A'ere 'ā pēē nanarūi pe'je: "Jane 'ā jane'akwaap Kristu 'ga ree", 'jau etee 'ā pēē pejejaupe, pejejerowiaraipe etee pejejee. A'ere 'ā ore akotee ma'e 'jawe ete. A'ere 'ā pēē 'wyriara 'jawe pejemogy. Ore ree 'ā 'gā opojeka esageramū ajemogyau. ¹¹ Ore te 'ā aruata arawau kwe pe. Orojety'apoita 'ā arakou. Oro'yuweja rerekou. Orojaitypawamū futat 'ā arakou. Amumē 'gā amū ore nupāu jepi. Nitywi agawewi futat ore'wyrā. ¹² Oroporowykyau 'ā ore kwaiwete. A'eramū 'ā ore arafuakapawamū arajemogyau. Orojeupe 'gā je'egaiwamū 'ā ore 'jau etee 'gā nupe: "Jarejuwarete 'ga pē nereko esagea te ore arafutat", 'jau etee ore 'ā 'gā nupe orojeupe 'gā je'egaiwamū jepi. Orojereko tyweramū ore arajuagamū etee futat jupe jepi. ¹³ 'Gā amū arakurawamū ore oroje'ega esage etee futat 'gā nupe jepi. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe ore jemogyi yty 'jawe.

¹⁴ A'ere je napē mojenosiawamū rūi je ka'arana kwasiari pē nupe. Pē mu'akwaapawamū te je ikwasiari pē nupe. Pēē 'ā jera'yra 'jawe jee. Jeporomutat je pē nee. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. ¹⁵ Kwaiwete agawewi nipo pē mu'jara 'gā. Teis miu agawewi nipo 'gā pytuna. A'ere majepei tee pēnuwa 'jawewara. Pejejeupe Jejui 'ga je imome'uramū pēē 'ga rerowiaa pejemogyau 'ga remiayuwamū. A'eramū je pēnuwa 'jawe. ¹⁶ A'eramū je 'jau pē nupe: Pejemue je ree. Mama'ea peapo je 'jawerimū etee futat, a'e je pē nupe. ¹⁷ A'eramū je Timoteo 'ga monou tejeko esage are pē muea'aawamū. Timoteo 'ga jera'yra 'jawe jee. Oporowyky esage 'ga Jarejararete 'ga upe. Jeporomutat je 'ga ree. A'eramū je 'ga monou pē

nesaka. Jereko esage are nipo 'ga pē muea'ari. “Paulo 'ga ako esage etee Jarejararete 'ga remifutar imū”, 'jau nipo 'ga pē nupe. “Jarejararete 'ga ree ojemujar ire 'ga reko esagei 'ga remifutar imū etee futat”, 'jau nipo 'ga pē nupe, pē muea'aa je ree. Kristu 'ga rerowiaaramū pē nupe nanē nipo 'ga jeremimome'ufer are pē muea'aa nū. Pē pype tekou ako je pē mu'ei pēneko esage are ikue. A'eramū nipo 'ga pē muea'aa ee. Kwe pe 'ga mu'eawer imū etee futat ako je pē mu'jau tekou ikue.

18 “Nuru'jawi futari Paulo 'ga jane pyri nū'ū”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe rai'i. “A'eramū nipo 'ga oreremiapo resake'ema re'ā”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe rai'i. A'eramū nipo pēē aipo 'jaramū pejejerowiaraipe pejejee rai'i numiamū. 19 A'ere nipo je oi futari pē pyri. Jarejararete 'ga teo futaramū nipo je oi futari pē nesaka. A'eramū nipo je ojee ojerowiaraipe ma'e 'gā nesaka, tejeau tāmējē 'gā nesaka. Maranamū nipo je 'gā nera renupawer imū etee futat 'gā nesaka. “Jarejuwarete 'ga pājēa te 'gā wereko? Naani te ra'u nū?” 'jau nipo je 'gā nesaka. 20 Opājē mū mama'e apoara 'gā tee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū. “Janeruwarete 'ga je'wyrara”, 'jar ekoeteara 'gā te 'ga nomogyi futari wemiayuwamū. Opājē mū mama'e apoara 'gā etee te 'ga omogy wemiayuwamū. 21 Ma'ja sipo ajee pefutat? Pejejeupe jeje'eg wywrafena te ra'u pefutat nū? Pejejeupe jeje'eg wywrafene'ema te ra'u pefutat nū? Pejejeupe jeje'eg wywrafene'ema futaa ki pepoit mama'e tywera apo awi.

5

Mama'e tywera apoawet

1 “Korītu pewara 'ga amū mama'e tywera wapo ajemogyau”, 'jau 'gā amū pē mome'wau jee ai'i. “Uwa 'ga remireko ēē 'ga wereko”, 'jau 'gā imome'wau jee ai'i. Nanuara nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Jeju'i 'ga rerowiaara'ema 'gā miamū nuapoa'uweri aipoa. Ma'eramū ajee “Jeju'i 'ga rerowiaara je” 'jaramū aipo peapo nū? Nia'wryi aipo apoa. 2 Ma'eramū sipo ajee pejerowiaraiw etee pejejee? Pejejepype mama'e tywera apoara 'gā amū nekoramū amunipo 'ā pē'arasig te ee. Pejeje'ega amunipo 'ā 'uwa remireko rerekwara 'ga upe rai'i, 'ga mošōu amunipo 'ā pēē nanuar awi rai'i. “Nia'wryi nanuara Janeruwarete 'ga upe”, 'jau amunipo 'ā pēē 'ga upe rai'i. Ma'eramū sipo ajee pēē nanuar awi 'gā mošie'em ire pejerowiaraipe ekoete pejejee? Pepe'a mama'e tywera apoara 'ga pejejewi. Maran gatu amunipo 'ā 'ga nan werekoramū ajemuaēme'ema. 3-5 Muku agawewi te 'ā je reko'i pē nū. A'etea je jerea'at au'jeteramū pē nee. A'eramū je pē pype ako ma'e 'jawe futat. A'eramū je 'jau pē nupe: Jarejararete 'ga te ako opājēa amut jee ikue, je mogou omome'waramū ikue. A'eramū je 'jau aipoa mama'e tywera apoara 'ga upe: “Mama'e tyweretea a'e ereapo Jarejuwarete 'ga upe. Jui epoir'e'ema nipo nereoi futari 'ga pyri”, 'jau je 'ga upe. Jeju'i 'ga je'eg imū je 'jau 'ga upe. Pejatykaramū tejea'aramū pē nee. A'eramū je pejatykaramū pē pype ako ma'e 'jawe tekou. A'eramū pēē pejejea'aramū je ree. Jarejararete 'ga je'eg imū je 'i pē nupe: Pejejatykaaw ipe ki pe'je mama'e tywera apoara 'ga upe: “Ejepe'a ore wi. Mama'eukwaawa 'wyrara upe te 'ā mama'ea ereapo ekou”, 'jau ki pēē 'ga upe. “A'eramū ene ejemu'jaga mama'eukwaawa 'wyrara remiayuwamū ekou”, 'jau ki pēē 'ga upe. “A'eramū nipo ene ewawe'em Jarejuwarete 'ga pyri”, 'jau ki pēē 'ga upe. Maran gatu nipo 'ga aipo renupa ajemuaēme'ema. A'eramū nipo 'ga ajemuaēm ire opoia jui. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'ga tywera moiri 'ga wi nū, 'ga katu'oka Jarejararete 'ga rowase jane jatykaaw ipe.

⁶ A'eramū pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee. Sā'ā kanape'i apoara 'gā ijopypeawa mojojypea u'i are. Ināinānī'ī etee agawewi 'gā imonou imojypeu ee. A'etea u'i omojerap. Nan tee futat ae mama'e tywera apoara 'gā nesag ire ae jemu'ei 'gā nee. ⁷ Sā'ā ore judeuramū kanape'i jopypeawa ymanera momopora orojewi, maraka apo enune. Nan pejekatu'ok mama'e tywer awi. A'eramū pēē pejejesageramū pejejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. Werowiarāmū Jejuī 'ga pē katu'ogi pētywer awi. A'eramū futat pēē pejeateeramū jui. Sā'ā ore judeuramū oreypy 'gā Egitu wyy awi o enune karupa'mī jukaa, wy reko'woga y'a pype rakue. A'eramū 'ā 'gā imonykya 'okwar are rakue. A'eramū 'ā 'oga pypewara 'gā amanūme'em rakue. Nan tee futat 'awamū Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū rakue. A'eramū 'ga werowiarāmū pē katu'oka pētywer awi. ⁸ Sā'ā ore judeuramū oreypy 'gā maraka apoa Egitu wyy awi wenū'ēawer are wea'aawamū. Maraka apou 'gā kanape'i jopype'ema apou i'wau rakue. Nan tee futar iki jane jarejee Jejuī 'ga manūawer are janerea'at jarejemogyau. A'eramū ki jane jarepoia mama'e tywera apo awi, mama'e a'jea etee futat iapou.

⁹ Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe ikue. “Pekotee mama'e tywera apoara 'gā nui”, 'jau je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe ikue. ¹⁰ Aipo are je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. Najejuī 'ga rerowiare'ema 'gā nee rūi je imonoi ikue. “Ga rerowiaara ore”, 'jar ekoeteara 'gā nee te je ikwasiaari imonou ai'i. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'ā mama'e tywera etee futat wapo. Ajuemireko are 'ā 'gā nekoi. Ojomen are 'ā kūjāmera 'gā nekoi. Okaraemā me'yi are etee 'ā 'gā nea'aramū. Amunarūmū 'gā 'ā mama'e are. Maira'me a'agawa etee 'gā 'ā amuoryp. Mīmera etee 'ā Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā mama'e tywera wapo. A'eramū amunipo 'ā pēē 'gā nui pejejepe'a re wyy awi we futat pejejepe'au. ¹¹ A'ere je na'gā nee rūi aipoa ka'arana kwasiari pē nupe ai'i. “Ore Jejuī 'ga rerowiaaramū”, 'jar ekoeteāra 'gā nee te je ikwasiaari imonou pē nupe ikue. Jejuī 'ga rerowiaa 'me 'gā jeu'woge'em are etee je imonou ikwasiaa ai'i. Werowiat 'me te 'gā 'ga. A'ere 'gā naeateei mama'e tywera apo awi. 'Gā amū nipo akou ajuemireko are. Kūjānamū nipo 'gā amū akou ojomen are. 'Gā amū nipo okaraemā me'yi etee wea'aramū ajemogyau. 'Gā amū nipo maira'me a'agawa muoryw are etee wea'aramū ajemogyau. 'Gā amū nipo ojoje'ēwu'jaga. 'Gā amū nipo kawīajaiwa rykua. 'Gā amū nipo amunarūmū mama'e are. Aipo 'gā nee te je ka'arana kwasiari imonou pē nupe ai'i. Pekotee ki 'gā nui. Pejemi'wat nanē kasi 'gā pyri ne, 'jau je pē nupe ai'i.

¹²⁻¹³ Janeruwarete 'ga te nipo e'i Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā nupe: “Nepēa'wyri pēē”, e'iarū 'gā nupe. Je “Nepēa'wyri pēē”, na'ea'uweri 'gā nupe. A'ere jane Jejuī 'ga rerowiaara 'gā mama'e tywera aporamū jane je'egi futari 'gā nupe: “Peapo awi nanuara”, 'jau ki jane 'gā nupe. “Nepeapoī mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū ra'e”, 'jau ki jane 'gā nupe, 'gā mosōu mama'e tywera apo awi. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue: “Pemono ki mama'e tywera apoara 'gā pejejewi”, 'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

6

Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe etee ki pejemogytaukat

¹ Jejuī 'ga rerowiaaramū kasi peo pejejaupe pejeje'egay re 'ga rerowiare'ema 'gā nupe pejemota'waukaa pejejaupe ne. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe etee futar iki pekwap pejejemome'wau. A'eramū 'gā futat oje'ega pē nupe pē mota'wau pejejaupe. “Nenea'wyri ene Jarejuwarete

'ga upe", 'jau nipo jane 'gā amū nupe. "Eneresage ene Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo jane 'gā amū nupe. Aipoa pekwaap. ²⁻³ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mogyau opoirūnamū. A'eramū nipo jane 'ga rowase ijatykaarū'e'ema 'gā pe'au 'ga wi. Ywy pewarera 'gā, ywagipewara 'gā. Mīmera ijemogyarū'e'ema 'gā nipo jane imonou 'ga wi Jarejararete 'ga poaa. Mīmera apoaramū sipo ajee nepemojyrūarūi mama'e tywe'ri apoarera 'gā mogyau ajaupe? Nepejemogypygyi te ra'u Jejui 'ga rerowiaaramū pejejeue nū? ⁴ A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiaaramū pejewawe'em 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyrira upe pejemojyrūukaa pejejaupe. Na'gā nee rūi pejemogypygyk. ⁵ Ma'eramū sipo nepejenosī pejejemome'wau 'ga rerowiare'ema 'gā nupe? Nitywi sipo i'akwaap ma'e 'ga amū pē pype pejejaupe pejejemota'waawamū? ⁶ Ityp futat nipo Janeruwarete 'ga 'Agesage pyu i'akwaap ma'e 'gā amū. A'etea 'ā pejemome'u Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe etee rai'i pejejaupe pejejemota'waawamū rai'i.

⁷ Pejamuea nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nupe pejomota'waukara taetu nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Pejejeupe 'ga amū mama'e tywera aporamū pejejuagamū jupe. "Pejejepyke'ema 'gā ree" 'ea te esage Janeruwarete 'ga upe. "Pejekaraemā are 'gā amū munarūnamū pejejuagamū jupe. Pejejepyke'ema 'gā nee" 'ea te esage futat.

⁸ A'ere 'ā pēē nanarūi. Pēē we 'ā mama'e tywera peapo pejejaupe. Pēē we 'ā pejemunarūmū pejejokaraemā are. Pejewwirera 'jawewara 'gā nui miamū 'ā pēē pejemunarūmū. Pēē nanē 'ā mama'e tywera peapo nū. ⁹ "Namama'e tywera apoara rūi Janeruwarete 'ga omogy 'wyriramū ojepyri ae upe" 'ea 'ā pekwaap. A'eramū ki pēē pejemoryteewe'em pejejee. "Mama'e tywera apo awi je nopoiri agawewi. A'etea nipo Janeruwarete 'ga je mogou 'wyriramū ojepyri re'ā", pe'je kasi ne. Au'je ki pejemorytee re pejejee. NaJaneruwarete 'ga remiayuwamū rūi ae mama'e tywera apoi. Ajuemireko are ako ma'e 'gā na'ga remiayuwa rūi. Ojomen are ako ma'ea kūjāmera na'ga remiayuwa rūi. Maira'me a'agawa muorypara 'gā na'ga remiayuwa rūi. Kūima'e 'gā amū nipo opoia wemireko are oko awi. A'eramū nipo 'gā kūima'eramū etee futat akou ajuee. Aipo apoara 'gā taetu na'ga remiayuwa rūi. ¹⁰ Mama'e are amunarū ma'e, okaraemā me'yi etee ea'at ma'e, kawīajaiwa 'wat, ojoje'ēwu'jagat, ojomoryteeat. Mīmera 'gā naJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi. ¹¹ Nan tee futat 'ā pēē mū pejemoggyau rakue. A'ere 'ā awamū Janejararete 'ga ako pē pireita pētywer awi ikue. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau pē nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesage pē mogyau 'ga remiayuwamū.

Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue

¹² Pēē mū nipo 'jau pejejeupe: "Aapo katu katu futat te je mama'ea 'wei", 'jau nipo pēē pejejeupe. "Nitywi futari 'Ereapo kasi aipoa ne", je upe 'jara 'gā 'wei", 'jau nipo pēē pejejeupe. A'jea futat peapo katu katu mama'ea numiamū. A'ere amūmera nia'wryi pē nupe. Je nanē amunipo 'ā a'e pē nupe: "Tejemifutar imū etee futat je mama'e apoi" 'jaramū amunipo 'ā je 'i pē nupe. A'jea futat. Amūmera resageramū jee numiamū. A'ere amunipo 'ā je tejea te nam'yi wyyapi ee. ¹³ Pēē amunipo 'ā 'jau mama'e resaka ppy we: "Janerewek jane ra'e", 'jau amunipo 'ā pēē pejeku'iramū mama'e are. A'eramū nipo pēē mama'e 'wau. A'ere anure nipo Janeruwarete 'ga temi'u mateepawi janerewega reewe. Nan tee nipo 'gā amū kūjā resaka ppy we 'jau ojeupe "Amogyta je kwea kūjā tejee ra'e", 'jau nipo pēē mū pejejeupe. A'eramū futat nipo aku'iaiwamū ee. A'jea futat 'ga ku'iaiwamū ee numiamū. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'ga ku'iaipawera mu'jagi 'ga 'arasigamū etee. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'ere 'ga namama'e tywera apoawāu

rūi jane apoi rakue. Nakūjā are etee rūi 'ga jane apoi rakue. Najomen are tee rūi 'gā 'ā kūjā apoi rakue. Ojeupe mama'e esage apoawamū te 'ga jane apoi rakue. 'Ga futat mama'e apoukaa janee nū. ¹⁴ 'Ga futat nanē Janejararete 'ga moferapa opājē mū etee futat 'ga manū re rakue. A'eramū 'ga anure jane nanē jane moferapa opājē mū etee futat nū.

¹⁵ Kristu 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau 'ga pira 'jawe etee futat. A'eramū janeretea 'ga ma'ea futat. Aipoa 'ā pekwaap. Ma'eramū sipo aje jane Jarejararete 'ga rete mujari kūjāmene'em are? Nimujararūi futari jane 'ga retea kūjā amū ree. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue: "Kūima'e 'ga amū wemireko ēē rerekokatu re 'gā majepe teewara 'jawe futat 'gā nekoi", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. A'eramū kūima'e 'ga kūjā mū rerekokatu re majepe teewara 'jawe futat ajurekou. ¹⁷ A'eramū jane nan tee futat Jarejararete 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau majepe teewara 'jawe 'ga upe.

¹⁸ A'eramū ki pēē pejekowe'em pejeuemireko are. Kūjāmeramū nanē pēē pejekowe'em pejemen are. Kunumūūnamū, kūjāmukuramū pejekowe'em pejeuee. Peko nipo pejeuee 'eramū pēē pejeuerekou tāmējē. A'ea te Janeruwarete 'ga afutat. Amumera mama'e tywera apoa nomotyweri aeretea. A'ere ajuee ae rekou aeretea we futat imotyweri. ¹⁹ Janeruwarete 'ga U'agesagea amut janee. A'eramū janepira Janeruwarete 'ga 'Agesage roga. A'eramū 'ga 'Agesagea akou jane pype. ²⁰ Ypeywar are amanūmū Jejui Kristu 'ga janetywera mepyau janee, jane mogyau 'ā wemiayuwamū. A'eramū ki jane jarejemogyau esage 'ga upe. Jarejemogy esage resag ire nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorywi jane ree.

7

Emireko ma'e 'gā, imen ma'e 'gā netee

¹ Ka'arana 'ā pekwasiat imua jee rai'i. "Esage te aeremirekoa? Aeremirekoe'ema te ra'u esage nū?" 'jau 'ā pēē imua ka'aran are ikwasiaa jee rai'i. A'eramū je 'jau pē nupe: Esagea futat aeremirekoa. Aeremirekoe'ema nanē futat esageay nū. ² A'ere 'ā ae amumeramū kūjā mū esage pāwē gatu ete etee. A'eramū ki pēē nan etee pejejekowere'emamū kūima'eramū pejemirekoramū tāmējē futat. Kūjānamū nanē pēē pejemena tāmējē futat nū. ³ Pejemen pejejee ekoramū "najeremiarūi je ene ree", 'jawe'em pejemena upe. Kūima'eramū nanē pēē kūjā pejejee ekoramū pēē nanē "najeremiarūi je ene ree", 'jawe'em pejemireko upe. ⁴ Pejuereko ki pejeuemifutar imū etee futat. Peje'er are kasi pejejaupe ne. Kūima'eramū, kūjānamū 'jau. ⁵ A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau etee pejekowe'em pejeuee ra'ne. "Jarejuwarete 'ga upe jareje'ega monou jane niko'i jarejuee", 'jau ki pēē pejejaupe. 'Ga upe pejeporogytau etee futat pejekowe'em pejeuee ra'ne. 'Ga upe pejeje'ega monopow ire tāmējē peko pejeuee nū. Kasi a'e pe pejomogoukat kūjā mū ree ne. A'eramū futat nipo kūjā nanē weateeramū kūima'e 'ga amū ree nū. A'eramū nipo pēē mama'eukwaawa 'wyriara remifutar imū iapoukaa pejejaupe.

⁶ "Pēnemireko awi", na'ei je pē nupe. Pejemirekoweramū ki pejeuereko etee futat. ⁷ Je 'ā najeremirekoi tekou. Je 'jawe pē nekoa amunipo 'ā esage futat jee numiamū. A'ere 'ā ae naju'jaju'jawe tee rūi te. Janeruwarete 'ga jane mū opoat mama'e tywera apoe'em are. A'eramū 'ā jane amumeramū jarejemirekoe'emamū futat. A'ere 'ā amumera 'gā nupe ayeteramū 'gā nemirekoe'ema. Nauagi 'gā kūjāe'eme oko upe. A'eramū ki pēē nanuaramū

pejefemirekoramū tāmējē futat. Kasi a'e pe mama'e tywera peapo ne. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nemireko futaa.

⁸ Ojeteē ijemogywet ma'eramū te ajee je 'i pē nupe: “Pēnemireko kasi ajee aipo 'jaramū pejefemogyau ne. Je 'jawe pejefemogy”, 'jau je pē nupe. ⁹ A'ere ki pejefeteē pejefemogy upe pejejuage'emamū pēnemireko tāmējē futat. Kūjā mū rerowy'ar ekoete are areea'ara nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Kūjāmeramū nanē nū kūima'e mū rerowy'ar ekoete are etee pēnea'ara nanē nia'wryi Janeruwarete 'ga upe.

¹⁰ 'Awamū je 'i emireko ma'eramū pē nupe, omenat ma'eramū pē nupe nanē nū. Nateje'ega etee rūi je imome'ui pē nupe. Jarejararete 'ga 'eawer imū etee futat je imome'ui pē nupe. Pejefemena kasi peetyg ine. ¹¹ Pejefemena retyg ire ki pejewyru'jap pejejaupe nū. A'eramū ki pejewyr esage etee futat pejejaupe. Pejejaupe pejefewyru'jape'ema pēē pejefeteē futat pejefekou. A'eramū pēē kūima'eramū emireko ma'eramū pejefemireko retyke'ema futat.

¹² Amumeramū pē nupe je teje'ētea te imonoi 'awamū. (NaJarejararete 'ga je'eg imū rūi je imonoi pē nupe 'awamū. Teje'ēteu te je imonoi pē nupe 'awamū). Kūima'eramū nipo pēē mū Jejui 'ga rerowiaaramū pejefekou. A'eramū nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo ēē niporetygiw-eri ene ree. A'eramū ki pereko ete futat pejefemirekoa retyke'ema futat.

¹³ Kūjāmeramū nanē nipo pēē mū Jejui 'ga rerowiaaramū nū. A'eramū nipo pēmena na'ga rerowiaara rūi. A'etea nipo 'gā niporetygiw-eri pē nee. A'eramū ki pereko etee futat 'gā netyke'ema. ¹⁴ Pēmena nipo nuerowiari agawewi Jejui 'ga. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi agawewi nipo 'gā. A'ere pē nee wejue te 'gā nekoī Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'jawewaramū. A'eramū nipo 'ga ojejukau esage 'gā nee, pē nee 'gā poretygiw-ere'emamū wejue. Kūima'eramū nanē nipo pēē mū pejefekou Jejui 'ga rerowiaa. A'ere nipo pēnemirekoa na'ga rerowiaara rūi. NaJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi pēnemirekoa. A'ere 'gā omen are te 'gā nekoī 'ga remiayuwa 'jawewaramū. Ojejukau esage wejue 'ga 'gā nee, pē nee 'gā poretygiw-ere'emamū wejue te. A'eramū pēē 'gā nerajefemogyau esage. Kasi a'e pe pēna'yra 'gā Janeruwarete 'ga remiayuwe'ema 'gā na'yra 'jawe ne. 'Ga rerowiat pāwēara 'jawe futat pēē 'ga upe. ¹⁵ Janeruwarete 'ga pēta'waa afutat ajaupe. A'eramū kūjāmeramū kasi ajee pēpotyp pejefemena 'ga pejewewi iporetygiw-eramū ne. Kūima'eramū nanē kasi ajee pejefemirekoa pēpotyp pejewewi iporetygiw-eramū ne. A'ere pejewewi 'ga rerowiare'ema 'gā poretygiw-ere'emamū pereko ete futat 'gā. ¹⁶ Maran gatu nipo pē nereko re pēmena 'ga Jejui 'ga rerowiare'ema. A'eramū pēē 'gā netyke'ema. Kūima'eramū nanē nipo pē nee pēnemireko 'gā Jejui 'ga rerowiaa. A'eramū ki pēē pejefemireko 'gā netyke'ema pejewewi 'gā poirowere'emamū.

Mama'ea ki peapo 'ga remifutar imū etee

¹⁷ Janeruwarete 'ga opājē amut janee, ojeupe jane mo-porowykyaukaawamū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. Pejefopit jewatee are pejemā'jāue'em futat. 'Gā 'ā 'gā te nū. Pēē 'ā pēē te nū. Judeu 'gā etee te ijewak ma'ea ajefemogy. Aipoa je amome'u pē nupe, Jejui 'ga rerowiaaramū pē nupe najuejue etee futat. ¹⁸ Amumeramū nipo pēē Jejui 'ga rerowiamū imojewagipyreramū pejefemogyau. A'ere kasi pejewewaga porera peyw ine. Amumeramū nipo pēē imojewagipyre'emamū futat. A'eramū kasi pēē nanē pēmojewagukat 'gā nupe ne. ¹⁹⁻²⁰ Naajewag are rūi Janeruwarete 'ga ae futari. A'eramū pēē pejejea'are'emamū aipo are. 'Ga je'ega jane enuwa te esage 'ga upe.

A'eramū pēē 'ga je'ega te enupa. ²¹ Jeju 'ga rerowiar enune 'ā pēē mū pejemē'egukat 'gā nupe ka'aranūū are rakue. A'eramū pēē pejemogyau 'gā nemifajamū. A'eramū ki pēē pejeporowykyau pejemogyau peje'wyrriara 'ga upe etee futat. A'ere peje'wyrriara ojewi pē nee iporomonoweramū, pejepe'a futat 'ga wi. ²² 'Gā nemifai 'gā 'ā mama'ea wapo o'wyrriara 'ga remifutar imū etee futat. Nuapoi 'gā mama'ea wemifutar imū etee futat. A'ere 'ā ojeupe te oporowyky ma'e 'gā mama'e apoi wemifutar imū etee futat. A'ere 'ā jane Jeju 'ga rerowiar ire jane jemogyi jareju'jaju'jawe etee futat mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. ²³ Sā'ā 'gā amū ka'aranūū monoa ajaupe, ajamuawamū wemifajamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane muri ojeupe wa'yra 'ga janetywera mepy re. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga rerowiare'ema 'gā nemifutar imū kasi mama'ea siapo ne. 'Ga remifutar imū etee futar iki mama'ea siapo. ²⁴ Pēē 'ā Jeju 'ga rerowiaaramū je 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: Ako etee futat ae Jeju 'ga rerowiaaramū. Nojemojewagi futari ae 'ga rerowiaaramū. Naijewak ma'eramū etee rūi futat ae reko 'ga remiayuwamū. 'Gā nemifajamū nipo pēē Jeju 'ga rerowiaa. A'eramū pēē a'efer ipe etee futat pejemogyau pejeporowykyau peje'wyrriara 'gā nupe. Pejeka'jame'ema futat pejemuarera 'gā nui. Pēē mū nipo pejeporowykyau pejemogyau pejeupe etee futat 'ga rerowiar enune. A'eramū nipo pēē a'efer ipe etee futat pejemogyau pejeporowykyau pejeupe pejemē'ege'ema 'gā amū upe. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. 'Ga 'ā pē poaa mama'e apo are.

Ojeteewara 'gā, imen manū ma'e 'gā netee

²⁵ Je upe ka'arana kwasiaa imua ako pēē pejeporonupa ojeteewara 'gā nee jee rai'i. A'ere Janejararete 'ga namū'ei 'gā nee rakue. Aipo je'ea nipo jaruete futat 'ga upe. Ojeupe ia'wyre'em ire amunipo 'ā 'ga je mu'akwaawi ee. "Ene'me kasi 'gā nupe ne", 'jau amunipo 'ā 'ga jee. A'eramū je tejea'aw imū etee futat ikwasiaa ka'aran are pē nupe. Janeruwarete 'ga futat te 'ā ajemuaēm je ree. A'eramū 'ga je mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. A'eramū ki pēē jeje'eg are pejemogypyka futat. ²⁶⁻²⁷ Anure nipo Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaaramū jane rereko tyweretei. Ma'eramū 'ā ojeteewaramū nepēnemirekoi futari pejemogyau. Emireko ma'eramū pēē pejemireko retyke'ema futat. ²⁸ A'ere namama'e tywera apoa rūi poromū, pēnemirekoa. Kūjāmukuramū nanē pēē namama'e tywera apoa rūi pejemena nū. A'ere 'ā emireko ma'eramū kamajepei tee rūi futat 'gā nemiapoa mama'ea. Ojemi'uekaa, oporowykyau ka'aranūū are wemireko raity muawamū. Emireko ma'e 'gā 'ā ajemuaēma kwaiwete mama'e are ajemogyau. A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: "Ojeteewaramū kasi pēnemireko futat pejemogyau ne", 'jau je pē nupe. Mama'e are pēnea'are'ema je afutat. Kūjā nanē 'ā mama'e apou omena 'ga upe nū. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jeju 'ga mome'ua 'gā nupe. Nipoetai rēwējēmī 'gā ee. Ojeteewaramū te ajee 'ā aea majepei ete rēwējēmī aeporowyky. A'eramū Jeju 'ga mome'ua waye'emamū ae upe. 'Ga mome'u are etee futat 'gā wea'aramū.

²⁹ Kamēsīete nipo Jeju 'ga ruri 'awa wyy mateepapa. A'eramū ki pēē emireko ma'eramū pejemogyau Jeju 'ga remifutar imū etee mama'e apou ojeteewara 'jawe. ³⁰ Ojoo'o ma'eramū pēē pejejea'are'emamū peje'arasig are etee. Kamēsīete nipo Jeju 'ga ruri. A'eramū ki pēē pejejea mýina 'ga ree etee futat. Iku'i ma'eramū ki pejemogyau iku'ipap ma'e 'jawe. Au'je ki iku'i ma'eramū pēē pejeku'i are etee pejejea mýi re. Jeju 'ga ree etee

ki pejejea m̄ina pejejemogyau. Mama'e muareramū pēē pejejemogyau mama'e jare'ema 'jawe. Pejejea m̄ine'ema pejekaraemā are. 'Ga ree etee ki pejejea m̄ina pejejemogyau. ³¹ Mama'e are ojejuka ma'eramū pejejemogyau mama'e are ijejukae'ema 'jawe etee futat. Kamēšīete futat nipo janekaraemā teepawamū jane wi. A'eramū ki pēē pejejea m̄ine'ema ee.

³² A'eramū je aipo are poromū 'jau pē nupe: Mama'e are tee pēneaa je nafutari. Sā'ā ojeteevara 'gā jejukaa Jarejararete 'ga upe oporowyky are etee futat. Mama'ea 'gā amū iapou Jarejararete 'ga muorypawamū etee futat. ³³ A'ere 'ā emireko ma'e 'gā jejukai wemireko are ra'ne. A'ere 'ā Jarejararete 'ga remifutar are ojejukau wemireko futar ire. ³⁴ Wemirekoa mata'wa are wea'aramū, Ku'jywa 'ga maku'i are nanē 'ga wea'aramū nū. A'eramū emireko ma'e 'ga rea'ara ojo'ojo'ok ma'e 'jawe 'ga upe. A'eramū nanuara 'gā nupe wayramū rēwējēmī Jarejararete 'ga remifutara apoa.

Kūjānamū nanē nū. Ojeteevara 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe. Kūjāmuku 'gā, imen manū ma'e 'gā. Mīmera 'gā mama'e apou Jarejararete 'ga upe etee futat. Wea'aramū Jarejararete 'ga remifutar are etee futat. A'ere imen ma'e 'gā nanarūi. Omen are wemiarū are etee 'gā jejukai. Omena 'ga maku'iawa etee 'gā mama'e wapo.

³⁵ Aipoa je amome'u pē nupe pē mu'jawanū. "Pēnemireko kasi pejejemogyau ne", na'ei je pē nupe. Amueapyo te je pēē emireko ma'e 'gā nemiapo are. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apo are te jeporopoariw-eramū pē nee. Jarejararete 'ga upe pēporowykya te je afutat. Au'jeteramū pēē Jarejararete 'ga muorywa nanē je afutat nū.

³⁶ Pēē mū nipo nepēnemirekoi we. A'eramū nipo 'ga kūjāmuku'i ēē mū mogou katu rakue. 'Awamū nipo 'ga 'jau ēē upe: "Tejete tōko 'jau, kwe pe je oi Jējui 'ga mome'wau tekou", 'jau nipo 'ga ēē upe. A'ere nipo 'ga rea'aramū ēē ree nū. "Naani. Arekokatu tāmējē futat je ēē 'jau", 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. "Kasi a'e pe ēē rekoi ojetee ne kwy", 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. "Jeremiarū wejue ēē ree. A'eramū je ēē rerekou katu", 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramū ki 'gā tajuerekokatu tāmējē futat. Namama'e tywera apoa rūi futat poromū. ³⁷ Maranamū nipo 'ga ojetee wekowera futaa. A'eramū nipo 'ga ipyryrūmyrera ēē rerekou katue'em 'ea nanē esage nū. "Naapoi nipo je mama'e tywera re'ā. Nokoi nipo je kūjā mū ree re'ā", 'jau nipo 'ga ojeupe. Aipo 'jara 'ga nokoi futari kūjā mū ree 'ea nanē wesageramū futat aipo 'ga upe. ³⁸ A'eramū je 'jau pē nupe: Emireko ma'eramū esageramū futat pē nupe. A'ere emirekoe'ema 'ga nupe te nipo esageramū emireko ma'e 'ga apyraapa.

³⁹ Imen ma'ea kūjā omena manū'emamū omena mojoy'rawe'em futat. Omena 'ga etee futat ēē erekou. Omena manū re tāmējē te ēē omena mojoy'ruī nū. A'eramū miamū Jarejararete 'ga rerowiaara 'ga etee erekou. ⁴⁰ A'ere nipo omenaru'jaw are ifuewere'ema ēē ku'iramū omenaru'jap ma'efera 'gā apyraapa, 'jau ete je. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramū je "Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū nā'ā je 'i re'ā", 'jau tejeupe.

8

Maira'me a'agawa upe eroopyret

¹ Awamū je pē mu'ei maira'me a'agawa upe eroopyrera temi'u are. "Esage te ore maira'me a'agawa upe imonopyrera temi'u 'ua? Naani te ra'u nū?" 'jau ako pēē ka'arana mua jee rai'i. A'eramū je pē mu'jau ee. "Mama'ea jane

sikwaapap katu katu”, sa'e 'ā jane jarejaupe jepi. A'jea futat aipoa. A'ere 'ā pejerowiaraiw ekoete pejemikwaaw are ra'e jepi. A'ere jane jarejuee jarejuka esage re Jeju 'ga rerowiar wyyapiukari jarejaupe. ² “Je'akwaap je” 'jara 'gā ni'akwaawi we futat. ³ Jarejuwarete 'ga ree jarepromutar ire jane jemogyi 'ga jekoty'aawamū. 'Ga 'ā jane kwaap.

⁴ 'Awamū je pē mu'e'i maira'me a'agawa upe eroopyrer are. Maira'me a'agap ekoete rērowiaara 'gā 'ā wyro'o m'yina owase. A'ere 'gā 'ā jupe eroopyrera me'ega ka'aranūū are. Naekoa'uweri maira'me a'agawa. Janeruwarete 'ga te 'ā eko ma'ea. Majepei tee futat Janeruwaretea. Aipoa jane 'ā sikwaap. ⁵ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā maira'me a'agaw are etee 'gā norywamū. Kwaiwete agawewi futat maira'me a'agawa. A'etea nitywi futari maireteetea mū kwe pe. ⁶ “Janeruwarete 'ga etee futat Maireteetea ako” 'ea 'ā jane sikwaap. 'Ga te 'ā mama'ea wapo rakue. Ojeupe etee futat 'ga jane apoi rakue. Majepei tee futat Janejararete 'ga. Jejui Kristu 'ga te 'ā Janejararetea. Janeruwarete 'ga 'ā mama'e apoukaa 'ga upe rakue. 'Ga futat 'ā jane mogyaukaa 'ga upe rakue.

⁷ Aipo 'ā jane sikwaap. A'ere 'ā amumera 'gā naeapyoi we ee. Maira'me a'agawa muoryparera 'gā tāmējē 'ā rakue. A'eramū 'gā maira'me a'agawa rowase imonopyrera 'wau wea'aramū etee futat ee. Aipo 'gā naeapyoi katu we futat Jarejuwarete 'ga ree. A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: “Ajemotywet sipo je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau etee nipo 'gā ojeupe maira'me a'agawa upe imonopyrera 'u re. ⁸ Naani. Natemi'u are rūi Janeruwarete 'ga 'i janee: “Esage 'ga jee”, 'jau. Najaneremi'ua rūi jane muesage Janeruwarete 'ga upe. Janeremi'ua aju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Wyro'o jane i'ua esageramū 'ga upe. Wyro'o jane i'ue'ema nanē esageramū 'ga upe nū. Maira'me a'agaw awi pēneatee'ema te nia'wyri 'ga upe.

⁹ Pēē mū te nipo ajee pēneatee ete jui rakue. A'eramū nipo pēē maira'me a'agawa upe imonopyrera 'ua wesageramū futat pē nupe. A'ere nipo Jejui 'ga rerowiar yau 'gā nupe i'ua nia'wyri futari. Naeateei we 'gā jui. A'eramū pēē pejejea'aramū 'gā nee. Mīmēra mama'ea 'wawe'em 'ga rerowiar yau 'gā nowase. Kasi a'e pe pemuea'arukat etee 'gā maira'me a'agaw are ne. ¹⁰ Kasi a'e pe 'gā pē nesag ire 'i ojeupe ne: “Aipo 'ga Janeruwarete 'ga kwaapararetea. 'Ga 'ā maira'me a'agawa roga pype mama'e a'u. A'eramū je a'eramū tejemu'jau 'ga ree”, 'jau nipo 'ga ojeupe etee futat. A'eramū futat pēē 'gā muea'arukaa maira'me a'agaw are etee ne nū. “Kuu. Maira'me a'agawa upe imonopyrera te je a'u nū'ū. 'Awamū pa ajee je manū ra'e”, pē mu'eukat 'gā ne. A'eramū futat wea'aramū etee maira'me a'agaw are ne nū. A'eramū futat 'gā Jejui 'ga ree ojemogypygy are jēmī weateeramū ne. ¹¹ Aipoa te 'gā omotywet Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga 'ā amanū agawewi 'gā tywera mepyau rakue. A'etea 'gā 'ā opoia 'ga ree ojemogypygy awi. Pē nesag ire 'gā mama'e apou pē 'jawe. A'eramū aipo 'gā nemiapofera 'gā motywea Janeruwarete 'ga upe. ¹² A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga upe 'ga motywerukar ire pēē nanē pejejekwau 'ga upe nū. Kristu 'ga upe aipo apoaramū nanē mama'e tywera peapo nū. A'eramū pēē pejejea'gwau nanuara apo awi. ¹³ Je nafutari tejewirera 'jawewara 'gā jekwa mama'e tywera apo upe. A'eramū je tejewirera 'jawewara 'gā nupe wyro'o 'ua ia'wyre'emamū je nanē i'wau'jape'ema nū. A'eramū je mama'e tywera apoukare'ema 'gā nupe.

9

Kristu 'ga remimonofera 'gā

¹ Jarejuwarete 'ga upe je mama'e apoi. Jeju Kristu 'ga je mueapyoukat mama'e are. A'eramū je mama'e esage apou 'ga temu'eawer imū etee futat. Ymā te Jeju 'ga jesaukari jee ikue, Janejararete 'ga ojesaukaa jee ikue. 'Ga futat ako je monoukat kwe pe omome'wawamū ikue. Pejejeupe je 'ga mome'uramū ako pēē nanē 'ga rerowiaa ai'i nū. ² Tekotee 'gā nipo naje rowiari ajemogyau. "Najeju 'ga remimonofera rūi Paulo 'ga", 'jau etee nipo 'gā jee. Aipo 'gā 'e agawewi 'ā peenup. A'etea 'ā je rowiat pejepe pejejemogyau. Pejejeupe je Jeju 'ga mome'u re ako pēē 'ga rerowiaa ai'i. A'eramū ako pēē "Paulo 'ga 'ā a'jea futat Jeju 'ga remimonofera mū ako" 'e rerowiaa ai'i.

³ Teago'oramū je tejemome'wau etee futat 'gā nupe. "Je 'ā Jeju Kristu 'ga remimonoferamū futat", 'jau etee je 'ā 'gā nupe tekou. ⁴ "Ojeupe Jeju 'ga mome'uramū 'gā 'ā mama'e monou 'gā nupe, 'gā nemi'uramū rai'i. Aipoa 'ā wesageramū pē nupe rai'i. Ma'eramū sipo ajee je upe 'gā mama'e mura nia'wyrī pē nupe?" 'jau je teago'oara 'gā nupe. ⁵ Amumera 'gā 'ā Jeju 'ga remimonofera 'gā wemireko 'gā nerawau ojeupi. Jeju 'ga rewirera 'gā, Pedro 'ga. Mīmera 'gā 'ā wemireko 'gā nerawau ojeupi, kwe pe Jeju 'ga mome'wau rai'i. 'Gā 'jawe je nanē Jeju 'ga rerowiaara kūjā mū rerekoarūi tejemirekoramū numiamū. A'ere je najeremirekoweri te tekou. A'eramū je tetee futat tekou. ⁶ "Amumera 'gā 'ā oporowykawe'em ojeupe mama'e muawamū rai'i. Ma'eramū sipo ajee ore porowyki Panape 'ga retee mama'ea orojeupe imuaw are?" 'jau nanē je 'gā nupe nū. ⁷ Awyja sipo oporowyky ekoete wepye'eme? Jefaruu 'gā miamū 'gā omepy 'gā porowyky are. Ko tymara 'gā nanē oko pypiara a'u futat nū, oko tymawera repyramū. Karupa'mī are omaenun ma'e 'gā karupa'mī kamy rykua ee ojejuka repyramū. A'eramū amunipo 'ā je nan tee futat tekou. A'eramū amunipo 'ā pēē mama'e mua jee 'ga mome'u repy 'jawe.

⁸ Najetee rūi aipo 'jau. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe ee rakue. ⁹ "Pesīmat kasi pejejemawa juowuunan are ipyruk ekoramū ne iape'ogamū ne. Tene a'yja mū 'ui akou. Pē nupe futat 'ā iporowyki. A'eramū pēē a'yja mū 'waukaa etee jupe", 'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. Pēneymaw are etee futat sipo 'ga poromū ikwasiarukaa rakue? ¹⁰ Naani. Jane ree nanē futat 'ga aipo kwasiarukari rakue. Ko tymara 'gā 'ā 'jau ojeupe: "Anurenure'i nipo je teko pypiara 'ui", 'jau 'gā 'ā ojeupe. Okaapit ma'e 'gā nanē aipo 'jau nū. ¹¹ A'eramū je ko tymara 'jawe Jeju 'ga mome'wau pē nupe. A'eramū amunipo 'ā wesageramū futat mama'ea je upe pēē imura. ¹² Amumera 'gā nupe 'ā pēē mama'e monou 'gā pejemu'eramū rai'i. Je ra'ne ako Jeju 'ga amome'u pē nupe ikue. Ma'eramū sipo ajee je upe tee katu ete mama'ea pēē imura nia'wyrī 'gā nupe? "Mama'ea pemut amū jee", a'e futat amunipo je 'ā pē nupe. A'ere je 'ā aipo na'ea'uweri pē nupe. Je tee futat 'ā teporowykyau tekou tejeupe mama'e muawamū. Nafutari je 'gā teago'oa. Nafutari je 'gā amū 'ea tejeupe: "Omepy are tee 'ga Jeju 'ga mome'ui oree" 'gā 'ea je nafutari. A'eramū je teporowykyau tejeupe mama'e muawamū. ¹³ Sā'ā Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe oporowyky ma'e 'gā. Jarejuwarete 'ga upe tekotee 'gā nemirerurera wyra rapyawe'ēwe 'gā ape nuga ojeupe, ojemi'waawamū. Aipoa 'ā pēē ikwaapa. ¹⁴ Nan tee futat Janejararete 'ga 'i rakue: "Pemepy ki jeje'ega mome'wara' gā. A'eramū ki pēē 'gā mama'e mua 'gā nupe", 'jau 'ga 'ā rakue.

¹⁵ A'ere je 'ā "mama'ea pemut amū jee, pejemu'e repyramū", na'ei pē nupe ai'i. 'Awamū nanē je na'ei aipo 'jau pē nupe nū. Ty'ara agawewi nipo je erekou. A'etea nipo je naenūi futari mama'ea pē nupe. 'Gā je mepy'e'ema

je muekōēāina futat. ¹⁶ Najerowiaraiw ekoetei je Jejui 'ga mome'u are. 'Ga te ako je mono omome'wawamū ikue. A'eramū je 'ga mome'wau tejeupe 'ga 'eawer imū etee futat. Jeporiay'i amunipo 'ā je, 'ga je'ega renuwe'em ire. ¹⁷ Tejemifutar imū etee 'gā nupe 'ga mome'u re amunipo 'ā je mama'e renū tekou 'gā nupe temepyawamū rai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga te je monoi wā'yra 'ga mome'waramū kwe pewaramū pē nupe ikue. A'eramū je Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ikue. ¹⁸ Pē nupe Jejui 'ga mome'wau ako je mama'e renūine'ema pē nupe ai'i. "Mama'ea pemut amū jee" 'jawe'em ako je pē nupe ai'i. A'e are te jerekōēājamū te 'yina. Jerekōēāja jeporowyky repy 'jawe jee.

¹⁹ Na'gā amū nupe oporowyky ma'ea rūi je. Je tee futat aporowyky tejeupe. A'ere je tee futat je jemogoi Jejui 'ga upe oporowyky ma'eramū ikue. Jejui Kristu 'ga je imome'wau 'gā nupe kwaiwete, 'gā nupe 'ga rerowiar wwyapiukaawamū. A'eramū je 'gā nupe oporowyky ma'e 'jawewara.

²⁰ Ymā te 'ā Moisesi 'ga judeuramū oreyppy 'gā mu'jau 'gā jemogy are rakue. A'eramū 'gā mama'e apou 'ga je'eg imū etee futat rakue. A'eramū je judeu 'gā pype tekou je mama'e apou 'gā 'jawe etee futat ai'i. Jejui 'ga rerowiarāmū je tepoia Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apo awi numiamū. NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi Kristu 'ga jane katu'ogi. A'eramū je tepoia Moisesi 'ga je'eger are tejemogyppyg awi. A'etea je judeu 'gā nupe Jejui 'ga mome'uramū je mama'e apou Moisesi 'ga je'eger imū 'gā 'jawe etee futat. Kasi a'e pe 'gā niporenuwiweri jeje'eg are. A'eramū nipo 'gā Moisesi 'ga je'eger imū etee mama'ea je iaporamū oporenuwiweramū jeje'eg are. A'eramū nipo 'gā Jejui 'ga rerowiaa ojeupe je 'ga mome'uramū re'ā, 'jau je tejeupe. ²¹ Judeue'ema 'gā pype tekou nanē je mama'e apou 'gā 'jawe etee futat. A'eramū nipo 'gā oje'jawe je rekoramū nipo 'ā 'gā porenuwiweramū jeje'eg are re'ā. A'eramū nipo 'gā nanē Jejui 'ga rerowiaa je 'jawe re'ā, 'jau nanē je tekou ikue. Judeuramū ore upe Moisesi 'ga remikwasiarer imū tekowe'em futat. A'ere je Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat je reko esagei. Kristu 'ga je'eg imū nanē je reko esagei nū. A'eramū je 'gā nerowiarukaa 'gā nupe tekou. ²²⁻²³ 'Gā amū te aje Jejui 'ga rerowiaa ināinānī'i etee ikue. A'eramū je 'gā pype tekou mama'e apoi 'gā 'jawe etee futat ikue. 'Gā poaawamū Kristu 'ga rerowiar wwyapiukaawamū je tekou iapoi 'gā 'jawe etee futat ikue. Kristu 'ga 'gā erowiarāmū je teku'iramū tekou 'gā nee ikue. Mama'e tesirūmera je aapo Kristu 'ga rerowiarukaawamū 'gā nupe.

²⁴ Sā'ā ujan ma'e 'gā. "Siesak jarejāna 'jau", 'jau 'gā 'ā ajaupe. A'eramū 'ā 'gā ujana pāwē pāwē esaka. Kwaiwete ujan ma'e 'gā ujana. A'ere 'ā majepeja 'ga etee iwaēmi opytu'wawa upe ajunenunewe. A'eramū 'gā 'ā ajunenunewe owaēm ma'e 'ga upe etee akagyrunanū'i monou 'ga akagyrunamū 'ga upe. Opia ma'e 'gā nowaēmi ajunenunewe. Mama'e poyja rerekwara 'gā nanē nowaēmi ajunenunewe nū. Nan jane Kristu 'ga rerowiarāmū. 'Ga pyri jareoweramū jane poiri te mama'e tywera apo awi. ²⁵ Ajaupi ujan enune ujan ma'e 'gā ojetee ra'ne te 'gā ujana. A'eramū 'gā ujana pokwaapa. A'eramū 'gā ujana pokwaaw ire okyjawe'em futat akagyrunanū'i pyyge'em awi. Ojemogyppyk 'ga ujan are. Esage futat 'ga jānawa akagyrunanū'ia numiamū. Majepēi 'ara rupi etee futat esageramū. Ka'a apopyrera ete poromū akagyrunanū'ia. A'eramū ai'iwe opyijagamū etee futat. Nan tee futat jane Jejui 'ga rerowiarāmū mama'e apoi 'ga 'eawer imū etee futat. A'ere jane naipyijag etee ma'e are rūi iapoi. 'Ga pyri jarewawamū te jane iapoi. ²⁶ Ma'eramū je 'ā mama'e apoi 'ga 'eawer imū etee futat.

Peesak 'ā afuakara resaukaara 'gā ajaupe nanē nū. Ajuowajaa 'gā 'ā afuakara resaukaawamū. A'eramū 'ā ajuetykara 'ga afuakara resaukaa. Najoman ekoete rūi nanē 'gā ajuetykawamū nū. Ojoman esage te 'gā. Nan tee je noko ekoetei. Jejui 'ga 'eawer imū etee futat je rekoi. ²⁷ Tejemu'akwaapa mama'e tywera apoe'em awi. Naapoi futari te je mama'e tywera. 'Ga remifutar imū etee futat te je mama'e apoi. "Werowiaramū Jejui 'ga pētywera moia pē nui, pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat", pē nupe 'e reewi je mama'e tywera apou teko re amunipo 'ā Janejararete 'ga naje monoi futari ojeypyri.

10

Pemuoryp kasi maira/mea ne

¹⁻² Pēnea'ar iki judeuramū oreypy 'gā nee. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'gā nenū'ēukari Egitu ywy awi Moisesi 'ga upe rakue. Pe awi 'gā oramū 'ā Janeruwarete 'ga ywasiga monou imogou 'gā 'arimū rakue. 'Gā au'jawamū 'ga ywasiga mogou 'gā 'arimū rakue. 'Yē'ē upe 'gā waēmamū 'ā Janeruwarete 'ga 'y mowoka 'gā nupe rakue. A'ere 'ā 'ga ywytu mua 'y mowokawera rupi ywy mukaga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'ā awaupap oyaapa rakue, opy muakŷme'ema futat rakue. Nan 'ā 'gā jemo'wyriarukari Moisesi 'ga upe rakue. ³ Najuejue etee futat 'gā ojeupe Jarejuwarete 'ga remimurera 'wau rakue, mana 'jawa 'wau rakue. Ywag awi 'ga mana 'jawa mua 'gā nemi'uramū rakue. A'ea 'gā i'wau rakue. ⁴ Ojeupe 'ga remimurera 'ya nanē 'gā itykua rakue nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i Moisesi 'ga upe rakue: "Itaaua enupā ywya pyu", 'jau 'ga 'ā Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'y murukaa ita awi 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ā oy'wau rakue. Aipoa ita 'jawe futat Kristu 'ga. Sā'ā 'gā ita awi imuripyra 'y rykura rakue. A'eramū 'gā 'ā amanūme'em o'yuweja upe rakue. Nan tee futat Kristu 'ga rekoi 'gā pype 'gā nee ojejuka esage ma'eramū. Nuesagi agawewi 'gā 'ga. A'ere 'ga futat 'gā nerekwaramū rakue. ⁵ A'ere oreypy 'gā najemogyi Jarejuwarete 'ga remifutar imū rakue. Nomuorywi 'gā 'ga rakue. Amume'ri 'gā etee 'ga muorypa rakue. A'eramū 'ga amara'neramū omuorypare'ema 'gā nee. A'eramū 'ga 'gā momawukaa 'gā ataaw ipe rakue, jū pyterimū amunawe'ema pyterimū 'gā o'gā nekoramū rakue.

⁶ Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa oreypy 'gā nee 'gā neko esage'emawer are rakue ee jane mueapyoukaawamū rakue. A'eramū jane jarejea mŷine'ema mama'e tywer are 'gā 'jawe. ⁷ 'Gā amū 'ā maira'me a'agawa muorypa rakue. Kwataua'yra a'agawa 'gā 'ā iapou omairamū rakue. A'e are nanē 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa rakue nū. "Maira'me a'agawa upe wemimonofera kumi 'u re 'gā wagairan pāwēnamū etee kūjā are kūima'e are 'jau. Maira'me a'agawa muoryw ire taetu nipo 'gā otewereteramū, mama'e tywera apou ajuee", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gā nee rakue. ⁸ Anure nānēwējēmī rakue nū, 'gā wagairan pāwēnamū etee kūjā are kūima'e are 'jau rakue nū. A'eramū 'ga mama'e tywera apoarera 'gā Janeruwarete 'ga imomawukaa kwaiwete. Majepei 'ara rupi etee futat 'ga 'gā apisau kwaiwete. Wīti tres miu 'gā 'ga iapisau 'gā tywer are rakue. A'eramū ki jane jareagairane'emamū 'gā 'jawerimū. ⁹ Anure 'ā 'gā amū 'jau ojeupe etee futat: "A'jea sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweretei mama'e tywera je iapoawer are 'wei", 'jau 'ā 'gā ojeupe etee futat rakue. A'eramū 'ā 'gā mama'e tywera apou 'ga resakawamū rakue. Nuenuwi aipo 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga moja monou 'gā nupe. A'eramū moja 'gā u'wau 'gā apisau rakue. A'eramū ki jane iapowe'em 'gā 'jawerimū. ¹⁰ A'ere

'gā amū Jarejuwarete 'ga ago'wau rakue nū. A'eramū Janeruwarete 'ga ojepyriwara mū monou 'gā apisau rakue.

¹¹ Aipo are nanē Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'ga amū upe ee rakue, ee jane mueapyoawamū rakue. A'ere kasi jane mama'ea siapo 'gā 'jawerimū ne. Niporomukui futari nipo Jeju 'ga ruawa. A'eramū ki jane mama'e esage etee futat iapou 'ga muorypawamū.

¹² Iporiay'i "Jereapyo je mama'e are. A'eramū je mama'e tywera apowe'em jepi" 'jara 'gā. Anure nipo aipo 'jara 'gā mama'e tywera apoi. ¹³ "Mama'e tywera apoa nipo je etee futat areko re'ā", pe'je nipo. Naani. Najuejue etee futat mama'e tywera apo reko'i jane ree. A'ere Janeruwarete 'ga mama'e apoi u'eawer imū etee futat. Nuapoukari futari 'ga mama'eaya kwaikwaja janee. Janefuakara 'jawe etee futat 'ga mama'eay apoukari janee. A'eramū 'ga, ojeupe peje'egamū, pē manuakaa mama'e tywera apoukare'ema pē nupe. A'eramū te mama'e tywera nepeapoi.

¹⁴ Pemuoryp kasi maira'me a'agawa pejejemogyau ne. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je aipo 'jau pē nupe. ¹⁵ Pēē 'ā i'akwaap ma'eramū. Pejejeupe je'eawer are 'ā pēē pejejeapyoramū pejejemogyau. "Janeremik-waawa resage 'jawe etee futat te Paulo 'ga 'eawer are? Naani te ra'u nū?" 'jau ki pēē pejejaupe je'eawer are pejejea'aramū pejejemogyau. ¹⁶ Pejejea'aramū nanē ki Jeju Kristu 'ga remiapofer are nū. Amanū enune 'ā Jeju Kristu 'ga y'way tykurukari wemiayuwa 'gā nupe rakue. "Koa y'waya jerya", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū jane 'awamū y'way rykua 'ga manūawer are jarejea'aawamū, 'ga muorypa ee. Mani'oko'o'ia 'ga imowowoka imonou wemiayuwa 'gā nupe rakue. "Koa mani'oko'o'ia jero'oa futat", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū jane 'awamū mani'oko'o'ia nanē jane i'wau 'ga manūawer are jarejea'aawamū nū. ¹⁷ Kwaiwete agawewi nipo jane 'ga rerowiaaramū. A'etea nipo jane majepe'i tee mani'oko'o'ia mo'jomo'jou'i i'wau. Kwaiwete agawewi jane Jeju Kristu 'ga rerowiaaramū. A'etea jane sajemogy majepe'i 'yweteewara 'jawe. Kristu 'ga 'ā majepe'i etee futat. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau majepe'i 'yweteewara 'jawe.

¹⁸ Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā Israeu juapyrera 'gā wyra rerawau mainana 'ga upe. A'eramū mainana 'ga wyra jukau imo'jau. A'ere 'ga wyro'o pe rapyau Jarejuwarete 'ga upe. A'ere wyra reruarera 'ga wyro'o remyrer ape 'wau. "A'e pyu ore Jarejuwarete 'ga muorywi", 'jau 'gā. ¹⁹ A'ere amumera 'gā 'ga rerowiare'ema 'gā wyra mū rerooi imonou maira'me a'agawa upe. "Temaira upe je imono'i", 'jau 'gā ojeupe. A'jea sipo 'gā maira'me a'agawa mairaretea? ²⁰ Naani. Mama'eukwaawa upe te 'gā imono'i. Mama'eukwaawa te 'gā amuoryp. Najarejuwarete 'ga upe rūi 'gā imono'i. Najarejuwarete 'ga rūi 'gā amuoryp. A'eramū je 'jau pē nupe: "Mama'eukwaawa upe kasi mama'ea pemono ne", 'jau je pē nupe. ²¹ Jeju 'ga manū are pejejea'aramū nipo pēē y'way rykua. Aipoa y'way rykur ire kasi maira'me a'agawa upe imonopyrera y'waya petykur ine. Aipoa taetu nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Jeju 'ga manūawer are pejejea'aramū pēē mani'oko'o'i 'wau. Aipo 'u re kasi mama'eukwaawa upe imonopyrera kumia pe'u ne. Kasi a'e pe mama'eukwaaw are te pēnea'ar ine. Aipoa nanē nia'wyri Janeruwarete 'ga upe nū. Nepemuorywa'uweri Jeju 'ga mama'eukwaawa rewe. ²² Ma'ja te pefutat? Pejejee 'ga mara'nea te ra'u pefutat nū? 'Ga muoryw ire mama'eukwaawa muorypa 'ga mamara'neukaa pejejee 'ea te ra'u pefutat nū? A'jea sipo janefuakaramū Jarejuwarete 'ga fuakara apyraapa? Naani. Ifuakat 'ga janefuakara apyraapa. A'eramū ki pēē 'ga mamara'neukare'ema pejejee.

Jarejomote'aawa kasi siapo ne

²³ Gā amū nipo 'jau ajaupe: “Jarejemifutara etee futat jane siapo”, 'jau nipo 'gā ajaupe. A'jea futat aipo 'gā 'ea. A'ere amumera nia'wyri 'gā nupe. Mama'e mū najane mogypygyukari Jejui 'ga ree. ²⁴ A'eramū ki jane mama'e apou jarejopoaawamū. Najarejeupe etee rūi futat kasi mama'ea siapo ne.

²⁵ Miaro'o uweita pejewau miaro'o pe mua miaro'o me'egara 'gā nui. Pejeporonupe'ema ee. “Maira'me a'agawa upe imonopyrera te?” 'jawe'em pēē 'gā nupe. ²⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā amū nupe ee rakue. “Ywya 'ā Janejararete 'ga ma'ea. Ywy pypiara nanē 'ā 'ga ma'ea futat nū”, 'jau 'ga ikwasiarukaa 'gā amū nupe rakue. A'eramū ki jane mama'e 'wau jarepy'a'wyre'emamū ee.

²⁷ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā amū nipo 'jau pē nupe: “Pejot pejemimi'waa ore pyri”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū pejewau etee futat pejemimi'waa. “Maranuara te kumia”, 'jawe'em futat pejeporonupe'ema ee. ²⁸ “Maira'me a'agawa upe imonopyrera 'gā wapo kumiramū ko”, pejejeupe 'gā amū 'eramū pēē i'wawe'em futat. Kasi a'e pe nepe'ukararūukari 'gā nupe ne. “Ekoay 'gā je mote'arukat Jarejuwarete 'ga upe”, e'i 'gā pē nupe ne. ²⁹ Pēē 'ā pēneapyo ee numiamū. A'ere nipo 'gā naeapoyi we ee. A'eramū pēē i'wawe'em 'gā neape.

Maranamū nipo pēē mū 'jau: “Ma'eramū sipo jane ni'ui mama'ea 'gā 'jawe?” 'jau nipo pēē. “Mama'e mū apowe'em nanē 'gā neape nū?” 'jau nipo pēē. ³⁰ “Jarejemi'war enune nanē 'ā jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee jepi. Ma'eramū sipo ajee 'gā je ago'oi wējēmī nū?” 'jau nipo pēē mū.

³¹ A'eramū je 'jau pē nupe: A'jea futat ki mama'ea siapo 'ga muorypaw imū etee futat. Mama'e 'wau miamū ki 'ga muorypaw imū etee si'u. ³² Jarejomote'aawa apowe'em futat jarejaupe. Judeu 'gā, judeue'ema 'gā, Jejui 'ga rerowiaara 'gā. Mīmera 'gā pēē imotywerukare'ema pejejee. ³³ Je 'jawerimū ki peko. Sā'ā je mama'e apoa 'gā muorypawamū etee futat. Nan ki mama'ea peapo. Naapoi je mama'ea tejemifutar imū etee. Naapoi je mama'ea temuorypawamū etee. 'Gā muorypawamū etee je 'ā mama'e apoi tekou. A'eramū nipo je Jejui 'ga rerowiarukaa 'gā nupe kwaiwete nanuar are.

11

¹ Kristu 'ga 'jawerimū je mama'e apoi. A'eramū ki pēē mama'e apou je 'jawerimū etee futat.

Jejui 'ga rerowiaara kūjā

² Jeku'i je pē nee. Pejejea'aramū pejememogyau je ree, pejejeupe je'eawer are. Je pejemu'eawer imū etee pēē mama'e apou. A'eramū je teku'iramū pē nee. ³ A'ere je 'awamū mama'e mū ree pē mu'ei nū. Kristu 'ga 'ūi 'wyriaramū kūima'eferamū jane upe. Kūima'e 'gā 'ūina 'wyriaramū wemireko 'gā nupe. Nan te Janeruwarete 'ga 'ūina 'wyriaramū Kristu 'ga upe. ⁴ Najudeua rūi 'ā pēē. A'eramū ki pēē pejemiapou etee futat pejememogyau. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou kasi kūima'eferamū pejeakaga peau'i taity pyu ne. 'Ga je'eg are pejejamu'jaw ipe nanē pēē pejeakaga au'jawe'em nū. Kūjāmera 'gā etee te ki ajee tajeakaga au'i. A'eramū kūima'efera 'gā wakaga au'jawe'em. Kūima'e 'ga wakaga au'i re amunipo 'ā 'gā amū 'i “kūjā 'jawe 'gā iapoi”. A'eramū 'ga ojenosōu jui.

⁵ A'ere ki kūjāmeramū pejeakaga au'i futat pejejeupe Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou. 'Ga je'eg are pejejamu'jaramū nanē ki pēē pejeakaga

au'jau futat nū. Pejejemipokwawer imū etee futat peko. Pejeakaga au'ie'eme nia'wyrī pē nupe. Kūima'e'efera 'gā etee te oje'eg Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em. Kasi a'e pe kūjāmeramū pejeakaga au'ie'em ire “kūima'e wā 'jawe ore”, pe'je ne. A'eramū pēē aipo pyu pejemena 'gā mojenosōu ne. Ijeapinīpyrera 'jawe ijeakaga au'ie'ema 'gā. ⁶ Pejeakag are pejeoporipariwerē'emamū pēē kūjāmeramū peje'awa pina. Pē'awa pina pē mojenosī re pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau futat. ⁷ Kūima'eferamū jane nipiari jareakaga. Janeruwarete 'ga 'jawewaramū jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'ūina 'wyrīaramū janee. Kūima'e 'gā ajemogyau 'wyrīaramū wemireko 'gā nupe. A'eramū 'gā nemireko 'gā 'gā je'ega renupa.

⁸ Nakūjāa rūi Janeruwarete 'ga remiapo ppyfera. Kūima'e 'ga ra'ne te 'ā 'ga wapo rakue. A'ere te 'ga 'ga arukaga mū mosogi 'ga wi kūjānamū iapopyramū rakue. ⁹ Nakūjā ēē upe rūi Janeruwarete 'ga kūima'e 'ga apoi rakue. Kūima'e 'ga upe te 'ga kūjā ēē apoi rakue. ¹⁰ A'eramū ki pēē kūjāmeramū pejeakaga au'jau taity pyu. Aipo pyu pēē pejemena pejemo'wyrīara resaukaa pejeakaga au'ia. Ywagipewara 'gā nee nanē pejeakaga pīaa nū.

¹¹ Jejuī 'ga rerowiaaramū jane jarejopoa pāwē. Nakūima'eramū etee rūi jane Jejuī 'ga rerowiaara. Nakūjāmera 'gā etee rūi nanē 'ga rerowiaare'emamū. Najuejue etee futat jane 'ga rerowiaara. A'eramū jane jarejopoa pāwē etee futat. ¹² Ymā te Janeruwarete 'ga kūima'e ppy 'ga arukag awī kūjā ppy ēē apoi rakue. A'ere 'ā ae 'awamū kūima'eramū ae 'ari kūrū awī. A'ere jane Jarejuwarete 'ga remiapofera juejue futat jane.

¹³ Maran te pekwaap? Esage te kūjāmera 'gā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe wakaga au'jawe'em? Naani te ra'u nū? ¹⁴ Jare'awukua jane 'ā kūima'eramū enosōu. ¹⁵ A'ere 'ā kūjāmeramū pēku'i te peje'awuku are. Pē'awukua ako pēakaga au'jawa 'jawe pē nupe. ¹⁶ Aipoa etee je'ea. Maranamū nipo 'gā amū je ago'wau aipo je'eawer are. A'ere ore Jejuī 'ga rerowiaara 'gā mu'ei aipo are nanē kwe pe ikue nū. A'eramū 'gā nanē ajemogyau ojeupe ore'eawer imū etee futat iapou. Ajepeja 'ga rerowiaara 'gā nanē aipo apou nū.

*Jejuī 'ga manūawer are janerea'ap
(Mateu 26.26-30; Maku 14.22-26; Luka 22.14-23)*

¹⁷ 'Awamū je pē mu'akwaawi mama'e mū ree. Najeku'i je pēnemīapo mū ree. Jarejuwarete 'ga muorypaw ipe pejejatykau a'e pēē nā'ga muorypawamū etee rūi pejejatykau 'ga ree. Pejejamueu a'e mama'e are Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. ¹⁸ “NaJarejuwarete 'ga muorypawamū etee rūi 'gā jatykai. Omojopye wējēmī 'gā mama'e tesirū pyu nū. A'eramū 'gā ajamueu morogyta tesirū are”, e'i 'gā amū 'ua pē mome'wau jee ai'i. “Maranamū nipo amumera je upe 'gā nemimome'ua a'jea futat”, 'jau je pēnera renupa te'yina ai'i. ¹⁹ Pejejamueaw ipe nipo i'akwaap ma'e 'gā pekwaap. “Na pa ae i'akwaap ma'eramū ra'e”, 'jau nipo pēē ijamue'ema 'gā nesaka. I'akwaap ma'e 'gā najamuei. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat 'gā mama'e apoi. ²⁰⁻²¹ “Sajatyka jarejemi'waa 'jau. Jarejemi'wapaw ire mani'oko'o'ia sī'u Jarejararete 'ga manūawer are jarejea'aawamū 'jau”, 'jau a'e pēē pejejaupe. A'ere a'e nepejuapesagi. Pejejatykaupawe'ewe a'e pēē mama'e 'waupap pejejai. A'eramū a'e 'gā amū 'ua, mama'e 'upaw ire etee. A'eramū a'e pēē mū emī'uu ma'eramū. Pēē mū a'e pejejeawrywamū miamū. Nepemā'ēi sipo “ty'ara upe nipo jane 'gā amū mogyi” 'e are? Ma'eramū sipo pejejea nepeetygi pejejee? ²² Ty'ara rerekou pejeje'wyr ipe ra'ne pejejemi'waa. Pēpoyi etee te sipo 'gā nenunewe mama'e 'upaw ire? Aipoa nia'wyrī. Ijemi'ware'ema 'gā pemojenosī aipo pyu. Emī'ue'ema

'gā taetu pereko tywerete aipo pyu. Aipo pēē iaporamū je “Esage aipoa”, na'ea'uweri pē nupe.

²³ Jarejararete 'ga etee futat je mu'e mama'e are, amanūawer are janerea'aawamū janejatykaaw are. “Jemanūawer are pejejea'aramū pejejatykau ki nan peapo”, 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je pē mu'jau tejeupe 'ga 'eawer are. Ia'wyre'ema 'gā po pe omono enune 'ā Jejuī 'ga mani'oko'o'i pyyka opo pe. ²⁴ A'ere 'ga 'Uwarete 'ga muorypa ee rakue. A'ere 'ga 'ā imo'jau imonou wemimu'efera 'gā nupe rakue. “Koromū jero'oa. Sā'ā mani'oko'o'i jemo'ia. Nan futat nipo jero'oa jemo'i pē katu'okawamū”, 'jau 'ga 'ā 'gā nupe rakue. “Je manū re ki pēē mani'oko'o'i 'wau je manūawer are pejejea'aawamū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. ²⁵ Ojemi'wapaw ire 'ga kaneeku pyyka y'way reko'woka ipype. A'ere 'ga imonou 'gā nupe. “Koromū jerya. A'ere'ere'i nipo 'gā amū je jukai jery reko'woka. Jemanū are nipo Jeruwarete 'ga je rerowiaaramū pē katu'ogi najuejue etee. 'Awamū karupa'mā nepe-jukau'jawi pejetywera mepyawamū. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg ymanera numiamū. A'ere 'awamū 'ga je'eg yaua te. Je rerowiaaramū etee te 'ga 'awamū pētywera moiri pē nui. Poromū futat Janeruwarete 'ga je'eg yaua 'awamū. Y'way rykua ki pēnea'at je ree”, 'jau Jejuī 'ga 'gā nupe rakue. ²⁶ A'eramū je 'awamū 'jau pē nupe: Mani'oko'o'i 'u are pejatykau pejejamuea'aa Jarejararete 'ga manūawer are. Y'waya nanē ki pēē itykua nū. 'Ga ruru'jawe'emaue pēē namutat iapou pejejemogyau. Aipo apoa “Kristu 'ga manūi janetywer are rakue” 'e resaukaa ajemogy tee ma'e 'gā nupe.

²⁷⁻²⁸ A'ere ki jane i'u enune janerea'at ra'ne jarejee. “Najetyweri te je?” 'jau ki jane jarejeupe. Jarejuwarete 'ga jaretywera moir ire te jane aipoa mani'oko'o'i 'ui. Kasi a'e pe jane jemotyweri 'ga upe ne. 'Ga manū kurapara 'jawewaramū nanē jane poromū nū. ²⁹ A'eramū ki jane i'u enune jarejekatu'oka ra'ne te i'wawamū. Jarejararete 'ga manū are jarejea'aawamū te jane aipo mani'oko'o'i 'ui. Ma'eramū 'ā aetywere'ema etee futat i'ui. Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga jane rereko tyweretei ee ne. ³⁰ A'ere a'e pēē nanarūi peapo rai'i. Pejetywera pype we futat a'e pēē i'wau rai'i. Ma'eramū a'e Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei ee rai'i. A'eramū a'e pēē mū pejekaruaramū rai'i. Pēpytuna 'gā a'e amū amanūmū rai'i. ³¹ A'eramū ki jane, i'u enune, jarejea'aramū jarejee: “Jeresage te je Ku'jywa 'ga upe?” 'jau ki jane jarejeupe. Jaretyweramū jane jareporogytau Jarejuwarete 'ga upe jarejee ra'ne. “Jetywera emoit je wi” 'jau ki jane 'ga upe ra'ne. A'ere te jane i'ui. Kasi a'e pe 'ga jane rereko tyweri ee ne. ³² Jejuī 'ga rerowiaaramū mi-amū Janeruwarete 'ga jane rereko tyweri'i janetywer awi jane mosamamū. A'eramū nipo jane jarejemu'jau 'ga je'ega renuw are. A'eramū 'ga jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga rerowiare'ema 'gā nupi.

³³ A'eramū ki pēē pejepytuna 'ga rapesaka ra'ne. 'Gā jatykapaw ire tāmējē pēē Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wau y'way rykua 'jau. ³⁴ Pejepy'arayparamū pēē pejejemī'waa pejeje'wyr ipe ra'ne. A'eramū pēē Jarejararete 'ga ree pejejea'aawa mani'oko'o'i 'wawamū etee futat pejejatykau pejejeue. A'eramū Janeruwarete 'ga pē nerekou tywere'em ee. Pē pyri tewau tāmējē tamueapyo pēē mama'e mū ree 'jau.

12

'Ga 'Agesagea mama'e apoukaa janee

¹ Je upe ka'arana mua ako pēē pejepononupa Jarejuwarete 'ga 'Agesage are rai'i. Jejuī 'ga jane erowiarāmū te Janeruwarete 'ga U'agesage muri janee. A'eramū jane mama'e apou 'ga pājē mū. A'eramū je pē mueapyou

ee. ² Jejuī 'ga rerowiare'emawe ako pēē maira'me a'agawa muorypa rakue numiamū. Noje'egi maira'me a'agawa. Nuenuwi pēje'ega. A'eramū 'ā pēē pejememoryteeu ee rakue. 'Awamū ajee 'ā Jejuī 'ga perowiat. 'Ga muorypa 'ā pēē 'awamū. ³ A'eramū je pē mueapyo mama'e are 'awamū. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane je'egaiwi Jejuī 'ga ree. Na'ga 'Agesage rerekwara rūi Jejuī 'ga ago'oara. 'Ga 'Agesage rerekwaramū etee te jane 'i: "Jejuī 'ga 'ā janejararetea", 'jau jane 'ga upe.

⁴⁻⁶ Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'agamū mama'e apoukaa janee. Na-
 jueapyo 'jawe ete rūi te aje 'ā 'ga ae mueapyo pāwēi mama'e are. Ae
 mueapyo tee te futat 'ga 'Agesagea 'ga remifutar are. Majepei tee futat 'ga
 'Agesagea numiamū. A'ere najareju 'jaju'jawe rūi janeremiapoa. A'ere jane
 Jarejararete 'ga upe etee futat iapoi. Najareju 'jawe rūi agawewi jane mama'e
 apou. A'ere Janeruwarete 'ga etee futat iapoukari jane upe. ⁷ Janeruwarete
 'ga 'Agesagea ako Jejuī 'ga rerowiaaramū jane pype. A'eramū 'ga 'Agesagea
 mama'e apoukaa jane upe Jejuī 'ga remifutar imū etee. 'Ga 'Agesagea futat
 mama'e apou ajuawyawyukaa ae upe. Namajepei amū etee rūi 'ga 'Agesagea
 mama'e apoukari ae upe. Wapo pāwē pāwē futat ae upe imajuawyawyau.
 U'agesagea 'ga imua ae upe ojopoaawamū. ⁸ Janeruwarete 'ga 'Agesagea
 ae mū mueapyo ae'akwaaw are. A'eramū aipo 'gā jane mu'akwaapa
 ee. Amumeramū 'ga 'Agesagea aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe.
 A'eramū 'gā aeremikwaawe'ema kwaawukaa ae upe. ⁹ Amumeramū 'ga
 'Agesagea Jejuī 'ga rerowiarukaa nanimenime ae upe. Amumeramū 'ga 'Age-
 sagea ojoro'wu ma'e 'gā katu'ogukaa ae upe. ¹⁰ Amumeramū 'ga 'Agesagea
 aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramū 'ga 'Agesagea Jarejuwarete
 'ga je'ega mome'uukaa ae upe. Amumeramū 'ga 'Agesagea mama'eukwaawa
 kwaawukaa ae upe ae rereko are. Janeruwarete 'ga remiapo are nanē
 jane mueapyoukaa nū. Amumeramū 'ga 'Agesagea ae moje'eg amuteeukaa.
 A'eramū 'ga 'Agesagea wējēmī futat aeje'eg amutee kwawukaa ae mū upe
 nū. A'eramū 'ga imome'wau ikwaapare'ema 'gā nupe. ¹¹ A'ere majepei tee
 futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea. A'ere mama'e apoi juawyawyukari ae upe
 wemifutar imū etee futat.

'Ga rete 'jawe jane 'ga rerowiaaramū

¹² Sā'ā aeretea majepei tee futat. A'ere 'ā mukūi aejywa. Mukūi 'ā
 aeretymakaga. Mukūi 'ā aepya. A'ere 'ā majepei tee futat aeretea. Nan
 tee Kristu 'ga rerowiaaramū jane jemogyi. Kwaiwete agawewi ae jemogyi.
 A'ere ae majepei 'ywetee futat ae jemogyi. ¹³ Jejuī 'ga rerowiaaramū ae
 jemogyi aju 'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē,
 ka'a pewara 'gā, oje'wyrarete pewara 'gā. Mīmera ae Jejuī 'ga rerowiaaramū
 etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesagea mua janee. A'eramū 'ga
 'Agesagea jane mogyau majepei teewaramū futat.

¹⁴ Peesak 'ā aeretea. Majepei tee futat 'ā. A'ere 'ā mukūi aejywa,
 mukūi aeretymakaga, mukūi aepya, mukūi aereaa. A'ere 'ā naju'jawe rūi
 iporowykyi. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea porowykyia namajepei
 'ywetee rūi. ¹⁵ Ma'eramū sipo pēē mū: "Naapoi je mama'ea 'ga 'jawe.
 A'eramū nipo je teporowykyawe'em Jejuī 'ga upe", 'jau. Aepya amusipo 'ā
 "Na'ga poa rūi nā'ā je re'ā e'i. A'eramū je te'ŷine'ema 'ga rete are", e'i sipo
 aepya? Naani. Aipo e'i agawewi futat amunipo 'ā. A'etea amunipo 'ā jane
 nimonogi jarepya jarejewi. ¹⁶ "Na'ga reaa rūi je. A'eramū je te'ŷine'ema 'ga
 rete are", 'jau sipo aenamīa? Naani. Aipo e'i agawewi amunipo 'ā. A'etea
 amunipo 'ā jane nimonogi jarenamīa jarejewi. ¹⁷ Jarejea etee ereko re maran
 sipo jane mama'e renuwi? Jarepya etee ereko re maran sipo jane mama'e

retuna? ¹⁸ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga janerete apoi wemifutar imū etee futat rakue. ¹⁹⁻²⁰ A'ere 'ā ae awowo'gi ma'e 'jawe. A'ere aeretea majepe'i 'ywete'e futat. Nan tee futat jane Jeju'i 'ga upe majepe'i 'ywete'e futat. Naju'jawe rūi agawewi janeporowyky'a 'ga upe. A'etea jane jarejemogyau majepe'i 'ywete'e futat 'ga upe.

²¹ A'eramū aerea 'jawarūe'em aepe upe: "Nafutari je ene", 'jawarūe'em. Aeakaga nanē aepe upe: "Nafutari je ene", 'jawarūe'em nū. Nan tee futat Jeju'i 'ga rerowiaaramū jane ni'earūi jarejaupe: "Narafutari ore 'gā", 'jawarūe'em. ²² Sā'ā janepy'a ifuakare'ema agawewi. A'ere ipyu jaretywe'em ire amunipo 'ā niko'a'uweri. ²³ Jarepira renošī re amunipo 'ā jane ipiaa. Jarepira renošoue'em ire jane ipiare'ema futat. Jarepir a'wyre'em are miamū futat jane jejuka esagei. ²⁴ A'eramū jane esage ma'ea rerekou etee futat. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga janerete apoi nan tāmējē rakue. A'eramū jane jarepir a'wyre'em are miamū jarejukau esage etee futat. Nan ki sajejuka esage te jarejuee. Sireko esage pāwē etee futar iki 'gā.

²⁵ Janeretea majepe'i tee futat. Mukūi futat 'ā janepya numiamū. A'ere janepy oi ajuewiri etee futat. Janepya sipo oo amū ko katy ajepēja awau kwe katy 'jau? Naani. Ajaupi etee futat ioi. Nan tee ki jane Jeju'i 'ga rerowiaaramū jane jarejopaa etee mama'e apou. ²⁶ Sā'ā jane jemuaēma jarejo'o tesirūgatu are. Nan tee futar iki sajemuaēm mama'e tywera aja iaporamū. 'Ga rerowiaaramū nipo jane mū ku'iramū. A'eramū jane 'ga 'jawe futat jareku'iramū 'ga pyri.

²⁷ Jeju'i 'ga rerowiaaramū jane kwaiwete. A'ere jane jemogyi majepe'i 'yweteewara 'jawe etee futat. Janeruwarete 'ga jane rerekou najueje etee futat. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga rete 'jawe futat. ²⁸ Jarejuwarete 'ga Jeju'i 'ga rerowiaaramū jane moporowykyukat ojeupe. Amumeramū nipo 'ga ae monou kwe pe Kristu 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Wemimu'efera 'gā na'ne Kristu 'ga imonou kwe pewara 'gā nupe omome'waramū rakue. A'ere nipo 'ga ae monoi 'ga mome'waramū nū. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau janerekwawa amunaw ipe oje'ega mome'waramū etee futat. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau moromu'jaramū oje'eg are. Amumeramū nipo 'ga aeremiapoe'ema apoukaa ae upe. Amumeramū nipo 'ga ojero'wu ma'e 'gā majarueteukaa. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau ojopoaawamū. Amumeramū nipo 'ga ae mogyau 'wyriaramū ajaupe. Amumeramū nipo 'ga aeje'eg amutee pyu ae moporogytaukari ajaupe.

²⁹ Najueje etee rūi 'ga ae mū'ēi kwe pe oo ma'eramū Kristu 'ga mome'waramū. Kwe pe oo ma'e 'gā kwe pe oo ma'e 'gā tee futat nū. 'Au 'ga je'ega mome'wara 'gā 'gā tee futat nū. Moromu'jara 'gā moromu'jara 'gā tee futat nū. Aeremiapoe'ema apoara 'gā 'gā tee futat nū. ³⁰ Ojero'wu ma'e majarueteara 'gā 'gā etee futat nū. Ije'eg amutee ma'e 'gā 'gā ajuowase imoje'egipyra 'gā 'gā tee futat nū. Ojoje'eg amutee are eapyo ma'e 'gā 'gā tee futat nū. A'eramū ae pāwēūjē etee ajuemiapo are jarekarakatue'emamū ajemogyau. ³¹ A'eramū ki pēē pejejea mŷina Jarejuwarete 'ga upe pejeporowyky esage are etee. "Ene'agesagea tuapoukat jee eneremifutar imū etee", 'jau ki pēē 'ga upe.

'Awamū je pē mueapyoi mama'e esage mū ree nū.

¹ Kwaiwete agawewi mama'e esage apoa. A'etea ajuee aeoporomutat taetu esage. 'Gā je'eg tesirūmera agawewi nipo je iapou. Ywagipewara 'gā je'ega we agawewi nipo je iapou. A'ere je 'gā nee teporomutare'em ire ae a'wyre'ema 'gā 'jawe etee futat je rekoī. Janeruwarete 'ga je imome'ua we futat nipo wa'wyre'emamū 'gā nupe. Itaju motenawera 'jawe etee futat nipo. ²⁻³ Ajuee aeoporomutara te esage Janeruwarete 'ga je'ega mome'u esage apyraapa. Mama'e are nipo je tejeapyoramū agawewi. Jarejuwarete 'ga remiaporam are miamū nipo je tejeapyoramū. Kristu 'ga nipo je erowiar wyyapiau agawewi. Aeremiapoe'ema nipo je iapou agawewi. Tekaraemā nipo je imonoupap agawewi ikaraemāe'ema 'gā nupe. Jejuī 'ga rerowiar are nipo je tejejukaukaa agawewi 'gā nupe. A'ere je 'gā nee teporomutare'em ire ia'wyre'emamū futat je rekoī.

⁴ Ajuee iporomutat ma'e 'gā ita'wa te ajemogyau ajaupe. Ojomogekogekowe'em akou. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ota'uwe'emamū mama'e are. Nojerowiaraiwi ojee te. ⁵ Ajuee iporomutat ma'e 'gā nije'egaiwi ajaupe. Naea'ari 'gā ojee etee futat. Ajuee iporomutat ma'e 'gā nimara'nei ajuee. Najuyakai 'gā ojeupe mama'e tywera aja iapoawer are. Naea'aru'jawi 'gā au'jeteramū ajemogyau mama'e tywera ojeupe aja iapoawer are. ⁶ Ajuee iporomutat ma'e 'gā u'arasigamū ajuemiapo tywera resakawe. Niku'i etee 'gā ee. Mama'e esagea 'gā iapo re tee 'gā ku'iramū ajemogyau. Mama'e a'je are etee te 'gā ku'iramū. ⁷ Ajuee iporomutat ma'e 'gā niku'ipawi akou mama'eay jeaporamū. Aku'iramū etee akou ojopyri. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ajuerowiaa, ojemogypyka ajuee. Ajuee iporomutat ma'e 'gā mama'e esage aja iapoa wapesak te ajemogyau. Ajuee iporomutat ma'e 'gā ota'waramū etee akou ajaupe. Najemogekogekoi ae.

⁸ Niporomutapawi futari ae Jejuī 'ga rerowiaaramū ajuee. Anure nipo jane Jarejuwarete 'ga je'ega nimome'uu'jawi. 'Awamū Janeruwarete 'ga oje'ega mome'uukari jane mū upe. A'ere nipo 'ga anure nomome'uukaru'jawi janee. Anure nipo jane nije'eg amuteeu'jawi. 'Awamū 'ā 'ga U'agesageu etee jane mū moje'eg amuteeukari. A'ere nipo 'ga anure najane moje'eg amuteeukaru'jawi. Anure nipo janereapyo teepawamū etee jane wi. 'Awamū 'ā 'ga jane mueapyoukari mama'e are. A'ere nipo 'ga anure najane mueapyoukaru'jawi ee. ⁹ 'Awamū 'ā 'ga najane mueapyopawukari mama'e are. Janereapyoi jane kwakwai'i ee. 'Awamū 'ā 'ga jane mueapyoi'i ete mama'e are. 'Awamū 'ā 'ga oje'ega nomome'upawukari janee. 'Awamū 'ā 'ga oje'ega mome'uukari'i etee janee. ¹⁰ Jejuī 'ga rur ire tāmējē te nipo janereapyopawamū mama'e are.

¹¹ Kunumīnamū tekou je kunumī remiapoaa etee futat iapoi ikue. Kunumī je'eg imū je je'egi ikue. Kunumī rea'aw imū jerea'aramū mama'e are ikue. A'ere je tejemotuw ire je pōiri kunumī remiapo awi ikue. ¹² 'Awamū janereapyo'iramū etee 'ga ree. Sā'ā ae mama'e 'ga resaga weraweraw are jaramā'jāu. A'ere 'ā jane niesagi katui. Nan tee futat jane. 'Awamū Jejuī 'ga kwaawi'i etee. Anure te nipo jane 'ga resaka ypy we 'ga kwaawi katu katu. 'Awamū jane Jarejuwarete 'ga kwaawi'i etee. Anure nipo jane 'ga kwaawi 'ga jarekwaapawera 'jawerimū etee futat.

¹³ 'Awamū 'ā jane Jejuī 'ga rure'emauwe 'ga rerowiari jarejemogyau. 'Ga rura jane iapesaka jarejemogyau. A'eramū jane jareporomutamamū jarejuee jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga ree nanē jareporomutamamū nū. A'eramū jarejuee janeporomutara wesageramū futat mama'e esage apyraapa.

¹ A'eramū ki pēē pejepeporomutar esageramū etee futat pejejuee. Jarejuwarete 'ga upe nanē ki pe'je nū. “Epājēa emut jee. Mama'ea taapo enepājē mū etee enee 'jau”, 'jau ki pēē 'ga upe. “Eje'ega taetu emome'uukat jee”, 'jau ki pēē 'ga upe. ² Ije'eg amutee ma'e 'gā noje'egi ajaupe. Nokwaawi 'gā 'gā 'ea. Jarejuwarete 'ga upe etee te futat ije'eg amutee ma'e 'gā je'egi. Jarejuwarete 'ga remiaporama 'gā imome'wau Jarejuwarete 'ga Agesage pājē mū. A'ere 'gā je'ega renupara 'gā nokwaawi 'gā je'ega. Janeruwarete 'ga etee te okwaap. ³ A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā imome'ui oje'eg imū etee futat ajaupe. A'eramū aipo 'gā ajamueapyou ee ojomojemogypygyukaa Jeju 'ga ree, 'gā mu'jau 'ga ree. I'arasig ma'e 'gā 'gā omaku'ukat, 'gā mojemogypygyukaa nanē 'gā 'ga ree nū. ⁴ Ije'eg amutee ma'e 'gā ojeupi etee futat ojomojemogypygyukat Jeju 'ga ree. A'ere Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā Jeju 'ga rerowiar ywyapiukari 'ga rerowiaara 'gā nupe.

⁵ Pēje'eg amuteea juejue je afutat. A'ere je pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u futaretei. Janeruwarete 'ga je'ega mome'ua taetu esage pejejatykaaw ipe. A'ere nipo Janeruwarete 'ga Agesagea 'gā amū mueapyoukari 'ga je'eg amutee are. A'eramū nipo 'ga amū oje'ega mome'wau ajaupe. A'eramū nipo aipo 'ga ajamueapyoukaa ee. Aipoa esage futat. Janeruwarete 'ga je'ega mome'u resage 'jawe futat aipoa. ⁶ Pejejepyri je oramū amū sipo maran pēneapyo jeje'eg are teje'eg amuteeu etee pejejeupe jeje'egamū? Nepēneapyoi futari amunipo 'ā ee. A'ere je pēje'eg imū etee futat tejeupe Jarejuwarete 'ga eawera mome'ui pē nupe pē mueapyoawamū. 'Ga je'eg are pē mu'jau je 'ga kwaawukari pē nupe. A'eramū je 'ga rerowiar ywyapiukaa pē nupe. A'ere amunipo 'ā jeje'eg amutee re nepēneapyoi ee. A'eramū amunipo 'ā je 'ga rerowiar ywyapiukare'ema pē nupe. ⁷ Sā'ā maraka apoara 'gā. Jumi'a py a'wyre'emamū 'ā enupara 'gā ikwaawe'ema 'gā jemogya. Nan amunipo 'ā pēē. ⁸ Jumi'a 'jawewara 'gā 'ā ipyau jefaruu 'gā momoranupawamū ajuapisaw are. Ajuapisawa maraka renupa 'gā awau ajuapisaw ipe. A'ere ipy a'wyre'ema 'gā nīpokawyi ipyau ajaupe. A'eramū jefaruu 'gā ikwaape'ema. ⁹ Nan tee futat pēje'ega renupara 'gā naeapyoi pēje'eg amutee are. Ee amueapyoukare'em ire 'gā jumi'a py a'wyre'ema renupara 'gā 'jawe. Naeapyoi futari ee. ¹⁰ Kwaiwete aeje'ega. Naju'jaju'jawe rūi aeje'ega. Oje'ega apoara 'gā etee te eapyoramū oje'eg are. ¹¹ 'Gā amū je'eg are tejeapyoe'em ire aipo 'gā towajar amutea futat 'gā jee. Je nanē towajar amutee 'jawe futat 'ga upe nū. ¹² Nan tee pēē pejejepyriwara 'gā nemikwaawe'ema etee iapo re. “Epājē emut jee mama'e apoukaawamū”, 'jau 'ā pēē Jarejuwarete 'ga upe ra'e jepi. A'eramū ki pēē “Epājē emut jee ejerowiar ywyapiukaawamū ejerowiaara 'gā nupe”, taetu 'jau ki pēē 'ga upe.

¹³ Ije'eg amutee ma'eramū ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. “Je mueapyoukar ape jeje'eg amutee are, ki Ku'jyp. A'eramū je 'gā mueapyou ee”, 'jau ki pēē 'ga upe. ¹⁴ Teje'eg amuteeramū je nanē tejeapyoe'emamū ee. Te'ag imū etee futat je je'egi Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū je tejeapyoe'emamū teje'eg are. ¹⁵ Maranuara sipo ajee je aapo? Naani. Aapo pāwē futat je. Te'ag imū teje'ega 'ga upe. Tejea'aw imū nanē teje'ega 'ga upe nū. Te'ag imū futat nanē temaraka'aga 'ga upe. A'ere je tejea'aw imū nanē temaraka'aga 'ga upe jepi nū. ¹⁶ A'ere 'ā peje'ag imū etee Jarejuwarete 'ga muorye ire pē pyriwara 'gā nokwaawi pēje'ega. A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga muorye'ema futat mama'e are pē pyri. Nokwaawi 'gā pēje'ega. ¹⁷ Esage agawewi nipo pēje'ega. A'ere 'gā naeapyoi ee. A'eramū 'gā aku'ie'emamū ee. ¹⁸ Je nanē futat jeje'eg amutee jepi. Pē apyraapa je teje'eg amuteeramū

jepi. A'e are je Jarejuwarete 'ga muorywi. ¹⁹ A'ere je Jeju 'ga rerowiaaramū pē pype tekou je pēje'ega etee iapoi jepi. Ināinānī'ī etee agawewi je teje'ega pēnemanuwamū. A'etea 'ā pēneapyo ee jepi pejeje'ega je iaporamū jepi. Kwaiwete teje'eg amutee iapo re amunipo 'ā nia'wryi pē nupe ee pēneapyoe'ema.

²⁰ Sā'ā jane 'ga rerowiaarareteramū janerea'ara jarejee. "Jeremiapoa sipo Jeju 'ga rerowiar wryapiukat 'gā nupe? Naani te ra'u nū?" 'jau 'ā jane ojemotup ma'eramū jarejeupe mama'e apo enune. A'eramū ki pēē pejemogyyau ojemotup ma'eramū. Ojemotup ma'e rea'ar imū tāmējē ki pēnea'at mama'e are. Kunumīa 'ā ojee tee futat ea'at ajemogyyau. A'eramū ki pēē kunumī 'jawe etee pejejea'are'emamū mama'e are. A'ere kasi mama'e tywera peapo ne. Kunumīakyyra 'jawe ki pejemogy. Sā'ā kunumīakyyra mama'e tywera apoe'ema. Nan iki pejemogy kunumīakyyra 'jawe mama'e tywera apowe'em. ²¹ Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari oje'eg are rakue:

"Nepeenuwi futari jeje'ega.

A'eramū je towajara 'gā murukaa pē nupe.

Nepekwaawi futari 'gā je'ega.

A'etea nepeenuwi futari jeje'ega",

'jau Janeruwarete 'ga 'ā ikwasiarukaa ka'aran are rakue.

²² Jareje'eg amuteeramū jane Jarejuwarete 'ga pājēa te esaukari 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. A'eramū futat 'gā oporesagamū ajemogyyau wemikwaawe'ema wowase jane iapoa renuw ire. A'ere 'gā naeapoyi jane 'e are. A'eramū 'gā ojemu'jawe'em jane remimome'u are. Amumera 'gā amara'neramū ee. A'ere jane 'gā je'eg imū Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui 'gā nupe 'ga rerowiaara 'gā mu'jau ee. ²³ A'eramū pēē pejejea'aramū mama'e are. Amūē nipo tekotee 'gā 'ua osou pē jatykaaw ipe. Jeju 'ga rerowiaare'ema 'ga amū miamū nipo 'ua osou 'ga rerowiaaramū jane-jatykaaw ipe. A'eramū nipo 'ga wapyakau janeje'eg are. Janeje'eg amuteea renuw ire te nipo 'gā 'i: "Kuu. Ije'ēran ekoete ma'e 'gā te ra'e. Wapo ekoete te 'gā ajemogyyau ra'e!" 'jau nipo 'gā janeje'ega renupa. ²⁴ A'ere nipo 'gā wemikwaaw imū etee Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u renuw ire Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā neapyoramū otywer are. A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: "Jetywet je Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo 'gā ojeupe wemikwaawa oje'eg imū imome'u re. ²⁵ A'eramū nipo 'gā 'jau ojeupe: "Jetywet je tekou", 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā amū "Jetywera emoit je wi je mogou ejēmiayuwamū", 'jau nipo 'gā Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo 'gā 'jau pē nupe: "A'jea futat ra'e. Janeruwarete 'ga rekoi 'au pē pype ra'e", 'jau nipo 'gā pē nupe.

Jeju 'ga rerowiaaramū janejatykaap

²⁶ A'ere je 'awamū pē mu'ei pējatykaaw are. Pēē mū ki pejamaraka'aga 'ga upe pejejuowase. Pēē mū ki pejajamu'jau 'ga je'eg are. Pēē mū ki pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau pejejaupe. Pēē mū ki pejeje'eg amuteeramū. Pēē mū ki pejajamueapyoukaa 'ga 'eawer are. Nanuara pyu pēē pāwētūjē etee futat Jeju 'ga rerowiar wryapiukaa pejejaupe. ²⁷ Pejeje'eg amutee re majepeinume pejeje'ega. Kasi a'e pe nepejamueapyoukari ee ne. Pāwētūjē etee kasi peje'eg ine. Maranamū nipo mukū pejeje'eg amuteeramū, maranamū muapyt pejeje'eg amuteeramū. Oje'eg ppy ma'e 'ga je'ēmaw ire ki 'gā amū tomome'u 'ga remimome'ufera 'gā nupe, 'gā mueapyoukaa aipo 'ga 'eawer are. A'eramū nipo 'ga amū oje'eg amuteeramū nū. ²⁸ A'ere nipo ee oporomueapyo ma'e 'ga nitywi amū. A'eramū kasi aipo 'ga toje'eg ine. Jarejuwarete 'ga upe etee te aipo 'ga je'egi. Ojeupe etee nanē 'ga oje'ega nū.

²⁹ Mukūmukūi'i 'gā etee ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera mome'wau. A'eramū enupara 'gā 'jau: "Janeruwarete 'ga futat te 'ga moje'egukat jane upe ra'e? Naani te ra'u nū? 'Ga 'mea 'eramū nipo Najaneruwarete 'ga rūi 'ga moje'egukari", 'jau nipo enupara 'gā. ³⁰ Pējatykaaw ipe nipo Janeruwarete 'ga oje'ega pēē mū nupe, oje'ega renuparamū pēē mū nupe. A'eramū ki pē nowase oje'eg ma'e 'ga topik pejeje'ega anupa. ³¹ Pēē futat nipo pejamu'e Jarejuwarete 'ga je'eg arē majepeinume pejeje'eg ire. A'eramū te nipo pejamu'e Jeju 'ga rerowiar wyyapiukaa pejejaupe. ³² Oje'eg ma'e 'gā oje'eg amue wemifutar imū etee futat. Oje'ega momigarumū nanē wemifutar imū nū. ³³ Pāwēūjē etee peje'egamū sipo Janeruwarete 'ga ku'iramū pē nee? Naani. Majepeinume ajaupe omome'waramū te 'ga pē mu'ei. Janeruwarete 'ga nafutari oje'eg are pejamue ekoetea. Pēneko esage te 'ga afutat.

Jeju 'ga rerowiaara 'gā mu'jau je 'gā mu'e pāwē aju'jawe etee futat. ³⁴ A'eramū ki kūjāmera 'gā topig etee Jeju 'ga rerowiaara 'gā jatykaramū, wapyakau etee pejemu'jara 'ga je'eg are. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari ee rakue. "Kūjāmeramū ki pejemena 'gā je'ega peenuw etee", 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. ³⁵ Nepēneapyoi nipo mama'e are. A'eramū ki pejejemogyau etee enupa. A'eramū pēē pejeje'wyr ipe etee futat pejerononupa ee pejejaupe. Pejejatyka pype kasi kūjāmeramū peporonup pejejaupe ee ne, pejomojenosī ne.

³⁶ Pēē mū nipo je'eawera rerowiare'ema pejejemogyau. A'eramū je 'jau pē nupe: "Pē nupe ra'ne sipo Janeruwarete 'ga je'egi rakue? Pē nupe etee sipo 'ga je'egi?" Naani. Napē nupe ra'ne rūi 'ga je'egi rakue. Napē nupe etee rūi nanē 'ga je'egi nū. ³⁷ Pēē mū te nipo ajeē a'jea futat Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u are pēneapyo katu rai'i. "Ga te 'ā je mopājē", 'jau nipo pēē mū rai'i. A'eramū nipo aipo 'jara 'gā je'eawera kwaapa. "A'jea futat ra'e. Jarejuwarete 'ga 'eawera etee futat Paulo 'ga okwasiat ka'aran are ra'e", 'jau nipo 'gā. ³⁸ A'ere nipo 'gā amū je'eawera nuerowiari futari. A'ere kasi pēē nanē perowiat aipo 'gā je'ega ne.

³⁹ A'eramū ki pēē 'jau: "Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ua je afutat", 'jau ki pēē pejejeupe. A'ere kasi pemosī 'gā je'eg amutee awi ne. "Au'je pejeje'eg amutee re", 'jawe'em pēē pejejaupe. ⁴⁰ Pejejemogyau esage etee futat mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū.

15

Amanū re Kristu 'ga ferawi nū

¹⁻² Pēē 'ā jerewirera 'jawe futat. Kūjāmeramū 'ā pēē jerenyra 'jawe futat. A'eramū je pē muea'aa Jeju 'ga mome'uawer are. Ymā te ako je Jeju 'ga mome'ui pē nupe ikue. "Jeju 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga 'ga muri 'au wyy pe kunumīakynamū janeē rakue. Ojemo-tuw ire 'ga 'ā 'gā mu'jau akou 'Uwarete 'ga ree rakue. A'ere 'ā 'ga ojejukaukaa ae a'wyre'ema 'gā nupe janetywer are rakue. Amanūmū 'ga 'ā janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi Jeju 'ga jane rowiaramū", 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū ako pēē aipo renuw ire Jeju 'ga rerowiaa ai'i. 'Ga rerowiamū Janeruwarete 'ga pē mogyi wa'yramū. 'Ga mome'u rerowiamū Janeruwarete 'ga pē katu'oka, pētywera moia pē nūi. A'ere 'ga pēē 'ga rerowia 'meramū Janeruwarete 'ga nepē katu'ogi.

³ Je upe Janejararete 'ga 'eawera resagesageramū futat. Aipoa etee futat je amome'u pē nupe. Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari

'gā nupe Kristu 'ga ree rakue. 'Gā nemikwasiarer imū etee futat 'ā Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue. ⁴ 'Ga manū re 'gā 'ga monou 'ga nuga ita kwara pype rakue. A'ere Janeruwarete 'ga 'ga moferawi imuapyra 'ara rupi etee rakue nū. A'e are nanē 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari rakue nū. ⁵ Oferaw ire 'ā Kristu 'ga ojesaukaa Pedro 'ga upe ra'ne rakue. A'ere 'ā 'ga ojesaukaa pāwē wemimonofera 'gā nupe rakue. ⁶ A'ere 'ga jesaukari kwaiwete wewiri oo ma'efera 'gā nupe rakue. Kīētus 'gā 'ga resaka rakue. Kwaiwete 'gā nupe jēmī ojesaukaa rakue nū. 'Gā jatyka 'gā nuwamū 'ga jesaukari 'gā nupe rakue. Ajemogyau we futat 'ā 'ga feraw ire 'ga resakarera 'gā amū. Opapap futat 'ā amumera 'gā numiamū. A'ere kwaiwete je futat 'ga resakarera 'gā jemogyi. ⁷ A'ere 'ā 'ga jesaukari Tiago 'ga upe rakue nū. A'ere 'ā 'ga ojesaukaa wemimonofera 'gā nupe pāwētūjē etee rakue, 'gā jatyka 'gā nuwamū rakue nū.

⁸ A'ere je ywy pe 'ga rekoramū naesagi 'ga ikue. Naatai je tekou 'ga rupi ikue. Ywag ipe oo re te 'ga jesaukari jee ikue. Narowiari je 'ga 'gā pyri ikue. Anure te je 'ga rerowiari ikue. Sā'ā kunumīakya 'ara'ne'ema oy awi. Nan tee futat je narowiara'nei Jejuī 'ga ikue. ⁹ Tea'wyre'emamū je tekou ikue, Jejuī 'ga remimonofera 'gā a'wyre'ema apyraapa ikue. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā je erekou tyweaete tekou ikue. A'eramū je mojenosōmayau kwe pewara 'gā 'ea. "Paulo 'ga Jejuī 'ga remimonofera 'ga" 'ea je mojenosōmayau etee. Na'ga porowyky apoara rūi je ako ikue. A'eramū aipo 'gā 'ea je mojenosōmayau etee je mogyau 'ga rerowiar ire ikue. ¹⁰ Naapoi je mama'e esagea tekou Jarejuwarete 'ga upe ikue. A'etea 'ga iporomutar esage je ree je rekoramū ra'e jepi. A'eramū 'ga jetywera moia je wi ikue, je mogou omome'waramū ikue. A'eramū je 'ā 'agamū tekou rēwējēmī 'ga mome'waramū pē nupe. Ajepeja 'gā 'ga remimono ppy 'gā apyraapa 'ā tekou 'ga mome'wau pē nupe. A'ere najetee rūi iapoi. Janeruwarete 'ga te 'ga mome'uukat je upe. ¹¹ A'ere je Jejuī 'ga remimono ppy 'gā 'ga mome'u 'jawe etee futat 'ga mome'ui nū. Nasigaty rūi futat je 'gā nemimome'u awi imome'ui pē nupe. A'eramū ki pēē pejejea mŷina pāwē etee futat ore 'ga mome'u are. Naimome'wara 'gā nee rūi pēē pejejea mŷja. Jejuī 'ga mome'u are te ki pejejea pemŷi ete. A'eramū pēē Jejuī 'ga rerowiaa pejejemogyau.

Kristu 'ga ferawa 'jawe nipo 'ga rerowiaaramū jane ferawi nū

¹² Ymā te ako ore Kristu 'ga ferawa mome'ui pē nupe ikue. "Janeruwarete 'ga Kristu 'ga omoferaw imogou nū", 'jau ako ore pē nupe ikue. Ma'eramū sipo ajee neperowiari aipo ore'ea? Ma'eramū sipo ajee aipo pe'je amū: "Noferawi futari ae amanū re", pe'je pejejemogyau. ¹³ Amanū ma'eferamū ae noferawu'jawi futari 'e re amunipo 'ā Kristu 'ga nanē noferawi rakue nū. ¹⁴ Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā je ma'eramū imome'wau pē nupe? Kristu 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā ma'ja perowiat? ¹⁵ A'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā ore'meramū Jarejuwarete 'ga upe. "Janeruwarete 'ga Kristu 'ga moferaparera", aru'e ekoete te ra'u ore pē nupe rakue nū. A'eramū amunipo 'ā ore oro'meramū Jarejuwarete 'ga upe aipo 'e re rakue. ¹⁶ Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā Kristu 'ga noferawi futari rakue nū. ¹⁷ Kristu 'ga ferawe'em ire amunipo 'ā ore pē moryteei te 'ga ree. Oro'me amunipo 'ā ore erowiarukaa pē nupe rakue. A'eramū amunipo 'ā Janeruwarete 'ga pētywera moire'ema pē nui rakue. A'eramū amunipo 'ā pēē pejewau mama'eukwaawa rapyaw ipe pejemanū re. ¹⁸ Jejuī 'ga rerowiaara 'gā amū amanūmū rakue. A'ere 'gā nanē amunipo 'ā nowyru'jawi a'jea futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire. ¹⁹ A'jea

futat amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā jane jarejemogypyka futatee futat jarejemogyau Kristu 'ga ree. A'ere amunipo 'ā jane kokari jarejemogyau. A'eramū amunipo 'ā jane jare'arasigamū tekotee 'gā 'arasiga apyraapa.

²⁰ A'ere 'ā nanarūi futat. Kristu 'ga 'ā oferap futat rakue. A'eramū jane “Kristu 'ga rerowiaaramū nanē jareferapa jaremanū re nū” 'e rerowiaa futat. ²¹⁻²² Ymā a'e Atāu 'ga nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā 'ga amanūmū rakue. A'eramū jane 'agamū jaremanūmū. 'Ga ree futat ajee 'ā jane nanē jane manūi nū. A'ere 'ā 'awamū Kristu 'ga ferawī amanū re rakue. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jane nanē jareferapa nū. ²³ Kristu 'ga futat jane upe oferaw ppy ma'efera. A'eramū nipo jane 'ga remiayuwamū nanē jareferapa 'ga ruramū nū.

²⁴⁻²⁸ A'ere 'ā 'ga nuri we. 'Ga rur ire te nipo Janeruwarete 'ga 'ga ree iporomutare'ema 'gā pājē pojekai 'gā nui. A'ere 'ā 'ga iapopawe'emawe 'ga futat 'ga reni 'wyrīaramū janee. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue: “Anure nipo Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mīi 'wyrīaramū 'gā nupe najuejue etee futat”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. Naojeupe rūi 'ga 'ga mīina 'wyrīaramū. Tekotee 'gā nupe tee 'ga 'ga mīina 'wyrīaramū. Kristu 'ga futat mama'eukwaawa 'wyrīara remiayuwa momapa. Ae manūa nanē nipo 'ga imateepapa nū. A'eramū te nipo ae namanū'jawi futari. Kristu 'ga futat nipo mama'eukwaawa 'wyrīara pājē pojekau jui. Emiayuwa pājē reewe futat nipo 'ga ipojekau jui. A'eramū futat nipo 'ga mama'e monoupap katu katu 'Uwarete 'ga po pe. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat nipo 'ga iapou. A'eramū taetu nipo 'ga 'Uwarete 'ga mogou katu katu 'wyrīararetereramū jarejeupe. Ojeupe nanē 'ga 'uwa 'ga mogou 'wyrīararetereramū. A'eramū taetu nipo 'ga ruwa 'ga 'ūina mama'e jararetereramū.

²⁹ Noferawi amanū ma'efera 'gā 'e re amunipo 'ā ma'eramū 'gā amū ojepymāūkaa ekoete 'y pe amanū ma'efera 'gā nee, 'gā ferawa resaukaa? Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā 'gā nojepymūikari tee 'y pe 'ga amū upe rakue. ³⁰⁻³¹ Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amusipo 'ā ore ma'ja mome'wau arakou au'jeteramū orojejukaukaa ja'wyja'wyukāt ee 'gā nupe. A'ere 'ā 'a'jea futat te Kristu 'ga ferawī rakue. A'eramū je tejekōējamū pē nee. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jejui Kristu 'ga ree, Jarejarete 'ga ree ako jane jemujari ikue. A'eramū je tejemome'wau pē nupe. Jejui Kristu 'ga upe je porowykyi tekou. A'eramū 'gā afuweramū je ree. Amanū ma'efera 'gā ferawe'em ire amunipo 'ā je naporowykyi futari Kristu 'ga upe. A'eramū amunipo 'ā 'gā afuweremamū je ree. ³² Efesu pe je rekoi. Iraikoāi futat 'auwara 'gā je rerekoi. Sā'ā 'miara ae 'u ja'wyja'wya. Nan futat 'auwara 'gā je ka'migi ja'wyja'wy je rerekou. Jejui Kristu 'ga je imome'u are 'gā je ka'mika ja'wyja'wy je rerekou. Amanū ma'efera 'ga ferawe'em ire amusipo 'ā je 'gā mamara'neukar ekoetei tejee? Naani. Namamara'neukar ekoetei amunipo 'ā je 'gā tejee. 'Gā 'jawe etee futat amunipo 'ā je iapou. “Pe'je ki sajemi'wat, kawīajaiwa rykua nanē nū. Ai'iwe nipo jane manūi 'ja. Jaremanūme'ēwe sajemi'wa'wa'ri 'jau 'wei”, 'jau ekoete amunipo 'ā je 'gā 'jawe etee tekou.

³³ A'ere je na'gā 'jawe rūi je rekoi. Pejemoryteukāt kasi 'gā nupe ne. Ia'wyre'ema 'gā pyri pejeko re pēē nanē pejemu'jag ia'wyre'emamū nū. ³⁴ Au'je mama'e tywera pēē iapo re. “Jarejuwarete 'ga remiayuwareteramū jane jemogyi”, pe'je nipo nanuaramū numiamū. A'ere nipo pēē mū nepejemogypygi futari 'ga ree. Aipo a'e je pē mojenosiūkaawamū.

³⁵ Pēē mū nipo 'jau jee: “Maran sipo ajee Janeruwarete 'ga amanū ma'efera 'gā moferawi? Maran sipo ajee oferap ma'e 'gā netea?” 'jau nipo pēē. ³⁶ Aipo 'jaramū pēē nepekwaawi futari. Sā'ā ae y'wa'ŷja tyma. Y'wa'ŷja 'ā oto'omaw etee. A'eramū 'ā iywyter ipewara etee 'ua opoa jui y'wa 'ywa mū. ³⁷ A'ŷja etee 'ā pēē ityma. Nay'wa 'ywa rūi 'ā petym. Otm ire etee 'ā y'wa'ŷja opopoa, waranupa 'ā. Opopot ma'ea 'ā naa'ŷja 'jawe rūi. Nan tee futat oferap ma'e 'gā netea. Naamanū ma'efera 'jawe rūi 'gā netea. ³⁸ Wemifutar imū etee futat 'ā Janeruwarete 'ga y'wa'ŷi apoi rakue. Juowuu a'ŷja naamyneju a'ŷja 'jawe rūi. Opopor ire i'ywa naju'jawe rūi ajemogyau nū.

³⁹ Nan tee futat naju'jawe rūi eko ma'eramū aero'oa. Namiaro'o 'jawe rūi janero'oa. Nawyra'i o'o 'jawe rūi nanē janero'oa nū. Napira 'jawe rūi nanē janero'oa nū. ⁴⁰ Ywag ipewara naywy pewara 'jawe rūi. Ywy pewara esage futat. A'ere naywag ipewara resage 'jawe rūi. ⁴¹ Kwara 'ā enyfuakat futat. Jay nanē 'ā eny futat numiamū. A'ere nakwara reny 'jawe rūi jay renya. Najaytata reny 'jawe rūi nanē 'ā nū. Naju'jaju'jawe rūi 'ā eny ma'e renya.

⁴² Nan tee futat janerete yaua na'auwarera 'jawe rūi. 'Awamū jarejero'wau jaremanūmū. A'ere nipo anure jane ferawi jarejero'wuu'jape'ema jaremanū'jape'ema futat nanē nū. ⁴³ Otymamū 'ā ae amanū ma'eramū afuakare'emamū. Aereumera 'ā nifuakari. Otyweruuramū nanē 'ā ae nū. A'ere nipo anure oferapa 'ga fuakaramū, okaturamamū nanē nipo 'gā nū. ⁴⁴ 'Awamū 'ā ae ywy pe futat ojtymi. A'ere anure ae ferawi ywag ipe awawamū te. Ywy pewara 'gā netea naywag ipewara 'gā nete 'jawe rūi. ⁴⁵ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe ee rakue: “Kūima'e ypy 'ga, Atāu 'ga, Janeruwarete 'ga iapou rakue, eko ma'eramū rakue”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue. A'ere ajepeja kūima'e 'ga, Jejui Kristu 'ga te jane upe okoeteete ma'ea. A'eramū 'ga te jane mogyau ete Jarejuwarete 'ga ra'oramū. A'eramū nipo 'ga futat jane mū'jāu tywy awi. ⁴⁶ Janeypy 'ga te aje 'ā naywag awi rūi 'ut rakue. 'Yja apopyrera 'ga te 'ā poromū rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ywag awi 'ut ma'efera te. Anure te 'ā 'ga ruri rakue. ⁴⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'yja apoi janeypyramū rakue. Aipo 'ga rera 'ā Atāua rakue. A'ere 'ā Jejui Kristu 'ga ruri ywag awi te rakue. ⁴⁸ Ywy pewaramū aje 'ā janeretea 'yja apopyrera 'ga retea 'jawe etee futat. A'ere nipo jane anure ywag ipe oo ma'eramū janerete jemu'jagi ywag awi 'ut ma'efera 'ga rete 'jawewaramū. ⁴⁹ 'Awamū jane jemogyi 'yi apopyrera 'ga 'jawe. Anure te nipo jane jemogyi ywag awi 'ut ma'efera 'ga 'jawe.

⁵⁰ 'Yi apopyrera janeretea nooi futari ywag ipe. Janero'o, janery. Mīmera nooi ywag ipe. 'Yi apopyreramū jane jaremanūmū futat. A'eramū 'yi apopyrera awawe'em ywag ipe.

⁵¹⁻⁵² A'eramū je 'awamū pēnemikwaawe'ema mū ree pē mueapyoukaa. Jejui 'ga ruramū nipo jane 'ga rerowiaaramū jarejemogyau je futat amū. Najuejue etee futat nipo jarejumu'jaga 'ga 'jawe. Amanū ma'efera 'gā, eko ma'e 'gā. Mīmeramū nipo jane jarejesowo'gōka 'ga 'jawe futat.

'Ga ruramū nipo ywagipewara 'ga amū jumi'aranūū pyau. Ipyrauwe nipo jane jarejesowo'gōka kamēšiete Jejui 'ga 'jawe futat. Jumi'aranūū pyrauwe nipo amanū ma'efera 'gā nanē ū'jāu tywy awi nū. A'eramū futat nipo 'gā ojesowo'gōka imanū'jawe'emamū ajemogyau. Eko ma'efera 'gā nanē nipo ojesowo'gōka imanū'e'emamū.

⁵³⁻⁵⁴ Janerete yaua nipo 'ga a'eramū futat imua janee. A'ea namanūi janee. A'eramū futat nipo ae manūa atepawamū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are 'gā amū nupe ee rakue:

“Anure nipo Janeruwarete 'ga reni 'wyrīaramū jane upe.

A'eramū futat nipo ae amanū'jape'ema.

'Ga te 'ā ae manūa omateepap.

A'eramū ki jane 'ga je'ega etee futat enupa”,

'jau 'gā 'ā ikwasiarukaa rakue. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga amanū

ma'erama 'gā mu'jaga 'gā sowo gōka imanū'e'emamū etee futat nū. Ymāwarera

'gā nemikwasiarer imū etee futat nipo 'ga aipo apou. ⁵⁵ Sā'ā jawa'jyra

ae kutuga. A'eramū 'ā ae akutukarera jawa'jyra jukau. A'eramū 'ā aipo

jawa'jyra ae kutugu'jape'ema. Nan tee futat Janeruwarete 'ga ae manū

mateepawi ae wi. 'Ga imateepaw ire ae amanū'm'em. A'eramū jane aipo

ratesakaramū jarekyjawe'em jaremanū awi. Nitywi futari nipo ae jero'wua

poromū. Ae manūa nanē nipo otywe'emamū nū. ⁵⁶ 'Awamū jane manūi

futari janepyy 'ga 'ā jaremote'aawer are. Atāu 'ga 'ā nuenuwi Jarejuwarete

'ga je'ega rakue. A'eramū 'ga a'eramū amanūmū rakue. 'Ga ree 'ā jane

nanē 'ga je'ega renupe'ema rakue nū. A'eramū jane nanē jaremanūmū nū.

⁵⁷ A'ere Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga jane moferawi nū, werowīaramū nū.

A'eramū futat nipo jane jaremanū'jape'ema. A'eramū ki jane Jarejuwarete

'ga muorypa ee.

⁵⁸ A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiar wyyapiaw pejejemogyau. Jarejararete

'ga upe etee pejeporowykyau pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga upe jane

porowykyramū janeremiapoa esageramū 'ga upe. A'eramū ki pēē peje-

porowykyau 'ga upe au'jeteramū futat, 'ga remifutara apou 'ga upe.

16

Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūū monoa

¹ 'Awamū je pē mu'ei Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūū pēē imono

are. Jerusareg ipe kwaiwete ikaraemāe'ema 'gā jemogyi. A'eramū ki jane

ka'aranūū monou 'gā nupe. Garasi ywy pewara 'gā, Jejui 'ga rerowiaara

'gā je amu'e aipo are ai'i. A'eramū je 'awamū pēē nanē pē mu'jau ee

nū. ² Morowykye'ema rupi pejejatykaaw ipe pēē ka'aranūū pe rerawau

yrū pype 'gā nupe. Pēē mū nipo pejeporowykyau peje'wyrīara 'gā nupe.

A'eramū nipo 'gā pē mepyyu. A'eramū ki pēē kwaiweteu'i ka'aranūū pe

monou'i yrū pype 'gā nupe. Pēē mū nipo ināinānī'i etee pēporowyky repya.

A'eramū pēē ināinānī'i etee futat ape monou yrū pype 'gā nupe. Aipoa pēē

tejenunewe iapo re nipo je ka'aranūū renūine'ema tekou pē nupe. ³ A'eramū

nipo je pēnemimono'ogera etee futat tewau ipyyka imonou Jerusareg ipewara

'gā nupe. A'eramū ki pēē 'gā amū nesaka Jerusareg ipe erawaramū.

Pēnemimū'ēmera 'gā kwaaw ire je ka'arana kwasiaa imonou 'gā nee. “Kw-

eramū Korītu pewara 'gā nemimonofera 'gā. Ka'aranūūa 'gā werooukat pē

nupe, pē poawamū”, ta'e inuga 'gā nupe ka'aran are ikwasiaa 'jau. A'eramū

'gā jeremikwasiarera rerawau pēnemimono'ogera ka'aranūū reewe Jerusareg

ipewara 'gā nupe, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe 'jau. ⁴ Maranamū nipo je

esageramū je nanē tewawe'em nū. Maranamū nipo je oi futari. Je oramū

nipo pēnemimū'ēmera 'gā awau je rupi.

Paulo 'ga remiapo

⁵ Masetoni ywy pe ra'ne je oi. A'e awi futat nipo tewau pē pyri. ⁶ Peu nipo je

tepytau pē pyri amana po'oga poromukuran. Pejejewi je oramū ki mama'ea

pemut jee jeremirooramū. Ma'ape katu nipo je oi aipo awi. Nakwaawi we

je tewawa. ⁷ Najeoweri je kamēsīete pē pyri. Pē pyri tekofukuu'ia te je afutat,

Jarejararete 'ga ifutar ire.

⁸ 'Awamū je rekoi Efesu pe. Nooa'nei we je 'aw awi. Pētekosti 'jawa 'ara kwaw ire te nipo je oi, jarejatykaawa 'ara kwapaw ire te nipo je oi 'aw awi. ⁹ Jejuī 'ga je amome'u 'auwara 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete 'ga rerowiaa. Amumera 'gā te ajee nafutari 'ga mome'ua. Nuerowiari nanē 'gā 'ga nū, je 'ga mome'uramū.

¹⁰ Janejararete 'ga upe Timoteo 'ga porowykyi je 'jawe etee futat. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'ga ree, pejejepyri 'ga oramū. ¹¹ Peago'o kasi 'ga ne. Mama'ea etee ki pēē imonou 'ga upe 'ga remirerooramū. Pejepota'waramū etee 'ga ree. Pē pyri oo re nipo 'ga ruri 'au je pyri nū. Janerewirera 'jawewara 'gā amū nupi nipo 'ga 'ua. A'eramū je 'gā napasaka nipo te 'yina.

¹² 'Awamū je Aporu 'ga mome'ui pē nupe. "Ekwap Korītu pewara 'gā nesaka. Jarejewirera 'jawewara 'gā nupi ekwapa", a'e je Aporu 'ga upe ai'i. A'ere 'ga nioweri 'gā nupi. Meewei tee te nipo 'ga oi pē nesaka.

¹³ Perowiar wypyapi ki Jejuī 'ga. Pekyje kasi 'ga rerowiare'ema 'gā nui ne. Jejuī 'ga ki pemome'u 'gā nupe. ¹⁴ Pejepota'wa esageramū pejejeue pejeporowykyau esage nanē Jejuī 'ga upe nū.

¹⁵ Estefana 'ga ako opytuna 'gā netee Jejuī 'ga rerowiar ypyramū Akaja ywy pe ikue. Jejuī 'ga rerowia ppy we ako 'gā oporowykyau 'ga upe ikue, ajamu'jau 'ga ree ikue. ¹⁶ A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa. Pejejeupe 'ga eawer imū etee futat pēē mama'e apou. Kwe pe nipo Jejuī 'ga ree moromu'jara 'gā amū akou 'gā nee nanē pejeapyakau nū. 'Gā pyri oporowyky ma'e 'gā nanē poromū nū.

¹⁷ Estefana 'ga, Fortunatu 'ga, Akaiku 'ga. Mīmera 'gā jemuekōēāina je pyri 'gā nura. Muku te 'ā peko je wi. A'eramū 'ā pēē je poare'ema. A'ere 'ā 'gā nuri je poaa rai'i. ¹⁸ Je muekōēāina 'ā 'gā 'ua rai'i. Pēē nanē nipo 'gā pē muekōēāina pē mogyau. A'eramū ki jane 'jau 'gā nupe: "Ore muekōēāi ako pejepe ai'i. A'eramū pēē esage ma'eramū ore", 'jau ki jane 'gā nupe 'gā muorypa ee.

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

¹⁹ Asia ywy pe je rekoi. 'Auwara 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa. Akira 'ga wemireko ēē retee, Prisira ēē retee oje'ega mono pē nupe pē futaa. 'Gā nog ipe Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ajatykau ojemu'jau Jejuī 'ga ree. 'Gā nog ipe ajatyka ma'e 'gā nanē oje'ega monou pē nupe nū. ²⁰ Najuejue etee futat janerewirera 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa.

Jejuī 'ga rerowiaaramū ki pejoman, pejejafutaa.

²¹ 'Awamū je rete futat ka'arana kwasiari inuga pē nupe: "Teje'ega amono pē nupe pē futaa", Pauloramū je ikwasiari pē nupe.

²² Jarejuwarete 'ga Janejararete 'ga ree iporomutare'ema 'gā nereko tywera je afutat.

"Ere ejua kamēsīete, ki Jejuī", 'jau je Jarejararete 'ga upe.

²³ 'Ga rerowiaaramū je pē futari. Jarejararete 'ga resage pē nerekoa nanē je afutat nū. ²⁴ Jeporomutar esage je pē nee. Jejuī Kristu 'ga perowiat je 'jawe. A'eramū je tepota'wa esageramū pē nee.

Kweramū etee jeje'ega pē nupe.

2 Korītu

Korītu pewara 'gā amū nuerowiari Paulo 'ga. Nafutari 'gā 'ga remikwasiarera. A'eramū 'ga ka'arana kwasiaru'japa imonou Korītu pewara 'gā nupe, 'gā mueapyou oporowyky are. NaPaulo 'ga etee rūi ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou pē nupe. Timoteo 'ga ako je pyri. Je 'ā Jejui Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā te ako Jejui 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omome'waramū ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gā nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga je monou kwe pewaramū pē mu'jaukaa ojee ikue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou Korītu pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe. Akaja ywy pe okwasi'o ma'eramū pē nupe nanē je ikwasiaa imonou nū. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe je imonoi.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga nanē 'ā Janejararetea futat nū. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Jarejuwarete 'ga simuoryp

³ Janeruwarete 'ga futat 'ā Janejararete 'ga Ruwaretea, Jejui Kristu 'ga Ruwaretea. Ipotawa 'ā 'ga jane ree jepi. Janeruwarete 'ga 'ā jane poat mama'e apo are kwaiwete. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. ⁴ Ore upe mama'e tywera jeaporamū, Janeruwarete 'ga ore mojemogypyka jui ojee ai'i. A'eramū ore nanē pē poaa 'ga oropoaawera 'jawerimū etee futat. ⁵ Ymā 'ā ia'wyre'ema 'gā Kristu 'ga rereko tyweretei rakue. Nan tee futat ajee 'gā 'ā ore rereko tyweri, Kristu 'ga rerowiaaramū ore jemogyramū. A'ere 'ga 'gā ore rereko tyweramū Kristu 'ga reko'i ore pyri ore mouagukaa ore rereko tywera upe. ⁶ 'Gā orojereko tywer ire miamū ore pē poari Jejui 'ga rerojier ywyapiukaa pē nupe. Kristu 'ga wejue ore poat ore mouagukaa orojereko tywera upe. A'eramū ore nanē pē poararūmū pē mouagukaa nanē jupe nū. ⁷ Orojemogypyka arajemogyau Jarejuwarete 'ga pē poar are. 'Ga rerowiare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete ore rereko tyweawera 'jawerimū etee futat. A'eramū nipo “Janeruwarete 'ga pē poaa ore poaawera 'jawerimū etee futat” 'ea jane 'ā sikwaap.

⁸ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je 'awamū tejeroko tywera mome'wau pē nupe. Asia ywy pe je rekoramū 'gā je rereko tyweretei kwaiwete. ⁹ Janeruwarete 'ga je jukaukaa werewi 'gā nupe. A'eramū je tejemuaēma tejee. “Je juka sipo 'gā pa”, 'jau je tejeupe etee futat ai'i. A'eramū je tepoia tejee tejemogypyg awi. A'eramū je tejemogypyka Jarejuwarete 'ga ree etee futat 'awamū. Ae moferapara 'ga ree etee futat je tejemogypyka tekou 'awamū. ¹⁰ Ma'eramū 'ga 'ā je a'gui 'gā nui je jukaukare'ema 'gā nupe. Anure nanē nipo 'ga je a'gui 'gā nui nū. Ajemogypyk je 'ga ree. “Janeruwarete 'ga nojejukaukari 'gā nupe. 'Ga te nā'ā nojejukaukari 'gā nupe re'ā”, 'jau je tejeupe jepi. ¹¹ A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe je ree. “Epoar iki Paulo 'ga, ki Ku'jyp. Ea'gu ki 'ga 'ga ree ifuwet ma'e 'gā nui”, 'jau ki pēē 'ga upe je ree. A'eramū 'ga je jukaukare'ema 'gā nupe, ojeupe pejeje'ega pēē imonou'jaw ire. A'eramū nipo 'gā kwaiwete Jarejuwarete 'ga muorypa je jukae'em are.

Paulo 'ga wea'aramū kwe pe te nū

¹² Janeruwarete 'ga 'ā je poat akou jepi. A'eramū 'ga je mogo esageukaa wowase jepi. Pē neape taetu je 'ā tekou esage jepi. A'eramū je tejerowiaa pē

pype teko esage are. Naje'mei je pē nupe. Pē pype tekou tejemuawapia tekou jepi. Aipoa Janeruwarete 'ga ifutaa. Najemogypygyi futari je te'akwaaw ekoete are. Janeruwarete 'ga wejue opota'waramū je ree. Opājē 'ga imua jee. A'eramū taetu je tekou esage pē pype.

¹³ Namama'eay are rūi je ka'arana kwasiari pē nupe. Mama'e aye'em are etee te je ikwasiari imonou pē nupe. A'eramū pēē imogytau pejejeapyoramū ee. Ee pēneapyoa je afutat. ¹⁴ Awamū nipo nepēneapyopawi ee pejejemogyau. A'eramū ki pēē pejejea'aramū ee. A'eramū nipo pēē pejejeapyokaturamū ee. A'eramū nipo pēē Jarejararete 'ga ruaw ipe pejeku'iramū je ree. Jejui 'ga ruaw ipe pejeku'iramū je ree pejejee jeku'i 'jawerimū etee futat.

¹⁵⁻¹⁶ Ee pēneapyo are je jemogyppygi tekou ikue. A'eramū je 'jau tejeupe: "Too Korītu pewara 'gā nesaka 'jau nū kwy", 'jau je tejeupe ikue numiamū. "Masetoni wyw pe tewau tapytaaip Korītu pewara 'gā pyri 'jau", a'e je numiamū. "A'eramū tewau kwe pe 'gā nui. A'ere je tejewya tepytaa'iwu'japa 'gā pyri 'jau nū kwy", 'jau je tejeupe ikue numiamū. "A'eramū nipo je 'gā maku'iu'jawi tejee re'ā", 'jau je tejeupe numiamū. Je jewyramū amunipo 'ā pēē mama'e mua jee Judeja wyw pe jeremirerooramū. A'ere je nooi.

¹⁷ Jerea'at amutee te je nū. A'eramū nipo pēē mū 'jau jee: "Tme te Paulo 'ga oree 'we", 'jau nipo pēē mū jee. A'ere je naje'mei futari pē nupe. Maran gatu gatu etee mama'ea jee. ¹⁸ Janeruwarete 'ga 'ā ni'mei futari. U'eawer imū etee futat 'ā 'ga mama'e apoi. A'eramū je nanē te'me'emamū pē nupe nū. Namoryteei je pēē te'eawer are. ¹⁹ Jejui Kristu 'ga ako je amome'u pē nupe ai'i. Timoteo 'ga, Silasi 'ga. Mīmera 'gā netee ako je Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga mome'wau pē nupe ai'i. Mama'e a'jea etee 'ā Jejui Kristu 'ga omome'u rakue. 'Ga futat ako Jarejuwarete 'ga imome'waukaa oree ikue. A'eramū ore nanē mama'e a'jea etee imome'wau pē nupe. ²⁰ U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi Jejui Kristu 'ga upe. U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga muri janee. A'eramū jane 'ga je'ega rerowiaa. "A'jea futat 'ga remiapoā", 'jau jane 'ga upe. A'eramū jane 'ga muorypa Jejui Kristu 'ga ree. ²¹ Janeruwarete 'ga futat 'ā Jejui Kristu 'ga rerowiarukaa oree. Pē nupe nanē 'ga futat 'ga rerowiarukaa rakue. 'Ga futat 'ā jane mujat Jejui Kristu 'ga ree. 'Ga futat 'ā jane mogyau wemiayuwamū. ²² Sā'ā jane jarejera kwasiara jarekaraemā are. A'eramū 'ā tekotee 'gā janekaraemā kwaapa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga U'agesage muri wemiayuwamū janee. A'eramū jane jarejemogyppyka 'ga 'eawer are: "Te'agesagea je amono pē nupe ra'ne. A'eramū je anure mama'e monou pē nupe kwaitete" 'eawer are jane jarejemogyppyka jarejemogyau.

²³ Janeruwarete 'ga je kwaap. "Naje'mei je", a'e je 'ā 'ga remianuwamū. Najeje'eg wywrafeniweri wejue je pē nupe. A'eramū je tewawe'em pē pyri ai'i. ²⁴ "Je te 'ā pē'wryiara. A'eramū ki pēē mama'e apou je'eawer imū", 'jawe'em je 'ā pē nupe. Pekwaap futat 'ā Jejui Kristu 'ga. A'eramū je 'jawe'em pē nupe: "Jejui 'ga ki perowiat", 'jawe'em je 'ā pē nupe. A'ere je pēnorywa tee ifutari. A'eramū je mama'e apou pē nupe pē muorypawamū.

2

¹ Pēnorywa je afutat. Ma'eramū 'ā je nooi pē pyri. "Kasi je 'gā pyri tewau teje'ega moywrafeni 'gā nupe ne kwy", 'jau je tejeupe. "A'eramū amusipo 'ā je 'gā mu'arasigu'japa etee", 'jau je tejeupe. A'eramū je a'eramū tewawe'em pē pyri. A'eramū je ka'arana etee ikwasiaa imonou pē nupe. ² Pē mu'arasig ire sipo awyja je maku'iu? Naani. Pejemu'arasig ire naje maku'i pejepe.

³ A'eramū je a'eramū 'jau tejeupe ai'i: "Nooi pa je 'gā pyri kwy", 'jau je ai'i.

“Kasi a'e pe je 'gā mu'arasigi etee tewau ne kwy”, 'jau je tejeupe ai'i. “A'eramū je nanē te'arasigamū 'gā neewe ne kwy”, 'jau je tejeupe ai'i. Pē'arasig ire nitywi je maku'iaara 'ga amū. Ma'eramū 'ā je ka'arana etee ikwasiari imonou pē nupe ikue, pē mosōu mama'e tywera apo awi ikue. “Peopot mama'e tywera apo awi”, 'jau je ka'aran are imonou pē nupe. Jeremikwasiarera resag ire mama'e tywera apo awi pejepoira je maku'i. A'eramū pēē nanē pejeku'iramū pejejemogyau je 'jawe futat. ⁴ Pē nupe ka'arana kwasiaa je tejaa'wau pē nee ai'i. Najeporomu'arasigiweri je pē nee ai'i. A'eramū je tejaa'wau pē nee ai'i. “Ojee jeporomutara 'gā ikwaawa je afutat”, 'jau je tejeupe etee futat ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ai'i.

Jaretywer awi janepoiriweramū 'ga imoia jane wi

⁵ Mama'e tywera apoara 'ga, 'uwa 'ga remireko ēē rerekwara 'ga, je mu'arasig etee ojee ai'i. Pēē mū taetu nipo 'ga pē mu'arasiga pē mogyau rai'i.

⁶ A'eramū nipo pēē 'ga rerekou tywea ee rai'i. A'eramū je 'awamū 'jau pē nupe: Au'je ki 'ga rereko tywer ire. ⁷ 'Awamū ki pēneatee futat 'ga remiapofer awi. Pemur iki 'ga pejejepype nū. Kasi a'e pe 'ga poireteetei Jejui 'ga rerowiar awi ne, 'jau je pē nupe. ⁸ A'eramū je 'jau pē nupe: 'Ga ree pejeporomutara ki peesaukat 'ga upe. Pereco esage etee ki 'ga, 'jau je pē nupe.

⁹ Pē nupe ka'arana kwasiaa je 'jau tejeupe etee futat ai'i: “Wenup sipo 'gā jeje'ega? Wapo sipo 'ga mama'ea ojeupe je'eawer imū?” 'jau je tejeupe ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ai'i. A'ere ako peenup tāmējē jeje'ega ai'i. A'eramū a'ea je muorypa.

¹⁰ 'Ga remiapofer awi pēneateeramū je nanē jereateeramū jui nū. Pē 'jawe etee futat jeateeramū 'ga remiapofer awi. Kristu 'ga remianuwamū je 'i: 'Ga remiapofer awi jereateeramū tekou, 'jau je 'ga remianuwamū.

¹¹ 'Ga remiapofer awi jarejeatee'emamū nipo mama'eukwaawa 'wyrriara jane mote'ari ee. “Janete'ara mama'eukwaawa 'wyrriara afutat” 'ea jane 'ā sikwaap. A'eramū jane jarejeateeramū aipo 'ga remiapofer awi. Kasi a'e pe mama'eukwaawa 'wyrriara jane mote'areteetei ee ne.

Kristu 'ga retee jane mama'eukwaawa 'wyrriara retygi

¹² Troate pe je oi peuwara 'gā nupe Jejui 'ga ree morogyta esage mome'wawamū ai'i. Jejui 'ga mome'wawamū je oi ai'i. Ojepyri je waēmamū 'gā aku'iramū je ree ai'i. “Taruenupe eneje'ega 'jau”, 'jau 'gā jee ai'i. Janejararete 'ga te 'gā moporenuwiwerukaa jeje'eg are ai'i. A'eramū 'gā oporenuwiweramū ee. ¹³ A'ere je jemuaēmi jarejewirera 'jawewara 'ga ree, Tito 'ga ree. “Peu futat je oi ene rekoaa”, e'i 'ga jee ikue. A'ere 'ga nuri we owaēma peu. A'eramū je a'eramū tewau pe awi ai'i nū. Tewau Masetoni ywy pe Tito 'ga rekaa ai'i.

¹⁴ A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga remiapofer are. Janeruwarete 'ga te 'ā jane poaa mama'eukwaawa 'wyrriara retyg are. Kristu 'ga 'ā mama'eukwaawa 'wyrriara retyka rakue. A'eramū jane Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū etyka 'ga retee futat. Sā'ā jany kasiga reafena kwasi'oa jany kasiga ojee imono re. A'eramū 'ā jane pyriwara 'gā jany kasiga reafena renupa. Nan tee futat jane Jejui 'ga mome'ui jarejepyriwara 'gā nupe, 'ga rera muāina 'gā nupe. ¹⁵ Sā'ā judeu 'gā mama'e kasiga rapya Jarejuwarete 'ga muorypawamū rakue. Nan tee futat jane 'ga muorywi Jejui 'ga mome'uramū. Janeje'ega renupara 'gā amū nipo Jejui 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā katu'oka 'gā mogyau wemi-ayuwamū. A'ere nipo janeje'ega renupara 'gā amū nuerowiari futari Jejui 'ga. A'eramū nipo 'gā awau ajemogyau mama'eukwaawa 'wyrriara rape

rupi. ¹⁶ Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā nupe Jejuī 'ga mome'ua mama'e pysoga 'jawe. Niparuerowiariwēri 'gā Jejuī 'ga ree. Sā'ā mama'e pysoga pyri ae oe'ema. Nan tee 'ga rerowiare'ema 'gā nupe 'ga mome'ua nia'wyrī. A'eramū 'gā amanū re awau muku 'ga wī. Mama'eukwaawa rapyaw ipe te 'gā oi. A'ere Jejuī 'ga rerowiaaramū jane upe 'ga mome'ua jany kasiga 'jawe. Jareparuerowiariwēramū jarejemogyau 'ga ree. A'eramū Janeruwārete 'ga jane katu'oka jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū 'ga jane manū re jane mogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi futat. Awŷja sipo ajee Jejuī 'ga mome'uarū kwe pewara 'gā nupe? ¹⁷ Ore futat 'ā 'ga oromome'uarū 'gā nupe. A'ere 'ā amumerā 'gā Jejuī 'ga mome'ui ka'aranūū are etee ajemogyau. "Jejuī 'ga pa je amome'u 'gā nupe kwy. A'eramū 'gā je mepyau 'jau kwy", 'jau imome'wara 'gā ajemogyau ojeupe. A'ere ore nanarūi. Janeruwārete 'ga 'ā ore monoukat Jejuī 'ga mome'wawamū. A'eramū 'ā ore Kristu 'ga remiayuwamū 'ga mome'wau a'jea futat kwe pewara 'gā nupe. Janeruwārete 'ga remianuwamū futat ore 'ga mome'ui.

3

Janeruwārete 'ga je'egyau

¹ Pē nupe aipo imome'wau sipo ore jerowiaraiwi etee orojee? Naani. Nore kwaawi sipo pejepe? Ore kwaap futat pejepe. A'eramū ore 'jawe'em arajaupe ikue: "Korītu pewara 'gā najane kwaawi we. A'eramū jane jarejemome'wau 'gā nupe", 'jawe'em ore arajaupe ai'i. Ore kwaap futat ako pejepe ai'i. A'eramū ako ore orojemome'wawe'em pē nupe nū. "Kweramū Janeruwārete 'ga remiayuwā 'ga amū. Paulo 'ga rera", aru'eu'jap sipo ore ka'arana monou ikwasiaa pē nupe ai'i nū? Naani. ² Pēē futat ore mome'ui pejepe ka'arana 'jawe. A'eramū pē nesakara 'gā pēneko esage nanē esaka nū. A'eramū nipo pē nesakara 'gā 'jau ajaupe: "Mama'e a'jea etee Paulo 'ga omome'u. Sā'ā 'ga remimu'efera 'gā, Korītu pewara 'gā jemu'ea ako esage are", 'jau nipo pē nesakara 'gā. Ore nanē nipo pejemogy esage kwaapa nū. ³ Kristu 'ga 'ā pē mogyau wemiayuwamū pē nupe omome'ui re. A'eramū pēē pejemogyau 'ga remikwasiarera ka'arana 'jawe. Naitapew are ikwasiaripyre'era 'jawe rūi pēē. A'eramū pē nesakara 'gā Kristu 'ga remiapofera resaka. Jarejuwārete 'ga 'Agesage pyu futat 'ā Kristu 'ga jane mu'jagi wemiayuwamū. A'eramū jane resakara 'gā 'ga remiapofera kwaapa.

⁴ Ore orojemogyppyk Jarejuwārete 'ga ree, Kristu 'ga ree nanē nū. A'eramū nipo ore pēneko esage resaka 'jau: "Janeruwārete 'ga te ako jane mono Korītu pewara 'gā mu'jau ikue. 'Gā nupe Kristu 'ga jane imome'uramū ako Janeruwārete 'ga 'ga rerowiarukaa 'gā nupe ikue", 'jau ore pē nesaka.

⁵ Naore tee rūi ako ore Jejuī 'ga rerowiarukara pē nupe ai'i. Janeruwārete 'ga te 'ga werowiarukat pē nupe. Janeruwārete 'ga te 'ga omome'uukat ore pē nupe. ⁶ Janeruwārete 'ga te Jejuī 'ga mome'uukat ore ikue. "Jejuī Kristu 'ga pēē imome'uramū Je'agesagea te 'ga rerowiarukari 'gā nupe, 'gā mogyau jeremiayuwamū 'gā momyauu", 'jau Janeruwārete 'ga ore ikue. A'eramū 'ga ore monou kwe pe Jejuī Kristu 'ga mome'wawamū ai'i. Ymā we futat 'ā Janeruwārete 'ga 'jau janepy 'gā nupe rakue: "Teporogytafera renupare'ema 'gā je amono mukuu tejewi 'gā manū re", 'jau 'ga 'ā rakue. A'ere Janeruwārete 'ga 'Agesagea jane mogyi 'ga remiayuwamū Kristu 'ga rerowiaaramū etee te. A'eramū 'ga jane manū re jane mogyau ojeypyri nakwaparimū ete rūi.

⁷ Ymā te 'ā Janeruwārete 'ga Moisesi 'ga renūina rakue. "Ere ejua ejeupia 'au je pyri", 'jau 'ā 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Moisesi 'ga awau ojeupia wwytyra apyte'rarimū Jarejuwārete 'ga pyri rakue. A'eramū 'ā Janeruwārete

'ga oje'ega kwasiarukaa itapew are Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga je'ega kwasiaramū 'ā Moisesi 'ga reakwara wenyfugamū 'ga wi rakue. A'eramū 'ā Israeu juapyrera 'gā ojeypyri 'ga jewyramū amā'jāuarūme'em 'ga reakwar are rakue. 'Ga reakwara renyfuga 'gā neakawayau rakue. Esage te 'ā Janeruwarete 'ga je'eg ymanera rakue. A'ere 'ā janeypy 'gā nuenuwi futari Jarejuwarete 'ga porogytaa rakue. A'eramū 'gā 'ā amanūmū awau mukuu 'ga wi rakue. ⁸ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga 'awamū U'agesage muri janee, Jeju 'ga rerowiarukaawamū janee. Esage futat 'ga 'Agesage porowykya! ⁹ Esage futat Janeruwarete 'ga porogytaa rakue. 'Ga porogyta mogytaramū janeypy 'gā otywera kwaapa futat rakue numiamū. A'ere janeypy 'gā nopoiri otywer awi rakue. A'eramū 'gā amanūmū awau mukuu Jarejuwarete 'ga wi 'ga porogytaa renuwe'em ire etee futat. A'ere esageramū futat Jeju 'ga mome'ua. 'Ga mome'ua jane erowiar ire Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane jaremanū re jarewau jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi. Aipoa 'ga porogyta yaua. "Teja'yra 'ga pēe erowiarāmū je pē mogyi tejemiayuwamū. A'eramū nipo je anure pē mogyau tejepyri" 'ea 'ga porogyta yaua. ¹⁰ Esage futat Janeruwarete 'ga porogyta ymanera rakue, Moisesi 'ga upe 'ga remikwasiarukarera rakue. 'Awauwara morogyta yaua taetu aje 'ā esage ete Moisesi 'ga remikwasiarera resage apyraapa. ¹¹ Esage futat Janeruwarete 'ga porogyta ymanera. Namutamutari futat 'gā Moisesi 'ga remikwasiarera renuwi. A'etea esage futat 'gā nupe. A'ere jane 'awamū Jarejuwarete 'ga porogyta yau rerekoi. Esage futat 'ga porogyta yaua. Nateepawa'uweri futari 'ga porogyta yaua.

¹² Jarejuwarete 'ga porogyta are ore jemogypygyi arajemogyau. A'eramū ore orokyjawe'em Kristu 'ga mome'u awi. ¹³ Ymā 'ā Moisesi 'ga weakwara piari taity pyu weakwara renyfug awi rakue. Iwewa teepawa resaukaawe'emamū 'ga imonou oje'arimū rakue, Israeu juapyrera 'gā nupe esaukaawe'emamū rakue. Na'gā 'jawe rūi jane iapoi. ¹⁴⁻¹⁵ Ymā 'ā Israeu juapyrera 'gā naeapyoi futari 'ga porogyta are rakue. 'Awamū miamū aje 'ā 'gā naeapyoi ee. Moisesi 'ga remikwasiarera mogytaramū iapyaka'jam ma'e 'jawe etee 'gā jemogyi. Kristu 'ga ree ojemujar ire te 'gā neapyoramū Jarejuwarete 'ga porogyta are. A'eramū 'gā ajemogyau iapyakwafuk ma'e 'jawe. ¹⁶ Jeju 'ga rerowiar ire nipo 'gā neapyoramū Jarejuwarete 'ga porogyta are. Sā'ā Moisesi 'ga weakwara piaro'woga Jarejuwarete 'ga pyri ojewyawamū rakue. Nan tee jane Jarejararete 'ga rerowiaaramū janereapyoramū 'ga porogyta are. ¹⁷ "Janejararete 'ga", 'jau je. Jarejuwarete 'ga 'Agesage upe te je 'i. Werowiarāmū Jeju Kristu 'ga janetywera moia jane wi, Janeruwarete 'ga 'Agesage muri janee. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mu'jaga Janeruwarete 'ga remiayuwamū. 'Ga 'Agesage jane rekoramū jane jaretywe'emamū rēwējēmī jaretywera pyu. ¹⁸ Ymā Moisesi 'ga reakwara wenyfugamū Jarejuwarete 'ga pyri 'ga o re rakue. Nan tee Kristu 'ga remiayuwamū jane jarejemu'jaga 'ga 'jawe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mu'jaga Kristu 'ga 'jawewaramū. Anure taetu nipo jane jarejemogyau 'ga 'jawe futat.

4

Kristu 'ga ree etee ki jarejea simyi

¹ Janeruwarete 'ga ajemuaēma ore ree. A'eramū 'ga ore mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. Jeju Kristu 'ga mome'waramū 'ga ore mogou ojeupe ikue. A'eramū ore orojorypawe'emamū arajemogyau. ² A'eramū ore

oropoiā mama'e tywera apo awi. Jemime miamū futat ore mama'e tywera apowe'em. Oropoit futat ore mama'e tywera apo awi. Nore'mei futari ore Jejuī 'ga ree. Nasigaty rūi ore Jejuī 'ga mome'ui. Mama'e a'jea etee futat ore oromome'u arakou. 'Ga je'eg imū etee futat ore arajemogyau Jarejuwarete 'ga reape. A'eramū ore resakara 'gā 'jau nipo ajaupe: "Paulo 'ga ako esage Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ojeupi oo ma'e 'gā netee", 'jau 'gā ajaupe, ore resaka. ³ Jejuī 'ga nipo ore imome'wau esage agawewi. A'etea nipo amumera 'gā naeapyoī ee. 'Ga rerowiare'ema 'gā nipo naeapyoī futari ee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā naeapyoī futari ee. ⁴ Mama'eukwaawa 'wyriara wejue nuerowiarukari 'gā nupe. A'eramū 'gā weapyo'e'amamū 'ga mome'u are. Mama'eukwaawa 'wyriara Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā 'wyriara. A'eramū wemiayuwa 'gā mueapyoukare'ema ee. Jejuī Kristu 'ga Janeruwarete 'ga 'jawe futat. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara wemiayuwa 'gā mueapyoukare'ema 'ga ree. ⁵ Jejuī Kristu 'ga etee 'ā ore oromome'u 'gā nupe. "Jejuī Kristu 'ga perowiat", 'jau 'ā ore arakou 'gā nupe. "Ore rerowiat pejepe", naru'ea'uweri 'ā ore 'gā nupe. "Jejuī Kristu 'ga perowiat", aru'e te 'ā ore 'gā nupe. "Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. A'eramū pēē 'ga te erowiaa", 'jau 'ā ore 'gā nupe. 'Ga upe etee futat ore porowykyi arakou. A'eramū ore mama'e apou pē nupe, pē poaa 'ga rerowiar are. ⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ywy apoi ywaga reewe rakue. A'e pype 'ga 'jau rakue: "Ypytunaiwa pype je 'ara mogoi", 'jau 'ga rakue. 'Awamū 'ā 'ga futat jane mueapyoukaa oporogyta are. Kristu 'ga kwaawukaa janee ikue. Janeruwarete 'ga 'ā esage ma'ea. 'Ga 'jawe etee futat Kristu 'ga. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga kwaapa Kristu 'ga reewe futat.

⁷ Namaira rūi jane. A'etea 'ā Janeruwarete 'ga ojekwaawukaa janea. Wa'ya 'ga nanē 'ā 'ga ikwaawukaa janee nū. Sā'ā ae mama'e esage monoa mama'e ryrū pype. Mama'e esage ae nomonoa'uweri japepo tywera pype. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega muri janetywera po pe rakue. A'eramū 'gā aipo jane imome'uramū wea m'ina ee etee. Najane ree rūi 'gā wea m'ī aipoa jane imome'uramū. Janeruwarete 'ga jane moporowykyukat ojeupe. 'Ga pājē mū etee te jane mama'e apoi 'ga upe. A'eramū janeremiapofera resakara 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa ee. "Ene te 'ā eneresage jepi. Mama'e esagea 'ā ereapoukat 'gā nupe epājē mū", 'jau 'gā 'ga upe 'ga muorypa ee.

⁸ Amumē 'ā mama'e tywera jeapoi janea. A'ere 'ā jane nipoiri futari Jejuī 'ga wi. Amumē 'ā jane jarejemiaporama kwaape'ema. "Maran te je iapoi?" 'jau 'ā jane jarejeupe. A'ere Janeruwarete 'ga jane mueapyoī janeremiaporam are. ⁹ Kwaiwete agawewi nipo jane ree iporomutare'ema 'gā jane rerekou tyweaete. A'etea nipo Jejuī 'ga ako jane pyri. ¹⁰ Sā'ā 'gā ore rerekoa. 'Gā fuewepawe'ema ore wī. Kamēsī'īsī'ī 'gā afuweramū ore ree. Sā'ā 'gā Jejuī 'ga juka rakue. Nan tee futat 'gā fueweramū ore ree. A'ere Jejuī 'ga jekukai ore ree. Ore apisiukare'ema 'ga 'gā nupe. Amanū re 'ā Jejuī 'ga ferawi etee rakue nū. A'eramū 'ga akou ore pyri futat. A'eramū ore resakara 'gā 'ga ferawa rerowiaa. ¹¹ Kwe pewara 'gā nupe ore Jejuī 'ga mome'uramū 'ga ree iporomutare'ema 'gā afuweramū ore ree kamēsī'īsī'ī. A'ere 'ga nore apisiukari 'gā nupe. A'eramū ore resakara 'gā 'jau ajaupe: "Ako futat Jejuī 'ga 'gā pyri ra'e. Ojejuka futat 'ga wemiayuwa 'gā nee ra'e", 'jau 'gā ajaupe, ore resaka. ¹² Jejuī 'ga ore imome'uramū 'gā afuweramū ore ree. "Siapisi 'gā 'jau", 'jau 'gā ajaupe. A'ere 'ā pēē Jejuī 'ga perowiat aipo are taetu. A'eramū nipo pēē pejewau 'ga pyri pejemanū re nakwaparimū ete rūi futat pejemogyau.

¹³ Ymā 'ga amū ikwasiaa Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are

rakue. “Arowiat je tekou. A'eramū je imome'wau pē nupe”, 'jau 'ā 'ga ikwasiaa rakue. 'Ga 'jawe ore rekoī. Jejuī 'ga ore aruerowiat arakou. A'eramū ore 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. ¹⁴ Janejararete 'ga manū re 'ā Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga moferawi etee rakue nū. A'eramū ore “Jejuī 'ga jane erowiaaramū Janeruwarete 'ga jane moferapa etee jane manū re nū. A'eramū 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi” 'e rerowiaa arajemogyau. Ore nanē nipo 'ga ore rerawau ojepyri pē neewe. ¹⁵ Pē nupe Jejuī 'ga mome'u are ore orojereko tywerukaa etee futat 'gā nupe. Pejejeupe Jejuī 'ga ore imome'uramū pēē 'ga rerowiaa. “Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree. A'eramū 'ga wa'ya 'ga mua wyy pe janetywera mepyawamū rakue” 'ea pēē erowiaa. Kwe pewara 'gā nanē nipo 'ga rerowiaa ojeupe ore 'ga mome'uramū. A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa jarekatu'og are.

Anure nipo 'ga mama'e esage muri janee

¹⁶ A'eramū ore a'eramū aruojere'emamū Jejuī 'ga mome'u awi. Oreretea nipo oymanamū futat numiamū. Afuakare'emamū agawewi futat. A'ere Janeruwarete 'ga ore'aga momyauī ore ore rekoramū. ¹⁷ Ore rerekou tyweaete agawewi futat 'gā. A'ere ore 'i etee orojeupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee, 'gā je rereko tywera apyraapa”, 'jau etee ore orojeupe. A'eramū ore oropy'a'wyre'emamū orojereko tyweramū. Ore upe Janeruwarete 'ga remimurama esage futat 'gā ore rereko tyweawera apyraapa. ¹⁸ Noromūi ore orojēa 'auwara mama'e are etee. 'Auwara mama'e teepaw ete kamēsīete. A'eramū ore orojēa mūina Jarejuwarete 'ga ree etee futat. Janeruwarete 'ga te nateepawi futari. Ore upe 'ga remimurama nanē atepawe'emamū futat nū.

5

¹ Tapūja 'jawe janeretea. Sā'ā ae tapūi apoa. A'ere 'ā tapūja to'omi kamēsīete. Nan tee futat nipo janeretea. Jane manūnamū nipo janerete nemamū futat. A'ere nipo jane manūnamū jane'aga oi ywag ipe. A'eramū nipo peu Janeruwarete 'ga janerete yau mua janee nū. Aipoa jarejete yau rerekou nipo jane nimanū'u'jawi futari. ² 'Awamū futar iki janēa'at ywag are. 'Awamū futat jareoweramū ywag ipe. Janēa'ar iki jarejete yaua jarejeupe imurawam are. A'eramū jane jarefaemamū ee, jarejete yau futat are. ³ Ywag ipe jane o re nipo Janeruwarete 'ga janerete yau muri janee. A'eramū nipo jane jarejemogyawe'em jarejete'e'eme. ⁴ 'Au wyy pe jarejemogyau 'ā jane jarejaa'wau mama'e tywera rerajaa'wau. Janemanūweri jane 'ā numiamū. A'ere 'ā janeporomogyu'ruweramū futat jarejete are peu jareo re. Jarejete yaua jarejeupe imur ire jane jaremanū'u'jape'ema. ⁵ Janeruwarete 'ga nanē ojepyri janejemogya afutat nū. U'agesagea ako 'ga amut janee ikue. “Awamū je Te'agesage monoi pē nupe. A'eramū je anure mama'e mū monou'japa pē nupe nū”, 'jau ako 'ga janēe ikue. Ma'eramū 'ā jane 'ga 'eawera rerowiari jarejemogyau, “Anure je pē mogyi 'au tejepyri nakwaparimū warāu rūi. Pēnete yau nipo je imonou pē nupe. A'eramū nipo pēē pejemanū'u'jape'ema”, 'ga 'eawera rerowiaa jarejemogyau.

⁶ A'eramū ore orojorywamū 'ga pyri orooram are. 'Au wyy pe arakou ore narakoi 'ga pyri. ⁷ A'ere ore jemogypygi 'ga ree. Naruesagi agawewi ore 'ga. A'etae ore orojemogyppyk 'ga ree. Norojemogyppyi ore orojemiesag are te. 'Ga ree etee futat ore jemogypygi. ⁸ A'eramū ore araku'iramū arajemogyau. Jarejuwarete 'ga pyri oreoweramū arajemogyau. ⁹ A'ere ore Jarejararete 'ga muorywa taetu ifutari mama'e mū futara apyraapa. A'eramū ore mama'e

apou 'ga remifutar imū arakou. 'Ga remifutara 'ara rupi nipo ore oi peu 'ga pyri. ¹⁰ Anure nipo jane jatykai jarejemogyau Kristu 'ga rowase 'ga rerowiaaramū etee juejue. A'eramū nipo 'ga jane mepyou janeremiapofer are. Janeremiapo tywer are nanē nipo 'ga jane mepyou i'jawerimū etee futat. Janeremiapo esage are nanē 'ga jane mepyou nū. Ma'eramū 'ā ore mama'e apoi 'ga remifutar imū etee.

Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e

¹¹ “Mama'e tywera aporamū jane jemogyi Jarejuwarete 'ga kurapara 'jawewaramū 'ga upe” 'ea 'ā ore ikwaapa. Ma'eramū 'ā ore kyjei mama'e tywera apo awi. Ma'eramū 'ā ore pē mu'ei mama'e a'je are te. 'Gā nanē ore imu'jau ee ai'i nū. Janeruwarete 'ga orereko esage kwaapa. Pēē ikwaawa nanē esage jee nū. ¹² Noroferowiaraiwi ore orojee etee. Orojemome'u 'ā ore pē nupe pē maku'iwamū orojee. A'eramū nipo pēē ore mome'wau ore ago'ara 'gā nupe. Aipo 'gā nipo 'jau ojeupe: “Je te 'ā esage ma'eramū. Esak jeraity esagea”, 'jau nipo 'gā ojeupe etee futat. A'ere nipo 'gā naeapyoiko ako a'wyre'em are. ¹³ Jejui 'ga je imome'uramū amumera 'gā 'jau jee: “Paulo 'ga 'ga 'akwaawe'ema 'ga wereko”, 'jau amumera 'gā jee, je ago'wau ai'i. A'ere je Kristu 'ga mome'ui tekou. “Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau”, 'jau je tekou. Aipo je'ea sipo naje ne'akwaawukari je mogou? Amumera 'gā te ajee “Paulo 'ga i'akwaawa akou”, e'i jee. Je'akwaap futat je. A'eramū je Kristu 'ga mome'wau pē nupe, 'ga rerowiarukaa pē nupe. ¹⁴ Kristu 'ga iporomutat jane ree. Ma'eramū 'ā ore Kristu 'ga mome'ui pē nupe. Kristu 'ga amanū janetywera mepyou rakue. A'eramū 'ga werowiaramū janetywera moia jane wi. A'eramū jane jarejemogyau rēwējēmī mama'e tywera apoare'ema 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga reewe amanū ma'efera 'jawe rēwējēmī jarejemogyau. ¹⁵ Jane ree Kristu 'ga manūi rakue, janetywera mepyawamū rakue. Amanū re 'ga ferawī etee rakue nū. A'eramū ki jane 'ga rerowiaaramū mama'e apou'jape'ema jarejemifutar imū etee. 'Ga remifutar imū etee futat ki jane mama'e apou. Mama'e esagea jane iapoa te 'ga afutat. Ma'eramū 'ā 'ga manūi jane ree rakue. Jane ree nanē 'ā Janeruwarete 'ga 'ga moferawī rakue nū.

¹⁶ A'eramū ki jane jaremā'jāue'em tekotee 'gā naity are. “Ko 'ga nipo 'ā nia'wyri. Sā'ā 'ga taity tywe'ri ete erekoa”, 'jawe'em jane jarejaupe. “Ko 'ga naje 'jawe rūi. Towajara te 'ga”, 'jawe'em jane jarejaupe nū. “Kwe 'ga ipiūnū”, 'jawe'em jane jarejaupe. Nijokwaawi jane jarejuaity are. Jarejopir are nanē jane nijokwaawi nū. Kristu 'ga upe miamū te 'ā amumera 'gā i' rakue: “Nakūima'eeteete rūi 'ga. Sā'ā 'ga rekoa mama'e tywera apoara 'gā pype”, 'jau 'ā amumera 'gā Kristu 'ga upe rakue. Nokwaawi 'gā 'ga rakue. A'eramū ki jane jarejuago'wawe'em. Kristu 'ga taetu ki jane iago'wawe'em. ¹⁷ Kristu 'ga ree jarejemujar ire jane jarejemu'jaga 'ga 'jawewaramū. A'eramū futat jane mama'e apowe'em jarejekwawer ymaner imū. Janerekoteefera ateepawamū futat jane wi. A'eramū futat jane jarejemogyau esage Kristu 'ga remifutar imū etee futat. ¹⁸ Janeruwarete 'ga 'ā jane momyauu Kristu 'ga jane erowiaramū. Kristu 'ga rerowiare'ema jane jemogyi 'ga ree iporomutare'emamū. A'ere jane 'ga rerowiaramū jane jemu'jagi Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramū futat. A'eramū Janeruwarete 'ga ojee iporomutat ma'eramū jane jemogya futaa. “Pe'je pejewau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā nanē ojemu'jaga je ree iporomutat ma'eramū”, 'jau 'ga janee. ¹⁹ A'eramū jane 'jau 'gā nupe: “Kristu 'ga amanū 'ypeywar are janetywera mepyawamū. A'eramū Janeruwarete 'ga Kristu 'ga jane erowiaramū janetywera moia jane wi, jane mogyou ojee iporomutat

ma'eramū", 'jau ki jane 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'ā jane mono kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. "Pe'je pejewau kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. Kristu 'ga amanū janetywera mepyawamū rakue, pe'je ki 'gā nupe. Kristu 'ga rerowiarāmū je pē mogyi tejemiayuwamū, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe, 'jau ki pēē 'gā nupe", 'jau 'ga oree ikue.

²⁰ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ore mogoi ojuru irūnamū ikue, Kristu 'ga mome'wawamū kwe pewaramū pē nupe ikue. Kristu 'ga je'eg imū ore 'i pē nupe: "Ga remiayuwamū pejemu'jagukat Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga 'ā pē momyauu", 'jau ako ore pē nupe ikue. ²¹ Kristu 'ga nityweri futari. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'ere Janeruwarete 'ga janetywera monoi 'ga upe. A'eramū 'ga janetywera reramanūmū 'ypeywar are rakue. A'eramū jane Kristu 'ga ree jarejemujar ire jarejemogyau 'ga remiayuwamū. A'eramū jane jaretywe'emamū rēwējēmī jaretywera pyu 'ga upe. A'eramū jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat.

6

¹ Jarejuwarete 'ga retee jane porowykyi. A'eramū ore 'jau pē nupe: Pepoit futat kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Ipota'wa 'ga pē nee. Jejui 'ga pēē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui, pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejeppure'ema 'gā nerowiar awi. ² Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

"Pēpoaawa 'ara rupi je apyakai tejenūi are ikue.

Pē katu'okawa 'ara rupi je pē katu'oka ikue",

'jau 'ga 'ā ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'ere je 'awamū je 'i pē nupe: 'Awamū futat iwaēmi 'ga pē poaawa upe, Jarejuwarete 'ga pē katu'okawa upe, a'e je 'ā pē nupe 'awamū.

³ Orojeko esagea ore arafutat arakou. Narafutari ore 'gā motyweawa apoa 'gā nowase. A'eramū nipo 'gā ore ago'wawe'em Kristu 'ga ore imome'uramū.

⁴ Orereko esage resag ire nipo 'gā 'jau oree: "Jarejuwarete 'ga upe Paulo 'ga porowykyi opytuna 'gā netee ra'e. Sā'ā 'gā neko esagea", 'jau nipo ore resakara 'gā oree. Janeruwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā ore rerekou tyweaete agawewi ai'i. A'etea ore noropoiri futari Kristu 'ga mome'u awi. Amumē ore orotywe'emamū agawewi mama'e pyu. A'etea ore oreta'wa etee futat arakou. Orojeupe mama'e tywera jeaporamū orojemouaga jupe.

⁵ Amumē Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā ore nupānupāu. Amumē 'gā ore munepa ekoete futat moromunepawa pype. Amumē 'gā ore mueue Jejui 'ga mome'u are. A'ere ore Jarejuwarete 'ga upe etee futat ore porowykyi aruojere'emamū. Amumē ore noroseri futari. Amumē mama'e otywe'emamū futat oree.

⁶ A'ere 'ā ore reko esagei pē pype. Naruapoi futari ore mama'e tywera. Orojeupe mama'e tywera jeaporamū oropota'waramū etee futat 'ā arakou pē nee. Noropoiri futari ore Kristu 'ga mome'u awi 'gā orojereko tyweramū miamū. Orojereko tyweara 'gā nereko esage etee futat jepi. A'eramū ore resakara 'gā "A'jea futat ore porowykyi Jarejuwarete 'ga upe" 'e rerowiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ore poaa 'ga upe oreporowyky are. Ore poaa 'gā nee oreporomutar are.

⁷ Kristu 'ga ore imome'wau Janeruwarete 'ga 'Agesagea mama'e a'jea etee imome'waukaa oree. Janeruwarete 'ga 'Agesage pājē mū ore Jejui 'ga mome'ui. A'eramū pēē 'ga rerowiaa kwaiwete. 'Gā aramueramū orojemogypyka Jarejuwarete 'ga ree etee. Aruago'oramū ore mama'e esage etee iapou 'gā nupe. Aipoa esage futat 'gā nupe. Janeruwarete 'ga upe nanē aipoa wesageramū futat nū. ⁸ Amumē 'gā ore mome'wau esage. Amumē 'gā ore mojenosōu. Amumē

'gā ore ago'wau etee. Amumē 'gā ore kurapa etee. Amumē 'gā "I'me 'gā", 'jau etee 'gā oree. A'ere ore mama'e a'jea etee futat imome'ui. ⁹ Wemiesage'ema 'jawe 'gā ore rerekou. A'ere ore 'gā nemiesaga futat numiamū. Amumera 'gā au'jeteramū afuweramū ore ree. A'etea 'gā nore apisi we. Janeruwarete 'gā ore rereko tywerukaa 'gā nupe. A'ere 'ga nore apisiukari 'gā nupe. ¹⁰ Amumē 'gā ore mu'arasiga. A'ere orerorywamū Jarejararete 'ga ree. Kūima'e tywe'ri 'jawe ore arakou 'gā nupe. A'eramū ore Jeju'i 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū 'gā ajemogyau ikaraemā kwai ma'e 'jawe. "Nitywi futari 'gā mama'e pyu", 'jau 'gā oree. A'ere Janeruwarete 'ga jejukai ore ree, mama'e esage mua oree. A'eramū ore arakou mama'e jara 'jawe.

¹¹ Korītu pewaramū 'ā pejemogy orejekoty'aawa 'jawe. A'eramū ore orojemome'wau katu pē nupe. ¹² Oroporomutaramū ako ore pē nee ai'i. A'ere a'e peko iypy'i we te ore ree iporomutare'ema 'jawe etee a'e pejemogy. ¹³ A'eramū je pē mu'akwaapa pēnuwa 'jawe. Pēporomutat ore ree. Sā'ā oreporomutara pē nee.

Peje'ar awi 'ga rerowiare'ema 'gā nee

¹⁴ Peje'ar awi Jeju'i 'ga rerowiare'ema 'gā nee. Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramū pejemogy. Ma'eramū sipo ajee peje'at 'ga ree iporomutare'ema 'gā nee? Ojopype sipo mama'e esagea mama'e tywer are? Naani. Kwara sipo ojopype ppytunaiw are? Naani. ¹⁵ Kristu 'ga 'jawe sipo mama'eukwaawa 'wyrriara rea'aramū mama'e are? Naani. Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā nojopypei futari 'ga rerowiare'ema 'gā nee. Kristu 'ga remiayuwamū jarejea'are'emamū mama'e are mama'eukwaawa 'wyrriara remiayua 'gā 'jawe. ¹⁶ Nitywi futari maira'me a'agawa Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe. Janeruwarete 'ga remiayuwamū jane jemogyi 'ga rupawa 'jawe te. Jane pype futat 'ga reko. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue:

"Je te 'ā toko 'gā pype. Je futat 'ā tejemogou 'gā Nuwareteramū.

Je futat 'ā 'gā mogyau tejemiayuwamū",

'jau Janeruwarete 'ga rakue. ¹⁷ Ymā te 'ā 'ga 'i rakue nū:

"Pejea'gu ki je rerowiare'ema 'gā nui.

Pekotee ki 'gā nui", 'jau 'gā janee rakue.

"Peko kasi 'gā 'jawe ne. Mama'e tywera kasi peapo 'gā 'jawe etee ne.

Teje'ega renuparamū je 'i pē nupe:

Pe'je pejejua 'au je pyri, je 'i pē nupe.

¹⁸ A'eramū futat je tekou Pēnuwareteramū.

Pēē je pē mogyau teja'yramū",

'jau Janeruwarete 'ga janee rakue. Janeruwarete 'ga 'ā 'wyrriararetea janee.

Pājēreteretea nanē 'ā 'ga nū.

7

¹ Naymāwarera 'gā nupe etee rūi Janeruwarete 'ga 'i aipo 'jau rakue. Awauwaramū jane upe nanē futat 'ga 'i aipo 'jau nū. A'eramū ki jane jarepoia mama'e tywera apo awi. Mama'e tywer are jarejea'ar awi nanē ki jane jarepoia nū. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je pē mu'akwaapa ee. Jarejuwarete 'ga ree pejeporomutaramū pejejemogyau. A'eramū ki pēe jejejepe'aa mama'e tywera apoar awi. "Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau. Sajemogy 'ga remiayuwareteramū 'jau", 'jau ako je pē nupe ai'i.

Paulo 'ga aku'iramū

² "Pēporomutat ore ree", a'e ypy ako je pē nupe ko. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū, "Pēporomutat ore ree", 'jau'japa pē nupe. Noromote'ari ore 'gā amū. Noroje'ēwu'jagi futari ore 'gā amū. Noromoryteei nanē ore 'gā

orojee orojeupe mama'e muawamū. ³ A'etea je aipo na'ea'uweri pē nupe pē ago'oawamū. Oreporomutar ore pē nee, a'e je akiko. 'Awamū je 'iu'jawi pē nupe nū: "Oreporomutar ore pē nee". Aramanū'e'ēwe ore oroporomutaramū pē nee. Aramanū re miamū futat nipo oreporomutaramū pē nee arajemogyau. ⁴ Ajemogypyk je pē nee. Ajerowiat je pē nee. A'e pe 'ā mama'e tywera ojeapou agawewi oree. A'etea je jeku'i tekou. Tepy'a'wyre'emamū je tekou.

⁵ Masetoni wyw pe orowaēma ppy we ore oropytu'wawe'e'mī futat arajemogyau. Mama'e tywera etee futat ore aruekoat 'ager imūwara amunawa pype. A'e pe 'ā 'gā ore rereko tywet. A'e pe 'ā 'gā ore ree 'gā mara'ne. A'eramū 'gā ore mopy'a'wyrayau etee ee. ⁶ A'ere 'ā Janeruwarete 'ga ae mopy'ata'wai. A'eramū 'ga ore mopy'ata'wau. Tito 'ga 'ga imua oree. A'eramū 'ga ore muorypa 'ga rur are. ⁷ Ore pyri owaēma ppy we 'ga pēnera mome'wau oree. A'eramū ore pēner are nanē araku'iramū nū. "Ene resaga'up Korītu pewara 'gā ajemogyau", 'jau 'ga jee. "U'arasigamū 'gā ene mu'arasigawer are. Paulo 'ga ako jane simu'arasig etee ai'i, e'i 'gā ajaupe, weapyoramū ee", 'jau 'ga jee ai'i. "A'jea futat Paulo 'ga jane mu'akwaawi rakue, 'jau 'gā ajaupe", 'jau Tito 'ga pē mome'wau jee ai'i. A'eramū je a'eramū teku'iramū pē nee.

⁸⁻⁹ Jeremikwasiarera nipo pē mu'arasiga agawewi. A'etea je najemaēmi pē nee tejemikwasiarera pē mu'arasig are. "Jeremikwasiarera 'gā mu'arasiga te nipo 'gā momoirukat 'gā tywer awi re'ā", 'jau etee je. A'eramū je teku'iramū ee. "Eneremikwasiarera Korītu pewara 'gā amu'arasig imogyau" e kwaaw ire amunipo 'ā je tejemaēma futat pē nee. A'ere 'awamū jeku'iramū pejetywer awi pepoiramū. Janeruwarete 'ga te 'ā pē mueapyoukat ee, pejetywer awi pē momoirukaawamū. A'eramū je pē motē'arukare'ema aipo tejemikwasiarera ka'arana upe. ¹⁰ Amumē Janeruwarete 'ga jane mu'arasigukari janetywer awi jane momoirukaawamū. A'eramū 'ga jane katu'oka janetywer awi. A'eramū jane jareku'iramū ee. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā te ajee i'arasig ekoete otywer are. A'ere 'gā nipoiriweri futari jui. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'oke'ema futat. A'eramū 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe amanū re. ¹¹ Pejejea'aramū pejetywera reru'arasig are. Pejetywera reru'arasig ire pejejemueapyoukaa ee Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē 'jau pejejaupe: "Sireko tywet mama'e tywera apoara 'gā 'jau", 'jau 'ā pēē pejejaupe rai'i. 'Gā nerekou tyweawer are te je pē kwaawi. Je resaga'up wejue 'ā pejepe pejejemogyau rai'i. Je ree pejeporomutaramū 'ā pejejemogyau je ree rai'i. A'eramū 'ā pēē kamēsiete futat mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweaete 'gā nemiapo tywer are rai'i. A'eramū je a'e are "Narafutari ore mama'e tywera orojeupe pēē iapoa" e are pē kwaapa.

¹² Ka'arana je akwasiat imonou pē nupe ikue. "Afutat je Jarejuwarete 'ga ore ree 'gā poria kwaawukara 'gā nupe", a'e je te'yina ikwasiaa ai'i. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe ikue. Namama'e tywera apo awi 'gā momoirukaawamū rūi je ikwasiaari ai'i. Naereko tyweripyrrera 'ga ree rūi nanē je ikwasiaari ai'i nū. Pejejee oreporia kwaawukaawamū futat je ikwasiaari imonou pē nupe ikue. ¹³ A'eramū ore araku'iramū pēner are, "Korītu pewara 'gā pē nesaga'up ajemogyau" e are.

Tito 'ga ku'i are taetu ore araku'iramū arakou. "Korītu pewara 'gā juejue ojejuka esage je ree ojeypyri je rekoramū", 'jau 'ga imome'wau oree. A'eramū ore araku'iramū 'ga 'eawer are. ¹⁴ Pē pyri 'ga o enune je 'jau 'ga upe ai'i: "Korītu pewara 'gā nipo ojejuka esage ene ree", 'jau je 'ga upe, tejemogypyka pē nee ai'i. A'ere a'e 'ga pereko esage futat rai'i, je'eawer imū etee futat 'ga pereko esage rai'i. A'eramū je teku'iramū tekou ee. Mama'e a'jea etee je

imome'wau Tito 'ga upe pē mome'wau 'ga upe. ¹⁵ 'Ga je'ega 'ā pēē enupa rai'i, mama'e apou pejejeupe 'ga 'eawer imū etee futat rai'i. Pejejejukau esage 'ā 'ga ree, pejejepype 'ga rekoramū rai'i. A'eramū 'ga 'awamū taetu oporomutaramū pē nee wea'aramū. ¹⁶ A'eramū je teku'iramū pē nee. 'Awamū taetu je jemogypygyi pē nee.

8

Pejejaupe mama'e monou pejeku'iramū

¹ Pēē 'ā orerewirera 'jawe futat. Kūjāmeramū 'ā pēē orerenyra 'jawe futat. A'eramū je Jarejuwarete 'ga remiapofera mome'wau pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā ipota'wa jane ree. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Janeruwarete 'ga wa'ya 'ga werowiarukat Masetoni ywy pewara 'gā nupe kwaiwete rai'i. A'eramū 'ga 'gā mogyau wemiayuwamū. ² Mama'e tywera agawewi futat ojeapou Masetoni ywy pewara 'gā nupe. A'etea 'gā nopoiri futari Kristu 'ga rerowiar awi. Aku'iramū etee futat 'gā ajemogyau 'ga ree. Naika'aranūū kwai ma'e arūi agawewi 'gā. Ako tywe'ri ma'e 'gā agawewi. A'etea 'gā oka'aranūū'i mono'oga Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū. "Ty'ara 'gā werajemogy. A'eramū jane ka'aranūū'i pe monou'i jarejewirera 'jawe'wara 'gā nupe", 'jau 'gā ajaupe. ³ 'Gā amū nitywi futari agawewi ka'aranūū pyu. A'etea 'gā oma'e'i pe monou'i 'gā nupe. 'Gā amū otywe'e'miramū agawewi. A'etea 'gā omono'i ape 'gā nupe. ⁴ "Ka'aranūūa pemono ape 'gā nupe", naru'e'i agawewi futat ore 'gā nupe. A'ere 'gā wemifutar imū etee futat imonoi. "Ore nanē ka'aranūūa oromono 'gā nupe nū", 'jau 'gā oree. "Oromono futat ore ape 'gā nupe", 'jau 'gā oree, afuakaramū oree. ⁵ "Irāinānī'i etee sipo 'gā imonoi 'gā nupe pa", 'jau ore 'gā nupe. A'ere 'gā imonouui futari orerea'awera apyraapa. Jarejararete 'ga upe 'gā 'i rakue: "Ore moporowykyukar ape ejeupe, ki Ku'jyp", 'jau 'gā 'ga upe rakue. "Taruapo mama'ea eneremifutar imū 'jau", 'jau 'gā 'ga upe rakue. A'eramū 'gā 'jau ore upe nanē nū: "Mama'ea taruapo pē nupe 'jau", 'jau 'gā oree. Janeruwarete 'ga remifutar imū 'gā aipo 'jau oree. ⁶ 'Gā nesakawe ore orojea'aramū pē nee ai'i. A'eramū ore 'jau Tito 'ga upe ai'i: "Ere ewau Korītu pewara 'gā pyri nū", 'jau ore 'ga upe ai'i. "Ymā a'e ere Korītu pewara 'gā nupe rakue: Ka'aranūūa simono'og imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe, Judeja ywy pewara 'gā nupe 'jau, 'jau a'e ene 'gā nupe rakue", 'jau ore 'ga upe. "A'eramū ore ene monou 'gā nupe 'gā poaawamū imono'og are. Kasi a'e pe 'gā poiri imono'og awi ne", 'jau ore 'ga upe. "Ymā 'ā pēporomono'ogiwet pejeka'aranūū are 'gā nee pejejemuaēma resaukaawamū rai'i. A'eramū ki pēē imono'oga futat imonou 'gā nupe, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. A'eramū 'ga awau pē pyri pē poaa peka'aranūū mono'og are Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramamū, Masetoni ywy pewara 'gā nemimono'ogera retee. ⁷ Pēē 'ā Jejui 'ga perowiar ywyapi tekotee 'gā apyraapa rai'i. Jejui 'ga 'ā pēē imome'wau tekotee 'gā apyraapa rai'i. Pejejeapyoramū 'ā Jarejuwarete 'ga porogytafer are tekotee 'gā apyraapa rai'i. Pejeporopoariweramū 'ā pēē 'gā nee rai'i. Pēē 'ā ore futaa 'gā apyraapa rai'i. A'eramū ore 'jau pē nupe: "Ka'aranūūa ki pemono Judeja ywy pewara 'gā nupe 'gā nemimonorama apyraapa", 'jau ore pē nupe.

⁸ "Pemono futar iki pejeka'aranūūa Judeja ywy pewara 'gā nupe", na'ea'uweri je pē nupe. "'Gā nupe pēē imonoa esage futat", a'e te je pē nupe. Masetoni ywy pewara 'gā ako je amome'u pē nupe ko. "Masetoni ywy pewara 'gā pa je amome'u 'gā nupe kwy", 'jau je. "'Gā nera renuw ire nipo Korītu pewara 'gā nanē oka'aranūū monoi Judeja ywy pewara 'gā nupe

nū re'ā", a'e je tejeupe te'ŷina. A'eramū pēē 'gā nee pejeporiaa resaukaa oree. ⁹ "Jane ree 'ā Janejararete 'ga poromutaramū a'jea futat" 'ea pēē 'ā ikwaapa. Ywag ipe 'ga mama'e jararetea agawewi. A'etea 'ga ruri 'au ywy pe imama'e'ema 'jawe jane ree. A'eramū 'ga ojejukaukaa 'gā nupe janetywer are rakue. A'eramū jane 'ga rerowiarāmū jarejemogyau mama'e jarareteramū 'ga 'jawe. A'eramū ki jane jareporomutaramū jarejuee jarejee 'ga poromutara 'jawe.

¹⁰ 'Gā nupe pēka'aranūū mono are je tejea'aramū te'ŷina. A'eramū je ee tejea'ara mome'wau pē nupe. Ikkowara rupi we ako pēē pejeka'aranūū monou'og ypyruga rakue. A'eramū pēē 'awamū imono'ogamap. A'ea esage jee. Pēē na'ne 'ā pejefueweramū Judeja ywy pewara 'gā poar are rakue. Pēē na'ne futat 'ā ka'aranūūa 'gā nupe imono'oga peypyrug rakue. ¹¹ A'eramū ki pēē 'gā nupe pejemimonorama mono'ogamap imonou 'gā nupe. Ymā 'ā pēfuewet 'gā nupe imono are rakue. A'eramū ki pejefuweawer imū etee futat pēē imono'ogamap imonou 'gā nupe. Pejeka'aranūū pe mono'oga imonou 'gā nupe. Pejefuakara 'ja'jawe etee futat pēē imonou 'gā nupe. ¹² 'Gā nupe ee pēporomonowera esage futat Janeruwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ā janekaraemā okwaap. Mama'e pyu janetywe'emamū Janeruwarete 'ga mama'e renūine'ema jane upe. Jarekaraemā pytuna 'jawe etee imonou 'gā nupe.

¹³⁻¹⁴ A'ere je: "Pejeka'aranūū ki pemonopap 'gā nupe", na'ei pē nupe. Kasi a'e pe nepētywi mama'e pyu ne. 'Awamū 'ā pejemogy ika'aranūū kwai ma'e 'jawe futat. A'eramū ki pēē pejeka'aranūū pe monou 'gā nupe. A'eramū pēē pejeju'jawe pejemogyau pejemama'e'iramū. Anure nipo nepētywi mama'e pyu. A'eramū nipo 'gā ojepyka pē nee oka'aranūū pe monou'i pē nupe pē poawamū. ¹⁵ Ymā 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue:

"Gā amū nipo omono'og kwaiwete agawewi.

A'etea nipo nitywi futari emyrera.

'Gā amū te nipo ajee ināinānī'ī etee agawewi omono'og.

A'etea nipo nateepawi futari 'gā nui",

'jau 'ā Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

Tito 'ga opytuna 'gā netee

¹⁶ Janeruwarete 'ga Tito 'ga moporopoariwerukaa pē nee. Je 'jawe futat 'ga poropoariweramū pē nee. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

¹⁷ A'eramū ore 'ga monoa futaa. A'eramū ore 'jau 'ga upe: "Oromono ore ene Korītu pewara 'gā pyri", 'jau ore 'ga upe. A'erauwe 'ga 'jau oree: "Jeowet futat je 'gā pyri", 'jau 'ga oree. A'eramū ore 'ga atawer imū etee futat 'ga monou pē nupe. ¹⁸ 'Ga rupi ore jarejewirera 'jawewara 'ga amū monou pē nupe. Jejuū 'ga rerowiaaramū ore 'ga kwaawi. "Jejuū 'ga 'ga omome'u a'jea futat ra'e", 'jau ore 'ga upe, orojerowiaa 'ga ree. ¹⁹ Masetoni ywy pewara 'gā aipo 'ga janerewirera 'jawewara 'ga pyyrūmū 'ga monou ore rupi ka'aranūū rerawaramū ai'ī. Anure nipo ore pēnemimonorama ka'aranūū rerooi Judeja ywy pewara 'gā nupe Masetoni ywy pewara 'gā ma'e retee. "Oreporopoariweramū pē nee. A'eramū Korītu pewara 'gā Masetoni ywy pewara 'gā netee ka'aranūū rerurukaa oree pē nupe. A'eramū ki pēē Jarejararete 'ga muorypa ee", sa'e ki 'gā nupe, 'gā nupe ka'aranūū monou.

²⁰ "Judeja ywy pe jarewau ki jane 'gā amū sīroo jarejeupi. Kasi a'e pe 'gā amū jane ago'oi ne", 'jau ore arajaupe. Ka'aranūūa ore erawau imonou 'gā nupe kwaiwete. A'eramū ore 'gā amū nerawau orojeupi. ²¹ A'eramū nipo 'gā

orereko esage resaka. Janeruwarete 'ga nipo orereko esage kwaapa. A'ere nipo 'gā ikwaawa nanē esageramū nū.

²² Gā nupi nanē nipo ore jarejewirera 'jawewara 'ga amū monoi nū. A'e 'ga oporowyky akou ojeropyri. A'eramū nipo ore 'ga porowyky esage resaka. Ojeupe ore 'eawer imū etee nipo 'ga mama'e apou. Mama'ea ore iaporamū aipo 'ga ore poaa iapo are. A'eramū ore 'ga monou 'gā nupi pē nesaka. Ojeupe ore pē mome'uramū 'ga ojerowiaa pē nee. "Oka'aranūa 'gā tomono'i ape 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga oree, ojemogypyka pē nee. A'eramū 'ga oweramū futat pē pyri, pē poaa imono'og are.

²³ Tito 'ga jeirūnamū je poawamū. Oporowyky esage 'ga pē poawamū jepi. 'Ga rupi oo ma'e 'gā Masetoni ywy pewara 'gā nemipyyrūmera 'gā futat. Kristu 'ga upe 'gā porowykyi. Tekotee 'gā Kristu 'ga muorypa 'gā nee. A'eramū je 'gā monou Tito 'ga rupi pē poawamū. ²⁴ A'eramū ki pēē pejejekau esage 'gā nee. A'eramū nipo Masetoni ywy pewara 'gā pēnera renupa. A'eramū nipo 'gā 'jau ajaupe: "Paulo 'ga ojerowiat Koritu pewara 'gā nee, 'gā mome'wau oree. A'jea futat 'ga 'gā mome'ui. Sā'ā 'gā jejuka esagea jarejewirera 'gā nee. Ka'aranūa nanē 'gā imono'oga 'gā nupe imonopyramū nū", 'jau nipo 'gā ajaupe.

9

Judeja ywy pewara 'gā nupe ka'aranūa monoawet

¹ Jarejewirera 'gā nupe ka'aranūū mono are je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. ² "Oreporomonower ore ka'aranūū are 'gā nupe", pē'ea je akwaap futat te'yina numiamū. Ma'eramū 'ā je pē mome'ui Masetoni ywy pewara 'gā nupe ai'i, Jejui 'ga rowiaara 'gā nupe ai'i. Amono tee te je pē nupe. "Ymā we 'ā Akaja ywy pewara 'gā nanē 'gā poromonoweramū ka'aranūū are 'gā nupe rakue", 'jau je pē mome'wau 'gā nupe ai'i, tejerowiaa pē nee ai'i. A'eramū pēnera 'gā muorypa ai'i. A'eramū 'gā 'jau ajaupe ai'i: "Pe'je ajee jane nanē simono ape 'gā nupe 'ū, 'gā 'jawe 'ū", 'jau 'gā ajaupe ai'i. ³ A'eramū je 'awamū Tito 'ga monou pē pyri 'ga pytuna 'gā netee pē muea'aawamū pē'eawer are. "Ka'aranūūa toromono 'gā nupe 'jau, 'gā poaawamū 'jau", pē'eawer are pē muea'aawamū je 'gā monoi. A'eramū Tito 'ga opytuna 'gā netee awau ka'aranūū mono'ogukaa pē nupe. Kasi a'e pe je pē mome'ui tee 'gā nupe ne. ⁴ Anure nipo je Masetoni ywy pewara 'gā amū nerooi pē pyri. Ka'aranūūa pēē imono'oge'em ire nipo je mojenosī pejepe 'gā nupe je'eawer are. Pēē taetu nipo pejejenosū ore wi, pejejee orejemogypygawera renosū. ⁵ Ma'eramū 'ā je 'i Tito 'ga upe ai'i: "Pekwap je renune 'gā muea'aa ore upe 'gā 'eawer are. Ka'aranūūa mono'oge'emamū ki pemono'ogukat 'gā nupe. Paulo 'ga upe peje'eawer imū etee ki ka'aranūūa pemono'og Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū, ere ki 'gā nupe", 'jau je 'ga upe ai'i. A'eramū nipo pēē imono'ogamap je waēme'emauwe. A'eramū nipo je rupi oo ma'e 'gā 'jau ajaupe: "Wemifutar imū etee futat 'gā ka'aranūū mono'ogi Judeja ywy pewara 'gā nupe imonopyramū. NaPaulo 'ga rūi omono'ogukat 'gā nupe", 'jau nipo 'gā ajaupe.

⁶ Pēnea'ar iki aeje'egawa mū ree: "Ināinānī'i etee y'wa'yja tym ire 'ā itymara 'gā ināinānī'i etee y'wa 'a po'oi anure. Kwaiwete y'wa'yja tym ire te 'ga kwaiwete y'wa 'a po'oi anure". Nan tee futat nipo pēē. Anure Janeruwarete 'ga pē mepyri pēnemimonofera 'jawerimū etee futat. ⁷ A'eramū ki pēē pejejea'aramū ra'ne ee. "Marāmaran te je imonoi 'gā nupe?" 'jau ki pēē pejejeupe ra'ne. A'eramū ki pēē pejeka'aranūū monou pejejemifutar imū etee futat. Pejejemifutar imū etee imono re pejejemuaēme'ema ee. Kasi a'e pe "'ga amonoukat jee. Najeporomonoweri agawewi je ee", pe'je

ne, peje'arasigamū ee ne. Ee pejemuaēma kasi pemono 'gā nupe ne. Ee pejeporomonoweramū etee ki pemono 'gā nupe. A'eramū pēē pejeku'iramū imonou 'gā nupe. A'ea Janeruwarete 'ga afutat. ⁸ Janeruwarete 'ga 'ā pē poat mama'e apo are. 'Ga futat 'ā mama'e jararetea. A'eramū 'ga, ikaraemāe'ema 'gā nupe mama'ea pēē imono re, 'ga mama'e mua pē nupe kwaiwete. A'eramū taetu nipo pēē mama'e are pejeporiae'emamū pejemogyau. A'eramū nipo pēē mama'e monou'japa 'gā nupe nū. ⁹ Ymā 'ā Isai 'ga ka'arana kwasiari ee rakue:

“Esage ma'e 'ga mama'e omono ikaraemāe'ema 'gā nupe kwaiwete. Ipota'wa ma'ea poromū. Najeaei 'ga ajuee”,
'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

¹⁰ Sā'ā Janeruwarete 'ga y'wa'yja monoa y'wa'yja tymara 'ga upe. Mama'ea nanē 'ga 'ā imua oree oreremi'uramamū. Nan tee futat 'ga mama'e monoi pē nupe kwaiwete, 'gā nupe pēnemimonofera repyamū. ¹¹ Pejeka'aranūia pēē ape monou Judeja ywy pewara 'gā nupe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e monou'jau'japa pē nupe. A'eramū nipo pēē mama'e monou'jau'japa imama'e'ema 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā kwaiwete Janeruwarete 'ga muorypa ojeupe pēnemirerooukara ka'aranūū reroo are. “Ene 'ā eneresage oree. Ene 'ā mama'e eremurukat oree 'gā nupe”, 'jau nipo 'gā 'ga upe, 'ga muorypa ee. ¹² Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nupe 'ā pēē ka'aranūū monou 'gā poaawamū. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga muorywukaa 'gā nupe nū. Kwaiwete 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa pēnemimonofer are. ¹³ Pē nee nanē nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorywi nū. “Kristu 'ga mome'u renuw ire Korītu pewara 'gā 'ga rerowiari a'jea futat. Sā'ā 'gā ore poara Kristu 'ga porogytau etee futat”, 'jau nipo 'gā pē nupe. A'eramū nipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. Ojeupe pēnemimonofer are nanē nipo 'gā 'ga muorywi nū. Tesirūmera 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe pēnemimonofer are nanē nipo 'gā 'ga muorywi nū. ¹⁴ A'eramū nipo 'gā oje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe pē nee, pē futaa. “Janeruwarete 'ga oporomutaramū Korītu pewara 'gā nee. Judeue'ema 'gā agawewi. A'etea 'ga iporomutat 'gā nee”, 'jau nipo 'gā pē nupe, Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. ¹⁵ Simuoryp Jarejuwarete 'ga jarejee 'ga poromutar are 'jau. Wa'yra 'ga 'ā 'ga amut janeē 'ga jukaukaa janetywer are rakue. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. Nimome'upawa'uweri jane jarejeupe 'ga remiapofera.

10

Paulo 'ga Jejui 'ga remimonofet

¹ 'Awamū je Pauloramū pē mu'akwaawi mama'e are. Pēē mū nipo je rerekoemāu etee pejemogyau. “Jane pype akou nipo Paulo 'ga kyjei jane wi”, 'jau 'ā pēē je upe ra'e jepi. “A'eramū nipo 'ga oje'egayawe'em janeē. A'eramū 'ga muku awi etee ka'aran are oje'ega moywyradena imua janeē”, 'jau futatee 'ā pēē mū jee ra'e jepi. Kristu 'ga 'ā nimara'nei jane ree. Opotawaramū etee 'ā 'ga jane ree jepi. A'eramū je nanē teje'egaywere'emamū pē nupe, pē pyri tewau. ² A'eramū je 'jau pē nupe: Aipo pe'je awi, 'jau je pē nupe. A'jea futat amunipo 'ā je pēē teje'eganuwe'emamū teje'ega moywyradeni pē nupe pē pyri tewau. Pēē mū amunipo 'ā 'jau jee: “Omuorypawamū te 'ā Paulo 'ga oi oporogytau 'gā nupe. Najarejuwarete 'ga je'eg imū rūi te 'ā 'ga Jejui 'ga mome'ui. Wemifutar imū etee te 'ā 'ga 'ga mome'ui”, 'jau futatee 'ā pēē mū jee ra'e jepi. Aipo 'e awi pepoire'emamū je teje'ega moywyradeni futari pē nupe pē pyri tewau. Jarejuwarete 'ga je'eg imū futat je teje'ega moywyradeni pē

nupe pē mu'jaawamū ee. ³ A'jea futat jane wyw pewaramū jareju'jaju'jawe etee futat. Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat ore rekoi 'gā pype. A'ere ore naruapoi te mama'ea 'gā 'jawe. Naorojemifutar imū rūi te ore mama'e apoi. Jarejararete 'ga remifutar imū etee te ore mama'e apoi. 'Ga je'eg imū etee futat ore 'ga mome'wau 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. ⁴ Naoropājē mū rūi ore Jejui 'ga rerowiarukari 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū etee ore 'ga mome'ui 'gā nupe. A'eramū 'gā a'eramū wejue oje'egawarūme'emamū ore. A'eramū ore 'ga rerowiarukaa 'gā nupe 'ga pājē mū etee futat. A'eramū ore 'gā nenū'jāukaa mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi. ⁵ Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā te ajee ojerowiaraip ojee etee futat. Ojee etee futat 'gā nea'aramū ajemogyau. A'eramū 'gā oporokwaawiwere'emamū Jarejuwarete 'ga ree. A'ere ore Jarejuwarete 'ga pājē mū 'gā muea'arukari Jejui Kristu 'ga ree, Kristu 'ga porogyta renuwukaa 'gā nupe. ⁶ Pēē mū nipo jeje'ega renuparamū. A'ere nipo amumeramū jeje'ega renuteearamū te pejemogy. Teje'ega renuparamū pē kwaaw ire je teje'ega renuteearamū pē nereko tyweri'i ee.

⁷ Pēnea'ar iki mama'e are. 'Ga amū a'e 'jau ojeupe: "Je 'ā Kristu 'ga remiayua. A'ere Paulo 'ga na'ga remiayua rūi", 'jau nipo a'e 'ga ojeupe. A'eramū ki aipo 'jaramū pejejea'aru'jawamū peje'eawer are nū. Ore nanē 'ā Kristu 'ga remiayuwamū nū. ⁸ "Jarejararete 'ga je'eg imū etee futat ore porowykyi 'ga upe. 'Ga futat 'ā ore mogo ojeupe oporowyky ma'eramū", a'e je 'ā pē nupe jepi. Tejerowiaa agawewi orojeupe 'ga 'eawer are jepi. Ma'eramū je 'ā najenosī te'eawer are. Pē nupe werowiar wywapiukaawamū te 'ga ore mogoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. Nawerowiar awi pē mo-moirukaawamū rūi 'ga ore mogoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. ⁹ Napē mogyjeukaawamū rūi je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. ¹⁰ A'ere nipo je ree iporomutare'ema 'gā amū 'i jee: "Ka'aran are etee 'ā Paulo 'ga oje'ega moywyrafeni imua janee", 'jau nipo a'e 'gā ajaupe. "Jane mogyjwawamū etee te 'ā 'ga ikwasiari janee", 'jau nipo a'e 'gā ajaupe. "Jane'wyriara 'jawe 'ā 'ga rekoi. A'ere 'ā 'ga jane rowase na'wyriara 'jawe rūi 'ga rekoi. Akotee ma'e 'jawe etee 'ā 'ga rekoi jane pype. A'eramū ki jane jareporenuwawere'emamū 'ga porogyta are", 'jau nipo a'e 'gā amū jee. ¹¹ A'ere aipo 'jara 'gā nore kwaawi futari. I'me ma'e 'gā tee poromū. Pē nupe orojemikwasiarer imū etee futat ore mama'e apoi pē pype arakou.

¹² Pēē mū nipo pejejekoweramū 'wyriaramū pejejaupe. A'eramū nipo pēē 'jau pejejaupe: "Jeresage te je 'gā apyraapa 'wei", 'jau nipo pēē mū pejejaupe. A'ere je aipo na'ea'uweri. Aipo 'jara 'gā ojerowiaraw akou ojee numiamū. A'ere i'akwaawe'emamū te 'gā nekoi. Najarejuwarete 'ga rea'ar imū rūi 'gā 'i aipo 'jau. Wea'ar imū tee 'gā 'i aipo 'jau. Ije'ēran ekoete te 'gā. ¹³ A'ere ore nanarūi. Jarejuwarete 'ga oromonoe'em ire amunipo 'ā ore norooi kwe pe Jejui 'ga mome'wau. Jarejuwarete 'ga oromonoe'em ire amunipo 'ā ore 'jawe'em: "Jarejuwarete 'ga je'eg imū te 'ā ore oi Jejui Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe", 'jawe'em amunipo 'ā ore. A'ere 'ā 'ga te ore monoi kwe pe Kristu 'ga mome'wawamū ikue. Pē nupe miamū 'ga ore monoi, pē nupe Kristu 'ga mome'wawamū ikue. Aipo are etee ore jerowiari. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga ore monoukat pē nupe ikue. A'eramū ore orojeupe 'ga 'eawera mojerowiaa arawau pē pyri Kristu 'ga mome'wau pē nupe ikue. Ore futat pē nupe Kristu 'ga mome'u ppyawera. Kwe pewara 'gā nupe nanē ore Kristu 'ga mome'u ppyawera nanē futat nū. ¹⁵ "Oreporowykya te", 'jawe'em nanē ore 'gā amū porowyky upe nū. Ore renunewe nipo 'ga amū awau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo ore 'jawe'em 'gā nupe, "Ore ra'ne te ako oroo Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ikue", 'jawe'em nipo ore arakou 'gā nupe. Pēē Kristu

'ga rerowiar ywyapia te ore aruapesak arakou. Pēē 'ga rerowiar ywyapi re nipo ore arawau kwe pe Korītu 'jawa atykupe katy Jejuī 'ga mome'wau kwe pewara amunawa pype 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat ore oi Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. ¹⁶ A'ere nipo ore oi pē'wya atykupe katy, Jejuī Kristu 'ga mome'wau mīmera amunaw ipewara 'gā nupe. Ore ra'ne nipo arawau 'ga mome'wau kwe pewara amunawa pypewara 'gā nupe. A'eramū ore 'gā nerekoayawe'em 'ga amū porowyky are.

¹⁷ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jeremi 'ga upe rakue: "Pejerowiaaip kasi pejee etee ne. Jarejararete 'ga remiapofer are etee ki pejerowiat", 'jau 'ā 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. ¹⁸ "Jeresage je jepi", 'jau nipo 'gā amū numiamū. Ojee te ojerowiaaip ma'e 'ga aipo e'i ekoete akou. Maranamū nipo 'ga wesageramū futat. Maranamū nipo 'ga wa'wyre'em are ojerowiaa ekoete. "Janeruwarete 'ga te janereko esagea okwaap", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. A'ere jane upe Jarejararete 'ga "Esage aipo 'ga" eramū janeresageramū futat. A'jea futat 'ga 'ea.

11

I'me ma'e 'gā

¹ I'akwaawe'ema 'jawe agawewi 'ā je teporogytau pē nupe. A'etea 'ā pēnuag je upe. ² Jepy'a'wyt je tekou pē nee. Pē nee Jarejuwarete 'ga jemuaēma 'jawe je nanē je jemuaēmi pē nee nū. Sā'ā kūjāmuku ēē ruwa 'ga wa'jyra ēē monoa kūima'e 'ga amū upe 'ga remirekoramū. Majepeja 'ga upe etee 'ga 'ā ēē monou. Namytuna 'gā nupe rūi 'ga 'ā ēē monou. Nan tee futat je Kristu 'ga etee erowiarukari pē nupe. "Kristu 'ga etee ki perowiat", 'jau je ako pē nupe ikue. ³ A'eramū je tepy'a'wyrāmū pē nee ikue. "Maran gatu nipo 'gā poire'ema Kristu 'ga rerowiar awi rai'i?" 'jau je tejeupe etee futat ikue. Sā'ā mama'eukwaawa 'wyriara kūjā ypy ēē, Ewa ēē moryteea o'me are rakue. Nan tee futat nipo 'gā amū poromoryteeweramū pē nee. 'Gā pejemorytee rerowiar ire nipo pejepoia Kristu 'ga rerowiar awi. ⁴ A'eramū je tepy'a'wyrāmū pē nee, Kristu 'ga rerowiar awi pepoir are. Naoreremi-mome'ua rūi agawewi nipo 'gā omome'u pē nupe. NaKristu 'ga rūi agawewi nipo 'gā omome'u pē nupe. A'etea nipo perowiat 'gā je'ega, pejeku'iramū nipo 'gā nee. Ore te ako Jarejuwarete 'ga 'Agesagea oromome'u pē nupe ikue. Maranuar are sipo 'gā pē mu'ei. A'etea te nipo perowiat 'gā.

⁵ Pē nupe 'ut ma'e 'gā nipo 'jau: "Pē nupe ore futat Kristu 'ga remimonoferamū", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. A'ere nipo 'gā naKristu 'ga remimonofera rūi. I'me te nipo 'gā pē nupe. A'ere je te a'jea futat Kristu 'ga remimonofera. ⁶ Naje'egi je a'jeteetewi. A'etea je jereapyo Kristu 'ga mome'u are tekou. A'ea 'ā pekwaap. Ai'iwe ai'iwe 'jau ako je Kristu 'ga mome'wau pē nupe ikue. Mama'e a'jea etee ako je imome'wau pē nupe ikue. A'ea 'ā pekwaap.

⁷ Pē pype tekou ako "je mepy pejepe Jejuī 'ga mome'u are", 'jawe'em ako je tekou pē nupe ikue. Kristu 'ga mome'wau etee futat ako tekou pē nupe ikue. Pē poaawamū etee tekou pē pype ikue, pē mu'jau Kristu 'ga ree ikue. Naka'aranūū are rūi ako je rekoī pē pype ikue. "Je mepy ki pejepe", je 'e'ema sipo mama'e tywera poa rakue? ⁸ Pē pype je rekoramū ako mukuwara 'gā etee Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ka'aranūū murukaa jee ikue. ⁹ Mama'ea tejeupe itywe'emamū ako je mama'e renūine'ema pē nupe tekou ikue. Masetonī ywy pewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaara 'gā etee ako mama'e rerurukaa jee ikue. Pe awi janerewirera 'jawewara 'gā amū nuramū ako 'gā mama'e rerurukaa 'gā nupe jee ikue. Ymā miamū ako je mama'ea naenūi pē nupe ikue. Anure taetu nipo je mama'ea naenūi pē nupe. ¹⁰ Kristu 'ga 'ā mama'e a'jea etee omome'u

rakue. A'eramū je 'ga remiayuwamū je nanē mama'e a'jea etee imome'wau pē nupe 'ga 'jawe etee futat. A'eramū je 'jau pē nupe: “Akaja ywy pewaramū pē nupe Kristu 'ga mome'wau ako je mama'ea naenūi pē nupe ai'i”, 'jau je pē nupe, teku'iramū te'e are. A'eramū nipo otywe'emamū je momikara.¹¹ “Niporomutari futari 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e renūine'ema oree”, 'jau nipo pēē mū jee rai'i. Naani. Janeruwarete 'ga pē nee jeporomutara okwaap.

¹² Kristu 'ga remimonoe'ema 'gā te mama'ea wenūi ajemogyau pē nupe. A'ere je naenūi futari mama'ea pē nupe. Kasi a'e pe 'gā: “Paulo 'ga 'jawe etee futat jane mama'e renūi 'gā nupe”, 'gā 'i ne. Tejamiapoa etee futat je aapo tekou pē pype. ¹³ “Ore Kristu 'ga remimonofera”, e'i futatee nipo 'gā amū ajemogyau. A'ere nipo 'gā i'me ma'ea te. Omorytee te nipo 'gā 'gā ojee. NaKristu 'ga rūi futat 'gā omono kwe pe. Kristu 'ga upe oporowyky 'me ma'e 'gā te. ¹⁴ A'ere ore noreporesagi arajemogyau aipo 'gā nee. Mama'eukwaawa 'wyrriara miamū ojesaukat futat Kristu 'ga mome'waramū 'jawe. A'eramū futat 'gā moryteeu ojee kwaiwete. ¹⁵ A'eramū mama'eukwaawa 'wyrriara remiayau 'gā mama'e apou o'wyrriara 'jawe etee futat. A'eramū 'gā ajemogyau mama'e esage apoara 'jawe ojee ae moryteeawamū futat. A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga 'gā nereko tyweretei 'gā nemiapo tywer are, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

Paulo 'ga ako tywet

¹⁶ 'Awamū je 'eu'jawi pē nupe nū: I'akwaawe'ema 'jawe agawewi je porogytai pē nupe. A'etea pēnuag jee. Tajemome'u pē nupe. ¹⁷ NaJarejararete 'ga je'eg imū rūi je je'egi 'awamū. I'akwaaw ekoete ma'e 'jawe etee futat je teje'ega 'awamū. ¹⁸ Sā'ā 'gā amū kwaiwete 'gā jerowiaraiwa ojee etee. Nan tee je jemome'ui pē nupe. ¹⁹ “Ore'akwaaw ore arajemogyau”, 'jau pēē 'ā pe-jemogyau jepi. Peje'akwaaw ire amunipo 'ā neperowiari jejui 'ga mome'u teeara 'gā je'ega. I'akwaawe'ema 'jawe te 'ā pejemogy 'gā je'ega rerowiaa. ²⁰ Wemifutara etee 'ā 'gā iapoukaa pē nupe. Ojee pē moryteeawamū te 'gā 'i. A'etea 'ā perowiat 'gā. A'eramū 'gā pēka'aranūū rerawau ojeupe etee futat. “Ore 'ā pē'wyrriara”, 'jau futatee 'gā pē nupe. A'e are pēē 'gā nerowiaa. Aipo 'gā pē kurapa, pē je'ēwu'jaga agawewi. A'etea 'ā pēē 'gā nenupa. ²¹ “Paulo 'ga nuapoi mama'ea ore 'jawe. Okyje 'ga pē nui”, 'jau nipo 'gā jee. A'jea futat 'gā aipo 'gā 'i. Naapoi futari je mama'ea 'gā 'jawe. Ajenosī sipo je 'gā 'jawe mama'e apoe'em ire? Naani.

Ojee etee ojerowiarai p ma'e 'gā nee sipo pēē pejeporenuwiweramū? A'eramū je nanē tejemome'wau pē nupe. ²² “Epyreu 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā epyreu futat nū. “Israeu juapyrera 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā Israeu juapyrera futat nū. “Abraão 'ga juapyrera 'ā ore”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā Abraão 'ga juapyrera futat nū. ²³ “Kristu 'ga upe ore porowykyi”, 'jau 'gā 'ā jepi. Je nanē 'ā oporowyky Kristu 'ga upe nū. A'ere je 'ā mama'e apoi 'ga upe 'gā apyraapa. Ma'eramū sipo je jemome'ui pē nupe? Je'akwaawe'ema sipo je rerekou? Kristu 'ga upe je porowykyi kwaiwete 'gā apyraapa. Aipo are te je jerowiari. Moromunepawa pype 'gā Kristu 'ga mome'u are je munewu'jau'japa 'gā nereko tywera apyraapa. “Au'je Kristu 'ga mome'u re”, 'jau 'gā jee je munewu'jau'japa moromunepawa pype. Amumē 'gā je nupāu Kristu 'ga mome'u are. Nakwaawi je tenupā pytuna. Kwaiwete 'gā je rerekou tyweretei aipo 'gā nereko tywera apyraapa. Tejejukaukaa ja'wyja'wy tekou 'gā nupe namutamutat. ²⁴ Jepyutuna 'gā futat, judeu 'gā futat je ppygu'jau'japa je mopimopika ae mopikawa pyu. Je ppykawe 'gā

je mopika. Trītai nowi te je mopiga pytuna ikue. Sīku te 'gā je pyygi, je mopimopika i'jawerimū etee futat nū. ²⁵ Muapyt romanū 'gā je nupāu ywyrā pyu ikue. Majepēi tee 'gā ita pyu je juka are afuweramū, ita momopoa je ree je jukaawamū numiamū. Muapyt yaruua nanē wypywygamū jee ikue. Aipo mū wi futat je naēmi werewi ikue. Ko'aramuku je tekou 'y pe etee futat. Kopyptunamuku nanē je tekou 'y pe etee futat yaruu rypywyg ire ikue. ²⁶ Aata je kwe pe tewau Jejui 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū jeataaw ipe mama'e tywera ojeapou jee kwaiwete ikue. Amumē 'ya je jukau werewi, 'y ruwiramū je ree. Amumē muna'ywa afuweramū je ree. Judeuramū ore'wyrīana'nī 'gā, judeue'ema 'gā. Mīmera 'gā nanē afuwereteramū je ree. 'Gā 'wyrarete pype, amunawe'em ipe, 'yē'ē me. Mīmer imū 'gā amū afuweramū je juka are. Je ree iporomutare'ema 'gā nanē je jukau werewi. Jejui 'ga rerowīaa 'me 'gā nanē afuweramū je ree nū. ²⁷ Teporowykyau tekou tefuakapawamū. Amumē je tesere'ema tekou. Amumē je tetywe'emamū temi'u pyu. Amumē je te'yuwejamū tekou. Amumē je tekou 'ara ro'ysaga upe taity poakuwuue'eme. ²⁸ Aipoa wayramū futat jee numiamū. A'ere mama'e mū te aipo ray apyraawi jee. Pē nee jepy'a'wyrā te ay jee jereko tyweawera apyraapa. A'eramū je tepy'a'wyrāmū Jejui 'ga rerowīaaramū pē nee najuejue etee futat. "Maran gatu nipo 'gā opoirē'ema Jejui 'ga rerowīar awī", 'jau je tejeupe tepy'a'wyrāmū pē nee. ²⁹ Jejui 'ga pēē mū erowiaraiw are je tepy'a'wyrāmū pē nee. Mama'e tywera pēē mū iapo are je te'arasigamū. Mīmera juejue ay jee jereko tyweawera apyraapa.

³⁰ Tejemome'u re je tejee te mama'e apoe'ema resaukaa pē nupe. Jarejuwarete 'ga tepoara je aesaukat pē nupe. ³¹ Janeruwarete 'ga je'me'ema okwaap. Mama'e a'jea etee te je amome'u pē nupe. Janeruwarete 'ga 'ā Jejui Kristu 'ga Ruwaretea. Simuoryp 'ga jareojere'emamū 'jau. 'Ga futat 'ā je'me'ema okwaap.

³² Damasco pe je rekoramū peuwara 'gā 'wyrīara 'ga afuweramū je pyyg are ikue. A'eramū 'ga jefaruuna'nī monou amunawa osoma rokwarā rarūmū je ree ikue numiamū. Aipoa 'gā 'wyrīara 'ga 'wyrīararete 'ga remīayuwa te, Areta 'ga remīayuwa te. ³³ A'ere jejekoty'aawa 'gā je a'gui 'gā nui. A'eramū 'gā 'jau jee: "Paneru pype eapyk. Toromono ene ikwāra rupi amunawa osoma apyraapa 'jau", 'jau' gā jee ikue. A'erauwe je teapyka paneru pype. A'erauwe 'gā je monoi je mojjpa iosoma rowajara katy. A'eramū je teka'jama tejee ifuewet ma'e 'gā nui ikue. Jejekoty'aawa 'gā je poare'm ire amunipo 'ā je ree iporomutare'ema 'gā je pyygi futari, je jukau rakue.

12

Paulo 'ga remiesaget

¹ Tejemome'wau 'ā tekou pē nupe. Ma'eramū sipo je jemome'ui pē nupe? "Je te 'ā Jarejuwarete 'ga remimonoferamū" 'ea pē nupe esaukara sipo je afutat? Naani. A'etea je ajemome'u pē nupe. Tejeupe Jarejararete 'ga remiesaukarera te 'ā je amome'u pē nupe. ² Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga je monoi ywag ipe ojeypyri ikue. Katosi je kwara mu'ari 'awamū 'ga tejeroo re. Maran gatu nipo je a'jea futat tewawe'em ywag ipe 'ga pyri rakue. Tefayupaw ipewara 'jawe ete te je oi ikue. A'eramū je a'eramū ikwaapa katue'em. Janeruwarete 'ga etee te okwaap. ³⁻⁴ Ma'upawe'eme te 'ga je rerooi erujewi ywag ipe ikue. A'eramū je peu ra'u futat tewau ikue. "Tefayupaw

ipe te nipo je oi rakue?” a'e ako je ko. Nakwaawi je. Janeruwarete 'ga te okwaap. Peu tekou je ywagipewara 'gā je'ega renupa tekou ikue. A'ere je najepokawyi imome'wau jareje'eg imū. Nuarūi janeje'eg imū imome'ua. Janeruwarete 'ga nanē nafutari je imome'ua nū. ⁵ Tejemiesagera je amome'u pē nupe, tejerowiaa ee. A'ere je najerowiaraiwi etee tejee. Tejetee mama'e apoe'ema resaukaawamū te je jemome'ui pē nupe. ⁶ A'ere je mama'e a'jea etee imome'ui. A'eramū je tekowe'em i'akwaawe'ema 'jawe. A'ere je najerowiaraiwi etee tejee. Kasi a'e pe 'ga amū 'i jee ne. “Kuu. Paulo 'ga esage ma'ea ajuapyraapa”, 'jau 'ga amū jee ne. Pejerowiaraip kasi je ree pejemogyau ne. Jeremimome'u are etee ki pēneapyo pejemogyau. Jeremiapofer are nanē ki pejeapyoramū pejemogyau nū.

⁷ Mama'e esagea futat je aesak ywag ipe tekou ikue. A'eramū je teporesagamū etee ee ikue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: “Mama'e tywera pa je amonukat mama'eukwaawa 'wyrriara upe Paulo 'ga upe kwy. Kasi a'e pe Paulo 'ga jerowiaraiwi etee ojeupe jeremiesaukarer awi ne kwy”, 'jau 'ga ojeupe ikue. Sā'ā ju raya ae pokutuga. Nan futat mama'eukwaawa 'wyrriara remimurera rayramū jee. Ma'eramū 'ā je najerowiaraiwi tejee. ⁸ Muapyt te je 'i Jarejararete 'ga upe: “Epe'a je wī”, 'jau 'jau'japa je 'ga upe. ⁹ A'ere 'ga 'i etee jee: “Naani. Nape'ai futari je ene wi. A'ere je ene moywyrafeni ete jupi”, 'jau etee 'ga jee. “Ma'eramū 'ā nerefutari mama'ea. Jepota'wa je ene ree tekou. Au'je ejemuaēm ire. Tepājēa je amono enee mama'ey jeuwamū. A'eramū ene mama'e apou jepājē mū etee futat”, 'jau etee 'ga jee. A'eramū je teku'iramū tejeupe mama'ey jee are. Je upe mama'ey jeuwamū taetu Kristu 'ga opājē muri jee. ¹⁰ Ma'eramū 'ā jeku'iramū mama'ey are. Tepifuakare'em are, Kristu 'ga ree 'gā tekuraw are, mama'e pyu tetywe'em are, tejeupe mama'e tywera jeapo are, tejereko tywerete are. Mīmer are je teku'iramū etee futat tekou. 'Gā je rereko tyweramū Kristu 'ga opājē muri jee jepi. A'eramū je mama'e apou 'ga pājē mū etee futat.

Paulo 'ga wearamū 'gā nee

¹¹ Jjemome'ua je mojenosī. “Takwaawe'ema 'jawe sipo je rekoī”, a'e je tejeupe te'yīna. A'ere 'ā naje mome'ui pejepe 'gā nupe. A'eramū je 'ā 'agamū je tee tejemome'wau tekou. “Akotee ma'ea te Paulo 'ga”, 'jau nipo pēē mū jee. “Ore te 'ā Jeju 'ga remimonofararetea”, 'jara 'gā aipo e'i futat jee. Akotee ma'eramū agawewi je rekoī. A'etea Kristu 'ga je mono kwe pe ojemome'waukaa jee ikue. ¹² Pē pype 'ā je rekoī Jarejuwarete 'ga 'ā aeremiapoe'ema apoukaa jee, opājē mū 'ga 'ā iapoukaa jee. A'eramū 'ā pejejeuposagamū etee ee. Aipoa 'ā “Je futat Jeju 'ga remimonofaramū” 'e resaukaa pē nupe. Najefuwepawi je pē nupe imome'u are ikue. ¹³ Pē nupe Jeju 'ga mome'wau jepota'waramū etee pē nee ikue. Kwe pewara 'gā nee nanē je tepota'waramū nū 'gā nupe 'ga mome'wau nū. Pejeju'jawe futat pēē jee. Areko esage pāwē etee futat je pēē. A'ere je naenūi ka'aranūūa pē nupe. A'e are sipo pēmar'ne je ree?

¹⁴ Mukūi je oi pē pyri ikue. 'Awamū nipo je tewau'japa pē pyri nū. Naenūi futari je ako mama'ea pē nupe ikue. Nafutari je pēka'aranūūa. A'ere jeporomutaramū pē nee. Tejemuaēma tekou pē nee. Jera'yra 'jawe 'ā pēē jee. A'eramū je teporomutaramū pē nee. Sā'ā ta'yriara 'ga mama'e monoa wa'yra upe. Nakanumī arūi 'ā mama'ea omono 'uwa upe. Nan tee futat je mama'ea naenūi pē nupe. ¹⁵ Temama'ea pē nupe imonopaw ire miamū amunipo 'ā je teku'iramū etee futat tekou. Mama'ea taetu je 'ā iapou pē nupe pē poaawamū, Jeju 'ga rerowiar wywapiukaawamū pē

nupe. Teporomutaramū 'ā je pē nee. Pē nee jeporomutara te ra'u nepē moporomutarukari je ree nū?

¹⁶ Naenūi agawewi futat je 'ā mama'ea pē nupe. A'ea 'ā pekwaap. A'etea nipo pēē mū 'jau jee: "Paulo 'ga ore morytee ojee. O'meramū 'ga oree", 'jau futatee nipo pēē mū jee. ¹⁷ Namoryteei je pēē. Mama'e a'jea etee futat je amome'u pē nupe. Pē pyri omonoramū sipo 'gā mama'e renūi pē nupe rai'i? Naani. ¹⁸ Tito 'ga ako je omono pē pyri jarejewirera 'jawewara 'ga retee ai'i. Mama'ea sipo 'gā wenūi ako pē nupe rai'i? Pē morytee sipo 'gā nai'i? Naani. Je 'jawe etee futat Tito 'ga mama'e apoi. Je 'jawe futat 'ga rekoī.

¹⁹ "Paulo 'ga ojemome'u oree, 'esage ma'e 'ga ra'e, te'i etee 'gā jee 'jau', e'i 'ga, aru'e ore", 'jau sipo pēē mū jee? Naani. Kristu 'ga je'eg imū etee futat ore pē mu'ei. Jarejuwarete 'ga remianuwamū ore mama'e mome'ui pē nupe. Mama'e apou ore mama'e apoi pē poaawamū etee futat. ²⁰ Tejemuaēma je pē nee. Pē pyri tewaēm ire sipo maran jerea'aramū pē nee? Maran sipo pēnea at je ree? Jeremifutara 'jawe sipo peko? Pēnemifutara 'jawe sipo je rekoī? Jepy'a'wyt je pēneko are. "Maran sipo 'gā nekoī ojepyri je oramū?" 'jau je tejeupe etee futat. "Maran gatu nipo 'gā ajamuewe'em mama'e are? Maran gatu nipo 'gā ajuerekoayawe'em? Maran gatu nipo 'gā oporomutare'emamū ajuee? Maran gatu nipo 'gā jerowiaraipe'ema ojee? Maran gatu nipo 'gā ajakurape'ema ajemogyau? Maran gatu nipo 'gā ojoje'ēwu'jage'ema? Maran gatu nipo 'gā ajamamara'ne'ema", 'jau je tejeupe tepy'a'wyrāmū pē pyri teo are. ²¹ Tepy'a'wyrāmū tekou pē nekoarūe'em are. Pē nekoarūe'em ire nipo je 'arasigamū tekou pē pyri tewau. Pēē mū nipo mama'e tywera apou rakue. A'ere nipo nepejemuaēmi iapo re. Pejetywer awi pepoire'awm ire nipo je tejaa'wau pētywer are. Nēpēneatee nipo mama'e tywera apo emi. Kūima'efera 'gā ajuemireko mueupawe'emamū nipo je tejenosōu pē nui. Kūjāmera 'gā nanē nū ojomena mueupawe'emamū nipo je tejenosōu pē nui, tejaa'wau pētywer are nū.

13

'Gā mu'akwaapawet

¹ Pē pyri ako je oi mukūi ikue. 'Awamū nipo je 'ā tewau'japa pē nesaka nū. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue: "Majepeja 'ga etee nipo 'ga amū kwau 'eramū kasi peapyaka 'ga je'eg are ne. Mukūja 'gā te nipo ajee omome'u 'eramū te ki perowiat. Maranamū nipo muapyra 'gā imome'wau 'eramū nanē pejeapyakau 'gā je'eg are nū", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe ee rakue.

²⁻³ A'eramū je 'awamū 'jau mama'e tywera apoaramū pē nupe. Pē pyri tewau ako je 'i pē nupe ikue: "Pē pyri tejoru'japa nipo je najemuaēmu'jawi pē nee", 'jau ako je pē nupe ikue. "Teje'ega nipo je omoywyrafen pē nupe pēnemiapo tywer are", 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū: "Teje'ega nipo je omoywyrafen pē nupe", 'jau'japa pē nupe nū. Muku agawewi 'ā je rekoī pē nui. A'etea je aipo 'e'u'jap pē nupe. "Kristu 'ga je'eg imū te nipo je teje'ega moywyrafeni pē nupe mama'e tywer awi pēneatee'emamū", 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū nipo pēē 'jau jee: "Kristu 'ga je'eg imū futat Paulo 'ga mama'e apoi", 'jau nipo pēē je resag ire. Kristu 'ga ako opājē wesaukat pē nupe ikue. 'Awamū 'ga 'ā esaukaru'japa pē nupe nū. 'Ga pājē mū etee futat je pē nerekoī. ⁴ Ypeywar are Kristu 'ga manūnamū 'ā 'gā amū 'jau 'ga upe rakue: "Nifuakari futari 'ga", 'jau 'ā 'gā amū 'ga upe rakue. A'ere 'ā 'ga 'Uwarete 'ga pājē mū 'ga ferawi rakue nū. Kristu 'ga 'jawe

futat ore norefuaakari arakou. A'ere 'ga opājē muri te oree. Korītu pe ore oramū Kristu 'ga mama'e apoukari ore upe opājē mū etee futat.

⁵ Pēnea'ar iki pejejee. “Kristu 'ga ree sipo je jemogypygygi tekou?” 'jau ki pēē pejejeupe. “Kristu 'ga ako werowiaaramū ore pype” 'ea 'ā pekwaap. A'ere 'ga werowiar awi pepoir ire nokoi futari pē pype. ⁶ “Paulo 'ga nanē nopoiri futari Kristu 'ga rerowiar awi” 'ea 'ā pekwaap. “Ga poirū 'gā nanē nopoiri 'ga wi nū” 'ea pēē ikwaawa nanē je afutat nū. ⁷ Jarejuwarete 'ga upe teje'ega monou pē nee tekou. “Epoar iki Korītu pewara 'gā otywer awi 'gā poir are”, 'jau je tekou 'ga upe pē nee. Nafutari je 'gā tejee te 'gā jemogypygyga. “Paulo 'ga 'gā mu'e esage. Sā'ā 'gā jemogy esagea”, tejeupe 'gā 'e are je najerea'ari. Pejemogy esage are tee je jerea'aramū. ⁸ Jejui 'ga rera mokwasi wawamū etee je mama'e apoi. Naapoa'uweri je mama'ea Jejui 'ga mome'ua mateepaawamū. ⁹ Orojeupe mama'eay jesaukara 'eramū nipo Jejui 'ga rerowiar wywapiukaa pē nupe. A'eramū ore araku'iramū orojeupe mama'e tywera jeuw are. Oroje'ega ore imonou Jarejuwarete 'ga upe pē nee jepi: “Ekatu'ok katu ki Korītu pewara 'gā. Jejui 'ga erowiar wywapiukat 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe pē nee jepi. ¹⁰ Pē nui muku tekou je tejea'ara kwasiaa ka'aran are imonou pē nupe jepi. A'eramū nipo pejepoia mama'e tywera apo awi. A'eramū nipo je pē pyri tewau teje'ega moywyräfene'ema pē nupe. Napē muorypawamū rūi 'ga ore monoi ojeupe oporowyky ma'eramū ikue. Werowiar wywapiukaawamū te 'ga ore monoi pē nupe ikue. A'eramū nipo je Jarejararete 'ga je'eg imū pē mu'jau esage 'ga ree, 'ga rerowiar wywapiukaa pē nupe.

¹¹ Kunumīmet, kūjāmet. Mīmeramū je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Peenuw iki pejejeupe je'eawer are. Pejeju'jawe pejejea'aramū mama'e are. Pēpota'wa ki pejejee. Nan pejemogyramū Janeruwarete 'ga futat 'ga rekoji pē pype. Janeruwarete 'ga ae ree iporomutat ma'ea. Ae mota'waramū nanē 'ga akou nū. 'Ga futat ako pē pype nan pejemogyramū.

¹² Jejui 'ga rerowiaaramū ki pēē pejejomana, pejejafutaa. Nan ae 'ga rerowiaaramū.

Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā juejue oje'ega omono pē nupe pē futaa.

¹³⁻¹⁴ Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Jarejuwarete 'ga pē nee 'ga poromutara nanē je afutat nū. Jarejuwarete 'ga 'Agesagea pē nee ita'waa nanē je afutat nū.

Kweramū etee jeremimome'ua.

Garasi

Ymā te Janeruwarete 'ga judeu 'gā mū'ēi imogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ga 'gā mu'jau wemifutar are. Judeu 'gā ojemojewagukaa ajaupe Jarejuwarete 'ga je'eg imū jepi. Mama'ea 'gā i'wau 'ga je'eg imū etee jepi. A'ere 'gā nupe etee 'ga aipo 'i rakue.

A'ere Jeju 'ga ruri jane katu'oka najuejue etee futat. Werowiarāmū 'ga jane katu'ogi. Ywag ipe Jeju 'ga jewyr ire 'ga remimu'efera 'gā awau 'ga mome'wau kwe pe rakue. A'eramū judeu'ema 'gā Jeju 'ga rerowiaa kwaiwete rakue. A'eramū judeu 'gā amū awau 'gā newiri, judeu'ema 'gā mu'jau wemiapo are. A'ere 'gā judeu'ema futat. A'eramū 'gā mama'e apowe'em judeu 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'eawer imū. Nojemojewagukari 'gā judeu 'gā 'jawe. 'Gā nemi'urama nanē najudeu 'gā ma'e 'jawe. A'ere 'gā Jeju 'ga rerowiari futari. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā mogyau wemiayuwamū.

Garasi pewara 'gā judeu'ema futat. A'eramū judeu 'gā amū awau 'gā mu'jau wemiapofere are. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe 'gā mueapyou ee. "Werowiarāmū Jeju 'ga pē katu'ogi. A'eramū pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. Najudeu 'gā 'jawe rūi pēē. A'eramū pēē mama'e apowe'em 'gā 'jawe. Najaneremiapo are rūi Jeju 'ga jane katu'ogi. Werowiaaramū etee te 'ga jane katu'ogi" 'jau Paulo 'ga ikwasiaa 'gā nupe, 'gā mueapyou ee.

NaPaulo 'ga etee rūi ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou inuga 'gā nupe.

¹ Je Pauloramū ka'aran akwasiat imonou pē nupe. Je 'ā Jeju Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā te Jeju 'ga je monoi kwe pewara 'gā nupe omome'waramū ikue. Nakūima'e tee 'ga rūi je mono 'ga mome'waramū ikue. Jeju 'ga futat je mogo omome'waramū ikue. Na'gā amū nupe rūi 'ga 'i: "Pe'je pejewau jeje'ega mome'wau Paulo 'ga upe", 'jawe'em. Jeju Kristu 'ga retea futat je mogo ojee 'gā mu'jaramū ikue. 'Ga manū re 'ā 'ga Ruwarete 'ga Jeju 'ga moferapa etee rakue. 'Uwarete 'ga retee 'ga je monoi kwe pewara 'gā mu'jawamū ojee ikue. ² Au je pyri janerewirera 'jawewara 'gā amū neko. 'Gā nanē oje'ega omono pē nupe, Jeju 'ga remiayuwamū Garasi ywy pewaramū pē nupe.

³ Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jeju Kristu 'ga nanē Janejararetea futat nū. Afutat je 'gā nesagea pē nerekoa. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

⁴ Ymā te 'ā Jeju Kristu 'ga jejukaukari 'gā nupe rakue. Jane wi janetywera moiawamū 'ga ojejukaukaa 'gā nupe rakue. Ojejukaukaa 'ga 'gā nupe werowiaaramū jane mū'jāwamū mama'e tywera apoara 'gā nui. Ojeupe jane katu'okawamū 'ga jejukaukari 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga jejukaukari 'gā nupe rakue. ⁵ A'eramū jane 'ga muorypa jareojere'emamū futat jarekatu'okawer are, 'jau je.

Morogyta esage

⁶ Jeju Kristu 'ga 'ā pē erowiaa rai'i. Janeruwarete 'ga futat 'ā pē pyrūmū pē mogyau Jeju Kristu 'ga remiayuwamū rai'i. Ma'eramū sipo ajee pepoit 'ga rerowiar awi kamēsīete rai'i? Pepoit 'ā 'ga rerowiar awi kamēsīete rai'i. Ma'eramū te 'gā amū porogyta 'mea perowiat rai'i? 'Gā pejemu'e 'me are 'ā pē pejeapyā mŷina ekoete rai'i. Pejemoryteeukaa ekoete 'ā 'gā nupe rai'i. Jeku'iaip je ako pē nee ai'i. A'ere 'ā je mu'arasig etee pejepe pejejee

nū. ⁷ Nitywi kwe pe morogyta esage amū. Nitywi futari morogyta yau mū kwe pe. Jejui Kristu 'ga mome'ua etee te morogyta esagea. A'ere 'ā 'gā amū oi pē pyri mama'e amutee mome'wau pē nupe rai'i. "Toromojopy'ru Kristu 'ga 'eawera 'jau", 'jau 'gā 'ā rai'i numiamū. ⁸ Ymā te ako ore pē mu'ei Jejui Kristu 'ga je'eg are ikue. A'ere 'ā 'ga amū oi o'meramū pē nupe rai'i. A'eramū je Jarejuwarete 'ga Kristu 'ga mome'u 'me ekoeteara 'gā nereko tywera futaa. Ore mū agawewi amunipo 'ā mama'e amutee mome'wau. A'etea amunipo 'ā je Jejui 'ga ree mama'e amutee te mome'wara 'gā nereko tywera futaa. Ywagipewara 'gā amū agawewi amunipo 'ā 'ua o'meramū pē nupe. A'etea amunipo 'ā je Jarejuwarete 'ga i'me ma'e 'gā nereko tywera futaa. Mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gā monoa amunipo 'ā je ifutaa. ⁹ Ymā te ako ore morogyta esage mome'ui pē nupe ikue. Aipo renuw ire ako pēē Jejui Kristu 'ga rerowiaa ikue. A'eramū ako ore 'jau pē nupe ikue: "Arafutar ore Jarejuwarete 'ga mama'e amutee are pē mu'jara 'gā monoa mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau agawewi ako ore pē nupe ikue. 'Awamū je aipo 'jau'japa pē nupe nū. Afutat je Jarejuwarete 'ga mama'e ekoete are pē mu'jara 'gā monoa mama'eukwaawa rapyaw ipe, 'jau je 'awamū taetu te'ŷina pē nupe. ¹⁰ Na'gā amū maku'iawamū rūi je aipo 'jau. Naani. Afutat je Jarejuwarete 'ga ku'ia tejee. 'Auwara 'gā maku'iawamū etee mama'e apo re amunipo 'ā je naapoi futari mama'ea Kristu 'ga remifutar imū.

Paulo 'ga jemome'uawet

¹¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je teporomome'uweramū Kristu 'ga ree pē nupe. Na'auwara 'ga amū je'ega rūi je ako amome'u pē nupe ai'i. ¹² Na'auwara 'ga amū rūi imome'wau jee. Na'auwara 'gā amū rūi te je mu'e ee ikue. Jejui Kristu 'ga futat omome'u jee ikue.

¹³ Jeremiapofera nipo 'ga amū omome'u pē nupe rakue. Je 'ā judeua futat. Ymā je mama'e apoi judeu remiapou etee ikue. Jejui 'ga rerowiaara 'gā je erekou tywet ikue. "Tamateepap 'ga rerowiaara 'gā 'jau", 'jau je ikue. Najemuaēmi futari je 'gā nee. ¹⁴ Judeuramū orojemiapou etee futat je mama'e apou ikue. Tepyutuna 'gā apyraapa je mama'e apou orojemiapofer imū etee futat. Oroypy 'gā je'ega je enupa katu katu tekou ikue. Tekotee 'gā je imu'jau ee ikue.

¹⁵ A'ere Janeruwarete 'ga ymā we futat je pyyrūi oje'ega mome'waramū rakue. Je'are'emauwe futat 'ga je pyyrūi ojeupe mama'e apoaramū rakue. Naapoi agawewi je mama'e esagea ikue. A'etea 'ga je pyyrūmū ojeupe oporowyky ma'eramū rakue. ¹⁶ Wa'yra 'ga 'ga esaukaa jee ikue. "Ere ewau jera'yra 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Morogyta esagea ene imome'wau jera'yra 'ga ree 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. Tejeupe aipo 'ga 'e ypyrauwe je 'ga rerowiaa. Ma'eramū je 'ā na'gā amū temu'akwaawer imū rūi 'ga mome'ui 'gā nupe. ¹⁷ Jerusareg ipe miamū je nooi, "je mu'e pejepe", 'jawe'em Jejui 'ga remimono ppyfera 'gā nupe nū. Je renunewe agawewi 'gā porowykyi Jejui 'ga upe. A'etea je nooi, "je mu'akwaap pejepe", 'jawe'em 'gā nupe ikue. Tejeupe aipo 'ga 'e ypyrauwe je 'ga rerowiari ikue. Arabia ywy pē ra'ne je tewau ikue. A'e awi je tejua Damasco pe ikue nū. ¹⁸ Muapyra kwara kwaw ire te je tewau Jerusareg ipe Pedro 'ga resaka ikue. 'Ga kwaapa je tewau. Mukūja etee je morowykye'ema magwapa 'ga pyri tekou ikue. ¹⁹ A'ere je naesapawi Jejui 'ga remimonofera 'gā. Tiago 'ga etee je esaka, Jarejararete 'ga rewirera 'ga etee je esaka.

²⁰ Mama'e a'jea etee je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe. Janeruwarete 'ga je'me'ema akwaap.

²¹ Jerusareg awi je tewau kwe pe, Siria ywy pe, Sirisia ywy pe. Mīmer imū je tewau ikue nū. ²² Ma'eramū 'ā Judeja ywy pewara 'gā naje resagi. ²³ Jerera etee 'gā enupa. "Jane rereko tywearera 'ga oo Jejui 'ga mome'wau 'gā nupe, 'ga rerowiarukaa 'gā nupe" e renupa. "Ymā ako 'ga Jejui 'ga rerowiaaramū jane apisi are etee 'ga fueweramū rakue" 'ea 'gā ikwaapa futat. "A'ere 'gā 'awamū 'ga rerowiari jane 'jawe" 'ea nanē 'gā enuwu'jau'japa futat. ²⁴ A'eramū 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa je ree. "Paulo 'ga erekatu'ok rai'i. Eja'yra 'ga ererowiarukat 'ga upe rai'i, ore rereko tywearera 'ga upe rai'i. Aipoa esage oree", 'jau 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa je ree.

2

Jerusareg ipe 'ga jemome'uawet

¹ Katosi kwara magwaw ire je tewau tejewya Jerusareg ipe ikue nū. Panape 'ga awau je rupi. Tito 'ga nanē je erawau orojeupi nū. ² Tejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee je tewau peu. "Ekwap Jerusareg ipe", 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je tewau. Peu tewau je teporogytau Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'gā nupe. Amueapyo je 'gā judeue'ema 'gā nupe teje'eg are. "Peenup katu katu jeje'ega. Nan tee futat je 'gā mu'ei" 'jau je 'gā nupe, 'gā mueapyou te'eawer are. 'Gā 'wyrriara 'gā nupe etee je imome'wau. A'eramū je 'jau tejeupe: "Nia'wyrri 'ga je'ega, e'i sipo 'gā jee", 'jau je tejeupe. A'eramū je teporonupa ee 'wyrriara 'gā nupe etee: "A'je'eg ekoete te je tekou?" 'jau je teporonupa ee 'gā nupe. A'ere 'gā 'i: "Naani. A'jea futat eneje'ega", 'jau 'gā jee, jeje'ega renuw ire. ³ Jeremireroofera 'ga, Tito 'ga, gregoa. Najudeua rūi 'ga. A'eramū 'ga ojewage'emamū. A'etea Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'gā 'ga mojewagukare'ema jee. "Eroo 'ga imojewagukaa 'gā nupe jarejemiapou", 'jawe'em 'gā jee.

⁴ Ore porogytaramū tekotee 'gā 'ua osou ore pyri. Oreje'ega renupa 'ua. Aipo 'gā i'me ma'ea. "Jejui 'ga ore aruerowiat arajemogyau", 'jau futatee aipo 'gā oree. "Jejui Kristu 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā nuapoi mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Aipoa nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe", 'jau futatee 'gā oree. "Moisesi 'ga remikwasiarer imū 'gā mama'ea 'ga iapoe'emamū, Janeruwarete 'ga nokatu'ogi Jejui 'ga rerowiaara 'gā", 'jau futatee 'gā oree. Aipo 'gā "Eroo ejeupi 'ut ma'efera 'ga imojewaka Moisesi 'ga remikwasiarer imū", 'jau jee. ⁵ A'ere ore naruerowiari 'gā. "NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara etee rūi 'ga okatu'ok. Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gā etee te Janeruwarete 'ga okatu'ok", 'jau ete ore 'gā nupe. "Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū Janeruwarete 'ga 'jau janee: Eneresage jee, 'jau 'ga janee, 'ga rerowiaaramū 'ea morogyta esagea futat. NaMoisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā nupe rūi 'ga aipo 'ga 'i. Jejui 'ga rerowiaaramū jane upe etee te 'ga aipo 'ga 'i", 'jau ore 'gā nupe.

⁶ A'ere Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyrriara 'gā oje'ega nomoywyrafari jee ikue. (Peuwara 'gā 'jau 'gā nupe, ore'wyrriat, 'jau 'gā 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga upe jane jareju'jawe etee futat jane jemogyi. Je upe nanē jane jareju'jawe ete jarejemogyau nū.) A'eramū 'ā 'gā 'wyrriara 'gā oje'ega nomoywyrafari jee ikue. "Nan etee emu'e 'ga", 'jawe'em 'gā jee ikue. A'jea futat je 'gā mu'eawera. A'eramū 'gā oje'ega moywyrarafene'ema jee. Tito 'ga nanē 'gā imojewagukare'ema jee.

⁷⁻⁸ Eapyo 'gā Jarejuwarete 'ga je mono are. Pedro 'ga ra'ne futat Janeruwarete 'ga omonou judeu 'gā nupe Jejui 'ga ree 'gā mu'jaramū rakue. Opājē 'ga imua 'ga upe ojeupe 'ga moporowykyukaawamū rakue. 'Ga 'jawe futat Janeruwarete 'ga opājē mua jee, je monou judeue'ema 'gā nupe

wa'yra 'ga ree 'gã mu'jaramũ. ⁹ A'eramũ 'wyriara 'gã 'jau ore: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga pẽ mogoi Jejui Kristu 'ga ree judeue'ema 'gã mu'jaramũ. A'eramũ pẽẽ pejejemogou 'ga upe oporowyky ma'eramũ ore pyri", 'jau ete 'gã jee, Panape 'ga retee. "Pe'je pejekou Jejui 'ga mome'waramũ judeue'ema 'gã nupe. Ore 'ã jarepytuna 'gã nupe 'ga mome'waramũ", 'jau 'gã ore. Tiago, Pedro, Juã. Mĩmera 'gã aipo 'jau oree ikue. ¹⁰ Aipo e'i etee te aje 'gã oree ikue: "Pẽnea'ar iki ikaraemãe'ema 'gã nee, Jerusareg ipewara 'gã nee. Pepoar iki 'gã, mama'e mua 'gã nupe", 'jau 'gã ore. Aipo ore aruapo arakou. Mama'ea ore imonou arakou 'gã nupe. Aipoa esage jee.

Pedro 'ga upe oje'ega moywyrarafenawet

¹¹⁻¹⁴ A'ere Pedro 'ga aouw owaẽma Åtioki pewara 'gã pyri, Jejui 'ga rerowiaara 'gã pyri. Peu akou 'ga ojemi'wat judeue'ema 'gã pype etee futat. Ymã ore judeuramũ norojemi'wari judeue'ema 'gã pyri ikue. A'ere ore Jejui 'ga rerowiar ire ore poiri aipo awi. A'eramũ Pedro 'ga ojemi'waa ekoete te futat 'gã pyri. Poje Tiago 'ga pyriwara 'gã amũ 'ua owaẽma Jerusareg awi. 'Gã nesakawe Pedro 'ga opojo'ogamũ judeue'ema 'gã nui. Okyje 'ga opytuna 'gã nui. "Gã nã'ã nopoiri futari orojemiapofer awi re'ã. Nojemi'wari futari nã'ã 'gã imojewagipyre'ema 'gã pyri re'ã", 'jau Pedro 'ga ojeupe. A'eramũ 'ga opojo'ogamũ judeue'ema 'gã nui. 'Ga pojo'oga resakawe ajepaja Jejui 'ga rerowiaara 'gã nanẽ opojo'ogamũ 'gã nui nũ. Panape 'ga miamũ ojemu'jau 'ga ree. A'ere 'gã naJejui 'ga remifutar imũ rui aipo apoi. A'eramũ je 'gã nesakawe teje'ega moywyrarfena Pedro 'ga upe. "Ma'ja te ereapo, ki Pedro?", 'jau je 'ga upe 'gã nemianuwamũ. "Ene 'ã judeua je 'jawe. Ymã te ako Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga ka'aran are judeuramũ janee rakee. A'eramũ ako jane mama'e apou 'ga remikwasiarer imũ etee ikue. A'ere 'ã jane 'awamũ jane jemogyi Jejui 'ga rerowiaaramũ. Niapou'jawi jane mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imũ. Ma'eramũ ene judeue'ema 'gã mu'jau Moisesi 'ga remikwasiarer are? Ma'eramũ sipo ene mama'e apoukaa Moisesi 'ga remikwasiarer imũ 'gã nupe?" 'jau je Pedro 'ga upe teje'ega moywyrarfena.

Jejui 'ga rerowiaara 'gã katu'okawet

¹⁵ Ore 'ã judeua. Judeua futat orejara 'gã. Ma'eramũ 'ã ore judeuretea. "Namama'e tywera apoara rui ore judeue'ema 'gã 'jawe", 'jau ore arajaupe jepi. ¹⁶ "Judeuramũ agawewi futat ore. A'etea Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gã etee esage Jarejuwarete 'ga upe" 'ea ore ikwaapa. Janeruwarete 'ga nanẽ 'jau janee: "Jera'yra 'ga ererowiat ekou. A'eramũ ene ejesageramũ jee", 'jau 'ga janee Jejui Kristu 'ga rerowiaaramũ. NaMoisesi 'ga remikwasiarer imũ mama'e apo are rui 'ga aipo 'jau janee. Jejui Kristu 'ga rerowiarer te 'ga 'i janee: "Jera'yra 'ga perowiat pejejemogyau. A'eramũ pẽẽ pejejesageramũ jee", 'jau 'ga janee. Aipo ni'i ekoetei 'ga Moisesi 'ga remikwasiarer imũ mama'e apoara 'gã nupe, Jejui 'ga 'gã erowiare'emamũ. ¹⁷ Kristu 'ga ree ore jemogypygyi arajemogyau. A'eramũ ore orojesageramũ Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga ree orojemogypygyi ire ore oropoi Moisesi 'ga remikwasiarer are orojemogypygyi awi. "NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rui Janeruwarete 'ga 'i janee: Eneresage jee, 'jau. A'eramũ jane jarepoia 'ga remikwasiarera rerowiar awi ee jarejemogypygyi awi 'jau", 'jau ore arajaupe. A'eramũ 'gã amũ 'jau ore: "Nia'wryi futari Moisesi 'ga je'ega renupare'ema 'gã. Judeue'ema 'gã nuenuwi 'ga je'egera. A'eramũ 'gã wa'wrye'emamũ Jarejuwarete 'ga upe", 'jau futatee 'gã amũ ore. "A'eramũ pẽẽ pejea'wrye'emamũ 'gã 'jawe. Kristu 'ga ree pejejemogygyi ire nepeanu'w'jawi Moisesi 'ga je'egera pejejemogyau. Kristu 'ga pẽ motywerukat Jarejuwarete 'ga upe", 'jau futatee 'gã amũ ore. A'ere naani. O'meramũ te

'gā 'i. Kristu 'ga najane motywerukara'uweri 'ga upe. ¹⁸ A'ere je poiri Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiar are tejemogypygy awi ai'i. Na'ga remikwasiarera renuw are rūi Janeruwarete 'ga jetywera moiri je wi. Moisesi 'ga je'egera renuwa upe tejewyr ire amunipo 'ā je jemyotweri Jarejuwarete 'ga upe. "Taenupap Moisesi 'ga je'egera 'jau", a'e je tejeupe ikue numiamū. A'ere je naenupawi futari 'ga je'egera ikue. A'eramū je tejemotywea ete Jarejuwarete 'ga upe rakue.

¹⁹ Na'ga remikwasiarera renuw are rūi Janeruwarete 'ga jetywera moiri je wi. A'ere je 'ga remikwasiarera mogyta re futat tetywera kwaawi ikue. "Kuu. Naapoi futari je mama'ea Jarejuwarete 'ga remifutar imū tekou", 'jau je tejeupe 'ga remikwasiarera mogyta re. "Kristu 'ga amanū 'ypeywar are jetywera moiawamū rakue. 'Ga manū are Janeruwarete 'ga jetywera moia je wi" 'e renupa ai'i. A'eramū je Moisesi 'ga remikwasiarera rerowiar are tejemogypygy awi tepoia. Ymāwarera mama'e awi je tepoiapap 'awamū. A'eramū je "Awamū Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apou tekou", 'jau je tejeupe, tetywera 'ga imoir ire ai'i. Werowiarāmū Kristu 'ga je muēma Moisesi 'ga remikwasiarera renupara 'gā nui. ²⁰ Ma'eramū je 'awamū tefuwere'emamū futat tejemifutar imū mama'e apo are. Kristu 'ga ree je jemujari 'ga rerowiarāmū. 'Ga futat je rereko. Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yrarete. Je ree 'ga poromutaramū. Jetywera moiawamū 'ga ojejukaukaa rakue. Ma'eramū 'ā je 'awamū jefuweramū mama'e apou 'ga remifutar imū etee. ²¹ Naapoi agawewi je mama'e esagea Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'etea 'ga je katu'ok Kristu 'ga je erowiarāmū ai'i. A'eramū je tejemogypygya Kristu 'ga ree etee. Kristu 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga 'jau jane: "Jera'yra 'ga ererowiat. A'eramū ene ejesageramū jee", 'jau 'ga jane. Moisesi 'ga je'egera renuwa jane muesage re amunipo 'ā Kristu 'ga amanū ekoete rakue. A'ere naani. Namanū ekoetei 'ā 'ga rakue. Kristu 'ga futat jane mota'wa 'Uwarete 'ga upe. Kristu 'ga jane erowiarāmū tee 'ga 'i jane: "Pēnesage jee", 'ga 'i jane, wa'yra 'ga jane erowiarāmū.

3

Jarejuwarete 'ga jane erowiaa

¹ Pēē 'ā Garasi wyw pewaramū peje'akwaawe'ema pemut pejejeypy. Awyja te pē morytee rai'i nū, 'jau je pē nupe. Amueapyo agawewi ako je pēē Jejui Kristu 'ga manū are ikue. "Ypeywar are amanūam ipe Kristu 'ga janetywera mepyi rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, Kristu 'ga jane erowiarāmū", 'jau je ako pē nupe ikue, pē mueapyou ee ikue. ² A'eramū ki pejejea'aramū je'eawer are. Moisesi 'ga 'eawera renuw ire sipo Janeruwarete 'ga U'agesage muri pē nupe? Naani. Kristu 'ga mome'ua pēē erowiar ire te Janeruwarete 'ga imuri pē nupe. ³ Ma'eramū sipo ajee peje'akwaawe'ema pemut pejejeypy? Kristu 'ga pēē erowiar pyramū ako Janeruwarete 'ga opājē mua pē nupe ikue, wemifutara apoukaa ako pē nupe opājē mū ikue. Ma'eramū sipo ajee pepoit 'ga ree pejejemogypygy awi rai'i? Pejejewya 'ā pejejemiapofer ymanera upe ete rai'i nū? ⁴ Kristu 'ga ree pejemogypygamū ako tekotee 'gā pē nerekou tyweaete agawewi 'ga ree ikue. A'ete ako pēnuag pejejereko tywera upe ikue. Pēnuag ekoete sipo aipo upe rakue? A'eramū sipo pēē 'awamue pejejoia Kristu 'ga rerowiar awi? Naani. Nepepoiri futari 'ga rerowiar awi. ⁵ Moisesi 'ga remikwasiarera renuw are sipo Janeruwarete 'ga U'agesage muri pē nupe? Naani. 'Ga je'egera renuw are sipo Janeruwarete 'ga aeremiapoe'ema apoukari pē

nupe opājē mū? Naani. Jejui Kristu 'ga mome'ua pēē erowiaramū te 'ga aeremiapoe'ema apoukari pē nupe opājē mū.

⁶ Pēnea'ar iki Abraão 'ga rekwawer are. Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe Abraão 'ga ree rakue. "Abraão 'ga Janeruwarete 'ga werowiat rakue. Werowiaramū Janeruwarete 'ga 'i 'ga upe rakue: Abraão 'ga esage jee, 'jau 'ga 'ga upe werowiaramū", 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. ⁷ A'eramū Janeruwarete 'ga rerowiaara 'gā juejue Abraão 'ga juapyrera 'jawewaramū ajemogyau. Aipoa 'ā pēē ikwaapa. ⁸ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i aipo 'jau Abraão 'ga upe rakue: "Je rerowiaaramū ereko. A'eramū ene ejesageramū ekou jee. Tejerowiaara 'gā nupe juejue nipo je 'i, pēnesage jee, je 'i. Ene upe te'eawera 'jawerimū etee futat je 'i 'gā nupe tejerowiaramū", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. "Judeue'ema 'gā nupe miamū nipo je 'i: Pēnesage jee, je 'i, ene 'jawe 'gā tejerowiaramū", 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe u'eawera kwasiarukaa 'ga amū upe rakue. ⁹ Werowiaramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou Abraão 'ga upe. A'eramū 'ga jane upe nanē mama'e esage mua nū. Abraão 'ga upe imuawera 'jawe 'ga imua janee werowiaramū.

¹⁰ Moisesi 'ga je'egera renupara 'gā ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe. Nuenupawi futari 'gā 'ga je'egera. A'eramū 'gā ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue: "Anure nipo Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga je'egera renuwaipara 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are rakue. ¹¹ "Moisesi 'ga je'egera ereenup katu katu. A'eramū ene ejesageramū jee", ne'i Janeruwarete 'ga 'ga amū upe. Naani. Ojee ojemogypygy ma'e 'gā nupe etee te Janeruwarete 'ga 'i: "Pēnesage jee. A'eramū je pē mogyau 'au tejeypyri nakwaparimū warāu rūi futat", 'jau 'ga 'gā nupe. ¹² Ymā Janeruwarete 'ga aipo 'jawe'em rakue: "Pejemogypygy iki je ree", ne'i te rūi 'ga rakue. "Perowiat te ki jeje'ega", e'i te 'ga rakue. "Moisesi 'ga remikwasiarera renup katuara 'gā etee te ajemogy nakwaparimū rūi", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. A'ere 'gā nuenupawi futari Moisesi 'ga remikwasiarera je'ega rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'gā nupe: "Nepeenupawi futari 'ga remikwasiarera je'ega. A'eramū je pē nerekou tyweaete ee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe nipo peo pejemanū re", 'jau 'ga 'gā nupe rakue.

¹³ A'ere 'ā Kristu 'ga manūi 'ypepywar are janetywera mepyawamū rakue. Kristu 'ga Janeruwarete 'ga erekou tywerukaa janetywer are rakue. A'eramū 'ga jane rerekou tyweru'jape'ema ee, Kristu 'ga jane erowiaramū. Ymā 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are rakue: "Nia'wryi te 'ypepywar are u'am ma'e 'gā jee", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. A'eramū 'ga Kristu 'ga upe 'ypepywar are janetywera renu'ama upe aipo 'jau rakue. Janetywer are Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerekou tywerukaa rakue. A'eramū 'ga, Kristu 'ga jane erowiaramū, jane rerekou tyweru'jape'ema futat. Naani. Kristu 'ga jane erowiaramū te 'ga 'i janee: "pēnesage jee", 'jau. ¹⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Je rerowiaaramū ereko. A'eramū ene ejesageramū jee", 'jau 'ga 'ga upe rakue. "Ypepywar are Kristu 'ga manūa omeypap janetywera rakue. A'eramū 'ga 'awamū, pēnesage jee", 'jau judeue'emamū pē nupe Jejui Kristu 'ga pēē erowiaramū. Kristu 'ga jane erowiaramū, Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee, u'eawer imū etee futat.

U'eawer imū 'ga mama'e apoi

¹⁵ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe. A'eramū je, tamueapyo 'gā ee 'jau, 'jau je pē nupe. Sā'ā ae ajamama'e futaa ijara momoranuwa. A'eramū 'ā ijara 'ga: "Nan ki ajee siapo jarejaupe", 'jau 'ā 'gā

ajaupe. A'eramū 'ā 'gā u'eawer imū etee futat ikwasiaa ka'aran are inuga. Ikwasiapaw ire 'ā 'gā wera kwasiaa ee. A'eramū 'ā 'gā mama'e apou ajaupe wemikwasiarer imū etee futat. Ikwasiapaw ire 'gā 'ā imoiru 'jape'ema futat nū. U'eawer imū etee futat 'gā iapou ajaupe. ¹⁶ Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega Abraão 'ga upe rakue. "Tamono mama'e esagea ene upe 'jau. Enejuapyrama 'gā nupe 'jau nipo je imonou. Tekotee 'gā nupe nanē nipo je mama'e esage monou ene ree, enejuapyrama 'gā nee 'jau nipo je imonou", 'jau 'ga 'ga upe rakue. Na'ga juapyra 'gā nupe juejue rūi 'ga 'i. 'Ga juapyrama 'ga amū upe etee 'i te 'ga 'i aipo 'jau. Aipo 'ga upe 'ga 'ea, Kristu 'ga upe, 'ga 'ea te. ¹⁷ Abraão 'ga upe aipo 'e re Janeruwarete 'ga 'jau: "Taapo mama'ea te'eawer imū etee futat 'jau", 'jau 'ga rakue. A'ere, kwaturu sētui trīta kwara kwaw ire, Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. A'ere 'ga nomoka'jami futari Abraão 'ga upe u'eawera. A'eramū 'ga 'awamū Abraão 'ga upe je'eawera nia'wyrī 'jawe'em 'ga. Naani. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e monoi Abraão 'ga upe, Abraão 'ga juapyra 'ga upe nanē nū. ¹⁸ NaMoisesi 'ga je'ega renuw are rūi 'ga mama'e esage monoi 'ga upe. Naani. 'Ga upe u'eawer imū etee te 'ga imonoi 'ga upe. Wemifutar imū etee 'ga imonou 'ga upe u'eawer imū etee futat.

¹⁹ A'eramū nipo pēē mū 'jau jee: "Ma'eramū sipo ajee Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue?" 'jau nipo pēē mū jee. Naani. Oje'ega 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe. Oreytwer are ore mueapyoawamū te 'ga iapoukari rakue. Abraão 'ga juapyrama 'ga rure'emauwe Moisesi 'ga remikwasiarera oreytwerā kwaawukaa oree rakue. Kristu 'ga Abraão 'ga juapyrama. Kristu 'ga upe Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Tamono mama'e esagea 'gā nupe 'ga ree 'jau", 'jau 'ga Kristu 'ga mome'wau rakue. Ywagipewara 'gā nupe Janeruwarete 'ga oje'ega rerurukari Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga upe etee te 'ga erurukari. A'eramū Moisesi 'ga te imome'wau 'gā nupe. Anurē Moisesi 'ga 'ga je'ega kwasiaa inuga ka'aran are oree rakue. ²⁰ A'ere Janeruwarete 'ga oje'ega nuerooukari Abraão 'ga upe. Janeruwarete 'ga retea futat oje'eg 'ga upe.

Kristu 'ga 'eawera Moisesi 'ga remikwasiarera py'rau

²¹ Abraão 'ga upe ra'ne Janeruwarete 'ga oporogytau rakue. A'ere 'ga oje'ega monou Moisesi 'ga upe rakue. Moisesi 'ga upe 'ga 'eramū sipo 'ga 'i: "Abraão 'ga upe je'eawera nia'wyrī", 'jau sipo 'ga rakue? Naani. Kwe pe mama'e esage mū apoa ojepyrī jane reroo re amunipo 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue. A'eramū amunipo 'ā 'ga jane rerawau ojepyrī jane mama'e apoawer are. A'ere nitywi mama'e esagea mū kwe pe ywag ipe ae monoara. ²² "Nitywi futari mama'e esage apoara 'gā amū jee. Najuejue etee futat 'gā tywetyweramū jee. 'Gā tywera 'gā nerekou", 'jau 'ga ojeupe rakue. Ako esage agawewi futat 'gā. A'etea 'ga Jejui Kristu 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā ete omogy nakwaparimū ete rūi u'eawer imū etee futat. Kristu 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā etee 'ga imogyau ojepyrī nakwaparimū rūi.

²³ Ywy pe 'ga rure'emauwe ore judeuramū Kristu 'ga rerowiare'ema arajemogyau. 'Ga rure'emamū ore Moisesi 'ga remikwasiarera etee erekou. "Janeruwarete 'ga ka'arana okwasiarukat Moisesi 'ga upe janetywer are jane mu'jawamū", 'jau ore. A'ere 'ga ne'i futari oree: "Moisesi 'ga remikwasiarera peenup. A'eramū pēē pejejesageramū jee", 'jawe'em 'ga oree Moisesi 'ga remikwasiarera renuw are. Jejui 'ga ore erowiar ire tee 'ga aipo 'jau oree. ²⁴ Sā'ā ae wa'yra monoa moromu'jara mū 'ga po pe, wa'yra mu'jaukaa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. 'Ga remikwasiarera mogytaramū ore orojemu'jau Jarejuwarete

'ga remifutar are numiamū. A'ere ore naruenupawi 'ga je'ega. Kristu 'ga 'ur ire, judeuramū ore mū 'ga rerowiaa. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau oree: "Kristu 'ga perowiat pejemogyau. A'eramū pēē pejesesageramū jee", 'jau 'ga oree, Kristu 'ga ore erowiar ire. ²⁵ Awamū ore Kristu 'ga rerowiar ire mama'ea naruapoi Moisesi 'ga remikwasiarer imū.

²⁶ Awamū pēē najuejue etee Kristu 'ga ree pejemogyau. A'eramū pēē najuejue etee pejemogyau Jarejuwarete 'ga ra'yramū. Judeuramū, judeue'emamū. Mīmeramū juejue futat pēē Jarejuwarete 'ga ra'yramū, Kristu 'ga pēē erowiar ire. 'Ga rerowiar ire pēē pejemujaa 'ga ree nanē nū. ²⁷ Kristu 'ga pēē erowiarāmū 'ga amū pē pymīāu 'y pe Kristu 'ga rerowiaara resaukaawamū. Pejepymī re pēē pejemujaa 'ga ree. A'eramū 'ga pē nerekou. ²⁸ Jarejuwarete 'ga upe jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat. Judeuramū, judeue'emamū, oje'wyrarete pewaramū, ka'a pewaramū, kūima'eramū, kūjānamū. Mīmeramū jane jareju'jaju'jawe etee futat jarejemogyau 'ga upe. Kristu 'ga rerowiarāmū jane jarejemujaa 'ga ree. A'eramū jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Majepēi 'yweteewara 'jawe jarejemogyau. ²⁹ Kristu 'ga remiayuwamū pejemogy re pēē pejemogyau Abraão 'ga juapyrera 'jawewaramū. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou pē nupe, Abraão 'ga upe u'eawer imū etee futat.

4

¹ Awamū je pē mueapyoi kunumī are. Sā'ā jane jareja'yra 'gā nupe jarekaraemā monoa. A'ere 'ā kunumī naeapyoi we ee ojejuka are. A'eramū 'ā ae tuwamū 'jau wemiayuwa 'gā nupe: "Tekaraemā je amono teja'yra 'ga upe ai'i. A'ere 'ga nojemotuwī we. A'eramū 'ga ojejukawe'em ee. A'eramū pēē pejejekau ee 'ga upe jee ra'ne. 'Ga jemotuw ire 'ga ma'ea futat, 'ga upe jeremimonofera", 'jau nipo 'ga ruwa 'ga wemiayuwa 'gā amū nupe. Waranupe'emawe futat kunumī 'ga 'uwa 'ga karaemā jaramū futat akou. A'etea 'ga 'uwa 'ga remiayuwa 'gā je'ega renupa. ² 'Ga aranuwe'emamū 'ga ruwa 'ga remiayuwa 'gā ojejukau 'ga ree, 'ga karaemā are. 'Uwa 'ga remifutara 'ara rupi kunumīfera 'ga okaraemā mujaa etee te. A'eramū futat 'ga mama'e apou wemifutar imū etee futat. ³ Nan tee futat ore judeuramū mama'e apoi Jarejuwarete 'ga upe Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat ikue. 'Ga ra'yra 'ga rure'emamū ore Moisesi 'ga je'ega renupa. ⁴ A'ere Janeruwarete 'ga, wemifutara 'ara rupi, wa'yra 'ga muri ywy pe rai'i. Wa'yra 'ga 'ga imu'arukaa kūjā ēē mū wi rakue. 'Ga ra'yra 'ga, Kristu 'ga etee te Moisesi 'ga je'egera wenup katu katu rakue. ⁵ 'Ga je'ega 'ga enupa katu katua ore mueateepap mama'e ymaner awi, 'Uwarete 'ga ra'yramū 'ga ore mogyawamū 'jau. Werowiarāmū 'ga jane mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramū. A'eramū Janeruwarete 'ga wa'yra 'gā nupe wemimonofera mua jane. ⁶ Pēē nanē 'ga ra'yramū nū. Sā'ā 'ga U'agesage mura pē nupe. A'eramū ore pē kwaapa. "Janeruwarete 'ga U'agesagea amut 'gā nupe", 'jau ore. A'eramū ore "Janeruwarete 'ga ra'yramū 'gā jemogyi" 'e kwaapa pē nesag ire. A'eramū 'ga 'Agesagea, Kiapi'ni, jane mu'eukaa Jarejuwarete 'ga upe. ⁷ A'eramū pēē a'eramū na'ga upe mama'e apoara etee rūi pejemogyau. Naani. 'Ga ra'yramū nanē futat pejemogy nū. A'eramū 'ga a'eramū wa'yra 'gā nupe wemimonofera monou pē nupe nanē nū.

Paulo 'ga wearamū 'gā nee

⁸ Ymā te 'ā nepekwaawi Jarejuwarete 'ga rakue. 'Ga kwaape'ema 'ā pēē maira'mea etee ipojeupa rakue, pejejeorywamū ee rakue. ⁹ A'ere 'ā

pēē 'awamū Jarejuwarete 'ga pekwaap pejejemogyau. 'Ga futat pekwaap. Ojekwaawukat 'ga pē nupe, wemiayuwamū 'ga pē mogyau. Ma'eramū sipo ajee peje'akwaawe'emawera pemut ete te pejejepyyu rai'i nū? Pejewyt ete 'ā pejemaira'me upe rai'i nū? Nipājēi maira'mea. Janeruwarete 'ga te pājēreteā. A'etea 'ā pēē pejejewya ekoete maira'me pojeuwa upe rai'i nū? ¹⁰ Ymā te 'ā maraka peapo maira'me are pejejorypawamū rakue. 'Araiwa rupi, jay ru'wi are, kwar ipe, 'y ruwiramū. Mīmera rupi 'ā pēē maraka peapo maira'me are pejejorypawamū rakue. A'ere 'awamū maraka peapo Jarejuwarete 'ga muorypawamū numiamū. Maira'me upe maraka apoawera 'jawe etee 'ā Jarejuwarete 'ga upe maraka peapo numiamū. A'ere naani. Nanarūi. "Nan jane iporamū nipo Janeruwarete 'ga ku'iramū jane ree", 'jau nipo pēē. "Judeu 'gā 'jawe maraka apo re nipo jane jarejemusageu Jarejuwarete 'ga upe", 'jau nipo pēē pejejaupe numiamū. ¹¹ Je ako amu'e pēē Jejui Kristu 'ga ree ikue. "Jejui Kristu 'ga rerowiamū jane resageramū Jarejuwarete 'ga upe", 'jau je ako pē nupe ikue, pē mu'jau ee ikue. Amu'e futat ako je pēē ee ikue numiamū? Pemoka'jam etee nipo je 'eawera rakue?

¹² Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je 'jau pē nupe: Je 'jawe peko. Aetypap je ymāwarera mama'ea. Je 'ā judeua agawewi. A'etea je ako judeue'emamū pē 'jawe pē pype. Naapoi futari je mama'ea judeuramū orojemiapofer imū, a'e je pē nupe. A'eramū pēē 'awamū pejejemu'jau je ree. Peapo kasi mama'ea oreremiapofer imū ne, a'e je pē nupe. Pejejepype je rekoramū ako pēē pejejejukau esage je ree ai'i. ¹³ Pēnea'ar iki ee. Tekaruaramū je tekou ikue. Tefuakapawaiwamū ako je tekou ikue. A'eramū ako je teptytauwaipa pē pype ikue. A'eramū ako je Kristu 'ga mome'wau pē nupe ikue. ¹⁴ Pejejeupe je wa'emamū ako pēē je monowe'em pejejewi ikue. "Kuu. Ojero'wu ma'e 'ga 'ut ojefuanugukaa janee", 'jawe'em ako pēē jee ikue. Jekaruara agawewi je. A'etea ako naje rereko tyweri pejepe jekaruara are ikue. Je mua ako pejejepype. Sā'ā ae Jarejuwarete 'ga pyriwara 'ga mura. Nan tee futat ako pēē je mua pejejepype ikue. Jejui Kristu 'ga mura 'jawe ete ako pēē je mua pejejepype ikue. ¹⁵ A'e pe ako pēē pejeku'iramū pejejemogyau je ree ikue. "Ma'ja te jane siapo 'ga upe 'ga poawamū?" 'jau ako pēē pejejaupe ikue. Ma'eramū sipo ajee pēku'ipap je ree 'awamū? ¹⁶ Mama'e a'jea etee je amome'u pē nupe. Ma'eramū sipo pē'me pejejaupe: "Niporomutari Paulo 'ga jane ree", 'jau futatee pejejaupe. Mama'e a'je imome'ua sipo je mogou pē nee iporomutare'emamū?

¹⁷ Mama'e ekoete are pē mu'jara 'gā te iporomutat 'me pē nee. "Simopojo'ok 'gā Paulo 'ga wi 'jau", e'i 'gā ajaupe. "Paulo 'ga wi opojo'og ire nipo 'gā jemu'ei jane ree", 'jau nipo 'gā ajaupe, oporomutat 'meramū pē nee. ¹⁸ A'ere je poromutaramū a'jea futat pē nee. Pē pype tekou taetu ako je teporomutaramū pē nee ikue. Muku pē nui tekou miamū je teporomutaramū pē nee mama'e esage apou pē nupe. ¹⁹ Pēē 'ā jera'yra 'jawewaramū jee. Sā'ā kūjā kunumīakya ray renūja. Nan tee futat je rayramū pē nee. Afutarete je pejemogypygyga Kristu 'ga ree. 'Awamū 'ā pepoit 'ga ree pejejemogypygyg awi. A'eramū je tejemayrūmū pē nee. 'Ga ree pejemogypygygamū te jeku'iramū pē nee. ²⁰ Pē pyri tekou je afutat. Pē pyri teko re amunipo 'ā je pē mueapyoi ee. A'ere 'ā je rekoi muku te pē nui. A'eramū je tejemuaēmeteeramū pē nee.

Sara ēē Aga ēē retee

²¹ "Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat siapo mama'ea 'jau", 'jau nipo pēē mū. "Ga remikwasiarer imū jane mama'ea apo re nipo Janeruwarete 'ga 'i janee: Pēē mama'ea peapo Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Ma'eramū

'ā pēnesage pejejemogyau jee, 'jau nipo 'ga janee', 'jau nipo pēē pejejaupe. Pēneapyo katu sipo Moisesi 'ga remikwasiarer are? Naani. ²² Abraão 'ga ree nanē 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: "Mukūi futat 'ā Abraão 'ga ra'ya 'gā nakue. Ajejeja 'ga rera Isakia. Abraão 'ga remirekorete ēē ra'ya, Sara ēē ra'ya 'ga poromū, Isakiramū. Ajejeja 'ga rera Ismaeua. Abraão 'ga remireko ēē remifai ēē ra'ya 'ga poromū, Ismaeuramū. Aga ēē ra'ya 'ga. Aga ēē 'ā mama'ea wapo o'wyriara ēē 'eawer imū etee futat, Sara ēē 'eawer imū etee futat. Nuapoi ēē mama'ea wemifutar imū", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²³ "Abraão 'ga ēē rerekou, wemirekorete ēē remifai ēē rerekou, Aga ēē rerekou rakue. A'eramū ēē wa'yramū 'ga upe. A'eramū Abraão 'ga wa'ya 'ga re'roka. Ismaeua 'ga inuga wa'ya 'ga ree. A'eramū 'ga akou ujara 'ga upe mama'e apoaramū, oy ēē 'jawe. Ajejeja 'ga te aje 'ga ra'ya 'ga u'aa Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat. 'Iwāiwi agawewi eneremirekorete ēē. A'etea je kunumīa amut ēē upe', 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eferupi te futat Sara ēē wa'yramū u'aa Janeruwarete 'ga je'eg imū etee futat", 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue.

²⁴⁻²⁵ Mama'e a'je are ete 'ga ka'arana kwasiari rakue. Aipo mogyta re jane jarejemu'jau mama'e are. Sā'ā mukūja 'gā, kūjāmera 'gā nakue. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'eawera rakue. Aga ēē 'jawe Moisesi 'ga upe Janeruwarete 'ga 'eawera. Ymā 'ā Moisesi 'ga oi ywytyra apyte'rarimū rakue. Arabia ywy pe aipoa Sinai 'jara reni. Sinai 'jawa apyte'rarimū 'ga rekoramū futat 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'ga upe, ikwasiaa ita are 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga judeu 'gā mu'jau kwaiwete aipo Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Sā'ā Jerusarega. Aga ēē 'jawe etee Jerusareg ipewara. Jerusareg ipewara 'gā, judeu 'gā, nuapoi mama'ea wemifutar imū. Moisesi 'ga je'eger imū etee 'gā mama'e apoi ajemogyau. A'eramū 'gā ajemogyau Aga ēē 'jawe. Aga ēē mama'ea wapo o'wyriara ēē je'eger imū etee futat rakue. ēē 'jawe Jerusareg ipewara 'gā mama'e apoi Moisesi 'ga je'eger imū etee futat.

²⁶ A'ere jane 'awamū Jerusareg yau jane 'i ywag ipewara upe. Jejui Kristu 'ga ree jarejemogyapyg ire jane jarejemogyau ywag ipe oo ma'eramamū, Jejui Kristu 'ga ree ojemogyapyk ma'eramū etee futat. A'eramū jane mama'e apowe'em Moisesi 'ga je'eger imū. ²⁷ Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue:

"Ta'yre'emamū agawewi ene 'awamū.

A'etea nenuku'ipawi ekou. Anure nipo kwaiwete enera'ya.

Enemena 'ga opoiraipe ene wi enera'yre'em are. A'ere nipo anure 'ga jewyri enee nū.

Ene upe 'ga jewyr ire nipo enera'ya 'gā pytuna tesirūmera 'gā na'ya apyraapa",

'jau 'ga ikwasiarukaa Isai 'ga upe rakue.

Jerusareg yau are 'ga jane mu'jau poromū. Anure nipo kwaiwete Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane oi ywag ipe. Jerusareg yau 'e upe 'ga 'i poromū.

²⁸ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenya 'jawe. A'eramū je pē mu'jau ee. Ymā Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: "Anure nipo je kunumī monoi ene upe", 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū Isaki 'ga u'aa Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat. Isaki 'ga 'jawe futat Kristu 'ga rerowiaaramū jane. U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramū, Jejui Kristu 'ga jane erowiaaramū. ²⁹ Mukūi futat Abraão 'ga ra'ya 'gā numiamū. A'ere ajejeja 'ga na'Janeruwarete 'ga 'eawer imū rūi 'ga 'ari, Abraão 'ga ra'yr ypy 'ga. Opyyg ekoete te Aga ēē 'ga ra'ya rakue. A'eramū ēē ra'ya 'ga, Ismaeu 'ga u'aa ēē wi rakue. A'ere Isaki 'ga nanarūi 'ga ruri oy ēē

upe. Janeruwarete 'ga 'eawer imū etee te 'ga ruri. Janeruwarete 'ga 'Agesage pājē mū te Sara ēē Abraão 'ga ra'yra pyygi rakue. Anure Ismaeu 'ga Isaki 'ga rereko tyweaete rakue. Nan tee futat nipo Moisesi 'ga je'egera renupara 'gā Jejui 'ga rerowiaaramū jane rereko tyweri. ³⁰ A'ere Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sara ēē je'eger are rakue.

“A'eramū ēē 'jau Abraão 'ga upe: 'Emono kynā jarejewi. Jeremiayuwa te ako kynā ikue numiamū, 'jau ēē 'ga upe.

'Kynā ra'yra kīā reewe futat kynā monou jarejewi.

Jareja'yra kīā upe etee teremono karaemā 'jau, 'jau ēē 'ga upe.

'Nafutari je kynā ra'yra kīā upe we ene mama'e monoa', 'jau ēē Abraão 'ga upe rakue”.

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue. ³¹ Sara ēē remiayuwa ēē ra'yra 'ga juapyrera 'jawewaramū Moisesi 'ga remikwasiarer imū mama'e apoara 'gā. A'ere Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane Abraão 'ga remirekorete ēē ra'yra juapyrera 'jawewara. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou janee Abraão 'ga upe u'eawer imū etee futat.

5

Jarejuwarete 'ga ree etee jane jarejemogypyka

¹ Jejui Kristu 'ga amanū janetywera mepyawamū rakue. A'eramū 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pēē pēnesage jee”, 'jau 'ga janee, wa'yra 'ga ree jane jemogypygamū. Werowiarāmū 'ga ae mū'jāu Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apoara 'gā nui. A'eramū ki pēē pejejewyre'ema Moisesi 'ga je'eger imū mama'e apo upe. Pē nupe owaēm ma'e 'gā amunipo i'me pē nupe: “Pejemojewagukat 'ga amū upe. Moisesi 'ga je'eger imū pejemojewagukat. 'Ga je'eger imū imojewagipyrrera 'gā etee te esage Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau futatee nipo 'gā pē nupe rai'i.

² A'ere je, Pauloramū je 'i pē nupe: Naani. Pejemojewagukat kasi 'gā nupe ne. Najudeua rūi pēē. Ymā Janeruwarete 'ga 'i judeu ppy 'gā nupe rakue: “Imojewagipyrrera 'gā etee te jeremiayuwa”, 'jau 'ga rakue. A'ere 'awamū nanarūi. Awamū 'ga 'i: “Jera'yra 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā etee te jeremiayuwa”, 'jau 'ga. Pejejemojewagukar ire nipo pepoit Kristu 'ga ree pejejemogypygy awi pejejemogyau. ³ Imojewagipyrrera 'gā ki ajee Moisesi 'ga je'egera tuenupap. 'Gā enupawe'emamū nipo Janeruwarete 'ga ne'i 'gā nupe: Pēnesage jee, 'jawe'em nipo 'ga 'gā nupe. ⁴ Moisesi 'ga je'egera renuw are ojemogypyk ma'e 'gā nipo opoit Jejui Kristu 'ga ree ojemogypygy awi. “Moisesi 'ga je'eger imū mama'ea jane iaporamū nipo Janeruwarete 'ga 'i janee: Pēnesage jee, 'jau nipo 'ga janee”, pe'je nipo pejejemogyau numiamū, Moisesi 'ga je'egera renuw are etee futat nipo pejemojy. Aiporamū nipo pepoit Kristu 'ga rerowiar awi. Kristu 'ga jane erowiarāmū te Janeruwarete 'ga 'i janee, “pēnesage jee”, 'jau 'ga janee. Niapoi agawewi te 'ā jane mama'e esagea 'ga upe rakue. A'etea 'ga aipo 'jau janee, Kristu 'ga ree jane jemogypygamū. ⁵ Nanarūi ore. Orojemogypygy ore Jejui Kristu 'ga ree. Anure nipo Janeruwarete 'ga 'jau oree: “Jejui Kristu 'ga perowiat. A'eramū pēē pejejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga anure oree. Aipo 'ga 'e rapesaka ore 'ā arajemogyau, Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ā ore rerekou, 'ga rerowiarukaa oree. ⁶ Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pēnesage jee”, 'jau nipo 'ga janee. Imojewagipyrreramū oree, imojewagipyre'emamū pē nupe. Mīmeramū juejue futat 'ga aipo 'jau janee, Jejui Kristu 'ga ree jarejemujar ire, jane jareporomutaramū jarejuee.

⁷ Amome'u futat ako je Kristu 'ga pē nupe ikue. 'Ga mome'ua ako pēē erowiaa ikue numiamū. Awōja gatu nipo aje 'ā pē momoirukat 'ga rerowiar

awi rai'i nū? Awýja te o'mea werowiarukat pē nupe rai'i? ⁸ NaJaneruwarete 'ga rūi werowiarukat 'gā 'mea pē nupe. Naani. 'Ga 'ā pē mū'ē mama'e apo are ojemogypyk ma'eramū 'gā nui. ⁹ Sā'ā ae mani'oko'o jopypeawa monoa imojopyea ipype. Ināinānī'ī etee agawewi imonou ipype. A'etea imojerapa. Nan tee futat i'me ma'e 'gā. Ajepeja 'ga ete agawewi 'ga 'meramū pē nupe rai'i. A'etea 'gā o'me rerowiarukaa pē nupe, pē momoirukaa Kristu 'ga rerowiar awi rai'i. ¹⁰ A'ere je jemogypygi pē nee te'ýina. Jarejararete 'ga ree jane jemujari jarejemogyau. A'eramū je 'jau tekou: "Nopoiri futari 'gā Kristu 'ga ree ojemogypyg awi", 'jau je tekou pē nupe. Janeruwarete 'ga te tuereko tywet pē mu'e tywearera 'gā ee 'jau.

¹¹ Jeje'ēwu'jag ekoete nipo 'ga amū akou. "Pejemojewagukat 'gā nupe, e'i Paulo 'ga akou", 'jau futatee nipo 'ga amū pē nupe. Naani. Nanarūi je ako pē mu'ei ai'i. Ma'eramū 'ā 'gā je rereko tyweretei. Aipo je 'e re amunipo 'ā 'gā naje rereko tyweri. Aipo je 'e re amunipo 'ā 'gā nimara'nei je 'eawer are. A'ere 'gā mara'neramū futat je 'eawer are, "yypeywar are Kristu 'ga manūi janetywera moiawamū" 'eawer are. ¹² Afutat je i'me ma'e 'gā pojo'oga pē nui.

¹³ Pēē 'ā Janeruwarete 'ga pē mū'jāu 'gā nui. "Pepoit ymāwarera mama'e awi", e'i 'ga pē nupe. "Au'je ki mama'e apo re Moisesi 'ga remikwasiarer imū pejemuesageawamū", 'jau 'ga pē nupe rai'i. Moisesi 'ga remikwasiarer imū agawewi nipo pēē mama'e apowe'em. A'etea kasi mama'e tywera peapou'jaw ine pejemifutar imū ne. Peapo kasi mama'ea pejemuory-pawamū etee ne. Naani. Pejopoar iki mama'e apo are. Pejepota'waramū pejejee. ¹⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: "Pēporomutat pejepeyriwara 'gā nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat pejemogyau. A'eramū pēē pejereko esage 'jawe etee futat pejeuerekou esage", 'jau 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Aipo 'ga 'eawera nateepawi. Jejui 'ga nanē aipo 'jau janee 'ūina. A'eramū aipo 'ga 'eawera wesageramū janee. Aipoa 'ga je'eg imū jarejuereko esage re jane 'ga je'ega renupawi. ¹⁵ Au'je ki pejuago'o re. Ajuago'oara 'gā 'miara mara'nea 'jawe. 'Miara mara'nea te 'ā ojou'u ojomomapa. Nan kasi pejemogy ne.

'Ga 'Agesage remifutara

¹⁶ Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū etee ki mama'ea peapo. 'Ga pājē mū mama'e apo re nipo pēē mama'e tywera apou'jape'ema pejejemifutar ymaner imū. ¹⁷ Najuejue etee futat te 'ā janetywera jemogyi jane wywyteripe jane jemogyramū. A'eramū jane jarejemifutar imū ete mama'e apo re mama'e apowe'em 'ga 'Agesage remifutar imū. Janeruwarete 'ga 'Agesage remifutara mama'ea irāinā'nī te. Najaneremifutara 'jawe rūi futat 'ga 'Agesage remifutar imū mama'e apoawa. A'eramū jane mama'e apowe'em jarejemifutar imū Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸ 'Ga 'Agesage remifutar imū mama'e apoaramū jane niapoi futari mama'ea Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat.

¹⁹ Janetywet tāmējē futat te 'ā jane jarejemogyau ipy we rakue. Ma'eramū 'ā jane, jarejemifutar ymaner imū ete mama'e apo re ete, jarejemirekoe'em are jarekou. Kūjāmeramū nanē 'ā pēē pejemene'em are pejekou. Mama'e tywer are etee jane 'ā jarejea'aramū jarejemogyau. Mama'e tywera etee 'ā janeje'ega. ²⁰⁻²¹ Jarejemifutar imū mama'e apo re ete jane 'ā maira'mea etee imuorypa. Jarejee jarepājāgaiwa rete ete 'ā jarejemogyau. Jarejemogyau 'ā jarejuerekoayau mama'e are. Mīmer are ete 'ā jarejea'aramū 'jau. Jare-mara'neramū jarejee. Jarejee etee 'ā jarejea'aramū jarejemogyau. Jareporomutare'emamū 'ā jarejemogyau jarejee. Jarejuowajar are etee nanē 'ā jarejea'aramū etee nū. Kaw'ājaiwa rykur are etee nanē 'ā jarejemogyau.

Nanuara apoara 'gã nooi futari Jarejuwarete 'ga pyri. Ymã je ako pẽ mu'ei aipo are ai'i. 'Awamũ je 'jau'japa pẽ nupe nũ. "Naaipe apoara 'gã nũi oo ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri amanũ re", a'e ako je pẽ mu'jau ee ai'i.

²² A'ere jane, Jarejuwarete 'ga 'Agesage rereko re, janeporomutamũ jarejuee. Jareku'iramũ jarejemogyau. Jarepy'atawaramũ jarejemogyau. Jarepota'waramũ jarejemogyau jarejuee. Jarejejukau esage jane jarejuee jarejemogyau. Jarejesageramũ jarejemogyau jarejaupe. Mama'ea jane iapou jare'eawer imũ etee futat. ²³ 'Ga 'Agesagea jane rerekou jane mopota'waukaa jarejuee. Jane mu'akwaapa mama'e tywera apoe'em are. Nan te ae jemogyi Jarejuwarete 'ga je'eg imũ. ²⁴ Jejui Kristu 'ga ree jarejemujar ire jane jarepoia jarejemifutar ymaner imũ mama'e apo awi. Niapou'jawi futari jane mama'ea jarejemifutar ymaner imũ etee. ²⁵ Jejui Kristu 'ga jane erowiaramũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mogyi Jarejuwarete 'ga ra'yramũ. A'eramũ ki jane mama'e apou 'ga 'Agesage remifutar imũ etee futat. ²⁶ Sajerowiaraip kasi jarejee etee ne. Sajamamara'ne ekoete kasi jarejuee ne. Sajuerokoay kasi jarejuee ne.

6

Pejejopoa

¹ Pẽẽ 'ã jerewirera 'jawe. Kũjãmeramũ pẽẽ jerenyra 'jawe. A'eramũ je pẽ mu'jau Jejui 'ga rerowiaara 'gã nereko are. Jejui 'ga rerowiaara 'gã amũ nipo mama'e tywera apou akou. A'eramũ pẽẽ 'gã nemiapofera kwaaw ire Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramũ pẽẽ 'gã mu'akwaapa iapoe'em are. A'ere kasi pejeje'ega pemoywyrafen 'gã nupe ne. Pejeporogytau esage etee futat 'gã nupe. 'Gã mu'jaramũ nanẽ pejejea'gwau mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apo awi pejejea'gue'em ire pẽẽ nanẽ mama'e tywera peapo 'gã 'jawe ne. A'eramũ pẽẽ 'gã mu'jaramũ pejejerowiaraipe'ema pejejee 'gã mu'jau. ² Pejejaupe mama'ey jesaukaramũ pẽẽ pejejopoa pejejamuapyterãtãukaa etee jupe. Aipo apo re pẽẽ Kristu 'ga je'ega renupa pejejemogyau. ³ Sajerowiaraip kasi jarejee etee ne. Sã'ã je pẽ apyraawa jereapyo ee, pe'je kasi ne pejejerowiaraipe pejejee ne. Aipoa nia'wyri. Nakũima'eeteete arũ aipo 'jara 'ga. Aipo e'i ekoete futat 'ga. Ojemorytee ae nanuaramũ ojeupi tee futat. ⁴⁻⁵ Pejejemiapofer are ki pẽnea'at. "Esage futat te jeporowykya?" pe'je ki pejejeupe. Mama'e esage apo re pẽẽ pejejerowiaa pejeku'iramũ pejejemiapofer are. Aipoa esage. A'ere "mama'e esagea je aapo 'gã apyraapa" 'ea nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Pejejoporowyky rerekoemãue'em. "Je te pa a'jeteetewi apo ra'e" 'ea nanẽ wa'wyre'emamũ 'ga upe nũ. Pejejoporowyky are pejejea'are'emamũ. Pejejemiapou are etee pejejea'aramũ.

⁶ 'Ga amũ nipo 'ua pẽ mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. A'eramũ ki pẽẽ mama'e esage monou pejemu'jara 'ga upe.

⁷ "Simorytee Jarejuwarete 'ga jarejemiapofer are", pe'je kasi ne. Naani. Nimoryteeawi futari Janeruwarete 'ga. Okwaap 'ga pẽẽ omoryteea. Sã'ã pekoya. Juowuu tym ire 'ã, pẽẽ juowuu a'yi etee ipa'wau jui. Nepepo'oa'uweri 'ã yky'ýja juowuu 'yw awi. ⁸ Nan tee futat jane jemogyi. Jarejemifutar imũ mama'e tywera apou jarejemotywea Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ Janeruwarete 'ga jane monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere 'ga U'agesage remifutar imũ ete mama'ea jane iapo re jane mogyi nakwaparimũ ete rũi ojepyri jane manũ re. ⁹ Mama'e esagea etee siapo jarejemogyau 'jau. Mama'e esage apo awi jane poire'emamũ nipo Janeruwarete 'ga mama'e esagea muri jane anure, wemifutara 'ara rupi. ¹⁰ A'eramũ ki

pěe mama'e esagea etee iapou 'gã nupe najuejue etee futat. A'ere pěe Jeju'i 'ga rerowiaaramũ 'gã nupe mama'e esage apou a'jea futat 'ga ree pejemogypygyga resaukaawamũ 'gã nupe.

Oje'ega 'ga imonou 'gã nupe, 'gã futaa

¹¹ Awamũ je ka'arana kwasiaawa pygyi tepou. Sã'ã jeremikwasiarera ruwuuua.

¹² Tamueapyo pěe mama'e are 'jau. 'Gã amũ afuweramũ judeu 'gã maku'i are etee. "Kristu 'ga manũ mome'u are judeu 'gã jane rereko tyweretei. A'eramũ jane judeuramũ jarejemojewag are etee 'gã mu'jau. Ee 'gã mu'e re nipo judeu 'gã poiri jane rereko tywer awi", 'jau nipo 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã pě mu'jau judeu 'gã nemiapofer are. "Pejemojewagukat 'ga amũ upe pejejee Jarejuwarete 'ga muorypawamũ", 'jau futatee nipo 'gã pě nupe. A'ere nanarũi jane 'ga muorywi. Jeju'i Kristu 'ga amanũ janetywera moiawamũ rakue. 'Ga jane erowiaramũ te Janeruwarete 'ga 'i jane: "Jera'yra 'ga perowiat. A'eramũ pěe pejejesageramũ jee", 'jau 'ga jane. ¹³ Imojewagipyryera 'gã miamũ nuenupawi Moisesi 'ga je'e'gera. A'etea 'gã pě mu'e ekoete pejemojewagukar are. "Ore te 'ã aramu'e 'gã, sa'e etee 'jau", e'i futatee te 'gã pě nupe, judeue'emamũ pě mu'jau ekoete judeuramũ ore remiapofer are. "Ore te 'ã oromojewagukat 'gã orojemiapou, sa'e te 'jau", e'i te ojerowiaraipe ojee. ¹⁴ A'ere je naani. Jeju'i Kristu 'ga ree etee te je jerowiari. Ypeywar are 'ga manũ janetywera moiawamũ rakue. Aipo are je jerowiari tekou. 'Ga rerowiar ire je poiri 'ga rerowiare'ema 'gã nemifutar awi ikue. Nafutari futari je 'gã nemiapoa. 'Gã nanẽ jeremifutara futare'ema nũ. ¹⁵ Janeruwarete 'ga namã'ẽi janejewag are. Imojewagipyryeramũ ore, imojewagipyre'emamũ pěe. Mimeramũ jane jareju'jaju'jawe etee futat 'ga upe. Jeju'i Kristu 'ga ree ojemogypygyk ma'eramũ etee te 'ga 'i jane: "Pẽnesage jee", 'jau 'ga jane. Jeju'i Kristu 'ga ree jarejemogypygyg ire jane poiri futari jarejemifutar imũ mama'e apo awi. Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imũ etee futat jane mama'e apoi. Aipo esage Janeruwarete 'ga upe. ¹⁶ U'agesage remifutar imũ mama'e apoara 'gã Janeruwarete 'ga omopy'ata'wa imogyau. 'Gã nee 'ga jemuaẽmi. Aipo 'gã etee Janeruwarete 'ga remiayuwaretea.

¹⁷ Tejereko tyweara 'gã nupe je 'i: Au'je je rereko tywer ire. Jeju'i Kristu 'ga futat jejararetea. Sã'ã jeaiwa. Jeju'i Kristu 'ga mome'u are 'gã je nupãnupãu. A'eramũ je 'ga ree tenupãawera porera rerekou, 'jau je 'gã nupe.

¹⁸ Pěe 'ã jerewirera 'jawe. Kũjãmeramũ nanẽ pěe jerenyra 'jawe nũ. A'eramũ je Jarejararete 'ga, Jeju'i Kristu 'ga resagea pě nerekoa futaa, 'jau je. Kweramũ ete jeremimome'ua.

Efesu

Paulo 'ga awau akou Efesu pe rakue. Jeju 'ga rerowiaara 'gã 'ga imu'jau Jarejuwarete 'ga ree. (Atos 19) Mukûi kwara magwaw ire Paulo 'ga oi pe awi nû. A'ere 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe rakue. Moromunepawa pype 'ga 'ûina Jeju 'ga mome'u are. A'eramû Janeruwarete 'ga, peû 'ga renamû, ka'arana kwasiarukaa 'ga upe. A'eramû 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe rakue.

¹ Je Pauloramû ka'aran akwasiat imonou pê nupe. Je Jeju Kristu 'ga remi-monoferamû. Ymã Jeju 'ga je monoi kwe pewara 'gã nupe omome'waramû ikue. “Kwe pe ekwap je mome'wau ekou 'gã nupe”, 'jau 'ga jee ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imû etee futat 'ga je monoi kwe pewaramû pê nupe. A'eramû je ka'arana kwasiaa tekou imonou Efesu pewaramû pê nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamû pê nupe. Pêê 'ã pejemujat Jeju Kristu 'ga ree rai'i. A'eramû pêê 'ga rerowiaa etee te pejemogyau. A'eramû je ka'arana kwasiaa imonou pê nupe.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jeju Kristu 'ga nanê 'ã Janejararetea nû. Afutat je 'gã jejuka esagea pê nee. Afutat je 'gã pê mopy'ata'waa pê mogyau.

Kristu 'ga mama'e esage apou janee

³ Simuoryp Jarejuwarete 'ga jarejeupe 'ga remiapofer are 'jau. 'Ga 'ã Jeju Kristu 'ga Ruwaretea, Janejararete 'ga Ruwaretea futat 'ga. Iporiay'i 'ga 'ûina jane ree. Jane resaka'i 'ga jane rerekou. Mama'e esagea etee 'ga iapou 'ûina au'jeteramû janee. 'Ga ra'yrarete 'ga Kristu 'ga ree jane jarejemujaa. A'eramû 'ga mama'e esage apou janee. Ywag ipe 'ga rekoi. A'eramû 'ga pe awi futat mama'e esage apou 'ûina janee.

⁴ Ymã we te 'ga 'ã jane mû'êi wemiayuwamû rakue. Ywy apoe'êwe futat 'ga jane mû'jâu wemiayuwamû Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramû. “Tamû'ê 'gã tejemiayuwamû 'jau. Tomoit 'gã tywera 'gã nui 'jau. A'eramû 'gã ajemogyau esage je upe 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁵ 'Ga oporomutaramû jane ree. A'eramû 'ga a'eramû jane mogyau wa'yramû. A'eramû 'ga 'jau ojeupe rakue: “Teja'yrarete 'ga, Jeju Kristu 'ga rerowiaara 'gã tamogy teja'yramû 'jau. Tejefifutar imû etee futat 'gã mogyau teja'yramû. Teja'yramû 'gã mogya je maku'iu 'gã nee”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁶ Ajemuaëm 'ga jane ree. A'eramû 'ga wa'yrarete 'ga mua janee. 'Ga remifutara agawewi 'ga ra'ya 'ga. A'etea 'ga 'ga amut janee. A'eramû 'ga wa'yrarete 'ga rerowiaaramû jane mogyau wemiayuwamû. Niapoi agawewi futat ako jane mama'e esagea 'ga upe ikue. A'ete ako 'ga ajemuaëm jane ree ikue. Wa'ya 'ga jane erowiaramû 'ga jane mogyau wemiayuwamû. A'eramû jane 'ga muorypa ee.

⁷ Ymã 'ã Kristu 'ga manûi 'ypeywar are janetywera mepyawamû rakue. A'eramû Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, wa'yrarete 'ga manû are. A'eramû futat 'ga wea'aru'jawe'emamû janetywer are. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga iporomutat nanimenime jane ree. Mama'e esagea 'ga iapou janee. ⁸ 'Ga remiapoa esage futat. Na'gã nemiapo 'jawe rûi 'ga iapoi. ⁹⁻¹⁰ U'akwaaw imû etee futat 'ga mama'e apoi. “Anure nipo je Kristu 'ga rerowiaara 'gã mogyau majepe'i yweteewara 'jawe. Ywag ipe ajemogy ma'e 'gã, ywy pe ajemogy ma'e 'gã. Mîmera 'gã nipo je amogy majepe'i yweteewara 'jawe”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Aipo u'ëawer are 'ga jane mueapyou. A'ere 'ga janepygy 'gã namueapyoi aipo mama'e are rakue. A'ere 'ga 'awamû jane mueapyoi ee.

11 Janeruwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'ea ojeapou. Wemifutar imū etee futat 'ga jane mū'jāu jane mogyau wemiayuwamū. Omuoryparamū 'ga jane mogyi. Wemifutar imū etee futat 'ga jane mū'jāu Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū. Ywy apoe'ēwe futat 'ga 'jau ojeupe etee futat rakue: "Gā amū tamū'ē tejemiayuwamū 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. 12 A'eramū ore, Kristu 'ga rerowiaar ypyramū ore Jarejuwarete 'ga muorypa ee: "Ene te 'ā eneresage oree, ki Ku'jyp. Ymā te 'ā ore mū'ē ape ore mogyau ejemiayuwamū rakue", 'jau ore 'ga upe, 'ga muorypa ee. 13 A'eramū 'ā pēē nanē 'awamū Kristu 'ga rerowiaa rai'i. "Jeui Kristu 'ga 'ā amanū janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe. A'eramū 'ga werowiaaramū janetywera moia jane wi" 'e renupa ypy we pēē 'ā 'ga rerowiaa rai'i. Ymā te Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Teja'yrarete 'ga rerowiaara 'gā nupe Te'agesagea tomono", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga u'eawer imū etee futat U'agesage monou pē nupe. Sā'ā jane jarejera kwaslara jarekaraemā are. A'eramū 'ā jane jarekaraemā kwaapa. Nan tee Janeruwarete 'ga U'agesage monoi wemiayua 'gā nupe. A'eramū 'ga wemiayuwamū jane kwaapa. "Agamū jeremiayua 'ga. Sā'ā 'ga Je'agesage rerekoa", 'jau nipo 'ga pē nesag ire. 14 U'eawer imū 'ga U'agesage mua janee. A'eramū jane a'eramū jarejemogypyka jarejemogyau jarejeupe 'ga 'eawer are. "Anure nipo je teja'yramū mama'ē monoi pē nupe" 'e are nanē jane jarejemogypyka jarejemogyau. 'Ga janetywera omoit jane wi. A'eramū nipo 'ga anure 'ua janee, jane rerawau ojepyri. Ojepyri jane oramū 'ga wemim'igatufera mua janee. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee.

Efesu pewara 'gā nee Jarejuwarete 'ga muorypawet

15-16 A'ere je Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. 'Gā amū 'ua pē mome'wau jee: "Efesu pewara 'gā Jeui 'ga werowiat tāmējē ajemogyau. Jeui 'ga 'ā jane-jararetea, e'i 'gā ajemogyau", 'jau 'gā 'ua pē mome'wau jee. "Jarejuwarete 'ga remiayua 'gā nee 'gā oporomutaramū. Ojejuka esage pāwē pāwē 'gā 'gā nee", 'jau 'gā 'ua pē mome'wau jee. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. "Au'jete Jeui 'ga ererowiarukat Efesu pewara 'gā amū nupe", 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa pē nee. Teojere'emamū futat je 'ga muorypa pē nee. 'Ga upe teje'ega monoaw ipe je pē nee nanē teje'ega monou 'ga upe jepi. 17 Jarejararete 'ga Ruwarete 'ga upe, Jeui Kristu 'ga Ruwarete 'ga upe teje'ega monou tekou pē nee. 'Ga etee 'ā esage ma'ea. 'Ga upe je 'jau: "E'agesagea ako ene imonou 'gā nupe ai'i, ki Ku'jyp. A'eramū ene 'gā mu'akwaapa mama'ē apo are E'agesage pyu. Ejekwaapa katu katuukaa nanē 'gā nupe nū", 'jau je tekou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. 18 "Emueapyoukat 'gā ejemiaporam are", 'jau je 'ga upe pē nee. 'Ga te 'ā pē pyurū pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū nipo 'ga anure pē nerawau ywag ipe pē mogyau ojepyri. A'ea ki peapesak pejemogyau. Ojepyri jane reroo re nipo 'ga wemim'igatufera mua wemiayuwamū janee, kwaiwete. Aipo are 'ga pē mueapyoukara je afutat. 19 "Emueapyoukat 'gā epājē are nanē nū", 'jau nanē je 'ga upe pē nee nū. Pājērete te 'ā 'ga. A'eramū 'ga opājē mua werowiaaramū janee, wemifutar imū mama'ē apo are jane poaawamū. 20 Wa'yrarete 'ga, Kristu 'ga manū re 'ga 'ā 'ga moferapa ete rai'i nū. 'Ga ra'ya 'ga moferapawera futat 'ga pājērete wesaukat janee. A'eramū jane "pājērete 'ga" 'e kwaapa. A'eramū 'ā 'ga a'ea opājēa futat imua janee. Kristu 'ga moferaw ire 'ga 'ga rerawau ywag ipe ojepyri. A'eramū 'ga 'ga m'ina peu futat 'ga muapygukaa ajakwatawa katy. "Je 'jawe futat ene. Amogo je ene 'wyrriaramū teje'jawe. A'eramū ene ejua eapyka 'au, jejakwatawa katy", 'jau 'ga Kristu 'ga upe 'ga moferaw ire. 21 A'eramū Kristu 'ga 'ūina 'wyrriarareteramū janee. Nokoi futari 'ga amū 'ga

'jawe. Ywagipewara 'gã 'wyrriara 'gã miamũ noko'uweri 'ga 'jawe. 'Ga te 'ã pãjêretea amumera 'gã apyraapa. 'Awamũ ako ma'e 'gã apyraapa. Anure ako ma'e 'gã 'ga iapyraapa nanë nũ. ²² Janeruwarete 'ga Kristu 'ga mogou 'wyrriarareteramũ ywagipewara upe, ywy pewara upe 'jau. 'Ga Kristu 'ga mogou mama'e jarareteramũ. "Amogo je ene jarejerowiaara 'gã 'wyrriaramũ", 'jau 'ga wa'yra 'ga upe. ²³ Sã'ã aeakaga rena 'wyrriaramũ aerete upe. Nan tee futat Kristu 'ga reni 'wyrriararetereteramũ werowiaaramũ janee. Wakaga tywe'emamũ ae nuapoa'uweri mama'ea. Aeakage'ema mama'ea nuapoa'uweri. Aeakaga nanë nuapoa'uweri mama'ea aerete tywe'emamũ nũ. Nan tee futat Kristu 'ga werowiaaramũ jane rerekoi. Werowiaaramũ 'ga mama'e apoukari janee. Najarejeteë rüi mama'ea siapo. 'Ga retee futat jane mama'e apoi.

2

'Awamũ jane Kristu 'ga rerowiari

¹ Ymã te nepeenuwi futari Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. Na'ga remi-ayua rüi pëë nakue. Mama'e tywera etee futat pëë iapou rakue. A'eramũ pëë pejejemogyau amanũ ma'efera 'jawe Jarejuwarete 'ga upe rakue. ² Mama'e tywera 'ã pëë iapou 'ga rerowiare'ema 'gã pyri rakue. Mama'eukwaawa 'wyrriara je'ega etee futat 'ã pëë enupa pejejemogyau rakue. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gã mama'eukwaawa 'wyrriara remi-ayua futat. Mama'eukwaawa 'wyrriara oje'ega omono 'gã akaga pype. A'eramũ 'gã mama'e tywera apou. ³ Jane nanë ako najuejue etee futat Ku'jywa 'ga je'ega renupare'emamũ sajemogy ikue. Jarejemifutar imũ etee futat ako jane nanë mama'e apou ikue nũ. A'eramũ ako Janeruwarete 'ga mara'neramũ janeremiapo tywer are ikue. "Gã nemiapo tywer are je 'gã nereko tyweretei", 'jau ako 'ga janee ikue.

⁴ A'ere 'ã Janeruwarete 'ga poromutaramũ nanimenime jane ree. A'eramũ 'ga ajemuaëma jane ree. ⁵ Ymã jane nienuwi futari 'ga je'ega rakue. A'eramũ 'ã jane jarejemogyau amanũ ma'e 'jawe 'ga upe. A'ere 'ga Jejui 'ga jane erowiarãmũ jane mogyi ojeypyri ajemogy ma'eramamũ. Janeruwarete 'ga ajemuaëm etee futat jane ree rakue. A'eramũ 'ga jane ree ajemuaëmawer ipe te futat jane katu'oka. Wemifutar imũ etee futat 'ga jane katu'oka. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga mama'e esagea ete wapo janee, jane katu'oka. ⁶ Kristu 'ga rerowiare'emamũ jane jemogyi amanũ ma'e 'jawe Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'ga Kristu 'ga jane erowiarãmũ jane mogyi imanũ'ema 'jawe. Sã'ã 'ga Kristu 'ga moferawa, 'ga manũ re rakue. Nan tee futat 'ga jane mogyi 'ga rerowiarãmũ. 'Ga moferaw ire 'ga Kristu 'ga mojeupia imonou ywag ipe ojeypyri 'ga muapygukaa 'ga mogou 'wyrriaramũ ojeypyri. Nan tee futat 'ga Kristu 'ga jane erowiarãmũ jane mogyau 'wyrriaramũ Kristu 'ga pyri, Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire. ⁷ Aipoa futat jane ree 'ga jemuaëma kwaawukaa janee. A'eramũ nipo ywag ipe jane rekoramũ jane resakara 'gã 'jau: "Kuu. Ku'jywa 'ga a'jea futat ajemuaëm 'gã nee ra'e", 'jau nipo 'gã jane resag ire. Jejui Kristu 'ga 'ã iporomutat jane ree. A'eramũ 'ga amanũmũ janetywera mepyau. 'Ga 'jawe etee futat 'ga Ruwarete 'ga nanë oporomutaramũ jane ree nũ. Ma'eramũ 'ã 'ga wa'yra 'ga muri 'au ijukaukaa janee. Jane ree oporomutare'em ire amunipo 'ã 'ga wa'yra 'ga namura'uweri ijukaukaa jane katu'okawamũ rakue.

⁸ A'ere 'ã 'ga jemuaëmi te jane ree. A'eramũ 'ga jane katu'oka, Jejui Kristu 'ga jane erowiarãmũ. Niapoi agawewi futat 'ã jane mama'e esagea 'ga upe rakue. A'etea 'ã 'ga ajemuaëm jane ree, jane katu'oka. 'Ga futat

Kristu 'ga rerowiarukaa janee. ⁹ Napēnemiapofera mepyawamū rūi 'ga pē katu'ogi. A'eramū pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee 'ga rerowiaaramū ne. ¹⁰ Janeruwarete 'ga 'ā jane katu'oka. A'eramū jane 'awamū jarejemujaa Kristu 'ga ree. A'eramū 'ga jane momyauu mama'e esage apoukaa janee. "Teja'yra 'ga rerowiarāmū je mama'e esage apoukaa 'gā nupe. Mama'e esagea etee futat peapo jeremifutar imū. Pejejujukau esage pejejee, mama'ea pēē iapou pejejaupe, ta'e 'gā nupe 'jau", 'jau 'ga janee rakue, jane katu'oge'emawe rakue.

Majepei yweteewara 'jawe jane jemogyi

¹¹ Pēē 'ā judeue'emamū. A'eramū ore judeuramū 'jau pē nupe: "Ore 'ā judeuramū ijewak ma'eramū arajemogyau. A'eramū 'ā judeue'ema 'gā ojewage'emamū", 'jau ako ore judeuramū pē nupe ikue. Aipo 'jau ako ore orojewag are ikue. NaJaneruwarete 'ga rūi ore mojewakā. Ore etee futat orojomojewakā. A'etea ore 'jau orojeupe: Ore 'ā ijewak ma'eramū arajemogy. Pēnea'ar iki judeue'emamū ymā pejejemogyawer are. ¹² Ymā 'ā pēē Kristu 'ga kwaape'ema futat rakue. NaJarejuwarete 'ga remiayuwamū rūi 'ā pēē nakue. Najudeue'emamū pē nupe ra'ne rūi te 'ā Janeruwarete 'ga je'egi rakue. Judeuramū ore ra'ne te 'ā 'ga je'egi rakue. "Tajejuka esage pē nee 'jau", 'jau 'ga 'ā judeuramū oreypy 'gā nupe rakue. Wemiayuwamū oreypy 'gā jemogyramū 'ga aipo 'jau 'gā nupe rakue. A'eramū 'ā 'ga pēypy 'gā mogyawe'em wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ā 'ga aipo 'jawe'em pēypy 'gā nupe rakue. NaJaneruwarete 'ga remiayuw ppyramū rūi pēē nakue. A'eramū 'ā pēē 'ga pyri pejeo rapesake'ema rakue.

¹³ A'ere 'ā pēē 'awamū Jejui Kristu 'ga perowiat pejejemogyau. Ymā te neperowiari futari Jarejuwarete 'ga pejejemogyau rakue. A'eramū pēē pejejemogyau muku 'ga wi ako ma'e 'jawe rakue. A'eramū ako Jejui 'ga amanūmū, owy reko'wogukaa 'gā nupe jane wi janetywera piritawamū ai'i, ae katu'okawamū ai'i. A'eramū pēē nanē pejejemogyau Kristu 'ga rerowiaaramū, pejejemogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. 'Ga rerowiarāmū pēē pejejemujaa 'ga ree. A'eramū pēē pejejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri ako ma'eramū 'awamū. ¹⁴ Kristu 'ga futat 'ā judeuramū ore mota'wa judeue'emamū pē nupe. Ymā ako jane namajepei 'yweteewara 'jawe rūi jane jemogyi ikue. Judeuramū ako ore oroporumutare'emamū judeue'emamū pē nee ikue. Judeue'emamū nanē ako pēē pejeporumutare'emamū judeuramū ore ree ikue. A'ere ako Kristu 'ga manūaw ipe futat jarejee jane poromutare'ema teepawamū ai'i. A'eramū jane 'awamū jarejemogyau majepei 'yweteewara 'jawewaramū. ¹⁵ Judeuramū ore ako aramara'neramū judeue'emamū pē nee ikue. Judeuramū ako ore Moisesi 'ga je'ega renupa ikue. A'ere ako pēē nepeenuwi futari Moisesi 'ga je'egera ikue. A'eramū ore ako aramara'neramū pē nee ikue. A'ere Kristu 'ga 'i janee rai'i: "NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi Janeruwarete 'ga pētywera pe'ai pē nui. Ypeywar are temanūmū te je pētywera mepyi. A'eramū futat 'awamū Janeruwarete 'ga pētywera pe'au pē nui, je rerowiarāmū etee futat", 'jau 'ga janee rakue. A'eramū 'ga werowiaaramū jane mujaa ojee. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū majepei 'yweteewara 'jawe futat. Nan 'ga jane mota'waukari jarejaupe. ¹⁶ Ypeywar are amanūmū te Kristu 'ga jane mamara'nepawukari jarejee. Amanūmū 'ga werowiarāmū jane mogyau majepei 'yweteewara 'jawe. A'eramū 'ga jane mota'wau 'Uwarete 'ga upe. ¹⁷ Ore judeuramū orokwaa'wi futat 'ga je'ega rakue numiamū. A'eramū ore mukuu'i etee ajemogy ma'e 'jawe arajemogyau 'ga wi rakue. A'ere 'ā pēē judeue'emamū nepekwaawi'i futari 'ga rakue. A'eramū pēē mukumuku 'ga wi ajemogy ma'e 'jawe rakue. Kristu 'ga 'ā 'ua morogyta esage mome'wau

janee najuejue etee futat. “Tejerowiaara 'gā je amota'wa Tejuwarete 'ga upe' 'ea poromū morogyta esagea judeue'emamū pē nupe, judeuramū ore 'jau. Mīnamū 'ga imome'wau janee. ¹⁸ A'ere 'ā amanū re Kristu 'ga jane mota'wai 'Uwarete 'ga upe. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jareje'ega monoarūmū Jarejuwarete 'ga upe. Werowiarāmū 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage mua janee najuejue etee futat. A'eramū jane 'ga 'Agesage retee futat jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁹ A'eramū 'ā pēē 'awamū judeue'emamū nanē pejejemogyau 'ga remi-ayuwamū nū judeuramū ore 'jawe. A'eramū pēē natapy'ŷjamū etee 'jawe rūi pejejemogyau ore 'awamū. 'Awamū 'ā pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rai'i. A'eramū pēē 'awamū 'ga ra'yra 'jawe futat pejejemogyau judeuramū ore 'jawe. A'eramū pēē 'awamū pejejemogyau orepytunamū futat.

²⁰⁻²² 'Ogarete 'jawe futat jane jarejemogyau. Sā'ā 'oga apoara 'gā tupaa'mywa mowywya ra'ne. A'ere 'ā 'gā tupaa'mywarete m'ina jupe. A'ere 'gā eikwaryta monou. A'ere 'ā 'gā iapyryta nuga jupe. A'ere 'ā 'ga ikaga nuga jupe. Nan tee futat Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerowiaaramū jane mogymogyau wemifutaaw ipe etee futat. Oje'ega mome'warera 'gā na'ne 'ga imogyau. A'ere 'ga Jeju Kristu 'ga remimonoferamū ore mogyau. A'ere 'ga Kristu 'ga ree ojemujat ma'eferamū nanē pē monou imajatykau amumeramū ore ree. Wemifutaaw ipe etee futat 'ga Kristu 'ga rerowiaaramū jane mogymogyau. Sā'ā tupaa'mywaretea 'oga koga. Nan tee futat Jeju Kristu 'ga rekoj janererekwararearamū. A'eramū 'ga rerowiaaramū jane jarejemogypyka 'ga ree jarejemogyau. Ymā Janeruwarete 'ga akou omogytaaw ipe ete rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga rekoj jane pype U'agesageu.

3

Judeue'ema 'gā nupe Jeju 'ga mome'uawet

¹ Janeruwarete 'ga jane mogy majepi 'yweteewara 'jawe. A'eramū 'ā je Pauloramū je teporomutaramū judeue'emamū pē nee, teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe nanē pē nee nū.

Moromunepawa pype ako 'gā je munewi je m'ina ai'i, Jeju Kristu 'ga mome'u are ai'i. 'Gā amū je munewi je m'ina judeue'emamū pē nupe je Jeju Kristu 'ga mome'u are. “Judeue'ema 'gā nanē Kristu 'ga okatu'ok, werowiarāmū”, 'jau je tekou ai'i. A'eramū judeu 'gā amū amara'neramū je ree aipo je 'e je rekoramū. A'eramū 'gā je munepa je m'ina moromunepawa pype.

² Ymā we futat te ako Janeruwarete 'ga je pyyrūi je mogou Jeju 'ga mome'waramū judeue'emamū pē nupe ikue. Iporomutat 'ga pē nee. Ma'eramū 'ā 'ga je monoi Jeju 'ga mome'waukaa pē nupe. Aipoa pekwaap pejejemogyau. ³⁻⁶ Ymā we futat te ako Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Anure nipo je judeue'ema 'gā nanē imogyi teja'yramū, judeu 'gā neewe. Teja'yrarete 'ga rerowiarāmū nipo je 'gā mogyau tejemiayuwamū judeu 'gā neewe”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Judeu 'gā nee je jejuka esagei te'eawer imū etee futat. A'eramū je anure judeue'ema 'gā nee nanē tejejukau esage te'eawer imū etee futat nū”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Anure nipo je teja'yrarete 'ga, Jeju Kristu 'ga rerowiaara 'gā muri 'au ywag ipe 'gā mogyau tejeypyri futat. Judeu 'gā, judeue'ema 'gā. Mīmera 'gā nipo je imua 'au teja'yrarete 'ga rerowiarāmū”, 'jau 'ga ojeupe rakue. Ymā 'ga namueapyoi 'gā u'eawer are rakue. A'ere 'awamū 'ga 'Agesagea 'ga upe oporowyky ma'eramū ore mueapyoi 'ga 'eawer are. Jeju Kristu 'ga remimono ppyferamū ore, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā. Mīmera 'ga 'Agesagea ore mueapyoi ee. Je nanē nū. Janeruwarete 'ga je mueapyou u'eawer are. Aipo are je

ka'arana kwasiari tekou. Jeremikwasiarera ka'arana mogyta re nipo pe'je pejejaupe: "Paulo 'ga eapyo futat Jarejuwarete 'ga remifutar are rakue", 'jau nipo pēē pejejaupe. "Kristu 'ga rerowiaaramū najuejue etee futat Janeruwarete 'ga jane mogy wemiayuwamū. Ymā ako Janeruwarete 'ga nomome'ui aipoa 'gā nupe rakue. A'ere 'awamū 'ga imome'ui Paulo 'ga upe", 'jau nipo pēē pejejaupe, Jeremikwasiarera mogyta re.

⁷ Janeruwarete 'ga je mogo ojeupe oporowyky ma'eramū. "Ekwap jera'yra 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupē", 'jau 'ga jee ikue. Janeruwarete 'ga iporomutat je ree. A'eramū 'ga je moporowykyaukaa ojeupe. Opājē mū 'ga je mogou ojeupe oporowyky ma'eramū. ⁸ Najea'wyrī agawewi je ikue. "Kristu 'ga remiayuwamū sipo je rekoi", na'etei je ikue. 'Ga remiayuwā 'gā juejue kūima'eeteeteramū. A'ere noko je ako tywe'ri ma'e 'jawe etee jepi. A'etea Janeruwarete 'ga esage jee. Je mogou 'ga Kristu 'ga mome'waramū judeue'emamū pē nupe ikue. "Ekwap Jera'yrate 'ga mome'wau judeue'ema 'gā nupē", 'jau 'ga jee ikue. "Jejui Kristu 'ga 'ā esage ma'ea. A'ere 'ā nepēneapyopawa'uweri futari pejejee 'ga jemuaēmawer are. Mama'e esage are etee futat 'ga paruapoweramū pē nupe, ere ki 'gā nupē", 'jau 'ga jee ikue. ⁹ Mama'e apo ppy we 'ā Janeruwarete 'ga namueapyoi aepy 'gā wemiaporam are rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga 'i jee: "Awamū enereapyo jeremiapo are. Jeporokatu'ogiwet je najuejue etee futat pē nee. Judeuramū, judeue'emamū. Mīmeramū pē nee je porokatu'ogiweramū te'īina pē nee", 'jau 'ga jee ikue. "A'eramū ene 'gā mueapyou jeremifutar are", 'jau 'ga jee ikue. A'eferupi tee 'ā je rekoi teatau teporogytau 'gā nupe najuejue etee futat. "Judeue'emamū pē nee nanē 'ā Janeruwarete 'ga oporokatu'ogiweramū pē nee", 'jau je 'gā nupē. ¹⁰⁻¹¹ Jarejuwarete 'ga remikatu'ogeramū jane resakawe nipo ywagipewara 'gā 'wyrīara 'gā nanē weapyoramū Janeruwarete 'ga ree. "Kuu. 'akwaapap 'ga", 'jau nipo 'gā Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane resakawe. "Gā tywera moir ire nipo Ku'jywa 'ga wyy pewaramū mogyau wemiayuwamū. Judeue'ema 'gā ako niporomutari agawewi judeu 'gā nee ikue. A'etea Jejui Kristu 'ga 'gā erowiarāmū, Ku'jywa 'ga judeu 'gā mogyau wemiayuwamū, judeue'ema 'gā neewe", 'jau nipo ywagipewara 'gā Jejui 'ga rerowiaaramū jane resakawe. Ywy apoe'ēwe Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: "Ae 'gā pa je aapo tejemiayuwamū kwy", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'ere 'ā aepy 'gā jemotyweri etee 'ga upe rakue. A'eramū 'ga 'agamū Janejararete 'ga Jejui Kristu 'ga mua 'au wyy pe janetywera mepyawamū janee rakue. A'eramū 'ga 'ga mogou janejarareteramū janee. ¹² A'eramū 'ga Jejui Kristu 'ga rerowiarāmū Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. 'Ga rerowiarāmū jane jarejemujaa 'ga ree. A'eramū jane a'eramū jarejenosōue'em jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ¹³ A'eramū je 'jau pē nupe: Pē'arasig kasi je ree ne. Judeue'emamū pē nupe Jejui 'ga mome'u are 'gā je munewi moromunepawa pype agawewi. A'etea kasi pē'arasig je rereko tywer are ne. Je rereko tywera resakawe nipo tekotee 'gā 'i ajaupe: "Paulo 'ga ajemuaēm Efesu pewara 'gā nee ra'e. Sā'ā 'ga jereko tywerukara 'gā nee Jejui Kristu 'ga mome'u are", 'jau nipo 'gā ajaupe je ree. A'eramū ki pēē pejeku'iramū pejemogyau ee.

'Gā nee Jarejuwarete 'ga upe oje'ega monoawet

¹⁴ Jarejuwarete 'ga remifutar are tejea'aramū je teapyka tejenupy'āu teje'ega monou 'ga upe pē nee. ¹⁵ Ku'jywa 'ga upe jane 'ga rerowiaaramū najuejue etee futat 'jau, 'Janeruwarete 'ga", 'jau jane 'ga upe. Ywag ipe ajemogy ma'e 'gā, wyy pe ajemogy ma'eramū jane 'jau. Najuejue etee futat jane "Janeruwarete 'ga", 'jau jane 'ga upe. 'Ga upe je teje'ega monoi pē nee

te 'yina. ¹⁶ “Ene te 'ā eneresage, ki Ku'jyp. Ene te 'ā pājēretea. A'eramū je 'jau enee: E'agesagea ako ene imonou Efesu pewara 'gā nupe ai'i. A'eramū ene 'gā mopājēu E'agesage pyu, ki Ku'jyp, 'jau je enee 'gā nee”, 'jau je 'ga upe. “E'agesage pyu ejerowiarukaa etee te ekou 'gā nupe, 'gā mojemogypygykaa ejee”, 'jau je 'ga upe pē nee. 'Ga rerowiaarareteramū nipo pejepoire'ema 'ga rerowiar awi. Pejejeupe mama'eay jesaukar ire miamū nipo pejepoire'ema futat 'ga wi. 'Ga 'Agesageu pejemogypygyg ire nipo pēē pejepoire'ema 'ga rerowiar awi mama'eay jesaukar ire miamū. Pejejeupe imur ire nipo pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat. ¹⁷ “Afutat je Kristu 'ga rekoa 'gā pyri”, 'jau je 'ga upe pē nee. “Werowiarāmū Kristu 'ga reko'i 'gā pyri. Aipoa je afutat”, 'jau je 'ga upe pē nee. “Emoporomutarukat 'gā ejee. Ajuee nanē 'gā moporomutarukaa nū. Ajuee oporomutarāmū nipo 'gā mama'e esagea etee iapoi ajaupe. Ejee 'gā moporomutarukaramū nipo 'gā mama'e esagea etee iapou ene upe”, 'jau je 'ga upe pē nee. ¹⁸ “Emueapyo 'gā 'gā nee eporomutar are”, a'e je 'ga upe pē nee. “Ejemaiyuwamū najuejue etee futat emueapyo 'gā ee”, 'jau je 'ga upe pē nee. Kristu 'ga iporomutat pē nee a'jea futat. A'ere 'ā nepēneapyo katui we 'ga pejefutar are. A'eramū je 'jau jarejuwarete 'ga upe pē nee: “Emueapyo 'gā ee”, 'jau je 'ga upe pē nee. ¹⁹ Afutat je pēē ikwaawa, “Kristu 'ga iporomutat jane ree a'jea futat” 'e are pēneapyoa. Janereapyopawa'uweri agawewi jane 'ga jarefutar are. A'etea je ee pēneapyo'ia afutat. A'eramū je 'jau Ku'jywa 'ga upe: “Emueapyo 'gā ejee, 'gā nee eporomutar are”, 'jau je 'ga upe pē nee. “Ojee eneporomutar are weapyo re, nipo 'gā jemogyi ene 'jawe”, 'jau je 'ga upe pē nee.

²⁰ Nitywi futari Janeruwarete 'ga remiapoe'ema mama'e mū. “Aga 'ga nuapoi”, na'jawi futari 'ga upe. Aye'emeteete futat 'ga mama'e apoi. Aerefete upe te mama'e apo rayramū rēwējēmī. A'ere Ku'jywa 'ga upe naayi futari mama'e apoa. “Mama'e esagea eapo jee”, ojeupe jane 'eramū 'ga mama'e esage apou janee, ojeupe janeremienūiwera apyraapa. Naeapyoi futari ae 'ga remiaporam are. 'Ga te okwaap ae rerekoa. A'ere 'ga iapoi futari janee. U'agesagea 'ga imua janee, ojeupe mama'e apoukaawamū. A'eramū 'ga U'agesageu futat mama'e apou janee. ²¹ A'eramū ki Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū jane Ku'jywa 'ga muorypa jareojere'emamū, jarejeupe 'ga remiapofer are. Jejui 'ga rerowiaaramū jane najuejue etee futat 'ga muorypa jareojere'emamū, 'jau je pē nupe.

4

Majepei 'yweteewara 'jawe jane jemogyi

¹ Moromunepawa pype 'gā je munewi Jejui 'ga mome'u are. A'eramū je 'jau pē nupe: Janeruwarete 'ga 'ā wa'yra 'ga mua 'au wyy pe janetywera moiawamū rakue. A'eramū pēē pejemogyau esage 'ga upe, 'jau je pē nupe. Ymā te 'ā 'ga pē pyyrūi wemaiyuwamū rakue, wemifutar imū mama'e apoaramū rakue. A'eramū ki pēē pejemogyau esage 'ga upe. 'Ga remifutar imū etee futat pejemogyau 'ga upe. ² Pejerowiaarap kasi pejeje te ne. Pēpota'wa pāwē ki pejejeue. Pejejeaite'ema pejejeue. Pejemara'ne'emamū nanē pejejeue nū. Pejejeue pēmara'ne'ema pejejeue pēporomutara resaukaa. ³ Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē mogy majepei 'yweteewara 'jawe. A'eramū ki pēē pejepotawaramū pejemogyau pejejeue. Mama'e tywera kasi peapo pejejaupe ne. ⁴ Kristu 'ga rerowiaaramū jane najuejue etee futat jane jemogyi majepei 'yweteewara 'jawe. Majepei tee futat 'ga 'Agesagea. Werowiaaramū 'ga jane rerawau najuejue etee futat 'Uwarete 'ga pyri ojeupi anure. Poromū 'ga ree jane jemogyipykawa 'ga rerowiaaramū. ⁵ Majepei

tee Janejararete 'ga. 'Ga ree etee futat jane jarejemogypyka jarejemogyau. 'Ga rerowiarāmū etee jane jarejepymīāukaa 'y pe 'ga amū upe. "Jeju Kristu 'ga je arowiat. 'Ga futat jetywera moia je wi. A'eramū je 'awamū mama'e esagea etee iapou 'ga upe", 'jau jane najuejue etee 'ga rerowiarāmū jarejepymīāukaa 'y pe 'ga amū upe. ⁶ Majepei tee futat Janeruwarete 'ga. 'Ga futat jane apou najuejue etee futat rakue. A'eramū 'ga Janejararetea. A'eramū jane apoarera 'ga etee futat jane mogyawarū wemifutara mama'e apoaramū. Jane pype futat 'ga rekoī U'agesagea pyu.

⁷ 'Ga 'Agesagea Kristu 'ga imua werowiaaramū janee najuejue etee futat. Ojeupe mama'e esage apoukaawamū 'ga imua janee. Opājēa 'ga imua janee ojeupe jane moporowykyaakaa wemifutar imū etee futat. ⁸ Ymā 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue:

"Ojee iporomutare'ema 'gā 'arimū nipo Kristu 'ga okwapa. A'eramū nipo 'ga 'gā faa 'gā nerawau 'gā nerojeupia ywag ipe. Nipojeupawi 'gā 'awamū 'e resaukaawamū 'ga 'gā nerawau.

Aipo rupi we futat nipo 'ga mama'e esage mua wyy pewaramū janee", 'jau 'ga amū ikwasiaa ka aran are rakue.

⁹⁻¹⁰ Wyy pe 'ga 'ua janee kunumīakyrāmū rakue. A'ere 'ga 'ā waranuw ire ojejukaukaa 'gā nupe rakue. A'ere 'ga oferapa awau ojeupia ywag ipe nū, 'Uwarete 'ga pyri nū. A'eramū 'ga 'awamū akou Janejarareteramū futat janee. Wyy pewaramū Janejarareteramū, ywag ipewara 'gā Jarareteramū. Mīmeramū 'ga rekoī Janejarareteramū janee.

¹¹ 'Ga etee futat mama'e esage mua janee wyy pewaramū. 'Ga futat U'agesagea mua janee, ojeupe mama'e esage apoukaawamū. Jane mū upe 'ga 'jau: "Te'agesagea je omono pē nupe. A'eramū pēē pejewau je mome'wau kwe pe tekotee 'gā nupe, 'gā mueapyou je ree", 'jau 'ga jane mū upe, jane monou kwe pe. Amumeramū jane mū upe 'ga 'jau: "Te'agesagea je omono pē nupe. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau pejejepyriwara 'gā nupe", 'jau 'ga jane mū upe. Ajepeja 'gā nupe nanē 'ga 'jau: "Te'agesagea je amono pē nupe teporogyta esage mome'wawamū. Kwe pe pekwap jeporogyta esage mome'wau pejepytuna 'gā nupe, je rerowiarukaa 'gā nupe", 'jau 'ga 'gā amū nupe. Amumera 'gā nupe 'ga 'jau: "Te'agesagea je amono pē nupe, pē mogyau 'wyriaramū tejerowiaara 'gā nupe. Pemu'e je rerowiaara 'gā jeremifutar are", 'jau Kristu 'ga 'gā nupe. ¹² Opājēa 'ga imua werowiaaramū janee ojeupe jane moporowykyaakawamū. 'Ga pājē mū etee futat jane mama'e apoi 'ga upe. "Peporowyky jee", 'jau 'ga janee. "Je rerowiaara 'gā pēē imojemogypygukaa etee te je ree, 'gā mu'jau je ree", 'jau 'ga janee. "Amumera 'gā je rerowiaara 'gā ojemogypygi etee je ree. A'eramū pēē pejeporogytau 'gā nupe, 'gā mojemogypygukaa etee te je ree", 'jau 'ga janee. ¹³ A'eramū jane pāwēūjē etee futat jarejemogypyka 'ga ree. A'eramū nipo jane pāwēūjē etee futat nanē Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga kwaapa nū. A'eramū jane jarejeapyoramū jarejemogyau Kristu 'ga ree. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe futat. Mama'e esagea etee jane iapou 'ga 'jawe futat. ¹⁴ Kunumī 'jawe kasi sajemogy ne. Kunumīa werekoemāwe erowiaa. Nokwaawi 'gā werekoemā. A'ere kasi pēē nanarūi ne. Peenup katu ra'ne ki. Yara sīāmogoe'ema 'jawe nanē kasi pēē ne. Yara sīāmogoe'ema 'ā nuwi wupawer ipe ete. 'Y ryjuapi tete'ia we 'ā imuarekorekoukaa kwe katy awau ko katy ete 'ua nū 'jau akou. A'ere kasi pēē nanarūi ne. Peenup katu ra'ne ki morogytaa. Kasi a'e pe morogyta 'me upe pejemoryteekar ine. Jeju 'ga etee te jane sirowiat jarejemogyau. I'me ma'e 'gā nipo 'ut futat o'meramū janee, o'me rerowiarukaawamū janee. A'ere kasi sirowiat ne. "Simorytee 'gā 'jau", e'i te nipo 'gā o'meramū

janee. ¹⁵ A'ere jane mama'e a'jea etee futat imome'ui jarejaupe. Jarepota'waramū jarejuee. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe. Kristu 'ga 'ā werowiaaramū Janejararetea. A'eramū Kristu 'ga aeakaga 'jawe. 'Ga rerowiaaramū jane jarejemogyau 'ga rete 'jawe. ¹⁶ Sā'ā aeakaga etee aerete rerowia. Aerajyga 'ā ae mokurējūka pāwē gatu etee te futat. Aerajyga 'ā ae koka. A'eramū 'ā aeretea otesirūgatue'emamū waranupa. Nan tee futat Kristu 'ga werowiaaramū jane mujari jarejuee. A'eramū jane najuejue etee futat mama'e esage apou Kristu 'ga rerowiarukaa ete ete jarejaupe. Jarejuee jarepota'waramū, jane Kristu 'ga rerowiarukaa ete ete jarejaupe. A'eramū jane jarejemogyau Kristu 'ga 'jawe.

Mama'e tywera apo awi ki sapoit

¹⁷ Jarejararete 'ga upe je porowykyi. A'eramū je 'jau pē nupe: Au'je ki mama'e tywera apo re. Au'je futat mama'e apo re Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe. 'Ga rerowiare'ema 'gā naea'ari Jarejuwarete 'ga remifutar are. ¹⁸ Nokwaawi 'gā 'ga remifutara. Mama'eukwaawa 'wryiara 'gā mueapy-oukare'ema Janeruwarete 'ga remifutar are. A'eramū 'gā afuwere'emamū 'ga kwaaw are. ¹⁹ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nuenosī mama'e tywera apoa. Mama'e tesirūa ete 'gā iapou. Wemirekoe'ema kūjā are 'gā akou. Kūjā 'gā nanē omene'em are akou. Najemuari futari 'gā ajemogyau. Ni'akwaawi 'gā mama'e tywera apoe'em are.

²⁰ A'ere naKristu 'ga rūi jane mu'ei mama'e tywera apo are. A'eramū jane Kristu 'ga rerowiaaramū, mama'e tywera apoara 'gā 'jawe ete iapowe'em. ²¹ Kristu 'ga rera renupa ypy we nipo pēē pejemujaa 'ga ree rai'i. A'eramū nipo Kristu 'ga mome'wara 'gā mama'e a'je are etee futat pē mu'jau rai'i. ²² A'eramū nipo 'ga mome'wara 'gā 'jau pē nupe: “Kristu 'ga rerowiare'ema 'ā pēē mama'e tywera apo are ete pejejea'aramū pejememogyau rakue. A'ere 'awamū 'ga perowiat pejememogyau. A'eramū ki pēē pejejeateeramū mama'e tywera apo awi”, 'jau 'gā pē nupe, pē mu'jau ee. “Au'je ki mama'e tywera apo are pejemorytee re”, 'jau nipo 'gā pē nupe, pē mu'jau ee. ²³ “Au'je ki mama'e tywer are pejejea'ar ire. Eje'jawe je muea'arukar ape mama'e are, ki Ku'jyp, pe'je ki 'ga upe”, 'jau nipo 'gā pē nupe, pē mu'jau ee. ²⁴ “Pejemuesageukat Jarejuwarete 'ga upe. Oje'jawe pejemogya futat 'ga afutat. A'eramū ki pēē iapoukaa 'ga upe pejejee. 'Eje'jawe je mogo ape', pe'je ki 'ga upe. 'Ga 'jawe pejemogy re pēē mama'e esagea etee futat iapou 'ga 'jawe”, 'jau nipo 'gā pē nupe, pē mu'jau ee.

²⁵ A'eramū ki pejejeateeramū peje'me awi. Au'je ki morogyta 'me mome'u re. Majepei 'yweteewara 'jawe jane Jejui 'ga rerowiaaramū jane jemogyi. A'eramū ki pēē mama'e a'jea etee futat imome'wau pejejaupe. ²⁶ Pejemara'neramū miamū kasi mama'e tywera peapo ne. Pejejeateeramū kamēsīete pejemara'ne awi. Pejekowe'em ko'aramuku pejemara'ne rerekou ne. Kamēsīete pejejeateeramū pejemara'ne awi. Kwa ose'emauwe ki pēmara'nepap. ²⁷ Kasi a'e pe pejemara'ne awi pēneateea'ne'emamū mama'eukwaawa 'wryiara mama'e tywera apoukari pē nupe ne. ²⁸ Imuna ma'eramū nanē ki pepoit futat mama'e are pejemunarū awi. Peporowyky ete ki pejejeupe mama'e muaw are. A'eramū pēē mama'e monou imama'e'ema 'gā nupe. ²⁹ Peje'egaip kasi pejejaupe ne. Mama'e esagea etee ki pemome'u pejejaupe, 'gā poaa Jejui 'ga rerowiar are. ³⁰ Pemu'arasig kasi Jarejuwarete 'ga 'Agesage ne. Esage ma'ea Janeruwarete 'ga 'Agesagea. A'eramū pēē, mama'e tywera apo re, 'ga 'Agesage mu'arasiga ne. Mama'e esagea etee futat iapou 'ga 'Agesage

muorypawamũ. Kristu 'ga rerowiarāmũ Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee ikue. Ymã Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Teja'yra 'ga 'gã erowiarāmũ je Te'agesage monoĩ 'gã nupe, 'gã nerekwaramũ", 'jau 'ga rakue. Anure nipo Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramũ jane rerooi Jarejuwarete 'ga pyri. ³¹ A'eramũ ki pẽẽ mama'e tywera apowe'em. Pejejeateeramũ kamẽsĩete futat 'gã nayka awi. Pẽmara'ne kasi 'gã nee ne. Pejeje'egayawe'em 'gã nupe, 'gã kurape'ema. Au'je futat pejejeue pejejoromutare'em awi. ³² Pẽpota'wa etee futar iki pejejeue pejejemogyau. 'Ga amũ mama'e tywera pejejeupe iapo re miamũ, pejejea'are'emamũ au'jeteramũ 'gã nayka are. Pejejeateeramũ kamẽsĩete futat 'gã nayka awi. Janetywera moir ire 'ã Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamũ futat jane rayka are. 'Ypeywar are amanũaw ipe 'ã Kristu 'ga janetywera mepyau rakue. A'eramũ 'ã 'ga aetywera moir ire wea'aru'jawe'emamũ ee. A'eramũ ki pẽẽ nan tee futat pejejea'are'emamũ au'jeteramũ 'gã nayka are ne. Pejejeateeramũ kamẽsĩete futat 'gã nayka awi. Pejejea'aru'jawe'emamũ futat ee nũ.

5

Sajemogy esage 'ga upe

¹ Pẽẽ 'ã Jarejuwarete 'ga ra'yra. Oporomutaramũ 'ga pẽ nee. A'eramũ ki pejemũ'jau 'ga ree. Pejejemogyau esage 'ga upe. ² Kristu 'ga 'ã oporomutaramũ jane ree. A'eramũ 'ã 'ga amanũmũ janetywera mepyawamũ rakue. Ymã 'ã judeu 'gã weymawa etee ijukau iapyau otywera mepyawamũ rakue. Jarejuwarete 'ga muorypawamũ nanẽ 'gã iapyau rakue nũ. Jany kasiga nanẽ 'gã iapyau 'ga muorypawamũ rakue nũ. A'ere ako 'awamũ Kristu 'ga jejukaukari 'gã nupe janetywera mepyawamũ ai'i. A'eramũ ki pẽẽ pejejoromutaramũ pejejeue, 'ga 'jawerimũ etee futat.

³ Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ futat pejejemogyau. A'eramũ ki pẽẽ pejejemogyau esage 'ga upe. Pejejemogyawe'em futat tesirũgatu 'ga upe. Pejejemirekoe'ema kũjã are pejekowe'em. Kũjãmeramũ nanẽ pejekowe'em pejemene'ema kũima'e are. Pejemuaruũ ki pejejemogyau. Pejekaeramã kwai are etee nanẽ pejejea'are'emamũ nũ. Pejejea'are'emamũ mĩmera mama'e are. Aipoa mama'e mome'wawe'em pejejaupe. ⁴ Mama'e tywera mome'wawe'em futat pejejaupe. Peje'me'emamũ nanẽ pejejaupe nũ. Peje'eg esage etee futar iki pejejaupe Jarejuwarete 'ga muorypawamũ. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga mama'e apo re nanẽ pẽẽ 'ga muorypa ee nũ. ⁵ Janeruwarete 'ga jane'wyriraretea Jejui Kristu 'ga retee. 'Gã futat nipo anure ajemogou 'wyrirareteramũ janee. A'eramũ nipo 'gã anure wemiayuwamũ jane rerawau ojepyri mama'e esage mua janee. A'ere nipo wemirekoe'em are ako ma'e 'gã na'gã nemiayuwa rũi. Omene'em are ako ma'e 'gã, okaraemã kwai are tee ojerowiaraip ma'e 'gã. Mĩmera 'gã na'gã nemiayuwa rũi. A'eramũ nipo 'gã awawe'em 'gã pyri amanũ re. Okaraemã kwai are etee ojerowiaraip ma'e 'gã ojemogypyk okaraemã kwai are etee ajemogyau. Nojemogypygi 'gã Jarejuwarete 'ga ree. A'eramũ okaraemã are ojemogypyk ma'e 'gã ajemogyau maira'me are ojemogypyk ma'e 'gã 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ Janeruwarete 'ga aipo 'gã nerawawe'em ojepyri anure. Aipoa jane ikwaapa.

⁶ 'Gã amũ nipo 'jau 'ua pẽ nupe: "Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri", 'jau nipo 'gã pẽ nupe. A'ere kasi perowiat 'gã ne. Pẽ moryteeu te 'gã nuri. A'eramũ nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete 'gã tywer are. Nuenuwĩ futari 'gã 'ga je'ega. A'eramũ 'ga 'gã nerekou tyweaete oje'ega renuwe'em are. ⁷ A'eramũ ki pẽẽ mama'e tywera apowe'em futat 'gã pyri.

⁸ Ymā mama'e tywera peapo futat rakue. Ypytunimū wata ma'e 'jawe pēē pejemogyau rakue. A'ere 'awamū Kristu 'ga pētywera moiri pē nui rakue. A'eramū pēē 'awamū pejemogyau 'arimū wata ma'e 'jawe. A'eramū pēē 'awamū mama'e esage etee futat iapou 'ga upe. ⁹ 'Arimū wata ma'e 'jawewara 'gā mama'e esage etee wapo. Mama'e a'jea etee nanē 'gā imome'wau. A'eramū pēē 'awamū mama'e esage etee futat iapou a'jea futat. ¹⁰ Pejemū 'jau pejemogyau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

¹¹ Ypytunimū wata ma'e 'jawewara 'gā mama'e tywera etee wapo. A'ere kasi peapo mama'e tywera 'gā pyri ne. Mama'e esage etee futat iapou. A'eramū mama'e tywera apoara 'gā ojenosōu wemiapofera renosōu pē nui. Pēnemiapo esage resakawe 'gā wemiapo tywer are weapyoramū. A'eramū nipo 'gā 'jau: "T̄ȳy. Mama'e tywera etee nipo je aapo tekou ra'e jepi", 'jau nipo 'gā ojeupe, pēnemiapo esage resag ire. ¹² Nāinānī'ī rūi te 'ga remiapoa mama'e tywera. Jemime agawewi 'gā iapoi. Eukwere ae mojenosī 'gā nemiapo tywera. A'eramū 'gā jēmī ojenosōue'em mama'e tywera renosōue'em.

¹³⁻¹⁴ Ypytunimū 'ā ae nuesagi mama'ea. A'ere 'ā ae 'arimū mama'e resagi katu katu. Nan tee futat jane ikwaapa katu katu jarejemogyau. Ymā 'ā 'ga amū 'jau rakue:

"Mama'e tywera apoaramū pēē amanū ma'e 'jawe pejemogy Ku'jywa 'ga upe. Oset ma'e 'jawe nanē pejemogyau nū.

A'eramū ki pēē pejepaka, pejefu'ama pejemiamiapo tywer awi.

A'eramū Kristu 'ga pē mogyau 'arimū wata ma'e 'jawe ojeupe", 'jau 'ga amū imome'wau rakue.

¹⁵ A'eramū ki pēē pejejea'gwau mama'e tywera apo awi. Mama'e esage etee futat pēē iapou. Pē'akwaap katu ki mama'e are. Peko kasi 'akwaawe'ema 'gā 'jawe ne. ¹⁶ Kwaiwete 'gā mama'e tywera etee iapoara 'gā. A'ere ki peko esage mama'e tywera apoara 'gā pype. Pejenosī awi Jeju 'ga mome'u awi 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. 'Gā pyri pejemogyau pēē 'ga mome'wau futat 'gā nupe. ¹⁷ Akotee ma'e 'gā 'jawe ete kasi pejemogy ne, pejeje'ēran ekoeteramū ne. Jeju 'ga rerowiamū pēē 'ga je'ega te imome'wau pejejaupe, pejejamū 'jau 'ga rerowiar are. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat pēē mama'e apou. Mama'e apo enune pēē 'jau pejejeupe: "Ma'ja te Janeruwarete 'ga afutat je iapoa?" 'jau pēē iapoe'ewe. A'eramū pēē 'ga remifutar imū etee mama'e apou 'ga upe.

¹⁸ Kawīajaiwa taetu itykure'ema. Kawīajaiwa tykuara 'gā oje'egaw are amā'jāue'em. Oje'ega momoa ekoete te futat ajemogyau. A'eramū kasi pēē nan ine. Pejerekoukaa Jarejuwarete 'ga 'Agesage upe etee futat.

¹⁹ Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat pejemogytau. Jarejuwarete 'ga marakau etee futat pejejamuorypa. 'Ga remiapofer are pejemaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga remiapofer are nanē pejemaraka'aga 'ga upe nū. ²⁰ Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. A'eramū pēē Kristu 'ga rerowiaaramū pejejeupe 'ga remiapofera mama'e are 'ga muorypa. ²¹ Kristu 'ga je'ega peenup pejemogyau. A'eramū ki pēē 'ga rerowiaaramū nanē pejejoje'ega renupa pejemogyau nū.

Emireko ma'e gā, imen ma'e gā netee

²² Kūjāmeramū ki pēē, imen ma'eramū, peapyaka pejemena je'eg are. Kristu 'ga remiayuwamū nanē pēē. Kristu 'ga je'ega renupa pejemogyau. A'eramū ki pēē nan tee futat pejemena 'ga je'ega nanē enupa nū. ²³⁻²⁴ Kristu 'ga 'ā akou 'wyriaramū werowiaaramū janee. A'eramū 'ā jane 'ga rerowiaaramū 'ga je'ega renupa jarejemogyau. 'Ga 'ā ae akaga 'jawe. 'Ga

rerowiaaramū jane jarejemogyau 'ga rete 'jawe. 'Ga futat werowiaaramū jane katu'okara. A'eramū 'ā 'ga akou 'wyririamū janee. Nan tee futat kūima'efera 'gā jemogyi wemireko 'gā jaramū. A'eramū ki pēē kūjāmeramū pejemena je'ega renupa katu katu.

²⁵⁻²⁶ Kūima'eferamū nanē pēē pejeporomutaramū pejemireko are. Sā'ā Kristu 'ga poromutara werowiaaramū jane ree. Nan tee futar iki pēē pejeporomutaramū pejemireko are. Kristu 'ga 'ā oporomutaramū jane ree. A'eramū 'ā 'ga ojejukaukaa 'gā nupe jane ree oporomutaawer ipe etee futat jane katu'okawamū 'Uwarete 'ga upe. 'Ga je'ega rerowiaaramū jane jarejekatu'ogukaa 'ga upe. A'eramū 'ga janetywera moia jane wī. A'eramū jane jarejewi imoir ire jarejepymīāukaa 'y pe 'gā amū nupe, jaretywera 'ga imoira resaukaawamū. ²⁷ A'eramū nipo 'ga anure werowiaaramū jane rerawau ywag ipe ojeupi. A'eramū nipo 'ga werowiaaramū jane resakawe 'jau janee: “Esage ete je rerowiaara 'gā. Nitywi futari mama'e tywera 'gā pype”, 'jau nipo 'ga ojeupe, ojeypyri werowiaaramū jane reroo re.

²⁸ Pejejuka esage pejee. Nepejereko tyweri 'ā. Nan tee futat pēē pejemireko rerekou esage. ²⁹ Najuejue etee futat 'ā jane jejukai jarejee. Nitywi futari 'ā ojee ijekuae'ema 'gā amū. Jarepy'arayparamū 'ā jarejemi'waa. Jarejero'wau jarejefuanuga. Jarejereko tywere'ema 'ā. Nan tee futat Kristu 'ga jane poriawetygi werowiaaramū. 'Ga rete 'jawe jarejemogyau 'ga upe. A'eramū 'ga ojejukau esage jane ree. ³⁰ Ojee jane jemujar ire 'ga ojejukau esage jane ree. ³¹ Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amū upe rakue:

“Kūima'e 'ga je aapo kūjā ēē reewe.

A'eramū nipo kūima'e 'gā wemirekorauwe opojo'ogamū ujara 'gā nui.

A'eramū futat oje'aa wemireko are.

Ajuee oje'ar ire 'gā ajemogyau majepi teewara 'jawe jee”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue.

³² Mama'e a'je are futat 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga upe rakue. Ymā janepy 'gā naeapyoi ee rakue. A'ere jane 'awamū janereapyoramū ee. Kristu 'ga ree nanē futat aipoa ka'arana kwasiaara rakue, 'ga rerowiaaramū jane ree nanē futat e'i nū. Kristu 'ga ree jarejemujaa jane jemogyi majepi 'yweteewara 'jawe. ³³ A'eramū 'ga jane ree pāwē pāwē futat ikwasiarukaa rakue. A'eramū pēē kūima'eramū pejeporomutaramū futat pejemireko are pejee pejeporomutara 'jawe. Pejee 'ā pēporomutat pejemogyau. A'eramū pēē nan tee futat pejeporomutaramū pejemireko are. Kūjāmeramū pēē, imen ma'eramū pejemena mojerowiaa nanē nū.

6

Ta'yriara 'gā 'gā na'yra 'gā netee

¹ Kunumīnamū nanē pēē pejejara 'gā je'ega renupa etee pejemogyau. Kristu 'ga remiayuwamū pēē. A'eramū pēē pejejara 'gā je'ega renuwa wesageramū futat. ²⁻³ Ymā Janeruwarete 'ga 'i janepy 'gā nupe we futat rakue: “Peanuw etee ki pejejuwa 'gā. Pejey 'gā nanē pēē ianupa etee nū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. “Ujara 'gā nenupara 'gā ije'eganup ma'eramū ajemogy. 'Gā jaruete ajemogy. Ujara 'gā 'gā wenup. A'eramū 'gā jaruete ajemogyau. Aipo 'gā ajemogy namutamutat. Namanū'a'nei aipo 'gā”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue.

⁴ Pēē nanē 'gā nuwamū pejeja'yra 'gā nerekou esage nū. Pemue ekoete kasi 'gā ne. Kasi a'e pe 'gā mara'neramū etee ajemogyau ne. A'eramū pēē

kūima'eramū pejeja'yra 'gā mu'jau 'gā neko esage are. Kristu 'ga 'eawer imū pejeja'yra 'gā mu'jau 'gā mosōu mama'e tywera apo awi.

Oporowyky ma'e 'gā morowyky jara 'gā netee

⁵ Pēē mū nipo pejeporowykyau pejejerekwara 'gā nupe. A'eramū pēē pejejerekwara 'gā je'ega renupa etee. Pepojeup futar iki pejejerekwara 'gā. Sā'ā pēē Kristu 'ga je'ega renuwa. Nan tee futar iki pejejerekwara 'gā je'ega peenup. ⁶ 'Gā amū nipo oporowykyau esage werekwara 'ga remiesagamū etee. Werekwara 'ga remiesaga tywi nipo 'gā oporowykyau esage 'me. A'ere kasi nanarūi peapo ne. Pejejepyri pejejerekwara 'ga rekoe'emamū nanē ki mama'ea peapo esage pejejerekwara 'ga 'eawer imū etee futat. Pekwaap 'ā Jarejararete 'ga Jejui Kristu 'ga. A'eramū pēē pejeporowykyau esage 'ga muorypawamū. Aipoa Janeruwarete 'ga ifutaa. ⁷ Pejeporowykyau esage futat pejeku'iramū pejejemogyau. Napejejerekwara 'ga upe etee rūi peporowyky. Nanuaramū Jarejararete 'ga upe nanē futat peporowyky nū. A'eramū je 'jau pē nupe: Peporowyky esage ki, a'e je pē nupe. ⁸ Pēporowyky esage resag ire Janeruwarete 'ga pē mepyi pēporowyky esageawer are anure. Pejejerekwara 'gā nupe mama'e apoaramū, pejejeupe etee mama'e apoaramū. Mīmeramū nipo 'ga pē mepyi pēporowyky esageawer are anure. Aipo are ki pēnea't pejejemogyau.

⁹ Pēē mū pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekwara. Pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekou esage, Jarejuwarete 'ga remifutar imū. Au'je ki pejeje'egay re 'gā nupe. Majepei tee Janejararete 'ga. 'Gā jararete 'ga pējara nanē futat nū. 'Ga upe jane jareju'jaju'jawe etee futat. 'Ga futat ojejukau pāwē pāwē jane ree.

Mama'eukwaawa 'wyriar awi ki sajea'gu

¹⁰⁻¹¹ Ka'arana kwasiapawe'ēwe je pē mu'akwaapa mama'e tywera apo awi. Sā'ā jefaruu. Aparuowajare'emawe 'ā 'gā itajuaity munewa u'yw awi. Nan tee futat jane. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū jane jemogyi jefaruu 'jawe. Janejararete 'ga pājērete. A'eramū pēē pejejemujaa a'jea futat 'ga ree. A'eramū 'ga U'agesage mua pē nupe. A'eramū 'ga pājēa pē a'gwau mama'eukwaawa 'wyriar awi. "Tamote'arukat 'gā Ku'jywa 'ga upe 'jau", 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyriara ojeupe pē nee. A'ere Janeruwarete 'ga U'agesage muri pē nupe. A'eramū pēē mama'eukwaawa 'wyriara je'ega renupe'ema. ¹² Najarejaupi rūi jane juowajari. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa te jane siowajat. Pejefuakaramū futat mama'eukwaawa rowajaa. Ma'ja pyu jane iowajaa? Jarejuwarete 'ga 'Agesage pyu. ¹³ A'eramū futat 'ā Janeruwarete 'ga U'agesage rerekoukari pē nupe. 'Ga 'Agesage rereko re pēē mama'eukwaawa 'wyriara pojeupe'ema pejejemogyau. 'Ga 'Agesagea pēē ereko re mama'eukwaawa pē pojeupa futat.

¹⁴⁻¹⁷ Sā'ā jefaruu 'gā itajuaity rerekoa imunewa u'yw awi ojea'gwawamū. Opy'apiat, aku'afaap, itaju myapaap, itaju akagyrū. Mīmera 'ā 'gā imunepa ojea'gwawamū u'yw awi. Itajupewuu 'ā 'gā erawau opo pe jyu reewe. Itajupewuu pyu 'gā jea'gui ojee iporomutare'ema 'gā nu'yw awi. Nan tee futat jane. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'e apo re jane jemogyi itajuaity rerekwara 'gā 'jawe, opy'apiara rerekwara 'jawe jarejemogyau 'ga upe a'eramū. Mama'e a'jea etee imome'u re jane jarejemogyau itajuaity rerekwara 'jawe, aku'afaawa rerekwara 'jawe. "Janeruwarete 'ga porokatu'ogiweramū pē nee, ota'waweramū pē nupe" 'jara 'gā itaju myapaawa rerekwara 'jawe 'gā. "Jejui Kristu 'ga jetywera omoit je wi, je katu'oka" 'e are ea'at ma'e 'gā itaju akagyrū rerekwara 'jawewara 'gā.

Jeju Kristu 'ga rerowiaarareteramū jane jarejemogyau opo pe itajupewuu rerekwara 'gā 'jawe. Jeju Kristu 'ga rerowiaarareteramū jane jarejea'gwau mama'eukwaawa ru'yw awi jarejemogyau. Nosei futari jane pype. Jyuu rerekwara 'jawe jane Jarejuwarete 'ga je'ega kwaaparamū jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane muea'aa 'ga 'eawer are. A'eramū jane mama'eukwaawa 'wyrriara rerowiare'ema jarejemogyau. ¹⁸ A'eramū jane jareje'ega mono awi jareojere'emamū futat jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū mama'eukwaawa jane pojeuwi. "Je poar ape, ki Ku'jyp", pe'je ki 'ga upe. Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar imū pejeje'ega monou 'ga upe. Au'jeteramū futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Pejejorypawe'emamū futat pejeje'ega monou pejejemogyau. 'Ga upe pejeje'ega monou pēē pejeje'ega 'ga remiayuwamū jarejuee. ¹⁹ Je ree nanē ki pejeporogytau Ku'jywa 'ga upe nū. "Eje'eg are emueapyo 'ga. 'Ga pyriwara 'gā emu'eukat Paulo 'ga upe. 'Ga mogyjeukare'ema ejemome'waukaa 'ga upe 'gā nupe. Eporogyta esage emome'u katu katuukat 'ga upe. Ymā janepyp 'gā naeapyoi ee rakue. A'eramū ki ene 'ga poaa 'gā mueapyou ee", pe'je ki 'ga upe je ree. ²⁰ Moromunepawa pype agawewi je 'ami Kristu 'ga mome'u are. A'etea je Kristu 'ga amome'u 'gā nupe. A'eramū ki pēē pejeporogytau Jarejuwarete 'ga upe je ree. "Epoat 'ga imome'wau 'gā nupe 'gā mogyjeukare'ema", pe'je ki 'ga upe je ree.

Oje'ega 'ga imonou 'gā nupe 'gā futaa

²¹⁻²² Tikiku 'ga Kristu 'ga rerowiaara 'ga futat. A'eramū 'ga janerewireramū futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat. Jarejararete 'ga upe ore pyri oporowyky ma'e 'ga futat. Oporowyky esage 'ga Jarejararete 'ga upe. Pē pyri je 'ga monoi orojemome'wawamū pē nupe. A'eramū nipo pēē pejeku'iramū ore ree.

²³ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. Jeju Kristu 'ga Janejararetea. A'eramū je 'jau 'gā nupe pē nee: "Pēmopy'ata'wa ki Efesu pewara 'gā ajuee. 'Gā moporomutarukaa nanē ajuee nū. 'Gā mojemogyppygukaa nanē pejejee nū", 'jau je 'gā nupe pē nee. ²⁴ Jarejuwarete 'ga resagea Jeju Kristu 'ga ree iporomutat ma'eramū pē nerekoa je afutat, Jarejararete 'ga ree iporomutat ma'eramū pē neewe. 'Ga ree iporomutat ojere'emamū 'ga resagea pē nerekoa je ifutaa.

Kweramū ete jeremimome'ua.

Firiposi

Paulo 'ga awau Jeju 'ga mome'wau Firiposi pewara 'gã nupe rakue. (Atos 16.12-16) Ojeupe 'ga 'ga mome'uramũ Firiposi pewara 'gã amũ 'ga rerowiaa. 'Gã nui o re Paulo 'ga ka'arana kwasiari imonou 'gã nupe. Jeju 'ga mome'u are moromunepawa pype 'ũina 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe. Na'ga etee rūi ikwasiaari. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe rakue.

¹ Je Pauloramũ ka'aran akwasiat imonou Firiposi pewaramũ pẽ nupe. Timoteo 'ga 'au ako je pyri. Jeju Kristu 'ga upe mama'e apoaramũ 'ã ore. Pẽẽ 'ã Jarejuwarete 'ga remiyauwa. Pejejemujaa Jeju Kristu 'ga ree rakue. Pẽ nupe je ka'arana monou ikwasiaa pẽ'wryiara 'gã nupe, pẽ'wryiara poirũ 'gã nupe. Mimeramũ pẽ nupe ore imonoi.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jeju Kristu 'ga nanẽ Janejararetea nũ. 'Gã nesagea pẽ nerekoa je afutat. 'Gã pẽ mopy'ata'waa nanẽ je ifutaa nũ.

'Gã nee 'ga oje'ega monoawet

³ Pẽ nee tejea'aramũ je Tejuwarete 'ga muorywi pẽ nee: “Ene te 'ã eneresage oree, ki Ku'jyp. Firiposi pewara 'gã amũ eremũ'ẽ ejemiyauwamũ. Erejerowiarukat 'ã 'gã nupe ra'i'i”, 'jau je 'ga upe. “A'eramũ je ene muorypa 'gã nee”, 'jau je 'ga upe pẽ nee. ⁴⁻⁵ Jeju 'ga ree pejejemogypyka pyp we pẽẽ je poaa morogyta esage mome'u are ikue. A'eramũ je tejekõẽajamũ pẽ nee Jarejuwarete 'ga upe teje'ega monou tekou. Ajemogypyk je pẽ nee. ⁶ Werowiar ypyrauwe ako Janeruwarete 'ga pẽ muesageu ramue ikue. 'Awamũ taetu aje 'ã 'ga pẽ muesagei akou. A'eramũ je a'eramũ a'jea futat 'ga 'gã muesagepawi Jeju Kristu 'ga rur enune 'e rerowiaa.

⁷ Pẽẽ 'ã jejekoty'aawa. Pẽ nee je tejea'aramũ te'ỹina. A'eramũ wesageramũ futat je jemogypyka pẽ nee. Pẽẽ 'ã je poat pejepe pejejemogyau. “A'jea futat morogyta esagea Jeju 'ga ree” 'gã nupe je 'eramũ 'ã pẽẽ 'jau, “nan futat nipo ore nanẽ imome'ui nũ”, 'jau 'ã pẽẽ. “Jeju 'ga ree morogyta esagea je imome'uramũ ki perowiat”, 'gã nupe je 'eramũ pẽẽ nanẽ aipo 'jau je poaa nũ. 'Awamũ 'ã 'gã je kupyfari je m'ỹina itaju pyu moromunepawa pype Jeju 'ga mome'u are. A'etea 'ã je poat pejepe pejejemogyau. A'eramũ je tejea'aramũ pẽ nee, tepoaramũ pẽ nee. Janeruwarete 'ga je poaa mama'e apou wemifutar imũ. A'eramũ 'ga je poara 'jawe pẽẽ nanẽ pẽ poaa nũ. ⁸ Jeporomutat je pẽ nee Jeju Kristu 'ga 'jawe. Pẽ nesaga'upa je te'ỹina. Janeruwarete 'ga je kwaapa. A'jea futat aipo je'ea 'ga okwaap.

⁹⁻¹⁰ Jarejuwarete 'ga upe je teje'ega monoi pẽ nee, pejejee pejejejuka esage are. A'eramũ je 'jau 'ga upe: “Epoat 'gã ajuee ojejuka esage are. Epoat 'gã ejee 'gã poromutarete are nanẽ nũ”, 'jau je 'ga upe. Afutat je 'ga pẽ mu'akwaawa mama'e are. A'eramũ nipo pẽẽ mama'e esage are pejejaru- apoweramũ. A'eramũ nipo pẽẽ pejejesageramũ pejejemogyau Jarejuwarete 'ga upe Jeju Kristu 'ga ruawa rupi. Nepeapoi mama'e tywera. A'eramũ nipo aipo 'ara rupi petywera mome'wara 'gã otywe'emamũ pẽ pype. ¹¹ Afutat je Jeju Kristu 'ga pẽ muesagea 'ga rekoa. A'eramũ nipo pẽẽ pejejesageramũ pejejemogyau 'ga 'jawe. A'eramũ nipo pẽ nesakara 'gã Jarejuwarete 'ga muorypa pẽ nee: “Ene te 'ã eneresage. Ene te 'ã 'gã eremuesage”, 'jau nipo pẽ nesakara 'gã 'ga muorypa pẽ nee.

Jeju 'ga mome'u are 'ga fuweramũ

12-13 Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū je 'awamū tejemome'wau pē nupe. Judeu 'gā nupe Jeju Kristu 'ga je imome'uramū 'gā je munewukari je mu'ama je kupyfarukaa itaju pyu. Je rereko tywerete agawewi 'gā. A'etea je Jeju 'ga amome'u tejepyrirara 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete Jeju 'ga rerowiaa. Je munewe'em ire amunipo 'ā 'gā nuapyakai futari Jeju 'ga mome'u are. A'ere 'ā 'gā je munewi je m'ina. A'eramū je te'ina Jeju 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa. A'eramū 'gā 'awamū weapyoramū je munepawer are. Jefaruu 'gā, tekotee 'gā netee ikwaapa. "Jeju Kristu 'ga mome'u are 'gā 'ga munewukari" 'e kwaapawe¹⁴ 'gā jenosi'mawi. Janejararete 'ga 'gā mogyjaupawukaa. A'eramū 'gā 'awamū awau kwe pe Jeju 'ga mome'wau okyjawe'em.¹⁵⁻¹⁷ Okwasi'wau 'gā awau kwe pe 'ga mome'wau 'gā nupe. "Sipoat 'ga 'jau", 'jau 'gā ajaupe. "Moromunepawa pype 'ūina Paulo 'ga nooarūi kwe pewara 'gā mu'jau morogyta a'je are. A'eramū jane 'ga poaa", 'jau 'gā ajaupe. Iporomutat 'gā je ree. A'ere amumera 'gā je rerekoayi ete. A'eramū 'gā awau Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe je rereko tywerukaawamū. "Jeju Kristu 'ga jane imome'u are nipo 'gā Paulo 'ga rereko tyweaete ee", 'jau 'gā ajaupe. "A'eramū nipo janerera renuwa wayramū 'ga upe", 'jau 'gā ajaupe.

¹⁸ A'ere naani. Afutat je Jeju Kristu 'ga mome'ua. Aipoa je maku'iu. 'Gā amū Kristu 'ga mome'ua esage jee. 'Gā amū te ajee je rereko tywer are etee ifuwet. A'ere a'ea miamū 'gā Jeju 'ga mome'ua je maku'i je m'ina. Amumera 'gā Jeju 'ga mome'wau je poaawamū. Aipoa nanē wesageramū jee nū.

¹⁹⁻²⁰ Akwaap je pēje'ega monoa Jarejuwarete 'ga upe je ree. Aipoa je poat, je moywrafana, je muekōāina. 'Ga 'Agesagea je rereko je poa Jeju Kristu 'ga mome'waukaa 'gā nupe, 'gā nowase je rekoramū. Aipo are je teku'iramū te'ina. Tejeupe ojeapo ma'eraama je aapesak te'ina. Maran gatu nipo 'gā je rereko. Je rereko tywerete agawewi 'gā. A'etea je afutarete Jeju 'ga mome'ua te'ina tekyjawe'em. Je manū re miamū ki 'gā tamuoryp Jeju 'ga je ree. Nanuara je afutat. Je manūe'emaue Jeju 'ga muorywa nanē esage jee nū. Je ree te 'gā 'ga muorywi. Nanuara esage jee.²¹ Temanūme'ēwe je tekou Kristu 'ga remifutar imū etee mama'e apo futaa. A'ere, je manūa nanē futat esageramū jee. Temanū re tewau tekou 'ga pyri. 'Ga pyri je rekoa esage jee.

²² A'ere je 'gā tejukae'emamū je porowykyi tekou 'ga upe, 'ga rerowiarukaa 'gā amū nupe. Aipoa esage juejue futat jee. Māgatu nipo esage jee.²³ Afutat futat je teoa Kristu 'ga pyri. Peu teoa je afutarete. Aipoa esage jee.²⁴ A'ere pē nupe je rekoa nanē futat esageramū jee nū. Temanūme'ēwe je pē poaa.²⁵ Ma'eramū 'ā je jerowiari tejeko are. Namanūi we nipo je. A'eramū nipo je pē poaa, pē mojemogyppygukaa etee te 'ga ree. 'Ga ree pejemogyppyg ire nipo pē pejeku'iramū 'ga ree nū.²⁶ Moromunepaw awi itaju awi temoir ire nipo je tewau pē pyri. A'eramū nipo pēē Kristu 'ga muorypa je ree, jaruete jereko are.

²⁷ Maran gatu nipo 'gā je jukawe'em. Maran gatu nipo 'gā je rereko. Maranamū nipo 'gā je jukau. Nakwaawi je. A'ere ki pēē je upe mama'e tywera jeapo re peko esage Kristu 'ga je'eg imū etee. A'eramū nipo je pē nesag ire pēneko esage kwaapa. Pē pyri tewawe'em nipo je pē nera renui. A'eramū nipo je Kristu 'ga ree pejemogyppyg are teapyakau. Majepei 'ywetewara 'jawe pejemogy pejeporowykyau Jeju 'ga upe. Morogyta esage mome'wau 'ga nupe, Jeju 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū nipo je teapyakau pē nee. "Kwe pe 'gā oi Jeju 'ga ree morogyta esage mome'wau 'gā nupe, Jeju 'ga rerowiarukaa 'gā nupe", 'jau nipo 'gā pē mome'wau jee.

²⁸ Pekiye awi Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā nui. Niporomutari nipo 'gā pē nee. A'ere kasi pekyje 'gā nui ne. Ojewi pekyje'emamū nipo 'gā 'jau ajaupe:

"Nokyjei 'gã jane wi. Janeruwarete 'ga ree 'gã jemogypygyi ajemogyau. A'eramũ 'gã okyjawe'em ajemogyau. 'Gã nipo Janeruwarete 'ga omono ojepyri. Jane nipo Janeruwarete 'ga jane mojenosou wowase ae majatykaaw ipe", 'jau nipo pẽ nesakara 'gã ajaupe. Janeruwarete 'ga pẽ poapoa. Opãjã 'ga amut pẽ nupe, pẽ mogyjawukare'ema.

²⁹ Ymã Janeruwarete 'ga pẽ mũ'jãu Jejui 'ga ree pẽ mojemogypygyukaa rakue. 'Ga 'ã pẽ mũ'jãu Kristu 'ga upe mama'e apoawamũ. Kristu 'ga ree nanẽ nipo 'ga rerowiare'ema 'gã pẽ nerekou tyweaete nũ. ³⁰ 'Awamũ futat nipo 'gã pẽ nerekou tyweaete, 'ga rerowiamũ, je 'jawe futat. 'Gã nipo pẽ nerekou tyweaete agawewi. A'etea ki pejemogy majepei 'yweteewara 'jawe, Jejui 'ga mome'wau 'gã nupe. Pẽ pype je rekoramũ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã je pyyka je nupãu je munepa. A'eramũ ako pẽẽ je rereko tywera resaka ikue. 'Awamue nanẽ 'gã 'ã je rerekou tyweaete nũ, Jejui 'ga mome'u are futat nũ. Aipoa are nanẽ pejeapyakau nũ. A'etea je napoiri futari 'ga mome'u awi. 'Awamũ pẽẽ je 'jawe futat peko tywerete 'ga ree.

2

Jejui Kristu 'ga eteete ma'ea

¹ Jejui Kristu 'ga ree pejemujari ikue. A'eramũ ki pẽẽ pejemouaga mama'e upe. 'Ga futat pẽ mouagukat mama'eay upe. Iporomutat 'ga pẽ nee. A'eramũ pejepy'a'wyr'e'emamũ pejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea pẽ nerekou. A'eramũ pẽẽ majepi 'yweteewara 'jawe pejemogyau mama'e are. Pejemuaẽma pejejee. Pejepy'ata'waramũ pejejaupe. ² Pejejekoty'aa pejejee. Jejui 'ga iporomutat pẽ nee. A'eramũ ki pẽẽ pejeporomutaramũ pejejee pejejee 'ga poromutara 'jawe. Pejejojooa mama'e apo are. Majepei 'yweteewara 'jawe ki pejemogyau. Aipo aporamũ pẽẽ je maku'i. Nitywi mama'e mũ je maku'iu aipoa apyraapa. ³ Pejemaku'i etee kasi ne. Mama'e apou pejejamaku'iu a'jea futat. Pejerowiaraip kasi pejejee etee ne. Aipoa nia'wyr'i pẽ nupe. Pejomopojekuka esageukat etee ki pejejaupe. ⁴ Pejejea'are'emamũ nanẽ pejemifutar are etee nũ. Pejejemifutar are nanẽ ki pẽnea'at nũ.

⁵ Jejui Kristu 'ga remiayuwamũ pejemogyau ki 'ga 'jawe futat pejemogy. Naojee etee rũ 'ga rea'aramũ rakue.

⁶ Ymã we te 'ã Kristu 'ga rekoi rakue.

Ywy apoe'emauwe 'ga rekoi rakue.

'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga rekoi.

A're 'ga ne'i: "Tako ene 'jawe etee futat namutamutat 'jau", 'jawe'em 'ga 'Uwa 'ga upe rakue.

⁷ Wemifutar imũ etee futat Kristu 'ga ruri ojemu'jaga kũima'eramũ.

Kũjã ãẽ ra'yramũ 'ga 'ua ãẽ upe rakue.

Opojeuwa 'ga ejaa inuga ywag ipe rakue.

'Uwarete 'ga 'jawewar awi 'ga uẽma'i ra'ne.

A're te 'ga jemyri jupe rakue nũ.

'Au 'ga ruri 'Uwarete 'ga upe mama'e apoaramũ rakue.

⁸ Nojerowiaraiwi 'ga ojee etee.

Nuapoi 'ga mama'ea wemifutar imũ etee.

'Uwarete 'ga remifutar imũ te 'ga mama'e apou akou.

'Uwa 'ga je'ega 'ga wenup katu katu.

A'eramũ 'ga awau amanũmũ.

'Ypeywar are opokutugamũ miamũ 'ga 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee 'ga jejukaukari 'gã nupe rakue.

Mama'e tywera apoara 'jawe Kristu 'ga manūi 'ypeywar are.

⁹ A'eramū 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa etee rakue nū.

A'eramū 'ga 'ga monou, 'ga mojeupirukaa ywag ipe ojeypyri rakue nū.

A'eramū 'ga 'ga mogou 'wyriarareteramū janee.

Ipojuwipyramū 'ga mogou najuejue etee 'gā apyraapa.

¹⁰ A'eramū nipo anure najuejue etee futat 'gā wapyka wenupy'āu Kristu 'ga rowase, 'ga muorypa.

Ywagipewara 'gā, ywy pewara 'gā, amanū ma'efera 'gā.

Mīmira 'gā juejue nipo wapyka wenupy'āu 'ga muorypa anure.

¹¹ 'Ga resakawe nipo 'gā 'jau 'ga upe:

“Ene te 'ā 'wyriararetea oree”, 'jau nipo 'gā Kristu 'ga upe.

“Orejararetea 'ā ene”, 'jau nipo 'gā 'ga upe, 'ga resakawe.

Aipo 'gā Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga ra'yr are.

Pejemogy esage 'ga rerowiare'ema 'gā pype

¹²⁻¹³ Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Pejejepype je rekoramū ako pēē enupa ikue. A'eramū pēē awamū aipo 'jawerimū 'ga je'ega rerowiaa pejemogyau pejejepypyri je rakeo'emamū. Aipoa je afutarete te'ŷina. Janeruwarete 'ga jane poaa mama'e apou wemifutar imū. Wemifutar imū mama'e are janerea'ar are nanē 'ga jane poaa nū. Opājēa 'ga imua pē nupe ojee pē mojemogypygyukaawamū. Wemifutar imū mama'e apoukaawamū 'ga opājē muri pē nupe. A'eramū ki pēē pejekatu'oka 'ga upe, 'ga muorypa. Peje'au ki mama'e tywera apo awi.

¹⁴ Mama'e apou we kasi peje'egay pejemogyau ne. Pejejamuwe'em nanē mama'e apo are nū. ¹⁵ Aipo apoe'em ire nipo pēē pejejesageramū pejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū nipo nitywi pē mojenosiara. Jarejuwarete 'ga ra'yra futat pēē. A'eramū ki 'ga 'jawerimū futat peko, 'ga rerowiare'ema 'gā pype pejemogyau. Mama'e tywera etee 'gā wapo. A'ere pēē na'gā 'jawe rūi. Sā'ā jaytata renya ypytunaiwa pype. Ypytunimū etee 'ā jaytata renya ojesaka. Nan tee pejemogy. Mama'e tywera apoara 'gā pype pejemogyramū pē nesakara 'gā pē nesage resaka. Sā'ā 'yē'e raapara 'gā jaytata are etee wape kwaawa. Nan tee pejemogy 'gā pype. ¹⁶ Ojeupe pēē Jejui 'ga mome'u re 'gā Jarejuwarete 'ga rape kwaawi. Jarejuwarete 'ga je'ega renuw ire 'gā nanē ajemogyau namutamutat 'ga pyri. Aipoa pēē iapo re Kristu 'ga ruaw ipe jeku'iramū tekou pē nee. A'eramū nipo je 'jau Jejui Kristu 'ga upe: “Naakotee rūi ako je Firiposi pe ikue. Peu tekou je ene mome'ui 'gā nupe ikue. A'eramū 'gā ene rerowiaa etee te”, 'jau nipo je 'ga upe, 'ga ruaw ipe.

¹⁷ “Anurenure'i nipo 'ga rerowiare'ema 'gā je jukai, jery reko'woka”, 'jau je tejeupe. Jemanūa nipo Janeruwarete 'ga muorypa. Sā'ā janepy 'gā wyro'o monoa Jarejuwarete 'ga upe 'ga muorypawamū. Y'waya 'gā 'ā imonou eko'woka ee. Aipo resag ire Janeruwarete 'ga aku'iramū 'gā nee. Nan tee futat nipo 'gā jery reko'woka. Aipo resag ire nipo Janeruwarete 'ga aku'iramū je ree. “Nopoiri futari 'ga je rerowiar awi” 'jau nipo 'ga ojeupe aku'iramū je ree.

Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga rerowiaa etee te. Pēē 'ga rerowiara nanē 'ga muorypa nū. Sā'ā 'ga ekōēāja ojeupe mama'e mur are rakue. Nan tee 'ga rekōēājamū jane ree werowiarāmū. A'eramū je Kristu 'ga mome'u are tejuka re tejekōēājamū ee. ¹⁸ A'eramū ki pēē nanē pejekōēājamū je manū are nū, pejemogyau je pyri nū.

Timoteo 'ga

¹⁹ Timoteo 'ga ree jeporomonoweramū pē pyri. Jarejararete 'ga aipo futar ire nipo je 'ga monou pē nesaka. Pē nesag ire 'ga tut pēnera mome'wau jee 'jau. A'eramū nipo je tejekōēajamū 'ga pēnera reruramū. ²⁰ 'Ga tee futat ojejuka pē nee je 'jawe, pē nee jejejuka 'jawe. Opota'waramū 'ga pē nee je 'jawe. ²¹ Tekotee 'gā ojee tee 'gā jejukai. Ojee 'gā wea'aramū. Jejui Kristu 'ga porowyky are 'gā wea'are'emamū. ²² A'ere Timoteo 'ga nanarūi. Aipoa pekwaap. Sā'ā 'gā na'yra 'ga 'uwa 'ga poaara. Nan tee futat Timoteo 'ga rekoi jepoirūnamū, Jejui 'ga porowyky apou je pyri. ²³ A'eramū je pē nupe teporomonoweramū 'ga ree. Tejereko kwaaw ire nipo je 'ga monou pē nesaka. ²⁴ Je nanē teoweramū pē pyri nū. Aipo futar ire nipo Jeararete 'ga, Jejui 'ga, je muēmukaa 'gā nupe, je monou pē pyri. 'Ga ree je jemogyppygi te'ŷina.

²⁵ Epafrotitu 'ga nipo je amono imojewya pē nupe. Janerewirera 'ga. Pēē 'ā 'ga mua 'au jejuru irūnamū Jejui 'ga mome'wau 'auwara 'gā nupe rai'i. 'Ga je poaa Jejui 'ga mome'wau je 'jawe etee futat. Amumera 'gā erowiare'emamū 'ga ojero'waro'wau etee futat imome'wau 'gā nupe je poaa. Mama'ea 'ga wapo jee nanē nū.

²⁶⁻²⁷ A'ere 'ga jero'wui, amanūmū werewi ai'i. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga jemuaēmi jane ree. A'eramū 'ga 'ga majarueteu ai'i nū. Kwaiwete mama'ea wayramū jee. Ipytu'ēe'ema 'jawe futat te'ŷina. A'eramū amunipo 'ā 'ga manūa je mu'arasirasiga rai'i. A'ere Janeruwarete 'ga jemuaēmi je ree, je mu'arasigukare'ema. A'ere Epafrotitu 'ga pē nesaga'uwi. "Ga amū nipo jekaruara mome'wau 'gā nupe. A'eramū nipo 'gā ajemuaēma ajemogyau je ree", 'jau 'ga opy'a'wyrāmū pē nee. ²⁸ A'eramū je 'awamū 'ga mono futaa. 'Ga resaga nipo pē mopy'a'wyre'ema nū. A'eramū nipo je nanē tepy'a'wypawamū pē nee. ²⁹⁻³⁰ Pejejeupe 'ga waēmamū pēē 'ga mua pejejepype, pejerywamū. 'Ga 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara futat. A'eramū 'ga janerewirera futat. Kristu 'ga upe oporowykyau 'ga amanūmū werewi. 'Ga 'jawewara 'gā nee jeejue ki pēpojejuka esage. Nepejorarūi je pyri je poaa. A'eramū 'ga 'ua je poaa pē nupe.

3

Peje'gu ki i'me ma'e 'gā nū

¹ Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. Pēku'i ki pejejemogyau Jejui 'ga ree. Pēē 'ā 'ga remiayuwa. A'eramū ki pēē pejeku'iramū pejejemogyau 'ga ree. Pē nupe tejemimome'ufer are je ka'arana kwasiaa nū. A'ere imome'uu'jawa resageramū jee. A'eramū nipo pēē imoka'jame'ema. A'eramū pēē ikwaapa pejejemogyau. ² Peje'gu ki Jarejuwarete 'ga je'eg are moromu'jat tywer awi. 'Gā amū awau kwe pewara 'gā mu'jau o'me are. "Judeu 'gā 'jawe imojewagipyrrera 'gā etee Janeruwarete 'ga remiayuwa. Imojewagipyre'emamū pēē na'ga remiayuwa rūi", 'jau 'gā awau kwe pewara 'gā mu'jau ee. A'ere aipoa naa'jea rūi. 'Gā 'me ate. Aipo 'jara 'gā ia'wyre'emamū futat. A'eramū ki pēē 'gā nerowiare'ema pejejemogyau. ³ Naaeremiapofera rūi ae katu'ok. Jejui 'ga etee te ae katu'oka. Werowiaaramū 'ga ae katu'oka. Jane futat 'ā Jarejuwarete 'ga remiayuwa. 'Ga rerowiaaramū etee jane 'ga remiayuwa. Jane 'ā Jejui Kristu 'ga ree jarejemogyppyka. A'eramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee janererekwaramū. A'eramū 'ga 'Agesagea Jarejuwarete 'ga muorywukaa janee. A'eramū jane jarejemogyau 'ga remiayuwareteramū futat. Jejui 'ga ree jane jarejemujaa.

⁴ Tejemiapofer are 'ga tekatu'og ire amunipo 'ã je tejee etee tejerowiaraiwa. A'ere je 'ã narowiari i'me ma'e 'gã je'ega. Je te amunipo 'ã ajerowiaraiw tejee pejejee pejerowiaraiwa apyrapa. ⁵ Te'ar ire je majepi tee morowykye'ema magwapa ikue. A'ere 'gã je mojewaka ikue. Je 'ã Israeu 'ga juapyreramũ futat. Judeu 'ã je. Pêjamĩ 'ga juapyrera je. Jeruwa 'ga judeua. Jey êê nanê judeua nũ. A'eramũ je judeureteramũ futat. Fariseuramũ je Moisesi 'ga je'ega renupa katu. ⁶ Jejui 'ga rerowiare'emawe je tewau 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete ikue. "Jarejuwarete 'ga remifutar imũ je 'gã nereko tyweri", 'jau futatee je tejeupe ikue. A'eramũ je aipo apou. Judeuramũ orojemiapoa tãmêjê je iapou ikue. Moisesi 'ga remikwasiarer imũ tee je mama'e aapo. "Nuapoi futari Paulo 'ga mama'e tywera", tejeupe 'gã 'e are amunipo 'ã je tejerowiaraiwa tejee.

⁷ A'ere je 'awamũ najemogypygyi mĩmer are. 'Awamũ je Kristu 'ga ete ikwaapa. A'eramũ mama'e ymanera wa'wyre'emamũ jee. Najemogypygyu'jawi futari je mĩmera mama'e are 'awamũ. ⁸ 'Awamũ Jejui Kristu 'ga jeararetea. 'Ga remifutar imũ etee mama'e apoa je afutat. A'eramũ je 'jau: "Yty 'jawe futat jeremiapofer ymanera rakue", 'jau je. "Jejui 'ga kwaawa etee esage jee", 'jau je tejeupe te'ÿina. ⁹ Kristu 'ga jewyramũ jane juejue 'ga rowase jarejatykau. Aipo 'ara rupi nipo je teporenuwaiwiweramũ "Esage 'ga jee", tejeupe 'ga 'e are. "Je rerowiat 'ga akou rakue. A'eramũ 'ga wesageramũ jee", 'jau nipo Kristu 'ga jee aipo 'ara rupi. "Esage 'ga jee", tejeupe 'ga 'e are tewau te'ama teporenuwaiwiweramũ 'ga rowase. NaMoisesi 'ga je'ega renupara upe rui 'ga aipo 'jau. Naani. Werowiaaramũ jane upe futat 'ga aipo 'ga 'i. ¹⁰ Kristu 'ga ree etee jeporokwaawiweramũ. 'Ga manũ re Janeruwarete 'ga Kristu 'ga moferawi nũ. A'eramũ Kristu 'ga opãjêretereteramũ akou. A'eramũ je tejeupe 'ga opãjê mura futaa. 'Au 'ga rekoramũ 'ã 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga rerekou tyweaete rakue. A'eramũ je 'ga ree tejereko tywera futaa tekou. 'Ga 'jawe tejereko tywera je ifutaa. A'eramũ je tekoweramũ 'ga 'jawe etee futat. "Nan pa 'ga manũ rayramũ rakue" 'ea je ikwaapa 'awamũ. Nawemifutar imũ rui futat 'ga manũ. 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee 'ga manũ. ¹¹ 'Ga 'jawe tekoa je afutat. A'eramũ nipo 'ga je manũ re je nanê je moferapa 'ga 'jawe nũ. 'Ga pyri futat nipo je tewau teferaw ire tekou nakwaparimũ ete rui futat.

Mama'ea ki peapo 'ga remifutar imũ

¹² Jejui Kristu 'ga je mogou wemiayuwamũ okwaaparamũ. A'ere je nakwaap katui we 'ga. Najereapyo katui we je 'ga 'jawe 'ga remiapo are. Anure te nipo jereapyo katuramũ 'ga remifutara mama'e are. A'eramũ te nipo je rekoĩ 'ga 'jawe futat. ¹³ "Nakwaap katui we je Jejui 'ga", 'jau je pẽ nupe, tejewireramũ pẽ nupe, tejenyramũ pẽ nupe. Nokoĩ we je 'ga 'jawe. A'ere je najerea'aru'jawi je tejemiapofer are 'awamũ. Jejui 'ga kwaawa etee je afutat. Aipo are etee je tejea'aramũ te'ÿina. 'Ga 'jawe tejekoram are tee jerea'aramũ te'ÿina. ¹⁴ A'eramũ je mama'e apou 'ga remifutar imũ. Jejui Kristu 'ga ree etee je tejemogypygyka. A'eramũ nipo je manũnamũ 'ga je rerawau je mogou ojepyri nakwaparimũ warãu rui futat. Ojepyri je o re nipo 'ga 'jau jee: "A'jea futat. Jeremifutar imũ etee mama'ea ereapo jee. Aipoa esage jee", 'jau nipo 'ga ojepyri je o re.

¹⁵ Jane 'ã 'ga rerowiaar ymaneramũ janereapyoramũ mama'e are. A'eramũ jane aipo je'eawer imũ jarejemogyau. Sikwaap katu 'ga 'jau, sa'e jarejaupe 'jau. Mama'e amutee 'ga amũ iaporamũ Janeruwarete 'ga 'ga mu'akwaapa. ¹⁶ A'eramũ jane jarejemikwaawer imũ jarejemogyau 'jau.

Sietyg eme jarejemikwaawera 'jau. ¹⁷ Ymā ako ore pē mu'ei pēneko esage are ai'i. Jereko esagea nanē ako pēē esaka ai'i nū. A'eramū ki pēē je 'jawe pejejemogyau esage. Ore'eawer imū ako ma'e 'gā nanē pēē esaka nū. Pēneapyo ki ako esage ma'e 'gā nee. A'eramū pēē 'gā 'jawe etee pejejemogyau mama'e apou. ¹⁸ Ymā ako je mama'e mome'ui pē nupe ai'i. 'Awamū je imome'wau'japa nū. Tejaa'wau je imome'wau pē nupe nū. 'Gā amū wemifutara etee wapo akou. Jejui Kristu 'ga 'ā amanūmū 'ypeywar are agawewi jane katu'okawamū. A'etea 'ā 'gā amū nuapoi futari 'ga remifutara. Wemifutara etee 'gā wapo. A'eramū 'ā 'gā Jejui 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'jawawara futat ajemogyau, 'jau je pē nupe. Ma'eramū 'ā je joo'oi te'ŷina 'gā nee. ¹⁹ Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā monou muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe nipo 'ga 'gā monou. Wemifutar imū etee 'gā mama'e apou ojemaku'iu. Nojenosī 'gā wemiapofera tywer are. "Oresesage ore", 'jau futatee 'gā. Naea'ari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. Wemifutar are etee 'gā nea'aramū, omama'e are etee, okaraemā are 'jau. ²⁰ A'ere jane nanarūi. Ywag ipe oo ma'era futat jane. A'eramū jane Jarejararete 'ga rura rapesaka jarejemogyau. Anurenure'i nipo Jejui Kristu 'ga ruri ywag awi. A'eramū jane jarekatu'okara 'ga rura rapesaka jarejemogyau. ²¹ 'Ua nipo 'ga jane mu'jagi oje'jawewaramū futat. Janeretea miamū nipo 'ga imu'jaga oma'e 'jawe. A'eramū nipo jane 'ga 'jawe futat jaremanū'jape'ema. Opājē mū 'ga mama'e apou wemifutar imū. Opājē mū nanē nipo 'ga jane mu'jagi oje'jawe nū.

4

'Gā neko are 'gā mu'akwaapawet

¹ Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ojepyri. A'eramū ki jane jarejemogyau esage 'ga upe.

Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē 'ā jerenyra 'jawe 'jau. Pēē 'ā jejekoty'aawa. A'eramū je teku'iramū pē nee. Tejerowiaa pē nee te'ŷina. Jeparuesagiweramū te'ŷina pē nee numiamū. A'ere je nooarūi we pē nesaka. A'eramū je 'jau pē nupe: Jejui 'ga ree ki pejemogyau pejejemogyau, 'jau je pē nupe. Pejejemujaa Jarejararete 'ga ree.

² 'Awamū je pē mosī mama'e awi. Ewotia ēē upe, Sītiki ēē upe nanē je 'jau: Au'je ki pejejamue re. Pēta'wa ki pejejaupe. Pēē 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara. A'eramū ki pēē majepej tee tup ma'e 'jawe pejejemogyau 'ga upe. ³ A'eramū je 'jau enee, tejepyri oporowyky ma'eramū enee: Epoat 'gā 'gā mopota'wau ajuee, 'jau je enee. Aipoa kūjā, Kremēti 'ga, ajepeja 'gā. Mīmera 'gā juejue oporowyky Jejui 'ga upe, 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. 'Gā nera Janeruwarete 'ga okwasiat oka'aran are ywag ipe rakue, Jarejuwarete 'ga pyri ajemogy ma'e 'gā 'jawa ka'aran are rakue. A'eramū nipo jane juejue jarewau peu jaremanū re. A'eramū ki ene aipoa kūjā 'gā mota'waukaa ajaupe.

⁴ Pēē 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara. 'Ga ree 'ā pejejemujaa pejejemogyau. A'eramū ki pejeku'iramū 'ga ree, pejeojere'emamū. A'eramū je aipo 'jau'japa pē nupe. Pe'je pejeku'iramū 'ga ree.

⁵ Anurenure'i nipo Jarejararete 'ga jewyri nū. A'eramū ki pēē pejepota'waramū tekotte 'gā nee najuejue etee. ⁶ Kasi pēpy'a'wyt mama'e are ne. Jarejuwarete 'ga upe ki pejeje'ega pemono mama'e are pejejemogyau. Pejejemifutara ki peenūi 'ga upe. Pejejeupe 'ga remimurer are ki pēnea'at. "Ene te 'ā eneresage jee. Jeremifutara eremut jee", pe'je ki 'ga upe, 'ga muorypa

pejejeupe imuripyryer are. ⁷ Aipo apo re 'ga pē mopy'a'wyre'ema mama'e are. Mama'e are jarejea'aramū jarepy'a'wyrāmū ee. A'ere ojeupe mama'e are jane je'egamū 'ga jane mopy'ata'wai. Jejui Kristu 'ga ree ako pejemujat ikue. A'eramū 'ga jane mopy'ata'wau mama'e are. 'Ga rowiaare'ema 'gā naeapyoi aipo are. "Maran tete 'gā nipy'a'wryi mama'e are?" 'jau nipo 'gā ojeupe jane resag ire.

⁸ A'eramū je 'awamū pē mu'akwaapa. Mama'e tywer are kasi pēnea'ar ine. Mama'e esage are etee ki pēnea'at pejejemogyau. Mama'e a'je are te ki pēnea'at pejejemogyau. 'Gā amū nee pēnea'aramū kasi 'gā nemiapo tywer are etee pēnea'ar ine. 'Gā nemiapo esage are nanē pejejea'aramū nū. 'Gā 'eawer imū 'gā nemiapo esage are ki pēnea'at. 'Gā 'me'em are etee ki pēnea'at. Ajaupe 'gā nemiapofer esage are te ki pēnea'at. Jarejuwarete 'ga remifutar imū 'gā nemiapofer are pēnea'at. Ajuee 'gā pota'wa are ki pēnea'at. Mīmer are etee ki pēnea'at pejejemogyau, pejejee pejejea'aramū. Pejemu'e pejejuemiapofer esage are pejejemogyau. ⁹ Pejejeupe je'eawer imū etee mama'ea peapo. Pejejeupe jeremiesaukar imū nanē pēē iapou nū. Jereko esagea ako peesag ai'i. A'eramū ki je 'jawe pejejemogyau. Aipo apo re nipo Janeruwarete 'ga rekoī pē pype, pē mopy'a'wyre'ema oje'jawe.

Paulo 'ga aku'iramū 'gā nee

¹⁰ Jarejararete 'ga ree je jemujari. A'eramū je teku'iramū tekou 'ga ree. 'Awamū 'ā pejejea'aramū je ree rai'i nū, mama'e mua jee rai'i nū. Ymā ako mama'ea nepemuri jee ikue. A'ete ako pēē pejeporomutaramū pejejemogyau je ree ai'i. Aipoa je akwaap. ¹¹⁻¹² "Ma'eramū sipo 'gā mama'e mure'ema jee", 'jawe'em je pē nupe. Mama'e tywamū miamū jerekōēājamū te'ŷina. Mama'e tywe'emamū miamū tejekōēājamū te'ŷina. Tejekōēāi are tejemu'jau ikue. Tejemi'uram kwajamū jerekōēājamū. Tejemi'urame'emamū miamū je tejekōēājamū te'ŷina jepi. ¹³ Jejui Kristu 'ga je mopājēu mama'e are. A'eramū je tejemouaga mama'e upe.

¹⁴ A'ere pēporoywera resageramū jee. Mama'eay upe jeruaga pype pēē mama'e mua jee. Epafrotitu 'ga nanē pēē imua jee. Aipoa esage jee. ¹⁵ Firiiposi pewaramū pēē mama'e mua jee Jejui 'ga je imome'u ypyrauwe ako ikue, Masetoni ywy pe je tekou Jejui 'ga mome'wau ikue. Pe awi je oramū ako pēē ka'aranūū mua jee ikue. Pēē etee ako mama'e mua je poaawamū ikue. ¹⁶ Anure ako pēē Tesarūn ipe je rekoramū mama'e mua jee ikue nū. A'ere ako pēē imuru'japa jee ikue nū, je ifutaramū ikue. ¹⁷ Napesagi je pēē tejeupe mama'e mura te'ŷina. A'ere je "mama'ea je upe 'gā imuramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e monoi 'gā nupe" 'e kwaawi. A'eramū je tejekōēājamū pēporoywer are. ¹⁸ Pēporoywera reruara 'ga, Epafrotitu 'ga, ka'aranūū muapap jee. Tekotee 'gā nanē mama'e mua jee nū. Kwaiwete 'gā jeremifutara apyraapa imua jee. A'eramū wemyreramū jee. Ojeupe mama'ea pēē imuramū Janeruwarete 'ga worrywamū pē nee. Nan tee futat 'ga worrywamū je upe pēē mama'e muramū. Sā'ā 'ga rorywa jany kasiga rapy are rakue. Nan tee futat 'ga rorywamū ee. ¹⁹ Mama'ea ako pemut jee ai'i. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e mua pē nupe mama'e pyu pētywe'emamū. Jejui Kristu 'ga mama'e jararetea. 'Ga futat pēē erowiaa pejejemogyau. A'eramū 'ga Ruwarete 'ga pē nupe mama'e monoa atepawe'emamū futat.

²⁰ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. A'eramū ki jane 'ga muorypa. "Ene te 'ā eneresage ekou", 'jau ki jane 'ga upe. "Ene te 'ā Orewaretea, ki Ku'jyp. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawewara", 'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe.

²¹ Teje'ega je omono Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã nupe juejue 'gã futaa. Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gã. Janerewirera 'jawewara 'gã je pyriwara 'gã nanē oje'ega monou pē nupe pē futaa nū. ²² Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gã oje'ega monou pē nupe pē futaa. Roma pewara 'gã 'wyrararete 'ga roga pype oporowyky ma'e 'gã, Jejui 'ga rerowiaara 'gã oje'ega monou pē nupe akou pē futaa.

²³ Jarejararete 'ga Jejui Kristu 'ga resage pē nerekoa je afutat. Kweramū etee futat jeje'ega pē nupe.

Korosi

'Ga amū awau Jejuī 'ga mome'wau Korosi pewara 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete. A'ere tekotee 'ga oi 'gā mu'jau tywet. A'eramū Korosi pewara 'gā amū opoia Jejuī 'ga rerowiar awi. 'Gā nera renuwamū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gā nupe. "Pejowyt Jejuī 'ga rerowiaara upe. Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne. 'Ga etee jane katu'ok, jane mogyau Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. A'eramū pēē pejepoire'ema 'ga rerowiar awi" 'jau 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa Paulo 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe 'gā mu'akwaapawamū rakue.

¹ Je Pauloramū Jejuī Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā te 'ga je monoi omome'wawamū kwe pewaramū pē nupe ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū 'ga je mogoi ikue. Timoteo 'ga, janerewirera 'jawewara 'ga ako 'au je pyri. ² Ka'arana je akwasiat imonou Korosi pewaramū pē nupe, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pē nupe. Jejuī Kristu 'ga rerowiaara 'ā pejemogy. 'Ga ree pejemukar ire 'ā pēē pejemukogyau orerewirera 'jawewaramū. Kūjāmeramū pēē pejemukogyau orerenyra 'jawewaramū.

Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. 'Ga resagea pē nerekoa je afutat. 'Ga pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

³ 'Ga upe oroje'ega monou pē nee jepi. "Ene te 'ā eneresage, ki Ku'jyp", 'jau ore 'ga upe jepi. "Enera'yrarete 'ga, Jejuī Kristu 'ga Orejararetea futat. Ene futat 'ā 'ga rerowiarukaa Korosi pewara 'gā amū nupe rai'i. A'eramū ore ene muorypa 'gā nee", 'jau ore 'ga upe jepi. "Au'jete erejerowiarukat Korosi pewara 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe jepi.

⁴ 'Gā amū 'ua pē mome'wau ore. "Korosi pewara 'gā Jejuī Kristu 'ga werowiat ajemogyau a'jea futat", 'jau pē nesakarera 'gā pē mome'wau ore. "Ojejuka esage pāwē etee futat 'gā Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ajuee", 'jau 'gā pē mome'wau ore ai'i. ⁵ 'Ga amū 'ā awau Jejuī 'ga mome'wau pē nupe rakue. "Jejuī 'ga amanū janetywera moiawamū rakue, jane katu'okawamū rakue. Werowiaaramū 'ga anure jane rerooi jane mogyau ojepyri", 'jau 'ga pē nupe rakue. Jejuī 'ga rera renupa ypy we pēē 'ā 'ga rerowiaa rakue. Aipoa morogyta esagea a'jea futat. A'eramū pēē ojepyri 'ga pejejeroo rapesaka pejemukogyau. Ojepyri jane oramū 'ga mama'e esage mua jane. Aipo rapesaga pē mojemogyppygukaa etee te Jejuī 'ga ree. 'Ga pyri pēo rapesaga 'ga rerowiaara 'gā nerekoukaa esage pē nupe. ⁶ Jejuī 'ga rera 'ā okwasi'wau kwe pewara 'gā nupe. A'eramū 'ā Jejuī 'ga rerowiaaramū jane jarejemomytuna jarejemogyau. 'Ga rerowiarāmū jane 'ā 'ga je'ega renupa, mama'e esage apou 'ga remifutar imū. Pēē nanē 'ā Jejuī 'ga rera renupawe 'ga rerowiaa rakue nū. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea Janeruwarete 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramū 'ga wa'ra 'ga mua 'ga jukaukaa jane katu'okawamū rakue. Aipo are pejejeapyrouawe 'ā pēē 'ga rerowiaa rakue. ⁷ Epafrasi 'ga futat awau pē mu'jau ee rakue. Epafrasi 'ga Jejuī 'ga upe oreporowyky irūa futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat jepi. Jejuī 'ga upe oporowyky ma'e 'ga futat. Ore 'jawe futat 'ga Kristu 'ga mome'wau pē nupe rakue. A'jea futat 'ga 'ea. ⁸ 'Ga futat 'ut 'au ore pyri pē mome'wau ore ai'i. "Korosi pewara 'gā amū Jejuī 'ga werowiat ajemogyau", 'jau 'ga ore ai'i. "Janeruwarete 'ga 'Agesagea ajafutarukaa 'gā nupe 'gā jemogyramū", 'jau 'ga pē mome'wau 'ua ore ai'i.

⁹ A'eramũ ore 'ga orojeupe pẽ mome'uramũ taetu oroje'ega monou arakou Jarejuwarete 'ga upe pẽ nee. "Emueapyo 'gã ejemifutar are, ki Ku'jyp", 'jau ore 'ga upe pẽ nee. "Mama'e are ene 'gã mu'akwaawukaa E'agesage pyu", 'jau ore 'ga upe pẽ nee. ¹⁰ Aipoa 'ga iaporamũ nipo pẽẽ mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat, pejemogyau esage nipo 'ga remifutar imũ futat. A'eramũ nipo 'ga aku'iramũ 'ũina pẽ nee. Pejejenosũe'em nanẽ nũ. "Epoar iki 'gã mama'e esage apou", 'jau ore arakou 'ga upe pẽ nee. "Ejekwaawukat 'gã nupe", 'jau ore 'ga upe pẽ nee. ¹¹ Janeruwarete 'ga pãjẽrete. A'eramũ ore 'jau 'ga upe: "Epãjẽa emut 'gã nupe. A'eramũ 'gã wuagamũ mama'eay upe", 'jau ore 'ga upe. "A'eramũ 'gã opoire'ema ene rerowiar awi", 'jau ore 'ga upe oroje'ega monou pẽ nee. A'eramũ pẽẽ pejekdõãjamũ etee futat pejemogyau, pejejeupe mama'eay jesaukaramũ miamũ. ¹² Pẽku'i te ki pejemogyau pejejeupe 'ga remimurama rapesaka. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga pẽ mũ'jãu pẽ mogyau wemiayuwamũ rakue. A'eramũ 'ga mama'e esage mĩina gatu peu ojeypiri pẽ nupe. A'eramũ ki pẽẽ 'ga muorypa pejejeupe 'ga remiapofera futari ire. Anure nipo jane oi 'ga pyri. Peu nitywi futari ppytuna. Nitywi futari mama'e tywera. Peu futat 'ga mama'e esage mĩina gatu janee. ¹³ Jane katu'ogamũ 'ga jane mũ'jãu mama'e tywera apoara 'gã nui rakue, jane mueateeu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gã nui rakue. 'Ga futat jane mogyau wa'ya 'ga remiayuwamũ, wemifutararete 'ga remiayuwamũ. ¹⁴ 'Ga remifutararete 'ga futat ako 'ga ra'ya 'ga amanũmũ janetywera mepyawamũ 'Uwarete 'ga upe janee rakue. A'eramũ 'agamũ Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, jane ifutaramũ. A'eramũ 'ga wa'ya 'ga remiayuwamũ jane mogyau.

Jeju Kristu 'ga

¹⁵⁻¹⁷ Niesagi we jane Jarejuwarete 'ga. A'ere 'ga ra'yrarete 'ga, Kristu 'ga ruri 'Uwarete 'ga kwaawukaa janee rakue. 'Uwarete 'jawe futat Jeju Kristu 'ga. A'eramũ jane Jeju Kristu 'ga resag ire 'ga Ruwarete 'ga ree jarejeapyoramũ. Jeju Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. Eteete 'ga wemiapofera apyraap. Mama'e apo enunewe Jeju 'ga akou 'Uwarete 'ga pyri futat rakue. A'eramũ 'ga Ruwarete 'ga mama'e apoukaa 'ga upe rakue. Ywaga pypiat, ywy pypiat, ae upe esaukaripyit, ae upe esaukaripyre'em, ywagipewara 'gã, ywagipewara 'gã 'wyriara 'gã. Mĩmera 'gã Janeruwarete 'ga iapoukaa Jeju 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga 'ga futat imogou 'ga remiapofera mama'e jarareteramũ. 'Ga mama'e apoe'em ire amunipo 'ã nitywi futari mama'ea. Nojeur ekoetei mama'ea rakue. 'Ga futat mama'e apou rakue. A'eramũ mama'ea ajemogyau 'ga remiapofer imũ etee futat. Ojee 'ga jejukae'ema 'jawe mama'e jemogyi. A'ere 'ga jejukai futari ee ijemogyramũ. Opãjẽ mũ 'ga mama'e mogyau. ¹⁸ Kristu 'ga akou 'wyriaramũ janee ojee janejemogyppygamũ. 'Ga futat jane mogyau rakue. Amanũ re 'ga oferapa ete rakue nũ. 'Ga futat 'ã oferaw ypy ypy ma'efera. Namanũ'u'jawi futari 'ga. A'eramũ 'ga eteete ma'eramũ akou.

¹⁹ Ymã ymã we te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: "Teja'ya 'ga tomogo teje'jawe etee futat 'jau", 'jau 'ga rakue. A'eramũ 'agamũ Kristu 'ga 'Uwarete 'ga 'jawe etee futat akou. ²⁰ Wapo ppyramũ 'ã mama'ea wesageramũ futat rakue. A'ere aepy 'gã nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ 'gã mama'e motywerukaa 'agamũ rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau rakue: "Teja'ya 'ga je omonu ywy pe, 'yepywar are amanũ ma'eramũ", 'jau 'ga ojeupe rakue. "A'eramũ 'ga owy reko 'wogukaa 'gã nupe mama'e tywera mepyawamũ jee", 'jau 'ga ojeupe rakue. "Tamojenošimap 'gã tejee 'jau nũ kwy", 'jau 'ga ojeupe.

A'eramū 'agamū Kristu 'ga 'ua ywy pe amanūmū jane katu'okawamū rakue. Amanūmū 'ga mama'e mojewyapap 'Uwarete 'ga upe nū. Ywag ipe ajemogy ma'e, ywy pe ajemogy ma'e. Mīmēra 'ga imojewyapap 'Uwarete 'ga upe rakue. Anure nipo 'ga akou 'wyriarēteramū 'ga wemimurera mama'e upe nū.

²¹ Ymā 'ā pēē nanē nepēa'wyri Jarejuwarete 'ga upe rakue. Mama'e tywera etee futat 'ā pēē iapou pejemogyau ra'e jepi. Mama'e tywera etee futat pēnea'awa pejemogyramū ra'e jepi. A'eramū pēē 'ga ree iporomutare'emamū te futat pejemogyau rakue. ²² A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga pē mota'waukari ojeupe wa'yra 'ga manū are. Jejui 'ga ry pyu futat 'ga pē pireita pētywer awi. A'eramū 'ga 'awamū werowiaaramū pē mujarukaa ojee. Anure nipo 'ga pē nerawau ojepyri. Kristu 'ga pētywera omoit pē nui. A'eramū nipo pēē Jarejuwarete 'ga rowase pejeo renosōue'em futat. Nitywi futari nipo "ga nia'wyri" 'jara 'ga amū. A'eramū pēē pejesageramū pejemogyau 'ga upe. ²³ Kristu 'ga rerowiar awi pejeoire'em ire pēē pejeenosōue'em 'ga rowase pejeo awi. A'eramū pēē 'ga rerowiaa tāmējē pejemogyau. 'Ga ree pejemogypygy ire pejeateemamū futat 'ga rerowiar awi. Sā'ā 'oga rupaa'mywa opytyim ire, i'are'ema futat. Nan tee futat pēē. Kristu 'ga ree pejemogypygy ire pejeoire'ema futat 'ga rerowiar awi. Jejui Kristu 'ga mome'u renupa ypy wē pēē 'ga rerowiaa. "Janeruwarete 'ga werowiaara 'gā omogy anure ojepyri oo ma'eramū futat" 'ea pēē erowiaa. 'Ga rerowiar pyyrauwe Janeruwarete 'ga pē mogyau ojepyri oo ma'eramū futat. A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiarāmū pejeoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ('Ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā nooi futari 'ga pyri anure.) 'Ga ree morogyta esage mome'u mokwasi'wau kwe pewara 'gā nupe. Je nanē Kristu 'ga ree morogyta esage mokwasi'wara futat kwe pewara 'gā nupe nū.

Paulo 'ga porowyky

²⁴ A'ere judeue'emamū pē nupe Kristu 'ga mome'u rayramū jee. Pejejeupe je Jejui 'ga mome'uramū ako pēē judeue'emamū je nupānupāu, je jukawaipa ako ikue. A'etea 'ā je teku'iramū etee futat tekou tejereko tywer are ikue. Wayrūnamū agawewi te 'ā Kristu 'ga jane katu'okawamū rakue. A'etea jane 'ga rerowiaaramū jarejayrūnamū wējēmī futat nū, 'ga rerowiarukaawamū 'gā nupe nū. Najanerayrūmawi we jane 'ga rerowiaarama 'gā nūi. ²⁵ Ymā te Janeruwarete 'ga je mogoi judeue'emamū pē nupe oje'ega mome'wawamū ikue. "Ere ewau je mome'wau judeue'ema 'gā nupe ekou, 'gā mu'jau jeporogytafer are. Emu'epap 'gā ewau je'eawer are", 'jau 'ga jee ikue. A'eramū je teporopoariweramū pē nee. Aporowyky je tekou pē nupe. ²⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga namueapyoi aepy 'gā wemiaporam are rakue. A'eramū aepy 'gā weapyoe'emamū ee. "Anure je judeue'ema 'gā nanē ikatu'oka nū" 'e are 'gā weapyoe'emamū rakue. A'ere 'ga 'awamū wemiayuwamū jane mueapyoi ee. ²⁷ Wemiayuwamū 'ga jane mueapyou wemiapo are. Judeue'emamū pē nupe nanē Janeruwarete 'ga mama'e esage apoukaa wa'yra 'ga upe nū. Werowiarāmū Jejui Kristu 'ga jane mujaa ojee. Judeue'emamū nanē 'ga pē mujaa ojee werowiarāmū. A'eramū nipo 'ga "anure ojee ojemujat ma'efera 'gā nerawau ywag ipe ojepyri" 'e are jane mueapyou.

²⁸ A'eramū ore arawau kwe pe Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ai'i. 'Ga rerowiaara 'gā ore imu'jau, imu'akwaapa 'ga remifutar are ai'i. Mama'e tywera apo awi nanē ore 'gā mu'akwaapa nū. Janeruwarete 'ga ore mu'akwaapa 'gā mu'jawamū. A'eramū ore 'gā mu'jau ee ai'i. Anure nipo ore Jarejuwarete 'ga rowase 'gā nesaukari 'ga upe: "Koromū ore Jejui Kristu 'ga rerowiaara

'gā mu'ei ikue. Werowiat 'gā 'ga a'jea futat ajemogyau", 'jau nipo ore 'ga upe, 'gā nesaukaa. A'eramū ore 'awamū 'gā mu'jau 'ga ree ai'i. ²⁹Ma'eramū 'ā je najeojeri futari tekou, Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. Kristu 'ga opājē mua jee, ojeupe je moporowykyaukaa. A'eramū je 'ga pājē mū teporowykyau tekou 'ga upe.

2

¹ Afutat je pēneapyoa teporowyky are. Tejesakare'emamū pē nee miamū teporowykyau tekou. Korosi pewaramū pē nee, Laodiceja pewaramū pē nee, ajepeja tejesakare'ema 'gā nee. Mīmeramū pē nee je porowykyi tekou kwaiwete. ² Nanuara jeporowykyia je rekoa pē nupe: Jejui 'ga ree pē mojemogyypygukaawamū, pejejee pēporomutat pejemogyawamū, majepei 'yweteewara 'jawe pē mogyawamū. Majepei 'yweteewara 'jawe pejemogyaramū pēē pejomojemogyypygukaa Jejui 'ga ree. Mīnamū jeporowykyia je rekoramū pē nupe. Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'jau. A'eramū nipo pēē 'ga 'eawer are pejejeapyo re 'jau: "A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega", 'jau nipo pēē, pejejeapyoramū a'jea futat 'ga je'eg are. Ymā te 'gā naeapyoi Jarejuwarete 'ga 'eawer are rakue. A'ere 'awamū janereapyoramū 'ga 'eawer are. Kristu 'ga ree 'ga 'i rakue. ³ Kristu 'ga te aje 'ā jane mueapyou 'Uwarete 'ga 'eawer are, 'ga remikwaaw are. Nitywi futari 'ga remikwaawe'emamū. Janereapyoi futari jane 'ga remikwaawa mama'e are. A'ere Kristu 'ga ikwaawi. A'eramū 'ga jane mueapyou ee. Ojee ymāwarera 'gā neapyoe'emawer are 'ga jane mu'akwaapa. A'eramū 'ga 'agamū jane mueapyoukaa ee.

⁴ Aipoa je amome'u pē nupe, 'gā amū 'me rerowiarukare'emawamū pē nupe. Perowiat kasi 'gā amū 'mea ne. Peenup katu ra'ne ki 'gā je'ega. Kasi a'e pe pejemoryteeukat 'gā nupe ne. Esage ma'e 'jawe futat nipo 'gā je'ega numiamū. A'ere o'meramū te 'gā 'i. A'eramū pēē 'gā nerowiare'ema pejejemogyau. ⁵ Muku agawewi je rekoī pē nui. A'etea je tejea'aramū tekou pē nee. A'eramū je pēē 'gā 'me rerowiara futare'ema. Jejui 'ga ree pejemogyypyga te je muoryp. Majepei 'yweteewara 'jawe nanē pejemogya nū, Kristu 'ga pēē erowiara. Mīmera je muoryp je mogou.

Kristu 'ga ree jane jemujari

⁶ 'Awamū 'ā pēē Jejui Kristu 'ga rerowiaa rakue. "Ene 'ā orejararetea", 'jau pēē 'ā 'ga upe rakue. 'Ga ree ojemujat ma'eramū pejemogy 'awamū. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga je'eg imū etee futat. ⁷ Ymā te 'ā Epafrasi 'ga pē mu'ei Jejui 'ga ree rai'i. A'eramū pēē Jejui 'ga rerowiaa pejejemogyau rai'i. Pejemu'eawer imū etee futat ki mama'ea peapo pejejemogyau. Ojee pejemujar ire Kristu 'ga pē mojemogyypygukari a'jea futat ojee. A'eramū pēē 'ga rerowiaa futat. Jarejuwarete 'ga muorypa au'jeteramū pejejeupe 'ga remiapofera mama'e are.

⁸ Pejejea'gawau Jarejuwarete 'ga ree morogyta 'me mome'wara 'gā nui. Pejememu'jawe'em 'gā nee. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. NaKristu 'ga je'ega rūi 'gā omome'u. Wea'aw are etee 'gā pē mu'ei. Morogyta ymanera etee futat 'gā omome'u akou. Mama'eukwaaw are etee 'gā pē mu'ei. NaKristu 'ga 'eawera rūi 'gā omome'u pē nupe. ⁹ A'eramū ki pēē 'gā porogyta rerowiare'ema pejejemogyau.

'Uwarete 'ga 'jawe katu katu futat Kristu 'ga. Jejui Kristu 'ga te 'ā 'ut 'au ywy pe 'Uwarete 'ga ree jane mu'jawamū rakue. Kūima'eramū jane 'jawe agawewi futat 'ga. A'ere 'ga 'Uwarete 'ga 'jawe futat. ¹⁰ Jejui Kristu 'ga ree futat 'ā pejejemujaa rakue, ipājērete ma'e 'ga ree futat 'ā pejejemujaa

rakue. Ywagipewara pājēa apyraapara 'ga. Ywy pewara pājē, 'y pewara pājē. Najuejue etee ipājē ma'ea. Mīmera pājē apyraapararete 'ga futat. Nitywi futari pājē mū 'ga apyraaparamū. 'Ga futat 'ūina 'wyrarareteramū mama'e upe. 'Ga ree pejemujar ire Janeruwarete 'ga opājē muri pē nupe nanē nū. Ojee pejemujar ire Kristu 'ga rekoī pē pyri. Janeruwarete 'ga nanē akou pē pyri nū. A'eramū pēnemifutara atee pawe'emamū futat pē nui.

¹¹ Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayua nanē 'awamū nū. Ymā te oreyppy 'gā judeu 'gā etee Janeruwarete 'ga remiayua rakue. "Pejemojewag iki jee", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. "Ijewak ma'e 'gā etee jeremiayuwamū", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'ere 'awamū nanarūi. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā juejue te 'ga omogy 'awamū wemiayuwamū. Ijewak ma'e 'gā, ijewage'ema 'gā 'jau 'ga imogyau wemiayuwamū Jejuī 'ga jane erowiaramū. Werowiaramū Kristu 'ga janetywera moiri jane wi. A'eramū 'ga mama'e tywera apo awi jane mueateekaa. Jarejemifutar imū mama'e apo awi nanē jane mueateekaa nū. ¹² Pēnea'at Kristu 'ga manūawer are. 'Ga manū re 'ā 'gā 'ga monou inuga ita kwara pype rakue. Itā kwara pype 'ga mono 'ga nug ire 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa etee opājē mū rakue nū. Nan tee futat nipo pēē. 'Ga rerowiaramū pēē 'ga rerowiar ymanera 'ga amū upe pejepymīāukaa pejetywer awi pejepoira resaukaawamū. 'Y pē pē pymā: "Kristu 'ga amanū jetywera moiawamū rakue" e rerowiara resaukaawamū pejejaupe. A'eramū je 'ga rerowiaramū tekou 'awamū. "'Ga manū re 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa opājē mū nū. Aipoa je erowiaramū Janeruwarete 'ga opājē mua jee, mama'e esage apoukaawamū jee" e rerowiaara resaukaawamū pejejaupe. Oferaw ire Kristu 'ga uēma ita kwar awi, akou nū. Nan tee futat pe'ē 'y awi pejepymī re. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga upe. ¹³ Ymā te 'ā pēē pejejemifutar imū etee mama'ea peapo rakue. NaJarejuwarete 'ga remiayua rūi 'ā pēē nakue. Nepeenuwi futari 'ga je'ega rakue. Amanū ma'e 'jawe pejejemogyau 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'awamū pē mogyi wemiayuwamū. Pētywera 'ga omoit pē nui. A'eramū 'ga pē mogyau oferap ma'e 'jawe ojeupe. ¹⁴ Ymā te Janeruwarete 'ga janetywera kwasiari inuga oka'aran are rakue. A'ere jane nienupawi Moisesi 'ga upe 'ga remikwasiarukarera rakue. A'eramū 'ga a'e renuwe'em are janetywera kwasiaa inuga oka'aran are rakue. "Nuenupawi futari 'gā jeje'ega. A'eramū 'gā otywetyweramū jee. A'eramū je 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are" 'ea 'ga inuga ikwasiaa oka'aran are. Sā'ā ae mama'e mura epye'eme. Epye'eme imuripyra 'jawe futat tuwi wepye'emamū 'ga upe rakue. A'ere Kristu 'ga, 'ypeywar are 'ga manūi, janetywera mepyawamū. A'eramū Janeruwarete 'ga 'awamū Kristu 'ga remiayuwamū jane rerekou tywere'em janetywer are. ¹⁵ 'Ypeywar are amanūmū Kristu 'ga mama'eukwaawa 'wyrara pājē'oka. Emiayua reewe futat ako 'ga ipājē'okapap ai'i. Jane rowase futat ako 'ga mama'eukwaawa pājē'oka ai'i. Imojenosōu ako 'ga jane reape ai'i.

¹⁶ A'eramū ki pēē pejeapyakawe'em 'gā amū porogyta 'me are pejejemogyau ne. Iporogyta 'me ma'e 'gā nipo 'jau: "Peko kasi tesirūgatu ne. Pe'u tesirūmet kasi mama'ea ne. Pejeporowykyawe'em 'araiwa rupi. Jayru'wi are, morowykye'em are. Mīmer are nanē nū pejekowe'em tesirūgatu nū", 'jau futatee 'gā pē nupe. A'ere kasi peapyaka 'gā je'eg are ne. ¹⁷ Ymā janepyppy 'gā nemiapofera te pomomū mama'ea rakue. A'eramū pēē pejeapyakawe'em aipoa morogyta ymaner are. Morogyta ymanera Jejuī 'ga remiaporama resaukaawa te rakue. A'ere ako 'awamū Jejuī Kristu 'ga ruri jane ikue. A'eramū jane 'awamū 'ga kwaapa. A'eramū jane mama'e apowe'em morogyta ymaner imū. Jejuī Kristu 'ga te jane mu'e mama'e a'je are. 'Awamū jane

mama'e apoi 'ga je'eg imū etee futat. ¹⁸ A'eramū ki pēē pejeapyakawe'em 'gā 'me are pejejemogyau. "Nepēa'wyri Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē pejeje'ega monowe'em 'ga upe tāmējē. 'Ga pyriwara 'gā nupe etee ra'ne pejeje'ega monou. A'eramū 'ga pyriwara 'gā etee oporogytau Jarejuwarete 'ga upe pē nee. Afayup futat je ee ko", 'jau futatee nipo 'gā pē mu'jau ywagipewara 'gā muoryw are, ofayup 'me are. A'ere kasi peapyaka aipo 'gā je'eg are ne. O'meramū 'gā 'i. Wemikwaawe'em are aipo 'gā jamu'ei ekoetei. Ojerowiaraip ekoete 'gā ojee. Wemifutar imū etee 'gā mama'ea apoi. ¹⁹ Aipo 'gā Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā futat. Najamu'ei futari 'gā mama'e a'je are. NaKristu 'ga ree rūi 'gā jamu'ei. Morogyta tywer are tee 'gā jamu'ei. A'ere Kristu 'ga werowiaaramū Janejararetea futat. A'eramū 'ga ojejukau jane ree, jane mu'akwaapa janeremiapo are. 'Ga 'ā aeakaga 'jawe. Aeakaga aeretea muaranuwukaa. Aero'oa ojememōu aepēpenaw are. Aerajyga ae mokurējūka pāwē gatu etee te futat. A'ere aeakaga etee imuaranuwukari imujaa. Nan tee futat Kristu 'ga jerowiarukari tāmējē werowiaaramū janee. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat 'ga iapou.

²⁰ Ymā te 'ā Kristu 'ga manū 'ypeywar are janetywera moiawamū rakue. 'Ga 'ā pē mū'jāu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuw awi. Kristu 'ga ree pejejemujaa 'awamū pejejemogyau. A'eramū pēē pejepoia pejetywer awi. A'eramū pēē 'awamū mama'e apowe'em tekotee 'gā je'eg imū. Sā'ā ae amanū re mama'e apou'jawe'ema. Nuenuwu'jawi ojeje'ega. Nan tee futat ki pēē 'awamū mama'e apou'jape'ema 'gā je'eg imū, pejeapyakau'jape'ema 'gā 'me are pejejemogyau. ²¹ Aipo 'jau nanē nipo 'gā 'mea pē nupe nū. Mama'e mū ree nanē nipo 'gā 'jau nū. "Peawyky kasi 'aga ne. I'wawe'em nanē esaka nū. Pejewyke'ema nanē ee nū", 'jau futatee nipo 'gā pē nupe, wemikwakup 'me are. A'e are sipo peapyaka pejejemogyau? Naani. ²² Peapyaka kasi ee ne. Teepaw etee 'gā nemimome'ua. Najaneruwarete 'ga je'ega rūi aipo e'i. Wea'aw are etee aipo 'gā jamu'ei ekoetei. ²³ Aipo are ajamu'jara 'gā i'akwaap ma'e 'jawe futat numiamū. A'ere i'me ma'e 'gā futat. Ymā te Janeruwarete 'ga janepy 'gā mu'ei omuoryw are rakue numiamū. A'ere aipo 'gā niporomuorywiweri 'ga remifutar imū 'ga ree rakue. A'eramū 'gā 'agamū "Orojemifutar imū sipo ore Jarejuwarete 'ga muorywi pa", 'jau nipo 'gā ajemogyau numiamū. "Ore Jarejuwarete 'ga ore aramuoryp", 'jau futatee nanē nipo 'gā ajemogyau nū. "Pejereko tywet pēē te futat Jarejuwarete 'ga muorypawamū", 'jau futatee nanē nipo 'gā ajemogyau nū. A'ere 'gā nemimu'ea nia'wyri futari. Na'gā nemimu'efera rūi mama'e tywera apoukare'ema janee. Jarejuwarete 'ga pājē mū te jane mama'e tywera niapoi.

3

¹⁻² Jejui Kristu 'ga manū re Janeruwarete 'ga 'ga moferapa 'ga mogou nū. Kristu 'ga ree pejejemujar ire Janeruwarete 'ga pē mogyau oferap ma'e 'ga 'jawe. 'Ga moferaw ire Janeruwarete 'ga Kristu 'ga rerawau im'ina ojeypyri mama'e jarareteramū 'ga mogou 'wyriaramū. A'eramū ki pēē pejejea'aramū pejejemogyau Jejui Kristu 'ga muorypawa mama'e are etee futat. Pejejea m'ynu'jape'ema futat 'ga muorypawe'ema mama'e are. ³ 'Awamū nepeapou'jaw arūi mama'e ymanera, pejejemiapofer ymanera. Sā'ā ae amanū re mama'e tywera apou'jawe'ema. Nan tee futat pēē. Kristu 'ga rerowiar ire ae poiri mama'e tywera apo awi. 'Ga 'jawe etee futat jarejemogyau. Jejui Kristu 'ga jaawamū pejejemogyau. 'Ga 'Uwarete 'ga ree ojemujat ma'ea. A'eramū ki pēē pejejea m'ina 'gā muorypawa mama'e are etee futat. 'Ga

rerowiare'ema 'gã naeapyoï futari Jarejuwarete 'ga ree pejemujara. ⁴ A'ere nipo 'gã anure 'gã neapyoramũ ee. Kristu 'ga ruramũ nipo Janeruwarete 'ga jane mua 'ga rupi. Kristu 'ga jane mogyau nakwaparimũ etee warãu rui. Oje'jawe futat nipo 'ga jane mogyau. A'eramũ jane 'ga ruaw esage renyfuga rupi nipo jarejua 'ga rupi jarejypa.

Pēneatee mama'e tywer awi

⁵ A'eramũ je 'jau pē nupe: Pēneatee mama'e tywera apo awi. Amanũ ma'e 'jawe futat nepeapou'jawi mama'e tywera. Pejekowe'em pejemirekoe'ema kũjã are. Kũjãmeramũ nanē pejemene'em are pejekowe'em nũ. Pemogoukat kasi kũima'e amuteea pejejee kũjãmeramũ ne. Nia'wyrĩ aipoa, 'jau je pē nupe. Pejekaraemã kwai are te nanē pejejea'are'emamũ nũ. Okaraemã kwai are etee ea'at ma'e 'gã okaraemã kwai are etee futat ojemogypyk. Okaraemã are ojemogypyk ma'e 'gã maira'me are ojemogypyk ma'e 'jawe futat. Njemogypygi 'gã Jarejuwarete 'ga ree. A'eramũ okaraemã kwai are etee 'gã jemogypyga nanē wa'wyrē'emamũ nũ. ⁶ A'eramũ nanuara 'gã akou tyweaete Jarejuwarete 'ga upe. Nuenuwi 'gã 'ga je'ega. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete nipo anure.

⁷ Jejui 'ga rerowiare'emawe pēē nanē mama'e apou pejemifutar imũ etee futat rakue nũ. Nepeenuwi futari 'ã 'ga je'ega rakue. ⁸ A'ere 'awamũ peenup 'ga je'ega. A'eramũ pēē 'awamũ mama'e tywera apou'jape'ema futat. Pejejuaykawe'em nanē 'gã amũ pejejeroko tyweramũ. Pejekowe'em pejemara'ne'emamũ pejejee. Pejejoje'ewu'jag ekoete'em nanē nũ. Pejeje'egayawe'em nanē pejejaupe. Pejeje'egaiwe'emamũ nanē pejejaupe. ⁹ Peje'me'emamũ nanē pejejaupe. Mĩmera kasi peapo ne, a'e je pē nupe. Ymã 'ã mama'e tywera ete peapo rakue. A'ere pēē 'awamũ Jejui Kristu 'ga ree pejemogypyk. A'eramũ pēē 'awamũ mama'e tywera apou'jape'ema pejemogyyau. ¹⁰ 'Awamũ pejemujat Kristu 'ga ree. A'eramũ pēē 'awamũ ymãwarera mama'e tywera apoawer awi pejejeateeramũ futat. Pe'je peje-jemu'jau 'awamũ Jejui Kristu 'ga ree. A'eramũ Janeruwarete 'ga mama'e apoukaa pē nupe wemifutar imũ. Oje'jawe 'ga pē mogyau mama'e esagea etee iapoukaa pē nupe. Oje'jawe pēē mama'e aporamũ 'ga ojekwaap katu katuukaa pē nupe. Aipoa 'ga afutat. ¹¹ 'Ga 'jawe ete mama'e apoaramũ jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe futat. Ore judeuramũ, pēē judeue'emamũ, imojewagipyre'ã, imojewagipyre'ema 'gã, tapy'jya 'gã, towajat tesirũmera 'gã, o'wyrĩara upe te oporowyky ma'e 'gã, ojeupe te oporowyky ma'e 'gã. Mĩmeramũ nipo jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe etee futat. A'eramũ jane "najanepytuna rui 'ga", 'jawe'em jarejeamutee 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga remiayuwamũ jane jareju'jaju'jawe etee futat. Kristu 'ga janejat pãwē pãwēa futat. 'Ga etee te jane apyrap.

¹² Ymã we te 'ã Janeruwarete 'ga promutaramũ pē nee rakue. 'Ga 'ã pē mũ'jãu wemiayuwamũ pē mogyau rakue. A'eramũ ki pēē nanē pejepota'wa esageramũ pejejee pejemogyyau 'ga 'jawe etee futat. Pejemuaēma pejejee. Pejejee etee pejejerowiaraipe'ema pejemogyyau. Pejejeaite'ema pejejee. ¹³ Mama'e tywera pejejeupe iaporamũ pejemara'ne'emamũ pejekou pejejee namutamutat. Pejejeateeramũ kamēsĩete jui. Sã'ã Janejararete 'ga, Kristu 'ga, jane raykae'ema janetywer are, imoira etee jane wi. Jane wi janetywera moir ire 'ã 'ga wea'aru'jawe'emamũ futat jane rayka are. A'eramũ ki pēē nan te futat, 'ga amũ mama'e tywera pejejeupe iapo re, pejejea'are'emamũ au'jeteramũ 'gã nayka are. Pejejeateeramũ kamēsĩete futat 'gã nayka awi. Pejejea'aru'jawe'emamũ futat ee nũ. ¹⁴ Nan pejemogya

esage futat. A'eramū je 'awamū 'jau'japa pē nupe nū. Pēpota'wa esage pejejeue. A'eramū pēē nanuara apo re pejejemogyau majepēi 'yweteewara 'jawe futat. ¹⁵ Ymā we te 'ā Janeruwarete 'ga pē pyyrūi rakue. "Tamopota'waukat 'gā ajaupe 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga pē pyyrūmū ojeupe rakue. Werowiarāmū Kristu 'ga pē mopota'waukaa pejejaupe, pē mogyau wemiayuwamū. A'eramū pēē 'awamū pejejemogyau majepēi 'yweteewara 'jawe futat. Pejejeupe Jarejuwarete 'ga remiapofer are 'ga muorypa pejejemogyau. ¹⁶ Kristu 'ga je'eg are pejejea'aramū pejejemogyau 'eramū nipo pēneapoy futat 'ga 'eawer are. A'eramū pēē pejejamu'jau 'ga pejemu'eawer are. Pamaraka'ag ki 'ga 'eawer imū etee futat. Marakau futar iki 'ga remiapofera pemome'u 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga muorypa 'ga marakau futat pejejemogyau. Pejejeupe 'ga remiapofer are 'ga muorypa a'jea futat. ¹⁷ Jejuī 'ga remiayuwamū pēē. 'Ga futat Janejararetea. A'eramū ki mama'ea peapo esage etee pejejemogyau 'ga ree. Peporogyta esage nanē ki pejejaupe 'ga ree nū. 'Ga futat jane mota'waukaa 'Uwarete 'ga upe. A'eramū pēē 'ga ree Jarejuwarete 'ga muorypa pejejemogyau 'agamū.

Pejemogy esage 'ga upe

¹⁸ A'eramū ki pēē kūjāmeramū, imen ma'eramū, pejeapyakau pejemena je'eg are. Kristu 'ga remiayuwamū pēē. 'Ga futat aipoa futaa. ¹⁹ Emireko ma'eramū ki pēē pejeporomutaramū pejejemireko are. Peje'eg wywrafen kasi pejejemireko upe ne.

²⁰ Kunumīnamū nanē pēē pejejara 'gā je'ega renupa etee pejejemogyau. Kristu 'ga remiayuwamū pēē. A'eramū pēē pejejara 'gā je'ega renupa Jarejuwarete 'ga muorypa. ²¹ Pēē nanē ki ta'yriaramū pejeje'eg esage etee pejeja'yra 'gā nupe. Ojeupe peje'eg esage'emamū pēna'yra 'gā nuapoi futari mama'ea pēnemifutar imū ne. 'Gā norywa mateepapa etee ne.

²² Pēē mū nipo pejeporowykyau pejejerekwara upe. A'eramū ki pēē pejejerekwara 'gā je'ega renupa. 'Gā amū nipo oporowykyau esage werekwara 'ga reape etee. Werekwara 'ga remiesaga tywi nipo 'gā oporowykyau esage'em. A'ere kasi nanarūi peapo ne. Pejejepyri pejejerekwara 'ga rekoe'emamū nanē ki pēē mama'e apou esage pejejerekwara 'ga 'eawer imū etee futat. Pekwaap 'ā Jarejararete 'ga Jejuī Kristu 'ga. A'eramū pēē pejeporowykyau esage 'ga muorypawamū. ²³ Pejeporowykyau esage futat pejejemogyau. Napejejerekwara 'ga upe etee rūi peporowyky. Nanuaramū Jarejararete 'ga upe nanē futat peporowyky. Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Peporowyky esage ki, je 'i pē nupe. ²⁴ Pēporowyky esage resag ire Janeruwarete 'ga pē mepyi pēporowyky esageawer are. Aipoa pekwaap. Kristu 'ga 'ā Janejararetea. A'eramū Janeruwarete 'ga u'eawer imū etee futat pē mepyau esage Kristu 'ga upe pēporowyky esageawer are. ²⁵ Mama'e tywera apoara 'gā nanē nipo Janeruwarete 'ga imepyau pāwē pāwē 'gā nemiapoferarūe'emawer imū etee futat, 'gā nerekou tyweaete nipo 'ga 'gā nemiapofera tywer are.

4

¹ Pēē mū pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekwara. Pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nerekou esage. Mama'e monou 'gā nupe, pejejakate'eme'emamū futat. Mama'e pyu 'gā tywe'emamū pēē mama'e monou 'gā nupe. 'Gā jararete 'ga pējara nanē futat 'ga nū. 'Ga 'ā Jejuī Kristu 'ga. Ywag ipe 'ga reni. Ojejukau esage 'ga pē nee nanē nū. A'eramū ki pēē pejejukau esage pejejeupe oporowyky ma'e 'gā nee 'ga 'jawe. Aipoa esage 'ga upe.

'Gā neko are 'gā mu'akwaapawet

² A'ere 'awamū je 'i Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū juejue pē nupe. Jarejuwarete 'ga upe pejeporogytau kasi pēnea'at mama'e mū ree te ne. 'Ga muorypa nanē pejejeupe 'ga remiapofer are nū. ³ Je ree nanē pejeporogytau 'ga upe nū. Moromunepawa pype je reni. Kristu 'ga mome'u jereko are 'gā je munewi je mŷina. Ymā te 'gā naeapyoi Kristu 'ga ree rakue. A'ere 'awamū je 'gā mueapyoi 'ga ree. A'eramū pēē pejeporogytau 'ga upe je ree. "Erooukat 'gā amū Paulo 'ga pyri, ki Ku'jyp. Nokwaawi we 'gā Kristu 'ga porogytafera. A'eramū ene 'gā nerawaukaa 'ga pyri. Ojepyri 'gā oramū Paulo 'ga Kristu 'ga porogytafera tomome'u 'gā nupe 'jau", pe'je ki 'ga upe je ree. ⁴ "Epoat Paulo 'ga Kristu 'ga mome'wau katu katuukaa 'gā nupe", pe'je ki 'ga upe je ree. Teporomome'ukatuweramū Kristu 'ga mome'u are 'gā nupe. A'eramū je a'eramū "Pejeje'ega pemono 'ga upe je ree", 'jau pē nupe.

⁵ Pejejemogyau esage nanē ki Kristu 'ga rerowiare'ema 'gā pype nū. Pejenosi awi Jejui 'ga mome'wau 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. 'Gā pyri pejejemogyau pēē 'ga mome'wau futat 'gā nupe. A'ere ki pēneapyo ra'ne 'gā neko are. 'Gā neko esageramū tāmējē ki Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe. Kasi a'e pe 'gā pēpy'aetūjawi ine, Kristu 'ga mome'wau 'gā nupe ne. ⁶ 'Gā nupe 'ga mome'wau pēē a'jeteetewi futat 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū te nipo 'gā wapyā mŷi pēnemimome'u are. A'eramū nipo 'gā oporonupa pēnemimome'u are pē nupe. A'eramū taetu pēē pejejeupe ee 'gā poronuwamū 'ga mome'wau esage etee futat 'gā nupe. Nan iki Kristu 'ga pemome'u erowiarukaa 'gā nupe.

⁷⁻⁸ Tikiku 'ga nipo je omono pē pyri, pē nupe temome'wawamū. Tikiku 'ga Kristu 'ga rerowiaara 'ga futat. A'eramū 'ga janerewirera 'jawe futat. Orejekoty'aawarete 'ga futat. Jarejararete 'ga upe oreporowyky irū 'ga futat. Pē pyri je 'ga monoi temome'wawamū pē nupe. Kristu 'ga ree etee pē mojemogyppygukaawamū nanē je 'ga monoi pē pyri nū.

⁹ Onesimu 'ga rupi je 'ga monoi pē pyri. Onesimu 'ga nanē janerewirera 'jawe futat nū. Jeporomutat je 'ga ree 'ga rekoramū. Pē'wyr awi futat 'ga ruri je pyri rai'i. A'eramū nipo 'gā 'au ojeapo ma'efera mome'wau pē nupe.

¹⁰ Aristaku 'ga ako 'au moromunepawa pype je pyri. Oje'ega 'ga werooukat pē nupe, pē futaawamū. Maku 'ga nanē oje'ega rerawaukaa pē nupe nū. Maku 'ga Panape 'ga rewirera 'ga. Sooko je ako teje'ega rerooukara pē nupe 'ga ree ikue. "Pejejepyri Maku 'ga oramū ki peroo esage 'ga pejejepyri", 'jau je ako teje'ega rerawaukaa pē nupe 'ga ree ikue. 'Ga futat nanē oje'ega werooukat pē nupe nū, pē futaawamū nū. ¹¹ Josue Justo 'ga nanē oje'ega werooukat pē nupe pē futaawamū. Aristaku 'ga, Maku 'ga, Josue Justo 'ga. Mīmera 'gā judeua futat. Kristu 'ga ree 'gā jemogyppygi ajemogyau. 'Gā futat jejuru irūnamū ajemogyau Kristu 'ga mome'wau je 'jawe pē nupe. "Pe'je pejejemogyau Ku'jywa 'ga remiayuwamū", 'jau 'gā 'gā nupe, jeje'egawa rupi etee futat. "Ku'jywa 'ga jane'wryiararetea futat", 'jau 'gā ajemogyau 'gā nupe je'eawera 'jawe etee futat. A'ea je maku'iu 'gā nee. A'ere 'gā etee'i je poari Kristu 'ga mome'wau je pyri. Amumera 'gā judeue'ema 'gā jejuru irūa.

¹² Epafrasi 'ga nanē oje'ega werooukat pē nupe, pē futaawamū. Pē'wyr awi 'ut ma'efera 'ga futat. Kristu 'ga upe 'ga porowykyi ore pyri. Jarejuwarete 'ga upe 'ga oje'ega monoi akou pē nee jepi. "Epoat ejemiayywa 'gā, Korosi pewara 'gā. Ejerowiarukat tāmējē 'gā nupe. Ejemifutar are 'gā emueapyo", 'jau 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe pē nee. ¹³ Oporomutaramū 'ga pē nee. Laodiceja 'jaw ipewara 'gā nee, Ieroporisi 'jaw ipewara 'gā nee. Mīmera amunawa pypewaramū 'ga poromutaramū pē nee. A'eramū 'ga oje'ega

monou Ku'jywa 'ga upe pē nee akou. Jeremianuwamū futat 'ga oje'ega monoi 'ga upe pē nee. A'eramū je 'ga 'eawera kwaapa.

¹⁴ Morofuanugara 'ga, Luka 'ga, nanē oje'ega rerawaukaa pē nupe, pē futaawamū. Luka 'ga janejekoty'aawaretea. Demas 'ga 'jau oje'ega rerawaukaa pē nupe, pē futaawamū.

¹⁵ A'eramū ki pejewau Laodiceja pe jee. “Paulo 'ga oje'ega werurukat pē nupe, pē futaawamū”, pe'je ki jarejewirera 'gā nupe pejewau jee. Jarejenyra 'gā nupe nanē ki pe'je nū. Nifa ēē upe nanē aipo 'jau nū, ēē rog ipe ajatyka ma'e 'gā nupe nanē jeje'ega mome'wau nū. ¹⁶ Jeremimonofera ka'arana mogyta re pēē erawaukaa 'ga amū upe, Laodiceja pewara 'gā nupe nanē imogytaukaa nū. 'Gā nupe jeremimonofera ka'arana nanē pēē imogytau pejejuemianuwamū nū.

¹⁷ Akipu 'ga upe ki pe'je jee: “Janejararete 'ga futat 'ā ene moporowykyukat ojeupe rai'i. A'eramū ene ejeupe 'ga remiapoukarera etee futat iapoupap 'ga upe, e'i Paulo 'ga enee rai'i”, pe'je ki 'ga upe jee.

¹⁸ Teje'ega je akwasiarukat ka'aran are 'gā amū nupe tejee. A'ere je futat amū kwasiari inuga pē nupe. Pauloramū je teje'ega monou pē nupe pē futaawamū 'ea je ikwasiaa ka'aran are. A'eramū pēē jeremikwasiarera resaka. “Paulo 'ga futat okwasiat imua janee rai'i”, 'jau pēē pejejaupe jeremikwasiarera ka'arana ruwamū.

Moromunepawa pype je reni. A'eramū pēē pejejea'aramū pejejemogyau je ree. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau je ree.

Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat.
Kweramū jeje'ega pē nupe.

1 Tesarūn

Paulo 'ga Silasi 'ga retee awau watau kwe pe amunawa tesirūmera pype. A'ere 'gā kwa 'gā kwawi etee amunawa mū pyu. Awau 'gā Tesarūn ipe etee opytau. Muapyra morowykye'ema magwapa. A'e pe Paulo 'ga Jeju'i 'ga mome'wau 'gā nupe. A'eramū 'gā kwaiwete 'ga remimome'u rerowiaa. A'eramū 'ga renupara 'gā ajemogyau Jeju'i 'ga rerowiaaramū.

A'eramū erowiare'ema 'gā ajuerekoayau 'gā nee. "Ma'ja are 'gā Paulo 'ga rerowiaa ū?" 'Gā tete 'ā oo ekoete ajemogyau Paulo 'ga remimome'u rerowiaaramū a'i kūi", 'jau 'gā ajaupe.

A'eramū 'gā a'eramū Paulo 'ga pyyg are afuweramū. A'ere 'gā Paulo 'ga nuesagi rakue. A'eramū Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā Paulo 'ga moka'jamukaa ypytunimū. "Ere ewau ore wi nū", 'jau 'gā 'ga upe, 'gā 'ga a'gwau Jeju'i 'ga rerowiare'ema 'gā nui.

A'eramū 'gā a'eramū awau'jape'ema aipoa amunaw ipe. Ka'arana etee 'ga imonou ikwasiaa 'gā nupe. "A'jea futar iki Jeju'i 'ga perowiat rai'i", 'jau 'ga imonou ikwasiaa ka'aran are 'gā nupe rakue.

¹ Ka'arana je akwasiat Tesarūn ipewaramū pē nupe. Jeju'i 'ga rerowiaara 'ā pēē, Jarejuwarete 'ga remiayuwā pēē. Janejararete 'ga, Jeju'i Kristu 'ga remiayuwā nanē pēē nū. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe. Je 'ā Pauloa. Silasi 'ga, Timoteo 'ga. Mīmera 'gā ako 'au je pyri. A'eramū ore ka'arana kwasiaa imonou pē nupe pē mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

'Gā nee Jarejuwarete 'ga muorypawet

²⁻³ Jarejuwarete 'ga upe ore oroje'ega monoi pē nee jepi. Oreku'ia ore rerekou pē nee. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe: "Oreku'i ore Tesarūn ipewara 'gā nee", 'jau ore 'ga upe jepi. "'Gā 'ā ene rerowiat tāmējē ajemogyau. A'eramū 'gā mama'e apou eneje'eg imū etee futat", 'jau ore 'ga upe jepi. "'Gā 'ā iporomutat ene ree nanimenime. A'eramū 'gā eneporowykya etee iapou", 'jau ore 'ga upe jepi. "Jeju'i 'ga rura 'gā wapesak ajemogyau. A'eramū 'gā opoire'ema ene wi. Ene rerowiare'ema 'gā amū 'gā nerekou tyweaete agawewi. A'etea 'gā nopoiri ene wi. Ene rerowiat ete tāmējē 'gā ajemogyau", 'jau ore 'ga upe oroje'ega monou, pē mome'wau jepi. A'eramū ore araku'iramū arakou pē nee jepi.

⁴ Pēē 'ā a'jea futat orerewirera 'jawe oree. Kūjāmeramū pēē pejemogyau orerenyra 'jawe oree. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū pēē pejemogyau. A'eramū 'ā pēē pejemogyau orepytuna 'jawewaramū oree. A'jea futat Janeruwarete 'ga promotaramū pē nee. A'jea futat 'ga pē pyyrūi pē mogyau wemiayuwamū rakue. A'ea jane sikwaap. ⁵ Ymā ako ore oi morogyta esage mome'wau pē nupe ikue, Jeju'i 'ga mome'wau pē nupe ikue. "Jeju'i 'ga 'ā Janeruwarete 'ga ra'yraretea. 'Ga amanū janetywera mepyyau 'Uwarete 'ga upe rakue", 'jau ako ore 'ga mome'wau pē nupe ikue. "Je katu'og ape, ojeupe 'eramū 'ga pē katu'ogi pē mogyau wemiayuwamū", 'jau ako ore pē nupe ikue.

Naoroporogyta etee rūi ako ore arawau pē nupe ai'i. Jarejuwarete 'ga remiapoā we futat ako ore esaukaa. Mama'ea ako ore iapou 'ga pājē mū etee pē neape ikue. Ore a'jea futat orokwaap, "'ga pājē mū ore mama'e apoi" 'e kwaapa. "Janeruwarete 'ga jane katu'oga afutat" 'ea nanē ore ikwaapa nū. A'eramū 'ā pēē 'ga rerowiaa pejemogyau. Arako esage ako ore pē pype ikue. Orereko esagea 'ā pekwaap. Au'jete ore resak pejepe.

6 A'eramū ako pēē pejejemogyau esage ore 'jawe ikue. Jarejararete 'ga ree nanē pejejemu'jau nū.

Pejejeupe Jejuī 'ga rera mome'uramū ako pejeku'iramū pejejemogyau ee ikue. A'ere 'gā amū Jejuī 'ga remiayuwamū pē nekoramū pē nerekou tyweaete. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete agawewi. A'etea pēku'i etee futat pejejemogyau oreje'eg are. Janeruwarete 'ga 'Agesagea pē nerekou pē maku'iukaa etee futat. 7 A'eramū 'ā Masetoni ywy pewara 'gā pēneko esage resaka 'ā rai'i. Akaja ywy pewara 'gā nanē 'ā esaka nū. Pēnemīapoa 'gā wesak. Pēnemimome'ua nanē 'ā 'gā enupa nū. A'eramū 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā mama'e esage apou pē 'jawe. 8 Jejuī 'ga je'ega pemome'u pejejemogyau. A'eramū 'ā pēnemimome'ua okwasi'wasi'wau Masetoni ywy pewara 'gā nupe. Akaja ywy pewat, amunap tesirūmera pypewat. Mīmēra 'gā nanē 'ā enupa rai'i nū. 'Awamū Tesarūn ipewara 'gā amū Jejuī 'ga rerowiaa 'ea awau okwasi'wau amunawa moymōyka. A'eramū ore a'eramū pē mome'wawe'em 'gā nupe. "Okwaap futat na'gā 'ā ne'ā", 'jau ore arajaupe. 9 'Gā we futat pē mome'u oree. "Awamū Tesarūn ipewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaara futat", 'jau 'gā oree. "Ymā te 'gā nokwaawi futari Jarejuwarete 'ga ikue. Jejuī 'ga nanē 'gā ikwaape'ema nū. Maira'me a'agawa 'gā imuorypa erekou jepi. A'ere ako ereo peu 'gā mu'jau Jarejuwarete 'ga ree. Jejuī 'ga nanē ako ene imome'wau 'gā nupe ikue", 'jau 'gā oree imome'wau. "Eneje'ega renupawe 'gā amū opoia maira'me a'agawa rerowiar awi. A'eramū 'gā Jejuī 'ga rerowiaaramū ajemogyau nū. Jarejuwarete 'ga etee 'gā amuoryp 'awamū", 'jau 'gā pē mome'wau oree. 10 "Tesarūn ipewara 'gā Jejuī 'ga rura wapesak ajemogyau, Jarejuwarete 'ga ra'yrarete 'ga rura rapesaka ajemogyau", 'jau 'gā oree pē mome'wau ai'i. "Ga manū re Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga moferapa rakue nū. A'eramū 'ga anure 'ua werowiaaramū jane rerawau jane mogyau ywag ipe ojeypyri, 'jau Tesarūn ipewara 'gā oree imome'wau", 'jau 'gā pē mome'wau oree. "Anure te nipo ajeē Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā jerekoukat tyweri futari 'ga upe, wapyae'emawer ipe etee futat nipo 'gā ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga upe. Wa'yra 'ga rerowiaaramū te nipo ajeē 'ga najane rereko tywera'uweri, 'jau Tesarūn ipewara 'gā amū oree", 'jau Masetoni ywy pewara 'gā pē mome'wau oree.

2

Jarejuwarete 'ga remiapofer are 'gā muea'aawet

1 Naoroo tee rūi ore pē pyri ikue. Pēē 'ā ako Jejuī 'ga perowiat 'ga renupaw ypy we ikue. 2 Pē pyri oroo enune ore arawau ajepeja amunaw ipe ra'ne, Firiposi pe ra'ne arawau ikue. A'e pe pewara 'gā ore munepa, ore mīyina moromunepawa pype. Ore kurapa nanē 'gā kypyre'emete nū. Ore rerekou tyweaete agawewi futat 'gā. A'etea ore norokyjei futari arawau Jejuī 'ga mome'wau pē nupe. A'eramū ako ore orojewi 'gā poir ire arawau pē pyri ikue. Janeruwarete 'ga ore mogyjaukare'ema futat. A'eramū ako ore arawau Jejuī 'ga mome'wau. 'Ga rera renupawe ako pēē 'ga rerowiaa ikue. A'ere ako je 'i ko: "Naoroo tee rūi ore pē pyri", je 'i ko. 3 "Pe'je pēē Jejuī 'ga rerowiaa", 'jau ako ore pē nupe arakou ikue. Nore'mea'uweri ore pē nupe. A'jea futat ore 'ga mome'ui pē nupe. Namama'e tywera rūi te 'ā ore oromōme'u pē nupe ikue. 'Ga kwaawukaa te ako ore oi pē nupe ikue. Mama'e esagea etee 'ā ore imome'wau pē nupe. 4 Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ako ore Jejuī 'ga mome'wau ikue. Janeruwarete 'ga te ako ore mogy omome'waramū pē nupe ikue. 'Ga muorypawamū te 'ā ore iapoi. Natesirūmera 'gā muorypawamū rūi

te 'ā ore iapoi. Ku'jywa 'ga ore kwaap katu katu futat. “Je futat tāmējē 'gā na'e. Mama'e a'jea etee futat 'gā omome'u ra'e”, 'jau Janeruwarete 'ga oree.

⁵ Nore'mea'uweri ako ore arawau pē nupe ai'i. “Pēē pēnesagesage ra'e”, 'jawe'em ako ore pē nupe ikue. Nananuara rūi ako ore imome'wau pē nupe orojee pēporomutaawamū ikue. A'jea futat ako ore oi Jejui 'ga mome'wau pē nupe ikue. Naka'aranūū are rūi ako ore oi oroporogytau pē nupe ikue. Jejui 'ga mome'wau te ako ore oi pē nupe ikue. Janeruwarete 'ga ore kwaap katu katu futat. ⁶ “Pēē 'ā pēnesagesage, pe'je oree”, naru'ei ako ore pē nupe ikue. Tekotee 'gā nupe nanē ako ore aipo 'jawe'em ikue nū. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ore oi Jejui 'ga mome'wau pē nupe. ⁷ Ore 'ā Jejui 'ga remimonofera futat. A'eramū ore “mama'ea peapo amū oree”, 'jawarū ore pē nupe numiamū. A'ere ako ore aipo naru'ea'uweri pē nupe ikue. Sā'ā kūjā wa'yra pita'gī are ijejukaa. Wa'yra upe mama'e murukare'ema ojeupe. Nan tee futat ore jejukai pē nee. ⁸ Oreporomutat wejue ore pē nee. Ma'eramū 'ā ore Jejui 'ga mome'ui pē nupe. Aruapisi are ifuwet ma'e 'gā nesaka miamū amunipo 'ā ore noropoirauweri futari Jejui 'ga mome'u awi pē nupe. ⁹ Pē pype arakou ako ore oroporowykau arakou ikue. Au'jeteramū ako ore oroporowykau arakou ikue. Wyra pirera ore iapou 'ogamū. A'eramū ore ime'ega ka'aranūū are orojeupe. A'eramū ako ore “ka'aranūū pemut ape oree”, 'jawe'em arakou pē nupe ikue. A'eramū ako ore Jarejuwarete 'ga je'ega etee imome'wau pē nupe ikue.

¹⁰ Pē pype arakou ako ore mama'e tywera apowe'em ikue. A'jeteetewi arajemogyau Jarejuwarete 'ga upe pē pype ikue. A'eramū tekotee 'gā ore ago'wawe'em. A'ea pekwaap. Janeruwarete 'ga nanē ikwaapa nū. ¹¹ Sā'ā ae kūima'eramū wa'yra mu'ea mama'e apo are. Nan tee futat ore pē mu'ei ee. ¹² “Pepoit kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. 'Ga remifutar imū etee mama'ea peapo pejemogyau”, 'jau ako ore pē nupe ikue. “Peko esage ki 'ga upe. 'Ga muorypawa etee iapou pejemogyau”, 'jau ako ore pē nupe ikue. 'Ga 'ā pē mū'ē ojeupe wemiayuwamū. Anure nipo 'ga pē monou pē mogyau ojepyri. Peu futat nipo pēē esage ma'e 'ga resaka. A'eramū ore 'ga remifutar imū etee mama'e apoukaa pē nupe.

¹³ Pē pyri arakou 'ā ore Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau pē nupe jepi. A'eramū ako pēē erowiaa pejemogyau ikue. A'eramū pēē 'jau pejejaupe: “Nakūima'e tee 'ga je'ega rūi futat ra'e. Janeruwarete 'ga je'ega futat ra'e”, 'jau ako pēē pejejaupe ikue. A'eramū ako pēē 'ga rerowiaa. Oje'ega renuwamū 'ga 'ā pē katu'oka oje'jawe. Pē muea'aa oje'jawe mama'e are. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe: “Au'jete eje'ega ererowiarukat 'gā nupe”, 'jau ore 'ga upe pē nee jepi. ¹⁴ Jejui 'ga rerowiaaramū pē nekoramū, pēpytuna 'gā, 'ga rerowiare'ema 'gā pē nereko tyweretei rai'i. A'ere napeu etee rūi 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaara 'gā nereko tyweretei. Judeja wyy pe nanē futat 'gā iapoi rai'i nū. ¹⁵ Ymā te judeu ppy 'gā Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisau rakue. 'Awamū 'ā 'gā Jejui 'ga miamū ijukau rai'i. Janejararete 'ga 'gā ijukau rai'i nū. Ore nanē nū. Ore nanē 'gā ore mujānukaa pe awi, Jerusareg awi. Peu 'gā ore momytauware'ema. Aipo apoara 'gā Jarejuwarete 'ga mamara'neukat ojee. ¹⁶ A'ere 'gā judeue'emamū pē nupe Jejui 'ga mome'u awi ore momig awi afuweramū numiamū. A'ere aipo 'gā Janeruwarete 'ga mamara'neukareeteeti ojee. A'eramū 'ga 'awamū 'gā nerekou tyweaete ee.

Paulo 'ga 'gā nesaga'upa

¹⁷ Orojot ete ako ore pē nui ikue. Pē pyri orepytaweramū numiamū. A'eramū ore aru'arasigamū arajemogyau pē nee orojea'aramū. “Gā pyri

soo 'jau', 'jau ore arajaupe numiamū. ¹⁸ "Soo 'gā nesaka 'jau', 'jau'japa je tepytuna 'gā nupe jepi numiamū. A'eramū ore oro'wya jepi numiamū. A'ere nāñewējēmī. Mama'eukwaawa 'wryiara nore monoukari ete nipo 'ā.

¹⁹ Jejuī 'ga rerowiamū pēē 'ā ore maku'iu. Jejuī 'ga ruramū nipo ore arawau 'ga pyri. A'eramū nipo ore 'jau 'ga upe: "Tesarūn ipewara 'gā nupe ako ore ene mome'ui ikue. A'eramū 'gā ako kwaiwete oreje'ega rerowiaa ikue. A'eramū 'gā ajemogyau ene rerowiaaramū. 'Gā 'ā ene rerowiat nanimenime ajemogyau", 'jau nipo ore 'ga upe, 'ga pyri oroo re. A'eramū nipo 'ga 'jau ore: "A'jea. Jeporowykya peapo esage, je'eawer imū etee ra'e. A'eramū je teku'iramū tekou pē nee. Au'jete peapopap je'eawer imū etee rakue", 'jau nipo 'ga ore, ojeypyri ore oramū. ²⁰ Nitywi 'gā amū ore maku'iu pēē 'jawe. Pē nee ore jerowiari arajemogyau.

3

¹⁻² Orereaitepaw ore pē nee pēnera renupe'ema. Oreporosagiwer ore pē nee numiamū. A'ere ore norooarūi. A'eramū ore pē nesaga'upa arakou. A'eramū ore Timoteo 'ga etee imonou imoporogytaukaa pē nupe. "Simono ene 'gā nesaka jarejee 'jau", 'jau ore 'ga upe ai'i. "Au toropyta Atenasi pe ene rapesaka 'jau", 'jau ore 'ga upe. Timoteo 'ga orerewirera 'jawe. Jarejuwarete 'ga porowykya 'ga wapo ore pyri ikue. Jejuī 'ga mome'wara 'ga ore 'jawe. A'eramū ore a'eramū 'ga monou 'ga moporogytaukaa pē nupe. "Tesarūn ipewara 'gā te 'ā Jejuī 'ga werowiat. A'ere 'gā ināinānī'i etee Jejuī 'ga kwaawī. A'eramū ene ewau 'gā mu'jau esagesage 'ga ree. A'eramū 'gā ajemogyau erowiaa a'jea futat", 'jau ore Timoteo 'ga upe ai'i. "Pepoir awi Jejuī 'ga rerowiar awi, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. ³ "Pejereko tywereteramū miamū kasi pepoit Jejuī 'ga rerowiar awi ne, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe. "Jejuī 'ga rerowiaara 'ā jane. A'eramū 'gā amū jane rerekou tyweaete. Sā'ā ae yara mura imomora 'y pe esaga, ijerewa resaga. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane rereko tywerukari 'gā nupe. Taesak 'gā a'jea futat tejerowiara 'jau kwy, 'jau nipo 'ga janee, 'jau ki ene 'gā nupe", 'jau ore 'ga upe ai'i. ⁴ Pē pype arakou ako ore imome'ui pē nupe ikue. Pē nereko tywerete'emaue ako ore 'jau pē nupe ikue. "Awamū pēē Jejuī 'ga rerowiaara. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete", 'jau ako ore pē nupe jepi. A'jea futat ore 'i pē nupe. Ore'eawer imū etee futat nipo 'gā pē nerekou. ⁵ A'eramū je 'jau tepytuna 'gā nupe: "Maran gatū nipo 'gā jaruete ajemogyawe'em. Mama'eukwaawa 'wryiara nipo 'gā omomoirukat Jejuī 'ga rerowiar awi rai'i?" 'jau ore arajaupe. "Simome'u ekoete nipo jane Jejuī 'ga 'gā nupe rakue?" 'jau ore arajemogyau pē nupe. A'eramū ore a'eramū kweramū Timoteo 'ga monou pē nesaka kamēsiete imoporogytaukaa pē nupe.

'Gā nera Paulo 'ga maku'iu

⁶ A'eramū 'ga awau pē nesaka ikue. 'Awamū 'ga 'ua pē mome'wau ore nū. "Tesarūn ipewara 'gā, Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ajemogy je 'ga rerowiaa. Nopoiri futari 'gā 'ga rerowiar awi", 'jau 'ga 'ua pē mome'wau ore. "Gā ojejuka je ajuee", 'jau 'ga ore pē mome'wau. "Pē nee nanē 'gā nea'aramū je ajemogyau nū", 'jau 'ga ore. "Pē nesaga'upa 'gā ajemogyau. Sā'ā pēē 'gā nesaga'uwa. Nan tee futat 'gā jemogyi pē nesaga'upa", 'jau 'ga ore imome'wau.

⁷ 'Ga pē mome'ua ore maku'iu pē nee. Mama'e tesirūa te ajee ojeup ore ai'i. 'Gā amū ore rerekou tyweaete ai'i. A'ere a'e pype Timoteo 'ga ruri pē mome'wau ore. ⁸ A'eramū pē mome'ua oreku'i mojerana ore ree. 'Ga rerowiarareteramū pejemogyramū nipo oreku'iramū arakou pē nee.

⁹Jarejuwarete 'ga upe ore oroporogytau jepi. "Tesarūn ipewara 'gā, eneremi-ayuwā 'gā ene rerowiat ajemogyau. A'eramū ore a'eramū araku'iramū arakou 'gā nee", 'jau ore 'ga upe jepi. ¹⁰⁻¹¹Jarejuwarete 'ga upe oroporogytau arakou. Au'jeteramū oroporogytau arakou. "Tene ore oi peu 'gā pyri 'gā mu'jau esage ene ree", 'jau ore 'ga upe jepi. "Tojemogyppyk katu katu 'gā ene ree 'jau", 'jau ore Jarejuwarete 'ga upe. Jejui 'ga janejararetea. 'Ga upe nanē ore 'jau nū. "Ore poar iki pejepe, ore mojewyruckā 'gā pyri", 'jau ore 'gā nupe arakou. ¹²Pēporomutat pejejemogyau pejejee. Tekotee 'gā nee nanē pēē pejeporomutaramū nū. A'eramū ore 'jau Jarejuwarete 'ga upe arakou: "Iporomutat 'gā ajuee. Ojejuka esage 'gā ajuee. A'eramū ene 'gā poaa 'gā mojejukau esage a'eramū taetu ajuee", 'jau ore 'ga upe oroporogytau pē nee arakou. Sā'ā oreporomutara pē nee. Nan tee futat pēporomutaramū pejejee. ¹³"Epoar iki 'gā. Emamuakar iki 'gā mama'e tywera apoukare'ema 'gā nupe", 'jau ore Jarejuwarete 'ga upe pē nee arakou. A'eramū 'ga aipo apo re pēē mama'e tywera apo futare'ema. A'eramū nipo pēē Jejui 'ga ruramū pejejemogyau esage 'ga upe. Anure nipo Janejararete 'ga ojewya wemiayuwā 'gā nerua ojeupi. Aipo 'ara rupi nitywi futari pē kwaukaara 'gā amū.

4

Jarejuwarete 'ga ki pemuoryp

¹⁻²Pē pype arakou ako ore pē mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are ikue. "Pejejemogyau esage Jarejuwarete 'ga pemuoryp", 'jau ako ore pē nupe ikue. "Ga je'eg imū etee pēē mama'e apou", 'jau ako ore pē nupe ikue. Pēnea'ar iki ore'eawer are. "Pe'je pejejemogyau Jejui 'ga 'eawer imū etee futat", 'jau ako ore pē nupe ikue. Jejui 'ga 'ā pējararetea. 'Ga futat ako aipo ore mu'eukaa pē nupe ikue. A'eramū ki pēē ore'eawer imū etee futat pejejemogyau esage a'jea futat. 'Ga remifutar imū etee futar iki pēē mama'e apou 'ga upe. ³Mama'e tywera apowe'em futat. Peko esage a'jea futat 'ga upe. Kūima'eramū pejekowe'em pejejemirekoe'em are. Pejejemireko are etee ki peko. Kūjānamū nanē kasi pejemene'ema peenūi pejejefue ne. Pejemena etee ki pereko. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe.

⁴⁻⁵Kūima'e 'gā nupe nanē ore 'jau nū: Peko kasi Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gā 'jawe etee ne. 'Gā 'ā oo akou wemirekoe'ema mue are etee kwe pe watau. Kūjā mue are etee wea'aramū ajemogyau. A'ere kasi nan peko ne. Pejejemireko are etee futar iki pēnea'at. ⁶'Ga rerowiaaramū 'ā jane jarejuwireramū juejue futat. A'eramū kasi pēē, "Jerewirera 'ga remirekoa te nā'ā re'ā", pe'je ne, ipojekawe'em erawou pejejai ne. Aipoa apoara 'gā nipo Janeruwarete 'ga erekou tyweaete ee. Aipoa ako ore oromome'u pē nupe ikue. A'eramū ore imome'wau'japa pē nupe nū. ⁷Janeruwarete 'gā jane mū'ē werowiare'ema 'gā nui mama'e tywera apoukare'ema janee, jane mogyau esage wowase. ⁸Najema'ea rūi futat jeje'ega poromū. Janeruwarete 'ga je'ega te poromū. Janeruwarete 'ga 'ā jane upe U'agesage muara. 'Ga 'eawera etee 'ā je amome'u pē nupe. A'eramū aipo renupare'ema 'gā Janeruwarete 'ga je'eganupe'ema futat.

⁹Janeruwarete 'ga ako pē mu'e pejejee pēporomutar are ikue. Ma'eramū 'ā 'awamū pejejuka esage pejejee pejejemogyau. A'eramū je aipo are ka'arana kwasiare'ema pē nupe. ¹⁰Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee pejeje-jukau esage pejejemogyau, Masetoni ywy pewara 'gā nee. A'eramū ki pēē pejejejukau esage 'awamū taetu 'gā nee pejejemogyau. ¹¹"Pejemuwawapir iki pejejemogyau 'gā pype. Pēmara'ne kasi pejejee ne. 'Gā ago'wawe'em

'gā porowyky are. Pejeporowykya etee futat iapou pejejee pejemifutara muawamū. A'eramū pēē mama'e renūine'ema pejemogyau 'gā nupe", 'jau ako je pē nupe ikue. A'eramū ki pejemogyau pejejeupe je'eawer imū etee futat. ¹² Aipo apo re Jeju 'ga rerowiaare'ema 'gā oporomutaramū pē nee. A'eramū nipo 'gā 'jau: "A'jea futat Jeju 'ga rerowiaara 'gā nesageramū", 'jau nipo 'gā ajaupe, pē nesakawe.

Janejararete 'ga ruap

¹³ Awamū ore pē mu'ei amanū ma'efera 'gā nee, Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee. Pē'arasig kasi pejemogyau 'gā nee ne. Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā i'arasig futat ajemogyau. A'ere 'gā nuapesagi Jeju 'ga rura. A'eramū 'gā a'eramū u'arasigamū futat ajemogyau. A'ere jane naani. 'Ga rura jane siapesak jarejemogyau. A'eramū jane jare'arasige'emamū jarejemogyau. ¹⁴ Amanū re 'ā Jeju 'ga ferawi rakue nū. Oferaw ire 'ā Jeju 'ga awau ywag ipe rakue nū. A'eramū 'ga amanū'jape'ema. A'ea 'ā jane sikwaap. Anure nipo Janeruwarete 'ga Jeju 'ga mojewya 'ga mua 'awa ywy pe nū. Jeju 'ga 'ua ojewya nū. 'Ga ruwa 'ga 'ga rerowiaara 'gā nerojewyrukaa 'au 'ga upe, amanū ma'efera 'gā nerojewya erua. A'eramū jane a'eramū jare'arasige'emamū 'gā nee.

¹⁵ Ojewyr are Janejararete 'ga jane mu'jau. A'eramū 'ā jane ikwaapa. 'Ga jewyawa rupi 'ga rerowiaaramū jane jarewau jarejeupia 'ga rowosōu. Amanū ma'efera 'gā na'ne awau 'ga rowosōu. A'ere imanū'e'emamū jane jarewau 'ga repejāna 'ga rowosōu. ¹⁶ Aipo 'ara rupi Jeju 'ga ruri ojypa wafukaita wemiayuwamū jane upe. Ywagipewara 'gā 'wyriara 'ga nanē futat nipo wafukaita nū. A'ere nipo 'ga jumi'aranū pyi 'gā nupe. A'eramū nipo jane Kristu 'ga rerowiaaramū jarewau jarejeupia 'ga rowosōu. Amanū ma'efera 'gā na'ne 'ga imonou imowywya ywy awi. Ywy awi amū'ē re 'gā awau ojeupia Kristu 'ga repejāna. ¹⁷ A'ere jane imanū'e'emamū jarewau jarejeupia jarejatykau 'gā nee 'ga rowosōu ywasiga pype. Wowosimaw ire nipo 'ga wemiayuwamū jane rerawau erowjewa 'Uwarete 'ga pyri. A'eramū jane peu futat jarejemogyau nakwaparimū rūi 'gā pyri. ¹⁸ A'eramū pēē pejewau aipo mome'wau 'gā nupe kwe pe. Kasi 'gā jemogyi u'arasigamū 'gā nee ne, amanū ma'efera 'gā nee ne, Jeju 'ga rerowiaara 'gā nee ne.

5

Jeju 'ga rapesakap

¹⁻² "Maranime sipo ajee Jeju 'ga ruri werowiare'ema 'gā nerekou tyweaete?" 'jau nipo pēē pejejaupe. Aipo pe'je kasi ne. "A'e rupi nipo 'ga ruri", naru'ei ore pē nupe. "Nikwaawi jane 'ga ruawa", 'jau ore pē nupe jepi. Sā'ā muna'ywa. 'Oga jara 'ga muna'ywa rura kwaawe'ema. Nan tee futat jane Jeju 'ga ruawa nikwaawi. ³ Owaēm erujewi futat nipo 'ga ruawa upe. A'eramū jane jarejemogy esage are etee futat jarejea'aramū. "Nitywi mama'e tywera jane ree", 'gā eramū nipo iwaēmi erujewi 'gā nerekou tyweawa upe. Sā'ā kūjā ka'jame'ema wa'yray awi. A'eramū 'ā ojemouaga etee wa'yray upe. Nan tee futat Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā aipoa 'ara rupi noka'jamarūi wereko tywer awi. Taka'jam 'jau nipo 'gā ojeupe numiamū. A'ere nipo 'gā noka'jamarūi futari wereko tywer awi. Naako tywet nana'nī pype rūi futat 'gā awau poromū.

⁴ A'ere pēē Jarejuwarete 'ga pekwaap. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em Jeju 'ga jewyra poromukuran. A'eramū 'ga rura jane mopiryiyite'ema. Sā'ā muna'ywa 'ga amū pyyga erujewi 'ga mopiryyya.

Nan kasi pejemopiryjukat 'ga upe ne. Naypytunimū wata ma'e 'jawe rūi pēē. Ypytunimū wata ma'e 'gā nuesagi mama'ea. Jarejuwarete 'ga je'ega kwaapare'ema 'gā ypytunimū wata ma'e 'jawe. A'eramū 'gā mama'e tywera apou akou. Janeruwarete 'ga remiaporama kwaape'ema futat. "Ojewyt nipo Jejui 'ga werowiare'ema 'gā nerekou tyweaeete" 'e kwaape'ema. ⁵ A'ere pēē nanarūi. Pekwaap futat 'ga je'ega ore 'jawe. A'eramū jane juejue 'ga remiaporama kwaapa, Jejui 'ga jewyra kwaapa. 'Arimū wata ma'e 'jawe jane. Sikwaap jane mama'ea. ⁶⁻⁷ A'eramū ore 'jau pē nupe: "Pe'je sajemogy 'ga rapesaka", 'jau ore pē nupe. "Pe'je sajemu'akwaap mama'e tywera apo awi 'ga rura poromukuran", 'jau ore pē nupe.

Jejui 'ga rura rapesakare'ema 'gā oset ma'e 'jawe futat ajemogy. Nokwaawi futari 'gā mama'ea. Eawyryp ma'e 'jawe nanē 'gā mama'e kwaape'ema. 'Akwaawe'ema 'gā. A'eramū 'gā mama'e tywera apou akou.

⁸ A'ere jane nanarūi. 'Arimū wata ma'e 'jawe jane. Jane'akwaap jane. A'eramū ore 'jau pē nupe: "Pe'je sajemogy esage 'ga upe. Pe'je sajemu'akwaap mama'e tywera apo awi", 'jau ore pē nupe. Jejui 'ga rura poromukuran sirowiat 'ga nanimenime 'jau, janeporomutat 'ga ree 'jau, janerea'at jarejemogyau 'ga ree. Aipo apoaramū jarejemogyau jefaruu 'jawe. Itajuaity rerekwara 'jawe jane jemogyi. Itajuaitya jefaruu wereko imunepa u'yw awi. Opy'apiara munepa. Itaju akagyrua nanē imunepa nū. A'eramū u'ywa osowe'em 'ga upe. Ojeafakau etee. Nan tee jane. Jane 'ga rerowiarāmū 'gā amū 'ga rerowiar awi jane momoirukare'ema. ⁹ Najane rereko tyweawamū rūi ako Janeruwarete 'ga jane mū'ēi 'gā nui ikue. Jane katu'oka te ako 'ga jane mū'ēi 'gā nui ikue. Janeruwarete 'ga jane katu'ogukaa Janejararete 'ga upe, Jejui Kristu 'ga upe. ¹⁰ Jejui 'ga amanū jane katu'okawamū futat. A'eramū jane a'eramū jarewau 'ga pyri jarejemogyau peu futat nakwaparimū ete rūi. 'Ga jewyre'emaue waremanūmū jane jarewau 'ga pyri peu futat. Jaremanūme'ēwe 'ga jewyramū jane jarewau 'ga pyri. ¹¹ A'eramū pēē pejewau 'awamū 'ga ruawama mome'wau kwe pe pejejaupe. Aipo mome'ua 'ga rerowiarukaa pejejaupe. Nanuara 'ā pēē iapou pejejemogyau. A'eramū pēē taetu pejejopoa 'ga rerowiar wywapiukaa pejejaupe.

'Gā neko esage are 'gā mu'akwaapawet

¹² Jejeuwa 'jawe pēē. A'eramū je pē mu'jau mama'e are. Peenup katu katu ki peje'wyriara 'gā je'ega. Janeruwarete 'ga 'gā amū'ē imonou pē nupe pē'wyriaramū. A'eramū pēē 'gā je'ega renupa esage. ¹³ Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gā pē mu'ei. A'eramū ki pēē 'gā je'eg are pejeapyakau. Pejeporomutaramū 'gā nee nanē nū. Pe'je ki pejejukau esage 'gā nee, pejemū'jara 'gā nee. Pejameu kasi ne. Pēta'wa ki pejejaupe.

¹⁴ Pēē mū peko futat iwewue ma'eramū pejejopype. A'eramū pēē pejeje'ega iwewue ma'e 'gā nupe, 'gā wewue awi 'gā momoia. "Pe'je pejewau pejeporowykyau", pe'je ki 'gā nupe.

Pēē mū nipo pejejorypawamū pejejemogyau. A'eramū ki pēē aipo 'gā poaa 'gā maku'iu. 'Gā amū nipo Jejui 'ga rerowiaa ināinānī' etee. A'eramū pēē 'gā mu'jau 'ga ree, 'ga rerowiar wywapiukaa 'gā nupe. Peje'eg esage ki 'gā nupe najuejue etee. Pemoywyrafen kasi pejeje'ega 'gā nupe ne. ¹⁵ 'Gā amū nipo mama'e tywera apou pē nupe. A'ere kasi pejepyk 'ga ree ne. Mama'e esagea etee ki peapo pejejaupe. Tesirūmera 'gā nupe nanē mama'e esagea etee pēē iapou nū.

¹⁶ Pēnoryp ete futar iki pejejemogyau. ¹⁷ Au'jeteramū futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁸ "Au'jete mama'ea eremut jee, ki Ku'jyp",

'jau ki pēē 'ga upe. Mama'eaya nipo ojeapou pē nupe. A'etea ki pēku'i etee futat. A'ea Janeruwarete 'ga afutat. Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū omuorywa Janeruwarete 'ga afutat.

¹⁹ Pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'egauwe ki pemojerowiat pejejemogyau. Au'jeteramū nipo 'ga 'Agesage je'ega nepeenuwi. A'eramū noje'egu'jawi pē nupe ne. ²⁰ Janeruwarete 'ga je mut je moporogytaukaa pē nupe, pejejeupe 'ga amū 'eramū ki a'e are peapyaka. ²¹ Pejejeupe 'ga amū mama'e mome'uramū ki, "a'jea futat sipo aipo 'ga 'ea?" pe'je ra'ne pejejeupe. A'jea 'eramū pēē a'jea futat erowiaa pejejemogyau. Mama'e a'je'ema 'eramū pēē imoka'jama kamēšiete. NaJaneruwarete 'ga 'Agesagea rūi 'ga mu'eukat. ²² Kwaiwete te 'ā mama'e a'wyre'ema. A'ere kasi peapo amū majepē'i etee miamū futat ne.

²³ Jarejuwarete 'ga upe ore 'i: "Emopy'ata'wa Tesarūn ipewara 'gā imogyau", aru'e ore 'ga upe arakou. "Emuesage ki 'gā. Eje'jawe 'gā mogyau esage", 'jau ore 'ga upe arakou. "Ene amuesage re 'gā tifuwet eme mama'e tywera apo are ajemogyau", 'jau ore pē nee 'ga upe. "Amuesage re 'gā wesageramū a'jea futat Jejui Kristu 'ga jewyramū. Nitywi futari nipo 'gā tywera 'gā pype aipo 'ara rupi", 'jau ore pē nee 'ga upe. ²⁴ Janeruwarete 'ga futat 'ā jane mū'ē wemiayuwamū. 'Ga 'ā jane muesageu jane mogyau oje'jawe. Nomoka'jami futari 'ga u'eawera. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apou pē nupe.

²⁵ Orepytuna 'jawe pēē oree. A'eramū ki pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe ore ree.

²⁶ Pe'je pejeje'ega Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe jee. "Paulo 'ga oje'ega mua janee: Jaruete te pēē? 'e mua janee", pe'je ki pejejaupe, pejejomana. ²⁷ Koa ka'arana ki pemogytaayay futat. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nemianuwamū pemogyta, 'jau je pē nupe. Aipoa Janejararete 'ga afutat, 'jau je pē nupe.

²⁸ Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Kweramū etee jeremimome'ua.

2 Tesarūn

A'ere Paulo 'ga ka'arana kwasiaru'japa imonou Tesarūn ipewara 'gā nupe rakue. Jejuī 'ga ruaw are 'ga ikwasiaa. A'ere na'ga etee rūi ikwasiaari. Janeruwarete 'ga Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiaru'jap Tesarūn ipewaramū pē nupe nū. Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā perowiat pejemogyau. A'eramū pēē pejemogyau 'ga remiayuwamū. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū nanē 'ā pejemogyau nū. Silasi, Timoteo. Mīmera 'gā ako je pyri. A'eramū ore ka'arana monou ikwasiaa pē nupe.

² Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. Pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Werowiare'ema 'gā nui werowiaara 'gā mojo'okawam

³ Pēē 'ā orerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē orerenyra 'jawe. Jejuī 'ga 'ā perowiat pejemogyau. 'Awamū taetu pēē 'ga rowiaa a'jea futat. 'Awamū 'ā pēē pejejekukau esage pejejee. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee: "Tesarūn ipewara 'gā ene rerowiararetea, ki Ku'jyp. Aipo are oreku iramū arajemogyau", 'jau ore 'ga upe. "Ojekukau esage nanē 'gā ajemogyau ajuee nū. Aipoa nanē ore maku'iu ore mogyau nū", 'jau ore 'ga upe arajemogyau.

⁴ Jejuī 'ga rerowiaara 'gā pype arajemogyau taetu ore pē mome'wau 'gā nupe jepi. "Tesarūn ipewara 'gā Jejuī 'ga rerowiaare'ema 'gā wereko tywerete agawewi. A'etea 'gā nopoiri futari 'ga rerowiar awi. 'Gā nereko tywera Jejuī 'ga rerowiar wyyapiukaa etee te futat 'gā nupe", 'jau ore pē mome'wau kwe pewara 'gā nupe, orojerowiaa pē nee 'gā nupe jepi.

⁵ Pejereko tywera upe pejemouaga resakawe Janeruwarete 'ga 'jau pē nupe: "A'jea futat pēē je rerowiaara ra'e. A'eramū pēē pejejea futat pejemogyau je pyri nakwaparimū rūi futat", 'jau nipo 'ga pē nupe. "Anure nipo je rekoī 'wyriaramū pē nupe najuejue etee futat", 'jau nipo 'ga pē nupe. "Pejemouag te 'ā pejemogyau pejejeroko tywera upe. Nepepoiri futari je rerowiar awi. A'eramū je a'eramū pē mua tejeypyri anure", 'jau nipo 'ga pē nupe. Poromū futat pēnepya. A'jea futat 'ga ae mepyi. ⁶⁻⁷ Wowase ae majatyaawa 'ara rupi nipo Janeruwarete 'ga ae resaka najuejue etee. 'Ga 'ā ae kwaap katu katu. A'eramū 'ga werowiaaramū jane kwaapa. Werowiaaramū etee nipo 'ga jane monou jane mogyau ywag ipe ojeypyri. A'eramū futat ae awau worrywamū 'ga pyri. Poromū futat janerepya. Werowiare'ema 'gā nanē 'ga ikaapa nū. Werowiare'ema 'gā 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Poromū futat 'gā nepya. 'Ga 'ā ae kwaap katu katu. A'eramū 'ga a'jea futat ae mepyau aipo pyu.

Anure nipo 'ga Jejuī 'ga ma imojewya esaukaa 'au ywy pewara 'gā nupe najuejue etee. Tata reny 'jawewara pype nipo 'ga 'ua ojewya, ywagipewara 'gā, ipājē ma'e 'gā neewe. A'e pe Janeruwarete 'ga pē nereko tywearera 'gā nereko tyweaete. A'ere aipoa 'ara rupi pē nereko tywera teepawamū pē nui. ⁸ Wemiayuwe'ema 'gā juejue Janeruwarete 'ga erekou tyweaete. "Werowiaaramū Jejuī 'ga pētywera moia pē nui, pē mogyau wemiayuwamū" 'e rerowiare'ema 'gā nanē Janeruwarete 'ga erekou tyweaete nū. ⁹ A'e 'gā nipo 'ga wereko tywet futat imuojere'ema mama'eukwaawa rapyaw ipe. NaJarejuwarete 'ga pyri rūi 'gā awau ajemogyau. Mukuu futat 'gā oi ajemogyau 'ga wi. Esage ma'ea te 'ā Janeruwarete 'ga. Pājēretea futat 'ga

'ā. A'eramū 'ga wemiayuwe'ema 'gā murukare'ema ojepyri. A'eramū 'ga mukuu futat 'gā monou ojewi. Aipo nipo 'ga iapou Jejuī 'ga jewyawa rupi 'gā nupe. ¹⁰ Aipo 'ara rupi 'ga remiayuwa 'gā juejue 'jau Jejuī 'ga upe: “Ene etee futat 'ā eneresage. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe. Ene etee futat 'ā pājērete. Nitywi futari 'ga amū enepājē 'jawe”, 'jau nipo 'gā 'ga resaka. Pēē nanē nipo aipo 'jau 'ga upe nū. Pejejeupe ore Jejuī 'ga mome'uramū pēē 'ga rerowiaa. A'eramū pēē 'ga resag ire aipo 'jau 'ga upe nanē nū.

¹¹ A'eramū ore oroje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe pē nee jepi: “Epoar iki Tesarūn ipewara 'gā, ki Ku'jyp. 'Gā 'ā ene rerowiat. A'eramū ene 'gā poaa 'gā mogyau esage ejeupe”, 'jau ore 'ga upe. “Ene 'ā eremū'ē 'gā imogyau eja'yramū. A'eramū ene epājē mū mama'e esage apoukaa 'gā nupe. Epoar iki mama'e esagea taapo 'jau 'jara 'gā”, 'jau ore 'ga upe jepi. ¹² A'eramū nipo pēē 'jau pejejaupe: “Jejuī 'ga 'ā, Janejararetea. Esage futat 'ga tekotee 'gā nesage apyraapa. 'Gā pājēa nanē 'ga wapyraap nū”, 'jau nipo pēē pejejaupe. Pēneko esage resag ire nipo tekotee 'gā 'jau: “Jejuī 'ga wemiayuwa 'gā omogy esage futat. Ojejuka esage Ku'jywa 'ga 'gā nee”, 'jau nipo 'gā pē nesag ire. A'eramū futat nipo pēē Jejuī 'ga futarukaa 'gā nupe.

2

Mama'e tywera jat

¹ 'Awamū ore pē mu'ei Jejuī 'ga jeyyaw are. Ojewya nipo Janejararete 'ga jane majatykau ojee. ² A'ere nipo 'ga jeywr enune 'gā amū 'i pē nupe: “Ut ako Janejararete 'ga ikue”, 'jau futatee nipo 'gā pē nupe. A'ere kasi perowiar ine. O'meramū te nipo 'gā 'i. Peapyaka kasi nanuara 'gā je'eg are ne. “A'ea Paulo 'ga okwasiat inuga oree”, 'gā 'eramū kasi peapyaka 'gā nee ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. “Janeruwarete 'ga Agesagea ore mu'e aipo are”, 'gā 'eramū miamū kasi peapyaka 'gā je'eg are ne. O'meramū te nipo 'gā 'i. Nuri we futat Jejuī 'ga. A'eramū nipo 'ga apoa erujewi janee. ³ Pejemoryteeukat kasi 'gā nupe ne. 'Ga jeywr enune nipo 'gā amū opoia Jarejuwarete 'ga rerowiar awi kwaiwete futat. Nooi futari nipo 'gā Jarejuwarete 'ga piara rupi a'eramū. A'e pype nipo kūima'e 'ga amū ojesaukaa wyy pewaramū janee najueje etee. Mama'e tywera jara 'ga poromū ojesaukaa janee. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'ga futat poromū. ⁴ Aipoa kūima'e 'ga nipo o'meramū ae upe. “Je 'ā pājērete futat. Nitywi 'ga amū je 'jawe”, 'jau futatee nipo 'ga. “Pemuoryp kasi maira mū ne. Ku'jywa 'ga miamū kasi pemuoryw ine. Je etee futar iki je muoryp pejepe”, 'jau nipo 'ga pē nupe najueje etee. A'eramū nipo 'ga awau Jerusareg ipe miamū futat. Awau nipo 'ga osou Janeruwarete 'ga mogytaaw ipe wapyka 'gā nowase. “Je 'ā Pēnuwaretea futat”, 'jau futatee 'ga awau ae upe. Aipoa mama'e tywera jara 'ga jesaukar ire te nipo Janejararete 'ga ruri.

⁵ Jeje'ega sipo pemoka'jam rakue? Pē pype tekou ako je aipo mome'ui pē nupe ikue. ⁶⁻¹² A'ere 'awamū mama'e tywera apoara 'gā nuri. Ia'wyr'e'ema 'ga nipo mama'e tywera apoukaa 'gā nupe. A'ere aipo 'ga nikwaapawi we. Mama'e tywera jara 'ga ijesaukaiwet 'gā nupe numiamū. A'ere ajepeja 'ga nafutari 'ga jesaukaraiawi 'gā nupe. Aipo 'ga 'ā pekwaap. Wemifutara 'ara rupi Janeruwarete 'ga 'ga pe'ai 'awa wyy awi. 'Ga 'ga pe'a re te nipo mama'e tywera jara 'ga 'ua. Ojesaukaa pa futat 'gā nupe amunawa moymoyka awau. Mama'eukwaawa 'wyriara pājē mū mama'e tywera jara 'ga ruri. A'eramū nipo 'ga aeremiapoe'ema apou kwaiwete 'gā nowase. A'ere nipo 'ga o'meramū te 'ga 'i. “Ku'jywa 'ga pājē mū je mama'e apoi”, 'jau futatee nipo 'ga. A'eramū nipo aipo 'ga remiapo resakara 'gā 'jau ajaupe: “Kuu. Ereesak te 'ga

remiapofera ra'e? Janeruwarete 'ga remimurera 'ga futat nipo 'ā, 'jau nipo 'gā ajaupe.

Mama'e tywera jara 'ga nipo o'meramū te e'i akou 'gā nupe. A'eramū nipo mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'erama 'gā wapyakau 'ga je'eg are. Nuapyakai futari 'gā mama'e a'je are rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'oke'ema 'gā mogyawe'em futat ojeypri. Aipo 'gā wapyaka futat mama'e tywera jara 'ga je'eg are. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: "Nuerowiari wejue 'gā mama'e a'jea jepi. Tene a'jee 'gā i'me ma'e je'ega etee erowiari ajemogyau", 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga a'eramū 'gā 'me rowiarukaa aipo 'gā nupe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā 'me are ako ma'e 'gā juejue futat imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Mama'e tywera apoara 'gā nanē 'ga imonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe nū. Aku'iramū akou mama'e tywera apo are. A'eramū 'ga mama'eukwaawa rapyaw ipe 'gā monou 'gā mogyau nakwaparimū ete rūi. Peu futat nipo 'gā ajemogyau tyweaete ojere'emamū futat. A'ere mama'e tywera jara 'ga rur ire nipo Janejararete 'ga ruri ojewya nū. Opājē mū futat Jeju'i 'ga ruri. Wenyfugamū futat 'ga 'ua. Aipoa 'ara rupi Jeju'i 'ga mama'e tywera jara 'ga jukau opytuu etee futat.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹³ A'ere pēē Jarejuwarete 'ga remiayuwamū. Ymā we te, ywy apoe'emauwe, Janeruwarete 'ga poromutaramū pē nee rakue. A'eramū 'ga a'eramū pē mū'jāu wemiayuwamū. A'eramū ore 'jau 'ga upe: "Au'jete Tesarūn ipewara 'gā eremū'ē 'gā nui rakue", 'jau ore 'ga upe. "Au'jete 'gā erekatū'ok rakue", 'jau ore 'ga upe pē nee. 'Ga je'ega a'jea renupa ypy we futat pēē a'e rerowiaa pejejemogyau. A'eramū 'ga U'agesage mua pē nupe pēywytera katu'okawamū. A'eramū pēē 'awamū 'ga remiayuwamū pejejemogyau. ¹⁴ Jeju'i 'ga ako ore imome'wau pē nupe ikue. "Werowiamamū 'ga pē mogyi wemiayuwamū", 'jau ako ore pē nupe ikue. Ymā ako nepejemogyi Jarejararete 'ga 'jawe ikue. A'ere pēē 'awamū 'ga 'jawe pejemogy. 'Ga pājēa pē nerekou, 'ga resagea nanē pē nerekou nū. ¹⁵ A'eramū ki pēē oreremimome'ufera renupa katu katu. A'ea a'jea futat. Oreremikwasiarera nanē nū, erowiaa nū.

¹⁶ Janejararete 'ga Jeju'i Kristu 'ga jane futarete 'Uwarete 'ga retee. Esage 'gā akou janee. Jane poar iki 'gā jane mamuakaa mama'e tywer awi. Jane poar iki 'gā Jeju'i 'ga ruru'jawa rapesaka. ¹⁷ Tepē maku'i ki 'gā pē mogyau. Tepē poar iki 'gā mama'e esage apou, pē moje'egukaa a'jeteetewi nanē nū.

3

Pemono ki pejeje'ega ore ree

¹ Awamū je 'i orojewirera 'jawewaramū pē nupe. Orojenyra 'jawewaramū pē nupe nanē je 'i nū. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega pemono ore ree. Pē pype arakou ako ore Jarejararete 'ga je'ega mome'ui pē nupe ikue. Nan futat 'awamū ore oi kwe pe imome'wau 'gā nupe. A'eramū pēē 'jau Jarejuwarete 'ga upe: "Paulo 'ga oo kwe pe Jeju'i 'ga mome'wau 'gā nupe. Epoar iki 'ga 'ga mome'wau 'gā nupe, amūnawa moyka. Ejerowiarukaa kwe pewara 'gā nupe", 'jau ki pēē 'ga upe pejeje'ega monou ore ree. Takwasi'o ki kamēsiete nanē Janeruwarete 'ga rera. Tuerowiar iki 'gā kwaiwete 'ga kamēsiete. ² Kwaiwete te 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā. A'eramū ki pēē pejeje'ega monou 'ga upe je ree. "Ene te 'ā nerepygukari Paulo 'ga itywet ma'e 'gā nupe", pe'je ki 'ga upe, pejeje'ega monou je ree. "Ene 'ā Paulo 'ga rereko tywerete are

ifuwet ma'e 'gā eremuojet 'ga wi, aipo 'gā iapowe'emauwe", pe'je ki 'ga upe je ree.

³ A'ere Janejararete 'ga u'eawer imū etee futat mama'e apoi. 'Ga 'ā opājē amut pē nupe. 'Ga 'ā pē a'gu mama'eukwaawa 'wyriar awi. ⁴ Janejararete 'ga ore mojemogygyukaa ore mogyau pē nee. 'Awamū pēē oreje'eg imū etee futat mama'e apou pejemogyau. 'Awamū nepēojeri futari iapou pejemogyau.

⁵ Janejararete 'ga nopoiri futari pē nui pejemogyamū. Iporomutat futat 'ga pē nee. 'Awa ywy pe 'ga rekoramū 'gā Jejui Kristu 'ga rerekou tyweaete rake numiamū. A'ere 'ga nopoiri futari 'Uwarete 'ga rerowiar awi. 'Uwarete 'ga remifutara etee futat 'ga iapou rake. A'eramū pēē 'awamū 'ga 'jawe etee futat pejemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutara etee futat peapo 'ga 'jawe.

Peporowyky ki mama'e muaw are

⁶ 'Awamū je pē mu'ei iwewue ma'e 'gā nee. Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū iwewue futat. Noporowykyi futari 'gā. Nuapoi futari mama'ea oreje'eg imū. A'eramū je, Jarejararete 'ga je'eg imū etee futat, 'jau pē nupe: Pe'je pejepojo'ogamū iwewue ma'e 'gā nui, 'jau je pē nupe. ⁷ Pē pype arakou ako ore oroporowykyau futat orojee ikue. A'eramū pēē 'awamū pejeporowykyau futat, ore 'jawerimū etee futat. ⁸ Mama'ea nanē ako ore imua orojem'uramamū ikue. "Mama'ea pemut amū oree", 'jawe'em futat ako ore arakou pē nupe ikue. Naani. Au'jeteramū ako ore oroporowykyau arakou ikue, orojeupe mama'e muawamū ikue.

⁹ Aramu'e te ako ore pēē Jarejuwarete 'ga je'eg are ikue. A'eramū amunipo 'ā ore, "mama'ea pemut amū oree", 'jawarū pē nupe rake. A'ere ako ore naruapoi futari aipoa ikue. Oroporowykyau etee futat nanē ako ore ikue. A'eramū pēē 'awamū ore 'jawe etee futat pejeporowykyau pejemogyau peu. ¹⁰ Pē pype arakou ako ore 'jau pē nupe ikue: "Iporowykywere'ema 'gā kasi pemojem'warukat futat ne", 'jau ako ore pē nupe ikue.

¹¹ 'Gā amū 'jau oree ai'i: "Tesarūn ipewara 'gā amū iwewue futat. Noporowykyi futari 'gā. A'ere 'gā poromu'akwaawiweramū ajuee 'gā porowyky are", 'jau 'gā oree ai'i. ¹² A'eramū ore 'awamū 'jau pē nupe: "Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga ore mu'eukaa pē nupe: Pe'jepeporowyky ki pejekaraemā muawamū. Pe'je pejepoia 'gā ago'o awi, pe'je ki 'gā nupe", 'jau 'ga oree. ¹³ Mama'e esagea peapo pejemogyau pejojeremamū futat. ¹⁴ 'Gā amū nipo nipuruerowiareri oreje'eg are. A'eramū ki pekotee 'gā nui. A'eramū 'gā wea'aramū 'ūina peje'eg are. Tepeesak 'gā jekatu'oga aiporamū 'jau. ¹⁵ Perekou tywet kasi 'gā ne. Pejewe'irera 'jawe futar iki peporogyta 'gā nupe 'gā nerekou. Tepeesak 'gā jekatu'oga 'jau.

Oje'ega 'gā nupe imonoawet

¹⁶ Janejararete 'ga 'ā mama'e esage jararetea. Tepē mopy'ata'wa ki 'ga pē mogyau. Ako futat 'ga pē pyri.

¹⁷ 'Awamū je ka'arana kwasiaawa pyyka tepo pe. Teje'ega je amono ikwasiaa ka'aran are pē nupe pē futaa. A'eramū pēē jeremikwasiarera resaka. "Paulo 'ga futat okwasiat imua janee rai'i", 'jau nipo pēē pejejaupe jeremikwasiarera ka'arana pejejeupe iwaemamū. Teje'ega je omono pē nupe pē futaa najuejue etee.

¹⁸ Jarejararete 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Kweramū etee jereminome'ua.

1 Timoteo

Timoteo 'ga Paulo 'ga remimu'efer amū. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou Timoteo 'ga upe muku ojewi 'ga rekoramū 'ga mu'akwaapa mama'e are rakue. Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nereko esage are 'ga ikwasiari imonou 'ga upe. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga Agesagea te ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou Timoteo 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Timoteo. Jejuī Kristu 'ga 'ā je mono kwe pe ojemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Ga Ruwarete 'ga 'ā jane katu'okara. 'Ga nanē je mono Jejuī 'ga mome'waramū ikue nū. Jejuī 'ga ree sajemogyppyyg ete jarejemogyau. A'eramū je a'eramū tewau 'gā je'eg imū kwe pe morogyta esage mome'wau tekou 'gā nupe. ² Ymā te ako je Jejuī 'ga mome'ui enee ikue, ki Timoteo. Aipo renupawe ako ene 'ga rerowiaa ikue. A'eramū ene jera'yra 'jawe ekou jee.

Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejuī Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat. Ene ree 'gā jemuaēma nanē je ifutaa nū, ene mopy'ata'waa 'jau.

Moromu'jat tywet

³ Efesu pe jarekou ako je 'i enee ikue: “Au etee eko ra'ne. Je tee oo peu Masetoni wyyw pe”, 'jau ako je enee teo enune ikue. 'Awamū je 'ā 'jau'japa enee nū: Peu futat epyta je, a'e je enee. Peuwara 'gā amū ajamu'e tywerete tee ajemogyau. Najarejuwarete 'ga je'eg are rūi 'gā jamu'ei. O'me are etee futat 'gā jamu'ei. “Pemu'e awi 'gā mama'e a'je'em are”, ere ki 'gā nupe. “Au'je aipo apo re”, ere ki 'gā nupe. ⁴ 'Gā 'ā oje'eg ekoete ajamu'jau. Morogyta ymaner are etee 'gā 'gā mu'ei ajemogyau. Ajamueu 'gā oypy 'gā nee. A'eramū ki ene 'gā je'eg ekoete momika 'gā nui. Aipo mome'ua nuerowiarukari Jejuī 'ga ae upe. Nanarūi ae Jejuī 'ga rerowiaaramū. Nije'eg ekoetei jane Jejuī 'ga rerowiaaramū. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ae jamu'ei. 'Ga je'ega renuw ire 'gā 'ga kwaawi futari. ⁵ “Jarejuwarete 'ga je'eg are etee futat pejamu'e, ere ki 'gā nupe”, a'e je ako ene upe ikue. 'Ga je'ega renuw ire nipo 'gā wyyter esageramū ajemogyau. Mama'e esage kwaapa ajemogyau, mama'e esagea etee iapou ajemogyau 'ga upe. 'Ga je'ega renuw ire 'gā a'jea futat Jejuī 'ga rerowiaari. A'eramū 'gā a'eramū oporomutaramū nanimenime 'ga ree. Ajuee nanē 'gā opota'waramū nū. ⁶ A'ere nipo 'gā amū ako esage awi 'gā poiri futari. 'Gā oje'eg ekoete akou. Ajamueu ekoete 'gā akou. ⁷ “Moisesi 'ga remikwasiarer are moromu'jaramū toko 'jau kwy”, e'i 'gā numiamū. “Je 'ā 'ga je'ega kwaapa katu katu”, 'jau 'gā. A'ere naani. Naeapyoi futari 'gā 'ga je'eg are. A'eramū 'gā 'gā mu'jawarū'em. 'Gā nokwaawi agawewi futat 'ga. A'etea 'gā 'gā mu'e ekoete akou. Naikwaapa rūi.

⁸ Ymā te 'ā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari ka'aran are rakue. Aipo 'ga 'eawera esage futat. A'eramū jane 'ga je'eg imū mama'e apo re, jarejesageramū futat jarejemogyau 'ga upe. ⁹ A'eramū Moisesi 'ga remikwasiarera mama'e tywera apoaramū aetywera resaukaa ae upe. Nako esage ma'e 'gā nupe rūi Moisesi 'ga 'ga je'ega kwasiari rakue. Ako tywet ma'e 'gā nupe etee 'ga ikwasiari rakue. 'Gā tywer are 'gā mueapyoukaawamū te 'ga ikwasiari inuga rakue. Ako tywet ma'e 'gā nomojerowiari futari 'wyyriara je'ega. Jarejuwarete 'ga remifutara 'gā nuapoi futari. Nomuorywi 'gā Jarejuwarete 'ga. Mama'e tywera etee futat 'gā wapo. Niporomutari 'gā Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga je'ega nanē 'gā ifutare'ema nū. 'Gā oporujuka

ma'ea futat. 'Uwa miamū futat 'gā ajuka. Oya miamū futat 'gā ajuka. ¹⁰ Ako tywet ma'e 'gā akou ajuemireko are. Kūjāmera 'gā nanē akou ojomen are nū. Kūima'eramū nanē akou ajuee nū. Kūjāmera nanē akou ajuee nū. A'ea nia'wuri futari Janeruwarete 'ga upe. Ako tywet ma'e 'gā nanē ojopyyka ojomotorowykaukaa. A'eramū 'gā ojomepyawe'em. 'Gā o'meramū e'i akou. 'Gā ojoje'ēwu'jaga. Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'ere 'gā 'ga je'eg imū mama'ea nuapoi. Aipo 'gā nupe Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upē rakue, aipoa mama'e tywer awi 'gā moslawamū rakue. ¹¹ “Ekwap kwe pe je mome'wau 'gā nupe. Werowiarāmū Jejui 'ga pē katu'ogi, ere ki ewau 'gā nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga jee ikue. A'eramū je 'ga je'ega etee imome'wau. Janeruwarete 'ga 'ā esage a'jea futat. Nitywi amū 'ga jawe esage ma'e 'gā.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

¹² Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga te 'ā, opājēa amut jee ikue. A'eramū je a'eramū tewau 'ga je'ega mome'wau 'gā nupe tekou. A'eramū je 'jau 'ga upe: “Au'jete epājē eremut jee, je moporowykaukaa ejeupe”, 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa ee. 'Ga 'ā je kwaap katu katu futat. Je 'ga remiesagetea. A'eramū 'ga ojomegopyyka etee je ree, oporowyky apoukaa jee. “Paulo 'ga jeje'eg are 'gā mu'ea esage jee. Tamono 'ga tekotee 'gā nupe teje'ega mome'waramū 'jau kwy”, 'jau Janejararete 'ga ojeupe jee. ¹³ Ymā te je Jejui 'ga rereko tyweretei ikue, 'ga kurapa ikue. 'Ga remiayuwa 'gā nanē je erekou tyweaete ikue nū. A'etea 'ga ajemuaēma je ree ikue. Nakwaawi je 'ga ikue. A'eramū je 'ga rerowiare'ema tekou ikue. A'eramū je te'akwaawe'emamū tekou ikue. A'eramū 'ga a'eramū ajemuaēma je ree ikue. ¹⁴ Jetywerete agawewi je ikue. A'etea 'ga oporokatu'ogiwaramū je ree ikue. Naapoi agawewi je mama'e esagea 'ga upe ikue. A'etea 'ga ajemuaēma je ree. 'Ga 'ā ojerowiarukaa jee. 'Ga 'ā je mopota'waukaa 'gā nee. Jejui 'ga ree je jemujari 'awamue. A'ere 'ga naje upe etee rūi iapoi. Najuejue etee 'ga iapoi ojee ojemuat ma'e 'gā nupe. ¹⁵ “Ymā te Jejui Kristu 'ga ruri wywy pe aetywera katu'okawamū rakue”, sa'e ki jarekou. Aipo 'ea a'jea futat. A'eramū ki jane aipo 'e rerowiaa. A'jea futat 'ga ruri aetywera katu'okawamū ikue.

Je ako jetywerete agawewi futat 'gā apyraapa ikue. ¹⁶ A'etea Janeruwarete 'ga ajemuaēma je ree ikue. A'eramū Jejui 'ga je katu'oka je mogou wemi-ayuwamū ikue. Je katu'og ire nipo je resakara 'gā 'jau: “Kuu. Paulo 'ga katu'og ire nipo 'ga jane nanē futat jane katu'ogi 'awamū”, 'jau nipo 'gā ajaupe. “Paulo 'ga wi opoire'ema nipo 'ga jane wi nanē futat opoire'ema nū”, 'jau nipo je resakara 'gā. A'eramū nipo 'gā nanē Jejui 'ga rerowiaa, ojekatu'ogukaa 'ga upe. A'eramū 'gā nanē awau jane rupi ywag ipe. Jejui 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimū warāu rūi futat. ¹⁷ A'eramū ki sa'e Jarejuwarete 'ga upe: “Ene te 'ā eneresage oree. 'Wyriararete esageramū futat 'ā ereko oree”, sa'e ki 'ga upe. “Ene te 'ā okoeteete ma'ea. Neremanūi futari. Ore 'ā naruesagi agawewi ene. A'ere ore eneremiapofera resagi. A'eramū ore enereko kwaapa futat”, sa'e ki 'ga upe. “Ene te 'ā eneresage tekotee 'gā nesage apyraapa. Nitywi futari 'ga amū ene 'jawe. Namutamutat ene etee futat ereko”, sa'e ki Jarejuwarete 'ga upe.

¹⁸ Ene 'ā jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Enup katu katu ki jeje'ega. Ymā te Janeruwarete 'ga 'gā amū moje'egukari ene ree rakue. “Timoteo 'ga nipo ako moromu'jaramū. Je ree nipo 'ga 'gā mu'jau”, 'jau Janeruwarete 'ga jee, 'jau 'gā enee ikue. Janeruwarete 'ga oje'ega 'gā nupe ra'ne. A'eramū 'gā aipoa mome'wau enee. A'eramū je 'jau ene upe: 'Gā 'eawer are ejea'at ekou. 'Gā

'eawer imū etee futat ene 'gā mu'jau morogyta esage are. Eporowyky esage ki Jarejuwarete 'ga upe, 'jau je enee.

¹⁹ Erepoit kasi 'ga rerowiar awi ne. Mama'e esagea etee ki eapo ekou. Mama'e esage kwaapa ki mama'e esagea etee eapo. 'Gā amū nipo mama'e esage kwaapa futat numiamū. A'ere nipo 'gā mama'e tywera etee futat iapoi. A'eramū nipo 'gā 'jau: "Aipoa nia'wyrī agawewi. A'etea je aapo", 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā opoia futat Jeju 'ga ree ojemogypygy awi. Sā'ā 'gā amū yara rape kwaawa agawewi. A'etea 'ā imonou ekoete ita 'arimū imamuka imote'aa. Nan tee futat ae mama'e esage apo kwaawi agawewi. A'etea mama'e tywera etee iapou. A'eramū 'gā ojemote'aa. ²⁰ Aipo apoara 'gā amū Imeneu 'ga, Aresāri 'ga retee. Mama'e esage apo kwaapa agawewi. A'etea 'gā ikwaapare'ema 'jawe etee mama'e tywera apou'jau'japa. A'eramū je 'jau: Tene mama'eukwaawa 'wyrīara 'gā nereko tyweretei ra'ne. A'eramū nipo 'gā ojewya Jeju 'ga rerowiaa nū. A'eramū nipo 'gā opika Jeju 'ga kuraw awi, 'jau je 'gā nupe.

2

Pemono ki pejeje'ega 'ga upe

¹ 'Awamū je 'i enee, ki Timoteo: Pe'je sajemogy jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee najuejue etee, a'e je enee. "Epoar iki 'gā, Kiapi'ni. Ejejuka esage 'gā nee", sa'e ki 'ga upe 'gā nee. Mama'e esagea 'ga wapo janee jepi. A'eramū jane 'jau 'ga upe: "Au'jete mama'e esagea ereapo oree", 'jau ki jane 'ga upe, 'ga muorypa ee. "Ene 'ā ejejukau esage ore ree. Ene 'ā eneresage oree", sa'e ki 'ga upe, 'ga resage mome'wau 'ga upe.

² Jare'wyrīara 'gā nee nanē ki jareje'ega simono Jarejuwarete 'ga upe nū. Jare'wyrīararetea 'ga ree, jare'wyrīana'nīa 'gā nee. Mīmera 'gā nee ki jareje'ega simono 'ga upe: "Epoar iki ore'wyrīara 'gā, Kiapi'ni. Emu'akwaap 'gā 'gā porowyky are", 'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe. Aipoa jane iapo re nipo 'gā ojejukau esage jane ree. A'eramū jane jarepota'waramū jarejemogyau jarejuee, jarejemogyau esage.

³ 'Ga upe jareje'ega monou nipo jane 'ga muorywi. Aipoa esage, 'jau nipo 'ga, ojeupe jane jareje'ega monoramū. 'Ga 'ā jane katu'okara. ⁴ 'Ga 'ā iporokatu'ogiwet ae ree najuejue etee. A'jea futat 'ga je'ega. A'eramū 'ga najuejue etee oje'ega kwaawa futaa. ⁵⁻⁶ Janeruwarete 'ga 'ā majepeī etee. Nitywi 'ga amū 'ga 'jawe. 'Ga 'ā esage futat. A'eramū 'ga mama'e tywera upe wuage'emamū. Mama'e tywera 'ga mamara'neukaa. A'eramū 'ga mama'e tywera apoara 'gā nerekou tyweaete, 'gā monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jeju Kristu 'ga ruri 'au ywy pe. Ae 'jawe futat 'ga ruri. A'eramū 'ga ojejukaukaa 'gā nupe, janetywera mepyawamū. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau jane upe. Janetywera 'ga omepypap. Oporogyta 'ga 'Uwarete 'ga upe jane ree. A'eramū 'ga 'awamū najuejue etee 'gā katu'oga futaa. 'Awamū iwaēmi 'ga kwaapawa upe. ⁷ A'eramū Janeruwarete 'ga je monou imome'waukaa 'gā nupe, amunawa moymoyka ikue. "Ere ewau morogyta esage mome'wau 'gā nupe najuejue etee. Janeruwarete 'ga iporokatu'ogiwet pē nee, ere ki 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Jeju 'ga 'ā janetywera omepypap. A'eramū pēē 'awamū pejetywera moirukaa Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū 'ga 'U'agesage monou pē nupe oje'jawe pē mogyau, ere ki 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue. A'jea futat 'ga je monou imome'waukaa judeue'ema 'gā nupe, okwaapare'ema 'gā nupe najuejue etee.

⁸ 'Awamū je pē mu'ei Jarejuwarete 'ga upe pēporogyta are. "Jeju 'ga rerowiaara 'gā jatykaramū ki pejeje'ega pemono Jarejuwarete 'ga upe,

ajatyka ma'e 'gã nowase", 'jau ki ene kũima'efera 'gã nupe. "Pejejee pejemara'ne'emamũ pejeporogytau 'ga upe. Pejejamuwe'em nanẽ pejeporogytau 'ga upe nũ", 'jau ki ene 'gã nupe. "Esage ma'eramũ pẽ pejepoa pemowywyt pejeje'ega monou 'ga upe", 'jau ki ene 'gã nupe.

⁹⁻¹⁰ Kũjãmera 'gã nupe nanẽ ki ere nũ: "Pejemokaturam kasi pejepira resaukaawamũ etee ne. Napejemokaturama rũi pẽnesagea wesaukat. Pẽ nesaka sipo 'gã ma'ja 'jau ajaupe? 'Kyna raity kyna muesage', e'i sipo 'gã ajaupe? Naani. Napẽnaitya rũi pẽ muesage Janeruwarete 'ga upe. Pẽneco esagea te pẽ muesage 'ga upe. Aipoa tee 'ga amuoryp. Aipo 'jaramũ, 'Je 'ã Jejui kĩa remiyauwa', pẽ je ekoete pejemogyau. A'eramũ ki pẽ pejemogyau esage 'ga upe", ere ki kũjãmera 'gã nupe. "Pejemojewajewag ekoete kasi pejemogyau ne. Ita kamaap, ita mo'yt, ita fãyrũ, taity esage. Mĩmera nepẽ muesagea'uweri Janeruwarete 'ga upe. Pẽneco esagea tee Janeruwarete 'ga afutat", ere ki kũjãmera 'gã nupe, a'e je enee.

¹¹ Jejui 'ga rerowiaara 'gã ajatykau ojemu'jau Jarejuwarete 'ga je'eg are te. A'eramũ ki kũjãmera 'gã opika etee ajemogyau enupa. ¹² Ae jatykaaw ipe kũjãmera 'gã naae mu'earũi kũima'eramũ. Kũima'eramũ etee te ae jamu'akwaawi. Na'wyriara rũi kũjãmera 'gã. A'eramũ ki kũjãmera 'gã wapykau etee ajemogyau. ¹³ Aeypy 'gã apou 'ã Janeruwarete 'ga kũima'e 'ga ra'ne iapoi rakue, Atãu 'ga ra'ne rakue. A'ere 'ga kũjã ãẽ apou rakue, Ewa ãẽ rakue. ¹⁴ NaAtãu 'ga upe rũi mama'eukwaawa 'wyriara 'meramũ rakue. Ewa ãẽ upe etee te i'meramũ rakue. Ewa ãẽ ra'ne te 'ã mama'e omote'at rakue, Jarejuwarete 'ga je'ega anupe'ema rakue. A'eramũ kũjãmera 'gã kũima'eramũ ae mu'jawarũ'em.

¹⁵ Ewa ãẽ ra'ne mama'e omote'at. A'eramũ kunumĩa wayramũ kũjãmera 'gã nupe. A'etea Janeruwarete 'ga kũjãmera 'gã katu'oka, Jejui 'ga rerowiar awi 'gã poire'emamũ. Ajuee ojejuka esage awi 'gã poire'emamũ, ajemogy esage awi 'gã poire'emamũ, Jarejuwarete 'ga muoryw awi 'gã poire'emamũ. Mĩmer awi 'gã poire'emamũ Janeruwarete 'ga kũjãmera 'gã katu'ogi futari.

3

Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyriat

¹ A'jea futat poa ae mu'e esageawa te. 'Awamũ je ene mu'ei Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe 'wyriara amũ mũ'ẽ are, pastor amũ mũ'ẽ are. 'Ga amũ nipo wekoweramũ 'wyriaramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. "A'e 'ga morowyky esagea afutat ojeupe oporowykyawamũ", 'jau ore jepi. A'jea futat aipoa. ² A'eramũ ene ajueape ako esage ma'e 'ga etee futat imogou 'wyriaramũ ajaupe. Ekoarũ'e'ema 'ga kasi eremono 'wyriaramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe ne. Majepi tee ki 'ga remirekoa. I'akwaap ma'eramũ ae poromũ. Ako esage ma'eramũ ae poromũ. Oje'wyr ipe 'gã mo'wy'wyaara 'ga poromũ, mama'ea 'gã nupe imonoara 'ga poromũ. Ojemu'akwaap 'ga mama'e tywera apoe'em are. A'eramũ 'ga Janeruwarete 'ga je'eg are oporomu'jau. ³ Kawĩajaiwa 'wara 'gã nokoa'uweri Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyriaramũ. Nojonupãaramũ rũi ae rekoi 'wyriaramũ ajaupe. Ajaupe ita'wa ma'eramũ te ae rekoi 'wyriaramũ ajaupe. Naka'aranũũ mono'og are etee ea'at ma'eramũ rũi ae poromũ. ⁴ Opytun are ojejuka ma'eramũ ae poromũ. Wa'yr are ojejuka ma'eramũ ae poromũ. Wa'yra upe oje'eg ma'eramũ ae poromũ. A'eramũ 'ga ra'yra ojeupe 'ga je'egamũ 'ga je'ega renupa etee. Wa'yra mu'jaramũ ae poromũ. ⁵ Wa'yra mu'e'em ire sipo ae maran Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'jau mama'e are? Naani. ⁶ Jejui 'ga rerowiar yau 'gã nanẽ kasi eremono 'wyriaramũ ajaupe ne. Kasi a'e pe 'ga omogo re,

je jeresage 'gā nupe, tekotee 'gā nesage apyraapa, 'ga 'i ne ojerowiaraipe ojee etee ne. Ojee ojerowiaraipe ma'e 'gā nia'wyri Janeruwarete 'ga upe. Ymā te mama'eukwaawa 'wyriara jerowiaraiwi ojee rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga imuēma imua ywag awi rakue. Ojee ojerowiaraipe ma'e 'gā nanē Janeruwarete 'ga erekou tyweaete i'jawerimū etee futat. ⁷ Esage ma'e 'gā etee ki emono imogou 'wyriaramū 'gā nupe. 'Wyriarama 'gā ki tuereko esage Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā. "Kuu. 'Ga esage", te'i 'gā ajaupe 'jau. A'ere kasi "nia'wyri 'ga", 'ga upe 'gā 'eramū eremono 'ga Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe 'wyriaramū ne. Kasi a'e pe 'ga mono 'ga mýjamū, mama'eukwaawa 'wyriara ruri 'ga porowyky mote'aa 'ga wi ne. A'eramū ene esage ma'e 'ga etee imogou 'gā nupe. Nanuara 'gā etee ki emogo 'wyriaramū 'gā nupe.

'Wyriara 'ga poaat

⁸ 'Wyriara 'ga poaara 'gā nanē ki tako esage nū, diacano 'jawa nanē ki tako esage nū. O'wyriara 'ga 'jawe futar iki 'gā tako esage. Ti'me kasi 'gā ne. Ojemuawapit ma'eramū te ae poromū. Kawīajaiwa 'wara 'ga nokoa'uweri 'wyriara 'ga poirūnamū. Naka'aranūū mono'og are etee ea'at ma'eramū rūi ae poromū nanē nū. ⁹ Jarejuwarete 'ga je'ega kwaaparamū te ae poromū. 'Ga je'eg are jarejumu'e re jane jarejemogy esagea kwaapa. A'eramū aipo 'ga je'eg are eapyo ma'ea etee futat akowarūmū. 'Ga je'eg are eapyo katu ma'eramū nanē ae poromū nū. Mama'e esage kwaapa ki 'ga mama'e esage etee futat tuapo. ¹⁰ Pejejeupe 'ga mono enune ki pejomajatyka ra'ne, pejeporogytau 'gā nee ra'ne. "Esage te 'gā pē nupe?" 'jau ki pēē pejejaupe. Nia'wyri 'gā 'eramū pēē 'gā mogowe'em. Esage futat 'gā oreē 'eramū pēē 'gā monou imogyau pejejeupe.

¹¹ 'Gā nemirekoa nanē ki tako esage nū. 'Gā nemirekoa nipo wa'wyre'emamū 'eramū nanē kasi eremogo 'gā 'gā nesakaramū ne. Namorogyta'ywa rūi kasi 'gā nemirekoa ne. Kawīajaiwa 'wara 'ga remireko 'eramū kasi 'ga eremono imýina ne. Ojemuawapit ma'e tee nipo ajee 'ga remirekoa. A'eramū ēē u'eawer imū etee futat mama'e apou. ¹² 'Wyriara poirū 'gā nemirekoa nirūi futari. Majepei tee futat 'ga remirekoa. Wa'yra upe oje'eg ma'eramū nanē nū. Wog ipe ajemogy ma'e 'gā nupe oje'eg ma'eramū nanē nū. ¹³ Oporowyky esage re nipo 'ga ojemu'jaga kūima'eeteeteramū 'gā nupe. A'eramū nipo 'ga okyjawe'em Jejuī 'ga mome'wau 'gā nupe kwe pe awau. "Jejuī 'ga 'ā Janejararetea. 'Ga 'ā ore aruerowiat", 'jau nipo 'ga awau kwe pe 'gā nupe, tekotee 'gā nupe.

¹⁴ Jeatawerayay je ene pyri numiamū, ki Timoteo. A'ere je nakwaawi we tewawa. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou ene upe. ¹⁵ Jeo poromukuran iki ka'arana pemogyta. A'eramū pēē pejejemogy esage kwaapa. Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat jane. Okoeteete ma'e 'ga remiayuwa futat jane. A'jea futat 'ga je'ega. 'Ga je'ega jane sikwaap. Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat jane. Sā'ā tupaa'mywa 'oga ppykoga. Nan tee futat 'ga je'ega rekoi jane pype. 'Ga je'ega kwaapa nipo jane jarepoire'ema 'ga rerowiar awi mama'e tesirūa jarejeupe ijesaokaramū. ¹⁶ Ymā te 'ā janepypp 'gā naeapyoi Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Nokwaawi janepyppa, "Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga nipo 'ut amanūmū ae katu'okawamū" 'ea rakue. A'ere 'ga 'awamū jane mueapyoi ee.

"Jejuī 'ga 'ua ywy pe rakue, kūima'eramū rakue.

Ywy pe 'ga rekoramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau: 'Jejuī 'ga esage.

Nuapoi futari 'ga mama'e tywera', 'jau 'ga 'Agesagea 'ga upe.

Ywagipewara 'gā nanē Jejuī 'ga resaka nū, kūima'eramū 'ga reko resaka nū.

'Ga rerowiaara 'gā amū awau kwe pe 'ga mome'wau.

A'eramū 'gā 'ga rerowiaa kwaiwete.
A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga mojewya 'ga monou 'ga mojeupia oje'wyr ipe
nū."

4

I'me ma'e

¹ 'Awamū je ene mu'ei i'me ma'e 'gā nee nanē futat nū. A'eramū ene 'gā je'ega rerowiare'ema. Janeruwarete 'ga 'Agesage e'i: "Anure nipo, Janeruwarete 'ga wemiapofera mateepawe'emaue 'gā amū poiri Jeju 'ga rerowiar awi. Mama'eukwaawa 'wyrara nipo o'meramū 'gā nupe ojerowiarukaa 'gā nupe. A'eramū nipo amumera 'gā opoia futat Jeju 'ga rerowiar awi", 'jau 'ga 'Agesagea janee. Mama'eukwaawa remiayuya 'gā 'ā i'me ajemogyau janee. ² I'me ma'ea futat 'gā. Nokwaawi futari 'gā mama'e a'jea miamū. Namutamutat 'gā mama'e tywera apoi ajemogyau. A'ere 'gā 'awamū mama'e esagea ojeupe iapoa nokwaawi. Nojemu'akwaawa'uweri 'gā mama'e esage apo are. Nokwaawi futari 'gā wemiapo tywera. ³ "Ku'jywa 'ga aeremirekoa nafutari", 'jau futatee nipo 'gā ajaupe ajemogyau. A'ere 'gā 'me ate 'gā jemogyramū. "Awa mama'ea pe'u. A'ere kasi pea pe'u ne", 'jau 'gā 'me irūa ajamu'jau i'upyre'em are. A'ere naani. 'Gā 'me ate. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga mama'e apoi janeremi'uramamū futat rakue. A'ere ae Jeju 'ga kwaaw ire mama'e 'u katu katu etee futat jarejemogyau. 'Ga upe jareje'ega mono re jane mama'e 'ui katu katu etee futat. "Au'jete mama'ea eremut ore 'ga upe" 'e re ae mama'e 'ui katu katu etee. ⁴ Esage Janeruwarete 'ga remiapofera. Mama'ea 'ga wapo janeremi'uramamū futat rakue. A'eramū jane, mama'ea kasi pe'u ne, 'jawe'em 'gā nupe. A'ere ki "au'jete mama'e esagea eremut ore", sa'e etee Jarejuwarete 'ga upe mama'e 'u enune. ⁵ "Mama'ea je aapo pēnemi'uramamū", e'i 'ga 'ā janee rakue. A'eramū 'ā jane jarejemi'war enune 'jau 'ga upe jepi: "Au'jete mama'ea eremut ore. Oreremi'urama eremut ore", 'jau jane 'ā 'ga upe jepi, jarejemi'war enune jepi. A'eramū jane mama'e 'wau katu katu etee futat. Nitywi mama'ea i'upyre'ema janee.

Jeju 'ga remiayuw esage

⁶ Aipo are ki 'gā emu'e, ki Timoteo. Jeju 'ga rerowiaara 'gā ki emu'e. 'Gā nupe aipo mome'u esageramū. Jeju Kristu 'ga remiayuw esageramū futat ereko. A'eramū ene ai'iwe, ai'iwe 'jau Jarejuwarete 'ga je'ega mogytau ekou. 'Ga je'ega a'jea futat. A'eramū ene imogytau ekou ejea'aramū ee. A'eramū ene 'ga je'eg imū etee futat ekou. A'eramū ene eojere'emamū futat mama'e apou ekou 'ga je'eg imū etee futat. ⁷ A'ere kasi morogyta ymaner are ereapyaka ne. 'Gā amū nipo janepyy 'gā je'ega mome'wara. A'ere kasi ereapyaka 'gā je'eg are ne. Aipo mome'ua najane mojemogyppyyga'uweri jane mogyau Janeruwarete 'ga ree. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ejemu'jau ekou. 'Ga je'eg are etee ejemu'jau nipo 'ga remifutar imū etee futat mama'ea ereapo. ⁸ Janejemamuakara nanē esage 'ga upe nū. A'ere 'ga je'eg imū jane jemogyta te esageramū 'ga upe. "Janeruwarete 'ga je'ega nipo jane mogy esageukaa 'au ywy pe. A'eramū jane jaremanū re jarewau jarejemogyau ywag ipe 'ga pyri", 'jau ore jepi. ⁹ Aipo 'ea a'jea futat. Tuapyaka esage ki 'gā ajemogyau ee. Tuerowiar iki 'gā aipoa. ¹⁰ Janeruwarete 'ga 'ā ywag ipe 'ui. 'Ga 'ā jane sirowiat. 'Ga pyri jareoa 'ā jane siapesak jarejemogyau. A'eramū jane a'eramū jarewau 'ga mome'wau tekotee 'gā nupe. 'Gā amū nipo 'ga rerowiaa jane 'e renuw ire. 'Ga 'ā ae katu'okara. Najuejue etee ae katu'oga 'ga afutat. A'eramū 'ga werowiaara 'gā katu'oka a'jea futat.

11 “Paulo 'ga je'ega ki peenup katu katu”, ere ki Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. “Emu'e ki 'gã Jejui 'ga porogyta are. 'Ga je'ega ki peenup”, ere ki 'gã nupe. “‘Ga je'eg imü pejemogyau esage”, ere ki 'gã nupe. 12 Ene 'ã kunumüüa agawewi. A'etea 'ã Janeruwarete 'ga ene mono peu 'gã mu'jaukaa ojee. A'eramü ene ekou esage 'gã nowase. A'eramü nipo 'gã, ene resag ire, ene 'jawe ajemogyau, mama'e esagea etee iapou. Eje'ega esageramü ekou 'gã nupe. Ejejuka esage ki ekou 'gã nee. Erowiar iki Jarejuwarete 'ga. Mama'e tywera kasi ereapo ne. Eko esage ki. A'eramü 'gã ojemu'jau ene ree. 13 Jeo poromukuran Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana mogytau ekou 'gã nupe, ajatyka ma'e 'gã nupe. Emu'e ki 'gã morogyta esage are. Emu'akwaap ki 'gã 'gã neko esage are.

14 Ymã te ako Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'wyriara 'gã amü opo monoi eneapyte'rarimü ikue, ene resaukaa 'gã nupe ikue, ene monou Jarejuwarete 'ga mome'waramü 'gã nupe ikue. A'e pe ako 'gã amü 'jau ene upe ikue: “Je 'ã tepãjê omono 'ga upe 'ga moporowykyaukaa tejeupe, e'i 'ga enee, ere ki 'ga upe, e'i Janeruwarete 'ga jee”, 'jau ako 'gã amü ene upe ikue. A'eramü je 'awamü 'jau ene upe nü: 'Ga pãjê mü etee futat eporowyky ekou, 'jau je ene upe. 15 'Ga je'eg are ejea'aramü ekou. A'eramü nipo ene resakara 'gã 'jau enee: “Jejui 'ga je'eg imü etee futat 'ga rekoj oporowykyau”, 'jau nipo 'gã enee, ene resag ire. 16 Ejemuaêm iki ekou ejee. 'Ga je'eg imü etee futat eko eatau. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee ki 'gã emu'e. Enup katu katu ki aipo 'ea. 'Ga je'ega etee ki emome'u 'gã nupe. Aipo apo re nipo ereo ywag ipe ekou Jarejuwarete 'ga pyri, emanü re. Eneremimu'efera 'gã nanê futat nipo awau 'ga pyri ene amu'e re nü.

5

Jejui 'ga rerowiaara 'gã neko esage

1 'Awamü je ene mu'ei Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'akwaaw are. 'Gã 'ã Jejui 'ga rerowiaar yaua. 'Awamü etee ako 'gã Jejui 'ga rerowiari ai'i. A'eramü ene 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Sawa'e 'ga amü mama'e tywera aporamü kasi ereje'egay 'ga upe ne. Eporogyta esage etee ki 'ga upe, 'ga mu'jau ejuwa 'jawe futat. “Mama'e tywera apoa nia'wyrj Janeruwarete 'ga upe. Mama'e esagea etee eapo 'ga upe”, ere esage etee ki 'ga upe, 'ga mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Ipyau 'gã nipo mama'e tywera mü apou. A'eramü nanê ki eje'ega 'gã nupe ejewirera 'jawe futat, 'gã mu'jau ee nü.

2 Kÿjãmera 'gã nupe eje'ega kasi ere ejeupe ne: Kuu. Te 'ã nooi te'apa amü fue'i, ere kasi ejeupe ne. Wãiwĩ eẽ mü upe eje'ega, eje'eg esage etee futat eẽ upe, ey 'jawe. Kÿjãmuku 'gã nupe nanê eje'ega ejenyra 'jawe etee futat nü.

3 'Awamü je ene mu'ei imen manü ma'efera 'gã nee nü, ipytune'ema 'gã nee. Tojejuka esage ki Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'gã nee. 4 Imen manü ma'e nipo wa'yramü amü, wemiarirünamü nanê nipo nü. A'eramü ki 'gã tojejuka oy are maranamü ojarÿi are 'jau. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. Pejepyntun are pëpota'wa pãwëa futat esage Janeruwarete 'ga upe. Janewuja'i are 'ã janey jejukai jane ree rakue. Mama'ea 'ã 'gã imua janee rakue. Janeruwa nanê 'ã mama'e mua janee, mama'e apou janee 'jau rakue, janewujaramü rakue. A'eramü jane 'awamü jarepojejukaramü jarey are ipy'rau. Jane jarepojejukaramü jarejuw are nanê nü. Jarejamÿi are, jarejarÿi are, mïmer are ki sajejuka 'gã nee 'gã py'rau.

5 Majawera 'gã amü nipo wa'yre'emamü amü wemiarirü'e'emamü nanê nipo nü, opytune'emamü nanê nipo 'gã nü. A'eramü nipo 'gã Jarejuwarete

'ga ree tee ojemogypyka ajemogyau. Au'jeteramū nipo 'gā oje'ega monou akou 'ga upe. "Mama'ea emut jee. Nitywi mama'ea jee", 'jau nipo 'gā akou Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'gā ki sipoat, mama'e monou 'gā nupe. Sajejuka ki 'gā nee. ⁶ Imen manū ma'efera 'gā amū nipo awau aku'iramū etee akou ojee. Ojee tee wea'aramū awau. Jarejuwarete 'ga ree jēmī wea'are'emamū akou. A'e 'gā ako amanū ma'e 'jawe etee 'ga upe. Aipo 'gā nee kasi pejejuka ne. ⁷ A'eramū ki ene je'eawer imū etee 'gā mu'jau. Kasi a'e pe majawera 'gā nee jane jejukae'emamū jane resakara 'gā 'i ne: "Kuu. Jejui 'ga rerowiaara 'gā nojejukai opytun are", e'i 'gā janee, jane ago'wau ne. A'eramū je 'jau pē nupe: Pejejuka ki majawera 'gā nee, a'e je enee. A'eramū jane resakara 'gā jane ago'wawe'em. ⁸ Jarepytuna 'gā mama'e tywe'emamū jarejejukau 'gā nee. 'Gā nee jane jejukae'emamū ia'wyre'emamū futat jane rekoī Jarejuwarete 'ga upe Jejui 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'jawe. 'Ga rerowiare'ema 'gā miamū opytuna 'gā nee ojejuka. Jane taetu 'ga rerowiaaramū jarepytuna 'gā nee jarejejukae'em ire 'ga rerowiare'ema 'gā tywera siapyraaw ine.

⁹ Imen manū ma'e 'gā, wāiwi 'gā nera etee ene imonou ikwasiaa ka'aran are, Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are inuga. Aipo 'gā oporowyky Jarejuwarete 'ga upe. Wāiwi 'gā poromū. Sesēta kwara mu'aparera 'gā nera etee futat ene inuga ee. Majepēi tee imen ma'efera 'gā. ¹⁰ Wa'yra muaranuw esageara 'gā poromū. Oje'wyr ipe ae mo'wy'wyarera poromū. Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee ojejuka ma'efera poromū, 'gā nupe mama'e monoarera poromū. Ojero'wu ma'efera 'gā nee ojejuka ma'efera ēē. Ajaupe mama'e esage apoarera ēē. Nanuara apoarera 'gā majawera 'gā nera etee ki ekwasiat inuga ka'aran are, Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are.

¹¹ Kūjā pyau 'gā amū mena nipo amanūmū ēē wi. A'e ēē rera kasi eremono Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are inuga ne. Anurenure'i nipo ēē oi kūima'e mū rekaa omenamū nū. A'eramū nipo ēē Jejui 'ga porowyky awi opoia etee ne. ¹² Omena manū re nipo ēē 'jau ojeupe: "Awamū je nomenaru'jawi futari. 'Awamū je Jejui kīā porowyky te futat taapo 'jau", 'jau nipo ēē ojeupe numiamū. A'e reewi nipo ēē anure ēē menaari nū. A'e ēē u'eawer imū mama'ea nuapoi futari. Aipoa nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. ¹³ A'eramū ene aipo 'gā nera monowe'em Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea 'jawa ka'aran are. Kasi a'e pe aipo ēē mama'e ojeupe imonoramū ēē wewueramū akou ne. Awau kwe pe oporogytau akou 'oga moyka morogyta a'wyr'e'ema pyu ne. ¹⁴ A'eramū ki nanuara 'gā tomenaru'jap tāmējē. A'eramū futat 'gā wa'yramū. A'eramū futat 'gā oporowykyau wa'yra upe omena upe 'jau. A'eramū Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā jane ago'wawe'em ajemogyau 'gā nee. ¹⁵ Amumera majawera 'gā te ajee opoit Jejui 'ga rerowiar awi ai'i. Mama'eukwaawa 'wyrīara remifutar imū etee 'gā mama'e apou ajemogyau ai'i. Aipoa nia'wyrī futari. ¹⁶ "Pēpytuna nipo amū ako majaweramū. A'eramū pēē futat pejejejukau ēē ree", ere ki Jejui 'ga rerowiaara 'gā kūjāmera 'gā nupe. Pejejuka kynā ree, te'i kasi 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ne. Eē futar iki tojejuka opytun are. Jejui 'ga rerowiaara 'gā ki tojejuka ipytune'ema 'gā nee etee.

¹⁷ 'Awamū je ene mu'ei jare'wyrīara 'gā nee nanē nū, pastor 'jawa 'gā nee nū. Jare'wyrīara 'gā nee ki sajejuka esage. Toporowyky esage ki 'gā akou. A'eramū ki simepyuu 'gā. Mukūi ki 'gā nepya simono 'gā nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nupe, jaremu'jara 'gā nupe. Mīmēra 'gā nupe ki simonou mukūi 'gā nepya 'gā nupe. ¹⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue: "Ejeupe ejeymawa iporowykyramū

kasi eresimat ejeymawa ne. Tene ki ijemi'wari akou oporowykyaw ipe", 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga janee rakue. "Pejejeupe 'gã amũ porowykyramũ nanẽ ki 'gã pemepye", 'jau nanẽ 'ga ikwasiarukaa inuga rakue nũ. A'eramũ ki pẽe, peje'wyriara mepyau pejejeupe iporowykyaw are.

¹⁹ Peenup kasi peje'wyriara 'ga ago'oa ne. 'Ga amũ nipo 'ua 'wyriara 'ga mome'wau pẽ nupe: "Ekoay jane'wyriara 'ga mama'e tywera apou akou", 'jau nipo 'gã pẽ nupe, Jeju 'ga rerowiaaramũ pẽ nupe. Majepeja 'ga etee imome'uramũ kasi perowiar ine. A'ere ki 'gã amũ nuru'jawamũ perowiat. ²⁰ Mama'e tywera 'wyriara 'ga iaporamũ ki eje'ega emoywyrafen 'ga upe pejejowase. A'eramũ enupara 'gã, aipo renupa, okyjau mama'e tywera apo awi. "Mama'e tywera aporamũ nipo 'ã 'gã oje'ega moywyrafeni janee 'gã nowase", 'jau nipo 'gã ajaupe.

²¹ Jeju 'ga rerowiaara 'gã mu'akwaaw are je ene mu'ei, ki Timoteo. A'eramũ ene jeje'ega renupa katu katu. Jeje'eg imũ etee ki mama'ea eapo, a'e je enee Jarejuwarete 'ga remianuwamũ, Jeju Kristu 'ga remianuwamũ, ywagipewara 'gã, mama'e tywera apoare'ema 'gã nemianuwamũ 'jau. Mĩmera 'gã nemianuwamũ je 'i enee. A'eramũ ene jeje'ega renupa katu katu. Ejejuka pãwẽ pãwẽ ki 'gã nee. ²² Epoa kasi eremono ejemiesapytere'ema 'gã apyte'rarimũ ne. Esapytet ra'ne ki 'gã. 'Gã neko esage ra'ne ki esak. 'Gã neko esage resag ire etee ene epo monou 'gã apyte'rarimũ 'gã mogyau Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ. Ereko kasi mama'e tywera apoara 'gã 'jawe etee ne. Mama'e tywera apoara 'gã nui ki epojo'ok. Eko esage futar iki. Ereapo kasi mama'e tywera ne. ²³⁻²⁵ 'Gã amũ mama'e tywera wapo najuejue etee ajueape. A'eramũ jane 'gã tywera resaka. "Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gã nereko tyweretei", 'jau nipo jane 'gã tywera resaka. A'ere nipo amumera 'gã mama'e tywera nuapoi ajueape. Jarejowase mama'ea 'gã iaporamũ jane 'ã 'gã nemiapofera kwaawi. A'ere jane jemime 'gã nemiapofera nikwaawi. A'ere nipo jane anure 'gã nemiapofera resagi katu katu. A'eramũ ene 'gã nesaka katu katu ra'ne Jarejuwarete 'ga porowyky pype 'gã munew enune.

Timoteo, 'awamũ je 'i enee. Ejejuka esage ki ejee. Enerewega 'ã nia'wyri. A'eramũ ene y'way ajai'wi 'wau ejewega upe. 'Ya etee kasi eretykur ine.

6

¹ 'Awamũ je ene mu'ei 'gã nemifaja 'gã nee. Ymã te 'ã 'gã amũ nitywi ka'aranũ pyu rakue. A'eramũ 'gã ojeme'egukaa 'gã nupe 'gã nemifajamũ rakue. A'ere 'gã 'awamũ Jeju 'ga rerowiaaramũ 'gã jemogyi. "Peenup katu katu ki pejejara 'ga je'ega", ere ki 'gã nupe. "Peporowyky esageramũ tekotee 'gã jane ago'o eme 'jau", ere ki 'gã nupe. Janeje'ega nanẽ 'gã ikurape'ema nũ. Nia'wyri aipoa, 'jawe'em 'gã janeje'ega upe. ² Pẽjara 'gã nipo ako amũ Jeju 'ga rerowiaaramũ. "Jejara 'ga Jeju 'ga rerowiaara. A'eramũ nipo 'ga je nupãue'em. A'eramũ je teporowykyau 'i etee inãinãni' etee, pe'je kasi ne", ere ki 'gã nupe. Naani. "Pejejara 'ga Jeju 'ga rerowiaara futat 'ga rekoramũ taetu pẽporomutat 'ga ree. A'eramũ ki pẽe pejepeporowykyau esage 'ga upe", ere ki 'gã nupe. Emu'e ki 'gã je'eawer are, ki Timoteo. Je'eawer imũ etee mama'e apoukaa 'gã nupe.

Jeju Kristu 'ga je'ega a'jea futat

³ Janejararete 'ga, Jeju Kristu 'ga je'ega a'jea futat. A'eramũ jane 'ga je'ega renuparamũ Jarejuwarete 'ga remifutar imũ mama'e apou. A'ere nipo 'gã amũ nafutari 'ga je'ega. A'eramũ nipo 'gã mama'e amutee are te nipo ajamu'jau. ⁴ "Je 'ã je'akwaap 'gã 'akwaawa apyraapa", 'jau futatee nipo 'gã. A'ere naani. Ajamue ekoete te 'gã. Ajakurap te 'gã. Iporerekoaywet 'gã

ajuee. Ojoje'ēwul'jaga ekoete. Najuerowiari 'gā. ⁵ A'eramū ajamueu etee akou. Nokwaawi 'gā mama'e a'je apoa. I'akwaawe'emamū ae poromū. Mama'e tywer are etee 'gā wea'aramū akou. "Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā ika'aranūū kwai ajemogyau", 'jau futatee 'gā ajaupe. "Je nanē nipo Jeju'i 'ga rerowiaaramū tekou jeka'aranūū kwai nū", 'jau futatee 'gā numiamū. A'ere nanarūi. ⁶ Janeruwarete 'ga remifutara apoara 'gā a'jea futat ika'aranūū kwai ma'e 'jawe iku'i akou. 'Ga 'gā okwaap. 'Ga esage futat. Janeruwarete 'ga esage futat, tekotee 'gā nesage apyraapa. A'eramū ae 'ga kwaaparamū aku'iramū ajemogyau awau 'ga rape rupi. ⁷ Jarey awi jare'aa ypy 'ā jane niruri futari mama'ea jarepo pe. A'eramū jane jaremanūmū nanē mama'e rerawawe'em futat jarepo pe nū. ⁸ A'eramū jane jarejemi'urama tywamū jarejekōēājamū jarejemogyau. Jarejaity tywamū jareku'iramū nanē nū.

⁹ Amumē ka'aranūū mono'ogara 'gā mama'e tywera wapo ka'aranūū mono'ogawamū ojeupe. Mama'e yau resaka nipo 'gā 'i: "Kuu. Afutat je aipoa", 'jau nipo 'gā. A'eramū nipo 'gā ipyika jemime ojeupe. Sā'ā 'miara. Mama'e resag ire ipige'ema ipy'araypara imogeukaa ukaja pype. A'eramū 'ā ojejukaukaa wyra ukaja jara 'ga upe. Nan tee ka'aranūū mono'ogara 'gā. U'akwaawe'emamū awau mama'e tywera apou ka'aranūū are. A'ere nipo nanuara 'gā nayrūnamū anure. Nooi futari 'gā Jarejuwarete 'ga pyri. ¹⁰ Ka'aranūū futar are ea'at ma'eramū mama'e tywera ipyirugawa futat. A'eramū ka'aranūū mono'og are etee ea'at ma'e 'gā Jeju'i 'ga rerowiar are jēmī wea're'emamū ajemogyau. 'Gā amū ka'aranūūa futaa kwaiwete, Jeju'i 'ga futara apyraapa. A'eramū nipo 'gā amū Jeju'i 'ga rerowiar awi opoia futat. Kwaiwete agawewi 'gā ka'aranūūa. A'etea nipo 'gā i'arasigamū akou, ojeupi etee futat ojereko tywerukaa.

Timoteo 'ga mu'akwaapawet

¹¹ A'eramū ki ene Janeruwarete 'ga remifutara apoaramū mama'e tywera apo awi ejea'gwau, ki Timoteo. Mama'e esage etee iapou. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'e apou ekou. Ejemogypygg ete ki ekou 'ga ree. Ejejuka esage ki Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā nee. Ejeupe mama'eay ijesakaramū kasi erepoit 'ga rerowiar awi ne. Epota'wa esageramū etee futat ekou 'gā nee. ¹² Sā'ā afuakara resaukaara 'gā. Ajuowajaa 'gā 'ā afuakara resaukaawamū. Nojoman ekoete rūi nanē 'gā ajuetyka nū. Ojoman esage te 'gā. Nan tee futat ejeko esagea resaukaa 'ga upe. A'eramū nipo ene ewau ekou Jarejuwarete 'ga rape rupi. A'eramū 'ga ene mujaa ojee. Ymā te ako 'ga ene muēmi werowiare'ema 'gā nui ene mogou wemiayuwamū ikue. Kwaiwete 'gā nowase ako ere ikue: "Je 'ā arowiat Jeju'i 'ga. 'Ga 'ā jetywera omoit je wi ai'i", ere ako 'gā nowase ikue. "Ga rape rupi too 'jau", ere ako 'gā nowase ikue. A'eramū 'ga ene monou wemiayuwamū. A'eramū ene 'awamū ekou esage futat 'ga upe. ¹³ Janeruwarete 'ga ete 'ā jane mogy. 'Ga ra'yra 'ga, Jeju'i Kristu 'ga 'ā oje'eg a'je mome'wau Pōsiu Piratu 'ga upe, okyjawe'em rakue. Ma'eramū 'ā je 'i 'awamū 'gā nowase enee. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga je'ega ki enup katu katu. 'Ga je'eg imū etee futar iki mama'e apo ekou. A'eramū tekotee 'gā ene ago'wawe'em. A'eramū ene etywere'emamū ekou 'ga upe 'ga jewyramū. ¹⁵ Janeruwarete 'ga remifutara 'ara upe iwaēm ire Jeju'i 'ga ruri ojewya nū. Janeruwarete 'ga esage ma'ea. Iku'i ma'ea 'ga. 'Ga 'ā 'wyriararetea futat. 'Ga tee Janejararetea futat. ¹⁶ 'Ga etee te namanūi. Okoeteete ma'e 'ga futat. Esage futat 'ga. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. A'eramū 'ga wenyramū akou. 'Ga renya kwara reny apyraapa. Nitywi futari esage ma'e 'gā 'ga 'jawe. A'eramū itywet ma'e 'gā 'ga rerowyke'ema. Tamuoryp ki 'gā 'ga. 'Ga te 'ā pājērete futat namutat.

¹⁷ 'Awamū je ene moje'egukari ikaraemā kwai ma'e 'gā nupe: "Je te 'ā kūima'eteetea, pe'je awī", ere ki 'gā nupe. "Anure nipo pēkaraemā teep-awamū. A'eramū pēē pejemogypykye'ema pejekaraemā are. Jarejuwarete 'ga ree te pejemogypykye. 'Ga te 'ā mama'e amut janee, jane muorypawamū. A'eramū pēē 'ga ree te pejemogypykye", ere ki ikaraemā kwai ma'e 'gā nupe. ¹⁸ "Pe'je pejejekau esage 'gā nee", ere ki 'gā nupe. "Mama'e esage peapo pejekou. Pēnakate'em kasi pejemogyau ne. Mama'e mū ki pemono imama'e'ema 'gā nupe", ere ki 'gā nupe. ¹⁹ "Gā nupe mama'e monoramū, Janeruwarete 'ga mama'e esage muri pē nupe, peu ywag ipe. Mama'e tywera sipo 'ga amut pē nupe? Naani. Mama'e eteetea te nipo 'ga amut pē nupe. Teepap sipo kamēsiete 'ga remimurera? Naani. 'Ga remimurera te enema'e namutamutat", ere ki 'gā nupe. "A'eramū tepeo 'ga pyri pejemogyau nakwaparimū ete rūi", ere ki ikaraemā kwai ma'e 'gā nupe. "Peu 'ga pyri sipo pēku'i'i'i etee? Naani. Pēku'irete te peu", ere ki 'gā nupe.

²⁰ Timoteo. Ymā te Janeruwarete 'ga ene resagi ene muēma aipo 'gā nui, ene moporowykyaukaa ojeupe. A'eramū ene 'ga je'eg imū etee futat ekou. "Nan iki eapo jee", 'jawerimū etee futar iki ene iapou. Ejepe'a aipo ajamue ma'e 'gā nui. Ajamue ekoete 'gā. Aipoa nia'wyrī Janeruwarete 'ga upe. Aipoa kasi ereapo ne. ²¹ "Ore 'ā ore'akwaap 'gā nemimu'e are", e'i ekoete 'gā. A'ere naani. I'me etee 'gā. Aipo 'jara 'gā opiau etee ywaga piar awi. A'eramū 'gā opoia Jejuī 'ga rerowiar awi.

Jarejuwarete 'ga resagea ene rerekoa je afutat.
Kweramū etee jeremimome'ua.

2 Timoteo

Jejui 'ga mome'u are 'gā Paulo 'ga munewi moromunepawa pype rakue. Moromunepawa pype akoaw ipe Paulo 'ga ka'arana kwasiaru'japa Timoteo 'ga upe rakue. Jejui 'ga rur enune ojeapo ma'e are 'ga ka'arana kwasiari. 'Agamū Paulo 'ga remikwasiarera mapawera. "Anurenure'i nipo 'gā je jukai", 'jau 'ga ikwasiaa 'ga upe. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiaru'jap imonou enee, ki Timoteo. Jejui Kristu 'ga je mono kwe pe ojemome'waukaa 'gā nupe ikue. 'Uwarete 'ga remifutar imū 'ga je monoi ikue: "Werowiarāmū Jejui 'ga jane mogyi wemiayuwamū. A'eramū jane 'ga rerowiaaramū jarewau jarejemogyau ywag ipe 'ga pyri jaremanū re, ere ki 'gā nupe", 'jau 'ga jee ikue, je monou morogyta esage mome'waukaa kwe pe ikue.

² Ene 'ā jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Jeporomutat je ene ree. A'eramū je ka'arana monou ikwasiaa ene upe.

Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ā Janejararetea. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat, ki Timoteo. Ene ree 'gā jemuaēma, ene mopy'ata'waa. Mīmera je afutat.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

³ "Ene 'ā eneresage, Kiapi'ni", 'jau je Jarejuwarete 'ga upe tekou jepi. 'Ga upe je porowyki tekou. 'Ga je'eg imū etee je mama'e apoi tekou jepi. 'Ga remifutara kwaapa je aipoa etee iapou jepi. Jepyutuna 'gā 'ā oporowykyau 'ga upe rakue. A'eramū je nanē tejamŷja 'jawerimū futat teporowykyau tekou 'ga upe nū. A'eramū je teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe jepi. "Jeku'i je tekou Timoteo 'ga ree jepi, Kiapi'ni. 'Ga ene rerowiat a'jea futat. A'eramū je teku'iramū tekou 'ga ree", 'jau je 'ga upe teje'ega monou tekou jepi. Au'jeteramū je tekou teje'ega monou 'ga upe ene ree. ⁴ Tejea'aramū tekou ene ree jepi. Ejewi je oramū ako ene ejaa'wau je ree ikue. "Naesagu'jawi nipo je 'ga re'ā", 'jau nipo ene rakue, ejaa'wau je ree rakue. A'e are je tejea'aramū jepi, enejoo'oaower are jepi. Ene pyri jeoweramū numiamū. Ene resaga amunipo 'ā je muoryp kwaiwete ene ree. A'ere je nooarūi ene pyri. Je munep 'gā je mŷina'au. ⁵ "Timoteo 'ga Jejui 'ga rerowiaara futat", a'e je te'ŷina tejeupe tejea'aramū ene ree jepi. Ymā te 'ā enejarŷi ēē Jejui 'ga rerowiaararetea ēē rakue, Loide ēē rakue. A'ere 'ā eney ēē nanē 'ga rerowiari rakue nū, Eunisi ēē rakue nū. A'eramū ene 'awamū 'gā 'jawerimū etee futat 'ga rerowiaa.

⁶ A'eramū je a'eramū teje'ega monou ene upe ene mu'akwaapa. Ymā te ako je tepo monoi enepyte'rarimū ikue, ene mogou Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū ikue. A'e pe ako 'ga opājē mua enee ikue. A'eramū 'awamū je 'jau ene upe: 'Ga pājē mū etee ki mama'ea eapo. 'Ga pājē mū etee ki eko, a'e je enee. ⁷ Janeruwarete 'ga ako U'agesage amut janee ikue, janererekwarāmū ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea jane rerekoa. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mogy'aukare'ema. 'Ga 'Agesagea jane mopota'waukaa 'gā nee. 'Ga 'Agesagea 'ā jane mu'akwaawukaa mama'e tywera apoe'em are.

⁸ Erejenosī kasi Jarejararete 'ga je'ega mome'u awi 'gā nupe ne. Je wi nanē ejenosōue'em nū. 'Au je reni moromunepawa pype. Kwe pe ako je oi morogyta esage mome'wau 'gā nupe ai'i. "Jejui 'ga amanū jane katu'okawamū", 'jau je ako tewau tekou 'gā nupe imome'wau kwe pe ai'i. A'eramū 'gā a'eramū je pyyka je mua je munepa je mŷina moromunepawa pype. A'ere kasi

erejenosĩ je wi ne. Ene naně nipo 'gã ene rereko tywerete je 'jawe futat nũ. A'ere nipo Janeruwarete 'ga opãjě muri ene upe, ene momoirukare'ema ojewi.

⁹ Janeruwarete 'ga ako janetywera omoit jane wi ikue. 'Ga ako jane katu'oka ikue. 'Ga te 'ã jane mü'ẽ werowiare'ema 'gã nui jane mogyau wemiayuamũ. Najaneremiapo esagefer are rui 'ga jane mü'ei 'gã nui. Wemifutar imũ etee futat 'ga iapoi. Ywy apoe'ẽwe 'ga jemuaẽmi jane ree rakue. "Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gã tamũ'ẽ 'gã nui 'jau kwy, imogyau tejemiayuamũ 'jau kwy. Tapoat 'gã 'gã neko esage are 'jau kwy", 'jau 'ga ojeupe mama'e apoe'emawe rakue. ¹⁰ Ymã te 'ã ae nokwaawi futari 'ga remifutara rakue. A'ere jane 'awamũ ikwaawi. Jejui Kristu 'ga ruri 'au ywy pe jane mu'jaawamũ rakue. A'eramũ 'ga 'ã Janekatu'okoramũ akou. Janeruwarete 'ga 'ã ae katu'oga afutat. A'eramũ 'ga Jejui 'ga mua 'au jane katu'okawamũ. "Jejui 'ga ako amanũ ai'i" 'ea 'ã jane sikwaap. "Amanũ re 'ga ferawi etee nũ" 'ea naně 'ã jane ikwaapa nũ. A'eramũ jane a'e rerowiaa. A'eramũ jane jaremanũ re jareferapa etee nũ. A'eramũ jane jareferaw ire jarewau 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimũ rui. Jejui 'ga ferawa kwaaw ire jane jarekyjawe'em jaremanũ awi. A'eramũ jane 'ga 'jawe futat jareferapa etee jarewau jarejemogyau 'ga pyri nakwaparimũ rui.

¹¹ Janeruwarete 'ga 'ã je monoukat kwe pe Jejui 'ga mome'waukaa 'gã nupe ikue. 'Gã mu'jau je tewau kwe pe morogyta esage are ikue, Jejui 'ga ree ikue. ¹² Ma'eramũ 'ã Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã je rereko tyweretei. A'etea je 'ã nojeojeri futari te 'yina morogyta esage mome'wau tejepyri 'ut ma'e 'gã nupe. Jejui 'ga ako je arowiat ikue. 'Awamũ je 'ga kwaawi katu katu futat tekou. Ymã te 'ga 'i jee ikue: "Ekwap je mome'wau kwe pewara 'gã nupe", 'jau 'ga jee ikue. "Eojere'emamũ futat ewau je mome'wau ekou", 'jau 'ga jee ikue. A'eramũ je tewau 'ga mome'wau 'gã nupe ikue. A'ere natepãjě mü rui je oi 'ga mome'wau 'gã nupe ikue. 'Ga te 'ã pãjěrete. A'eramũ je 'ga pãjě mü etee futat 'ga mome'wau 'ga jewyra poromukuran. ¹³ Morogyta esage are ako je ene mu'ei ikue. A'eramũ ene emu'eawer imũ etee ekou esage. Jereko esagea ako ereesak ikue. A'eramũ ene je 'jawe etee futat ekou esage. Erowiar ete futar iki Jejui 'ga ekou. Ejejuka esage ki ekou tekotee 'gã nee. Nan tee jane Jejui 'ga ree ojemujat ma'eramũ jane jemogyi. ¹⁴ Ymã te ako ore morogyta esage mome'ui enee ikue. A'e are etee ki ejea'at ekou. 'Gã 'mea kasi ererowiar ine. Janererekwara 'ã Janeruwarete 'ga 'Agesagea futat. A'eramũ janererekwara jane muea'aa 'ga je'eg esage are.

¹⁵ A'ere Asia ywy pewara 'gã opawi je wi rai'i. Kwaiwete 'gã awau je wi jerera renupawe rai'i. Ojenosĩ 'gã je munepawer awi rai'i. A'eramũ 'gã awaupap je wi. Figeru 'ga miamũ awau je wi Erogemes 'ga retee. ¹⁶⁻¹⁷ A'ere Onesifuru 'ga nanarũ. Nojenosĩ 'ga je wi moromunepawa pype je rekoramũ. Roma pe owaẽmawe 'ga 'ua je rekaa. Je resag ire etee nipo 'ga poiri je rekar awi. 'Ga je maku'iu'jau'japa. ¹⁸ Janejararete 'ga naně nipo ajemuaẽma 'ga ree ywy pe ojewya 'ur ire nũ. Efesu pe je rekoramũ 'ga ako je poari kwaiwete ikue, mama'e apou je pyri ikue. A'ea 'ã erekwaap futat.

2

Jejui Kristu 'ga remiayup

¹ Ene 'ã jera'yra 'jawe jee, ki Timoteo. Janeruwarete 'ga 'ã ojejuka jane ree jepi. Jane 'ã Jejui Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramũ futat. A'eramũ 'ga ruwa 'ga ojejukau esage jane ree jepi. A'eramũ ki ene eje'ega monou 'gã

nupe ekyjawe'em. ² Je ako amu'e ene ikue, mytuna 'gã nemianuwamũ ikue. A'eramũ ene 'awamũ 'gã mu'jau je 'jawerimũ ekou. Ejerowiaawa 'gã etee ki emu'e. A'eramũ 'gã ojemu'e re awau 'gã mu'jau nanê kwe pe nũ.

³ Jejui Kristu 'ga rerowiaaramũ jane jemouagi jarejereko tywera upe. A'eramũ ene ejemouaga mama'eay upe. ⁴ Sã'ã jefaruaa mama'e apoe'ema wemifutar imũ. O'wyrriara 'ga remifutar imũ etee mama'e apoa ijemogya. Nan tee jane. Niapoi futari mama'ea jarejemifutar imũ. Jarejararete 'ga remifutar imũ etee jane mama'e apou jarejemogyau. ⁵ Ujãn ma'eramũ nanê nũ. Ijãn esage ma'e 'ga upe etee futat 'ã 'gã 'ga jãnawera repy monou. Ijãn a'wre'ema 'gã nopyyga'uweri mama'ea. Nan tee futat ene. Enereko esageramũ Janeruwarete 'ga enereko esageawera repy muri enee. ⁶ Sã'ã ko pe oporowyky ma'e 'gã oko pypiara 'ua ajuenune. Nan te 'ã ereporowyky esage Jejui Kristu 'ga upe. A'eramũ nipo 'ga anure ojeupe eneporowykyawera mepyaue enee. ⁷ Ejea'ar iki ekou jeje'eg are. Janejararete 'ga nipo ene mueapyoukat ee.

⁸ Jejui Kristu 'ga ree ki ejea'at. 'Ga manũ re Janeruwarete 'ga 'ga moferawi etee nũ. A'eramũ 'ga amanũu'jape'ema futat awau ojewya oje'wyr ipe nũ. 'Ga 'ã jane'wyrriar ppy 'ga juapyrera, Davi 'ga juapyrera. A'eramũ Janeruwarete 'ga Davi 'ga juapyrera moferapa nũ, imojeupia imonou ywag ipe nũ. Aipoa je amome'u tekou mĩmer imũ 'gã nupe jepi. ⁹ A'eramũ 'gã Jejui 'ga ree morogyta esage mome'u je rekoramũ, je pyyka, je pofaa itaju pyu muna'ywa 'jawe je mĩina. A'ere je najejeri futari te'ĩina tejepyri 'ut ma'e 'gã nupe imome'wau. Naje momiga'uweri futari 'ga rerowiare'ema 'gã morogyta esage mome'u awi. ¹⁰ Tejemouaga etee te'ĩina tejereko tywera upe. A'eramũ nipo 'ga remimũ'ẽmera 'gã juejue morogyta esage renupa ajemogyau. Werowiar ire Jejui Kristu 'ga 'gã katu'oka jane 'jawe futat. A'eramũ 'gã anure awau ajemogyau Jejui 'ga pyri jane 'jawe futat nakwaparimũ warãu rũi futat. A'eramũ 'ga pãjẽa 'gã nerekou namutamutat. 'Ga resagea nanê nipo 'gã nerekou nũ namutamutat nũ. ¹¹ 'Awamũ je 'i ene upe:

“Ga remifutar imũ jaremanũ awi jarekyje'em ire jane oi jarejemogyau 'ga pyri.

¹² Mama'eay upe jane jemouagamũ nipo 'ga jane mogyi opoaawamũ anure 'wyrriaramũ akou.

Je naJejui 'ga remiayuwa rũi 'jara 'gã nupe nipo 'ga najeremiayuwa rũi 'ga, 'jau.

¹³ 'Ga rerowiar awi nipo jane poiraiwi agawewi.

A'etea 'ga u'eawer imũ etee futat nipo mama'ea wapo.”

Aipoa jeremimome'ua. A'jea futat je amome'u.

¹⁴ Aipoa ki jeremimome'ufera emome'u ejemiayuwa 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga je'eg imũ je 'i ene upe: “Pejamue kasi 'ga je'ega mome'u are ne”, ere ki 'gã nupe, a'e je ene upe. Ee pejamue re nipo pejomomoirukat amũ Jejui 'ga rerowiar awi. ¹⁵ Eporowyky esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Eko esage nanê ki 'ga upe nũ. A'eramũ 'ga wowase enewaw ipe 'jau ene upe: “Ene 'ã jeremiayuw esagea futat. Ene a'jea futat jeje'ega eremome'u esage ekou. Ene a'jea futat ereporowyky esage jee”, 'jau nipo 'ga ene upe, ojeupe ene eporowyky esageramũ. 'Ga upe eporowykyau esage 'eramũ ene ejenosõue'em 'ga rowase ewaw ipe. 'Ga je'eg are etee ki 'gã emu'e.

¹⁶ A'eramũ ene ejepe'au ajamue ma'e 'gã nui. Oje'eg tee 'gã mama'e are. Najarejuwarete 'ga je'eg imũ rũi 'gã mama'e mome'ui ajemogyau. Oje'eg ekoete te 'gã ajemogyau. Aipoa nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe. Ajamue ma'e 'gã je'ega renupara 'gã Jarejuwarete 'ga rape awi opia ma'e 'gã te

poromũ. ¹⁷ Sã'ã merua'yra miaro'o mateepawa. Nan tee futat ajamueara 'gã Jeju 'ga rerowiar awi ajamomoirukari futari. Ajamue ma'e 'gã amũ nera Imeneu. Ajepeja 'ga Firetu. ¹⁸ Gã ako opoit futat Jeju 'ga rerowiar awi ai'i. Wemimu'efera 'gã nanẽ 'gã imomoirukaa ja'wyja'wy jui nũ. "Ku'jywa 'ga ako amanũ ma'efera 'gã weroo ywag ipe ai'i. A'eramũ 'ga jane rejaa jane mogyau takyfet katy", 'jau futatee 'gã 'upa o'meramũ ajaupe. 'Gã amũ 'gã nerowiaa. A'eramũ 'gã ojemogyppygu'jape'ema Jarejuwarete 'ga ree. ¹⁹ A'ere 'ã jane nanarũi. Jane 'ã nipoiri futari Jeju 'ga rerowiar awi. Sã'ã ae 'oga mÿjeteetea. A'eramũ 'ã u'ara'ne'ema. Nan tee jane a'jea futat jane 'ga rerowiari. A'eramũ jane jarepoire'ema 'ga je'eg awi. Jane 'ã 'ga remiyauwa. Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are 'gã amũ nupe rakue. "Janejararete 'ga 'ã wemiyauwa okwaap." "Ga amũ nipo 'jau: "Je 'ã Ku'jywa 'ga remiyauwa 'jara 'gã ki topoit futat mama'e tywera apo awi nanẽ nũ", 'jau.

²⁰ Ikaraemã kwai ma'e 'gã kwaiwete 'gã karaemã, 'gã jemi'waawa 'jau. Amumera nipo wesageayramũ. Amumera nipo yty yrũnamũ. A'eramũ ae kũima'eteete 'ga amũ ojeupe iwaẽmamũ y'a esageay pype ojomojemi'waa. ²¹ Nan tee jane. Mama'e tywera apo awi jarepoir ire janeresagesageramũ jarejemogyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ nipo 'ga 'jau jane: "Pënesagesage pejemogyau jee. A'eramũ pëẽ 'awamũ pejeporowykyarũmũ jee. Jeku'i je tekou pë nee", 'jau nipo 'ga jane, mama'e tywera apo awi jane poiramũ.

²² Nakunumũũ 'gã amũ 'jawe rũi 'ã ereko, ki Timoteo. Ereapo kasi 'gã nemifutara ne. Mama'e tywera etee 'gã 'ã wapo ajemogyau. A'ere kasi ene nanarũi ne. Eko esage ki Jarejuwarete 'ga upe. Jeju Kristu 'ga erowiat ekou. Tekotee 'gã nee ejejukau esage ekou. Èta'waramũ ekou 'gã nupe. Iywyter esage ma'e 'gã nipo e'i ajemogyau: "Je poar ape nanuara apou", 'jau nipo 'gã Jarejuwarete 'ga upe jepi. A'eramũ ene nanẽ nanuara apou 'gã 'jawe. ²³ Ereko kasi ajamue ma'e 'gã nee ne. Ajamue ma'e 'gã i'akwaawe'ema futat. Ni'akwaawi futari 'gã. A'eramũ ene ekowe'em 'gã nee. Oje'egay ma'e 'gã te mĩnamũ. A'eramũ ene ekowe'em 'gã nee. Kasi a'e pe 'gã ene mui ojee ne. ²⁴ Jarejararete 'ga remiyauwamũ jane nanarũi. Nijamuei jane. Janepota'wa esage te jane jarejuee. Sajamu'e esage te jane meewe jarejamueapyou 'ga je'eg are. ²⁵ Gã amũ nipo akou 'gã mu'jau tywet mama'e are. A'eramũ ki ere 'gã nupe: NaJaneruwarete 'ga je'egarũi poa kũi. Eremu'e awi 'gã aipo are, ere ki 'gã nupe. Eje'eg esage etee 'gã nupe. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã momoirukaa 'gã tywer awi, 'gã mojewya, ae mu'jaukaa oje'eg are nũ. ²⁶ Mama'eukwaawa 'wyrriara nipo 'upa 'gã nee, mama'e a'je'ema apoara 'gã nee, 'gã mogyaukaa wemifutar imũ etee. Sã'ã wyra'i rena, ısea wukaja pype. A'eramũ 'ã ae opoia jui. A'eramũ 'ã owewiau awau. Nan tee futat mama'eukwaawa 'wyrriara 'gã pyygi, wyra'i 'jawe. A'eramũ ene 'awamũ 'gã pojekau jui nũ, 'gã mu'akwaapa mama'e a'je are etee nũ.

3

Mama'eay jesaukarawam

¹ Anure nipo mama'e teepaw enune kwaiwete mama'eay ijesaokari Jeju 'ga rerowiaara 'gã nupe. Ejea'ar iki ekou aipo are. ² A'ea 'ara rupi nipo 'gã rũweramũ. Auwara 'gã nipo ojee etee futat wea'aramũ ajemogyau. Naajuee tyi futat 'gã nea'aramũ ajemogyau. Ka'aranũũ mono'ogara 'gã. Je te 'ã kũima'eteetea 'jara 'gã mĩnamũ. "Je jeresage", e'i 'gã numiamũ. A'ere 'gã nia'wyrri ajemogyau, ajakurapara 'gã te ajemogy. 'Uwa 'ga je'ega miamũ 'gã

nuenuwi futari. Oy ãẽ je'ega miamũ futat 'gã nuenuwi. Aipo 'gã niapyak-wafugi futari. Ojeupe mama'e muramũ, "au'jete eremut jee", 'jare'emamũ ae poromũ. A'e 'gã nopojeuwi futari Jarejuwarete 'ga. ³ Nojejuka esagei 'gã ajuee. Najemuaẽmi futari 'gã ajuee. Ota'wae'emamũ akou ajaupe. Ojoje'ẽwu'jagara 'gã mĩnamũ. Nojemu'akwaawi 'gã mama'e tywera apoe'em are. Kamẽsiete futat 'gã amara'ne ekoeteramũ akou. Nafutari futari 'gã mama'e esagea. Mama'e tywera etee 'gã afutat. ⁴ Opytuna 'gã miamũ futat 'gã omono ijukaukaa tekotee 'gã nupe. Aipo 'gã mama'e tywera etee wapo. "Je jeresagesage", e'i nipo 'gã numiamũ. A'ere 'gã nia'wyrĩ ajemogyau. Aipo 'gã ojerowiarip ojee etee. Najarejuwarete 'ga muorypawãu rũĩ 'gã iapoi. Ojemuorypawamũ etee te 'gã iapoi ajemogyau. ⁵ "Je 'ã Jarejuwarete 'ga remi-ayuwa", e'ĩ 'gã ajemogyau numiamũ. A'ere 'gã o'meramũ te 'gã 'i ajemogyau. Nuerowiari futari 'gã "Janeruwarete 'ga pãjẽeteetea" 'ea. A'eramũ 'gã mama'e apowe'em Jarejuwarete 'ga pãjẽ mũ ajemogyau. Nanuara 'gã nui ki ejepe'a.

⁶⁻⁷ Amumera 'gã nipo kũjã 'akwaawe'ema 'gã nupe o'meramũ akou. A'eramũ nipo kũjãmera 'gã mama'e tywera apou akou. "Jetywerete je", 'jau ekoete nipo 'gã ojeupe. A'eramũ nipo 'gã okyjau 'me Jarejuwarete 'ga wi. "Kĩã nipo je rereko tywerete", 'jau ekoete nipo 'gã ojeupe. A'etea nipo 'gã nopoiri futari otywer awi. "Arowiat je kĩa je'eg esagea", 'jau nipo 'gã ojeupe numiamũ. A'ere nipo naani. Ojemu'e 'me te 'gã ajemogyau 'gã je'eg are. Nuapoi 'gã mama'ea 'ga je'eg imũ. A'eramũ nipo i'me ma'e 'gã awau osou 'gã 'wyr ipe 'gã mu'jau o'me are. "Jeje'eg imũ etee ekou mama'e apou 'eramũ nipo nereoi mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau nipo 'gã o'meramũ awau akou kũjãmera 'gã nupe. A'eramũ nipo kũjãmera 'gã aipo 'gã je'ega rerowiaa futat. A'eramũ nipo 'gã mama'e a'jea kwaape'ema futat. 'Gã 'mea etee nipo 'gã erowiaa ajemogyau. ⁸⁻⁹ Sã'ã ymã Moisesi 'ga je'ega Jarejuwarete 'ga je'eg imũ etee futat rakue, Egitu wyw pewara 'gã 'wyrĩara 'ga upe rakue. A'ere 'ã peuwara 'gã amũ nafutari Moisesi 'ga remimome'ua rakue. Janesi 'ga, Jãmisi 'ga. Mĩmera 'gã 'ã ifutare'ema rakue. 'Gã 'jawe futat aipoa i'me ma'e 'gã nafutari mama'e a'jea. A'eramũ 'gã u'akwaawe'emamũ ajemogyau. Opoit futat 'gã Jejui 'ga rerowiar awi. A'eramũ nipo 'gã kamẽsiete 'gã 'me kwaapa, 'gã 'akwaawe'ema nanẽ nũ.

Timoteo 'ga mu'akwaapawet

¹⁰ A'ere 'ã ene nanarũĩ, ki Timoteo. Jeje'eg imũ ki eko esage. Jerekoa ako ereesak ikue. A'eramũ ene je 'jawerimũ futat ekou. Erekwaap futat 'ã je'eawera. "Jejui Kristu 'ga je arowiat" 'ea 'ã erekwaap. Ajejuka esage je 'ã tekotee 'gã nee jepi. Jepota'wa 'ã je tekou 'gã nee jepi. "Tejereko tyweramũ miamũ 'ã je nopoiri 'ga rerowiar awi te'ĩna" 'ea 'ã erekwaap futat. ¹¹ Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã je rereko tywerete ikue. Åtioki pe, Ikoniu pe, Listra pe. Mĩmera amunaw ipe je rekoramũ 'gã je rereko tyweretei ikue. A'ere Janejararete 'ga naje jukaukari 'gã nupe ikue. Aipoa 'ã erekwaap futat. ¹² Jarejuwarete 'ga remifutar imũ jane rekoramũ nipo Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã jane rereko tyweri futari a'jea futat. ¹³ Jejui 'ga 'awa wyw pe 'ga rut 'ga wyja'wyrãmũ taetu nipo i'me ma'e 'gã tywereteramũ ajemogyau, mama'e tywera apoara 'gã neewe. A'eramũ taetu nipo 'gã ote'areteeteramũ ajemogyau mama'e a'wyr'e'ema apoaramũ. Ae mu'jau tyweaete nipo 'gã awau ajemogyau kwe pe. O'meramũ ajemogyau 'gã nupe mĩmer imũ. Ojomowyteeu nipo 'gã ojomogyau. Imoryteepyrera 'gã nipo ojepyka etee ojeupe i'me ma'e'efera 'gã nee.

¹⁴ A'ere 'ã ereko esage futat. Emu'jara 'gã je'eg imũ etee futat 'ã ereko. A'ea mama'e a'je are etee futat ako ore ene mu'ei ikue. A'eramũ ene

'awamū aipoa mama'e rerowiaa etee te ekou. ¹⁵ Enewujawe 'ā ojemu'e Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. A'eramū 'ā ene 'ga je'ega kwaapa katu katu futat. Jarejuwarete 'ga je'eg are jarejemu'e re jane 'ga remifutara kwaawi, "aejekatu'oga Janeruwarete 'ga afutat" 'ea 'ā erekwaap. "Jejui Kristu 'ga werowiaru ire, ae katu'ok" 'ea 'ā erekwaap nanē nū. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane mama'e a'je kwaawi. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane jarejeapyoramū jaretywer are. A'eramū jane jaretywera reru'arasiga, jarepoia jui. 'Ga je'eg are jarejemu'e re jane 'ga remifutara kwaawi. ¹⁷ Aipoa 'ga je'ega kwaaw ire taetu 'ga remiayuya 'gā neko esagei 'ga upe. Mama'e esagea etee futat iapou ajemogyau 'ga je'eg imū etee futat. Tekotee 'gā nanē imu'jau ee nū.

4

¹ Morogyta esagea etee ki emome'u ekou 'gā nupe najuejue etee, a'e je enee, ki Timoteo. Jarejuwarete 'ga remianuwamū je 'i enee, Jejui Kristu 'ga remianuwamū nanē je 'i enee nū. Anurenure'i nipo Jejui 'ga ruri ojewya nū, 'wyrirareteramū ae upe. Aipoa 'ara rupi nipo 'ga ae resaka 'ūina. Amanū ma'efera 'gā nanē nū nipo 'ga imū'jau tywy awi imowywya wowase. Najuejue etee futat nipo 'ga jane resaka 'ūina. A'eramū futat nipo 'ga ae mepyau, ae rekwawera mepyau ae upe. 'Ga rerowiaaramū jane 'ga je'ega renuwi jarejemogyau. A'eramū 'ga jane monou jane mogyau ojeypyri. Poromū futat janerepya. 'Ga rerowiare'ema 'gā nuenuwi futari 'ga je'ega ajemogyau. A'eramū nipo 'ga 'gā monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Poromū futat 'gā nepya. ² A'eramū je 'jau enee: Morogyta esagea ki emome'u pāwē pāwē 'gā nupe, a'e je enee. "Werowiaramū Jejui 'ga ae katu'ogi", ere ki ewau ekou 'gā nupe. "Werowiaara 'gā 'ga weroo ywag ipe ojeypyri", ere ki 'gā nupe. "Werowiare'ema 'gā te ajee 'ga omonoukat mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau ki ene imome'wau 'gā nupe. Aipoa ki emome'u 'gā nupe najuejue etee futat. Ee iporenuwiwet ma'e 'gā nupe, ee iporenuwiwere'ema 'gā nupe nanē nū 'jau. Mama'e tywera apoara 'gā nupe ki ere: "Mama'e tywera apoa nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe", ere ki 'gā nupe. "Au'je mama'e tywera apo re", ere ki 'gā nupe. "Pejemogy esage ki 'ga upe", ere ki 'gā nupe, efuakaramū. Jarejuwarete 'ga je'eg are 'gā mu'jau ekou. 'Gā amū nipo ikwaape'ema. A'eramū ene 'gā mueapyou esage ee. ³⁻⁴ Anure nipo 'gā porenuwiwere'emamū 'ga je'eg a'je are. A'eramū nipo 'gā wemifutara etee iapou. Morogyta tee are te nipo 'gā ojemu'jau. A'eramū nipo 'gā morogyta ymaner are moromu'jara 'gā majatykau ojee. Niporenuwiweri 'gā morogyta a'je are. ⁵ A'ere 'ā ene nanarūi, ki Timoteo. E'akwaaw imū ki eata ekou kwe pe. Ejemouag iki ekou ejereko tywera upe, mama'eay upe 'jau. Morogyta esage mome'wara 'ā ene. A'eramū ki ene ewau kwe pe ekou morogyta esage mome'wau 'gā nupe. Ymā te ako Janeruwarete 'ga ene muēmi ene moporowykyaukaa ojeupe ikue. A'eramū ene 'awamū ewau 'ga porowykyia etee futat iapou ekou 'ga upe. 'Ga remifutara apou katu katu futat 'ga upe, imateepapa katu katu futat 'ga upe.

⁶ Je naporowykyu'jawi 'awamū. Anurenure'i nipo 'gā nuri je jukau. Owaēm ja'wyja'wy 'gā je jukaawa upe 'awamū. ⁷ Aapopap katu katu je, nan iki eapo, jee 'jawera. Naetygi'i futari je ape. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat ako je oi kwe pe mama'e apou ikue. A'eramū 'gā je rerekou tyweaete agawewi ikue. A'etea je napoiri futari Jejui 'ga rerowiar awi ikue. ⁸ A'eramū nipo 'ga ojeypyri je waēmamū Janejararete 'ga 'jau jee: "Je 'ā amuesage ene imogou. A'eramū ene 'awamū ejesagesageramū jee", 'jau nipo 'ga jee 'gā nowase ywag ipe. Wowase ae majatykaaw ipe nipo 'gā

aipo 'jau jee. Janejararete 'ga 'ã esagesage futat. Janereko esagea 'ga wesak katu katu futat. 'Ga 'ã jane kwaap. A'eramũ nipo 'ga 'jau wemiayuwa 'gã nupe: "Je 'ã akatu'ok pëë, pë muesageu pë mogyau. A'eramũ pëë 'awamũ pejesagesageramũ pejemoggyau jee", 'jau nipo 'ga wemiayuwamũ janee. Naje upe etee rui nipo 'ga aipo 'ga 'i. Ojewyra rapesakara 'gã nupe nanë futat 'ga 'i nũ: "Ene 'ã eneresagesage jee", 'jau nipo 'ga 'gã nupe. Ojee ipromutat ma'e 'gã nupe juejue futat aipo 'jau.

"Ejor iki kamësïete", 'ga 'eawet

⁹ Ejor iki je resaka kamësïete, ki Timoteo. Jeirũ 'gã oopap je wi ai'i. ¹⁰ Demas 'ga okaraemã mono'og are etee ea'at. A'eramũ 'ga weateeramũ je wi. Ajepeja amunaw ipe 'ga oi je wi, Tesarũn ipe 'ga oi je wi. Kresëte 'ga awau Garasi wyy pe. Tito 'ga awau Dalmacia wyy pe. ¹¹⁻¹² Tikiku 'ga te aje je omono Efesu pe ai'i. Luka 'ga etee akou 'au je pyri. A'eramũ ene ewau Maku 'ga rekaa. A'eramũ ene 'ga rekoa 'ga rerua jee 'au, je poaawamũ. ¹³ Pejejua ki jeraity poakuwuuu perut jee. Troate pe je ejari ai'i, Kapu 'ga rog ipe ai'i. A'eramũ pëë erua jee. Teka'arana je afutat te'ÿina. Wyra pir are ikwasiaripyrrera taetu je afutat te'ÿina. A'eramũ ki pëë erua jee.

¹⁴ Itaju are oporowyky ma'e 'ga je rereko tywerete ikue, Aresãri 'ga ikue. Anure te nipo Janeruwarete 'ga je repyari. ¹⁵ A'eramũ ki ene ejea'gwau 'ga wi. Kasi a'e pe 'ga ene rereko tyweretei ne nũ. Nafutari 'ga janeporogytaa.

¹⁶ Wyrara 'ga upe 'gã amũ je rerur pyyrauwe futat 'gã jepe'apawi je wi ai'i. Nitywi'i futari 'ga amũ "nuapoi 'ga mama'e tywera" 'gã nupe 'jara 'ga amũ je pyri ai'i. Jejui 'ga rerowiaara 'gã miamũ futat ojepe'aupap je wi. A'ere je nafutari Jarejuwarete 'ga 'gã nereko tywera ee. "Erereko tywet kasi 'gã je rejaawer are ne, Kiapi'ni", a'e je 'ga upe. ¹⁷ A'ere 'ã Janejararete 'ga te 'ga rekoï je pyri. A'eramũ 'ga je jukaukare'emã 'gã nupe. Opãjêa 'ga amut jee. A'eramũ je tewau morogyta esage mome'waupap judeue'ema 'gã nupe kwe pe ikue. A'eramũ 'gã kwaiwete je rerekou tyweaete ikue. "Siesak 'ga paira Jejui 'ga mome'u awi 'jau", 'jau 'gã ajaupe ikue numiamũ. ¹⁸ A'ere nipo Janejararete 'ga je a'gui 'gã nui. Anure nipo 'ga je rerawau peu ojepyri, ywag ipe. A'eramũ 'gã je pyyke'ema futat. Ma'eramũ 'ã jane 'i 'ga upe: "Ene 'ã pãjêreteretea. Ene 'ã eneresagesage", jane 'i Jarejararete 'ga upe jepi. Namutamutar iki sa'e 'ga upe jarejemoggyau.

¹⁹ "Jarujete te pëë? e'i Paulo 'ga pë nupe ai'i", ere ki jarepytuna 'gã nupe. Prisira eë, Akira 'ga, Onesifuru 'ga pytuna 'gã. Mïmera 'gã nupe je teje'ega monoi 'gã futaa. ²⁰ Erasto 'ga opyta Korïtu pe ikue. Trofimũ 'ga ojero'wu. A'eramũ je 'ga rejaa Miretu 'jaw ipe ikue.

²¹ Kamësïete ejoriweramũ ejua kamësïete je resaka. 'Ara ro'ysagũũ renunewe ki ejot je resaka.

Janerewirera 'gã, Jejui 'ga rerowiaara 'gã juejue oje'ega monou enee, ene futaa. Eupuru 'ga, Prutëti 'ga, Lino 'ga, Krautiu 'ga, tekotee 'gã nanë nũ. Mïmera 'gã oje'ega monou enee, ene futaa.

²² Afutat je Jarejararete 'ga rekoa ene pyri, ki Timoteo. 'Ga resagea pë nerekoa nanë je ifutaa nũ.

Kweramũ etee jeremimome'ua.

Tito

Tito 'ga nanē Paulo 'ga remimu'efera nū. A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga upe rakue. 'Ypō'ō me Tito 'ga rekoramū Paulo 'ga ka'arana kwasiari 'ga mu'akwaapawamū mama'e are. Na'ga etee rūi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'ga upe rakue.

¹ Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Tito. Janeruwarete 'ga remiayuwa je. Jejuī Kristu 'ga je mono kwe pe oje'ega mome'waukaa 'gā nupe ikue. Ymā te ako 'ga jemuēmi werowiare'ema 'gā nui ikue, je mogou omome'waramū 'gā nupe ikue. Jarejuwarete 'ga remimū'ēmera 'gā nupe omome'waramū ako 'ga je mogoi ikue. "Emu'e 'gā je ree, je rerowiar wyyapiukaa 'gā nupe", 'jau Jejuī 'ga jee ikue. "Jeje'ega a'jea futat. A'eramū ene jeje'eg a'je are etee 'gā mu'jau", 'jau 'ga jee ikue. ² A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. Ni'mea'uweri 'ga. A'eramū jane a'jea futat 'ga rerowiaa. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue, wyy apoe'emauwe rakue: "Teja'yra 'ga rerowiaaramū je 'au futat 'gā muri 'gā mogyau tejeypyri nakwaparimū warāu rūi", 'jau 'ga ojeupe rakue. Aipo 'ea jane 'ā sirowiat jarejemogyau. ³ Ymā te 'ga aipo 'jau rakue. A'ere 'ga 'awamū je monoi wemifutara 'ara rupi imome'waukaa jee: "Wa'yra 'ga rerowiaaramū 'ga ae katu'ogukari wa'yra 'ga upe. A'eramū nipo 'ga ikatu'ogipyrrera 'gā nerawaukaa oje'wyr ipe", 'jau je 'ā tekou imome'wau. Janeruwarete 'ga ae katu'okararetea. 'Ga futat je monou aipo mome'waukaa pāwē pāwē 'gā nupe. A'eramū je 'ga je'eg imū etee futat tewau imome'wau kwe pe 'gā nupe ikue.

⁴ Ene upe je ka'arana kwasiari, ki Tito. Jejuī Kristu 'ga 'ā jane sirowiat. A'eramū ene jera'yra 'jawe ekou jee. Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea futat. 'Ga ra'yra 'ga 'ā, Jejuī 'ga ae katu'okara. 'Gā nesagea ene rerekoa je afutat, ki Tito. Ene mopy'ata'waa nanē je afutat nū.

Kreta pype Tito 'ga rekoī

⁵ Peu jarekou ako jane jareporowyky nimateepawi ai'i. A'eramū ako je ene momytau 'ypō'ōū pype ai'i, jareporowyky mateepawamū ako je ene momytau peu ai'i. "Au etee eko ra'ne. Nimateepawi we jane jareporowyky, 'au Kreta pe", 'jau ako je enee ai'i. "A'eramū ene ewau kwe pe amunawa moyka 'ga amū ene imogou 'wyyriaramū Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe", 'jau je ako enee ai'i. A'eramū ki ene, 'ga amū mogo enune, ejea'aramū jeje'eg are. "Ako esage ma'e 'ga etee futat ene imogou 'wyyriaramū 'gā nupe", 'jau ako je enee ikue. A'eramū je 'awamū imonou 'japa ikwasiaa ka'aran are enee aipo 'jau etee futat nū. ⁶ "Nia'wyyri 'ga", 'ga upe 'gā 'eramū kasi eremogo 'ga 'wyyriaramū 'gā nupe ne. Ako esage ma'e 'ga etee futar iki emono imogou 'wyyriaramū 'gā nupe. Aipo 'ga remirekoa ki majepe'i etee futat. 'Ga ra'yra 'gā nanē ki Jejuī 'ga tuerowiat nū. A'eramū ki 'ga ra'yra 'gā ojeupe 'ga je'egamū 'ga je'ega renupa etee. A'e 'gā naerofeni futari. Nitywi futari nipo 'ga amū erofen ma'eramū: Erofen 'ga ra'yra 'gā 'jara 'ga amū nipo nitywi futari.

⁷ Jejuī 'ga rerowiaara 'gā 'wyyriara 'gā Janeruwarete 'ga porowyky rerekwara futat. A'eramū 'gā a'eramū namama'e tywera apoara rūi futat. Ojee ojerowiaraipe ma'e 'gā kasi eremono 'gā nupe ne. Imara'ne ma'e 'gā kasi eremogo 'gā nupe ne. Kawīajaiwa 'wara 'gā nanē ene imogowe'em nū. Ajanupāara 'gā, ka'aranū mono'og are etee ea'at ma'e 'gā. Mīmera 'gā nanē

kasi eremogo 'gã nupe 'wyrriaramũ ne. ⁸ Oje'wyr ipe 'gã mo'wy'wyrara 'gã, mama'ea ajaupe imonoara 'gã. Mama'e esage apoara 'gã. Mama'e tywera apo awi ojemu'akwaap ma'e 'gã. Janeruwarete 'ga remifutara apoara 'gã. Mĩmera 'gã etee ki emogo 'wyrriaramũ 'gã nupe. ⁹ Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramũ 'gã 'wyrriara 'gã Janeruwarete 'ga je'eg imũ etee futat ajemogyau mama'e apou. Jeju 'ga je'ega nanẽ a'jea futat nũ. A'eramũ ki 'wyrriara 'gã 'gã je'eg imũ etee futat 'gã mu'jau, Jeju 'ga rerowiaara 'gã mu'jau. A'eramũ 'gã a'jea futat ojemogypyka Jeju 'ga ree, 'ga je'ega kwaaw ire. A'eramũ nipo 'gã aku'iramũ akou 'ga ree. A'eramũ 'gã 'ga rerowiar awi opoire'ema futat. 'Gã amũ te nipo ajee 'ut 'gã mu'jau tywet morogyta are. Namu'ei 'gã 'gã mama'e a'je are. A'eramũ ki 'wyrriara 'ga toje'eg 'gã nupe: Neremu'earũ 'gã mama'e a'je are. A'eramũ ene 'gã mu'jawarũ'em, te 'i ki 'ga 'ga upe. A'eramũ nipo 'ga aipoa ojeupe 'ga 'eramũ maran gatu opoire'ema otwyer awi.

¹⁰ Kwaiwete 'gã Jeju 'ga rerowiar rakue numiamũ. A'ere 'gã 'ga rerowiarawi etee. 'Awamũ 'gã nuenuwi futari Jeju 'ga je'ega. Nopoiri futari 'gã janepy remimome'ufer awi. Morogyta ymaner are etee futat 'gã 'gã mu'ei ajemogyau. Ymã te janepy jemogyi Moisesi 'ga je'eger imũ etee futat rakue. A'ere jane 'awamũ jane jemogyi Jeju 'ga je'eg imũ etee futat. A'ere 'gã amũ 'i 'gã nupe: "Naani. Peapo awi nanuara. Moisesi 'ga je'eg imũ etee futar iki peko", 'jau futatee 'gã 'gã nupe 'gã moryteu. ¹¹ A'eramũ ene 'jau 'gã nupe: "Peapo awi nanuara", ere ki 'gã nupe. "Au'je 'gã mu'e re morogyta ymaner are", ere ki 'gã nupe 'gã momika. Kasi a'e pe 'gã 'gã moryteei, 'gã pytuna 'gã neewe ne. A'eramũ enuparera 'gã 'jau ajaupe ne: "Aw'ja sipo morogyta a'je omome'u jane?" 'jau 'gã ajaupe ne. "I'me nipo 'ã Paulo 'ga akou jane", 'jau 'gã ajaupe ne. Nokwaawi 'gã morogyta a'je mome'wara 'ga. "Mõ 'ga gatu nipo morogyta a'jea omome'u akou jane?" 'jau 'gã ajaupe ne. A'eramũ 'gã amũ opoia Jeju 'ga rerowiar awi ne. Najemuaemi morogyta 'me mome'wara 'gã ajue. Ka'aranũ are etee te 'gã jemuaemi. Ka'aranũ mono'og are etee te 'gã jamu'ei. A'eramũ ene 'gã momika esaka nanuar awi.

¹² Ymã te Kreta pewara 'ga amũ, ipojeuwipyra 'ga amũ, opytuna 'gã mome'wau rakue. "Ypõ'ouũ pypewara 'gã najuejue etee futat i'me ma'ea. Imara'ne ma'e 'gã nanẽ nũ. Iwewue ma'e 'gã nanẽ nũ. Nipy'araypari agawewi 'gã. A'etea 'gã ojemi'waruwarete futat", 'jau 'ga opytuna 'gã mome'wau rakue. ¹³ A'jea futat 'ga remimome'ufera. Peuwara 'gã nia'wyr futari. A'eramũ ki ene 'jau 'gã nupe: "Au'je mama'e tywera apo re. Pepoit pejetywer awi", ere ki 'gã nupe eje'ega moywyrarfena' i futat. A'eramũ nipo 'gã aipo ojeupe 'eramũ opoia otwyer awi. A'eramũ nipo 'gã Jeju 'ga rerowiaa ete nũ. ¹⁴ "Peapyaka kasi morogyta ymaner are", ere ki 'gã nupe. "Peapyaka awi Jeju 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'gã je'eg are ne", ere ki 'gã nupe. "Au'je pejeapyaka re 'gã 'me are", ere ki 'gã nupe. A'eramũ nipo 'gã 'gã 'me rerowiaru'jape'ema. ¹⁵ Esage ma'e 'gã nipo ea'at mama'e esage are etee futat. A'ere nipo ia'wyr'ema 'gã mama'e tywer are etee 'gã nea'aramũ. 'Gã Janeruwarete 'ga rerowiar'ema. A'eramũ 'gã mama'e tywer are etee wea'aramũ ajemogyau. Ymã 'gã 'ã mama'e esage apo kwaawi futari rakue. A'ere 'gã mama'e tywera etee iapoi. 'Awamũ 'gã nokwaawu'jawi futari mama'e esage apoa. Apokwaap 'gã mama'e tywera apoa. ¹⁶ "Jarejuwarete 'ga je akwaap", 'jau futatee nipo 'gã. A'ere naani. Nuenuwi futari 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramũ 'gã na'ga remiayuwa rui. Imara'ne ma'e 'gã. A'eramũ 'gã mama'e esage apowarũ'em futat. A'eramũ 'gã a'eramũ a'je'em are etee ajamu'jau.

2

Jarejuwarete 'ga remifutar are ki emu'e 'gã

¹ A'ere 'ã ene nanarüi, ki Tito. Jarejuwarete 'ga je'eg are etee futat 'ã ene 'gã mu'jau, Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'jau. Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramü ene a'e are etee futat 'ã 'gã mu'jau. "Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat. A'eramü ki pëe 'ga je'eg imü etee futat pejemogyau esage", 'jau ki ene 'gã nupe. ² Ene 'ã 'gã nupe oje'eg ma'eramü. 'Gã 'ã Jejui 'ga rerowiaara yaua. 'Awämue te 'ã 'gã Jejui 'ga rerowiari rai'i. Nokwaawi we 'ã 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega. A'eramü ene 'gã mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are. Sawa'efera 'gã we futar iki emu'akwaap aipo are. "Kawïajaiwa kasi pe'u ne", ere ki 'gã nupe. "Pejemuarü ki pejewau pejeporogytau 'gã nupe. Nakunumï arüi pëe. Sawa'ea pëe. A'eramü pëe pejemuwawapia futat pejeporogytau 'gã nupe", 'jau ki ene 'gã nupe. "Pejemu'akwaaw iki pejemogyau mama'e tywera apo awi. Perowiar iki Jejui 'ga", ere ki 'gã nupe. "Pejejuka esage ki pejemogyau Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee", ere ki sawa'efera 'gã nupe. "Mama'e tywera pejejeupe ijesakaramü kasi pepoit Jejui 'ga rerowiar awi ne", ere ki sawa'efera 'gã nupe.

³ Wäiwïmera 'gã nanë ki emu'akwaap ee nü: "Pe'je pejemogyau esage Jarejuwarete 'ga remifutar imü etee. Pejuago'o kasi ne. Pejekawïajaiwa 'wawe'ema nanë pejemogyau. Mama'e esagea etee ki peapo 'ga upe. A'eramü ipyaufera küjã 'gã ojemu'jau ajemogyau pë nee mama'e esage pëe iaporamü", ere ki wäiwïmera 'gã nupe. ⁴ "Pëe futat ipyaufera 'gã pemu'e mama'e are. Pejejuka esage ki pejemen are, pejeja'yr are nanë nü, pe'je ki ipyaufera 'gã nupe", ere ki wäiwïmera 'gã nupe. ⁵ "Pejemu'akwaaw iki mama'e tywera apo awi. Peko kasi pejemenä ne. Pejeje'wyrä mogatyrü are etee pejemogyau pejeporowykyau. Pejemenä je'ega renupa etee. Nan pejemogyramü nipo wã 'i pë nupe: Janeruwarete kïã je'ega esage futat ra'e, te'i wã pëneko esage resaka 'jau, pe'je ki ipyaufera 'gã nupe", ere ki wäiwïmera 'gã nupe.

⁶ Kunumïüü 'gã nanë ki emu'akwaap nü. "Pejemu'akwaap pejemogyau mama'e tywera apoe'em are", ere ki 'gã nupe.

⁷ Ene futar iki ejeko esagea eesaukat 'gã nupe, ki Tito. A'eramü 'gã ene ree futat ojemu'jau. Ene resaka 'gã ene 'jawe etee futat tajemogy 'jau. Ejemuarümü ekou 'gã mu'jau. Morogyta esage are 'gã mu'jau ki eporogytau esage etee ekou. Ejemuwawapia futat eporogytau 'gã nupe. ⁸ Morogyta a'je are etee futat ene 'gã mu'jau. A'jeteetewi ene imome'uramü tekotee 'gã najane ago'oa'uweri. A'eramü nipo jane ago'oarera 'gã ojenosöu ajemogyau ene wi mama'e esage ojeupe ene imome'uramü.

⁹ Ajaupe oporowyky ma'e 'gã nupe nanë ki ere: "Peenuw etee ki pejerekwara 'gã je'ega. Pejeporowykyau esage 'gã nupe, 'gã nemifutar imü", ere ki 'gã nupe. "Mama'ea eapo jee ejeupe 'gã 'eramü ki najefuweri je ee nü'ü", ere kasi 'ga upe ne. ¹⁰ "Peje'wyrïara 'gã karaemã rerawawe'em nanë pejejeupe nü", ere ki 'gã nupe. "Pejejuka esage etee ki pejejara 'gã karaemã are. A'eramü 'ga, 'esagesage je upe oporowyky ma'e 'ga', 'jau pë nupe. 'Namuna'ywa rüi 'ga. Jeremiayuw esage 'ga te', 'jau nipo 'gã ojerowiaa pë nee. Pëporowyky esage resag ire, 'Jejui 'ga rerowiaara 'ga. A'eramü 'ga oporowykyau esage jee', 'jau nipo 'gã ojerowiaa pë nee. 'A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. 'Ga 'ã 'gã katu'oka futat. A'eramü 'gã natekotee 'gã 'jawe rüi', 'jau nipo 'ga ojeupe, jane katu'okara 'ga ree wea'aramü", 'jau ki ene 'gã nupe.

¹¹ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i ojeupe rakue: “Jeporomutamutat je wyy pewara 'gā nee. A'eramū je teporokatu'ogiweramū 'gā nee”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. “Gā katu'og ire 'gā tarut imogyau 'au tejeypyri 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga wa'yra 'ga mua 'au wyy pe jane katu'ogukaa 'ga upe. ¹² “Jera'yra 'ga amanū pē katu'okawamū. A'eramū pēē 'awamū 'ga rerowiaa. 'Ga rerowiar ire pejejemogyawe'em 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe. A'eramū pēē 'ga rerowiare'ema 'gā nemifutara apowe'em. Pejemu'akwaap pejejemogyau pejejetee mama'e tywera apoe'em are. Pejemogy esage etee. Jeje'eg imū etee pejejemogyau mama'e apou”, 'jau Janeruwarete 'ga janee rakue, jane mu'jau jane jemogy esage are rakue. ¹³ Janeruwarete 'ga pājēeteetea futat tekotee 'gā pājē apyraapa. Anure nipo 'ga Jejui Kristu 'ga mojewya 'ga mua wyy pe nū, jane katu'okara 'ga mojewya nū. 'Ga rura rapesaka jarejemogyau. A'eramū jane 'ga jewyramū nipo jareku'iramū 'ga ree jarejemogyau. “Nitywi 'ga amū 'ga resage 'jawe”, 'jau nipo jane 'ga upe. “Nitywi pājērete 'ga amū 'ga 'jawewara”, 'jau nipo jane Jejui 'ga resaka, 'ga renyfuga 'ga ruramū. ¹⁴ Jejui Kristu 'ga 'ā poromū ojejukaukat 'gā nupe ae katu'okawamū rakue. Amanū 'ga janetywera mepyau rakue. Janetywera moiawamū 'ga manūi janee rakue. Amanūmū 'ga jane pireita janetywer awi rakue. Amanū 'ga wemiayuwamū jane muawamū ojeupe rakue. Mama'e esage apoaramū jane jemogya 'ga afutat. A'eramū 'ga amanūmū jane mogyau mama'e esage apoaramū.

¹⁵ Jejui 'ga rerowiaara 'gā emu'e aipo are, ki Tito. Mama'e esagea etee ki eapoukat 'gā nupe. Mama'e tywera 'ga amū iaporamū ki ere 'ga upe: “Aipoa nia'wryri Janeruwarete 'ga upe. Peapo awi nanuara”, ere ki 'ga upe. Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee ene rekoramū 'gā ene ago'wawarū'em.

3

Mama'e esage apo are ki emu'e 'gā

¹ Emuea'ar iki Jejui 'ga rerowiaara 'gā jeje'eg are. “Peenuw iki 'wryriararete 'ga je'ega”, ere ki 'gā nupe. “Wryri'ri 'ga je'ega nanē ki peenup nū. Mama'e esagea epou jee ejeupe 'ga 'eramū iapou etee futat 'ga upe”, ere ki 'gā nupe. ² “Peago'o nanē kasi 'gā amū pejejemogyau ne. Pejemara'ne'emamū nanē pejejemogyau. Pejejekukau esage nanē pejejee najuejue etee nū. Pejeta'waramū pejejemogyau 'gā nupe najuejue etee”, ere ki 'gā nupe. ³ Ymā te ako jane Jejui 'ga rerowiaare'ema 'gā 'jawe etee futat jane jemogyi ikue. Jejui 'ga rerowiare'ema janetywereteramū jarejemogyau. Jare'akwaawe'emamū ako jarejemogyau ikue. Nianuwi futari ako jane 'gā amū je'ega ikue. Jarejuwarete 'ga je'ega miamū ako jane ianupe'ema ikue. Jarejemifutar imū etee futat ako jarewau mama'e apou ikue. Jarejee etee ako jareja'aramū ikue. Jarejeupi etee futat ako jarewau jarejemaku'iu ikue. Jaremara'neramū ako jarejemogyau 'gā nee ikue. 'Gā nanē ako amara'neramū jane ree ikue nū. 'Ga karaemā resakawe ako jane 'jau jarejeupe ikue: “Maran ajee je jēmī najetywi nanuara pyu 'ū?” 'jau ako jane jarejemogyau jarejeupe ikue. ⁴ A'ere ako Janeruwarete 'ga 'awamū 'ga jekwaawukari janee ai'i. Janeruwarete 'ga 'ā jane katu'okararetea. Esagesage te 'ga. Iporomutat te 'ga jane ree najuejue etee. ⁵⁻⁶ Ajemuaēm te 'ga jane ree. Najaneremiapofer esage are rūi futat 'ga jane katu'ogi rakue. Ajemuaēm te 'ga ae ree. A'eramū 'ga a'eramū jane katu'oka. Werowiarāmū Jejui 'ga jane katu'ogi jane pireita janetywer awi. Sā'ā ae u'ar yau ma'eramū mama'e tywera apoe'ema. Nan tee futat jane jemogyi 'ga rerowiar ire, 'ga jarepirei re. A'eramū jane u'ar yau ma'e 'jawe jarejemogyau 'ga rerowiar ire 'ga upe. Jarey awi jare'aa ppy jane

jarejuwa 'ga ra'yra futat. A'ere jane Jejui 'ga rerowiar ire u'aru'jap ma'e 'jawe nũ. A'eramũ futat Jarejuwarete 'ga ra'yramũ jarejemogyau. Wa'yrarete 'ga rerowiaaramũ 'ga jane mogyau wa'yramũ. 'Ga 'Agesagea jane mogyau 'ga ra'yramũ 'ga upe. 'Awamũ 'ga U'agesage mua janee. Nakate'emi futari Janeruwarete 'ga janee. Mama'e esage te 'ga amut janee. U'agesagea miamũ futat 'ga amut janee, Jejui Kristu 'ga jane pirei re. Meewe'i a'eramũ miamũ 'ga 'Agesagea jane monoi jane katu'oka jane rerekou. ⁷ Janeruwarete 'ga iporomutat nanimenime jane ree. Ipota'wa 'ga akou janee. A'eramũ 'ga jane katu'ogukaa Jejui 'ga upe. Jarekatu'og ire jarejemogyau icy'ae'ema 'jawe futat 'ga upe. A'eramũ nipo 'ga 'jau janee: "Pẽẽ 'ã pẽnesage jee. A'eramũ nipo je anure pẽ mua 'au tejeypyri pẽ mogyau nakwaparimũ warãu rũi futat", 'jau nipo 'ga janee. A'eramũ jane 'ga pyri jareo rapesaka jarejemogyau. ⁸ A'jea futat jeremimome'ua.

A'eramũ ene Jejui 'ga rerowiaara 'gã mu'jau najuejue etee futat aipo are. A'eramũ 'gã mama'e esagea etee iapou ajemogyau. Mama'e esagea etee iapo re nipo 'gã jopoari ajemogyau.

⁹ Amumera 'gã Jarejuwarete 'ga je'eg are ajamueara te. A'ere kasi 'gã ereje'egauwar ine. Opytunera 'gã je'eger are 'gã jamuei. Moisesi 'ga remik-wasiarar are nanẽ 'gã ajamueu nũ. Ajamue ekoete futat 'gã ajemogyau. A'eramũ ene 'ga je'eg are eapyakawe'em. ¹⁰ Amumera 'gã nipo Jejui 'ga rerowiaat 'mea te. 'Gã nipo ajamu'jau mama'e amutee are. "Simõjo'ok 'gã ajai jarejee 'jau", e'i te nipo aipo 'gã. A'eramũ ki ene eje'ega moywyrarafena nanuara 'gã nupe, 'gã momika nanuar awi: "Au'je 'gã mu'e re mama'e tywer are", ere ki 'gã nupe. 'Gã pige'emamũ, eje'ega moywyrarafenu'japa 'gã nupe nũ. Mukũi etee eje'ega moywyrarafena esaka 'gã nupe. Jui 'gã pige'emamũ ekou'jape'ema 'gã nee. ¹¹ Aipo 'gã nia'wyri futari. Opoit futat 'gã mama'e esage apo awi. 'Ga nemiapofet tywera resag ire ene 'gã kwaapa. "Nia'wyri futari 'gã na'e", 'jau ki ene 'gã jekatu'oge'emamũ.

¹² Anurenure'i te nipo aje je kũima'e 'ga amũ monoi peu ene py'rau. Maranamũ nipo Artemas 'ga. Maranamũ te nipo Tikiku 'ga. Nakwaawi katu we je tejemimonorama 'ga. A'eramũ ki ene ejeupe 'ga waẽm ire ekwapa kamẽsiete ajepeja amunaw ipe, Nikopo 'jaw ipe je rekoa. Peu futat nipo je oi amana magwapa aipo amunaw ipe.

¹³ Janepytuna 'gã amũ nipo awau watau ene wi. A'eramũ ene mama'e mũ monou 'gã nupe 'gã nemirerooramũ. Ajepeja 'ga rera Zena. Moisesi 'ga remikwasiarar are moromu'jara 'ga, Zena 'ga. Ajepeja 'ga rera Aporua.

¹⁴ Jarepytuna 'gã ki emu'e jarejemogy esage are. "Mama'e esagea peapo pejemogyau", 'jau ki ene 'gã nupe. "Pejekaraemã ki pemono amũ ikaraemã'e'ema 'gã nupe", ere ki 'gã nupe. "A'ere kasi pemono amũ iwewue ma'e 'gã nupe. Kasi a'e pe taetu 'gã wewue jerani etee 'gã nee ne", ere ki 'gã nupe.

¹⁵ Auwara 'gã, je pyriwara 'gã, oje'ega monou enee, ene futaa. Je nanẽ teje'ega monou enee nũ. A'eramũ ki ene oreje'ega mome'wau orejekoty'aawa 'gã nupe, Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe.

Jarejuwarete 'ga resagea ene rerekou je afutat.

Kweramũ etee jeremimome'ua.

Firemō

Ymā te 'gā jamuri wemifajamū rakue. A'eramū imuripyrrera 'ga oporowykyau akou amuarera 'ga upe. A'ere 'ga muarera 'ga nōmepyi 'ga. 'Ga mojemī'waa etee, 'ga muaityau etee nanē nū. Amumē imuripyrrera 'ga amū oka'jama amuarera 'ga wī. A'eramū 'ga muarera 'ga oje'ega monou kwe pe 'gā nupe: "Jeremifaja 'ga oka'jam je wī. 'Ga resaka ki pepyyk 'ga jee, 'ga mua imojewya jee nū", 'jau 'ga oje'ega monou kwe pe 'gā nupe. A'eramū 'ga resakara 'gā 'ga pyyka, 'ga monou imojewya 'ga muarera 'ga upe nū. A'eramū nipo 'ga waēm ire, 'ga muarera 'ga 'ga rerekou tyweaete, 'ga nupānupāu, 'ga jukawaipa.

A'eramū Paulo 'ga ka'arana kwasiaa imonou Firemō 'ga upe. Firemō 'ga remifaja 'ga oka'jam 'ga wī rakue. Oka'jam ma'e 'ga rera Onesimu. Oka'jam ire Onesimu 'ga awau owaēma Paulo 'ga pyri. A'eramū Paulo 'ga Jejuī 'ga mome'wau 'ga upe. A'e renupawe 'ga Jejuī 'ga rerowiaaramū akou. A'eramū Paulo 'ga 'ga monou imojewya 'ga muarera 'ga upe. 'Ga futat koa ka'arana ikwasiaripyrrera weroo ojara 'ga upe rakue.

1-2 Je Pauloramū ka'arana akwasiat imonou enee, ki Firemō. Timoteo 'ga ako je pyri. 'Ga 'ā janerewirera. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou ene upe. Ene 'ā orejekoty'aawa futat. Ene nanē 'ā ereporowyky ore 'jawe, Jejuī 'ga mome'wau ore pyri. Eneroga pype Jejuī 'ga rerowiaara 'gā ajatykau awau 'ga muorypa. A'eramū ore 'gā nupe nanē ka'arana kwasiaa imonou nū. Jarejenyra ēē upe, Afia ēē upe, nanē ore imonou nū. Akipu 'ga upe, jarejepyri oporowyky ma'e 'ga upe nanē ore imonou nū. Akipu 'ga nanē 'ā jane 'jawe futat ako ojemouaga oporowykyau. Mīmera 'gā nupe ore ka'arana monoi ikwasiaa.

Je 'ā a'yi moromunepawa pype. Kwe pe ako je oi Jejuī 'ga mome'wau ikue amunawa moyka ikue. A'eramū 'wyriara 'ga je ppygukaa 'gā nupe, je mīna je munewukaa moromunepawa pype. A'eramū je ka'arana etee imonou ikwasiaa pē nupe.

³Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Janejararete 'ga Jejuī Kristua. 'Gā nesagea pē nerekoa je afutat. 'Gā pē mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū.

Firemō 'ga

⁴Jarejuwarete 'ga upe teje'egawe je teje'ega monou 'ga upe ene ree jepi. "Esage Firemō 'ga ene rerowiaara", 'jau je 'ga upe ene ree jepi. ⁵Tekotee 'gā ene mome'wau jee jepi. "Firemō 'ga iporomutat Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nee. Ipota'wa te 'ga 'gā nee", 'jau 'gā jee jepi. "Ga 'ā Jarejararete 'ga, Jejuī 'ga werowiat a'jea futat" 'jau 'gā jee jepi, ene mome'wau jepi. ⁶A'eramū je 'jau Jarejuwarete 'ga upe ene ree jepi: "Taeapyo ki 'ga a'jea futat mama'e esage ojeupe ene iapo are. Kristu 'ga ree ojemujat ma'eramū ene mama'e esage etee iapou ekou oree. A'eramū ki ene 'ga mueapyoukaa ee", 'jau je teje'ega monou 'ga upe ene ree jepi. ⁷Jarejuwarete 'ga ree eporomutaramū nanimime ekou. 'Ga remiayua 'gā nee nanē eporomutaramū nū. Aipoa je maku'iu. Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ore araku'iramū ene ree najuejue etee. A'eramū a'ea taetu je mafuewerukaa jeporowyky are Jarejuwarete 'ga upe.

Onesimu 'ga

⁸⁻¹⁰'Awamū je Onesimu 'ga mome'ui enee. Eneremifajamū futat 'ga. Eneremimurera futat 'ga. A'ere 'ga eneje'ega nuenuwi tee rakue. A'eramū

'ga 'ā oka'jama ene wi rakue. A'eramū 'ga 'ua owaēma jee 'au ai'i, Roma pe ai'i. Moromunepawa pype jerenaw ipe 'ga 'ua owaēma jee. A'eramū je tejeupe 'ga waēmamū Jeju'i 'ga mome'wau 'ga upe. A'eramū 'ga 'ga rerowiaa ai'i. A'eramū 'ga 'awamū akou 'ga remiauwamū. A'eramū je Jeju'i 'ga ree 'ga mu'e re 'ga ruwa 'jawe te'ŷina 'ga upe. A'ere je 'awamū 'ga monoi imojewya ene upe nū.

A'eramū je 'awamū 'jau ene upe: Je 'ā Jeju'i 'ga remimonofera futat. 'Ga je'eg imū etee futat ako je tewau 'ga mome'wau ikue. A'eramū je 'jau enee: "Ojejuka esage werewi pa'ā 'ga 'ga ree nū", 'jau je enee. A'ere je nomoje-jukaukari ene 'ga ree. 'Au etee tajejuka 'ga ree 'ga upe, a'e je numiamū. Tepoaawamū tareko 'ga, a'e je numiamū. A'ere 'ā 'ga ene poaawa te. A'eramū amunipo 'ā ene te eje 'ega m'ŷina 'ga ree jee. A'eramū je kweramū 'ga monou enee. Ejejuka esage ki 'ga ree, a'e je enee 'awamū. Je 'ā jesawa'e futat. Je 'ā Jeju'i 'ga je'ega mome'wara. A'eramū 'ga rerowiare'ema gā je pyyka je m'ŷina 'au moromunepawa pype. A'ere 'ā ene jejekoty'aawa. Janeporomutat jane jarejuee jepi. A'eramū je 'jau ene upe: Eneporomuorywiwet nipo je ree. A'eramū ene epojejuka esageramū 'ga ree, a'e je enee.

¹¹⁻¹² 'Au te'ŷina je Onesimu 'ga resagi. Jeju'i 'ga rerowiar ire 'ga je poari futari. Mama'e esagea 'ga wapo kwaiwete jee, je poaawamū futat. A'etea je 'ga omono enee. Jeporomutat je nanimenime 'ga ree. 'Ga oa je mu'arasig futat numiamū. A'ere 'ga najeremimurera rūi futat. Enema'ea futat 'ga. Ymā te 'ā 'ga eneremiayup tyweramū 'ga reko'i rakue. A'ere 'ga 'awamū eneremiayuw esagea futat. ¹³⁻¹⁴ Afutat je 'ga pytaa numiamū, 'au moromunepawa pype tejepyri numiamū. A'ere 'ā 'ga ene poaawa te. Mukuu ene rekoramū amunipo 'ā 'ga je poaa akou. A'ere 'ga najeremiayuwa rūi. Enema'ea te 'ga 'ā. A'eramū je 'ga momytawe'em eneremifutare'em imū. Peu 'ga reko futare'ema ki 'ga emut etee imojewya jee nū. A'e pe ene peu 'ga reko futaa peu etee futat 'ga mogou ejepyri. A'eramū je kamēšiete ki 'ga emut imojewya jee, 'jawe'em enee.

¹⁵ Ymā 'ā Onesimu 'ga ka'jami ene wi rakue. Ināinān'i etee 'ga reko'i mukuu ene wi. A'ere 'awamū 'ga oi ojewya ene pyri nū. 'Awamū nipo 'ga reko'i ene pyri futat. 'Awamū nipo 'ga noka'jamu'jawi ene wi. ¹⁶ Ymā 'ā 'ga eneremiayup teeramū 'ga reko'i rakue. A'ere 'ā 'ga 'awamū Jeju'i 'ga rerowiaaramū. A'eramū 'ga 'awamū janerewirera futat akou. Jeporomutat je 'ga ree. A'ere nipo ene te 'ga ree jeporomutara ereapyraap. Ene upe oporowyky ma'e 'ga te 'ā. Enerewirera nanē 'ga 'awamū nū.

¹⁷ Paulo 'ga jejekoty'aawa futat, ere 'ā jee jepi. A'eramū 'ā ene, ejepyri je oramū, je mua ejog ipe jepi. A'eramū ene nan tee futat Onesimu 'ga monou ejog ipe. ¹⁸ Maran gatū nipo 'ga eneka'aran epye'ema munuge'ema enepo pe rai'i. A'eramū ki ene 'ga amunug ire imonou inuga jeka'aran are. A'eramū je imepyau enee 'jau. ¹⁹ 'Awamū je ka'arana kwasiaawa pyyka tepo pe ikwasiaa enee: Je 'ā Paulo. Je futat tamepy enee 'jau. Aipoa je futat akwasiat ka'aran are inuga enee. Ymā te je ako Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui ene ikue. A'eramū ene ako 'ga rerowiaa ikue. Je 'ga mome'ue'em ire amunipo 'ā nererowiari futari Jeju'i 'ga. Werowiare'em ire amunipo 'ā 'ga nene katu'ogi futari. Aipo are jeja'aramū ekou. ²⁰ A'ere jane juejue Jeju'i 'ga rerowiari futari. A'eramū ene ejejukau esage Onesimu 'ga ree, jarejewirera 'ga ree. Aipo apo re je maku'i ape.

²¹ Ajemogypyk je ene ree, ki Firemō. Ejejuka esage ki Onesimu 'ga ree, a'e je enee. A'ere je tejeupe etee futat je 'i: "Firemō 'ga nipo ojejuka esage Onesimu 'ga ree. Je'eawera nipo 'ga wapyraap", 'jau je te'ŷina tejeupe. ²² Jarejuwarete 'ga upe 'ā pēē 'jau jepi: "Emomoirukat gā Paulo 'ga wi", 'jau

'ā pēē 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau je ree jepi. A'eramū nipo 'ga anure je monoukaa pē nesaka. A'eramū pēē jerupawa resaka jee.

²³Epafrasi 'ga ako 'au je pyri moromunepawa pype. 'Ga nanē Jarejuwarete 'ga mōme'wara nū. A'eramū 'gā 'ga ppyka imua imyina 'au moromunepawa pype je pyri. 'Ga nanē oje'ega omono pē nupe pē futaa nū. ²⁴Jepytuna 'gā nanē oje'ega omono pē nupe pē futaa nū. Maku, Aristaku, Demas, Luka. Mīmera 'gā oje'ega monou pē nupe pē futaa.

²⁵Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Kweramū etee Jeremimome'ua.

Epyreu

'Ga amū 'awa ka'arana kwasiaa imonou judeu 'gā nupe, Jeju 'ga ree 'gā mu'jaawamū rakue. Nikwaawi jane ikwasiarera. A'ere na'ga etee rūi ikwasiari. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue. Judeu 'gā ner irūa epyreua.

Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga

¹ Ymā Janeruwarete 'ga oporogytau oje'ega mome'wara 'gā nupe etee rakue. Mama'ea nanē 'ga iapou opājē mū ojee 'gā mueapyoukaawamū. Meewei futat 'ga 'gā mueapyou oporogyta are rakue. Namueapyopawi 'ga 'gā ywawuje tee wemifutar are rakue. Ināinānī'ī etee ra'ne 'ga imome'wau 'gā amū nupe. A'ere 'ga anure ināinānī'ī etee oporogyta mū mome'wau 'gā amū nupe nū. Ojeupe 'ga porogytaawer imū etee futat 'ga je'ega mome'wara 'gā 'ga je'ega mome'wau ajemogyau janepy 'gā nupe rakue. ² A'ere ako 'ga 'awamū 'ga je'egi wa'yrarete 'ga upe ra'i. A'eramū ako 'ga ra'yra 'ga te jane mueapyou 'ga je'eg are ai'i. Nikwaawi futari jane Jarejuwarete 'ga rakue. A'ere jane 'ga ra'yra 'ga resakawe jane Jarejuwarete 'ga kwaawi. Mama'ea 'ga iapoukaa wa'yra 'ga upe rakue. Ywy, ywak, ipypewat. Mīmera 'ga wapoukat wa'yrarete 'ga upe rakue. 'Ga futat 'jau wa'yra 'ga upe rakue: "Anure nipo je ene m̄yi mama'e jarareteramū", 'jau 'ga wa'yra 'ga upe rakue. A'eramū nipo 'ga wa'yra 'ga mogou mama'e jarareteramū futat. ³ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga esage 'Uwarete 'ga 'jawe etee futat. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga resage kwaapa 'ga ra'yrarete 'ga resag ire. Oje'eg imū etee futat 'ga mama'e mogyaukararūmū imomytau. Kwat, jay, jaytata, ywy. Mīmera 'ga imogyau imomytaaw ipe etee futat. Amanūmū 'ga 'jau rakue: "Amanū je 'gā tywera mepyawamū. A'eramū je tejerowiaaramū 'gā tywera moia 'gā nui", 'jau 'ga ojeupe rakue. Janetywer are amanū re 'ga oferapa awau wapyka 'Uwarete 'ga pyri. 'Uwarete 'ga pājērete 'jawe etee futat 'ga. Aju'jawe etee futat 'gā. A'eramū 'ga awawarūmū wapyka 'ga pyri, 'ga jakwatawa katy.

Ywagipewara 'gā apyraapat

⁴ Ywagipewara 'gā ajemogyau Ku'jywa 'ga upe oporowyky ma'eramū futat. A'ere 'ga wa'yra 'ga mogoi 'wyraramū oje'jawe. A'eramū 'ga ra'yra 'ga ywagipewara 'gā apyraapa futat. ⁵ Naywagipewara 'gā amū nupe rūi 'ga i:

"Ene jera'yra. Je 'ā 'awamū ako eneruwamū enee",
'jau rakue. Wa'yra 'ga upe etee 'ga 'i aipo 'jau. Naywagipewara 'gā amū nupe rūi 'ga i:
'Je 'ā ako eneruwamū.

Ene futat je amogo teja'yrareteramū",
'jau rakue. Wa'yrarete 'ga upe etee te 'ga 'i aipo 'jau rakue.

⁶ Ywy pe wa'yrarete 'ga mua Ku'jywa 'ga 'jau rakue:
"Ywagipewara 'gā jera'yra 'ga tamuoryp 'jau",
'jau 'ga ojeupe rakue.

⁷ Ywagipewara 'gā nupe Janeruwarete 'ga i:
"Je upe oporowyky ma'e 'gā. Ojeupe je je'eg ypyrauwe ywagipewara 'gā too kamēsiete mama'e apou je'eawer imū 'jau kwy",
'jau 'ga ojeupe. Sā'ā ywytu rura. Namutat 'ga opājē monoi 'gā nupe.
"Sā'ā tupā werawa. I'jawe 'gā awau kamēsiete 'jau kwy",

'jau 'ga ojeupe.

⁸A'ere 'ga wa'yra 'ga upe 'ga 'i:
 "Ene je 'jawewara. A'eramū ene e'ŷina 'wyrriarareteramū ejemiayuwa 'gã nupe.

Nakwaparimū rūi futat e'ŷina 'wyrriarareteramū 'gã nupe.

Mama'e a'jea etee te eremome'u 'gã nupe.

Mama'e tywera apoara 'gã etee ki ereko tywet 'gã nemiapo tywer are.

⁹Mama'e esage etee te 'ã erefutat.

A'eramū ene mama'e esage etee iapou.

Mama'e tywera 'ã nerefutari. A'eramū ene mama'e tywera apowe'em.

A'eramū je Eneruwareteramū ene ppyrūmū ene mogou enepytuna 'gã 'wyrriarareteramū, ene maku'iukaa",

'jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe.

¹⁰"Ene futat ako ywya ereapo ikue, ywaga reewe ikue",

'jau 'ga wa'yra 'ga upe.

¹¹"A'ere nipo anure eneremiapofera teepawamū.

A'ere ene neneteepawa'uweri futari nipo.

A'efer ipe etee futat nipo ene ekou.

Sã'ã taity ymanera toropawa. Nan futat nipo eneremiapofera teepawamū.

A'ere ene neneteepawi futari nipo.

¹²Anure nipo ene ywy ymanera mojopy'rau ywy yau pyu.

Sã'ã ae taity ymana mojopy'rua taity yau pyu.

Nan futat nipo ene ywy mojopy'rau ywaga reewe.

A'ere ene neneteepawi futari.

Nene mojopy'rawi futari.

Neneymani futari nipo ene",

'jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe rakue.

¹³A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau wa'yrate 'ga upe nū:

"Eapyk 'au je pyri. Je 'jawe futat ene.

Enepājērete je 'jawe. A'eramū ene eapyka je yse katy.

Ene 'ã je omogo 'wyrriarareteramū pãwēūjē etee futat 'gã nupe",

'jau 'ga wa'yrate 'ga upe rakue.

"Ene ree iporomutare'ema 'gã 'arimū nipo je ene magwawukari.

A'ere je iapoe'emaue eapyk 'au je yse katy",

'jau 'ga wa'yrate 'ga upe rakue. Naywagipewara 'gã amū nupe rūi 'ga 'i aipo 'jau rakue.

¹⁴Maran sipo ywagipewara 'gã? 'Wyrriaramū sipo 'gã ywy pewaramū janee Janeruwarete 'ga ra'yrate 'ga pyri? Naani. Ojeupe Janeruwarete 'ga 'eawer imū etee te 'gã mama'e apoi 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'gã mua ojeypyri oo ma'eramamū jane poaawamū.

2

Pepoit kasi 'ga rerowiar awi ne

¹ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga ywagipewara 'gã apyraapa. A'eramū ki jane 'ga je'ega rerowiaa futat jarejemogyau. 'Ga je'eg imū mama'e apo re nipo jane jarepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ² A'jea futat ymã ywagipewara 'gã Janeruwarete 'ga je'ega reruri imome'wau janepy 'gã nupe rakue. A'jea futat 'gã 'ea. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gã 'eawera renupare'ema 'gã nerekou tyweaete rakue. ³ A'ere ako 'ga 'awamū wa'yra 'ga muri janee ikue. A'eramū 'ga wa'yra 'ga jukaukaa kũima'e tywera 'gã nupe rakue. Janetywera mepyawamū 'ga ruwa 'ga 'ga jukaukari 'gã nupe

rakue. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiare'em ire taetu jane rerekou tyweaete a'jea futat. "Tejerowiamū je pētywera moiri pē nui", 'jau 'ga janee amanūmū rakue. Janejararete 'ga, Jejuī 'ga ra'ne futat imome'wau ojepyriwara 'gā nupe rakue. "Pēkatu'okawamū je manūi" 'e mome'wau 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga je'ega renupara 'gā imome'wau janee. "Pētywera moiawamū je ruri, e'i 'ga oreē ikue", 'jau 'gā imome'wau janee. "Tejerowiaara 'gā nui je 'gā tywera moia, 'gā katu'oka. A'eramū nipo je anure 'gā nerawau ywag ipe tejepyri, e'i 'ga oreē ikue", 'jau 'gā imome'wau janee, jane mueapyou ee. "A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga rerowiare'ema 'gā nerekou tyweaete", 'jau 'gā jane mueapyou ee. ⁴ Janeruwarete 'ga taetu aje 'ā jane mueapyoukat wa'yra 'ga je'eg are. "Mama'e a'jea etee jera'yra 'ga omome'u 'gā nupe", 'jau 'ga. A'eramū 'ga U'agesage mua wa'yra 'ga rerowiaaramū janee. A'e pyu jane jarejeapyoramū 'ga 'eawer are. Wemifutar imū etee futat 'ga U'agesage muri janee, aeremiapoe'ema apoukaa janee. A'eramū nipo esakara 'gā oporesagamū ajemogyau jane ree. 'Ga 'Agesagea nipo mama'e apoukaa janee. Mama'e a'jea wa'yra 'ga imome'ue'em ire amunipo 'ā 'ga U'agesagea namura'uweri janee wa'yra 'ga 'eawer imū.

Jejuī 'ga rerowiaaramū jane

⁵ Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga mogoi 'wyriaramū wemiapoferamū janee. Aipoa je amome'u pē nupe. Naywagipewara 'gā amū rūi 'ga omogo 'wyriaramū. Wa'yra 'ga etee futat 'ga omogo 'wyriaramū wemiayuwamū janee. ⁶ Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari ee rakue:

"Jeporesak tee je 'ā ywy pewaramū pē nee. Jarejuwarete 'ga remiapofera tywera 'jawe etee agawewi 'ā pēē.

A'etea 'ā 'ga ajemuaēm pē nee ywy pewaramū", 'jau 'ga ikwasiaa rakue.

"Ma'ja are sipo erejemuaēm ywy pewaramū 'gā nee, ki Ku'jyp? Nia'wyri agawewi 'gā.

A'etea 'ā erejemuaēm 'gā nee",

'jau 'ga ikwasiaa rakue.

⁷ "Naywagipewara 'gā pājē apyraapa rūi agawewi ywy pewara 'gā.

A'etea nipo ene anure 'gā muesageu 'gā pājērua ejepyriwara 'gā 'jawe.

A'eramū nipo 'gā najuejue etee futat ywy pewara 'gā pojeupa.

⁸ Ene 'ā 'gā mogyau 'wyriaramū mama'e upe.

Tejemiapofera upe nipo je 'gā mogyau 'wyriaramū, 'jau 'ā ene rakue",

'jau 'ga ikwasiaa Jarejuwarete 'ga upe rakue.

Anure nipo 'ga jane mogyau 'wyriaramū mama'e upe wa'yra 'ga pyri.

Kwat, jay, mama'eukwaap, ywagipewat. Mīmēra wemiapofera upe nipo

'ga jane mogyau 'wyriaramū 'ga pyri. A'ere na'awauwe rūi jane jemogyi

'wyriaramū 'ga remiapofera upe. ⁹ Sikwaap futat 'ā jane 'awamū Jejuī

'ga rekwawera. Janeruwarete 'ga Jejuī 'ga mua 'au ywy pewaramū jane

'jawe rakue. A'eramū 'ga nanē ajemogou ipojeuwipyre'emamū rakue nū.

Ywagipewara 'gā pājē'wyri'i ako ma'e 'jawe nanē 'ga akou rakue nū. Ywy

pewaramū jane 'jawe etee futat 'ga akou rakue. A'ere Janeruwarete 'ga

poromutarāmū jane ree. A'eramū 'ga wa'yra 'ga jukaukaa kūima'e tywera

upe janetywera mepyawamū. Jane 'jawe akoe'em ire amunipo 'ā 'ga na-

manūarūi janetywer are rakue. A'ere 'ga jemogoi jane 'jawe ra'ne futat

janetywera mepyawamū. A'ere Ku'jywa 'ga 'awamū jane ree 'ga manū re

'ga reroi 'ga mogou ojepyri nū, 'ga mogou ywagipewara 'gā apyraapa nū.

A'eramū 'ga pyriwara 'gā 'awamū 'ga muorypa ajemogyau nū. A'ea jane 'ā

sikwaap. ¹⁰ Ymā te Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. 'Ga futat mama'e

omogy. 'Ga futat erekwara nanē nū. Ma'eramū 'ā 'ga rea'aramū jane ree.

“Tamogy tejemiapofera 'gã teja'yramũ 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Anure nipo jera'yra 'ga rerowiaara 'gã jemomytuni kwaiwete. 'Gã juejue nipo je imogyau teja'yramũ. Anure je 'gã muri 'gã mogyau 'au tejepyri nakwaparimũ warãu rui futat”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramũ 'ã 'ga wa'yarete 'ga rerekou tywerukaa rakue, jane ree 'gã jukaukaa janetywera mepyawamũ rakue. 'Ga futat Jeju 'ga wereko tywerukat ae a'wyre'ema upe. 'Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat Jeju 'ga mama'e apoi. A'eramũ 'ga, 'ga remifutar imũ nanẽ 'ga ojereko tywerukaa 'gã nupe nũ. Amanũ are 'ga janetywera moia jane wi werowiarãmũ. Jane wi janetywera moir ire 'ga jane mogyau Ku'jywa 'ga ra'yramũ. A'eramũ Jeju 'ga anure werowiaaramũ jane rerawau jane mogyau 'Uwarete 'ga pyri.

¹¹ Jeju 'ga jane katu'oka janetywer awi. A'eramũ 'ga wemikatu'ogeramũ jane mogyau 'Uwarete 'ga ra'yramũ. A'eramũ 'ga Ruwarete 'ga Janeruwareteramũ nanẽ futat nũ. A'eramũ nipo Jeju 'ga aku'iramũ jane ree. “Agamũ jerewirera 'gã. 'Agamũ jerenyra 'gã”, 'jau nipo 'ga jane ree aku'iramũ. ¹² A'eramũ nipo 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

“Eneremiapofera tamome'u tejewirera 'gã nupe 'jau.

'Gã pype tekou tamuoryp ene eneremiapofer are 'jau”, 'jau 'ga 'ga upe.

¹³ “Ajemogypyk je ene ree”, 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe.

“Au je rekoi Tejuwarete 'ga ra'yra 'gã pyri.

Je pyri Jeruwarete 'ga 'gã murukari, 'gã nee tejejukaawamũ”, 'jau 'ga akou.

¹⁴ Jarejuwarete 'ga ra'yramũ jane ywy pewaramũ etee futat. O'o ma'eramũ jarejemogyau wy ma'eramũ nanẽ jarejemogyau nũ. A'eramũ Jeju 'ga ajemogou ywy pewaramũ jane 'jawe etee futat rakue. Ywy pewaramũ jane 'jawe ajemogou 'ga amanũmũ jane 'jawe. Ywy pewaramũ jane 'jawe akoe'em ire amunipo 'ã 'ga namanũ futari. Janeruwarete 'ga namanũ futari. A'ere Jeju 'ga jemogoi ywy pewaramũ jane 'jawe. A'eramũ 'ga amanũmũ rẽwẽjẽmĩ rai'i. A'ere 'ga manũ mama'eukwaawa 'wyrriara ma-teepaawamũ. Mama'eukwaawa 'wyrriara pãjẽ'okawamũ te 'ga manũ rai'i. Mama'eukwaawa 'wyrriara ywy pewaramũ jane momawukaa. A'ea futat 'agamũ jane momap. A'ea futat ako jane ree iporomutare'emamũ. A'ere Jeju 'ga ipãjẽ'ogi amanũmũ rakue. ¹⁵ Ywy pewaramũ jane jarekyjau jaremanũ awi jarejemogyau. A'ere Jeju 'ga jane momapara pãjẽ'ogi. A'eramũ jane jarekyjau'jape'ema jaremanũ awi, jaremomapara pãjẽ'okara 'ga rerowiaaramũ. ¹⁶ Naywagipewara 'gã poaawamũ rui Jeju 'ga ruri 'au ywy pe rakue. Abraão 'ga juapyreramũ jane poaawamũ te 'ga ruri rakue.

¹⁷ Ajemogou 'ga 'ã wewireramũ jane 'jawe futat rakue. Ma'eramũ 'ã 'ga janejemogy kwaawi a'jea futat. A'eramũ 'ã 'ga a'jea futat ajemuaẽma jane ree. Jarejuwarete 'ga remifutar imũ 'ga mama'e apou. A'eramũ 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe oporogyta ma'eramũ jane ree. Ymã te mainana 'gã etee mama'e rerooi iapyau Ku'jywa 'ga upe rakue, opytuna 'gã tywera mepyau rakue. Mainana 'wyrriarete 'ga etee te wyra ry rerawawarũmũ erosou Jarejuwarete 'ga mogytaawa my'ja'wi pype 'ga upe, opytuna 'gã tywera mepyawamũ rakue. A'ere ako 'awamũ Jeju 'ga jemogoi mainana 'wyrriara remiapofera rekwaw ipe jatee ikue. Najukai futari 'ga wyra janetywera mepyawamũ. 'Ga futat ojejukaukaa 'gã nupe janetywera mepyawamũ.

¹⁸ Ywy pe 'ga rekoramũ mama'eukwaawa 'wyrriara Jeju 'ga porowyky are oporomote'ariweramũ rakue numiamũ. A'ere Jeju 'ga nuapoi futari emifutar imũ mama'e tywera rakue. 'Ga maruukare'ema agawewi futat akou rakue. A'ere 'ga jemouagi etee futat jupe rakue. Ma'eramũ 'ã 'ga nanuara

kwaawi katu katu tāmējē. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramū 'ga jane poararūmū a'jea futat mama'eukwaawa 'wyrriara jane rereko tyweramū.

3

Jejuī 'ga Moisesi 'ga retee

¹ Jejuī 'ga rerowiaaramū pēē jejaap katu katu 'jawe jee. Kūima'eramū pēē jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe jee. Pēē nanē Janeruwarete 'ga pē pyyrūmū pē mogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū ki pēē pejejeatee'emamū Jejuī Kristu 'ga wi pejejemogyau. Janeruwarete 'ga 'ga amut ywy pe ojee jane mu'jawamū rakue. Mainana 'wyrriararete 'jawewaramū 'ga ruri jane mu'jau 'Uwarete 'ga ree. A'eramū jane Jejuī 'ga rerowiaa jarejemogyau. 'Ga Ruwarete 'ga nanē jane erowiaa nū. ² Ymā te Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga pyyrūi ojeupe oporowyky ma'eramū rakue. Moisesi 'ga mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat rakue. Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nerawau erekou jū myter imū rakue. 'Awamū Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga pyyrūi ojeupe mama'e apoawamū. Moisesi 'ga 'jawe futat Jejuī 'ga mama'e apoi 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat. ³ Ymā Moisesi 'ga rekoi kūima'eeteeteramū rakue. A'eramū janepypp 'gā opojejuka esageramū 'ga ree rakue. A'ere Jejuī 'ga te kūima'eeteetea Moisesi 'ga apyraapa. A'eramū ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. Sā'ā 'oga apoarate 'ga resagea 'oga resage apyraawa. Nan tee futat Jejuī 'ga resagea Moisesi 'ga resage apyraawi. ⁴ 'Oga apoara tywe'em ire amunipo 'ā 'oga nanē nitywi nū. Nawyri 'oga ojetee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. Iapoe'em ire amunipo 'ā nitywi futari mama'ea. ⁵ Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga remiayuwa a'jea futat rakue. Oporowyky 'ga a'jea futat Jarejuwarete 'ga upe rakue. Jarejuwarete 'ga je'ega 'ga enupa a'jea futat rakue. Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee 'ga ojejukau esage rakue, 'ga je'ega mome'wau nanē 'ga 'gā nupe rakue. Ymā Moisesi 'ga akou Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramū rakue. A'eramū 'ga Ku'jywa 'ga remiaporama mome'wau 'gā nupe rakue, 'gā mueapyou Jarejuwarete 'ga remiaporam are rakue. ⁶ A'ere Kristu 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yratea. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga mogou 'wyrriaramū wemiayuwa 'gā nupe. A'eramū 'ga 'Uwarete 'ga remiayuwa 'gā nee ojejukau esage. 'Uwarete 'ga remifutar imū etee futat Kristu 'ga ojejukau 'ga remiayuwa 'gā nee. Jane nanē jarejemogyau 'ga remiayuwamū. 'Ga ree jarejemogyppyg awi jarepoire'em ire jane jarejemogyau 'ga remiayuwamū futat. "Anure nipo je pē nerooi pē mogyau Tejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi futat" 'e rerowiri awi jarepoire'em ire jane jarejemogyau 'ga remiayuwamū.

Wupaw ipe jane reroowam

⁷ Jarejuwarete 'ga remiayuwamū ki sienup 'ga je'ega jarejemogyau. Ymā te Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe ee rakue. "Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamū ki peenup katu katu 'ga 'eawera.

⁸ Iapyajeawopytyt ma'e 'jawe etee kasi peenup ne.

Janepypp 'gā oje'eganuwe'emamū 'ga upe rakue.

A'eramū pēē pejejemogyawe'em 'gā 'jawe pejeje'eganuwe'emamū.

Amunawe'em ipe weroo werekoramū 'ā janepypp 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema rakue.

Siesak Jarejuwarete 'ga remiapoa 'jau.

A'jea futat sipo 'ga jejukai jane ree u'eawer imū etee futat, 'jau 'ga rerowiare'ema 'gā ojeupe rakue.

A'eramū ki pēē pejejemogyawe'em jarepypp 'gā 'jawe",

'jau 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue.

⁹ A'ere Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue nū:

“Kwarēta kwara magwapa agawewi 'gā ojeupe jeremiapofera resaka.

A'etea 'gā naje rerowiari futari ajemogyau.

A'jea futat sipo 'ga jejukai jane ree, 'jau etee 'gā ajaupe”,

'jau Ku'jywa 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue nū.

¹⁰ “A'eramū je temara'neramū 'gā nee. Nuenowi futari 'gā jeje'ega.

Nojemogypygyi futari 'ga je ree.

¹¹ A'eramū je temara'neramū 'gā nee.

A'eramū je 'gā monoukare'ema 'gā nupawa upe, 'gā nupe tejemimonorama
ywy pe.

'Peu tepeo pejepytu'wau maruowajar awi 'jau, mara'ne awi 'jau' je'eawer ipe
'gā awawe'em.

A'ere 'ā 'gā naje rerowiari etee.

A'eramū jeje'ega rerowiare'ema 'gā awawe'em futat je'eawera ywy pe.

Mama'ea nanē je imonowe'em 'gā nupe te'eawer imū”,

'jau 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukaa ee 'ga upe rakue.

¹² A'eramū ki pēē Jejui 'ga rerowiaaramū pejeje'g'wau Jarejuwarete
'ga rerowiar awi pejepoire'ema. Janeruwarete 'ga 'ā Okoeteete ma'ea.

¹³ Pejekomogypygyukaa 'ga ree pejeojere'emamū futat. “Sako esage 'ga
upe 'jau. Sajemogypyk 'ga ree 'jau”, 'jau pejeojere'emamū futat pejemog-
ogyau pejejaupe. Aipo apo re nipo nepejomoryteekari mama'e tywera

upe, pejepopy'a moywrafenukare'ema jupe. ¹⁴ Jejui 'ga rerowiaa ypy we
jane jarejemogypyka a'jea futat 'ga ree. 'Ga ree jarejemogypyk awi jare-
poire'em ire jane jarejemujaa Kristu 'ga ree. A'eramū ki jane jarepoire'ema

'ga ree jarejemogypyk awi jarejemogyauwe futat.

¹⁵ Ymā 'ga wējēmī futat ka'arana kwasiaa ee rakue:

“Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamū ki peenup katu katu 'ga 'eawera.

Iapyajeawopytym ma'e 'jawe te kasi peenup 'ga je'ega ne.

Janepy 'gā oje'eganuwe'emamū 'ga upe rakue.

A'eramū pēē pejemogyawe'em 'gā 'jawe pejeje'eganuwe'emamū”,

'jau 'ga ikwasiaa ee rakue.

¹⁶ Ymā te janepy 'gā wapyakau futat Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue

numiamū, Egitu ywy awi Moisesi 'ga reminū'ēmera 'gā nakue numiamū.

A'ere 'gā anure Jarejuwarete 'ga je'eg are oporenuwiwere'emamū rakue.

¹⁷⁻¹⁸ A'e are Janeruwarete 'ga amara'neramū 'gā nee rakue. A'eramū 'ga 'gā
mogyaukaa 'gā mojewarau jū myter imū kwarēta kwara magwapa rakue.

Oje'eganuwe'emawer ipe etee futat 'gā opapa rakue. Oje'eganuwe'emamū

'ga 'gā monoukare'ema 'gā nupe esaukaripywera ywy pe. “Naje rerowiari

futari 'gā. A'eramū 'gā awawe'em ojeupe je'eawera ywy pe”, 'jau 'ga rakue.

¹⁹ A'eferupi tee aipo 'gā nosei futari Jarejuwarete 'ga ojeupe imome'upyrera
ywy pe rakue. Nuerowiari futari 'gā Jarejuwarete 'ga. A'eramū 'gā
awawarūme'em ojeupe 'ga 'eawera ywy pe.

4

¹ 'Awamū nanē Janeruwarete 'ga 'i janee nū: “Tejee ojemogypyk
ma'eramū je pē muri tejupaw ipe. A'eramū je mama'e monou pē nupe

te'eawer imū etee futat”, 'jau 'ga janee. A'eramū ki jane jarejemogypyka
a'jea futat 'ga ree. Kasi a'e pe 'ga najane monoukari wupaw ipe ne. ² 'Awamū

'ā jane nanē Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u renupa nū, jarepy 'gā 'jawe
rai'i nū, “Janeruwarete 'ga iporopoariwet pē nee” 'e renupa rai'i nū. Janepy

'gã 'ga je'ega renupa tee rakue. A'ere 'gã nuerowiari 'ga rakue. A'e are Janeruwarete 'ga 'gã monoukare'ema 'gã nupe u'eawera pype rakue. ³ A'ere jane 'ga werowiaaramũ jane jemogypygyi Kristu 'ga ree. A'eramũ jane jaremanũ re jarewau jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramũ jane jarepy'ata'waramũ jarejemogyau. A'ere 'ga werowiaare'ema 'gã nupe 'ga 'i: "Naje rerowiari pejepe pejejemogyau.

A'eramũ je temara neramũ pẽ nee.

A'eramũ je 'jau pẽ nupe:

Nepesei futari pejejeupe imome'upyrera ywy pe, 'jau je pẽ nupe",

'jau 'ga werowiare'ema 'gã nupe rakue.

Ymã Janeruwarete 'ga ywy apoi ywaga reewe rakue. Seis etee 'ga mama'e rerosea iapoupap rakue. A'ere 'ga iapopaw ire oporowykyu'jape'ema futat ai'iwe ee rakue nũ. Worywamũ 'ga wemiapofer are rakue. ⁴ Ymã 'ga amũ ka'arana kwasiari inuga janee ee rakue:

"Seis 'ara rupi Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue.

Iapopaw ire 'ga noporowykyi ai'iwe rakue nũ.

A'eramũ 'ga worywamũ wemiapofer are rakue",

'jau 'ga ikwasiaa inuga janee rakue. ⁵ Anure aipo 'ga wẽjẽmĩ futat ka'arana kwasiaru'japa ee nũ:

"Naje rerowiari 'gã ajemogyau.

A'eramũ je 'gã monoukare'ema 'gã nupe imome'upyrera ywy pe, 'jau Janeruwarete 'ga",

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are inuga janee rakue. ⁶ Ymã 'ga je'ega renuw ypyarera 'gã nuerowiari 'ga rakue. A'eramũ 'gã awawe'em ojeupe 'ga remimome'ufera ywy pe rakue. Werowiari ire amunipo 'ã 'ga wemimome'ufera ywy monoi 'gã nupe rakue. A'eramũ amunipo 'ã 'gã worywamũ ee rakue. A'ere 'gã nuerowiari 'ga rakue. A'eramũ 'gã 'gã monoukare'ema aipo pe rakue. A'eramũ 'ga 'jau 'gã na'yrera 'gã nupe etee rakue nũ: "Pẽẽ je rerowiat pejepe ra'e. A'eramũ je pẽ monoukaa pẽ nupe je'eawer ipe, pẽ muorypa ee", 'jau 'ga werowiaara 'gã nupe rakue. ⁷ Anure Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are Davi 'ga upe rakue nũ. U'eawer imũ etee futat 'ga 'jau'japa Davi 'ga upe rakue:

"Pejejeupe Ku'jywa 'ga je'egamũ ki peenup katu katu.

Iapyajeawopytym ma'e 'jawe kasi peenup jeje'ega ne",

'jau 'ga ikwasiaa ee rakue. A'eramũ jane jarejeapyoramũ 'ga 'eawer are. 'Ga je'ega renuparamũ jane upe juejue futat 'ga je'egi. Naymãwarera 'gã nupe etee rũi futat 'ga aipo 'jau. 'Awauwaramũ jane upe nanẽ futat 'ga 'i nũ.

⁸ Moisesi 'ga rekawer ipe Josue 'ga etee futat opytuna 'gã nerawau erosou ojeupe Jarejuwarete 'ga remimome'ufera ywy pe rakue, Kanaã ywy pe rakue. A'ere naKanaã ywy upe etee rũi Janeruwarete 'ga 'i rakue. Kanaã ywy upe etee 'e re amunipo 'ã 'ga ne'iu'jawi Davi 'ga upe rakue nũ. ⁹⁻¹⁰ A'eramũ jane jarejeapyoramũ 'ga 'eawer are. Jane upe nanẽ 'ga 'i aipo 'jau rakue nũ. "Anure nipo 'ga werowiaaramũ jane rerawau ywag ipe ojepyri. A'eramũ jane nanẽ jarepytu'wau jareporowyky awi", 'jau ki jane jarejaupe. Wemiapofera apopaw ire Janeruwarete 'ga oporowykyawe'em ai'iwe rakue nũ. Ywawuje futat 'ga pytu'ui wemiapo awi rakue. Nan tee futat 'ga jane mopytu'waukaa janeporowyky awi ojepyri jane jemogyramũ. ¹¹ A'eramũ ki jane jarejemogypygyka 'ga ree. Kasi a'e pe jane jemogyi ymãwarera 'gã 'jawe ne. Nuerowiari 'gã Ku'jywa 'ga rakue. A'eramũ 'gã awawe'em ojeupe 'ga remimome'ufera ywy pe rakue.

¹² Ku'jywa 'ga 'eawera eko ma'e 'jawe futat. 'Ga 'eawer imũ etee futat mama'ea jeapo. Ipãjẽ ma'e 'jawe futat 'ga 'eawera. Jyuu aime juowajuu

'jawe nanē Janeruwarete 'ga 'eawera nū. Sā'ā ae jyuu aime juowajuu pyu wyro'o ikysi pāwē tāmējē imonoa iywyterimū. A'eramū 'ā ae iywyter ipewara o'o resaka. Ikaga miamū 'ā ae imowoka. A'eramū 'ā ae ikagyawa resaka. Nan tee futat Janeruwarete 'ga 'eawera. Janeapya pype ose re 'ga je'ega jane mueapyoukaa janeremifutar are. Mama'e esage are janeparuapower are, mama'e tywer are janeparuapower are, jarejea'aresage are, jarejea'atywer are. Mīmer are 'ga je'ega jane mueapyoukaa. ¹³ Nimimarūi jane mama'ea Jarejuwarete 'ga wi. Wesak katu katu 'ga mama'ea. Okwaap katu katu 'ga mama'ea. Janerea'ara miamū 'ga okwaap. Nimimarūi jane mama'ea 'ga wi. 'Ga reape jane jemogyi. Anure nipo jane jarejemiapofera mome'ui 'ga upe. A'erē 'ga jane kwaawi katu katui. A'eramū jane 'ga moryteearūme'em jarejee, 'ga upe jarejemome'uramū.

Mainana 'wyriararete 'jawewat

¹⁴ A'eramū ki jane Jeju 'ga rerowiar wypyapiau jarejemogyau. Jeju 'ga 'ā Jarejuwarete 'ga ra'yraretea. A'eramū 'ga awau 'Uwarete 'ga pyri janee. Ymā 'ā mainana 'wyriararetea wyra jukai, wy rerawau erosou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere 'ā Jeju 'ga jekukaukari 'gā nupe janetywera mepyawamū rakue. Mainana 'wyriararete remiapofer ipe 'ga ajemogou janee. ¹⁵ Jeju 'ga 'ā jane kwaapap. Jane 'jawewaramū 'ga ajemogou ywy pe 'uawamū. A'eramū 'ga jane kwaapa. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree. "Ywy pewara 'gā nifuakari mama'e tywera apoe'em awi", 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga ajemogou ifuakare'ema 'jawe, jane 'jawe rakue. A'eramū mama'eukwaawa 'wyriara 'jau Jeju 'ga upe rakue: "'Ga fuakara pa je amateepap 'ga wi kwy. Teje'ega pa je anuwukat 'ga upe kwy. Mama'e tywera taapoukat 'ga upe 'jau kwy", 'jau mama'eukwaawa 'wyriara ojeupe rakue numiamū. A'ere 'ga nuenuwī futari ije'ega. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. A'eramū 'ga ajemuaēma jane ree, mama'eukwaawa 'wyriara janefuakar are iporomateepawiweramū. A'eramū 'ga oporogytau 'Uwarete 'ga upe jane ree, 'ga mota'waukaa janee. ¹⁶ A'eramū ki jane jareporogytau Jarejuwarete 'ga upe jarekyjawe'em. 'Ga 'ā ajemuaēma jane ree. Ipota'wa 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e esagea etee iapou janee. Ojeupe jane enūjamū 'ga jane poari mama'e apo are.

5

¹ Ymā Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'ga amū pyyrūi 'ga pytuna 'gā nupe rakue. A'eramū 'ga 'jau 'ga upe: "Apyrū je ene 'gā nupe ene mogou mainana 'wyriarareteramū. A'eramū ene eporowykyau jee epytuna 'gā nee. Mama'e tywera 'gā iaporamū ene eporogytau 'gā nee jee, wyra jukau iapyau jee 'gā tywer are. Na'gā nūi oporogytau jee otywer are. Ene tee eporogyta jee 'gā nee, 'gā tywer are. Je upe mama'e are oporomuriweramū 'gā imonou ene upe. A'eramū ene ete imua jee 'gā nupe", 'jau Ku'jywa 'ga 'ga upe rakue. ² Opytuna 'gā 'jawe futat mainana 'wyriararete 'ga. A'eramū 'ga ajemuaēma opytuna 'gā nee mama'e tywera 'gā iaporamū. Amunē nipo 'gā mama'earūe'ema apou ikwaape'ema. Aipo 'gā nee nanē 'ga ajemuaēma akou. ³ Opytuna 'gā 'jawe futat 'ga. A'eramū 'ga nanē mama'earūe'em apou akou nū. A'eramū 'ga nanē otywer are wyra jukau iapyau Jarejuwarete 'ga upe. Naopytuna 'gā tywer are etee rūi 'ga iapyi. Otywer are nanē futat 'ga iapyau 'ga upe rakue nū. ⁴ Na'ga rūi ojepyrūmū ajemogou mainana 'wyriarareteramū. "Je ako mainana 'wyriarareteramū", 'jawe'em nanē 'ga nū. Janeruwarete 'ga te 'gā pyyrūmū 'gā mogyau mainana 'wyriarareteramū. Ymā Janeruwarete 'ga Arāo 'ga pyyrūi 'ga mogou mainana 'wyriar

pypyramū rakue. Arão 'ga 'jawerimū etee futat 'ga 'gã amū pyyrūmū 'gã mogyau mainana 'wyrirareteramū.

⁵ Nan tee futat Kristu 'ga najepyyrūi ajemogou mainana 'wyrirarete 'jawe rai'i. Janeruwarete 'ga futat 'ga pyyrūmū 'ga monou rai'i. A'eramū 'ga te 'ā 'jau 'ga upe rai'i:

“Ene 'ā Jera'yra. Je 'ā 'awamū ako eneruwamū”,
'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are 'ga amū upe rakue.

⁶ Anure 'ga 'jau 'ga upe nū:

“Sā'ā Mekiseteki 'ga rekoa mainanamū rakue.

Nan tee futat je ene mogoi mainana 'ga rekwawer ipe 'gã nupe.

A'ere ene nakwaparimū warāu rūi ereko 'gã nupe”,
'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa 'ga amū upe Jejui 'ga ree rakue.

⁷ Wyw pe akou Jejui 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. Wafukaja monou 'ga upe. “Je poar ape, Kiapi'ni. Ojeupe ene iapoukare'em ire amunipo 'ā 'gã nojekukaa'uweri. A'ere najeremifutar imū rūi ereapo. Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gã nupe je ree”, 'jau 'ga oje'ega monou 'Uwarete 'ga upe. Ojoo'o pype 'ga oje'ega monou 'ga upe. “Ejemifutar imū etee te 'ā ereapoukat 'gã nupe je ree”, 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga je'ega renupa. ⁸ Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga agawewi. A'etea 'ga ojemu'e 'Uwarete 'ga remifutara apo are. Wereco tywera pype 'ga ojemu'jau 'ga remifutara apo are. Nimanūweri futari 'ga numiamū. Nafutari futari 'ga wereco tywera numiamū. A'ere 'ga jejukaukari 'gã nupe, 'Uwarete 'ga remifutar imū etee rai'i. ⁹ Wenup katu katu 'ga ojeupe 'Uwarete 'ga 'eawera. Wapopap 'ga 'Uwarete 'ga remifutara. Ma'eramū 'ā 'ga jemogoi 'ga je'ega renuparamū jane katu'okaramū. ¹⁰ Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'ga mogoi mainana 'wyrirareteramū, Mekiseteki 'ga 'jawe.

Peipoit kasi 'ga rerowiar awi ne

¹¹ Kwaiwete mama'e are pē mu'jawa numiamū. A'ere 'ā nepēneapyoa'nei jerepimome'u are. Pejeapya m'ine'ema 'ā jeje'eg are. A'eramū 'ā pejeapyoa'ne'emamū ee. ¹² Ymā agawewi 'ā pēē Jejui 'ga rerowiaa rai'i. A'eramū amunipo 'ā pēē kwe pewara 'gã mu'jau ee. A'ere 'ā pēē 'awamue enupara 'jawe etee pejemogy. Pejeapyoa'ne'emamū 'ā 'ga je'eg are. “Ore mu'jara emut amū ore. A'eramū miamū 'ga mama'eay are ore mu'jawe'em” 'jara 'jawe etee 'ā pēē pejemogyau. Mama'eaye'em are etee 'ā pēē pejemu'eweramū. 'Ga rerowiaar yau 'gã te a'jea futat ojemu'e mama'eaye'em are etee ra'ne. ¹³ Sā'ā kunumīaky'ri ika'mua etee ra'ne. Na'ui futari wyro'o eyra. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiaar yau 'gã. Mama'eaye'em are etee ra'ne ore 'gã mu'jau. Naeapyo'i we 'gã ako esage are. ¹⁴ Waranuw ire 'ā kunumīaky'rifera 'gã wyro'o 'u are weapyoramū. Nan tee futat Jejui 'ga rerowiaar ymanera 'gã. Weapyo katuramū Jarejuwarete 'ga je'eg are. 'Ga remifutar imū etee futat 'gã mama'e apou. Otywer awi 'gã opoiapap. Mama'e esage are 'gã weapyoramū. Mama'earūe'em are nanē 'gã weapyoramū ajemogyau.

6

¹ A'eramū ki jane jarejamu'akwaapa Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'e apo are. Jejui 'ga jane erowiar ppyrauwe 'gã amū jane mu'jau 'ga ree ikue. A'ere 'gã najane mu'e'i mama'eay are. A'ere jane 'awamū Kristu 'ga kwaawi katu katu. A'eramū jane jarejamu'jau katu Jarejuwarete 'ga ree. Mama'eay are miamū jane jarejamu'jau. Jejui 'ga rerowiaar yau 'gã jane imu'jau 'ga rerowiar are. “Werowiarāmū etee Jejui 'ga pētywera moiri pē

nui. Na'ga upe pēnemiapofer are rūi 'ga pētywera moiri. Werowiarāmū te 'ga imoiri pē nui", 'jau jane 'ā 'gā nupe jepi. ² "Ga rerowiar ire pejepymūkāt 'y pe 'ga rerowiaar ymana mū upe. 'Y pe jarejepymīāukaa jane Jejuī 'ga rerowiaara resaukaawamū" 'e are jane 'ga rerowiaara 'gā mu'jau jepi. "Oropo monou ore pēapYTE'rarimū pē nupe Jarejuwarete 'ga 'Agesage muawamū" 'e are jane 'gā mu'jau jepi. "Anure nipo Janeruwarete 'ga amanū ma'efera 'gā mū'jāu tywy awi najuejue etee futat. A'eramū 'ga werowiare'ema 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nakwaparimū ete rūi 'gā oi ajemogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe. Werowiaaramū 'ga jane mua jane mogyau ojepyri nakwaparimū rūi" 'e are jane 'ga rerowiaar yau 'gā mu'jau jepi. ³ A'ere pēē mīmera kwaawi. A'eramū ore 'awamū pē mu'jau mama'e yau are, Ku'jywa 'ga remifutar imū.

⁴ Jejuī 'ga rerowiar awi 'gā amū poir ire maran sipo 'gā jewyri 'ga rerowiaa nū? 'Gā amū Jejuī 'ga rerowiaa numiamū. Janeruwarete 'ga 'gā tywera moia 'gā nui rai'i numiamū. U'agesagea miamū futat 'ga imua 'gā nupe rai'i numiamū. ⁵ Oje'ega 'gā erowiarāmū Janeruwarete 'ga mama'e esage apou 'gā nupe numiamū. Opājē mū miamū futat 'ga mama'e apoukari 'gā nupe numiamū. ⁶ A'ere 'gā anure 'gā pōiri 'ga rerowiar awi. Maran sipo nanuara 'gā jemogyi 'ga remiayuwamū nū? Jarejuwarete 'ga ra'yrarete 'ga jukaara 'gā 'jawe nanuara 'gā jemogyi. A'eramū nipo Jejuī 'ga wi opoit ma'e 'gā nesakara 'gā Jejuī 'ga kurapa, 'ga rerekoemāu 'ga jaita 'gā nee.

⁷⁻⁸ Sā'ā koa. Ko jara 'ga amū ko apou mama'e tyma. A'ere amana okya ee imuakyma. A'eramū itymipyrera opopoa o'ywukuramū. A'eramū ko jara 'ga i'a 'wau jui. Janeruwarete 'ga itymipyrera mopoporukaa imu'aukaa ko apoarera 'ga upe. A'ere nipo anure kofera ijawaiwamū etee. Imoteu etee itymipyrera. A'eramū nipo 'gā amū kofera rapyau etee. Nan tee futat jane mū Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū. Jane mū nipo 'ga rerowiar wyapiāu. A'eramū jane mama'e esage etee iapou 'ga remifutar imū. Ko esage 'jawe jarejemogyau 'ga upe. A'ere 'ga rerowiaara 'gā amū nipo nuapoi mama'ea 'ga remifutar imū. Nuenuwi 'gā 'ga je'ega. Kofera 'jawe etee 'gā jemogyi 'ga upe. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga anure werowiar awi opoit ma'e 'gā monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aiporamū futat 'gā nereko tyweawa.

⁹ 'Ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā nupe je teje'egayau tekou. A'ere ore-jekoty'aawamū pēē nanarūi. Perowiat 'ga a'jea futat. Pejemogy esage 'ga upe. A'eramū ore orojerowiaa pē nee jepi. A'eramū ore 'jau: "Jarejuwarete 'ga rape rupi 'gā oi. A'eramū 'gā anure owaēma 'ga pyri", 'jau ore pē nupe. ¹⁰ A'jeteetewi futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ojeupe pēnemiapofer are. Pejejekūkāu esage pejeirū 'gā nee, 'ga rerowiaara 'gā nee pejejemogyau. Werowiaara 'gā nee pejejuka esageramū nipo 'ga 'jau ojeupe: "A'jea futat 'ga poromutaramū je re ra'e. Sā'ā 'gā jejuka esagea je rerowiaara 'gā nee", 'jau nipo 'ga ojeupe. A'eramū nipo 'ga anure pē mepyau ee. ¹¹ Pejemanūme'ēwe futat pejemogy esage 'ga upe. 'Ga ree pejejemogypyka a'jea futat. Mīmera je afutat. A'eramū anure Janeruwarete 'ga pē nerawau pē mogyau ojepyri. A'ea jane iapesaka jarejemogyau. ¹² Jejuī 'ga rerowiar are pēnorypawa je nafutari. 'Gā amū Jejuī 'ga werowiat a'jea futat ajemogyau. Ojemogypyka 'gā 'ga ree a'jea futat. Nopōiri futari 'gā 'ga rerowiar awi. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou 'gā nupe. A'eramū ki pēē pejejemogyau 'gā 'jawe etee futat. 'Gā 'jawe pejemogyramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou pē nupe nanē nū. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e esage monoi pē nupe.

U'eawer imū etee 'ga mama'e apoi

13-14 Ymā Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Tareko esage ene 'jau. Mama'e esagea je imonou enee kwaiwēte. Anure je enejuapyra 'gā momytuni enee”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. “A'jea futat je'ea. Te'eawer imū etee futat je mama'e apoi tekou. A'eramū je te'eawer imū etee futat iapou enee”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. 15 Abraão 'ga werowiat a'jea futat Janeruwarete 'ga ojeupe 'eawera rakue. A'eramū 'ga akou omaenuna etee futat Jarejuwarete 'ga iapo are u'eawer imū etee futat. A'eramū Janeruwarete 'ga anure iapou u'eawer imū etee futat rakue. 16 Jarejaupe jarejemiaporama mome'u re jane imome'ui ipojeuwipyrarete 'ga rer imū etee futat. A'eramū jane jarejoje'ega rerowiaa jarejemogyau. 17 Nan tee futat Janeruwarete 'ga iapoi rakue. “Tarowiarukat teje'ega 'gā nupe 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. “Nomojopy'rua'uweri futari 'ga ore upe u'eawera, 'jau nipo 'gā je rerowiaa”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'jau: “Te'eawer imū etee futat je mama'e apoi pē nupe. A'jea futat je 'i. A'eramū je aipo 'jau teje'egawer imū etee futat pē nupe”, 'jau 'ga rakue. Nitywi futari ipojeuwipyra 'ga amū 'ga apyrapara. A'eramū 'ga oje'ega pyu etee futat 'jau 'gā nupe rakue. 18 Janeruwarete 'ga ni'mei futari. Mama'e a'jea etee futat 'ga omome'u. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apoi. Nomojopy'rui 'ga u'eawera. A'eramū jane 'ga rerowiaa jarejemogyau. “Anure nipo je tejerowiaara 'gā neruri 'au tejepyri” 'ea jane erowiaa jarejemogyau. A'eramū jane iapesaka jarejemogyau, ojepyri 'ga jarejeroo rapesaka jarejemogyau.

19-20 Jarejeapene'emamū futat Jejui 'ga 'eawer are. 'Ga rerowiar wywapi-ramū jane jarepoire'ema 'ga wi. “Tejerowiarāmū je pē nerawau ywag ipe Tejuwarete 'ga pyri”, 'jau 'ga janee rakue. 'Ga ra'ne awau ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū jane “Je aroo pēē ywag ipe”, 'ga 'e rerowiaa jarejemogyau. Ywag ipe awau 'ga rekoi mainana 'wyriararete 'jawewara janee. Ymā mainana 'wyriararete 'ga etee awawarū osou Jarejuwarete 'ga rupawarete pype, 'ga mogytaawa my'jawa pype rakue. Opytuna 'gā nee 'ga oi osou oporogytau Jarejuwarete 'ga upe. Nan tee futat Jejui 'ga ra'ne awau ywag ipe 'Uwarete 'ga pyri. Wemiayuwamū jane ree 'ga oi oporogytau 'Uwarete 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ga mogou mainana 'wyriararete 'jawewaramū nakwaparimū ete rūi futat Mekiseteki 'ga 'jawe.

7

Mekiseteki 'ga

1 Ymā Mekiseteki 'ga 'ūina 'wyriaramū Salem ipewara 'gā nupe rakue. Mainana nanē 'ga nū. Oporowyky 'ga Jarejuwarete 'ga upe rakue, Ōkoeteete ma'e 'ga upe rakue. Ymā Abraão 'ga Mekiseteki 'ga resaka rakue. Ojee iporomutare'ema 'gā 'wyriara 'gā apisi re Abraão 'ga 'ua ojewya oje'wyrā katy. Aiporamū futat Mekiseteki 'ga Abraão 'ga rekoaa rakue. 'Ga resakawe Mekiseteki 'ga 'jau Abraão 'ga upe: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esage ene upe 'jau”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. 2 A'eramū Abraão 'ga ojee iporomutare'ema 'gā nui wemipojekafera pe monou imojo'oka Mekiseteki 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ea mama'e esage apoara 'gā 'wyriara 'ga 'ea futat. Salem ipewara 'gā nupe 'ga 'ūina 'wyriaramū. Salem 'ea ipy'ata'wa ma'e 'gā 'wyrā 'ea poromū. A'eramū jane 'jau: “Mekiseteki 'ga ipy'ata'wa ma'e 'gā 'wyriara”, 'jau jane 'ga upe. 3 Nikwaawi jane Mekiseteki 'ga 'ywa rera. 'Ga ryrufera rera nanē jane nikwaawi nū. 'Ga juapyrera nanē jane ikwaape'ema. 'Ga 'aawera 'ara nanē jane ikwaape'ema. 'Ga manūawera 'at.

Mīmera jane nikwaawi futari. Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga 'jawe etee futat 'ga ajemogou mainanamū nakwaparimū ete rūi.

⁴ Pēnea'ar iki Mekiseteki 'ga ree ra'ne. Janepyy 'ga, Abraão 'ga kūima'eeteramū agawewi rakue. A'etea 'ga mama'e omono Mekiseteki 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ga nanē kūima'eteeteramū rakue. Ojee iporomutare'ema 'gā 'arimū okwaw ire Abraão 'ga 'gā karaemā pojekau 'gā nui rakue. A'ea wemipojekafera 'ga imojo'oka teis, imonou amū Mekiseteki 'ga upe rakue. ⁵ Anure Janeruwarete 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: “Teis ki pemojo'ok pejekaraemā. A'eramū pēē pejejemimojo'ogera mū monou Levi 'ga juapyrera 'gā nupe, mainana 'gā nupe, e'i Janeruwarete 'ga pē nupe, ere ki epytuna 'gā nupe, Abraão 'ga juapyrera 'gā nupe te a'eramū miamū”, 'jau Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga upe rakue. ⁶ A'ere naLevi 'ga juapyrera rūi agawewi Mekiseteki 'ga. A'etea Abraão 'ga wemipojekafera mū omono 'ga upe rakue. A'eramū Mekiseteki 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'jau”, 'jau 'ga upe rakue. Mekiseteki 'ga resag enune Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Tamomytun enējuapyrera 'gā enee 'jau”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'e are poromū Mekiseteki 'ga 'jau: “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'jau”, 'jau 'ga upe rakue. ⁷ “Janeruwarete 'ga tuapo mama'e esagea enee 'jau” jara 'ga kūima'eteetea 'ea 'ā jane ikwaapa. A'eramū jane “Mekiseteki 'ga kūima'eteetea Abraão 'ga apyraapa” 'e kwaapa. ⁸ A'eramū jane Israeu juapyreramū jarekaraemā mū monou Levi 'ga juapyrera 'gā nupe. Amanū ma'erama 'gā agawewi nipo. A'etea jane mama'ea simono 'gā nupe. A'eramū 'gā manū re 'gā pyruarera 'gā etee imujaa nū. A'ere Mekiseteki 'ga nanarūi rakue. Nopy'ruī 'gā 'ga. “Abraão 'ga okaraemā mū monou ako ma'e 'ga upe te rakue”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. ⁹⁻¹⁰ Levi 'ga Abraão 'ga juapyrera. A'ere Levi 'ga 'ar enunewe Abraão 'ga Mekiseteki 'ga rekoari rakue. A'eramū 'ga okaraemā mū monou 'ga upe rakue. A'eramū Levi 'ga 'ga reewe 'ga rekoarera 'jawe nanē futat akou. 'Ga reewe Mekiseteki 'ga upe mama'e monoarera 'jawe nanē 'ga akou nū. Anure Israeu juapyrera 'gā okaraemā mū monoi aipo Levi 'ga juapyrera 'gā nupe.

¹¹ Anure Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Nanuar are 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: “Teje'ega je akwasiarukat enee. A'e are ene epytuna 'gā mu'jau. Levi 'ga juapyrera 'gā etee je apyyrū temogytaaw ipe mama'e apoaramū. Arão 'ga Levi 'ga juapyrera mū. A'eramū ene 'ga mogou mainanamū 'ga ra'yra 'gā neewe. 'Gā etee futat oporowykyau mainanamū jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Moisesi 'ga upe rakue. Janeruwarete 'ga remifutar imū agawewi Levi 'ga juapyrera mainana mama'e apoi. A'etea 'gā nomoirarūi futari opytuna 'gā tywera. Nokatu'ogi futari 'ga 'gā 'gā tywer awi. Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga Kristu 'ga muri. Mekiseteki 'ga 'jawewaramū 'ga mogou mainana 'jawewaramū ojee nakwaparimū ete rūi. ¹² Mekiseteki 'ga 'jawewara 'ga mogoramū Janeruwarete 'ga 'i: “NaArão 'ga juapyrera 'gā nūi mainana 'awamū”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū jane mama'e apowe'em Moisesi 'ga remikwasiarer imū. Mainana 'gā porowyky are Moisesi 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramū jane mama'e apowe'em 'ga remikwasiarer imū. Jejuī 'ga je'eg imū etee futat jane 'awamū mama'e apoi. Mainana juejue futat Levi 'ga juapyrera rakue. Naajepeja 'ga amū juapyrera rūi.

¹³⁻¹⁴ Jejuī 'ga upe tee Janeruwarete 'ga 'i: “Ene 'ā mainana 'jawewara jee nakwaparimū ete rūi”, 'jau 'ga upe rakue. A'ere Jejuī 'ga naLevi 'ga juapyrera rūi. Juda 'ga juapyrera te Jejuī 'ga. A'ere naJuda 'ga juapyrera 'gā nūi Moisesi 'ga imogyi mainanamū 'gā nupe. NaJuda 'ga juapyrera 'gā nūi

wyra rapyau Jarejuwarete 'ga upe rakue. Levi 'ga juapyrera 'gã etee futat 'ga imogyau mainanamũ. A'ere Janejararete 'ga Juda 'ga juapyreramũ futat. A'eramũ jane jarejapyoramũ ee.

Jejui 'ga Mekiseteki 'ga 'jawewat

¹⁵ A'ere ako 'awamũ Janeruwarete 'ga je'ega jopyrupawi ai'i. Nareje'eg ymaner imũ rũi 'ga Jejui 'ga mogoi mainana 'jawewaramũ ojeupe. Mekiseteki 'ga 'jawe te 'ga 'ga mogoi mainana 'jawewaramũ. ¹⁶ Naajeje'eger imũ rũi Jejui 'ga jemogoi mainana 'jawewaramũ. Nawam'yi are rũi, naopyy are rũi. Namimer are rũi 'ga jemogoi mainana 'jawewaramũ. Okoeteete ma'e 'ga futat. Namanũ'jawu futari 'ga. Ma'eramũ 'ã 'ga jemogoi mainana 'jawewaramũ janee. ¹⁷ Ymã Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Jejui 'ga ree 'ga amũ upe rakue:

"Ymã te Mekiseteki 'ga rekoi mainanamũ jee ikue.

Nakwaparimũ ete rũi ene ekou mainana py'rau jee",

'jau 'ga ikwasiarukaa inuga Jejui 'ga ree rakue. ¹⁸ Ymã 'ã janepy 'gã mama'e apoi Moisesi 'ga remikwasiarer imũ etee futat rakue. A'ere 'awamũ nanarũi. 'Ga remikwasiarer imũ janepy 'gã mama'e apou agawewi rakue. A'etea 'gã nojekatu'ogĩ Jarejuwarete 'ga upe rakue. ¹⁹ Moisesi 'ga remikwasiarera 'gã nokatu'oga'uweri. A'ere ako 'awamũ Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga jukaukari 'gã nupe ai'i, janetywera moiawamũ ai'i. A'eramũ jane 'ga rerowiaramũ jarejemogyau esage ma'eramũ Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ jane futat 'awamũ jareje'ega monoarũm Jarejuwarete 'ga upe.

²⁰⁻²¹ Mainana 'wyrara 'jawewaramũ Kristu 'ga jemogoukari Janeruwarete 'ga upe: "Te'eawer imũ etee futat je mama'e apoi. Je okoeteete ma'eramũ. Mama'e a'je etee je amome'u. Naje'mei je. A'eramũ je mama'e apou te'eawer imũ etee futat", 'jau 'ga Kristu 'ga upe rakue. Namainana 'gã nupe rũi 'ga aipo 'jau. NaLevi 'ga juapyrera 'gã nupe rũi 'ga aipo 'jau. A'ere 'ga mainana rekwawer ipe Kristu 'ga mogo re etee 'ga 'i 'ga upe. "Te'eawer imũ etee futat je mama'e apoi", 'jau. A'ere 'ga amũ ka'arana kwasiari ee inuga rakue.

"Ene je amogo mainana 'jawewaramũ tejemiayuwa 'gã nupe.

Neneteepawi futari e'yiina mainana 'gã py'ru re.

Naje'mei futari je. Mama'e a'jea etee te je amome'u ene upe.

A'eramũ je ene mogou mainana 'jawewaramũ 'gã nupe te'eawer imũ etee futat, 'jau Janeruwarete 'ga Kristu 'ga upe rakue",

'jau 'ga amũ ikwasiaa ka'aran are inuga janee rakue.

²² Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. Peuwara 'gã nupe etee ra'ne 'ga 'i rakue. A'ere Jejui 'ga ree 'ga 'eawera nateepawa'uweri. Mainana 'ga upe u'eawera py'rau futat Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mogoi.

²³ Ymã 'gã kwaiwete ajemogyau mainanamũ Israeu juapyrera 'gã nupe rakue. Amanũ futat 'gã. A'eramũ 'ga amũ 'ga py'rau Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ. ²⁴ A'ere Jejui 'ga namanũ'jawu futari. A'eramũ 'ga opy'ruawe'emamũ futat. Namutat 'ga rekoi amanũ'jape'ema. ²⁵ Ma'eramũ 'ã 'ga jane katu'okaramũ 'ga rekoi. Werowiaramũ 'ga jane muesageu jane mogyau ojeupe. 'Uwarete 'ga pyri futat 'ga reni oporogytau 'ga upe jane ree. "Epoat je rerowiaara 'gã mama'e apo are. Jarejee emojemogyppyg ywyapi 'gã", 'jau 'ga 'ũina au'jeteramũ 'Uwarete 'ga upe.

²⁶ A'eramũ Jejui 'ga 'ũina mainana 'wyrararete 'jawewaramũ janee. 'Ga futat jane poat. Esage ete 'ga. Nitywi futari mama'e tywera 'ga pype. Janeruwarete 'ga worrywamũ 'ga ree. A'eramũ 'ga manũ re 'ga Ruwarete 'ga

'ga moferapa etee rai'i nū, 'ga monou 'ga mojeupia ojepyri rai'i nū. ²⁷ Ymā mainana 'wyriararete 'gā mama'e tywera apoi rakue. A'eramū 'gā wyra rapy ojere'ema futat rakue. Otywera mepyawamū ra'ne 'gā wyra rapyau rakue. Otywera mepyre te etee 'gā wyra rapyi opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere Jejui 'ga nanarūi. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Janetywer are te 'ga manūi rakue. Majepei tee futat 'gā 'ga jukau rakue. Najukau'jawi futari 'gā 'ga rakue. ²⁸ Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee futat Levi 'ga juapyrera 'gā ojemŷina mainana 'wyriaramū. Amumē aipo mainana 'wyriara 'gā mama'e tywera apou. Nifuakari 'gā mama'e tywera apoe'ema upe. A'etea 'gā 'ūina mainana 'wyriaramū opytuna 'gā nupe.

A'ere ako 'awamue Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga mŷi mainana 'wyriara 'jawewaramū janee ai'i. "Ene te 'ā esageay ma'ea. Nereapoi futari 'ā mama'e tywera. Jeremifutar imū etee 'ā ene mama'e apou", 'jau Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga upe. "A'eramū je ene mŷina mainana 'wyriara 'jawewaramū tejemiayuwa 'gā nupe. Eēme'ema futat mainana 'wyriar awi 'gā 'jawe", 'jau 'ga Kristu 'ga upe rakue. U'eawer imū etee futat 'ga 'ga mŷina mainana 'wyriara 'jawewaramū janee.

8

Mainana 'wyriararete 'jawewat

¹ Jejui Kristu 'ga je amome'u pē nupe. Jejui 'ga futat ako mainana 'wyriararete 'jawewaramū janee. Janetywera mepypaw ire 'ga awau wapyka ywag ipe 'Uwarete 'ga pyri. Pājērete 'ga jakwatawa katy 'ga wapyka 'ūina. 'Uwarete 'ga 'jawe 'ga. A'eramū 'ga wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ūina. ² Ymā te mainana 'wyriara 'gā oi osou taityoga pype oje'ega Jarejuwarete 'ga upe opytuna 'gā nee rakue. 'Gā futat taityoga mŷina Jarejuwarete 'ga mogytaawamū rakue. A'ere Jejui 'ga nokoi kūima'efera 'gā nemiapofera pype. Jarejuwarete 'ga rupaw ipe te 'ga rekoi. 'Ga yse katy futat 'ga 'ūina oporogytau 'ga upe jane ree.

³ 'Gā amū 'ūina mainana 'wyriarareteramū Jarejuwarete 'ga upe mama'e monoaramū rakue. 'Ga upe wyra rapyaramū nanē 'gā 'ūina mainana 'wyriaramū rakue. Mainana 'wyriara 'jawewaramū 'ūi re Jejui 'ga nanē mama'e monoi 'Uwarete 'ga upe nū. ⁴ Ywag ipe Jejui 'ga 'ūina mainana 'wyriara 'jawewaramū janee. Ywŷy pe akou amunipo 'ā 'ga 'ūine'ema mainana 'wyriara 'jawewaramū janee. Levi 'ga juapyrera 'gā etee 'ā ajemogyarū mainanamū 'au. Moisesi 'ga remikwasiarer imū Levi 'ga juapyrera 'gā mama'e monoi Jarejuwarete 'ga upe opytuna 'gā nee rakue. ⁵ Ymā te taityoga apoe'emauwe Janeruwarete 'ga 'i Moisesi 'ga upe rakue: "Ywytyra apyte'rarimū jarejekwaw ipe je ako temogytaawa ra'agawa resaukaa enee ai'i, ywagipewara ra'agawa resaukari enee ai'i. A'eu etee futat ene iapoukaa 'gā nupe", 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū Moisesi 'ga iapoukaa 'gā nupe ojeupe 'ga remiesaukarer imū etee futat rakue. A'eramū 'gā nemiapofera pype mainana 'gā oporowykyau. 'Gā porowyky resag ire jane jarejeapyoramū ywag ipewara Jejui 'ga porowyky are. ⁶ A'ere Jejui 'ga porowyky esageay mainana 'gā porowyky apyraapa. Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega monoi Moisesi 'ga upe rakue. Esage futat aipo 'ga je'eg ymanera. A'ere anure 'ga oje'ega monoi wa'yrarete 'ga upe. Aipoa 'ga je'eg yaua esageay 'ga je'eg ymanera apyraapa. A'eramū 'ga oje'eg ymanera mojopy'rau oje'eg yau pyu. A'eramū 'ga wa'yra 'ga upe u'eawera jane erowiarāmū 'ga jane katu'oka. "Anure nipo je teje'ega rerowiaara 'gā murukari ywag ipe tejepyri", 'jau 'ga 'ūina. A'eramū jane jareku'iramū jarejemogyau ee.

7 Oje'eg ymanera 'gã enuwarũ re amunipo 'ã 'ga namuri oje'eg yaua oree. 8 A'ere janepypp 'gã nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau:

“Anure nipo je teje'eg yau monoi Israeu juapyrera 'gã nupe, Juda juapyrera 'gã nupe nanẽ nũ.

9 Ymã te je teje'ega monoi 'gã ypy 'gã nupe ikue. Egitu wyw awi 'gã neruaw ipe je teje'ega monoi 'gã nupe. A'ere 'gã nuenuwi etee jeje'eg ymanera.

A'eramũ je tepoia 'gã nui”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

10 “Anure nipo je teje'eg yau monoi Israeu juapyrera 'gã nupe, a'e je pẽ nupe. A'ere je teje'ega mogeukari 'gã akaga pype.

A'eramũ nipo 'gã wapyra mýina jeje'eg yau are. A'eramũ nipo 'gã oporenuwiweramũ jeje'eg are.

A'eramũ nipo 'gã je muorypa. ‘Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea a'jea futat', 'jau nipo 'gã jee.

A'eramũ nipo je futat 'gã Nuwaretea.

A'eramũ nipo 'gã nanẽ jeremiayuwareteramũ ajemogyau jee nũ”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

11 “Anure nipo 'gã je kwaapa katu katu najuejue etee futat.

A'eramũ te nipo 'gã ajamu'jawe'em je ree.

Je kwaapa nipo 'gã pãwẽũjẽ etee futat ajemogyau.

Gã 'wyrira 'gã, akotee ma'e 'gã.

Mĩmera 'gã nipo je kwaapa anure.

12 A'eramũ nipo je 'gã tywera moia 'gã nui.

Najerea'aru'jawi futari nipo je 'gã tywer are”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

13 “Teje'eg yau je omono 'gã nupe” 'e upe Janeruwarete 'ga oje'eg ymanera jane upe imojopy'ru upe te 'ga 'i. A'eramũ jane 'awamũ mama'e apou 'ga je'eg yauu. Anurenure'i nipo 'ga je'eg ymanera teepawamũ.

9

Janeruwarete 'ga rupawarete

1 Moisesi 'ga upe oje'ega monou nanẽ Janeruwarete 'ga 'gã mu'jau amuoryw are. “Taityoga peapo jemogytaawamũ. A'eramũ pẽẽ a'e pype futat pejewau je muorypa”, 'jau 'ga 'gã nupe 'gã mu'jau ee rakue. 2 A'eramũ 'gã iapou ojeupe 'ga 'eawer imũ etee. Iapopaw ire 'gã imomy'japa taity poanamũũ pyu. Wesaw ypya upe 'gã 'jau “Janeruwarete 'ga rupap”, 'jau 'gã jupe. A'e pype futat arãparina 'ũina wenawa 'arimũ. Mani'oko'o'i piru 'i rupawa nanẽ 'upa peu. A'e 'arimũ 'gã mani'oko'o'i piru 'i rerawau inuga. “Janeruwarete 'ga ma'ea”, 'jau 'gã jupe jepi. 3-4 Mama'e kasiga rapyawa 'ũina imy'jawa rowopype pyri. Ouru 'gã imonou ipir are ipiwoymawamũ rakue. Imy'jawa raipy upe 'gã 'jau “Janeruwarete 'ga rupawaretea” 'jau 'gã jupe. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ryrũa etee te 'ũina imy'jawa waipy pe rakue. Ipiwoyma 'gã ouru pyu nanẽ rakue nũ. Ipype 'gã mama'e nuga. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara itapep, ita kanafũĩ, Arão 'ga ywyrã. Mĩmera 'gã imýina ipype. Aipo ita kanafũ'ia ouru apopyrera. Ipype 'gã mani'oko'o'i mýina, mana 'jawa mýina. A'e Arão 'ga ywyrã opopoa rakue. Mukũi itapew are Janeruwarete 'ga je'ega jekwasiari rakue. A'eramũ 'gã mĩmera monou imýina Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrũ pype rakue. 5 Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrũ au'jawa 'arimũ 'gã mukũi ywagipewara ra'agawa mýina, kerupĩ 'jawa mýina. Ouru apopyrera poromũ. Ijywa 'ga imonou ipypekau yrũ au'jawa

'arimū. Ywagipewara ra'agawa resaka ae wea'aramū Jarejuwarete 'ga ree. "Janeruwarete 'ga ako jane pype" 'jau 'gā ajaupe esakawe. Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ryrū au'jawa are mainana 'wyrriara 'ga wyra ry monoi imonykya. Wyra ry resag ire Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamū Israeu juapyrera 'gā tywer are rakue. A'ere na'awauwe rūi aipo mome'upaawa pē nupe.

⁶Taityoga 'gā iapopaw ire mainana 'gā awau osou Jarejuwarete 'ga rupaw ipe mama'e apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imū. Ai'iwe, ai'iwe 'jau 'gā awau osou mama'e apou 'ga upe rakue. ⁷A'ere mainana 'wyrriararete 'ga etee 'ga oi osou Jarejuwarete 'ga rupawarete pype. Kwara mu'ar ire mainana 'wyrriara 'ga osou majepeī tee futat 'ga rupawarete pype. Wyra rya 'ga erawau erosou imonykya Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ryrū au'jawa 'arimū. Otywer are ra'ne 'ga imonykya. A'ere 'ga opytuna 'gā tywer are nanē imonykya nū. "Amumē ore mama'e tywera apoī ikwaape'ema jepi", 'jau 'ga erawau erosou. "A'eramū ene ejea'aru'jawe'emamū oretywer are", 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe, wyra ry monykya yrū au'jaw are. ⁸A'ere tekotee 'gā nosea'uweri Jarejuwarete 'ga rupawarete pype. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane mu'ei mama'e arē. "Taityoga teepaw ire pēē pejesou pejeporogytau Pejejuwarete 'ga upe najuejue etee. Taityoga renamū te ako mainana 'wyrriararete 'ga etee osou imy'jawa pype Pejejuwarete 'ga pyri jepi. A'ere teepaw ire pēē najuejue etee pese 'ga pyri pejeporogytau 'ga upe" e are 'ga 'Agesage jane mu'ei.

⁹Kristu 'ga manūe'emauwe janepytunera 'gā mama'e rerawau mainana 'gā nupe: "Koa mama'ea emome'u Jarejuwarete 'ga upe jee", 'jau 'gā mainana 'gā nupe mama'e rerua jepi. Mama'e tywera apo re 'gā weymawa mū rerua mainana 'gā nupe jepi: "Mama'e tywera je aapo Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū je tejemawa rerua tetywera mepyawamū. A'eramū ene iapyau Jarejuwarete 'ga upe je ree", 'jau 'gā 'ā weymawa rerawau mainana 'gā nupe. Otywera mepyawamū 'gā weymawa monou iapyaukaa mainana 'gā nupe Jarejuwarete 'ga upe. A'ere aipoa namueateekari 'gā 'gā tywer awi. Nokatu'oga'uweri 'gā 'gā tywer awi. ¹⁰Moisesi 'ga remikwasiarer imū nipo 'gā mama'e monoi Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga remikwasiarer imū nipo 'gā ojekwakupa mama'e are. "Aga i'upyre'ema pē nupe", Moisesi 'ga 'eawera nipo 'gā na'ui agawewi. "Nan ki peapo pejekatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe", 'jau Moisesi 'ga 'gā mu'jau 'gā jekatu'og are rakue. A'eramū 'gā mama'e apou 'ga je'eg imū etee. A'ere 'gā nemiapofera namuesagea'uweri 'gā Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga jane katu'okarama resaukaawamū etee te 'gā aipo apoī rakue. Kristu 'ga rure'emauwe te jane mama'e apoī Moisesi 'ga remikwasiarer imū rakue.

¹¹A'ere 'awamū Kristu 'ga ruri rai'i. A'eramū 'ga akou mainana 'wyrriararete 'jawewaramū janee. "Mama'e esagea taapo pē nupe 'jau", 'jau 'ga akou mainana 'wyrriara 'jawewaramū janee. Nataityoga pype rūi 'ga rekoi mainana 'wyrriara 'jawe. Ywag ipe te 'ga rekoi. 'Uwarete 'ga pyri futat 'ga rekoi. Kristu 'ga rekwawa esageay taityoga apyraapa. ¹²Ymā te 'gā karupana'nī jukai wy reko'woka rakue. Kwataua'yra nanē 'gā ijukau wy reko'woka jui rakue. Wyra jukauwe mainana 'wyrriara 'ga wy rerawau erosou taityoga my'jaw ipe, Jarejuwarete 'ga rupawarete pype opytuna 'gā tywera mepyawamū rakue. A'ere ikokwara rupi nanēwējēmī 'ga wyra mū jukau wy rerawau erosou rakue nū. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Kristu 'ga ojejukaukat ia'wyre'ema 'gā nupe majepeī tee futat rakue. Awau 'ga 'ā 'ūina ywag ipe. A'eramū 'ga owy pyu janetywera mepyaupap 'uwa 'ga upe. A'eramū 'ga werowiarāmū janetywera moia jane wi ywawuje futat. ¹³Ymā Israeu juapyrera 'gā jekatu'ogi Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee

rakue. Ijekwakuwe'ema 'gã ojemote'at ma'e 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ 'gã ojekatu'oke'em ire osowe'em Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'ga muorypa. A'eramũ mainana 'gã karupana'nĩ ry monyky'a 'gã nee. Kwatau ry 'jau 'gã imonyky'a ijekatu'oge'ema 'gã nee. Kwataua'yra nanẽ 'gã iapyaukaa nũ. A'eramũ 'gã ukuwera kosõu 'y are. A'ere 'gã imonyky'a 'gã nee 'gã katu'okawamũ Jarejuwarete 'ga upe. Aipo apo re te ki 'gã too osou Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe 'ga muorypa. Peapyaka esaka je'e are. Teumera tymara 'gã Janeruwarete 'ga nomogeukari wog ipe. A'eramũ 'gã teumera tym ire weymawa rerawau mainana 'ga upe. A'eramũ mainana wy monyky'a 'gã nee 'gã nesawamũ. ¹⁴ A'ere karupana'nĩ rya nokatu'ogi futari 'gã. Nopirei futari 'gã 'gã tywer awi. Karupa'mĩ rapya nanẽ nũ. Karupa'mĩa 'gã ijukau iapyau otywera mepyawamũ. A'ere nomoira'uweri 'gã nũ. A'eramũ 'gã mama'e tywera apou'jaw ire 'gã nãñewejẽmĩ weymawa mũ jukau nũ, otywera mepyawamũ nũ. A'ere Kristu 'ga jane katu'ogi ywawuje futat. Werowiarãmũ 'ga janetywera moia jane wi. Amanũmũ 'ga janetywera mepyaupap ywawuje futat rakue. Esage ete Kristu 'ga. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. 'Uwarete 'ga 'Agesagea 'ga wereko, okoeteete ma'ea 'ga wereko. A'eramũ 'ga 'ga 'Agesage pãjẽ mũ ojekukaukaa 'gã nupe, owy reko'wogukaa 'gã nupe, janetywera mepyawamũ 'Uwarete 'ga upe. "Ajejukaukat je 'gã nupe 'gã tywera mepyawamũ enee, Kiapi'ni. A'eramũ je tejerowiaaramũ 'gã tywera moia 'gã nui, 'gã katu'oka katu", 'jau Kristu 'ga 'Uwarete 'ga upe. A'eramũ 'ga werowiarãmũ janetywera moia jane wi, jane katu'oka katu 'Uwarete 'ga upe. A'eramũ jane 'awamũ jarejymawa rapyau'jape'ema jaretywera mepyawamũ. Jejui Kristu 'ga manũa janetywera mepyaupap ywawuje futat. Werowiaaramũ 'ga janetywera moia jane wi, jane mogyau oje'jawewaramũ, jane muea'arukaa mama'e are oje'jawe futat. A'eramũ jane mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat.

Janeruwarete 'ga je'egyau

¹⁵ Moisesi 'ga upe Jarejuwarete 'ga 'eawer imũ etee Israeu juapyrera 'gã mama'e apou rakue numiamũ. A'ere 'gã mama'e tywera apou'jau'jawi etee futat. A'ere Kristu 'ga te eteetea. Janetywera moiawareteramũ 'ga manũi janee. Janetywer awi jane mueateeuakaawamũ te 'ga iapoi janee. Werowiaaramũ 'ga janetywera moia jane wi. A'eramũ 'ga 'jau werowiaaramũ janee: "Jeruwarete 'ga pẽ mũ'ẽ 'gã nui je rerowiarukaa pẽ nupe. A'eramũ nipo pẽẽ anure pejejua 'au ore pyri nakwaparimũ warãu rũi futat", 'jau 'ga werowiaaramũ janee. "Orojepyri pẽ nuramũ nipo Jeruwarete 'ga mama'e esage monou pẽ nupe u'eawer imũ etee futat. Pẽ nupe 'ga remimonofera nateepawa'uweri", 'jau 'ga werowiaaramũ janee.

¹⁶⁻¹⁷ Sã'ã ae ka'arana kwasiara okaraemã are. "Je manũ re ki jekaraemãmera pemono jepytonera 'gã nupe" 'e kwasiara inuga ka'aran are. 'Ga manũ re etee 'gã ka'arana kwasiararera 'ga karaemã monoi 'gã nupe. 'Ga manũ'e'ema'uwe 'gã 'ga karaemã nomonoa'uweri 'gã nupe. Muku 'ga manũ re miamũ 'ga manũ resakarera 'gã 'jau: "A'jea futat 'ga manũi ai'i. Aesak je 'ga manũa ai'i", 'jau 'gã ajaupe. A'eramũ 'gã "amanũ 'ga" 'e kwaaw ire etee 'ga karaemã monou 'gã nupe. ¹⁸⁻¹⁹ Nan tee futat Janeruwarete 'ga je'eg ymanera. Ojeupe Janeruwarete 'ga je'eg ire etee Moisesi 'ga 'ga je'ega mome'ui opytuna 'gã nupe rakue. A'ere 'ga karupana'nĩ ry kwatau ry reewe ikosõu 'y pype. A'ere 'ga 'yw akã'i amũ pyyka ifaa inimo piraga pyu. Isipu 'jawa 'yw akã'i faa karupa'mĩawa apopyrera pyu. Karupa'mĩawa 'gã ipowãna rakue. A'ere 'gã imomiraga. A'e pyu 'gã 'yw akã'i fari. A'ere 'ga ipymĩãu wy pype. A'ere 'ga wy monyky'a Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are. Israeu juapyrera 'gã nee nanẽ imonyky'a nũ. ²⁰ A'ere 'ga 'jau 'gã nupe: "Wya

je amonykyt Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'aran are. Pē nee nanē je imonykyri nū. A'eramū ki janē 'ga je'ega renupa. Taruenup eneje'ega 'jau 'e are je wy monykyri pē nee ka'aran are we", 'jau Moisesi 'ga 'gā nupe rakue. ²¹ Taityog are nanē Moisesi 'ga wy monyky nū taityoga pypewara are we. ²² Moisesi 'ga upe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū mainana 'gā wy monyky mama'e are ikatu'okawamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. "Wy pyu ekatu'ok mama'ea jee", 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā wy monyky mama'e are ikatu'okawamū 'ga upe. Imonykyawe'em are etee 'gā imonykyre'ema. Ināinā'nī etee 'gā ikatu'oka. Opytuna 'gā tywer are nanē 'gā aipo apou wyra jukau wy reko'woka 'gā nee 'gā tywera mepyawamū Jarejuwarete 'ga upe. Wy reko'woke'em ire amunipo 'ā 'gā otywera nomepyi futari Jarejuwarete 'ga upe.

Janetywera mepyawamū 'ga manūawet

²³ Ee wyra ry monykyr ire Moisesi 'ga taityoga katu'ogi Jarejuwarete 'ga upe rakue, taityoga pypewara reewe rakue. Ywag ipe futat Janeruwarete 'ga muorypawarete reni. A'eramū nipo ikatu'okawa wesageramū wyra ry apyraapa. ²⁴ Na'gā nemiapofera taityoga pype rūi Kristu 'ga awau osou amanū re. Ywag ipe tee 'ga oi, 'Uwarete 'ga muorypawarete pe. Peu futat 'ga reni 'Uwarete 'ga pyri, mama'e renūina jane ree 'ga upe. ²⁵⁻²⁶ Ymā judeu 'gā nupe mainana 'wyriararete 'ga wyra ry rerawau erosou taityoga my'jaw ipe, Janeruwarete 'ga rupawarete pype rakue. Majeppei tee futat 'ga erawau erosou kwara mū rupi rakue. Ikokwara rupi tāmējē 'ga wyra ry rerawau erosou 'ga rupawarete pype rakue nū. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Nan Kristu 'ga reko re amunipo 'ā 'ga amanūu'jau'japa ywy apo ppy we. A'ere nanarūi Kristu 'ga. Namanūu'jau'jawi 'ga janetywer are. Sawaēm jane mama'e teepap ja'wyja'wy upe. A'eramū ako 'ga 'awamue te ojesaukaa janee amanūmū janetywera mepyaupap ywawuje tee rai'i.

²⁷ Wwy pewaramū jane jaremanūmū najuejue etee futat. Majeppei tee futat jane manūi. Nimanūu'jau'jawi jane. Jaremanū re nipo jane jarewau jareje-saukaa Jarejuwarete 'ga rowase. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'ya 'ga rowiaaramū jane monou jane mogyau ojepyri. Wa'ya 'ga rowiari'ema 'gā nipo 'ga imonou muku ojewi. ²⁸ Nan tee futat majeppei tee Kristu 'ga jejukaukari 'gā nupe, janetywera mepyawamū. Nojujukaukaru'jau'jawi 'ga. Anure nipo 'ga ruri nū. A'ere 'ga najanetywera mepyawamū rūi 'ga ruri. 'Ua nipo 'ga wapesakaramū jane katu'okapap janetywer awi. A'eramū te nipo jane mama'e tywera niapou'jawi.

10

¹ Moisesi 'ga remikwasiarera mogytaramū Israeu juapyrera 'gā weapyo'iramū etee Jarejuwarete 'ga remiaporam are. Anure 'ga remiaporama a'agawa futat poromū wyra rapya rakue. A'ere 'gā naeapyo katui ee rakue. Weymawa 'gā ijukau iapyau otywera mepyawamū. Ikokwar are 'gā nānēwējēmī wyra mū jukau iapyau nū. A'ere wyra wya nokatu'ogi futari Janeruwarete 'ga rerowiaara 'gā nakue. A'eramū 'gā 'ga muoryparūme'em 'ga remifutar imū. ² Okatu'okatu re amunipo 'ā 'gā nueru'arasigi te mama'e tywera ojeupe iapoawera erekou. A'eramū amunipo 'ā 'gā weymawa rerawau'jape'ema ijukaukare'ema otywera mepyawamū rakue. A'ere wyra wya nokatu'ogi futari 'gā 'gā tywer awi. ³ Ma'eramū 'ā 'gā au'jeteramū weymawa mū rerooi ijukaukaa otywera mepyawamū rakue. Weymawa jukaramū 'gā wea'aramū otywer are

nũ. ⁴ Kwatau rya nomoira'uweri janetywera. Karupana'nĩ rya nanē nomoira'uweri nũ.

⁵⁻⁶ A'eramũ Kristu 'ga 'ua ojypa 'au ywy pe rakue. A'eramũ 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe:

“Nerefutaru'jawi wyra rapya 'awamũ.

Ejeupe 'gã mama'e mura nanē nerefutaru'jawi nũ.

Wyra rapya nomoiri futari 'gã tywera.

Nenemaku'ia'uweri.

A'eramũ ene je mogou ywy pewara 'gã 'jawe futat ra'ne.

'Gã no'oa 'ã ene imua jee jero'oramũ.

A'eramũ je tekou 'gã 'jawe futat.

⁷ Eneremifutara apoawamũ je ruri.

Ymã te 'ã ka'arana erekwasiarukat 'gã nupe je ree rakue.

A'eramũ je 'awamũ mama'e apou eneremifutar imũ etee futat, 'gã nemik-wasiarer imũ etee futat”,

'jau 'ga 'ua ywy pe rakue.

⁸ Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner imũ 'gã wyra jukau iapyau otywera mepyawamũ rakue. A'ere Jejui 'ga 'i 'Uwarete 'ga upe rakue: “Nerefutaru'jawi wyra jukaa 'awamũ”, 'jau 'ga 'ga upe. “Wyra jukaa nene muorywu'jawi 'awamũ”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ⁹ “Au je reko. Eneremifutar imũ mama'e apou te je ruri”, 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'awamũ 'jau janee: “Kristu 'ga 'jawe pejemogy. Jeremifutar imũ etee ki mama'ea peapo Kristu 'ga 'jawe jee”, 'jau 'ga janee. “Nepeapyu'jawi wyraa 'awamũ pejetywer are”, e'i 'ga janee 'awamũ. ¹⁰ Uwarete 'ga remifutar imũ etee futat Jejui Kristu 'ga mama'e apoi rakue. A'eramũ 'ga ojejukaukaa ae a'wyre'ema 'gã nupe rakue. A'eramũ futat 'ga amanũmũ janetywera mepyaupap ywawuje tee 'Uwarete 'ga upe rakue. Werowiamũ 'ga jane katu'oka janetywer awi.

¹¹ Mainana 'gã wojere'emamũ futat akou mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe rakue. Wyra rapya 'gã imuojere'ema futat rakue. Ai'iwe, ai'iwe, ai'iwe 'jau 'gã iapou rakue. A'ere wyra rapya nomoira'uweri janetywera jane wi. ¹² A'ere Kristu 'ga jejukaukari 'gã nupe janetywera mepyawamũ. A'ere 'ã 'ga awau wapyka 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ũina. Namanũu'jau'jawi 'ga janetywer are. Majepei tee futat 'ga manũi janetywera mepyawamũ. Janetywera mepy re 'ga awau wapyka 'ũina 'Uwarete 'ga yse katy. 'Uwarete 'ga 'jawe futat 'ga. A'eramũ 'ga wapyka 'ga jakwatawa katy. ¹³ Anure nipo Janeruwarete 'ga Kristu 'ga magwawukaa 'ga ree iporomutare'ema 'gã 'arimũ. A'eramũ 'ga iapesaka 'ũina. ¹⁴ Majepei tee futat 'ga manũi janetywer are rakue. A'eramũ 'ga werowiamũ janetywera moia jane wi, jane katu'oka tãmējē futat.

¹⁵ U'agesageu nanē 'ga jane mu'jau ee nũ, 'gã nupe ka'arana kwasiarukaripyer are nũ:

¹⁶ “A'ere nipo je teje'eg yau monoi 'gã nupe.

A'eramũ nipo 'gã oporenuwiweramũ jeje'eg are.

Teje'ega nipo je imogeukaa 'gã akaga pype.

A'eramũ nipo 'gã wapykau ee”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'gã nupe rakue.

¹⁷ A'jea futat 'ga 'i: “Najerea'aru'jawi futari nipo je 'gã tywer are”, 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Jeremi 'ga upe rakue.

¹⁸ Jejui Kristu 'ga manũ are Janeruwarete 'ga janetywera moiri jane wi. A'eramũ 'ga wea'aru'jawe'emamũ futat janetywer are. Ma'eramũ 'ã jane

niapou'jawi futari 'awamū mama'ea jaretywera mepyawamū. Kristu 'ga futat janetywera omepy amanūmū rakue.

Jareje'ega simono 'ga upe 'awamū

¹⁹ Pēē jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē jerenya 'jawe jee. A'eramū je 'jau pē nupe: Jejui 'ga amanū janetywera mepyawamū rakue. Werowiarāmū 'ga janetywera moiri jane wi. A'eramū jane nanē jareje'ega monoarūmū Jarejuwarete 'ga upe. ²⁰ Namainana 'gā nūi oje'ega omono Jarejuwarete 'ga upe janee 'awamū. Ymā 'ā Israeu juapyrera 'gā Jarejuwarete 'ga mogytaawa taityoga momy'jawi taity pyu rakue. A'eramū 'ā mainana 'wyriara 'ga etee awau osou imy'jaw ipe Jarejuwarete 'ga upe oporogytau rakue. A'ere jane 'awamū Jejui 'ga manū are, jane porogytaarūi Jarejuwarete 'ga upe. Amanū re Jejui 'ga ferawi rai'ī nū. Namanū'jawi futari 'ga 'awamū. A'eramū jane jareje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe au'jeteramū futat jarejee.

²¹ Jejui 'ga futat mainana 'wyriararete 'jawewaramū janee. 'Ga 'ā Janeruwarete 'ga om'yi 'wyriaramū wemiayuwamū janee. Ojejuka esage 'ga jane ree. ²² A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa a'jea futat. Kristu 'ga ree jarejemogypyka jarejemogyau. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga muorypa a'jea futat. Kristu 'ga 'ā janetywera amoit jane wi werowiarāmū. A'eramū jane jarejekwawe'em 'ga upe. Jarejewi 'ga jaretywera moir ire jane jarejepymāūkaa 'y pe 'gā amū nupe. Sā'ā mama'ea opirei re esagea. Iky'ae'ema futat. Nan tee futat jane. Jarejewi janetywera moir ire jane jarejesageramū 'ga upe.

²³ U'eawer imū etee futat Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū jane jarejemogypyka 'ga 'eawer are, "Anure nipo je pē muri ywag ipe tejepyri" 'ga 'eawer are. A'eramū te jane 'ga pyri jareo rapesaka. 'Gā amū nanē ki jane imu'jau ee nū. "Anure nipo Janeruwarete 'ga werowiaaramū jane monoi ywag ipe ojepyri", 'jau ki jane jarejepyriwara 'gā nupe. ²⁴ A'eramū ki jane jarejea'aramū jarejuee. "Janepota'wa ki jarejuee. Sajopoar iki mama'e esage apo are", 'jau ki jane jarejaupe.

²⁵ 'Gā amū nipo opoia ajuee ajatyka awi. Nijatykaweri nipo 'gā ajuee Jarejuwarete 'ga muorypa. A'ere kasi sajemu'e 'gā nee ne. Sajatyka etee futar iki jarejuee 'ga muorypa. Anurenure'ī nipo Jejui 'ga ruri nū. A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga rerowiar wyyapiukaa jarejaupe.

²⁶ "Kristu 'ga amanū janetywera mepyau rai'ī. A'eramū ki pēē mama'e apou 'ga remifutar imū etee" 'ea jane sikwaap. A'jea futat aipo 'ea. A'eramū ki jane mama'e tywera apowe'em Kristu 'ga ree jarejemu'e re. Jarejemifutar imū etee mama'e tywera apou jane jewyru'jawi jaretywera upe nū aw'jja sipo janetywera omepy janee nanuaramū? Nitywi futari 'ga amū. Kristu 'ga etee futat amanūmū janetywera mepyawamū rakue. 'Ga rerowiare'emamū nitywi futari janetywera moira 'ga amū. ²⁷ A'eramū ki mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gā okyjau Jarejuwarete 'ga wi. Anure nipo 'ga wowase jane majatykaaw ipe ojee iporomutare'ema 'gā monoi mama'eukwaawa rapyaw ipe. ²⁸ Pekwaap 'ā jarepyy 'gā Moisesi 'ga remikwasiarer imū etee iapoare'ema 'gā apisiukara rakue. Maranuara 'gā sipo poromū iapisipyramū rakue? "Peko kasi tesirūgatu ne" 'e renupare'ema 'gā janepy 'gā iapisau tāmējē rakue. Mukūja 'gā tesirūgatu 'ga amū reko resag ire 'gā 'ga jukau tāmējē aporiae'emamū futat 'gā nee rakue. ²⁹ Sā'ā 'gā Moisesi 'ga je'egera renupare'ema 'gā ijuka tāmējē rakue. Nanarūi sipo Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā nereko'i? 'Ga taetu nipo 'ga wa'yra 'ga je'ega renuwe'emamū 'gā wereko tywerete a'jea futat. Kristu 'ga rerowiar

ire nipo 'gā amū opoia 'ga rerowiar awi. Ojewi Kristu 'ga otywera moir ire nipo 'ga amū ojewya mama'e tywera apo upe nū. A'e 'gā: "Nia'wryi Kristu 'ga. Ma'eramū 'ā 'gā 'ga jukai au'je katu rakue" 'jara 'jawe Kristu 'ga rerowiar awi opoit ma'e 'gā. Janeruwarete 'ga 'Agesagea opota'waramū agawewi 'gā nee, Kristu 'ga rerowiarukaa agawewi 'gā nupe. A'etea 'gā 'ga 'Agesagea kurapara 'jawe etee, Kristu 'ga rerowiar awi opoir ire. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā nerekou tyweaete.

³⁰ "Nanuara 'gā nui nipo je jepyari 'gā nemiapo tywer awi", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ēga kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. "Oje'eganuwe'emawer ipe etee te nipo 'ga jereko tywerukari jee", 'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa ka'aran are Moisesi 'ga upe rakue. Aipoa Janeruwarete 'ga 'eawera futat. A'ea jane ikwaapa.

³¹ Janeruwarete 'ga okoeteete ma'ea futat. Ma'eramū ki jane jarekyjau 'ga jarejereko tywer awi mama'e tywera apowe'm futat.

³² Pēnea'ar iki pejejerekwawer are. Jejui 'ga pēē erowiar ypyrauwe 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā pē nerekou tyweaete 'ga ree. A'ere 'ā nepepouri futari 'ga rerowiar awi rai'i. ³³ Amumē 'ā 'ga rerowiare'ema 'gā pē kurapa kypyre'emete agawewi rai'i. A'etea 'ā pēnuag etee futat 'gā pejereko tywera upe rai'i. Amumē 'gā 'ā pējekoty'aawa 'gā nerekou kypyre'emete agawewi rai'i. 'Gā nerekou tywera resakawe 'ā pēē pejejatykau pejerekoty'aawamū 'gā nee rai'i. A'eramū 'ā 'gā pē nerekou kypyre'emete 'gā neewe futat rai'i.

³⁴ Amumera 'gā 'gā imonou imunepa moromunepawa pype rai'i. A'e 'gā nee 'ā pēē pejajemuaēma rai'i. Amumē 'gā pēkaraemā pojekau agawewi pē nui. A'etea nepēku'ipawi ee. "Janeruwarete 'ga poroywera te nipo nateepawi jane wi", pe'je etee nipo pejeku'iramū nan pejerekoramū.

³⁵ Werowiar awi pepoire'emamū a'jea futat Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe. A'eramū ki pejepoire'ema futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. ³⁶ 'Ga rerowiar awi pejepoire'em ire nipo mama'ea peapo 'ga remifutar imū. A'eramū pēē pejepoire'ema 'ga rerowiar awi. Mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat pejajemogyau 'ga rerowiaa a'jea futat. A'eramū 'ga anure mama'e monou pē nupe u'eawer imū etee futat.

³⁷ Ymā Janeruwarete 'ga oje'ēga kwasiarukari 'gā nupe rakue: "Naanure rūi futat nipo 'ut ma'e 'ga ruri.

Kamēsīete futat nipo 'ga ruri.

³⁸ Jeremifutar imū mama'e apoara 'gā nipo ojemogypyka ajemogyau je ree. A'eramū nipo 'gā ajemogyau je pyri nakwaparimū ete rūi futat. A'ere je tejerowiar awi 'gā amū poir ire je najeku'i 'gā nee", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ēga kwasiarukaa 'ga amū nupe rakue.

³⁹ Na'ga rerowiar awi opoit ma'eramū rūi futat jane. Nipoiri futari jane 'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga jane monowe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jane 'ā sirowiat 'ga jarejemogyau. A'eramū nipo 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū rūi futat.

11

Janeruwarete 'ga rerowiaararete 'gā

¹ Werowiaaramū Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee. A'eramū ki jane 'jau jarejeupe: "Arowiat je Jarejuwarete 'ga 'jau. A'eramū 'ga anure mama'e mua jee 'jau kwy", 'jau ki jane. "Naesagi agawewi je tejeupe 'ga remimurama. A'etea je ajemogypyk 'ga ree", 'jau ki jane jarejeupe, 'ga rerowiaa. ² 'Ga ree ojemogypykaw imū etee futat janepy 'gā jepoarukari Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'iramū 'gā nee

rakue. A'eramū 'ga 'jau rakue: “Je rerowiat 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā wesageramū jee”, 'jau 'ga 'gā nupe werowiarāmū rakue. ³ Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū jane jarejeapyoramū 'ga remiapofer are. “Ymā te Janeruwarete 'ga mama'e apoi rakue. Ywy, ywak, kwat, jay, jaytata. Mīmera 'ga iapou rakue. Oje'eg imū etee futat 'ga iapou. Esagipyre'ema futat 'ga wapo. 'Agamū 'ā jane esaka 'ga remiapofera. Oje'eg imū etee futat 'ga iapou rakue” 'ea 'ā jane erowiaa jarejemogyau.

⁴ Apeu 'ga nanē 'ā rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga aku'iramū ojeupe Apeu 'ga remimurer are rakue. A'ere Apeu 'ga reki'yra 'ga, Kaī 'ga nuerowiari Jarejuwarete 'ga. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'ie'emamū ojeupe Kaī 'ga remimurer are. Ojee Apeu 'ga jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: “Apeu 'ga pa je rerowiat ra'e. A'eramū 'ga wesageramū jee”, 'jau 'ga ojeupe. Ymā agawewi 'ā Apeu 'ga manūi rakue. A'etea jane 'ā 'ga rekwawera sikwaap. Apeu 'ga werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramū ki jane 'ga 'jawerimū etee futat jarejemogyau.

⁵ Enoki 'ga nanē 'ā rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue nū. Namanūi futari Enoki 'ga rakue. Werowiarāmū Janeruwarete 'ga 'ga rerawau erojeupia rakue. 'Ga pyriwarera 'gā Enoki 'ga rekaa numiamū. A'ere 'gā nuesagi 'ga. Janeruwarete 'ga 'ga omojeupit imonou ojepyri. Ywag ipe ojeupire'ēwe Enoki 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga aku'iramū 'ga ree rakue. A'e are Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'gā nupe rakue.

⁶ Niku'ia'uweri Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gā nee. Maran sipo ajee jane 'ga muorywi, “Janeruwarete 'ga ako” 'e rerowiare'em ire? Nimuorywa'uweri jane 'ga “ako 'ga” 'e rerowiare'em ire. “Janeruwarete 'ga ako” 'e rerowiarāmū janeporokwaawiweramū 'ga ree. “Ojee iporokwaawiwet ma'e 'gā nupe Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi” 'e rerowiarāmū jane janeporokwaawiweramū 'ga ree.

⁷ Nue 'ga nanē 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega renupara rakue nū. “Anure nipo je amana monoi ywy pe tejerowiare'ema 'gā momapa. A'eramū pēē yaru apou 'y awi pejeje jagawamū”, ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eramū Nue 'ga 'ga rerowiaa rakue, yara apou 'ga je'eg imū etee futat rakue. Amana kyre'emaue Nue 'ga yara apou erekou. A'eramū 'ga, wa'yra 'gā netee futat amanūme'em rakue. Nue 'ga ra'yra 'gā etee Jarejuwarete 'ga je'ega renupa 'uwa 'ga pyri rakue. A'eramū 'gā etee futat ojejaga yara pype. 'Gā nesea Jarejuwarete 'ga rerowiara resaukaa amumera 'gā nupe. Amumera 'gā nuerowiari Nue 'ga je'ega, ojeupe Nue 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'uramū. A'eramū 'ya 'gā apisau. Werowiarāmū Janeruwarete 'ga 'jau Nue 'ga upe: “Je rerowiar ape. A'eramū ene ejesageramū jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Nue 'ga upe rakue.

⁸ Abraão 'ga nanē rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū 'ga 'ga je'ega renupa ojeupe 'ga je'egamū rakue, “Ekwap 'aw awi. Taesaukat ywy pe enee 'jau”, ojeupe 'eramū rakue. “Anure nipo je ene upe tejemiesaukarera monopawi katu katu ene upe eneuapyrera 'gā neewe futat. Enema'e katu katua futat nipo poa”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. Nokwaawi agawewi futat Abraão 'ga awāwa. A'etea 'ga oo ojeupe Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat. ⁹ Jarejuwarete 'ga rerowiaaw imū etee futat Abraão 'ga awau owaēma 'tamono 'awa ywya ene upe” 'jawa upe rakue. Tekotee 'gā ywy pe 'ga reko. Nuapoi 'ga 'ogaretea. Taityoga pype etee 'gā neko rakue. Wata 'gā ajemogyau. A'eramū 'gā akou taityoga pype etee futat. 'Ga juapyrera 'gā, Isaki 'ga, Jako 'ga. Mīmera 'gā nanē ajemogy taityoga pype etee. 'Gā nupe

nanē Janeruwarete 'ga 'i nū: “Tamono 'awa ywya pē nupe 'jau, pēnekwawamū 'jau”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'etea 'gā nanē taityoga pype etee ako. ¹⁰ Abraão 'ga 'ogarete apowe'em rakue. “Amunawaretea Janeruwarete 'ga wapo ywag ipe. Wemifutar imū etee futat 'ga iapoi. Nateepawa'uweri 'ga 'wyraretea. A'eramū je tejekoweramū 'ga 'wyrarete pype”, 'jau Abraão 'ga ojeupe rakue.

¹¹ Abraão 'ga remireko ēē, Sara ēē wa'yre'emamū rakue. Abraão 'ga oymanamū akou. A'ere 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiari, “Anure nipo je kunumī mū muri pē nupe” e rerowiaa 'ga akou. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga ra'yra pyygukaa 'ga remireko ēē upe. Owāiwi pype futat ēē omena 'ga ra'yra pyyka. ¹² Abraão 'ga nanē oymanamū nū. A'etea 'ga aja'yrapy ēē pype. Majepē tee agawewi Abraão 'ga rakue. A'etea kwaiwete 'ga juapyrera 'gā. Jaytata pytuna 'jawe 'ga juapyrera pytuna. 'Yisigeau pytuna 'jawe nanē 'ga juapyrera pytuna nū.

¹³ Aipo 'gā jemogyawera Jarejuwarete 'ga rerowiara wesukat janee. Werowiat agawewi futat 'gā Jarejuwarete 'ga rakue. A'etea 'ga nomonoi mama'ea 'gā nupe u'eawer imū rakue. “Anure nipo 'ga imonoi janejuapyrera 'gā nupe”, 'jau etee futat 'gā worrywamū ee rakue. “Awa ywy pe jane rekoī kamēsī te. Najanerupawarete rūi 'awa ywya”, 'jau 'gā nakue. ¹⁴ A'eramū jane 'jau “aipo 'jara 'gā oo wupawarete pe futat”, 'jau jane 'gā nupe. ¹⁵ Nijewyriweri 'gā wupawera upe. Ojewyriwer ire amunipo 'ā 'gā jewyri wupaw ymanera upe. ¹⁶ A'ere 'gā nijewyriweri jupe. “Anure nipo jane oi jarejupaw esage pē, ywagipewara pype. Nakwaparimū ete rūi peu jarejemogyau”, 'jau 'gā nakue. Nijewyriweri 'gā wupawer ipe. A'eramū Janeruwarete 'ga ojerowiaa 'gā nee. 'Ga futat 'gā nupawa wapo ywag ipe 'gā nupe rakue. A'eramū jane “ojerowiat 'ga 'gā nee rakue” e kwaapa.

¹⁷⁻¹⁸ Abraão 'ga werowiat a'jea futat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramū 'ga ojemogyppyka 'ga ree rakue. A'eramū 'ga 'ga je'ega renupa, “Eja'yra 'ga eroo iapyau jee” ojeupe 'ga 'eramū rakue. Ymā te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Tamomytun enejuapyrera 'gā enee 'jau. Isaki 'ga 'ā enera'yra. A'eramū je 'ga juapyrera 'gā momytuna enee”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'eramū Abraão 'ga 'ga rerowiaa. Naeapyoi agawewi 'ga Jarejuwarete 'ga remiaporam are. A'etea 'ga 'ga je'ega wenup, wa'yra 'ga rerawau iapyauramet 'ga upe numiamū. ¹⁹ Ikwaapara 'jawe 'ga wea'aramū: “Ga rapy re nipo Janeruwarete 'ga 'ga moferawi nū”, 'jau nipo 'ga rakue. A'eramū 'ga weawyrūe'emamū futat wa'yra 'ga rerawau iapyauramet rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue nū: “Erejuka awi eja'yra 'ga. A'jea futat je rerowiar ape ra'e”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ga karupa'mī resaukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga karupa'mī jukau iapyau 'ga upe rakue. A'eramū Isaki 'ga akou imoferawipyrera 'jawewaramū Abraão 'ga upe rakue.

²⁰ Isaki 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga 'jau wa'yra 'gā nupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe”, 'jau 'ga wa'yra 'gā nupe rakue. Jako 'ga upe, Esau 'ga upe. Mīmera 'gā nupe 'ga imome'wau rakue.

²¹ Jako 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue nū. A'eramū 'ga, amanū ja'wyja'wywe, 'jau Jose 'ga ra'yra 'gā nupe: “Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe jupe etee futat”, 'jau 'ga Jose 'ga ra'yra 'gā nupe rakue. Jako 'ga imyan gatu gatu. A'eramū 'ga opokokaw are etee futat owya. A'eramū Jako 'ga, 'gā nupe aipo 'e re, oywyra koka wāāpyramū Jarejuwarete 'ga muorypa. “Ene te 'ā eneresageay oree, ki Ku'jyp. Erejuka esage 'ā ore ree jepi”, 'jau 'ga 'ga upe 'ga muorypa.

²² Jako 'ga ra'yra 'ga, Jose 'ga, nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa nū. A'eramū 'ga amanūme'ēwe 'jau: "Anure nipo janepytuna 'gā oi ojewya jareje'wyr ipe nū, Israeu juapyrera 'gā oi ū'jāu Egitu ywy awi, awau ojewya jareje'wyr ipe nū, Kanaā wyy pe nū. A'eramū ki jekagera peroo ityma peu", 'jau 'ga opytuna 'gā nupe amanūme'ēwe rakue.

²³ Anure Moisesi 'ga u'aa rakue. 'Ga jara 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. A'eramū 'gā 'ga mima 'ga rerekou muapyra jay magwapa. "Esage janera'yra 'ga", 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā o'wryiara 'ga je'ega renupe'ema, "Pejuka pejeja'yra kūima'ea", 'ga 'e renupe'ema. Okyjawe'em futat 'gā 'ga je'ega renupe'ema.

²⁴ Moisesi 'ga nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Egitu ywy pewara 'gā 'wryiara 'ga ra'yra ēē Moisesi 'ga muaranupa rakue. A'ere 'ga aranuw ire nafutari "Wryiara 'ga ra'yra ēē remimuaranuwera 'ga, Moisesi 'ga" 'gā 'ea. "Wryiara 'ga ra'yra ēē ra'yra 'jawe 'ga, pe'je awi jee", 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. ²⁵ Oje'ariweramū 'ga Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee etee futat rakue. "Israeu juapyreramū futat je", 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. "Ene Jarejuwarete 'ga remiayuwamū futat ene", pe'je etee ki jee, 'jau ete 'ga 'gā nupe rakue. "Egitu ywy pewara 'gā jepytuna 'gā wereko tywet. A'eramū je 'gā 'jawe etee futat tejereko tywera futaa", 'jau 'ga ojeupe rakue. "Najeparuapoweri je mama'e tywer are. Mama'e tywera apoara 'gā iku'i ee. A'ere 'gā kamēsete 'gā eru'arasigi. A'eramū je teparuapowerē'emamū mama'e tywer are", 'jau 'ga ojeupe. ²⁶ "Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amū muri wemiayuwa 'gā poaawamū. A'eramū je tekou 'ga remiayuwa 'gā pype etee futat. Tene Egitu ywy pewara 'gā je rereko tyweri 'gā pyri kwy", 'jau 'ga ojeupe rakue. Sā'ā 'ga rerowiare'ema 'gā anure Kristu 'ga rereko tyweretea rakue. Nan futat 'gā Moisesi 'ga rereko tyweretei rakue. "Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri jee, je rerawau ywag ipe ojepyri. Aipoa je afutat. Nafutari je Egitu ywy pewara 'gā karaemā. Kwaparimūwara te 'gā karaemā. A'ere Janeruwarete 'ga remimurama te nakwaparimū warāu rū", 'jau 'ga ojeupe rakue.

²⁷ Jarejuwarete 'ga Moisesi 'ga erowiar wyyapiau akou. A'eramū 'ga okyjawe'em Egitu ywy pewara 'gā 'wryiara 'ga wi rakue. Amara'neramū agawewi 'wryiara 'ga 'ga ree. A'etea 'ga nokyjei 'ga wi. A'eramū 'ga awau Egitu ywy awi. Moisesi 'ga ojemogypyka Jarejuwarete 'ga ree. Nuesagi agawewi ae 'ga. A'ere Moisesi 'ga rekoi 'ga resakara 'jawe. Jarejuwarete 'ga ree 'ga ojemogypygy wyyapiau. A'eramū 'ga awau Egitu ywy awi. ²⁸ Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiaa akou. A'eramū 'ga karupa'mī apisaukaa Israeu juapyrera 'gā nupe, 'okwaryta mojewaka karupa'mī wy pyu. A'eramū ae momapara Israeu juapyrera 'gā na'yry ppy apisawe'em 'gā nui, Egitu ywy pewara 'gā na'yry ppya apisiramū. Wy pyu 'okwaryta mojewag ire 'gā karupa'mī ro'o reya i'wau. A'ere Moisesi 'ga 'jau 'gā nupe: "Na'awamū etee rūi futat jane iapoi. Namutat nipo jane jarejeymawa apisi jarejenū'ēawer are jarejea'aawamū", 'jau 'ga 'gā nupe.

²⁹ Israeu juapyrera 'gā nanē Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Ma'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'y pytaga mowogi 'gā nupe rakue. A'ere 'ga ywytu mua imowokawera rupi imukaga 'gā nupe rakue. A'e rupi 'gā awau oyaapa rakue. A'e rupi Egitu ywy pewara 'gā awau 'gā nakyfera rupi rakue numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā wawera pea motel 'gā nui 'y pyu rakue. A'eramū 'ya Egitu ywy pewara 'gā a'myaa, 'gā apisaupap rakue.

³⁰ Israeu juapyrera 'gā werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'eramū 'ga Jerikoa 'jawa osoma monou imuapopena 'gā nupe. Sete 'ara rupi 'gā imaman ire Janeruwarete 'ga imonou imuapopena 'gā nupe rakue.

³¹ Raape eē nanē werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. Kūjāmene'ema agawewi eē. A'etea eē werowiat Jarejuwarete 'ga, 'ga rera renupa ypy we. A'eramū eē ojejukau ywy momyrūara 'gā nee, 'gā mīma o'wryiara 'ga wī. Opota'waramū eē 'gā nee. A'eramū Israeu juapyrera 'gā eē jukawe'em eē pytuna 'gā apisaw ipe.

³² Gitiāu 'ga nanē rakue nū, Jarejuwarete 'ga rerowiaa rakue. Gitiāu 'ga, Paraki 'ga, Sāsāu 'ga, Jefite 'ga, Davi 'ga, Samueu 'ga, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nanē nū. Mīmera 'gā werowiat Jarejuwarete 'ga rakue. A'ere je namome'upawa'uweri 'gā pē nupe. ³³ Jarejuwarete 'ga rerowiaa 'gā ajemogyau rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā poaa mama'e apou wemifutar imū rakue. 'Gā ywy pojekau tekotee 'gā nuramū Janeruwarete 'ga 'gā amū poaa 'gā mujānukaa 'gā ywy awi, 'gā apisau. Janeruwarete 'ga 'gā amū mogou 'wryiaramū. A'eramū 'gā mama'e esage apoara 'gā nerekou esage. A'ere 'gā mama'e tywera apoara 'gā nereko tyweretei. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage monou 'gā amū nupe u'eawer imū etee futat. Jarejuwarete 'ga 'gā erowiaa ajemogyau. A'eramū 'ga 'gā amū apisaukare'ema 'miara upe. ³⁴ Tata upe nanē 'ga 'gā amū apisaukare'ema nū. Amumera 'gā 'ga iapisaukare'ema jyuu rerekwara 'gā nupe. Niywyrafeni agawewi futat 'gā ajemogyau. A'ere Janeruwarete 'ga te 'gā mamuakari rēwējēmī rakue. A'eramū 'ga 'gā poaa 'gā magwawukaa 'gā nee iporomutare'ema 'gā arimū. A'eramū 'gā 'gā moka'jamukaa 'gā ywy awi. ³⁵ Amumera kūjānamū 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū 'ga, 'gā pytuna 'gā amū manūnamū, 'gā moferapa 'gā nupe rakue.

Kwaiwete wejue te 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiari ajemogyau rakue. Amumera 'ga 'ga rerowiare'ema 'gā inupānupāu 'gā nerekou tyweaete, 'gā apisau. "Gā rerowiar awi pepoir ire ore naruapisi pēē", 'jau 'gā 'gā nupe. A'ere 'gā nopoiri futari Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. "Noropoiri futari ore Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. Ojewi ore poire'emamū 'ga orē rerooi ojeypyri pēē ore apisi re", 'jau etee futat 'gā 'gā nupe. "Gā pyri oroo re te nipo ore reko esagei", 'jau etee futat 'gā 'gā nupe, wapisie'ema uwe.

³⁶ Amumera 'gā 'gā erekoemāu. A'eramū 'gā 'gā mopimopika ae mopikawa tupaama 'jawewara pyu. Amumera 'gā 'gā erawau 'gā kupyfaa itaju pyu 'gā munepa moromunepawa pype. ³⁷ Amumera 'gā 'gā iapisau ita pyu. Amumera 'gā 'gā iapisau 'gā mowoka 'yjepana mowowokāwa pyu. Amumera 'gā 'gā iapisau jyuu pyu. Amumera 'gā 'gā erekou tyweaete 'gā murukare'ema 'gā 'wyr ipe. A'eramū 'gā ajemogyau ikaraemāe'ema 'jawe. I'wyre'ema 'jawe 'gā ajemogyau watau. Taitye'ema 'jawe 'gā ajemogyau. Karupa'mī pirera etee erajemogyau imunepa, karupana'nī pirera. Mīmera etee 'gā erekou imunepa waityramū. 'Gā pyriwara 'gā 'gā nerekou tyweaete. "Pejejuwaretea 'jawa 'ga ree te 'ā pejemogyppyk pejejemogyau. A'eramū ore pē nerekou tyweaete", 'jau 'gā 'gā nupe. ³⁸ Aipo 'gā ajemogyau watau amunawe'em ipe etee futat. Jūmire'eme, ywytyra rupi. Mīmer ipe 'gā ajemogyau. Ita kwara pype, ywy kwara pype. Mīmera pype 'gā ajemogyau. "Nepēa'wryi pēē", 'jau futatee 'gā 'gā nupe. A'ere Janeruwarete 'ga upe aipo 'gā esage ma'ea. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'gā nupe: "Nepepoiri futari je rerowiar awi. A'eramū pēē pejejesageramū je upe. A'eramū je pē mua pē mogyau 'au tejeypyri", 'jau 'ga 'gā nupe.

³⁹ 'Gā juejue futat Jarejuwarete 'ga rerowiaa ajemogyau. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau: "Je rerowiaara 'gā esage ma'ea futat. Nopoiri 'gā je rerowiar awi je ree iporomutare'ema 'gā wereko tywereteramū miamū", 'jau Janeruwarete 'ga 'gā nupe.

'Gã papawe'emauwe Janeruwarete 'ga 'jau 'gã nupe rakue: "Anure nipo je pē katu'okara 'ga monoi pē nupe", 'jau 'ga 'gã nupe rakue. A'ere 'gã papawi 'ga 'ga mure'emauwe rakue. A'eramū 'gã okatu'okara 'ga resake'ema rakue. A'ere 'gã jemogypygyi Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga 'eawera 'gã erowiaa rakue. ⁴⁰Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ojepyri werowiaar ymanera 'gã neewe. Peu ojepyri jane rerawau 'ga jane katu'oka ywawuje futat janetywer awi.

12

Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea

¹ Kwaiwete ymāwarera 'gã Jarejuwarete 'ga rerowiar wywapiaw rakue. A'eramū ki jane 'ga rerowiar wywapiaw 'gã 'jawe etee futat. Sapoit futar iki 'ga ree jarejemogypygyukare'em awi. Sã'ã ujān ma'e 'gã fuewepawe'ema ujān awi. Taity poana'mī'ia etee 'gã 'ã erekou. Taity poyjuu rereko re amunipo 'ã 'gã nujānarūi. Nan tee futat jane jarepoia jaremote'arukaaw awi. Jaremote'aawa mama'e tywer awi jarepoire'em ire nipo jane jarejemogyawe'em Jarejuwarete 'ga remifutar imū. A'eramū ki jane jarejorypawe'emamū futat jarejemogyau, ²jarejea m'ina Jeju 'ga ree etee futat. 'Ga futat 'Uwarete 'ga rerowiarukaa jane upe rakue. 'Ga futat nipo jane rerawau 'Uwarete 'ga pyri anure. A'eramū ki jane jarejemogypygy wywapiaw 'ga ree. Sã'ã pe apoara 'ga oa tenune pe resaukara. Nan tee futat Jeju 'ga ruri wyw pe 'Uwarete 'ga rape resaukaa jane rakue. 'Ypeywar are amanūaw ipe 'ga awawake'ema ojepyriwara 'gã 'e are rakue. "Moroka'miga 'ga futat ra'e. Sã'ã 'gã 'ga juka 'ypeywar are" 'e are 'ga awawake'ema rakue. "Gã tywera mepyawamū te je manūi 'ypeywar are. A'ere temanū re je oi tejewya Tejuwarete 'ga pyri nū", 'jau etee 'ga aku'iramū ee. A'eramū 'ga, amanū re, oferapa rai'i nū. A'eramū 'ga awau ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. Peu futat 'ga wapyka 'ūina 'Uwarete 'ga yse katy. "Aapopap je eneremifutara", 'jau 'ga 'ūina 'Uwarete 'ga upe. A'eramū 'ga 'ga muapygukaa ajakwatawa katy, 'ga m'ina 'wyriramū oje'jawe.

³ Pēnea'ar iki 'ga ree. 'Ga rerowiare'ema 'gã 'ã wereko tywerete agawewi Jeju 'ga rakue. A'etea 'ã 'ga nopoiri futari 'Uwarete 'ga remifutara apo awi rakue. A'eramū ki pēē pejejea'aramū 'ga ree. 'Ga ree pejejea'ar ire nipo pēē pejejorypawe'emamū 'ga rerowiare'ema 'gã pejerekō tyweramū. A'eramū nipo pejepoire'ema 'ga rerowiar awi. ⁴ Jeju 'ga 'ã ia'wyre'ema 'gã ijukau rakue. 'Ga rerowiaara 'gã amū nanē nipo 'gã iapisau nū. A'ere 'gã nepē apisi we, "pepoit pejetywer awi" ojeupe pēē 'eramū. ⁵ Pemoka'jam sipo pejejeupe Jarejuwarete 'ga 'eawera? Pē maku'iwamū 'ga 'jau wa'yramū pē nupe: "Peje'eganuw iki Jarejuwarete 'ga pejejeupe 'ga je'eg wywrafe'nīnamū. Pēku'ipap kasi pejejeupe 'ga je'eg are ne.

⁶ Wemifutaramū 'ga pē mu'akwaawi mama'e apo are.

Sã'ã kunumā mama'e tywera apoa.

A'e are 'ã tuwa 'ga kunumū atūina tāmējē mama'e tywera apo awi.

Nan tee futat Janeruwarete 'ga wa'yra 'gã mosī tāmējē 'gã nemiapo tywer awi",

'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁷ A'eramū ki pejejemouaga etee futat. Oje'ega pēē enuwe'emamū nipo 'ga mama'eay resaukari pē nupe, pējemogy esage are pē mu'jawamū. A'eramū ki pēē pejejuagamū jupe. Namu'akwaawi 'ga wa'yre'ema 'gã 'gã jemogy esage are. Sã'ã ae wa'yra etee imu'akwaawa 'gã jemogy esage are. Nan tee futat Janeruwarete 'ga wa'yramū etee jane mu'akwaapa janejemogy esage are.

8 Jareja'yre'ema 'gã jane nimu'akwaawi 'gã jemogy esage are. Nan tee futat Janeruwarete 'ga namu'akwaawi wa'yre'ema 'gã. Pejemogy esage are 'ga pejemu'akwaawe'em ire amunipo 'ã pëẽ na'ga ra'yra rüi. Wa'yra 'gã etee te 'ga amu'akwaap wemifutar are.

9 Jaremu'akwaaw ire jane 'ã jarejuwa 'gã je'ega renupa jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga je'ega taetu ki sienup. Oje'ega renuw ire 'ga jane rerooi ojepyri anure. 10 Sã'ã janewuja'ia we futat janeruwa 'gã jane mu'akwaawa janejemogy esage are wemifutar imü etee futat. Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane mu'akwaawi janejemogy esage are. "Teje'jawe je 'gã mogyi", 'jau 'ga ojeupe. A'eramü nipo jane jarejemogyau 'ga 'jawe futat. 11 Janeremiapo tywer are 'ga jaremu'akwaaw ire jare'arasigamü jarejemogyau ee. Jareku'ie'emamü nia'wryi rëwëjëmï janee. A'ere 'gã neapyoramü ee Jarejuwarete 'ga remimu'akwaawera 'gã ajemogyau esage. Opy'ata'waramü nanë nipo 'ga ajemogyau.

'Gã mu'akwaapawet

12 A'eramü ki pëẽ pejemogyppyg ywyapiau Jarejuwarete 'ga ree, pejeku'iramü 'ga ree. 13 Pejemogy esage ki Jarejuwarete 'ga upe. A'eramü 'ga rerowiaräpara 'gã amü pë nesaka, ojemu'akwaapa 'ga rerowiar are pëẽ 'jawe.

14 Pëpy'ata'wa pëẽ pejemogyau pejejaupe. Pejemogy esage ki pejejoppe. Jarejuwarete 'ga remifutar imü pejemogy esage'em ire nipo pëẽ pejewawe'em 'ga pyri anure. A'eramü ki pëẽ pejemogyau esage 'ga remifutar imü.

15 Pejmomoirukat kasi Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Pejejuka esage ki pejejuue. Ka'a rowa 'jawe kasi pejemogy ne. Sã'ã ka'a rowa kumi mote'ara etee ipype ae imono re. Nan kasi pejemogy ne. Jarejuwarete 'ga pëẽ mü erowiar ywyapie'em ire nipo pëẽ 'ga rerowiarukare'ema 'gã amü nupe.

16 Pejopoar iki mama'e tywera apoe'em are. Küima'e 'ga nipo akou küjã mü ree. A'eramü ki pëẽ 'ga mu'akwaapa ee. Küjã ëẽ mü nipo akou omene'em are. A'eramü pëẽ ëẽ mü'akwaapa ee. Mama'e tywera kasi peapoukat pejejaupe ne. Esau 'ga 'jawerimü nanë kasi pejemogy ne. U'ar ypy ma'e 'ga promü rakue. A'eramü 'ga 'uwa 'ga manü re akouramet 'uwa 'ga rekwawer ipe rakue. A'ere 'ga kumana pyu 'ga jemojopy'rui wewirera 'ga upe. A'eramü 'ga rewirera 'ga akou u'ar ypy ma'e 'jawe 'ga py'rau rakue. Jarejuwarete 'ga Esau 'ga ipojeupe'ema rakue. Ojeupe Jarejuwarete 'ga remimuramer are 'ga ojemogyppyke'ema. A'eramü 'ga ojemojopy'rau kumana are. 17 Anure Esau 'ga u'arasigamü omojopy'ruawer are numiamü. A'ere 'ga ruwa 'ga 'ga ma'eramera monoi 'ga rewirera 'ga upe rakue. "Jarejuwarete 'ga upe eje'ega emono je ree", 'jau 'ga 'uwa 'ga upe numiamü. A'ere 'ga ruwa 'ga nomonoi oje'ega Jarejuwarete 'ga upe 'ga ree. A'eramü Esau 'ga ajaa'wau ee. Kumana are omojopy'ruawera 'ga 'uwa 'ga imojopy'rawarüme'em 'ga upe.

18 Jareypy 'gã 'jawe kasi pëẽ ne. Ymã janepy 'gã, Israeu juapyrera 'gã owaëma wemiesaga upe rakue, Sinai 'jawa wytyra upe rakue. A'ere 'gã kyjei etee jui rakue. Tata 'ua 'upa ywytyra 'arimü. 'Ara oypytnaiwamü 'gã nupe. Wyruua 'ua 'gã nupe. 19 Jumi'auu py 'jawewara 'gã enupa. A'e pype Janeruwarete 'ga oje'ega 'gã nupe rakue. A'eramü 'gã 'jau rakue: "Ereje'eg awi ore, ki Ku'jyp", 'jau 'gã 'ga upe rakue. 20 Nafutari 'gã 'ga 'eawera, "Pewyk kasi wytyr ar ne. Ee 'gã amü wygamü ki pejuka tãmjë 'ga ita pyu. Wyra ee iwyg ire miamü pëẽ ijukau ita pyu" 'ga 'e are 'gã oporenuwewere'emamü. A'eramü 'gã 'jau Jarejuwarete 'ga upe: "Ereje'eg awi ore, ki Ku'jyp", 'jau 'gã 'ga upe. 21 Mama'e pojya Janeruwarete 'ga esaukaa 'gã nupe rakue. Esakawe

Israeu juapyrera 'gā okyjau ajemogyau. Ywytyt, tata, ypytunaip, ywyruru, jumi'a py 'jawewat, Janeruwarete 'ga je'eg. Mīmera 'gā moyyita 'gā mogyau rakue. Moisesi 'ga miamū futat oyyita jui rakue. Nan ymā Janeruwarete 'ga je'egi 'gā nupe rakue, Sinai 'jawa upe 'gā waēmamū rakue.

²² A'ere jane Jeju 'ga rerowiaaramū Jarejuwarete 'ga rupawa pype oseayay ma'e 'jawe tāmējē jane porogytai 'ga upe. Jarejuwarete 'ga rupawa upe jane 'jau Siāo 'jau. A'eramū jane Siāo 'jawa ywytyra upe owaēmamay ma'e 'jawe tāmējē. Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe jarewau, Okoeteete ma'e 'ga 'wyrarete pe. Jerusarega 'jawewar ipe jarewau, ywag ipe 'up ma'e pe. Peu futat kwaiwete ywagipewara 'gā jemogyi. Aku'iramū 'gā ajemogyau.

²³ Peu futat Janeruwarete 'ga remiayuw ymanera 'gā ajemogyau. Jeju 'ga rerowiaaramū janerera 'upa ojekwasiaa Jarejuwarete 'ga ka'aran are, ywag ipe 'up ma'e are. A'eramū nipo jane jareje'aa pāwē etee futat 'ga rerowiaar ymanera 'gā nee. Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogyau jareporogytau 'ga upe. Anure nipo 'ga jane majatykau wowase najuejue etee futat. A'eramū nipo 'ga jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e esage apoara 'gā 'ga imepyau 'gā nemiapo esage are. Mama'e tywera apoara 'gā nanē nipo 'ga imepyau 'gā nemiapo tywer are, 'gā nipo 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Ymāwarera 'gā amū nipo mama'e apou Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā katu'okapap 'gā manūnamū. 'Gā nee nanē nipo jarejetykau nū. ²⁴ Jeju 'ga ree taetu nipo jareje'aa pāwējū etee futat. 'Ga ree Janeruwarete 'ga oje'eg yau mua janee. Ymāwarera 'gā nupe Janeruwarete 'ga 'jau rakue: "Teje'ega renupara 'gā etee je agogy tejemiayuwamū", 'jau 'ga rakue. "Jeje'ega renupare'ema 'gā ki wyra tueroo mainana 'ga upe. A'eramū 'ga ijukau wy monykya wyra rapyaw are. A'eramū 'ga iapyau 'gā tywera mepyau jee", 'jau 'ga 'gā nupe rakue. A'ere 'ga 'awamū oje'eg yau muri janee. "Jera'yra 'ga amanū pētywera mepyau jee. A'eramū je pē mogyau tejemiayuwamū, teja'yra 'ga pēē erowiaaramū", 'jau 'ga janee. Jeju 'ga jukaaw ipe 'gā 'ga ry reko'woka janee. A'e are Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, wa'yra 'ga rerowiaaramū.

Ymā Kai 'ga wewirera 'ga jukau rakue, Apeu 'ga jukau rakue. A'eramū 'ga ry jeko'woka ywyu rakue. A'e resaka Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: "Wewirera 'ga Kai 'ga ajuka. A'eramū je Kai 'ga rerekou tywea 'ga ree 'awamū", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'ere 'ga wa'yra 'ga rerekou tywerukari 'gā nupe jane ree. A'eramū 'ga 'ga jukaukaa 'gā nupe janetywera mepyawamū. "Teja'yra 'ga je amono ywy pe 'gā tywera mepyawamū. A'eramū je 'ga rerowiaara 'gā nerekou tywere'em 'gā tywer are", 'jau 'ga rakue. A'eramū jane 'jau jupe: "Esage futat Jarejuwarete 'ga remiapo", 'jau jane jupe.

²⁵ A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Iapyae'ema 'jawe kasi pejemogy ne. Ymā Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega mome'ui agawewi janepygy 'gā nupe rakue. A'etea 'gā 'ga je'ega renupare'ema 'jawe etee ajemogy rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete oje'ega renuwe'emamū rakue. 'Awamū 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi janee nū. A'eramū nipo 'ga oje'ega jane enuwe'emamū jane rerekou tyweaete ymāwarera 'gā apyraapa. ²⁶ Moisesi 'ga upe oje'egaw ipe Janeruwarete 'ga ywy moyyita rakue. A'ere 'ga 'awamū 'ga 'i janee: "Anure nipo je ywy moyyju'jawi nū. A'ea te nipo ywaga reewe oyyi", 'jau 'ga janee. ²⁷ A'eramū "oyyi ma'ea teepap ma'erama futat", 'jau 'ga janee. A'eramū jane jarejapyoramū 'ga remiaporam are. A'ere 'ga remiaporam oyyi ma'ea teepap ma'erama futat. A'eramū iyyje'ema nateepap ma'erama rūi futat. ²⁸ A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa. Anure 'ga reni 'wyriarareteramū janee. Nateepawi futari 'ga 'wyriarareteramū jane upe

'ūi re. Jane nanē nipo 'ga jane mogyau 'wyrriaramū ojeppyri. A'eramū ki jane 'ga muorypa ee. 'Ga pojeupa jarejemogyau. A'eramū 'ga wemifutar imū jane mama'e apo re aku'iramū akou jane ree. ²⁹ A'eramū ki jane 'ga mamara'neukare'ema jarejee. Tata 'jawe Janeruwarete 'ga. Sā'ā tata mama'e mateepawa. Nan tee futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'ema 'gā momawī. A'eramū ki pejekyjau mama'e tywera apo awi.

13

Simaku'i Jarejuwarete 'ga jarejee

¹ Pēporomutat ki pejejee pejejemogyau. Kristu 'ga 'ā pēē erowiaa najuejue etee futat. A'eramū pēē pejejemogyau pejejopytuna 'jawewaramū futat. A'eramū ki pēē pejepota'wa esageramū pejejee. ² Pejejemiesage'ema 'gā miamū pēē imua pejeje'wyr ipe. Pejejekau esage 'gā nee. Maranamū nipo pēnemiesage'ema 'ga nakūima'e arūi. Ywagipewara 'gā nipo. Sā'ā ymā 'gā amū ywagipewara 'gā amū mura oje'wyr ipe rakue. Nokwaawi agawewi 'gā 'gā nakue. A'eramū ki pēē nanē pejejemiesage'ema 'gā mua pejeje'wyr ipe pejejeupe 'gā waēmamū. ³ Moromunepawa pypewara 'gā nee nanē pejejea'aramū nū. Pēē nanē amunipo 'ā moromunepawa pype peje'ama. Pēnea'at mama'e esagea pejejeupe 'gā iapo are. A'eramū ki pēē mama'e esage apou 'gā nupe.

Ereko tyweripyra 'gā nee nanē pejejea'aramū pejejemogyau nū. Mama'e esagea ki peapo 'gā nupe. Pejereko tyweramū nipo pēē nanē 'gā nūiapo esagea pefutat nū. A'eramū ki pēē mama'e esage apou 'gā nupe.

⁴ Pēnemirekoa esage futat. Kūjānamū pēmenara nanē esage futat nū. A'eramū pēē pejejemireko re pejekou pejejemireko are etee futat. Kūjānamū pejemenar ire nanē pejekou pejemen are etee futat. Ojeteewaramū nanē pēē pejekowe'em 'gā amū nee nū. Kasi a'e pe anure Janeruwarete 'ga pē nereko tywer ine.

⁵ Pejejea'aranū kwaja upe nanē pejejemote'arukare'ema nū. Pejejekōēājamū pejejemirereko mama'e are etee futat. "Napoiri futari je pē nui. Najepe'ai nanē je pē nui nū", 'jau Janeruwarete 'ga janee. ⁶ A'eramū ki jane jarekyjawe'em.

"Jarejararete 'ga je poat.

A'eramū je tekyjawe'em tejereko tywera 'gā nui.

Je ree 'ga jejuka re maran 'ga amū je rereko tyweretei nū",

'jau je tejee. A'eramū je tekyjawe'em.

⁷ Pejejea'aramū peje'wyrriar ppy 'gā nee. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gā 'ā omome'u pē nupe rai'i. A'eramū ki pejejea'aramū 'gā nee. 'Gā neko esageawe are pejejea'aramū pejejemogyau. Amanūme'ēwe 'gā ojemogypygyg wwyapiau Jarejuwarete 'ga ree rai'i. A'eramū ki pēē pejejemogypygyka 'ga ree 'gā 'jawerimū. ⁸ Jejui Kristu 'ga ojesowo'gōke'ema futat. A'efer ipe etee futat 'ga rekoī. Nojesowo'gōgi futari 'ga. ⁹ Perowiat kasi mama'e amuteea ne. 'Gā amū nipo 'gā mu'jau mama'e sigaty are, i'upyre'em are. "Peje'gu ki i'upyre'em awi", 'jau nipo 'gā 'gā nupe. A'ere 'gā nemimu'efera napē muesagei Jarejuwarete 'ga upe. Kristu 'ga mome'ua etee futar iki perowiat. 'Ga mome'ua te jane muesage Jarejuwarete 'ga upe, 'ga rerowiaaramū.

¹⁰ Ymāwareramū ojeupe judeuramū jane jarejeymawa reroramū mainana 'gā miaro'o ape 'ui futari rakue. A'ere nanarūi 'awamū. Jejui 'ga ako amanūmū janetywera mepypawamū ai'i. A'eramū ae Jejui 'ga rerowiaaramū weymawa rerawau'jape'ema mainana 'gā nupe. Jejui 'ga

rerowiaaramū ae 'ga muorywi otywera moiawer are. A'eramū ki jane jarejeateeramū ymāwarer awi. Ymāwarer awi jarejeatee'emamū jane poiri futari Jeju 'ga rerowiar awi.

¹¹ Mainana 'wyrriararete 'ga wyra wy rerawau Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe, 'ga rupawarete pype imonykya 'ga upe 'gā tywera mepyau. A'ere 'gā wyra reumera rerawau enuēma amunaw awi. Amunawa atykupe katy 'gā erawau iapyau rakue. ¹² Nan tee futat Jeju 'ga nanē amanūme'em amunawa pype rakue. 'Ga juka enune 'gā 'ga rerooi enuēma amunaw awi. Peu futat 'gā 'ga kutuka 'ga monou imu'ama 'ypeywar are. Peu futat 'ga amanūmū janetywera mepyawamū rakue. 'Ga kutugamū 'ga ry ojeko'woka 'ga wi rakue. Aiporamū futat 'ga owy reko'wogukaa janetywer awi jane pireitawamū.

¹³ Jeju 'ga jukaara 'gā nopoiri futari ymāwarer awi. “Jarejuwarete 'ga je'eg ymaner imū etee futat jane mama'e apoi”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā Jeju 'ga rerawau enuēma amunaw awi, 'ga rerekou tyweaete 'ga rerekoemā pype 'gā 'ga jukau. A'eramū ki jane jarepoia ymāwarer awi. Jeju 'ga rerowiar awi kasi sapoir ine. 'Ga 'jawe futat nipo 'gā jane rereko tyweretei 'ga rerowiar are. 'Ga 'jawe futat nipo 'gā jane pe'au ojewi. Tene ki 'gā jane rereko tyweri. Tene 'gā jane pe'ai ojewi. A'ere kasi pepoit futat 'ga rerowiar awi ne. 'Ga ree 'gā jarejereko tyweramū jane jarejuagamū 'ga 'jawerimū etee futat. ¹⁴ Anure nipo 'auwara janerupawa atee pawamū. A'eramū jane jareoweramū ywag ipe Jarejuwarete 'ga pyri. Peu jane oi nakwaparimū ete rūi jarejemogyau. Peuwara janerupawa nateepawi futari. ¹⁵ A'eramū ki jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Jeju Kristu 'ga jane erowiaa jarejemogyau. A'eramū 'ga jane katu'oka jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Judeu 'gā 'ā weymawa jukau iapyau Jarejuwarete 'ga muorypawamū rakue. A'ere jane nanarūi 'ga muorywi. Jareje'eg imū te jane 'ga muorywi. “Ene 'ā ore'wyrriararetea. Eja'yra 'ga erejukaukat 'gā nupe, oreywera mepyawamū. A'eramū ore ene muorypa ee”, 'jau ki jane 'ga upe, 'ga muorypa ee. ¹⁶ Jarejuee jarejajuka esage re nanē jane 'ga muorypa jarejemogyau nū. Jarejopoaramū nanē jane 'ga muorypa ee nū. A'eramū ki pejepoire'ema pejejee pejeporomutar awi.

¹⁷ Pē'wyrriara 'gā 'ā ojejuka esage pē nee, pē mu'jau Jarejuwarete 'ga remifutar are. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa te. Mama'ea pēē iapou pejejeupe 'ga 'eawer imū etee. Anure nipo 'gā pē nee opota'waawera mome'ui Jarejuwarete 'ga upe. A'e are 'gā opota'wa esageramū pē nee. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa. Oje'ega pēē enuw ire 'gā mama'e apoi wekōējamū. Kasi 'gā oje'ega renuwe'emamū 'gā 'arasigamū akou pē nee ne. A'eramū nipo pēē nanē peje'arasigamū pejejemogyau nū. Janeruwarete 'ga nipo pē nerekou tyweaete ee. A'eramū nipo pēē peje'arasigamū pejejemogyau.

¹⁸ Pejeje'ega ki pemono Jarejuwarete 'ga upe je ree pejeojere'emamū. 'Ga remifutar imū etee futat 'ā jeparuapoweramū mama'e are. A'eramū je tepy'a'wyre'emamū tekou tejemiapofer are. ¹⁹ 'Awamū je 'i pē nupe: Pejeje'ega ki pemono Jarejuwarete 'ga upe je ree. “Emurukat 'ga oreē”, 'jau ki pēē 'ga upe je ree. A'eramū nipo 'ga je monou pē nipi kamēsiete.

²⁰ Sā'ā karupa'mī are omaenun ma'e 'gā maenun esagea karupa'mī are. Nan tee futat Janejararete 'ga, Jeju 'ga maenun esagei wemiayuw are. Jane ree 'ga jejukaukari 'gā nupe, owy reko'wogukari 'gā nupe. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga 'ga moferawi rai'i nū. A'eramū Janeruwarete 'ga Jeju 'ga jane erowiarāmū janetywera moia jane wi. “Teja'yra 'ga manū re je 'ga rerowiaara 'gā katu'ogi, 'gā tywera moia 'gā nui, 'gā mogyau tejemiayuwamū”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. Aipoa 'ga je'eg yaua futat. Jeju

'ga moferapara 'ga jane mopy'ata'wara. ²¹ 'Ga upe je teje'ega monoi pē nee. "Mama'e esage apoara 'gā nupe emono 'gā nemifutara. A'eramū 'gā mama'e esage etee iapou eneremifutar imū. 'Gā poarukaa Jejui Kristu 'ga upe. Jejui 'ga opoaramū nipo 'gā mama'e apoi eneremifutar imū etee futat. A'eramū nipo ene eku'iramū 'gā nee", 'jau je 'ga upe pē nee. A'eramū ki jane Jejui Kristu 'ga muorypa jareojere'emamū, 'jau je pē nupe.

²² Pēē jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū pēē pejejemogyau jerenyra 'jawe jee. A'eramū je teje'ega kwasiaa ka'aran are pē maku'iawamū. Natuwiiu rūi je lkwasiaari pē nupe. Ka'aran kwasia'ria te je aapo imonou pē nupe. A'eramū ki pēē jeje'ega renupa.

²³ Timoteo 'ga Jejui 'ga werowiat jane 'jawe. A'eramū 'ga akou janerewirera 'jawe janee. A'eramū je 'ga mome'wau pē nupe. 'Awamue 'gā 'ga renuēma moromunepaw awi rai'i. Teoe'emauwe 'ga rur ire nipo je 'ga rerooi tejeupi pē pyri.

²⁴ Teje'ega je amono Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara 'gā nupe, 'gā futaa. Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nupe najuejue etee futat je teje'ega monoi 'gā futaa. Itari ywy awi janerewirera 'gā amū nuri rakue. 'Gā nanē oje'ega monou pē nupe, pē futaa nū.

²⁵ Jarejuwarete 'ga resagea pē nerekoa je afutat. Kweramū etee jeje'ega.

Tiago

Tiago 'ga 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã nupe, okwasi'o ma'e 'gã nupe. Tiago 'ga Jejui 'ga rewirera. (Maku 6.3) 'Ga feraw ire Tiago 'ga Jejui 'ga rerowiaa. A'eramũ 'ga 'ũina 'wryriarãmũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe, Jerusareg ipewara 'gã nupe. (Atos 21.18)

Jejui 'ga rerowiare'ema 'gã 'ga rerowiaara 'gã nerekou tyweaete rakue. A'eramũ 'gã awau oka'jama Jerusareg awi. Okwasi'wau 'gã awau kwe pe. A'eramũ Tiago 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe. Na'ga etee rũi ikwasiaa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou okwasi'o ma'e 'gã nupe rakue.

¹ Je Tiagoramũ ka'aran akwasiat pẽ nupe. Je 'ã Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'ea. Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga porowyky apoaramũ nanẽ je 'ã nũ. A'eramũ je ka'arana monou ikwasiaa pẽ nupe Jarejuwarete 'ga rerowiaaramũ. Kwe pe okwasi'o ma'eramũ pẽ nupe je ka'arana kwasiari imonou. Jaruete te pejemogy? a'e je pẽ nupe. Jerewirera 'jawe pejemogy jee, kũjãmeramũ pẽẽ jerenyra 'jawe 'jau.

Sirowiat Jarejuwarete 'ga

² Pejejeupe mama'eay jesaukaramũ kasi pẽ'arasig pejejemogyau ne. Janeruwarete 'ga mama'eaya pẽ nupe ijeapoa okwaap. A'eramũ pẽẽ pejeku'iramũ etee pejejemogyau pejejemogypyka etee Jarejuwarete 'ga ree. ³ "A'jea futat sipo 'gã jemogypygi je ree?" e'i te 'ga, mĩnamũ mama'eay resaukaa ae upe. A'eramũ pẽẽ pejejemogypyka etee futat 'ga ree. Ojee pẽ mojemogypygukaawamũ te 'ga mama'eay resaukari pẽ nupe. ⁴ A'eramũ pẽẽ pejejemogypyka etee futat pejejemogyau 'ga ree pejejere'emamũ futat. Nanuara tee Janeruwarete 'ga afutat. Ojee pejemogypyg awi peojere'ema te 'ga afutat. Ojee ae ojemogypygamũ 'ga ae mu'akwaawi mama'e are. A'eramũ ae ajemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ mama'e tywera otywe'emamũ ae pype. Nanuara tee Janeruwarete 'ga afutat. ⁵ Jarejuwarete 'ga remifutar are pejejeapyoe'emamũ pejeje'ega 'ga upe: "Ku'jyp. Nakwaawi ete je. Najereapyoi ete je eneremifutar are. A'eramũ ene je mueapyou jereko esage are", 'jau ki pẽẽ 'ga upe. A'eramũ 'ga pẽ mu'akwaapa ee. Nije'eg wyrafena'uweri 'ga janee. Naoje'eg wyrafen imũ rũi 'ga jane mu'ei ojeupe ae je'egamũ.

⁶⁻⁸ A'eramũ pẽẽ "je mu'akwaaw ape" 'ga upe 'e re pejejemogypyka etee 'ga ree. "Maran sipo 'ga je mu'akwaawi 'wei", pe'je kasi ne. Aipo 'jaramũ ae 'y 'jawe. Sã'ã wywtua 'y pya ko katy. A'eramũ 'ã 'y ryjuapi rerawau kwe katy. A'ere 'ã ipyau kwe katy nũ. A'eramũ 'ã erua ko katy nũ. Nan ae Jarejuwarete 'ga rerowiaraparamũ. Werowiare'emamũ 'ga, "mama'e mũ emut jee", ojeupe pẽẽ 'eramũ, 'ga namura'uweri pẽ nupe ojeupe pẽnemienũjã. A'eramũ pẽẽ, "mama'e mũ emut jee", 'ga upe 'jau, 'ga ree etee futat pejejemogypyka pejejemogyau. A'eramũ te 'ga iapoi pẽ nupe, a'jea futat ojee pejemogypygamũ.

Janeku'i Jane Jarejuwarete 'ga ree

⁹ Jarejuwarete 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gã aku'iramũ ajemogyau. Nitywi agawewi futat 'gã mama'ea. A'etea 'gã iku'iete futat ajemogyau. "Ku'jywa 'ga te nã'ã Jeruwaretea re'ã", 'jau ete 'gã ajemogyau. Okaraemã kwai re taetu amusipo 'ã 'gã ku'iramũ okaraemã are etee? Naani. Jarejuwarete 'ga ree etee 'gã ku'ireteramũ. ¹⁰⁻¹¹ Amumera 'gã nipo Janeruwarete 'ga

rerowiaara 'gã okaraemã kwajamũ. A'eramũ sipo aipo 'gã okaraemã are aku'iramũ? Naani. Jarejuwarete 'ga ree te 'gã ku'iramũ. Okaraemã ojewi teepawamũ sipo 'ga 'arasigamũ okaraemã are? Naani. Jarejuwarete 'ga ree tee 'gã jemogyppygi ikaraemãe'ema 'gã 'jawe futat. Nakaraemã are rũi 'gã jemogyppygi. Ikaraemã kwai ma'e 'gã werowiat wejue Ku'jywa 'ga. A'eramũ 'ga ikaraemãe'ema 'ga 'jawe etee futat akou aku'iramũ. Sã'ã 'ywotyra, jũ mewara. Kwaraya imomyijaga imototoka. Nan tee futat ika'aranũũ kwai ma'e 'gã. A'eramũ pẽẽ ika'aranũũ kwai ma'eramũ pejeka'aranũũ are pejejerowiaraipe'ema. Jarejuwarete 'ga ree te ki pejerowiar ete. Ka'aranũũ are ae rorypawera teepaw etee ae wi. Amanũmũ erujewi jui. To. A'eramũ futat ateepawamũ aerorywa. A'ere Jarejuwarete 'ga ree aerorywa te nateepawa'uweri.

Mama'eaya ojesaukat janee

¹² Mama'eay upe aeruagamũ a'jea futat werowiar awi ae poire'emamũ nipo Janeruwarete 'ga 'jau janee: "A'jea futat je rerowiat pejepe ra'e. A'eramũ pẽẽ pejejua 'au je pyri ywag ipe. Nakwaparimũ warãu rũi futat pejejemogyau 'au je pyri", 'jau nipo 'ga janee. Aipo e'i futat 'ga janee afutaaramũ najuejue etee futat. Aipo are jarejea'aramũ jane jareku'iramũ jarejemogyau 'awamũ. ¹³ A'ere kasi mama'e tywer are pejeparuapoweramũ pekwa ekoete Jarejuwarete 'ga ne. "Janeruwarete 'ga mama'eay wesaukat jee. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoukaa jee", pe'je kasi ne. Niparuapowera'uweri 'ga mama'e tywer are. Mama'e tywera peapo, ne'ia'uweri 'ga janee. ¹⁴ Ae tee futat mama'e tywera wapo ekoete. Mama'e tywera peapo, naa'erãu rũi ae iapoi. Ae tee futat ea'at ekoete mama'e tywera apo are. A'eramũ ae nanuaramũ "'ga te mama'e tywera wapoukat jee", 'jawe'em. ¹⁵ Gã tee futat wapo mama'e tywera. A'eramũ 'ga wemifutar imũ etee futat mama'e tywera apou. A'ere ae mama'e tywera apoaramũ ako re nooa'uweri Jarejuwarete 'ga pyri. Mama'e tywera apoara 'gã nupe Janeruwarete 'ga "'au pejot je pyri", ne'ia'uweri. "Muku pekwap pejejemogyau je wi nakamẽsĩ rũi futat. Ywawuje futat peo muku je wi", 'jau nipo Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã nupe.

¹⁶ Kunumĩmet, kũjãmet. Jepyntuna 'jawe pejemogy jee. Jeporomutat je pẽ nee. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: "Pejemorytee kasi ne. Janeruwarete 'ga mama'eay wesaukat jee. A'eramũ 'ga mama'e tywera apoukaa jee ai'i" 'jara 'ga i'me te ajemogyau. Na'ga rũi mama'e tywera wapoukat pẽ nupe. ¹⁷ A'jea futar iki pẽnoryp Jarejuwarete 'ga ree. 'Ga 'ã mama'e esagea juejue amut janee. 'Ga futat 'ã 'ara wapo rakue. Kwat, jay, jaytata. 'Ara 'ã 'ga iapou janee rakue. Ku'emamũ 'ã kwara opoa janee. A'ere 'ã okaaruwamũ kwara osou nũ. A'ere 'ã Janeruwarete 'ga nanarũi. Nateepawa'uweri 'ga 'ũina jane wi. Nooa'uweri 'ga jane wi. Janeruwarete 'ga esage esage futat. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree. ¹⁸ Wemifutar imũ futat 'ga 'ã ae apou rakue. A'eramũ 'ga a'jea futat oje'ega rerowiaaramũ jane mogyau wa'yramũ. Jane ree 'ga jemuaẽmi. A'eramũ 'ga a'eramũ oje'ega rerowiaaramũ jane mogyau wa'yramũ.

Janeruwarete 'ga remiayuwarete

¹⁹ Kunumĩmet, kũjãmet. Peapyaka ki je ree. Pejejeupe 'gã amũ porogy-taramũ ki peenuw etee ra'ne 'gã pejejupa. Kamẽsĩete kasi 'ga peje'egawar ine. Pejemara'ne'emamũ kamẽsĩete 'gã nee ne. ²⁰ Ae mara'nea na-Janeruwarete 'ga remifutara rũi. A'eramũ pẽẽ pejekowe'em tesirũgatu 'ga upe. Ae mara'nea nuapoarũi Jarejuwarete 'ga remifutara. ²¹ A'eramũ ki

pēē mama'e tesirū apowe'em. Mama'e tesirū apo awi pejeipoia. Nanuara te Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat mama'e apou. 'Ga je'eg are tee ki peapyaka pejejemogyau. A'e are pejejea'aramū. A'eramū futat pejejeapyoramū ee. 'Ga rerowiaa nanē pejejemogyau nū. 'Ga je'eg are eapyo ma'eramū jane 'ga remifutara kwaawi. Oporogyta jane erowiarāmū 'ga jane katu'ogi jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū nipo 'ga anure jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojepyri futat.

²² 'Ga je'ega renuparamū pēē pejejemoryteewe'em. A'jea futat pēē pejejea m̄yina 'ga je'eg are. A'jea futat pejejeapyoramū 'ga je'eg are. Amumeramū te nipo ajee 'ga je'ega pekwaap futat tee. A'ere nipo nepeapoi mama'ea 'ga je'eg imū etee. A'eramū nipo pēē pejejemoryteeu pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga porogyta renupar ekoeteara 'gā nuapoi mama'ea Jarejuwarete 'ga je'eg imū. ²³⁻²⁴ Sā'ā ae u'aga resaga weraweraw are. A'ere 'ā ae ojesag ire awau ojepe'au jui. A'eramū futat 'ā ae ojemoka'jama nū. Nan ae Jarejuwarete 'ga porogyta renuwaiparamū. Enuwi futari numiamū. A'ere 'gā nuerowiari te. Nuapoi 'gā mama'ea 'ga je'eg imū. Naea'aru'jawi 'gā 'ga porogytafer are. ²⁵ A'ere nipo amumera 'gā Jarejuwarete 'ga porogyta renuwi katu katu futat. Oporogyta renupara 'gā Janeruwarete 'ga ikatu'oka. A'eramū ikatu'ogipyrrera 'gā wea'aramū ajemogyau 'ga je'eg are au'jeteramū. Eapyo 'gā ajemogyau 'ga porogytafer are. A'eramū 'gā mama'ea apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat, 'ga remifutar imū etee futat. 'Ga je'eg imū mama'ea apo re jane poiri mama'ea tywera apo awi. A'eramū Janeruwarete 'ga u'eawera rupi etee mama'ea jane iaporamū ojejukau esage jane ree. Ae poaa 'ga mama'ea apou wemifutar imū.

²⁶ Amumera 'gā ojemoryteeu ojee ajemogyau. Ajuago'wau ekoete, ojoje'ēwu'jaga ajaupe. Ojoje'ēwu'jag ire 'gā 'jau, "Je Jarejuwarete 'ga rerowiaara. Je Jarejuwarete 'ga muorypara", 'jau futatee 'gā ajemogyau. Aipo e'i nipo 'gā numiamū. Ojeupi tee futat 'gā jemoryteei. Nanarūi jane Jarejuwarete 'ga muorywi. ²⁷ Ku'jywa 'ga, Janeruwarete 'ga 'ā jane mu'e wemifutar are. "Pejuereko esage ki. Kūjā imen manū ma'e are ki pejejuka esage. Kunum̄jare'ema 'gā nee nanē pejejujukau esage nū. Mama'ea tywera kasi peapo ne, Je rerowiare'ema 'gā 'jawe ne", 'jau 'ga 'ā rakue. Nanuara pyu te jane Ku'jywa 'ga muorywi.

2

Sajejuka pāwē ete futat 'gā nee

¹ Kunum̄imet. Kūjāmet 'jau. Peapyaka ki jeje'eg are. Janejararete 'ga Jeju Kristu 'ga 'ā esagesage ma'ea. 'Ga 'ā perowiat pejejemogyau. A'eramū pēē 'ga 'jawe etee futat pejejujukau pāwē pāwē pejejee. ²⁻³ 'Gā amū nipo 'ua owaēma pējatykaaw ipe, Jarejuwarete 'ga mogytaaw ipe. Waity esage munepa erua ofāyrū esage reewe. A'eramū nipo pēē mū 'jau pejejaupe: "Kuu. Kūima'eeteete 'ga nipo kwe", 'jau nipo pēē pejejaupe. A'eramū nipo pēē aipo 'ga ree pejejujukau esage 'ga rerawau apykwaw esage 'arimū 'ga muapyka. A'eramū nipo ajepeja 'ga 'ua osou pē nupe nū. A'eramū nipo pēē aipo 'ga raity are pejemā'jau nū. "Kuu. Nia'wyruui 'ga raitya ra'e nū'ū", 'jau nipo pēē 'ga upe. "Efu'am etee futat e'ama kūi. Eapygiweramū ywyu etee eapyk ekoete futat kūi", 'jau nipo pēē aipo 'ga upe. ⁴ Aipo 'ga upe 'jaramū nepereko esagei 'gā aju'jawe. Aipo pē'ea, "Ikaraemā ma'e 'gā etee esage", pe'je. "Ikaraemāe'ema 'gā nia'wyrī", pe'je te pejejaupe poromū. A'ere naani.

Aipoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. Naju'jawe rūi 'gā pereko. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee etee pēpota'waa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe.

⁵ Peapyaka jeje'eg are. Janeruwarete 'ga ikaraemāe'ema 'gā amū'ē wa'yra 'ga, Jejuī 'ga rerowiaaramū. A'eramū ae a'jea futat 'ga rerowiarareteramū 'ga futaa. A'e 'gā etee Janeruwarete 'ga omogy wemiayuwamū 'gā nerawau ywag ipe ojepyri 'gā manū re. ⁶⁻⁷ A'ere 'ā nepereko esagei ikaraemāe'ema 'gā. "Ywyu etee eapyk ekoete futat", 'jau ete nipo pēē 'ga nupe pejejukawe'em 'gā nee. Naikaraemāe'ema 'gā nūi agawewi 'ā pē nereko tywet. Ikaraemā kwai ma'e 'gā agawewi 'ā pē nereko tywerete. 'Gā futat 'ā pē nerawau 'wryiara 'gā nowase, pē je'ēwu'jaga ekoete 'ā Jejuī 'ga rerowiaramū ajaupe. A'eramū 'ā ikaraemā kwai ma'e 'gā pē nerekou tyweaete, Jejuī 'ga kurapa pē nupe jepi. Ma'eramū sipo ajee ikaraemā kwai ma'e 'gā nee tee pejejuka? pejejukau pāwē ete'em 'gā nee? Pejejuka esage pāwē ete futat 'gā nee.

⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are rakue. "Sā'ā pejejuka esagea pejee. Nan tee futar iki pejejuka pejee", 'jau 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are rakue. Aipoa 'ga je'ega rupi pejejemogyau esage 'ga upe. ⁹ Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee etee pēporomutara sipo esage Janeruwarete 'ga upe? Naani. Aipoa nia'wryi 'ga upe. Na'ga je'eg imū rūi aipoa peapo pejejemogyau 'ga upe. ¹⁰ 'Ga amū nipo 'jau: "Jarejuwarete 'ga porogyta je aenupap ja'wyja'wy", 'jau nipo 'ga akou. "Amume'ri are ete te aje je najeparuapoweri. A'eramū je iapowe'em", 'jau nipo aipo 'ga akou. Aipo 'ga nia'wryi Jarejuwarete 'ga upe. Nuenupawi katu katu 'ga 'ga porogyta. Ināinānī etee 'ga enuwi. Aipoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. A'eramū 'ga ojekwau Ku'jywa 'ga upe. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'ā 'jau janee rakue: "Peko awi pejejemirekoe'ema kūjā are", 'jau 'ga janee rakue. "Peporoyka awi", nanē nū 'jau 'ga janee rakue. A'eramū nipo amumera 'ga okowe'em futat wemirekoe'ema kūjā are numiamū. A'ere nipo 'ga 'ga amū jukai. A'e 'ga ojemotywet Jarejuwarete 'ga upe 'ga amū juka re. 'Ga nuenupawi katu Jarejuwarete 'ga porogyta. ¹²⁻¹³ A'eramū ki pēē 'ga je'ega renupa katu katu. 'Ga 'eawer imū etee futat pejejemogyau 'ga upe. Oporogyta renuw ire 'ga pē katu'ogi. A'eramū futat 'ga pē mueapyou oje'eg are, mama'e tesirū apoukare'ema pē nupe. A'eramū 'ga 'jau pē nupe: "Jeporogyta penup katu katu ra'e. A'eramū pēē pejejesageramū jee", 'jau nipo 'ga pē nupe. A'eramū ki pēē 'ga je'eg imū etee futat mama'e mome'wau 'gā nupe. Pejeporogytau esage pejejemogyau 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat. Anure nipo Janeruwarete 'ga ae majatykai wowase tapy'yi tesirūmera reewe futat. Aipoa 'ara rupi nipo 'ga jane mome'wau 'gā nupe 'gā nowase. Ajuee ae jemuaēme'emawera rerapoā 'gā nupe. Aipo 'gā nee Janeruwarete 'ga ajemuaēme'ema. Ajuee ajemuaēm ma'efera 'gā nee etee te nipo 'ga jemuaēmi. A'eramū nipo 'ga ajuee ajemuaēm ma'efera 'gā nerekou tywere'ema, wowase ae majatykaawa 'ara rupi.

Jejuī 'ga rerowiaararete 'gā ojopoa

¹⁴ Kunumīmet. Pēē 'ā jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū 'ā pēē jerenyra 'jawe. A'eramū ki pēē jeje'ega renupa katu. 'Gā amū nipo, "Je Jejuī 'ga rerowiaaramū ako", 'jau nipo 'gā ajaupe. A'ere nipo 'gā nako esagei Jarejuwarete 'ga je'eg imū. A'jea sipo poromū futat 'ga 'eawera? Naani. E'i ekoete 'ga akou. Jejuī 'ga rerowiaararete 'gā ajemogy esage ete 'ga je'eg imū. A'eramū nipo 'ga rerowiaararete 'gā etee imonou imogyau ojepyri 'gā manū re. ¹⁵ Jejuī 'ga rerowiaara 'ga amū nipo 'ua owaēma pē nupe waity torotoro'gi rerekou. Wemi'urame'emamū nanē nipo 'ga 'ua owaēma pē nupe 'eramū sipo pēē 'ga mama'e tywe'ema resakawe maran 'ga rerekou? Ma'ja

sipo peapo 'ga upe? ¹⁶ A'ere nipo mama'e mū nepemonoi agawewi 'ga upe. A'etea nipo pēē, “Ere ewau epy'a'wyre'emamū ekou. Ejemi'war iki ekou. Ejaitya nanē imojopy'rau nū”, 'jau nipo pēē 'ga upe. A'eramū 'ga ma'ja 'wau? Pemono sipo mama'e mū 'ga upe aipo 'ga upe 'jawamū? Pemono nipo taity ape 'ga upe “emajapy'ru ejaitya” 'ga upe 'jawamū? Naani. Aipo 'ga upe pe'e ekoetea sipo esage? Naani. Aipo pe'je ekoete te pejemogyau 'ga upe. Nan ki peapo, ne'ia'uweri Janeruwarete 'ga janee rakue. “Pejopoar iki. Pēpota'wa esage ki pejejee”, e'i te Janeruwarete 'ga janee rakue. ¹⁷ A'eramū pēē Jeju 'ga rerowiaaramū pejejopoa esage pejejekau esage pejejee. Nan te ae 'ga porogyta renuparamū iapoi. Nanuara te Janeruwarete 'ga afutat. Jarejuwarete 'ga porogyta renupare'emamū pēē peje'eg ekoete, “Je 'ga rerowiaara”, pe'je ekoete te.

¹⁸ Jeju 'ga rerowiaaramū nipo pēē mū 'jau, “Je nanē Jeju 'ga rerowiaara”, 'jau nipo pēē. A'ere nipo nepeenuwi katu 'ga porogyta. A'ere nipo aipo 'e reewi nepejopoi, pejemuaēme'ema pejejee. A'eramū nipo a'jea futat Jeju 'ga rerowiaararete 'ga 'jau aipo 'jara 'ga upe: “Jeju 'ga rerowiaara je, ere 'ā. A'ere 'ā nerepoi 'gā ekou. Je te 'ā a'jea futat 'ga rerowiararete. Esak je 'ga je'eg imū etee gā poara”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. A'eramū je a'eramū 'jau pē nupe: Jarejuwarete 'ga rerowiarareteramū ae 'ga porogyta renuwi. Opota'wa esageramū ajuee. 'Ga je'eg imū mama'e apoare'emamū ae 'ga rerowiare'ema 'gā 'jawe etee futat ae rekoi. A'eramū pēē Jeju 'ga rerowiarareteramū mama'e apou 'ga je'eg imū etee futat. A'eramū 'gā pē nesaka, 'ga je'eg imū mama'e aporamū. “Kuu. Nan te ae Jeju 'ga rerowiaaramū ra'e”, te'i 'gā pē nesaka 'jau. ¹⁹ “Ku'jywa 'ga etee futat Janeruwarete. Nirūi futari 'ga”, te'i 'ga pē nesaka 'jau. A'jea futat aipoa morogytaa. A'ere 'ā pēē 'ga porogyta renupare'emamū mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwāuwe pejemogy. Mama'eukwaawa nanē 'ā Janeruwarete 'ga okwaap futat numiamū. “Oporogyta renupare'ema 'gā 'ga omono tata rakuwa upe 'gā nerekou tyweaete” e 'ā ikwaapa futat numiamū. A'etea 'ā nuerowiari 'ga porogyta. Mama'e tywera apo are etee futat 'ā wea'aramū. Oyyita futat tee Janeruwarete 'ga wi. Ikyjea erekou imoyyita futat tee. A'etea 'ā nuerowiari 'ga porogyta. ²⁰ Pejeagairanamū etee 'ā pejemogyau. “Jarejuwarete 'ga rerowiaara je”, 'jau nipo pēē numiamū. A'ere nipo pē'me ate. Peenuw ete agawewi futat 'ga porogyta numiamū. A'etea pēē enupare'ema 'jawe ete peko, 'ga je'ega rupi etee pejemogyawe'em. A'eramū pēē a'eramū pejemoryteeu pejemogyau.

²¹ Pēnea'ar iki Abraão 'ga ree. Abraão 'ga 'ā janeypya. 'Ga 'ā ako Jarejuwarete 'ga porogyta renuparareteramū rakue. Ma'ja ajee 'ga wapo ojeftarukaawamū Jarejuwarete 'ga upe rakue? Majepei tee 'ā Abraão 'ga ra'ya 'ga rakue. A'eramū 'ā 'ga oporomutaramū nanimenime wa'ya 'ga ree rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: “Eja'ya 'ga ejuka iapyau jee, a'e pa je 'ga upe kwy. Taesak 'ga a'jea futat tejerowiara 'jau kwy”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ā 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Eja'ya 'ga eroo ywytyra apyte'rarimū. Peu 'ga terejuka iapyau jee 'jau”, 'jau 'ā 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Abraão 'ga wa'ya 'ga rerawau 'ga 'eawer ipe rakue. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga je'egi erujewi 'ga upe rakue nū. A'eramū 'ā 'ga 'ga ra'ya 'ga jukaukare'ema 'ga upe rakue. “A'jea futat je rerowiar ape ra'e. Je muoryw ape ipyu, jeporogyta renuwa pyu. Ene 'ā eneresagesage jee”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. ²² Abraão 'ga werowiat 'ga porogyta rakue. A'eramū 'ga 'ga 'eawer imū etee futat mama'e apou akou Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jawarū Abraão 'ga upe. “Ene 'ā a'jea futat je rerowiar ape”, 'jau 'ga 'ga upe

rakue. ²³ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga Abraão 'ga remiapofera kwasiarukari ka'aran are 'gā nupe rakue. A'jea futat aipo 'ea. “Abraão 'ga a'jea futat je rerowiaararetea. Jejekoty'aawaretea nanē 'ga nū. A'eramū 'ga a'jea futat wesageramū jee”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are 'gā nupe rakue. ²⁴ Jane nanē nū, “Jarejuwarete 'ga je arowiat” e re mama'ea siapo 'ga je'eg imū etee. Oje'ega rupi etee mama'e apoare'ema 'gā nupe 'ga, “esagesage 'ga jee”, ne'ia'uweri. Oporogyta renupara 'gā nupe etee 'ga 'i, “esage 'ga jee”, 'jau.

²⁵ Nan tee Raape ēē rakue. Kūjāmene'ema agawewi ēē rakue. A'etea ēē Janeruwarete 'ga rera renupawe werowiat akou rakue. A'eramū ēē 'ga remiayuwa 'gā mima oje'wyr ipe 'gā a'gwau 'gā nee ifuewet ma'e 'gā nui rakue. Kaaruwamū ēē 'jau 'gā nupe: “Ajejeja pe rupi pekwap pejeka'jama wā nui”, 'jau ēē 'gā nupe rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ēē upe: “Je rerowiar ape ekou ra'e. Jeremiayuwa 'gā nee erejejuka esage ra'e. A'eramū ene ejesageramū jee. A'eramū je ene rerekou tywera'em eneremiapofer are”, 'jau 'ga ēē upe, wemiayuwa 'gā ēē iapisiukare'emamū rakue.

²⁶ Sā'ā ywyrapara a'wyre'ema u'ywe'eme. Nan tee futat jane. “Jarejuwarete 'ga je arowiat”, 'jarekoetearamū 'ga je'ega rupi etee mama'ea niapoi. Ia'wyre'emamū ae rekoi. A'eramū ki pēē, “Jarejuwarete 'ga je arowiat” 'jaramū mama'e apou 'ga je'ega rupi ete nanē nū.

3

Au'je pejeje'egaiw ire

¹ Kunumīmet. Kūjāmet. Pēē mū nipo pēnekowet Jarejuwarete 'ga porogytafer are pejejamu'jaramū. A'ere ki pēneapyo ra'ne 'ga je'eg are pejejamu'e are. Kasi a'e pe 'ga pē nereko tyweretei pejejamu'e tyweramū ne. Moromu'jaramū tee 'gā 'jawe kasi pēē ne, pejejamu'e re peo pejejemogyau mama'e tywera apou 'gā nupe ne. Nanuaramū pejamu'e futat numiamū. A'ere pejejamu'e reewi mama'e tywera apou nū 'ea nia'wyrī. Kasi a'e pe nanuaramū pēnemimu'efera 'gā 'i ajaupe ne: “Ga 'jawe tee futat jane iapoi”, 'jau 'ga remimu'efera 'gā ajaupe ne. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga ajamu'e tywearera 'ga rerekou tyweaete, oje'eg are 'gā mu'e tyweramū. Moromu'jatyweara 'gā akotee ma'e 'gā tywera wapyraap Jarejuwarete 'ga upe. ² A'je futat 'ā ae mama'e tywera apoare'emamū nokoi amū. Jejuī 'ga rerowiaaramū miamū 'ā jane jare'aka'jāmaiawamū mama'e tywera apou. 'Ga amū iypy we ajaupe oje'egaiwe'em ire amunipo 'ā 'ga amū rekoi wesageramū. A'ere 'ā ae nitywi futari amū iypy we ajaupe ije'egaiwe'emamū rakue. Iypy we 'ga amū ajaupe oje'egaiwe'em ire amunipo 'ā 'gā wesageramū futat ajemogyau. Nuapoi futari amunipo 'ā 'ga mama'e tywera. A'ere 'ā ae nitywi te nanuaramū rakue. ³ Sā'ā ae kawaruu 'arimū wapyg enune imory'weawa monoa ijuru pe. A'eramū 'ā ae imory'weawa iāma koka opo pe. A'eramū 'ā ae kwe katy ikwawiweramū kwe katywara iāma matāu jupe. Ko katy ikwawiweramū 'ā ae ko katywara iāma matāu jupe nū. Inugagatū pe rupi. Ee oporomory'weweramū 'ā ae imory'weawa iāma matāu pāwē jupe. A'eramū futat 'ā opytau. Niapoi'i agawewi futat 'ā imory'weawa. A'etea 'ā wereko.

⁴ Sā'ā yaruu ku'ookawa nanē nū 'ā niapoi'i agawewi. A'etea 'ā iku'ookara 'ga anugatu iku'ooka'wi pyu, 'y rypojuaga rupi inuga esage. ⁵ Nan tee futat 'ā janekūa. Niapoi'i agawewi futat. A'etea 'ā ae morogytauu mome'wau iypy. Tata 'ywa nanē 'ā niapoi'i agawewi nū. A'etea 'ā kouu pype amu'aramū enyu ko pype ojepoje'ogukare'ema weny re. ⁶ Nan tee futat 'ā janekūa nanē nū. Morogyta mome'u re opike'ema futat nū okwasi'wau 'ā.

Jarejemote'arukaa 'ã jareje'egaiwa pyu, jarejemogyau ipyu futat 'ã jarejoje'ëwu'jaga. Niapoi'i agawewi 'ã janekûa 'upa janejuru pe. A'etea 'ã jane ipyu futat jarejemote'aa. Ipyu futat jane 'ã jareje'egaiwamû jarejemogyau. Najarejuwarete 'ga je'eg imû rûi jane 'ã jarejoje'ëwu'jaga jarejemogyau. Mama'eukwaawa 'wyrriara je'eg imû te jane joje'ëwu'jagi. ⁷ Sã'ã ae wyra'yra pyyga imota'waa weymawamû. Wyra'yra 'ã ae ipyyka. Owewe ma'ea 'ã ae wyra'ia'yra pyyka. Jowosipewa'yra 'ã ae ipyyka. Piraa'yra 'ã ae ipyyka. Mîmera 'ã ae ipyyka weymawamû imota'wau. Ota'wa re 'ã ojerekoukaa esage ae upe. ⁸ A'ere janekûa nanarûi. Nimota'waarûi futari jane jarekûa. Nitywi ae amû akû mota'waaramû. Sã'ã moja afuaga rerekoa ajuru pe ae apisawa. Nan tee futat jane jarejomote'aawa rerekoi jarejuru pe. Jarekû mû futat jane jarejoje'ëwu'jaga. ⁹ Majepei tee agawewi futat 'ã janekûa. Ipyu etee futat 'ã jareporogytau esage Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ã jane anurenure'i ipyu futat jarepytuna 'gã ago'wau nû 'jau. Janeruwarete 'ga 'ã jane apo oje'jawe futat rakue. Ma'eramû sipo ajee jane juago'oi? 'ga 'jawewaramû jane juago'oi? ¹⁰ "Ene 'ã eneresagesage", 'jau futatee agawewi 'ã jane Jarejuwarete 'ga upe. A'ere 'ã jane aipo 'ga upe 'e re aipo 'ga upe 'jare'ema 'jawe etee jarewau morogyta tywera momë'wau nû 'jau. A'ere nanuara nia'wyrri. Peapo awi nanuara. ¹¹ 'Ya te aje 'ã najane 'jawe rûi. 'Ywu'ywura rupi 'ã 'y esagea etee 'ua. Natypykureri 'ã 'ya 'ua 'ywu'ywura rupi. Iky'a ma'ea iky'a ma'ea etee futat nû. Iky'ae'ema 'ã iky'ae'ema etee futat nû. A'ere ae nanarûi. Ae wî morogyta paraparawamû 'ua. Majepeja aejuru rupi etee futat ae oporogytau esage oporogytau tywet 'jau. ¹² Sã'ã y'wa o'yw are etee futat i'aa. Nopopori 'ã y'wa'aa ojo'yw ekoete are. O'yw are etee te 'ã y'wa'aa opopoa. Y'waiwa'aa 'ã nopopori amyneju 'yw are. Mamãûû'a 'ã opopore'ema 'yypo are. Nan tee futat 'ã ae 'y ky'a awi 'y esage pyyke'ema. Ma'eramû 'ã je 'i pë nupe: kunumîmet, kûjâmet 'jau. Jarepytuna 'gã ago'oaramû jarejemogy re maran Jarejuwarete 'ga muorypa? "Ene te 'ã eneresagesage", Jarejuwarete 'ga upe 'e re jarepytuna 'gã ago'wau 'ea nia'wyrri Janeruwarete 'ga upe, a'e je pë nupe.

I'akwaap ma'e

¹³ Pëë mû te nipo ajee i'akwaap ma'eramû peko. Eapyo ma'e 'gã mama'e esagea tee wapo. Oje'ega esage etee ajemogyau. Eapyo ma'e 'gã ajemuaëma ajuee. Esagesage 'gã. Eapyo ma'e 'gã nojerowiaraiwi ojee etee. Nan te ae Jarejuwarete 'ga remimueapyoferamû. A'eramû nipo aipo 'ga resakara 'gã 'jau: "'Ga 'ã eapyo ma'ea", 'jau nipo 'gã 'ga resaka. ¹⁴ A'ere nipo pëë mû iporekerekoaywet ma'eramû peko. Pëë mû nipo imara'ne ma'eramû. Pëë mû nipo pejejeupe tee mama'e apou. A'ere poromû pë'me ate, "je te 'ã je'akwaap katu katu" pëë 'jawamû. ¹⁵ Nanarûi ae Jarejuwarete 'ga remimu'akwaaweramû. Naojee te rûi ae jerowiaraiwi. Ojee tee ojerowiaraip ma'eramû pëë na-Jarejuwarete 'ga 'Agesage arûi pë mueapyoi. Pejemueapyo ekoete te. Mama'eukwaawa 'wyrriara te pë mu'akwaaw ekoete mama'e tesirûmer are. ¹⁶ A'eramû nipo iporekerekoaywet ma'e 'gã ajamueu. Ojee etee ea'at ma'e 'gã netee nipo 'gã ajamueu oje'eg are. A'eramû futat nipo 'gã ojomotywea Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁷ A'ere jane Jarejuwarete 'ga remimueapyoferamû jane nanarûi. 'Ga porogyta kwaaparamû jane niapoi futari mama'e tywera. Jane 'ã jarejamueukare'ema. 'Ga porogyta kwaawa 'ã jane mojejukaukar esage etee te jarejuee. Sã'ã y'wa 'yw esagea. Y'wa esagea etee 'ã i'aa y'wa 'yw esage etee. Nan tee futat jane 'ga porogyta renuparamû. Mama'e esagea etee iapoi. Jarepota'wa pãwë pãwënamû ete futat jarejemogyau jarejuee. 'Gã amû te nipo ajee ako esage janeremiesagamû etee. A'ere janereatywi akowarû'em.

Ojomoryteeu akou. A'ere jane nanarūi 'ga porogyta renuparamū. Jane a'jea futat jane reko esagei. Jarejueatywi miamū futat jane reko esagei. ¹⁸ Jejuu 'ga rerowiaara 'gā amū nipo oje'ega ajaupe, "au'je pejemara'ne re pejejee", 'jau nipo 'gā ajaupe. "Pēpota'wa esage etee pejejee", 'jau nipo 'gā ajaupe. A'eramū nipo ajuee imara'ne awi ojomosiara 'ga wesageramū akou Jarejuwarete 'ga upe.

4

Jarejuwarete 'ga remiayuwarete

¹ Ma'eramū sipo pēē mū au'jeteramū pejejamueu? Pejejee etee te pēnea'at. Pejejemuaēma mama'e are etee pejejemogyau. A'eramū pēē a'eramū au'jeteramū pejejamueu pejejemogyau. ² Mama'e mū nipo pefutat pejejemogyau. A'ere nipo nepētywi pejejemifutara pyu. A'eramū nipo pēē pejefuweramū pejejemifutara rerekwara 'gā juka are. "Maran ajee jane nanē janetywi ipyu 'ū?" 'jau nipo pēē pejejuerekoayau pejejomama'e are. A'eramū nipo pēē pejejamueu pejejemifutar are. Ma'eramū sipo pēē nanē nepētywi pejejemifutara pyu nū? Nepeenūi te Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū pēē a'eramū pejetywe'emamū pejejemifutara pyu. ³ Ma'eramū sipo 'ga imure'ema pē nupe ojeupe pēē enūjamū? Pejemaku'i eteeawamū te peenūi 'ga upe. A'eramū 'ga a'eramū imure'ema pē nupe. ⁴ Ma'eramū sipo pepoit Jarejuwarete 'ga rerowiar awi? Omen awi opoit ma'e 'jawe pēē. Nepekwaawi nipo "ywy pewara mama'e are etee ea'at ma'eramū ae rekoi Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'emamū" ea? 'Ga rerowiare'ema 'gā nemifutar imū mama'e apoara 'gā nanē ajemogy Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'emamū nū. ⁵ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari U'agesage are rakue. Nakwasiarukari tee 'ga ee. U'agesagea 'ā 'ga amut werowiaaramū janee. A'jea futat 'ga 'Agesagea iro 'jau ae ree, 'ga wi ae paira futare'ema. Sā'ā ae kūjā are iro ae 'ea. Nan tee futat 'ga 'Agesagea iro'i ae ree. ⁶ A'ere 'ga 'Agesagea te jane mogyi jane mamuakaa 'agamū mama'e tywera apoukare'ema ae upe. Ymā te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo 'gā nupe rakue:

"Je poar ape 'jara 'gā je apoat tejemifutar imū mama'e apoukaa 'gā nupe.

Je nafutari 'ga tepoara 'jara 'gā te ajee je napoari.

Aipo 'jara 'gā ajemogy je ree iporomutare'emamū",

'jau 'ga inugukaa ka'aran are rakue.

⁷ A'eramū ki pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū "ore mu'e ape ejemifutar are. Taruenup eneje'ega 'jau", 'jau ki pēē Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega. Mama'eukwaawa 'wyriara pejejeupe ije'egamū ki pe'je jupe "Naeneje'ega rūi je aenup. A'eramū ene ejepe'au je wī", 'jau ki pēē jupe. A'eramū ojepe'au pē nui. ⁸ Ojee te pēnea'aramū Janeruwarete 'ga jekwaawukari pē nupe. Pejetywer awi pepoit. Pejemogy esage 'ga upe. "Je Jarejuwarete 'ga je'ega aenup", 'jau nipo pēē mū pejeje'aramū. A'ere nipo pēē aipo 'e re mama'e tywera apou 'ga remifutare'em imū nū. A'eramū 'ga je'ega renupare'ema 'gā 'jawe te pejemogy ne. Au'je nanuara apo re. 'Ga remifutar imū a'jea futat pēē iapoa te esage 'ga upe. ⁹ Pejetywera peru'arasig erajemogyau. Pejoo'o pejetywera upe. Pejeku'iawera peroo'o erajemogyau, eru'arasiga. ¹⁰ Ajemotywet je enee ojeupe pēē 'eramū Janeruwarete 'ga pētywera tomoit pē nui 'jau. Pejetywera pejejewi imoir ire pēnesage pejejemogyau 'ga upe nū.

Au'je pejejuago'o re

11 “Ga 'ā nia'wryi akou Jarejuwarete 'ga upe”, pe'je awi pejejaupe. Au'je pejuago'o re. Janeruwarete 'ga 'ā “pejuereko esage ki”, e'i 'ga 'ā janee rakue. A'eramū pēē pejujago'oramū 'ga porogyta renupe'ema. 'Ga porogyta renupa katuarē'ema 'gā 'ga kurapara 'jawe ajemogy 'ga upe. 'Ga porogyta renupare'emamū nanē pēē 'ga kurapara 'jawe pejemogy 'ga upe. 'Ga porogyta kuraparamū nanē nepeenuwi 'ga porogyta. “Je te 'ā je'akwaap Jarejuwarete 'ga apyraap”, 'jau nipo pēē 'ga porogyta kuraparamū. ¹² Janeruwarete 'ga te jane kwaap. 'Ga te oje'ega amut janee. Oje'ega renupare'ema 'gā 'ga ikwaapa futat. Aeremiapofera nanē 'ga ikwaapa futat. 'Ga te ae katu'ok aetywer awi. 'Ga te e'iarū janee, “tata pe ekwap”, e'iarū janee. Aerefetea aipo ne'i arūi ajaupe. Nijokwaawi jane. Nikwaawi jane jarejotywera. A'eramū ki pēē, “ga nipo 'ā nia'wryi akou Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawe'em pejejaupe.

Janeremiaporam

¹³ Peapyaka ki jeje'eg are. Pēē mū nipo pejeporogytau pejejaupe. “Ai'iwe je oi kwē pe ajepeja amunaw ipe teporowykyau, tejeka'aranūū ruga tekou. Teka'aranūū re nipo tejua ikokwar are nū”, 'jau nipo pēē pejejaupe. A'ere kasi aipo pe'je ne. ¹⁴ Nikwaawi jane jarejemiaporama ai'iwe. Nikwaawi jane ai'iwe jaruete jarejekoa. Nikwaawi jane jaremanūa. Ywysiga 'jawe jane. Sā'ā ywysiga jywa ai'iwetetewe. A'ere 'ā kamēsīete ojeupiapap nū. Nan tee futat jane. 'Awamū jaruete jane jemogyi numiamū. Ai'iwe nipo jane maran gatu jaruete'em jarejemogyau. Nikwaawi jane. ¹⁵ A'eramū ki pēē aipo 'jau te pejeje'ega: “Jarejuwarete 'ga ifutar ire nipo je oi peu teporowykyau”, 'jau ki pēē pejeje'ega. ¹⁶ A'ere 'ā pēē aipo nepe'jei. Peje'ēran ekoete te 'ā pejejemogyau. Pejejemiaporam are ete 'ā pejerowiarap. Mama'e are pejejea'awamū ete 'ā pēparuapowet mama'e are. “Je te futat mama'e aapo tejee. Najepoarukari je Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pēē pejejemogyau numiamū. A'ere aipo 'ea nia'wryi. ¹⁷ Jarejuwarete 'ga remifutara 'ā pekwaap. A'eramū pēē 'ga remifutar imū mama'e apoe'em ire pejejemotywea Jarejuwarete 'ga upe.

5

Ika'aranūū kwai ma'e 'gā neko tyweawam

¹ Ika'aranūū kwai ma'eramū ki peapyaka jeje'eg are. Pēē mū 'awamū ika'aranūū kwai ma'eramū futat numiamū. A'ere nepeenuwi Jarejuwarete 'ga porogyta. A'eramū nipo pēē anure pejekou tywet. Pē'arasiga nipo pē nerekou. Peje'arasiga nipo pēē erajaa'wau erajemogyau. ² Pēkaraemā nipo i'mu'muga etee i'wau. Pēnaitya nipo kupi'ia tee i'waupap. ³ Pēka'aranūū ywopē'ia nipo weposipopopawamū etee 'upa. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wowase ae majatykaaw ipe, tekotee 'gā 'jau pē nupe: “Esak ika'aranūū kwai ma'e 'gā. Ika'aranūū kwai agawewi 'gā 'ā jepi. A'etea 'gā 'ā akate'em ajaupe jepi. Nomonoi'i futari 'gā ape 'gā nupe. Weposipopopawamū etee futat 'upa. A'eramū i'mu'muga etee futat i'waupap tuwamū”, 'jau nipo 'gā pē nupe. Sā'ā mirurua aero'o moto'oma ae mojero'wua. Nan tee futat nipo pēē ika'aranūū kwai ma'eferamū. Pēka'aranūū 'mu'mugera pēnakate'emawera re-saukari. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga pē nerekou tywet ee. ⁴ Ka'aranūūa 'ā pemono'og ekoete jepi. A'ere 'ā nepemepyi pejejemiayuwa 'gā jepi. A'eramū nipo 'gā pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe. “Kwaiwete agawewi 'gā ka'aranūūa. A'etea 'gā nomepyi ojeupe ore porowykyram ikue”, 'jau nipo 'gā pē mome'wau Jarejuwarete 'ga upe, Pājēeteete 'ga upe.

⁵ 'Awa ywy pe pejemogyau kwaiwete futat pēka'aranūūa. A'eramū 'ā pēē pejeporowykyawe'em. Pejemifutara etee 'ā pēē iapou. Sā'ā pēē pejejeymawa mū moky'ra i'upyrāmū. A'eramū 'ā pēē imoporowykyukare'ema. A'eramū 'ā pēē iky'ra re ijukau. Nan tee futat pēē. Nepeporowykyi. Pejemifutara etee 'ā iapou. A'eramū nipo anure Janeruwarete 'ga pē monoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe pē nerekou tyweaete. ⁶ Ika'aranūū kwai ma'eramū pēē mū pejejajukaukaa ekoete pejejaupe. 'Wyriara upe nipo pēē 'gā amū nerawau ekoete 'gā je'ēwu'jaga. "Ekoay 'gā mama'e tywera apou jee. Ejukaukat 'gā", 'jau nipo pēē 'wyriara upe. A'eramū nipo pēē 'gā jukaukaa ekoete. Nuapoi agawewi nipo 'gā mama'e tywera. A'etea nipo 'gā 'gā jukaukaa ekoete. Nuerowiari tāmējē 'gā, "naapoi je mama'e tywera" 'gā 'eramū. Nika'aranūūi wejue 'ga. A'eramū 'ga ojeppare'ema.

Peapesak Jarejararete 'ga rura

⁷ Pēē 'ā jepyatuna 'jawe jee. Pejereko tyweramū kasi pejepyat ne. Janeruwarete 'ga te nipo pē nepyat anure. Jarejararete 'ga jēwya ete ki peapesak pejemogyau pejemogekowe'em futat. Sā'ā aeko jaramū ae jemogy ko pypiara tyarū rapesaga. Najema'nēma'nēi 'ā ae ityarū are. ⁸ Nan tee futat pejemogy Jarejararete 'ga rura rapesakaramū. Pejery-pawe'emamū futat pejemogyau. Anurenure'i nipo 'ga ruri nū. Ko futat nipo iwaēmi ja'wyja'wy 'ga ruawa upe. A'eramū pēē pejemogypyka etee futat pejemogyau 'ga rura rapesaka.

⁹ Pejuago'o awi tesirūgatu Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nekoramū. Najane rūi sajuereko jarejeape. Jejui 'ga te jane rereko weape. Anurenure'i futat nipo 'ga ruri. A'eramū 'ga te "nepēa'wyri pēē Jarejuwarete 'ga upe", 'jawarū jane. Jane, nepēa'wyri pēē Jarejuwarete 'ga upe jarejaupe jane 'e re nipo Janeruwarete 'ga jane rereko tyweretei aipo jarejaupe 'eawer are.

¹⁰ Kunumūmet. Kūjāmet 'jau. Pēnea'ar iki Jarejuwarete 'ga porogyta mome'warera 'gā nee. Ymā 'ā 'gā jemogyi Janeruwarete 'ga porogyta mome'waramū 'gā nupe rakue. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga porogytafer are iporenuwiwere'ema 'gā 'gā nereko tyweretei rakue. A'ere 'ā 'gā wereko tywereteramū miamū 'gā nopoiri futari Jarejuwarete 'ga mome'u awi rakue. Uag ma'e 'gā te ajemogy wereko tywera upe. Ojemouaga etee futat wereko tyweramū. A'ere 'gā jero'wuro'wui etee futat Jarejuwarete 'ga porogyta mome'u are. ¹¹ "Jarejuwarete 'ga porogyta mome'warypyara 'gā iku'i ajemogyau rakue", sa'e 'ā jane 'gā mome'wau jepi. "Nopoiri futari 'ā 'gā Jarejuwarete 'ga porogyta mome'u awi rakue", 'jau jane 'ā jepi. Sā'ā Jo 'ga rakue. Jo 'ga rerekwawer are pēnea'at. Jo 'ga 'ā ojemouaga etee futat akou wereko tywera upe rakue. Opoire'ema futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe: "Esagesage Jo 'ga jee. Wereko tywerete agawewi 'gā 'ga je ree. A'etea 'ga nopoiri futari je rerowiar awi", 'jau Janeruwarete 'ga Jo 'ga upe, ojerowiaa Jo 'ga ree rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage moñou Jo 'ga upe. Janeruwarete 'ga 'ā 'jea futat ajemuaēm jane ree. Opota'waramū futat 'ga jane ree. A'eramū 'ga mama'e esage mua janee.

¹² 'Awamū je mama'e mū ree pē mu'ei. Pejejaupe pejeporogytau ki peporogyta esage etee futat. Mama'e a'jea etee futat ki pemome'u pejejaupe. "Mama'ea je aapo", 'jau ki a'ea peapo peje'eawer imū etee. Amumera 'gā nipo o'me ekoeteramū, "ywgawepwara 'gā neape je mama'e apoi. Ywy apoarera 'ga reape nanē je iapoi nū. Je kwaap 'gā. Okwaap 'gā jeremimome'ua a'jea futat", 'jau futatee nipo 'gā ajemogyau. A'ere kasi pēē aipo pe'je ne. "Je

renūi ekoete kasi pejepe ne”, 'jau 'ā Janeruwarete 'ga janee rakue. Aipo pē 'e ekoeteramū nipo Janeruwarete 'ga 'i pē nupe: “Nepēa'wreitei jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe, pē monou muku ojewi.

Pemono ki pejeje'ega 'ga upe

¹³ I'arasig ma'eramū pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. Iku'i ma'eramū maraka ra'aga 'ga muorypa. “Ene te 'ā eneresagesage oree”, 'jau ki pēē pejemaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe. ¹⁴ Pejekaruaramū ki Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'wryiara 'gā peenūi amū. “Pejot pejeje'ega monou Ku'jywa 'ga upe je ree”, 'jau ki pēē 'gā nupe. A'eramū 'gā 'ua Jeju 'ga rer imū miarakawenana monou pēapyte'rarimū porogyta Jarejuwarete 'ga upe pē nee. ¹⁵ Ojeupe werowiaara 'gā porogyta re Janeruwarete 'ga pēkaruara pe'ai pē nui. Pētywera reewe ipe'au pē nui. ¹⁶ Pēē mū nipo mama'e tywera apo awi pejejeateea'ne'emamū. A'eramū ki pejemome'u pejejaupe. A'eramū pēē pejeje'ega pejejotywer are Jarejuwarete 'ga upe. Aipo 'jau: “Kiapi'ni. Mama'e tywera 'ga wapo akou. A'eramū 'ga 'awamū otywera reru'arasiga erekou. A'eramū ene 'ga katu'oka 'ga tywer awi. Emoit 'ga tywera 'ga wi”, 'jau ki pēē pejeje'ega Jarejuwarete 'ga upe pejejee. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga katu'oka nū, 'ga mueateeu mama'e tywera apo awi. Ojeupe ako esage ma'e 'ga je'egamū Janeruwarete 'ga 'ga porogyta renuwi futari. Mama'ea 'ga wapo a'jea futat 'ga je'eg imū. Aeremiapoe'ema miamū 'ga wapoukat ae upe ojeupe enūi re.

¹⁷⁻¹⁸ Pēnea'at Eliasi 'ga ree. Esage ma'e 'ga. Ymā 'ā 'ga je'egi Jarejuwarete 'ga upe rakue. “Amana kyre'ema je afutat”, 'jau 'ga 'ā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'ga 'eawera rupi ete futat muapyra kwara magwapa amana mogyrukare'ema rakue. A'eramū 'ā Eliasi 'ga muapyra kwara kwaw ire oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue nū. “Ere amana mogyrukaa nū”, 'jau 'ga 'ā oje'ega Jarejuwarete 'ga upe rakue nū. A'erauwe 'ā Janeruwarete 'ga amana mogyrukaa rakue nū. A'eramū futat 'ā temi'ua ojeupa rakue nū. Maira te Eliasi 'ga rakue? Naani. Aea futat 'ga, jane 'jawe futat 'ga.

¹⁹⁻²⁰ Kunumīmet, kūjāmet. Janeruwarete 'ga porogyta 'ā a'jea futat agawewi. A'etea nipo pēē mū Jarejuwarete 'ga porogyta rerowiaripa peje- poia 'ga wi. A'ere ki Jarejuwarete 'ga porogytafer awi ipoire'emamū peje'eg 'ga wi opoit ma'e 'gā nupe. Maran gatū nipo 'gā 'ā ojewyre'ema 'ga rerowiara upe nū. A'eramū nipo werowiaru'jawamū Jeju 'ga 'gā tywera pe'au 'gā nui nū, 'gā katu'oka 'gā mogyau nū. A'eramū 'gā awawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. Jeju 'ga 'gā monoukare'ema peu. Werowiaru'jawamū wejue 'ga 'gā nomonoukari 'gā mama'eukwaawa rapyaw ipe.

Pēnoryw iki pejejemogyau morogyta esage are, kunumīmet, kūjāmeramū nanē nū je 'i pē nupe.

Kweramū etee jeremimome'ua.

1 Pedro

Pedro 'ga, Jejuu 'ga remimu'efera 'ga, 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jejuu 'ga rowiaara 'gā nupe rakue. Jejuu 'ga rowiare'ema 'gā 'ga rowiaara 'gā nerekou tyweaete. A'eramū Pedro 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'ga rowiaara 'gā nupe 'gā mu'akwaapa ee rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesage ikwasiarukaa 'ga upe. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe rakue.

¹ Je Pedroramū ka'arana akwasiat imonou pē nupe. Je Jejuu Kristu 'ga remimonoferamū. Ymā 'ga je monoi kwe pe ojemome'waukaa jee ikue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. Pēē 'ā Jarejuwarete 'ga remiayua. Pē'wyr awi 'ā 'gā amū pē mokwasi'wau rakue. 'Awamū aje 'ā pejemogy pejekwasi'wau tekotee 'gā ywy pe. Pōtu ywy pe, Garasi ywy pe, Kapatosi ywy pe. Asia ywy pe, Pitini ywy pe. Mīmer imū 'ā pejekwasi'wau pejemogyau rakue. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. ² Ymā Janeruwarete 'ga pē pyrūi ojeupe rakue. Wemifutar imū etee futat 'ga pē mū'jāu mama'eukwaawa 'wyrara remiayuw awi. A'eramū 'ga 'Agesagea pē mogyau Janeruwarete 'ga remiayuwamū, pē muesageu 'ga upe. "Agera 'gā je amū'ē teja'yra 'ga je'ega renuparamū", 'jau Janeruwarete 'ga pē nupe rakue. "Jera'yra 'ga amanū 'gā tywer are ako ikue", 'jau 'ga 'ā rakue. "A'eramū je Jejuu Kristu 'ga ree je jemogypygi tekou 'gā 'eramū je 'gā tywera moia 'gā nūi", 'jau 'ga 'ā pē nupe rakue.

A'eramū je 'jau 'ga upe pē nee: "Eneresagea 'gā nerekoa je afutat, ki Ku'yyp. Emopy'ata'wa nanē ki 'gā imogyau", 'jau je Jarejuwarete 'ga upe pē nee.

Pēku'i ki Jejuu 'ga ree

³ "Ene te 'ā eneresage oree, sa'e ki Jejuu Kristu 'ga Ruwarete 'ga upe, Jarejararete 'ga Ruwarete 'ga upe", 'jau je pē nupe. 'Ga manū re 'ā Janeruwarete 'ga Jejuu Kristu 'ga moferapa rakue nū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga rowiaaramū jane mogyau wa'yramū. Jane ree 'ga poriaa te nipo 'ga rerekou. A'eramū nipo 'ga jane mogyau wa'yramū, wa'yrarete 'ga rowiaaramū. A'eramū jane a'eramū Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogy rapesaka jarejemogyau. Jejuu Kristu 'ga 'ga imoferapa. Jejuu 'ga moferawe'em ire amunipo 'ā jane nanē niferawa'uweri nū. A'ere 'ā 'ga ferawi rakue. A'eramū jane "Jejuu 'ga 'jawerimū etee futat jareferapa nū, 'ga jane moferapa jane rerawau ojeypyri nū" 'e are jarejemogyauka jarejemogyau.

⁴ A'eramū jane jarejeupe mama'e esagea 'ga imura rapesaka. Ojeypyri jane oramū 'ga mama'e esage mua wemiayuwamū janee. 'Awamū futat 'ga janee wemimurama m̄ina gatu ojeypyri. Peu jane upe 'ga remimurama nateep-awi. Peu nitywi futari jypemeruua, mama'e 'wara. Nitywi futari mama'e mote'ara. Ma'eramū 'ā 'ga im̄i gatui peu futat janee. ⁵ Werowiaaramū 'ga ojejukau jane ree. Wemifutar imū etee futat 'ga mama'eay resaukaa janee, ojee jarejemogyauka resaukaamū. 'Ga opājē mū jane mo-moirukare'ema ojewi. A'eramū nipo 'ur ire Jejuu 'ga jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga jane upe wemim̄i gatufera mua janee. A'eramū nipo 'ga jane mueapyou jarejeupe wemiapofer are.

⁶ 'Awamū nipo mama'eaya jesaukari pē nupe kwaiwete. A'eramū nipo peje'arasigamū pejemogyau. A'ere 'ga pyri pejeo are pēnea'at pejeku'iramū pejemogyau. ⁷ Mama'eay upe pēnuagamū pē nesakara 'gā 'jau: "Na pa je ra'e. Werowiat 'gā Jejuu 'ga a'jea futat. Nopoiri futari 'gā 'ga wi ojeupe

mama'eay jesaukaramū miamū”, 'jau nipo pē nesakara 'gā. Sā'ā ourua. Itarewara 'ga 'ā ita rapyau ouru resakawamū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga mama'eay resaukari pē nupe ojee pejemogypygya resaukaawamū. “Taesak tejerowiaraarete 'gā amū 'jau kwy”, 'jau 'ga ojeupe, mama'eay resaukaa janee. Ojeupe mama'eay jesaukaramū 'ga rerowiairaipara 'gā poiiri 'ga rerowiar awi. A'ere 'ga rerowiaraarete 'gā nopoiiri futari 'ga wi. Wuagamū etee futat jupe. Mama'eay upe pejejuagamū pēē pejemogypygya etee te Kristu 'ga ree. A'eramū 'gā amū pē momoirukare'ema 'ga rerowiar awi. Ouru 'ā epy ete numiamū. A'ere anure ourua miamū teepawamū. A'ere Jejui 'ga rerowiaaramū jane nanarūi. 'Ga etee te erowiarāmū nitywi futari 'ga rerowiar awi pē momoirukaara 'ga amū. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga, Jejui 'ga ruaw ipe, 'jau pē nupe: “Jera'yrarete 'ga perowiat nanimenime. Nepepoiiri futari 'ga rerowiar awi pejejeupe mama'eay jesaukaramū miamū. A'eramū pēē pejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga pē nupe. A'eramū 'ga pē monou ojeypyri nakwaparimū warāu rūi futat, pē pojeuwukaa oje'jawe 'gā nupe.

⁸ Nepeesagi agawewi Jejui 'ga rakue. A'etea pēporomutat 'ga ree. 'Awamū nanē 'ā pēē 'ga resake'ema nū. A'etea perowiarete 'ga. A'eramū pejeku'iramū pejemogyyau 'ga ree. Saa'e ywagipewara 'gā ku'ia 'ga ree. Nan tee futat pēku'i 'ga ree. ⁹ Ma'eramū sipo pēku'i pejemogyyau 'ga ree? Jejui 'ga perowiat nanimenime pejemogyyau. A'eramū 'ga pē katu'oka. Anure nipo 'ga pē mogyyau ojeypyri nakwaparimū rūi. A'eramū ki pēku'i pejemogyyau.

¹⁰⁻¹¹ Ymā, Jejui 'ga rure'emaue, Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā Jejui Kristu 'ga rura mome'ui ojeypyriwara 'gā nupe rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gā mu'akwaawukaa'i 'ga rur are. A'ere 'gā naeapyoi katui ee. A'eramū 'gā 'jau: “Anure nipo Janeruwarete 'ga 'ga amū muri ae katu'okawamū. A'eramū nipo 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerekou tyweate, 'ga jukau. A'ere nipo 'ga manū re Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi 'ga upe”, 'jau 'gā nakue. A'ere 'gā naeapyoi katui ee. Nokwaawi nanē 'gā Kristu 'ga ruawa nū. A'eramū 'gā oporokwaawiweramū ee. “Maranime sipo Janeruwarete 'ga 'ga muri?” 'jau 'gā ojeupe. “Maran sipo 'ga ruri?” 'jau 'gā ajemogyyau. A'ere 'gā naeapyoi katui 'ga ree. ¹² “Pejejeupe jeremi-mome'ufera pemome'u 'gā nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. “Na'awamū ako ma'eramū pē nupe rūi je 'i aipo 'jau. Anure ojeup ma'eramū 'gā nupe ijeaporamā te je amome'u pē nupe. A'eramū ojeapowe'em pē nekoramū”, 'jau 'ga 'gā nupe rakue. 'Awamū 'ā 'gā amū awau Jejui 'ga mome'wau pē nupe rai'i. Ymā Janeruwarete 'ga Ū'agesage muri ywag awi janee ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea 'awamū Jejui 'ga mome'waukaa 'gā nupe pē nupe. Ywagipewara 'gā 'ā weapyoweramū Jejui 'ga mome'u are numiamū. A'ere 'gā 'ā naeapyoi futari ee. “Najereapyoi je Jejui 'ga remiapofer are”, 'jau 'gā 'ā ojeupe.

Pepoiiri iki mama'e ekoete apo awi

¹³ Janeruwarete 'ga pē katu'oka wa'ya 'ga pēē erowiarāmū. A'eramū ki pēē pejeipoia mama'e ekoete apo awi. 'Ga remifutar imū etee futat pēē mama'e apou. Pēnea'at kasi mama'e ekoete apo are ne. Pejejea m'ina 'ga ree. Pejemogypygya etee ki pejemogyyau 'ga rur are. Anure nipo, Jejui Kristu 'ga ruaw ipe nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monoi pē nupe. Aipoa ki peapesak pejemogyyau. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga ra'yramū pejemogy. A'eramū ki pēē 'ga je'ega renupa katu pejemogyyau. 'Ga rerowiare'ema ako pēē mama'e apou pejemogyyau pejemifutar imū etee ikue. A'ere kasi 'awamū peapo mama'ea pejemifutar imū etee pejemogyyau ne. ¹⁵ Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ki 'awamū mama'ea peapo. Ymā te 'ā 'ga pē mū'ei mama'e

tywera apoara 'gā nui, pē mogyau wemiayuwamū rakue. Nuapoi futari 'ga mama'e tywera. Niparuapoweri nanē 'ga mama'e tywer are nū. Mama'e esagea etee 'ga iapou. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage 'ga 'jawe. ¹⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue: "Naapoi futari je mama'e tywera. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage je 'jawe. Pēē nanē mama'e tywera apowe'em nū, je 'jawe nū", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹⁷ Jarejuwarete 'ga jane enūina, Kiapi'ni, 'jau jane 'ga upe. 'Ga 'ā ojejuka pāwē pāwē jane ree. A'eramū 'ga anure jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga erekou tyweaete. Mama'e esage apoaramū 'ga jane rerekou esage. A'eramū ki pēē pejejemogyau esage etee, 'ga pojeupa, 'ga pyri pejewawe'ēwe futat. ¹⁸⁻¹⁹ Ymā te 'ā jane jemogy ekoetei tee rakue, ymāwarera jareypy 'eawer imū etee rakue. A'ere jane 'awamū "Jejui 'ga janetywera omepy, jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui" 'e kwaawi. Ma'ja pyu sipo 'ga janetywera mepyi? Ouru pyu sipo 'ga imepyi? Naani. Prata pyu sipo 'ga imepyi? Naani. Jejui 'ga 'ā amanū janetywera mepyau rakue. Anure ouru, prata, mīmera miamū teepawamū etee futat. A'ere Jejui 'ga te 'ga manūi janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe janee. Sā'ā ore judeuramū karupa'mī jukaa wy reko'woga orotywera mepyawamū ikue. Karupa'mī esagea etee ore ijukau 'ga upe. Karupa'mī teua ore narajukaa'uweri iapyawe'em Jarejuwarete 'ga upe. Nan tee futat Jejui 'ga ojejukaukaa 'gā nupe, owy reko'wogukaa 'gā nupe janetywera mepyawamū rakue. 'Ga etee te 'ā esageay ma'ea. A'eramū 'ga etee futat janetywera mepyarūmū. Epy ete te 'ā janetywera repya, karupa'mī repy apyraapa.

²⁰ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga wpy apoe'emauwe, Jejui 'ga pyyrūi janetywera mepyawamū rakue. 'Awamū futat aje 'ā 'ga 'ga muri wpy pe pē poaawamū rai'i. A'eramū 'ga 'ga kwaawukaa pē nupe rai'i. ²¹ Janeruwarete 'ga 'ā 'ga moferapa, 'ga mogou 'ga m'ina 'wyriaramū janee. A'eramū 'ā pēē Kristu 'ga ree Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejejemogyau. Kristu 'ga ree pejejeupe Jarejuwarete 'ga remiaporama rapesaka pejejemogyau.

²² Jejui 'ga je'ega peenup katu katu pejejemogyau. A'eramū pēē pejejoia mama'e tywera apo awi, pejejekatu'oka 'ga upe. A'eramū pēē pejeporomutaramū Jejui 'ga rerowiaaramū pejejeue. A'eramū ki pēē 'awamū taetu pejeporomutaramū pejejeue. ²³ Sā'ā ae kūima'eramū ae ja'yrapya. A'eramū 'ā u'ar ire kunumia ajemogyau ta'yriara 'ga ra'yramū. A'ere 'ā anure tuwa amanūmū etee jui. A'ere nanarūi Janeruwarete 'ga rekoi janeruwamū. Namanūi futari 'ga. 'Ga je'ega nanē atee pawe'emamū nū. A'eramū 'ga oje'ega pēē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pē mogyau wa'yramū oje'jawe. ²⁴ Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Isai 'ga upe rakue: "Sā'ā 'ywotyra.

A'eramū 'ā ipotyra kamēsīete te futat op'yijagamū.

Kamēsīete te futat 'ā ipotyra u'aa o'yw awi.

Nan tee futat aea.

Kamēsīete te ae pawī.

²⁵ A'ere Janeruwarete 'ga je'ega nateepawi futari", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

Aipoa 'ga je'ega a'jea futat. Pē nupe Jejui 'ga ree morogyta esage mome'uramū 'gā aipoa 'ga je'ega futat 'gā imome'wau pē nupe.

2

¹ 'Ga je'ega renuparamū pēē pejejekatu'oka pejejemogyau 'ga upe. A'eramū ki pēē a'eramū pejepoia mama'e tywera apo awi. Pē'me kasi ne. Pejuerekoay kasi mama'e are ne. Pejakturap kasi ne. Peapo kasi mama'e tywera ne. ² Kunumīakyra 'jawe ki pejemogy. Sā'ā kunumīakyra 'gā oy kamy uwejuweja. Nan tee futat ki pēē. Pejemu'e ki 'ga je'eg are au'jeteramū. Oy kamy are kunumīakyra 'gā opifuakaramū ajemogyau. Nan tee futat pēē 'ga je'ega renuw ire pejejemogyau 'ga rerowiaarareteramū. 'Ga je'ega wesageramū etee futat pē nupe. Nitywi futari mama'e tywera ipype. A'eramū ki pēē 'ga je'eg are pejejemu'eweramū pejejemogyau. 'Ga je'eg are etee pejejemu'e re 'ga remifutara kwaapa pejejemogyau. ³ Ymā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari 'ga amū upe rakue. "Janejararete 'ga esage", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amū upe rakue. Janeruwarete 'ga pē katu'oka rakue. A'eramū pēē "Janejararete 'ga esage" e kwaapa.

⁴ Jarejuwarete 'ga perowiat rakue. A'eramū ki 'awamū taetu pēē 'ga rerowiaa pejejemogyau. 'Oga apoara 'jawe Janeruwarete 'ga. Sā'ā 'oga apoara 'gā 'yw esagea etee imū'ēa tupaa'mywareteramū. 'Yw esagea etee nanē 'gā erawau inuga tupaa'mywamū. Itaoga apoara 'gā nanē ita esagea etee imū'jāu nū. A'eramū 'ā itaoga apoara 'ga ita amū monou imomoa ojewi. Aipoa ita nia'wyrī 'gā nupe. Nan tee futat judeuramū ore'wyrīara 'gā Jejuī 'ga roeroyrūmū. A'eramū 'gā 'ga jukaukaa jefaruu 'gā nupe ikue. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā nemiroyrūmera 'ga mogoi 'wyrīaramū wemiayuwamū jane. "Esage 'ga. A'eramū je 'ga mogou 'wyrīarareteramū orojemīayuwa 'gā nupe", 'jau 'ga rakue. ⁵ Itaoga apoara ita esage etee imū'jāu wog are. A'eramū 'ga imyina tenaw ipe te tee. Nan tee futat Janeruwarete 'ga pē mū'jāu wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejejemogyaukaa 'ga upe 'ga remifutar imū etee futat. Ymā judeuramū ore mama'e rerooi mainana 'gā nupe ikue: "Emono Jarejuwarete 'ga upe jee", 'jau ore erawau 'gā amū nupe ikue. Mainana 'gā etee te oporowyky 'ga upe ikue. A'ere jane 'awamū jane jemogyi mainana 'jawe 'ga upe. Kristu 'ga rerowiaaramū jane juejue etee futat saporowyky 'ga upe. Ymā 'ā judeuramū ore orojeymawa monou 'ga upe rakue. A'ere jane 'awamū jane jemogyi 'ga upe oporowyky ma'eramū. "Ga 'Agesage pājē mū je mama'e apoi 'ga upe, 'ga muorypa", 'jau pēē 'ā 'awamū. Jejuī Kristu 'ga 'ā pēē erowiaa pejejemogyau. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'jau pē nupe: "Esage 'gā porowyky jee", 'jau nipo 'ga pē nupe. ⁶ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari ka'aran are Isai 'ga upe rakue: "Sā'ā itaoga apoara 'gā.

Itapewuu renuēma juī.

A'eramū 'ā 'ga aipoa ita monou imojypa iypy pe.

A'eramū 'ā aipoa ajepeja ita koka imotypa.

A'eramū futat 'ā aku'jawe'em. Nan tee futat je tejemimono 'ga monoi Siāo

'jaw ipe,* 'ga rerowiaara 'gā nupe a'eramū futat nipo.

A'eramū futat nipo 'ga rerowiaara 'gā aku'ipawe'emamū futat 'ga ree",

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

⁷ Jejuī 'ga rerowiaaramū pēē 'jau: "Ita esage 'jawe 'ga", 'jau pēē 'ga upe. A'ere nipo 'ga rerowiare'ema 'gā niporomutari 'ga ree. Ymā te 'ga amū ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

"Itaoga apoara 'gā weroyrū amū itaa numiamū.

Nia'wyrī aipoa itaa 'gā nupe. A'ere ajepeja 'ga ruri 'gā nemiroyrūmera ita ppyka imonou 'oga ypykokaramū", 'jau 'ga ikwasiaa rakue.

* 2:6 Siāoa Jerusarega rer irū.

⁸ Anure Isai 'ga ikwasiaa ee nū:

“Aipo ita are nipo kwaiwete 'gā 'ari.

Aipo ita 'gā netygukaa”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

Nan tee futat nipo Jeju 'ga rerowiare'ema 'gā jemogyi ita are u'at ma'e 'jawe. Niporenuwiweri 'gā 'ga mome'u are. Niparuerowiarweri 'gā Jeju 'ga ree. A'eramū 'gā ojereko tywerukaa Janeruwarete 'ga upe. Nan Janeruwarete 'ga jane rerekoi Jeju 'ga mome'u are janeporenuwiweremamū. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Teja'yra 'ga rerowiare'ema 'gā je areko tywet”, 'jau 'ga 'ā ojeupe rakue. A'eramū 'ga wemifutar imū etee futat 'gā nerekou tyweaete.

⁹ A'ere nanarūi Kristu 'ga rerowiaaramū jane. Ymā we Janeruwarete 'ga jane mū'jāu 'gā nui, jane mogyau wemiayuwamū. Janeruwarete 'ga futat 'ā jane 'wyriraretereteramū. Ojeupe oporowyky ma'eramū 'ga jane mogyau. Wemiayuwamū futat 'ga jane mogyau. Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gā ppytunimū wata ma'e 'jawe. 'Gā nui futat 'ā 'ga jane mū'jāu jane mogyau okwaaparamū. A'eramū 'ā jane jarejemogyau 'arimū wata ma'e 'jawe mama'e apou 'ga remifutar imū. 'Ga jane mū'jāu 'gā nui wemiapofera mome'waramū. Janeruwarete 'ga esage. “Mama'e esagea etee 'ga wapo” 'e mome'waramū 'ga jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. ¹⁰ Ymā te 'ā pēē na'ga remiayuwa rūi rakue. A'ere 'awamū pejemogy 'ga remiayuwamū. Ymā te 'ā pēē “Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree” 'ea nepekwaawi pejejemogyau rai'i. A'ere pēē 'awamū pejemogy 'ga remiayuwamū. A'eramū pēē “Janeruwarete 'ga ajemuaēm jane ree” 'e are pejejeapoyoramū pejejemogyau.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹¹ Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Napejeje'wyr ipe rūi pejemogy. Tekotee 'gā 'wyr ipe te pejemogy ra'ne. 'Au 'ā jane jemogyi kwaparimū warāu etee futat. Ywag ipe oo ma'eretea te jane. Aipoa te jane'wyraretea. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em pejemifutar imū etee ne. Pejejemifutar imū etee mama'e apo re pēē mama'e tywera peapo pejejemogyau ne. ¹² A'ere ki pejemogy esage Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gā pype. “Mama'e tywera 'gā wapo”, e'i futatee agawewi nipo 'gā pē nupe. A'etea ki pejemogy esage 'gā pype, mama'e esagea etee iapou pejejemogyau 'gā pype. A'eramū 'gā pejemogy esage resaka. A'eramū nipo 'gā 'jau: “Na pa je ra'e. Ajemogy esage 'gā”, 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū nipo 'gā anure Jarejuwarete 'ga muorypa pē nee. 'Ga rowase jarejatykaaw ipe nipo 'gā 'jau: “Ene te 'ā eneresage. Ejerowiaara 'gā eremogy esage jepi”, 'jau nipo pē nee i'me'efera 'gā Jarejuwarete 'ga upe.

¹³⁻¹⁴ Pēē 'ā Jarejararete 'ga rerowiaara. A'eramū ki pēē peje'wyrriara 'gā je'ega nanē enupa pejejemogyau nū. Aipoa Janejararete 'ga amuekōēāi. Pē'wyrriara 'ga nipo 'gā amū m'yina 'wyrri'riramū pē nupe opoaawamū. “Mama'e tywera apoara 'gā nupe tereje'eg jee 'jau”, 'jau 'ga 'gā amū nupe. “Mama'e esage apoara 'gā nupe nanē ene eje'ega nū. 'Mama'e esagea peapo’, pe'je ki mama'e esage apoara 'gā nupe jee”, 'jau nipo 'ga 'ga upe. A'eramū ki pēē 'wyrri'ri 'ga je'ega nanē enupa nū. ¹⁵ Jare'wyrriara 'gā je'ega renupa nanē jane Jarejuwarete 'ga remifutararete apou. 'Ga remifutar imū etee jarejemogy resag ire jane resakara 'gā i'me ma'e 'gā je'ega rerowiare'ema ajemogyau. A'eramū futat nipo i'me ma'e 'gā o'meu'jawe'emamū janee. ¹⁶ Nitywi futari mama'ea pē nupe iapoukaara 'gā amū. Pēē tee futat mama'ea peapo pejejemifutar imū etee futat. A'ere Janeruwarete 'ga janejararetea. A'eramū 'ga pē mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui. A'eramū ki pēē

pejejewyre'ema mama'e tywera apo upe. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat ki pēē mama'e apou pejejemogyau. ¹⁷ Pejejuka esage pāwē pāwē ki pejejuee. Pejeporomutaramū Jejuī 'ga rerowiaaramū pejejuee. Peje'wyriara 'gā ki pepojeup. Jarejuwarete 'ga taetu pēē ipojeupa.

¹⁸ 'Ga amū upe pejeporowykyau ki pejejerekwara 'ga je'ega peenup. Pēnerekwara 'gā amū nipo opota'waramū pē nee. A'eramū pēē 'gā je'ega taetu enupa etee. Pēnerekwaramū nipo pē nerekou tyweaete agawewi. A'etea pejeporowykyau esage ete futat pejejemogyau 'gā nupe. ¹⁹⁻²⁰ Pejereko tyweara 'gā je'ega pēē enuwete re Janeruwarete 'ga mama'e esage apoi pē nupe ee. "Je rereko tywerete agawewi nipo 'gā amū. A'etea je 'ga je'ega aenuw ete futat tekou", pe'je ki. Aipoa Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū ki pēē pejejuagamū jupe. Jupe pēnuag ire Janeruwarete 'ga mama'e esage apou pē nupe ee. Mama'e tywera apo are pejereko tywera upe pēnuagamū Janeruwarete 'ga nuapoi mama'e esagea pē nupe. Pēē tee futat pejereko tywerukaa pejerekwara 'ga upe. Mama'e esage pēē iaporamū nipo 'gā pē nerekou tyweaete 'eramū te Janeruwarete 'ga jejukai pē nee, mama'e esage apou pē nupe ee. ²¹ Pejereko tywer ekoete upe pēnuaga Janeruwarete 'ga ifutaa.

Jejuī Kristu 'ga 'ā mama'e esage etee agawewi wapo. A'etea 'gā 'ā wereko tywerete 'ga. Janetywera mepyawamū 'ga 'ā ojereko tywerukaa 'gā nupe. A'eramū ki pēē 'ga 'jawe futat pejejemogyau. ²² Nuapoi agawewi futat 'ga 'ā mama'e tywera. Ni'mei 'ga nanē nū. ²³ Okurawamū miamū 'ga 'gā kurape'ema. Wereko tywereteramū miamū 'ga ojepeyke'ema 'gā nee: "Je rereko tywet pejepe. A'eramū je pē nerekou tyweaete", 'jawe'em 'ga 'gā nupe. 'Uwarete 'ga ree etee 'ga jemogypygyi. "Jeruwarete 'ga te nipo 'gā wereko 'gā nemiapofer are", 'jau etee 'ga ojeupe 'Uwarete 'ga ree ojemogypygya. A'eramū ki pēē pejejemogyau 'ga 'jawe futat. ²⁴ Ypeywar are omafu'amamū Jejuī Kristu 'ga janetywera mepyau. Na'ga tywer are rūi 'gā 'ga rerekou tywet. Janetywer are te 'gā 'ga rereko tyweri. Aipoa 'ga iapou janetywer awi jane mueateawamū. Jane katu'okawamū 'ga manū janetywera mepyau. 'Ga manū enune 'gā 'ga mopimopika. Omopig are 'ga jane katu'oka janejoro'wu awi. ²⁵ Ymā 'ā neperowiari Jejuī 'ga rakue. Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā karupa'mī ka'jama 'jawe. Sā'ā karupa'mī ka'jama. A'eramū 'ā oka'jam ire karupa'mīa ojewyre'ema ojetee. A'eramū 'ā ijara 'ga awau weymawa rekaa. Wesag ire 'ā awau 'ga rewiri nū. Nan tee futat 'ā pēē nakue. Oka'jam ma'e 'jawe pejemogy. A'ere 'awamū Jejuī 'ga pē nekari pē nerawau ojeupi 'Uwarete 'ga rape rupi.

3

Imen ma'e

¹⁻² 'Awamū je imen ma'eramū pē mu'akwaawi pejemogy are. Pejemenā 'gā je'ega ki peenuw ete. Amumeramū nipo pēmēna Jejuī 'ga rerowiare'ema. A'ere ki pejemogy esage. A'eramū nipo 'gā pejemogy esage resaka 'gā nanē Jejuī 'ga rerowiaa nū. Jejuī 'ga nipo pēē imome'wawe'em agawewi 'gā nupe. A'etea nipo 'gā Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejemogy esage resag ire. ³ "Tajemokaturam wā nupe 'jau kwy", 'jau nipo pēē pejejeupe. Maran sipo Jejuī 'ga rerowiaaramū kūjānamū pejejekatu'oka 'gā nupe? Taity esage munewa sipo pē katu'ok? Pejewaga munewa sipo pē katu'ok? Pejeakagawirywa sipo pē katu'ok? Naani. Pejejewaga pyu pejekatu'oka sipo pē katu'ok? Naani. ⁴ Pēneko esagea etee pē katu'ok pē mogyau 'a'ea futat. Pejemuawapira te pē katu'ok pē mogyau. Pejejuee pejepota'wa nanē pē katu'ok pē mogyau nū. Aipo kūjā esage ajemogyau Jarejuwarete 'ga upe.

Nateepawi futari eẽ resagea 'ga upe. ⁵ Ymã kũjã 'gã amũ Jarejuwarete 'ga rerowiari nanimenime rakue. “Anure nipo Janeruwarete kiã je rerooi ojepyri”, e'i 'gã ojeupe rakue. Poromũ 'gã omena 'gã je'ega renuwi etee rakue. Nan 'gã jekatu'ogi Jarejuwarete 'ga upe rakue. ⁶ Sã'ã Sara eẽ rakue. Omena 'ga je'ega eẽ enupa ete, Abraão 'ga je'ega eẽ enupa ete rakue. “Je Ku'jyp”, 'jau eẽ 'ga upe rakue, 'ga pojeupa rakue. A'eramũ ki pẽẽ eẽ 'jawe pejejemogyweramũ pejejemogyau esage. Mama'e awi nanẽ pejekyjawe'em nũ. A'eramũ nipo pejejemogyau Sara eẽ ra'yra 'jawe.

Emireko ma'e

⁷ Awamũ je emireko ma'eramũ pẽ mu'akwaawi pejemogy are. Pẽnemireko 'gã nifuakari pẽ 'jawe. A'eramũ ki pẽẽ pejejemireko 'gã nerekou esage. Pejejokau esage 'gã nee. Anure nipo Jejui 'ga pẽ nerooi pẽ mogyau ojepyri. Pẽnemireko 'gã nanẽ 'ga rerowiaa nũ. A'eramũ 'ga pẽnemireko 'gã nanẽ erawau imogyau ojepyri nakwaparimũ rui nũ. A'eramũ ki pẽẽ 'gã nerekou esage etee futat. Kasi a'e pe Janeruwarete 'ga nuenuwi pẽje'ega ojeupe peje'egamũ ne.

Pejeyk kasi 'gã nee ne

⁸ Ka'arana kwasiapawe'emauwe je pẽ mu'akwaawi pãwẽ pãwẽ, kũima'eferamũ, kũjãmeramũ 'jau. Majepi 'yweteewara 'jawe ki pejemogy. Pejepota'waramũ pejejuee. Jejui Kristu 'ga ree pejejemogyppyka pejejemogyau. A'eramũ pẽẽ pejejemogyau pejejopytuna 'jawe. A'eramũ ki pẽẽ pejeporomutaramũ pejejuee. Jejui 'ga rerowiaaramũ ae ojopytuna tee te 'jawe futat. A'eramũ ki pejepota'waramũ pejejuee. Pejepoopa mama'e are. Pejerowiarip kasi pejeje ne. ⁹ Pejeyk kasi 'gã nee ne. Pejejupe mama'e tywera 'ga amũ iaporamũ kasi mama'e tywera peapo 'gã nupe ne, pejejepyke'ema 'gã nee. Mama'e esagea etee ki peapo 'gã nupe. 'Gã amũ nipo pẽ kurapa. A'ere kasi pekurap 'gã ne. Pejekuraw ire pejeporogytau esage etee 'gã nupe, pejemara'ne'emamũ 'gã nee. Mama'e tywera apoara 'gã nui pẽ mũ'e re nipo Janeruwarete 'ga 'jau pẽ nupe: “Mama'e esagea taapo pẽ nupe 'jau”, 'jau 'ga pẽ nupe wemiayuwamũ pẽ mogyau. A'eramũ ki pẽẽ mama'e esagea etee iapou pejejaupe. ¹⁰ Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari aipo are 'ga amũ upe rakue:

“Pejekokõãiweramũ ki peojet pejejuago'o awi.

Peje'eg tywet kasi pejejaupe ne.

Au'je ki pẽ'me re.

¹¹ Au'je ki mama'e tywera peapo re.

Mama'e esagea etee ki peapo.

Pejepota'waramũ etee pejejemogyau pejejuee.

¹² Jajenararete 'ga ojejuka esage mama'e esage apoara 'gã nee.

Ojeupe 'gã je'egamũ 'ga mama'e esage apoara 'gã je'ega renupa.

A'ere 'ga mama'e tywera apoara 'gã nopoari”,

'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amũ upe rakue.

¹³ Mama'e esagea pẽẽ iapo re sipo 'gã pẽ nereko tyweri ee? Naani. Pẽ nereko tywerete ekoete te 'gã. Napẽnemiapo esage are rui 'gã pẽ nereko tyweri.

¹⁴ A'ere ki pẽku'i etee pejejemogyau ee 'gã amũ pejejereko tyweramũ mama'e esage apo are. Janeruwarete 'ga mama'e esagea wapo ee pẽ nupe.

A'eramũ ki pejekyjawe'em pejejereko tywera 'gã nui. Pẽpy'a'wyt kasi 'gã nee ne.

¹⁵ Pejemogyppyk 'ã Kristu 'ga ree. 'Ga 'ã pẽjararete. A'eramũ ki pẽẽ 'ga muorypa, 'ga je'ega renupa. 'Ga amũ nipo oporonupa ee: “Ma'eramũ pẽẽ pejejemogyppyka Jejui 'ga ree?” 'jau nipo 'gã pẽ nupe. A'eramũ ki pẽẽ 'gã mueapyou ee.

¹⁶ Pejeporogytau esage etee 'gã nupe. 'Gã nupe imome'uramũ

kasi pemue 'gã ne. A'eramũ pëë mama'e esagea etee iapo re pëë pejejenosöue'em pejejemiapofera renosöue'em. Pejemogy esage. A'eramũ nipo "Kristu 'ga rerowiaara 'gã mama'e tywera etee wapo" pë nupe 'jara 'gã ojenosöu u'eawer are. ¹⁷ Amumë Janeruwarete 'ga pë nereko tywerukat 'gã nupe mama'e esage etee pëë iapo re. "Taesak 'gã tejerowiara 'jau kwy" 'jau 'ga ojeupe. A'eramũ pë nereko tywera wesageramũ 'ga upe. Maranuara ajee esage 'ga upe? Pënemiapo tywer are 'gã pë nereko tywera? Pënemiapo esage are te ra'u nũ? Pënemiapo esage are 'gã pë nereko tywera esage 'ga upe. ¹⁸ Sã'ã Kristu 'ga. Nuapoi 'ga mama'e tywera. A'etea 'gã 'ga wereko tywet 'ga jukau. Nan tee futat 'ga rerowiare'ema 'gã pë nereko tyweretei. Jejui Kristu 'ga esage ma'ea. Naotywer are rüi 'ga manüi ikue. Nitywi futari mama'e tywera 'ga pype. Janetywer are te 'ga manüi janetywera mepyawamũ 'Uwarete 'ga upe ikue. Namanüu'jau'jawi 'ga. Majeppei tee futat 'ga amanümũ mama'e tywera apoaramũ jane katu'okawamũ. Amanümũ 'ga janetywera mepyapap. Esage ma'e 'ga amanü itywet ma'eramũ jane ree. 'Uwarete 'ga pyri werowiaaramũ jane rerooawamũ te 'ga manüi. 'Ga rerowiare'ema 'gã 'ga jukau ikue. 'Ga manü re 'ga remiayuwa 'gã amü Jejui 'ga rerawau inuga ita kwara pype. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage 'ga moferawi nũ. ¹⁹ Ita kwara pype 'ga ruwamũ futat 'ga 'aga uëma 'ga wi. A'eramũ 'ga 'aga oje'ega ae'agera upe. Ae'agera rupaw ipe awau. A'ere ae'agera nü'ëa'uweri pe awi. A'eramũ Jejui 'ga awau oje'ega jupe. "Nepeenuwi Jeruwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ nipo 'ga anure pë monou mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga oje'ega jupe.

²⁰ Ymã te Janeruwarete 'ga ruagamũ aeypy 'gã tywera upe rakue. Nue 'ga yaruu apo 'ga promukuramũ 'ga wuagamũ 'gã tywera upe. A'ere 'gã nuerowiari futari 'ga. A'eramũ 'gã osowe'em futat yaruu pype. A'eramũ 'gã opapa 'y pyu rakue. Nue 'ga etee, opytuna 'gã netee awau osou jui. Ose ma'e 'gã pytuna oito etee. Oito 'gã etee osou 'y awi. A'eramũ 'gã amanüme'em 'y pe. ²¹ Yara pype 'gã sea Jejui 'ga rerowiaara 'gã pymñawama resaukaawamũ rakue. Sã'ã yara pype ose ma'e 'gã manüe'ema. Nan tee futat Jejui Kristu 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferawi jane katu'okawamũ. Werowiaramü Jejui Kristu 'ga jane katu'oka. A'eramũ jane jarejepymñaukaa 'y pe 'ga amü upe, Jejui 'ga rerowiara resaukaawamũ. Najarepiky'a awi jarepireitawamũ rüi jane jarejepymñaukaa 'y pe 'gã amü nupe. Jejui 'ga rerowiara resaukaawamũ te jane jepymñukari 'y pe 'ga amü upe. 'Y pe jarejepymñi enune jareje'ega Jarejuwarete 'ga upe: "Jetywera emoit je wi. Taenup eneje'ega 'jau" 'ga upe 'e re te jarejepymñaukaa 'y pe 'gã amü nupe. ²² Amanü re 'ã Jejui 'ga oferapa nũ, awau ojewya 'Uwarete 'ga pyri. Peu owaëm ire 'ga reni 'Uwarete 'ga pyri, 'Uwarete 'ga jakwatawa katy. A'eramũ 'gã 'üina 'wyriaramü ywagipewara 'gã nupe. Ywagipewara 'gã nupe, 'gã 'wyriara 'gã nupe. Mímera 'gã nupe Jejui 'ga 'üina 'wyriaramü. 'Ga je'ega 'gã wenup päwë päwë ajemogyau.

4

Kristu 'ga 'jawe ki pejemogy

¹ Kristu 'ga ako wayrñnamũ jane ree ikue. Amanümũ nanë nũ ako 'ga janetywera mepyawamũ ikue. "Najerayrñwari je 'gã nee", 'jawe'em futat 'ga rakue. A'eramũ ki pëë pejejemogyau 'ga 'jawe. 'Ga mome'u are nipo 'gã amü pë nerekou tyweaete. A'ere ki pënuag pejejereko tywera upe. Wereko tywera upe uag ma'e 'gã opoit nanë mama'e tywera apo awi nũ. Nuapou'jawi futari 'gã mama'e tywera. ² A'eramũ ki pëë mama'e apou

Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee futat, wyy pe pejejemogyau. Pejejemifutar imū pēē mama'e apou'jape'ema. ³ Ymā te 'ā mama'ea peapo pejejemifutar imū etee pejejemogyau rakue. Neperowiari wejue Jejuī Kristu 'ga rakue. A'eramū pēē mama'e tywera apou pejejemogyau rakue. A'eramū pēē pejejemirekoe'em are pejekou rakue. Kūjānamū pēē pejemene'em are pejekou. Kawīajaiwa rykua pejejemogyau. Maraka pēē iapou kawīajaiwa rykua pejejemogyau rakue. Mama'e tyweretea pēē iapou maira'me a'agaw are pejejorypawamū rakue. A'ere 'awamū nepeapou'jawi aipoa. ⁴ A'eramū 'awamū Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā oporesagamū etee pē nee, mama'e tywera pēē iapou'jawe'emamū. A'eramū 'gā pē naykau ojepyri mama'e tywera pēē iapoe'emamū. A'eramū 'gā pē je'ēwu'jaga ekoete, pē kurapa. ⁵ A'ere nipo 'gā anure werekwawera mome'ui Jarejuwarete 'ga upe. 'Gā nerekwawera 'gā imome'u re nipo Janeruwarete 'ga 'gā mepyau ee. Wowase ae majatykaaw ipe nipo 'ga najuejue etee jane mepyau janerekwawer are. Amanū ma'efera 'gā 'ga imepyau. Imanū'e'emamū nanē 'ga jane mepyau nū. Oje'ega renupara 'gā 'ga erawau imogyau ojepyri. Oje'ega renupare'ema 'gā 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ⁶ Ma'eramū 'ā 'gā amū ruri Jejuī 'ga mome'wau pē nupe rakue. Pēpytuna 'gā amū 'ā amanū rakue. Jejuī Kristu 'ga rure'emaue wyy pewaramū 'ā jane manū. A'eramū pēpytuna 'gā amū amanūmū rakue. A'ere 'ā 'gā amanūme'ēwe Kristu 'ga rerowiari rakue. A'eramū 'gā awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi futat.

Mama'ea ki peapo pejejopoaawamū

⁷ Niporomukui futari nipo Kristu 'ga 'ua. A'eramū nipo 'ga remi-
apofera mama'ea ateepawamū. 'Ga rerowiaaramū jane jarewau 'ga pyri.
'Ga rerowiare'ema 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe ajemogyau.
Ma'eramū 'ā je 'i pē nupe: Pemŷi kasi mama'e tywera apo are pejejea
ne. Pejemogyppyk pejejemogyau Jarejuwarete 'ga ree, je 'i pē nupe. Pe-
jeje'ega monou au'jeteramū 'ga upe mama'e are. ⁸ Pejeporomutaramū
pejejee. Pejejee pēporomutara esage futat Ku'jywa 'ga upe. Pejejee
pejeporomutaramū pēē pejejea'are'emamū au'jeteramū pejejotywer are.
⁹ Pejejeupe Jejuī 'ga rerowiaara 'ga amū ruramū pēē 'ga mua pejejog ipe,
pejejekau esage 'ga ree, pejeku'iramū 'ga ree. ¹⁰ Janeruwarete 'ga 'ā
mama'ea wapoukat jane. Najareju'jawe etee rūi jane 'ā mama'e apoi.
Amumeramū 'ga 'ā jane mogyau moromu'jaramū jarejaupe, mama'e are
jarejamu'jaramū. Amumera 'gā 'ga imogyau 'wyrīaramū 'gā nupe. A'eramū
ki jane mama'e apou jarejopoaawamū Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee
futat. ¹¹ Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramū pēē 'ga je'ega etee futat
imome'wau a'jea futat. 'Gā nupe mama'e esage apoaramū pēē mama'e apou
Jarejuwarete 'ga pājē mū etee futat. A'eramū pē nesakara 'gā Jarejuwarete
'ga muorypa pē nee, pēneko esage are. Jejuī Kristu 'ga remiayuwamū jane
jemogyi. A'eramū jane 'jau Jarejuwarete 'ga upe: "Ene te 'ā eneresage. Ene
te 'ā pājērete. Neneteepawi futari 'ā e'ŷina", 'jau jane 'ga upe. A'jea futat
jane'ea.

Pēnuag iki mama'eay upe

¹² Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je pē mueapyou pejemogy
are. 'Awamū pētywerete pejejemogyau. Mama'eaya ojesaukaa pē nupe,
pē nerekou tyweaete. Jejuī Kristu 'ga ree pejejemogyppyka pejejem-
ogyau. A'eramū pēē 'ga ree pejejemogyppyg are mama'eaya pejejeupe ije-
saukaramū ki pejejemogyppyka etee te pejejemogyau 'ga ree. A'eramū pēē

pejepy'a'wyre'emamū pejejemogyau ee. "Ma'eramū je tejereko tywerukaa 'ga ree 'ū", 'jawe'em pēē pejejeupe. ¹³ Ymā 'ā Kristu 'ga jereko tywerukari pē nee rakue. A'eramū pēē pejeku'iramū etee 'ga ree pejejereko tyweramū. 'Ga ree pejejereko tywerukar ire nipo pejeku'iramū anure 'ga ruramū. Najuejue etee futat jane 'ga resage resaka 'ga pājē reewe. A'eramū jane jareku'iramū 'ga ree, 'ga ruramū. ¹⁴ Pēē 'ā Kristu 'ga remiayuwa. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ā pē nerekou. 'Ga 'Agesagea esage ete ma'ea. Poromū pē nerekou. A'eramū nipo 'gā amū pē kurapa 'ga ree. 'Ga 'Agesagea pē nerekou'em ire amunipo 'ā 'gā nepē kurawa'uweri. A'ere 'ā 'ga 'Agesagea pē nerekou. A'eramū 'gā pē kurapa. A'ere ki pēku'i etee pejekurawamū. ¹⁵ Mama'e tywera pēē iapo re 'gā pē nerekou tyweaete a'jea futat pēnemiapofer are. 'Ga amū pēē ijuka re te amunipo 'ā 'gā pē nereko tyweretei ee. Mama'e are pemunarū re te amunipo 'ā 'gā pē nereko tyweretei ee. Mama'e tywera pēē iapo re te amunipo 'ā 'gā pē nereko tyweretei. Pejejamuawapirikare'em are. Mimer are amunipo 'ā 'gā pē nereko tyweretei a'jea futat. A'ere kasi peapo mama'e tywera ne. Mama'e tywera apo are 'gā pejejereko tyweramū nipo pepoyje'emamū pejejemogyau. ¹⁶ A'ere kasi Kristu 'ga ree 'gā pejejereko tyweramū pejenosi ne. Naani. Pejerowiat Kristu 'ga remiayuwamū pejejemogy are. "Au'jete je mogo ape Kristu 'ga remiayuwamū", pe'je ki Jarejuwarete 'ga upe, 'ga muorypa ee.

¹⁷ Owaēm futat 'ā jarejau Janeruwarete 'ga jane mojo'oga upe. 'Awamū miamū futat 'ga werowiaaramū jane rereko tyweri'i janeremiapofera tywer are, mama'e tywera apo awi jane momoirukaawamū. Anure taetu nipo 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweretei 'gā werowiare'em are, 'gā mojo'oka werowiaaramū jane wi, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe.

¹⁸ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sarumāu 'ga upe rakue: "Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā ojereko tyweruka'ri ywag ipe o enune. A'ere 'ga remiayuwe'ema 'gā anure 'gā jereko tywerukari.

Nooi futari 'gā ywag ipe.

A'eramū taetu 'gā ojerekou tyweaete ojere'emamū futat nipo", 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga upe rakue.

¹⁹ Wemifutar imū jane jereko tywerukar ire Janeruwarete 'ga ojejukau esage jane ree. 'Gā amū jarejereko tywerauwe kasi sapoit 'ga wi ne. A'eramū jane jarejemogypyka 'ga ree, jareapoarera 'ga ree. U'eawer imū etee futat 'ga mama'e apoi. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga remifutar imū etee futat, jarejemogypyka 'ga ree.

5

Jeju 'ga rerowiaat

¹ 'Awamū je Jeju 'ga rerowiaara 'gā 'wyriaramū pē mu'akwaapa mama'e are. Je nanē 'ga rerowiaara 'gā 'wyriara nū. Ymā te je Kristu 'ga rayrū resagi ikue. 'Ypeywar are 'ga manūnamū je 'ga resaka ikue. Anure nipo je Kristu 'ga ruaw esage enyfuga rupi je oi tekou 'ga pyri. A'eramū je 'jau pē nupe: Janeruwarete 'ga pē mū'ē, pē mogyau werowiaara 'gā 'wyriaramū rai'i.

² A'eramū ki pēē pejejerekau esage 'ga rerowiaara 'gā nee. Sā'ā karupa'mī are omaenun ma'e 'gā jejuka esagea weymaw are. Nan tee futat pejejuka esage Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā nee. Pejeku'iramū pejejemogyau 'gā nee pejejuka esage are. Ojeupe pejeporowyky are pēku'ia Janeruwarete 'ga ifutaa. 'Gā nee pejeporowyky repy are etee kasi pēnea'ar ine. 'Gā poaawamū te ki pejejuka esage 'gā nee. ³ Pēē 'ā 'gā 'wyriara. A'ere kasi pemoywyrafen pejeje'ega 'gā nupe ne. Peko esage etee 'gā pype. A'eramū nipo 'gā ojemu'jau

pē nee. ⁴ Kristu 'ga 'ūi 'wyriarareteramū werowiaaramū jane'wyriaramū. 'Ga 'ā jane rerekou weape namutat. A'eramū 'ga werowiaara 'gā nee pejejuka esageramū pē mepyau 'gā nereko esage are, pē nerawau pē mogyau ojepyri.

⁵ 'Awamū je pē mu'akwaawi mama'e are kunumūmeramū, kūjāmukuferamū 'jau. Peenup katu katu ki iymanera 'gā je'ega. Nepekwaapawi we mama'ea. A'eramū ki pēē 'gā je'ega renupa.

'Awamū je 'i pē nupe najuejue etee futat. Pejejopoa pāwē ete nanē mama'e apo are. Pejopoar iki mama'e apo are. A'ere kasi pejerowiaraip pejejopoar are ne. Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Sarumāu 'ga upe ee rakue:

"Janeruwarete 'ga imara'ne ojee tee ojerowiaraip ma'e 'gā nee.

Nopoari futari 'ga 'gā mama'e apo are.

Ojee tee ijerowiaraiwe'ema 'gā etee te 'ga opoat mama'e apo are",

'jau 'ga ikwasiarukaa ka'aran are rakue. ⁶ A'eramū ki pēē pejerowiaraipe'ema pejee. Peenup katu katu Jarejuwarete 'ga je'ega. Pājērete 'ga. A'eramū 'ga oje'ega renupara 'gā poaa. A'eramū nipo 'ga anure pē mogyau 'wyriaramū wemifutara 'ara rupi. ⁷ Pejemuaēm kasi mama'e are pejemogyau ne. Janeruwarete 'ga pē nereko weape. A'eramū pēē pejepy'ata'waramū pejemogyau.

⁸ Pejea'gu ki mama'eukwaawa 'wyriar awi. Sā'ā 'miara ioa ijemi'uekara. Nan tee mama'eukwaawa 'wyriara rekoī jane rewiri jane mu'akwaawukare'ema jane rekoramū. A'eramū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwukare'ema janee. ⁹ A'eramū ki pēē Jejui 'ga ree te futat pejemogyppyka pejemogyau. Perowiat kasi mama'eukwaawa 'wyriara je'ega ne. Pēfuakar iki jupe. Pēnea'ar iki pejewisirera 'jawewara 'gā nee, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nee. 'Gā nanē 'ā ojereko tywerukaa ajemogyau nū. 'Ga rerowiare'ema 'gā 'gā nerekou tyweaete. A'eramū 'gā ajemogyau tyweaete pē 'jawe futat. Amunawa moyka 'ga rerowiare'ema 'gā 'ga rerowiaaramū jane rerekou tyweaete. ¹⁰ A'ere nipo 'gā ināinānī'ī etee pē nereko tyweri pejemogyramū. A'ere nipo anure nepeko tyweru'jawi. Janeruwarete 'ga esage ma'ea. Wa'yra 'ga jane erowiarāmū 'ga jane mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui, jane mujaa Kristu 'ga ree jane mogyau. A'eramū nipo 'ga anure jane rerawau jane mogyau ojepyri nakwaparimū rūi. Janeruwarete 'ga te 'ā pē mouagukaa mama'eay upe. A'eramū 'ā pēē pejepoire'ema Jejui 'ga rerowiar awi, pejejeupe mama'eay jesaukaawamū. Janeruwarete 'ga etee futat pē mojemogyppygukaa etee te Kristu 'ga ree. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'wyriarareteramū 'ūi janee najuejue etee. Uēme'ema futat 'wyriaramū 'ūi awi. A'jea futat aipo 'ea.

¹² Teje'ega je akwasiarukat Silasi 'ga upe ka'aran are. Natuwiiu rūi je ikwasiarukari 'ga upe. Ka'aran kwasia'ria te je aapoukat 'ga upe. Silasi 'ga Jejui 'ga rerowiaararetea. A'eramū 'ga akou janerowirera 'jawewaramū. Ajemogyppyk je 'ga ree tekou. A'eramū je teje'ega kwasiarukaa ka'aran are 'ga upe tejee. "Tamojemogyppyk tāmējē 'gā Kristu 'ga ree 'jau kwy", 'jau je tejeupe. A'eramū je ka'arana kwasiarukaa imonou pē nupe, Kristu 'ga ree pē mojemogyppygukaawamū. Janeruwarete 'ga ojejuka esage jane ree a'jea futat. A'eramū je a'e are ka'arana kwasiarukaa Silasi 'ga upe. A'eramū taetu ki pēē pejemogyppyka Kristu 'ga ree.

¹³ Pēnewirera 'jawewara 'gā, Papironi pewara 'gā oje'ega omonou pē nupe, pē futaa. 'Gā nanē Janeruwarete 'ga imū'jāu imogyau wemiayuwamū nū. Jera'yra 'jawewara 'ga, Maku 'ga, nanē oje'ega monou pē nupe, pē futaa nū.

¹⁴ Kristu 'ga remiayuwamū pēē pejekomana pejeporomutaramū pejeeue.

Afutat je Jarejuwarete 'ga Kristu 'ga remiayuwamũ pẽ mopy'ata'waa.
Kweramũ jeje'ega pẽ nupe.

2 Pedro

Pedro 'ga 'awa ka'arana kwasiaa imonou Jeju'i 'ga rerowiaara 'gã nupe najuejue etee futat. 'Gã amũ awau 'gã mu'jau tywet. A'eramũ Pedro 'ga ka'arana kwasiaa imonou 'gã nupe, 'gã mu'akwaapa ee. "Pejea'gu ki moromu'jat tywera 'gã nui. Perowiat kasi 'gã ne" 'jau 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe rakue.

¹ Je Simão Pedroramũ ka'arana akwasiat imonou pẽ nupe. Jeju'i Kristu 'ga Jejararetea. 'Ga upe futat je teporowykyau tekou. 'Ga remimonoferamũ futat je tekou. Ymã 'ga je monoi kwe pe omome'waramũ ikue. A'eramũ je ka'arana kwasiaa imonou Jeju'i Kristu 'ga rerowiaaramũ pẽ nupe. Ore 'jawe futat perowiat 'ga. Jeju'i Kristu 'ga jane katu'okararetea. 'Ga futat 'ã Maireteetea, 'Uwa 'ga 'jawe. 'Ga futat mama'e tywera apowe'em. Mama'e esage etee futat 'ga iapou akou. 'Agamũ 'ã ojerowiarukaa janee.

² Jarejuwarete 'ga pekwaap. Jarejararete 'ga, Jeju'i 'ga nanẽ 'ã pẽẽ ikwaapa nũ. A'eramũ je 'gã pẽ mopy'ata'waa taetu ifutaa. Pẽ nee 'gã jejuka esagea nanẽ je ifutaa nũ.

Wemiayuwamũ 'ga jane pyyrũawet

³ Okwaaparamũ janee Kristu 'ga opãjẽ mua, wemifutar imũ mama'ea jane iapoawamũ. 'Ga 'ã jane mũ'jãu 'gã nui jane mogyau okwaaparamũ. "Tamũ'ẽ 'gã 'gã nui 'jau, tejeypiri mama'e esage apoawamũ 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. "Anure 'gã tamut 'au tejeypiri 'jau", 'jau 'ga ojeupe rakue. ⁴ Opãjẽ mũ futat Kristu 'ga mama'e esage apou janee, oje'jawe jane mogyau. U'eawer imũ etee futat 'ga iapou janee. "Je rerowiat pejepe pejejemogyau. A'eramũ je pẽ mogyau tejemiayuwamũ, pẽ katu'oka tejeupe, pẽ nupe te'eawer imũ etee futat. A'eramũ nipo je pẽ mogyau teje'jawe etee futat, mama'e esage etee futat iapoukaa pẽ nupe", 'jau 'ga janee. A'eramũ 'ga u'eawer imũ etee futat jane mogyau oje'jawe futat. 'Ga rerowiare'ema 'gã te nipo ajee wea omỹi mama'e tywera apo are etee futat. A'eramũ nipo 'gã mama'e tywera etee futat iapou ajemogyau. A'ere pẽẽ na'gã 'jawe rũi. Kristu 'ga opãjẽ omono pẽ nupe oje'jawe pẽ mogyawamũ, mama'e esagea pẽ nupe iapoukaawamũ.

⁵ Mama'e esagea Kristu 'ga wapo pẽ nupe ikue. A'eramũ ki pejejemogypyka 'ga ree pejejemogyau. A'eramũ ki pẽẽ pejejemogyau esage 'ga upe nũ. Mama'e esagea etee iapou pejejemogyau. Jarejuwarete 'ga remifutar are te pejejemu'jau pejejemogyau. ⁶ Mama'e tywera apo are pejejea'aramũ ki pẽẽ kamẽsiete pejejemu'akwaapa mama'e tywera apoe'em are. Pejejemouaga mama'eay upe. Kristu 'ga je'eg imũ etee futat pẽẽ mama'e apou pejejemogyau. ⁷ Pejepota'wa esageramũ pejejee, pejeporomutaramũ pejejee. ⁸ Nanuara pẽẽ iapo pejemogya tepẽ nesowo'gõk pẽ mogyau kamẽsiete pejejeapyoramũ 'ga remifutar are. Jeju'i Kristu 'ga 'jawerimũ pejejemogy re, pẽẽ 'ga kwaapa katu katu pejejemogyau. ⁹ Nanuara apoare'ema 'gã ajemogy eae'ema 'gã 'jawe futat. Naeapyoi 'gã ojeupe Kristu 'ga remiapofer are. Aipo 'ga Kristu 'ga otywera ojewi imoiawer are wea'aru'jawe'emamũ.

¹⁰ Ma'eramũ 'ã je 'i pẽ nupe: "jerewirera 'jawewaramũ ki pẽnea'at pejejeupe Jarejuwarete 'ga remiapofer are", je 'i pẽ nupe. Jerenyra 'jawewaramũ nanẽ pẽẽ pejejea'aramũ ee nũ. Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga jane mũ'ẽi 'gã nui ojeupe rakue. A'eramũ ki jane jarejemogyau esage 'ga je'eg imũ

ete e futat mama'e apou. Jaremū'ēawer are jarejeapyo re jarepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. ¹¹ A'eramū nipo anure Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga, ojewi jane poire'emamū jane rerawau jane mogyau ojepyri ywag ipe nakwaparimū warāu rūi. Anure nipo jane katu'okarera 'ga 'ūina 'wyri-araretereramū janee. A'eramū 'ga jane rerawau jane mogyau ojepyri ywag ipe.

¹² Ymā we futat 'ā pēē Jejui 'ga mome'u renupa rakue. A'eramū 'ā pēē enupa ypy we pejejemogypyka 'ga ree pejejemogyau rakue. A'etea je amuea'at pēē ee nū. ¹³ "Temanūme'ēwe tamuea'at 'gā Kristu 'ga porogytafer are 'jau nū", 'jau je tejeupe. A'eramū je pē muea'aa ee tekou. ¹⁴ Anurenure'i nipo je manūi. Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga, je mueapyou je manū are ai'i. A'eramū je "Anurenure'i nipo je manūi re'ā", 'jau tekou. ¹⁵ A'eramū je, temanūme'ēwe, pē muea'aa 'ga je'eg are tekou. A'eramū nipo pēē je manū re pejejea'aramū pejejemogyau 'ga je'eg are.

Orojemiesagera mome'uawet

¹⁶ Natekotee 'gā 'me are rūi ako ore pē mu'ei ai'i. Jejui Kristu 'ga rur are te ako ore pē mu'ei ai'i. "Anure nipo Janejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga ruri ojewya nū", 'jau ako ore pē nupe, pē mu'jau 'ga ree ai'i. "Ua nipo 'ga opājē resaukaa janee", 'jau ore pē nupe, pē mueapyou 'ga rur are. Namorogyta teea rūi ore oromome'u pē nupe. Aruesak te ako ore orojeau 'ga resagea ikue. A'eramū ore ikwaapa. ¹⁷⁻¹⁸ Ymā ore oi ywyty'rarimū Kristu 'ga rupi ikue. Peu ore rekoramū 'ga Ruwarete 'ga 'ga muesagamuteeu 'ga raity muenyfugaiwayau 'ga ree. 'Ga reakwara nanē wenyfugamū nū. Ywag awi Janeruwarete 'ga oje'ega mua 'ga upe ikue. "Koromū jera'ywarete 'ga. 'Ga ete je muekōēājay ojee", 'jau Janeruwarete 'ga oje'ega mua ywag awi 'ga upe oree ikue. Oje'wyr awi 'ga oje'ega mua oree ikue.

¹⁹ A'eramū jane Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā je'ega rerowiaa jarejemogyau, Jejui Kristu 'ga ree 'gā ka'arana kwasiari rakue. A'eramū ki pēē nanē pejejejukau 'gā nemikwasiarer are. Sā'ā ae tata monyga ypytunimū mama'e resakawamū. A'ere 'ā ae tata mowepa kwara por ire. Nan Jejui 'ga rure'emauew jane Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemikwasiarera mogytau etee. A'eramū jane 'ga remifutara kwaapa. Kristu 'ga rura jaytataua ku'ema reruara 'jawe. Sā'ā ku'emamū ae mama'e resak katu katu. Nan tee futat Jejui 'ga 'ur ire jane mueapyo katu katui 'Uwarete 'ga ree.

²⁰⁻²¹ Naojeteē rūi Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā ka'arana kwasiari rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea te 'ga je'ega omome'u 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā ikwasiaa ka'aran are. A'eramū jane nanē jarejeapyo'e'emamū jarejeteē 'ga je'eg are. 'Ga 'Agesagea etee jane mueapyo 'ga je'eg are.

2

Moromu'jar a'wyre'em

¹ Ymā te 'ā 'gā amū oi janyepy 'gā mu'jau tywet rakue. "Jarejuwarete 'ga je'eg are je pē mu'ei", 'jau futateē 'gā 'gā nupe rakue. A'ere o'meramū te 'gā 'i rakue. Nan tee futat nipo 'gā amū nuri pē mu'jau tywet. Oporogytau ekoete pē nupe pē mu'jau 'ua. "Simorytee 'gā 'jau", 'jau nipo 'gā pē nupe. Jejui 'ga rerowiar awi pē momoirukaawamū te nipo 'gā nuri pē mu'jau tywet. Aiporamū Jarekatu'okara 'ga rerowiar awi opoit ma'efera 'gā. Wea'aru'jawe'emamū futat Kristu 'ga otywera mepyawamū 'ga manūawer are. Opoia 'ga rerowiar awi. 'Gā tywera mepyawamū

agawewi Jeju'i 'ga amanūmū rakue. A'etea 'gā ojemote 'at Jarejararete 'ga upe. Opoia 'gā 'ga rerowiar awi. A'eramū nipo anure 'gā te futat ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyaw ipe. ² A'eramū nipo 'gā amū ojemu'jau 'gā nee kwaiwete. A'eramū nipo 'gā nesakara 'gā 'jau: "Nia'wyrī Jeju'i 'ga rerowiaara 'gā na'e. Mama'e tywera etee te 'ā 'gā wapo ajemogyau", 'jau nipo 'gā. A'eramū nipo 'gā 'jau: "Jeju'i 'ga nanē nipo nia'wyrī futari", 'jau nipo 'gā nesakara 'gā, mama'e tywera 'gā iapo resag ire. ³ Mama'e tywer are moromu'jara 'gā nanē nipo 'jau ojeupe: "Mama'e are je 'gā mu'ei. A'eramū nipo 'gā je mepyau ka'aranūū pyu", 'jau nipo 'gā ojeupe. A'eramū 'gā ajamu'jau wea'ar are etee. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā kwaawi. Ymā we futat 'ā Janeruwarete 'ga 'i rakue: "Mama'e tywer are moromu'jara 'gā nipo je areko tywerete, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe", 'jau 'ga rakue. Anure nipo Janeruwarete 'ga aipo 'gā nerekou tyweaete u'eawer imū etee futat. A'eramū 'ga 'awamū 'gā nemiapo tywera resaka 'ūina.

⁴ Ymā nanē 'ā ywagipewara 'gā amū nuenuwi etee Janeruwarete 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga 'gā mū'jāu ywag awi rakue, 'gā monou 'ā 'gā mogyau pytunainaiwa pype. Peu futat 'gā ajemogyau 'awamū miamū futat Jeju'i 'ga wowase ae majatykaawa 'ara upe iwaēma rapesaka. Aipoa 'ara rupi tāmējē nipo Jeju'i 'ga 'gā nesaka nū. A'eramū futat nipo 'ga 'gā monou 'gā napyaw ipe.

⁵ Pēnea'ar iki Nue 'ga rekwawer are: Ymā Nue 'ga rekoramū 'ā Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā momapa 'y pyu rakue. Nue 'ga 'ā 'jau agawewi 'gā nupe rakue numiamū: "Au'je mama'e tywera apo re. Pejemogy esage Jarejuwarete 'ga upe", 'jau agawewi 'ga 'ā 'gā nupe rakue numiamū. A'ere 'ā 'gā nuenuwi 'ga je'ega rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga Nue 'ga etee ia'gwau 'y awi 'ga pytuna 'gā neewe rakue. A'eramū 'ga yaru apoukaa 'gā nupe 'y awi 'gā a'gwawamū rakue. A'eramū 'ā sete 'gā etee awau osou 'y awi Nue 'ga retee rakue. Aipo 'gā etee futat amanūme'em 'y pyu rakue.

⁶ Pēnea'ar iki nanē Sodoma pewarera 'gā nee, Gomora pewarera 'gā nee nanē nū. Mama'e tywera etee 'ā aipoa amunaw ipewara 'gā iapou 'upa rakue. A'eramū 'ā Janeruwarete 'ga aipoa amunawa mateepapa, ipypewara 'gā neewe futat. Tata pyu 'ā Janeruwarete 'ga 'gā momapa rakue. A'eramū 'ā 'ga Lo 'ga etee 'ga muēma pe awi rakue. Mīmera 'ā mama'e tywera apoarera 'gā nereko tyweawera wesaukat jane. A'eramū nipo 'ga mama'e tywera apoarera 'gā monou 'gā mogyau mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ea nanē jane ikwaapa nū. ⁷ Lo 'ga 'ga 'ā imūēmukaa Sodoma 'jaw awi tata monowe'ēwe futat rakue. Namama'e tywera apoara rūi Lo 'ga. A'eramū 'gā nemiapo tywera 'ga mogekogekou etee 'ga mu'arasīrasiga rakue. ⁸ Lo 'ga 'ā esage ma'ea rakue. A'ere 'ga mama'e tywera apoara 'gā pype 'ga rekoī rakue. 'Gā nemiapo tywera resaga 'ga mu'arasiga ete 'ga mogou 'gā nee rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga muēmukaa 'gā nui, 'gā momape'emawe rakue. ⁹ Ma'eramū 'ā jane 'i jarejaupe: "A'jea futat. Janeruwarete 'ga jejuka esagei mama'e esage apoaramū jane ree, jane a'gwau mama'e tywer awi", 'jau 'ā jane jarejaupe. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga wereko tywerete, wowase ae majatykaawa 'ara upe iwaēme'emaue miamū futat. ¹⁰ Wemifutar imū mama'e tywera apoara 'gā, oje'ega renupare'ema 'gā. Mīmera 'gā taetu nipo 'ga erekou tyweaete.

Mama'e ekoete are moromu'jara 'gā nojenosī mama'e tywera apo awi. Ojerowiaripa etee wemiapo tywer are. Nokyjei 'gā ywagipewara 'gā kuraw awi. Akurap futat 'gā ywagipewara 'gā. ¹¹ Ywagipewara 'gā te ipājē moromu'jar a'wyrē'ema 'gā pājē apyrapa. A'etea 'gā nakurawi 'gā

Jarejuwarete 'ga upe. ¹² A'ere 'agera moromu'jar a'wyre'ema 'gã ni'akwaawi ajemogyau. Sã'ã 'miara 'ã naea'ari mama'e are. Opajai ekoeteramũ etee. A'eramũ 'ã awau ojejukaukaa ae upe. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gã. Naeapyoi mama'e are. Wemikwaawe'ema mama'ea 'gã ikurapa etee. A'eramũ nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã momapa. A'eramũ nipo 'gã awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri amani re. Awau muku 'ga wi. ¹³ Moromu'jar a'wyre'ema 'gã nipo wemimu'e 'gã nerekou tyweaete. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete 'gã mepyyau 'gã nemipapofer are. Ko'aramuku te 'ã 'gã mama'e tywera apoi ajemogyau ajueape ojenosoue'em. Wemiapo tywera renosoue'em. Aipo 'gã nipo ajatykau pẽ nee ojemi'waa numiamũ. "Ore 'ã Jeju 'ga rerowiaaramũ pẽ 'jawe", 'jau futatee nipo 'gã pẽ nupe. A'ere 'gã mama'e tywera etee iapoi pẽjatykaawa pype. Ojenosoue'em futat 'gã mama'e tywera apou ajuowase. Amumera 'gã nanẽ weawyrwymũ ajemogyau nũ. Ojemote'at ae nanuaramũ ajemogyau ojopype. ¹⁴ Kũjã resakaie'ema. Kũjã ẽẽ mũ resakawe owy'aa tãmejẽ ẽẽ ree. "Tako ẽẽ ree 'jau kwy", 'jau 'gã ojeupe. Wojere'emamũ 'gã mama'e tywera apo awi. I'akwaawe'ema 'gã 'gã imoryteeu. A'eramũ 'gã ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe. Oka'aranũu kwai are etee 'gã wea'aramũ ajemogyau. A'eramũ nipo anure Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete 'gã monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ¹⁵ Jarejuwarete 'ga rape awi opia ma'e 'gã poromũ. A'eramũ futat 'gã oka'jama. Nuesagu'jawi futari 'gã 'ga rapea. Parãu 'ga ree 'gã jemu'ei. Ymã 'ã Parãu 'ga, Peo 'ga ra'yra 'ga, Jarejuwarete 'ga je'ega mome'waramũ rakue numiamũ. A'ere 'ã 'ga noporomu'earũu rakue. 'Ga amũ wejue e'i 'ga upe: "Tamonõ ka'aranũua enee 'jau. A'eramũ ene ewau Israeu juapyrera 'gã mu'jau mama'e tywera apo are 'jau", 'jau 'gã 'ga upe rakue. ¹⁶ A'eramũ 'ga awau. A'eramũ 'ga waw ipe Janeruwarete 'ga 'ga reymawa moje'egukaa 'ga upe rakue. Ae 'jawe futat 'ga reymawa oje'ega, kawaru'ia oje'ega 'ga upe. Oje'egayau 'ga upe: "Ma'eramũ te ereapo mama'e tywera?" 'jau 'ga reymawa 'ga upe. A'eramũ futat Parãu 'ga opoia wemiaporamer awi.

¹⁷ 'Y ky'a 'jawe moromu'jar a'wyre'ema 'gã jemogyi. Sã'ã ae 'y resakawe jane 'ea jarejeupe: "Ay'u pa je kwy" 'jau 'ã ae ojeupe. A'ere 'ã ae natykura'uweri 'y ky'aa. Nan tee moromu'jar a'wyre'ema 'gã. Naa'jea rũi futat 'gã je'ega. Amana rowoky'a 'jawe nanẽ 'gã je'ega nũ. Sã'ã ae amana rowoky'a tee resakawe jane 'ea jarejeupe: "Okyt nipo kwe amana", 'jau jane 'ã. A'ere 'ã ywytuu ruri etee ipyyau imonou kwe katy. A'eramũ 'ã amana okwapa etee okyre'ema. Nan tee futat ae. Moromu'jar a'wyre'ema 'gã nesakawe ae 'i: "Mama'e a'je are jane mu'jawamũ nipo 'gã nuri", 'jau nipo jane jarejaupe. A'ere naani. O'meramũ te 'gã 'i. A'e 'gã nipo Janeruwarete 'ga omono muku ojewi, ypytunaiwa pype 'gã mogyau. Nakwaparimũ warãu rũi futat 'gã oi ajemogyau. ¹⁸ Ojerowiaaraipa 'gã ojee etee futat. I'akwaawe'ema 'jawe nipo 'gã 'jau 'gã nupe: "Pe'je pejejua pejemu'jau ore ree. Esage futat jarejamuesage pãwẽ gatu etea", 'jau futatee nipo 'ga mama'e tywer awi opoir yau ma'e 'gã nupe. A'ere 'gã 'gã moryteei etee ojee. Wemifutut tywer are etee 'gã 'gã mu'ei. ¹⁹ "Nitywi futari nepeapoi nanuara 'jara 'gã amũ", 'jau futatee 'gã 'gã nupe. "A'eramũ pẽẽ mama'e apou pejemifutar imũ etee futat", 'jau nipo 'gã 'gã nupe. 'Gã tywera 'gã nerekou. Aipo 'gã mu'jaukaa. Nopoir'a'uweri 'gã mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apoa etee 'gã nemiapoa. Mama'e tywera siapou'jau'jap'eramũ janeremiapo tywera rekoj janejara 'jawe janee. A'eramũ jane a'eramũ taetu iapou'jau'japa jareojere'emamũ. Nan tee futat 'gã. ²⁰ Amumera 'gã nipo Jarejararete 'ga, Jeju Kristu 'ga rerowiaa ajemogyau numiamũ. Aipo 'gã nipo 'ga okatu'ok

futat 'gā tywer awi numiamū. A'ere nipo 'gā jewyri tee otywera upe nū. Otywera upe ojewyt ma'e 'gā ojemote'at futat Jarejuwarete 'ga upe. Jeju 'ga rerowiare'emawe futat 'ā 'gā nia'wyri Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'gā Jeju 'ga rerowiar awi opoir ire taetu 'gā wa'wyre'emamū futat 'ga rerowiare'emarete 'gā apyraapa. ²¹ Jarejuwarete 'ga ra'ya 'ga 'gā erowiaa futat numiamū. A'ere 'gā poiri ete 'ga rerowiar awi. Jeju 'ga rerowiar enune 'gā wa'wyre'emamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'eramū 'gā 'ga rerowiar awi opoir ire taetu wa'wyre'emare'eramū 'ga rerowiare'ema 'gā apyraapa 'ga upe. Ma'eramū gatu nipo 'ā 'gā 'ga rerowiar rakue? ²² A'eramū jane mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gā nesag ire 'jau jarejaupe: "A'jea futat aipo jane'ea. Sā'ā kasurua. Opy'apoy re ijewyri opy'apoy upe i'ua. Nan tee otywera upe ojewyt ma'e 'gā. Tajaarana nanē 'ā amuug ire ojewya awau tujururu upe ojerejerepa ipype nū. Nan tee futat mama'e tywera apo upe ojewyt ma'e 'gā", 'jau jane 'gā nesag ire.

3

Jeju 'ga ruawam

¹⁻² Ka'arana ako je akwasiat imonou pē nupe ai'i. A'eramū je 'awamū je ka'arana kwasiaru'japa pē nupe nū. Pēē 'ā jejekoty'aawaretea. A'eramū je 'jau tejeupe: "Ka'arana pa je akwasiaru'jap imonou 'gā nupe nū kwy", 'jau je tejeupe. "Tamuea'at 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā nemik-wasiar are 'jau kwy", 'jau je tejeupe. Janejararete 'ga, jane katu'okara 'ga futat 'ā ore mu'jau wemifutar are ikue. A'eramū ako ore 'ga remi-monoferamū imome'wau ako pē nupe ikue. Aipo are nanē je pē muea'aa nū. ³ Pēnea'ar iki je'eawer are. "Anure nipo Jeju 'ga rure'emaue 'ga rerowiare'ema 'gā nuri pē nerekoemāu pē jaita ete Jeju 'ga pēē erowiarāmū. Wemifutar imū te nipo aipo 'gā mama'e tywera apoi", 'jau je pē nupe. ⁴ "Anure je ruri nū", e'i Jeju 'ga oree ikue, 'jau pēē pejejemogyau. A'eramū nipo 'gā aipo pēē 'eramū "Manamū aje 'ga ruri", 'jau nipo 'gā pē nerekoemāu etee pē jaita. "Ymā te 'ā 'ga aipo 'ga 'i rakue ai'kūi. A'etea 'ga 'ā 'ure'emawe. 'Ga je'ega renuparera 'gā 'ā opapapa rakue. A'etea 'ga 'ā 'ure'emawe", 'jau nipo 'gā pē nupe pē jaita etee. "Ywya jeapo pyyauwe futat 'ā mama'ea nan etee futat rakue. Te marana'ape mama'e jesowo'gōgi nū", 'jau nipo 'gā pē jaita etee. "Aipo 'jau amunipo 'ā 'ga ruri ymā we mama'e mojopy'raupap rakue", 'jau ete nipo 'gā pē jaita etee. ⁵ A'ere nipo aipo 'jara 'gā o'meramū te 'gā 'i. Naea'ari 'gā Janeruwarete 'ga remiapofera mama'e are. Ymā Janeruwarete 'ga ywy apoi oje'eg imū etee futat rakue. Ywaga nanē 'ga iapou oje'eg imū etee futat nū. Nuapoi 'ga mama'ea opou rakue. Najane 'jawe rūi 'ga. Oje'eg etee te 'ga jupe. 'Y upe 'ga 'jau: "Ejepe'a ywy awi", 'jau 'ga 'y upe. A'eramū futat ywy ojesaukaa 'ya ojepe'au jui. ⁶ Anure 'ga 'y pyu wemiapofer ymanera momapa rakue. ⁷ Oje'eg imū te 'ā 'ga ywy apou rakue. Ywaga reewe 'ga 'ā iapoi rakue. Oje'eg imū etee futat 'ga 'auwara 'gā mogyau nū. A'eramū nipo 'ga a'jetet pa "gā naje rerowiar ra'e pa", 'jau 'gā momapa tata pyu nū. A'ere 'ga ae majatykai ra'ne nipo wowase. A'eramū nipo 'ga werowiare'ema 'gā mū'jāu imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa 'ara rupi 'ā 'ga ywy a'wyre'ema mateepapa tata pyu ywag a'wyre'ema reewe.

⁸ Najane 'jawe rūi Janeruwarete 'ga. Jane upe te 'ā 'arakwawa ipytunū ma'e 'jawe rēwējēmī. Kwara 'ara we 'ā opytunamū rēwējēmī jane nū. A'ere Janeruwarete 'ga upe nanarūi. Aju'jaju'jawe etee 'ara 'ga upe. Miu anu majepe 'ara 'jawe ete 'ga upe. Majepe 'ara nanē miu anu 'jawe ete 'ga upe nū. Majepe 'yweteewara 'jawe mīmera mama'ea 'ga upe. ⁹ A'eramū

'gã “Ma'eramũ sipo 'ga poromukuramũ? Ma'eramũ sipo 'ga 'ure'ema? Nuri futari nipo 'ga nũ'ũ”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe. A'ere 'ga ruri futari. U'eawer imũ etee futat 'ga ruri. Ajemuaem wejue 'ga werowiare'ema 'gã nee. A'eramũ 'ga 'gã werowiaara rapesaka 'ũina. Kwaiwete wejue 'ga rerowiare'ema 'gã jemogyi. A'eramũ 'ga a'eramũ oporomukuramũ. Nafutari 'ga jane mũ oa muku ojewi numiamũ. A'eramũ 'ã 'ga wa'yra 'ga murukara'ne'ema.

¹⁰ 'Ua Janejararete 'ga ruri muna'ywa 'jawe. Sã'ã ae muna'ywa rura kwaawe'ema. Nan tee futat jane 'ga rura nikwaawi. Muna'ywa rura 'jawe futat nipo Kristu 'ga ruri janee. Nikwaawi jane 'ga ruawa. 'Ga ruramũ nipo ywag aunuga. Ipoju te nipo iunuga. Mama'ea nipo opapa. Iunuga renupawe nipo 'ga rerowiare'ema 'gã opiryjamũ ajemogyau. Ipoju te nipo ywag aunuga. Kwat, jay, jaytata. Mĩmera ukaitapap. Ywya nanẽ opyipiara reewe ukaitapap Kristu 'ga ruramũ. ¹¹ “Anure nipo mama'e tywera kaipawi” 'ea pẽ 'ã ikwaapa. A'eramũ ki pẽ 'ga rerowiaramũ pejemogyau esage 'ga upe, mama'e apou 'ga je'eg imũ etee futat. ¹² Anure nipo Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga murukari futari. A'eramũ pẽ pejemogyau esage 'ga upe 'ga rura rapesaka. 'Ga mome'wau pe'je pejewau 'ga rerowiarukaa 'ga rerowiare'ema 'gã nupe. Jejui 'ga ruawa rupi Janeruwarete 'ga jane matyikai wowase Jejui 'ga rerowiaaramũ jane mopojo'oka 'ga rerowiare'ema 'gã nui. A'eramũ futat 'ga mama'e tesirũmera rapyau. Kwat, jay, jaytata. Mĩmera 'ga wapypap. ¹³ Ymã we futat 'ã Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Mama'e tywera rapy re je ywy yau apou ywag yau reewe nũ. Aipoa jeremiapo yau pype nitywi futari mama'e tywera. Mama'e tywera apoara 'gã nanẽ otywe'emamũ futat nũ”, 'jau 'ga 'ã ikwasiarukaa inuga janee rakue. A'eramũ jane 'ga remiaporama rapesaka jarejemogyau.

¹⁴ Pẽ 'ã jejekoty'aawaretea futat. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: “Ga ruawa rapesakaramũ pẽ pejemogyau esage Jarejuwarete 'ga upe. Mama'e tywera kasi peapo ne. 'Ga je'eg imũ etee ki mama'ea peapo pejemogyau 'ga upe, 'ga rapesakaramũ. A'eramũ pẽ pejesageramũ pejemogyau 'ga upe, 'ga rowase peje'amaw ipe”, 'jau je pẽ nupe. ¹⁵ Pejeku'iramũ nanẽ ki pejemogyau Jarejuwarete 'ga poromuku are. A'eramũ 'ga nanẽ ajemogekowe'em 'ũina nũ. “Jeporomukuramũ nipo 'gã jemogypygeteetei je ree re'ã”, 'jau 'ga ojeupe. Janerewirera 'ga, Paulo 'ga 'ã nanẽ ka'arana kwasiaa ee nũ, imonou pẽ nupe rai'i. Paulo 'ga 'ã janejekoty'aawaretea. Janeporomutat jane 'ga ree. 'Ga nanẽ Janeruwarete 'ga amu'akwaap wemiaporam are. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa ee pẽ nupe. ¹⁶ Kwe pewara 'gã nupe ikwasiaa Paulo 'ga 'gã mueapyou katu Kristu 'ga rur are. A'ere 'ga namueapyo katui 'gã ajepeja wemikwasiarer are. Mama'ey are nanẽ 'ga ka'arana kwasiari nũ. Aipo 'ga remikwasiarer are jane jarejeapyoa'ne'emamũ. A'eramũ 'ikwaawe'ema 'gã amũ ajamu'jau tywet Paulo 'ga remikwasiarer are. Jejui 'ga rerowiaa'ri 'gã nanẽ ajamu'jau tywet ee. Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã nemikwasiarer are nanẽ 'gã ajamu'jau tywet nũ. A'eramũ 'gã ojereko tywerukaa 'ga upe, ojemonoukaa mama'eukwaawa rapyau ipe 'ga upe.

¹⁷ A'eramũ ki pẽ pejejea'gwau Jarejuwarete 'ga je'eg are moromu'jat tywera 'gã nui. Perowiat kasi 'gã je'ega ne. Kasi a'e pe pepoit Kristu 'ga rerowiar awi ne. ¹⁸ Jejui Kristu 'ga ree taetu pejemogypyka pejemogyau. 'Ga je'eg imũ taetu pejemogyau esage. A'eramũ nipo pẽ Janejararete 'ga kwaapa katu katu. A'eramũ taetu jane katu'okarera 'ga opota'waramũ pẽ nee. A'eramũ ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. 'Awauwe futat, anure miamũ futat jane 'ga muorypa jarejemogyau, jareojere'emamũ. Nan iki sajemogy, a'e je pẽ nupe.

Kweramũ etee jeje'ega pẽ nupe.

1 Juá

Ymã we 'gã 'i "Juã 'ga 'awa ka'arana kwasiari" 'gã 'i rakue. Nokwasiari agawewi 'ga wera 'awa ka'aran are. A'etea 'gã e'i "Juã 'ga remikwasiarera futat", e'i 'gã jupe. Juã 'ga Jejui 'ga remimu'efera.

"Pêporomutat ki pejejee", e'i 'ga ikwasiaa imonou Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramũ 'ga ikwasiaa imonou 'gã nupe rakue.

Janeruwarete 'ga kwaawukaat

¹ Ka'arana je akwasiat imonou pê nupe. Jarejeupe Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga ree je ikwasiari. Kristu 'ga ree je ikwasiari. Oje'ega rerowiaaramũ 'ga jane mogyi ojepyri nakwaparimũ rui. Okoeteete ma'ea Kristu 'ga. Ymã te 'ã 'ga rekoï, ywy apoe'emauwe Kristu 'ga rekoï rakue. A'ere ore 'awa ywy pe 'ga rekoramũ ore 'ga resagi orojeau ikue. Orowyka 'ga pir are ikue. 'Ga je'ega ore enupa ikue. Aipoa ore oromome'u pê nupe. ² Ymã we te 'ã 'ga rekoï rakue. 'Awamũ aje 'ã 'ga ruri 'awa ywy pe ojesaukaa ore ikue. A'ea ore oromome'u pê nupe. Ymã we futat te 'ã 'ga rekoï Jarejuwarete 'ga pyri aetywe'emauwe rakue. A'ere 'ga 'awamũ 'ga jesaukari ore ikue. ³ A'e resakawera ore oromome'u pê nupe. Orojemienuwera nanê ore imome'wau pê nupe nũ. 'Ga rerowiarukaawamũ ore imome'wau pê nupe. A'eramũ pê pejemujaa Jarejuwarete 'ga ree ore pyri, 'ga ra'yrarete 'ga Jejui Kristu 'ga ree 'jau. A'eramũ jane jarejemogyau 'ga ree etee futat jarejea mŷina. ⁴ A'eramũ je 'agamũ ikwasiaa ka'aran are jarejemuorypawamũ.

'Ara renyfuga 'jawewat

⁵ Jejui 'ga je'ega ore enupa ikue. Ma'eramũ 'ã ore orojeupe 'ga 'eawera mome'ui pê nupe. Aipo 'jau 'ga imome'wau ore ikue. "Janeruwarete 'ga esagesage. Nitywi futari 'ga mama'e tywera pyu. 'Ara renyfuga 'jawe te 'ga. Nitywi futari ppytuna 'ga pyri", 'jau 'ga imome'wau ore ikue. ⁶ 'Gã amũ te nipo "Je Jarejuwarete 'ga remiayuwa", 'jau futatee. A'ere nipo aipo 'jara 'gã nekoi ppytunimũ wata ma'e 'jawe. 'Gã nuetygi mama'e tywera apoa. A'e 'gã o'meramũ te 'gã 'i. Na'ga remiayuwa rui aipo 'gã. Nuenuwi 'gã mama'e a'jea. Nuapoi 'gã Jarejuwarete 'ga remifutar imũ mama'ea. ⁷ Ku'jywa 'ga 'ara renyfuga 'jawe futat. Nuapoi 'ga mama'e tywera. Mama'e esagea etee te 'ga wapo. 'Ga 'jawe jarejemogy re jarejekoty'aa esage ete jarejee. Oje'jawe jane jemogy re 'ga wa'ya 'ga, Jejui Kristu 'ga ry pyu jane pireita akou, janetywera moia akou jane wi.

⁸ "Je najetywi tetywera pyu" 'jaramũ jane jare'meramũ Jarejuwarete 'ga upe. Jarejemoryteeu jane tee futat. Aipo 'e re mama'e a'jea apowe'em. ⁹ A'ere ojeupe jaretywera jane imome'uramũ, Janeruwarete 'ga imoiri jane wi, jane katu'oka. U'eawer imũ etee futat 'ga janetywera moia jane wi. Namama'e tywera apoara rui te 'ga. Mama'e esagea etee futat 'ga ree. A'eramũ 'ga janetywera moia jane wi. "Epe'a jetywera je wi", ojeupe jane 'eramũ 'ga imoiri jane wi. ¹⁰ Najuejue etee futat aetyweramũ. Nokoi futari ae mũ itywere'emamũ. "Je najetyweri" 'jaramũ ae Jarejuwarete 'ga 'me are ako ma'eramũ te ae poromũ. 'Ga futat 'ã e'i rakue: "Nepetywi futari pê mũ pejetywera'ema pyu", 'jau 'ga 'ã rakue. A'eramũ ae "je najetyweri" 'jaramũ Jarejuwarete 'ga 'me are jarejemogyau. 'Ga je'ega rerowiare'emamũ te ae poromũ ae 'i.

2

Kristu 'ga jane poaa

1 Pēē 'ā jejeuwa 'jawe jee. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe mama'e tywera apo awi pē momoiawamū. "Au'je mama'e tywera apo re" 'ea je ikwasiaa ka'aran are imonou pē nupe. A'ere jane mama'e tywera jane iaporamū Jejui Kristu 'ga je'egi 'Uwarete 'ga upe jane ree. "Aipo 'ga je rerowiaara 'ga. Mama'e tywera 'ga wapo. A'ere 'ga nopoiri futari jane rerowiar awi. A'eramū ki eta'waramū etee e'ŷina 'ga upe", 'jau 'ga 'Uwarete 'ga upe oje'ega rerowiaaramū jane ree. Jejui 'ga 'ā naitywet ma'ea rūi. Esage ma'e 'ga te. ² 'Ga futat 'ā janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe janee. Amanūmū janetywera 'Uwarete 'ga upe jane wi imoiawamū. A'ere 'ga najanema'e etee rūi janetywera mepyi. Ywy pewaramū janetywera juejue futat 'ga omepey.

³ Jarejuwarete 'ga je'ega renuw ire jane a'jea futat 'ga remiayuwa. 'Ga remiayuwaretea 'ā jane 'ga je'ega renuparamū. ⁴ Gā amū nipo 'jau, "Akwaap je Jarejuwarete 'ga", 'jau. A'ere aipo 'jara 'ga o'meramū te 'ga 'i Jarejuwarete 'ga je'ega renuwe'em ire. I'me ma'eramū te ae poromū ae 'i akou. ⁵ 'Ga je'ega renuparamū jane 'ga futaa a'jea futat. A'eramū te ae a'jea futat ae 'i. "Je Jarejuwarete 'ga remiayuwa futat", 'jau jane. ⁶ Aipo 'jaramū ki mama'e esage etee peapo, Jejui Kristu 'ga 'jawerimū etee futat.

Pēporomutar iki pejejee

⁷ Tejekoty'aawamū pē nupe je ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga je'eg are. "Pēporomutar iki pēē pejejee. Pejejuka esage ki pejejee", 'jau 'ga rakue. Na'awamue rūi te 'ga 'ā aipo 'ga 'i janee rakue. Jejui 'ga rerowia ppy we futat te 'ā pejemu'e aipo are rakue. A'eramū pēē aipo 'ga 'eawera kwaapa pejejemogyau. ⁸ Aipoa morogyta are je ka'arana kwasiari pē nupe. A'ere aipoa morogyta ymanera jemu'jagi morogyta yau 'jawe. Jejui 'ga aipoa morogyta are jane mu'eramū morogyta yau 'jawe futat janee. Jejui 'ga a'jea futat iporomutat jane ree. A'eramū ki jane 'ga 'jawe futat jareporomutaramū jarejee. A'eramū nipo jane resakara 'gā 'jau, "A'jea futat Kristu 'ga 'ea ra'e", 'jau nipo 'gā. 'Ga rure'emamū 'ā janepy 'gā weapyoe'emamū 'ga ree rakue. A'ere ako 'ga ruri jane mueapyou ojee ikue. Janereapyoe'em awi jane mueapyou ikue. Sā'ā jay renya ypytuna mojesa'gia numiamū. A'ere 'ā nomoesagi katu. Nan tee futat ako janepy 'gā neapyo'iramū etee Jarejuwarete 'ga je'eg are rakue. Jejui 'ga te ajee 'ā 'ut 'ara renyfuga 'jawe mama'e kwaawukaa katu katu janee, Jarejuwarete 'ga kwaawukaa janee. Jay reny 'jawewar awi jane mū'jāu 'ara renyfuga pype jane monoara 'jawe.

⁹ 'Gā amū nipo 'jau, "je 'ara renyfuga pypewara futat", 'jau nipo 'gā. A'e reewi nipo 'gā niporomutari opytuna 'gā nee. A'eramū jane aipo 'gā kwaapa. Aipo 'gā ypytunaiwa pypewara futat. Poromū o'meramū. ¹⁰ Opytun are iporomutat ma'eramū te ae 'arimū wata ma'ea. Nitywi futari mama'e tywera pyu, jarejomote'aawa pyu Jarejuwarete 'ga upe. ¹¹ A'ere ae opytuna 'gā nee iporomutare'emamū ae ypytunaiwa 'jawewara pype wata ma'ea. Ypytunaiwa pype wata ma'eramū ae awawa kwaape'ema. Ypytunaiwa esaukare'ema ae upe. Eae'ema 'jawe ae mogyaukaa.

¹²⁻¹⁴ Pēē 'ā jejeuwa futat. Peenuw esage ki jeje'ega. Jejui Kristu 'ga ree 'ā 'ga Ruwarete 'ga pētywera moia pē nui pē katu'oka pē mogyau 'awamū. Jarejuwarete 'ga 'ā pēē ikwaapa. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe.

Sawa'eramū pē nupe nanē je ka'arana kwasiari nū. Ywy apoe'emauwe Ako ma'e 'ga pekwaap pejemogyau rakue. A'eramū je pē nupe nanē ka'arana kwasiaa nū.

Kununīmet. Kūjāmet. Jeju 'ga perowiat pejemogyau. A'eramū 'ā pēē mama'e apowe'em mama'eukwaawa 'wryiara remifutar imū. Jeju 'ga pāje mū pejejepojekau mama'eukwaawa 'wryiara remiayuw awi. Jarejuwarete 'ga je'ega renupa pejemogyau. A'eramū pēē mama'e apou'jape'ema mama'eukwaawa 'wryiara je'eg imū. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe.

¹⁵ Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'ja'jawe ete kasi pēē pejemogy ne. 'Gā nemifutara kasi pefutar ine. 'Gā nemifutar are pejejea mŷine'ema. Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā 'jawe tee mama'e apo re pēē nanē nepēporomutari Jarejuwarete 'ga ree ne. ¹⁶ Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā mama'e tywera apo are etee ifuwet ajemogyau. Mama'e tywera resag ire 'gā aipo futaa. A'eramū futat ojerowiaripa ajemogyau wemiapo a'wyre'em are etee futat. A'ere najaneruwarete 'ga remifutara rūi aipoa. 'Ga ree iporomutare'ema 'gā nemiapoa te poromū. ¹⁷ A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga werowiare'ema 'gā nemiapofera mateepapa etee. 'Gā nemifutara nanē nipo 'ga imateepapa etee 'gā nui nū. A'ere jane Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee mama'e apoaramū nipapawi. 'Ga pyri te jane oi jarejemogyau jareku'iramū nakwaparimū rūi futat.

Jeju 'ga ree iporomutare'emarete

¹⁸ Kununīmet. Kūjāmet 'jau. Jeje'ega ki peenup. Anurenure'i nipo mama'e teepap katu katuramū. Peenup futat 'ā Jeju 'ga ree iporomutare'emarete 'ga rera rai'i. "Anurenure'i nipo Jeju 'ga ree iporomutare'emarete 'ga ruri", 'jau 'gā imome'wau pē nupe. A'jea futat 'gā 'ea. 'Awamū miamū kwaiwete Jeju 'ga ree iporomutare'ema 'gā jemogyi. A'eramū 'ā jane a'e are ikwaapa "owaēm ja'wyja'wy ywy mateepaawa upe ra'e" 'e kwaapa. ¹⁹ Jeju 'ga ree iporomutare'ema 'gā awau ojepe'au muku jane wi. Najane pyri 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nūi tāmējē futat. Jane pyri 'ga ree oporomutar ire amunipo 'ā 'gā nojepe'ai jane wi. Jane wi 'gā ooa 'gā jepe'aa 'gā okwaawukat janee. A'eramū jane 'jau jarejaupe: "Najane pyri 'ga ree iporomutat ma'e 'gā nūi tāmējē futat 'gā", 'jau jane jarejaupe.

²⁰ Jeju Kristu 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage mua pē nupe rakue, pē mu'jawamū rakue. A'eramū pēē mama'e a'je kwaapa, Jeju 'ga mome'u a'jea futat. ²¹ Pēē 'ā Jeju 'ga ree mama'e a'jea porogyta pekwaap. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe. "Nepekwaawi", 'jawe'em je ikwasiaa pē nupe. Jeju 'ga mome'ua a'jea futat pēē ikwaapa. Mama'e a'je kwaaparamū ae mama'e a'jea etee futat imome'ui ajaupe. Nai'me ma'eramū rūi ae morogyta esage mome'ui.

²² Awŷja te i'me ma'ea? "NaJeju 'ga rūi Janeruwarete 'ga remimurera" 'jara 'gā te poromū e'i i'me ma'eramū. Jeju 'ga ree iporomutare'ema 'gā futat poromū. 'Gā nuerowiari futari Jarejuwarete 'ga je'ega, 'ga ra'yra 'ga je'ega nanē nū. ²³ "NaKu'jywa 'ga rūi Jeju 'ga Ruwaretea" 'e rerowiaara 'gā najarejuwarete 'ga remiayua rūi ajemogy. A'ere "Jeju 'ga Jarejuwarete 'ga ra'yraretea" 'e rerowiaara 'gā a'jea futat Jarejuwarete 'ga remiayua.

²⁴ Jeju 'ga je'ega renupa ypy we futat 'ā pēē 'ga rerowiaa rai'i. Aipoa morogyta ki a'jea futat perowiat pejemogyau. Aipoa morogyta a'jea futat perowiat pejemogyramū. Janeruwarete 'ga ree pejemujaa a'jea futat. 'Ga ra'yra 'ga ree nanē pejemujaa nū. ²⁵ Ymā we futat 'ā Kristu 'ga 'i oree ikue: "Tomogy pēē orojeypyri nakwaparimū warāu rūi", 'jau 'ga oree ikue.

²⁶ Gā amū nipo awau pē pyri o'meramū pē nupe. “Tamomoirukat 'gā Jejuī 'ga rerowiār awi 'jau kwy”, 'jau 'gā ojeupe. Aipoa 'gā nee je ka'arana kwasiari imonou pē nupe. ²⁷ A'ere Jejuī 'ga 'Uwarete 'ga 'Agesage muri pē nupe. A'eramū 'ga 'Agesagea pē mu'jara. A'eramū ki pēē mū moromu'jara futaru'jape'ema. 'Ga 'Agesagea a'jea futat pē mu'e mama'e a'je are. Ni'mei futari 'ga 'Agesagea. A'eramū ki pēē 'ga 'Agesagea pejemu'e renupa katu katu. A'e renupa pēē pejemujaa Jejuī 'ga ree.

²⁸ Kunumīmet, kūjāmet 'jau. Jejuī 'ga ree etee ki pejemujat. A'eramū pēē anure 'ga ruramū pejejenosōue'em pejewau 'ga repejāna. Mama'e tywera apo re pejenosī 'ga rowase pejewaw ipe ne.

²⁹ Sikwaap jane 'ga jarejemogyau. “Jejuī Kristu 'ga esagesage. Nu-apoi 'ga mama'e tywera” 'ea jane ikwaapa. A'eramū “ae mama'e tywera apoare'emamū Janeruwarete 'ga ra'yramū futat ajemogyau” 'ea nanē jane ikwaapa nū.

3

Jejuī 'ga rerowiaat

¹ Pēnea'ar iki “Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree” 'e are. A'eramū 'ga wa'yra 'ga Kristu 'ga rerowiaaramū 'jau janee: “Jera'yra pēē”, 'jau. A'ere Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gā nokwaawi 'ga. A'eramū 'gā “Jejuī 'ga rerowiaara 'gā Janeruwarete 'ga ra'yra futat” 'e are weapyoe'emamū. ² A'ere 'ā pēē jejekoty'aawa. Jeje'eg are ki peapyaka. A'jea futat a'e je pē nupe. 'Awamū futat 'ā jane jemogyi Jarejuwarete 'ga ra'yramū. Maran sipo 'ga jane rerekoi, sa'e te aje 'ā jane. Nīkwaawi we jane aipoa. Esage te nipo 'ea etee aje 'ā jane sikwaap. Anure te nipo jane Jejuī 'ga ruramū jane 'ga resagi. “Nan tāmējē pa 'ga ra'e”, 'jau nipo jane 'ga resaka. A'eramū te nipo “jane jemogyi 'ga 'jawe katu katu” 'ea jane sikwaap. ³ A'eramū nipo jane 'ga rapesakaramū juejue jarepoia jaretywer awi jarejekatu'oka. Jejuī 'ga re'ā mama'e tywera pyu otywe'emamū futat. A'eramū jane 'ga rapesakaramū jarepoia mama'e tywera apo awi.

⁴ Mama'e tywera apoara 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiare'ema futat ajemogyau. Aipo 'gā futat itywet Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga je'ega renupare'ema 'gā itywetywet 'ga upe. ⁵ “Au ywy pe ako Jejuī 'ga 'ua aetywera moiawamū ikue” 'ea jane ikwaapa. Nitywi futari mama'e tywera 'ga ree.

⁶ A'eramū jane 'ga ree ojemujat ma'eramū jarepoia mama'e tywera apo awi. Mama'e tywera apo awi ipoire'ema 'gā na'ga remiayuwa rūi. Nokwaawi 'gā 'ga.

⁷ Kunumīmet. Kūjāmet 'jau. Perowiat kasi i'me ma'e 'gā ne. “Jejuī Kristu 'ga esagesage” 'jaramū ae 'ga rerowiaramū futat. Mama'e esagea etee futat iapou. Aipo 'gā wesageramū Jejuī 'ga 'jawe. ⁸ Mama'e tywera apoara 'gā te aje 'ā nia'wyri futari 'ga upe. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa futat 'gā. Iypy we futat 'ā mama'eukwaawa 'wyriara mama'e tywera etee futat iapoi akou rakue, ywya Janeruwarete 'ga iapo ypyrauwe rakue. A'ere 'ā Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga ruri mama'eukwaawa 'wyriara pājē pojekau jui. A'eramū 'ga ifuakara muapap jui. Mama'eukwaawa 'wyriara remiapoa mateepapa nanē 'ga ruri nū.

⁹ A'eramū wa'yramū ae rekoramū Janeruwarete 'ga U'agesage mua ae upe. A'eramū jane jarepoia mama'e tywera apo awi. Wa'yramū 'ga jane mogyi. A'eramū jane a'eramū mama'e tywera apou'jape'ema jarejemogyau.

¹⁰ Jarejuwarete 'ga ra'yramū jarejemogya jane sikwaap. Mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gā jemogya nanē jane ikwaapa. Mama'e tywera apoara

'gã, ajuee iporomutare'ema 'gã. Mīmera 'gã mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwa futat. NaJaneruwarete 'ga ra'yra rūi 'gã.

Pēporomutar iki pejejuee

¹¹ Peenup futat 'ā Jejuī 'ga 'eawera, “pēporomutar iki pejejuee” 'ea 'ā pēē enupa futat. 'Ga rerowia ppy we futat 'ā pēē aipo 'eawera renupa rakue.

¹² Kaī 'ga 'jawe kasi sajemogy ne. Mama'eukwaawa remiayuwa futat aipoa kūima'e 'ga, Kaī 'ga rakue. A'eramū 'ga wewirera 'ga, Apeu 'ga jukau ekoete rakue. Ma'eramū sipo 'ga wewirera 'ga jukau ekoete rakue? 'Ga wewirera 'ga, Apeu 'ga, mama'e esagea etee wapo. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee 'ga mama'e apoi. A'ere Kaī 'ga mama'e tywera etee iapoi. A'eramū 'ga wewirera 'ga rerekoayau ee. A'eramū 'ga 'ga jukau rakue.

¹³ Pēē 'ā jerewirera 'jawe jee. Kūjāmeramū 'ā pēē jerenyra 'jawe 'jau. Jejuī 'ga rerowiaaramū pejemogyau. A'eramū nipo Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gã oporomutare'emamū pē nee. A'ere kasi pēnea'at aipo 'gã nee pejemogyau ne.

¹⁴ Jejuī 'ga rerowiamamū 'ā aeporomutamamū ajuee. A'eramū jane namama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e arūi. Jarewawa jane ikwaapa, “Ywag ipe jane oi Jarejuwarete 'ga pyri” 'ea jane ikwaapa. 'Ga rerowiare'ema 'gã te ajee 'ā mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'ea futat. Nojejuka esagei 'gã ajuee. Oporomutare'emamū nanē 'gã ajuee nū. A'eramū aipo 'gã awawe'em futat Jarejuwarete 'ga pyri. Muku te 'gã oi 'ga wi.

¹⁵ “Oporojuka ma'e 'gã nooi Jarejuwarete 'ga pyri ywag ipe” 'ea jane sikwaap. A'ere ajuee iporomutare'emamū ae oporojuka ma'e 'jawe Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū “ajuee iporomutare'emamū ae awawe'em 'ga pyri” 'ea nanē jane ikwaapa nū.

¹⁶ Jejuī Kristu 'ga ako amanūmū janee ikue, jane ree 'Uwarete 'ga poromutara resaukaawamū janee ikue. “A'jea futat 'ga poromutamamū jane ree” 'ea jane 'ā ikwaapa. A'eramū ki jane jareporomutamamū jarejuee 'ga 'jawerimū etee futat. “Je najemanūweri 'gã nee tejemuaēmaw ipe”, pe'je kasi ne. Pēpota'wa ki pejejuee.

¹⁷ Amumeramū nipo jane jaremama'e tywe'emamū. A'eramū ki imama'e ma'eramū pemono amū pejejaupe. Nan ae Jejuī 'ga rerowiaaramū mama'e apoi. Mama'ea ajaupe imonoare'emamū sipo ae “Je Jarejuwarete 'ga arowiat”, 'jau? Naani. O'meramū te ae 'i poromū.

¹⁸ A'eramū ki pēē pejeapyakau je'e are. Ajuee iporomutat ma'eramū ae jopoi mama'e apou, mama'e monou ajaupe. Nanuara aporamū janeporomutamamū a'jea futat jarejuee. Mama'ea pejejaupe imonoare'emamū kasi “Jeporomutat je ene ree”, pe'je ekoete pejejaupe ne.

¹⁹ Jarejuee iporomutat ma'eramū jane Jarejuwarete 'ga je'eg imū etee futat iapou. 'Ga 'eawer imū etee mama'e apo re “ae 'ga ra'yramū futat ae jemogyi” 'ea jane ikwaapa. A'eramū ae 'ga 'eawer imū etee mama'e apou ajemogyau ojenosōue'em 'ga rowase awaw ipe.

²⁰ Jarejuwarete 'ga rerowiar ire nipo pēē mū mama'e tywera apou. A'eramū nipo pēē pejepoyje'emamū Jarejuwarete 'ga upe. “Awamū Janeruwarete 'ga niporomutari je ree”, 'jau nipo pēē. A'ere 'ga 'ā mama'e kwaapararetea. A'eramū 'ga jarejeupe jane 'e kwaapa. A'ea 'ga okwaap agawewi futat. A'etea 'ga niporomutapawi pē nee, mama'e tywera pēē iapo re.

²¹ A'eramū jane 'ga jarefutara kwaaw ire jarejenosōue'em jareje'ega 'ga upe. ²² Oje'ega jane enuwamū 'ga mama'e mua janee. Ojeupe jane enūjamū 'ga imua jane upe. Janeremienūiwera mua janee, wemifutar imū etee jane mama'e apo re.

²³ “Perowiar iki jera'yraretea, Jejuī Kristu 'ga”, 'jau 'ga janee ikue. “Pēporomutar iki pejejuee Kristu 'ga 'eawer imū etee futat”, 'jau 'ga janee ikue. ²⁴ Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū jane jarejemujaa 'ga ree. 'Ga nanē akou jane pype futat nū. U'agesagea 'ga imua janee ikue. A'eramū 'ga 'Agesagea jane mueapyou jane pyri 'ga reko are.

4

Janeruwarete 'ga 'Agesage

¹ Kunumĩmet, kũjãmet 'jau. Pěẽ 'ã jejekoty'aawa. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Perowiat kasi kaměsiete tekotee 'gã porogytaa ne. Kwaiwete 'ã 'gã jemogyi okwasi'wau oporogytau tesirũmeruu. "Jarejuwarete 'ga 'Agesagea je mut pẽ mu'jaukaa jee", 'jau futatee nipo 'gã pẽ nupe. A'ere kasi 'gã porogytaa perowiaraiw ine. 'Gã amũ Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u teeara. Peenup katu katu ra'ne ki 'gã je'ega. "A'jea futat sipo 'gã Jarejuwarete 'ga je'eg imũ 'gã 'i akou", 'jau etee ki pẽẽ pejejaupe. ² "Maranuara sipo Janeruwarete 'ga 'Agesagea wereko?" 'jau nipo pẽẽ pejejeupe. Tamu'e pẽẽ ee 'jau. 'Gã je'ega peenup katu katu. "Jejui 'ga futat Jarejuwarete 'ga remimurera. Ae 'jawe futat 'ã 'ga wa'yra 'ga muri janee rakue. Sã'ã ae 'ara kunumĩakyramũ ra'ne. A'ere 'ã ae waranupa. Nan tee futat 'ga wa'yra 'ga muri kunumĩakyramũ janee rakue, 'awa ywy pe rakue" 'jara 'gã tee 'ga 'Agesagea wereko. ³ "Naaeramũ rũi nipo Jejui Kristu 'ga ruri. Inãinã'nĩ te nipo 'ga ruri" 'jara 'gã 'ga 'Agesage rerekware'ema futat. Aipo 'jara 'gã 'ga ree iporomutare'ema 'gã te poromũ. "Anure nipo Jejui 'ga ree iporomutare'emarete 'ga ruri" 'ea 'ã pẽẽ enupa. A'ere 'ã 'awamũ futat 'ga 'jawewara 'gã amũ nuri akou o'meramũ janee.

⁴ Kunumĩmet, kũjãmet 'jau. Pěẽ 'ã Jarejuwarete 'ga ra'yra. A'eramũ 'ga 'ã U'agesage mua pẽ nupe, pẽnerekwaramũ rakue. 'Ga pãjẽa te 'ã a'jea futat ifuakat, 'au ywy pewara 'gã pãjẽ apyraapa. A'eramũ pẽẽ 'ã a'eramũ wejue i'me ma'e 'gã porogyta rerowiare'ema. I'me ma'e 'gã 'ã mama'eukwaawa 'wyrriara remiyuwa. A'ere pẽnerekwara pãjẽa 'ã mama'eukwaawa 'wyrriara pãjẽ apyraawi 'ã a'jea futat. ⁵ Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gã 'awa ywy pewara etee omome'u ajemogyau. A'eramũ Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã etee futat 'gã je'ega rerowiaa ajemogyau. ⁶ Jane 'ã Jarejuwarete 'ga remiyuwa futat. A'eramũ 'gã kwaapara 'gã wapyakau janeje'eg are. A'ere 'ã 'ga remiyuwe'ema 'gã nuapyakai janeje'eg are. A'eramũ jane 'gã kwaapa. Janeje'ega renupara 'gã Jarejuwarete 'ga 'Agesagea wereko. 'Ga 'Agesagea jane mu'jau mama'e a'je are tee. A'eramũ 'ga 'Agesage rerekwara 'gã wapyakau janeje'eg are. A'ere i'me ma'e rerowiaara 'gã mama'eukwaawa 'wyrriara remiyuwa futat. A'eramũ 'gã wapyakawe'em janeje'eg are.

Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e

⁷ Kunumĩmet, kũjãmet 'jau. Janeruwarete 'ga a'jea futat iporomutat jane ree. A'eramũ 'ga oje'jawe futat jane moporomutarukaa jarejuee. Jarejuee iporomutat ma'eramũ jane Jarejuwarete 'ga ra'yramũ futat. 'Ga kwaapa nanẽ nũ jane. ⁸ Ywawuje etee 'ã Janeruwarete 'ga poromutamũ ae ree pãwẽ pãwẽ etee futat. 'Ga futat te 'ã ae ree ipota'wa ma'ea ako. A'eramũ ajuee iporomutare'ema 'gã 'ga kwaape'ema futat. ⁹ Wa'yrarete 'ga ako 'ga imua jane katu'okawamũ ikue. Majepei tee agawewi 'ga ra'yrarete 'ga. A'etea ako 'ga 'ga amut wemiaramẽ'ema 'jawe ikue. Jane ree jemuaẽmaw ipe te 'ga wa'yra 'ga murukari ijukaukaa 'au ywy pe janee, jane katu'okawamũ. Ma'eramũ 'ã jane a'jea futat Jejui 'ga rerowiaaramũ nipo 'ã jane jemogyi jareku'iramũ. Nakwaparimũ rũi futat nipo 'ã jane jarewau jarejemogyau jareku'iramũ 'ga pyri. A'eramũ 'ã jane "'Ga'ã iporomutat jane ree" 'e kwaawi. ¹⁰ Najane ra'ne rũi te 'ã Jarejuwarete 'ga ree janeporomutat rakue. 'Ga ra'ne tãmẽjẽ futat te 'ã iporomutat jane ree rakue. A'eramũ ako 'ga wa'yra 'ga muri janetywera jane wi imoiawamũ ikue. A'e are jane 'ã Janeruwarete 'ga

iporomutat jane ree 'e kwaapa. Jarejeapyoramũ 'ã jarejemogyau jarejee 'ga poromutar are.

¹¹ Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree. A'eramũ ki jane nanẽ jareporomutamũ jarejemogyau jarejuee. ¹² Nitywi futari ae mũ Warejuwarete 'ga resakaramũ. A'ere jarejuee janeporomutamũ Janeruwarete 'ga rekoi futari jane pyri. Ma'eramũ 'ã jane poromutamũ a'jea futat 'ga ree.

¹³ Janeruwarete 'ga 'ã U'agesage mua imogeu jane pype. A'eramũ 'ã 'ga 'awamũ ajemogyau jane pyri. Jane nanẽ jarejemujaa 'ga ree. Aipoa jane sikwaap. ¹⁴ Orojemiesagera ete ore imome'wau: "Janeruwarete 'ga ako wa'yrarete 'ga amut 'awa ywy pewaramũ ae katu'okawamũ ikue" ea ore imome'wau. Ore 'ã 'ga ra'yra 'ga Jejui 'ga resakarera futat. Ma'eramũ 'ã ore imome'ui pẽ nupe. ¹⁵ "Jejui 'ga Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga futat" 'jara 'gã pyri etee Janeruwarete 'ga rekoi. Aipo 'jara 'gã 'ga jekoty'aawa futat. ¹⁶ "Janeruwarete 'ga iporomutat jane ree" ea nanẽ 'ã jane ikwaapa erowiaa 'jau 'ã jane. A'jea futat aipo 'ea.

Janeruwarete 'ga iporomutat ae ree. A'eramũ jane jarejuee iporomutat ma'eramũ jarejemujaa 'ga ree. Jane pyri futat 'ã 'ga rekoi. ¹⁷ 'Ga ree ojemogypyyk ma'eramũ jane jareporomutamũ 'ga ree. Jareporomutamũ jarejuee nanẽ nũ. A'eramũ jane wowase 'ga jaremajatykaaw ipe jarejenosõue'em jarejatykau 'ga upe. Jejui 'ga rekwawera 'jawerimũ jareko re jane nikyjei futari 'ga pyri jareo awi. ¹⁸ Janeporomutat jane 'ga ree. A'eramũ jane jarekyjawe'em futat 'ga wi. Wea'are'emamũ ae wereco tywer are. Naerereko tywera'uweri 'ga ojee iporomutat ma'eramũ. 'Ga je'ega rerowiare'ema 'gã tee a'jea futat okyje ajemogyau 'ga wi.

¹⁹ Janeruwarete 'ga ra'ne futat oporomutamũ jane ree rakue. A'eramũ jane 'awamũ jarejemogyau 'ga ree iporomutat ma'eramũ. Jarejuee nanẽ jareporomutamũ nũ. ²⁰ 'Ga amũ nipo 'jau "Jeporomutat je Jarejuwarete 'ga ree", 'jau nipo 'ga. A'ere nipo 'ga aipo 'e reewi niporomutari Jejui 'ga rerowiaara 'gã amũ nee. Maran sipo 'ga a'eramũ Jejui 'ga rerowiaara 'gã nee oporomutare'em ire "Jarejuwarete 'ga ree jeporomutamũ", 'jau akou. Wesak agawewi te 'ã 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gã. A'etea oporomutare'emamũ 'gã nee. Nuesagi futari 'ga Jarejuwarete 'ga. A'jea sipo aipo 'ga Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'ea? Naani. ²¹ Ymã te Jejui Kristu 'ga 'i ikue: "Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'eramũ ki pẽporomutat pejejuee", 'jau 'ga janee ikue.

5

Mama'e tywera apo awi opoit ma'e

¹ "Jejui 'ga Janeruwarete 'ga remimurera futat" 'e rerowiaara 'gã juejue Janeruwarete 'ga ra'yra. Jarejuwarete 'ga ree iporomutat ma'e 'gã nanẽ oporomutamũ 'ga ra'yramũ ajuee nũ. ² A'jea futat jareporomutamũ Jarejuwarete 'ga ree, 'ga remimu'efer imũ etee futat jane mama'e apou jarejemogyau. A'eramũ te ae "a'jea futat jeporomutamũ 'ga ra'yra 'gã nee" 'e kwaawi nanẽ nũ. ³⁻⁴ Jarejuwarete 'ga ree jareporomutamũ jane 'ga je'ega renupa katu katu. 'Ga je'ega renuw ire jane jarejemogyau 'ga ra'yramũ futat. Opãjã 'ga imua janee. A'eramũ 'ga je'ega renuwa waye'emamũ janee. Werowiaaramũ Jejui 'ga jane mamuakaa mama'e tywera apo awi. ⁵ Maranuramũ sipo ae poiri mama'e tywera apo awi? Jejui 'ga rerowiaara 'gã etee te. "Jejui 'ga a'jea futat Jarejuwarete 'ga ra'yraretea" 'jara 'gã etee te nuapoi mama'e tywera.

Jejui 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea

⁶ Jejuí Kristu 'ga ako ojepymíukaaw ipe ojesaukaa katu katu janee ikue. Pykau 'jawe futat Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ua ojypa 'ga ree ikue. A'e are 'ga ojekwaawukaa katu janee. "Janeruwarete 'ga ra'yra futat 'ga ra'e" 'e kwaawukaa katu janee ikue. A'ere jane na'ga pymíawer are etee rūi 'ga kwaawi. 'Ypeywar are 'ga omu'amaw ipe owy reko'wokawer are nanē futat 'ga jekwaawukari janee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejuí 'ga kwaawukaa janee. A'jea futat aipoa. Ni'mei futari 'ga 'Agesagea. ⁷ Aipo resakawera Jejuí 'ga kwaawukaa janee. ⁸ Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejuí 'ga pymí are 'ga kwaawukaa janee. 'Ga ry reko'wokawer are nanē nū. Mímera mama'e resakawer are jane "Jejuí 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat" 'e kwaapa 'agamū. ⁹ Jarejo'eawera 'ã jane erowiaa jepi. A'ere Janeruwarete 'ga 'ea ae mū 'eawera apyraawi. Jejuí 'ga upe 'ga 'jau: "Koromū jera'yrarete 'ga", 'jau 'ga Jejuí 'ga mome'wau oree. U'eawer imū etee 'ga wa'yra 'ga rerowiarukaa janee. ¹⁰ Jarejuwarete 'ga ra'yra 'ga rerowiamū ae 'jau ojeupe. "A'jea futat Janeruwarete 'ga 'i", 'jau ae akou ojeupe. A'ere Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã 'i "o'meramū te 'ga 'i", 'jau etee 'gã 'ga upe, 'ga je'ega rerowiare'emamū. Nuerowiari futari 'gã 'ga ra'yra 'ga mome'ua. "Koromū futat jera'yrarete 'ga" 'ea 'gã nuerowiari ajemogyau. ¹¹ "Jera'yrarete 'ga amanū pē katu'okawamū. A'eramū 'ga werowiaaramū pē mogyau namutat oje'jawē. A'eramū nipo pēē pejemanū re pejejua 'au pejejemogyau ore pyri jera'yra 'ga rerowiaaramū pēē nakwaparimū warāu rūi futat", 'jau Janeruwarete 'ga janee rakue. ¹² 'Ga ra'yra 'ga rerowiaara 'gã ajemogyau namutat 'ga 'jawe. Amanū re awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū warāu rūi futat. A'ere 'ga ra'yra 'ga rerowiare'ema 'gã nooa'uweri 'ga pyri amanū re. Muku te 'gã oi 'ga wi.

Jejuí 'ga ree ki pejemogyppyk

¹³ Jejuí 'ga ree pejemogyppyk pejejemogyau. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe, pē mu'jau Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogy are. ¹⁴ "Ojeupe mama'ea jane enūjamū 'ga apyakai janeje'eg are, wemifutara mama'ea ojeupe jane enūjamū" 'ea 'ã jane ikwaapa. A'eramū jane 'ga remifutar imū mama'e renūi awi jarekyjawe'em futat. ¹⁵ "Janeje'ega renuw ire 'ga janeremienūiwera mama'e mua janee" 'ea jane ikwaapa futat.

¹⁶ Jejuí 'ga rerowiaara 'ga amū nipo mama'e tywera apou akou. A'ea nipo pēē esaka. A'ere aipoa namama'eukwaawa rapyaw ipe ae monoukara rūi nipo aipo 'ga remiapofera mama'e tywera. A'eramū pēē pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe, aipo mama'e tywera apoarera 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga 'ga tywera moia 'ga wi 'ga momyau nū. A'ere mama'e tywera mū mama'eukwaawa rapyaw ipe ae monoawa futat. Aipoa mama'e tywera apoara 'ga ree te kasi ajee peporogyta Jarejuwarete 'ga upe ne, a'e je pē nupe. ¹⁷ Mama'e tywera juejue iapoa nia'wryi Janeruwarete 'ga upe. A'ere 'ga ajepeja mama'e tywera moiri jane wi ojeupe jane je'egamū.

¹⁸ Jarejuwarete 'ga ra'yramū jane mama'e tywera niapoi futari jarejemogyau au'jeteramū. Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga te 'ã jane a'gu mama'eukwaawa 'wryiar awi. A'eramū jane pojekawarūme'em Jejuí 'ga wi. ¹⁹ Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū jane 'ga remiyauwa futat. A'ere Janeruwarete 'ga rerowiare'ema 'gã mama'eukwaawa 'wryiara remiyauwamū futat 'gã jemogyi najuejue etee. ²⁰ Janeruwarete 'ga ra'yra 'ga, Jejuí 'ga 'ã, 'ua 'awa wrye pe 'Uwarete 'ga kwaawukaa janee. 'Ga Ruwarete 'ga Maireteetea futat. A'eramū 'ã jane 'awamū jarejemujaa 'ga ree. 'Ga ra'yra 'ga, Jejuí Kristu 'ga ree nanē jane jarejemujaa nū. Janeruwarete 'ga 'ã a'jea

futat ae mogyararetea. A'eramū “je rerowiaara 'gã amanū re 'ua je pyri ajemogyau nakwaparimū warāu rūi futat”, 'jau 'ã 'ga rakue. A'jea futat aipo 'ga 'ea.

²¹ A'eramū je 'jau pē nupe: “Pēnoryp kasi maira'me a'agaw are ne. Jare-juwarete 'ga te ki pemuoryp, 'ga ra'yra 'ga reewe”, 'jau je pē nupe. Kweramū etee jeremimome'ua.

2 Juā

'Awa ka'arana upe nanē 'gā 'i, "Juā 'ga remikwasiarera", e'i 'gā ymā we rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe.

¹ Ka'arana je akwasiat enee, Waip. Je 'ā Jejui 'ga rerowiaara 'gā 'wyr-iarāmū. Ene 'ā Jarejuwarete 'ga remippyrrūmeramū. A'eramū je ka'arana kwasiaa enee. Enera'yra 'gā nupe nanē je ikwasiaru enee reewe nū. Jekoty'aawa 'ā pēē. A'ere 'ā najejekoty'aawa etee rūi pejemogy. Morogyta a'je rerowiarareteramū ore najuejue etee ore oroporomutaramū pē nee.

² Morogyta a'jea te 'ā jane sirowiat. A'eramū 'ā jane 'agamū jareporomutaramū jarejemogyau jarejuee. Morogyta a'je renuparamū 'ā janē ee etee futat jarejea'aramū jarejemogyau. Nateepawi aipoa.

³ Ku'jywa 'ga 'ā Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga 'ā 'ga ra'yraretea futat. Afutat je 'gā nesagea jarejerekoa. Jarejee 'gā jemuaēma nanē je ifutaa nū. Jaremopy'ata'waa nanē je ifutaa nū. Morogyta a'je kwaaparamū jane jareporomutaramū jarejuee.

Janeporomutar iki jarejuee

⁴ Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'i jancee rakue: "Jeje'ega morogyta a'jea futat. A'eramū ki pēē enuparamū enupa katu. Je'eawer imū etee mama'e apou pejejemogyau", 'jau 'ga rakue. Ma'eramū 'ā enera'yra 'gā amū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwi ajemogyau. Morogyta a'jeu etee 'gā mama'e apou ajemogyau 'e renupa teku'iramū. ⁵ A'eramū je 'awamū 'jau enee ī: Janeporomutar iki jarejuee, jarejekau esage jarejuee, 'jau je enee ī. Nomorogyta yau arūi te 'ā aipoa. Jejui 'ga rerowia ypy we futat te 'ā aipo 'ea erenup rai'i. ⁶ 'Ga ree jareporomutaramū Jarejuwarete 'ga je'ega renupa jarejemogyau. 'Ga kwaapa ypy we 'ā "'Ga je'ega peenup" 'ea pēē ikwaapa. ⁷ Kwaiwete 'ā 'ga je'ega renupare'ema 'gā jemogyi. Ae moryteeara 'gā. A'eramū je 'jau pē nupe: Pejea'gu ki pejejemogyau 'gā nui. I'me ma'ea 'gā. "Naae 'jawe rūi Janeruwarete 'ga wa'yra 'ga muri ikue. Ināinā'nū te 'ga 'ga muri", 'jau futatee 'gā awau kwe pewara 'gā mu'jau. A'ere aipo 'jara 'gā i'me ma'ea te. Aipo 'jara 'gā niporomutari Jejui Kristu 'ga ree. ⁸ A'eramū ki pēē aipo 'gā nui pejejea'gwau. Perowiat kasi 'gā 'mea ne. 'Gā 'mea pēē erowiarāmū pejepoia Jarejuwarete 'ga rerowiar awi. A'eramū 'ga ojeupe pēporowyky repya namuri pē nupe ne. Ojewi pepoire'em ire te nipo Janeruwarete 'ga pē mepyau ojeupe pēporowyky are.

⁹ Kristu 'ga je'eg awi opoit ma'e 'gā naJaneruwarete 'ga remiayuwa rūi. A'ere Kristu 'ga je'ega rerowiaara 'gā jemogyi Jarejuwarete 'ga remiayuwareteramū. Kristu 'ga remiayuwamū nanē 'ā aipo 'gā nū. Aipo 'gā pyri Janeruwarete 'ga rekoi, wa'yratee 'ga retee futat. ¹⁰ A'eramū ki pēē pejeje'wyr ipe pejemū'jat tywera 'gā amū waēmamū, 'gā mogeukare'ema pejejog ipe. Peapeje'eg nanē kasi 'gā ne. ¹¹ Kasi a'e pe pejejog ipe 'gā moge re pēē 'gā 'jawe ete pejemogy ne. Pejejog ipe i'me ma'e 'gā moge re nipo pēē 'gā 'jawe futat pejemogy. A'eramū pēē pejejea'gwau i'me ma'e 'gā nui.

¹² Kwaiwete jeporogytaweramū enee. A'ere je ka'aran are najeporomome'uweri enee. Je retea tāmējē tamome'u enee 'jau, peu ene pyri teo re 'jau. A'eramū te nipo jane porogyta esagei jarejaupe kwaiwete. A'eramū nipo jane jareku'iramū jarejemogyau ee.

¹³ Eneykiera ěě naně Jarejuwarete 'ga remipyyrũmera nũ. A'eramũ ěě
ra'yra 'gã oje'ega monou pẽ nupe, pẽ futaa.
Kweramũ etee jeremimome'ua.

3 Juā

'Awa ka'arana upe nanē 'gā 'i, "Juā 'ga remikwasiarera", e'i 'gā ymā we rakue. Janeruwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou Gaio 'ga upe.

¹ Ka'arana je akwasiat imonou enee, ki Gaio. Jejui 'ga rerowiaara mū 'gā nupe 'wyriaramū je 'ā. Ene 'ā nanē 'ga rerowiaaramū. A'eramū ene jejekoty'aawareteramū ekou.

² Afutat je enerekoa jaruete. A'eramū je teje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe ene ree: "Gaio 'ga ojemujat ene ree rai'i. Eneje'ega 'ga werowiat nanimenime akou. A'eramū 'ga akou esage ene upe. A'eramū je jaruete 'ga reko futaa. 'Ga jero'wue'ema je ifutaa. 'Ga upe mama'e mura nanē je ifutaa nū", 'jau je 'ga upe ene ree te'ŷina.

³ Janerewirera 'jawewara 'gā 'uramū ene mome'wau jee. "Morogyta esageu ete futat Gaio 'ga rekoiki mama'e apou", 'jau 'gā jee, ene mome'wau. A'ea je maku'iu kwaiwete ene ree. ⁴ "Enera'yra 'jawewara 'gā ajemogy Jarejuwarete 'ga je'ega renupa. Morogyta a'jeu etee 'gā jemogyi mama'e apou" 'ea je maku'iu kwaiwete, mama'e mū ree jeku'i apyrapa.

⁵ Jarejuwarete 'ga 'eawer imū etee futat 'ā ene jarejewirera 'jawewara 'gā nerekou esage. Epojeka esageramū 'gā nee. Eneremiesage'ema 'gā agawewi 'ā. A'etee 'ā ene epojekuka esageramū 'gā nee. Nanuara futat te 'ā Janeruwarete 'ga amuoryp. ⁶ 'Au ore pyri 'gā 'ua ene mome'wau oree jepi. "Esage te Gaio 'ga oree. Ore poaa esage", 'jau 'gā 'ua ene mome'wau oree jepi. Jarejuwarete 'ga muorypaw ipe ore jatyka ore ruwamū 'gā imome'wau oree ai'i. Ejewi 'gā amū ataramū ki ene 'gā poaa mama'e monou 'gā nupe 'gā nemirerooramū. Jarejuwarete 'ga upe te 'ā 'gā porowykyi ajemogyau. A'eramū ene 'gā poaa. Jarejuwarete 'ga rereko 'jawe ene 'gā nerekou esage. ⁷ Kwe pe awau Jejui 'ga mome'wara 'gā nuenūi mama'ea 'ga rerowiare'ema 'gā nupe. ⁸ A'eramū jane te ki mama'e monou 'gā nupe 'gā poaa. Jane 'gā poaa 'eramū jane 'gā pyri oporowyky ma'e 'jawe jarekou 'gā nupe.

⁹ Ka'arana je omono ikwasiaa peu ene pyriwara 'gā nupe ai'i, Jejui 'ga rerowiaara 'gā nupe ai'i. A'ere Tiotrifi 'ga nuerowiari etee jeje'ega ai'i. "Je te toko 'wyriaramū 'gā nupe 'jau kwy", 'jau etee 'ga ojeupe. A'eramū 'ga wapyakawe'em jeje'eg are. ¹⁰ Ma'eramū nipo je ene pyri teo re 'ga tywera mome'ui pē nupe. Oje'egaiwamū 'ga jee ai'i. A'ere 'ga 'mea te 'ga rereko. A'ere naporomū etee rūi futat 'ga tywera. Ojeupe janerewirera 'jawewara 'gā Jejui 'ga mome'wara 'gā waēmamū 'ga 'gā mogerukare'ema wog ipe. Tekotee 'gā nog ipe 'gā nekoa miamū futat 'ga ifutare'ema. Jejui 'ga rerowiaara 'gā jatykaaw awi 'ga 'gā mogearama 'gā mū'jāu.

¹¹ Mama'e esage apoar are etee ki ejemu'e ekou. Mama'e tywera apoara 'gā nee kasi erejemu'e ne. Mama'e esage apoaramū ae Jarejuwarete 'ga remiyuwamū futat. Mama'e tywera apoara 'gā nokwaawi futari Jarejuwarete 'ga.

¹² "Demetriu 'ga te ajee esage ma'eramū ako", 'jau janerewirera 'jawewara 'gā jee ai'i. Nanuara te a'jea esage imome'ua. A'eramū Janeruwarete 'ga 'Agesagea nanuara 'gā poaa aipo mome'waukaa 'gā nupe. Je 'ā a'jea futat 'ga mome'wararetea. A'jea futat 'ā je'ea je rekoramū. Aipoa 'ā erekwaap futat.

¹³ Kwaiwete je remimome'ua numiamū. A'ere je ka'aran are najeporomonoweri ee enee. ¹⁴⁻¹⁵ Je reteā tāmējē taporogyta enee 'jau. Jeowet je ene pyri. Anurenure'i nipo je oi. A'eramū tāmējē saporogyta jarejupa 'jau.

Epy'ata'wa ki ekou. "Janejekoty'aawa 'ga oje'ega amut janee rai'i", ere ki jarejekoty'aawa 'gā nupe najuejue etee futat. Enejekoty'aawa 'gā nanē oje'ega monou enee, ene futaa nū.

Kweramū etee jeremimome'ua.

Judas

Judas 'ga 'awa ka'arana kwasiaa rakue. "Tiago 'ga rewireramū je" 'jau 'ga. A'eramū 'ga nanē Jejuī 'ga rewirera nū. (Maku 6.3)

Ka'arana 'ga ikwasiaa imonou Jejuī 'ga rerowiaara 'gā nupe 'gā mu'akwaawamū. "Pejea'gu ki moromu'jat tywera 'gā nui. Perowiat kasi 'gā ne", 'jau 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe. Janerūwarete 'ga 'Agesagea ikwasiarukaa 'ga upe rakue. A'eramū 'ga ikwasiaa imonou 'gā nupe.

¹ Je te 'ā Judas. Jejuī Kristu 'ga upe mama'e apoara je. Tiago 'ga rewireramū je 'ā. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe, Jarejuwarete 'ga remimū'ēmeramū. Ymā te 'ā Janerūwarete 'ga pē mū'ēi pē mogyau wa'yramū rakue. Ku'jywa 'ga 'ā Janerūwaretea futat. Oporomutaramū 'ga pē nee. A'eramū Jejuī Kristu 'ga pē a'gwau mama'e tywer awi. A'eramū je pē nupe ka'arana kwasiaa inuga.

² Afutat je Jarejuwarete 'ga jemuaēma kwaiwete pē nee. Pē mopy'ata'wa, pē nee 'ga poromutat. Mīmera nanē je ifutaa nū.

³⁻⁴ Pēē 'ā jejekoty'aawamū. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. "Janerūwarete 'ga jane katu'ok jane mogyau wemiayuwamū" 'ea takwasiat imonou 'gā nupe 'jau kwy, 'jau je tejeupe te'ŷina numiamū. Janerūwarete 'ga oje'ega mua janee, jane erowiarāmū. A'e are je teporokwasiariweramū te'ŷina. A'ere 'ā Janerūwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā amū oi o'meramū pē nupe rai'i. Jemime 'gā oi morogyta 'me mome'wau pē nupe rai'i. Jejuī Kristu 'ga etee te 'ā Janejararetea. A'ere 'ā i'me ma'e 'gā 'ga mome'u kwakuwi etee. "Najanejara rūi Jejuī Kristu 'ga. Jarejemifutar imū etee te jane mama'e apoi", 'jau futatee 'ā i'me ma'e 'gā pē nupe rai'i. A'ere 'ā nanuara 'gā nee Janerūwarete 'ga ka'arana kwasiarukari inuga ymā we rakue. "Mama'e ekoete are ete ajamu'jara 'gā mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'ea futat", 'jau 'ga ka'arana kwasiarukaa inuga rakue. A'eramū je ka'arana kwasiaa pē nupe, i'me ma'e 'gā je'ega rerowiar awi pē mosiawamū. Pepoit kasi morogyta a'je awi ne, 'jau je pē nupe. Jejuī 'ga ree etee futar iki pejemogypyyk.

⁵ A'eramū je pē muea'aa pēnemikwaawer are. Ymā te 'ā Janerūwarete 'ga Israe juapyrera 'gā nenū'ēi Egitu ywy awi rakue. A'etea 'ga 'ā anure werowiare'emamū omomap wemienū'ēmera 'gā amū rakue. Nuerowiari 'gā 'ga. A'eramū 'ga 'gā momapa rakue. ⁶ Ywagipewara 'gā amū nanē 'ā rakue nū. "Tejemifutar imū etee te je mama'e apoi tekou", 'jau 'gā 'ā ojeupe rakue. Nuenuwi ete 'gā Janerūwarete 'ga je'ega. A'eramū 'gā ū'jau ywag awi rakue. A'eramū Janerūwarete 'ga 'gā monou ppytunaiwa pype 'gā pofaa 'gā mogyau. Namutamutat 'ga 'gā mu'ama peu. Peu futat 'gā u'ama Jejuī 'ga rowase ae jatykaawa 'ara upe iwaēma rapesaka. Aipo 'ara rupi tāmējē nipo 'ga 'gā nesaka nū. A'eramū futat nipo 'ga 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe. ⁷ Sodom ipewara 'gā nee nanē je pē muea'aa nū. Gomora pewara 'gā nee, ipyriu'i ajemogy ma'e 'gā nee nanē nū. Ywagipewara 'gā 'jawe 'gā Ku'jywa 'ga je'ega nuenuwi. A'eramū 'gā kūima'erauwe ojo'wau. A'eramū Janerūwarete 'ga tata monou imojypa 'gā nee, 'gā apisaupap rakue. A'eramū jane "Janerūwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā wereko tywerete" 'e kwaapa. Anure nipo Janerūwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gā monoukari mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tataa owepe'ema futat.

⁸ Nan nipo pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mama'e tywera apoi ymā ako ma'efera 'jawerimū. A'eramū nipo 'gā nanē ojemote'aa Jarejuwarete 'ga upe nū. Ku'jywa 'ga je'eg are jēmī nipo 'gā wea'are'emamū. Mama'e tywera apo

are etee nipo weapyoramū. Ywagipewara 'gā we nipo 'gā ikurapa ekoete ajemogyau. ⁹ A'ere ywagipewara 'gā 'wyriara 'ga miamū te 'ā, Migeu 'ga nakurawi mama'eukwaawa 'wyriara rakue. Moisesi 'ga manūnamū Migeu 'ga mama'eukwaawa 'wyriara mui Moisesi 'ga reumer are rakue. A'etea 'ga nakurawi mama'eukwaawa 'wyriara "Je taroo Moisesi 'ga reumera", 'jau ojeupe mama'eukwaawa 'wyriara 'eramū rakue. "Janeruwarete 'ga te nipo ene rereko tywerete", 'jau ete Migeu 'ga, oje'ega moywyrafene'ema jupe rakue. ¹⁰ A'ere 'ā pē nupe 'ut ma'e 'gā nanarūi. Ajamue ekoete 'ā wemikwaawe'ema mama'e are. Wemiapoapoa etee futat ae mama'e wapo. Sā'ā kasurua 'ā wea'are'ema mama'e are. Mama'e upe 'ā opajai ekoeteramū etee. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gā. Naea'ari mama'e esage are. ¹¹ Anure nipo Janeruwarete 'ga 'gā nerekou tyweaete 'gā tywer are. Ymā 'ā Kaī 'ga oporerekoywereteramū wewirera 'ga ree rakue. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā Kaī 'ga 'jawe 'ga jemogyi. Parāu 'ga 'ā mama'e a'je'ema ete iapou ka'aranūi are rakue. Kore 'ga nanē 'ā Janeruwarete 'ga je'ega renupe'ema rakue. Mīmera 'ga 'ā oje'eganuwe'emamū Jarejuwarete 'ga upe rakue. Aipo 'gā 'jawe ajee 'ā pē mu'jar a'wyre'ema 'gā jemogyi pē pype. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gā 'jawerimū etee futat 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe anure.

¹² Pejejomajatykau pejejomojemi'waa pejejuee pejeporomutara resaukaawamū. A'ere nipo 'gā amū poyjeteeteramū 'ūina ojetee ojemi'waa mama'e 'waupap ajau. Weawryrywamū nanē nipo 'gā amū ajemogyau nū. Ojemote'aa ae nanuaramū ajemogyau ojopype. Amana rowoky'a tee 'jawe 'gā. Sā'ā amana rowoky'a tee resakawe ae "Kwe amana ruri janee", 'jau 'ā jane. A'ere 'ā nokyri. Nan tee futat moromu'jar a'wyre'ema 'gā jemogyi pē pype. Moromu'jara futat 'gā numiamū. A'ere 'gā mama'e a'je are nepē mu'ei. Sā'ā y'wa 'ywa 'ae'ema ypiwera 'jawe i'ae'ema. A'eramū 'ā ijaramū etyka, apo mososoka ywy awi. A'eramū taetu 'ā u'ae'emamū. Oypiwamū taetu. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā nuapoi mama'e esagea. ¹³ Sā'ā 'y ryjuapia mama'e tywera rerooa ejara ywy'a marimū. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mama'e tywera apoi pē neape. Jaytatajāna 'ā ae esaka. 'Yē'ē raapara 'gā 'ā jaytata are amā'jāu wape kwaapawamū. A'ere jaytatajān are amā'ē re amunipo 'ā 'gā ka'jami etee. Nan pē mu'jar a'wyre'ema 'gā. Nepē mu'e esagei 'gā Jarejuwarete 'ga ree. A'e 'gā Janeruwarete 'ga omono muku ojewi anure. Ypytunaiwuu pype imomytau nakwaparimū warāu rūi futat.

¹⁴⁻¹⁵ Enoki 'ga 'ā ymā we Jarejuwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gā mome'wau tāmējē rakue, pē mu'jar a'wyre'ema 'gā mome'wau tāmējē rakue. "Anure nipo Janejararete 'ga ruri ae resaka. Kwaiwete nipo 'ga ywagipewara 'gā nerua ojeupi. A'eramū nipo 'ga ojee iporomutare'ema 'gā nupe 'jau: 'Mama'e tywera etee peapo jepi. Je kuraw etee pejepe jepi', 'jau nipo 'ga ojee iporomutare'ema 'gā nupe. A'e 'gā nipo 'ga omono mama'eukwaawa rapyaw ipe ojewi", 'jau Enoki 'ga rakue.

Ymā ae ppyfera 'ga Atāu 'ga juapyrera 'ga te poromū Enokiramū rakue. Pē nupe owaēm ma'e 'gā 'ga omome'u pē nupe rakue.

¹⁶ I'me ma'e 'gā oje'egaiwamū mama'e are. 'Gā mara'nea 'gā nerekou. Naekōēai futari 'gā. Tekotee 'gā 'gā iago'wau. Wemifutar imū te 'gā jemogyi mama'e tywera apou. "Ore te 'ā oreresage", 'jau futatee 'gā ojerowiaraipe ojee. "Pēē nanē 'ā pēnesage nū", 'jau futatee 'gā ajaupe. Ojee ojoporomutaawamū te 'gā 'i poromū "pēnesage pēē", 'jau futatee. Mama'e ojeupe imurukaawamū te 'gā 'meramū ajaupe.

¹⁷ A'ere ki pēnea'at Jarejararete 'ga remimonofera 'gā 'eawer are. ¹⁸ "Anure nipo Jejui 'ga rure'ema uwe Jejui 'ga rerowiare'ema 'gā nuri pē jaita ekoete

Jejuu 'ga pēē erowiarāmū. Wemifutar imū te aipo 'gā mama'e tywera apoi", 'jau Jejuu Kristu 'ga remimonofera 'gā janee ikue. Aipo 'gā futat owaēma pē nupe rai'i. ¹⁹ "Simote'at 'gā 'jau, 'gā mopojo'oka ajau 'jau", e'i te nipo nanuara 'gā pē nupe. NaJarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū rūi 'gā nekoi. NaJarejuwarete 'ga remifutar imū rūi 'gā nekoi mama'e apou. Wemifutar imū te 'gā mama'e apo ekoetei.

²⁰ A'ere kasi pēē nanarūi ne. Jejuu Kristu 'ga rerowiaara pēē. A'eramū pēē 'awamū taetu 'ga rerowiaa a'jea futat. 'Ga je'eg imū etee futat mama'e apou. Jarejuwarete 'ga 'Agesage pājē mū etee futat pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe. ²¹ Janeruwarete 'ga pē futaa a'jea futat. A'eramū pēē pejejemogypyyka katu katu 'ga ree pejejemogyau. Pejepoire'ema futat 'ga rerowiar awi. 'Ga je'ega pēē enupa katu pejejemogyau. Jejuu Kristu 'ga ajemuaēma jane ree. A'eramū 'ga anure jane rerawau ywag ipe jane mogyau ojepyri, nakwaparimū warāu rūi futat jane mogyau. A'eramū ki pēē aipo 'ga 'eawera rapesaka pejejemogyau.

²² 'Gā amū nipo Jejuu 'ga rerowiaa'i etee. A'ere kasi pejeje'ega pemoywyrafen 'gā nupe ne. Pepoar ete ki nanuara 'gā Jejuu 'ga rerowiararete are. ²³ 'Gā amū nipo mama'eukwaawa rape are etee wea'aramū. A'eramū ki pēē Jejuu 'ga rerowiarukaa 'gā nupe. Sā'ā tata pe 'ga amū 'ara ja'wyja'wy. Nan tee 'gā. Pepyk 'gā tata awi. Pejemuaēm iki tekotee 'gā nee. A'eramū ki pēē itywet ma'e 'gā nee pejejemuaēma. 'Gā tywer awi 'gā momoirukaa. "'Gā te ajemogy otyweramū", pe'je ete kasi 'gā nupe ne. 'Gā tywera kasi pefutar ete ne. Kasi a'e pe pēē nanē peapo mama'e tywera 'gā 'jawe ne.

²⁴ Janeruwarete 'ga opājē mua janee. Opājē mū mama'e tywera apoukare'ema janee. Jane muesageu opājē mū futat. A'eramū nipo 'ga anure jane rerawau jane mogyau wowase. Aipo 'ara rupi nipo jarejesageramū. Aipo 'ara rupi futat nipo jane jareku'iramū jarejemogyau 'ga rowase. ²⁵ "Ene tee te 'ā Oreruwaretea", 'jau ki jane 'ga upe. "Orojararete 'ga, Jejuu Kristu 'ga ore erowiaa. Ene 'ā ore katu'oka ete, Jejuu 'ga manū are. Eneresagea tekotee 'gā nesagea apyraapa", 'jau ki jane. "Ene 'ā a'jea futat ipojeuwipyrete. A'jea futat 'ā enepājērete pājēnana 'gā pājē apyraapa. Ma'eramū 'ā ene a'jea futat Orejararetea. Ore'wyriarareteramū 'ā ekou oree a'jea futat. Na'awamue rūi te 'ā ereko. Nakwaparimū rūi futat oree. 'Okoeteete ma'ea je', 'jau ako ene oree ikue. Ywy tywe'emauwe 'ā ene ekou rakue. A'ea morogyta a'jea futat rakue", 'jau ki jane Jarejuwarete 'ga upe.

A'ea je anug ikwasiaa.

Apocalipse

Juã 'ga, Jejuí 'ga remimu'efera 'ga, 'awa ka'arana kwasiaa rakue. Janeruwarete 'ga wemiaporama resaukaa Juã 'ga upe rakue. A'eramũ Juã 'ga ka'arana kwasiaa wemiesager are imonou Jejuí 'ga rerowiaara 'gã nupe rakue.

¹ Awamue je ka'arana kwasiari mama'e jeapowam are. Janeruwarete 'ga Jejuí Kristu 'ga upe ra'ne esaukaa rakue. A'eramũ 'ga 'jau wa'yra 'ga upe rakue:

—Anurenure'i jemiesaukara jeapoi. A'eramũ ene ejemiesagera resaukaa ejemiayuwa 'gã nupe— 'jau 'ga wa'yra 'ga upe rakue.

A'eramũ 'ga aipoa 'uwa 'ga ojeupe esaukaripyra resaukaa jee ai'i.

Je Juãnamũ. Jejuí Kristu 'ga upe mama'e apoaramũ je rekoi. A'eramũ 'ga ywagipewara 'ga amũ mua imojypa ijeapoawama resaukaawamũ jee, ijeapoawama je upe ikwaawukaawamũ. ² A'eramũ je tejemiesager are ka'arana kwasiaa inuga. Jarejuwarete 'ga remimome'ufer are, Jejuí Kristu 'ga remimome'ufer are. Mímer are je ka'arana kwasiari inuga. ³ Aga morogytaa Janeruwarete 'ga ma'ea te. A'ea ojopyter ipe imogytaara 'gã iku'i te ajemogyau. Janeruwarete 'ga muorypaw ipe ajatyka ma'e 'gã pyter ipe imogytaara 'gã jaruete ajemogyau. Enupara 'gã nipo aku'iramũ ajemogyau enupawe. Jee 'ga remiesaukara nipo ojeapou kamêšiete futat.

Juã 'ga ka'arana kwasiaawet

⁴ Je 'ã Juãnamũ Jejuí 'ga rerowiaaramũ pê nupe je ka'arana kwasiari imonou. Asia ywy pe pejemogyau pejemomajatykau 'ga je'ega renuwamũ. Sete pê'wyrarete pytuna. A'eramũ je pê'wyrara 'gã nupe ka'arana monou ikwasiaa pê moymoyka.

Jarejuwarete 'ga resagea pê nerekoa je afutat, pê mopy'ata'wa pê mogya nanê nũ. Janeruwarete 'ga Okoeteete ma'ea. Ywy apoe'ewe 'ga rekoi rakue. 'Awamũ futat 'ga rekoi. Anure miamũ futat 'ga akou. 'Ga upe je 'i: "Mama'e esage emut 'gã nupe. Nuapoi agawewi 'gã mama'e esagea enee. A'etea ki mama'e katurama emut 'gã nupe", 'jau je 'ga upe pê nee. 'Ga 'Agesagea nanê mama'e esage amut pê nupe nũ, Jarejuwarete 'ga renawa rowase ajemogo ma'ea nũ. ⁵ Jejuí Kristu 'ga taetu mama'e esage amut pê nupe nũ. Jejuí 'ga morogyta a'jea futat omome'u janee 'Uwarete 'ga ree. Jejuí 'ga Jarejuwarete 'ga remimofera wpy ppyfera. 'Ga 'ũina 'wyrirareteramũ wpy pewaramũ janee najueje etee. Akotee ma'eramũ jane upe, 'wyrira 'gã nupe. Mímera upe 'ga 'ũina 'wyrirareteramũ.

Jejuí 'ga oporomutaramũ jane ree. Amanũ 'ga owy reko'wogukaa janetywera moiawamũ jane wi, mama'e tywera apoukaru'jape'ema janee. ⁶ 'Ga werowiaaramũ jane mogyau 'Uwarete 'ga upe oporowyky ma'eramũ. Jarejuwarete 'ga upe jareporogytau jarejepyrriwara 'gã nee. Jarejepyrriwara 'gã nupe nanê Jarejuwarete 'ga mome'wau nũ. A'eramũ je 'jau pê nupe: Simuoryp Jejuí 'ga jarejemogyau 'jau, 'jau je pê nupe. 'Ga pãjêrete. Nateepawi 'ga pãjêa. A'eramũ ki jane 'ga muorypa jarejemogyau. A'eramũ ki jane 'ga mome'wau nanê 'gã nupe nũ.

⁷ Pêne'ar iki 'ga ree. Anurenure'i nipo Jejuí 'ga ruri ojypa ywasiga rupi. Najueje etee futat nipo jane 'ga resaka. 'Ga kutukarera 'gã miamũ nipo 'ga resaka nũ. Nikoi'i futari nipo jane mũ wpy pewaramũ 'ga resakare'emamũ. 'Ga resakawe nipo 'gã ajaa'wau 'ga ree. Wereko tyweram awi nipo 'gã okyjau ajaa'wau 'ga ree. U'eawer imũ etee futat nipo 'ga iapoi. A'jea futat je'ea.

⁸—Je Okoeteete ma'ea. Ywy apoe'emauwe je rekoï. 'Awamũ miamũ 'ã je rekoï. Anure taetu nipo je rekoï temanũme'em futat. Je pãjẽrete te 'gã pãjẽ apyraapa— 'jau Janejararete 'ga.

Jejuï Kristu 'ga jesaukaawet

⁹ Je futat ako Juãnamũ. Pẽẽ 'jawe je jemogypygyi Jejuï 'ga ree. A'eramũ je pẽneki'yramũ tekou. Pẽẽ 'jawe futat je rekoï, tejerokou tywerukaa 'ga rerowiare'ema 'gã nupe. Je rereko tywerete futat 'gã. Pẽẽ 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega perowiat. Je nanẽ 'ga je'ega arowiat nũ. 'Ga jejararetea. Pẽẽ 'jawe jeruagamũ tejeroko tywera upe. Napoiri futari je Jejuï 'ga rerowiar awi. 'Ga jane rereko. A'eramũ 'ga jane mamuakarukaa mama'e tywera upe.

'Ypõ'õ pype je rekoï ikue. Jejuï 'ga porogyta a'jea je imome'wau kwe pewara 'gã nupe. Jarejuwarete 'ga je'ega nanẽ je imome'wau kwe pewara 'gã nupe tekou ikue. A'eramũ 'ga rerowiare'ema 'gã je rerawu je rejaa 'ypõ'õ me ikue, Patimu 'jaw ipe ikue. Moromunepawa pypewara 'jawe tekou 'ypõ'õ pype ikue. ¹⁰ Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rereko je pojekau ojeupe morowykye'ema rupi. A'eramũ je teatykupe katy 'ga amũ je'ega renupa. Jeatykupe katy oje'eg ma'e 'ga jumĩ'aranũũ fu 'jawe wafukaita jee:

¹¹ —Ejemiesaga ekwasiat ka'aran are. Ikwasiapaw ire ene imonou je rerowiaara 'gã nupe. Sete amunawa pype ajatyka ma'e 'gã nupe. Efesu, Esmirna, Pergamũ, Tiatira, Sardes, Filadelfia, Laodiceja. Mĩmera amunawa pype je rerowiaara 'gã jatykai wapyakau jeje'eg are. A'eramũ ene 'gã nupe ka'arana monou ejemiesaga kwasiar ire— 'jau 'ga jee, jeatykupe katy u'ama.

¹² Aipo renupawe je tejerowaka tejakyfet katy tejeupe oje'eg ma'e 'ga resaka. Tejerowakawe je sete tatarana renawa resaka. Tatarana renawa ouru apopyrera. ¹³ Tatarana renawa pyter imũ 'ga amũ akou, kũima'e 'jawewara 'ga akou. Weteyrũ fukua 'ga erekou imunepa. 'Ga raitya 'ga ree imotypawa ouru apopyrera. 'Ga pasi'a 'arimũ imotypawa 'upa 'ga ree. ¹⁴ 'Ga 'awa waparasisgamũ amyneju 'jawe. Karupa'mĩ rawa 'jawe waparasisgamũ. 'Ga rea wenyfugamũ tata reny 'jawe. ¹⁵ Itaju 'jawe, prõsi 'jawa 'jawe, 'ga pya wenyfugamũ. Sã'ã wapy re prõsi 'jawa renyfuga. Nan tee 'ga pya. Oje'ẽporogũnamũ ytuu pyamu 'jawe etee. ¹⁶ Opo pe 'ga jaytataa rerekou. Sete 'ga jaytata rerekoi opo pe, ojakwatawa katy. Jyuuu 'ua uẽma 'ga juru awi. A'ere nu'ari futari 'ga juru awi. Waime juowajamũ 'ua uẽma 'ga juru awi. A'ere nu'ari 'ga juru awi. 'Ga reakwara wenyfugamũ, aje kwara kwawa 'jawe wenyfugamũ.

¹⁷ 'Ga resakawe je te'aa 'ga rowase, amanũ ma'e 'jawe. A'erauwe 'ga opo monou, ojakwatawa katywaru monou, jeapyte'rarimũ.

—Erekyye awi je wi. Ymã we ako ma'eferamũ je. Ywy apoe'emauwe je rekoï ikue. Mama'e teepaw ire miamũ nipo je etee futat je rekoï 'au— 'jau 'ga jee. ¹⁸ —Okoeteete ma'ea 'ã je. Amanũ je ako ikue. A'ere ako je ferawi etee ikue nũ. Namanũ'u'jawa'uweri je. 'Awamũ je ywy pewara 'gã manũawa kwaapawi. Je futat nipo 'gã moferapa nũ— 'jau 'ga jee. ¹⁹ —'Awamũ ejemiesager are ka'arana ekwasiat. 'Awamũ 'ã je ojeapo ma'e resaukari ene. A'ere ojeapo ma'ea nanẽ nipo ene esaka nũ. Aipoa ejemiesager are juejue ka'arana ekwasiat— 'jau 'ga jee. ²⁰ —Nenereapyoï ejemiesager are. A'eramũ je 'awamũ ene mueapyou ee. Sete jaytataa je areko tepo pe, tejakwatawa katy. Sete tatarana renawa nanẽ 'ã ene esaka. Sete tatarana renawa 'jawe futat je rerowiaara 'gã. Sete amunaw ipe 'gã jemogyi ajatykau ajamu'jau je ree. Jarejuwarete 'ga ree 'jau 'gã ajamu'jau akou. A'eramũ 'gã tatarana 'jawe ajemogyau. Sã'ã tatarana mama'e resaukara ae upe. Nan tee

futat je rerowiaara 'gã jamu'ei je ree, Jeruwarete 'ga ree 'jau. Je rerowiaara 'gã 'wyrara* 'gã ajemogy jaytata 'jawe— 'jau Jejui 'ga jee.

2

Efesu pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

¹ A'eramũ Jejui 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega ekwasiat inuga Efesu pewara je rerowiaara 'gã 'wyrara 'ga upe— 'jau 'ga jee.

—Sete je jaytata areko tejakwatawa katy tepo pe. Sete tatarana renawa pyterimũ je teatau tekou. Ouru apopyrera pyterimũ tekou teatau. Je 'ã amu'akwaap pëe mama'e are. ² Pënemiapofera je akwaap. Kwaiwete 'ã pejeporowykiau jee. Je rerowiare'ema 'gã 'ã pë nerekou tyweaete je rerowiarãmũ. A'ere 'ã pejejereko tywera upe pënuag pejemogyau pejeपोरे'ema je rerowiar awi. Mama'e tywera apoara 'gã nee 'ã pejeporomutare'emamũ. 'Gã amũ 'ã 'ua owaëma pë nupe ai'i. "Jejui 'ga 'ã ore mut pë mu'jau oje'eg are", 'jau futatee 'ã 'gã 'ua pë nupe rai'i. A'ere 'ã neperowiara'nei 'gã nai'i. "A'jea sipo Janeruwarete 'ga 'gã muri?" 'jau ete 'ã pëe pejejaupe rai'i. 'Gã je'ega renup katu re 'ã pëe 'gã kwaapa rai'i, 'gã 'me kwaapa rai'i. ³ Mama'eay upe 'ã pënuag je ree. Nepepoi'ã jeje'ega awi rai'i— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

⁴ —A'ere je mama'e mũ re je je'egayi pë nupe. Je rerowiaa ypy ypy we 'ã peje'eporomutaramũ je ree nanimenime rakue. A'ere 'ã pëe 'awamũ inãinãni' etee peje'eporomutaramũ je ree. ⁵ Pënea'aru'jaw iki je rerowiar ypy ypyawer are. Je rerowiaa ypy ypy 'ã pëe peje'eporomutaramũ nanimenime je ree rakue. Mama'ea 'ã pëe iapou jeremifutar imũ etee rakue. A'ere 'ã pëe 'awamũ nai'jawe rui pejemogy. A'eramũ ki pëe peje'epoia pejetywera awi. Je rerowiar ypy ypyawera upe ki pejejewya nũ. Kasi a'e pe je tatarana apykawa pe'ai pë nui ne. A'eramũ nipo pëe jeje'ega mome'wau'jape'ema pejejaupe. ⁶ A'ere pëe, je 'jawe futat, Nikurai 'ga remiayüwa 'gã nemiapo are nepëporomutari. Aipoa esage jee. Nikurai 'ga remiayüwa 'gã o'me are ajamu'jau. A'eramũ je 'gã nemiapofer are teporomutare'emamũ tekou— 'jau Jejui 'ga ikwasiarukaa jee.

⁷ —Ee pejejeapywerãmũ ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega peenuw esage je rerowiaara 'gã nupe 'ga je'egamũ. Jarejuwarete 'ga je'ega renu para 'gã nipo awau amanũ re 'ga pyri. Peu futat je y'wa mũ monou 'gã nupe. Aipo y'wa 'wau 'gã ajemogyau nakwaparimũ ete rui 'ga pyri. Aipoa y'wa y'wa u'am Jarejuwarete 'ga rupaw ipe— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Efesu pewara 'gã nupe 'ga je'eg imũ etee futat.

Esmirna pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

⁸ Aipo 'e re 'ga 'jau jee nũ:

—'Awamũ jeje'ega ekwasiat inuga Esmirna pewara je rerowiaara 'gã 'wyrara 'ga upe, a'e je enee— 'jau 'ga jee.

—Je ako ypy ma'ea. Maapawera nanë je nũ. Je amanũ ikue. A'ere je ferawi etee ako ikue nũ. Je teje'ega kwasiarukaa 'ga upe imonou pë nupe. ⁹ Akwaap katu katu futat je pëe. Mama'eay upe pënuag pejejemogyau je ree. Nepëtywi pëe mama'e pyu 'au. A'ere pëe imama'e kwai ma'erama futat pejemogy. Jeremiayüwa pëe. A'eramũ pëe iporiae'ema futat. 'Gã amũ nipo pë ago'wau je ree. Aipo 'gã nipo 'jau:

* 1:20 Pastor 'jawa poromũ.

"Judeuretea futat ore. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea futat. Ore te futat 'ga remiayuwaretea. Pēē naani", 'jau nipo 'gā pē nupe. O'meramū te 'gā 'i. Najaneruwarete 'ga remiayuwa rūi agawewi 'gā. Mama'eukwaawa remiayuwa te 'gā. Mama'eukwaawa 'wyrira tee 'gā amuoryp ajemogyau. ¹⁰ Pekiye awi pejejereko tyweram awi. Anurenure'i nipo mama'eukwaawa 'wyrira pēē mū munewukaa pē mu'ama moromunepawa pype. "Taesak 'gā 'ga rerowiar awi 'gā poira 'jau", 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyrira pē nupe. A'ere nipo teis etee peset 'gā pē nereko tyweretei. A'ere kasi pepoit Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. Pē apisi agawewi nipo 'gā. A'ere kasi pepoit futat Jarejuwarete 'ga rerowiar awi ne. 'Ga rerowiar awi pepoire'emamū je pē mogyi nakwaparimū ete rūi Jarejuwarete 'ga pyri— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹¹ —Ee pejejeapyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa esage, je rerowiaara 'gā nupe 'ga je'egamū. Jarejuwarete 'ga je'ega renupara 'gā nipo awau 'ga pyri amanū re. Oje'ega renupara 'gā 'ga nomonoukari mama'eukwaawa rapyaw ipe— 'jau 'ga jee. Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Esmirna pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Pergamū pewara 'gā nupe Jejui 'ga 'eawet

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau jee nū:

—'Awamū jeje'ega ekwasiat inuga Pergamū pewara, je rerowiaara 'gā 'wyrira 'ga upe— 'jau 'ga jee.

—Je jyuua areko, ajuowai aime ma'ea rerekou tejuru pe. ¹³ Akwaap je pē'wyrā. Mama'eukwaawa 'wyrira futat 'ūi 'wyriramū aipo 'wyr ipewara 'gā nupe. A'etea nepepoiri je rerowiar awi. Naje kwakuwi pejepe 'gā nui. Ātipasi 'ga je mome'wau akou 'gā nupe rakue. A'eramū 'gā 'ga jukau peu futat je mome'uramū rakue. A'etea nepepoiri je wi rakue. Aipoa esage jee. ¹⁴ A'ere je mama'ea pēē mū iapoa nafutari. Pēē mū Parāu 'ga je'egera rerowiaa. Ymā te Parāu 'ga Paraki 'ga mu'ei maira'me a'agawa muoryw are rakue. "Amu'e je ene ee. A'eramū ene Israeu 'ga juapyrera 'gā mu'jau maira'me a'agawa muoryw are", 'jau 'ga 'ga upe rakue. Kwe pewara 'gā wyra monou ijukau inuga maira'me a'agawa rowase, imuorypawamū. "Pe'u kasi aipo wyro'o ne", 'jau janeruwarete 'ga Israeu 'ga juapyrera 'gā nupe rakue. A'ere Parāu 'ga 'i 'ga upe: "Maira'me a'agawa rowase imonopyrera pe'u, ere ki 'gā nupe", 'jau 'ga Paraki 'ga upe. "Peko ki pejemirekoe'em are, ere ki kūima'efera 'gā nupe", 'jau 'ga Paraki 'ga upe rakue. "Pejemene'em are ki peko, 'jau ki ene kūjāmera 'gā nupe", 'jau 'ga Paraki 'ga upe rakue. A'eramū Paraki 'ga 'jau 'gā nupe rakue. A'ere 'ā pēē mū 'awamū miamū mama'ea peapo pejejemogyau 'ga 'eawerimū etee futat. ¹⁵ Pēē mū Nikurai 'ga je'egera rerowiaa pejejemogyau. Aipo nanē nia'wyrī jee nū. ¹⁶ Pepoit pejetywer awi. Kasi a'e pe je oi mama'e tywera apoara 'gā nowajaa tejuru pewara teyyuu pyu ne— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹⁷ —Ee pejejeapyoweramū ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega peenup, je rerowiaara 'gā nupe 'ga 'Agesage je'egamū. 'Ga je'ega renupara 'gā nupe tamono mana 'jawa 'jau, 'gā nemi'urama 'jau. Imimipyrrera tamono 'gā nupe 'jau. Ita siga nanē tamono 'gā nupe 'jau. Ita sig are 'gā ner yaua tamono ikwasiaa 'gā nupe 'jau. Tekotee 'gā nipo nokwaawi futari 'gā ner yaua. Jeremie'rogera 'gā tee te nipo wer yaua okwaap— 'jau 'ga jee. Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Pergamū pewara 'gā nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Tiatira pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

¹⁸ Aipo 'e re Jejui 'ga 'jau jee nũ:

—Tiatira pewara, je rerowiaara 'gã 'wyrriara 'ga upe aipo are ekwasiat inuga— 'jau 'ga jee.

—Je te 'ã Jarejuwarete 'ga ra'yraretea. Jerea enyfuk noko jee tata 'jawe. Itaju enyfuga 'jawe 'ã jepya wenyfugamũ. ¹⁹ Je aje'eg pẽ nupe. Akwaap je pẽẽ. Pẽnẽkoa je akwaap. Jarejuwarete 'ga ree 'ã pejeporomutaramũ 'ga rerowiaa nanẽ nũ. Pẽẽ pejejopooa 'ã mama'e apo are. Mama'eay upe 'ã pẽẽ pejejuagamũ pejejemogyau. Je rerowiar ypy we te 'ã mama'e esagea peapo jee. Ma'eramũ 'ã 'awamũ taetu mama'e esagea peapo pejejemogyau jee kwaiwete. Aipoa esage jee. ²⁰ A'ere mama'e mũ nia'wryi jee. Jesepeu eẽ jeremiayuwa 'gã mu'jau tywet mama'e tywer are. “Je Jarejuwarete kĩa je 'ega mome'wara”, 'jau futatee eẽ 'gã nupe. A'ere eẽ 'mea te eẽ rerekoi. Mama'e tywera apo are eẽ jeremiayuwa 'gã mu'jau. “Pejejemirekoe'em are pẽnẽkoa esage”, 'jau futatee eẽ 'gã nupe. “Pejemene'em are pẽnẽkoa esage”, 'jau futatee 'gã nupe, 'gã mu'jau tywet. “Maira'me a'agawa upe imonopyrera esageay pẽnemi'uramamũ”, 'jau futatee eẽ 'gã nupe. A'etea 'ã eẽ nepemuẽmi pejejewi. A'eramũ je te'arasigamũ tekou pẽ nee. ²¹ Nareko tywera'nei je eẽ eẽ tywer are. Otywer awi eẽ poira rapesaka te'ÿina. A'ere eẽ nopoiri futari otywer awi. ²² Otywer awi eẽ rerowiaarera 'gã poire'emamũ nipo je 'gã nereko tyweaete 'gã tywer are. Eẽ nipo je imomoa eẽ seawa reewe futat. Eẽ je'ega rerowiaara 'gã nanẽ nipo je ²³ iapisau eẽ reewe futat. A'eramũ nipo je rerowiaara 'gã 'jau: “ga a'jea futat ae kwaap”, 'jau nipo 'gã ajaupe. “Janerea'awa 'ga okwaap. Janeremifutara nanẽ 'ga ikwaapa nũ. A'eramũ nipo 'ga 'gã nekoawera repy monou 'gã nupe najuejue etee”, 'jau nipo 'gã ajaupe. Mama'e tywera apoara 'gã je areko tywerete. A'ere je tejerowiaara 'gã nupe mama'e esage monoi— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²⁴⁻²⁵ —Jesepeu eẽ rerowiaara 'gã 'jau: “Mama'eukwaawa 'wyrriara remimu'efera ayay ikwaapa ore. A'eramũ ore orojeapyoa'ne'emamũ ee”, 'jau 'gã. A'etea 'ã pẽẽ mũ neperowiari eẽ je'ega. Nepeenuwi mama'eukwaawa 'wyrriara je'ega pejejemogyau. A'eramũ je pẽ nupe 'jau: Pepoir awi Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiar awi je rura'ne'emamũ. Mama'e mũ ree je namu'ei pẽẽ. A'ere kasi pepoit iymaner awi ne— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²⁶⁻²⁸ —Pejemanũme'ẽwe pejejemogyau mama'e apou Jarejuwarete 'ga 'eawer imũ ete 'eramũ je anure pẽ mogyau i'wyrriaramũ teje'jawe tejepyri pejemogyramũ. Sã'ã Jeruwarete 'ga je mogoa 'wyrriaramũ je rerowiare'ema 'gã nupe. Nan tee futat je pẽ mogyau 'wyrriaramũ teje'jawe. “Pejeje'ega renuwe'emamũ ki pereko tywerete 'gã”, 'jau nipo je pẽ nupe. Sã'ã japepoa. Japepo jara 'ã ia'wyre'emamũ imonoa ikaikaa. A'eramũ futat imateepapa. Nan tee futar iki pejejerowiare'emamũ 'gã pereko, 'jau nipo je pẽ nupe. Jaytataua tamut pẽ nupe 'jau— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²⁹ —Ee pejejeapoweramũ ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa, je rerowiaara 'gã nupe 'ga 'Agesage je'egamũ. Aipo ki peanup— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Tiatira pewara 'gã nupe 'ga je'eg imũ etee futat.

3

Sardes pewara 'gã nupe Jejui 'ga 'eawet

¹ Aipo 'e re Jejuí 'ga 'jau jee nū:

—Sardes pewara, je rerowiaara 'gã 'wyrriara 'ga upe aipo are ekwasiat inuga— 'jau 'ga jee.

—Je Jarejuwarete 'ga 'Agesagea areko. Jaytata nanē je tepo pe erekou sete. Akwaap je pēē. Pēnemiapofera je akwaap. “Gã 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega renupara. Ajemogy ma'e 'jawe 'gã”, e'i pē nesakara 'gã pē nupe. A'ere pemorytee te 'gã pejejee. Amanū ma'e 'jawe futat pejemogy. Nepeenuwi futari Jarejuwarete 'ga je'ega. ² Pe'je pejepaka. Oset ma'e 'jawe etee pēē. Au'je Jarejuwarete 'ga je'ega renuwaiw ire. Peenup katu katu 'ga je'ega. ³ Pēnea'at pejemienuwer are. Je rerowiar ppy we ako jeje'ega peenup ikue. A'eramū pēē 'awamū pejejea'aru'jawamū ee nū. Aipoa ki perowiat. Pe'je pejepoia pejetywer awi. Oset ma'e 'jawe pejemogy. Pejepake'ema nipo je rura nepekwaawi. Sã'ã ae muna'yuwa rura kwaawe'ema. Nan tee je rura nepekwaawi ne, pejetywer awi pejepoire'ema ne. Pejepekat'oke'ema pejemogyau 'eramū nipo je ruru'jawa nepeesagi. ⁴ A'ere nipo pēē mū nepejemotyweri. Mama'e tywera apoare'emamū te nipo aje anure pejot pejemogyau je pyri. Taity aparasiga rerekwara 'jawe pēē. Nepejemoky'ai Jarejuwarete 'ga upe. ⁵ Jarejuwarete 'ga je'ega renuparamū je pētywera moiri. Taity aparasiga nanē je imonou pē nupe nū. Naywi futari je pēnera Jarejuwarete 'ga ka'aran awi. Orojepyri pēē mū oramū nipo je pē nesaukari Jarejuwarete 'ga upe. “Agamū jeremaiyuwa 'gã”, 'jau nipo je 'ga upe. Ywagipewara 'gã nupe we futat nipo je pē nesaukaa— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

⁶ —Ee pejejeapyweramū pēē Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa katu, je rerowiaara 'gã nupe 'ga je'egamū— 'jau Jejuí 'ga ikwasiarukaa jee. Aipoa 'ga 'eawera je inuga ikwasiaa Sardes pewara 'gã nupe 'ga je'eg imū etee futat.

Filadelfia pewara 'gã nupe Jejuí 'ga 'eawet

⁷ Aipo 'e re Jejuí 'ga 'jau jee nū:

—Filadelfia pewara, je rerowiaara 'gã 'wyrriara 'ga upe aipo are ekwasiat inuga— 'jau 'ga jee.

—Je Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea. Nitywi futari mama'e tywera je pype. Mama'e a'jea etee te je amome'u. Saawia je areko. Ymã 'wyrriararete 'ga ma'ea rakue, Davi 'ga ma'ea rakue. A'ere 'awamū jema'ea. 'Okwara je iawopytymo'wog ire, nitywi 'ga amū iawopytymawa pyu. Je iawopytym ire 'gã nuawopytymo'woga'uweri aipo 'okwara. ⁸ Akwaap je pēnemiapofera. Akwaap je inãinãni'ĩ etee pēpãjã. A'etea pēwyrafen jeje'ega rerowiaa. Je'eawer imū etee futat 'ã pēē mama'e apou pejemogyau. A'eramū je 'ã teporowykyia apoukaa pē nupe. Nitywi futari pēmomoiaara 'gã amū. ⁹ Mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwa 'gã amū te nipo aje ajesaukat futat amū pē nupe. “Ore judeuretea. A'eramū ore Jarejuwarete 'ga remiayuwareteramū arakou”, 'jau futatee nipo 'gã. A'ere ki pēwyrafen aipo upe. Aipo upe pēwyrafenamū nipo mama'eukwaawa 'wyrriara remiayuwa 'gã amū 'jau: “A'jea futat Jejuí 'ga pē futari ra'e”, 'jau nipo 'gã pē nupe. “Judeue'ema agawewi futat pēē. A'etea 'ga iporomutat pē nee pē mogyau wemiayuwamū” 'jau nipo 'gã pē nupe. ¹⁰ “Pejejeupe mama'eay ijesaukaramū pejepoire'ema jeje'eg awi”, 'jau ako je pē nupe ikue. Aipo je'ea 'ã pēē enupa pejemogyau. A'eramū je a'eramū pē a'gwau mama'e tywer awi. Anure nipo mama'e tywera apoara 'gã nuri je rerowiaara 'gã nerekou tyweaete. “Toromomoirukat 'gã Jejuí 'ga rerowiar awi 'jau kwy”, 'jau nipo 'gã 'ua. A'ere nipo je pē a'gui 'gã nui. ¹¹ Anure te nipo je oi nū. A'ere

kasi pepoit je rerowiar awi ne. Je rerowiar awi pepoir ire nipo Jeruwarete 'ga oporoywera monoi tekotee 'gã nupe etee. Je wi ipoire'ema 'gã nupe etee 'ga oporoywera monoi— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹² —Jarejuwarete 'ga je'ega renupara 'gã nipo je imogyau 'ga remi-ayuwareteramũ. Sã'ã 'oga rupaa'mywaretea. Nitywi 'ga amũ 'oga rupaa'mywarete maku'jara. Nan tee futat je rerowiare'ema 'gã nomomoirukari je rerowiararete 'gã je rerowiar awi. A'eramũ nipo je Jarejuwarete 'ga rera kwasiaa 'gã nee. A'eramũ 'gã Jarejuwarete 'ga remi-ayua futat ajemogyau. Sã'ã ae mama'e jaramũ wera kwasiara imogya okaraemã are. A'eramũ 'ã tekotee 'gã ijara kwaapa. Nan tee 'gã Jarejuwarete 'ga rera rerekwara 'gã kwaapa, 'ga remiayuwa 'gã kwaapa. Jarejuwarete 'ga 'wyrarete rera nanẽ nipo je ikwasiaa 'gã nee nũ. Anure nipo Jerusareg yau ruri ojypa ywag awi. Aipoa Janeruwarete 'ga 'wyraretea. Tejer yaua nanẽ nipo je ikwasiaa 'gã nee— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

¹³ —Ee pejejeapyoweramũ pẽẽ Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupa esage, je rerowiaara 'gã nupe 'gã je'egamũ— 'jau 'ga jee.

Aipo 'ga 'eawera je akwasiat inuga Filadelfia pewara 'gã nupe, 'ga je'eg imũ etee futat.

Laodiceja pewara 'gã nupe Jeju 'ga 'eawet

¹⁴ —'Awamũ aipo are jeje'ega kwasiari Laodiceja pewara, je rerowiaara 'gã 'wyrara 'ga upe— 'jau Jeju 'ga jee.

—Tejuwarete 'ga je'eg are je 'jau, “Nan etee futat nanẽ je'ea nũ”, 'jau. Mama'e a'je mome'wara te 'ã je. Oje'jawe etee futat Jeruwarete 'ga mama'e apoukari jee ikue. ¹⁵ Akwaap je pẽẽ. Pẽnemiapofera nanẽ je akwaap nũ. Naje futaruui 'ã pejepe. A'ere pẽẽ naje ree iporomutare'ema rui. Inãinãni'ĩ etee je futara nia'wyrı jee. Kwaiwete jefutara te esage jee. Je futare'ema ywawuje tãmjẽẽ pepoit je wi. ¹⁶ Sã'ã 'y taku'wia. 'Y taku'wia otykuramũ ae mopy'apojy etee. Nan tee futat je pẽ monoi tejewi. 'Y taku'wi 'jawe etee pẽẽ. ¹⁷ “Ika'aranũ kwai ma'ea ore. A'eramũ ore orotywe'emamũ futat mama'e tywe'ema pyu”, 'jau futatee pẽẽ. A'ere je 'i pẽ nupe: Pẽ'me ate pejemogyamũ nepẽa'wyrı futari Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ pẽẽ mama'e tywe'ema 'jawewara futat. Neperowiari Jarejuwarete 'ga. A'eramũ pẽẽ pejemogyau taitye'ema 'jawewaramũ futat. Nepẽneapyoi Jarejuwarete 'ga ree. Eae'ema 'jawe nanẽ pejemogyau. ¹⁸ A'eramũ je 'jau pẽ nupe: Ourua pemut je wi. Je wi imuripyrrera nateepawi futari. Aiporamũ tee pẽẽ ika'aranũ kwai ma'ea 'jawe futat peko. Taity aparasiga pemut pejemimunewamũ, pejejenosi mateepawukaawamũ. Muaga nanẽ pemut je wi pejejeape imonopyramũ. Pejetywera pemoirukat jee. Aipoa ouru je wi imuripyrrera 'jawe. Pejemiesageukat jee. Aipoa taity aparasiga munewa 'jawe jee. Pejemiesapyoukat jee. Aipoa aerea fuaga 'jawe jee. ¹⁹ Mama'e tywera 'gã iapo re je tejemifutara 'gã mu'akwaawi ee, 'gã nerekuo tywe'ria 'gã mueapyoukaa ee. 'Gã futare'em ire amunipo 'ã je 'gã mueapyowe'em futat mama'e are. A'eramũ ki pẽẽ pejejoia futat pejetywew awi. Pepoit 'me kasi pejetywew awi ne. ²⁰ Sã'ã ae oa ojo'wyr ipe. A'eramũ 'ã aeoga jaramũ 'Ere ejua esou', 'jau ajaupe. A'eramũ 'ã ae 'ere ejua esou' 'eramũ etee osou ojo'wyr ipe. Nan tee futat je 'Ere ejua esou' tejeupe 'e rapesagi tekou. 'Ere ejua esou' tejeupe pẽẽ 'eramũ je resei futari tewau pẽ pype tekou— 'jau Jeju 'ga ikwasiarukaa jee.

²¹ —Jarejuwarete 'ga je'ega je aenup katu katu— 'jau 'ga jee. —A'eramũ 'ga je muapyka ojepyri, je mogou 'wyrıaramũ oje'jawe. A'eramũ je oroje'ega

renupara 'gã muapyka orojeipyri, 'gã mogyau 'wyrriaramũ oroje'jawe— 'jau 'ga ikwasiarukaa jee.

²² —Ee pejejeapyoweramũ ki Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega peenup katu, je rerowiaara 'gã nupe 'ga je'egamũ— 'jau Jeju' 'ga ikwasiarukaa jee. Aipoa 'ga 'eawera je ikwasiaa inuga Laodiceja pewara 'gã nupe 'ga je'eg imũ etee futat.

4

Janeruwarete 'ga muorypap

¹ Tejeupe aipo 'epaw ire je amuteea ete esaka nũ. 'Okwara rawopytymo'woga je esaka ywag ipe. Pe awi 'ga amũ oje'ega jee:

—Ere ejua 'au ejeupia je pyri. Anure mama'ea ijeaporama taesaukat enee 'jau— 'jau 'ga jee.

Jumi'aranũ fu 'jawe 'ga wafukaita jee. Je upe oje'eg ypy ma'efera 'ga futat oje'egu'japa jee nũ. ² A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau je rerawau ojeupi ai'i. Peu futat je 'wyrriararete renawa resaka ai'i. Peu futat 'ga amũ 'ũina wapyka i'arimũ ai'i. ³ I'arimũ wapyk ma'e 'ga wenyfugamũ futat 'ũina ita esage 'jawe. Ita owy 'jawe, jasipi 'jawa 'jawe. Ita piraga 'jawe nanẽ nũ, saritonia 'jawa 'jawe. 'Ga renawa ywyri je'ywa okwapa imamana. Aipoa je'ywa okawuramũ esimerauta 'jawa 'jawe. Esimerauta 'jawa ita esagea futat. ⁴ Wĩti kwaturu 'wyrriari renawa 'wyrriararete renawa mamana. Aipo 'arimũ wĩti kwaturu 'gã wapyka ajemogyau, 'wyrriari 'gã. Aipo 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega wenup katu katu futat. Taity aparasiga nanẽ 'gã erekou nũ. 'Wyrriara akagyrua nanẽ 'gã erekou waka'garimũ. Aipo akagyrua ouru apopyrera te. ⁵ Ipyter ipewara, 'wyrriararete renawa wenyfugamũ 'ũina tupã werawa 'jawe. Aunuga nanẽ 'ũina nũ. Aman aunuga 'jawe futat 'ũina aunuga. Tupã 'jawe nanẽ afuramũ 'ũina. 'Wyrriararete renawa rowase sete tata yyga 'jawewara wenyramũ 'upa. Aipo tata yyga 'jawewara 'ga 'Agesagea futat. ⁶ 'Wyrriararete renawa rowase je ypiauu resaka. 'Y rypy esagea te poromũ. Werawerawuu 'jawe typya ojesaka katu katu futat. 'Wyrriararete renawa pyri katu katu ma'ja katu je esaka, eae'yi ma'ea. Ea ipira moyka. Irũpãwẽ 'gã. 'Wyrriararete renawa rowase eae'yi ma'e mũ akou, iyse katy amũ akou, iyse owajara katy amũ akou, ikupe katy 'jau eae'yi ma'e mũ akou. Irũpãwẽ eae'yi ma'e pytuna.

⁷ Ajepei tee eae'yi ma'ea 'miara 'jawewara. Ajepeja eae'yi ma'ea kwatau 'jawewara. Ajepeja aereakwara 'jawewara rerekou. Maapawera kwanũwewe 'jawewara. ⁸ Aipoa eae'yi ma'ea kwaiwete ipepokaga ipir are, seis ipepokaga. Aipo jywa nanẽ ea moyka nũ. Jarejuwarete 'ga upe amaraka'aga. Wojere'emamũ futat 'gã 'upa amaraka'aga.

“Esage te 'ã Janeruwarete 'ga.

Pãjẽrete te 'ã 'ga.

Mama'e jararetea te 'ã 'ga.

Ymã we te 'ã 'ga rekoi rakue.

'Awamũ 'ã 'ga rekoi.

Anure nanẽ nipo 'ga rekoi je.

Okoeteete ma'e 'ga futat”,

'jau 'upa amaraka'aga Jarejuwarete 'ga upe.

⁹ Nan futat eae'yi ma'ea 'wyrriararete renawa 'arimũ wapyk ma'e 'ga muorypa, amaraka'aga 'ga upe. 'Ga remiapofer are 'gã 'ga muorypa. “Okoeteete ma'e 'ga” 'jau 'gã 'ga muorypa.

10-11 'Ga muorywauwe wīti kwaturu 'wyrīa'ri 'gā wāāpyramū Okoeteete ma'e 'ga rowase, Aejararete 'ga rowase. Eae'yi ma'e 'gā 'ga muorywauwe 'gā nanē 'ga muorypa nū:

“Ene te 'ā eneresage oree.

Ene te 'ā pājēreteā.

A'eramū ore ene etee imuorypa.

Ene te 'ā mama'ea ereapo rakue.

Nitywi futari eneremiapoe'ema.

Ejemifutar imū etee 'ā ene mama'e apou.

A'eramū 'ā ore ene etee ene muorywi’,

'jau 'gā wāāpyramū oje'ega 'ga upe. Wakagyriā 'gā imososoka imonou inuga 'ga rowase, 'ga muorypawamū.

5

Ka'arana jemaman

¹ A'ere je ka'arana jemamana resaka 'ga po pe, 'wyrīararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga po pe, 'ga jakwatawa katy. Aipoa ojekwasiaa ajuowai. Ikupe katy, waipy katy 'jau ojekwasiaa. Ikwasiapaw ire 'ga imoga mairarata 'jawewara pyu. Aipoa ka'arana mogu'jau'japa, sete imogawera. ² A'eramū je ywagipewara 'ga amū resaka, ifuakat ma'e 'ga amū resaka. wafukajayau oje'ega mua:

—Esage ma'ea tee nipo ka'arana omopojo'ogaru ajau ore. Awŷja te wapo oree?— 'jau 'ga wafukaita.

³ A'ere nitywi futari imopojo'okara 'ga amū. Ywag ipe nanē nū nitywi futari. Ywy pe nanē otywe'emamū nū. Amanū ma'e rupaw ipe nanē otywe'emamū futat nū. ⁴ A'eramū je teje'arasigamū tejaa'wau te'ŷina ee.

⁵ A'eramū 'wyrīa'ri 'ga amū 'jau jee:

—Erejoo'ō awi ee. Emā'ē 'ga ree, Juda 'ga juapyrera 'ga ree. Nokyjei 'ga mama'e awi. A'eramū ore 'jau 'ga upe 'miara 'jawewara 'ga, 'jau ore. Davi 'ga juapyrera 'ga te 'ā. Ojee iporomutare'ema 'ga 'arimū 'ga kwawi. A'eramū 'ga imopojo'okarūmū— 'jau 'ga jee.

⁶ A'eramū je temā'jāu ee nū. Peu 'wyrīararete renawa pyri 'ga amū 'ami. Eae'yi ma'e 'gā, 'wyrīa'ri 'gā netee 'ga renawa mamana. Karupa'mī 'jawewara 'ga. Sā'ā 'gā karupa'mī juka otywera mepyawamū. Nan tee 'ga. Karupa'mī pikutukawera 'jawe 'ga iporera rerekou. Aipo 'ga sete 'ga rasīa. Sete 'ga rea 'jau. 'Ga rea upe je 'jau, Janeruwarete 'ga Agesagea futat, 'jau. Janeruwarete 'ga U'agesagea ywy pe imuāina futat. ⁷ A'eramū aipo 'ga awau ka'arana rekyita 'wyrīarete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga po awi. ⁸ Ka'arana 'ga ipygy ire irūpāwē eae'yi ma'e 'gā awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase, 'ga muorypa. 'Wyrīa'ri 'gā, wīti kwaturu 'gā nanē awau wapyka wenupy'āu 'ga rowase nū. Maraka apoawa 'gā erekou opo pe. Harpa 'jawa 'gā erekou opo pe. Y'a nanē 'gā erekou opo pe nū. Aipo y'a ouru apopyrera. Aipoa y'a pype 'gā jany kasiga 'jawewara rerekou. Aipo jany kasiga 'jawewara janeruwarete 'ga upe 'ga remiayuwā 'gā je'ega. Karupa'mī 'jawewara 'ga rowase wapyg ire 'gā amaraka'aga 'ga upe. ⁹ Maraka yaua 'gā iapou 'ga upe:

“Ene te 'ā eneresage.

Ma'eramū 'ā ka'arana eremopojo'ok ajau.

Ene te 'ā erejujukaukat 'gā nupe.

Emanūmū 'ā ywy pewara 'gā tywera mepyau, 'gā mua ejeupe.

Namajepeja 'ga etee rūi 'ā ene imua ejemiayuwamū.

Najuejue te 'ā ene 'gā mua 'gā mojuawywyau 'gā mua.

Tapy'yi, towajat, 'wyrarete pewat, ka'a pewat.

Mīmera 'gā 'ā ene imua ejeupe.

Ma'eramū 'ā ka'arana eremopojo'ogukat ajaiu.

¹⁰ Ene te 'ā ejemiyauwa 'gā eremoporowykyukat Jarejuwarete 'ga upe, 'gā 'wyrararete 'ga upe 'jau.

Ene 'ā 'gā mogyau 'wyraramū wyy pewara 'gā nupe", 'jau 'gā amaraka'aga karupa'mī 'jawewara 'ga upe.

¹¹ A'ere je mā'ēi ee. Ywagipewara 'gā je'ega je enupa. Kwaiwete ywagipewara 'gā je esaka. A'eramū je 'gā mojopyrūme'em. Kwaiwete te 'gā. A'eramū je 'gā mojopyrūme'em futat. 'Wyrīa'ri 'gā nipo peu ajemogyau 'gā wyteripe. Irūpāwē eae'yi ma'ea nanē ajemogyau 'gā wyteripe nū. Nikwaa-pawi 'gā. Kwaiwete te 'gā. A'eramū je 'gā mojopyrūme'em. ¹² A'eramū ywagipewara 'gā amaraka'aga:

“Esage te 'ā karupa'mī 'jawewara 'ga, karupa'mī jukapyrera 'jawewara 'ga. Pājēreteā te 'ga. Mama'e jararetea te 'ga”

'jau 'gā 'upa.

“Takwaap te 'ga.

Ifuakat nanimenime 'ga nanē nū.

'Ga 'ā eteete ma'ea. Esage ma'ea te 'ga.

A'eramū jane 'ga muorypa”,

'jau 'gā amaraka'aga 'ga upe.

¹³ A'erauwe je tekotee 'gā je'ega renuwi. Ywag ipewat, wyy pewat, amanū ma'efera rupaw ipewat, 'yē'ē mewat, 'y pewat. Mīmera 'gā je'ega je enupa.

“Pēē 'ā eteete ma'ea.

Pēē 'ā ore aramuoryp.

Pēē 'ā ore nanē ipojeupa nū.

Pēē 'ā pājēreteā.

A'eramū ore, pēnemiapofer are juejue pē muorypa, aruojere'emamū”,

'jau 'gā amaraka'aga 'gā nupe, 'wyrararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga upe, karupa'mī 'jawewara 'ga upe 'gā 'jau.

¹⁴ Irūpāwē eae'yi ma'e 'gā 'jau:

—Nan tee ore 'jau nū. Simuoryp 'gā 'jau— 'jau 'gā 'gā nupe.

A'eramū 'wyrīa'ri 'gā awau wapyka wenuy'āu 'gā nowase 'gā muorypa.

6

Ka'arana mogawa mopojo'okawam

¹ Je reape karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mopojo'oka. Ajepeja etee ra'nē 'ga imopojo'oka. Imogawypya 'ga imopojo'ogauwe je eae'yi ma'e 'ga amū je'ega renupa.

—Ere ejua— 'jau 'ga.

Aman aunuga 'jawe 'ga je'ega. ² A'erauwe 'ga amū 'ua, kawaruu siga 'arimū 'ga 'ua. I'arimū wapyk ma'e 'ga wywyrapara rerekou opo pe. 'Ga amū 'wyrīara akagyru monou 'ga upe.

—Ere ewau ekou amanap tesirūmer ipewara 'gā nowajaa 'gā fuakara mateepapa 'gā nui. Ekwap 'gā 'arimū— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramū kawaruu siga 'arimū wapyk ma'e 'ga awau.

³ A'eramū karupa'mī 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mopojo'oka ajaiu nū. A'erauwe eae'yi ma'e 'ga amū oje'ega nū:

—Ere ejua.

⁴ A'erauwe 'ga amū 'ua kawaruu piragay 'arimū 'ua nū. A'eramū eae'yi ma'e 'ga 'jau i'arimū wapyk ma'e 'ga upe:

—Ere ewau kwe pe 'gã nowजारुकाा ekou ajaupe, 'gã juapisaukaa— 'jau 'ga 'ga upe.

A'eramũ 'ga jyyu monou 'ga upe. A'eramũ 'ga awau. Ojeupe jy mur ire kawaruu piragay 'arimũ wapyk ma'e 'ga awau.

⁵ Aipo apo re karupa'mĩ 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mũ mopojo'oka jui nũ. Imuapyra mopojo'oka jui nũ. A'eramũ eae'yi ma'e 'ga amũ oje'ega nũ: —Ere ejua.

A'erauwe 'ga amũ 'ua, kawaruu ũna 'arimũ 'ua nũ. I'arimũ wapyk ma'e 'ga wereco mama'e momoyitawa resakawa opo pe. ⁶ 'Ga resakawe je 'ga amũ je'ega renupa, eae'yi ma'e 'gã pyter ipewara 'ga je'ega renupa:

—Epy ete temi'urama. Majepei 'ara rupi etee aeporowykyawera repya teepawamũ temi'uram are. Epy te temi'urama. Eremojopype kasi 'miara kawera 'y are tuwiiu ma'e 'jawe ne. Y'waya nanẽ kasi eremojopype 'y are tuwiiu ma'e 'jawe ne.

⁷ A'ere karupa'mĩ 'jawewara 'ga ajepeja ka'arana mogawa mopojo'oka jui nũ. A'eramũ maapawera eae'yi ma'e 'ga 'jau: —Ere ejua.

⁸ A'erauwe 'ga amũ 'ua, kawaruu jukyryuu 'arimũ 'ua. I'arimũ wapyk ma'e 'ga rera Teumet. Aipo 'ga rewiri ajepeja 'ga 'ua nũ. Aipo 'ga rera amanũ ma'efera rupap 'jau. A'eramũ eae'yi ma'e 'ga amũ oje'ega Teumera 'ga upe: —Ere ewau kwe pe 'gã apisau, 'gã pytuna myterajeeu etee iapisau— 'jau 'ga 'ga upe. —Ere 'gã amũ apisaukaa maruowajara 'gã nupe, 'gã amũ apisaukaa ty'ara upe, amumera apisaukaa jero'wu pyu, 'gã amũ apisaukaa 'miara upe— 'jau 'ga 'ga upe. —Eroo 'gã jeupi amanũ ma'efera rupaw ipe ejewya.

⁹ Aipo re karupa'mĩ 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mũ mopojo'oka jui nũ. A'erauwe je Jarejuwarete 'ga rerowiaara 'gã 'agera resaka. Wyrarapyawa 'wyrimũ 'gã 'upa. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gã imome'wau kwe pewara 'gã nupe rakue. Jejui 'ga nanẽ 'gã imome'wau kwe pewara 'gã nupe rakue nũ. A'eramũ ia'wyre'ema 'gã 'gã apisau. ¹⁰ A'eramũ 'gã 'agera wafukaita Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã pãjẽrete. Ene 'ã orejararetea. Ene 'ã eneresage. Mama'e a'jea etee 'ã eremome'u oree. A'eramũ ene e'eawer imũ etee futat mama'e apou— 'jau 'gã wafukaita 'upa 'ga upe. —Maranime te ore repyar ape? Maranime te ore apisiarera 'gã erereko tywerete ore ree?— 'jau 'gã 'upa Jarejuwarete 'ga upe.

¹¹ A'eramũ 'ga amũ taity aparasiga monou 'gã nupe najuejue etee. Taity fuka poromũ. Otywer awi 'gã opoia rakue. A'eramũ 'gã taity aparasiga monou 'gã nupe, 'gã tywere'ema resaukaawamũ.

—Pe'je pejepytu'wau pejejemogyau ra'ne— 'jau 'ga 'gã nupe. —Tene 'gã iapisipawi ra'ne. Anure nipo ia'wyre'ema 'gã pẽpytuna 'gã amũ apisi, Jejui 'ga rerowiaara 'gã apisi. Pẽ apisipaw ire te Janeruwarete 'ga pẽ nepyari— 'jau 'ga 'gã nupe.

¹² Aipo 'e re karupa'mĩ 'jawewara 'ga ka'arana mogawa mũ mopojo'oka jui nũ. A'erauwe wywa oyyita. Kwaiwete oyyita. Kwara ojemoypytunaipa. Taity ũna 'jawe akou. Jaya ojemomiraga wy 'jawe. ¹³ Jaytataa ototoka ywyu 'ua. Sã'ã y'wa kyra ywyruru ruramũ itotoga o'yw awi. Nan ototoka 'ua. ¹⁴ A'eramũ ywaga owoka ojemamana ka'arana jemamana 'jawe. Ywytyt, 'ypõ'õ. Mĩmera wapopenamũ awau ojepe'au wenaw awi. ¹⁵ A'eramũ wpy pewara 'gã juejue awau ajemima ita kwara pype, itauu pyter ipe 'jau awau ajemima. 'Wyrilat, 'wyriana'nĩ, jefaruu 'wyrilat, ikaraemã kwai ma'e, ifuakat ma'e, akotee ma'e. Mĩmera 'gã juejue awau ajemima. 'Gã kyjea 'gã nerekou. ¹⁶ A'eramũ 'gã wafukaita itauu upe:

—Pe'je pejejua pejejemono'oga ore 'arimū ore mima 'wyrirarete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga wi. Karupa'mī 'jawewara 'ga imara'ne ore ree. A'eramū pēe ore au'jau ore a'gwau 'ga wi— 'jau nipo 'gā wafukaita itauu upe numiamū.

Ywytyra upe nanē nipo 'gā aipo 'jau nū. A'ere nu'ari futari 'gā 'arimū.

¹⁷ —'Awamū iwaēmi 'gā jane rereko tyweawa upe. Imara'ne 'gā jane ree. 'Awamū futat 'gā jane rereko tyweretei. Awŷja sipo uag jupe?— 'jau 'gā wafukaita ajaupe.

7

Israeu 'ga juapyret

¹ A'ere je irūpāwē ywagipewara 'gā nesaka. Ywyu 'gā u'ama. Kwara poawa katy 'ga amū, kwara resaawa katy 'ga amū, iyse katy 'ga amū, iyse owajara katy ajepeja 'ga u'ama. 'Gā futat ywytu pyykara ajemogyau. Ywy pyaukare'ema jupe, 'y pyaukare'ema jupe, ka'a nanē ipyaukare'ema jupe nū. ² A'eramū je ajepeja ywagipewara 'ga resaka. Kwara poawa katy awi 'ga ruri ojeupia. Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā mojewakawa 'ga erekou opo pe. Okoeteete ma'e 'ga remiayuwa 'gā 'ga imojewaka aipo pyu. A'eramū imojewakawa rerekwara 'ga wafukaita opytuna 'gā nupe, irūpāwē ywagipewara 'gā nupe. “Pe'je pejewau wyw mote'aa. 'Yē'ēa nanē ki pēe imote'aa nū”, 'jau 'ga 'gā nupe. ³ A'eramū majepeja 'ga ywagipewara 'ga wafukaita 'gā nupe:

—Tene ra'ne. Pemote'ara'ne awi ywya. 'Yē'ē, 'yp. Mīmera pemote'ara'ne awi— 'jau 'ga 'gā nupe. —Tene ki ore Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gā mojewapawi ra'ne. 'Gā neapykaga toromojewapap ra'ne 'jau. A'eramū 'gā nesakawe, tekotee 'gā 'gā kwaapa: Kweramū Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'ga na'e, te'i 'gā 'gā nupe 'jau— 'jau 'ga 'gā nupe.

⁴ Aipo 'e re 'ga 'gā pytuna mome'wau jee:

—Sētu kwarētai kwaturu miu 'gā Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā— 'jau 'ga jee. —Israeu juapyrera 'gā te 'ā ore oromojewak— 'jau 'ga imome'wau jee.

⁵ A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—Tusi miu Juda 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Rupē 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Gade 'ga juapyrera 'gā.

⁶ Tusi miu Ase 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Nafitari 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Manase 'ga juapyrera 'gā.

⁷ Tusi miu Simeão 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Levi 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Isaka 'ga juapyrera 'gā.

⁸ Tusi miu Sepurō 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu José 'ga juapyrera 'gā.

Tusi miu Pējami 'ga juapyrera 'gā—

'jau 'ga imome'wau jee.

Mytuna 'gā 'ga esaka

⁹ Aipo 'eramū je temā'jāu mytuna 'gā nee. Kwaiwete 'gā. Nomojopyrūmawa'uweri te ae 'gā. Tapy'ŷja 'wyrarete tesirūmer awi tee 'gā nuri ojopypepypeu. Ka'a tesirūmer ipewara 'gā nanē 'ut ojopypepypeu nū. 'Wyrirarete renawa rowase 'gā 'ua 'upa. Karupa'mī 'jawewara 'ga rowase nanē 'gā 'upa nū. Taity aparasiga 'gā erekou. Pinowa 'gā imowawaka 'gā muorypa.

¹⁰ A'eramū 'gā wafukaita 'gā muorypa.

—Ku'jywa 'ga 'ã Janeruwaretea.
'Ga 'ã wapyk 'ũina 'wyrirarete renawa 'arimũ.
Karupa'mĩ 'jawewara 'ga retee ore katu'oka 'ũina.
A'eramũ ore 'gã muorypa—
'jau 'gã.

¹¹ A'e pype tekotee 'gã ajemogyau 'wyrirarete renawa ywyrĩ imamana. Ywagipewat, eae'yi ma'e, 'wyrĩari. Mĩmera 'gã ajemogyau iywyrĩ imamana. Jarejuwarete 'ga renawa rowase ajatyka ma'e 'gã je 'ega renupawe iywyrĩwara 'gã juejue anuruka ywyu Jarejuwarete 'ga rowase. A'eramũ 'gã 'ga muorypa.

—Janeruwarete 'ga 'ã orejararetea.

¹² A'jea futat ki Jarejuwarete 'ga etee simuoryp.
'Ga te 'ã eteete ma'ea. 'Ga 'ã i'akwaap ma'ea.
'Ga 'ã mama'e amut janee. A'eramũ jane 'jau 'ga upe:
“Ene te 'ã eneresage oree”, 'jau jane 'ga upe mama'e are.
'Ga 'ã ore'wyriraretea. 'Ga 'ã pãjẽrete.
Namutat 'ga rekoi nakwaparimũ ete rũi—
'jau 'gã, Jarejuwarete 'ga mome'wau.

¹³ Aipo re 'wyrĩari 'ga amũ 'jau jee:

—Awỹja te taity aparasiga rerekwara? Mõ awi ajee 'gã nuri?— 'jau 'ga jee.

¹⁴ —Tee nũ'ũ. Ene te 'ã erekwaap— 'jau je 'ga upe.

A'eramũ 'ga 'jau jee nũ:

—'Gã 'gã wereko tywerete agawewi. A'etea 'gã nopoiri Jarejuwarete 'ga rowiar awi. Ojekatu'ogukaa Jarejuwarete 'ga upe, ojepirejukaa. Sã'ã kũjã taity poeja. Nan tee 'gã jepirejukari otywer awi karupa'mĩ 'jawewara 'ga ry pyu. ¹⁵ Ma'eramũ 'ã 'gã nuwi Jarejuwarete 'ga rowase wapykawarete 'arimũ 'ga renamũ. Wojere'emamũ futat 'gã 'upa 'ga muorypa. A'eramũ 'wyrirarete renawa 'arimũ wapyk ma'e 'ga 'gã 'agwau mama'e tywer awi. 'Ga 'gã wereko— 'jau 'ga jee. ¹⁶⁻¹⁷ —Karupa'mĩ 'jawewara 'ga ako 'wyrirarete renawa pyri. A'eramũ nipo 'ga ojejukau esage 'gã nee. Sã'ã wyra jara 'ga jejuka esagea weymaw are. Nan tee nipo 'ga jejuka esagei wemiayuwa 'gã nee. A'eramũ nipo ty'ara otywu'jawe'emamũ. Ni'yuweju'jawi 'gã. 'Ga 'gã weroo 'ywu'ywur ipe. Aipoa 'ya 'gã omogy namutamutat. Nitywi kwaraya 'gã nupe. Nipirakuwi 'gã peu— 'jau 'ga jee. —Janeruwarete 'ga nipo 'gã neaya amukag 'gã nea awi. A'eramũ 'ga ajaa'wau'jape'ema peu— 'jau 'ga jee.

8

Imogawa maapawera mopojo'okawam

¹ Aipo apo re karupa'mĩ 'jawewara 'ga imoga maapawa mopojo'oka jui. Aiporamũ 'arapiguua te futat ojeupa ywag ipe. Inãinãn etee te a'eramũ miamũ 'gã opika. ² A'eramũ je sete ywagipewara 'gã nesaka, Jarejuwarete 'ga rowasewara 'gã nesaka. A'eramũ 'ga amũ jumi'aranũũ monou 'gã nupe najuejue etee.

³ A'ere ajepēja ywagipewara 'ga jany kasiga rapya'wia rerua enafu'ama opo pe. Jany kasiga rapyawuua pyri 'ga enafu'ama. 'Wyrirarete renawa rowase aipo jany kasiga rapyawuua reni. Jany kasiga rapya'wia ouru apopyrera. 'Ga amũ jany kasiga monou 'ga upe, kwaiwete. A'eramũ 'ga 'jau 'ga upe:

—Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gã oporogytau 'upa 'ga upe au'jeteramũ. Sã'ã ae jany kasiga rapyramũ watasimora. A'eramũ 'ã ikasiga okwasi'wasi'wau 'oga pype. Ikasiga 'ã awau ojeupia Janeruwarete 'ga upe. Nan tee futat 'ga remiayuwa 'gã porogyta oi ojeupia 'ga upe. A'eramũ ene jany

kasiga rapyau. A'eramū ikasiga ojeupia ojopypeu awau 'gā porogyta are 'ga upe— 'jau 'ga 'ga upe.

⁴ A'eramū 'ga imonou jany kasiga rapyawuu 'arimū iapyau. A'eramū ikasiga awau ojeupia ojopypeu awau 'gā porogyta are 'ga upe. ⁵ A'eramū ywagipewara 'ga tata pyyka iapyawuu 'ar awi. A'eramū 'ga imonou im̄yina iapy'a'wi'i pype. A'eramū 'ga imonou imomoa ywy are. Aipo aporamū tupā awau u'aa, owerapa tupā werawa 'jawe ee. Ywya oyyita nanē nū.

Jumi'aranūūa

⁶ A'eramū jumi'aranūū rerekwara 'gā jumi'aranūū pyyka erajemogyau eromaenuna tenunewara 'ga oma'e py rapesaka.

⁷ A'eramū tenunewara 'ga oma'e pyau. Ipy ypyrauwe ama'na 'ua u'aa tataa reewe. Wy reewe 'jau 'ua u'aa ywy are. A'eramū ywy ape awau ukaita myterajeu'iu etee. 'Yp, juop, worryworywamū. Mīmera futat ukaitapap.

⁸ A'erauwe ajepeja 'ga jumi'aranūū pyau nū. Ipyrauwe je ywytyra 'jawewara ikajamū resaka nū. A'eramū 'ga amū ipyyka imonou imomoa 'yē'ē pype. ⁹ A'eramū 'yē'ē ara awau ojemu'jaga wyramū. Tyajeu'iu etee ojemu'jaga wyramū, 'y ojemu'jaga wyramū. Wyramū ojemu'jag ma'e katy-wara 'gā opapapap wyra reewe futat. Yaruua we futat atEEPawamū. Wyra tesirūmera opapap. Nitywi'i futari ako ma'e amū.

¹⁰⁻¹¹ Aipo re ajepeja 'ga jumi'aranūū pyau. Ipyrauwe jaytataua mū 'ua u'aa ywag awi. Yyga reny 'jawe 'ua u'aa. Aipoa jaytataua u'aa 'ua 'yrete pype, 'ywu'ywura pype 'jau u'aa 'ua. A'e ry pyterimū futat irowa kwasi'oi. Nitykuawi futari. Aipo jaytatauu rera irop ma'ea 'jau jupe. A'eramū 'y moropa oje'jawe etee futat. Aipo 'y rykur ire itykuarera 'gā opapa kwaiwete.

¹² Aipo re ajepeja 'ga oma'ea jumi'aranūū pyau. A'erauwe kwara renya oorareferamū. Opyytunaiwuuramū etee. Jay reny, jaytata reny 'jau. Kwara jerewypyrauwe kwara owepa. Ai'uwe tāmējē opoa nū. Ypytunimū nanē nū. Jyrajau'i jay reny owepa nū, jaytata reny 'jau. Awau ku'em enuneu weny jesagamū jaya nū, jaytata reewe futat weny jesagamū nū.

¹³ A'eramū je kwanū 'jawewara resaka iwewe ekoramū. Ywatewate owewiau akou. A'eramū pe awi futat wafukaja mua:

—Muapya 'gā ywagipewara 'gā nopyi we jumi'aranūūa. 'Gā ipy rauwe ywy pewara 'gā mama'e tywerete resaka. A'eramū muapyt wējēmī futat mama'ey ijesaokare'emawe nū. Aipoa te ia'wyre'emetea— 'jau kwanū 'jawewara wafukaja mua.

9

¹ Aipo kwanū 'jawewara 'e re ajepeja 'ga jumi'aranūū pyi. A'eramū je jaytata 'jawewara 'ga resaka. Ywag awi 'ua u'aa ywy pe. A'eramū 'ga amū saawi monou 'ga upe. Aipoa saawia ywy kwawukuu rawopytymo'wokawa ma'ea. Ywy ywy pe te aipo ywy kwawukua oi. ² A'eramū 'ga ywy kwawuku rawopytymawa mopoka jui. A'erauwe tatasiga 'ua ū'jāu jui. Tatasigawiūwiūna te 'ut ū'jāu 'ara moypyunaipa. A'eramū tatasiga kwara reny mowepa ywasiga 'jawe. ³ Tatasigawiūna rupi futat tukuruu 'jawewara 'ua ū'jāu. Tukuruua futat numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga te ifuaga monoi jupe, jawa'jyra 'jawe. ⁴ A'ere 'ga 'jau tukuruu 'jawewara upe:

—Pe'je pejewau kwe pe. Jeremimojewage'ema 'gā etee ki pekutuk— 'jau 'ga jupe. —Ywa kasi pekutug ine, pemomaw ine. Juo'wia 'jau kasi pēē i'wau ne— 'jau 'ga jupe.

⁵ A'eramũ awau Janeruwarete 'ga remimojewage'ema 'gã kutuka 'gã mayrũmũ 'gã mogyau. Sã'ã jawa'jyra raya. Nan tee tukuruu 'jawewara 'gã mayrũmũ 'gã mogyau. A'ere 'gã nopawi futari ay upe. Siku jaya moka'jama 'gã mayrũmũ 'gã mogyau. ⁶ Ay upe 'gã manũweramũ ajemogyau numiamũ. A'ere 'gã namanũa'uwari.

⁷ Aipoa tukuruu 'jawewara kawaruu 'jawe. Sã'ã kawaruu jara 'gã maruowajaaw ipe oo enune itajuaity pyu kawaruu roowa. Nan tee aipoa tukuruu 'jawewara. A'ere aipoa tukuruu 'jawewara 'wyriara akagyřũ rerekoi. Ouru apopyrera aipoa akagyřũa. Tukuruu reakwaera aereakwaera 'jawe. ⁸ I'awa kũjã 'awa 'jawe. 'Åja 'miara rãja 'jawe. ⁹ Itajuaity rerekou opasi'a are. Owewiau. 'Ywa'yata 'jawe futat opyamuramũ owewiau. Sã'ã kawaruua 'ywa'yata renujãna maruowajaaw ipe. Nan ipyamua. ¹⁰ Jawa'jyra raja 'jawe waja. Ipopiawa wai are futat. Aipoa opopiawa pyu ae mayrũmũ, Ku'jywa 'ga remimojewage'ema 'gã mayrũmũ. Siku jay magwapa 'gã mayrũmũ 'gã mogyau. ¹¹ Tukuruu 'jawewara 'wyriara ywy kwawukuu pypewara 'wyriara nanẽ futat nũ. Judeu 'gã je'eg imũ era Apatõ. Grego 'gã je'eg imũ era Aporiãu 'jau. Aeje'eg imũ era mama'e mateepaara 'jau.

¹² Aiporamũ futat mama'eaya ojesaukaa 'gã nupe, kwanũ 'jawewara 'eawer imũ etee. A'ere mukũja nojesaukari we.

¹³⁻¹⁴ Aipoa re ajepeja 'ga ojumi'aranũ pyau nũ. A'erauwe 'ga amũ 'jau 'ga upe:

—Ere ewau epytuna 'gã faaro'woka. Peu futat irũpãwẽ 'gã nuwi ajekupyfaa Eufrates 'yrete pyri— 'jau 'ga 'ga upe, jumi'aranũ rerekwara 'ga upe.

Aipoa oje'eg ma'e 'ga u'ama jany kasiga rapyawa rapefã me. Aipoa ouru apopyrera te. A'ea 'upa Janeruwarete 'ga rowase.

¹⁵ A'eramũ 'ga awau 'gã kupyfaaro'woka. Owaẽma irũpãwẽ ikupyfariipyra 'gã paruapisawa upe. A'eramũ Ku'jywa 'ga 'gã kupyfaaro'wogukaa ywy pewara 'gã apisawamũ. Akupyfaaro'wog ire irũpãwẽ 'gã 'jau ajaupe:

—Soo ywy pewara 'gã apisau 'gã pytuna jo'roka'i etee 'jau— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁶⁻¹⁷ A'erauwe je kawaruu resaka, jefaruu 'gã je esaka kawaruu 'arimũ 'gã nekoa. Kwaiwete 'gã. Tusẽtu mijõis 'gã pytuna. A'eramũ je 'gã pyamu renupa. Jefaruu 'gã naitya itajuaitya etee te. 'Gã wereko opasi'a 'arimũ. 'Gã amũ ma'ea opiragayayramũ. 'Gã amũ ma'ea wowyayramũ, safira 'jawa 'jawe. 'Gã amũ ma'ea ojukyryayramũ, aipoa ãsõfyria 'jawa 'jawe. Kawaruua akaga 'miara akaga 'jawe. Ijuru awi tataa 'ua ã'jãu. Tata sig, itatata. Mĩmera 'ua ã'jãu ijuru rupi. ¹⁸ Kwaiwete ywy pewara 'gã opapa kawaruu juru rupi 'ut ma'e pyu.

¹⁹ A'eramũ kawaruua 'gã apisau kwaiwete ojuru awi 'ut ma'e pyu. Owaja pyu nanẽ 'gã apisau nũ. Kawaruu raja moja akaga 'jawe. A'eramũ 'gã kutuka owaja pyu 'gã apisau.

²⁰ Aipoa iapisipyrera 'gã opytunera 'gã nesaka agawewi. A'etea 'gã nopoiri futari otywer awi. Nĩ'arasigi 'gã ajemogyau otywer are. A'eramũ 'gã mama'eukwaawa etee imuorypa ajemogyau. Maira'me a'agawa nanẽ nũ 'gã imuorypa nũ. Ouru, prõsi, prata, ita tee, 'yp. Mĩmera 'gã iapou omairamũ. A'ea te 'gã imuorypa ajemogyau. Aipoa 'gã maira nuesaga'uwari amũ. Nuataa'uwari ajemogyau. Nuenuwi agawewi mama'ea. A'etea 'gã amuoryp ekoete ajemogyau. ²¹ Nopoiri futari 'gã mama'e tywera apo awi. Nopoiri futari 'gã aparupisi awi. Nopoiri 'gã ajuee opãjãgaiw awi ajemogyau. Nopoiri 'gã wemirekoe'em are oko awi, omen'e'em are oko awi. Mĩmer awi 'gã nopoiri. Amunarũ awi nanẽ opoire'ema nũ. Kwaiwete agawewi 'gã 'gã apisi resagi. A'etea 'gã nopoiri futari mama'e tywera apo awi.

10

Ka'ara'nī'ia

¹ A'eramū je ywagipewara 'ga amū resaka nū. Ifuakat te aipo 'ga. Ywasiga pype 'ga 'ua ojypa. 'Ga aka'garimū je'ywa mū 'upa. 'Ga reakwara wenyramū kwara 'jawe futat. 'Ga retymakaga tupaa'mywa 'jawe. 'Ga retymakaga ojopy'wau werekoramū. Sā'ā 'yw ypiwera kaja tena. Nan futat 'ga retymakaga. ² Opo pe 'ga ka'ara'nī'ī jepyeka rerekou enafu'ama. Ojakwatawa katywara 'ga opy monou 'yē'ē pype imojypa. Ojau katywara 'ga opy nuga wyy 'arimū. ³ A'eramū 'ga waemamū u'ama. 'Miara 'jawe 'ga waemamū. 'Ga raemauwe, tupā afuramū 'ga upe, sete tupā afuramū. ⁴ Ifurauwe je 'jau tejeupe: “Akwasiat pa je ka'aran are kwy”, 'jau je tejeupe numiamū. A'ere 'ga amū oje'ega muri ywag awi jee:

—Erekwasiat kasi ee ne. Eremome'u kasi ne— 'jau 'ga jee.

⁵ A'erauwe 'yē'ē pype opyrug ma'e 'ga opo mowya, ojakwatawa katywara.

⁶ A'eramū 'ga oje'ega Ku'jywa 'ga remianuwamū. Ku'jywa 'ga Okoeteete ma'ea. 'Ga te 'ā mama'ea wapo etee rakue. Ywak, wyy, 'yē'ē. Mīmera 'ga 'ā iapou ipypewara reewe rakue. A'eramū 'ga remianuwamū ywagipewara 'ga 'jau:

⁷ —Ymā te Ku'jywa 'ga 'i oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue: “Jeremifutara 'ara rupi mama'ea jeapoi, je'eawer imū etee”, 'jau 'ga wemiayuwa 'gā nupe rakue. 'Ga je'ega renupara 'gā weapyoe'emamū ee rakue. Nomojepoukara'nei Ku'jywa 'ga. A'ere, 'awamū maapawa 'ga jumi'aranūū pyramū mama'ea jepyruugi Janeruwarete 'ga 'eawer imū— 'jau 'ga jee.

⁸ A'erauwe ywag awi oje'eg ma'e 'ga oje'egu'japa jee nū:

—Ere ewau ka'ara'nī'ī pypeka rekyita ywagipewara 'ga po awi— 'jau 'ga jee.

⁹ A'eramū je tewau 'ga pyri:

—Ka'ara'nī'ia emut jee— 'jau je 'ga upe.

A'eramū 'ga imua jee.

—Kweramū— 'jau 'ga jee. —Ere ipyyka i'wau. Enejuru pe akou nipo ē'ēnamū futat, eira 'jawe. A'ere nipo omokon ire, irowamū ene upe— 'jau 'ga jee.

¹⁰ A'eramū je ka'ara'nī'ī pyyka 'ga po awi. Ipyykawe je i'wau. Jejuru pe akou wē'ēnamū eira 'jawe futat. A'ere je omokon ire je mopy'amukai etee.

¹¹ A'erauwe Janeruwarete 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega emome'uu'jap 'gā nupe. Ywy pewar are je je'egi. 'Gā 'wyrriar are nanē je je'egi nū. Aipoa emome'uu'jap 'gā nupe— 'jau 'ga jee.

11

Mukūja 'ga je'ega mome'wara 'gā

¹ A'ere 'ga amū mama'e ra'agawyawa mua jee. Ywyyra 'jawe aipoa. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau jee:

—Ekwap jemogytaawa ra'agawyau. Jany kasiga rapyawa nanē ki ia'agawyau nū. Je muorypara 'gā emojopyrū, 'gā pytuna kwaapa— 'jau 'ga jee. ² —Jemogytaawa osoma te kasi ajee erea'agawy ne. Jemogytaawa osoma je rerowiare'ema 'gā ma'ea futat. Kwarētai tois je rerowiare'ema 'gā jemogyi peu jay magwapa, je'wyrarete pe futat, imote'aa— 'jau 'ga jee.*

A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau jee nū:

³ —Teje'ega mome'wara 'gā, mukūja 'gā tomono kwe pe teje'ega mome'waukaa 'gā nupe 'jau. Saku tywera etee 'gā tuereko waityramū

* **11:2** Jerusarega upe 'gā 'jau Ku'jywa 'ga 'wyraretea 'jau. Peu futat judeu 'gā awau 'ga muorypa rakue. A'eramū Ku'jywa 'ga 'jau jupe, Je'wyraretea, 'jau 'ga jupe.

u'arasiga resaukaawamū 'jau. Ku'jywa 'ga rerowiare'ema 'gã tywer are mukūja 'gã 'arasigamū akou. Kwarētai tois jaya magwapa 'gã awau akou jeje'ega mome'wau— 'jau 'ga jee.

⁴Aipo 'gã, 'ga je'ega mome'wara 'gã, oriweira 'ywa 'jawe. Tatarana renawa 'jawe 'gã nanē nū. Ywy jara 'ga rowase 'gã 'ami. Tatarana reny 'jawe 'gã mama'e resaukaa ajaupe. ⁵Kwaiwete 'gã 'jau:

—Sireko tywet 'gã 'jau— 'jau 'ga ajaupe.

A'ere 'gã juru awi tata ruri wereko tywearera 'gã apisau. ⁶Jarejuwarete 'ga pājēa 'gã wereko. A'eramū amunipo 'ā 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega mome'u pype ifutar ire amana mogyrukare'ema. 'Y mu'jaga amunipo 'ā wyramū. Mama'e tyweramū mojeapoukaru'jau'japa, amunipo 'ā 'gã wwy pewara 'gã nereko tyweru'jau'japa.

⁷Ku'jywa 'ga je'ega mome'upaw ire nipo ja'waraiwa ruri. Ywy kwawukuu awi nipo ū'jāu 'gã nowajaa 'gã apisau. ⁸A'eramū nipo 'gã neumera 'upa 'gã 'wyrarete rukawō'ō me. Ymā te peuwara 'gã mukūja 'gã jararete 'ga pokutugi 'ga monou 'ga mu'ama 'ypeywar are rakue. Aipoa oje'wyrarete pewara 'gã nupe 'gã 'jau: “Mama'e tywera 'gã wapo Sodom ipewara 'gã 'jawe. Egitu wwy pewara 'gã 'jawe 'gã 'gã nereko tyweri”, 'jau 'gã aipo 'wyrarete pewara upe. Aipo 'gã 'wyrarete pe Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã jukau.

⁹Imuapyra 'ara rupi 'gã amā'jāu 'gã neumer are. Tapy'jya 'wyrarete tesirūmer awi tee 'gã nuri. Ka'a tesirūmer ipewara 'gã nanē 'ua ojopypepypeu nū. Tesirūmerete 'gã 'ua amā'jāu 'gã nee.

—Peroo kasi inuga ita kwar ipe ne— 'jau 'gã ajaupe.

¹⁰A'eramū wwy pewara 'gã worrywamū 'gã neumer are. Oporoywera 'gã imonou ajaupe 'gã neumer are aku'iramū.

—Jane rereko tywerete ako 'gã ai'i. A'ere 'ā 'gã manūi. 'Gã manūa esage janee— 'jau 'gã ajaupe.

¹¹A'ere muapyt 'gã ser ire Janeruwarete 'ga 'gã moferapa opytuu nū. A'eramū 'gã afu'ama. 'Gã fu'amauwe 'gã fu'ama resakara 'gã okyjau kwaiwete 'gã nui. ¹²A'erauwe 'ga amū oje'ega mua ywag awi oferap ma'e 'gã nupe:

—Pe'je pejejua pejejeupia— 'jau 'ga oje'ega mua 'gã nupe, imoferawipyrera 'gã nupe.

A'eramū 'gã awau ojeupia ywasiga rupi. Ojee ipromutare'ema 'gã neape 'gã awau ojeupia 'gã nui. ¹³'Gã jeupirauwe ywya oyyita kwaiwete. A'eramū kwaiwete 'oga u'aa.

Kwaiwete 'gã amanūmū. Sete miu 'gã amanūmū. A'ere sesēta miu 'gã namanūi. A'eramū 'gã 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ā pājēreteā— 'jau 'gã 'ga upe, 'gã kyjea 'gã nerekou.

¹⁴Poromū futat mama'eaya irūa ojesaukaa, kwanū 'jawewara 'eawer imū. A'ere nipo imuapyra niporomukui futari ojesaukaa nū.

Jumi'aranūū maapawet

¹⁵Aipo re ywagipewara maapawa 'ga jumi'aranūū pyau nū. A'erauwe je ywagipewara 'gã je'ega renupa. Wafukajayau oje'ega mua:

—Janeruwarete 'ga 'ā 'ūina ywy pewara 'gã 'wyriarareteramū. Wemi-monofera 'ga nanē imogou 'wyriaramū ojepyri nū. Nitywi futari 'gã je'ega renupare'ema 'ga amū. Ywy pewara 'gã juejue futat 'gã je'ega renupa. Atepawe'emamū futat 'gã 'ūina 'wyriarareteramū— 'jau 'gã wafukaita.

¹⁶A'erauwe 'wyria'ri 'gã wapyka wenupy'āu wāāpyramū Ku'jywa 'ga rowase, 'ga muorypawamū. Wīti kwaturu 'gã, 'wyria'ria renawa 'arimū wapyk ma'e 'gã ajemogyau wāāpyramū 'ga muorypa.

17 “Ene 'ā pājēreteā, Kiapi'ni.

Ene 'ā Okoeteete ma'ea. Nitywi 'ga amū ene 'jawe.
'Awamū 'ā ene 'wyrirareteramū e'ŷja ypyruga oree.
A'eramū ore ene muorypa ee.

18 'Awamū iwaēmi ene rerowiare'ema 'gā nereko tyweawa upe.

'Awamū futat 'gā nee emara'nea eresaukat 'gā nupe.
A'eramū 'gā ajemogyau amara'neramū ene ree.

Amanū ma'efera 'gā nanē ene imoferapa imua ejowase.

Ejemiyauwa 'gā juejue nipo ene erua imogyau ejepyri.

'Ene 'ā jeje'ega renupara. Aipoa esage jee.

A'eramū ene ejua 'au je pyri', 'jau nipo ene 'gā nupe.

Eje'ega mome'warera 'gā nupe, emuoryparera 'gā nupe.

Eje'ega renupare'ema 'gā nipo ene imonou muku ejewi.

Wereko tywera ojere'ema pype nipo 'gā awau a'eramū futat.

'Pēē 'ā jeje'ega nepeanuwi. A'eramū pēē pejewau muku je wi', 'jau nipo ene
'gā nupe”,

'jau 'gā 'ga upe.

19 A'e pype Janeruwarete 'ga mogytaawa rokwarā ojeawopytymo'woka, ywaga pype 'ūi ma'ea rokwarā ojeawopytymo'woka. A'eramū futat Janeruwarete 'ga je'ega rerekwarā ita kwasiara ryrūa ojesaka. 'Okwarā jeawopytymo'wogauwe tupā u'aa, aman aunuga, amana werawa, ywy moyyita, ama'na ototoka nanē kwaiwete nū. Mīmera ojeapou 'okwarā ijeawopytymo'wogamū 'gā nupe.

12

Kūjā ēē tejuuranūū retee

1 A'eramū je temopiryitawa mū resaka. Kūjā ēē mū ojesaukaa jee ywag ipe. Kūjāeteete ēē te. Ēē resakawe je teporesagamū ēē ree te'ŷina. Ēēreteyrūa kwara futat. Wapyka ēē 'ūina. Opya ēē imonou jay 'arimū inuga. Jaytataa mama enūina wakag are, akāmaawa 'jawe. Tusi jaytata renūina waka'garimū.

2 Wa'yrayramū ēē 'ūina. A'eramū ēē 'ūina wa'yray upe waemamū.

3 A'erauwe mama'e mū ojesaukaa ywag ipe jee nū. Tejuuranūūa ojesaukaa jee. Piragūū ma'ea. A'eramū je teporesagamū ee. Kwaiwete iakaga. Sete tee iakaga. 'Wyrira akagyru'īī mogyau wakag are, najuejue etee. Teis asīa.

4 Owaja pyu jaytataa pe'au ywag awi. Jaytata myterajeu'i etee ipe'aupap owaja pyu. Ywy pe imonou imomopoa. A'eramū awau 'upa kūjā ēē rowase. Ēē ra'yra 'ar are omaenuna 'upa. “T'arauwe ta'u ēē ra'yra 'jau kwy”, 'jau tejuuranūūa 'upa ojeupe. 5 A'ere ēē ra'yra 'ari ēē wi. Anure nipo ēē ra'yra 'ga 'ūina 'wyriramū ywy pewara 'gā nupe. A'eramū ywy pewara 'gā juejue 'ga je'ega renupa. Oje'ega renupare'ema 'gā nipo 'ga erekou tyweaete. A'eramū aipo ēē ra'yra 'ga 'arauwe 'ga amū ēē ra'yra 'ga pyyka erawau Jarejuwarete 'ga upe, 'wyrirarete renawa 'arimū 'ga renamū. 6 A'eramū kūjā ēē awau ujāna oka'jama jui. Amunawe'em ipe ēē awau ojeupe Jarejuwarete 'ga reminuger ipe. Peu futat 'gā ojejukau ēē ree, kwarētai tois jay magwapa.

7 A'eramū ywagipewara 'gā tejuuranūū rowajaa. Migeu 'ga ywagipewara 'gā 'wyrira. A'eramū Migeu 'ga wemiayuwa 'gā nerawau tejuuranūū rowajaa, emiayuwa reewe. Ywag ipe futat 'gā juowajari. 8-9 A'eramū Migeu 'ga wemiayuwa 'gā netee tejuuranūū fuakara apyraapa emiayuwa reewe. A'eramū Janeruwarete 'ga tejuuranūū mū'jāukaa ywag awi, emiayuwa reewe. Nopytaa'uweri ywag ipe. Ymā te tejuuranūū jesaukari

mojamū rakue. Aipo mama'eukwaawa 'wyriara futat. Eraretea Satanasi. A'ea ae moryteeara futat. Ywy pe Migeu 'ga imonou imū'jāu ywag awi.

—Pejewyt kasi ne— 'jau 'ga jupe.

¹⁰ A'erauwe 'ga amū oje'ega mua ywag awi:

—Uēm futat tejuuranūu ywag awi. Wojere'emamū janerewirera 'jawewara kwaukaa akou Janeruwarete 'ga upe rai'i. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga imonoi imuēma ywag awi. A'eramū nipo Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā katu'okapap mama'e tywer awi. Opājēa resaukaa janee. A'eramū 'ga 'ā ajemogou 'wyriarareteramū wemimonofera 'ga reewe janee. 'Ga 'ā werowiaara 'gā kwaukaara muēmukaa ywag awi. Janerewirera 'jawewara 'gā kwau Janeruwarete 'ga upe akou. Wojere'emamū 'gā kwau Janeruwarete 'ga upe. A'ere 'awamū Janeruwarete 'ga imuēmukari ywag awi— 'jau 'ga oje'ega mua ywag awi.

¹¹ —Janerewirera 'gā okyjawe'em amanū awi. A'eramū 'gā Jejui 'ga rerowiar awi opoire'ema. “Karupa'mī 'jawewara 'ga owya weko'wogukat janetywera moiawamū jane wi” 'e renupawe 'gā erowiaa ajemogyau. A'eramū 'gā nanē mama'eukwaawa 'wyriara pājē mateepapa nū.

¹² A'eramū ywaga aku'iramū, ywagipewara 'gā neewe. Janeruwarete 'ga mama'eukwaawa 'wyriara amūēmukat ywag awi. A'eramū ki pēē pejeku'iramū ee. A'ere ywy poria'yiramū, 'yē'ē reewe. Jupe mama'eukwaawa 'wyriara oi ojypa. Amara'neramū akou. “Anurenure'i nipo Janeruwarete 'ga je monoi tata pe” 'e kwaapa akou numiamū. “A'eramū je ināinān etee te je ae rereko tyweri” 'e kwaapa akou.

¹³ Ywag awi ojypa ypy we tejuuranūa kūjā ēē rerekou tyweaete, ta'y'ra ma'efera ēē rerekou tyweaete. “Areko tywet pa je ēē kwy”, 'jau ojeupe numiamū. ¹⁴ A'eramū Janeruwarete 'ga kwanūū jywafera monou ēē upe, amunawe'em ipe ēē wewiawamū, ēē ree jejukaaw ipe. “Peu futat nipo wā je a'gui tejuuranūū awi re'ā”, 'jau ēē ojeupe. Kwarētai tois jay magwapa ēē opytau peu akou. ¹⁵ A'eramū tejuuranūūa 'y mua imuna ojuru awi. “Tauptit ēē 'y pyu 'jau kwy”, 'jau ojeupe numiamū. 'Yrete 'jawe imua imuna ojuru awi ēē rupiawamū numiamū. ¹⁶ A'ere Janeruwarete 'ga ēē poari. A'eramū Janeruwarete 'ga ywy mowoka tejuuranūū juru awi 'ut ma'efera upe. A'eramū 'ya awau ojejagamap iwoga rupi etee ēē wi. ¹⁷⁻¹⁸ A'eramū tejuuranūūa amara'neramū akou kūjā ēē ree. A'eramū awau ēē pytuna 'gā nowajaa. Eē pytuna 'gā Ku'jywa 'ga je'ega renupara 'gā, Jejui Kristu 'ga je'ega rerowiaara 'gā nanē nū. A'eramū 'gā nowajaa awau. A'eramū tejuuranūūa awau opytau u'ama 'yisiga pype.

13

Mukūja ja'waraiḡ

¹ A'ere je ja'waraiwa resaka nū. 'Yē'ē awi iēma resaka. Sete iakaga. Teis asīa. 'Wyriara akagyru'ī'i erekou asī are, najuejue etee. Teis 'wyriara akagyru'ī'īa. Iakaga jewaga Janeruwarete 'ga kurawa rerekou wakag are.

² Ja'wapinima 'jawe aipo ja'waraiwa. Ipya ursu 'jawa py 'jawe futat. Leāo 'jawe ijurua. A'ere tejuuranūūa imogoi 'wyriaramū ojepyri. Opājē mua jupe. A'eramū ywy pewara 'gā najuejue etee ije'ega renupa. ³ Aipo ja'waraiwa akaga mū waiwamū. A'eramū amanūmū werewi jupe. A'ere ikā'ēi jui nū. A'eramū wapikutukawera porera etee erekou. A'eramū ywy pewara 'gā juejue amā'jāu iporer are.

—Kuu. Namanūi jupe ra'e nū— 'jau 'gā ja'waraiwa apikutukawera porera resag ire.

A'eramū 'gā ja'waraiwa rerowiaa ije'ega renupa. ⁴ Tejuuranūia ja'waraiwa mogou ajuru irūnamū. A'eramū wyy pewara 'gā juejue tejuuranū muorypa nanē nū. Ja'waraiwa nanē 'gā imuorypa nū.

—Nitywi 'gā amū ja'waraiwa 'jawe, ipājē apyraapa— 'jau 'gā ajaupe. — Nitywi futari iowajara 'ga amū. Nitywi futari imomapara 'gā amū— 'jau 'gā amū ajaupe.

⁵ Janeruwarete 'ga ojekurawukaa ja'waraiwa upe. Kwarētai tois jaya magwapa imōjukaa 'wyrriaramū wyy pewara 'gā nupe.

A'eramū ja'waraiwa oje'ega:

—Je pājērete. Je Pēnuwarete 'ga aapyraap— 'jau futatee 'ūina, ojerowiaa ojee. A'ere o'meramū te 'i.

⁶ A'eramū Janeruwarete 'ga kurapa 'ūina. Mama'e tywera 'jau 'ūina 'ga kurapa. Mama'e tywera te 'jau 'ūina Jarejuwarete 'ga rupawa upe. Ywag ipe ako ma'e 'gā nupe juejue nanē 'jau 'ūina nū. Mīmera upe mama'e tywera 'jau 'ūina. ⁷ Ku'jywa 'ga wemiayuwa 'gā nereko tywerukaa ja'waraiwa upe. A'eramū 'gā nowajaa, 'gā nerekou tyweaete okwapa 'gā 'arimū. A'eramū wyy pewara 'gā nupe juejue ja'waraiwa 'ūina 'wyrriaramū. Tapy'yja 'wyrarete tesirūmer ipewat, ka'a tesirūmer ipewat. Mīmera 'gā nupe ja'waraiwa 'ūina 'wyrriaramū. ⁸ Wyy pewara 'gā ja'waraiwa muorypa. A'ere 'gā amū namuorywi ja'waraiwa. Wyy apoe'ēwe Ku'jywa 'ga 'gā amū nera kwasiaa ka'aran are rakue, karupa'mī 'jawewara 'ga ka'aran are rakue. Karupa'mī 'jawewara 'ga ojekukaukaa werowiare'ema 'gā nupe ikue. A'eramū 'ga werowiaara 'gā mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi. Aipo 'gā nera ojekwasiaa 'ga ka'aran are rakue. A'eramū aipo 'gā ja'waraiwa muorype'ema. 'Ga ka'aran are ijekwasiare'ema 'gā etee ja'waraiwa amuoryp.

⁹ Mama'ea tomome'u pē nupe 'jau. Ee iporokwaawiwet ma'eramū pēē pejeapykau ee. ¹⁰ Ifaripyrama 'gā nipo oje'faa futat. Jyuu pyu iapisipyrama 'gā nipo 'gā iapisau futat jyuu pyu. A'eramū Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā 'ga ree etee ojemogypyka ajemogyau. 'Gā 'gā nerekou tyweaete agawewi. A'etea 'gā 'ga ree etee futat ojemogypyk.

¹¹ Poje je ja'waraiwa mī resaka nū. Wyy awi 'ua uēma. Mukūja wasī rerekou, karupa'mī rasī 'jawe futat. Ije'ega wapefuramū tejuuranūū je'ega 'jawe. ¹² A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera imogou opoirūnamū. A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera reape wyy awi 'ut ma'efera 'ūina 'wyrriaramū wyy pewara 'gā nupe. A'eramū wyy awi 'ut ma'ea 'yē'ē awi 'ut ma'e muorywukaa wyy pewara 'gā nupe najuejue etee. "Yē'ē awi 'ut ma'ea amanū werewi. A'ere iferawi etee nū. A'eramū pēē imuorypa najuejue etee", 'jau wyy awi 'ut ma'efera 'gā nupe. ¹³ A'eramū wyy awi 'ut ma'efera aeremiapoe'ema apou. Tataa miamū imua etyka ywag awi wyy pe. Wyy pewara 'gā neape futat imurukaa. ¹⁴ Wemiapofera apou 'yē'ē awi 'ut ma'efera reape. A'eramū wyy pewara 'gā moryteeu. Wemiapofer are 'gā moryteeu 'gā mogyau.

—Pe'je ita apou 'yē'ē awi 'ut ma'efera ra'agawamū. Jyuu pyu ijukau werewi. A'ere iferawi. A'eramū pēē ia'agawa apou ipojeupawamū— 'jau wyy pewara 'gā nupe.

¹⁵ Ia'agawa apopawauwe Ku'jywa 'ga imogoukaa wyy awi 'ut ma'efera upe. Opytu mujāna ia'agawa rupi. A'eramū ojeptyuekyita oje'ega. A'eramū omuorypare'ema 'gā apisau. ¹⁶⁻¹⁷ "Wyy pewara 'gā juejue 'yē'ē awi 'ut ma'efera remiayuwa. Tomojewak 'gā 'jau kwy", 'jau wyy awi 'ut ma'efera ojeupe. A'eramū 'yē'ē awi 'ut ma'efera rera kwasiarukaa wyy pewara 'gā po are, 'gā jakwatawa katywar are ikwasiarukaa. 'Gā neapykag are 'jau era kwasiarukaa. Ikaraemā kwai ma'e 'gā nee, ikaraemāe'ema 'gā nee,

kūima'eeteete 'gā nee, akotee ma'e 'gā nee. Mīmera 'gā nee era kwasiarukaa. Era kwasiare'ema numeru etee inuga 'gā nee. Ijewage'ema 'gā namuri mama'ea. Nome'ega'uweri mama'ea 'jau.

¹⁸ Pe'je pejejea'aramū aipo are. Ee pejejea'aramū nipo numeru are pēneapyo. 'Yē'ē awi 'ut ma'efera numerua aema'ea futat, 666.

14

Jarejuwarete 'ga upe 'gā maraka'ag

¹ Aipo resag ire je temā'jāu ee nū. Poje karupa'mī 'jawewara 'ga u'ama wyytyra apyte'rarimū, Siāo 'jawa apyte'rarimū. 'Ga pyri kwaiwete 'gā ajemogyau. Sētu kwarētai kwaturu miū 'gā ajemogyau Siāo 'jawa apyte'rarimū 'ga pyri. Karupa'mī 'jawewara rera ojekwasiaa 'gā neapykag are rakue, 'ga ruwa 'ga rera nanē ojekwasiaa ee rakue nū. ² A'erauwe je 'ga amū je'ega renupa nū. Ywag awi 'ga oje'ega mua jee. Sā'ā ytuu pyamua. Nan 'ga oje'ega mua jee. Tupā 'jawe 'ga imua jee. A'ere esageramū futat 'ga je'ega. Maraka 'jawe futat, harpa 'jawa 'jawe futat esageramū. ³ A'eramū 'ga rera rerekwara 'gā amaraka'aga 'upa 'ga upe. 'Wyarararete renawa rowase 'gā 'upa maraka yau ra'aga. Irūpāwē eae'yi ma'e, 'wyria'ri. Mīmera 'gā nowase sētu kwarētai kwaturu miū 'gā nuwi amaraka'aga 'ga upe. Jarejuwarete 'ga remikatu'ogera 'gā etee te amaraka'aga 'upa 'ga upe. Jejui 'ga 'ā owy weko'wogukat 'gā tywera mepyawamū rakue, 'gā mogyau wemiayuwamū rakue. Aipo are 'gā amaraka'aga 'upa. Okatu'okawer are 'gā 'ga muorypa. A'eramū ikatu'ogipyrrera 'gā etee te ojemu 'jau ee, aipo maraka ra'aga 'ga upe.

⁴ Aipoa maraka ra'agara 'gā nuapoi futari mama'e tywera. Namuorywi 'gā maira'me a'agawa. Jarejuwarete 'ga etee te 'gā amuoryp. Nokoi futari 'gā wemirekoe'em are 'jau. Karupa'mī 'jawewara 'ga je'ega 'gā wenup katu katu ajemogyau. Ojemujat 'gā 'ga ree. Janeruwarete 'ga 'gā mū'jāu mama'e tywera apoara 'gā nui rakue.

—Tamogy 'gā tejemiayuwamū 'jau, karupa'mī 'jawewara 'ga remiayuwamū 'jau kwy— 'jau Janeruwarete 'ga, 'gā mū'jāu ojee rakue.

⁵ 'Gā ni'mei futari. Nuapoi futari 'gā mama'e tywera.

Muapyra ywagipewara 'gā

⁶ Poje je ywagipewara 'ga amū resaka. Ywate katu 'ga owewiau akou. Morogyta esage mome'wau 'ga awau. Aipoa morogyta esagea nateepawi futari. Ywy pewara 'gā nupe 'ga oi imome'wau 'gā moymoyka. Tapy'ŷja 'wyrarete tesirūmer ipewat, ka'a tesirūmer ipewat. Mīmera 'gā nupe 'ga awau imome'wau. ⁷ A'eramū 'ga wafukaita oje'ega mua ywy pewara 'gā nupe:

—Pejejuwarete 'ga ki pepojeup. Ene te 'ā eneresage oree ekou, pe'je ki 'ga upe. 'Awamū iwaēmi wemiayuwa 'gā nui ae mojo'okawa upe. 'Awamū futat 'ga oje'ega renupare'ema 'gā mojo'ogi oje'ega renupara 'gā nui. “Nepeenuwi futari jeje'ega. A'eramū pēē pejejore'ema je pyri. Tata pe pekwap”, e'i 'ga 'awamū futat oje'ega renupare'emamū 'gā nupe. Oje'ega renuparera 'gā nupe etee te 'ga 'i: Pe'je pejejua pejejemogyau je pyri. Jeje'ega peenup katu katu. Mama'e apoarera 'ga etee te 'ā pemuoryp. 'Ga te 'ā ywaga wapo rakue. Ywy, 'yē'ē, 'ywu'ywut. Mīmera 'ga 'ā iapou rakue. A'eramū 'ā pēē 'ga etee imuorypa— 'jau 'ga wafukaita ywy pewara 'gā nupe.

⁸ Aere ajepeja ywagipewara awau owewiau 'ga rewiri nū. Aipo 'ga 'jau:

—'Gā 'wyraretea nipo 'gā wetyk futat, Papironi 'jawa. Aipoa amunaw ipewara 'gā oporomotyweriweramū ajuee. “Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri”, 'jau 'gā ajaupe. Sā'ā kawīajaiwa 'wara 'gā juenūja kawīajaiwa

'uukara ajaupe. Nan futat aipo amunaw ipewara 'gã. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'gã 'wyrarete mateepapa 'gã neewe futat— 'jau 'ga owewiau awau oje'ega.

⁹⁻¹⁰ Poje ajepeja ywagipewara 'ga awau 'gã newiri wafukaita nũ:

—'Yē'ē awi 'ut ma'efera muoryparera 'gã, ia'agawera muoryparera 'gã neewe ojemote'aa Ku'jywa 'ga upe. 'Yē'ē awi 'ut ma'efera rera 'ga okwasiarukak ojee. Opo are ikwasiarukare'ema weapykag are ikwasiarukaa. Weapykag are ikwasiarukare'ema opo are ikwasiarukaa. Aipo 'gã ite'at futat Ku'jywa 'ga upe. A'eramũ Ku'jywa 'ga amara'neramũ 'gã nee. A'eramũ 'ga 'gã monou 'gã nereko tyweawa tata pype, itatata pype, ēšōfyri 'jawa pype. Aipo ēšōfyri 'jawa jutayyga 'jawe. Nowewi futari aipoa tata. Ateepawe'emamũ futat ae wi. A'eramũ 'ga 'gã monou peu futat 'gã nereko tyweawa pype. Ywagipewara 'gã nowase nipo 'gã mayrũmũ. Karupa'mĩ 'jawewara 'ga rowase nanē nipo 'gã mayrũmũ nũ. ¹¹ Tatasiga awau nipo au'jeteramũ futat ojeupia. Nowewi'i futari. Wojere'emamũ futat 'yē'ē awi 'ut ma'efera muoryparera 'gã mayrũ 'gã nerekou. Era rerekwara 'gã nanē 'gã mayrũmũ ojere'ema futat— 'jau ywagipewara 'ga awau wafukaita 'gã nupe.

¹² A'eramũ ki pēē Jarejuwarete 'ga remiyawamu 'ga je'ega renupa katu. Jeju'i 'ga nanē erowiaa nũ.

¹³ A'ere je 'ga amũ je'ega renuwi. Ywag awi 'ga oje'ega muri jee.

—Jeje'ega ekwasiat ekou ka'aran are— 'jau 'ga jee. —Jarejuwarete 'ga rerowiaara 'gã amũ nipo ojejukaukat 'ga rerowiare'ema 'gã nupe. Nopoiri futari 'gã 'ga rerowian awi. A'eramũ 'ga rerowiare'ema 'gã 'gã apisau futat. A'ere aipo 'gã nekōējamũ ajemogyau— 'jau 'ga jee. —A'ea ekwasiat ka'aran are— 'jau 'ga jee.

A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau jee:

—A'jea futat aipoa. Oporowyky te 'gã 'ã ajemogyau Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'awamũ 'gã pytu'ui oporowyky awi. Anure nipo Ku'jywa 'ga 'gã mepyi ojeupe 'gã porowykyawer are— 'jau 'ga 'Agesagea jee.

Werowiaare'ema 'gã nereko tyweawam

¹⁴ A'eramũ je temã'jãu ee nũ. Poje je 'ga amũ resaka. Kũima'e 'jawewara 'ga je esaka. Ywasiga 'arimũ 'ga apygi 'ũina. 'Wyriara akagyrua 'ga erekou waka'garimũ. Aipoa ouru apopyrera te. Jyaparuu aimea 'ga enũina opo pe. ¹⁵ A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua uēma Janeruwarete 'ga mogytaaw awi. Wafukaita 'ua uēma.

—Ekwap ywy pewara 'gã nesaka. Sã'ã ae ko pypiara isinigamũ imonooga. Nan tee futat ekwap Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gã momapa. Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gã apisawa upe iwaēmi. A'eramũ ene ewau 'gã momapa— 'jau 'ga 'ga upe.

—Nai'i— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁶ A'eramũ 'ga awau 'ga je'ega renupare'ema 'gã momapa. Ywasiga 'arimũ wapyk ma'e 'ga awau 'gã momapa.

¹⁷ A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua uēma Janeruwarete 'ga mogytaaw awi. Jyaparuu aimea 'ga nanē erua nũ.

¹⁸ A'erauwe majepeja 'ga ywagipewara 'ga 'ua jany kasiga rapyaw awi nũ. Aipo 'ga tata rerekwara 'ga wafukaita jyaparuu aime rerekwara 'ga upe:

—Ekwap ywy pewara 'gã nesaka. Sã'ã ae y'wa'aa monooga imomoa y'wa pykawa pype. A'eramũ 'ã ae y'wa pikaw. Nan tee futat ekwap Ku'jywa 'ga je'ega renupare'ema 'gã nerekou tyweaete. Ku'jywa 'ga imara'ne 'gã nee— 'jau 'ga 'ga upe.

¹⁹ A'eramū 'ga awau 'gā apisau. ²⁰ Y'wa pikara 'jawe te 'gā nya. Iapisipywera 'gā ny awau kwe pe 'yatawuu 'jawe. 'Y 'jawe futat awau wypojugamū tresētu kilometro 'gā ny oi aepasi' a ajeu te ikwawi 'gā ny rypya.

15

Aea'wyre'ema 'gā nereko tyweat

¹ Poje je mama'e mū resaka nū. Aipoa je mopirryita. Irāā'ā sete ywagipewara 'gā nuwamū Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā nereko tyweara 'gā. Anurenure'i nipo 'gā 'gā nereko tywerete. Aipo teepaw ire 'gā 'gā nereko tyweru'jape'ema nū. Teepap futat. 'Gā nerekoa resag ire nipo esakara 'gā te'i 'jau: A'jea futat. Imara'ne futat Janeruwarete 'ga oje'ega renupare'ema 'gā nee, te'i 'gā 'gā nesag ire 'jau.

² A'eramū je temā'jāu nū. Ypiauu je esaka. Werawerawuu 'jawe. Ojesagete ma'ea. Tata are ojopype ma'ea. Aipo ypiauu 'arimū 'gā kwaiwete 'upa, 'yē'ē awi 'ut ma'e renupare'ema 'gā 'upa. Ia'agawa nanē 'gā imuorype'ema nū. Era nanē 'gā ikwasiarukare'ema weapykag are. Aipo 'gā 'upa ypiauu 'arimū. Janeruwarete 'ga maraka apoawa monou 'gā nupe rai'i, harpa 'jawa monou 'gā nupe rai'i. A'eramū 'gā aipo renafu'ama, maraka apou ipyu.

³ Amaraka'aga 'gā 'upa. Ymā te Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā nenū'ēukari Egitu wyy awi Moisesi 'ga upe rakue. Aipo are 'gā amaraka'aga 'upa. A'ere karupa'mī 'jawewara 'ga jejūkaukari 'gā nupe rakue. Aetywera moiawamū 'ga jejūkaukari 'gā nupe rakue. Aipo are nanē 'gā amaraka'aga 'upa.

“Ene te 'ā Orejararetea, Kiapi'ni.

Ene te 'ā pājērete tekotee 'gā apyraapa.

Ene te 'ā Ooreruwaretea.

Ene te 'ā aeremiapoe'ema ereapo ekou.

Erejejuka esage 'ā ore ree.

Nereapoi 'ā mama'e tywera.

Ene 'ā wyy pewaramū ore'wyyiararetea.

⁴ Nitywi 'ga amū ene muorypare'ema 'gā.

Ore te 'ā najuejue etee ene muorypara.

Ene te 'ā eneresage oree, 'jau 'ā ore enee jepi.

Ene etee te 'ā eneresage. Nitywi 'ga amū ene 'jawe.

Amunawa tesirūmerete awi nipo 'gā nuri ajatykau ene muorypa, eneremi-
apofera mome'wau ajaupe.

Ejemiapofera ereapo ae reape futat.

A'eramū 'gā imome'wau ajaupe”,

'jau 'gā amaraka'aga 'ga upe.

⁵ 'Gā maraka'āmaw ire je temā'jāu ywag are nū. Janeruwarete 'ga mo-gytaawa je aesak. Imy'jamy'jap te Janeruwarete 'ga rupawa. Ojeawopy-ty-mo'woka 'ūina jee. ⁶ Pe awi Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā nereko tyweara 'gā 'ua uēma. 'Gā naitya waparasingamū. Wenyfugamū 'gā naitya. 'Gā pasi'a 'arimū imotypawa okwapa. Ouru apopywera 'gā naity motypawa. ⁷ A'eramū eae'yi ma'e 'ga amū y'a monou Janeruwarete 'ga je'ega renupare'ema 'gā nereko tyweara 'gā nupe juejue 'gā moyka. 'Y'a ouru apopywera. Aipoa itay'a pype 'gā Janeruwarete 'ga mara'ne monou imatyneema ywagipewara 'gā nupe. Okoeteete ma'e 'ga mara'nea 'gā imonou 'gā nupe. ⁸ Poje tatasiga 'jawewara 'ua Janeruwarete 'ga wi, 'ga renyfug awi 'ua. Pājērete 'ga wi 'ua. A'eramū aipo tatasiga 'jawewara

Janeruwarete 'ga mogytaawa matyneema. Nosea'uweri 'gã amũ 'ga mogytaawa pype. Ae a'wyre'ema 'gã nereko tywera teepaw ire etee 'gã osou'japa 'ga mogytaaw ipe.

16

Janeruwarete 'ga mara'nea

¹ A'erauwe 'ga amũ oje'ega sete ywagipewara 'gã nupe. Janeruwarete 'ga mogytaaw awi 'ga oje'ega mua 'gã nupe:

—Pe'je pejewau Jarejuwarete 'ga mara'ne reko'woka itay'a awi ywy are—
'jau 'ga 'gã nupe.

² A'erauwe majepeja 'ga awau eko'woka ywy are. A'erauwe mirurua opopoa 'yē'ē awi 'ut ma'efera rera rerekwara 'gã nee, ia'agawa muoryparera 'gã nee 'jau opopoa. Aipoa mirurua ayay te.

³ Aipo reko'wog ypyrauwe ajepeja 'ga oma'e mojerepa imonou 'yē'ē me nũ. A'erauwe 'yē'ēa ojemu'jaga wyramũ, teumera wy 'jawe ojemu'jaga. A'eramũ 'yē'ē pypewara juejue opapa.

⁴ Aipo 'ga oma'e reko'wog ypyrauwe ajepeja 'ga oma'e reko'woka nũ. 'Yrete pype nũ, ywu'ywura pype 'jau 'ga oma'e monou eko'woka. A'erauwe 'ya ojemu'jaga wyramũ. ⁵ A'erauwe 'ga oy'a mojerew ire 'jau Jarejuwarete 'ga upe:

—Ene te 'ã eneresage oree— 'jau 'ga 'ga upe. —Mama'e tywera nereapo ekoetei. Mama'e tywera apoara 'gã etee 'ã erereko tywerete. Ene te 'ã ereko ete rakue. 'Awamũ nanē 'ã ekou nũ— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe. ⁶ —Ywy pewara 'gã 'ã eneremiayuwa 'gã wapisi, 'gã ny reko'woka, eneje'ega mome'wara 'gã nanē iapisau rakue nũ. Ma'eramũ 'ã 'ya wyramũ eremu'jag 'gã nemitykuramũ eje'ega mome'wara 'gã nepyaa— 'jau 'ga Jarejuwarete 'ga upe.

⁷ A'erauwe wyra rapyawa pyri afu'am ma'e 'ga je'egi nũ:

—Ene te 'ã Oreruwaretea, Kiapi'ni— 'jau 'ga 'ga upe. —Ene te 'ã pãjēretea. Mama'e a'jea etee 'ã ene iapou. A'eramũ ene eje'ega renupare'ema 'gã nereko tyweretea wesageramũ futat— 'jau 'ga 'ga upe.

⁸ A'erauwe ajepeja ywagipewara 'ga itay'a mojerepa kwar are. Ae rapyaukaa kwara upe. Tata pyu kwara ae rapyau. ⁹ A'eramũ kwara tata monou ae rapyau. A'eramũ kwara remiapyfera 'gã Janeruwarete 'ga kurapa.

—Ene sare te 'ã mama'e tywera eremut oree— 'jau tata remiapyfera 'gã Janeruwarete 'ga upe, 'ga kurapa.

A'ere 'gã nopoiri futari otywer awi. Ni'arasigi futari 'gã otywer are. A'eramũ 'gã aku'iramũ etee ajemogyau. “Ene te 'ã pãjēretea. Je katu'og ape”, 'jawe'em 'gã Janeruwarete 'ga upe.

¹⁰ A'erauwe ajepeja 'ga itay'a mojerepa 'yē'ē awi 'ut ma'e renaw are nũ. A'erauwe oypytnaiwamũ jupe, emiayuwa 'gã nupe 'jau. Ay upe waemamũ ajemogyau. ¹¹ A'eramũ 'gã Janeruwarete 'ga kurapa ay rerekou, opirakuwa ray rerekou, opiruru raya nanē 'gã erekou nũ. Ywaga jara 'ga 'gã ikurapa wereko tyweramũ. A'etea 'gã nopoiri futari mama'e tywera apo awi.

¹² A'eramũ ajepeja ywagipewara 'ga itay'a mojerepa nũ, ajepeja 'yrete mũ ree nũ, Eufrates ty are 'ga eko'woka. A'eramũ otypawamũ 'gã naperamũ. Aipo pe rupi 'wyriara 'gã amũ nuri kwara poawa katy awi. ¹³ A'eramũ je mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa resaka. Muapyra je esaka. Majepeja 'ua uēma tejuuranũ juu awi. Ajepeja 'ua uēma 'yē'ē awi 'ut ma'efera juru awi. Ajepeja 'ua uēma 'yē'ē awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara juru awi. Ju'i

'jawewara 'ua ũ'jãu jui. ¹⁴ Aipo ju'i 'jawewara ũ'ẽ re awau aeremiapoe'ema apou ae rowase. Awau oporogytau wyy pewara 'gã 'wyrriara 'gã nupe:

—Pe'je pejejua Ku'jywa 'ga rowajaa. Pejelijemiyuwa 'gã nerua 'ga rowajaa— 'jau awau 'gã nupe.

A'eramũ Janeruwarete 'ga ojee iporomutare'ema 'gã majatykaukaa oje-owajarukaa 'gã nupe.

¹⁵ Poje Jejui 'ga 'jau:

—Anurenure'i nipo je oi, muna'ywa 'jawe. Nepekwaawi muna'ywa rura. Nan tee futat nepekwaawi jeruawa. Aku'iramũ futat je rapesakara 'gã ajemogyau. Sã'ã 'ga amũ rapesakara 'gã sere'ema futat. Nomosogi waitya. Nan tee je rapesakaramũ pẽẽ nepejenosĩ pejejueape aitye'ema 'jawe— 'jau Jejui 'ga 'gã nupe.

¹⁶ A'eramũ ju'i 'jawewara wyy pewara 'gã 'wyrriara majatykau 'gã nemiyauwa 'gã neewe. Jũ me 'gã majatykau. Epyreu 'gã je'eg imũ 'gã 'jau Arimagetõ 'jau 'gã aipo jũ upe.

¹⁷ A'erauwe ywagipewara 'ga maapawera 'ga oy'a mojerepa ywytu are. A'erauwe 'ga amũ oje'ega afukaja mua Janeruwarete 'ga mogytaaw awi:

—Awamũ futat Ku'jywa 'ga amara'ne resaukapawi— 'jau 'ga wafukaja mua, 'wyrriararete renaw awi oje'ega mua.

¹⁸ A'erauwe tupã u'aa wyy pe. Aman aunuga 'jawe 'jau. Ywya oyyita kwaiwete. Wapopyramũ ako wyya noyyi i'jawe rakue. ¹⁹ Janeruwarete 'ga wea'aramũ 'gã nemiapofer are, 'gã 'wyrarete pypewara 'gã nemiapofer are, Papironia 'jawa pypewara remiapofer are. Mama'e tywera 'gã wapo kwaiwete. A'eramũ 'ga aipo 'gã 'wyrarete mowowowoka mytera rupi. Amara'neramũ 'ga 'gã nee 'gã tywer are. A'eramũ 'ga 'gã nerekou tyweaete. 'gã 'wyraretea juejue 'gã etykapap 'gã nui. ²⁰ Ypõ'õa oka'jamamap najuejue etee. Wyytyra nanẽ oka'jama nũ. Nuesagu'jawi 'ga amũ. ²¹ Ama'nauu u'aa wyy are. Tuwi tuwi te aipo ama'nauua. Ipoyi te. Kwarẽta kirua te ipoyja. A'eramũ wyy pewara 'gã amara'neramũ Janeruwarete 'ga ree ama'na are. Janeruwarete 'ga kurakurapa mama'e tywer are.

—Nia'wyrri futari Ku'jywa 'ga. Ama'nauua 'ga omotogukat janee. A'eramũ 'ga wa'wyre'emamũ futat— 'jau 'ga 'ga kurapa.

17

Kũjãmene'ema eẽ

¹ A'eramũ itay'a rerekwarera 'ga amũ 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua. Taesaukat 'gã 'wyrarete pewara rereko tywera enee 'jau— 'jau 'ga jee.

'Gã 'wyrarete mũ upe 'gã 'jau kũjãmene'em, 'jau 'gã jupe. Aipo pewara 'gã ia'wyre'ema futat. A'eramũ 'gã 'jau kũjãmene'em 'jau jupe, Papironia 'jawa upe. Aipoa 'gã 'wyraretea 'up 'yrete jo'oyo'oga pyri. ² Wyy pewara 'gã 'wyrriara 'ua mama'e tywera apou aipo 'gã 'wyrarete pewara 'gã pyri. Sã'ã eawryyp ma'e 'gã. Nan tee wyy pewara 'gã nekoĩ mama'e tywera apo are u'akwaawe'emamũ.

³ Poje Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau. Ywagipewara 'ga je rerawau amunawe'em ipe. Peu futat je kũjã eẽ mũ resaka. Wapyka eẽ 'ũina ja'waraiwa kupe 'arimũ. Piragay ma'e 'arimũ eẽ 'ũina wapyka. Ku'jywa 'ga kurapawa ojekwasiaa ja'waraiw are. Kwaiwete 'ga kurapawa ojekwasiaa ee. Aipoa ja'waraiwa sete iakaga, teis asĩa. ⁴ Taity piraga aipoa kũjã eẽ erekou. Taity umy'gia nanẽ eẽ erekou imunepa nũ. Ouru apopyrera eẽ wereko, ita esage, itafu'a'i, perua 'jawa 'jau eẽ erua ojemuesageawamũ. Opo

pe eë itay'a'i renüina. Itay'a'ia ouru apopyrera. Itay'a wyneegatugaturamü mama'e tywetywera pyu. Mama'e tywer are etee wea'aramü. A'eramü aipoa pyu nanë ojematyneema nü. ⁵ Eë reapykag are 'ga amü era kwasiaa inuga. Naeapyoi ae aipo er are.

Je 'ä aipo 'wyrä, papironia 'jawa 'jawewara.

Je 'ä küjämene'ema Jararetea.

Je 'ä mama'e tywera apoara wä ya,

'jau ojekwasiaa eë reapykag are 'upa.

⁶ Eawryyp ma'e 'jawe eë u'akwaawe'emamü. Jejuj 'ga rerowiaara 'gä apisi are aku'iramü. Aipo 'gä nopoiri Jejuj 'ga rerowiar awi. A'eramü 'ga rerowiare'ema 'gä 'gä apisau. A'e are eë aku'iramü eawryyp ma'e 'jawe.

Eë resaga je mopiryyita etee. ⁷ A'eramü ywagipewara 'ga 'jau jee:

—Ma'eramü te enepiryyi e'ýina? Amueapyo je ene ee— 'jau 'ga jee. —Küjä eë ree, ja'waraiw are. Mímer are je ene mueapyoi— 'jau 'ga jee. ⁸ —Aipoa ja'waraiwa ako futat watau rakue. A'ere 'awamü nokou'jawi. Anure te nipo turi uëma ywy kwawukuu awi nü. A'ere jui iëm ire nipo 'gä imomawi etee— 'jau 'ga jee. —A'eramü nipo ywy pewara 'gä opiryyjamü ja'waraiw awi. Ku'jywa 'ga ka'aran are et jekwasiare'ema 'gä nipo opiryyjamü ja'waraiwa resaka. Ywy apoe'ëwe te 'ä 'gä nera nojekwasiaari 'ga ka'aran are rakue. Aipo 'gä oporesagamü ajemogyau ee. “Ja'waraiwa ako futat rakue. A'ere ipawi rakue. A'ere 'awamü ekou'jawi nü”, 'jau nipo 'gä ajaupe oporesagamü ee— 'jau 'ga jee.

⁹ —I'akwaap ma'e 'gä etee weapyoramü ee. Sete ja'waraiwa akaga. I'jawe etee iakagawytyra. Aipo 'arimü küjä eë 'üina wapyka. A'ere aipoa 'wyrä-ira juejue futat. ¹⁰ Siku 'gä akoupag 'wyräramü. A'ere iëmi 'wyräramü ako awi. Majepeja ojesaukat 'awamü. A'ere maapawera 'ga nojesaukari we. Maapawera 'ga jesaukaramü inäinänete 'üina 'wyräramü. ¹¹ Anure ja'waraiwa etee 'üina 'wyräramü ywy pewara 'gä nupe nü. Ja'waraiwa ako ma'e rakue. A'ere 'awamü nokou'jawi. Anure te nipo ekou'jawi nü. Sete 'gä 'üina 'wyräramü enunewe. A'ere 'gä py'rau teni 'wyräramü. A'ere nipo 'gä ja'waraiwa momawi— 'jau ywagipewara 'ga jee.

¹² A'eramü 'ga 'jau jee nü:

—Amueapyo je ene ja'waraiwa rasí are nü. Asía teis 'gä 'wyrä'ria. Nuapygi we 'wyrä'riramü ajemogyau. A'ere ja'waraiwa 'gä mogyl opoirünamü. Majepei ora rupi etee nipo 'üina 'wyrä'riramü. ¹³ Najuejue etee 'wyrä'ri 'gä akou majepei tee tup ma'e 'jawe. Opäjëa 'gä imonou ja'waraiwa upe. A'eramü ja'waraiwa mama'e apou 'gä päjë mü, 'gä je'eg imü 'jau iapou. ¹⁴ Karupa'mí 'jawewara 'ga 'gä iowajaa. A'ere Karupa'mí 'jawewara 'ga 'gä päjë apyraawi. 'Ga 'ä Janejararetea. 'Ga 'ä 'Wyräraretea. A'eramü 'ga a'eramü 'gä päjë'oka wemiayuwa 'gä netee. Wemiayuwa 'gä 'ga amü'ë ajauj rakue. 'Ga je'ega 'ga remiayuwa 'gä wenup katu katu. Aipo 'gä netee 'ga 'gä päjë'oka— 'jau ywagipewara 'ga jee.

¹⁵ A'eramü 'ga 'jau jee nü:

—Yrete jo'oyo'oga nanë ene esaka nü. 'Gä 'wyrarete 'up 'yrete pyri. Aipo 'yrete aea futat. Tapy'ýja 'wyrarete tesirümer ipewat, ka'a tesirümer ipewat. Mímera 'gä 'yrete 'jawe ajemogyau. Kwaiwete 'gä. A'eramü 'yrete 'jawe ajemogyau. ¹⁶⁻¹⁷ Ja'waraiwa rasía 'ä ereesak. “Aipo ywy pewara 'gä 'wyrära” a'e je ako enee ko 'jau. Ku'jywa 'ga wemifutara futarukaa aipo 'wyrära 'gä nupe najuejue etee futat. A'eramü 'gä Ku'jywa 'ga remifutara apou. A'eramü 'gä opäjë monou ja'waraiwa upe, imogut 'wyräramü. Ku'jywa 'ga remifutara apopawe'emauwe nipo 'gä 'ga remifutara etee iapoi— 'jau 'ga jee. —A'eramü aipoa 'wyrära 'gä, ja'waraiwa reewe, oporomutare'emamü aipo

'wyrarete pewara 'gã nee. A'eramũ nipo 'gã 'gã karaemã pojekau 'gã nui. Sã'ã uruwua wyra reumera ro'ofera 'upawa. Nan tee futat 'gã mama'e pojekai 'gã nui. A'eramũ nipo 'gã 'gã 'wyrarete rapyau— 'jau 'ga jee.

¹⁸—Aipoa kũjã ãẽ, eneremiesagera ãẽ, 'gã 'wyraretea futat, Papironia 'jawa futat. Ywy pewara 'gã 'wyriara 'gã juejue aipo 'wyrarete pewara 'gã je'ega renupa, 'gã nemifutara apou— 'jau 'ga jee.

18

Papironi 'jawa retykawam

¹ A'ere je ajepeja ywagipewara 'ga resaka nũ. Ywag awi 'ga 'ua ojyppa. Ipãjẽ ma'e 'ga 'ua. Wenyfugamũ 'ga 'ua ywy mojesakapap. ²⁻³ A'eramũ 'ga wafukaita:

—Papironia 'gã wetyk 'awamũ. Iypewara 'gã nia'wyrri futari. Tekotee 'gã nupe 'gã 'jau rakue: “Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri”, 'jau 'gã ajaupe rakue. A'eramũ 'gã ojemotywea 'gã pyri. Sã'ã eawyrp ma'e 'gã kawãjajaiwa monoa ajaupe. Nan tee 'gã 'jau ajaupe. “Pe'je pejejua mama'e tywera apou ore pyri”, 'jau 'gã ywy pewara 'wyriara 'gã nupe. Karaemã me'egara 'gã ojemoka'aranũmũ mama'e tywer are etee futat. A'eramũ 'gã 'gã apisaupap. 'Awamũ mama'eukwaawa etee ijemogyi peu, wyra tywera reewe. Mama'e tywera 'wara juejue etee wyraa ajemogyi peu— 'jau 'ga wafukaita.

⁴ A'eramũ ajepeja 'ga amũ oje'ega ywag awi nũ. “Pe'je pejewau, jeremiayuamũ, kamẽsiete peje'jãu aipo 'gã 'wyrarete awi. Kasi a'e pe mama'e tywera peapo 'gã pyri ne. Mama'e tywera pẽẽ iaporamũ je pẽ nereko tyweri 'gã neewe ne.

⁵ Mama'e tywera 'gã wapo kwaiwete. A'eramũ Ku'jywa 'ga wea'aramũ 'gã tywer are. Tuereko tywet 'ga 'gã ee 'jau.

⁶ Pẽ nereko tywet 'gã nakue. A'eramũ pẽẽ 'awamũ pejewau pejejepyka 'gã nee. Pejejeroko tyweawera apyraapa pẽẽ 'gã nerekou tyweaete.

⁷ 'Awamueuu futat 'ã 'gã ipãjẽ ma'ea rai'i. Ikaraemã kwai ma'ea 'gã nai'i. A'ere 'awamũ pẽẽ te 'gã pereko tywerete kwaiwete, 'gã mu'arasiga kwaiwete. 'Ore te 'ã ywy pewara 'gã 'wyriararetea. Namajawera 'jawewara rũi 'ã ore.

Norojemayrũi ore mama'e are', 'jau aipoa oje'wyrarete pewara 'gã. ⁸ A'eramũ 'gã wayramũ futat ojee ojerowiaraipaw ipe etee futat. Majepeja 'ara rupi etee futat mama'e tywera jeapoi 'gã nupe jupiwewe futat. Ay 'gã ajemogyau. Ojemayrũmũ 'gã ajemogyau. Ty'ara 'gã wereko.

A'ere nipo 'gã 'gã 'wyrarete rapyau. Majepeja 'ara rupi etee futat nipo aipo mama'ea ojeapoupap. Ku'jywa 'ga 'ã pãjẽrete.

'Ga 'ã 'gã nerekou tyweaete 'gã tywer are', 'jau 'ga wafukaja mua ywag awi.

⁹ A'eramũ nipo tatasiga resakawe ywy pewara 'gã 'wyriara 'gã oje-mayrũmũ 'gã nee. “Ukaipap nipo kwe 'gã”, 'jau nipo 'gã ajaupe. Mama'e tywera 'gã iapou aipoa oje'wyrarete pewara 'gã pyri. Ojemoka'aranũmũ mama'e tywera pyu. A'eramũ nipo 'gã ajaa'wau ee. ¹⁰ Muku'i 'gã neko'i jui. Okyje 'gã wereko tywer awi.

—Ipyri jane oramū 'ga jane rapyi 'gā neewe ne— 'jau 'gā ajaupe.

—Iporiay'i Papironi pypewarera 'gā— 'jau 'gā. —Aipoa oje'wyrarete pypewara 'gā ojemoka'aranūūmū numiamū. A'ere Ku'jywa 'ga ywawuje tee 'gā nereko tyweretei 'gā tywer are— 'jau 'gā ajemogyau, okyjau wereko tywer awi.

¹¹ Karaemā jara 'gā ajaa'wau ajemogyau ee.

—Papironi pewara 'gā orekaraemā amut ore wi jepi— 'jau 'gā. —A'ere 'awamū nitywi futari orekaraemā muara 'gā— 'jau 'gā ajaa'wau ee.

¹² Kwaiwete 'gā karaemā. Ouru, prata, ita esage, itafu'a'i perua 'jawa, taity esage, taity pirag, 'ywa kasig, mama'e ryrū esage ita apopyret, itaju apopyret, 'yw esage apopyret 'jau. ¹³ Kumi kasig, jany kasig, y'way, 'mi-ara kawet, awasiku'iuu, juowuurana ra'yi, kwatau, karupa'mi, kawaruu, kamijā'i. Mīmera 'gā karaemā. 'Awamū nitywi futari 'gā karaemā muara. Oporomuriwera'emamū 'gā wemifaja 'gā nee. Nitywi futari mama'e muara. A'eramū karaemā jara 'gā 'jau aipo oje'wyrarete kaiwer ipewarera 'gā nupe 'upa:

¹⁴ —Teepap katu katu pēnemifutara. Pēkaraemā nanē atEEPawamū nū. Ouru miāmū atEEPawamū pē nui— 'jau 'gā 'gā 'wyrarete rapy resaka.

¹⁵ A'eramū 'gā nupe okaraemā me'egarera 'gā ajemogyau muku'i jui. Ojemoka'aranūū 'gā 'gā nee. A'ere 'gā kyjei wapy awi. “Ipyri jane o re nipo 'ga jane rapyau 'gā neewe”, 'jau 'gā ajaupe. A'eramū 'gā awawe'em ipyri. U'arasigamū etee ipypewarera 'gā nee. A'eramū 'gā wafukaita:

¹⁶ —Iporiay'i 'wyrarete pewara 'gā ajemogyau. Taity esagea 'gā amunep oje'wi numiamū, taity piraga 'jau. Kwaiwete 'gā ouru apopyrera pyu 'gā ojemojowaka, ita esage pyu, itafu'a'i pyu 'jau, perua 'jawa pyu 'jau. ¹⁷ A'ere 'awamū ikaipawi ywawuje tee— 'jau 'gā ajaa'wau ee.

Iapyramū 'gā tatasiga resaka. Yaruū wararera 'gā, ipypewarera 'gā, iapoara 'gā, iperugara 'gā. Mīmera 'gā nipo tatasigūū resaka ikajamū.

¹⁸ Tatasiga resag ire nipo 'gā ajemogyau muku'i jui.

—Nuesagi'i 'ga amū aipo 'wyrarete 'jawewara— 'jau 'gā ajaupe.

¹⁹ 'Gā 'arasiga 'gā muafukajukaa:

—Iporiay'i ipypewarera 'gā— 'jau 'gā wafukaita. —'Gā 'ā okaraemā werooukat yaruū jara 'gā nupe. A'eramū 'gā yaruū jara 'gā mepyau 'gā moka'aranūūmū. Ywawuje tee nipo 'gā karaemā atEEPawamū— 'jau 'gā u'arasigamū ee.

²⁰ Pe'je pejeku'iramū ywag ipe oo ma'eferamū ee. 'Gā 'ā pē nereko tywerete rai'i. A'eramū Janeruwarete 'ga wemiayuwamū pē nepyaa, 'gā nerekou tyweaete pē nee. Jejui 'ga remimonoferamū pē nee, 'ga je'ega mome'waramū pē nee. Mīmeramū pē nee 'ga 'gā nereko tyweretei.

²¹ A'ere ywagipewara 'gā amū, ifuakat ma'e 'ga amū itauu ppyka imomoa 'yē'ē me. Ipoyjuu agawewi. A'etea 'ga opyyk imomoa imonou 'yē'ē me. A'eramū 'ga 'jau:

—Sā'ā je itauu momora. Nan tee futat nipo 'gā Papironi retygi, ipypewara 'gā momapa. A'eramū 'gā etyg ire imyju'jape'ema futat. ²² Nopyu'jawi 'gā maraka apoawa ipype. Nomaraka'agu'jawi 'gā ipype. Nitywi futari mama'e apoara peu. Nitywi futari u'i apoara 'gā. ²³ Naenyfugu'jawi tatarana. Nuerekoi katu 'gā amū aipoa oje'wyrarete pype. Ka'aranūū are ojerowiarap ma'efera 'gā nitywi peu. Opājāgaiwa pyu ajamoryteeara 'gā nanē nitywi nū.

²⁴ —Ymā te peuwara 'gā Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wara 'gā apisi rakue. 'Ga rerowiaara 'gā nanē 'gā iapisau kwaiwete rakue nū. Tekotee 'gā nanē 'gā apisau rakue nū. Ma'eramū 'ā Ku'jywa 'ga 'gā nereko tywerukari 'gā nemiapofer are, 'gā 'wyrarete retygi 'gā nui— 'jau 'ga.

19

¹ A'eramū je mytuna 'gā je'ega renupa. Ywag ipe 'gā nuwi oje'ega:

—Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau— 'jau 'gā 'upa. —'Ga te 'ā jane katu'ok. 'Ga te 'ā esage janee. 'Ga te 'ā pājērete. ² 'Ga te 'ā ae kwaap. A'eramū 'ga jane rerekou a'jeteetewi futat. Werowiare'ema 'gā nipo 'ga erekou tyweate. A'ere 'ga werowiaara 'gā nereko esagei— 'jau 'gā oje'ega. —Ma'eramū 'ga 'ā Papironi pewara 'gā nereko tyweretei. Jane mū 'gā 'ā iapisau rakue. A'eramū Janeruwarete 'ga jane repyaa. A'eramū jane a'e are 'ga muorypa— 'jau 'gā oje'ega mua ywag awi.

³ —Aipoa 'gā 'wyrarete rapy re tatasiga awau ojeupia wojere'emamū futat. A'eramū jane Jarejuwarete 'ga muorypa ee— 'jau 'gā ajemogyau.

⁴ A'erauwe wīti kwaturu 'wyrīa'ri 'gā awau, irūpāwē eae'yi ma'e 'gā netee 'gā wapyka wenupy'āu Jarejuwarete 'ga rowase 'ga muorypa. 'Wyrīararete apykawa 'arimū 'ga renamū 'gā awau 'ga muorypa.

—Nan tee ore 'jau. Simuoryp Jarejuwarete 'ga 'jau— 'jau 'gā.

Karupa'mī 'jawewara maraka

⁵ A'erauwe 'wyrīararete renawa pyri 'ūi ma'e 'ga amū 'jau nū:

—Nan tee je 'i pē nupe. Pe'je pēē taetu 'ga muorypa. 'Ga remiayup, 'Ga pojeupat, 'wyrīana'nī, akotee ma'e. Mīmeramū pēē 'jau 'ga upe: “Ene te 'ā eneresage oree”, pe'je ki 'ga upe— 'jau 'wyrīararete renawa pyri ako ma'e 'ga 'gā nupe.

⁶ A'erauwe je kwaiwete 'gā je'ega renupa nū. Jarejuwarete 'ga muorypa 'gā ajemogyau. Ytuu pyamu 'jawe 'gā je'ega. Tupā 'jawe nanē afuramū.

—Pe'je ki Jarejuwarete 'ga muorypa. 'Ga 'ā Orejararetea. Pājērete 'ga 'gā apyraapa. 'Wyrīarareteretea 'ga 'ā— 'jau 'gā 'ga muorypa 'upa.

⁷⁻⁸ —Owaēm karupa'mī 'jawewara 'ga remirekoawa upe. 'Ga remirekoram ēē ojekatu'opap 'ga upe. Janeruwarete 'ga taity aparasiḡayay monou ēē upe. A'eramū ēē taity esage munepa, taity aparasiḡayay munepa. A'eramū jane jarejekōēajamū jarejemogyau 'gā nee— 'jau 'ga jee.

'Ga remirekoram ēē raitya 'jawewara Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gā nemiapofera, mama'e esage apowera.

⁹ A'erauwe ywagipewara 'ga 'jau jee:

—Ka'arana ekwasiat Jarejuwarete 'ga je'eg are. “Maraka nipo ore aruapo Karupa'mī 'jawewara 'ga rekokatuawamū. Maraka are imo'wy'wyrīpyrera 'gā aku'iramū ajemogyau”, 'jau Janeruwarete 'ga. Aipoa ekwasiat ka'aran are. A'jea futat 'ga 'eawera— 'jau 'ga jee.

¹⁰ A'erauwe je teapyka tejenu'p'āu ywagipewara 'ga rowase 'ga muorypawamū. A'ere 'ga 'i jee:

—Ene'me awi. Ereapo awi nanuara. Jarejuwarete 'ga rowase te eapyk ejenu'p'āu 'ga muorypa— 'jau etee 'ga jee. —Je rowase ereapo awi. 'Ga remiayuwa te je, ene 'jawe futat, enerewirera 'gā 'jawe 'jau. Jejuī 'ga je'ega renuparamū jane jareju'jaju'jawe etee futat— 'jau 'ga jee.

—Ymā te 'ā Janeruwarete 'ga 'Agesage je'egi 'ga je'ega mome'warera 'gā nupe rakue. 'Gā je'ega 'jawe te futat Jejuī 'ga je'ega— 'jau 'ga jee.

Kawaruu siga 'arimū wapyk ma'e

¹¹ A'ere je ywaga woga resaka. A'eramū je kawaruu siga mū resaka iwoga rupi. I'arimū wapyk ma'e 'ga mama'e a'je mome'wara futat. A'eramū jane 'ga ree etee jarejemogyapygarūmū. 'Ga te 'ā mama'e a'jea etee wapo. Mama'e a'jea etee futat 'ga omome'u. Ojee iporomutare'ema 'gā etee 'ga iowajaa. ¹² 'Ga rea wenyfugamū tata 'jawe. Kwaiwete 'ga 'wyrīara akagyru 'jawewara rerekou waka'garimū. Ojee 'ga wera kwasiaa. Nitywi 'ga amū

'ga rera kwaapara. 'Ga tee futat wera kwaapa. ¹³ 'Ga piara ojemuakỹma 'ga ry pype. “Jarejuwarete 'ga kwaawukaara 'ga”, 'jau 'gã 'ga upe. ¹⁴ 'Ga rewiri ywagipewara jefaruu 'gã akou. Kawaruu siga 'arimũ nanẽ 'gã wapyka nũ. Taity aparasiga 'gã erekou. ¹⁵ Tenune 'ut ma'e 'ga juru awi jyuu aime juowai ma'e 'ua uẽma. Aere nu'ari 'ga juru awi. Aipo pyu 'ga werowiare'ema 'gã fuakara pojekau 'gã nui. A'eramũ 'ga 'ũina 'wyrriaramũ 'gã nupe. Oje'ega renuwe'emamũ 'ga 'gã nerekou tyweaete. Janeruwarete 'ga pãjẽrete. Amara'neramũ 'ga werowiare'ema 'gã nee. A'eramũ 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gã apisau 'gã ny reko 'wogukaa 'gã nui. Sã'ã ae y'way apikaa. Nan. ¹⁶ 'Ga piar are 'ga reramũ ojekwasiaa.

“Ae'wyrriararetea. Aejarareteretea”

'gã 'ea ojekwasiaa 'upa 'ga piar are, 'ga 'uw ppy are 'jau ojekwasiaa 'upa.

¹⁷ A'ere je ywagipewara 'ga amũ resaka nũ. Kwara 'arimũ 'ga u'ama. A'eramũ 'ga wafukaita wyra upe, ywate owewe ma'e upe:

—Pe'je pejejua pejejem'waa. Janeruwarete 'ga futat mama'ea omono pẽ nupe pẽnemi'uramamũ. ¹⁸ Pe'je pejejua 'wyrriara reumera 'wau. Jefaruu reumet, jefaruu 'wyrriara reumet, kawaruu reumet, kawaruu 'arimũ wapyk ma'efera 'gã neumet, akotee ma'e 'gã neumet. Mĩmera reumera 'wau pejejua— 'jau 'ga wafukaita wyra wewe upe.

¹⁹ A'ere je 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera resaka nũ. Peu ajatykau wyy pewara 'gã 'wyrriara reewe, jefaruu reewe. Kawaruu siga 'arimũ 'ũi ma'e 'ga rowajaa 'gã nuri, 'ga remiayuwa 'gã neewe. ²⁰ A'eramũ 'gã 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera ppyka ipofaa, 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara retee. Aipoa aeremiapoe'ema apou rakue, 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera rera rerekwara 'gã moryteeu ojee rakue. Ia'agawa muorypara 'gã nanẽ imoryteeu nũ. A'eramũ 'gã 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera momoa imonou tata pe, 'yẽ'ẽ awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara nanẽ nũ. Sã'ã 'ywyyga kaja fufura iãja. Nan tee futat tuwi wenyramũ. Ypiau 'jawe mama'eukwaawa rapyawa. Itatata nanẽ 'upa ypiau pype nũ, ẽsõfyria 'jawa 'upa ipype nũ. Ekoa futat 'gã imonou imomoa mama'eukwaawa rapyawa pype. ²¹ Kawaruu siga 'arimũ 'ũi ma'e 'ga ja'waraiwa remiayuwa 'gã apisaupap oyyuu pyu. Ojuru awi 'ut ma'e pyu iapisaupap. A'eramũ wyra eumera 'wau wewegamũ jui.

20

Miu kwara

¹ A'eramũ je ywagipewara 'ga amũ resaka nũ. Ywag awi 'ut ma'e 'ga. Opo pe saawi rerekou. Itajua nanẽ 'ga erekou opo pe nũ. Aipo saawia wyy kwawukuu rawopytymawa ma'ea. ² A'eramũ 'ga tejuuranũ ppyka ikupyfaa itajuu pyu. Aipoa tejuuranũã mama'eukwaawa 'wyrriara futat. Satanasi 'jau 'gã jupe. Ymã ijesakari mojamũ aeypy upe rakue. Aipoa ywagipewara 'ga ikupyfaa itajuu pyu. ³ A'eramũ 'ga imomoa imonou wyy kwawukuu pype. —'Au e'yi. Miu kwara magwapa e'ỹina wyy kwawukuu pype— 'jau 'ga jupe imomor ire.

A'eramũ 'ga iawopytymawa motypa saawi pyu ee. A'eramũ mama'eukwaawa 'wyrriara uẽme'ema wyy kwawukuu awi. A'eramũ wyy pewara 'gã moryteeu'jape'ema. Miu kwara kwaw ire te 'gã imuẽmukari kamẽsĩũ etee.

⁴ A'eramũ je 'wyrriara renawa amũ resaka nũ. I'arimũ wapyk ma'e 'gã nupe Janeruwarete 'ga opãjẽ monou, 'gã mogyau 'wyrriaramũ Jejuu 'ga pyri. Jejuu 'ga ree je ijuwonogipyrera 'gã 'agera resaka nũ. Jarejuwarete 'ga je'ega 'gã omome'u rakue. Jejuu 'ga porogyta a'jea nanẽ 'gã imome'wau nũ. A'eramũ

ia'wyre'ema 'gã 'gã juwonoka rakue. Aipo 'gã namuorywi futari 'yē'ē awi 'ut ma'efera. Ia'agawan nanē 'gã imuorype'ema futat nū. Nomojewagakari 'gã weapykaga 'yē'ē awi 'ut ma'efera remifutar imū. Opo are nanē 'gã imojewagakare'ema rakue. A'eramū Jejui 'ga 'gã mū'jāu tywy awi, 'gã moferapa, 'gã mogyau 'wyrriaramū ojepyri. Miu kwara 'gã ūina imagwapa Kristu 'ga pyri. ⁵ 'Gã tee ra'ne Jejui 'ga imū'jāu tywy awi aipo 'ara rupi. A'eramū 'gã tywy awi ae mū'ēypyawet 'jau jupe. Tekotee 'gã 'ga imū'jāu jui miu kwara kwaw ire etee. ⁶ Imoferaw pyy ppyfera 'gã aku'iramū ajemogyau. Janeruwarete 'ga remiayuwa futat 'gã. A'eramū 'gã awawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'eramū 'gã aku'iramū ajemogyau. Jarejuwarete 'ga upe 'gã oporowykyau. Jejui 'ga upe nanē 'gã oporowykyau nū. Miu kwara magwapa 'gã ajemogyau 'Jejui 'ga poirūnamū.

Iapyaw ipe mama'eukwaawa 'wyrriara monoawam

⁷ Miu kwara kwaw ire nipo 'gã mama'eukwaawa 'wyrriara muēma ywy kwawukuu awi. A'eramū futat nipo 'gã itajuu rawi ikupy awi. ⁸ A'eramū nipo mama'eukwaawa 'wyrriara awau ywy pewara 'gã moryteeu nū. "Ywy pewara 'gã tomomoit 'gã Nuwarete 'ga rerowiar awi 'jau kwy", 'jau nipo mama'eukwaawa 'wyrriara awau ūina numiamū. Goga 'jaw ipe awau. Magoga 'jaw ipe nanē awau nū. A'eramū nipo mama'eukwaawa 'wyrriara wemimoryteefera 'gã majatykau 'gã moparuowajaa. Kwaiwete nipo 'gã ajatykau. Nomojopyrūa'uweri te nipo ae 'gã. Sā'a 'yisigeau pytuna. Nan te nipo 'gã pytuna. Nimojopyrūawi futari.

⁹ Mama'eukwaawa 'wyrriara remimoryteefera 'gã awau okwasi'wau Janeruwarete 'ga remiayuwa 'gã nupawa mamana, 'gã 'wyrarete mamana. Aipoa 'gã 'wyraretea Janeruwarete 'ga afutat. A'eramū 'ga tata mua imojypa ywag awi, imamanara 'gã napyaupap. ¹⁰ A'erauwe 'ga 'gã moryteeara, mama'eukwaawa 'wyrriara monou imomoa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Peu futat akou tywet 'yē'ē awi 'ut ma'efera pyri, 'yē'ē awi 'ut ma'efera je'ega mome'wara pyri. Peu futat awau oteweramū ajemogyau tyweaete. Natepawi futari 'gã nereko tywera.

Mama'eukwaawa rapyaw ipe werowiaare'ema 'gã monoawam

¹¹ A'eramū je 'wyrriararete renawuu resaka nū. Aipoa waparasi-gayramū. I'arimū wapyk ma'ea nanē je esaka nū. Ywya awau oka'jama 'ga wi, ywaga retee. Ika'jam ire nitywi 'gã amū oka'jam ma'efera resakara. ¹² A'eramū je amanū ma'efera 'gã nesaka. 'Wyrriararete renawa rowase 'gã nuri ajemogyau. 'Wyrriara 'gã, akotee ma'e 'gã netee 'ua 'upa 'ga rowase. A'eramū 'ga amū ka'arana pypekau imogytau. Ywy pewara 'gã nemiapofera rerekwara pypekau ra'ne esaka. A'eramū Jarejuwarete 'ga remiayuwa rerekwara ka'arana nanē ipypekau nū. Aipoa ka'aran are Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gã nera kwasiarukaa rakue. 'Gã tee ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū rūi futat. A'eramū 'gã 'jau "ajemogy ma'ea ka'arana", 'jau 'gã aipoa ka'arana upe. Ywy pewara 'gã nemiapofera rerekwara ra'ne 'ga amū imogytau. A'eramū Janeruwarete 'ga 'gã mepyau 'gã nemiapofer are. ¹³ 'Yē'ē pype amanū ma'ea nanē 'ua nū. 'Gã nanē 'ga imepyau. Amanū ma'efera 'gã juejue 'ua u'ama 'ga rowase. A'eramū 'ga 'gã mepyau najuejue etee futat. ¹⁴ Ae momapawa 'gã imonou imomoa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Ma'eramū 'ā ae namanū'jawi futari numiamū. A'ere Janeruwarete 'ga werowiare'emamū ae pe'ai ojewi. A'eramū ae awau ajemogyau muku 'ga wi wayrūnamū nakwaparimū rūi futat. Nitywu'jawi ae'agera rupawa. Ipyepwarera nanē 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Aipoa tata

ypiauu 'jawe. ¹⁵ A'ere 'ga ajemogy ma'ea ka'arana resaka. Janeruwarete 'ga ree ojemogypyk ma'e 'gā nera juejue ajemogyau ee. A'eramū ee ijekwasiare'ema 'gā 'ga imonou imomopoa mama'eukwaawa rapyaw ipe. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā amanūu'jap ma'e 'jawe futat. Sā'ā janemanūa jane mopojo'oga janepytun awi. Nan tee mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā pojo'ogamū Jarejuwarete 'ga wi.

21

Ywag yau ywy yau retee

¹ A'erauwe je ywag yau resaka, ywy yau retee. Ywag ymanera atee-pawamū ywy ymanera retee. 'Yē'ēa nanē oka'jama nū. ² A'eramū je Jarejuwarete 'ga 'wyrarete yau resaka, Jerusareg yau je esaka. Kwe 'ua ojyapa ywag awi. Janeruwarete 'ga futat imojewaka iapou imua. Sā'ā kūjāmuku ijemuesagea akokatuaw are. Nan tee futat turi ojyapa. ³ A'erauwe je 'ga amū je'ega renupa: "Awamū nipo Janeruwarete 'ga rekoi ywy pewara 'gā pype" 'ea je enupa. "Awamū nipo 'gā juejue Jarejuwarete 'ga remiayuwa. 'Ga 'ā 'gā Nuwaretea" 'ea je enupa. ⁴ "Ga nipo 'gā neaya amukag 'gā nui. Nojoo'ou'jawi 'gā. Namanūu'jawi futari 'ga amū. Nitywi futari ae mu'arasigawa. Nitywi futari mama'eaya. A'eramū 'gā ajaa'wawe'em. Mama'e ymanera oka'jamap jui" 'ea je aenupap. 'Wyriara renawa pyri oje'eg ma'e 'ga 'ūina.

⁵ A'eramū 'wyriararete renawa 'arimū wapyk ma'e 'ga 'jau:

—Mama'e ymanera teepap. 'Awamū ipyau etee je iapoi ipy'rau nū— 'jau 'ga. A'eramū 'ga 'jau jee:

—Jeje'ega ekwasiat ka'aran are. A'jea futat je'ea. A'eramū pēē ee pejejemogypygarūmū— 'jau 'ga jee. ⁶ —Teporowykya je aapopap. Mama'e apoe'emawe te 'ā je rekoi. Mama'ea teepaw ire miamū futat je rekoi nū. Nakwaparimū warāu rūi je. 'Iyuwei ma'e 'gā nupe 'ya tomono 'jau. Aipoa 'y rykuara 'gā ajemogy namawi rūi. A'eramū je 'gā mogyau tejepyri futat. ⁷ Teje'ega renupara 'gā je amogy teja'yramū futat. Je te 'ā 'gā Nuwaretea— 'jau 'ga jee.

⁸ —A'ere amumera 'gā oi mama'eukwaawa rapyaw ipe eewe futat. Je rerowiar awi opoit ma'e 'gā, je rerowiare'ema 'gā, mama'e tywera apoara 'gā, oporojuka ma'e 'gā, mama'eukwaawa 'wyriara pājē pyu ipājē ma'e 'gā, maira'me a'agaw are oryp ma'e 'gā, i'me ma'e 'gā. Mīmera 'gā awau opytaw mama'eukwaawa rapyawa pype, ypiauu 'jawewara pype. Ēsōfyri 'jawa iapyau ipype. Ēsōfyri wenyramū niry'wei futari. A'eramū wayramū 'gā nupe, 'gā nereko tyweaete. Mama'eukwaawa rapyaw ipe oo ma'e 'gā amanūu'jap ma'e 'jawe futat. A'ere 'gā namanūi futari. Janeruwarete 'ga te 'gā nuerowiari. A'eramū 'ga 'gā monou muku ojewi amanūu'jap ma'e 'jawe— 'jau 'ga jee.

Jerusareg yau

⁹ A'ere ywagipewara 'ga amū 'ua oje'ega jee nū. Itay'a'i rerekwarera 'ga amū, Janeruwarete 'ga je'ega rerowiare'ema 'gā nereko tywerarera 'ga amū 'ua oje'ega jee:

—Ere ejua je rupi. Taesaukat karupa'mī 'jawewara 'ga remirekorama enee 'jau— 'jau 'ga jee.

¹⁰ A'erauwe Janeruwarete 'ga 'Agesagea je pojekau ojeupe. A'eramū ywagipewara 'ga je rerawau wytyt ywate 'arimū. Pe awi 'ga Jerusareg yau resaukaa jee. Janeruwarete 'ga 'wyr yau resaukaa jee. 'Ua ojyapa ywag awi. ¹¹ Wenyfugamū 'ua. Peu futat Janeruwarete 'ga rekoi. A'eramū

Janeruwarete 'ga renyfuga 'ga rerua erojypa. Ita esage 'jawe wenyfugamū, jasipi 'jawa 'jawe. Ojesagete ma'ea futat, kristau 'jawa 'jawe. ¹²Janeruwarete 'ga 'wyraretea ojeosōu. Iosoma ianam te, iywateuua nanē nū. Tusi iosoma rokwarā. Ywagipewara 'gā iosoma rokwarā rarūmū. Iosoma rokwarā are Israeu 'ga ra'ya 'gā nera ojekwasiaa. ¹³Kwara poawa katy muapyra iosoma rokwarā. Kwara resawa katy muapyra iosoma rokwarā. Iyse katy muapyra iosoma rokwarā, iyse owajara katy muapyra 'jau. ¹⁴Itauua ra'ne 'gā imonou imyina. A'ere 'gā iosoma iapou itauu 'arimū. Tusi itauua. Aipoa itauu are Karupa'mī 'jawewara 'ga remimonofera 'gā nera ojekwasiaa.

¹⁵Je upe oje'eg ma'e 'ga ywya wereko opo pe. Ouru apopyrera 'ga wywya. Aipo pyu 'ga 'wyrarete ra'agawyau. Iosom, iosoma rokwat. Mīmera 'ga wa'agawy ipyu. ¹⁶Janeruwarete 'ga 'wyrarete yau ojoumykakaga 'jawe etee futat ipytu'ēa. Opytu'ē pāwē pāwēnamū futat. Tois miu tusētu kilometro pytu'ēa. Tuwi tuwi te Jerusareg yaua. 'Ga 'wyrarete ywatea ipytu'ē 'jawe etee futat. ¹⁷Iosoma nanē 'ga ia'agawyau nū. Sesētai kwaturu metro ianama. Ywy pewara mama'e ra'agawyawa pyu futat 'ga ia'agawyau. ¹⁸Ita esage 'ga iapou oje'wyrarete osomamū. Jasipi 'jawa apou iosomamū. Ouru 'ga iapou oje'wyrareteramū. Wenyfugamū werawerawuu 'jawe. ¹⁹Itauu 'arimū 'gā iosoma apou. Aipo itauua ita esagea futat. Epy ete aipoa ita esagea. Ajepeja ita owyay ma'ea, jasipi 'jawa. Ajepeja ita owy ma'ea, safira 'jawa. Ajepeja ita warumama'wiramū, agata 'jawa. Ajepeja ita owyay ma'ea, esimerauta 'jawa. ²⁰Ajepeja ita warumama'wisigamū, saritonia 'jawa. Ajepeja ita piraga, satiu 'jawa. Ajepeja ita ijukyryay ma'ea, krisoritu 'jawa. Ajepeja ita owya, periru 'jawa. Ajepeja ita ijukyryū'nī topasiu 'jawa. Ajepeja ita siga, krisopasi 'jawa. Ajepeja ita owy ma'ea, jasitu 'jawa. Maapawa ita umy'gi ma'ea, ametisita 'jawa. ²¹Iosoma rokwarā majepei tee ita fu'asigūua apopyrera, perua 'jawa apopyrera. Peuwara aeatawapy'apykawa ouru apopyra etee futat. Okawuramū werawerawuu 'jawe.

²²Naesagi je Janeruwarete 'ga mogytaawa peu. Peu futat Janeruwarete 'ga rekoi, pājērete 'ga rekoi, Karupa'mī 'jawewara 'ga retee. A'eramū peuwara 'gā 'gā muorypa au'jeteramū ajemogyau. Nooa'uweri 'gā sigaty 'gā muorypa. ²³Nitywi futari kwara. Jaya nanē otywe'emamū nū. Janeruwarete 'ga ete wenyfugamū, Karupa'mī 'jawewara 'ga retee. A'eramū opytunaiwe'emamū. ²⁴Ywy pewara 'gā juejue Janeruwarete 'ga remiayua. 'Gā nupe nanē opytunaiwe'emamū nū. 'Gā 'wyriara 'gā nipo okaraemā esage rerua aipoa oje'wyrarete pe Jarejuwarete 'ga upe. ²⁵Nuawopytymi futari 'gā iosoma rokwarā. Niyypituni futari peu. A'eramū 'gā iosoma rokwarā rawopytyme'ema futat. ²⁶Ywy pewara 'gā nipo okaraemā rerua Jarejuwarete 'ga upe.

—Ene te 'ā mama'ea ereapo rakue. A'eramū ore erua ene upe nū— 'jau nipo 'gā erua Jarejuwarete 'ga upe.

²⁷A'ere 'gā mama'e tywera nuerura'uweri erosou aipoa 'ga 'wyrarete pe. Mama'e tywera apoara 'gā nanē aipoa 'ga 'wyrarete pe nosei nū. I'me ma'e 'gā nanē nosei nū. Karupa'mī 'jawewara 'ga ka'aran are ijekwasiaripyrera 'ga etee te ose aipo 'ga 'wyrarete pe, ajemogy ma'ea ka'arana are ikwasiaripyrera 'gā etee.

22

¹A'ere ywagipewara 'ga 'yrete resaukaa jee.

—Koa 'y rykuara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi— 'jau 'ga jee.

Aipoa 'ya wypysige'emamū futat okwapa. Ojesaka etee futat typya, kristau 'jawa 'jawe. Janeruwarete 'ga renawa 'wyr awi futat turi. Karupa'mī 'jawewara 'ga ma'e 'wyr awi nanē 'ua nū. ² 'Gā 'wyrarete pyterimū futat okwapa, ukawō'ō pyterimū futat okwapa. 'Yrete reme'y'warimū 'y'wa 'ywa u'ama ajuowai. Aipoa 'y'wa 'ywa 'y'wa 'u re ae mogyau nakwaparimū ete rūi. Aipoa 'y'wa 'ywa namajepei tee rūi i'aa. 'Iau'jau'jap futat. Majepei tee jaya moka'jami u'aramū nū. Majepeja jaya moka'jam ire u'aramū nū 'jau. Oowa muaga futat. Wyy pewara 'gā katu'okawa futat oowa. ³ Nitywi futari mama'e tywera aipoa 'wyrarete pype. Nitywi futari "mama'e tywera jee" Janeruwarete 'ga 'jawa.

Janeruwarete 'ga renawa 'ūi aipoa 'ga 'wyrarete pe futat. 'Ga remiayuwa 'gā 'ua 'ga muorypa au'jeteramū futat peu. ⁴ Peu futat 'ga remiayuwa 'gā 'ga reakwara resaka. 'Ga rera 'gā erekou ikwasiaa weapykag are. ⁵ Nitywi futari ppytunaiwa peu. A'eramū 'gā tata reny futare'ema peu. Kwara renya nanē 'gā ifutare'ema nū. Janeruwarete 'ga futat 'ūi wenyfugamū 'gā nupe. A'eramū oypyntunaiwe'emamū. Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gā mogyau 'wyrriaramū ojeppyri. A'eramū 'gā ajemogyau 'wyrriaramū nakwaparimū ete rūi.

Jejui 'ga ruawam

⁶ A'eramū ywagipewara 'ga 'jau jee.

—A'jea futat aipoa morogytaa. A'eramū pēē pejejemogyppyka futat ee. Janeruwarete 'ga 'ā U'agesagea omono oje'ega mome'wara 'gā nupe. 'Ga 'ā je mut mama'e ijeapoarama resaukaawamū wemiayuwamū pē nupe— 'jau ywagipewara 'ga jee. —Niporomukui futari nipo eneremiesagera ojeapou— 'jau 'ga jee.

⁷ A'eramū Jejui 'ga 'jau:

—Pe'je pejeapykau jeje'eg are. Anurenure'i nipo je oi nū. A'eramū pēē jeje'ega renuparamū pejejekōējamū pejejemogyau. Teje'ega je akwasiarukat ene upe. Anurenure'i nipo mama'ea jeapoi je'eawer imū etee futat— 'jau 'ga jee.

⁸ Je Juānamū. Je 'ga je'ega renupara ai'i, tejeupe 'ga remiesaukarera resakarera nanē je nū. Tejeupe esaukapaw ire je teapyka tejenuy'āu ywagipewara 'ga rowase, tejeupe esaukaara 'ga rowase, je 'ga muoryparamet ee. ⁹ A'ere 'ga 'i jee:

—Ereapo awi nanuara. Jarejuwarete 'ga te emuoryp. Ene 'jawe futat je 'ga remiayuwamū, 'ga je'ega mome'wara 'gā 'jawe 'jau. 'Aga ka'arana rerowiaara 'gā 'jawe 'jau. Jareju'jawe jane rekoi. Jarejuwarete 'ga etee emuoryp— 'jau 'ga jee.

¹⁰ A'eramū 'ga 'jau jee nū:

—Eremim kasi ejemikwasiarera ne. Niporomukui futari nipo ene upe esaukaripyra ojeapou. ¹¹ Mama'e tywera apoara 'gā nipo mama'e tywera apou etee futat akou— 'jau 'ga jee. —Mama'e esage apoara 'gā nipo mama'e esagea etee iapou akou. Jarejuwarete 'ga upe mama'e apoara 'gā nipo mama'e apou 'ga upe etee futat. Nojopy'ruarūi 'awamū pēnemapiopa. Teepap ja'wyja'wy— 'jau ywagipewara 'ga jee.

¹² A'eramū Jejui 'ga 'jau jee nū:

—Pe'je pejeapykau jeje'eg are. Nojeporomukui futari nipo je tewau nū. Pēnekwawera repya nipo je erawau pē mepyau, pēnemapiofera mepyau— 'jau 'ga jee. ¹³ —Je futat 'ā wyy apoe'emaue ako ma'ea. Mama'e teepaw ire

miamū futat je rekoi. Je mama'e aapo ikue. A'eramū je futat imateepapa nū— 'jau 'ga jee.

¹⁴—Ekōēai nipo ojepirei ma'e 'gā, jery pyu ojepirei ma'e 'gā. Aipo 'gā nipo y'wa 'wau. “Aga y'wa 'wara ajemogyau nakwaparimū ete rūi” 'jawa y'wa 'wau. Jarejuwarete 'ga 'wyrarete pe nipo 'gā awau osou 'gā 'wyrarete osoma rokware rupi— 'jau Jejui 'ga jee. ¹⁵—A'ere ijepireje'ema 'gā nosei futari. Mama'e tywera apoara 'gā, mama'eukwaawa 'wyrara pājē pyu ipājāgaip ma'e 'gā, wemirekoe'em are ako ma'e 'gā, omene'em are ako ma'e 'gā, oporojuka ma'e 'gā, maira'me a'agaw are oryp ma'e 'gā, i'me ma'e 'gā. Mīmera 'gā osowe'em futat Janeruwarete 'ga 'wyrarete pe. Muku 'gā oi ajemogyau 'ga 'wyrarete awi— 'jau Jejui 'ga jee.

¹⁶—Je te 'ā Jejujamū. Ywagipewara 'ga amū amono teje'ega mome'waukaa pē nupe, tejerowiaaramū pē nupe. Je Davi 'ga juapyrera. Je jaytata ku'ema reruara 'jawewara— 'jau Jejui 'ga.

¹⁷ Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'jau Karupa'mī 'jawewara 'ga remirekorama ēē retee:

—Ere ejua!

Jejui 'ga je'ega renupara 'gā nanē 'jau:

—Ere ejua!

I'yuwei ma'eramū pe'je pejejua. “Aga 'yrykuara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi” 'jawa petykut. A'eramū pēē pejejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi. Aipoa 'ya Janeruwarete 'ga imonou “y emut ara jee” 'jara 'gā nupe. Nepemonōi ka'aranūā 'y muawamū. Janeruwarete 'ga omono ekoete te futat enūinara 'gā nupe.

¹⁸ Je Juānamū. Mama'e a'jea futat je amome'u pē nupe, Jejui 'ga je'ega renuparamū pē nupe. Jeje'ega etee pemome'u pejejaupe. Irāinān kasi pemome'u pejejaupe ne. Irāinān pēē imome'uramū nipo Janeruwarete 'ga pē nereko tyweretei ikwasiaripyryer imū etee. ¹⁹ 'Gā imome'upawe'emamū 'aga y'wa Janeruwarete 'ga i'waukare'ema futat 'gā nupe, “aga y'wa 'wara 'gā ajemogy nakwaparimū ete rūi” 'jawa 'waukare'ema 'gā nupe. Aipo 'gā nosei futari Janeruwarete 'ga 'wyrarete pe.

²⁰ A'eramū imome'u katuara 'ga 'jau:

—A'jea futat. Anurenure'i nipo je oi nū— 'jau 'ga.

A'eramū je 'jau 'ga upe:

—Ere ejua, ki Jejui. Ene te 'ā ore'wyrarareteretea— 'jau je 'ga upe.

²¹ Janejararete 'ga Jejui 'ga resagea pē nerekoa je afutat.

Kweramū tejemiesagera mome'ua.